

Tibetan Buddhist Resource Center

Text Scan Input Form - Title Page

Work:	W1KG14507	ImageGroup:	I1KG15592
LCCN:	n/a	ISBN:	n/a

Title:	གསུང་འབུམ། སྤྱན་པ་སྤྱོ་གྲོས་ཀྱལ་མཚན། gsung 'bum/_sryan snga blo gros rgyal mtshan/
Author:	སྤྱོ་གྲོས་ཀྱལ་མཚན blo gros rgyal mtshan
Descriptor:	collected works of three volumes was printed in 6 volumes
Original Publication:	gangs can khyad nor/v. 247-252
Place:	lha sa/
Publisher:	ser gtsug nang bstan dpe rnying 'tshol bsdu phyogs sgrig khang /
Date:	2011
Volume:	6
Total Volumes:	6
TBRC Pages:	2
Introductory Pages:	n/a
Text Pages:	n/a
Scanning Information:	Scanned at Tibetan Buddhist Resource Center, 1430 Massachusetts Avenue, Cambridge, MA 02138, USA. Comments: 10/2013

12999

ལྷོ། །ཐུན་མེ་ཤོ་གོ་ས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་གསུང་འབུམ།

མི་ལ་གཞུག་ནས་བསྐྱོད་དེ་ཆེད་འཛོལ་བཅུ་ཕྱོགས་ཀྱི་གསུང་འབུམ།

ལྷན་སྐྱོད་གྲོས་ཚུབ་མཆོད་གྱི་གསུང་འབུམ།

པོད་གསུམ་པ།

ཕྱད་ཆ།

སེང་གཙུག་ནང་བསྟན་དཔེ་རྟེན་ལ་བསྟུ་ཕྱོགས་སྒྲིག་ཁང་ནས་བསྟན།

སྒྲེང་གཞི།

རབ་དཀར་གར་ས་འི་སྒྲེང་བས་ཡོངས་སུ་བསྐྱོར་ཞིང་འཛམ་གླིང་གོ་ལ་ཆེན་པོའི་སྤྱི་གཙུག་ཏུ་
ཆགས་པའི་མཐོ་སྒྲོང་བོད་ཅེས་གྲགས་པའི་ས་ཡི་ཐོག་ལོར། ས་སྤྱེལ་གན་དང་། ས་བྲག་སྤོན་གཉིས་
ནས་མཆེད་པའི་བོད་མིའི་ཐོག་མ་བྱུང་བ་ནས་བཟུང་། སྤྱི་བོ་ནམས་ཀྱིས་རར་རར་གི་ནམ་དཔྱོད་འདྲ་
མིན་གྱི་རྩ་ལ་ལ་བརྟེན་ནས་རིག་པའི་གནས་ཅི་རིགས་གསར་གཏོད་དང་། འཕེལ་རྒྱས་གཏོང་མུས་སུ།
ལྷག་པར་དུས་རབས་བདུན་པའི་སྐབས་སུ་ས་གསུམ་ན་སྟོན་པའི་གྲགས་པ་ཡོངས་སུ་བྱུང་བའི་ཆོས་ཀྱི་
རྒྱལ་པོ་སྒྲོང་བཙན་སྐུ་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་སྤྱི་མཆོག་གར་གི་མཁུན་བཙུང་ལུས་པའི་བྱེད་ལས་ཉག་གཅིག་
གི་མཐུ་ལས། བོད་ཀྱི་ས་ཆེན་པོའི་ཁྱོན་ཀུན་ལ་བྱུང་བར་ལུས་གིང་། འཛིག་རྟེན་དང་། འཛིག་རྟེན་ལས་
འདས་པའི་ཆོས་ཀྱི་གནས་ལུགས་མཐའ་དག་རི་བཞིན་སྟོན་པར་ལུས་པ། ཆོས་རོ་མཆར་མདྲ་དུ་བྱུང་
བའི་བོད་ཀྱི་ཡི་གེ་འདི་བཞིན་ཐོག་མར་སྒྲོལ་གཏོད་མཛད་ལ། སྤྱི་རྒྱུའི་ཕན་བདེའི་གཞི་རྩ་ནང་ཆོས་
བོད་དུ་བསྐྱར་འགོ་བཙུགས་པ་དང་། དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་ནང་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་སྒྲོང་ལྷེ་བཙན་གྱིས་
བསམ་ཡས་སུ་སད་མི་བདུན་གྱིས་ཐོག་དངས་རབ་བྱུང་གི་སྟེ་དང་། སྤྱི་བསྐྱར་སྒྲོབ་བྱ་ཐོག་མར་བཙུགས་
ནས་སྤྱོད་རིག་བྲག་བའི་ལོ་རྒྱུ་པ་དུ་མ་གསོ་སྒྲོང་གནང་སྟེ། ཉེ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་ནས་ནང་རིག་པ་གཙོ་
བོར་བྱུང་བའི་རིག་གཞུང་སྟོར་བཙུན་སྟོ་ཆོགས་སྤྱོད་འདིར་དར་སྤེལ་མཛད་དེ། ཤེས་རིག་མཛོད་
བརྒྱུའི་སྒོ་འཕར་ཡངས་པོར་སྤྱོད་བ་ནས་བཟུང་། དུས་རབས་རིམ་པའི་ནང་ཡུལ་ཁམས་འདིར་འཆད་
ཅོད་ཅོམ་གསུམ་ལ་མངའ་བཞེས་པའི་མཁས་གྲུབ་གཉིས་ལྟན་གྱི་སྤྱི་ཆེན་དམ་པ་རི་སྟོན་བྱོན་པ་
ནམས་ཀྱིས་སྤྱི་ལྷེ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྐྱར་ཅིང་གཏན་ལ་ཐབ་པ་དང་། གསར་ཅོམ་མཛད་པའི་བསྟན་
བཙོས་ཐམས་ཅད་ལུ་ཅག་ལྟ་བུས་ཆོ་གར་རལ་བ་བསྟེན་ནས་བགྲངས་ཀྱང་བགྲང་བར་དཀའ་བས།
བོད་ལུ་ཀྱི་གསུང་རབ་སྤྱིགས་བས་ཐམས་ཅད་གཞི་གཅིག་ཏུ་བཙུགས་ན་རི་རྒྱལ་ལྟན་པོའི་དཔངས་

ལའང་སྐྱེད་སྒྲིལ་པ་སྟེ་རྒྱུ་མོ་ཞེས་སྒྲིལ་གྱི་ལུང་དུ་མི་ཆེ། དེ་ལྟ་བུའི་ཅུ་ཆེའི་རིག་གཞུང་སྐྱེད་སྒྲིལ་པའི་ནད་
བརྒྱ་འཛམ་སྐྱེད་སྒྲིལ་པ་ཆོག་བདུན་ཅི་ལྟ་བུ་དེ་དག་གི་རྩ་བརྒྱུད་གངས་ཅན་པའི་ལུས་སེམས་སུ་ཤོག་
བུ་སྒྲིལ་ཆོས་བཞེན་དུ་སེམས་པ་ནས་བཟུང་། སྐྱེ་བོ་པལ་པ་དག་གི་སྒྲིང་དོར་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་
ཆོད་གྱིང་ཆེས་མཐོན་པོར་སོན་ཏེ་སྒྲོ་གསུམ་དགོ་བཅུའི་ལས་ལ་བརྩོན་པ་དང་། བྱས་སྒྲིང་སྟོང་རྩེས་
རྒྱུད་དུ་ཞིང་། ཡ་རབས་དང་གཤིས་བཟང་གི་མཛེས་སྟོན་རང་ཆས་སུ་ལྟན་པའི་མི་རིགས་ཁྱད་
འཕགས་ཅན་ཞིག་ཏུ་ཡར་རྒྱས་བྱུང་བའི་འབྲས་ལུང་། དེར་གཉིས་སུ་འཛམ་གླིང་གར་རྒྱལ་ལ་གནས་
པའི་སྤྱི་འབྲོར་རིག་གསུམ་སྒྱིད་དང་། ཡང་སྒྲོས་ཆོན་རིག་ཅེར་སོན་གྱི་ཡུལ་གྱུ་དག་གི་མི་སྣ་གྲགས་ཅན་
ནམས་གྱིང་ཡུལ་འདི་དང་འདི་ཉིད་ཀྱི་རིག་གནས་ལ་སྒོ་ཁ་བྱོགས་སྒྲིང་། ཞིབ་འཇུག་བྱ་ཡུལ་ཞིག་ཏུ་
གྱུར་དོན་ཡང་དེ་ལྟར་ལགས།

འོན་ཀྱང་སེམས་ཅན་སྒྱིལ་བུན་གྱི་བསོད་ནམས་ཉམས་དམས་སུ་སོང་བའི་ཉེར་ལེན་ལས། ལོ་
བཅུའི་གོད་ཆགས་ཀྱི་ཁོད་དུ་སྟོང་གསུམ་ལོར་གྱིས་བཀའ་སྟེ་ཡོན་དུ་ཡུལ་ན་ཡང་སྒྲིབ་བས་བྲལ་བའི་
གངས་སྐྱེད་སྒྲིལ་ཀྱི་ཁྱད་ལོར་ཏེ། གསུང་རབ་པར་གྱིང་དང་བཅས་པ་པལ་མོ་ཆེ་མེ་ལྟ་དང་ཆུ་ལྟའི་ཞལ་དུ་
ཡུལ་ཟེན་དག་ནི་བསྐྱར་གསོ་བྱ་རྒྱུའི་རྒྱུ་མཐུ་རང་ཅག་སུ་ལའང་མེད་ལ། དུས་ངན་དེ་ལྟ་བུའི་ཁོད་
ནས་སྟེས་དབང་གིས་ད་ལྟ་སྟེང་དུ་ལྟག་ལུས་གསུང་རབ་དག་གྱིང་པལ་ཆེ་བ་དཔེ་རྒྱན་དགོན་རིགས་
གཉིས་ཀྱི་གྱུར་སྟབས་དེང་སྐབས་རིག་གནས་དངོས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་ལུགས་གཞིར་བཟུང་བདག་སྒྲིང་བྱེད་
དགོས་ཤིང་། རིག་གཞུང་དོན་གཉེར་བའི་སྒྱུན་ལམ་དུ་བསྟར་མ་བྱུང་བས་གསུང་རབ་ཀྱི་དགོས་པ་རི་
བཞེན་མ་གྱུ་བའི་དེ་བས་ཉེན་ཆོབས་ཆེ་བ་ནི་འབྱུང་བཞི་སོགས་ཀྱི་གཞོད་པས་སྟེང་དུ་ཅུ་བརྒྱུ་
མི་གཏོང་བའི་ངེས་པ་མེད་གཤིས། འདི་ཀྱན་བདག་སྒྲིང་གནད་འཁེལ་བྱ་རྒྱུ་དེ་གཞན་ལ་འགྲེལ་བས་
མེད་པའི་རང་ཅག་ཁོ་ནའི་འགན་འཁུལ་ཉིད་དུ་ངེས་སོ། །

དེར་བརྟེན་སེ་ར་ཐེག་ཆོན་གླིང་དང་ལྟ་ལྟན་གཙུག་ལག་ཁང་མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་སེར་གཙུག་
ནང་བསྟན་དཔེ་རྟོག་འཛོལ་བསྐྱེད་བྱོགས་སྒྲིག་ཁང་ཞེས་པའི་ཆོན་པ་ཞིག་ཆོད་དུ་བཅུགས་ནས་ད་བར་

བཀྲར་བྱ་གསུམ་ལྷག་ཙམ་གྱི་རིང་ལ་ཕྱོགས་གཉིས་ནས་བྱམ་མོར་དུ་མ་ཐེབས་སྒྲོར་ས་ཡ་གསུམ་ལྷག་
 ཙམ་བཏར་སྟེ་དཔེ་དགོན་མུར་སྒྲོབ་དང་། དེར་སྐབས་སྒྲོབ་གཉིས་བའི་ཉིར་མཐོའི་ཆེད་དུ་གངས་ཙན་
 ཁུད་ནོར་ཞེས་པའི་དཔེ་ཚོགས་གསར་དུ་བསྒྲིགས་ཏེ་ད་ཕན་པོད་འཕྲེང་ཉིས་བརྒྱར་ཉེ་བ་པར་སྒྱུན་ཟེན་
 པ་དང་། དགོན་སྟེ་དང་། སྤྱི་ཚོགས་གྱི་དཔེ་མཛོད་ཁར་བརྒྱ་ལ་ཉེ་བར་ཆ་ཆར་གཉིས་རེ་རིན་མེད་འབུལ་
 ལས་ཁུས་པ་ལུད། དེ་བྱིངས་ས་གནས་ཙམ་གྱི་ཐོག་ནས་སྤྲུལ་འཛོར་ཁུས་ཏེ། རྒྱལ་བསྟན་ལ་སྤྱི་ལུ་དང་
 རིས་མེད་མེར་སྐྱེ་ཐོས་བསམ་ཙན་རྣམས་གྱི་བྱུགས་འདུན་སྒྲོར་ཐབས་ཁུ་སྤྲུལ་སུ་ཡོད་པ་དང་།

འདས་པའི་ལོ་ལྔའི་ནང་ངོས་ཚོའི་ལས་གཞི་ལ་གོར་རིས་འབྲེལ་ཡོད་ཚན་པ་ཁག་གི་དབུ་བྱིང་
 བས་གཟིགས་སྒྲོར་སྒྲུབ་མེད་པ་གནང་བ་དང་། མཁུན་དཔྱོད་མཁའ་ལྷར་ཡངས་གིང་། ལྷག་བསམས་
 དུར་ལྷར་དཀར་བའི་སྒྲིམ་ཆེན་དུ་མས་ངོས་ཚོའི་ལས་ཀར་གདེང་འཛིག་ཆད་མེད་དང་། མ་ནོར་ལམ་
 ལྟོན། མ་དཔེ་མཐོ་འདོན་གནང་བ་སོགས་ཀྱིས་མཚོན། ར་ཚོར་ཡུར་བ་བྱུ་འདེགས་ཀྱིས་ལྷད་མེད་རྒྱབ་
 སྒྲོར་རོགས་རམ་གནང་བར་རྗེས་སུ་ཡོད་རངས་དང་། ལྷིང་དབུས་ནས་བྱུགས་རྗེ་ཆེ་ཞེས་ལུ་བ་དང་
 ཆབས་ཅིག །འབྱུང་འབྱུང་ཡང་མེར་གཙུག་ནས་དགེ་ལུགས་གསུང་འབུམ་གཙོ་བོར་བྱུར་པའི་རིས་མེད་
 གསུང་རབ་དཔེ་རྒྱན་དགོན་རིགས་དང་། ཞིབ་འཇུག་ཚན་པ་ཁག་དང་། སྒྲོབ་བྱུ་ཁག་ལ་ཉེ་བར་མཐོ་
 བའི་རིག་གཞུང་དག་ཀྱང་རིས་པས་པར་སྒྱུན་ལུ་རྒྱུའི་འདུན་པ་སྤྱིར་བཙངས་སུ་ཡོད་པ་ལགས་ན། ལྷག་
 བསམ་རྣམ་དཔྱོད་ཙན་གྱི་རིས་མེད་མེར་སྐྱེ་ཀུན་ནས་མ་དཔེ་མཐོ་འདོན་དང་། ར་ཚོའི་ལས་ཀར་ཅ་ཆེའི་
 ལས་སྟོན་བཀའ་སྒྲོབ་མུ་མཐུད་ལྷག་སྟོལ་ཡོད་པ་མཁུན་ཞེས་ལུའོ། །

མེར་གཙུག་ནང་བསྟན་དཔེ་རྟོང་འཚོལ་བསྐྱེད་ཕྱོགས་སྒྲིག་ཁང་ནས།

ནང་དོན་མདོར་བསྡུས།

གཞུང་འདི་ནམས་མཛད་པ་པོ་སྤྱན་ལྷན་གྱིས་རྒྱལ་མཆོན་ནི་དབུས་སྡོད་ལྷན་ནང་གྲ་རྒྱལ་ཁང་ཞེས་པ་
གིས་བས་ཟེ་ལྷན་གནང་གི་གཞུང་བརྒྱད་དུ་ཡབ་དཔོན་པོ་ཆོས་རྒྱལ་དང་། ཡུལ་རྩོ་མོ་སྤྲ་པ་འབུམ་གྱི་
ལྷན་སྤྱོད་བུ་བདུན་པ་ཅུ་ཉི་ (1402) ལོར་འབྲུངས། དགུང་ལོ་བདུན་ཐོག་རྩེ་ཀུན་དགའ་སློ་གོས་གྱི་
དུང་དུ་རྒྱ་མ་རིན་ཆེན་གཟིམ་ཁང་དཀར་པོར་རབ་ཏུ་བྱུང་། མཆོན་སློ་གོས་རྒྱལ་མཆོན་གསོལ། བཤམ་ཆེན་
ཆོས་རྒྱལ་དཔལ་བཟང་པོ་དང་། སློབ་དཔོན་ཤེར་བཟང་པ་གཉིས་གྱི་ས་ནས་མདོ་རྩ་བའི་གསན་སྦྱོར་མཛད།
དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་ཐོག་གཅིང་ཁུལ་རི་བོ་མདངས་ཅན་དུ་ཕལས་གྲུབ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་གི་དུང་
ནས་མདོ་སྤྲལ་གྱི་ཆོས་གསན། དགུང་ལོ་བཙོ་བརྒྱད་ཐོག་ལྷ་ལུ་གནས་རྟིང་དུ་པར་ཆད་དང་། མདོ་རྩ་
སོགས་གསན། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་ལ་དབུས་སྤྱོད་ཐེངས། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུའི་ཐོག་ཅིང་ཐང་ཕལན་པོ་ཡོན་
ཏན་རིན་ཆེན་གྱི་དུང་དུ་བསྟེན་རྩོགས་བསྒྲུབས། རྩེ་ཅོང་ཁ་པ་དང་། འོལ་ཁ་ཕལན་པོ་བཟང་སྦྱོར་། ཉིགས་
ལྷན་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཆོ་སོགས་སྤྲ་པ་མང་དུ་བསྟེན། དེ་ནས་མལ་གྱོ་རིན་ཆེན་རྒྱར་དང་། རྒྱལ་དགོན་
སོགས་ལ་སྒྲུབ་པ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཛད། དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་ཉི་ལྷགས་ཡོས་ (1471) ལ་གཤེགས། རྩེ་འདི་
ཉིད་ཀྱི་མདོ་སྤྲལ་གནད་ལས་བརྒྱམས་པའི་གསུང་རྩོམ་ནི།

པོད་དང་པོར། ཁྱོ་ཐོག་མར་སློ་སྦྱོར་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོ་འབྲེད། ཁྱོ་སློ་སྦྱོར་ཕལས་པའི་ཡིད་འབྲོག་ལུང་གི་
བར་མཛོད་ལ། ཁྱོ་དང་པོའི་སློ་སྦྱོར་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་རྩ་བ་དང་། དེའི་གཞུང་འབྲེལ་ནོར་བུའི་
ཐེང་བ། ཐོག་པ་ཆེན་པོའི་བཟོད་པའི་སློ་སྦྱོར་ཕན་བདེའི་ཆར་འབབས། ཁྱོ་སློ་སྦྱོར་གི་བྲིད་ཡིག་རྣམ་
དག་གཙུག་གི་ནོར་བུ་དང་། རན་སོར་སྒྲོ་གཅོད། ཁྱོ་ཐོག་པ་ཆེན་པོའི་སློ་སྦྱོར་ལྷན་ཐབས་ཕན་རག་། ཁྱོ་
སྦྱོད་སྤྲལ་ལན་བྲིད་ཀྱི་གདམས་རག་རིན་པོ་ཆེའི་སྒྲོན་མེ། རི་སྤྲ་པ་དམ་པའི་ཞལ་གྱི་བདུད་རྩི་ལེགས་

བསྐྱམས། རྫོ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སློ་སྦྱོར་རིགས་པའི་ཚུ་གཏེར། རྫོ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སློ་སྦྱོར་རིགས་པའི་ཚུ་
གཏེར། རྫོ་བྱང་ཚུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་བསྐྱམས་དོན་སྐབས་པའི་སྐུ་ལ་རྒྱན། རྫོ་བྱང་ཚུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་
བསྐྱམས་པའི་ཅུ་འགྲེལ། རྫོ་སླ་མའི་ནལ་འབྱོར་ཟུར་འདེབས་ཉེ་བར་སྐོ་བ། རྫོ་བྱང་ཚུབ་ལམ་གྱི་རིམ་
པའི་བྲིད་ཡིག་གཞན་པའི་སྦྱོར་པོའི་ཟུར་འདུག་རིན་པོ་ཆེ། རྫོ་བྱང་ཚུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་བྲིད་ཡིག་སྦྱོར་
བརྒྱད་ནོར་བུའི་ཐུང་བ། རྫོ་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཉོན་མོངས་གདུང་སེལ། བཅས་དང་།

པོད་གཉིས་པར། རྫོ་རྣམ་ཐར་དད་པའི་སྒྲོ་འབྲེད་ལ། རྫོ་རྩེ་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོའི་རྣམ་ཐར་དད་
པའི་ཚུ་རྒྱན་ལ། རྫོ་རྒྱ་མ་ཁུད་བོན་གྱི་རྣམ་ཐར་དད་པའི་ཚུ་རྒྱན། རྫོ་མན་རག་བདུད་ཅིའི་ཐེགས་པ། ཐུག་
ཆེན་སྦྱོར་པོ་རབ་གསལ། ལེགས་བཤད་ཆོག་ཤེས་ལམ་སྦྱོན། གྲོས་འདེབས་བདུན་ཅུ་མ་བཅས་གདམས་
རག་རིན་ཆེན་ཐུང་བ། རྫོ་ལེགས་པར་བཤད་པའི་ཞེན་འབྲིས་ཀུན་གཙོད། རྫོ་མདུན་ལེགས་མ། རྫོ་འཆི་
བདག་འཇོམས་མ། རྫོ་ལྷ་བཙུག་ལྷན་འདས་ལ་བསྟོད་པ་ཟབ་དོན་རབ་གསལ། རྫོ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སློ་
སྦྱོར་གཞན་དོན་དོན་གཉིར་གྱི་ཅུ་བ་ལ། རྫོ་ར་དེའི་འགྲེལ་པ་ཐེག་ཆེན་རབ་གསལ། རྫོ་གྲུང་རི་ཐར་
པའི་སློ་སྦྱོར་ཆོག་བརྒྱད་མ་སྦྱོན་ལམ་དུ་བྱས་པ། རྫོ་ལ་འབྱོར་སླ་ན་མེད་པའི་རིམ་གཉིས་དང་འབྲེལ་བའི་
སྦྱོན་ལམ། རྫོ་ར་ཐེག་ཆེན་སློ་སྦྱོར་བྱང་སེམས་དོན་གཉིར་དང་། རྫོ་སྦྱོར་དག་ཟུན་ཤན་འབྲེད། རྫོ་རྩེ་
ལ་བསྟོད་པ་རིན་ཆེན་སྦྱོན་མེ། སེམས་པ་ཆེན་པོ་བཟང་སྦྱོར་ལ་བསྟོད་པ་དྲི་ཟེའི་སྒྲུ་དབྱངས་སྐྱེས་བསྟོད་
པ། རྫོ་དོན་དམ་བྱང་སེམས་ཀྱི་སློ་སྦྱོར་སངས་རྒྱས་བཙུག་ལྷན་འདས་ལ་བསྟོད་པ་བྱིན་རླབས་ལྷུང་འདུག།
རྫོ་ར་བྱང་སེམས་དོན་གཉིར་གྱི་སློ་སྦྱོར་རིན་ཆེན་བར་མཛོད། རྫོ་སྦྱོན་པ་ལ་བསྟོད་པ་ཟབ་མོ་སྦྱོས་
མེད། བསྟོད་པ་ཟབ་མོ་རྟོགས་པའི་ཆད། ཉེ་ཆོས་སྦྱོད་ཀྱི་རིམ་པ། འདུལ་བའི་ལས་ཆོག་སྦྱོར་ཆོག་གིས་
ཅ། ཐེག་ཆེན་ཅིའི་བཅའ་ཡིག་དང་། ཉེན་བཤད། མཛོན་བཛོད་བསྐྱམས་པ། རྫོ་གསུང་རབ་ལ་གྱུས་པ་བསྦྱོད་
པའི་ཐབས་གསུང་རབ་གསལ་བྱེད་ལ། རྫོ་རིན་ཆེན་སྒྲུང་གི་སློ་སྦྱོར་དོན་བདུན་མ། རྫོ་མཛོན་རྟོགས་

ཀྱུན་གྱི་སྤྱིར་པོ་བསྐྱུས་པ།

པོད་གསུམ་པར། རྟོ་སྤྱད་འཇུག་གི་བསྐྱུས་དོན་སྐབས་པའི་སྤྱུལ་རྒྱུ། ཁོ་བཤེས་སྤྱིར་གི་བསྐྱུས་
དོན་དགོངས་པ་རབ་གསལ། ཏྲ་དབུ་པའི་ལྷ་ཁྱིད་ཟབ་ལམ་མཐར་བུག། བྱ་སྤྱི་ཞི་སུམ་ཉིད་གྱི་ལྷ་
ཁྱིད་ཅ་བ་རྩེ་བཅུན་འཇམ་དབྱངས་ཀྱིས་རྩེ་དང་། སྤྱ་མ་དབུ་མ་པ་ལ་གནང་བ། དེའི་དོན་ཉམས་སུ་ལེན་
ཚུལ་ཁྱིད་ཡིག། ཏྲ་གསར་བ་སྤྱ་ན་མེད་པ་ཟབ་མོའི་གཏམ་བཟྩོད། རྟོ་དབུ་པའི་ཉམས་ལེན་ལྷ་རན་སུན་
སེལ་ཅ་འགྲེལ། རྟོ་དབུ་པའི་ལྷ་ཁྱིད་ཆེན་མོ། བུ་རྒྱུ་འགྲེལ་ལ་བརྟེན་པའི་ལྷ་ཁྱིད་ལ། བུ་གྲུབ་མཐའ་རྒྱས་
པར་དབྱེ་བ་ལ། བུ་འདུལ་བའི་བསྐྱབ་བྱ་ཆེ་བ། དགོ་ཚུལ་གྱི་སྤྱང་དོར་གསལ་བྱེད། དུས་དྲན་བྱེད་ཚུལ།
འཇུ་འདུལ་བའི་བསྐྱབ་བྱ་བསྐྱུས་པ་གཞན་པའི་འོད་ཤེང་། མི་བསྐྱབ་བྱ་གནང་བཀའ་རབ་གསལ། ཡི་
བསྐྱེན་གནས་གྱི་ཆོག་རྒྱས་པ་དངོས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ། རི་ལེགས་པར་བཤད་པ་མི་ཆོས་གནད་ཤེང་། ཡིང་ར་
ལེགས་བཤད་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་ལྟར་གི་བར་མཛོད། ཡི་འཕོར་ཡོ་སྤྱོམ་པའི་བསྐྱེད་རྫོགས་སྤྱན་བརྒྱན་
བདེ་ཆེན་རྒྱ་མཚོ། རྩ་བདེ་མཆོག་ལུ་པའི་རྫོགས་རིམ་སྤྱིར་པོ་སྤྱོམ་ཚུལ། ཤེ་བདེ་གཤེགས་སྤྱ་རྟེན་སྤྱབ་
ཚུལ་དང་། དེའི་པན་ཡོན། མཆོད་རྟེན་གྱི་ཆོད་སྤྱོན་པ་ལེགས་བཤད་གསེར་ཤེང་། རྩ་རྟེན་མ་དང་། བོན་གྱི་
རྒྱུ་གཞག བོན་གྱི་འདོད་ཚུལ་རགས་པ། སེ་སྤྱགས་སྤྱོན་སེམས་སྤྱབས་འགྲོའི་བསྐྱབ་བྱ། ཏྲ་གཤིན་པོ་
དཔན་མཆོག་ལ་པན་པ་གདགས་ཚུལ། རྟོ་འཇིག་རྟེན་བྱ་བའི་རྒྱུ་བཤད་སྐབས་པའི་ཡིད་འཕྲོག བཅས་
གསུང་འབུམ་པོད་གསུམ་ཡོད་པ་རྒྱམས་ལས།

འདིར་རྩེ་ཉིད་གྱི་གསུང་ཚོམ་པོད་གསུམ་པ་སྤྱོད་འཇུག་དང་བཤེས་སྤྱིར་སེམས་ཆོག་འགྲེལ་འདུལ་བའི་
བསྐྱབ་བྱ་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་མཆོད་རྟེན་གྱི་ཆོད་བཤད་པ་སོགས་གསུང་འབུམ་འདིའི་ནང་འཕགས་
ཡུལ་གྱི་སྐབས་པ་དག་གི་ལེགས་བཤད་སྤྱ་ན་མེད་པ་དེ་དག་གི་ཆོག་དོན་གོ་བདེ་བར་བཀའ་བ་དང་
འདུལ་བའི་བསྐྱབ་བྱའི་ནང་དགོ་ཚུལ་སྤྱོད་གི་བཅས་རང་གྱི་ས་མཆོས་སྤྱུ་གསལ་བར་བཀའ་ཏེ་རྒྱལ་བའི་

ལུང་རྟོགས་ཀྱི་བསྟན་པ་ནི་ལྟར་འཛིན་ཚུལ་དང་། གྲུབ་མཐའི་རྣམ་བཤད་ནང་ནང་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྤྱིའི་
 རྣམ་བཤད་དང་གངས་ཅན་ལྟོངས་སུ་བྱོན་པའི་ས་དགེ་བཀའ་རྟེན་གི་རྣམ་གཞག །ཁྱད་པར་རྟོགས་ཆེན་
 ཀྱི་ལྟ་གྲུབ་དང་གཡུང་རྩུབ་པོན་གྱི་རྣམ་གཞག་སོགས་གསལ་བར་བསྟན་པ་དང་། བདེ་བར་མཆོད་རྟེན་
 ཀྱི་ཆ་ཚད་སོགས་ཀྱི་ནང་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྐྱ་གཟུགས་ཀྱི་ཆ་ཚད་དང་མཆོད་རྟེན་ནི་ལྟར་བཞེངས་
 ཚུལ་དེ་དག་ལ་རབ་ཏུ་གནས་པ་ནི་ལྟར་བྱ་ཚུལ་སོགས་གསལ་བར་བསྟན་ཞིང་། འདིའི་གཤིན་པོ་དཔལ་
 མཆོག་ལ་ནི་ལྟར་པན་གདགས་ཚུལ་སོགས་ཀྱི་ནང་ཉམ་ཐག་གི་ཆོ་འདས་སྤྱི་ཡི་ཡུང་པོར་དབང་བསྐྱར་ནི་
 ལྟར་བྱ་ཚུལ་དེའི་རུས་བུ་ལ་སྒྲོ་ནི་ལྟར་གདབ་ཚུལ། གང་ཟག་མཆོག་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་ཐིམ་
 པའི་སྐྱ་ཡུང་ལ་སྦྱིན་ཐེག་ནི་ལྟར་བྱ་ཚུལ་སོགས་དང་། འཛིག་རྟེན་བུ་པའི་རྣམ་གཞག་མཐས་པའི་ཡིད་
 འཕྲོག་ནང་ཆོ་འདི་དང་བྱི་མའི་འཇུག་ཕྱོག་སྒར་སྒར་གི་རྣམ་གཞག་བསྟན་པ་སོགས་ཤིན་ཏུ་མཐོ་བའི་
 ལེགས་བཤད་དག་གིས་བརྒྱན་པ་དང་། དེ་མིན་དཔེ་དགོན་རྟེན་མར་སོང་གཤིས་སྐྱར་སྐྱོབ་བྱ་བའི་
 བསམ་བས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ་དེད་སེར་གཙུག་ནང་བསྟན་དཔེ་རྟེན་འཆོལ་བསྐྱ་ཕྱོགས་སྦྱིག་ཁང་
 རས་སེར་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྩོམ་ཆེན་འདུ་ཁང་ཡང་སྟེང་རྒྱལ་བའི་གཟིམས་རྒྱུད་བདེ་བ་ཅན་ཏུ་བཞུགས་
 པའི་རྗེ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་གསུང་འབུམ་མང་གཞིར་བཟུང་ཐོག་པོ་བྱང་པོ་ཏེ་ལར་བཞུགས་པའི་གསུང་འབུམ་
 ལ་དཔེ་བསྐྱར་ཞུས་ཏེ་པོད་དང་པོ་སྟོད་སྟོད་གཉིས་སུ་སྦྱེ་ནས་གངས་ཅན་ཁྱད་ལོར་པོད་ཐེང་ཉིས་བརྒྱ་ལྟ་
 གཅིག་དང་ཉིས་བརྒྱ་དང་གཉིས་པར་བསྦྱིགས་ཏེ་རྒྱ་ཆེའི་གཟིགས་པ་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྦྱོན་ལམ་ཏུ་སྤུལ་བ་
 ཡིན།

བྱག་དཔེ་འདི་པར་སྦྱོན་ཞུ་བའི་གོ་རིམ་ནང་ཡུལ་སྐད་དམ་བཅད་རྟེན་གང་ཡིན་པ་མཐའ་མ་ཆོད་ཅིང་
 དེད་གི་བཅད་སྟོད་རིག་པའི་གཞུང་དང་ཡང་མི་མཐུན་པ་དཔེར་ན། རྗེ་བཙུན་མིད་ལ་རས་པ། རང་སྟེ་རང་
 རྒྱུད་པ་ཕྱིན་གྱིས་ནི། མཆོང་མི་འབྱུང་། ལག་པ་སྦྱོག་ཅིང་། སུད་ག་བསྟེན་པར་མི་བྱེད་དག་དོག་མེད།

ལུས་རགས་པ་ལང་པ་ནི་སྒྲུལ་སྒྲུལ་ཡིན། ལམོར་ལོ་གསུམ་ཆ། ཆ་ཆུང་བྱེད་ལྷག་གཅིག །པ་ཚད་ཚུ་ཚད་
ནས། བི་ལུ་སིར་ཞེས་པ་ལྷ་བྱ་རྣམས་རང་སོར་བཞག་པ་ལུད། དེ་སིན་མངོན་གསལ་ཅན་གྱི་དག་ལོར་
རྣམས་སུམ་རྟགས་དག་གསུམ་གྱི་གཞུང་དང་མཐུན་གང་བྱལ་གྱི་བཅོས་ནས་ཆོག་དོན་གཉིས་ཀའི་ཆ་ནས་
ཞུས་དག་ལམེར་ངེས་སུ་སྒྲོམས་ཀྱང་ད་དུང་ཡང་ཡིག་ལོར་དང་ཆད་ལྷག་སོགས་གྱི་སྒྲིན་ཆ་ཡང་མི་ཉུང་བ་
ཞིག་ཡོད་ངེས་པས་གྱུ་ཆེའི་གཞུང་ཆེན་འཆད་ཉན་པ་རྣམས་དང་གཟིགས་པ་པོ་རྣམས་ནས་ལེགས་སྤེལ་
ཉེས་འགོག་གྱི་བཀའ་སློབ་མཇུག་མོ་དེ་སྟོན་ཚུལ་དུ་སྒྲུལ་གནང་ཡོང་བའི་འདུན་པ་སྟིང་དབུས་ནས་ཞུ་
བཞིན་ཡོད།

སེར་གཙུག་ནང་བསྟན་དཔེ་རྟིང་འཛོལ་བསྟུ་བྱོགས་སྒྲིག་ཁང་ནས།

༡༡༡། །བསྐྱབ་བྱ་གནང་བཀག་རབ་གསལ་། ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

ན་མོ་སཐ་ལུད་རྩ་བོ་རྩི་སུ་བྱོ། །བསྐྱབ་བྱ་གནང་བཀག་རབ་གསལ་ཞེས་བྱ་
བ། ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ལ་ཐུག་འཆལ་ལོ། །སྤྱུ་མ་རྒྱལ་བ་སྤྱུ་བ་ཅས་ལ། །བུད་དེ་
སོ་ཐར་འདུལ་བ་ཡི། །གནང་བཀག་རབ་གསལ་བཤད་པར་བྱ། །ཁ་ཅིག་དགོ་འདུན་
ནམས་ཀྱི་ནི། །བྱུག་པ་ལུད་ཆེ་མེ་རེག་དང་། །ལྷག་ཉ་ལ་སོགས་གནང་བ་དེ། །དགོ་
ཚུལ་མེད་ཐིམ་གནང་བ་ཡིན། །ཡོད་ན་མི་རུང་དེ་བཞིན་དུ། །གནས་དེར་དགོ་ཚུལ་རྟོད་
རུང་དུ། །ཡོད་ན་དགོ་ཚུལ་བསྟན་པ་ལས། །ཆོག་རྩལ་ལ་སོགས་མང་འཆོར་ཞིང་། །
དགོ་སྒྲོང་མི་འཕེལ་སོགས་མཐོང་ཡང་། །དགོ་ཚུལ་བསྟན་པས་བྱིན་ལེན་སོགས། །
རེས་པར་བྱ་དགོས་མ་བྱས་ན། །རེས་པར་ལྟར་བར་འགྱུར་ཞེས་བེད། །སྤྱུ་བོས་དེ་
ལྟར་སྤྱུ་བ་ལ། །བདེན་པར་བཟུང་ནས་ཁ་ཅིག་ནི། །དགོ་སྒྲོང་ནམ་དག་བསྐྱབ་བྱས་
བཞིན། །དགོ་སྒྲོང་རེ་བ་བཅད་པ་མང་། །ཁ་ཅིག་དེ་ལྟར་ཡིན་གྱུར་གྱང་། །བྱིན་ལེན་
ལ་སོགས་མ་གྲུབ་ཅས། །ཤེས་བཞིན་བྱུད་དུ་གསོད་པ་དང་། །ཉག་ཏུ་ལྟར་བས་གོས་
པར་བྱེད། །ཁ་ཅིག་སྤྱི་ག་སྤྱི་ག་བརྒྱ་ཕྱག་ལ། །བསྐྱེས་ཤིང་དགོ་ཚུལ་མིང་བཏགས་
འཆོལ། །སྤྱི་ག་སྤྱི་ག་བརྒྱ་ཕྱག་ཐོང་བཞིན་དུ། །དེ་ལ་གི་འཆང་གི་སྤྱར་བྱེད། །དགོ་ཚུལ་
གཞོན་ལུང་ལང་ཆོད་དང་། །གཟུགས་དང་རེག་བྱ་ལ་ཆགས་པས། །ཁ་ཅིག་ཡེ་རྫོམ་པམ་
པས་བཅོམ། །ཁ་ཅིག་ཁུ་བ་འབྱིན་པ་ཡི། །ལྷག་མས་གཟུགས་བརྟན་ཅམ་དུ་བྱས། །དེ་
བཞིན་རེག་པའི་ལྷག་མ་དང་། །འབྱིག་ཆོག་སྤྱུ་བའི་ལྷག་མ་སོགས། །སྤྱོད་པས་ཤིང་
རུལ་ལྟ་ལུར་གྱུར། །དགོ་ཚུལ་མ་འབྱོངས་གཡོ་རྒྱུ་ཡིས། །རྒྱས་སོགས་ལའང་འདུག་

བར་བྱེད། །རྒྱུན་དང་ཐུག་ཆོག་རྩལ་དང་། །རག་འབྱུང་བརྒྱུ་མཐུན་གཞི་དཔེ་མཐུན་
 མོག་ས། །མ་གོས་པ་ནི་སྤྱི་དཔེ་ཙམ། །ཐོས་པའི་གཟུགས་བརྒྱུན་ཡོད་སྤྱི་ཀྱང་། །སྒྲོམ་
 པའི་མིང་ཡང་མེད་པར་བྱས། །རན་རྒྱུགས་ཁོན་པ་(༡༣)འདི་ལྟ་བུ། །བདག་གིས་སྒྲོང་
 བར་མི་རིགས་ཀྱང་། །སངས་རྒྱས་བརྒྱུན་པའི་སྤྱི་དཔེ་འཛིན། །རྣམ་དག་དགོན་སྡེ་
 རྒྲོམ་པ་ནའང་། །འདི་ལྟར་མང་ན་གཞན་ཅི་སྒྲོས། །དེ་བྱིར་མི་ཤེས་པ་དག་གིས། །
 བརྒྱུན་པ་འཛིན་པ་བསལ་བའི་བྱིར། །བརྩོན་པ་འདི་ནི་བདག་གིས་སྒྲིད། །དེ་ཡང་རྩ་
 བ་བླུན་པོ་ཡིས། །ལོག་རྟོག་དག་རྩལ་ཞེས་འདི་ཡིན། །ལོག་རྟོག་སེལ་བྱེད་བཤད་
 གྱིས་ཉོན། །འདི་ལྟར་གྱུར་ཞིང་དག་རྩལ་དག །བརྩོན་པར་བཤད་པ་གང་ནའང་
 མེད། །བར་ཆད་དྲུག་གི་གནང་བཀག་སོགས། །མིང་ཙམ་མ་ཐོས་བླུན་པོ་ལ། །ལོག་
 རྟོག་འདི་ནི་རིགས་པར་འགྱུར། །རྟེན་པ་བསོད་ནམས་ལུས་སོག་དང་། །ཆོངས་སྒྱུད་
 དག་སྒྱུར་རྩལ་གྱི་ནི། །བར་ཆད་འགྱུར་ན་ཆང་མ་གཏོགས། །བཅས་རྒྱུད་ཀྱི་གནང་དེ་
 དག་ལ། །བག་ཡང་ཞུགས་པར་རུང་ངོ་ཞེས། །ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཙོང་ཁ་པ། །ཡབ་
 རྒྱས་ཀྱི་དང་འདྲལ་བ་ལ། །མཁས་པ་ཀུན་གྱིས་ལེགས་པར་བསྐྱབས། །ཁྱོད་གྱིས་
 བར་ཆད་བྱུང་གྱུར་ཀྱང་། །གནང་བ་མེད་ཅེས་ལོག་པར་སྒྲོས། །འོན་ཏེ་དག་རྩལ་
 བརྩོན་པ་ལས། །གཞན་གྱིས་དབང་མེད་ལག་ཉ་སོགས། །མ་སྤྱད་སྤྲིག་པ་བྱེད་འདྲུག་
 བ། །ཆོངས་སྒྱུད་བསྐྱུངས་བྱིར་ལག་ཉ་གནང་། །རང་གི་ཉོན་མོངས་དབང་གྱུར་
 བས། །དག་རྩལ་བརྩོན་ལས་སྤྲིག་འགྱུར་ཙམ། །བསྐྱུང་བྱིར་བཅས་ཀྱི་གནང་
 བ་ཡིན། །ཉོན་མོངས་དབང་དུ་མ་སོང་དང་། །བཅས་རྒྱུད་བསྐྱུང་བ་གཉིས་མཉམ་དུ། །
 རྒྱལ་དགོས་སྤྲིག་རྒྱུར་བྱུང་ཙམ་ལ། །བཅས་པ་གནང་བ་མིན་སྒྲུལ་ན། །འདི་ལྟའི་ལོག་
 རྟོག་གིས་བཙོམ་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་མང་བར་སྤྱང་ལ། །དེ་ཡང་བར་ཆད་དྲུག་ལས། །གནང་བ་
 བྱུང་བ་རྣམས་མི་ཤེས་ན། །ལོག་རྟོག་མི་སྤྲིག་པས་རྩལ་དེ་ཐོག་མར་བཤད་པར་བྱ་སྟེ།

བར་ཆད་ཀྱི་ཆུན་དང་ལྷན་པས་ལྷུང་བ་མེད་པ་ལ། རང་གི་བར་ཆད་དང་ལྷན་པ་དང་།
གཞན་གྱི་བར་ཆད་དང་ལྷན་པས་ལྷུང་བ་མེད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་རང་གི་གཙོ་བོའི་
བར་ཆད་དང་། གཙོ་བོ་(༡༧)མ་ཡིན་པའི་བར་ཆད་དང་ལྷན་པས་ལྷུང་བ་མེད་པ་
གཉིས་སོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། རྟོག་གི་བར་ཆད་དང་ལྷན་པས་ལྷུང་བ་མེད་པ་ནི། ཆར་
མ་གཏོགས་པའི་བཅས་རྒྱུ་མཐའ་དག་རྟོག་གི་བར་ཆད་སྤང་བའི་བྱིར་གནང་སྟེ། ལྷན་
ཆོག་ལས། ཆར་མ་གཏོགས་པའི་བཅས་པ་མཐའ་དག་གིས་ནད་པ་བསྐྱུང་ཞེས་
གསུངས་པ་དང་། བཅས་རྒྱུ་ལས། རྟོག་གི་བར་ཆད་སྤངས་པ་དགོས་པ་ཆེ་བའི་བྱིར་
གཉིས་པ་རྩལ་བྱིས་ཀྱི་བར་ཆད་དང་ལྷན་པས་ལྷུང་བ་མེད་པ་ནི། ཆར་མ་གཏོགས་
པའི་བཅས་རྒྱུ་མཐའ་དག་རྟོག་གི་བར་ཆད་སྤང་བའི་བྱིར་གནང་བས་རྩལ་བྱིས་ཀྱི་
བར་ཆད་སྤང་བའི་བྱིར་གནང་བར་འབྱུང་སྟེ། རྟོག་གི་བར་ཆད་བསྐྱུང་བ་ལས། རྩལ་
བྱིས་ཀྱི་བར་ཆད་བསྐྱུང་བ་དགོས་པ་ཆེ་བའི་བྱིར་ཏེ། རྩལ་བྱིས་ཀྱི་དོན་དུ་རྟོག་
གཏོང་བར་གསུངས་ཀྱི། རྟོག་གི་དོན་དུ་རྩལ་བྱིས་གཏོང་བར་མ་གསུངས་པའི་བྱིར་
རོ། །དེ་ལ་ལྷུང་བ་མེད་པའི་རྩལ་ནི། ཆར་མ་གཏོགས་པའི་བཅས་རྒྱུ་མཐའ་ཞིག་
བསྐྱུང་ན་རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའི་ཕམ་པ་ནས། བསྐྱེད་བྱ་ཡན་ཆད་གང་ཡང་
རུང་བ་གཅིག་འབྱུང་བར་ངེས་ལ། ཆར་མ་གཏོགས་པའི་བཅས་རྒྱུ་མཐའ་ཞིག་བྲལ་
ན་དེ་དག་གིས་མི་གོས་པར་ངེས་པ་ན། ཆར་མ་གཏོགས་པའི་བཅས་རྒྱུ་མཐའ་ཞིག་
བྲལ་བ་ལ་ཉེས་པ་མེད་དེ། བཅས་རྒྱུ་མཐའ་དག་སྤང་བ་ཡང་། རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་
མ་ཐོ་བས་མི་གོས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །ཆར་དང་རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་
ཕམ་པ་ལྟ་བུ་ནང་འདོམས་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཕམ་པ་ནས། བསྐྱེད་བྱ་
བྱའི་བར་གང་ཡང་རུང་བ་ཕན་ཚུན་ནང་འདོམས་པ་ལ་ནི། གཅིག་གི་ངོར་གཅིག་

གནང་བ་མེད། ཆང་ནི་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་པའི་སྒོར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་
དང་། རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོབ་ནི། བསྐྱམས་བྱ་ཡན་ཆད་ལ་ཞུགས་པ་ཅམ་གྱིས་
ཚུལ་ཁྲིམས་གྱི་བར་ཆད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཆང་མ་གཏོགས་པའི་བཅས་རྒྱུར་
ནང་འདོམས་པ་ན། དགོས་པ་ཆེ་བའི་དོར་རྒྱུར་བ་གནང་སྟེ། གནས་གྱི་སྒྲ་མ་དང་
གསོ་སྦྱང་འདོམས་པ་ན། གནས་གྱི་སྒྲ་མ་འཛོལ་བའི་གསོ་སྦྱང་ལས་འདའ་དགོས་པར་
གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །

དེ་ཡང་བཅས་པ་རྒྱུར་(33)བའི་དོར་ཆེ་བ་མ་གནང་བར་མ་ངེས་ཏེ། དགོ་འདུན་
གྱི་སྒྲན་དག་ལུང་པ་ན། དང་པོར་སྒྲན་དངོས་ལ་མ་རེག་པར་བྱད་གིང་འབྲིད་པ་དང་།
མེ་གསོད་པ་སོགས་བྱ་བར་གསུངས་པས། ལག་ཉའི་ཉེས་བྱས་བསྐྱུང་བའི་དོར་མེ་རེག་
གི་ལྷུང་བྱེད་གནང་བ་ལྟ་བུའོ། །བཅས་པ་དང་དགོས་པ་གཉིས་ཀ་ཆེ་རྒྱུར་མཉམ་པ་
ནང་འདོམས་ན་ངེས་བཟུང་མེད་པར་གང་ཡང་རུང་བ་གཅིག་ལ་འཇུག་པར་བྱ་སྟེ། གཉིས་
ཀ་ནི་བསྐྱུང་བར་མ་རུས་ལ། གཅིག་གི་དོར་གཅིག་གནང་བའི་རྒྱ་མཚན་བཅས་པ་ཆེ་
རྒྱུར་དང་དགོས་པ་ཆེ་རྒྱུར་སོགས་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་དགོ་སྦྱང་གི་ཚུལ་གྱི་བར་ཆད་དང་ལྷན་པས་ལྷུང་བ་མེད་པ་ནི། ཚུལ་
ཁྲིམས་གྱི་བར་ཆད་བསྐྱུང་བ་ལ། ཆང་མ་གཏོགས་པའི་བཅས་རྒྱུར་མཐའ་དག་གནང་
བར་གྱུབ་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས། དགོ་སྦྱང་གི་ཚུལ་གྱི་བར་ཆད་བསྐྱུང་བ་ལ་ཡང་གནང་
བར་གྱུབ་སྟེ། ཚུལ་ཁྲིམས་བསྐྱུང་བ་ཡང་དགོ་སྦྱང་གི་ཚུལ་ཐོབ་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
རོ། །དགོ་སྦྱང་གི་ཚུལ་ནི། ལམ་ལུ་གང་རུང་གི་རྟོགས་པ་དངོས་སམ། དེ་དང་རྗེས་
མཐུན་པའི་རྟོགས་པ་བྱུང་བར་ཅན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་དགོ་སྦྱང་གི་ཚུལ་དང་། སྒྲག་དང་
ཆངས་པར་སྦྱོད་པའི་བར་ཆད་ཡོད་ན་ཡང་རོ། །ཞེས་དང་། བདེ་བ་ལ་མི་རེག་པ་དང་།
དགོ་སྦྱང་གི་ཚུལ་དང་། ཆངས་པར་སྦྱོད་པའི་བར་ཆད་དང་། དགོ་འདུན་འབྲུག་

ཏུ་དོགས་པའི་དབང་ཉིད་མ་གཏོགས་པར་འཆབ་ནའོ། །ཞེས་དང་། རང་བཞིན་གྱི་ལ་
ན་མ་བོ་བ་དང་བཅས་པ་ལས་གཞན་པ་ཐམས་ཅད་ལ་གསོ་བའི་དོན་གཉིས་མ་གཏོགས་
སོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལྷག་མའོ། །ཞེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རིམ་པ་ལྟར། རྟོག་ལ་སོགས་པ་གཙོ་
བོའི་བར་ཆད་གསུམ་བསྐྱང་བའི་ཕྱིར་དབྱར་རལ་བ་དང་། གཞན་གྱི་གནས་ངན་ལེན་
བཅབས་པ་ལ་ཉེས་པ་མེད་པ་དང་། ཉད་གསོ་བའི་ཕྱིར་དེས་ཕན་པའི་ནད་ཅན་ལ་ཆང་
མ་གཏོགས་པའི་བཅས་རྒྱུ་མཐའ་དག་ལྟར་མེད་དུ་དངོས་སུ་གསུངས་པས། དངོས་སུ་
ལྟར་བ་མེད་པར་མ་གསུངས་ཀྱང་། ཆང་མ་གཏོགས་པའི་བཅས་རྒྱུ་རྣམས་གཙོ་བོའི་
བར་ཆད་གསུམ་གང་རུང་དང་འདོམས་པའི་ཆོ། དེ་དག་གི་བྱ་བ་ལ་ཞུགས་པ་ལ་(༡བ)
ལྟར་བ་མེད་པར་གཤམ་ཏེ། དངོས་སུ་ལྟར་མེད་དུ་གསུངས་པ་རྣམས་དང་། གནང་མི་
གནང་གི་རྒྱ་མཚན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་རང་གི་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་པའི་བར་ཆད་དང་ལྷན་པས། ལྟར་མེད་དུ་འགྱུར་
བ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལུས་ཀྱི་བར་ཆད་བསྐྱང་བའི་ཕྱིར་ལྟར་བ་མེད་པ་ནི། དེས་
ཕན་པའི་ནད་ཅན་ལ་མར་མེ་སོགས་ཀྱི་སྒྲུབ་བ་དང་བཅས་པའི་སྤྱོད་སྤྱོད་ལ་བར་གནང་
བ་ལྟ་བུ་དང་། དགེ་བའི་བར་ཆད་བསྐྱང་བའི་ཕྱིར་ལྟར་བ་མེད་པ་ནི། དད་པས་དཀོན་
མཆོག་མཆོད་པའི་ཕྱིར་བསྟོད་རབས་འདོན་པ་སོགས་ལ་དབྱངས་ཀྱི་ར་རོ་བྱ་བ་དང་།
རིན་པོ་ཆེ་ལས་བྱས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེ་གཟུགས་དང་། དེའི་རྒྱས་ལ་རེག་གམ་རེག་
ཏུ་བཅུག་པ་ལྟ་བུ་དང་། ལོངས་སྟོད་ཀྱི་བར་ཆད་བསྐྱང་བའི་ཕྱིར་ལྟར་བ་མེད་པ་ནི།
ཆོམ་རྒྱན་དང་མེ་ལ་སོགས་པའི་འཛིགས་པ་དང་བཅས་པའི་ཆོ་རང་དབང་བའི་རིན་པོ་
ཆེ་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར། རེག་གམ་རེག་འཇུག་པ་སོགས་གནང་བ་ལྟ་བུ་འོ། །

གཉིས་པ་གཞན་གྱི་བར་ཆད་དང་ལྷན་པས་ལྟར་བ་མེད་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་
པོ་གཞན་གྱི་གཙོ་བོའི་བར་ཆད་དང་ལྷན་པས་ལྟར་བ་མེད་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་

གཞན་གྱི་སློག་གི་བར་ཆད་བསྐྱར་བས་ལྷུང་བ་མེད་པ་ནི། བསད་བྱ་མཐོང་རམ་ཞེས་
འདྲི་བ་ན། དེ་ཞིག་མི་ལྟེན་གྱི་ཅེས་སོགས་བསྐྱོ་བ་ན་གཞོན་གནང་བ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་
དག་གིས་མཚོན་ནས་ཆར་མ་གཏོགས་པའི་བཅས་རྒྱུ་གཞན་རྣམས་ཀྱང་། གཞན་གྱི་
སློག་གི་བར་ཆད་བསྐྱར་བའི་ཕྱིར་གནང་བར་གྲུབ་པོ། །

གཉིས་པ་གཞན་གྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བར་ཆད་བསྐྱར་བ་དང་། གསུམ་པ་གཞན་
གྱི་དག་སྐྱོང་གི་ཚུལ་གྱི་བར་ཆད་བསྐྱར་བའི་ཕྱིར་ལྷུང་བ་མེད་པ་ནི་རིམ་པ་ལྟར། དག་
སྐྱོང་གི་ཅན་ཉི་བར་གནས་པ་ན། འཁོར་དག་ཚུལ་དང་ལྷན་པའི་དག་སྐྱོང་ལ་རུབ་
ལྷག་གནང་བ་དང་། གཞན་གྱི་བདེན་པ་མཐོང་བའི་གོགས་སྤང་བའི་ཕྱིར་མཚན་མོ་
རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་དུ་གནས་པ་གནང་བ་ལྟ་བུ་འོ། །

གཉིས་པ་གཞན་གྱི་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་པའི་བར་ཆད་དང་ལྷན་པའི་ལྷུང་བ་མེད་པ་
གསུམ་ནི། རིམ་པ་ལྟར་གཞན་གྱི་ནད་གཡོག་གྱེད་པ་ན་སྤང་བ་དང་བཅས་པའི་
སློགས་སུ་ཉལ་བ་དང་རུབ་ལྷག་གནང་བ་ལྟ་བུ་དང་། གཞན་དག་བསོད་ནམས་འདོད་
པས། རང་གི་རྒྱུ་པ་(༧ན)གཉིས་ལ་དྲིས་སྤྱད་པ་དང་། གསེར་དངུལ་གྱིས་སྤྲས་
པ་དང་། དྲིལ་བུ་གཡེར་ཀས་བཞིབས་པའི་གོས་ཀྱི་སྟེང་དུ་རྩི་བར་གསོལ་བ་ན། དེའི་
སྟེང་དུ་དུག་པ་སོགས་གནང་བ་ལྟ་བུ་དང་། ཚོམ་རྒྱན་ལ་སོགས་པའི་འཛིགས་པ་དང་
བཅས་པའི་ཚོ། དག་འདུན་དང་མཚོད་རྟེན་ལ་སྤུལ་བའི་དབྱིག་དང་གསེར་ལ་སོགས་
པ་སྤྲ་བའི་ཕྱིར་རིག་པ་དང་། རིག་ཏུ་གཞུག་པ་དང་། དེའི་ཕྱིར་ས་བཞོ་བ་དང་།
ཕྱིས་ས་འོག་ནས་དབྱུང་བའི་ཕྱིར་ས་བཞོ་བ་གནང་བ་ལྟ་བུ་རྣམས་སོ། །སྤྱིར་རང་
གཞན་གྱི་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་པའི་བར་ཆད་གསུམ་གང་ཡང་རུང་བ་དང་། ཆར་མ་གཏོགས་
པའི་བཅས་རྒྱུ་རྣམས་ནང་འདོམས་པ་ཙམ་གྱིས་གནང་བ་མ་ཡིན་གྱི་བཅས་པ་བསྐྱར་
བ་དང་། བར་ཆད་བསྐྱར་བའི་དགོས་པ་སྤོས་གཞལ་བའི་ཆོ་གང་དགོས་པ་ཆེ་བའི་

དབང་དུ་གཏོང་བ་ཡིན་ནོ། །རང་གི་གཙོ་བོའི་བར་ཆད་གསུམ་གང་རུང་དང་། གཞན་གྱི་གཙོ་བོའི་བར་ཆད་གསུམ་གང་རུང་འདོམས་པའི་ཆོ་ནི། རང་གི་བར་ཆད་བསྐྱར་བ་ལ་འཇུག་པར་བྱ་སྟེ། ལས་དང་པོ་བས་རང་བསྐྱར་བ་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། རང་གི་ལ་མི་གཞོན་ན་ཞེས་སོགས་གསུངས་པས་སོ། །སྤར་དངས་པའི་ལུང་ཁུངས་མ་སྟོས་པ་རྣམས་ནི། མདོ་རྩ་བ་ལས་དྲངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཆོག་འདི་རྣམས་ནི་རྗེ་འདུལ་འཛིན་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ཆེན་མོའི་ངོ་བཙུན་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་བྱིན་ལེན་དང་། མེ་རེག་དང་། ལག་ཉ་གསོག་འཛིག་སོགས་བསྐྱར་བ་གལ་ཆེ་ཞིང་། དེ་བས་ཚུལ་བྱིམས་བསྐྱར་བ་གལ་ཆེ། དེ་བས་དགོ་སྟོང་གི་ཚུལ་གྱི་བར་ཆད་དེ་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་བྱུང་བར་ཅན་གྱི་བར་ཆད་བསྐྱར་བ་གལ་ཆེ་བས། གལ་ཆེ་ཆུང་དང་དགག་བྱ་དང་དགོས་པ་རྗེ་ལྟར་འདུག །རང་གིས་འབྲལ་དུ་རྩི་ཡིན་བཅས་རྒྱུ་རྣམས་བསྐྱར་བྱ་ཡིན་གྱི། ལུ་ཚུགས་ཀྱིས་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་བསྐྱར་དགོས་པ་མིན་པར་གསུངས་པ་འདི་གོ་དགོས་ཏེ། ད་ལྟར་ཁ་ཅིག་གིས་དེ་ལྟར་མི་ཤེས་པར་གལ་ཆེ་བའི་ཚུལ་བྱིམས་དགོ་སྟོང་ཚུལ་ཡལ་བར་གོར་བ་ལ་རྟོག་དབྱེད་མེད་པར་བྱས་ནས། དགག་བྱ་དགོས་པ་གལ་ཆུང་བའི། བྱིན་ལེན་ལག་ཉ་མེ་རེག་སོགས་བསྐྱར་བ་ལ་རྩལ་དུ་འདོན་པར་སྤང་ངོ་། །རིག་པ་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་ན། ཚུལ་(༤བ)བྱིམས་གྱི་བར་ཆད་དུ་འབྱུང་ན་བྱིན་ལེན་སོགས་མ་འབྲུབ་རྒྱུ་ཉེས་པ་མེད་ཅེས་གསུངས་པ་ཉིད་ཀྱིས། དགོ་ཚུལ་ལ་གི་སྤར་བྱེད་དོན་མེད་པར་གོ་རུས་ཏེ། བར་ཆད་གཅིག་ཙམ་འབྱུང་ན་འང་བྱིན་ལེན་བྱེད་པའི་དགོ་ཚུལ་བསྟན་དོན་མེད་པར་གསུངས་ན། སྤར་བཤད་པ་ལྟར་བར་ཆད་དུག་པལ་ཆེར་འབྱུང་བའི་དགོ་ཚུལ་བསྟན་དོན་མེད་པ་ལྟ་བུ་སྟོས་པས་སོ། །བར་ཆད་འབྱུང་ངམ་མི་འབྱུང་ནི་མིག་དང་རྣ་བ་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་ན། རང་གཞན་གྱི་སྟོང་པ་མཐོང་བ་དང་། ཐོས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཅིའི་བྱིར་མི་ཤེས། དཔེར་ན་ཞིང་གི་མཐའ་བརྩེགས་ནི་ཞིང་མ་ཡིན་རྒྱུ་། ཞིང་བསྐྱར་

བའི་དོན་དུ་ཕྱི་ག་པ་དེ་ཡང་བསྐྱུང་དགོས་པ་ལྟར། མི་དག་བཅུ་སྟགས་རང་བཞིན་གྱི་ལ་
 བ་མ་ཐོ་བ་སྟོང་བ་ནི་ཞིང་ལྟ་བུར་ཚུལ་བྱིམས་དངོས་ཡིན་ལ། ལག་ཉ་མེ་རིག་སྟགས་
 བཅས་རྒྱུད་གི་ཉེས་པ་སྟོང་བ་ནི། ཚུལ་བྱིམས་དངོས་པ་ཡིན་ཀྱང་། ཞིང་གི་རགས་
 ཕྱི་ག་ལྟར་ཚུལ་བྱིམས་བསྐྱུང་བའི་དོན་དུ་སྟོན་པས་བཅས་པ་མཛད་པས་དེ་ཡང་བསྐྱུང་
 བར་བྱའོ། ཞིང་བསྐྱུང་བའི་ཕྱིར་ཞིང་གི་རགས་ཕྱི་ག་བྱས་པས། ཕྱི་ག་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་
 ཞིང་ལ་གཞོན་པར་འདུག་བཞིན་དུ། ཞིང་ཡལ་བར་བོར་ནས་ཕྱི་ག་པ་དེ་མ་འགྱུལ་བ་
 ཅམ་ལ་གཙོ་བོར་འདོན་ན། ཆེས་སྒྲུབ་པ་ལྟར། ཚུལ་བྱིམས་དང་དགེ་སྟོང་ཚུལ་སྟགས་
 ཡལ་བར་དོར་ནས་བྱིན་ལེན་སྟགས་ལ་གཙོ་བོར་བྱེད་པ་ནི་ཉ་ཅང་སྒྲུབ་པའོ། ཚུལ་
 བྱིམས་ཀྱི་བར་ཆད་ཀྱང་མིས་དབང་མེད་དུ་སྟོན་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཟེར་བ་མ་ཡིན་
 ཏེ། ཡུལ་རྒྱུན་དང་ཕྱད་པས་རང་གིས་གཉེན་པོས་མི་བྱབ་པར། ཆོག་རྒྱབ་སྟགས་ངེས་
 བར་འཆོར་བ་ཅམ་ནས་ཚུལ་བྱིམས་ཀྱི་བར་ཆད་བྱུང་བའོ། མིས་དབང་མེད་ངེས་དགོས་
 བ། དགེ་སྟོང་སྟོན་ཅན་ཉེ་བ་ན་དགེ་ཚུལ་དང་རྒྱབ་ལྟག་གནང་བ་དང་། དབྱར་གྱི་
 བར་དུ་དགེ་འདུན་དབྱེ་འདོད་དང་། མཁན་སྟོབ་སྟོན་འདོད་པའི་སེམས་དྲག་པོ་བྱུང་
 བ་སྟགས། ཚུལ་བྱིམས་ཀྱི་བར་ཆད་ཀྱི་དཔེར་མཛད་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ལ་མིས་དབང་
 མེད་བྱེད་དུ་བཅུག་པ་མེད་པས་སོ། །གཞན་གྱིས་དབང་མེད་བྱུང་བ་ལས། རང་གི་ཉོན་
 མོངས་པའི་དབང་མེད་ཆེས་བྱབ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཡུལ་རྒྱུན་སྟོང་བ་ཉིད་ལ་
 ཕུལ་དུ་འདོན་དགོས་ཏེ། འཆང་བ་འཛོག་པ་དང་། དབེན་པར་(༥ན) འདུག་འགྲེང་
 དང་། དགེ་ཚུལ་དང་རྒྱབ་ལྟག་བསྐྱུང་བ་སྟགས། ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཡུལ་སྟོང་བ་བྱེད་བྱུག་ཏུ་
 བཅས་པ་དང་། གམ་པ་དང་པོའི་བསྐྱབ་བྱུང་ཚུལ་བྱིམས་ལ་གཞོན་པའི་གནས་སུ་མི་
 སྟོན་པ་དང་། ལྷུང་བཟེད་འཆང་བ་དང་། འཆོལ་བའི་སྒྲུང་བའི་བསྐྱབ་བྱེད་སྐབས་སུ་
 གང་ལ་ཆགས་པ་དང་ཞེན་པའི་ཡུལ་གང་ཡང་མི་བསྟེན་པར་གསུངས་པ་སྟགས།

ཆགས་སྒང་གི་ཡུལ་སྤྱོད་དགོས་པའི་བསྐྱེད་བྱ་སྤྱིར་བཙས་པ་མང་དུ་ཡོད་པས་སོ། །

དེས་ན་ཚུལ་བྱིམས་དང་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་གྱི་བར་ཆད་དུ་འགྱུར་བའི་དགེ་
 ཚུལ་མ་བརྟེན་པ་ལ་ཉེས་པ་མེད་པ་ལྟ་བུ་སྤྱོད་སྟེ། དེ་འདྲའི་དགེ་ཚུལ་བརྟེན་ཅམ་ནས་
 ཉེས་པར་འགྱུར་བས། དེ་ལས་ལོག་ནས་དགེ་ཚུལ་མ་བརྟེན་ན། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་
 ཉེས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་སུ་ཞིག་སྟེ། འདི་ལྟ་བུའི་གནང་བ་འཆད་ཚུལ་སྟོན་གྱི་བསྐྱེད་
 བྱ་ཆེན་མོ་ཐམས་ཅད་ལས་འབྱུང་ལ། མཁས་པ་ཆེན་པོ་གཙང་ནག་པས་ཀྱང་འདི་
 སྐད་དུ། དགེ་སྤྱོད་ཚུལ་དང་ཚངས་སྤྱོད་དང་། སྟོག་དང་ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་
 གྱི། བར་ཆད་རྣམ་པ་ལྟ་ཡིན་ཏེ། རྟེན་གྱི་འདུ་མཉམས་གཞན་གྱི། རྟེན་བས་རྣམ་པ་
 བརྟེན་མོ། རྟེན་ལ་བདག་ཉིད་དབང་བྱས་ནས། བར་ཆད་རྣམ་པ་ལྟ་ཡི་ཕྱིར། ཆར་
 མ་གཏོགས་པ་གཞན་དག་རྣམས། ཐམས་ཅད་གནང་བ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། རྟེན་གྱི་བསྐྱེད་
 བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། བཙས་པ་མཛད་པ་ཡིན་པས་སོ། རྟེན་མིན་ན་དང་པོ་ཡང་། །
 བཙས་པ་མཛད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། རྒྱུ་མཚན་བྱུང་པར་མེད་ཕྱིར་རོ། རྟེན་ན་
 ཡན་ཡོན་ཉེས་དམིགས་ལ། བརྟེན་ནས་བཙས་པ་ཡིན་པས་ན། རྟེན་དང་དེ་ལྟར་གྱུར་
 པ་ནི། རྟེན་གྱི་ཡིན་ཏེ་སྟོག་པ་ནི། བཙས་པའི་དགོས་པ་ཡིན་ཕྱིར་རོ། སྟོན་ལྟར་
 རྣམས་གྱི་དབྱུང་ནས་ནི། ཅི་རིགས་པར་ནི་སྐྱུར་བར་བྱ། རྟེན་ལས་ན་བཙས་པའི་ཁ་
 ན་མ་ཐོ་བ་ལ་ཉ་ཅང་ཡང་གནང་བ་མ་ཆེས་སམ་ཞེན། མདོར་ན་སྟོན་དང་ལྟན་པ་ཡི། །
 བདག་དང་གཞན་དག་གཉིས་ཀ་ཡི། ཡང་དག་སྤྱོད་བ་བཞི་འགྱུར་ཅིང་། ལྟ་
 རན་འདས་ལ་གཞོལ་བ་ནི། སྤང་བྱ་གཙོ་བོ་ཉིད་ཡིན་མོ། བདག་གཞན་གཉིས་
 གྱི་ཡང་དག་སྤྱོད་། རྟེན་སྤྱིར་བར་འགྱུར་བ་ནི། སྤང་བྱ་གཙོ་བོ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། རྟེན་
 ཕྱིར་དགོས་པ་ཆེ་ཆུང་(ལྔ)ཀྱུན། རྟེན་ཉིད་དབང་དུ་མཛད་ནས་གསུངས། ཆོ་འདི་འབའ་
 ཞིག་ཆེད་དུ་ནི། གནང་བཀའ་བཙས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྟེན་ཉིད་སྤྱོད་བྱ་ཡིན་ཕྱིར་

རོ། །མངོན་མཐོ་ཅམ་ཡང་འབྲས་མིན་པས། །དེ་དོན་གཉེར་བ་འདིར་བཀག་གོ། །འོན་
ཀྱང་འདི་ནི་བསྟན་པ་ལ། །ཞུགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །དེ་ཡི་དགོས་པ་ཆེ་
ཆུང་དང་། །སྒྱུར་ནས་དེ་ལ་འཇུག་པར་བྱ། །ཞེས་སོགས་ཞིབ་ཏུ་གསུངས་ཏེ། འདིར་
བར་ཆད་ལྔར་མཛད་ལ། །གཞན་དག་ཏུ་ནི་བསོད་ནམས་ཀྱི་བར་ཆད་དང་། །གཞན་དད་
པའི་བར་ཆད་དང་བདུན་དུ་མཛད་དོ། །འདུལ་བ་ལུང་ལས་ནི་བར་ཆད་བརྒྱད་ཅེས་
འབྱུང་སྟེ། །བར་ཆད་བདུན་དང་དབྱེ་བསྟུ་ཞིག་ཡིན་ནམ་བཟླ་གོ། །ཉེས་བྱས་ཀྱི་སྟེ་
ཕལ་ཆེར་ནི། །གཞན་མ་དད་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་བཅས་ལ། །གཞན་ཡང་མང་བས་དད་
པའི་བར་ཆད་ཅེས་པའང་རིགས་ཏེ། །གཞན་དད་པའི་བར་ཆད་དུ་འགྱུར་གྱི་རྟོག་དབྱེད་
མི་གེས་པར། །ཡུ་ཚུགས་ཀྱིས་བཅས་རྒྱུང་བསྐྱུང་བ་ཡང་མང་དུ་མཐོང་དོ། །དེ་ཡང་དབེར་
ན་ཁ་ཅིག་ཏུ་བྱིན་ལེན་བྱས་ན་གཞན་དུ་མ་མི་དད་ཅིང་འཕྱ་བ་སོགས་བྱེད་ན། །སྐབས་
དེར་བྱིན་ལེན་བཏང་སྟོམས་སུ་བྱེད་དགོས་པ་ཡོང་དགོས་པ་ཡོང་བ་སོགས་གེས་དགོས་
པའོ། །དེས་ན་དེ་དག་བསྐྱུང་བའི་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་ནི། །དག་ཚུལ་བསྟེན་པ་ལས་ཆོག་
རྒྱུ་མང་དུ་འཆོར་བ་སོགས་དང་། །ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་སོགས་མི་འཕེལ་ན། །བྱིན་
ལེན་སོགས་ཉེས་མེད་དུ་གནང་རིགས་ཏེ། །མི་དག་བསྐྱུང་བའི་དོན་དུ་བཅས་པ་མཛད་
པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། །དེ་ལྟ་མིན་པར་ཆོག་རྒྱུ་བསྟེན་མང་དུ་འཆོར་ཡང་། །དེ་མི་
བསྐྱུང་བར་བྱིན་ལེན་སོགས་ལ་རྩལ་དུ་འདོན་རྒྱ་ཡིན་ན། །དང་པོ་ནས་མི་དག་བ་
བསྐྱུང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། །བྱིན་ལེན་ལ་སོགས་པའི་བཅས་པ་མཛད་དོན་མེད་དོ། །མི་
དག་བསྐྱུང་བ་ལ་རྩལ་དུ་འདོན་མི་དགོས་པར་འདུག་པས་སོ། །ཞེས་དག་ཚུལ་མེད་
མི་རུང་དུ་དགོས་པ་ཡིན་ན་ཞེས་སོགས་ལ་གཞོད་བྱེད་དང་། །རང་སྤྱོད་ལ་སྐྱབ་བྱེད་
བརྗོད་པའོ། །

དབེར་ན་ལྟ་རྒྱུ་རྒྱུ་ནད་པའི་ནད་སེལ་བའི་ཕྱིར་སྤྲོན་བཏང་བ་ལས། །སྤྲོན་དེས་

དུག་འཕེལ་ན། སྒྲན་དེ་འབྱུང་རྒྱ་མ་ཡིན་པའི་ཁར་དོར་དགོས་པ་ཡིན་ན། མ་འབྱུངས་
 པ་ལ་ཉེས་པ་མེད་པ་ལྟ་བུ་སྒྲོམ། དེ་བཞིན་དུ་སྒྲོན་པས་ལས་དང་(༥ན)ཉོན་མོངས་པ་
 སྒྲང་བའི་ཕྱིར། མི་རིག་དང་ལག་ཉ་སོགས་སྒྲོང་བ་དང་། ཕྱིན་ལེན་བྱ་བ་སོགས་ཀྱི་
 བཅས་པ་མཛད་པ་ལས། ཕྱིན་ལེན་སོགས་ལ་འབད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ལས་དང་ཉོན་
 མོངས་པ་འཕེལ་ན། སྐབས་དེར་ཕྱིན་ལེན་སོགས་མ་གྲུབ་ཀྱང་། ཉེས་པ་ཡོང་དོན་མེད་
 པ་ཡིན་ནོ། །སྐབས་དེར་ཡང་གནང་བ་མིན་ན་གང་དུ་གནང་། བར་ཆད་དུག་གི་དོར་
 གནང་ངོ་། །ཞེས་པ་ཡང་ཆོག་ཙམ་དུ་འགྱུར་ངོ་། །དེས་ན་ཡན་ཡོན་ཉེས་དམིགས་ལ་
 ཞེས་སོགས་ནི་དོན་ལེགས་པར་བསྐྱེད་ནས་སྒྲོན་པ་སྟེ། བཅས་པ་མཛད་པའི་དགོས་
 པའི་སྒྲིང་པོ་ཡིན་པས་ས་ལམ་གྱི་རྟོགས་པ་དངོས་སམ་ཆ་མཐུན་པ་ཅི་སྟེ་དང་། ལས་
 ཉོན་ལ་གཞོད་པ་ཅི་འབྱུང་དེ་ཉམས་སུ་བྱང་བྱ་དང་། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་
 གྲོགས་སུ་གང་འགོ་དེ་དོར་བྱ་ཡིན་ཞེས་པའོ། །དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་བསྐྱེད་པའི་གནང་
 བ་ཀླུ་རྣམས་ཆེ་འདི་དོན་ཡང་མིན་ཅིང་། ཆེ་སྒྱི་མའི་དོན་ཙམ་ཡང་མིན་ལ། ཐར་
 པ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཁོ་ནའི་ཆེད་ཡིན་པས། དེ་ལ་གང་ཡན་དེ་སྐྱེད་རྒྱ་ཡིན་
 པས། དེ་ལ་གང་ཡན་དང་གང་གིས་གཞོད་ཀྱི་དགག་བྱ་དགོས་པ་ཅི་ཡིན་བསྐྱེད་སྒྲིམ་
 ལ་འབད་པར་བྱ་ཡི། ལྷ་རྒྱུགས་ཀྱིས་བསྐྱེད་སྒྲིམ་དང་མོས་སྒྲིམ་དང་མོ་རུས་ཀྱི་བསྐྱེད་
 སྒྲིམ་ལ་དགོས་པ་མེད་དོ་ཞེས་པའོ། །དེ་རྣམས་ནི་རིགས་པ་དང་འདུལ་བ་མདོ་རྩ་བའི་
 ལུང་གིས་བསྐྱེད་པའོ། །ལུང་གསལ་བ་ནི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་འདུལ་བ་བསྐྱེད་
 བར། རན་འགོར་འགོ་བར་འགྱུར་བ་དང་། །བདེ་འགོ་ཆོས་ཀྱིས་རྟེན་པ་དང་། །སྒོག་
 དང་དགེ་སྦྱོང་རྒྱུ་ལ་གྱི་ནི། །བར་དུ་གཅོད་པ་གང་ཡིན་པ། །དེ་ནི་སངས་རྒྱས་འགོག་
 པར་མཛད། །གནང་བ་དེ་ལས་སྒྲོག་པ་ཡིན། །ཞེས་བར་ཆད་དུག་གང་འོར་བ་དེ་
 བ་ཀླུ་པ་དང་། བར་ཆད་དུག་གང་ཡང་མེད་པ་གནང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསལ་བར་

གསུངས་སོ། །

དེས་ནི་གཙང་ནག་པའི་གསུང་སྒྲུབ་དང་ས་པ་དེ་ལས། འོ་ན་ཉ་ཅང་གནང་བ་མ་
 ཆེས་སམ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ནི། འདི་ལྟར་བཤད་པ་ན་ལུ་ཚུགས་ཀྱིས་བསྐྱར་
 རྒྱུ་ལ་ཞེན་པ་ཁ་ཅིག་དེ་ལྟ་ན་བཅས་པའི་གནང་བ་ཆེས་འགྲོ་བས་མི་འབད་དོ་སྟེ་དེ་
 སེམས་པ་ལ་སྒྲུབ་བཤད་པ་ལྟར་ལན་མཛད་པའོ། །(༥བ)དེ་ལྟར་སེམས་པ་ད་ལྟར་ཡང་
 མེད་པར་སྒྲུབ་བས་དེ་གོ་བར་བྱ་བ་གལ་ཆེའོ། །འོ་ན་ཀྱང་བཤད་པ་ལྟར་བར་ཆད་འོང་
 བར་སྒྲུབ་ན་དག་ཚུལ་ལ་གི་སྒྲུབ་བྱེད་མི་དགོས་ཞེས་སྒྲུས་པ་ཡིན་གྱི། བར་ཆད་མི་ཡོང་
 བར་སྒྲུབ་ན་ནི། དག་ཚུལ་འབད་པ་ཆེན་པོས་བསྟན་དགོས་ལ། གལ་ཏེ་མི་བསྟན་ན་
 ལག་ཉ་མེ་རེག་དང་བྱིན་ལེན་མེད་པའི་ཉེས་པ་སོགས་ཉེས་པ་གིན་ཏུ་མང་བས་རྟག་ཏུ་
 གོས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ཡིས་ཆེ་འདི་བྱི་ཐམས་ཅད་དུ་བརྟག་པར་འགྱུར་རོ། །བར་ཆད་
 གྱི་དབང་གིས་དག་ཚུལ་མི་བསྟན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་བག་མེད་བྲ་ཆལ་ལ་མི་གཏོང་
 བར་ངེས་པ་ཅན་གྱི་དག་ཚུལ་བསྟན་རྒྱ་མ་བྱུང་ཡང་། བྱིན་ལེན་སོགས་ལ་བརྩོན་པར་
 བྱ་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན་ཆ་དྲོ་ལན་ཅིག་ལ་བྱིན་ལེན་བྱེད་པ་འཛོམ་བྱུང་ནའང་ཁྱད་དུ་མི་
 གསོད་པ་དང་རྒྱན་དུ་མི་འགྱུབ་ཅང་། ལན་ཅིག་བྱས་མ་བྱས་འདྲ་སྟེ་དུ་མི་བསམ་
 བར། འབད་པ་ཆེན་པོར་བྱ་དགོས་ལ། གལ་ཏེ་ཡལ་བར་བོར་ན། ཉེས་ལྷུང་
 གིས་འཛོམས་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་བྱིར་བྱིན་ལེན་སོགས་བཅས་པ་ཐུའུ་ཅམ་ལའང་
 ལུས་པས་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཀུན་མཁྱེན་འགྲོ་བའི་གཉེན་གཅིག་ལ། དེ་ཡི་གསུང་གི་
 བདུད་ཅི་མཚོག། །གནང་བཀག་རྒྱ་མཚོ་ལེགས་རྟོགས་ནས། ཚུལ་བཞིན་སློབ་
 རྣམས་སྐལ་བ་བཟང་། །གལ་ཏེ་འདི་ལ་ནོངས་པའི་ཚོགས། །མཆིས་ན་རྒྱལ་བ་སྤྲས་
 བཅས་གྱི། །སྤྱོད་སྒྲུབ་བསམ་པ་ཐག་པས་འཆགས། །བག་ཆགས་བཅས་པ་དག་གྱུར་
 ཅིག །འདི་ཡི་དག་བས་འགྲོ་བ་ཀུན། །སློབ་ཀུན་ཏུ་རྒྱལ་བ་ཡི། །བཅས་པའི་གནང་

བཀའ་མ་ལུས་པ། །རྒྱལ་བའི་དགོངས་བཞིན་ལེགས་རྟོགས་ནས། །ཀྱན་མཁུན་
གོ་འཕར་སྐྱར་ཐོབ་ཤོག །ཅེས་འདུལ་བའི་བསྐྱབ་བྱ་གནང་བཀའ་རབ་གསལ་འདི་
བཙུན་པ་སློ་གོས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་སྐམ་དགོན་བདེ་ཆེན་གླིང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་སྐྱར་
བ་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་ཐོགས་པར་གྱུར་ཅིག །

༡༣༡། །བསྐྱོན་གནས་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་དངོས་གྲུབ་ ཀྱི་མཆོ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

སྟོབས་བཅུ་མངའ་བ་འགྲོ་(13)བའི་སྐྱབས། །བདུད་སྡེའི་དབུང་རྣམས་ཡམ་བྱས་
ནས། །དམ་ཚེས་བདུད་ཅིའི་ཆར་འབེབས་པའི། །ཤྲུའི་གཙོ་ལ་ཕྱག་འཆོལ་
ནས། །དེ་ཡིས་ལེགས་གསུངས་བསྐྱོན་གནས་ཀྱི། །ཡན་ཡོན་ཆོ་གའི་རིམ་པ་
རྣམས། །ལེགས་པར་བཤད་ཀྱི་གྲུས་ལས་ཉོན། །རི་རྒྱུད་དུ་འཕགས་པ་ཞི་བ་
ལྷས། །དལ་འབྱོར་འདི་ནི་ཤིན་ཏུ་རྟོག་པར་དཀའ། །སྐྱེས་བུའི་དོན་གྲུབ་ཐོབ་པར་གྱུར་
པ་ལ། །གལ་ཏེ་འདི་ལ་ཕན་པ་མ་བསྐྱབ་ན། །སྤྱིས་འདི་ཡང་དག་འབྱོར་པར་ག་
ལ་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། །ཉོན་མོའི་རྒྱར་མ་ལྟར་ཤིན་ཏུ་དགོན་ཞིང་། །ཤིན་
ཏུ་དོན་ཆེ་བའི་དལ་འབྱོར་མི་ལུས་ཐོབ་ནས་སྟོང་པོ་མ་སྤངས་པར་སྟོང་ལོག་བྱས་ན་ནི་
སྤྱིས་མི་ལུས་ཐོབ་མི་སྲིད་ཅིང་། །དཔུལ་བ་ཡི་དྲགས་དུད་འགྲོ་ཁོ་ནར་སྐྱེ་དགོས་
པས། །དེ་ལས་སྤྱོད་པ་དང་རྒྱགས་ཚབས་ཆེ་བ་མེད་དེ། །འདི་འདྲའི་དལ་བ་རྟོག་གྱུར་
ནས། །བདག་གི་དགོ་གོམས་མ་བྱས་ན། །འདི་ལས་བསྐྱུས་པ་གཞན་མེད་དེ། །འདི་
ལས་སྤོངས་པའང་གཞན་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པས། །ནོར་གསོགས་
པ་དང་། །དག་འདུལ་བ་དང་། །གཉེན་སྦྱོང་བ། །མི་ལས་ཆེས་སྟོབས་ཆེ་
བ་དུད་འགྲོ་དང་། །ཡི་དྲགས་ལ་ཡང་ཡོད་པས། །དུད་འགྲོ་དང་ཡི་དྲགས་ལས་བྱུང་
མེད་དུ་མ་སོང་བར། །སྟོང་པོ་རེ་ཅིས་ཀྱང་ལེན་དགོས་སྟུམ་དུ་ཉོན་མཚན་འགྲོ་འཆག་
ཉལ་འདུག་ཐམས་ཅད་དུ་བསམ་པ་གལ་ཆེ། །འོ་ན་སྟོང་པོ་རི་ལྟར་ལེན་སྟུམ་ན། །ཆོ་སྤྱི་
མ་ངན་སོང་དུ་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་སྐྱབ་པའི་ལུས་རྟོན་ལྟ་དང་མིའི་རྟོན་ཞིག་རྟོག་པའི་རྒྱ་

ཚོགས་བསགས་ན་ནི་སྒྲིང་པོ་ལོན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ལ། ལྷ་མིའི་རྟེན་སྤུན་སྤུམ་ཚོགས་
 པ་ཐོབ་པའི་རྒྱ་ཡང་སྒོམ་པ་སྤངས་ནས་གཙང་མར་བསྐྱུང་བ་ཉིད་ཡིན་ཅིང་། རྩལ་
 བྲིམས་བསྐྱུང་བ་ནི་ཚེ་བྱི་མར་མ་ཟད། ཚེ་འདིར་བདེ་བ་སྐྱབ་པའི་ཐབས་ཡང་གོང་ན་
 མེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཚོམས་ལས། བསྐྱུགས་པར་གྱུར་དང་ལོར་ཐོབ་དང་། །ཕ་རོལ་
 བདེ་འགྲོར་དགའ་འཁྱུར་(ཤན)བའི། །བདེ་བ་གསུམ་པོ་དོན་གཉིར་བའི། །མཁས་
 པས་རྩལ་བྲིམས་བསྐྱུང་བར་བྱ། །ལུས་ལ་ཡོངས་སུ་གདུང་མེད་པར། །རྩལ་བྲིམས་
 ཉིད་ཀྱིས་བདེ་བ་ཐོབ། །མཚན་མོ་བདེ་བར་ཉལ་བ་དང་། །སད་པ་ན་ཡང་དགའ་
 བར་འཁྱུར། །གང་ཞིག་ལེགས་པར་སྤྱད་སྤྱོད་པའི། །དགེ་བ་ལྷ་རྣམས་བསྟོད་པར་
 བྱེད། །འདི་ནའང་སྤྱད་པར་མི་འཁྱུར་ལ། །མཐོ་རིས་སུ་ཡང་དགའ་བར་འཁྱུར། །ཚོས་
 གནས་རྩལ་བྲིམས་སྤུན་སྤུམ་ཚོགས། །རྩི་ཚ་གཤེས་གིང་བདེན་པར་སྤྱ། །རང་གི་བྱ་བ་
 བྱེད་པ་ལ། །སྤྱོ་བོ་གཞན་རྣམས་དགའ་བར་འཁྱུར། །རང་གི་དོན་ནི་བྱེད་པ་ལ། །འདི་
 ལྟར་གཞན་རྣམས་དགའ་འཁྱུར་ཞིང་། །མཐོང་བའི་ཚོས་ལས་བསྐྱུགས་པ་དང་། །ཕ་
 རོལ་རྩལ་ཡང་བདེ་འགྲོར་འཁྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །སྤྱིག་པ་ལ་མི་འཛེམ་
 པར་སྤྱོད་པ་ལ་ནི། ཚེ་བྱི་མ་ལ་སྤྱག་བསྐྱལ་བ་ལྟ་ཅི་སྟོས། ཚེ་འདི་ཉིད་དུའང་བདེ་བ་
 མི་ཐོབ་སྟེ། ཚོམས་སུ། བདག་ཉིད་ཀྱིས་ནི་སྤྱིག་པ་དག །བྱས་གིང་ཉེ་བར་བསགས་
 པ་ཡིས། །བསམ་བརྒྱག་དངོས་སུ་འཛེམས་པར་བྱེད། །རྩི་རྩེས་ལོར་བྱ་འབྲིགས་པ་
 བཞིན། །བདག་གིས་སྤྱིག་པ་བྱས་པས་གདུང་འཁྱུར་ཞིང་། །རིང་བྱས་རྒྱུར་མར་བྱས་
 པ་གདུང་བར་འཁྱུར། །བདག་གི་དབེན་པར་བྱས་པར་གདུང་འཁྱུར་ཞིང་། །དེ་ཡི་རྣམ་
 སྟོན་ཡོད་པས་གདུང་བར་འཁྱུར། །གལ་ཏེ་སྤྱིག་པའི་ལས་བྱས་སམ། །བྱེད་ཀྱང་
 རུང་སྟེ་བྱོད་ཀྱིས་ནི། །ཀོག་སྟེ་ལངས་ཏེ་བྲོས་བྱས་ཀྱང་། །སྤྱག་བསྐྱལ་ལས་ནི་ཐར་
 མི་འཁྱུར། །གང་དུ་གནས་ན་ལས་ཀྱིས་མི་རྩྭགས་པའི། །ས་སྤྱོགས་གང་ནའང་ཡོད་པ་

མ་ཡིན་ཏེ། །བར་སྒྲུབ་ལ་མེད་ཀྱི་མཆོད་གཏིང་ན་མེད། །རི་བོ་རྣམས་ཀྱི་གསེབ་ཏུ་
 ལྷགས་ན་འང་མིན། །སྤྲིག་པ་རྒྱུ་དུ་བྱས་པས་ཀྱང་། །འཛིག་རྟེན་པ་རོལ་འཛིགས་
 པ་འདྲེན། །མུང་ཁྲོལ་ཆེན་པོ་བྱེད་འགྱུར་ཏེ། །ཁོང་པར་སོང་བའི་དྲུག་བཞིན་ནོ། །
 བསོད་ནམས་རྒྱུ་དུ་བྱས་པས་ཀྱང་། །འཛིག་རྟེན་པ་རོལ་བདེ་བ་(༡བ)འདྲེན། །
 དོན་ཆེན་དག་ཀྱང་བྱེད་འགྱུར་ཏེ། །འབྲུ་རྣམས་སྤུན་ཆོགས་འབྱོར་བ་བཞིན། །གང་
 ཞིག་ཉེས་མེད་ཆད་པས་གཅོད། །སྤང་བ་མིན་ལ་རབ་སྤང་བས། །གནས་གཞན་
 གང་ཡང་རུང་བ་བཅུ། །མྱུར་བ་ཁོ་ནར་བོབ་པར་འགྱུར། །བཅུ་གང་ཞེན་དང་པོ་ཆོ་འདིར་ཆོར་བ་
 མི་བཟད་པ་སྤྲུག་བསྐྱེད་པོ་མུང་བ་དག་གས། །ཡང་ན་གཉིས་པ་ལུས་ནི་མཆོད་ཀྱིས་བཅད་པ་དང་དུལ་
 བའམ། །གཞོད་པའི་ཆོར་བ་ཆོ་བའང་རུང་གསུམ་པ། །ཡང་ན་སེམས་འབྲུགས་སྤོང་
 རྒྱུ་སྤྲུགས་བོབ་པར་འགྱུར་བཞིན། །གཉིན་བདུན་རྣམས་དང་བུལ་བ་དང་ལྷ་པ། །ཁོངས་སྤྱོད་
 ཟད་པར་འགྱུར་བའམ་དུག་པ། །རྒྱལ་པོའི་གཞོད་པ་བྱུང་བའམ་བདུན་པ། །མི་སྟོན་གིན་ཏུ་
 མི་བཟད་དམ་བཅུད་པ། །ཡང་ན་བྱིམ་ནི་མི་ཆེན་པོས། །དེས་པར་སྤྲེག་པར་བྱེད་
 པར་འགྱུར་དགྲ་པ། །ཤེས་རབ་འཆལ་བའི་ལུས་ཞིག་ནས། །བཅུ་པ་ངན་འགྲོར་འགྲོ་
 བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེས་ན་རབ་བྱུང་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་མཁན་སློབ་
 ཀྱི་སྤྱན་རྒྱར་གང་ཁས་སྤངས་པའི་བཅས་མཆོམས་སྤྲ་མོ་ནས་བསྐྱུང་བ་གལ་ཆེ་ཞིང་།
 བྱིམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་བསྟེན་གནས་ཀྱི་སྤོམ་པ་སྤངས་ལ་བསྐྱུང་བར་བྱ་སྟེ། །འདིར་
 བྱིམ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཕན་ཡོན་དང་ཆོ་ག་བརྗོད་པར་བྱའོ། །བསྟེན་གནས་ཀྱི་ཕན་ཡོན་
 བསམ་ཀྱིས་མི་བྱུང་སྟེ། །གནས་འཛིག་གི་མདོར། །ཅུ་བོ་གཏུ་སྤྲེགས་ཅུ་བོ་ཆེན་པོ་
 བཞི་དང་། །རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོ་ལ་ནི། །ཅུ་བུམ་པ་བརྒྱ་དང་སྟོང་ལ་སྤྲེགས་པའི་གྲངས་
 ཀྱིས་འདྲེན་ལུས་པ་མི་སྤྲིད་ལ། །འོན་ཀྱང་དེ་རྣམས་གྲངས་འདྲེན་ལུས་པ་སྤྲིད་ཀྱང་།
 དེགས་ཀྱི་སྤྲེག་པ་ལྷན་གྱི་སྤྲེག་པ་སྤྲེག་གནས་ལ་ལན་ཅིག་གནས་པའི་བསོད་ནམས་

དེ་ལའང་། དེའི་བསོད་ནམས་ནི་འདི་ཙམ་ཞིག་གོ་ཞེས། བསོད་ནམས་དེ་ཡི་འབྲས་
 བུ་ནི། འདི་ཙམ་ཞིག་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཚད་བཟུང་མི་རུས་ཏེ། བསྟེན་གནས་ནི་དེ་
 ལྟར་འབྲས་བུ་ཆེ། སན་ཡོན་ཆེ། མཐུ་ཆེ། རྒྱ་ཆེ་བ་ཡིན་ནོ། །རྒྱལ་ཆེན་བཞིའི་ལྷ་
 རྣམས་ཀྱིས་ནི་མི་ལོ་བརྒྱ་ཕྱག་དགུ་སྟོང་དུ་ཆོ་འཕྲོ་ཞིང་ལྷའི་བདེ་བ་ཕྱོང་སྟེ་བསྟེན་གནས་
 བསྐྱངས་པས་དེར་སྟེ་བར་འགྱུར་རོ། །སུམ་ཅུ་ཙུ་གསུམ་པས་མི་ལོ་བྱེ་བ་གསུམ་དང་།
 ས་ཡ་དུག་ཐུབ་ཅིང་ལྷའི་བདེ་བ་སྟོན་དེ། བསྟེན་གནས་བསྐྱངས་པས་དེར་(ནམ་)སྟེའོ། །
 འཐབ་བྲལ་གྱི་ལྷས་མི་ལོ་དུང་ཕྱུར་གཅིག་ །ཁྲི་ཚོ་གཅིག་ །སྟོང་ཕྱག་བརྒྱད་འཕྲོ་བར་
 ལྷའི་བདེ་བ་ཕྱོང་སྟེ། བསྟེན་གནས་བསྐྱངས་པས་དེར་སྟེ་བར་འགྱུར་རོ། །དག་ལ་ལྷན་
 གྱི་ལྷས། མི་ལོ་ས་ཡ་དུག་བྱེ་བ་བདུན། དུང་ཕྱུར་ལྷ་རྣམས་ཐུབ་སྟེ་བསྟེན་གནས་
 ཀྱིས་དེར་སྟེའོ། །འབྲུལ་དག་ལ་བས་མི་ལོ་བྱེ་བ་ཕྱག་ཉིས་སྟོང་སུམ་བརྒྱ་ཕྱག་སྟོང་བཞི་
 བཅུ་ཐུབ་སྟེ། བསྟེན་གནས་ཀྱིས་དེར་སྟེའོ། །གཞན་འབྲུལ་བས་མི་ལོ་བྱེ་བ་དགུ་བརྒྱ་
 ཉེར་གཅིག་ལོ་བརྒྱ་ཕྱག་སྟོང་དུག་ཅུར་འཕྲོ་ཞིང་ལྷའི་བདེ་བ་ཕྱོང་སྟེ། རིགས་ཀྱི་སྤྱུང་མ་
 རིགས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་སྟེ་བསྟེན་གནས་ལ་གནས་ན་ཡང་དེར་སྟེ་བར་འགྱུར་རོ། །གང་ལ་
 ལ་ཞིག་གིས་འཇམ་བུ་གྲིང་དགུ་བཙོམ་པ་ཟག་པ་ཐམས་ཅད་ཟད་པའི་དགེ་འདུན་གྱིས་
 གང་བ་ལ་ཇི་སྟོན་འཕྲོ་བར་དུ། གོས་དང་ཟས་དང་མལ་ཆ་དང་། བད་ཀྱི་གསོས་
 སྒྲན་དང་། རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་ལ་སོགས་པའི་མཚོན་པའི་ཡོ་བྱད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་
 མཚོན་ཅིང་བསྟེན་བཀྱར་བས་ནི་འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་དང་ལྷན་པའི་
 བསྟེན་གནས་ལ་ལན་ཅིག་གནས་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱིས་བརྒྱའི་ཆར་ཡང་ཉེ་བར་མི་
 འགོ། སྟོང་གི་ཆ་དང་། བརྒྱ་སྟོང་གི་ཆ་དང་། གྲངས་དང་བགྲང་བ་དང་། དཔེ་དང་།
 རྒྱུར་ཡང་ཉེ་བར་མི་འགོ་སྟེ། བསྟེན་གནས་ནི་ད་ལྟར་སན་ཡོན་ཆེ། མཐུ་ཆེ་འབྲས་བུ་
 ཆེ། རྒྱ་ཆེ་བ་ཡིན་ཏེ། གནས་འཛིག་ཁྱོད་འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་དང་ལྷན་

པའི་བསྟེན་གནས་ལ་ཉེ་བར་གནས་པར་གྱིས། ཆོ་འབྲུལ་གྱི་ཕྱོགས་ལ་ནན་ཏན་གྱིས་
སྒྲུབས་ཤིག་ཅིས་གསུངས་སོ། །བུམས་པ་ལུང་བསྟན་པའི་མདོར། བཅུ་བཞི་དང་ན་
བཅོ་ལྔ་དང་། །དེ་བཞིན་སྒྲ་གཅིག་ཆོས་བརྒྱད་དང་། ཆོ་འབྲུལ་གྱི་ནི་སྒྲ་བ་ལ། །ཡན་
ལག་བརྒྱད་ལེགས་མཉམ་གཞག་ཅིང་། །བསྟེན་གནས་གསོ་སྦྱོར་བྱས་ན་ནི། །ང་ཡི་
བསྟན་ལ་ལྷགས་སོ་ཞེས། །དོན་འདི་རབ་རྩ་གསུང་བར་འགྱུར། །ཞེས་ད་ལྟར་བསྟེན་
གནས་ལན་ཅིག་བསྒྲུངས་ན། བུམས་པའི་བསྟན་པ་ལ་འཕགས་པ་ཐོབ་པར་གསུངས་
སོ། །

ཡང་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས། སྒྲ་བ་ཡར་གྱི་ཆོས་བརྒྱད་དང་། ཆོ་འབྲུལ་གྱི་ནི་སྒྲ་བ་
ལ། །བསྟེན་གནས་ཡན་ལག་བརྒྱད་བསྒྲུངས་(3བ)ན། །དེ་ནི་ང་དང་འདྲ་བར་
གསུངས། །ཞེས་སྒྲས་པས། སྟོན་པས་ཁྱོད་དེ་སྐད་མ་ཟེར་ཞིག །སྒྲ་བ་ཡར་གྱི་ཆོས་
བརྒྱད་དང་། ཆོ་འབྲུལ་གྱི་ནི་སྒྲ་བ་ལ། །བསྟེན་གནས་ཡན་ལག་བརྒྱད་བསྒྲུངས་
ན། །དེ་ནི་ང་དང་འདྲ་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །སྟོན་སངས་རྒྱས་འོད་
སྒྱུང་འཛིག་རྟེན་དུ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བ་ན། མི་གཉིས་ཀྱིས་བསྟེན་གནས་སྒྲུངས་
ཏི་བསྒྲུངས་པར་བྱས་པ་ལས། གཅིག་གིས་གཙང་མར་བསྒྲུངས་པས། འཁོར་ལོས་
བསྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོར་གྱུར། གཅིག་གིས་བསྟེན་གནས་རལ་བས་སྒྱུར་སྒྲིམ་པ་ལས།
བསྟེན་གནས་ཀྱི་དཔེ་སྒྲུངས་བསྟེན་གནས་བསྒྲུངས་པས། བྱིས་ལྟར་སྒྲིམ་ནས་སྟོན་པ་
ཞལ་བཞུགས་དུས་སྟོན་པ་ལ་མཆོད་དུ་བྱུང་བ་ལ་ཆོས་བསྟན་པས་འཁོར་བའི་རྒྱ་མཆོ་
ལས་ཐར། འཕགས་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་ནས་སོང་སྐད་དོ། །ཡང་གཅིག་གིས་སངས་
རྒྱས་འོད་སྒྱུང་དུས་དགེ་བསྟེན་གྱི་བསྐྱབ་པ་བསྒྲུངས་པ་ཉམས་པས་ནི་ཅོར་སྒྲིམ་ནས་
སངས་རྒྱས་ཤུག་བྱུང་བ་དང་མཇལ་ཏེ། སེམས་དད་ཅིང་གྲས་པར་གྱུར་པ་ལས། དེ་
ཞིག་ན་ཐུས་བསད་དེ་གི་བར་གྱུར་པ་ལྟར་སྒྲིམ་ནས་སྟོན་པ་ལ་ཆོས་ཉན་པས་འཕགས་

པ་ཐོབ། དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་ལ་སེམས་དད་པས་ལྷུང་སྒྲིམ། ལྷུང་བསྐྱབ་པ་གཅིག་
 ཉམས་ཀྱང་ལྷག་མ་བསྐྱངས་པས་བདེན་པ་མཐོང་བ་ཡིན་སྟེ། བཤན་པ་ཞིག་ལ་
 འཕགས་པ་ཀ་ཏ་ཡ་ནས་སྒྲིག་པ་སྒྲོང་བར་བསྐྱལ་བས། དེས་མཚན་མོ་སྒྲིག་མི་གཅིད་
 པའི་སྒྲིམ་པ་བྱངས་ཏེ་བསྐྱངས་བས། ཤིན་མ་ཉིན་མོ་དབྱུལ་བའི་སྒྲིག་བསྐྱལ་ཕྱིར་
 ཞིང་། མཚན་མོ་ལྷའི་ལུས་ལྷ་བྱུང་གྱུར་པས་དགའ་བདེ་ཕྱིར་བ་ཞིག་བྱུང་སྟེ། སྒྲིམ་པ་
 ལེགས་པར་བསྐྱངས་ན་ནི། མི་མ་ཡིན་ནམས་ཀྱིས་ཀྱང་མི་འཆོ་བ་ཡིན་ཏེ། ཇི་ལྟར་
 སྐྱལ་གདུག་སྒྲུ་ཆེན་ནག་པོ་ཡང་། རྩལ་བྲིམས་ལྷན་ལ་གཞོད་མེད་གཞན་ཅི་སྒྲིམ། །
 ཞེས་གསུངས་ཤིང་། སྒྲིན་བྲམ་ཟེ་རྒྱན་གོག་གཉིས་ཡོད་པ། ཤིན་ཏུ་དབྱུལ་བས་
 ཉམ་ཐག་པ་ལ། བྲོགས་པོ་ཞིག་ལས་སངས་རྒྱས་ལ་མཚོད་པ་བྱས་པས་དབྱུལ་པོར་
 མི་འགྱུར། ཞེས་ཐོས་ནས། སངས་རྒྱས་ལ་བསྐྱེན་བཀུར་ཞིག་བྱས། བྲམ་ཟེ་མོ་དེས་
 བསྐྱེན་གནས་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་བྱངས། རེ་ཞིག་ན་རྒྱལ་པོ་གསལ་རྒྱལ་(༤ན)ཀྱིས་བཙོན་
 རྒྱགས་པ་ཞིག་ལ་ཟན་སྟེར་བར་ཁས་བྱངས་ལ། བྱ་བ་མངས་པས་བརྗེད་ནས། དེའི་
 རུབ་མོ་མལ་དུ་ཉལ་བ་ན་བྱན་ནས། བདག་གི་ཁས་བྱངས་པ་བརྗེད་པ་ནི་བྱ་བ་མ་ཡིན་
 པ་བྱས་སོ་སྒྲིམ་དུ་ཡིད་ལ་བཅགས་པར་གྱུར་ཏེ། བྱོར་བྱིར་དུ་སྐྱད་བཏང་ནས། ལུང་
 རུབ་བཙོན་ལ་ཟན་སྟེར་འགོ་རུས་པ་ཡོད་ན། གསེར་སྒང་ལྷ་བརྒྱའི་རྩན་པ་སྟེར་རོ་ཞེས་
 རྒྱགས་པ་ལས། སྒྲིན་པོའི་གཞོད་པ་བྱུང་དོགས་ཏེ། ལུ་ཡང་སྤྱི་རོལ་དུ་འགོ་རུས་པ་མ་
 བྱུང་བས། བྲམ་ཟེ་མོ་དེ་འདི་སྒྲིམ་དུ། སྒྲིམ་པ་གཙང་མར་བྱུང་བ་ལ་ནི་མི་མ་ཡིན་
 ཀྱིས་འཆོ་བ་མི་འོང་ཞེས་གསུངས་ཀྱི། བདག་ལ་ནི་སྒྲིན་པོའི་གཞོད་པ་མི་འོང་གི། ཟན་
 འདི་སྐྱལ་བྱིན་གསེར་གྱི་རྩན་པས་དབྱུལ་བ་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་རོ་སྒྲིམ་དུ་བསམ་ནས།
 དེས་ཁས་བྱངས་ནས་ཟན་སྐྱལ་དུ་བྱོར་གི་སྤྱི་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ན། སྒྲིན་པོ་གསུམ་དང་
 སྐད་དེ། ཟན་བྱིན་ཞིང་གཏམ་སྟན་པ་སྒྲིམ་པས། དེ་གསུམ་གྱིས་གསེར་གྱིས་གང་བའི་

བུམ་པ་གསུམ་གྱིན། དེ་ནས་བཙོན་ལ་ཟན་གྱིན་ནས་ལོག་འོངས་པ་ན་རྒྱལ་པོས་ཀྱང་
གསེར་གྱིན་ཏེ། དེར་བམ་ཟེ་ཤན་གོག་ནི་དབུལ་བ་དང་བུལ་བའི་ལྷག་པོར་གྱུར། བྱིས་
བཙོན་ལྷན་འདས་ལས་བདེན་པ་ཡང་མཐོང་སྟོན། དེ་བཞིན་དུ་དགེ་བསྟེན་དང་བསྟེན་
གནས་བསྐྱེད་པ་ལས་ཕན་ཡོན་དང་། མ་བསྐྱེད་པ་ལས་ཉེས་དམིགས་བྱུང་བའི་
རྣམ་གྲངས་མང་དུ་འབྱུང་མོད་ཀྱི། འདིར་དབེ་ཙམ་ཞིག་སྟོས་སོ། །དེས་ན་སྟོམ་པ་
བསྐྱེད་བའི། བདེ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱ་དང་། བསྐྱེད་བའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་པ་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་སྟོར་གཟིགས་ནས་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་རྣམས་སེམས་ཅན་ལས་གང་ཡང་རུང་།
ཐ་ན་སྟོམ་པ་སྤྲུག་གཅིག་ཙམ་དུས་ཐ་ན་ཉིན་མཆོན་བྱེད་ཙམ་དུ་སྐྱེད་སྟོམ་བྱེད་པ་ལ་ཡང་
ནན་ཏན་གྱིས་སྟོར་བ་མཛད་པས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྐྱེད་སྟོམ་ཉིད་ལ་འབད་པར་རིགས་
ཤིང་། དགེ་སྟོང་དང་དགེ་ཚུལ་ལྟར་བ་ཕྱ་མོ་ལ་ཡང་སྟོག་ལྟར་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་དག་
ཡིན་ན། དེ་ལས་ལོགས་སུ་དགེ་བསྟེན་དང་། བསྟེན་གནས་ཀྱི་མིང་མེད་དོ། །སྟོགས་
མའི་དགེ་སྟོང་དང་དགེ་ཚུལ་ལྟར་བ་ཕྱ་མོ་བསྐྱེད་བའི་རྣམས་པ་ནས། ཅ་བ་བཞི་བསྐྱེད་
མི་རྣམས་པའི་(༧བ)བར་གྱིས་ཀྱང་། རང་གི་རྣམས་པ་དང་བསྟེན་ནས་དགེ་བསྟེན་གྱི་སྟོམ་
པ་བསྐྱེད་བ་དང་། བསྟེན་གནས་བསྐྱེད་པ་ཆེས་ལོགས་ཏེ། མིག་གཉིས་ཀ་མེད་པ་
ལས། གཅིག་ཡོད་ན་ལོགས་པ་དང་འདྲ་བས། བདག་དགེ་སྟོང་དང་བཙོན་པ་ཡིན་ནོ་
ཞེས་གཞི་མེད་ཀྱི་རྒྱལ་མི་བྱ་ཞིང་། ན་མེད་ལ་མི་བཏང་བར། ཐ་ན་སྐྱེད་སྟོམ་སྤྲུག་རེ་
ཚུན་ཆད་ལ་འབད་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་སྟོམ་པ་ལེན་པ་པོ་ནི་བསོད་ནམས་ཆེ་བར་མ་
ཟད། སྟོམ་པ་འབོགས་པ་པོ་དང་། གཞན་ལ་བྱོད་ཀྱིས་སྟོམ་པ་ལོང་ལ་སྐྱེད་པའི་གཞི་
ཅས་བསྐྱེད་བ་དང་། གྲོས་འདེབས་ན་ཡང་བསོད་ནམས་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་
འབྱུང་མྱེ། སའི་སྟོང་པོའི་མདོར། གཅིག་གིས་སྟོང་གསུམ་གྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་
ཁམས་དག་བཙོན་པས་འདམ་བུའི་ཆོལ་ལྟར་གང་བ་བཙོན་པ་ལྟས་བཙོན་ནས་ལོ་སྟོང་

སོང་བ་ལས། གཞན་ཞིག་གིས་དེ་ཐམས་ཅད་བཅིངས་པ་ལས་དགྲོལ་ནས། ལོ་སྟོང་གི་
བར་དུ་བས་དང་གོས་དང་མལ་ཆ་དང་། བད་ཀྱི་གསོས་སྒྲན་སོགས་ཅི་དགོས་པས་
མཆོད། བྱ་ངན་ལས་འདས་ནས། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རིང་བསྐལ་བསྐྱུས། རིན་ཆེན་སྒྲ་
བདུན་གྱི་མཆོད་རྟེན་བྱས་ནས་མཆོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཆོད་པས་ནི། གཞན་ཞིག་
གིས་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་རིང་བསྐལ་གྱི་མཆོད་རྟེན་གཅིག་བྱས་ན་དེའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་དཔེར་
ཡང་མི་མོད་ཅིང་། བསོད་ནམས་དེ་གཉིས་ཀས་ཀྱང་གཞན་ཞིག་གིས་སྒྲིག་པའི་འཁོར་
ལོ་བཅུ་པོ་བདག་ཀྱང་མི་སྟོད་ཅིང་། གཞན་ལ་ཡང་མ་སྟོད་ཅིག་ཅིས་གྲོས་འདེབས་
ན། འདིའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་དཔེ་ཙམ་དུ་འང་མི་མོད་པར་གསུངས་ཤིང་། སྒྲོམ་
པ་དེ་དག་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་འབྲེལ་བར་བྱས་པ་ལ་བཀོད་ན་ནི། གྲོས་
འདེབས་པ་པོ་དེ་བས་ཀྱང་བསོད་ནམས་ཆོད་མེད་དཔག་ཏུ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། རེས་
པ་དང་མ་རེས་པར་འགོ་བ་ཕྱག་རྒྱ་ལ་འཇུག་པའི་མདོར། གཅིག་གིས་སྒྲིགས་
བཅུའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱལ་ཕྱ་རབ་དང་གྲངས་མཉམ་པའི་སངས་
རྒྱུས་རྣམས་ལ། གཞུའི་ཀྱང་གི་བྱེ་མ་དང་མཉམ་པའི་བསྐྱལ་པར་ཉིན་རེ་བཞིན་དུ་
འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གཞུའི་ཀྱང་གི་བྱེ་མ་སྟེད་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེས་བཀའ་ནས་སྤུལ། དེ་
བཞིན་དུ་ན་བཟའ་སོགས་ཡོ་བྱད་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཡིད་བཞིན་དུ་(༡༩)ཕུལ་བས།
གཅིག་གིས་སེམས་ཅན་གཅིག་རྒྱན་ཏུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་ལ་བཀོད་ན། བསོད་
ནམས་སྒྲ་མས་དཔེར་མི་མོད་ཅིང་། གཅིག་གིས་སྒྲིགས་བཅུའི་རྒྱལ་སྟེད་ཀྱི་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་རྒྱན་ཞུགས་ལ་བཀོད་པ་བས། གཅིག་གིས་སེམས་ཅན་གཅིག་
སྤྱིར་འོང་ལ་བཀོད་ན་བསོད་ནམས་དཔེར་མི་མོད། དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ་སྤྱིར་མི་འོང་།
དགྲ་བཙུམ་པ་དང་རང་སངས་རྒྱུས་སྤྱགས་ཀྱི་ཤིང་རྟ་ལྟ་བུས་འགོ་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔལ། སྤང་པོ་ཆེའི་ཤིང་རྟ་ལྟ་བུས་འགོ་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ། ཉི་མ་དང་ལྷ་བ་

ལྷ་བྱས་འགྲོ་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྩ་འཁྲུལ་ལྷ་བྱས་འགྲོ་བའི་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བར་དུ་འགྲོ་ལྷ་མ་ལྷར་འགྲོ་ཞིང་། གཅིག་གིས་ཕྱོགས་བཅུའི་
རྩལ་སྟེང་གི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྩ་འཁྲུལ་ལྷ་བྱས་འགྲོ་བའི་བྱང་
ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་བཀོད་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱིས། གཅིག་གིས་སེམས་ཅན་གཅིག་
སངས་རྒྱས་བཙུག་ལྷན་འདས་ཀྱི་རྩ་འཁྲུལ་ལྷ་བྱས་འགྲོ་བའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་
བཀོད་ན། དེའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་དཔེར་མི་ཐོང་ཅིང་། གཅིག་གིས་ཕྱོགས་བཅུའི་རྩལ་
སྟེང་གི་སེམས་ཅན་རང་སངས་རྒྱས་ལ་བཀོད་པས་ནི། གཅིག་གིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་གཅིག་གིས་སངས་རྒྱས་ལ་ཕྱག་འཆོལ་བ་ལྷ་བུའི་དགེ་བ་གཅིག་འཕེལ་བར་བྱས་
ན། དེའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་དཔེར་མི་ཐོང་ལ། གཅིག་གིས་ཕྱོགས་བཅུའི་རྩལ་སྟེང་
ཀྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་བཀོད་པས་ནི། གཅིག་གིས་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་གཅིག་སྟོང་པ་ཉིད་དང་ལྷན་པའི་ཆོགས་བཅད་གཅིག་འདོན་བཅུག་
ན་དེའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་དཔེར་མི་ཐོང་པར་གསུངས་སོ། །མི་དགེ་བ་ལ་རང་གིས་བྱས་
པ་དང་། གཞན་བྱེད་དུ་བཅུག་པ་ལ་སྤིག་པ་འདྲ་བར་གསུངས་པ་བཞེན་དགེ་བ་
ལ་འང་འདྲ་ཞིང་། གཞན་གྱི་དགེ་རྩ་ལ་ཡི་རང་བྱེད་པ་དང་། གཞན་དགེ་བ་ལ་འཇུག་པ་
ནི་རང་གིས་དཀའ་ལས་ཅི་ཡང་བྱེད་མི་དགོས་པར་ཆོགས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་གསོག་པའི་
ཐབས། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཏྲག་ཏུ་བསྒྲགས་པ་ཡིན་པས། འདི་ལས་བསོད་
ནམས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་སྟེ་བ་དང་། སེམས་ཅན་གཞན་ལ་ཡང་(༥བ)བསོད་ནམས་
དཔག་ཏུ་མེད་པས་བདེ་བ་ལ་འགོད་པར་འདོད་པས་རང་གི་གྲོགས་དང་མཛེའ་བཤེས་
དང་། ལུ་དང་། ལུ་མོ་དང་། ལུ་མ་ལུ་དང་། ལུ་མོ་དང་། ལུ་མ་དང་། ལུ་མ་ལོ་དང་། ལུ་མ་ལོ་དང་།
ལ་རྣམས་ལ་བྱོད་ཀྱིས་སྤིག་པ་སྤོངས་ཤིག །དགེ་བ་སྐྱབས་ཤིག །སྤོམ་པ་ལུངས་
ཤིག །ཅེས་རང་གིས་སྤོམ་པ་འཕོགས་ནུས་ན་དེ་ལ་སྤོམ་པ་སྐྱབས་པར་བྱ་ཞིང་། མི་རྣམས་

ན་གཞན་ལ་སྒྲོམ་པ་ལེན་དུ་གཞུག་པར་བྱའོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནམས་ནི་ལྷག་
 པར་ཡང་གཞན་དགེ་བ་ལ་འཇུག་པ་ལ་འབད་དགོས་ཏེ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་
 གཞན་ལ་ཕན་འདོགས་པ་ཁོ་ནའི་དོན་དུ་ཞུགས་པ་ཡིན་ཅིང་། རོར་བུ་རིན་པོ་ཆེས་
 འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་བཀའ་སྟེ་བྱིན་པ་བས་གྱུར་། ཆོས་ཚིག་བཞི་པ་གཅིག་གི་ཕན་
 བཅུགས་ན། དེ་ཉིད་ཕན་བཅུགས་པའི་མཚོག་ཏུ་འགྱུར་བས་སོ། །དེ་ཡང་ཅི་སྟེ་
 ན་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ནི་སྟོང་པོ་མེད་པ། སྤྲུག་བསྐྱེད་པ་བསྐྱེད་པ། སྤྲུག་
 པ་འཁེལ་བ། རན་སོང་ལ་སྦྱར་བ། ཆོས་ནི་བདེ་བ་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པ། ཡོན་ཏན་གྱི་
 མཚོག་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱར་བ། གཅིག་ཏུ་ཡིད་བརྟན་དུ་རུང་བ། མི་བསྐྱེད་པའི་ཆོས་
 ཅན་ཡིན་པས་སོ། །དོན་དེ་ལ་དགོངས་ནས་སྟེང་མེད་གྱི་བྱས་ཞུས་པར། འཇམ་དཔལ་
 གང་གི་ཆེན་ཐ་ན་སེམས་ཅན་གཅིག་ཅུམ་བསྟན་པ་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་ན་ཡང་། བྱང་
 ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡོངས་སུ་སྦྱར་བ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །སེམས་ཅན་གཅིག་ལ་ཡང་ཆོག་
 བཞི་པའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་བསྒྲགས་པས་ནི་ཆོས་ཡི་རངས་པར་འགྱུར་ལ། བརྒྱ་
 བྱིན་དུ་འགྱུར་བ་ཐོབ་པ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡོངས་སུ་སྦྱར་བ་
 བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སོ་ཐར་ལས་གྱུར་། བྱང་
 ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་འདི་སྐད་དུ། ཁྱོད་ཀྱིས་ལུས་ལས་ཤ་དང་ཁྲག་སྟེར་ན། ཁྱོད་ཀྱི་
 ཆོས་ཀྱི་སྦྱོན་བདག་ལེན་ནོ། །ཟེར་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་ཆེས་དགའ་མགྱུ་རངས་
 པའི་སྒྲོ་ནས་དེ་ལྟར་བྱེད་དགོས་པར་གསུངས་ཤིང་། མདོ་སྟེ་རྒྱན་ལས་གྱུར་། རྒྱལ་
 སྤྲུལ་བཙོན་འགྲུལ་མཚོག་ལ་བརྟེན་པ་དེ། །སེམས་ཅན་ཆོགས་རབ་སྦྱོན་པར་བྱེད་པ་
 ན། །ལ་རོལ་སེམས་དགེ་གཅིག་གི་བྱིར་དུ་ཡང་། །(༥ན)བསྐྱེད་པ་བྱེད་པ་སྟོང་དུ་སྦྱོ་
 མི་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཡང་ཁ་ཅིག་འདི་སྟུམ་དུ། བདག་ནི་ཐེག་ཆེན་པ་ཡིན་པས། བྱང་ཆུབ་སེམས་

དཔའ་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སོ་སོ་ཐར་བའི་སྒྲིམ་པ་བསྐྱེད་མི་དགོས་སྒྲིམ་དུ་བསམ་པར་མི་བྱ་
 རྟེ། སའི་སྒྲིང་པོའི་མདོར། རྩལ་བྲིམས་བསྐྱེད་ཕྱིར་ལུས་སྒྲིག་སྒྲིང་ཞིང་། །སེམས་
 ཅན་དག་ལ་མི་འཆོ་མི་གཞོད། །སྒྲིང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ལ་བརྩོན་པ། །ཐེག་པ་ཆེན་
 པོ་ཡིན་པར་གཤམ་བྱ། །རྩལ་ཕན་འབྱུང་བའི་མཐུ་ཡང་མེད་ན། །རྩལ་མཚོ་ཆེན་པོ་ག་ལ་རྩལ་
 བས། །ཐེག་པ་གཉིས་ཀྱང་གོམས་མི་རུས་ན། །ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ག་ལ་སྒྲོབ་རུས། །ཐེག་
 པ་གཉིས་ཀྱི་ཆོས་ལ་དད་ནས། །ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ནི་དད་འགྱུར། །ཐེག་ཆེན་ཆོས་
 ལ་དད་པ་མེད་པར། །ཆོག་ཏུ་སྒྲིབ་བཞོན་དུ་མི་འགྱུར། །བྱིས་པ་དབང་པོ་ཞན་པ་ལེ་ལོ་
 ཅན། །ཐེག་པ་གཉིས་ལ་ནན་ཏན་མི་བྱེད་པ། །ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་འཁོར་ལོ་ལྷན་
 མི་འགྱུར། །དེ་ནི་རྩལ་ཆེན་ཐེག་ཆེན་སྒྲོད་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་གིང་། ཉན་ཐོས་
 ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་བརྟུན་གིང་འབྱུངས་ནི་ཆོས་སྒྲིང་གི་ལས་བསགས་པས། །ཆོ་འདི་ཕྱི་
 ཐམས་ཅད་ཉེས་དམིགས་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པ་འབྱུང་བར་གསུངས་པས། །བདག་
 ལེགས་སུ་འདོད་པས་གནས་འདི་ལ་གཟབ་པར་བྱའོ། །

༥ དེ་ལྟར་ཕན་ཡོན་སོགས་པ་བརྗོད་ནས། །ཆོ་གའི་རིམ་པ་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ།
 བསྐྱེད་གནས་དོན་དུ་གཉེར་བ་ལ་ལ་དག་འོངས་ན། །འདི་སྐད་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། །བྱེད་
 བསྐྱེད་གནས་ལེན་པ་གིན་ཏུ་ལེགས། །ལེགས་པའི་རྩལ་མཚན་དལ་བའི་རྟེན་ལ་སྒྲིང་པོ་
 ལེན་དགོས་པ་དང་། །སྒྲིང་པོ་ལེན་པའི་མཚན་ཡང་རྩལ་བྲིམས་བསྐྱེད་བ་ཡིན་པ་
 རྣམས་སྤར་བཤད་པ་རྣམས་ལེགས་པར་བཤད་ལ། །ད་བྱེད་རང་བསམ་པ་འདི་ལྟར་
 གྱིས། །དཔུལ་བ་ཡི་དྲགས་དུད་འགོ་རྣམས་ནི་སྤྲུག་བསྐྱེད་པ་ལས་འོས་མེད། །ཇེད་རང་
 མི་ལ་ཡང་སྤྲུག་བསྐྱེད་པ་ལས་མེད་དེ། །སྤྲུག་བསྐྱེད་པ་ན་བ་འཆི་བ་དག་སྤར་བ་དང་
 སྤར་བ་གཉིན་བྱམས་པ་དང་བྲལ་བ། །འོངས་སྒྲོད་ལ་སོགས་པ་འདོད་པ་བཅའ་གྱིས་
 མ་རྟོད་པ། །མི་འདོད་པ་ཐོག་འབབ་པ་བཞིན་འབྱུང་བ་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཆུ་བོའི་གཉེར་མ་

བཞིན་ཡོད་པ་འདི་ཡིན། ལྷ་རྣམས་ལ་ཡིན་ཏེ་ཡང་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལས་མ་འདས།
 མི་འདོད་བཞིན་དུ་(༥བ)འཆི་དགོས། མི་འདོད་བཞིན་དུ་རན་སོང་རྣམས་སུ་སྐྱེ་བ་
 ལེན་དགོས། དེས་ན་གང་དུ་སྐྱེས་ཀྱང་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལ་བ་ལས་མེད། དེ་ལའོར་བ་འདི་
 ལས་ཐར་བའི་གོ་འཕང་ཞིག་ཅིས་ཀྱང་བསྐྱབ་དགོས། དེ་ཡང་རང་ཉིད་གཅིག་ལུ་ཐར་
 བས་ཅི་ཡོང། འགྲོ་བ་རིགས་དྲུག་འདི་ཐམས་ཅད་ཕ་བྱས་བྱས་པ། མ་བྱས་བྱས་པ།
 ཕན་བཏགས་པ་རྒྱུད་ཡིན། འདི་རྣམས་ལའོར་བ་འདིར་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱིས་གདུངས་
 བཞིན་དུ་སྐྱོས་བཏང་ནས་ཕྱིན་ན་དེ་རང་ལས་ཐབས་རྟགས་པ་མི་ཡོང། ལར་ཐར་བ་
 རང་བསྐྱབ་པ་ལའང་སེམས་ཅན་ལ་བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེས་བྱབ་པར་བྱས་ནས་སེམས་
 ཅན་གྱི་དོན་དུ་ཐར་བ་བསྐྱབས་ན་ཐར་བ་མཚོག་སངས་རྒྱས་ཐོབ་ཡོང་བ་ཡིན། དེ་མིན་
 རང་ཐར་བ་ཞིག་བྱ་དགོས་སྙམ་བྱ་དགོས་སྙམ་བྱས་ཀྱང་བསམ་པ་ཐབས་རྟགས་དྲུག་
 པས། ཐར་བ་མི་ཐོབ་པར་གར་སྐྱེ་རང་ཅི་ཆ། ཐར་བ་ཐོབ་རྒྱ་ཞིག་བྱུང་ཡང་། ཐར་
 བ་དམན་པ་ཞིག་ལས་མི་ཡོང་བ་ལགས། ལར་རང་དོན་བྱེད་པ་ལའང་གཞན་དོན་
 ལེགས་པར་སྐྱབ་ན། དེ་ཉིད་རང་དོན་སྐྱབ་པའི་ཐབས་ཐབས་ཤོས་སུ་འདུག་པ་རང་རེས་
 མངོན་སུམ་འགྲུབ་པ་འདུག་ཅིང་། མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་གསུངས།
 དེས་ན་ཐབས་མཁས་མི་མཁས་ཀྱི་བྱེད་པར་རང་དུ་འདུག། ཐབས་མཁས་མི་མཁས་
 ཀྱང་བསམ་པ་རྒྱ་ཆེ་ཆུང་རང་དུ་འདུག་པས། ད་ཁྱེད་རང་བསམ་པ་རྒྱ་ཆེ་བ་རང་གིས་
 ཐོངས། སྙིང་ཁམས་ཆེ་བ་རང་གིས་ཀྱིས། དཀའ་ལས་ཆེ་ཆུང་རང་ལ་བྱེད་པར་མེད་
 ཀྱི་སྙེང་དུ་སྙིང་ཁམས་ཆེ་བ་རང་གིས་བྱས་ན། དཀའ་ལས་ཆུང་བར་བྱུང་བ་གིན་ཏུ་མང་
 བ་ཡིན། མདོ་ནས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་བཙུམ་ལུན་འདས་ཀྱིས། དེ་དང་ཤུ་རིའི་བྱ་དང་
 མོ་འུ་འགལ་ཀྱིས་དགོ་ཅ་བྱས་པ་འདྲ་ལ་ཁོང་གཉིས་སྙིང་སྙིང་བས་ཆུངས། སྐྱོན་ལམ་རྒྱ་
 ཆུངས་པས། དམན་པའི་ཐར་བ་ལས་མ་ཐོབ། ངས་ཐར་བ་སྤྲོ་ན་མེད་པ་ཐོབ། ལར་ན་

བསམ་པ་རྒྱ་ཆུང་བ་རྣམས་ཀྱིས། རང་དོན་གཞན་དོན་གང་ཡང་མི་འགྲུབ་པ་འདུག་པ་
ལ་སོགས་ཡང་དང་ཡང་གསུངས་པ་དེ་ཡིན། དེའོ་ན་སྤྱིར་ཁམས་ཆེན་པོ་ཇི་ལྟར་བྱ་
སྒྲམ་ན། འདི་ལྟར་མཛོད། འགྲོ་བ་འདི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མགོན་སྐྱབས་འདི་རས་བྱེད།
བདེ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་རས་འགོད། སྤྲུག་བསྐྱེད་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བར་རས་
བྱེད། འཁོར་བ་འདི་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་(ཡན)ཐ་ན་གྲོག་སྐྱུར་ཙམ་གཅིག་ཀྱང་
མ་ལུས་པར། སངས་རྒྱས་བཙུམ་ལྡན་འདས་ལྷ་ཀྱང་བྱུང་བ་ཅི་འདྲ་བ་དེ་འདྲ་ལ་རས་
བགོད་དེ་གཏོང་དགོས། དེ་ཡང་རང་གིས་སངས་རྒྱས་མ་ཐོབ་པར་གཞན་སངས་རྒྱས་
ལ་འགོད་པ་ལྟ་ཅི་སྒྲུབ་ཏེ། ལྟ་མིའི་གོ་འཕང་ལ་འགོད་པའི་མཐུ་རང་ཡང་ཆང་བ་མེད་
པས། ད་རས་ཅི་ནས་སངས་རྒྱས་བཙུམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་གོ་འཕང་དེ་ལྟར་བ་ལྟར་
བར་ཐོབ་པར་བྱ་དགོས། དེའི་ཆེད་དུ་རས་སྒྲུབ་པ་བྱུངས་ལ་ལེགས་པར་བསྐྱུང་སྒྲུབ་དུ་
མཛོད། དེ་འདྲའི་བསམ་པ་ཅིག་ཁྱེད་ལ་སྒྲུབ་ན། ལྟ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཨ་ལ་ལ་ཨ་མ་
ཏོ། རིགས་ཀྱི་བྱ་འདི་ལ་འདི་ལྟ་བུའི་བསམ་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྒྲུབ་སོ་ཞེས། ས་འོག་ས་
སྤྱིར་ས་བླ་ཐམས་ཅད་དུ་ཨ་ལ་ལའི་སྒྲུབ་ཆེན་པོ་འབྱེད། ཁྱེད་ཀྱི་སྒྲན་པ་སྤྲུ། སངས་རྒྱས་
བཙུམ་ལྡན་འདས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ། ཐམས་ཅད་གཟིགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་
འཁོར་མཚན་མོའི་སྐར་ཚོགས་པས་ཀྱང་མང་བའི་དབུས་སུ་ཁྱེད་ཀྱི་བསྐྱུགས་པ་བཞེད།
སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་རང་གི་སྤྱན་དང་། འཇམ་དཔལ་ལ་སོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྲུག་དུ་དགོངས་ནས་ཁྱེད་ལ་བྱགས་བཙེ་བར་མཛོད།
ཁྱེད་བསྐྱེད་པ་འདི་ཙམ་ཞིག་ན་སངས་རྒྱས་ནས། སེམས་ཅན་དཔག་དུ་མེད་གངས་
མེད་པའི་དོན་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཁྱེད་ལུང་སྟོན། ལར་ན་སངས་རྒྱས་བཙུམ་
ལྡན་འདས་གངས་མེད་པས། བསྐྱེད་པ་གངས་མེད་པར་ཁྱེད་ཀྱི་བསམ་པ་རྒྱ་ཆེན་
པོ་དེའི་བསྐྱུགས་པ་གསུངས་ཀྱང་ཟད་པར་མི་འགྱུར་བར་གསུངས་པ་ཡིན། འགྲོ་

བ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་ཨེ་མ་རྟོ། རྒྱུས་བྱ་འདི་ནི་བདག་ཅག་རྣམས་ཀྱི་མགོན་བྱེད་པ་
 ལ་ཞུགས་པའོ། རྒྱུབས་བྱེད་པ་ལ་ཞུགས་པའོ། འདི་ནི་བདག་ཅག་རྣམས་ཀྱི་དོན་དུ་
 གོ་ཆ་ཆེན་པོ་ཁུར་བའོ། གོ་ཆ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་བགོས་པའོ། ཀྱེ་མ་འདི་ནི་བྱང་
 རྒྱུ་སེམས་དཔའོ། རྒྱལ་བའི་སྲས་པོའོ། ཞེས་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བྱེད་ལ་
 བསྟགས་པར་འགྱུར་ཏེ། བྱང་རྒྱུ་སེམས་རྒྱུས་གྱུར་ན་སྐད་ཅིག་གིས། འཕོར་བའི་
 བརྩོན་རར་བསྟམས་པའི་ཉམ་ཐག་རྣམས། བདེ་གཤེགས་རྣམས་ཀྱི་སྲས་ཞེས་བརྗོད་
 བྱ་ཞིང་། འཛིག་རྟེན་ལྟ་མིར་བཅས་པས་ཕྱག་བྱར་འགྱུར། ཞེས་གསུངས། འོ་
 ལགས་དེ་ལྟར་དུ་སྟོང་ཁམས་ཆེ་སེ་བ་བསམ་པ་རྒྱ་ཆེ་ཏིང་(ཡ)ངེ་མཛོད་ལ། དེ་གི་
 རྗེས་སྒྲོས་མཛོད་ཅིག སྟོབ་དཔོན་དགོངས་སུ་གསོལ། བདག་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་
 བ། དུས་འདི་ནས་བཟུང་སྟེ། རི་སྟོང་འཆོའི་བར་དུ་རྒྱུང་གཉིས་རྣམས་ཀྱི་མཆོག ཁངས་
 རྒྱས་ལ་རྒྱབས་སུ་མཆིའོ། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་རྣམས་ཀྱི་མཆོག ཆོས་ལ་
 རྒྱབས་སུ་མཆིའོ། ཆོགས་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་དགེ་འདུན་ལ་རྒྱབས་སུ་མཆིའོ། བདག་
 རི་སྟོང་འཆོའི་བར་དུ་ལྷ་བ་བྱུང་ངོ་ཅིག་གི་ཉ་དང་། གནམ་སྟོང་དང་ཆེས་བརྒྱད་ལ་
 བསྟན་གནས་ཡན་ལག་བརྒྱད་པར་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་གཟུང་དུ་གསོལ། ཞེས་ལན་
 གསུམ་བརྗོད། ལན་གསུམ་པ་ལ་རྒྱབས་བརྗོད། བདག་བརྗོད། གཞན་བརྗོད་
 གསུམ་ཡོད་པ་ལས། རྒྱབས་འགྲོ་ཡན་རྒྱབས་བརྗོད། བདག་རི་སྟོང་འཆོའི་བར་དུ་
 ཞེས་པ་བདག་བརྗོད། སྟོབ་དཔོན་གྱིས་ཞེས་པ་གཞན་བརྗོད་ཡིན། སྟོབ་དཔོན་གྱིས་
 ཞེས་པའི་རྒྱབས་འདིར་བྱེད་ལ་སྟོམ་པ་སྟེ་བ་ཡིན་པས། དེའི་ཆེ་སྟོམ་པ་དེ་སྟེས་སོ་
 སྟོམ་དུ་མཛོད་ཅིག ཁྱར་ཆོས་འབྲེལ་མེད་ན་སྟོབ་དཔོན་གྱི་དོད་དུ་བཅུན་པ་ཞེས་བྱ།
 ལན་གསུམ་པའི་མཐར་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་གཟུང་དུ་གསོལ་ཞེས་བྱ། མཐར་སྟོབ་དཔོན་
 གྱིས་ཐབས་ཡིན་ནོ། ལེན་པ་པོས་ལེགས་སོ་ཞེས་བྱ། དེས་སྟོམ་པ་ཐོབ་ཟིན། འོན་

ཀྱང་ཐོབ་པ་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་བསྐྱང་དགོས་བསྐྱང་ཚུལ་རི་ལྟར་བྱ་སྒྲུབ་ན། དག་བཙམ་
 པ་རྣམས་ཀྱིས་སློག་གཅོད་པ་སྒྲོང་བ་སོགས་ཡན་ལག་བརྒྱད་རི་ལྟར་བསྐྱངས་པ་བཞིན།
 རས་ཀྱང་བསྐྱང་བ་སྒྲུབ་པ་མཛོད་ལ་རྗེས་སྒྲོས་མཛོད་ཅིག །སློབ་དཔོན་དགོངས་སུ་
 གསོལ། བདག་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ། དུས་འདི་ནས་བཟུང་སྟེ། རི་སྤྱི་འཛོའི་
 བར་དུ། ཉ་དང་གནམ་སྟོང་དང་ཆེས་བརྒྱད་ལ་སློག་གཅོད་པ་སྐྱངས་ཤིང་སློག་གཅོད་
 པ་ལས་སྐྱར་སྒྲོག་སྟེ། དབྱུག་པ་སྐྱངས་ཤིང་མཆོན་ཆ་སྐྱངས་ཏེ་དོ་ཆ་དང་ལུན་ཞིང་སྟོང་
 རྗེ་དང་ལུན་པར་བགྱིས་ལ། སེམས་ཅན་དང་སློག་ཆགས་འབྱུང་པོ་ཐམས་ཅད་ལས་ཐ་
 བ་སློག་ཆགས་ཕྱ་མོ་གོག་སྐྱར་ཡན་ཆད་ཀྱི་སློག་གཅོད་པ་སྐྱངས་ཏེ། སློག་གཅོད་པ་
 ལས་སྐྱར་སྒྲོག་པར་བགྱི་ལོ། །རི་ལྟར་འཕགས་པ་དག་བཙམ་པ་དེ་དག་གིས་སློག་
 གཅོད་པ་སྐྱངས་ཏེ། སློག་གཅོད་པ་ལས་སྐྱར་ལོག་ནས། དབྱུག་པ་སྐྱངས་ཤིང་མཆོན་
 ཆ་སྐྱངས་ཏེ། སེམས་ཅན་དང་སློག་ཆགས་འབྱུང་པོ་ཐམས་ཅད་ལས། ལུང་དུན་སློག་
 ཆགས་ཕྱ་མོ་གོག་(པལ་)སྐྱར་ཡན་ཆད་ཀྱི་སློག་གཅོད་པ་སྐྱངས་ཏེ། སློག་གཅོད་པ་ལས་
 སྐྱར་ལོག་པ་དེ་བཞིན་དུ། བདག་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་ཡང་རི་སྤྱི་འཛོའི་བར་དུ།
 ཉ་དང་གནམ་སྟོང་ཆེས་བརྒྱད་ལ་སློག་གཅོད་པ་ལས་སྐྱར་སྒྲོག་སྟེ། དབྱུག་པ་སྐྱངས་
 ཤིང་མཆོན་ཆ་སྐྱངས་ཏེ། དོ་ཆ་དང་ལུན་ཞིང་སྟོང་རྗེ་དང་ལུན་པར་བགྱིས་ལ་སེམས་
 ཅན་དང་སློག་ཆགས་འབྱུང་པོ་ཐམས་ཅད་ལས་ལུང་དུན་སློག་ཆགས་ཕྱ་མོ། གོག་
 སྐྱར་ཡན་ཆད་ཀྱི་སློག་གཅོད་པ་སྐྱངས་ཏེ། སློག་གཅོད་པ་ལས་སྐྱར་སྒྲོག་པར་བགྱི་ལོ། །

ཡན་ལག་དང་པོ་འདིས་བདག་འཕགས་པ་དག་བཙམ་པ་དེ་དག་གི་བསྐྱབ་པ་ལ་
 རྗེས་སུ་སློབ་བོ། །རྗེས་སུ་བསྐྱབ་བོ། །རྗེས་སུ་བགྱིད་དོ། །གཞན་ཡང་རི་
 ལྟར་འཕགས་པ་དག་བཙམ་པ་དེ་དག་གིས་རི་སྤྱི་འཛོའི་བར་དུ། མ་ཕྱིན་པར་ལེན་
 པ་དང་། མི་ཆངས་པར་སྒྱུད་པ་དང་། རྩལ་དུ་སྐྱབ་པ་དང་། འབྱུང་ཆང་དང་བཙམ་པའི་

ཆང་དང་། མྱོས་པར་འགྱུར་བ་བག་མེད་པའི་གནས་དང་། མྱ་དང་གར་དང་རོལ་མོའི་
 སྒྲ་དང་། བྲང་བ་དང་། སྒྲོས་བྱུག་པ་དང་། རྒྱན་དང་ཁ་དོག་འཆང་བ་དང་། བྲི་སྟན་
 མཐོན་པོ་དང་། བྲི་སྟན་ཆེན་པོ་དང་། རྟུ་མ་ཡིན་པའི་ཁ་བས་སྤངས་ཏེ། རྟུ་མ་ཡིན་
 པའི་ཁ་བས་ལས་སྤར་ལྷོག་པ་དེ་བཞིན་དུ། བདག་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་ཡང་། རི་
 སྒྲིད་འཆོའི་བར་དུ་ཉ་དང་གནམ་སྟོང་དང་ཆོས་བརྒྱད་ལ། མ་བྱིན་པར་ལེན་པ་དང་།
 མི་ཆངས་པར་སྒྲིད་པ་དང་། རྩལ་དུ་སྒྲུབ་པ་དང་། འབྲུའི་ཆང་དང་བཅོས་པའི་ཆང་དང་
 མྱོས་པར་འགྱུར་བ་བག་མེད་པའི་གནས་དང་། མྱ་གར་དང་རོལ་མོའི་སྒྲ་དང་། བྲང་
 བ་དང་སྒྲོས་བྱུག་པ་དང་། རྒྱན་དང་ཁ་དོག་འཆང་བ་དང་། བྲི་སྟན་མཐོན་པོ་དང་
 བྲི་སྟན་ཆེན་པོ་དང་། རྟུ་མ་ཡིན་པའི་ཁ་བས་སྤངས་ཏེ་རྟུ་མ་ཡིན་པའི་ཁ་བས་ལས་
 སྤར་ལྷོག་པར་བགྱི་ལོ། །ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་འདིས་བདག་འཕགས་པ་དག་བཅོམ་
 པ་དེ་དག་གི་བསྐྱབ་པ་ལ་རྗེས་སུ་སྒྲོབ་པོ། །རྗེས་སུ་སྒྲུབ་པོ། །རྗེས་སུ་བགྱིད་དོ། །དེ་ཡང་
 ལན་གསུམ་བརྗོད་པར་གནས་འཛོག་གི་མདོར་གསུངས་སོ། །མཐར་ཡང་ཐབས་
 ལེགས་བྱ། ཡན་ལག་བརྒྱད་ནི་གར་སོགས་དུག་གཅིག་ཏུ་བཅིས་པའོ། །རྒྱན་པོ་
 མ་ཡིན་པ་ནར་མར་འདོགས་པ་ནི་འགྲོལ་མི་དགོས། སྒྱིར་བསྟོན་གནས་ཞག་རེ་བར་
 དེས་(པ་བ)པས། བམ་བསྐྱང་བའི་ནང་བར་རེ་རེ་བཞིན་སྤང་དགོས་ལ། ད་ལྟ་དེའི་ལག་
 ལེན་མི་བྱེད་པར་བྱོགས་གཅིག་ཏུ་ལེན་པ་མང་བར་འདུག་པས། དེའི་དབང་དུ་བྱས་
 བས། སྤར་གོང་འོག་གི་རྟུ་མ་བརྗོད་པ་ལའང་། རི་སྒྲིད་འཆོའི་བར་དུ་ཉ་དང་
 གནམ་སྟོང་ཆོས་བརྒྱད་ལ་ཞེས་བྱའོ། །ནང་རེ་བཞིན་ལེན་ན་ཆོས་ལེགས་པས་གོང་འོག་
 གི་རྟུ་མ་བརྗོད་པ་ལའང་། རྟུ་མ་འདི་ནས་སང་ཉི་མ་མ་གར་གྱི་བར་དུ་ཞེས་བྱ། ཆོ་འཕྲུལ་
 གྱི་ལྷ་བ་རིལ་པོ་བསྐྱང་ནའང་། བཤེད་པའི་ལྟ་རྒྱུ་ལ་སྤང་། ཞག་བྱེད་གྱི་
 བསྟོན་གནས་ལེན་ནའང་། ཉིན་མོ་ལ་རྟུ་མ་འདི་ནས་ཉི་མ་ལུབ་གྱི་བར་དུ་ཞེས་པ་དང་།

མཆོད་མོ་ལ་ཉི་མ་མ་ཤར་གྱི་བར་དུ་ཞེས་དང་། དུས་བབ་ལ་ངེས་པར་བསྐྱེད་བའི་
ཟས་ཟོས་ནས་ཀྱང་སྤངས་པས་ཆོག་ལ། དེས་འགའ་བསྐྱེད་བས་ནི། ཟས་མ་ཟོས་པའི་
ཆོ་གོང་ནས་ལེན་དགོས་པར་གསུངས་སོ། །

ཡན་ལག་བརྒྱུད་པོ་ཆེ་ལོ་པོ་བསྐྱེད་བའི་གོ་མའི་དགེ་བསྟེན་ཞེས་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོ་
ག་དགེ་བསྟེན་ལྟར་རིགས་བསྐྱེས་ལ་བྱའོ། །བསྟེན་གནས་འབྲེགས་ལྟས་ཀྱི་སྒྲ་མ་ཡོད་
ན་ནི། དེ་ལས་སྤྱང་ངེས་ཀྱི་སྤང་དགོས་ལ། འབྲེགས་པ་སོགས་མ་འཛོམས་ན་འཕགས་
པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་བསྐྱེད་བར་བྱིས་པའི་སྒྲ་མ་པ། རང་གིས་སྤངས་པས་ཀྱང་སྐྱེ་བར་
གསུངས་པས། འདི་ལྟར་བྱ་སྟེ། གནས་ཁང་ཕྱག་དར་བྱས་པའི་གོང་ལ། དཀོན་མཆོག་
གི་རྟེན་གསུམ་གཞུག། རང་ཡང་ཁྱུས་དང་གཙང་སྤྱོད་བྱ། གོས་གཙང་མ་བཞོ། སྤྱུན་སྤྱར་
མཆོད་པ་ཅི་འབྱོར་གྱིས་བཤམས། དེན་པོ་ཆེ་འོ་སྤྱོད་ཡོད་ན་ལེགས། རྩ་ཐོར་ཡན་ཆད་
ཀྱི་ནང་དུ། ཡོན་ཆབ་དང་། རྒྱ་མེན་དང་། དུན་དུ་རི་ཀ་ལ་སོགས་པའི་མེ་ཏོག་རྣམ་པ་
སྤྱོ་ཆོགས་དང་མར་མེ་དང་དྲི་བབ་ཁ་ཆེ་སོགས་བཏབ་པའི་དྲི་ཆབ་དང་། ལྟ་བཞོས་
དང་། རྩ་ཡབ་དང་། དྲུང་དང་དྲིལ་བུ་སོགས་རོལ་མོ་སྤྱོ་ཆོགས་པ་དང་། གཞན་ཡང་
རང་ལ་མཆོད་པ་ཅི་ཡོད་ཀྱིས་བཤམས། རྒྱལ་པོ་ལྷ་པོ་མེད་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ལ་ཐལ་
བ་སྤྱར་གང་སྤལ་བས་འཛོམས་བྱ་སྤྱིང་ལ་དབང་བའི་རྒྱལ་པོ་ཐོབ་པ་དང་། རྒྱལ་པོ་སྤྱི་པོ་
སྤྱིས་ཀྱིས་སྤྱར་མ་སྤྱར་གང་སྤལ་བས་འཁོར་ལོས་བསྐྱེད་བའི་རྒྱལ་པོ་ཐོབ་པ་དང་། ལག་
ན་གསེར་ཐོགས་ཀྱིས་མཆོད་རྟེན་ལ་གསེར་གྱི་དོང་ཅེ་གཅིག་སྤལ་བས་གང་དུ་སྤྱིས་པར་
ལག་པ་ནས་གསེར་འཛོམས་པ་ལ་ཅི་(ལེན་)སྤྱང་ཡང་བཟད་པ་མི་སྤྱིད་པ་དང་། ལར་ན་
སངས་རྒྱས་ལ་དད་པ་ཅུང་བཟད་མིག་འབྱེད་འཛུམ་ཙམ་ཞིག་བསྐྱོམས་པའམ། ཕྱག་
ལན་ཅིག་ཙམ་འཛོལ་བའམ། མཆོད་པ་ཐ་ན་ནས་འབྱུམ་ཙམ་ཞིག་སྤལ་བ་ཡང་། འཛོམས་
རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་དགྲ་བཙུན་པ་ཐམས་ཅད་དང་།

སེམས་ཅན་པལ་པ་སྤྱིད་དོ་ཅོག་ལ་གསེར་གྲེ་འབྱེད་བྱས་པ་བས་ཆེས་ཆེ་ཞིང་། བསོད་
ནམས་དང་བསོད་ནམས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་དཔག་ཏུ་མེད། ཚད་མེད་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་
པ་འབྱུང་བར་གསུངས་པ་དྲན་པར་བྱས་ལ་ཕྱག་འཆོལ་བ་དང་། བསྐྱོར་བ་དང་མཆོད་
པ་འབུལ་བར་བརྩོན་པར་བྱ་ཞིང་། དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་བསམ་གྱིས་མི་
བྱབ་སྟེ། མཐོང་བ་ཐོས་པ་དྲན་པ་རེག་པ་ཅམ་ཡང་བསོད་ནམས་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་
པར་འགྱུར་རོ་སྟམ་དུ་དད་གྱུས་དུང་དུང་བསྐྱོམ། དེ་ནས་སྤྱིག་པ་བྱས་པ་ཐམས་ཅད་
ལ་དུག་འཐུངས་པ་ལྟ་བུའི་འབྱེད་པ་དང་། བྱིས་སྟོག་ལ་བབས་ཀྱང་མི་བྱེད་སྟམ་པའི་
སྟོམ་སེམས་བྱས་ལ་མཐོལ་བཤགས་དང་། སྤར་བསོད་ནམས་བསགས་པའི་སངས་
རྒྱས་བྱང་སེམས་ཉན་ཐོས་རང་རྒྱལ། ད་ལྟར་གྱི་སེམས་ཅན་བསོད་ནམས་བྱས་པ་དང་།
བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་ཨེ་མ་ཉི་ཐེས་སུ་ཡི་རང་ངོ་། །ཨེ་མ་ཉི་ངོ་མཚར་ཆེའོ། །
སྟམ་དུ་ཐེས་སུ་ཡི་རང་དཔག་ཏུ་བསྐྱོམ། སངས་རྒྱས་བཙུག་ལྟན་འདས་བདག་ཅག་
སེམས་ཅན་བློན་ཞིང་གཏི་མུག་པ་རྣམས་ལ་ཆོས་གསུང་དུ་གསོལ། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་
བསྐྱོར་དུ་གསོལ། བྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་བར་འཁོར་བ་མ་སྟོངས་བར་དུ་བཞུགས་སུ་
གསོལ། བདག་གིས་དགེ་བ་ཅི་བྱས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བློན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་
པའི་དོན་དུ་བསྟེའོ། །སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་བྱས་ལ། སྤར་བཤད་པ་ལྟར་
བསྟེན་གནས་བྱང་། སྟོབ་དཔོན་ཞེས་པའི་དོན་དུ་ཕྱོགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་བདག་ལ་དགོངས་སུ་གསོལ། ཞེས་བྱ་སྟོམ་པ་བྱངས་
ཟིན་པ་ན་དེ་རིང་ནི་བདག་སྟོམ་པ་ལ་གནས་པ་ཡིན་པས་བག་ཡོད་པར་བྱེད་དགོས།
བླ་མ་སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱི་སྟོན་ལམ་མཛེས་
པ་དང་། སྟོན་ལམ་སྟོན་མེད་པ་དང་། སྟོན་ལམ་དགེ་བ་དང་། སེམས་ཅན་ལ་གནོད་པ་
མེད་པ་དང་། (༧བ)སེམས་ཅན་ལ་ཡན་འདོགས་པའི་སྟོན་ལམ་གྱིས་གནས་པ་ལྟར་

བདག་ཀྱང་གནས་པར་བྱ་དགོས་སྟུང་བསམ་ལ། དེའི་ཉིན་སྤྱི་མ་དང་དགེ་འདུན་ལ་
 བསྟེན་བཀྱར་བྱ། སྤྱི་པོ་དབུལ་པོངས་ལ་སྟེན་པ་གཏོང་། རང་ཡང་མདོ་སྤེལ་པོ་སྟོག་
 པ་དང་། གཞན་སྟོག་ཏུ་གཞུགས། གྱེ་མ་བདག་དེ་རིང་དགྲ་བཙུག་པ་རྣམས་ལྟར་སྟོན་པ་
 ལ་གནས་པ། དགེ་བ་ལ་བརྩོན་པ། བསོད་ནམས་འབར་བ། བསོད་ནམས་གྱིས་
 བརྒྱན་པ་འདི་ལྟ་བུ་དུས་གཏན་དུ་བྱུང་ན་ཅི་མ་རུང་། བདག་ཏྱག་ཏུ་འདི་ལྟ་བུར་གྱུར་
 ཅིག་སྟུང་དུ་ཡུན་རིང་དུ་བསྐྱོམ། མི་དགེ་བ་ལ་ཐ་ན་རྩ་ཉག་ཅི་མ་གཅིག་བརྒྱས་
 ན་དངོས་པོ་ཆུང་མོ་དུ་གྱི། དང་པོ་རྒྱ་བའི་སྤྱོད་ལ་ཏུ་དགའ་བཞིན་སྟོབ་ཞིན་དུ་བརྒྱས།
 བརྒྱས་ཟེན་པ་ན་ཡང་དེས་དགའ་བར་བྱེད། མགྱ་བར་བྱེད། ཡི་རངས་པར་བྱེད་ན།
 སྤྱིག་པ་ཆད་མེད། གྲངས་མེད། རི་རབ་བས་ཀྱང་ཆེས་ཆེ་བར་འགྱུར་བ་བཞིན་དུ། དགེ་
 བའང་ཆུང་ཞིང་ཆུང་བ་ནས་འབྱུག་ཅིག་བཏང་བའོ། ཡུག་ལན་ཅིག་འཆལ་བ་
 ལའང་། ཨེ་མ་ཏོ་བདག་གིས་བྱ་བ་བྱས་སོ། །བདག་གིས་བྱ་བ་བྱས་སོ། །བདག་གིས་
 ལེགས་པར་བྱས་སོ། །མི་ལུས་དོན་ཡོད་པར་བྱས་སོ། །སྤྱིང་པོ་སྤངས་སོ་སྟུང་དུ་དགའ་
 བཞིན་སྟོབ་ཞིན་བྱས་ན་བསོད་ནམས་ཆུང་དུ་དེ་འདྲ་ཡང་ཆེས་ཆེ་བ་དང་། འཕེལ་བ་
 དང་། ཡངས་པ་དང་། རྒྱས་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བར་འགྱུར་བར་གཤམ་པར་བྱས་
 ལ། དགེ་བ་བྱས་ཆད་ལ་དེ་ལྟར་བྱ། སང་ནང་པར་བསྟེན་གནས་ཐོན་པ་ན། བདག་
 གིས་དགེ་བའི་རྩ་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་བྱས་ཀྱི། བདག་གིས་དགེ་བའི་རྩ་བ་སྤྱར་
 བྱས་ཆད་ཐམས་ཅད་དང་། ད་ལྟ་བྱས་པ་འདི་ཐམས་ཅད་དང་། མ་འོངས་པ་ན་བྱེད་
 བར་འགྱུར་བ་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སངས་རྒྱས་བཙུག་ལྟར་འདས་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་བསྟོན་པ་
 ལྟར་བདག་ཀྱང་བསྟོའོ། །ལྟར་དུ་སངས་རྒྱས་བཙུག་ལྟར་འདས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པའི་
 བྱིར་བསྟོའོ། །ཐེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མགོན་སྐུ་བས་སུ་འགྱུར་བའི་བྱིར་བསྟོའོ་
 ལྟུང་དུ་བསམ་ཞིང་ཆོག་ཏུ་ཡང་བཞིན། དུས་གསུམ་གཤེགས་པའི་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་

གྱིས། །བསྟོན་པ་གང་ལ་མཚོག་ཏུ་བསྟན་པ་དེས། །བདག་གིས་དག་བའི་ཙ་
 བ་འདི་ཀུན་གྱང་། །བཟང་པོ་སྟོད་མྱེད་རབ་ཏུ་བསྟོན་པར་བགྱི། །བསྟོན་ནམས་འདི་ཡི་
 ཐམས་ཅད་གཟིགས་པ་ཡི། །གོ་འཕང་ཐོབ་ནས་སྟོན་གྱི་དག་བཅོམ་སྟེ། །ཆ་དང་
 ན་དང་འཆི་བའི་རྒྱབས་ལུག་པའི། །སྟོན་པའི་མཚོ་ལས་འགོ་བ་སྟོན་པར་གོག །
 ཅེས་སོགས་བསྟོན་པ་སྟོན་ལམ་རྒྱ་ཆེན་པོ་བཏབ། དག་བསྟོན་གྱི་སྟོན་པ་ལེན་པ་བྱུང་
 བ། སྟོན་པའི་ཆོག་སྟར་བཤད་པ་ལྟར་བྱ་ཞིང་། དངོས་གཞིའི་ཆོག་ལ་བདག་བརྟེན་
 ལ་ཡོངས་རྫོགས་གྱི་དག་བསྟོན་དང་། སལ་ཆེར་སྟོད་པའི་དག་བསྟོན་དང་། ལྷ་འགའ་
 སྟོད་པའི་དག་བསྟོན་དང་། ལྷ་གཅིག་སྟོད་པའི་དག་བསྟོན་ཏུ་གཟུང་ཏུ་གསོལ། ཞེས་
 བྱ། བསྟོན་པ་ལ་ཡན་ལག་ལྟར་པོ་འདིས། ཞེས་དང་། ཡན་ལག་བཞི་པ་འདིས། གསུམ་
 པ་འདིས། གཉིས་པ་འདིས། ཞེས་བྱ། ཆངས་སྟོད་གྱི་དག་བསྟོན་ལ་ལོག་གཡེམ་དོད་
 ལ་མི་ཆངས་པར་སྟོད་པ་དང་། ཞེས་བྱ། རྒྱབས་གསུམ་འཛིན་པའི་དག་བསྟོན་ལ་ཡང་
 བསྟོན་པ་བརྟེན་པ་མེད། གཞན་རིགས་འགྲོ། ཐམས་ཅད་ལ་རྒྱབས་འགྲོའི་བསྟོན་
 བྱ་དང་ཕན་ཡོན་བརྟེན་པར་བྱའོ། །ཁྱིམ་པ་ནམས་གྱིས་སྟོན་པ་འཛིན་ཚུལ་དང་།
 སྟོན་པ་བཟུང་ནས་ཇི་ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ་ལེགས་པར་བཤད་པ་དངོས་གྲུབ་གྱི་རྒྱ་མཚོ་
 འདི། ཆོས་སྒྲུབ་པའི་བཙུན་པ་སྟོན་གྱིས་མཚན་གྱིས་དབེན་གནས་སུ་རྒྱབ་ཏུ་སྟུར་
 བ་འདིས། བསྟོན་པ་དང་སེམས་ཅན་ལ་ཡན་པ་རྒྱ་ཆེར་འབྱུང་བར་གྱུར་ཅིག །

༡༡༡། །ལེགས་པར་བཤད་པ་མི་ཚས་གནད་གྱི་
ཐེང་བ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

གང་གིས་འཛིག་རྟེན་(༡ན) མ་ལུས་བྱགས་ཚུད་ནས། །བརྟེ་བ་ཆེན་པོ་ཉིད་གྱིས་
གཟིགས་པ་ལྟར། །བདེ་སྐྱེག་སྤང་དོར་གནས་ལ་མ་སྒྲོངས་པའི། །ལམ་མཚོག་སྤྲོན་
མེད་པ་སྟོན་མཛད་པའི། །འཛིག་རྟེན་མཁུན་པ་དེ་ལ་གྲུས་བྱག་འཚལ། །

༥ ། འདིར་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ། འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་དཔེ་སྒྲུ་མེད་པའི་གཉེན་གཅིག་
ལུ་བྱགས་རྗེ་ཆེན་པོས་གཞན་གྱི་དབང་དུ་གྱུར་པ་དེས་གདུལ་བྱ་མཐའ་དག་བདག་དང་
གཞན་གྱི་དོན་སྤྲོད་སྤྲུལ་ཚོགས་པར་བྱ་བ་དང་། ཆེ་འདི་དང་ཕྱི་མ་ལ་མཚོག་ཏུ་བདེ་བ་
སྒྲོང་བར་བྱ་བའི་བྱིར། ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བའི་དམ་པའི་ཚོས་མང་དུ་བཀའ་སྤྱུལ་ཞིང་། དེ་
ལས་ཀྱང་ཆེས་ཐོག་མ་ཁོ་ནར། འཛིག་རྟེན་ན་རིགས་དང་ལྡན་པའི་བྱ་ཚུང་གཅེས་གིང་
ཡིད་དུ་འོང་བ་ལ་ཕ་མ་དག་གིས་སྟོད་པ་རི་ལྟར་བྱ་བ་ཉིད་སྟོབ་པ་ལྟར། སྟོན་པ་བྱགས་
རྗེ་ཅན་གྱིས་ཀྱང་། རིམ་པ་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་སྟོན་པར་མཛད་དེ། སྟོབ་དཔོན་གྲུ་སྒྲུབ་གྱིས།
དང་པོར་མངོན་པར་མཐོ་བའི་ཚོས། །ཕྱིས་ནི་རེས་པར་ལེགས་འབྱུང་བ། །ཞེས་པ་ལྟར་
རོ། །དེ་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་སྟོན་པས་འཁོར་རྣམས་ལ་ཐོག་མར་སྟོད་པ་རི་ལྟར་བྱ་བ་ཉིད་སྟོན་
པར་མཛད་ཅེ་ན། འདི་ལྟར་སྟོད་པ་རི་ལྟར་བྱ་བའི་རིམ་པ་ཐོག་མར་བསྟན་ན་ནི།
སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་མ་རིག་པའི་ལིང་ཐོག་གིས་གཤེས་རབ་གྱི་མིག་
བཟོངས་པས། བྱ་བ་དང་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ལ་སྒྲོངས་ནས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྟོད་ཅིང་།
སྐྱེས་བུ་ཡ་རབས་རྣམས་ཀྱི་སྟོད་པ་སྟོད་པར་མི་བྱེད་དེ། མ་རབས་ཀྱི་སྟོད་པ་ལ་གོམས་
པར་བྱས་པ་གསུག་ཡིན་ནོ། །

རྒྱ་དེས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཆོ་འདི་ལ་ཡང་སྦྱོད་པ་དེ་ཁོ་ན་སྦྱོད་དེ། དེའི་ཆོ་འདིག་
 རྟེན་པ་རྣམས་རང་གི་སྦྱོན་ལ་མི་རྟོག་མི་དཔྱོད་པར། གཞན་གྱི་སྦྱོན་ཁོ་ན་ལ་རྟོག་ཅིང་
 དཔྱོད་པས། སྦྱོ་བོ་གང་མ་རབས་གྱི་སྦྱོད་པས་སྦྱོད་པ་དེ་ལ་(༡༣)འབྲུ་ཞིང་སྦྱོད་པར་
 འགྱུར་རོ། །དེའི་ཆོ་སྦྱོབ་དཔོན་གྱིས་འདིག་རྟེན་མི་དགའ་ཉིད་གྱི་ཕྱིར། འདི་དང་
 གཞན་དུ་དགའ་མི་འགྱུར། ཞེས་པ་ལྟར་སྦྱིས་བྱ་དེས་ཁོ་བོས་འདིག་རྟེན་མ་བྱུང་ཡང་
 ཆོས་ཡོད་ཞེས་ཀྱང་བྱར་མེད་ལ་འདི་མ་བྱུང་ཡང་བྱི་མ་ཡོད་པ་བྱས་པས་ཆོག་གོ་ཞེས་ཀྱང་
 སྦྱར་མེད་དེ། དེས་འདིག་རྟེན་དང་མི་མཐུན་པར་སྦྱོད་པ་ཉིད་གྱིས་ངེས་པར་ཆོས་དང་
 ཡང་མི་མཐུན་ཏེ། དེ་བས་ན་སྦྱིས་བྱ་དེ་ལ་འདི་ཡང་མེད་ལ། བྱི་མ་ཡང་མེད། ཆོས་
 ཀྱང་མེད་ལ་འདིག་རྟེན་ཀྱང་མེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་སྦྱོན་པས་སྦྱིས་བྱ་དམ་པའི་སྦྱོད་པ་
 གང་ཡིན་པ་མ་བརྟན་ན་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གཉིས་མེད་སེང་གེར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།
 སངས་རྒྱས་འདིག་རྟེན་དུ་བྱོན་པ་དགོས་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །འདི་ལྟར་འོད་ལྡན་
 ལས། འདིག་རྟེན་ན་ཡ་རབས་ཏེ་རིགས་གྱི་ཆོས་དང་ལྡན་པ་རྣམས་གྱིས་ཉེམས་ཉེ་ག་
 བཟའ་བར་གྲགས་ཤིང་། གནང་བ་ཡིན་པ་ལྟར་བཟེད་དུ་འོངས་པ་དེ་ལ་བརྟགས་དེ་
 བཟའ་བར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། ཡ་རབས་རྣམས་གྱིས་གནང་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་
 བ། སྦྱོ་བོ་ཡ་རབས་རྣམས་གྱིས་སྦྱོད་པ་ཁོ་ན་དག་ལ་བཙོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་བཀག་
 པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མདོར་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བཙོམ་ལྡན་འདས་ནི་
 འདིག་རྟེན་དང་མཐུན་པར་མ་རབས་གྱི་སྦྱོད་པ་ཉིད་འགོག་ཅིང་། ཡ་རབས་གྱི་སྦྱོད་པ་
 ལ་བསྦྱོད་པས་མ་རབས་གྱི་སྦྱོད་པ་བྱེད་པ་ལ་ནི་ཉེས་དམིགས་མང་དུ་བརྟན། ཡ་
 རབས་གྱི་སྦྱོད་པ་དང་། སྦྱོད་པ་དེའི་ཕན་ཡོན་མང་དུ་བརྟན་པས་ན། སྦྱོ་བོ་རྣམས་གྱིས་
 བྱ་བ་དང་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་བདེ་སླག་ཏུ་ཤེས་ཤིང་ངེས་པ་ཐོབ་ནས་དམ་པའི་སྦྱོད་
 པ་ལ་གནས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཆོ་སྦྱིས་བྱ་དེ་ལ་ངེས་པ་ཁོ་ནར་ལྟ་དང་བཙས་པའི་

འཛིག་རྟེན་གྱིས་མཆོད་ཅིང་བསྟོད་པར་འགྱུར་ཏེ། (ཉམ)དེའི་ཆོ་འཛིག་རྟེན་གྱིས་པ་
 དང་། གྱུང་བ་དང་། སྤྱང་བ་ཞེས་སྟེན་སྟེན་ལ་གྲགས་པར་འགྱུར་རོ། ཡ་རབས་
 གྱི་སྟོད་པ་འབའ་ཞིག་སྟུང་ན་ནི། བྱི་མར་མཐོ་རིས་ཀྱི་དཔལ་རྒྱ་ཆེན་པོ་བློ་བཟང་གི་
 རན་སོང་དུ་ལྷུང་བ་གནས་མེད་པས། དེ་ལ་ནི་ཆོ་འདི་འང་ཡོད། བྱི་མའང་ཡོད། ཆོས་
 གྲང་ཡོད་ལ་འཛིག་རྟེན་གྲང་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཁ་ཅིག་འདི་དང་བྱི་མའི་དོན་
 འགལ། ཆོས་དང་འཛིག་རྟེན་འགལ་བས་གཉིས་ཀ་མཉམ་དུ་ཡོང་ས་མེད་ཅེས་སྟེན་བ་ནི་
 ཤིན་ཏུ་མི་རིགས་པ་ཡིན་ནོ། །འདིའི་སྐབས་བྱེད་རྒྱས་པར་འོག་ཏུ་འཆད་དོ། །འོ་ན་ཡ་
 རབས་ནི་གང་། ཡ་རབས་ཀྱི་སྟོད་པ་ནི་གང་། དེ་ཡང་གང་དུ་ཚུལ་ཅི་ལྟར་སྟོན་
 པ་ཐུགས་རྗེ་ཅན་གྱིས་གསུངས་ཞེ་ན། བཤད་པར་བྱ་སྟེ། འཛིག་རྟེན་ན་ངོ་ཆོ་གྱིས་པ་
 དང་ཁྱེལ་ཡོད་སྐད་ཅིག་གྲང་མི་འདོར་བ་ནི་ཡ་རབས་དང་། ངོ་ཆོ་དང་ཁྱེལ་ལ་མི་བལྟ་
 བའི་སྟེན་སྟེན་ལ་མ་རབས་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྟོབ་སྟོབས་ལས། ངོ་ཆོ་ཡོན་ཏན་ཆོགས་སྟེད་མ་
 ཅིག་ཡ་རབས་མོ། །མཆོག་ཏུ་གཡོ་མེད་བྱམས་པ་ལྟ་བུའི་རྗེས་འབྲང་བ། །བདེན་དང་
 གཞུང་ལ་དགའ་བའི་གཟི་བརྗིད་ལྡན་པ་རྣམས། །སྟོག་ནི་བདེ་སྐྱབས་གཏོང་བར་བྱེད་
 གྱིས་དམ་བཅས་མིན། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །ཡང་ན་ཡ་རབས་མ་རབས་སྟོད་པའི་
 བྱེད་། ཅིས་པས། འཛིག་རྟེན་ན་སྟུང་པའི་སྟོད་པ་ཅུང་ཟད་གྲང་མི་བྱེད་པའི་སྟེན་སྟེན་ལ་
 ཡ་རབས། དེ་ལས་སྟོག་པ་ལ་མ་རབས་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྤྱ་མ་དང་གནད་ཅིག་གོ། དེ་ལ་
 དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟོད་པའི་བྱ་བ་ལ་ནི་ལེགས་སྟུང་ཅེས་གྲང་བྱ། ཡ་རབས་ཀྱི་སྟོད་
 པ་ཞེས་གྲང་བྱ་ལ། དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྟུང་པའི་ལས་ལ་ནི་ཉེས་སྟོད་ཅེས་གྲང་བྱ། མ་
 རབས་ཀྱི་སྟོད་པ་ཞེས་གྲང་བྱ་འོ། །ཉེས་སྟོད་བྱེད་དམ་བྱེད་དུ་དོགས་པ་ན་རང་གི་
 རིགས་དང་། ཤེས་རྒྱ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་བསམས་ནས་བདག་གིས་འཛིག་
 རྟེན་ལས་སྟུང་པའི་ཉེས་པ་འདི་ལྟ་བུ་བྱུང་མི་རུང་ངོ་སྟུམ་པ་དང་། ཆོས་ལས་གྲང་སྟུང་

པས་འདི་ལྟ་བུ་བདག་གིས་གཏན་མི་བྱའོ་སྐམ་དུ་(༣༣)ཉེས་སྒྲིང་ལ་འཛེས་པ་དེ། རོ་ཚ་
ཤེས་པ་ཡིན་ལ། འཛིག་རྟེན་ན་ལས་འདི་ལྟ་བུ་བྱེད་པ་ལ་སྒྲིང་དེ། བདག་གིས་ཀྱང་
འདི་བྱས་པ་འགའ་ཞིག་རིག་ན་ནི་བདག་ལ་ཁ་ཟེར་བར་འགྱུར་དེ། དེས་ན་འདི་གཏན་
མི་བྱའོ་སྐམ་དུ་འཛིག་རྟེན་ན་སྒྲིང་པས་འཛིག་ས་ཏེ་བག་འཁུམས་པ་ནི་ཁྱེད་ལོང་པ་ཡིན་
ཏེ། ཁ་དཔེ་ལ། ཁྱེད་ཏེ་ཟས་ཟ་བ་ལས། ལྟོགས་ཏེ་གི་ཡང་རུང་། ཞེས་པ་ལྟ་
བུ་ལོ། །དེས་ན་སྟོན་པས་འཛིག་རྟེན་ན་སྒྲིང་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་ནི། འདི་ཕྱི་གཉིས་དང་།
ཚོས་འཛིག་རྟེན་གཉིས་ཀ་ལས་ཉམས་པའི་རྒྱར་གཟིགས་ཏེ། མ་དད་པ་དད་པ་དང་།
དད་པ་རྣམས་ཕྱིར་ཞིང་འཕེལ་བར་བྱེད་པ་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་བཀའ་སྩལ་དོ། །

དེ་ལ་གོས་བགོ་བ་ན་ཡང་ཉ་ཅང་བརྟེན་པ་མ་ཡིན་པ། ཉ་ཅང་འཛོལ་བ་མ་ཡིན་
པར་མཛེས་པར་བགོ་བ་སོགས་དང་། འགྲོ་བ་ན་མཚོང་བ་དང་རྒྱག་པ་སོགས་འགྲོ་
ཚུལ་མི་མཛེས་པ་ཉི་ཤུ་སྤངས་པའི་འགྲོ་ཚུལ་མཛེས་པར་བྱ་བ་དང་། རྟོན་པ་ན་སྟོན་ལ་
མ་བརྟགས་པར་འདུག་པ་སོགས་དགུ་སྤངས་པའི་སྟོན་ཚུལ་དང་། ཟས་ཟ་བ་ན་ཁམ་
ཉ་ཅང་ཆེ་བ་དང་། རྒྱར་བ་མ་ཡིན་པར་རན་པར་བྱས་ཏེ་ཟ་བ་སོགས་མཐའ་ཡས་པ་
ཞིག་གསུངས་ལ། དེ་ལྟར་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་བྱུང་བ་ཡིན་ཀྱང་འཛིག་རྟེན་མ་
དད་པར་འགྱུར་བ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་བཅས་པ་དེ་དག་ཀྱང་འབད་པ་ཆེན་པོས་བསྐྱུང་བར་
ན། གང་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སྟོན་པ་ལུས་ཀྱི་གསུམ་དང་། དག་གི་བཞི་དང་། ཡིད་ཀྱི་
གསུམ་དང་། གཞན་ཡང་ཆང་འབྱུང་བ་སོགས་འཛིག་རྟེན་ན་སྒྲིང་པ་རྣམས་སྟོག་དང་
བསྟོན་ནས་བསྐྱུང་དགོས་པ་ལྟ་ཅི་སྟོས་ཀྱང་ཅི་དགོས། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་མི་སྟོབ་པར་
འཛིག་རྟེན་པ་མ་དད་པར་བྱེད་ཅིང་ཁྱིམ་སུན་འབྱེན་པར་བྱེད་པ་ནི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་བརྟན་
པ་ལ་མི་གཞུགས་པར་བྱིར་དབྱུང་བར་གསུང་སྟེ། སུམ་བརྒྱ་པ་ལས། ཉེས་ཅོམ་བྱེད་
དང་ཁྱིམ་སུན་འབྱེན་པ་དང་། །འདྲིར་ནི་གསུམ་པ་ཚུལ་ཁྱིམ་ས་འཆལ་པ་དག །(༣༤)

ལ། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཉེས་པར་ནི་མི་འགྱུར་རོ། །ཕ་རོལ་ལུ་སྟེགས་ཅན་ནམ་གཞན་གང་(༤ན)རུང་བར་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ཉེས་པ་མེད་དོ། །རབ་རྒྱ་བྱུང་བ་དང་། སྒྲོང་མོ་སྒྲོད་པ་དང་། དགེ་བ་སྒྲོད་པའི་གཞིས་མི་སྟན་པ་བརྗོད་ན་ཉེས་པ་མེད་དོ། །ཁྲོ་བས་ཐིལ་གྱིས་ནོན་ཅིང་སེམས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་རྒྱ་གྱུར་པས་བརྗོད་ན་ཉེས་པ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། འཇིག་རྟེན་ན་མ་དད་པ་ཡང་སྒྱིར་བཏང་བ་དང་། དམིགས་གྱིས་བསལ་བ་ནི་འདིས་མཚོན་ནས་ཤེས་དགོས་སོ། །

དེ་ལྟར་ན་བྱང་སེམས་གྱིས་གཞན་མ་དད་པར་འགྱུར་བའི་གཞི་ཆུང་དུ་ཡང་བསྒྲིམས་ཏེ་བསྐྱུང་ལ། གལ་ཏེ་རྒྱུན་འགའ་ཞིག་གིས་མ་དད་པར་གྱུར་ན་ནི་ཕ་རོལ་ལ་བཤད་སྐྱུང་བྱས་ཏེ། མ་དད་པ་སེལ་དགོས་ལ། གལ་ཏེ་མ་སེལ་ན། ཁྲོས་པ་རྣམས་ནི་ཡལ་བར་འདོར། ཞེས་པའི་ཉེས་པ་སྦྱི་བས་ནོན་པར་འགྱུར་རོ། །བསྐྱུང་བཏུས་ལས་ཀྱང་། མ་བརྟགས་ཏེ་གར་འོས་པ་ལས་འདའ་བར་བྱེད་ན་ཐ་ན་གདོལ་པའི་བྲན་གྱིས་སྒྲིམ་ན་ཡང་ལྟར་བ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གདོལ་པ་ཡན་ཆད་གྱིས་མ་དད་པ་བསྐྱུང་དགོས་པར་བཤད་དོ། །ཡང་བསྐྱུང་བཏུས་ལས་འདི་སྐད་དུ་སེམས་ཅན་འདུན་པར་བྱ་བ་དེ་ཉིད་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཚོས་ཡང་དག་པར་སྐྱུང་པའི་མདོ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པ་མཐོང་དགས་གསོལ་བ། བཙུམ་ལྷན་འདས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཅི་ནས་སེམས་ཅན་རྣམས་གྱིས་མཐོང་མ་ཐག་རྒྱ་དགའ་བར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་སྐྱུང་བར་བགྱིའོ། །དེ་ཅིའི་སྒྲིད་དུ་ཞེན། བཙུམ་ལྷན་འདས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བགྱི་བ་གཞན་མ་མཆིས་གྱི། སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པར་བགྱི་བར་བྱས་ཏེ། བཙུམ་ལྷན་འདས་འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཚོས་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པ་ལགས་སོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟ་བུའི་ཞེས་དང་། དེའི་ཕྱིར་རྒྱལ་བས་སྟོམ་པའི་མདོར། །གང་གིས་སེམས་ཅན་མ་དད་འགྱུར། །དེ་ནི་བསྒྲིམས་ཏེ་རྣམ་པར་སྤང་། །

ཞེས་དགོན་མཚོག་སྤྱིན་ལས་བཀའ་སྤྲུལ་ཏེ། །ཞེས་སོགས་རྒྱས་པར་གསུངས་སོ། །དེ་
ལྟར་(༤བ)གསུངས་མོད་ནའང་། ད་ལྟར་སྐྱེ་བོ་མི་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་ནི་བསྐྱབ་པ་རགས་
པར་རེ་ཅོམ་བསྐྱར་བ་ལས་ཚུལ་བྲིམས་དག་པར་ཁས་འཆེ་ཞིང་། ཆོས་པར་རྒྱུ་པར་
བྱེད་དེ། དེ་མཛོན་པའི་ར་རྒྱལ་གྱིས་འོན་ནས་གང་གིས་མ་དད་པ་རྣམས་དད་པར་
འགྱུར་བ་དང་། དད་པ་རྣམས་བྱིར་ཞིང་འཕེལ་བར་འགྱུར་བའི་བསྐྱབ་པའི་གནས་དེ་
དག་མ་ཉན་པར་མི་བྱེད། བདག་གིས་འཛིག་རྟེན་མ་དད་པར་འགྱུར་བའི་ཉེས་པ་མ་
བྱས་གང་སྐྱམ་དུ་རང་ལ་རྟོག་པར་མི་བྱེད་ཚུལ་བཞིན་དུ་སེམས་པར་མི་བྱེད་དེ། དེ་རྒྱ་
དེས་གིན་ཏུ་མོངས་ནས་ལུས་ཀྱི་སྦྱོད་ལམ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་དང་། མི་མཛོས་པ་དག་སྦྱོད་
ཅིང་འདོར་བར་བྱེད་དེ། དེ་སྦྱོབ་ན་ཡང་རྣམ་མི་སྟན་པ་དང་། སྦྱིང་ལ་མི་འབབ་པ་
དང་། གཞན་གྱི་རྒྱུད་དང་བར་མི་འགྱུར་བའི་ཆོག་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་སུ་སྦྱོབ་པར་བྱེད། དེ་
བཞིན་དུ་དེ་གཞན་གྱི་ཡོ་བྱད་ལ་ཡིད་སྦྱོན་པའི་བརྒྱབ་སེམས་དང་། རང་དང་མི་མཐུན་
པ་ལ་གཞོན་པ་བྱེད་འདོད་པའི་གཞོན་སེམས་ལ་སོགས་པ་ཀུན་ཏུ་སྦྱོད་པར་བྱེད་ཅིང་
ཉེས་པར་མི་བཟླ། དེ་ལོངས་སྦྱོད་ཡོད་བཞིན་དུ་ཡང་མེད་སྣང་འོན་ཏེ་སེམས་ཅན་
རྣམས་སྦྱིན་པའི་བསྐྱབ་པས་བསྐྱབ་པར་མི་བྱེད་དོ། །དེ་མ་རབས་ཀྱི་སྦྱོད་པ་རེ་སྦྱོད་པས་
འཛིག་རྟེན་མ་དད་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལུས་དང་རག་གི་སྦྱོད་པ་མཛོས་མཛོས་ལྟར་སྦྱོན་
ན་ནི། གྱེ་མ་སྦྱོས་བྱུ་འདི་ནི་ཚུལ་འཆོས་པའོ། །འཛིག་རྟེན་བསྐྱབ་པའོ། །ཟང་ཟིང་ལྟར་
བྱེད་པའོ་ཅེས་སྦྱོད་ལ། ལུས་རག་གི་སྦྱོད་པ་ཅོབ་ལྟར་དུ་སྦྱོད་ན་ནི། གྱེ་མ་སྦྱོས་བྱུ་འདི་
ནི་འཛིག་རྟེན་སུན་འབྱིན་པའོ། །ཆོས་བཞིན་མི་སྦྱོད་ཀྱི་གདོལ་པ་དང་མཚུངས་པར་
སྦྱོད་པའོ། །ཞེས་འཛིག་རྟེན་སྦྱོད་པར་འགྱུར། འཕྱ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེས་ནི་སྦྱོད་པ་རི་
ལྟ་བུ་བསྟན་ཀྱང་མགྲུ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། དེའི་ཆོ་ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་
པར་བསྦྱོད་པར། འགའ་ཞིག་རང་ཉིད་མ་དུལ་བཞིན་དུ་རིགས་པར་ལྟན་པའི་ཆོག་སྦྱོ

ཡང་། །རང་གི་ཚིག་དང་འགལ་བར་སྒྱུད་པས་གཞན་དག་འདུལ་བར་མི་རུས་ཞེས། །
 ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྒྱུས་བྱ་དེས་འཁོར་དང་ཉེ་དུ་སོགས་ལ་ཚོས་དང་(43)ལྟན་
 པའི་ཚིག་གིས་བསྒྲིལ་དང་། རྒྱུན་པའི་ཚིག་ལྟར་ཡིད་མི་ཆེས་ལ། ཆད་པས་གཅོད་པ་
 དང་། བཅོང་བ་དང་། བརྟེན་པ་སོགས་བྱས་པས་ནི། ཚེ་འདིའི་དོན་སྒྲུབ་རུས་སུ་ཆུག་
 གུང་ཚོས་དང་མི་མཐུན། དེས་ན་ཁོ་བོས་གང་ཡང་བྱེད་དགའ་བར་སྒྲུབ་སྟེ། ཚོས་དང་
 འཇིག་རྟེན་ནམ། འདི་དང་བྱི་མའི་དོན་མཉམ་དུ་ཡོང་ས་མི་འདུག་པས། ཚོས་འཇིག་
 རྟེན་ནི་འགལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྒྲུ་ཞིང་སྒྲིག་པར་བྱེད་ལ། དེ་ཚོས་པར་རྒྱུ་པས་འཇིག་
 རྟེན་སྒྲོད་པ་ན་ཁོ་བོ་ཚོས་དང་མཐུན་པས་ཚོག་གི་འཇིག་རྟེན་སྒྲོད་ན་འང་སྒྲོད་དུ་ཆུག་
 ཅས་སམ། འཇིག་རྟེན་པ་དང་མི་མཐུན་པ་དེ་ཁོ་བོ་འདོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྒྲུ་བར་བྱེད་
 དེ། ལོག་རྟོག་དེ་སྟོང་ལ་ཞུགས་པའི་རྒྱུས་བྱ་ཁ་ཅིག་ནི་ཁོ་བོས་ཚོས་ཤེས་གུང་ཤེས།
 ཡོང་ཡང་ཡོང་མོད་ཀྱི། འཇིག་རྟེན་འདི་མི་ཡོང་ངོ་ཞེས་ཟེར་ལ། ཁ་ཅིག་ནི་འཇིག་རྟེན་
 ཤེས་ཤིང་ཡོང་ལ། ཚོས་མི་ཤེས་པ་དང་མི་ཡོང་བར་ཁས་འཆེའོ། །རྒྱུས་བྱ་དེ་རྣམས་ནི་
 ལོག་རྟོག་དེ་སྟོང་ལ་ཞུགས་པས་གཉིས་མེད་སེང་གེ་ཅི་ལ་འང་བལྟ་རྒྱ་མེད་པ་རེ་ཡོང་
 བར་སྒྲུབ་ངོ་། །འདི་ལྟར་རྒྱུས་བྱ་སྒྲོ་རྩི་ཞིང་ཡིད་གཞུངས་པ་དག་གིས་ནི། བཅོམ་ལྟན་
 འདས་ཀྱིས་མ་དད་པ་རྣམས་དད་པར་བྱ་བ་དང་། དད་པ་རྣམས་བྱིར་ཞིང་འཕེལ་བར་
 བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་བྱིར་དུ་རྒྱུས་བྱ་དམ་པའི་སྒྱུད་པ་ཇི་ལྟར་དུ་བྱ་བ་གསུངས་པ་དེ་ལྟ་
 བྱ་ཞིག་ལས་མི་འདའ་བར་སྒྲོབ་ན་ནི་ཚོས་འཇིག་རྟེན་ནམ། ཚེ་འདི་བྱིའི་དོན་གཉིས་ཀ་
 མཉམ་དུ་གདོན་མི་ཟ་བར་ཡོད་ལ། གལ་ཏེ་ལས་འདའ་བར་བྱེད་ན་ནི་ཚོས་འཇིག་རྟེན་
 གང་ཡང་ཡོང་བའི་གནས་མེད་དོ་སྟུམ་དུ་ངེས་ནས་དེ་བཅོམ་ལྟན་འདས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་
 ལ་ཤིན་ཏུ་གུས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལ་གང་ཞིག་རྒྱུས་བྱ་དམ་པའི་བྱ་བ་ཡིན་པ་དང་།
 གང་ཞིག་དམ་པའི་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་མི་ཤེས་ན་ནི་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་བྱེད་པའི་ཉེས་པ་ངེས་

པར་འབྱུང་བས། དེ་སྐད་བའི་ཕྱིར་བྱ་བ་དང་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་གསལ་བར་སྟོན་
 པའི་འདུལ་བ་དང་སངས་སྤྱི་དང་། དེའི་དགོངས་(ལ་)བ་འགྲེལ་པའི་བསྐྱེད་བཙོས་དག་
 མཉན་པ་དང་བལྟ་བར་བྱེད་དོ། །དེ་ཐོས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཤེས་པ་ན་རྒྱལ་བཞིན་དུ་དེ་
 ལ་བསམས་པས་ངེས་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་དོ། །མ་རྟོགས་པ་དང་། ལོག་པར་རྟོག་པ་
 དང་། ཐེ་ཚོམ་མེད་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ནས་ཤེས་པའི་དོན་ལ་གོམས་ཤིང་འདྲིས་པར་བྱེད་
 དོ། །ཉེས་པ་དང་སྟོན་གྱི་ཚོགས་རྣམས་ལ་ཉེས་དམིགས་སུ་བལྟ་ཞིང་སྟོང་། ཡོན་ཏན་
 རྣམས་འབད་པས་ཐོབ་པར་བྱེད་དོ། དེ་ལྟར་འབད་པས་རིང་པོར་མི་ཐོགས་པར་ལྷ་བ་
 ཡར་གྱི་རོ་ལྟར་ཡོན་ཏན་རྣམས་རྟོགས་སྟོན་རྣམས་ཟད་པར་འགྱུར་རོ། །སྟེས་རབས་
 ལས། སྟོན་དང་ཡོན་ཏན་ལ་བརྟགས་ནས། །ནང་མིའམ་ཡང་ན་ཕྱི་མིའང་རུང་། །
 འཛིག་རྟེན་ན་ནི་བཀྱར་སྟེ་དང་། །སྤྱད་པར་བྱ་བའི་གནས་སུ་འགྱུར། །ཞེས་པ་ལྟར་
 འཛིག་རྟེན་ན་ནང་མིའམ་ཕྱི་མི་སུ་ཡིན་ཡང་། སྟོན་ལ་བརྟགས་ནས་སྟོན་པ་བྱེད་དོ།
 ཡོན་ཏན་ལ་བརྟགས་ནས་བཀྱར་སྟེ་བྱེད་པས། མི་གང་སྟོན་མེད་ཅིང་ཡོན་ཏན་དང་
 ལྷན་པས་ནི་འདོད་ན་ཆོངས་པ་དང་བརྒྱ་བྱིན་ཡང་བཅུ་དུ་བཞེད་ལ་རུས་ན་གཞན་ལྟ་ཅི་
 སྟོས། དེའི་ཆོ་སྟེས་བྱ་དེ་ལ་འདི་སྟུམ་དུ་འབྱུང་སྟེ། གྱེ་མའོ་སྟེས་བྱ་མི་མཁས་པ་དུ་མ་ནི་
 ཆོས་དང་འཛིག་རྟེན་ནས། ཆོ་འདི་ཕྱིའི་དོན་འགལ་བས་མཉམ་དུ་ཡོང་ས་མེད་ཅེས་སྟེ་
 ཞིང་། དོན་ཆེན་པོ་ལས་ཉམས་སྒྲུང་སྟེ། །ཁོ་བོས་ནི་ཆོས་འཛིག་རྟེན་མཉམ་དུ་ཡོང་བར་
 མྱོང་བས་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ་སྟུམ་དུ་འབྱུང་རོ། །དབང་པོ་རྣམས་ལ་མི་ཆོས་གནད་
 གྱི་ཐེང་བ་མདོར་བསྐྱས་ནས་བསྟན་པ་སྟེ་ལེའུ་དང་པོའོ། །

༥ དེ་ལ་ཁ་ཅིག་འདི་སྐད་དུ། བྱོད་ཀྱིས་ཆོས་འཛིག་རྟེན་མཐུན་ནོ་ཞེས་འཛིག་
 རྟེན་ཀྱན་དང་མི་མཐུན་པ་ཞིག་སྟེས་ཏེ། ཆོས་དང་མི་འགལ་བར་འཛིག་རྟེན་ཡོང་བ་
 བྱེད་ཐབས་ཡོད་ན་བྱོད་ཀྱིས་དེ་བཤད་དགོས་ཀྱི་དེ་བཤད་དགོས་སོ་ཞེན། གྱེ་རིགས་

ཀྱི་བྱ་བྱོད་བདེ་ལེགས་ཐམས་ཅད་སྐྱར་དུ་ཐོབ་པའི་རྒྱ་ལེགས་བཤད་དོན་དུ་གཉེར་བའི་
 དད་པ་དང་འདུན་པ་ཡོད་པ་ལེགས་སོ། །ལེགས་པར་ཉོན་ལ་ཡིད་ལ་བྱུངས་ཤིག་དང་
 (༦ན)ངས་བཤད་པར་བྱའོ། །མ་དད་པ་དད་པར་མི་འགྱུར། དད་པ་ཐྱིར་འཕེལ་བར་
 མི་འགྱུར་བའི་སྒོ་གསུམ་གྱི་སྒྲོན་པ་མི་སྒྲོང་ན་ནི་ཚོས་འཛིག་རྟེན་གཉིས་ཀ་དང་འགལ་
 བར་བཤད་པས། དེས་ན་དེ་ལྟ་བུ་འབད་པས་སྒྲོང་ཞིང་། མ་དད་པ་དད་པ་དང་། དད་
 པ་ཐྱིར་ཞིང་འཕེལ་བ་ལ་སྒྲོབ་པ་ཉིད་ཚོས་འཛིག་རྟེན་གང་ཡང་ཡོང་བའི་རྒྱ་ཡིན་པར་
 སྐར་བརྟན་ཟིན་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་རྒྱས་པར་ཤེས་འདོད་ན་རྩུང་བད་སྒྲོས་ཏེ་བཤད་
 པར་བྱའོ། །

དེ་ལ་སྐར་རི་སྐད་བཤད་པ་ལྟར་སྒྲོན་ཅན་ལ་འཛིག་རྟེན་སྒྲོད། ཡོན་ཏན་ཅན་ལ་
 བསྟོད་པས་མཁས་པ་དག་གིས་སྒྲོན་གང་ཡིན་པ་དང་ཡོན་ཏན་གང་ཡིན་པ་ལེགས་པར་
 ཤེས་ནས་སྒྲུང་དོར་བྱེད་པ་ནི་འཛིག་རྟེན་ཡོང་བ་བྱེད་ཐབས་སུ་རྟོགས་སོ། །འོ་ན་སྒྲོན་
 བྱི་གང་ཡོན་ཏན་ནི་གང་སྟུམ་ན་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཆེན་ཐེང་བ་ལས། འདོད་
 ཆགས་ཞེ་སྒྲུང་གཏི་མུག་དག། ཞེས་པར་མཁུན་ནས་ཡོངས་སུ་སྒྲོང་ས། མ་ཆགས་མི་
 སྒྲུང་གཏི་མུག་མེད། ཡོན་ཏན་མཁུན་ནས་གྲུས་པར་བརྟེན། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
 ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་སྒྲོན་ནོ། །དེའི་རྩ་བ་ནི་ཞི་བའི་སྒོ་གྲོས་ཀྱི་སྒྲུས་རབས་ལས། གང་
 དག་སྒྲུན་པོར་གྱུར་བ་འདི་ནི་མི་རྣམས་ལ་གཞོད་པ་བྱེད་པའི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ལགས་
 ཏེ། སྒོ་དང་མི་ལྟན་འཛིག་རྟེན་ན། ལུན་པ་བཞིན་དུ་གནས་པར་འགྱུར། སྒོ་ལྟན་བདེ་
 བར་འཆོ་བྱེད་ཅིང་། གཞན་གྱིས་བརྟན་པའང་རིང་དུ་སྒྲོང་། མཁས་པས་བདག་
 གཞན་གཉིས་ཀ་ལ། ལན་པར་བྱེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར། ཞེས་པ་ལྟར། ཚོས་འཛིག་
 རྟེན་ཐམས་ཅད་ལས་ཉམས་པའི་རྒྱ་ནི་སྒྲུན་ཞིང་གཏི་མུག་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ཐ་
 ག་པ་བཞིན་ནོ། །སྒྲོན་རྒྱ་གང་དུ་ཐ་ག་པ་ཞིག་གིས་ནགས་སུ་ཐགས་ཤིང་གཅོད་ཕྱིན་

པས། ཤིང་ཐམས་ཅད་གཅོད་དུ་ཡངས་ནས་བཞག་གིན་ཕྱིན་པས་ནགས་ཀྱི་མཐའ་
མར་སྒྲིབ་བྱུང་། དེར་ནགས་ཀྱི་ལྷ་ཤིང་མ་ཁྱེར་བས་མགུ་ནས་དངོས་གྲུབ་ཅིག་སྒྲིབ་གྱི།
ཅི་འདོད་ཟེར་བས། དེར་ཁོས་སྒྲ་བོ་ལ་ཅི་སྒྲོང་དྲིས་པས། ད་ལྟ་རང་རེས་(༤བ)ཤང་
ལག་བཞི་བོ་འདིས་ཀྱང་མང་བོ་ཟིན། རྒྱབ་ཕྱོགས་སུ་ཡང་བཞི་ཡོད་ན་མང་བོ་ཟིན་ཡོང་
ཟེར་བས། དེར་རྒྱབ་ཕྱོགས་སུ་ཡང་ཤང་ལག་བཞི་ལྷས་པས་བྱུང་སྐད། དེར་ཁོང་
གཉིས་ཀྱིས་གྲོང་ཁྱེར་དུ་ཐགས་འཐག་པ་ཡོད་དམ་ཟེར་དུ་ཕྱིན་པས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་
ལྷས་ངན་ཡིན་ཟེར་ནས་དོ་ཆར་བྱས་པས། ལྷས་ནམ་མཁའ་ནས། རང་ཡང་མཁས་
པར་མ་གྱུར་ལ། ཁྱོགས་ཀྱང་སྒོ་དང་མི་ལྷན་པས། །དེ་དག་ལྷུང་དུ་འཁྱུང་འགྱུར་
བ། །ནགས་ཀྱི་ཐ་ག་རི་བཞིན་ནོ། །ཟེར་སྐད།

གཞན་ཡང་ཤེས་རབ་དང་ལྷན་པས་ནི་ཚོས་འཛིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ཡོང་བ་དང་།
སྐྱེན་ན་ནི་ཚོས་འཛིག་རྟེན་གང་ཡང་མི་ཡོང་སྟེ། དཔེར་ན་རྒྱལ་པོ་མེ་ལོང་གཏོང་དང་
དཔྱུག་གུ་ཅན་བཞིན་ནོ། །གཞན་ཡང་ཀ་ནི་ཀའི་སྤྱིངས་ཡིག་ལས། འཛིག་རྟེན་འདི་ནི་
སྒོ་གོས་ཀྱི། །ཉམས་ཚུང་གྱུར་ན་མགོན་མེད་པ། །བྱ་བ་མ་ཡིན་བྱེད་པ་ལ། །གདོན་མི་
ཟ་བར་འཇུག་པར་འགྱུར། །ཞེས་པ་ལྟར། འཛིག་རྟེན་ན་བྱ་བ་དང་། བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་
འབྱེད་པའི་སྒོ་གོས་ཚུང་བ་ཞིག་ཡིན་ན་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་ལས་ལ་གདོན་མི་ཟ་བར་
འཇུག་པར་འགྱུར་རྟེ། དེ་གང་ལས་བདེ་བ་དང་། སྤྱུག་བསྐྱེད་འབྱུང་མི་ཤེས་པས་ངེས་
པར་གཉེན་བཤེས་དང་ལོངས་སྤྱོད་ལ་ཆགས་པར་གྱུར་རྟེ། དེའི་ཆོ་འདོད་པའི་ཕྱིར་དུ་
སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ཞིང་སྤྱུག་བསྐྱེད་བརྒྱ་ཕྱག་དུ་མ་སྒྲོང་བར་འགྱུར་རོ། །དཔེར་ན་ཤིང་རྩ་
འདྲེན་པའི་ཕྱུགས་ཤིན་ཏུ་བཀྱིས་ནས་རྩ་ལོ་ཁམ་གང་ལ་ཆགས་རྟེ་ཟ་བར་བརྩམས་པ་
ན། འཁོར་ལོ་ཤང་པ་གཅོག་པ་བཞིན་རྟེ། སྒོ་བ་དཔོན་ཞི་བ་ལྷས། འདོད་པ་ཡིས་ནི་དེ་
ལ་སོགས། །ཉེས་དམིགས་མང་བོ་བྱེད་འགྱུར་རྟེ། །ཤིང་རྩ་འདྲེན་པའི་ཕྱུགས་དག་

གིས། །རྩ་ནི་ཁམ་གང་ཟོས་པ་བཞིན། །ཐུགས་ཀྱིས་སྐྱབས་ནའང་མི་དགོན་པའི། །
གཞོག་ཆུང་གང་ཡོན་དེ་དོན་དུ། །དལ་འབྱོར་ཐུན་སུམ་རྟེན་དགའ་འདི། །ལས་ཀྱིས་
མནར་བ་རྣམས་ཀྱིས་བཅོམ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྒྱས་པར་ལེགས་བསྐྱམས་སུ་
བཤད་ཟིན་ཏོ། །

༥ གཞན་ཡང་གཉེན་བཤེས་ལོངས་(ལྔ)སྟོད་ལ་ཆགས་པ་ཡོང་ན་ནི། ལེགས་
བཤད་དུ། དྲེགས་པས་ཡོན་ཏན་ཉམས་འབྱུར་ཞིང་། །འདོད་པས་ངོ་ཚ་ཉམས་པར་
བྱེད། །ཅིས་པ་ལྟར། རྟེན་པ་དང་བཀྱར་སྟེའི་ཕྱིར་ཚས་དང་འཛིག་རྟེན་ལ་མི་འཛོམ་
པའི་ངོ་ཚ་མེད་པ་དང་བྲེལ་མེད་པ་འབྱུང་བར་འབྱུར་ཏེ། དེས་ནི་འདོད་པའི་དོན་སྐྱད་
ཅིག་ཀྱང་ཐོབ་པར་མི་འབྱུར་ཏེ། ལེགས་བཤད་དུ། རི་སྤྱོད་ངོ་ཚ་ཡོད་ཀྱུར་པ། །དེ་
སྤྱོད་ཡོན་ཏན་རྒྱན་གྱི་མཆོག་། །ངོ་ཚ་བཀྱལ་ན་ཡོན་ཏན་ཉིད། །ཐུགས་སུ་བྱས་ཏེ་
གཏམ་ངན་འཕེལ། །འཛིག་རྟེན་ངན་པ་མང་ཡོད་ཀྱང་། །སྐྱེ་བོ་ངན་འདྲའི་འཛིགས་པ་
མེད། །ཅིས་པ་ལྟར། གང་དུ་ཕྱིན་ཡང་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྤོང་བར་འབྱུར་རོ། །

༦ ཡང་ཆགས་པ་ཡོད་ན་ནི་རྟེན་པ་དང་བཀྱར་སྟེའི་ཕྱིར། དགོ་སྟོང་གསེར་ལེན་
སྐྱར་སྐྱེལ་དང་། བེ་ཙོ་གཤོག་པ་ཆུ་ཚག་གི་ལོ་རྒྱས་ལྟར། རང་གི་ཉེས་པ་ཐབས་ཀྱིས་
མི་མངོན་པར་བྱེད་པའི་གཡོ་དང་ཡོན་ཏན་ཡོད་པ་ལྟར་སྟོན་པའི་སྐྱེ་བྱེད་པ་འབྱུང་སྟེ།
སྟེའི་རྒྱལ་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་ལས། རི་ལྟར་ཆུ་འགམ་གྱིང་ནི་འབྲེལ་གྱུར་
ལྟར། །མི་གང་སྟོན་གཡོ་ཞིང་འབྱུར་བྱེད་པ། །དེ་ཡི་མཛའ་བཤེས་བརྟན་པར་མི་
འབྱུར་ཏེ། །ཤིང་ལྷན་ཚོན་གྱིས་རས་དགར་བཅོས་པ་བཞིན། །གལ་ཏེ་མཁས་པས་
དག་བོད་ག །མི་དགའ་བར་ནི་བྱེད་འདོད་ན། །སེམས་ལ་སྟོན་ནི་མེད་བྱས་ན། །དེ་
ཉིད་ཀྱིས་ནི་དེ་གཞོད་འབྱུར། །ཞེས་པ་ལྟར་གཡོ་སྐྱེ་སྤངས་ཏེ་ཡོན་ཏན་དང་ལྷན་པར་
བྱས་ན། དག་གཞོན་པར་རྣམས་མོད་ནའང་དེ་དག་དང་དག་མ་ཡོན་པ་ཐམས་ཅད་ལ་

གཡོ་སྐྱུས་སྒྱུད་པར་བྱེད་པས་མཛའ་བཤེས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཡིད་མི་བརྟན་པར་འགྱུར་
 ཏེ། དེ་ལ་སྐྱེའབེབས་ཤིང་མཐར་སློག་དང་བྲལ་བའི་བར་དུ་འགྱུར་ཏེ། ལེགས་བཤད་
 དུ། ཉ་ཅང་གཡོ་སྐྱུ་མངས་དྲག་ན། །དེ་ཡི་ཐ་མ་བརྒྱག་པའི་རྒྱ། །གཟིག་ལྷགས་
 བཞིག་པའི་བོང་བྲུ་བཞིན། །ལོ་ཐོག་ཐོས་མཐར་གཞན་གྱིས་བསད། །ཅིས་པ་ལྟར་ཏེ་
 གཡོ་སྐྱུའི་ཉེས་པ་དེ་ཡིན་ནོ། །(༧བ)

ཡང་འདི་ལྟར། གཞན་བཤེས་ལོངས་སྒྱུད་ལ་ཆགས་པ་ནི་འདོད་པ་ཆེ་བ་དང་
 ཆོག་མི་ཤེས་པས་ལོངས་སྒྱུད་ཆོལ་བའི་སྐྱག་བསྐལ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་མྱོང་བར་འགྱུར་ཏེ།
 ཆོ་རིལ་པོར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་དལ་བ་མེད་པར་བྱིས་གྱི་སོ་ནམ་བྱས་ཀྱང་མཐར་བུ་ལོན་གྱིས་
 གཟིངས་པར་འགྱུར་རོ། །ཡང་འདི་ལྟར་དེ་ཡིད་དུ་འོང་བའི་གཞན་བཤེས་དང་ཡང་
 བྲལ། སློག་ཀྱང་སློས་བཏང་སྟེ་ལས་འཛིགས་པ་དང་བཅས་པ་ཉམ་ང་བ། བཟོད་པར་
 དཀའ་བ། ཡིད་དུ་འོང་བ། སྤྱིང་མི་དགའ་བ་དེ་དང་དེར་ཞུགས་ཏེ། འདི་ལྟར་རྒྱ་དང་།
 སོག་པོ་དང་། ཉོར་དང་། ལྷོ་མོན་དང་། བྱང་དང་གོང་པོ་དང་། སློ་བོའི་ཡུལ་ལ་སོགས་
 པ་མཐའ་ཁོབ་སྐྱོད་དེ་དག་ཏུ་བྱི་དང་། ལ་དང་། ཅེ་སྐྱུང་ལྟར་འབྱམས་ཤིང་རྟོད་པ་
 ཆོལ་བ་ལ་བརྩོན་པར་བྱེད་དེ། དེ་ཆོ་བའི་ཕུ་ལ་རྣམས་སྐྱ་ནི་ཆོ་བའི་ནད་ཀྱིས་བཏང་བ་དེ།
 གནད་དུ་མདའ་ཕོག་པ་ལྟར་སྐྱག་བསྐལ་གྱིས་བར་མ་ཆད་པར་གཟིར་བར་འགྱུར་རོ། །
 གྲང་བའི་ཡུལ་རྣམས་སུ་ནི་ཉ་ཅང་གྲང་བཞིན་དུ་ཡང་ནོར་གྱི་ཕྱིར་ལས་འབའ་ཞིག་བྱེད་
 དགོས་ཏེ། དེའི་ཆེ་དེའི་རྒྱང་ལག་རྣམས་འབྱུགས་ཤིང་ཞུ་བ་ཉིད་གྱིས་མཛེ་ཅན་གྱི་རྒྱང་
 ལག་གམ། ཟན་གོང་འབྱུགས་ཞུ་བས་པ་སྐྱམས་པ་ལྟར། མ་དང་སེར་ཁ་དང་ཤུ་བས་
 ཁེབས་ཤིང་། མིས་མཐོང་ན་འཛིགས་པ་སྐྱེ་བ་དེ་ལྟ་བུར་འགྱུར་རོ། །དེ་སྐྱག་བསྐལ་
 བརྒྱ་ལྷག་དུ་མས་གཅོས་ཤིང་འཆི་འཆི་ལྟར་བྱས་ཏེ། འོན་ཀྱང་ལས་གྱི་དབང་གིས་དེ་ལྟ་
 རེ་མ་གྱི་བ་ལས། རང་གི་ཡུལ་དུ་སླེབ་པ་ན་རྒྱལ་པོ་དང་། རྒྱུ་པོ་དང་། དགྲ་དང་། བ་

ན་གཉེན་བཤེས་གྱིས་ཀྱང་དེའི་ནོར་ཟད་པར་བྱེད་དེ། དེས་སྤྱད་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱིས་
བཅོལ་བ་ལས་ཕྱིས་ཟད་པ་ན། མ་བུ་གཅིག་པ་གི་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ལྟ་བུས་ནོན་པར་
འགྱུར་དེ། འདོད་པ་ཆེ་བ་དང་ཆོག་མི་ཤེས་པའི་ཉེས་དམིགས་བཤད་གྱིས་མི་ལང་སྟེ།
ལེགས་བཤད་དུ། ལྷན་པོ་ལོངས་སྟོང་གསོགས་ནམས་ལ། གཉེན་གྱི་བསམ་པ་ག་ལ་
ཡོད། སྤྱིག་སྤྱག་གཏམ་(པན)ངན་ཁོན་ཡིས། བྱི་བ་བཞིན་དུ་བསགས་ནས་འཆི། །
ཆོག་ཤེས་མེད་པར་ཆོལ་བ་ལ། སྤྱིག་བསྐྱེད་ཆར་བཞིན་རྒྱན་དུ་འབབ། གང་ཞིག་
ཉུང་བས་ཆོག་ཤེས་པ། ཇེ་ལ་སྤྱིག་བསྐྱེད་ཅི་ཕྱིར་འབྱུང་། ཞེས་པ་ལྟར་རོ། ॥

༩ ཡང་འདོད་པ་ལ་ཆགས་པ་ནི་ལོངས་སྟོང་གཞན་ལ་བཏང་མི་བྱ་བར་པངས་
པའི་སེར་སྤྱས་ནོན་པར་འགྱུར་དེ། རིན་ཆེན་སྒྲེང་བ་ལས། ཇི་ལྟར་རྒྱལ་པོ་ཉེས་པ་
དག སྦྱོན་གསལ་གཅིག་གིས་སྦྱིད་པ་ལྟར། ཇེ་བཞིན་འབྱུངས་པ་དེ་དག་གི་ ཡོན་
ཏན་བདོག་པ་ཐམས་ཅད་འཛོམས། ཞེས་པ་ལྟར། སེར་སྤྱ་ཅན་ནི་ཐོས་པ་དང་བསམ་
པ་དང་སྒྲུབ་པ་དང་རྒྱལ་བུ་ཐམས་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་ནོར་གསོག་
པ་དང་བསྐྱུར་བའི་བྱ་བས་རྒྱུད་ཐོས་པར་འགྱུར། གཞན་ལ་ཕན་ཐོགས་པར་མི་འགྱུར་
དེ། གཞན་ལ་ཕན་ཐོགས་པ་ལ་དང་པོར་སྦྱོན་པས་བསྐྱེད་པར་གསུངས་ན། དེས་ནི་སྦྱོན་
པ་བཏང་མི་བྱ་བས་སོ། ཇེའི་ཕྱིར་ལེགས་བཤད་དུ། སེར་སྤྱ་ཅན་གྱི་ནོར་ནམས་
དང་། སྤྱག་དོག་ཅན་གྱི་གྲོགས་པོ་དང་། སྟོང་ན་གྱི་ནི་རིག་པ་ནམས། ཡོད་ཀྱང་
དགའ་བ་བསྐྱེད་མི་རུས། ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཞན་ཡང་སེར་སྤྱ་ཅན་ནི། ནོར་རུང་བ་དང་མི་རུང་བ་དང་། དགོས་པ་དང་མི་
དགོས་པ་ཐམས་ཅད་གསོག་པ་དགའ་བར་འགྱུར་དེ། ཇེ་ལམ་ཞིག་ལ་འགྲོ་ན་ཡང་
ཐུགས་སྟོར་བ་ཆོལ་བའི་མི་ལྟར་སྟོགས་ཐམས་ཅད་དུ་བལྟ་ཞིང་ཆོལ་བར་བྱེད་དོ། ལྷ་
ན་གིང་བུ་དང་། ཇེ་ལུ་དང་། ལྷན་ཆོལ་དང་། ཇོ་མིག་ཐུག་པ་དག་ཀྱང་ནང་དུ་འཕྱེད་

བར་བྱེད་ན་གཞན་ལྟ་ཅི་སྒྲོས། དེ་དེ་ལྟར་གསོག་ཅིང་། སྒྲ་བྱ་བ་ཏང་ཆེ་སྟེ་པན་སེར་
སྒྲ་ས་ཐོགས། ཞེས་སེར་སྒྲ་འི་པན་ཡོན་བརྗོད་ཅིང་ཐོགས་འཛིན་པར་བྱེད་དེ། ཟུ་དེ་
ཉིད་ཀྱིས་མར་སྒྲོགས་ཐབ་ཏུ་ཚུད་པ་ལྟར། ཟུ་དེ་འེ་ཁུམས་སུ་སོང་ནས་འགྲོ་བ་ཐམས་
ཅད་ཀྱིས་བརྟན་པར་འགྱུར། ལན་བརྒྱུག་པར་མི་རྣམས་ཤིང་གཞོད་པ་བྱེད་པ་མང་བར་
འགྱུར། དབང་ཚུང་བར་འགྱུར་ཏེ། གལ་ཏེ་འཐབ་(ཡབ)ཅོད་ཅིག་བྱུང་ན་ནི། ཟུ་ལ་
པོ་འམ་སྒྲོན་པོས། དེ་ལ་བསྟན་བཅགས་ནས་བདག་གི་ནོར་འཕྲོག་ཏུ་འོང་ངོ་སྒྲུལ་ནས།
དེ་ཁས་ཉེན་བཟོད་པར་བྱེད། གཞན་དག་གིས་ཀྱང་འདིའི་མཛོད་ན་ཏཱི་རྩ་མིན་
པ་ཐམས་ཅད་བསགས་ཡོད་ཀྱི། འདིའི་ནོར་ཚུང་བཟང་འབྱེད་བས་ནི་འདི་ལ་གཞོད་
པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བརྗོད་ཅིང་འབྱེད་བས་དེའི་ནོར་གོད་ཁ་མང་བར་འགྱུར་ཏེ།
དེ་ཡིད་མི་བདེ་བས་ནོན་པར་འགྱུར། མི་ཤ་ཆགས་པ་ལྟར་སྒྲོག་ལ་བག་ཟོན་བྱེད་
དགོས་པར་འགྱུར་ཏེ། ནོར་ལ་བསྟན་ནས་བདག་གསོད་པར་འགྱུར་དོགས་པས་ཐམས་
ཅད་ལ་ཡིད་མི་ཐེབས་ཏེ། དེ་བདེ་བར་གཉིད་ལོག་པའི་གོ་སྐབས་ཀྱང་མེད་དོ། །དེ་
སེར་སྒྲ་བྱས་པ་གཟོ་བ་ཡང་མེད་དེ། ཡོད་བཞིན་དུ་མཁན་པོ་དང་། སྒྲོབ་དཔོན་ལ་
ཡང་མི་སྟེར། བ་དང་མ་ལ་ཡང་མི་སྟེར་ན་གཞན་ལྟ་ཅི་སྒྲོས། དེ་རང་གིས་སྟེར་མི་བྱ་
ཡང་གཞན་གྱི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་བརྟུག་སེམས་སུ་བྱེད་མོད་ཀྱི། དེ་ལ་བྱིན་པ་
འབྲས་སུ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ལ་ངོམས་ཤིང་སྟེར་བར་མི་བྱེད་དེ། ལེགས་བཤད་དུ།
མི་གང་བྱས་པ་མི་གཟོ་བ། །དེ་ལ་གྲོགས་བྱེད་གལ་སྤིད། །འབད་ཀྱང་འབྲས་སུ་མི་
འབྱུང་བའི། །ཞིང་ལ་སོ་ནམ་སུ་ཡིས་རྣམ། །ཞེས་པ་ལྟར་ཏེ། སེར་སྒྲ་འི་ཉེས་དམིགས་
ནི་བཤད་ཀྱིས་མི་ལང་ངོ་། །

༥ ། ཡང་འདི་ལྟར་ཆགས་པ་ཅན་ནི། འོངས་སྒྲོད་མ་ཐོབ་ན་ནི་ཡིད་ལྷུ་ཞིང་
དབུལ་བའི་སྒྲུག་བསྐལ་གྱིས་ནོན་པར་འགྱུར་ལ། འོངས་སྒྲོད་ཐོབ་ན་ནི་འཛིག་རྟེན་

པའི་སྤྱན་སྤུམ་ཚོགས་པས་སེམས་ཁེངས་ནས་ཡང་ཡང་པོར་གྱུར་པའི་རྒྱགས་པ་ཞེས་
 པ་ནད་མེད་པ་དང་། ལང་ཚོ་དར་ལ་བབ་པ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱགས་པ་འབྱུང་བར་
 འགྱུར་ཏེ། དེ་ནི་མདོ་ལས། རྒྱགས་འདི་བག་མེད་ཀྱན་གྱི་ཙ་བ་སྟེ། །ཞེས་པ་ལྟར་དེ་
 བད་མེད་པ་དང་། ལང་ཚོ་དར་ལ་བབ་པ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱགས་པས་རྒྱགས་ནས་སྤྲུག་
 བསྐྱེལ་དང་། སྤྲུག་བསྐྱེལ་གྱི་གནས་རྣམས་ལ་མི་སྒྲི་ཞིང་ཡིད་མི་འབྱུང་ལ། སྤྲུག་
 བསྐྱེལ་བྱིར་བཅོས་ཅམ་གྱིས་བདེ་བ་ལ་ཆགས་ནས་རི་ལྟར་(འཛ)བྱས་ན་བདེ་བ་ཐོབ་
 པ་དང་། སྤྲུག་བསྐྱེལ་སྒྲོང་བར་འགྱུར་བའི་ཐབས་ཚོལ་བར་མི་བྱེད། ཐབས་ལ་བརྩོན་
 པར་མི་བྱེད་པས་ནམ་ཞིག་ན་རྒྱད་པ་ཆེན་པོས་ཟིན་པར་འགྱུར། བདག་གིས་ཐབས་
 རྒྱབ་ཏུ་ཡོད་པའི་དུས་སུ་མ་རྒྱབས་སོ་སྟེ་ནས་འགྲོད་པ་དྲག་པོས་ཟིན་པར་འགྱུར།
 འཇིག་རྟེན་པ་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་འབྱོར་བ་གང་ཡང་མི་ཐོབ་པར་འགྱུར་
 ཏེ། དེ་ལྟ་བུ་ནི་རྒྱགས་པས་ཡིད་མི་འབྱུང་བའི་ཉེས་དམིགས་སོ། །ཡང་འདི་ལྟར་
 ཆགས་པ་ཅན་ནི། སེམས་ལ་རང་དབང་མི་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ། སེམས་ཀྱི་དབང་དུ་
 སོང་ནས་ཉེས་པར་རང་དབང་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་གདོན་གྱིས་ཟིན་པའི་སྒྲིན་
 པའམ། རྒྱལ་པོས་བཀའ་བསྒྲོས་པའི་བཤན་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་འདི་ལྟར་སེམས་ཀྱི་
 དབང་དུ་སོང་སྟེ་ཡུལ་ལ་རང་དབང་མེད་དུ་འཕྲོགས། དགེ་བའི་བྱོགས་ཐམས་ཅད་ལ་
 གེགས་བྱེད་དེ། སྦྱོད་འཇུག་ཏུ། བཟླས་བརྗོད་དང་ནི་དཀའ་ཐུབ་སོགས། །ཡུན་རིང་
 དུས་སུ་སྦྱད་བྱས་ཀྱང་། །སེམས་གཞན་གཡེངས་པས་བྱས་པ་ནི། །དེ་ཉིད་རིག་པས་
 དོན་མེད་གསུངས། །ཞེས་སྒྲོབ་དཔོན་ཞི་བ་ལྟས་གསུངས་པ་ལྟར་བཟླས་བརྗོད་སོགས་
 འབྲས་བུ་མེད་པར་བྱེད་དོ། །འདི་ལྟར་གསང་སྤྲུགས་དང་རིག་སྤྲུགས་གང་ཡང་མི་
 འགྱུབ་པར་བྱེད་དེ། འདི་ལྟར་སེམས་དེ་ལ་གཏད་པ་ན་དེར་མི་སྦྱོད་པར་ཡུལ་གཞན་
 ཡོངས་སྦྱོད་དང་། ཉེ་དུ་སོགས་ལ་སེམས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་བསམས་པས་མི་འོང་

གི་སྒྲིམ་དུ་བཀུག་ཀྱང་དེ་ལས་ཐུབ་ཞིག་ལ་འཕྲོ་བར་འགྱུར་དེ། དཔེར་ན་བྱིས་པ་ཆུང་
 ི་སྤྱང་ཆེན་མོས་པ་འཛིན་དུ་བཅུག་པ་ལྟར་གིན་དུ་སྤྱག་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་དེ། སེམས་
 བྱི་བསྐྱུང་བར་མ་ལུས་ན། །བསྐྱེད་པ་བསྐྱུང་བར་ཡོངས་མི་ལུས། །སེམས་གྱི་སྤྱང་པོ་
 ཡན་བཅུང་ན། །མནར་མེད་གཞོད་པ་བྱེད་པ་ལྟར། །སྤྱང་ཆེན་མ་དུ་ལ་མྱོས་པ་ཡིས། །
 འདི་ན་དེ་འདྲའི་གཞོད་མི་བྱེད། །ཅིས་སྒྲོ་བ་དཔོན་ཞི་བ་ལྟས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །
 སེམས་འཕྲོ་ཞིང་གོད་པའི་ཉེས་དམིགས་ནི་དེ་ཡིན་ནོ། །

ཡང་(ཁང)འདི་ལྟར་གཉེན་བཤེས་དང་། ཡོངས་སྒྲོད་ལ་ཆགས་པ་ནི། མ་བྱིན་
 བར་ལེན་པ་ལ་དགའ་བར་འགྱུར་དེ། དེ་གཞན་གྱིས་བཅོལ་བའི་རྩ་ལ་ཡང་འདྲིད་
 ཅིང་རྒྱ་བར་བྱེད་ན། མ་བཅོལ་བ་ལ་ལྟ་ཅི་སྒྲོས། དེ་དབྱར་གྱི་དུས་སུ་རྒྱ་བ་ན་ཡང་རང་
 གི་ཞིང་བཞག་ནས་གཞན་གྱི་ཞིང་ལ་སྤྱུས། སྤོང་མ་ལ་སོགས་པ་མ་བྱིན་བར་ལེན་པར་
 བྱེད་དོ། །རྒྱ་དེས་མཛའ་བཤེས་ནམས་ཀྱང་དེ་ལ་ཡིད་མི་ཆེས་དེ་འདི་ནི་རྒྱ་བ་ལ་མི་
 འཛེམ་མོ་སྒྲིམ་སྟེ། དེ་ལ་རྩ་ལ་གིག་བཅོལ་ན་ཡང་རྒྱ་རིམ་པ་དགུས་འདེབས་པར་བྱེད།
 དེས་མ་བྱིར་ཡང་བྱིར་རམ་སྒྲིམ་དུ་ཐེ་ཆོམ་བཟ་བར་འགྱུར། མ་ཆང་བ་བྱུང་ན་དེ་ལ་ཁག་
 འགའ་དེ། སྤར་རྒྱན་མར་མ་གྲགས་ཀྱང་བྱིས་གྲགས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་དེ་ལས་
 ཀྱང་ཐལ་དེ། རྒྱ་བ་ལ་ཆེས་མངོན་པར་ཞེས་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི། མི་གཅིག་རྒྱ་ལ་ཞེན་ན་
 མི་བརྒྱས་བསྐྱུང་མི་བྱུང་བཟེང་བ་ལྟར་གྲོང་བྱེད་བ་ཐམས་ཅད་གྱི་ནོར་མ་ཆང་བར་འགྱུར་
 དེ། དེ་དེའི་ཆེ་རྒྱལ་པོས་བཟུང་ནས་སྤྱག་བསྐྱེད་མི་འདྲ་བར་དུ་མ་བྱུང་བར་བྱས་དེ།
 རྒྱུག་དང་ཐལ་ནས་གཉེན་བཤེས་ཚུན་ཆད་བསྐྱག་པར་འགྱུར་རོ། །ཡང་འདི་ལྟར་
 འདྲོད་པ་ལ་ཆགས་པ་ནི་བྱོ་བའི་སྟོན་པ་ལྟར་རྩུབ་དུ་སྤྱེད་པ་དང་། རག་འབྱུལ་སྤྱེད་པ་ལ་
 དགའ་བར་འགྱུར་དེ། དེ་དག་གི་ཉེས་དམིགས་ནི་རྟོགས་པར་སྤོ། །མདོར་ན་རི་རྒྱན་
 བསྐྱེད་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ནི་སྤྱོད་པོ་དག་འདྲོད་པ་ལ་ཆགས་པའི་ཉེས་དམིགས་ཡིན་ནོ། །

༥ ཡང་འདི་ལྟར་སྒྲུབ་ཞིང་གཏི་མུག་པ་ནི་ཡོན་ཏན་ཅུང་ཟད་ཙམ་གྱིས་ཁེངས་ནས་ར་རྒྱལ་བྱེད་པར་འགྱུར་དེ། འདི་ལྟར་ངས་ཤེས་སོ། །གོ་འོ། ཡོང་ངོ། ར་ལ་ཡོན་ཏན་ཡོད་དོ། །ར་ནི་རིགས་རྩས་ཅན། ལམོར་གཡོག་ཡོད་པའམ། ཅོར་ཡོད་པའམ། བཟོ་རིག་ལ་མཁས་པའམ། དཔའ་རྩལ་ཆེ་བའམ། སྤྲ་བ་བདེ་བ་སོགས་གྱི་ཡོན་ཏན་ཡོད་དོ་སྟམ་དུ་ཁེངས་པ་ལ་ནི་ར་རྒྱལ་གྱི་གང་སུ་ལ་ཡོན་ཏན་གྱི་ཚུ་མི་འབབ་ཅེས་པ་ལྟར། ར་རྒྱལ་ཅན་ལ་ཡོན་ཏན་ཡོང་བའི་གནས་མེད་མོད་གྱི། འོན་ཀྱང་དེས་རང་ལ་ཡོན་ཏན་ཡོད་པར་(༡༠ན)སྟོམ་པ་ནི། བག་མི་གཙང་བའི་བཟའ་བ་རྟེན་པས་སེམས་ཁེངས་པ་དང་འདྲའོ། །ལེགས་པཤད་དུ། ཏ་ཅང་སྟོམ་པ་ཆེ་དག་ན། །སྤྲུག་བསྐྱེད་རྒྱུ་མར་ཐོག་ཏུ་འབབ། །སེང་གེ་ར་རྒྱལ་ཆེས་པའི་རྒྱས། །ཨ་ཡིས་ཁུར་སུ་བཀལ་ཞེས་ཐོས། །ཞེས་པ་ལྟར་ཏེ་སྒྲུབ་པོ་ཉིད་གྱིས་གལ་ལ་རྩོད་པར་བྱེད། ལྟན་ལ་རྩོད་པར་བྱེད། རྟེན་པ་དང་། གྲགས་པ་དང་། ཐ་ན་ཁ་ཟས་རྒྱུང་དུ་མཐོང་མན་ལ་ཡང་རྩོད་པར་བྱེད་དེ། ཤིན་ཏུ་སྤྲུག་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་དེ་ནི་ཐམས་ཅད་ལ་བཀྱར་སྟེ་འདོད་པ་ཉིད་གྱིས་སྒྲེ་བོ་ཐམས་ཅད་དང་འགྲོགས་དཀའ་བར་འགྱུར་དེ། ལེགས་པཤད་དུ། ཡོན་ཏན་ཀུན་རྫོགས་སྒྲེ་བོ་བསྟེན། །ཡང་ན་ཐ་མལ་འགྲོགས་པ་བདེ། །བྱམ་པ་རྒྱལ་ཡིས་གང་བའམ། །ཡང་ན་སྟོང་པ་བསྐྱར་བ་སྤྲ། །ཡོན་ཏན་ཅུང་ཟད་བསྐྱབས་པའི་མི། །སུ་ཞིག་གིས་ནི་བསྟེན་པར་རུས། །བྱམ་པ་རྒྱལ་ཡིས་བྱེད་གང་བར། །རྒྱབ་ཏུ་སུ་ཡིས་ཁུར་བར་རུས། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །

ར་རྒྱལ་གྱི་ཉེས་དམིགས་ནི་དེ་ལྟ་སུའོ། །ཡང་འདི་ལྟར། ར་རྒྱལ་ཅན་ནི་བདག་ལ་བསྟོད་པ་དང་། གཞན་ལ་སྟོད་པར་འགྱུར་དེ། བདག་བསྟོད་པ་དང་གཞན་སྟོད་པ་ནི་འདི་ཕྱི་འདི་བདེ་བ་ཐམས་ཅད་ཉམས་པའི་རྒྱ་ཡིན་དེ། ཉོན་མོངས་གདུང་སེལ་དུ་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་དོ། །ཡང་འདི་ལྟར་གཏི་མུག་ཅན་ནི་རང་དང་མི་མཐུན་པ་ལ་ཞེ་སྤང་

གེ་མེ་འབར་བར་འགྱུར་ལ། དེ་རྒྱ་དེས་རྟག་ཏུ་སྟུག་བསྐྱེལ་བར་འགྱུར་ཏེ། སློབ་དཔོན་
ཞི་བ་ལྷས། ཞེ་སྤང་བྱག་རྩའི་སེམས་བྱུང་ན། ཡིད་ནི་ཞི་བ་ཉམས་མི་བྱུང་། །དག་འ་
དང་བདེ་བའང་ཐོབ་པ་མེད། །གཉིད་མི་འོང་ཞིང་བརྟན་མེད་འགྱུར། །གང་དག་ཞོར་
དང་བཀྱར་སྟེ་ཡིས། །དྲིན་གྱིས་དེ་ལ་རྟེན་གྱུར་པ། །དེ་དག་གྱུར་ནི་སྤང་སྤོང་པའི། །རྩེ་
དཔོན་དེ་ལ་གསོད་པར་སྒོ་ལ། །དེ་ཡིས་མཛེལ་བཤེས་སྦྱོང་བར་འགྱུར། །སྦྱིན་པས་
བསྐྱེས་གྱུར་རྟེན་མི་བྱེད། །མདོར་ན་ཁོ་བ་བདེར་གནས་པ། །དེ་ནི་འག་ཡང་ཡོད་མ་
ཡིན། །ཞེས་དང་། འཇུག་པ་ལས། མི་སྟུག་ག་བྱགས་སུ་བྱེད་ཅིང་དམ་པ་མིན་པར་
བརྒྱ། །ཚུལ་དང་ཚུལ་མིན་ཤེས་པའི་རྣམ་དཔྱད་འཕྲོག་བྱེད་ཅིང་། །མི་བཟོད་པ་ཡིས་
སྐྱར་དུ་ངན་འགོར་སྐྱར་བར་བྱེད། ཅས་དང་། རྒྱའི་རྒྱལ་པོ་རྩ་རྒྱའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་
ལས། ཁེངས་དང་ཁོ་བ་འོངས་གྱུར་ན། །གྲགས་པ་མཐའ་ཡས་འཛིག་པར་འགྱུར། །
ཅས་དང་། དེ་བཞིན་རྣམ་རྟོག་བྱད་ཤིང་ལས། །བྱུང་བའི་ཁོ་བ་མེ་འབྲ་བས། །བདག་
ཉིད་དང་ནི་གཞན་དག་ལ། །ཡུང་ཁོལ་ཆེན་པོ་བྱེད་པར་འགྱུར། །ཞེས་པ་ལྟར་ཏེ། ཁོང་
ཁོའི་ཉེས་དམིགས་མཐའ་ལས་འདས་སོ། །ཡང་ཞེ་སྤང་ཅན་ནི་སྤར་རང་ལ་གཞོད་པ་
བྱས་པའི་མི་ལ་འཁོན་དུ་འཛིན་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དེ་ལ་གཞོད་ལན་འཇལ་འདོད་པ་
ཉིད་གྱིས་སྟུག་བསྐྱེལ་བར་འགྱུར་རོ། །ད་ལྟར་གཞོད་པ་བྱེད་བཞིན་པ་ལ་ནི་ཁོ་བ་
འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལག་པ་འཕུར་ཞིང་ལུས་འདར་གདོང་འགྱུར་ཏེ། སེར་སྦྱིན་
སྟུག་པོ་ལྟར་དམར་ནག་ཏུ་འགྱུར་ཞིང་། ཤ་འཕྲིག་མིག་དམར་ཞིང་འབྲུག་པས་སྦྱིན་པོ་
ལྟར་མི་སྟུག་པར་གྱུར་ནས་མཆོན་ཆ་ལེན་ཞིང་། སྟོག་ལའང་མི་ལྟ་བར་པ་རོལ་ལ་སྒོ་ལ་
དུ་འགོ་ལ། དེ་དེ་ལྟར་གཞོད་སྦྱིན་དང་སྦྱིན་པོ་དང་མཆུངས་པ་ཉིད་གྱིས་འཛིག་རྟེན་ན་
དེ་ལ་སྦྱོས་བྱ་ཡ་རབས་དམ་པར་བལྟ་བ་སུ་ཡང་མི་འབྱུང་རྟེ། མ་རབས་ངན་པ་ཞེས་
པའི་གྲངས་སུ་ཆུད་པ་ཅམ་སོ། །

སྒོ་ནས་མེད་མི་གཞི་རན་པ་བྱ་དང་ཁྱོད་ཐམས་ཅད་དང་མ་འཆམ་སྟེ། དེ་ཁྱོད་དང་
བུལ་ཏེ་འགོ་བཙུག་། སྒྲུག་གྲོང་བའི་དེ་རྒྱལ་ས་དང་ར་གཉིས་མ་འབབ་པའི་མི་སུ་ཡོད་
ཟེར་སྐད་ན། དེ་བཞིན་དུ་གཞོན་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་བཟོན་པའི་མི་ལ་ནི་དགུ་མ་གྱུར་
པ་གང་ཡང་མེད་དེ། ཁོ་འདྲ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དགུ། ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཁོ་འདྲ་དགུར་འགྱུར་
ཏེ། དེ་ལ་མཛའ་བཤེས་ཞེས་བྱ་བ་གང་ཡང་མེད་དོ། །དེ་ནི་ཁྱོད་དང་། ཁོ་དུ་འཛིན་
པའི་ཉེས་དམིགས་ཡིན་ནོ། །

ཡང་ཁོང་ཁྱོད་ཅན་ནི་ཚིག་བརྒྱུད་པོས་གཞན་གྱི་སྒྲིང་ལ་འདེབས་པའི་འཚིག་པ་བསྐྱེད་
པར་བྱེད་དེ། འདི་ལྟར་སྒྲིས་བྲུལ་ཅན་ཅན་ནི་ཐམས་ཅད་ལ་ཚིག་(༡༠བ)རན་འབའ་
ཞིག་སྒྲི་ཞིང་། རང་གི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཆུད་གཟོན་པར་བྱེད་དོ། །རྒྱ་དེས་ལེགས་
བཤད་དུ། མ་གཞན་མཁས་ན་འཚོ་སྤྱོད་ཀྱི། ཉེས་པའི་ཚིག་མ་དུ་བས་པ་མེད། ལྷ་ཡིས་
ལྷག་པ་དམའ་པ་བཟུང་། །བསྐྱལ་བའི་བར་དུ་འགྲས་ལ་ལྟོས། །ཞེས་པ་ལྟར། རང་
གིས་ཤི་རྒྱ་སོགས། རུས་རྒྱ་བསྐྱམས་པའི་གཡོག་འཁོར་དང་གཉིན་བཤེས་ཀྱང་དེས་
ཡིད་སྤྲོད་ནས་དེ་ལ་དྲིན་དུ་བལྟ་བ་དང་། བསམ་པར་སེམས་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དེ།
སྒྲུར་བསལ་དུ་ཡིད་མི་ཚོམ་པར་དེ་ལྟར་བྱུར་འགྱུར་ན། གཞན་གྱིས་དེ་ལ་ཕན་པ་བྱེད་
པ་ལྟ་ཅི་སྟོས། དེ་ནི་འཚིག་པའི་ཉེས་དམིགས་ཡིན་ནོ། །ཡང་ཞེས་ཅན་ཅན་ནི་གཞན་གྱི་
ལུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལ་སེམས་མི་བཟོན་པའི་སྤྲུག་དོག་བསྐྱེད་པར་བྱེད་དེ། དེ་རང་དང་
མཉམ་པ་དང་མཐོང་བ་དང་དམའ་བ་ལ་རྟེན་པ་དང་བཀྱར་སྟེ་བྱེད་པ་མཐོང་ན་དགའ་བ་
བསྐྱེད་པ་ལྟ་ཅི་སྟོས། དེ་ལ་བར་དུ་གཙོན་པར་བྱེད། ཁོ་ལ་དེ་ཙམ་མི་དགོས་ཞེས་
འབྲིད་པར་བྱེད། ཡང་དེ་གཞན་ལེགས་པར་བཤད་པ་སྒྲུབ་པ་ལ་ལེགས་སོ་སྟེར་བར་མི་
བྱེད། གཞན་ལ་བསྒྲགས་པ་བརྗོད་ན་ཡང་དེ་སྤྲུག་དོག་གིས་གཞན་ལ་མཁས་པ་སོགས་
ཀྱི་གྲགས་པ་བྱུང་དོགས་པས་དེས་ནི་ལེགས་པར་མ་བཤད་ཀྱི་ལོག་པར་བཤད་དོ་ཞེས་

སམ། ཡང་ན་དེ་ཙམ་གྱིས་མཁས་པར་མི་འགྱུར་གྱི། དེ་ནི་སྐྱེ་པོས་ཀྱང་རྟོགས་སུ་རུང་
ངོ་ཞེས་ཕྱག་དོག་བསྐྱེད་དེ། ཕྱག་དོག་ཅན་གྱི་ཆོས་ཉིད་ནི་དེ་འདྲའོ། །

དེ་དེ་ལྟར་བྱས་པ་ཉིད་གྱིས། ལེགས་བཤད་དུ། གལ་ཏེ་གཞན་དག་སྐྱེ་ཆོགས་
པས། །རང་གི་ཡིད་ལ་མི་བཟོད་ན། །དེས་ནི་རང་འབྱོར་འཛམས་པའི་ཕྱིར། །རང་ལ་
ཕྱག་དོག་བྱེད་པར་བཟད། །ཅེས་པ་ལྟར། གཞན་དག་ཀྱང་དེའི་རྟེན་པ་དང་བཀྱར་སྟེ་ལ་
བར་དུ་གཙོད་པར་བྱེད་ལ། དེས་ནི་ནམ་ཡང་ཡིད་མི་དགའ་བ་ཐོབ་ཅིང་ཁོང་ཁྱོད་འཕེལ་
ནས་བྱམས་པའི་སེམས་ནི་ནམ་ཡང་མི་སྐྱེ་བ་དེ་ལྟ་བུར་འགྱུར་ཏེ། ཕྱག་དོག་གི་ཉེས་པ་
ནི་དེ་ཡིན་ནོ། །

ཡང་ཞེ་སྒང་ཅན་སྟོང་རྗེ་མེད་(༡༡ན)པ་ནི། གནོད་པ་བྱས་པ་ལྟ་བུ་སྟོས། གནོད་
པ་མ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་ཡང་མཐོ་འཛམས་པར་བྱེད་དེ། སེམས་ཅན་དག་ལ་
འཆིང་བ་དང་བརྟེན་པ་དང་། གསོད་པ་ལ་སོགས་པས་འཆོ་བར་བྱེད་དེ། དེ་རང་གི་
ལག་གིས། རྟོག་གཙོད་པ་ཞིག་ཡིན་ན་འཛིག་རྟེན་ན་བཤན་པ་ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་ཏེ།
སེམས་ཅན་དག་གིས་མཐོང་ན་སྐྱག་བྱོ་ཞིང་། དེའི་དྲི་ཆོར་ན་སྐྱ་འགོབས་པར་བྱེད་ན་དེ་
ལ་རྟེན་པ་བཀྱར་སྟེ་སྟོབས་པ་ལྟ་བུ་སྟོས། དག་གིས་བསྐྱོ་སྟེ་རྟོག་གཙོད་པ་ལ་མི་འཛམ་
པ་ཞིག་ཡིན་ན་ཡང་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱད་པའི་གནས་སུ་འགྱུར་ཏེ། བྲགས་པ་མ་ཡིན་
པས་བྱབ་པ་དང་། ཆོ་བྱང་བ་དང་། བད་མང་། དབྱ་མང་བར་འགྱུར། རྒྱུན་དུ་རྟོག་ལ་
བག་ཟོན་བྱེད་དགོས་པར་འགྱུར་ཏེ། མདོར་ན་སྐྱེས་བུ་དམ་པའི་ཆོས་ལུགས་ནི་སེམས་
ཅན་ལ་འཆོ་བ་སྤངས་ཏེ་སྟོང་བཅུ་བར་བྱེད་པ་ཉིད་ལ་འདུས་པར་བཤད་ན། སྟོང་རྗེ་
སྤངས་ཏེ་གནས་པ་ལ་བདེ་བར་འགྱུར་བའི་གོ་སྐབས་གལ་ཡོད། མདོར་ན་རི་སྐྱད་
བཤད་པའི་སྐྱོན་གྱི་ཕྱིར་བ་དེ་ཐམས་ཅད་ནི་ཞེ་སྒང་གི་ཉེས་དམིགས་ཡིན་ནོ། །

༥ ། ཡང་འདི་ལྟར་མི་གཏི་མུག་ཅན་ནི་ལོག་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་བསྐྱེད་པས་

བདེ་བར་ཡང་མི་འགྱུར། རྟིག་པ་སྤྱོད་པས་སྤྱག་བསྐྱེད་པར་ཡང་མི་འགྱུར་རོ། ཞེས་
སྤྱོད་པར་བྱེད་དོ། འདི་ནི་སྤྱོད་པས་ཀྱང་ཆེས་སྤྱོད་པ་དག་གི་སྤྱོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་རྒྱ་དེས་
སྤྱོད་པར་གཤམ་རབ་འཆལ་ཞིང་ཆེས་སྤྱོད་པར་གྱུར་ནས་བཟྱི་བར་འོས་པ་ཐམས་ཅད་
མི་བྱེད་ཅིང་མི་བཟྱི་བར་འོས་པ་ཐམས་ཅད་བྱེད་ཅིང་། སྤྱོད་པ་རྒྱ་དེས་བཤད་པའི་སྤྱོད་
ཀྱི་ཐེང་བ་དེ་ཐམས་ཅད་དེ་ལ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་བས་ན་སྤྱོད་པར་བཤད་ཅི་
དགོས། འདི་ལྟར་དམ་པས་བསྐྱེད་པའི་ལས་བཟང་པོ་སྤྱོད་པས་བདེ་བར་མི་འགྱུར།
སྤྱོད་པ་བྱ་མ་རབས་དག་གི་ལས་སྤྱོད་པའི་ལས་རན་པ་བྱས་པས་སྤྱག་བསྐྱེད་པར་མི་
འགྱུར་ན། བདེ་བ་དང་སྤྱག་བསྐྱེད་པར་གང་ལས་འགྱུར། འདི་ལྟར་རྒྱ་ལ་མི་ལྟོས་
ཀྱི། ཞི་མ་ཤར་ནས་འཆར་བ་དང་། རྒྱ་བོ་ཐུར་དུ་འབབ་པ་དང་། མེ་བྱེན་ལ་འབར་
བ་ལྟར་འགའ་(༡༡བ)ཞིག་ནི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་བདེ་བར་འགྱུར། འགའ་ཞིག་ནི་ཆོས་ཉིད་
ཀྱིས་སྤྱག་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་ཞེས་སྤྱོད་པ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་དུས་ཏྲག་ཏྲ་སྤྱག་བསྐྱེད་མེད་ཅིང་བདེ་བར་འགྱུར་ལ། ཡང་ན་བདེ་བ་
ཡི་མེད་པར་སྤྱག་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་ཏེ། བདེ་སྤྱག་རྒྱ་མེད་པར་འབྱུང་བས་སོ། །

དེ་ལྟར་ན་བདེ་སྤྱག་ནི་ཡུལ་དང་དུས་རེས་འགར་འབྱུང་། རེས་འགར་མི་འབྱུང་
བར་མཛོམས་དུ་མཐོང་བས་རྒྱ་ཞིག་ཡོད་པར་རེས་སོ། ཡང་འདི་ལྟར་རྒྱ་ཡོད་མེད་
ཀྱི། རང་གིས་འབད་པའི་མཐུས་བྱས་པའི་ལས་བཟང་རན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གཙོ་བོ་དང་
དབང་ཕྱུག་གིས་བྱས་ཞེས་སམ། རྩོན་གྱི་ལས་ལས་བྱུང་བ་ལ། དགག་བ་བྱས་པ་ནི་སྤྱོད་པར་འགྱུང་ལ།
དེ་ཡང་རྩོད་ལས་ལས་བྱུང་བ་མི་འགོགས་ཀྱི། ལྷ་སྤྲེགས་ཀྱི་འདོད་པས་བདགས་པ་འམ། རྩོན་ལ་མི་ལྟོས་པས་ལས་ལས་འབྱུང་བ་
འགོག་པ་ལ། རྩོན་གྱི་ལས་ཀྱི་ཐམས་ཅད་བྱེད་དོ་ཞེས་སྤྱོད་པ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ན་ཞིང་པ་
ནམས་སོ་ནམ་བྱེད་པ་དང་། ཆོར་བ་ནམས་འབད་པ་བརྒྱ་ཕྱག་དུ་མས་ཆོར་བྱེད་པ་དང་།
རབ་དུ་བྱུང་བ་ནམས་ཆོས་སྤྱོད་པ་སོགས། བྱམ་ཡོད་བཞིན་དུ་རྩེ་བོ་ལས་བྱེད་པ་ལྟར་

བྱེད་མི་དགོས་བཞིན་དུ་བྱས་པར་འགྱུར་དེ། རང་གིས་མ་བྱས་ཀྱང་། སྒྲོན་ལས་དང་
དབང་ལྷག་སོགས་ཀྱིས་བྱེད་པར་འགྱུར་བས་སོ། །

འོན་མེད་གཙོ་བོ་དེ་པ་སོགས་ཀྱིས་སྤྲུག་བསྐྱེད་འགྱུར་བ་མ་དེས་དེ། བདེ་བ་ཐོབ་
པར་ཡང་འགྱུར་རོ་ཞེན། འདོད་ཆགས་ཞེ་སྤང་ལ་སོགས་པས་ལས་ངན་པ་རྩོམ་པ་ནི།
དེས་པར་སྤྲུག་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་བར་སྤྲོད་བསྐྱེད་ཟེན་ལ་གཞན་ཡང་ཆོས་མ་ཡིན་པར་
སྤྲོད་པས་བདེ་བར་འགྱུར་ན་འཛིན་རྟེན་ན་བཤུན་པ་དང་། ཆོས་རྒྱན་དང་། སྤྲོད་འཛོམས་
མ་ལས་བདེ་བ་ལྷག་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་བུས་ན་རྒྱ་མི་འདྲ་བ་ལ་འབྲས་བུ་མི་
འདྲ་བ་མི་འབྱུང་གི། རིགས་མཐུན་ཁོ་ན་ལས་འབྱུང་བར་དེས་པས། བདེ་བ་ནི་གཞན་
ལ་གཞོན་པ་སྤངས་ཤིང་ཕན་པ་སྤྲོད་པ་ལས་འབྱུང་ལ། སྤྲུག་བསྐྱེད་ནི་གཞན་ལ་
གཞོན་པ་བྱས་པས་འབྱུང་བ་ཡིན་ལོ་ཞེས་དང་། སྒྲོ་དང་ལྷན་པས་བཟུང་བར་བྱ་སྟེ།

(1) ༡བ) རྒྱ་མེད་པར། སྤྲོ་བ་དང་གཙོ་བོ་དང་དབང་ལྷག་དང་སྒྲོན་གྱི་ལས་ཀྱིས་རང་དབང་ཅན་དུ་བྱས་པར་
ལྟ་བ་དང་། །འཛིན་རྟེན་མ་ལོང་ཡོད་པར་མི་ལྟ་བ་དང་རྒྱལ་རིགས་གཡོ་དང་དབྱེ་ཐབས་དང་འབྲེལ་བའི་
གཞུང་ལྷགས་ཅན། །གྲགས་པ་ཅུང་ཟད་ཙམ་གྱི་ཕྱིར་ནི་གཞུང་ལྷགས་སྤྲོ་བར་བྱེད་པའི། །མི་
རིགས་པ་སྤྲོ་བ་རྣམས། སྤྲོ་ཁྱེད་ལྟར་ཁས་སྤྲོད་པར། བྱ་སྟེ་ཁས་སྤྲོད་པར་མི་རིགས་སོ། །མི་ཡི་
བདག་རྒྱལ་པོ་ལྟ་བ་བཟང་ངམ་ངན། །རིགས་དེ་འཛིན་རྟེན་རྒྱ་མཐུན་ལས་ནི་འབྲས་བུ་མཐུན་པ།
སྤྲོ་བ་པའི་རྒྱལ་མ་གཏན་ཆོགས་དེ། དག་གིས། །དེ་དང་དེ་གཞུང་ལྷགས་སྤྲོ་བར་བྱེད་པ་པོ་དེ་དག་གི་སྤྲོད་པ་ལ་
ཁྱོད་ཀྱིས་བརྟགས་ན་ནི། །ཆོག་དང་སྤྲོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེས་པར་སྤྲོན། །ལྟ་བ་བཟང་པོ་ལས་
ནི་སྤྲོད་པ་བཟང་པོ་འགྱུར། །ལྟ་བ་ངན་པ་ལས་ནི་སྤྲོད་པ་ངན་པ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དེ་བས་ལྟ་བ་བཟང་པོ་བརྟེན་པའི་
རིགས། །ལྟ་བ་ངན་པས་སྤང་བར་འགྱུར་བ་སྤངས། །སྤྲོ་བོ་ངན་པ་སྤྲོད་དུ་སྤངས་ནས་
ནི། །དམ་པ་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་འདི་ཤེས་འགྱུར། །ཞེས་སྤྲོས་རབས་ལས་གསུང་བ་
ལྟར་རོ། །འདི་ལྟར་འགའ་ཞིག་ཆོས་དང་མི་མཐུན་ཡང་འཛིན་རྟེན་ཡོད་པ་བྱེད་པ་ཡོད་

དེ་སྐྱམ་པའི་ལོག་རྟོག་བསལ་བའི་བྱིར་ཚས་དང་མི་མཐུན་པ་སྤྱད་ན་བསྐྱུག་པར་འགྱུར་
 ཏེ། འཛིག་རྟོན་ཡོང་བ་བྱེད་ས་མེད་དེ་ཞེས་བསྟན་པའི་བྱིར་ཉེས་སྤྱོད་དེ་དག་ལས་ཆེ་
 འདིར་ཉེས་དམིགས་རི་ལྟར་འབྱུང་བ་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། ཆེ་བྱི་མར་ནི། དེ་དག་ལས་
 དམུལ་བ་དང་ཡི་དྲགས་དང་དྲུད་འགྲོ་ལ་སོགས་པར་བསྐྱུག་པ་འཇམ། བསྐྱུག་པ་ལས་
 ལྷག་པར་ཡང་སྤྱག་བསྐྱུལ་དྲག་པོ་སྤྱོད་བར་བྱེད་དགོས་ཏེ། སྤྱིས་བྱ་དེ་དག་གིས་ཐོས་
 ན་སྤྱིང་འགས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྤྱོད་དཔོན་ཞི་བ་ལྷན། ཞེ་སྤང་སྤྱོད་སོགས་
 དག་རྣམས་ནི། །རྐང་ལག་ལ་སོགས་ཡོད་མིན་ལ། །དཔའ་མཛེངས་མིན་ཡང་ཅི་ཞིག་
 ལྟར། །དེ་དག་གིས་བདག་བྱན་བཞིན་བྱས། །ཞེས་སོགས་ཀྱང་བསམ་པར་བྱ་སྟེ།
 མདོར་ན་ཉེས་དམིགས་རི་སྐད་བཤད་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ནི་བྱ་བ་དང་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ལ་
 མྱོངས་པའི་ཉེས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་རྩ་སྤྱིའི་(133) ཆོགས་སུ་བཅད་པ་ལས། རྩོ་བ་
 བསྐྱུགས་ཀྱང་འཇུ་མི་འགྱུར། །ཆར་བ་བབ་ཀྱང་འཛིག་པ་མེད། །དེ་བཞིན་བདེ་དང་
 སྤྱག་བསྐྱུལ་གྱིས། །མཁས་པ་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་མེད། །ཅིས་དང་། སྤྱོད་ལྷན་གཡོ་སྤྱོད་
 ཅན་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། །མྱོངས་པར་མི་འགྱུར་ཆོག་རྩུབ་ཁྲོ་མི་འགྱུར། །ཞེས་པ་ལྟར་བྱ་བ་
 དང་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ལ་མྱོངས་པ་མེད་པའི་མཁས་པ་ཞིག་ཡིན་ན་གཉིན་བཤེས་དང་ལོངས་
 སྤྱོད་ལ་ནམ་ཡང་ཆགས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལ་ཆགས་པ་ནི་སྤྱག་བསྐྱུལ་གྱི་འབྱུང་
 ལུངས། མ་ཆགས་པ་ནི་བདེ་བའི་འབྱུང་ལུངས་སུ་མཐོང་བས་སོ། །འདི་ལྟར་ཆགས་པ་
 འགའ་ཡང་མེད་ན་རྟོན་བཀྱར་བྱིར་གཡོ་སྤྱོད་ནམ་ཡང་མི་བྱེད་དེ། རང་བཞིན་གྱིས་དྲང་
 བས་ཐམས་ཅད་གྱིས་ཡིད་ཆེས་པའི་གནས་སུ་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་དེ་གཞན་བསྐྱུ་བའི་
 རྩུལ་འཚོས་སོགས་དང་རྩུན་དང་སྤྱ་མ་དང་མ་བྱིན་པར་ལེན་པ་སོགས་ལ་འཇུག་པ་ལྟ་
 ག་ལ་ཡོད། དེ་བཞིན་དུ་དེ་ལ་བྱུང་མེད་ལ་དགའ་བ་དང་། འདོད་པ་ཆེ་བ་དང་། ཆོག་
 མི་ཤེས་པ་དང་། བརྟུང་སེམས་སོགས་འབྱུང་བའི་གནས་མེད་དེ། དེ་ལས་འབྱུང་བའི་

སྤྱི་ལོ་བཟའ་ཐམས་ཅད་འགག་པར་འགྱུར། འཛིག་རྟེན་ན་རྩོ་བོ་བཟང་བ་དང་བཅུན་
པའི་མཚན་ཏུ་འགྱུར་རོ། །

༥ ཡང་འདི་ལྟར་གཞིན་བཤེས་དང་ལོངས་སྤྱོད་ལ་ཆགས་པ་མེད་ན་སེར་སྒྲ་
འབྱུང་བའི་གནས་མེད་དེ་ངེས་པར་གཏོང་བ་ལ་དཔའ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་ཅི་
བསྐྱངས་ཀྱང་མི་སྟེར་ཞེས་བྱ་བ་ནམ་ཡང་མེད་དེ། མོངས་པ་སྤྱོད་བ་མཐོང་ན་དགའ་བ་
སྤྱི་ཞིང་། སྤྱོད་བ་པོ་ཕྱིར་བསྐྱོག་པ་དེ་ངོ་ཚ་བར་འགྱུར་རོ། །ལེགས་བཤད་དུ། སྤྱིན་ལ་
ཏྲག་ཏུ་སེམས་སྤྱོད་བ། །དེ་ཡི་གྲགས་པ་རྒྱུད་བཞིན་ལྷང་། །ཞེས་པ་ལྟར་སྤྱིན་པ་ལ་
དཔའ་བ་ཞིག་ཡིན་ན། ཐུགས་ཐམས་ཅད་དུ་སྤྱིན་པ་འབྱུང་ཞིང་སྤྱི་བོ་ཐམས་ཅད་དེའི་
སྒྲོར་འདུ་ལ། དེའི་ལོངས་སྤྱོད་ལྟག་པར་ཡང་འཕེལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་སྤྱིན་པ་
པོ་ནི་ལོངས་སྤྱོད་མི་འདོད་ཅིང་། །ལོངས་སྤྱོད་གིན་ཏུ་བཟང་ལ་མང་དང་ཕྱད། །ཅིས་
མདོ་སྤྱི་རྒྱན་ནས་གསུངས་(༡)ནང་པ་དང་། །ལེགས་བཤད་དུ། འཇུངས་ལ་ཐུག་པོ་མི་
སྤྱིད་ཅིང་། །གཏོང་ལ་དབུལ་པོ་མི་སྤྱིད་པས། །འཇུངས་པ་ནོར་དད་ཆུང་བ་དང་། །
གཏོང་བ་ནོར་ལ་རྩམས་པ་འདྲ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་བས་ན་ལོངས་སྤྱོད་ཆེ་བར་
འདོད་པས་ཀྱང་བདག་ལ་ནོར་མེད་དོ་ཞེས་སེར་སྒྲའི་ཐུགས་མི་འཛིན་པར་ཐ་ན་ཁབ་
གཅིག་ལས་མེད་ཀྱང་སྤྱིན་པ་ལ་དཔའ་བར་བྱ་ཞིང་། །ལེགས་བཤད་དུ། སྤྱིན་པས་
བསྐྱུས་ན་དག་ཡང་འདྲ། །སྤྱིན་མེད་གཞིན་ཡང་རིང་དུ་སྤྱོད་། །ཁྱིམ་དུ་བཟུང་ཡང་མི་
ཆགས་པའི། །མཚོ་ལ་རང་བ་བསྐྱད་ཀྱང་འཁོར། །ཞེས་པ་ལྟར། །འཁོར་གཡོག་མང་
བར་འདོད་ན་ཡང་དེ་ལྟར་བྱ་ལ། །ལར་ན་སྤྱི་ལོ་མེད་པ་དང་བདེ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་
འདོད་པས་ནོར་བསགས་ནས་ནང་དུ་མི་བཞག་པར་གཏོང་བ་ལ་དཔའ་བར་བྱ་སྟེ།
ལེགས་བཤད་དུ། ཏུ་ཅང་ལོངས་སྤྱོད་བསགས་དྲགས་པའི། །ནོར་ནི་རང་གི་གཤེད་མ་
ཡིན། །ཐུང་ཁོལ་པལ་ཆེར་ཐུག་པོ་ལ། །བྱུང་གི་སྤྱོད་པོ་བདེ་བར་རྒྱ། །ཞེས་དང་།

འཇུག་པ་ལས། སྐྱེ་བོ་འདི་ཀྱན་བདེ་བ་མངོན་འདོད་ཅིང་། །མི་རྒྱུས་བདེ་བའང་
 ལོངས་སྤྱོད་མེད་མིན་ལ། །ལོངས་སྤྱོད་ཀྱང་ནི་སྦྱིན་ལས་འབྱུང་མཁུན་ནས། །བྱབ་
 པས་དང་པོར་སྦྱིན་པའི་གཏམ་མཛད་དོ། །ཞེས་དང་། སྦྱིས་རབས་ལས། གཞན་གྱི་
 དོན་ལས་གང་ཞིག་བདག་དོན་ཆེར་འཛིན་པ། །དེས་ཀྱང་འབྱོར་བ་བྱུང་དུ་བསང་ནས་
 སྦྱིན་དགོས་སོ། །གང་དང་ཆགས་པ་སྤངས་ནས་སྦྱིན་པས་དགར་འགྱུར་བ། །འབྱོར་བ་
 ཆེན་པོ་ཡོད་ཀྱང་དགའ་བ་དེ་མི་སྟོང་། །ཞེས་དང་། དགེ་བ་མི་ཆེ་བས་ཀྱང་རྒྱུ་སྦྱིན་གྱི་
 ཆེར་དཔལ་འདི་མཐོང་ནས་སྟ། །སྦྱིན་དང་ཚུལ་བྲིམས་སྤྱོད་ལས་བསོད་ནམས་བྱ་ལ་
 མི་འབད་སྟ་ཞིག་ཡོད། །ཞོར་གྱིས་ཚོག་པ་ཡོད་ཀྱང་སེར་སྒྲའི་ཕུན་པས་གང་ཞིག་སྒོ་
 བསྐྱབས་ནས། སྦྱིན་པས་གྲགས་པ་ཐོབ་པར་མི་བྱེད་མི་དེ་ལྟར་མི་རུང་། །དབང་མེད་
 པར་ནི་གང་ཞིག་བཏང་དགོས་དེ་བཞིན་སྟ་ལའང་ཕན་མི་ཐོགས། །ཞོར་དེ་རིགས་པར་
 བཏང་ན་གལ་ཏེ་ཡོན་ཏན་གང་ཞིག་གིས་ཐོབ་འགྱུར། །ཡོན་ཏན་ཉམས་ནི་ཡོད་བཞིན་
 (143)དེ་བཞིན་དེ་ལ་སྟ་ཞིག་སེར་སྒྲའི་ལམ་ལ་བརྟེན། །སྦྱིན་པ་ལས་བྱུང་ཡོན་ཏན་
 དགའ་ལ་སོགས་པ་སྒྲ་ཚོགས་གྲགས་དང་ལྡན། །སྦྱིན་པ་ཞེས་བྱ་གཏོར་ཆེན་རྗེས་འགོ་
 ཀྱན་པོ་ལ་སོགས་ཕུན་མོང་མིན། །སྦྱིན་པ་འདོད་དང་སེར་སྒྲའི་སྦྱིན་གྱི་སྟག་བསྐལ་
 སེམས་ནི་སྦྱོང་བར་བྱེད། །སྦྱིན་པ་འཁོར་བའི་ལམ་བགྲོད་ངལ་བ་མེད་པའི་བཞོན་པ་
 བདེ་བ་ཡིན། །སྦྱིན་པ་བདེ་བ་མང་པོ་འགྱུར་ཅིང་གོགས་བཟང་མཚོག་ཡིན་ནོ། །
 འབྱོར་བ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའམ་བཀའ་ལུང་སྟན་པོ་ཡོན་ཏན་ནམ། །སུམ་ཅུ་ཅ་གསུམ་
 བོ་ཉ་བོ་བྱང་གནས་སམ་གཟུགས་བཟང་ཡོན་ཏན་ནམ། །གང་ཞིག་འདོད་པ་དེ་
 དག་ཐམས་ཅད་སྦྱིན་པས་ཐོབ་པར་འགྱུར། །དེ་ལྟར་ངས་དོན་གཏན་ལ་ཕབ་ན་སྦྱིན་པ་
 སྟ་མི་བྱེད། །སྦྱིན་པ་ནོར་གྱི་སྒྲིང་པོ་ལོན་པར་གསུངས། །སྦྱིན་པ་དབང་ཕྱག་རྒྱམས་གྱི་
 རྒྱ་ཞེས་གསུངས། །སྦྱིན་པ་དཔལ་ལྡན་སྐྱེ་བོ་མཚོག་གི་ཚུལ། །ཤེས་རབ་ཚུང་རུས་རུལ་

ཅམ་སྦྱོན་མི་ནུས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཟན་དྲོན་སྤུལ་བའི་སྦྱེས་རབས་ལ་སོགས་པ་
འདིར་སྦྱར་བར་བྱའོ། །སྦྱོན་པ་ལ་དཔལ་བ་ཞིག་ཐར་པ་སྦྱབ་ན་ནི་གཞན་པས་སྦྱར་
བར་ལམ་ཆོད་པར་འགྱུར་ཏེ། སྦྱེས་སྤྲུལ་པ་ནམས་ཀྱང་ལོངས་སྦྱོད་ཅན་གཏོང་བ་
པོའི་སྒྲོར་འདུ་བར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་དེ་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་མི་ཐོངས་གིང་
དམ་པ་དང་འགྲོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཆེད་དུ་མ་སྦྱབས་པར་ཡང་འབྱུང་ཞིང་།
སྦྱོན་སྦྱོང་བ་ལ་ཡང་འབད་བ་བརྟེན་མི་དགོས་པར་བག་ཡོད་པར་འགྱུར། དེའི་ཆོ་ཐར་
པ་སྦྱར་དུ་ཐོབ་པར་གྱུར་ཏེ། སྦྱེས་རབས་ལས། དུལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་དགོ་བ་བསྟེན་པར་
བྱ། །དེ་དང་ཉེན་དེ་ཡི་ཡོན་ཏན་རྒྱུ། །ཆེད་དུ་མ་སྦྱབས་པར་ཡང་གོས་པར་འགྱུར། །
ཞེས་དང་། ཀུན་གྱི་སྤྲིངས་ཡིག་ལས། དམ་པའི་གྲོགས་གྱིས་ཁྱོད་བསྒྲོར་ན། །བག་
ཡོད་པར་ནི་གནས་འགྱུར་ཏེ། །ས་ལའི་གིང་ལ་འཁྲི་གིང་བཞིན། །བཟང་པོའི་དཔལ་
གྱིས་འཁྱུད་པར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། འཇུག་པ་ལས། འདི་ཡང་སྦྱོན་པའི་སྒྲུབས་གྱི་
ནམ་ཞིག་ཆོ། །འཕགས་པའི་སྦྱོ་བོ་དང་ཐུད་སྦྱར་དུ་(༡༤བ)ཐོབ། །དེ་ནས་སྤྱིད་རྒྱུ་
ཡང་དག་བཅད་བྱས་ཏེ། །དེ་ཡི་རྒྱ་ཅན་ནི་བར་འགོ་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
འདི་ལྟར་དཔུལ་པོ་དག་ལ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ཐོས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དུ་
མ་ཡོད་ཀྱང་དེས་སྦྱེས་སྤྲུལ་པའི་གནས་སུ་ཕར་སྦྱོར་གྱང་ཡིད་བཞིན་དུ་ཐུད་པ་ཐོབ་
པར་དཀའ་ན། དེ་དག་གི་གནས་སུ་ཡོང་བ་དཀའ་བ་ལྟ་ཅི་སྒྲོས། དེ་བས་ན་གཏན་
ཆོགས་དེས་སྦྱོ་བོ་ཐམས་ཅད་གྱིས་གཏོང་བ་ལ་དཔལ་བར་བྱའོ། །

ཡང་འདི་ལྟར་ལུས་དང་ལོངས་སྦྱོད་ལ་མ་ཆགས་པས་ནི་སྤྱིད་པའི་ཉེས་དམིགས་
ཤེས་ལ། སྤྱིད་པ་དོན་དུ་གཉེར་བ་མེད་པས་འདུ་འཛི་ལ་མི་དགའ་ཞིང་དཔེན་པ་ལ་
དགའ་བར་འགྱུར་རོ། །དཔེན་པར་ནི་གཉེན་པོ་བསྟེན་མི་དགོས་པར་ཉེས་སྦྱོད་རང་གི་
རང་གིས་འགག་ཅིང་དགོ་ཆོས་རང་གིས་འཕེལ་བ་སོགས་དཔེན་པའི་ཕན་ཡོན་ནི་བཤད་

གྱིས་མི་ལང་སྟེ་གཞན་དུ་བཤད་ཟིན་ཏེ། འདེན་པར་གནས་པ་ན་ཡང་སྤྱིད་པས་སྒྲིབ་
 ཉིད་གྱིས་དེ་ལ་སྤྱིད་པའི་ཕུན་ཚོགས་གྱིས་སེམས་དམས་པའི་རྒྱགས་པ་འབྱུང་བར་ལྟ་
 ག་ལ་འབྱུང་ཏེ། དེ་གཅིག་ཏུ་ཉེས་པའི་ཚོགས་རྣམས་སུན་འབྱེན་པ་ལ་མདོན་པར་
 བཙོན་པར་འབྱུང་རོ། །ཡང་འདི་ལྟར་མདོ་ལས། བྱས་ལ་བཟེ་ཞིང་བྱས་པ་ཚོར། །
 བྱས་པ་ཆུད་ཟོས་མི་བྱེད་པ། །དེ་དག་མཁས་པར་རབ་ཏུ་བསྟགས། །ཞེས་པ་ལྟར།
 རྒྱུ་ལུ་ལོངས་སྤྱོད་ལ་མ་ཆགས་པ་ནི་ཕན་པ་ཆུང་དུ་བྱས་པ་ཡང་བསྐྱལ་བར་མི་བརྟེན་
 དེ། བྱས་པ་གཞོ་བར་བྱེད་ན་གཞན་ལ་ལྟ་ཅི་སྟོས་ཏེ། དེ་རྒྱལ་བ་ལྟར་བ་ལྟར། ཚོགས་
 བཅད་གཅིག་ཙམ་ཉན་པའི་བཤེས་གཉེན་ལ་ཡང་གསེར་སྤང་སྟོང་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་
 འབྲུལ་བར་བྱེད། ཡ་མ་སོགས་ལ་དགོས་ན་ལུས་ནས་ག་བཅད་དེ་སྟེར་བར་ཡང་བྱེད་
 ན་གཞན་ཅི་སྟོས། དེ་ལ་ཕན་པ་བྱས་པ་འབྲས་བུ་ཡོད་པ་ཉིད་གྱིས། རྒྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་
 གྲུང་དེ་ལ་ཅི་དགོས་པ་ཐམས་ཅད་གྱིས་ཕན་འདོགས་པར་འབྱུང་རོ། །མདོར་ན་དེ་
 ཐམས་ཅད་ནི་ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་ལ་མ་ཆགས་པའི་ཕན་ཡོན་ཡོན་ལ། རྒྱས་པར་ནི་
 བསྐྱལ་བར་བརྟེན་གྲུང་ཟད་པར་མི་འབྱུང་རོ། །(༡༥ན)

༥ ། ཡང་འདི་ལྟར་བྱ་བ་དང་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ལ་སྤོངས་པ་མེད་པ་ནི་ཡོན་ཏན་ཅུང་
 ཟད་གྱིས་སེམས་ཁེངས་ནས་ང་རྒྱལ་བྱེད་པར་མི་འབྱུང་ཏེ། ལྟོད་པ་ལས། དེ་བཞིན་
 བྱང་ཆུབ་ཆེད་དུ་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཞུགས་པ། །འགྲོ་བ་ཀུན་ལ་བྱན་གྱུར་བཞིན་དུ་
 གནས་པར་བྱ། །ཞེས་པ་ལྟར་བྱན་པོ་མོ་ལ་ཐམས་ཅད་གྱི་ནང་ནས་བདག་ལས་དམན་
 པ་མེད་དེ། བདག་ཐམས་ཅད་གྱི་གཡོག་ཡིན་སྟེ་མ་པ་མིན་པ་དཔོན་ཡིན་སྟེ་མ་པ་ནམ་
 ཡང་མེད་དེ། དེ་བཞིན་དུ་རྒྱུ་ལུ་ཤེས་རབ་ཅན་ཡང་། ཐམས་ཅད་གོང་དུ་ཁྱེད་ཞིང་
 ལྟོང་དུ་སྟག་པར་འབྱུང་། བྱན་གྱི་བྱ་བ་བྱེད་པར་འབྱུང་ན་དེ་སྤོངས་ནས་གྲལ་དང་སྟན་
 ལ་ཚོད་ཅིང་འཐབ་ཚོད་སྟོར་བར་འབྱུང་བ་ལྟ་ག་ལ་ཡོད། དེ་ལ་ང་རྒྱལ་མེད་པ་ཉིད་གྱིས་

སྒྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡིད་དུ་འོང་བར་འགྱུར། དེ་ལ་ཕན་འདོགས་པ་མང་བར་འགྱུར།
ས་ཕྱོགས་གང་དུ་གཞོལ་བར་ཆུ་འབབས་ཤིང་། ལྷ་སྒྲོལ་གསུམ་བར་སྒྱེ་བ་ལྟར་ཡོན་
ཏན་ཐམས་ཅད་དེའི་རྒྱད་ལ་གནས་པར་འགྱུར། དེ་ལ་དག་ཉུང་བར་འགྱུར། ལེགས་
པར་བཤད་པ་ཐམས་ཅད་ཐོས་ཤིང་སྒྲོངས་པ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། ང་རྒྱལ་སྤངས་པའི་
ཕན་ཡོན་བཤད་ཀྱིས་མི་ལང་ངོ་། །

༥ ཡང་འདི་ལྟར་ང་རྒྱལ་མེད་པ་ནི། སྒྲིན་ཆེན་རང་ལ་བསྟོད། སྒྲིན་ཆུང་བྱ་སྟོད་
ལ་བསྟོད། ཅེས་པ་ལྟར་གཞན་གྱི་སྒྲིན་བརྗོད་ཅིང་རང་གི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པ་ནི། སྒྱེ་བོ་
མ་རབས་ཀྱི་ལས་སུ་མཐོང་ནས། སྒྲོབ་དཔོན་ཞི་བ་ལྟས། གཞན་གྱི་གྲགས་པ་ལྟག་
བརྗོད་པས། །རང་གི་གྲགས་པ་ཟེལ་གྱིས་གཞོན། །ཞེས་པ་ལྟར། བདག་གི་སྒྲིན་
བརྗོད་ཅིང་གཞན་གྱི་ཡོན་ཏན་འབའ་ཞིག་བརྗོད་པར་བྱེད་དེ། ཞང་བཙུན་ཡེར་བ་བ་
ལ། ལྷ་བྱང་ཆུབ་འོད་ཀྱིས་བྱེད་ལྷ་བྱའི་ཡོན་ཏན་ཅན་མངའ་རིས་སུ་ཐོས་ཐང་བ་ལ་
མ་ཐོས། བྱེད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གཅིག་ཤོད་གསུང་བས། ལན་གཉིས་སུ་ཡེངས་ལ་བོར། དེ་
ནས་ཡང་དྲིས་པས་ཁོང་ཡིད་མི་ཆེས་པས་རྩང་ཟད་ཡོད་ཟེར་བ་ཞིག་ཤོར་གསུངས་སྟེ།
ཁོང་ཞལ་མཇལ་བ་དང་བསྟེན་བཀྱར་བྱེད་དུ་བྱིན་པ་ན་ཁོ་བོ་གཙོང་(༡༥བ)ཅན་རྒན་
བོ་ལ་ཐུགས་རྗེས་བཟུང་། སྟིང་རྗེ་མཛད་དོ་གསུང་། ཉེ་གནས་ཀྱིས་དེ་འདྲ་མ་གསུང་
ཞུས་པས། དེ་ཡིན་མོད། རྒྱད་པོ་ནི་ཡིན། གཙོང་གིས་ནི་ཟིན་གསུང་སྟེ། དེ་བཞིན་དུ་
སྒྱེས་བྱ་ཆེན་པོ་རྣམས་རང་གི་ཡོན་ཏན་སྒྲུབ་པ་ལ་ངོ་ཚ་བར་འགྱུར་ཏེ། ངས་ཤེས་སོ། །
གོའོ། །ཡོང་ངོ་། །ཡོན་ཏན་འདི་ལྟར་ཡོད་དོ། །ཞེས་གཏམ་གྱི་ཐུགས་ལ་གོ་བ་ཙམ་ཡང་
མི་སྒྲུབ། དངོས་སུ་སྒྲུབ་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་ལྟར་བྱས་པས་རང་གི་ཡོན་ཏན་ནམ་ཡང་མི་
ཉམས་ཤིང་གོང་དུ་འཕེལ་བར་འགྱུར་ལ། བདུད་འཕུག་པར་མི་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ།
ལེགས་བཤད་དུ། རང་སྒྲོལ་འབད་པས་སྒྲུབ་པར་བྱ། །ཕལ་ཆེར་གསལ་བར་བསྟན་པས་

ཉམས། སྤྱིའུ་རྒྱུས་གར་མི་བྱེད་ན། མགུལ་དུ་ཐག་པ་ཅི་སྟེ་འདོགས། ཞེས་པ་ལྟར་
རོ། །

༥ གཞན་ཡང་འདི་ལྟར་ང་རྒྱལ་མེད་པ་ནི་གཞན་མི་དགའ་བར་འགྱུར་བའི་ཆོག་
ནམ་ཡང་མི་སྤྱི་སྟེ། གཞན་གྱི་སེམས་སྤང་བ་ལ་བརྩོན་པར་བྱེད་དོ། །དེའི་མདུན་དུ་
དེའི་མཁན་པོ་དང་སློབ་དཔོན་ལ་སོགས་པ་གཉིན་དང་མཛའ་བཤེས་ལ་ཡང་མི་སྟན་
པ་བརྗོད་པར་མི་བྱེད། དེའི་དགྲར་གྱུར་པ་ནམས་གྱི་བསྐྱེད་པ་ཡང་སྤྱིས་པར་མི་བྱེད་
ན། དེ་ཉིད་ལ་དངོས་སུ་སྤྱོད་པ་ལྟ་ཅི་སྟོས། དེས་ན་འདི་ལྟར། ལེགས་པཤད་དུ། སྤྱི་བོ་
གང་གང་ལ་དགའ་བ། །དེ་ནི་དེ་ཡི་སྤར་སྤྱད་བྱ། །ཉམས་པར་གྱུར་བ་དམ་ཆོས་
གྱི། སྤྱོད་ནི་ཅིས་ཀྱང་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་རྟོགས་ནས་དད་པ་དང་ལྷན་པ་ལ་ནི་དད་པའི་
གཏམ་བརྗོད་ཅིང་གཞེངས་བསྟོད་པར་བྱེད། དགའ་བར་བྱེད། དེ་བཞིན་དུ་གཏོང་མོད་
ཆེ་བ་ལ་སྤྱོད་པ་དང་། ཐོས་པ་མང་དུ་བསགས་པ་ལ་མཁས་པའི་ཕན་ཡོན་དང་། སྤྱི་ག་
པ་ལས་བསྐྱོག་པ་ལ་རྩལ་བྱིམས་གྱི་གཏམ་གྱིས་གཞེངས་བསྟོད་ཅིང་དགའ་བར་བྱེད་
དེ། དེ་མོས་པ་མེད་ཅིང་སེམས་དང་བར་མི་འགྱུར་བའི་གཏམ་བརྗོད་པར་མི་བྱེད་
དོ། །འདི་ལྟར་སྤྱོད་འཇུག་ཏུ། སྤྱོད་ཡིད་ཐེབས་འབྲེལ་བ་དང་། །དོན་གསལ་ཡིད་དུ་
འོང་བ་དང་། །ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་སྤངས་པ་དང་། །འཇམ་དང་རན་པར་སྤྱོད་པར་
བྱ། །ཞེས་པ་ལྟར་ནར་སྟན་ཞིང་སྟོང་ལ་འབབ་པའི་གཏམ་ཁོ་ན་(༡༢ན)བརྗོད་པར་
བྱེད་དོ། །དེ་དེ་ལྟར་གཞན་གྱི་སེམས་འཛིན་པ་ལ་མཁས་པ་ཉིད་གྱིས་ཐམས་ཅད་གྱི་
བཤེས་སུ་འགྱུར་ཏེ། དགའ་སྟོན་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་དེ་འབོད་པར་འགྱུར། ཐམས་ཅད་
གྱི་ཡིད་གཙུགས་པའི་གནས་སུ་འགྱུར་ཏེ། སྟོང་གཏམ་ཐམས་ཅད་དེ་ལ་འཆད་པར་
འགྱུར། དེ་གཞན་གྱི་སེམས་འབྲིད་པ་ལ་དེ་ལྟར་མཁས་པས་ཕན་ཚུན་བྱེ་བ་ནམས་
བསྐྱེད་པ་ལ་ཆོགས་མེད་པར་འགྱུར། དེ་ལ་བརྟེན་པ་ནམས་ཀྱང་ངེས་པར་འཆོངས་

བར་འགྱུར་ཏེ། དགེ་བཤེས་སྟོན་པ་ལ་སྒྲོམ་པ་རིན་ཆེན་སྒྲུ་མ་ན་རེ། དགེ་བཤེས་
 འདིས་མ་ཚོར་བར་ལམ་མཐོན་པོར་སྐྱེལ་གཤེས་པར་སྒྱུར་གསུང་བ་ལྟར་རོ། །རང་གི་
 སེམས་ཀྱང་སྒྱུར་དུ་དག་པར་འགྱུར་ཏེ། སྟོབ་དཔོན་ཞི་བ་ལྟས། གང་ལ་འབད་བས་
 བྱས་ན་སེམས་སྒྱུར་དུ་དག་པར་འགྱུར་ཞེན། བདག་ལ་བསྟོད་པ་དང་གཞན་ལ་སྟོད་པ་
 སྒྲངས་བས་སོ། །དེ་ཡང་འདི་ལྟར་བྱས་ན་སྒྲངས་སྒྲུ་བར་འགྱུར་ཏེ། བདག་ཁྱད་དུ་གསོད་
 པ་དང་། གཞན་ལ་གྱུས་པར་བྱ་བ་དེ་ལྟར་སྒྲོམ་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཏེ།
 བདག་བསྟོད་གཞན་སྟོད་སྒྲངས་པའི་ཕན་ཡོན་ཚད་མེད་དོ། །

༥ ཡང་འདི་ལྟར་བྱ་བ་དང་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ལ་སྒྲུངས་པ་མེད་ན་ནི་སྤུལ་ཡང་ཁོང་
 ཁྱོད་པ་མི་འགྱུར་ཏེ། ཞེ་སྤང་ནི་སྤྱག་བསྐུལ་གྱི་འབྱུང་ཁུངས། ཞེ་སྤང་མེད་པ་ནི་བདེ་
 བའི་འབྱུང་ཁུངས་སུ་མཐོང་བས་སོ། །དེ་ཡང་འདི་ལྟར་རྩ་སྒྲིའི་ཚིགས་བཅད་ལས།
 གཙོ་བོ་རྣམས་ཀྱི་ཚིག་འདི་འཛིགས་ཕྱིར་དང་། འཐབ་ལྷའི་ཚིག་དག་འཐབ་གཙུགས་
 འགྱུར་ཕྱིར་བཟོད། གང་ཞིག་འོག་མའི་ཚིག་དག་བཟོད་བྱེད་པ། དེ་ནི་བཟོད་པའི་
 མཚོག་ཅེས་དམ་པས་གསུངས། གཤེད་དང་གྲུ་ཚོམ་སྒྲུབ་དང་། ཚིག་ནང་སྒྲུབ་པར་བྱེད་
 པ་ལ། ཁྲོ་གྲོས་རྒྱུར་དུས་མི་བཟོད་དེ། བཟླ་ལ་ནི་དོ་ཆར་བཞིན། གཤེད་དང་གྲུ་ཚོམ་
 སྒྲུབ་དང་། ཚིག་ངན་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ལ། མཁས་པ་གིན་ཏུ་བཟོད་བྱེད་པ། ཁྲུང་ཆེན་
 མེ་ཏོག་ཆར་པ་བཞིན། ཁྲོ་བ་དག་ནི་རྒྱན་དག་དང་། ཚིག་ངན་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་
 ལ། མཁས་པ་གཤེས་རབ་ལྡན་གྱུར་པ། གང་ཡིན་(༡༥བ)དེས་ནི་ཐམས་ཅད་བཟོད། །
 དོ་བ་སྤྲེགས་ཀྱང་འཇུ་མི་འགྱུར། ཆར་བ་བབ་ཀྱང་འཛིག་པ་མེད། དེ་བཞིན་བདེ་
 དང་སྤྱག་བསྐུལ་གྱིས། མཁས་པ་ཉམས་པ་འགྱུར་བ་མེད། གང་ཞིག་བདེན་པ་གཤེ་
 བྱེད་པ། དེ་ལ་མཁས་པས་བཟོད་པར་བྱེད། བདེན་པ་མིན་པ་ཡང་བཟོད་དེ། དེ་
 ལས་གཞན་པ་བསྟན་དུ་མེད། ཅེས་དང་། སྤྲེས་རབས་ལས། དགོན་པའི་མེ་ནི་རབ་ཏུ་

འབར་བར་གྱུར་པ་ཡང་། རྒྱུ་ཆེན་པོ་མཐའ་གྲས་འབབ་དང་ཕྱད་གྱུར་ན། རི་
ལྟར་རབ་རྒྱལ་ཞི་བར་འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་དུ། ཡིད་ཀྱི་གདུང་བའང་བཟོད་ལ་བརྟེན་ནས་
ཞི་བར་འགྱུར། རྟེན་པ་དེ་རྒྱ་ཟེལ་གྱིས་མནན་པ་བཟོད་པས་སྤྲིག་པ་སྤྲོད། རྟེན་གྱི་
བྱམས་པ་བརྟེན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་དག་ཡང་འཕེལ་མི་འགྱུར། རྟེན་ལས་དགའ་ཞིང་
མཆོད་འོས་བདེ་བའི་སྐལ་དང་ལྷན་པར་འགྱུར། བསོད་ནམས་བྱས་པའི་ཡོན་ཏན་
གྱི་ཐ་མར་མཐོ་རིས་འགོ་བར་འགྱུར། གཞན་ཡང་གྱི་བཅུན་མོ་དག་བཟོད་པ་ཞེས་བྱ་
བ་འདི་ནི། དག་བའི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་རབ་རྒྱུ་གསུམ། བསོད་ནམས་གསུམ་པ་དག་
ཀྱང་རབ་རྒྱུ་འཕེལ། རྒྱ་ཡིས་མ་བརྒྱས་པར་ཡང་དག་པར་འགྱུར། ཡོན་ཏན་དེ་དང་
དེ་དག་སྤུངས་སྤུངས་ཆོགས། གཞན་ལ་རྟག་རྒྱུ་གཞོད་པ་ཡོང་མི་ཤེས། སྟོང་སྟོབས་ཅན་
གྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིད་དུ་འོང། ཡོན་ཏན་མངོན་སྲུབ་བཟོད་པས་མཛེས་པའི་མི། སྟོང་
རྗེས་བཀའ་སྩལ་འཛིན་རྟེན་དོན་བྱེད་པའོ། མཐུ་དང་ལྷན་པ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུན་ཡང་
ཡིན། རྟག་འཁྱུངས་ཅན་གྱི་སྟོབས་མཆོག་སྤུངས་སྤུངས་ཆོགས། གཞོད་སེམས་དགོན་པའི་
མེ་ལ་རྒྱ་རྒྱུན་འབབས། གཉིས་ཀའི་འཆོ་ལ་དོན་མེད་ཞི་བར་བྱེད། རྣམ་པ་རྣམས་ཀྱི་
གོ་ཆ་བཟོད་པ་ཡིན། སྟོང་བོ་རན་པའི་ཆོག་རན་མདའ་ཡང་རྟུགས། བལ་ཆེར་ཡོན་
ཏན་བསྐྱུགས་པའི་མེ་རྟོག་འགྱུར། རྟེན་གྱི་གསུམ་པའི་ཡན་ལག་ཅན་དུ་འགྱུར། ཆོས་
ཀྱི་མི་མཐུན་སྟོགས་ཀྱན་བཟོད་པས་འཛེམས། རྣམ་པར་ཐར་པའི་བདེ་བ་བཟོད་
པས་ཐོབ། རབ་རྒྱུ་འབད་ན་བཟོད་པ་ཕན་པར་འགྱུར། བཟོད་པ་དེ་ནི་མི་བྱེད་སུ་
ཞིག་ཡོད། ཅེས་པ་ལྟར་ཏེ་ཞེ་སྤང་མེད་པའི་ཕན་ཡོན་ནི་བཤད་ཀྱིས་མི་ལང་ངོ། །

དེ་ལྟར་ཤེས་པའི་(༡)ལྟར་མཁས་པ་ནི། གཤེ་ཡང་སྤྲུང་མི་གཤེ། བརྟེན་ཀྱང་
ལན་མི་བརྟེན། མཆོངས་ནས་སྤྲུང་ཡན་དུ་མཆོང་མི་སྤྲོ། ཁྲོས་ཀྱང་ལན་དུ་མི་ཁྲོ་
སྟེ། སྤྲུང་འཇུག་སྤུངས་ཞིང་། བཞིན་གྱི་མདངས་གསལ་བར་བྱེད་དོ། རྟེན་པ་དང་མ་

བསད་པ་ལ་ཡང་ཁོ་བ་མི་སྤྱོད་ན་གཞན་ལ་ལྟ་ཅི་སྒྲོས་ཏེ། གལ་ཏེ་གཞན་ལས་ངན་
བརྗོད་ཆོག་རྩལ་ཐོས་གྱུར་ན། །བདག་བདེ་ཡིན་ཞེས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མཁས་པ་
དྲག་ལ། །ཞེས་སྤྱད་པ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར། རྒྱུད་ལ་ཡོན་ཏན་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་
དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དུ་མཐོང་བས་སོ། །དེ་རང་ལ་ཞེ་སྤང་མེད་པར་མ་ཟད་གྱི།
གཞན་ཞེ་སྤང་སྤྱོད་པའི་རྒྱུན་དུ་འགྱུར་བར་ཡང་མི་བྱེད་དེ། རང་གིས་ཉེས་པ་བྱས་སམ་
མ་བྱས་ཀྱང་རུང་བཤད་སྤྱད་བྱེད་ཅིང་སྤྱོད་པ་ལ་སོགས་པས་ཡིད་མཁྱེད་པར་བྱེད་དོ། །
དེ་ལྟར་བྱེད་དུ་མི་སྤྱོད་བའོ། །བྱས་ཀྱང་དེ་མཁྱེད་པར་མི་འགྱུར་བ་ལྟ་ཞིག་ན། དེ་ཡུལ་
དེ་རྩལ་བཞེན་དུ་བོར་ཏེ་གཞན་དུ་འགྲོ་བར་བྱེད་དོ། །རྩལ་འཛིན་ཆོག་སུ་བཅད་པ་ལས།
རང་གི་ཡུལ་ན་བརྟན་བཞེན་འདུག་པ་པས། །མི་རྣམས་གཞན་གྱི་ཡུལ་ན་གནས་ཀྱང་
རུང་། །གང་ན་མི་རྣམས་གཞན་གྱིས་མི་བརྟན་དེ། །རང་གི་ཡུལ་ཡིན་དེ་དག་རང་གི་
མི། །མི་མཆོག་རྣམས་ནི་བརྟན་པ་བྱས་པའི་ཆོ། །བྱུང་ངུང་མ་ལོངས་སྤྱོད་རྒྱ་ཆེན་
འདོར། །ངན་པ་རྣམས་ནི་དེ་ནའང་ཡོངས་སུ་འབྱུངས། །བརྟན་ཐབས་བྱས་པ་དེ་ཡང་
ཆུ་བཞེན་འཐུང་། །ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་རིགས་པ་ལས་གནས་གཅིག་ཏུ་ཡུན་རིངས་པའི་ཉེས་
དམིགས་ལྟ་འོག་གི་དང་ཡུལ་དེར་ཟས་གོས་སོགས་མ་འབྱོར་བ་དང་། །ཡིད་མི་དགའ་བ་དང་ཡུལ་
ཆགས་དང་གཞན་གྱིས་གཞོད་པ་བྱེད་པ་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་། །འདྲིས་དྲག་པ་དེ་ལ་འཐབ་པ་དང་རྟོད་པ་དང་
བཀྱར་སྤྱོད་དང་སོགས་ཁོངས་ནས་ལས་གྱི་མཐའ་མང་བ་དང་། །སྤྱོད་སྤྱོད་དང་། །འཁོར་མང་པོ་གསོག་པ་དང་། །གནས་དང་།
རིགས་དང་། ཡུལ་ལ་མེར་སྤྲོས་པ་སྤྱོད། དེ་རྣམས་ནི་གནས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེད་པའི་ཉེས་སྤྱོད་ཡིན་ཏེ། ཉེས་སྤྱོད་དེ་དག་ལས་གང་
སྤྱོད་ཡང་གཞན་དུ་འགྲོའོ། །སོགས་སྤྱོད་དང་གཞན་ཡང་མཛོལ་བཤེས་ཐུང་དུ་འགྲོ་བ་དང་། །བརྩེ་བས་གཞན་ལ་
ལན་འདོགས་སུ་འགྲོ་བ་དང་། (༡༥) ལྷ་མ་ལ་གྲུས་པས་མཛུགས་དུ་འགྲོ་བ་དང་། །རྩོམ་ཆོར་ཅན་ལྟ་བུ་དང་།
བྱུང་པར་བྱེད་དེ་དག་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་དང་། །ལྷུང་བ་བཤགས་ཡུལ་ཆོལ་དུ་འགྲོ་བ་དང་དགོན་
མཆོག་ལ་མཆོད་པའི་ཕྱིར་རྒྱུ་དང་ནི། །མཆོད་རྟེན་ལ་སོགས་ཕྱག་བྱའི་ཕྱིར། །དགེ་སྤྱོད་རྒྱ་

བྱེད་པ་ཡིན། །ཞེས་གནས་གཞན་དུ་འགྲོ་བའི་རྒྱ་བཅུ་དགུ་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །དེ་
 རང་ཉིད་ཞེ་སྒང་མི་སྦྱེད། །གཞན་ཞེ་སྒང་སྦྱེ་བའི་རྒྱུ་དུ་འགྲོ་བ་ཡང་མི་བྱེད་པའི་
 བོ། །གནས་གང་དུ་བསྐྱད་ཀྱང་གཞལ་ཡས་ཁང་། །གྲོགས་སུ་དང་འགྲོགས་ཀྱང་
 མ་ལྟ། །ཞེས་པ་ལྟར། །གནས་གང་དུ་བསྐྱད་ཀྱང་རང་གི་ཡུལ། །གྲོགས་སུ་དང་
 གས་ཀྱང་གཉེན་དང་བཤེས། །ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་ཏེ། །དེ་ལ་དག་ཞེས་བྱ་བ་གང་
 མེད་དེ། །སྦྱོད་འཇུག་ཏུ། །སེམས་ཅན་མི་སྐྱུན་ནམ་མཁའ་བཞིན། །དེ་དག་
 མས་ཀྱིས་ཡོངས་མི་ལང་། །ཁྱོ་བའི་སེམས་ནི་གཅིག་བཅོམ་ན། །དག་དེ་ཐམས་
 ཚོམས་དང་འདྲ། །ཞེས་པ་ལྟར། །བསད་པས་དག་མེད་པར་མི་འགྱུར་གྱི། །དག་
 བར་འདོད་ན་ཞེ་སྒང་མེད་པ་ལ་བརྩོན་པར་བྱའོ། །

༥ ། ཡང་ཞེ་སྒང་མེད་པ་ནི་སུ་ལ་ཡང་འཆིག་པ་མི་སྦྱེད། །ཆོག་ངན་སྤྱོད་པར་མི་བྱེད་
 ། ལེགས་བཤད་དུ། །སྤྱོད་མང་ཉེས་པ་འཛིན་པའི་གཞི། །མི་སྤྱོད་ཉེས་པ་སྤོང་བའི་
 ། །ཁེ་ཙཱ་བས་གཟེབ་ཏུ་བཅུག །འདབ་ཆགས་ལྷགས་པ་བདེ་བར་རྒྱ། །ཞེས་
 ས་ནས། །དེ་སྤྱོད་བ་ཏུང་བ་ལ་གཅེས་སྤྱོད་སུ་བྱེད་དེ། །དེ་ལྟར་གྱུར་པ་དེ་ལ་དག་མི་
 རེད། །དག་སྤྱོད་ཡོད་པ་ཡང་ནི་བར་འགྱུར། །དེའི་གཡོག་འཁོར་ཡིད་སྐྱུན་པར་
 གྱུར་ཏེ། །དེའི་འཁོར་དུ་སྦྱོད་པ་ལ་དགའ་བར་འགྱུར། །དེའི་ཆོག་བཅོམ་པར་འགྱུར།
 །གང་སྤྱོད་པ་དོན་མེད་པར་མི་འགྱུར། །ངག་གི་ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་འགག་པར་
 ར་བ་སོགས་ཕན་ཡོན་དཔག་ཏུ་མེད་དོ། །

༦ ། ཡང་ཞེ་སྒང་མེད་པ་ནི། །སུ་ལ་ཡང་སྤྱོད་དོག་མི་བསྦྱེད་དོ། །གཞན་ལ་རྟེན་པ་
 །ཀྱུར་སྤྱོད་འདུག་པ་མཐོང་ན། །རང་ལ་བྱུང་བ་ལྟར་དགའ་བ་སྒྲུལ་ཞིང་། །དེའི་སྦྱིན་
 །ལ་(༡༥ན)སོགས་པའི་སྤྱོད་སྤྱོད་པར་བྱེད། །སྤྱོད་སྤྱོད་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་
 །སྤྱོད་པར་བྱེད། །གཞན་ལེགས་པར་བཤད་པ་སྤྱོད་པ་མཐོང་ན་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱིས་

ལེགས་པར་བཤད་དོ། །ཞེས་ལེགས་སོ་སྟེར་བར་བྱེད། དེ་བཞིན་དུ་ལེགས་པར་སྦྱོད་
པ་དང་། བདེ་བ་དང་ཕྱད་པ་རྣམས་ལ་དགའ་བ་སྒྲུལ་བར་བྱེད་དེ། དེ་ལྟར་བྱས་པ་དེའི་
རྒྱུ་ལ་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་རང་གི་རང་གིས་གནས་པར་འགྱུར། དེའི་ཕུན་སུམ་
ཆོག་པ་ལ་བར་ཆད་མེད་པ་དང་། གྲོགས་བྱེད་པ་མང་བར་འགྱུར། གཞན་གྱི་འབྲོར་
བ་མི་ཟད་པ་ལྟར། དེའི་དགའ་བ་ཡང་མི་ཟད་དེ། རྒྱན་དུ་དེའི་ཡིད་ལ་དགའ་བ་རྒྱས་
པར་འགྱུར། དེ་གཞན་གྱི་དགེ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་ཞིང་དགའ་བ་སྒྲུལ་
པས་དེའི་བསོད་ནམས་ལྷ་བ་ཡར་ངོ་ལྟར་ཆོག་པ་མེད་པར་འཕེལ་བར་འགྱུར་ཏེ། སྤྱད་
པར། སྟོང་གསུམ་རི་རབ་སྤང་ལ་གཞུང་བས་ཆད་བཟུང་རུང་། །རྗེས་སུ་ཡི་རང་དགེ་
བ་དེ་ནི་དེ་ལྟ་མིན། །ཞེས་པ་ལྟར་སྤྲུག་དོག་མེད་པའི་ཕན་ཡོན་ནོ། །

༥ ཡང་ཞེ་སྤང་མེད་པ་ནི། རང་གི་རང་གིས་སེམས་ཅན་ལ་བྱམས་པ་དང་། སྟོང་
བརྟེ་བ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་དེ། ཆོས་ཡང་དག་པར་སྤྱད་པའི་མདོ་ལས། བཅོམ་ལྷན་
འདས་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ཆོས་རབ་རྟུ་མང་པོ་ལ་བསྐྱབ་པར་མི་བགྱིའོ། །ཆོས་
གཅིག་རབ་རྟུ་བཟུང་ཞིང་རྟོགས་པར་བགྱིས་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དེའི་
ལག་མཐིལ་དུ་མཆིས་པ་ལགས་སོ། །ཆོས་གཅིག་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ་སྟོང་རྗེ་ཆེན་
པོ་འོ། །ཞེས་གསུངས་པས། བྱམས་སྟོང་རྗེའི་ཕན་ཡོན་བསྐྱེད་པར་བཟོད་ཀྱང་ཟད་
པར་མི་འགྱུར་ཏེ། གཞན་དུ་བཤད་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

༦ དེ་ལྟར་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་སྤྲུག་པའི་སྦྱེས་སུ་རྣམས་ནི་སེམས་ཀྱི་དབང་
དུ་མི་འགོ་ལ། དེས་སེམས་བྱུང་འོག་རྟུ་རྒྱུད་ནས། སེམས་རྟུ་མཆོག་གིན་རྟུ་དུལ་བ་
ལྟར། སེམས་བཀོལ་བདེ་བ་དང་། སེམས་དུལ་བ་དང་། སེམས་ཞི་བ་དང་། སེམས་
ལས་སུ་རུང་བར་གྱུར་ནས། རི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་བྱེད་པར་(༡༥བ)འགྱུར་རོ། །དེ་
ལྟར་སེམས་ལས་སུ་རུང་བ་ནི། དབྱས་མཐའ་ལས། དེར་གནས་ལས་སུ་རུང་བ་

ཉིད། །དོན་རྣམས་ཐམས་ཅད་འབྱོར་བར་འགྱུར། །ཞེས་པ་ལྟར་དེ་འདོད་ན། སངས་
རྒྱུན་གྱི་བདེ་བའང་ལག་པས་ལེན་པ་དང་འདྲ་ན་གཞན་ལྟ་བུ་སྒྲོས་ཏེ། འདི་ལྟར་དཔག་
ཚད་བརྒྱ་ནས་སྟོང་གསུམ་ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་ཐམས་ཅད་མཐོང་བའི་གཤེད་སྒྱུན་
དང་། སེམས་ཅན་གྱི་སྒྱེ་བ་དང་འཆི་འཕོ་བ་ཤེས་པའི་ལྟ་བུ་སྒྱུན་ལ་སོགས་པའི་སྒྱུན་ལྟ་
དང་། རྩ་འབྲུལ་གྱི་རྣམ་འབྲུལ་སྣ་ཚོགས་པ་སྟོན་པའི་མངོན་ཤེས་དང་འཛིག་རྟེན་གྱི་
སྒྲ་ཐ་གས་ཐམས་ཅད་ཐོས་པའི་མངོན་ཤེས་དང་། གཞན་ཐམས་ཅད་གྱི་སེམས་ཤེས་
པའི་མངོན་ཤེས་དང་། སྟོན་གྱི་སྒྱེ་གནས་ཐམས་ཅད་རྗེས་སུ་དྲན་པའི་མངོན་ཤེས་
སོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཚོགས་མེད་པར་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ། སེམས་ལས་སུ་རུང་བའི་
ཕན་ཡོན་ནི་དེ་ལྟར་མཐའ་མེད་དོ། །

མདོར་ན་ཡོན་ཏན་སྒྲར་བཤད་པ་དེ་ཐམས་ཅད་གཏི་མུག་གམ་མོངས་པ་མེད་པའི་
ཕན་ཡོན་ཡིན་ཏེ། གཏི་མུག་མེད་པའི་ཕན་ཡོན་ནི་བཤད་པས་ཟད་པར་མི་འགྱུར་མེད་
གྱི། འོན་ཀྱང་མདོར་བསྡུས་པ་ཅམ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་འདོད་ཆགས་དང་། ཞེ་
སྤང་དང་། གཏི་མུག་སོགས་སྒྱེ་བའི་གོ་སྐབས་མེད་པས་ན། ཉོན་མོངས་པ་བཅོམ་པ་
ཉིད་ལ་དག་བཅོམ་པ་ཞེས་བཏགས་པར་ཟད་པས་ན། དག་བཅོམ་པའི་གོ་འཕང་ཡང་
ཆོགས་མེད་ན། ཆེ་བྱི་མ་ལ་བདེ་བ་འབྱུང་ངམ་མི་འབྱུང་སྟམ་དུ་ནི་དོགས་པ་ཡང་མེད་
དོ། །འོན་ཀྱང་ཆེ་བྱི་མ་ལ་བདེ་བ་ཇི་ལྟར་འབྱུང་བ་དེ་ལྟ་བུ་འདིར་རྒྱས་པར་བསྟན་པ་
ནི། ཁ་ཅིག་ཆོས་དང་འཛིག་རྟེན་མི་མཐུན་པར་བཟུང་ནས། ཆོས་ཀྱིས་ནི་ཆེ་འདིར་
སྒྲུག་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་མེད་ཀྱང་ཆེ་བྱི་མར་བདེ་བར་འགྱུར་ལ། འཛིག་རྟེན་གྱིས་ནི་
འདིར་བདེ་མེད་ཀྱང་བྱི་མར་སྒྲུག་བསྐྱེད་སྟམ་པའི་ལོག་རྟོག་བསལ་བའི་བྱིར་ཆོས་དང་
འཛིག་རྟེན་གང་གི་མིང་དུ་འདོགས་ཀྱང་འདྲ་སྟེ། ཆེ་འདིར་བདེ་བ་ཐོབ་པར་འདོད་ན་
ནི་ཆོས་པའམ། འཛིག་རྟེན་པ་སུ་ཡིན་ཡང་ཉོན་མོངས་རྣམས་འཛོམས་དགོས་ལ། ཉོན་

(༡༩ན)མོངས་རྒྱལ་འཛོམས་ན་ནི་ཆེ་འདིར་བདེ་བ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་ངོ་ཞེས་བསྟན་
 པའི་བྱིར་དུ་མ་ཆགས་པ་དང་། ཞེ་སྤང་མེད་པ་དང་། གཏི་མུག་མེད་པ་སོགས་ལས་ཆེ་
 འདིའི་ཕན་ཡོན་འབྱུང་ཚུལ་ཁོ་ན་བརྗོད་གྱི་གཞན་མ་བརྗོད་དོ། །ཕྱི་མ་ལ་རན་སོང་
 གསུམ་དུ་མི་ལྟར་བ་དང་། ཡོན་ཏན་བདུན་དང་ལྷན་པའི་མཐོ་རིས་ཀྱི་དཔལ་ལ་སོགས་
 པ་དང་། འཕགས་པའི་ནོར་བདུན་ལ་སོགས་པ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་འབྱོར་བ་
 མཐའ་ཡས་ཤིང་མུ་མེད་པར་ཐོབ་པར་ནི། མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་རྒྱལ་ལས་འབྱུང་
 བ་བཞིན་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཡིན་མིན་མགོ་ལྷག་སྤྱད་པ་གྱུར་པོར་གྲགས་ཞེས་པ་
 ལྟར། བྱ་བ་གང་ཞིག་བྱས་ན་འཛིག་རྟེན་བདེ་བ་དང་། བྱ་བ་གང་ཞིག་གིས་འཛིག་རྟེན་
 སྤྲུག་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་བའི་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ལེགས་པར་རྟོགས་ནས། བྱ་བ་དང་བྱ་བ་
 མ་ཡིན་པ་སྐྱོངས་པ་མེད་པ་ཞིག་ལ་འཛིག་རྟེན་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་རྒྱལ་པོ་
 ཆེན་པོ་མཆོད་སྦྱོར་གྱི་སྦྱོར་རབས་བཞིན་ནོ། །འདི་ལྟར་ཡུལ་ཁམས་མཐའ་མེད་པ་ལ་
 དབང་བྱེད་པ། རྒྱལ་ཕྱན་དུ་མས་ཕྱག་འཆལ་བའི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་ལས།
 རེ་ཞིག་ན་ཡུལ་དུ་ཐན་པ་ཆེན་པོས་གནོད་པར་གྱུར་བས་སེམས་མི་དགའ་སྟེ། དེའི་
 ཐབས་བསམ་པ་ན་བྲམ་ཟེད་ག་གིས། ཕྱགས་དུ་མ་བསད་དེ་མཆོད་སྦྱོར་བྱས་ན། ལྷ་
 མཉེས་ནས་ཆར་འབབ་པོ་ཞེས་ནན་གྱིས་གསོལ་ལོ། །དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་དེས་རང་གིས་
 ཐབས་ཤེས་ནས། བྲམ་ཟེ་རྒྱལ་པོ་དེ་མི་རིགས་པར་ཤེས་མོད་གྱི། འོན་ཀྱང་དེ་ལ་
 ཉན་པ་ལྟར་བྱས་ཏེ། ར་ནི་མི་སྟོང་གི་མཆོད་སྦྱོར་བྱེད་དོ་ཞེས་བྱས་ཏེ། ཡུལ་ཁམས་ཀྱི་
 མི་རྒྱལ་པོ་བསྐྱེད་ནས་འདི་སྐད་དུ། ར་ནི་མི་སྟོང་གི་མཆོད་སྦྱོར་བྱེད་གྱི། བྱེད་ལས་གང་
 ཉེས་པ་བྱེད་པ་དེ་ནི་མཆོད་སྦྱོར་གྱི་ཡོ་བྱད་དུ་བྱེད་གྱི། གང་ཉེས་པ་མི་བྱེད་པ་དེ་ནི་མི་
 བྱེད་དོ་ཞེས་བསྒྲགས་ནས། ཉན་རེ་ཉེས་པ་སྦྱོད་པའི་མི་འཚོལ་དུ་བཏང་ངོ། །དེ་ལྟར་
 བྱས་པས་མི་རྒྱལ་པོ་ཤིན་ཏུ་སྒྲགས་ནས། ཉེས་པ་བྱེད་པ་འགའ་ཡང་མེད་དེ། ཕན་(༡༩བ)

ཚུན་གཅིག་ལ་གཅིག་པན་འདོགས་པ་ལ་བརྩོན་པར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ལྟར་བྱས་པས་ཡུལ་
ཁམས་སུ་ལོ་ལེགས་པ་དང་། བདེ་མེད་པ་དང་། རྣམ་བཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་དཔེར་ན་
ལྷ་ལྷུ་གུ་བཤེས་པ་ལྟ་བུ་བྱུང་ཞེས་གྲགས་གོ། དེ་ལྟར་རྒྱལ་པོ་དེ་ལྟ་བུར་བ་མ་ཡིན་པ་
ལ་རྫོངས་པ་མེད་པ་ལ་འཛིག་རྟེན་གཤམ་པ་ཞེས་འཛིག་རྟེན་ན་གྲགས་སོ། །

དེའི་རྣམ་གྲངས་ནི་མང་དུ་གྲགས་ཏེ་འཛིག་རྟེན་མཁས་པ། འཛིག་རྟེན་ཡོང་བ།
གཤམ་རབ་ཆེ་བ། གོ་བ་ཆེ་བ། སློ་ཆེ་བ། སློ་དང་ལྡན་པ། སློ་ཡོད་པ། བྱུང་བ། སྐྱུང་བ།
རྟོན་པ་ཞེས་འཛིག་རྟེན་ན་གྲགས་པ་རྣམས་སོ། །ཡང་འདི་ལྟར་བྲམ་ཟེར་སློབ་དཔོན་
མཁས་པ་ཞིག་ལ། སློབ་མ་བྲམ་ཟེ་མང་དུ་ཡོད་པ་ལས་དེས་སློབ་མ་དེ་དག་གྲུང་མི་
གྲུང་དང་། ཡ་རབས་མ་རབས་བརྟག་པའི་ཕྱིར། ང་ནི་འདི་ལྟར་དབུལ། བྱེད་རྣམས་ང་
ལ་བྲམས་གིང་བརྩེན་གཙུག་ལག་ལས། གཞན་གྱིས་མ་མཐོང་བར་ནོར་རྒྱ་བར་བཤད་
ཀྱི་དེ་ལྟར་བྱ་བའི་རིགས་སོ་ཞེས་བསྟོན་ན། སློབ་མ་དེ་དག་སླ་མ་ལ་བྲམས་པས་མ་
བརྟགས་གིང་མ་དཔུང་པར་དེ་ལྟར་ཁས་སྐྱེངས་སོ། །

དེའི་ནང་ནས་གཅིག་ནི་བྱ་བ་གང་ལ་ཡང་མ་བརྟགས་པར་མི་འཇུག་པ་ཡ་རབས་
ཀྱི་ངང་ཚུལ་ཅན་ཞིག་ཡོད་པས་དེ་ནི་ངོ་ཚ་བས་མགོ་སྐྱོད་འདུག་གོ། སློབ་དཔོན་དེས་
བྱེད་བསྟོན་པ་མི་ཉན་ནམ་བྲས་པས། ང་བྱེད་ལ་མི་བྲམས་པ་མ་ལགས་མོད་ཀྱི། རྣམ་
གྲུང་མི་མཐོང་བར་རྒྱ་བ་འདི་ཡོང་ས་མེད་པས་ཡིད་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པ་ལགས་ཏེ། མི་སྣང་
བའི་འབྱུང་པོ་ལྟ་དང་གཞོན་སྦྱོན་ལ་སོགས་པས། མི་ཉེས་པར་སྦྱོད་པ་ཐམས་ཅད་
མཐོང་ཞྭ། དེས་ན་མི་མཐོང་བ་འདི་མི་སྤྱི། གཞན་ཡང་། བྱེད་ནི་དེ་ལྟར་ནོར་གྱི་ཕྱིར་
ཞུགས་པར། །བདག་གི་ཡིད་ལ་ངས་པར་མི་འཛིན་ཏེ། སྦྱོན་དང་ཡོན་ཏན་གྱི་བྲག་
གཤམ་གྱུར་པ། །སུ་ཞིག་ནོར་ཕྱིས་ཡོན་ཏན་རྒྱུད་གཞོན་བྱེད། །ལྟ་དབང་ཕྱིར་ཡང་ངོ་ཚ་
བོར་ནས་ནི། །ཡིད་ལ་ཚོས་དང་འགལ་བར་བྱེད་པ་བས། །ཀྱི་མེད་སྦྱོད་ཐོགས་གོས་

འཇུག་ནས་ནི། འདྲ་ཡི་བྱིས་དུ་འབྱོར་བ་སྒོར་ཡང་སྒྲ། ཞེས་སྒྲས་(༡༠ན) སྒོ་བ་
དཔོན་དེ་དག་འཇས། དེ་ཉིད་སྒོ་བ་མའི་ནང་ནས་སྒྱུར་བ་དང་། རོ་ཆ་ཆེ་བར་ཤེས་ཏེ།
བྱ་ལེགས་སོ། བྱོད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ནི་ཞི་བས་བརྒྱན་པ་འདི་ལ་དེ་རིགས་སོ་ཞེས་མགྲོ་བ་
ཡིན་སྐད། དེ་ལྟར་འཛིག་རྟེན་ཁ་ཟེར་བར་འགྱུར། འཕྱ་བར་འགྱུར་བ་དང་། བསྟོད་
ཅིང་བསྐྱགས་པའི་བྱ་བ་དང་བྱ་བ་མ་ཡིན་པར་ལེགས་པར་ཤེས་ནས་བྱ་བའི་ཆ་ནུམས་
སྒྲུབ། བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ནུམས་སྟོག་ལ་བབ་ཀྱང་མི་བྱེད་པ་ཞིག་ལ། འཛིག་རྟེན་ཡོང་བ་
དང་། སྒྱུར་བ་ལ་སོགས་པར་གྲགས་པ་ཡིན་ནོ། །

ཡང་ན་རྟག་ཏུ་རང་བདེ་བའི་ཐབས་ཤེས་པ་ལ་འཛིག་རྟེན་མཁས་པ་འཇས། སྒྱུར་བ་
དང་། རྟོད་པ་ལ་སོགས་པའི་གོ་དོན་དུ་འཛིག་རྟེན་ན་བྱེད་པར་སྒྲུབ་སྟེ། སྒྲུབ་བཤད་པ་
དང་གནད་གཅིག་མོད་ཀྱི། གོ་བ་སྟེ་ལུགས་མི་འདྲ་བ་རེ་ཡོང་བ་ཡིན་ནོ། འདི་ནི་མདོ་
དང་བསྟན་བཅོས་ལས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ། ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་ཆོམས་ལས། གཡོ་སྒྱུ་
འཇུངས་དང་ལྡན་པའི་མི། ཁ་དོག་གཟུགས་དང་ལྡན་པ་འཇས། ཡང་ན་སྒྲུབ་བར་བྱེད་
ཅམ་གྱིས། ཁོ་མཚོག་ཡིན་པར་མི་ཆུད་དོ། གང་གིས་ཆོས་གསུམ་དེ་དག་ནུམས། འདྲ་
ལའི་མགོ་བོ་བཞིན་བཅད་ན། སྒོ་ལྡན་སྒྱུ་ནི་བསལ་བ་དེ། ཁོ་མཚོག་ཡིན་པར་
བརྗོད་པར་བྱ། ཆོ་འདི་འདི་དོན་ནི་གང་ཡིན་དང་། བྱི་མའི་དོན་ནི་གང་ཡིན་པ། འདི་
དག་བརྟན་པས་རྟོགས་པས་ན། མཁས་པ་ཞེས་ནི་བརྗོད་པ་ཡིན། ཞེས་དང་། སྒོ་བ་
དཔོན་གྱི་སྒྲུབ་གིས་ཀྱང་། གང་ཞིག་ལུས་ངག་ཡིད་ཀྱི་ལས། ཐམས་ཅད་ལེགས་པར་
ཡོངས་རྟོགས་ཏེ། བདག་དང་གཞན་ལ་ཕན་ཤེས་ནས། རྟག་ཏུ་བྱེད་པ་དེ་མཁས་
པ། ཞེས་སྒྲ་མ་དང་མཐུན་པར་གསུངས་སོ། །

རི་སྐད་དུ་བཤད་པའི་བྱ་བ་དང་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ལ་སྒོངས་པ་ལ་ནི་འཛིག་རྟེན་མི་
ཤེས་པ་ཞེས་བྱའོ། འདི་ནུམ་གྱངས་ཡང་མང་དུ་ཡོད་དེ། ཤེས་ཆུང་བ་དང་། གོ་བ་ཆུང་

བ། རྒྱུན་པ། རྒྱུན་པ། རྒྱུགས་པ་ཞེས་སོགས་དེ་རྣམས་ལེགས་པར་གོ་ན་ནི། ཚོས་
འཛིག་རྟེན་མི་མཐུན་པ་དང་། ཚོས་ཡོང་འཛིག་རྟེན་མི་ཡོང་ངོ་རྣམས་པ་དང་། (༡༠བ)
འཛིག་རྟེན་ཡོང་ཚོས་མི་ཡོང་ངོ་རྣམས་པའི་ར་རྒྱལ་དང་ལོག་རྟེན་རྣམས་ལེགས་པར་ལེགས་
པ་དང་། ད་ལྟ་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཡང་འཛིག་རྟེན་མི་ཤེས་པ་དང་། གྲུང་པོ་མིན་རྣམས་པ་
སྤུ་ལའང་མེད་དེ་ཐམས་ཅད་གྲུང་པོར་འདོད་པ་གདའ། མི་གང་དེ་ལྟ་བུས་ན་གྲུང་
བའམ་རྒྱུགས་པ་གང་ཡིན། རང་ལ་དེའི་གོ་དོན་ཚང་རམ་མ་ཚང་བརྟགས་ནས། དེའི་
མཐུན་སྦྱོགས་རྣམས་བསྟེན། མི་མཐུན་སྦྱོགས་རྣམས་སྤངས་ན། སྤང་ཡང་ཤེས་རི་ཆེར་
འགྱུར་བ་དང་། གྲུང་པོ་མིན་བཞིན་དུ་གྲུང་པོར་སྦྱོམས་པའི་ར་རྒྱལ་བསྐྱོག་པ་ལ་
སོགས་པའི་དགོས་པ་མང་དུ་ཡོད་དེ། ལེགས་པཤད་དུ། མི་གང་སྟེ་བོ་དམ་པ་
དང་། །དམན་པའི་བྱད་པར་ལེགས་བརྟགས་ནས། །དེ་ཡི་བྱ་བ་སྤྲུབ་ཤེས་པ། །ཕུན་
སུམ་ཚོགས་པའི་གཞི་ཆེན་ཡིན། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །

འདི་ལྟར་ཚོས་དང་མཐུན་མི་མཐུན་ནི། ཚོས་ལས་གང་བསྟོད་ཅིང་བསྟགས་པ་དེ་
བྱེད་པ་ནི་ཚོས་དང་མཐུན་པ། སྤང་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་ཚོས་དང་མི་མཐུན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་
བཞིན་དུ་སྤྲོབ་དཔོན་གྲུ་འོད་ཀྱིས་ཡ་རབས་ནི་འཛིག་རྟེན་ན་ས་གཞི་དང་འདྲ་བ་ཡིན་
ཏེ། དེ་ལས་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཚོས་ལུགས་འབྱུང་བའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་འོད་ལྡན་དུ་འབྱུང་བ་
ལྟར་ཡིན་པས། འཛིག་རྟེན་གྱི་ལུགས་རྣམས་པར་འཛིག་པ་ན། དེ་གང་ལས་བྱུང་བའི་ཡ་
རབས་ཉིད་དབང་པོ་འམ་ཚད་མར་བྱ་དགོས་སོ། །དེའི་ཆེ་འཛིག་རྟེན་སྟེས་བུ་ཡ་རབས་
ཀྱིས་བསྟོད་ཅིང་བསྟགས་པ་བྱེད་པ་ནི་འཛིག་རྟེན་དང་མཐུན་པ། སྤང་པ་བྱེད་པ་ནི་མི་
མཐུན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་ཚོས་པས་ཀྱང་ཡ་རབས་ཀྱིས་སྤང་པ་སྤོངས། བསྟོད་པ་
ངས་པར་བྱེད་དགོས་པའི་ལུང་སྤར་མང་དུ་བཤད་ཟིན་པས་འགལ་བ་ལྟ་ཅི་སྟོན། ཚོས་
དང་འཛིག་རྟེན་དབྱེར་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

༥ ཡང་འདི་ལྟར་འཛིག་ཏེན་སྒྱུའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཡང་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་པས་སྒྲོ་བུར་དུ་སྒྲོ་བསྐྱད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ནི། འདོད་ཆགས་ཅན་དང་མཐུན་ཡང་། ཞེ་སྤང་ཅན་དང་མི་མཐུན། དག་དང་མཐུན་ཡང་གཉིན་དང་མི་མཐུན། དེ་རྣམས་སྒྲོ་ཡེ་མི་མཐུན་པས། དེ་རྣམས་ཐམས་ཅད་(༡༡)ན་དང་མཐུན་པར་བྱས་མེད་ལ། དེ་ལྟར་འཛིག་ཏེན་དང་མཐུན་པ་མི་མིན་པར་འགྱུར་རོ། །

དེས་ན་ཉོན་མོངས་པ་དང་། སྤྱིག་གྲོགས་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུན་གྱིས་འབྲལ་དུ་སློབ་
 བསྐྱད་པ་མིན་པའི། སེམས་ཅན་གྱི་སློབ་དཔལ་གྱིས་བསྟོད་པ་དང་སྐྱད་པ་བྱེད་པ།
 འཛིག་རྟེན་དང་མཐུན་མི་མཐུན་དུ་བྱའོ། །དེ་ལྟ་ན་ནི་ཆོས་པས་ཀྱང་སྤྱར་གྱི་རྒྱུན་དེ་ལྟ་
 བས་བསྐྱད་པ་མིན་པར་སློད་ན་ཡང་སློང་། བསྟོད་པ་དེ་བྱེད་དགོས་པར་སྤྱར་བཤད་
 པས་ཀྱང་ཆོས་དང་འཛིག་རྟེན་མཐུན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟ་མིན་པར་ཆོས་དང་
 འཛིག་རྟེན་འགལ་ན། མདོན་སྲུང་དང་རིགས་པའི་གཞོད་པ་དུ་མ་འབབ་ཅིང་ལུང་དང་
 ཡང་འགལ་ཏེ། ལྷ་བྱ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས། ཆོ་ག་སྤུན་སྲུང་ཆོགས་པ་ཡང་རྣམ་པ་ལྟ་སྟེ།
 འབྲལ་གྱི་བྱ་བ་འཕམ་དགེ་བའི་སྤྱོད་ཀྱི་བྱ་བ་འཕམ། སློད་ལམ་གྱི་བྱ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་
 འཛིག་རྟེན་དང་། འདུལ་བ་དང་མི་འགལ་བའི་ཆོ་ག་གང་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པ་འདི་ལྟ་
 སྟེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སར་རྒྱས་པར་བསྟན་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་འཛིག་རྟེན་དང་མི་འགལ་
 བ་དགོས་པར་འདུལ་བ་བསྟུ་བ་ལས་གསུངས་པ་དང་། སློབ་དཔོན་རྒྱ་རྒྱབ་ཀྱིས་ཤེས་
 རབ་བརྒྱ་པ་ལས། མི་ཡི་ཆོས་ལུགས་ལེགས་སྤྱད་ན། །ལྟ་ཡུལ་བཟོད་པ་ཐག་མི་
 རུང་། །ལྟ་དང་མི་ཡི་ཐེམ་སྐྱས་ལ། །འཛིགས་ན་ཐར་པ་རུང་ན་འདུག །ཅིས་དང་།
 རིན་ཆེན་སྤངས་པར། འཛིག་རྟེན་མི་དགའ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། །འདི་དང་གཞན་དུ་དགའ་མི་
 འགྱུར། །འཛིག་རྟེན་དགའ་བར་གྱུར་པས་ནི། །འདི་དང་གཞན་དུ་བསྐྱས་མི་འགྱུར། །
 ཞེས་དང་། མདོ་དང་བསྐྱབ་བརྟུས་ལས་ཀྱང་། འཛིག་རྟེན་པ་གང་དགའ་བ་ཆོས་པས་

བྱ་བར་བཤད་པ་དང་། སྤྱི་པ་ལས་ལས། ཚོས་དང་མི་འགལ་བར་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཚུལ་
 ལ་མཁས་པ། འཛིག་རྟེན་པ་ནུས་ཀྱིས་ནང་མི་བཞིན་དུ་སྤྱོད་ལ་འཆགས་པར་གྱུར་
 ཏོ། །ཞེས་པ་དང་། རྩོམ་རྩིས་ཀྱང་། འཛིག་རྟེན་སེམས་དང་མཐུན་ན། །འདི་ནི་བདག་
 གི་ཚོས་མིན་ཞེས། །བསམ་པ་བཟང་པོ་སྤྱོད་བཏང་ལ། །འཛིག་རྟེན་ཡུལ་ཚོས་དྲི་བར་
 བྱ། །ཞེས་སྤྱོད་བསྐྱུས་སྤྱོད་(༡༡)མར་གསུངས་པ་དང་། ལེགས་པ་ཤད་ལས་ཀྱང་།
 རིགས་པས་དབྱུད་ན་ཚོས་ལུགས་མི་འགལ་ཞིང་། །འཛིག་རྟེན་བྱ་བ་ཀུན་ནས་ལེགས་
 བསྐྱབས་པ། །ཞེས་དང་། བྱ་བ་གང་དག་གང་ཡིན་པ། །སྤྱོད་པོའི་ལུགས་དང་མཐུན་
 བར་བྱ། །ཞེས་པས། འཛིག་རྟེན་བྱ་བ་ལེགས་ཤེས་པ། །དེ་ཡིས་དམ་པའི་ཚོས་ལུགས་
 འབྱུང་། །ཅིས་དང་། འཛིག་རྟེན་ན་ཡང་འདུལ་བ་ཡུལ་ཚོས་དང་བསྐྱུན། །དགོངས་པ་
 ལྷ་དང་མཉམ་ཡང་མཛད་སྤྱོད་མི་དང་བསྐྱུན། །ཞེས་འབྱུང་བས་སོ། །དེས་ན་འཕགས་
 པ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་བྱང་སར། དེ་དག་དང་དེ་ལྟ་བུ་དང་མཐུན་པའི་ཚོས་རྣམས་དང་ལྷན་
 པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་འཛིག་རྟེན་རི་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་། འཛིག་རྟེན་ན་
 རི་ལྟར་གནས་པར་བྱ་བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་
 ཏོ། །དེ་ལྟ་བས་ན་འཛིག་རྟེན་ཤེས་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། འཛིག་རྟེན་
 དང་མི་མཐུན་པ་མེད་ཅིང་། མཐུན་པར་བྱེད་ཤེས་པ་ནི། འཛིག་རྟེན་ཤེས་པ་འཕམ།
 འཛིག་རྟེན་ཡོང་བའི་གོ་དོན་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་པ་ཤད་པ་དང་གནད་འདྲའོ། །འཛིག་རྟེན་
 ཡོང་བ་བྱེད་ཐབས་ནི། འཛིག་རྟེན་བྱེད་ཐབས་ཡིན་ལ། ཐབས་དེ་བྱེད་པ་ནི་འཛིག་
 རྟེན་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཆེ་ཆོས་ལས་གཞན་པའི་འཛིག་རྟེན་ཡོང་བ་བྱེད་ཐབས་མེད་
 བར་སྤྱི་པ་ཡང་བཤད་ཅིང་འཆད་པར་ཡང་འགྱུར་བས། ཡང་དག་པར་ན་ཚོས་ཉིད་
 འཛིག་རྟེན་བྱེད་ཐབས་ཡིན་པས། ཚོས་ཡོང་ན་འཛིག་རྟེན་ཡོང་། འཛིག་རྟེན་ཡོང་ན་
 ཚོས་ཡོང་ངེས་སོ། །ཞེས་སྤྱོད་དང་ལྷན་པས་ཤེས་པར་བྱ་ཡི། དེ་ལས་གཞན་དུ་མངོན་

པའི་ར་རྒྱལ་གྱིས་རེངས་པར་མི་བྱའོ། །

ཁ་ཅིག་འདི་སྐམ་དུ་ཆོ་འདིར་རང་དང་གཉིན་བཤེས་སོགས་ཀྱི་ཕྱིར་དགོས་པ་ཞིག་
 བྱུང་ན་ནི། གཞན་ལ་གཞོད་ཀྱང་རུང་བྱ་བ་དེ་གཤེས་པ་ནི། འཛིག་རྟེན་ཡོང་བ་ཡིན་ལ།
 དེའི་ཐབས་དེ་ནི་འཛིག་རྟེན་བྱེད་ཐབས་སམ། འཛིག་རྟེན་བྱེད་ལུགས་ཡིན་པས། དེ་
 བྱི་ཆོས་དང་མི་མཐུན་ཏེ། དེས་ན་ཆོས་དང་འཛིག་རྟེན་མཐུན་ནོ། །ཞེས་པ་ནི་མི་རིགས་
 སོ་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་(༡༩ན)འཛིག་རྟེན་ན་གང་གཅོ་བོར་གྱུར་པའི་སྐྱེས་བུ་ཡ་རབས་
 རྣམས་ཀྱིས་སྤྲད་པ་ལ་འཛེམ་ཞིང་། འཛིག་རྟེན་ན་བསྟོད་ཅིང་བསྟུགས་པ་སྐྱབ་པར་
 བྱེད་པ་ནི། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཚུལ་ལུགས་སུ་རིགས་ཀྱི། སྐྱེས་བུ་མ་རབས་གང་འཛིག་རྟེན་
 ན་སྤྲད་པ་ལ་འཛེམ་པ་མེད་པར་ཉེས་པར་སྟོད་པ་ནི། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཚུལ་ལུགས་མ་
 ཡིན་ཏེ། རབ་བྱུང་ཆོས་ནས་སྤྲད་པ་ལ་འཛེམ་པ་མེད་པར་ཉེས་པ་སྟོད་པ་ན་ཆོས་ཀྱི་
 ལུགས་མིན་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མིན་པར་གཞོད་པ་དང་། ཀྱུ་བ་དང་། འདོད་པ་ལོག་
 བར་གཡེམ་པ་སོགས་མི་རིགས་པའི་ལས་བྱེད་པའང་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཚུལ་ལུགས་ཡིན་
 ན། གཞོད་པ་དུ་མ་ཞིག་འབབ་པར་འགྱུར་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་ད་ལྟ་ན། བཤན་པ་དང་། ཀྱུན་
 བོ་དང་། བྱི་བོ་བྱེད་པ་སོགས་ལ་འཛིག་རྟེན་ན་སྟོད་པ་མི་རིགས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་
 རྣམས་ཀྱིས་འཛིག་རྟེན་རང་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་ལུས་ལས་འགལ་བ་ནི་མ་བྱས་ལ། མཐུན་
 བར་བྱས་པས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་སྐྱེས་རབས་ལས། སྤྱིད་ཕྱིར་དགེའམ་མི་དགེའང་
 རུང་། ཅི་ཡང་རུང་བ་བྱས་ནས་སུ། དེ་ནས་བདག་ཉིད་ཐར་ནས་ནི། ཁོར་གྱིས་ཆོས་
 བྱི་སྐྱབ་པར་བྱ། ཞེས་ཟེར་བ་དེའི་ཕྱིར་ཁྱོད་ལ་སྤྲོད། དགོས་པ་དག་ནི་བྱུང་བར་གྱུར་
 པའི་ཆོ། །མཛའ་དང་བཤེས་ལའང་དགེ་ཚུལ་མི་ལྟ་ན། སྤྱིའདི་སྤྲགས་པའི་ཆེད་དུ་
 ངས་བསད་ནས། གཞུག་ལག་གཞུང་ལུགས་ཀྱིས་ཀྱང་སྤྲད་དུ་མེད། ཅིས་གསུངས་
 པ་ལྟར་རོ། །ཡང་ཁྱོད་ལྟར་ན་སེམས་ཅན་ལ་གཞོད་པ་བྱེད་པ་རྣམས་ལ་རྒྱལ་པོས་ཆད་

པ་གཅོད་པའང་མི་རིགས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེས་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཚུལ་ལུགས་ལས་འགལ་
བར་མ་བྱས་པས་སོ། །

ཡང་རིགས་བཟང་ངན་དང་། ཡ་རབས་མ་རབས་གྱི་རྣམ་དབྱེ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ།
ཡ་རབས་མ་རབས་སྟོད་པའི་བྱད། ཅེས་དང་། ལེགས་བཤད་དུ། བཟང་པོའི་ཆ་
རིགས་སྟོད་པས་བསྐྱུང་། སྟོད་པ་ཉམས་ནི་རིགས་དོན་མེད། ཅེས་པ་ཡིན་ན། བྱེད་
གྱི་ལྟར་ན་གདོལ་པ་རྣམས་གྱིས་ཀྱང་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཚུལ་ལུགས་ལས་མ་སྦྱད་པའི་སྟོད་
པ་ཁོ་ན་སྟོད་པས་རིགས་བཟང་དང་ཡ་རབས་སུ་འགྱུར་བས་ཐམས་ཅད་ཡ་(༡༡བ)
རབས་སུ་མཚུངས་པའམ། ཡང་ན་ཐམས་ཅད་མ་རབས་དང་རིགས་ངན་དུ་མཚུངས་
པར་འགྱུར་བས་སོ། །

ཡང་ལེགས་བཤད་དུ། སྤང་ཆེན་སྟོབས་ལྡན་བྱུར་ལོངས་པ། ཁི་བོང་སྟོ་ལྡན་
གཅིག་གིས་བརྟུལ། ཞེས་པ་ལྟར། རང་དང་མི་མཐུན་པ་ལ་གཞོད་པ་སྦྱུལ་བའི་
དགྲ་ཐབས་ལ་མཁས་པ་དང་། རང་དང་མཐུན་པ་རྣམས་བསྦྱང་བའི་མྱིར། ཁོར་གྱི་
གསོག་རུམ་ལ་མཁས་པ་ནི། འཛིག་རྟེན་ན་ཆེས་སྤྱན་པའི་སྟག་དང་སང་གི་དང་རི་བོང་
དང་བྱི་བ་དང་། སྤང་བུ་ལ་ཡང་ཡོད་ན། དེ་རྣམས་ཀྱང་འཛིག་རྟེན་གྱིས་པར་འགྱུར་
བས། འཛིག་རྟེན་ན་འཛིག་རྟེན་གྱིས་པ་དང་མི་གྱིས་པའི་རྣམ་དབྱེ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་
པར་འགྱུར་རོ། ཡང་བྱོད་ལ་འཛིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པས་གཞོད་པར་འགྱུར་ཏེ། སྦྱེས་
རབས་ལས། མཆོག་དང་འབྲིང་དང་ཐ་མ་ཡི། འདོགས་པ་རྟག་ཏུ་གཟིགས་པས་
ན། འདབ་སྟག་རྣམས་ཀྱི་སྟོ་དག་ནི། ཞོང་ནས་གོང་དུ་སྟོད་པར་འགྱུར། ཞེས་དང་།
རྩ་སྒྲིའི་ཆོགས་བཅད་ལས། སྟོ་ལྡན་གཡོ་སྦྱུ་ཅན་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། རྩོངས་པར་མི་འགྱུར་
ཆོག་རྩལ་བྱོ་མི་འགྱུར། རྩོངས་པའི་གནས་ན་ཕྱང་ན་མི་བྱེད་པ། གཞན་གྱི་གནད་ལ་
འབེབས་པར་བྱེད་རེ་སྐྱན། ཉ་ཅང་ཐལ་དང་ཉ་ཅང་ཁུམ་པ་ཡི། འདམན་པའི་མི་རྣམས་

གྱི་ལྷགས་ནི་ལྡན་པ་སྟེ། ཆོས་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་མངོན་དགར་འགྱུར། འཛིག་རྟེན་དགའ་
 བར་གྱུར་པས་ཀྱང་། འདི་དང་གཞན་དུ་བསྒྱུ་མི་འགྱུར། ཞེས་དང་། བོ་རྟོ་བའི་ཞལ་
 བས། ཁམ་པ་ལུང་པས་ཆོས་ཉམས་སུ་བཞེས་པས། ད་ལྟ་ཡུང་བ་ལུང་པ་ན་ཁོང་བདེ་
 སྦྱིད་ཆེ། སྒྱུ་མ་ཐོག་པས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་མཛད་པས། སྒྱུངས་ཤོད་ན་ཁོང་བདེ་སྦྱིད་ཆེ།
 དེ་ལ་སོགས་ཏེ་ཆོས་མཛད་ནམས་ལ་ཆེ་འདིར་ཡང་བདེ་སྦྱིད་ལྟ་དང་མཉམ་པ་ཡོད། དེ་
 བཞིན་དུ་འོ་སྒྲོལ་གྱིས་དཀོན་མཆོག་ལ་སྒྲོ་ལིངས་གྱིས་བཀལ་ནས་ཆོས་ཚུལ་བཞིན་དུ་
 བྱས་ན་ཆེ་འདི་ཉིད་ལའང་བདེ་སྦྱིད་སྟོན་གསུམ་འབྱུང་ངེས་གསུངས། ཡང་འཕན་ཡུལ་
 སྒྲུང་ཐང་གི་བཅད་བོའི་ཁོལ་བོ་ཞིག་དབྱིད་འོར་པ་བདོ་དུས་བསྟོན་གནས་བསྐྱུངས་པས།
 རོ་མོས་ཁོ་ལ་མར་ཟན་བྱིན་ནས་དེའི་ཉིན་རྒྱབ་གཉིས་ཁོ་ལ་འོར་བའི་ལས་མ་བཅོལ་
 བས་ཁོ་ཤེད། ཨེ་ཆོས་ཨེ་ཆོས་ཆེ་འདི་ལ་ཡང་བདེ་སྦྱིད་འདི་འདྲ་ན། བྱི་མ་ལ་ཅི་འདྲ་ན་
 ཟེར་སྐྱད། དེ་བཞིན་དུ་འོ་ཅག་གི་འཕྲལ་གྱི་བདེ་སྦྱིད་བག་རེ་ཡོང་བ་འདི་ཡང་། དཀོན་
 མཆོག་ལ་(༡༧ན)མོས་གྲུས་བྱས་པའི་བྱིན་རྒྱབས་ཡིན། ད་ལྟ་མི་ནག་པ་ཀུན་གྱིས།
 ཀླང་ཁྲག་དོ། ལག་ཁྲག་ཤིང་བྱས། ལ་སྒྲན། ལུང་བཀྱག་བྱས། རང་ལྟ་རྒྱབ་མི་བྱིད་
 སྦྱོང་། ཆོས་མཛད་ཀུན་གྱིས་ཞེ་འདོད་སྦྱུངས། དམན་ས་བཟུང་ནས་དབེན་པར་ཉལ་
 བསྐྱད་ཀྱང་། ཅི་ཟ་ཅི་འབྱུང་ཡོད་པ་འདི་དཀོན་མཆོག་གི་བཀའ་བྱིན་ཡིན་པས། དཀོན་
 མཆོག་ལ་དད་གྲུས་ཆེར་བྱེད་ཐང་། ངས་དང་པོར་ཆོས་སྒྲོར་མ་ཞུགས་ཅོན། བྱང་དུ་
 གསེར་ཁར་ལན་གསུམ་བྱིན་པས། གསེར་ཞོ་གཅིག་དུ་ལོངས་པ་ཡང་མ་རྟེན་པ་ལ། ད་
 བོ་ཉི་མ་རེ་ལའང་། གསེར་མང་པོ་འོང་གིན་འདུག །དེས་ན་ཆོས་བཞིན་བྱས་ན་ཆེ་འདི་
 ལའང་བདེ་སྦྱིད་ལྟ་དང་མཉམ་པར་འོང་གསུང་སྐད། དེས་ན་རི་སྐྱད་གསུང་བ་ལྟར་
 ཆོས་བཞིན་སྦྱུང་ན་འཕྲལ་འཕྲལ་དུ་བདེ་སྦྱིད་སྟོན་གསུམ་ཡོང་གིན་གདའ་སྟེ། སྟིག་པ་
 བྱས་ན་ཆེ་འདི་ཡོང་བར་མཐོང་། ཆོས་ཀྱི་ཆེ་འདི་མི་གཡོ་བར་མཐོང་བས། གདོན་གྱིས་

ཐེན་པར་ཤེས་པར་བྱས་ལ། སློ་དང་ལྷན་པས་སྒྲིག་ལ་བབ་ཀྱང་ཆོས་མི་འདོར་བའི་
རིགས་སོ། །

༥ ཡང་ཁ་ཅིག་འདི་སྟུང་དུ། ད་ལྟར་གྱི་སྡེ་དཔོན་དང་། རྒྱལ་པོ་དང་། སློན་པོ་ལ་
སོགས་པ་གཡོག་འཁོར་འབྱོར་པ་མང་དུ་ཡོད་པ་ཁ་ཅིག་ལ་ཆོ་འདོར་འཛིག་རྟེན་འདུག་
སྟེ། བྱི་མར་ཆོས་མི་འདུག། ཆོས་ཀྱི་བྱིར་དཀའ་སྤྱད་སྤྱུག་སྤྱར་བྱེད་པ་རྣམས་ལ། བྱི་
མར་ཆོས་འདུག་སྟེ། འཛིག་རྟེན་འདིའི་བདེ་སྦྱིད་མི་འདུག་པ་དངོས་སུ་མཐོང་བས་ཁྱོད་
ལ་མཛོན་སུམ་གྱིས་ཀྱང་གཞོད་པ་བསྟན་ལ། སློབ་དཔོན་ཞི་བ་ལྟས། དེ་བས་འཛིག་
རྟེན་སྤང་བྱ་ཞིང་། རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཡོངས་སུ་དོར། ཞེས་དང་། རྩོམ་རྩེས། སྦྱོད་
པའི་མཆོག་འཛིག་རྟེན་དང་མི་མཐུན་པ་ཡིན། དངོས་གྲུབ་ཀྱི་མཆོག་ཉོན་མོངས་པ་རེ་
ཆུང་ལ་སོང་བ་ཡིན། ཞེས་དང་། སྟོན་པའི་ཞལ་ནས། འཛིག་རྟེན་པ་དང་མི་མཐུན་ན་
ཆོས་ཡིན། མཐུན་ན་ཆོས་མིན། བཀའ་དང་མཐུན་ན་ཆོས་ཡིན། མི་མཐུན་ན་ཆོས་མིན།
ཞེས་པ་ལྟར་ཆོ་འདོར་དང་བྱི་མའི་བྱ་བ་མཉམ་དུ་མི་ཡོང་བར་གསུངས་པ་མང་དུ་ཡོད་དེ།
ལུང་གིས་ཀྱང་ཁྱོད་ལ་གཞོད་ཅིང་། རིགས་(༡༧བ)པས་ཀྱང་ཤེས་ཏེ། ཆོ་འདོར་བ་སོ་
ནམ་དང་། ཆོང་ཁེ་སྦྱོད་ལ་སོགས་བྱས་ན་གཡོང་བས་ཆོས་མི་འགྲུབ་པར་འགྱུར་བའི་
བྱིར། རིགས་པས་ཀྱང་ཁྱོད་ལ་གཞོད་དོ་ཞེ་ན་ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་མེད་པས་སྟེད་པའི་རྒྱ་
མཚོར་ལྷུང་སྟེ། སྤྱར་ཡང་སྤྱུག་བསྐྱེད་པར་མི་སེམས་ཤིང་། ཆོ་འདོར་བདེ་བ་ཁོ་ན་ལ་
ཆེས་ཆེར་ཞེན་པའི་སྟེད་པ་ཅན། ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་མེད་པའི་ལོང་བ་ཁྱོད་ལ། ཁོ་བོའི་
རྣམ་དཔྱོད་ཀྱིས་གཟུགས་མཛེས་པ་བསྟན་ཡང་དགོས་པ་མེད་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་སྟོང་
བརྩེ་བས་རྩུང་ཟད་བཤད་པར་བྱའོ། །

འདི་ལྟར་འཛིག་རྟེན་ན་སུ་ཞིག་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཆེ་ཞེ་ན། ཁ་རག་སྒྲོམ་ཆུང་གིས། མི་
ངན་གྱི་དཔོན་ལས་སྤྱུག་པ་མེད། །དད་གྲུས་ཀྱི་འཁོར་ལས་དགོན་པ་མེད། །བཟང་

པོའི་དཔོན་ས་མ་འཛིན་པར། །རན་པའི་དམའ་ས་བཟུང་ཞིག་ཡང་། །ཞེས་དང་། མི་
བརྒྱའི་དཔོན་ལས་མི་བརྒྱའི་གཡོག་སྦྱིད། །ཅེས་གསུངས་པས་ནི། མི་དཔོན་བྱེད་པ་
ལས་སྤྱུག་བསྐྱེད་པ་མེད་དོ། །དེ་ལས་ཀྱི་སྒྲ་མའི་མཚན་ཉིད་རི་སྐད་གསུངས་པ་ནུམས་
མ་ཚང་བཞིན་དུ་སྤྲེད་པོན་བྱེད་པ་ཆེས་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཏེ། །འདི་ལྟར་རང་ཉིད་སེམས་རྒྱུད་
མ་དུ་ལ་ན། སྤར་སྒྲོབ་དཔོན་དཔའ་པོའི་ལུང་བྲངས་པ་ལྟར་དང་། །འཛིག་རྟེན་ན་ཡང་།
མི་ལ་སྤྲེགས་འཕྲིས་ཟེར་བ་ལ། །རང་ལ་སྤྲེགས་མེད་པ་ཞིག་དགོས་པ་ཡིན་ཟེར་བ་ལྟར།
དེས་འཁོར་ལ་རི་སྐད་བསྒྲོ་ཡང་བསྒྲོ་བ་བཞིན་བྱེད་པར་མི་འགྱུར་ལ། །དེའི་ཆེ་དེའི་བྱ་
བ་གང་ཡང་འགྲུབ་པར་མི་འགྱུར་བས་སྤྱུག་བསྐྱེད་གྲིས་གཟེར་བར་འགྱུར་རོ། །བསྒྲོ་
བ་མི་ཉན་པ་ན་ཡང་མི་དཔོན་ཆོས་ལ་མི་ལྟ་བ་དག་གིས་ཆད་པས་བཅད་པས་དེ་དག་
ཉན་པར་འགྱུར་མོད་ནའང་། །སྤྲེད་པོན་གྲིས་འཆིང་བ་དང་བརྟེན་པ་སོགས་བྱས་པས་
ནི་རང་ཉིད་ལ་གཞོད་པར་འགྱུར། །ཆོག་གིས་བསྒྲོ་བས་ནི་དེ་མི་ཉན། །ཆོས་དང་མཐུན་
པའི་ཆད་པས་གནས་ནས་སྒྲོད་པ་སོགས་བྱས་པས་ནི། །འགའ་ཞིག་འགྲོར་ཡང་མི་ཉན་
ལ། །ཁ་ཅིག་འགྲོ་ཡང་རང་གི་འཁོར་དང་གྲུ་པ་ཉུང་དུ་སོང་དོགས་པ་དང་། །དགོན་པ་
གོགས་སུ་དོགས་པས་སྒྲོད་པར་མི་རུས་ཏེ། །དེའི་ཆེ་གང་ཡང་བྱེད་དཀའ་ཞིང་། །འཁོར་
གྲིས་མ་ཁུར། །དེས་(༡༥ན) མ་ཁུར་ན་ཕྱི་མིས་བརྟན་པ་མང་དུ་ཡོང་བས་ཕྱི་ནང་གང་
ནའང་བཀྱར་སྤྲེད་བྱེད་པ་མེད། །དེའི་ཆེ་རེ་ཆེ་ས་ནས་མ་གྲུབ་པས་སྤྱུག་པར་ཁོང་ཁྱོ་
འཕེལ་ཞིང་། མི་བཟོད་པས་མི་མཐུན་པ་ལ་གཞོད་པ་སྦྱེལ་འདོད་པར་འགྱུར། །མཐུན་
པ་ནུམས་ལ་རང་ལ་གཞན་གྲིས་དག་བྱས་པ་ཅམ་གྲིས་སྤྱུག་པར་ཡང་ཆགས་པར་འགྱུར།
དེ་ལྟར་འདོད་ཆགས་ཞེ་སྤང་གི་རྒྱ་མཚོར་ལུང་ནས་ཕྱི་མ་མེད་པ་ལྟ་ཅི་སྒྲོས། །ཆེ་འདིའི་
བདེ་བ་ནང་མ་གཅིག་ཡང་མེད་ན། །ཆེ་རིལ་པོར་ཡོང་བ་ལྟ་ཅི་སྒྲོས། །ལེགས་བཤད་དུ།
འོར་གྱི་མཚོག་ནི་སྦྱོན་པ་སྟེ། །བདེ་བའི་མཚོག་ནི་སེམས་སྦྱིད་པ། །ཁྲོགས་པོའི་མཚོག་

ནི་མི་བསྐྱུ་བའོ། །ཞེས་པ་ཡིན་ན། དེ་ལ་འབྱོར་བ་མངའ་ཐང་འཁོར་ལོས་བསྐྱུར་བྱུལ་
ལྟར་ཡོད་ཀྱང་སེམས་ཀྱི་སྟེང་ན་བདེ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དེ། དག་མ་བྱུལ་བ་དང་།
གཉེན་མ་འབྱོར་བ་དང་འཁོར་གྱིས་ཁུར་མ་ཉན་པའི་སྐྱུག་བསྐྱུལ་མཛེ་བོག་ཏུ་ཕོལ་བྱུང་
བ་ལྟ་བུ་སངས་པའི་དུས་མེད་པ་ཡོད་དོ། །

གཞན་ཡང་ཀུན་གྱི་ཀ་ཡི་སྤྱིངས་ཡིག་ལས། བལ་རྣམས་རང་བཞིན་བཟང་ན་ནི།
ཁྱོད་ཀྱི་དགོངས་པ་བཞིན་དུ་འགྱུར། །བལ་རྣམས་རང་བཞིན་རན་ན་ནི། ཁྱོད་ཀྱི་
དགོངས་པ་བཞིན་མི་འགྱུར། །གལ་ཏེ་གཞུང་ལུགས་བཟང་བཞེད་ན། ཁོང་ནས་གོང་
དུ་འཕགས་པར་འགྱུར། །རི་སྟེང་ན་པའི་སྟོན་མཛད་ན། །འོག་ནས་འོག་ཏུ་ལུང་བར་
འགྱུར། །དམ་པའི་ལས་ལ་གནས་ན་ནི། བྱུ་མཚོག་དང་ནི་བྱུ་ལྟ་བུར། །རྗེས་སུ་འཕྲོ་
བའི་སྟེང་དགུའི་ཚོགས། །འདི་ཀྱན་རྗེས་སུ་འབྲང་བར་འགྱུར། ཁྱོད་ནི་གྲ་གྲུ་ལ་ཞུགས་
ན། །གྲ་གྲུ་ཁོ་ནས་རྗེས་འབྲངས་པས། །སྟེང་དགུ་ཁྱོད་རྗེས་འབྲངས་པ་ཡི། །སྟེང་དགུ་
འདི་ནི་ཉམས་པར་འགྱུར། །ཞེས་པ་ལྟར་གཙོ་བོའི་སྟོན་པ་དེ་ཉིད་འཁོར་རྣམས་ཀྱིས་
སྟོན་པར་མཐོང་ལ། གཙོ་བོ་རང་ཁོ་ན་བདེ་བར་དགའ་ཞིང་། གཞན་ལ་ཕན་འདོགས་
པ་ལ་མི་དགའ་བ་ཞིག་ཡིན་ན། འཁོར་ཡང་དེ་ཁོ་ནར་འགྱུར་ཏེ། དེས་སྒྲ་མའམ་དཔོན་
སུ་ཡང་དྲང་བར་མི་འགྱུར། ཉེས་པར་སྟོན་པ་ལ་དགའ་བར་འགྱུར་དོ། །དེ་ལྟར་དཔོན་
གཡོག་ཐམས་ཅད་ཉེས་པར་སྟོན་པ་འགྲན་བཞིན་(༡༥)སྟོན་ན། བདེ་བ་ཡོད་པའི་གོ་
སྐབས་ལྟ་གཤམ་ཡོད།

གཞན་ཡང་བཤེས་སྤྱིངས་ལས། དེས་པ་བདོག་མང་རི་ལྟར་སྐྱུག་བསྐྱུལ་བ། །འདོད་
པ་ཅུང་རྣམས་དེ་ལྟར་མ་ལགས་ཏེ། །སྤྱི་མཚོག་རྣམས་ལ་མགོ་བོ་རི་སྟེང་བ། །དེ་ལས་
བྱུང་བའི་སྐྱུག་བསྐྱུལ་དེ་སྟེང་དོ། །ཞེས་དེ་ལྟ་བུ་དཔེ་དང་གཏན་ཚིགས་གསལ་བ་ཡོད་
ན། དེ་ལས་བསྐྱོག་སྟེ་མོར་མང་བ་དང་། འཁོར་མང་བ་བདེ་སྟོན་ཆེའོ་ཞེས་སུ་ཞིག་སྟེ།

ཁྱོད་ཀྱིས་ནི་ཆེ་འདི་མེད་ངོ་ཤེས་པ་རྣམས་ལ་ཆེ་འདི་ཡོད་དོ་ཞེས་སྒྲུབ་པ་ཡིན་
 བོ། །

༥ ཡང་ཆོས་ཀྱི་ཕྱིར་དཀའ་སྤྱད་བྱེད་པ་རྣམས་ལ་ཆེ་འདིའི་བདེ་སྦྱིད་མེད་དོ་ཞེས་
 བའང་གིན་ཏུ་མི་རིགས་ཏེ། སློབ་དཔོན་ཞི་བ་ལྷས། འདོད་པ་ངེས་པར་འཇིག་འགྲུར་
 ཞིང་། དཔུལ་ལ་སོགས་པར་ལུང་བྱེད་པ། ཆེན་པོ་མིན་ཕྱིར་དུས་ཀྱན་ཏུ། དུབ་པའི་
 ཆོགས་བྱུང་གང་ཡིན་པ། དེ་ཡི་བྱེ་བའི་ཆ་ཤས་ཀྱིས། ཆོགས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཉིད་
 འགྲུབ་ན། འདོད་ལྷན་བྱང་ཆུབ་སྦྱོད་པ་བས། སྤྱག་བསྐྱེལ་ཆེ་ལ་བྱང་ཆུབ་མེད། ཅེས་
 བ་ལྟར་ཆེ་འདིའི་བདེ་སྦྱིད་ཡོད་པར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས། ཆེ་འདིའི་འདོད་པའི་ཕྱིར་དུ་
 དཀའ་ལས་བྱེད་པ་དེའི་བརྒྱའི་ཆ་ཤས་གཅིག་ཙམ་ཡང་ཆོས་སྒྲུབ་པ་ལ་བྱེད་མི་དགོས་
 ལ། ཞིང་པ་སོ་ནམ་བྱེད་པ་དང་། ཆོང་བྱེད་པའི་དཀའ་ལས་ཙམ་ཞིག་ཆོས་ལ་བྱས་ན།
 སངས་རྒྱས་ལག་པས་ལེན་པ་དང་འདྲའོ། །

གཞན་ཡང་། ཆོས་བྱེད་པ་ཞེས་པ་ནི་གཞན་ཡང་མེད་དེ། སློག་མི་གཙོད། ཀྱུ་མི་
 བྱེད། དེ་བཞིན་དུ་ལས་ངན་པ་མི་བྱེད་པ་ཉིད་ལ་ཆོས་བྱེད་པ་ཟེར་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་
 ལས་ངན་པ་ཅི་ཡང་བྱེད་མི་དགོས་པ་ལས། ལས་ངན་པ་སློག་གཙོད་པ་དང་། ཀྱུ་བ་
 དང་། དེ་བཞིན་དུ་སོ་ནམ་དང་། ཆོང་ཁེ་སློགས་སོགས་མང་དུ་བྱེད་དགོས་པ་བདེ་སྦྱིད་
 ཆེའོ་ཞེས་སྒྲུབ་པ་ཨེ་མ་ཁྱོད་སློ་གྲོས་དང་ལྷན་པ་ཞིག་གོ། ཡང་སློབ་དཔོན་ཞི་བ་ལྷས།
 གསོ་སྤྱད་པ་ལ་པ་འདི་འདྲ་ཡང་། སློན་པའི་མཆོག་གིས་མ་མཛད་དེ། ཆོ་ག་གིན་ཏུ་
 འཇམ་པོ་ཡིས། ཁད་ཆེན་དཔག་མེད་གསོ་བར་མཛད། ཅེས་པ་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 བསྟན་པ་ནི། འདོད་པ་(༡༥ན)བསོད་སྙིམས་ཀྱི་མཐའ་དང་། ངལ་ཞིང་དུབ་པའི་
 མཐའ་གཉིས་སྤངས་པས་བྱེད་པར་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པས་ལུས་ལ་ནད་དང་། སེམས་ལ་
 སྤྱག་བསྐྱེལ་བསྦྱེད་པའི་དཀའ་སྤྱད་བྱེད་པར་མ་གསུངས་ལ། ཡང་སྦྱེས་བྱ་དམ་པ་

འགའ་ཞིག་གིས་དཀའ་སྤྱད་མཛད་པ་ནི། རེད་རང་ལ་དཀའ་སྤྱད་དུ་སྒྲུང་བས་དཀའ་
 སྤྱད་ཅེས་མིང་བཏགས་པ་ཡིན་གྱི། ཁོང་ལ་དཀའ་སྤྱད་ཅི་ཡང་མེད་དེ། བདེ་སྤྱག་ན་
 ཡོད་པ་མིན་ལ། སློའི་བྱད་པར་ཡིན་པས་གང་ལ་ཡང་གོ་མས་ན་ནི་དཀའ་བ་ཅི་ཡང་
 མེད་ལ། མ་གོ་མས་པ་ན་དེ་ལ་དཀའ་བ་ཡོང་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་བློ་བའི་བག་གི་གིང་
 མཐོན་པོའི་ཕྱི་དང་། ཐག་པའི་ཁར་ཐང་བདེ་མོ་ལ་ཕྱིན་མོ་བྱེད་པ་ལྟར་བྱེད་པ་འཕམ།
 ཞིང་པ་དལ་བ་གཅིག་ཀྱང་མེད་པར་སོ་ནམ་བྱེད་པ་ལ་དཀའ་བའི་སྒྲུང་བ་མེད་པ་བཞིན་
 འོ། །དེས་ན་མིང་ལ་རས་པའི་དཀའ་སྤྱད་ལྟ་བུ་འཕམ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སྤྱག་མོ་
 ལ་ལུས་སྤྱོད་པ་ལྟ་བུ་ལ་ནི། ཁོང་རྣམ་པས་དེ་ལ་སློ་གོ་མས་པས་དཀའ་བ་མེད་པ་ལྟ་ཅི་
 སློས། བདེ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡོད་དེ། འཇུག་པ་ལས། རི་ལྟར་བྱིན་ཅིག་ཅེས་སྒྲ་བོས་ཙམ་
 ལས། །རྒྱལ་སྤྱོད་བདེ་འབྱུང་དེ་ལྟར་བྱུང་ནམས་ལ། །ཞི་བར་ཞུགས་པས་བདེ་བ་བྱེད་
 མིན་ན། །ཐམས་ཅད་བཏང་བས་ལྟ་ཞིག་སློས་ཅི་དགོས། །ཞེས་བྱང་སེམས་རྣམས་ལ།
 བྱོད་ཀྱི་དབུ་ལྟ་བུ་དང་ལ་བྱིན་ཅིག་ཅེས་སྒྲ་བོས་པ་ན་བདེ་བ་འབྱུང་བ་དེ་ལྟ་བུ་དག་བཅོམ་
 པ་ཟག་མེད་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་ཞུགས་པ་རྣམས་ལ་ཡང་མེད་ན། སློང་བ་པོ་རྣམས་ལ་ཐམས་
 ཅད་བཏང་བ་ན་བདེ་བ་བྱེད་པར་བསྐྱེད་པ་ལྟ་ཅི་སློས། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །

དེས་ན་གཤམ་ལྡན་དག་གི་ཐམས་ཅད་སློའི་གོ་མས་པའི་བྱད་པར་ཡིན་པས། ཚོས་
 ལའང་སློ་གོ་མས་ན་སྤྱག་བསྐྱེད་མེད་ཀྱི་སྤྱོད་དུ་བདེ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་འབྲལ་ལུགས་ཐམས་
 ཅད་དུ་ཡོད་དོ། །ཞེས་གཤམ་པར་བྱས་ཏེ་ཚོས་ལ་འཇུག་པར་བྱ་ཡི། ཚོས་ལ་དཀའ་སྤྱད་
 སྤྱག་སྒྲུང་དགོས་སོ་ཞེས། ཚོས་དང་ཞེ་འགས་སུ་ཞུགས་པར་མི་བྱའོ། །ཡང་འདི་ལྟར་
 རིན་ཆེན་ཐེང་བ་ལས། མི་བདེ་འང་བྱིར་རྗེས་པན་འགྱུར་བ། །བྱ་བ་བདག་(༡༥བ)
 དང་གཞན་དག་ལ། །བདེ་པན་ལྟ་ཞིག་ཅི་དགོས་ཏེ། །ཚོས་འདི་མནའ་ཡི་ལུགས་ཡིན་
 འོ། །ཞེས་པ་ལྟར། འཇིག་རྟེན་ན་ཡང་དུ་བློ་བའི་ལས་མ་བྱས་པར། རྟོད་བློ་བའི་ཟས་

མི་མྱོང་། བདེ་བའི་སྒྲུབ་འདྲེན་སྒྲུག་བསྐྱེད་ཡིན། ཞེས་གྲགས་པས། ཆོས་ལ་འབྲལ་དུ་
 དཀའ་བ་ཡོད་དུ་ཚུགས་ནའང་། ཡུགས་སུ་སྒྲུབ་བཤའ་བ་ལྟར། བདེ་སྦྱིད་སྒྲུབ་གསུམ་ལྟ་
 དང་མཉམ་པར་ཡོང་ངེས་པས། དེ་འདྲ་དཀའ་སྦྱད་མིན་ཞེས་བརྗོད་པར་རིགས་ཏེ། ཞི་
 བ་ལྟས། སྒྲུབ་ཀྱི་འོ་སྤྱོད་ཆགས་སྤྱང་ཅི་ལྟར། །འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་མི་ངོམས་ན། །རྣམ་
 སྒྲིབ་བདེ་ལ་ཞི་བ་ཡི། །བསོད་ནམས་ཀྱིས་ལྟ་ཅི་བྱིར་ངོམས། །དེ་ལྟས་ལས་ཆར་བྱིན་
 བྱེད་བྱིར། །ཉི་མ་བྱེད་དུས་གདུངས་པ་ཡིས། །སྤྱང་ཆེན་མཆོད་པར་འཇུག་ལྟར། །
 ལས་དེ་ལ་ཡང་འཇུག་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཁོ་བོ་ལ་ལུང་གིས་ཀྱང་མི་
 གཞོད་དེ། ཆོས་ལ་ཞུགས་པ་མང་ཡང་ཆོས་བཞིན་བྱེད་པར་རེ་རེ་ཙམ་ལས་མེད་པ་
 བཞིན་དུ། འཛིག་རྟེན་ན་ཡང་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཚུལ་དང་མཐུན་པ་ནི་གིན་ཏུ་ཏུང་ལ།
 བལ་ཆེར་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཚུལ་དང་མི་མཐུན་པར་མ་རབས་ཀྱི་སྦྱོད་པ་ཁོ་ན་སྦྱོད་དེ། བས་
 བལ་ཆེ་བའི་ཕྱང་པོ་ལ་ནས་ཕྱང་ཞེས་པ་བཞིན་དུ། དེ་ལྟར་བལ་ཆེ་བས་གོ་སྒྲུབ་བ་དང་།
 ཆོགས་ཀྱང་བས་མདོ་བསྟན་བཅོས་ཁ་ཅིག་ལས་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཚུལ་ལུགས་ངན་བ་དེ་
 ལ་འཛིག་རྟེན་ལུགས་ཞེས་བཏགས་ནས། དེ་དང་ཆོས་མི་མཐུན་པར་གསུངས་པ་ཡིན་
 པས། ཁོ་བོ་ལ་མི་གཞོད་དེ། དོན་ལ་དེ་འཛིག་རྟེན་གྱི་ལུགས་མིན་པར་སྒྲུབ་བཤའ་
 ཟིན་པས་སོ། །སོ་ནམ་དང་། ཆོང་ཡང་ཆོས་པས་གཏན་མི་བྱ་བ་མིན་ཏེ། དག་སྦྱོང་ཆོང་
 བྱེད་ཅེས་པ་ལྟར། འདུལ་བ་ནས་ཀྱང་ཆོང་བྱེད་ཚུལ་གསུངས་ཤིང་། ཞལ་ཏ་པས་དག་
 འདུན་གྱི་ཞིང་ལ་སོ་ནམ་བྱེད་དུ་འཇུག་པའང་གསུངས། བྱིམ་པ་དག་བསྟེན་ཆོས་ལྟན་
 སོ་ནམ་དང་ཆོང་བྱེད་པའང་གིན་ཏུ་མང་ངོ་། །དེ་དག་ཀུན་ཏུ་མྱོས་ཆོས་ཆོང་ཐབས་དང་།
 སྒྲུབ་ཆོགས་བཟོ་རྣམས་འཛིག་རྟེན་བརྗོད་པར་བྱེད། །ཅེས་པ་ལྟར་སོ་ནམ་ཆོང་བཟོ་
 རིགས་སྒྲུབ་ཆོགས་པ་སེམས་ཅན་གྱིས་རང་གར་མི་གེས་པས་བསྐྱེད་པ་དང་པོའི་(༡༧ན)
 མི་ལ། སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲུབ་པས་སྒྲོབ་པར་གསུངས། སོ་ནམ་ཆོང་བཟོ་

རིགས་སོགས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཚོས་དང་མི་མཐུན་ཞེས་བྱང་མི་རུང་ལ། བྱང་སེམས་
 གྱིས་རྣམས་ཀྱང་སོ་ནམ་ཚོང་སོགས་སེམས་ཅན་གྱི་ཕྱིར་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱང་གིན་ཏུ་མང་།
 འོན་ཀྱང་སོ་ནམ་སོགས་སྒྲིང་བར་ཁས་སྒྲངས་པས། སོ་ནམ་ཚོང་ཁེ་ལ་སོགས་བྱེད་པ་
 བློ། ཚོས་སྐྱུ་མ་ཟད་འཛིག་རྟེན་ན་ཡང་བཟང་ལས་སྐྱུ་མི་བྱེད་ཀྱི། དན་ལས་སྐྱེད་
 པས་སྒྱིར་ཡ་རབས་རྣམས་དང་། བྱེད་པར་ཡ་རབས་ཀྱི་མཚོག་ཚོས་པས་ཁས་སྒྲངས་
 དང་འགལ་བའི་ཚོང་དང་སོ་ནམ་སོགས་མ་རབས་ཀྱི་ལས་བྱེད་པ་འཛིག་རྟེན་དང་ཡང་
 ག་ལ་མཐུན།

གཞན་ཡང་འཛིག་རྟེན་ན་ཡ་རབས་ཀྱི་ལུགས་ནི་མི་རྣམས་བསྐྱུ་ཞིང་རང་བོད་མར་
 འགྲོ་བའི་ལས་མི་བྱེད་པ་ཡིན་ན། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱིས་མཁན་པོ་སློབ་དཔོན་ལ་
 སོགས་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མདུན་དུ། བྱིམ་པའི་ལས་ཐམས་ཅད་སྒྲིང་
 བར་ཁས་སྒྲངས་ནས། སྒྲར་ཡང་དག་འདུལ་གཉེན་སྦྱོར་། སོ་ནམ་དང་ཚོང་ཁེ་སློགས་
 སོགས་བྱིམ་པའི་ལས་ཐམས་ཅད་བྱེད་ཅིང་། འཛིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ལ་བསྐྱུས་འདེབས་
 པ་ནི། ཚོས་ལྟ་ཅི་སློམ། འཛིག་རྟེན་དང་ཡང་ཨེ་མཐུན། འཛིག་རྟེན་པ་རྣམས་རང་ལ་
 དྲིས་དང་སྒྲིམ་བུ་རྣམས། ལར་ན་ཤེས་རབ་རེ་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་རབ་མེད་ན་
 གཞི་མདོའི་བྱི་བཞིན་དུ་ཅི་ཟེར་གྱི་རྗེས་སུ་རྒྱགས། གང་ལའང་ཏིག་པོ་མེད་པ་རེ་ཡོང་
 བར་སྒྲར་སྟེ། ཤེས་རབ་ཡོད་ན་དབང་ཚོན་ཚོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྱང་བྱ་བ། སྐྱུ་ཅི་ཟེར་ལ་
 མི་ཉན་པར་གང་ཞིག་བྱས་ན་སྐྱག་བསྐྱུལ་བར་འགྱུར། འཐད་པ་ནི་གང་མི་འཐད་པ་ནི་
 གང་སྒྲུལ་དུ་ཐམས་ཅད་ལ་རིགས་པས་བརྟགས་ཤིང་དབྱེད་པས་ལམ་ཡང་དག་པ་རྟེན་
 བས་གང་ཞིག་བྱས་ན་བདེ་བར་འགྱུར། གང་ཞིག་བྱས་ན་སྐྱག་བསྐྱུལ་བར་འགྱུར་བ་
 རྣམས་ལ་ངེས་པ་ཐོབ་སྟེ། གཞན་གྱིས་བསྐྱུར་མི་ཚུགས་ཤིང་། ལམ་ངན་པ་ལ་མི་
 འཇུག་པ་ཞིག་ཡོང་བ་ཡིན་ནོ། །

༥ ཡང་འདི་སྐྱེས་ཏུ་ཆོས་ལེགས་(༡༧) བར་བྱེད་ན་འཛིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་སྒོས་
བཏང་སྟེ་དབེན་པར་ཅི་གཅིག་ཏུ་སྒྱུབ་དགོས་པ་མིན་ནམ། འཛིག་རྟེན་དང་མཐུན་
འཇུག་དོན་དུ་གཉེར་གྱིན་བསྟན་པས་ཆོས་ཡོང་རམ་སྐྱེས་ན། བཤད་པར་བྱ་སྟེ། སྒོབ་
དཔོན་ཞི་བ་ལྟས། སེམས་ཅན་མགྲུ་ལས་བྱུང་བ་ཡིས། །མ་འོངས་སངས་རྒྱས་འགྲུབ་
ལྟ་ཞོག །ཆོ་འདི་ཉིད་ལ་དཔལ་ཆེ་དང་། །གྲགས་དང་སྦྱིད་འགྱུར་ཅིས་མ་མཐོང་། །
ཞེས་དང་། གང་དག་མགྲུ་བར་བྱས་ན་སྦྱིད་པ་དང་། །མགྲུ་བར་མ་བྱས་སྦྱིད་པ་མི་
ཟད་ཐོབ། །སྟོག་ཀྱང་ཡོངས་སུ་བཏང་བར་བྱས་ནས་སུ། །དེ་དག་ཡོངས་སུ་མགྲུ་བར་
བྱ་བའི་རིགས། །ཞེས་སེམས་ཅན་དང་མི་མཐུན་པ་སྤངས་ཏེ། གང་དག་འབ་བྱས་ན་
སངས་རྒྱས་ཐོབ་པ་ལ་རྩོད་པ་ཡང་མེད་པས། སྟོག་ཀྱང་བཏང་ནས་སེམས་ཅན་མགྲུ་
བར་བྱས་ཤིག་ཅིས་གསུངས་ན། བྱེད་ཅག་དེ་ལས་བསྒྲིག་སྟེ་སེམས་ཅན་དང་མཐུན་
འཇུག་དོན་དུ་གཉེར་ན། ཆོས་མི་འགྲུབ་པོ་ཞེས་སྟོན་མ་བྱུང་བ་ཞིག་སྤྲོས་སོ། །

༥ ཡང་གང་དག་འཛིག་རྟེན་དང་མཐུན་འཇུག་དོན་དུ་གཉེར་ན། རྣམ་གཡེངས་
དང་འདྲ་འཛི་མང་དུ་བྱེད་དགོས་པས་ཆོས་སྒྱུབ་པ་དང་མི་མཐུན་ནོ་སྐྱེས་ན་ནི་རང་ཉིད་
སྒོ་གྲོས་ཞན་པར་ཟད་དེ། རང་རྒྱུད་ལ་བརྟན་པ་མ་ཐོབ་བར་དུ་འཛིག་རྟེན་དང་མཐུན་
འཇུག་བྱེད་པའི་ཐབས་ནི་སྒྱེ་བོས་དབེན་པར་ཅི་གཅིག་ཏུ་སྒྱུབས་པ་ཉིད་ཡིན་གྱི་གཞན་
ཅི་ཡང་མེད་དོ། །རྣམ་གཡེང་དང་འདྲ་འཛི་སྦྱོད་ན་ནི་རྒྱ་གཉིས་ཀྱིས་འཛིག་རྟེན་དང་མི་
མཐུན་པ་རེ་ངས་པར་འགྱུར་ཏེ། གཉིས་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་བྱས་པའི་སྒྱེ་བོ་ཐམས་
ཅད་ནི་ཐོག་མེད་ནས་ཉིས་སྦྱོད་ལ་གོམས་པས་རྣམ་གཡེངས་འདྲ་འཛི་འཁྱེད་དང་ཕྱད་
ན་ངས་པར་ཉིས་སྦྱོད་མང་དུ་བྱུང་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་འཛིག་རྟེན་དང་མི་མཐུན་པ་འབྱུང་
ངོ། །ཡང་འདི་ལྟར། ཞི་བ་ལྟས། མཐོ་ལ་ཕྱག་དོག་མཉམ་ལ་འགྲན། །དམའ་ལ་ང་
རྒྱལ་བསྟོད་ན་དེགས། །མི་སྟན་སྤྲོས་ན་ཁོང་ཁྱོ་སྟེ། །ནམ་ཞིག་བྱིས་ལ་ཕན་པ་ཐོབ། །

ཅེས་དང་། སེམས་ཅན་མོས་པ་སྣ་ཚོགས་པས། །རྒྱལ་བ་ཡིས་ཀྱང་མི་མགུ་ན། །བདག་
འདྲ་རན་པས་སྒྲོས་ཅི་དགོས། །ཞེས་(༡༥)གསུངས་པ་ལྟར། བྱིས་པ་རྣམས་ནི་སངས་
རྒྱུ་བྱིས་ཀྱང་མི་མགུ་སྟེ་སྦྲུལ་འབྱེན་ན་གཞན་ལྟ་ཅི་སྒྲོས། བྱིས་པ་རྣམས་བྱིས་ནི་སྦྲུ་
སྦྲེས་བྱ་དམ་པ་གངས་མེད་པ་བྱོན་པ་ཡང་སྦྲུལ་མ་བྱུང་བ་མེད་ལ། སྦྲུང་ནས་འབྱེན་པ་
ཡང་སྦྲུལ་འབྱེན་ཅིང་དྲ་ལྟ་ཡང་སྦྲུལ་འབྱེན་པར་བྱེད་དོ། །དེའི་བྱིར་བྱིས་པ་རྣམས་དང་
མཐུན་འཇུག་བྱེད་པའི་ཐབས་སུ། བྱིས་པ་རྣམས་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་འདུ་འཛི་སྦྱོད་པ་ནི།
རང་ཉིད་སྦྲུན་པར་བྱེད་དོ། །དེ་བས་ན། ཞི་བ་ལྟས། བྱིས་ལས་ཐག་རིངས་བྱོལ་པར་
བྱ། །སྦྲུང་ནས་དག་འབས་མགུ་བྱ་སྟེ། །འདྲིས་ཆེན་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་བར། །ཐ་མལ་པ་
ཅམ་ལེགས་པར་བྱ། །ཞེས་དང་། བགས་ན་རི་དྲགས་བྱ་རྣམས་དང་། །ཤིང་རྣམས་མི་
སྦྲུན་བཟོད་མི་བྱེད། །འགྲོགས་ན་བདེ་བ་དེ་དག་དང་། །ནམ་ཞིག་ལྟན་ཅིག་བདག་
གནས་འགྱུར། །ཞེས་པ་ལྟར་བྱིས་པ་རྣམས་དང་འདྲིས་པ་སྦྲངས་ཏེ། བགས་ཆལ་
དབེན་པ་ལ་སོགས་པར་གནས་ན་དེར་བྱིས་པ་རྣམས་དང་མི་མཐུན་པའི་རྒྱ་སྦྲར་བཤད་
པ་དེ་ཡང་རང་གི་ངང་གིས་འགག་པས། དེའི་ཆེ་འཛིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་དང་མི་མཐུན་
པ་མེད་ཅིང་མཐུན་པར་འགྱུར་ཏེ། དད་ཅིང་མཐུན་པར་འགྱུར། དག་འཁོར་མགུ་བར་
འགྱུར་རོ། །དེ་བས་ན་ཤེས་རབ་དང་ལྟན་པ་དག་གིས་ལྟ་དང་མི་རྣམས་ཀྱི་སྦྲོན་པ།
འཛིག་རྟེན་མཐུན་པ། རྒྱེས་བྱ་འདུལ་བ། སྦྱོད་ལུལ་རན་པ། མཐོང་ན་མི་མཐུན་པ་
མེད་པ་ཞིག་མ་བྱུང་བར་དུ་འཛིག་རྟེན་དང་མཐུན་འཇུག་བྱེད་པའི་ཐབས་ཁ་ན་མ་མཐོ་
བ་མེད་པ་ནི་དེ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །བཤད་གཅི་བྱེད་པ་ཡན་ཆད། ཉིང་འཛིན་སྒྲོམ་པ་མན་ཆད་ཀྱི་
ཆོས་དང་འཛིག་རྟེན་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ལ། །ཆོས་དང་འཛིག་རྟེན་གཉིས་ཆར་མི་འགལ་
བའི། །ཆོ་ག་སྦྲུན་སྦྲུལ་ཚོགས་པ་དགོས་ཞེས་ཉན་ཐོས་སོགས་ལ་རྒྱས་པར་བཀའ་སྩལ་བས། །དེ་
བྱིར་ཁོ་བོའི་ལུགས་ནི་ལེགས་པར་གྱུ་བ། །དེ་ལྟ་མིན་ན་ཆོ་ག་སྦྲུན་ཚོགས་པ། །དགོས་

ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་དེ་སོམས་དང་གྲ། །ཞེས་པ་ནི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་
པ་སྟེ། །།

༥ མདོར་ན་སྟོད་པའི་མཚོག་འཛིག་རྟེན་དང་མཐུན་པའོ་ཞེས་(༡༥བ)སྟེ། །དེར་
མ་བཟང་ལྟ་བུའི་མཚོག་གྲུང་འཛིག་རྟེན་དང་མཐུན་པའོ། །ཞེས་གྲུང་ཁོ་བོ་སྟེ། དབུ་མ་
རང་རྒྱད་པ་མན་ཆད་པལ་ཆེར་གྱིས་འཛིག་རྟེན་དང་མི་མཐུན་པའི་རྟོག་བཟོ་མང་དུ་བྱས་
པས་ལྟ་བུ་རྣལ་མ་མ་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། ལུ་སྟེགས་རྣམས་ཀྱིས་འཛིག་རྟེན་ན་ཡོད་པར་མི་
འདོད་པའི་བདག་དང་གཙོ་བོ་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པར་སྟོ་བཏགས། འཛིག་རྟེན་ན་ཡོད་
པར་འདོད་པ་སྟེ་བ་སྟེ་བྱི་དང་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་སོགས་དུ་མ་ཞིག་ནི་མེད་དོ་ཞེས་སྒྲུར་
བ་བཏབ་སྟེ་དེ་བཞིན་དུ་རང་སྟེ་རྣམས་ཀྱིས་གྲུང་། བརྗོད་དུ་མེད་པའི་བདག་དང་།
རྒྱལ་ཆ་མེད་དང་། དོན་སྟོག་ན་མོ་དང་། ཀྱུན་གཞི་སོགས་སྟོ་བཏགས། བྱི་དོན་མེད་པ་
སོགས་འགའ་ཞིག་ནི་སྒྲུར་བ་བཏབ། བོད་གངས་ཅན་འདྲིར་ཡང་། ཁ་ཅིག་གིས་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་ནང་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲུ་མཚན་དཔེས་སྒྲས་པ་རྟག་
བརྟན་ཡོད་དོ་ཞེས་སྟོ་བཏགས། པལ་ཆེར་གྱིས་ནི། སངས་རྒྱས་དང་སེམས་ཅན་བྱི་
དང་ནང་གི་ཚོས་ཐམས་ཅད་འབྲུལ་པ་གཞི་མེད་ཅུ་བྲལ་མེད་བཞིན་དུ་ཡོད་པར་སྒྲུར་བའི་
འབྲུལ་སྒྲུར་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྒྲུར་འདེབས་ཀྱི་ལྟ་བུ་སྟེགས་ལས་གྲུང་ཞན་པ་མང་དུ་
བྱུང་སྟེ། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འཛིག་རྟེན་གང་གིས་གྲུང་མ་མཐོང་ཞིང་མ་དམིགས་པ་ནི་
ཡོད་དོ་ཞེས་སྟོ་བཏགས། མ་ལས་པ་ནས། བ་ལང་རྗེའི་བར་ཐམས་ཅད་ལ་གྲགས་ཤིང་
གྲུབ་པ་ནི་མེད་དོ་ཞེས་སྒྲུར་བ་བཏབ་པས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡང་མིན།
འཛིག་རྟེན་དང་ཡང་མི་མཐུན་པ་ལ་ལགས་པར་གདའ། གལ་ཏེ་འཛིག་རྟེན་རྣམ་འདྲེན་
རྣམས། །འཛིག་རྟེན་མཐུན་པར་མི་འཇུག་ན། །སངས་རྒྱས་ཚོས་ཉིད་གང་ཡིན་
དང་། །སངས་རྒྱས་སུ་ཡང་ཤེས་མི་འགྱུར། །ཞེས་འཇུག་འགྲེལ་དུ་མདོ་དྲངས་པ་དང་།

སྒོ་བ་དཔོན་གྱི་སྒྲུབ་གྱིས། བ་སྒྲིབ་ལ་ནི་མ་བརྟེན་པར། །དམ་པའི་དོན་ནི་རྟོགས་མི་
འགྱུར། །ཞེས་པས་འཇིག་རྟེན་དང་མཐུན་འཇུག་སྤངས་ནས། འཇིག་རྟེན་ན་རི་ལྟར་
གྲགས་ཤིང་གྲུབ་པའི་བ་སྒྲིབ་ལ་མ་བརྟེན་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་ལུགས་དོན་དམ་པ་མི་རྟོགས་
པས་ལྟ་བ་རྣལ་མ་མི་ཡོང་གསུངས་(༡༧)པར་གདའ། འོ་ན་རི་ལྟར་བྱེད་བྱས་པས།
མདོ་ལས། འཇིག་རྟེན་ནི་དང་ཅོད་ཀྱི། ང་ནི་འཇིག་རྟེན་དང་མི་ཅོད་དེ། འཇིག་རྟེན་ན་
གང་ཡོད་པར་འདོད་པ་དེ་ནི་དང་ཡང་ཡོད་པར་འདོད་དོ། །འཇིག་རྟེན་ན་མེད་པར་
འདོད་པ་དེ་ནི་དང་ཡང་མེད་པར་འདོད་དོ། །ཞེས་དང་། ཅུ་ཤེར། གང་ལ་སྒྲོང་བ་ཉིད་
རུང་བ། །དེ་ལ་ཐམས་ཅད་རུང་བར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། འཇུག་པ་ལས། ལུས་པ་སྒྲུབ་
ལུ་རེ་ལྟེ་དམག་དང་ནགས་ཆལ་སྤེང་བ་ལྟོན་ཤིང་དང་། །ཁང་བྱིས་ཤིང་རྟ་སྤོན་དང་
མགོན་གནས་ལ་སོགས་དངོས་རྣམས་གང་དག་དང་། །དེ་བཞིན་གང་དག་སྒྲོ་ནས་སྒྱེ་
འདིས་སྒྲིབ་པ་དེ་རྣམས་རྟོགས་བྱ་སྟེ། །གང་ཕྱིར་བྱུང་དབང་དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་ལྟ་བུ་ཅིག་
ཅོད་མི་མཛད་ཕྱིར་རོ། །ཡན་ལག་ཡོན་ཏན་འདོད་ཆགས་མཆོན་ཉིད་དག་ནི་བྱུང་ཤིང་
ལ་སོགས་དང་། །ཡོན་ཏན་ཅན་ཡན་ལག་ཆགས་དང་མཆོན་གཞི་མེ་ལ་སོགས་དོན་
དག །དེ་རྣམས་ཤིང་རྟེན་རྣམ་དབྱེད་བྱས་པས་རྣམ་བཟུང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། །དེ་
ལས་གཞན་དུ་གྱུར་པར་འཇིག་རྟེན་གྲགས་པའི་སྒྲོ་ནས་ཡོད་པ་ཡིན། །ཞེས་པས།
ལུས་པ་དང་། ལྷུས་ལྷུ་དང་། རེ་ལྟེ་དང་། དཔུང་བཞིན་དམག་དང་། ནགས་ཆལ་དང་།
སྤེང་བ་དང་། ལྟོན་ཤིང་དང་། ཁང་བྱིས་དང་། ཤིང་རྟ་དང་། ཡན་ལག་ཅན་དང་ཡན་
ལག །ཡོན་ཏན་དང་ཡོན་ཏན་ཅན། འདོད་ཆགས་དང་ཆགས་པ་ཅན། མཆོན་ཉིད་དང་
མཆོན་བྱ། མེ་དང་བྱུང་ཤིང་། ལར་ན་བགྲངས་པས་ག་ན་ལང་། རྩིས་བསྟུས་ན་བྱི་ནང་
གི་ཆོས་ཐམས་ཅད་འཇིག་རྟེན་ལ་རི་ལྟར་གྲགས་པ་ལྟར་ཡོད་པར་ཁས་ལེན། འཇུག་
པར། ཀུན་གཞི་ཡོད་ཅིང་གང་ཟག་ཉིད་ཡོད་ལ། །ལུང་པོ་འདི་དག་འབའ་ཞིག་ཉིད་

ཡོད་ཅེས། །བསྟན་པ་འདི་ནི་དེ་ལྟར་ཆེས་ཟབ་དོན། །རིག་པར་མི་འགྱུར་གང་ཡིན་དེ་
ལའོ། །ཞེས་པས་བདག་དང་། དབང་ལྷན་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེ་མཚན་དཔེ་ཅན་
རྟག་བརྟན་ཀྱང་གཞི་སོགས་ནི་ཡོད་ན་དམིགས་སུ་རུང་བ་ལས། འཇིག་རྟེན་སུ་གང་
གིས་ཀྱང་མ་དམིགས་པས་ནམ་ཡང་མེད་པར་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་སྒྲོ་
འདོགས་དང་སྒྱུར་འདེབས་ཀྱི་(༡༩བ)མཐར་མ་ལྟར་བའི་དབུ་མའི་ལམ་དྲང་པོ་ཞིག་
ཡོང་བ་ལགས་པར་གདའ་སྟེ། ད་ལྟ་འཇིག་རྟེན་གྲགས་སྟེ་སྒྱུད་པའི་དབུ་མ་པ་ཞེས་
མཁས་པ་རྣམས་ལ་གྲགས་པ་ཡིན་ནོ། །

འོ་ན་འཇིག་རྟེན་ན་རྣམ་དག་རི་ལྟར་ཡོད་པ་དེ་ལ་བྱུང་པར་ཡེ་མེད་པ་ཡིན་ནམ་
ཞེ་ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་གདོད་མ་ནས་སྟོང་ཞེས་པའི་གཅིག་པོ་འདི་བསྟོན། གཞན་
འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྟོན་རྣམས་ལ་བཅས་བཅོས་ཡེ་མ་སོང་བ་འཇོག་པ་ལགས་སོ། །སངས་
རྒྱས་ཀྱང་གྱི་ཡུམ་འདི་ནི་རྒྱལ་སྐྱེས་རྟག་ཏུ་དུ་ལྟར་བཅའ་བར་རིགས་པས། ཁོ་བོས་
ཀྱང་རྣམ་དཔྱད་ཅན་རྣམས་ལ་དཔྱད་པའི་སྒྲོ་ཅམ་བསྟན་ཏེ། དམིགས་པ་མེད་པའི་
ཐུགས་རྗེ་ཅན། ཤར་ཙོང་ཁ་པས་རྒྱས་པར་སྤྱེ་བཞུགས་ས། ཁོ་བོས་བཤད་ཅི་དགོས་སྟམ་
དུ་འདིར་སྒྲོས་པ་མ་བྱས་སོ། །

༥ ཞར་ལ་བྱུང་བ་བཤད་ནས། ད་ནི་སྐབས་ཀྱི་དོན་ལ་འཇུག་པར་བྱའོ། །འདི་
ལྟར་ཆོས་མི་ཤེས་པ་ཤེས་པར་བྱ་ས་ཡོད་པ་བཞིན་དུ། འཇིག་རྟེན་མི་ཤེས་པ་སྒྲིན་པ་
ལྷན་ལྟར་སྒྲུགས་པ་ཡང་སྒྱུར་འཇིག་རྟེན་ཤེས་པར་འགྱུར་བ་བྱ་ས་ཡོད་དོ། །དུང་འགོ་
ལ་ཡང་བསྐྱབས་ན་གང་ཡང་ཤེས་པར་ཡོད་པར་སྒྲུང་ན། མིའི་རྟེན་ལ་ལྟ་ཅི་སྟོས། དེ་
ནས་ད་ནི་དེའི་ཐབས་བཤད་པར་བྱའོ། །སྤར་རི་སྐད་བཤད་པ་ལྟར་ཆོས་འཇིག་རྟེན་
གང་ཡང་མི་ཡོང་བའི་རྒྱུ་རྩ་བ་ནི། བྱ་བ་དང་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ལ་སྒྲོངས་པ་ཡིན་ལ། །
ཆོས་འཇིག་རྟེན་གང་ཡང་ཡོང་བའི་རྒྱུ་རྩ་བ་ནི་བྱ་བ་དང་མ་ཡིན་པ་ལ་མཁས་པ་ཡིན་

ནོ། །དེ་བས་ན་དོན་གྱི་དབང་འདི་གཟིགས་ནས། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཚུལ་ལུགས་ལ་
བརྩམས་ཏེ་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་། མཁས་པའམ་ཤེས་རབ་ཆེ་བ་ཉིད་ལ་
བསྐྱགས་པ་མཛད་དེ། སྤར་ཡང་མང་དུ་བཤད་ཅིང་། སློབ་དཔོན་གྱུ་སྐྱབ་ཀྱིས་ཀྱང་།
ཤེས་རབ་མེད་པའི་སྤྱན་སྤྱུང་ཆོགས། །གནམ་བབས་བཞིན་དུ་བྱུང་ན་ཡང་། །སྐད་
ཅིག་ཁོ་ནར་དེ་དག་མེད། །མ་རུངས་པ་རྣམས་བཤད་པ་བཞིན། །ཤེས་རབ་མིག་སྤྱེ་
རྣམས་ལ་ནི། །སྐད་པ་རྣམ་པར་འཛིག་འགྱུར་ཏེ། །ལག་ན་མར་མེ་ཐོགས་པ་ཡི། །
མདུན་ན་སྤྱན་པ་(༣༠ན)མེད་པ་བཞིན། །ཞེས་དང་། ཤེས་རབ་ལྡན་པ་སློབ་མི་
ཐོགས། །གཞན་གྱིས་བྱིང་མི་འཛིག་ཅིང་བརྟན། །བསྐྱབས་མི་ཚུགས་སྐུལ་པོ་སྟེ། །དེ་
བས་ཤེས་རབ་ལྟར་སྤངས་མཛོད། ཅས་དང་། ལེགས་པཤད་ལས་ཀྱང་། མཁས་
པའམ་ཤེས་རབ་ཆེ་བར་དགོངས་ནས་དེའི་སྤྱགས་པ་ཉིད་བཛོད་པ་མཁས་པ་བརྟག་པའི་
རབ་བྱེད་ཐོག་མར་མཛད་དེ། མཁས་པ་ཇི་ལྟར་ཐབས་རྟུགས་ཀྱང་། །བྱུན་པོ་འཇུག་
པའི་ལམ་མི་འགོ། །ཆར་འདོད་བྱེད་སློབ་ན་ཡང་། །ས་ལ་བབས་པའི་ཚུ་མི་འབྱུང་། །
ཤེས་རབ་ལྡན་པ་མགོ་བསྐྱར་ཡང་། །བྱ་བའི་ཆ་ལ་སྤོངས་མི་འགྱུར། །སྟོན་ཆགས་
གྲོག་མ་མིག་མེད་ཀྱང་། །མིག་ཅན་གཞན་ལས་ལྟག་པར་མགྱོགས། །ཞེས་སོགས་
གསུངས་སོ། །ཤེས་རབ་ལ་ཡང་མང་དུ་མོད་ཀྱང་འདིར་ནི་སྤོངས་པ་མེད་པའི་ཤེས་
རབ་ཉིད་སྐབས་དོན་ཡིན་ཏེ། སྤང་དོར་གྱི་ཆོས་རྣམས་ལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་འབྱེད་
པའི་ཤེས་རབ་ལ་གཏི་མུག་མེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཤེས་རབ་དེ་ཡང་ཐོས་པ་མང་
དུ་བྱས་པ་ལས་འབྱུང་སྟེ། འདི་ལྟར་སྐྱེས་རབས་སུ། ཐོས་པ་གཏི་མུག་སྤྱན་སེལ་སྒྲོན་
མེ་ཡིན། །སྐུན་པོ་ལ་སོགས་མི་བྱེད་ནོར་གྱི་མཆོག་ །ཀྱན་དུ་སྤོངས་པའི་དག་འཛོམས་
མཆོན་ཆ་ཡིན། །ཐབས་ཚུལ་མན་ངག་སྟོན་པས་གྲོགས་གྱི་མཆོག་ །ཐོངས་པར་གྱུར་
ཀྱང་མི་འགྱུར་མཛའ་བོ་ཡིན། །གནོད་པ་མེད་པའི་མྱ་ངན་ནད་གྱི་སྒྲན། །ཉེས་པ་ཆེན་

བོའི་དཔུང་འཛོམས་དཔུང་གི་མཚན། །གྲགས་དང་དཔལ་གྱི་གཏེར་གྱི་མཚན་གྱུང་
 ཡིན། །ཡ་རབས་རྣམས་དང་ཐུད་ན་སྐྱེས་གྱི་མཚན། །ཚོགས་གྱི་ནང་ན་མཁས་པ་མགྲུ་
 བར་འགྱུར། །ཕས་གྱི་ཚོལ་བ་ཉི་མའི་འོད་དང་འདྲ། །འགྲན་པ་རྣམས་གྱི་གྲགས་དང་
 དྲིགས་པ་སེལ། །མི་ཤེས་རྣམས་ཀྱང་རབ་རྒྱ་དགར་འགྱུར་ནས། །མིག་དང་བཞིན་
 མདངས་རབ་རྒྱ་གསལ་གྱུར་ཅིང་། །ལག་པའི་སེགོལ་མགྲུ་བྱེད་རྒྱུ་པ་ཡིས། །ཁྱད་
 བར་རབ་རྒྱ་བྱེད་བརྒྱུ་བར་སྒྲོག། །རྟགས་གྱི་དོན་རྣམས་རབ་རྒྱ་གསལ་བར་སྟོན། །
 གཙུག་ལག་ལུང་དང་སྒྲ་ཚོགས་སྟོན་དང་མཐུན། །གཉེན་ཞིང་སྤྱངས་པས་ཡིད་དུ་འོང་
 བའི་བྱིར། །མེ་ཏོག་ཐེང་བ་མ་རྟིང་བཀྲམ་པ་བཞིན། །དུལ་བའི་རབ་རྒྱ་གསལ་བའི་
 སྒྲོབས་པ་སྐྱེ། །གྲགས་པ་ཆེན་པོ་འབྲལ་དུ་འགྱུར་བར་བྱེད། །སྒྲ་ལྟེ་བདེ་འགྱུར་ཁྱད་
 བར་ཅན་གྱི་རྒྱ། །ཐོས་པའི་དཔལ་གོམས་དོན་གསལ་རྟོགས་པར་འགྱུར། །ཐོས་དང་
 ལྟན་ན་འགལ་བ་མེད་པ་ཡི། །འཁོར་གསུམ་ལམ་ལ་རབ་རྒྱ་གནས་པར་འགྱུར། །
 གོམས་པའི་རྗེས་འཇུག་སྒྲུབ་པ་སྟོང་པོར་བྱེད། །སྐྱེ་བའི་རྗེས་ལས་ཚོགས་ཚུང་ཐར་བར་
 འགྱུར། །ཞེས་དང་། །ལེགས་བཤད་ལས་ཀྱང་། །སྒྲུབ་པོ་མི་བསྐྱབ་པོ་མཚར་འཛིན། །
 མཁས་པ་སྒྲོབ་ལ་ངོ་མཚར་འཛིན། །དེས་ན་ཤེས་རབ་མེད་པ་ཡིས། །སྒྲུབ་པོ་ཡོན་ཏན་
 མི་སྒྲོབ་ལ། །མཁས་པ་རྒྱས་གྱི་རིག་པ་སྒྲོབ། །བརྟགས་ན་ཤེས་རབ་མེད་ཉིད་གྱིས། །
 །སྒྲུབ་པོས་འབད་པ་ལྷག་པར་དགོས། །སྐྱེ་བ་ལྷ་མར་མ་བསྐྱབས་པས། །ཆེ་འདིར་སྒྲུབ་
 པ་མཐོང་ནས་ནི། །བྱི་མར་སྒྲུབ་པོར་སྐྱེས་དོགས་པས། །ཆེ་འདིར་དཀའ་ཡང་འབད་དེ་
 མཉན། །བསྐྱོམ་ན་ཐོས་པ་མི་དགོས་ཞེས། །སྒྲུབ་པོ་སྒྲོ་བྱ་ཚུང་དུ་སྒྲུ། །ཐོས་པ་མེད་
 བའི་སྒྲོམ་པ་ཅམ། །འབད་ཀྱང་དུད་འགྲོའི་སྒྲུབ་ཐབས་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
 དེས་ན་སྒྱིར་ཐོས་པ་མར་དུ་བྱ། །ཁྱད་པར་རིགས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཞིག་ལ་སྤྱངས་ན་
 བོ། །དེས་པར་ཤེས་རབ་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྐྱེས་ནས། །བྱ་བ་ཅི་འདྲ་བ་བྱེད་ཀྱང་འབྲལ་དུ་འདི་

འདྲ་ཐུགས་སུ་འདི་འདྲ་ཡོང་། །ཞེས་སྒྲོས་དཔྱད་རྒྱས་པ་ཞིག་འོང་སྟེ། འདི་ལྟར་རིགས་
 པའི་གཞུང་ལུགས་ལ་སྦྱངས་ན་གིན་ཏུ་ལྟོག་ཏུ་གྱུར་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྱུད་ཡུལ་དངོས་
 བོ་དེ་ཉིད་གཏན་ལ་འབེབས་རྒྱས་ན། ཆེ་འདིའི་བྱ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་རྒྱས་པ་ལྟ་ཅི་
 སྒྲོས། དེ་ལྟར་བྱས་པས་ཤེས་རབ་སྐྱེས་ནས་གང་ཡང་བཤད་པས་གོ་བ་ཞིག་བྱུང་ན།
 གྲུབ་མཐའི་རྣམ་དབྱེ་ཙམ་ལ་ཆོག་ཤེས་མི་བྱ་བར་སྒྱུད་སྒྲིགས་རྣམས་ལ་བརྟགས་གིང་
 དབྱད་པས་མཁས་པར་བྱ་སྟེ། ཤེས་རབ་བརྒྱ་བར། ལེགས་པར་བརྟགས་ཏེ་བྱེད་པ་
 ལ། །མ་རུངས་པ་དག་མི་སྣང་སྟེ། །འཕྲོད་པ་བཟུང་ལུས་ལ་ནི། །ནད་ཀྱི་བར་ཆད་མི་
 འབྱུང་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་(༡༢)ཤེས་རབ་བརྒྱུད་པའི་དགོས་པ་ལུས་ངག་
 ཡིད་གསུམ་གྱི་ཀུན་ཏུ་སྒྱུད་པ་དག་པར་བྱ་བ་ལས་གཞན་མེད་པས་སོ། །དེ་ཡང་སྐྱེས་
 བྱ་དམ་པ་ཡ་རབས་ཀྱི་སྒྱུད་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། སྒྱུད་པ་དེ་ལས་ཆེ་འདིར་དགོས་པ་
 གང་ཐོབ་པ་དང་། བྱི་མ་པན་ཆད་དུ་དགོས་པ་གང་ཐོབ་པ་སོགས་སྒྲ་མ་ལ་མཉན་པ་
 དང་། རང་གིས་ཀྱང་བརྟགས་ཤིང་དབྱད་དེ་ངེས་པ་ཐོབ་ནས་གཞན་གྱི་བྱིང་མི་འཛོག་
 པར་འགྱུར་བར་བྱའོ། །འདི་ལྟར་སྐྱེས་བུ་ཡ་རབས་ཀྱི་སྒྱུད་པ་ནི་རིམ་པ་གསུམ་ཡོད་དེ།
 གང་ཤེས་རབ་དང་ལྷན་པས་དགེ་བ་བཅུ་སྒྱུད་པ་ཞིག་བྱུང་ན། འཛིག་ཏེན་དང་བསྟན་
 བ་འཛིག་ཏེན་ཤེས་པའི་དོན་གོ་ཆང་བ་ཞིག་ཡོད་སྟེ། གཞན་གྱིས་སྟན་པ་བརྗོད་ཅིང་།
 ཁོ་བོའི་ཆེ་འདིའི་མདུན་མ་ལ་བྱབ་ཡེ་མེད་པ་ཞིག་ཡོད་པས་སོ། །ཆོས་དང་བསྟན་ན་དེ་
 ལ་སྐྱེས་བུ་རུང་འདི་སྒྱུད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རོ་བོས། གང་ཞིག་ཐབས་ནི་གང་དག་གིས། །
 འཁོར་བའི་བདེ་བ་ཙམ་དག་ལ། །རང་ཉིད་དོན་དུ་གཉེར་བྱེད་པ། །དེ་ནི་སྐྱེས་བུ་ཐ་
 མར་ཤེས། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །དེས་དགེ་བཅུའི་སྟངས་དུ་ངན་ལས་སུ་གྱུར་པ་ཐ་ན་རྩ་དང་
 ཤིང་སོགས་གཙོད་པ་དང་། འབྲུ་སོགས་སྦྱེ་མར་འཐག་པ་དང་། མེ་འབུད་པ་དང་། ས་
 བཞོ་བ་སོགས་ཡ་རབས་ཀྱི་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ཐམས་ཅད་སྤང་བ། དགེ་སྒྲོང་རྣམ་པར་

དག་པ་ལྟ་བུའི་སྤྱོད་པ་ཞིག་བྱས་ན། འཇིག་རྟེན་དང་བསྐྱུན་ན་འཇིག་རྟེན་གཤམ་པ་
 འབྲིང་ཞིག་ཡོང་སྟེ། འཇིག་རྟེན་ན་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་འདི་ནི་སྐྱེས་ཁུ་དམ་པ་འོ། །སྐྱེས་
 ཁུ་ཡ་རབས་སོ། །ཕྱག་བྱ་བའི་གནས་སོ། །བཀྱར་སྟེ་བྱ་བའི་གནས་སོ། །ཞེས་བརྗོད་
 ཅིང་བདེ་སྤྱོད་སྟན་གསུམ་ཡོང་བ་ཞིག་ཡོང་བས་སོ། །ཆོས་དང་བསྐྱུན་ན་སྐྱེས་ཁུ་འབྲིང་
 གི་སྤྱོད་པ་ཡིན་ཏེ། རོ་བོས། སྤྱོད་པའི་བདེ་ལ་རྒྱབ་སྟོགས་གིང་། སྤྱིག་པའི་ལས་ལས་
 རྟོག་བདག་ཉིད། །གང་ཞིག་རང་ཞི་ཙམ་དོན་གཉིད། །སྐྱེས་ཁུ་དེ་ནི་འབྲིང་ཡིན་
 བོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །སྤྱོད་པའི་སྟངས་དུ་རང་དོན་ལ་བརྩོན་པ་ནམ་འབྲུགས་
 ཙམ་དང་། མ་ལྟོགས་ཙམ་བྱེད་པ་ནི་དུད་འགོ་ལ་(31)ཡང་ཡོད་ཀྱི་དེ་བས་ན་རང་
 དོན་སྐྱབ་པ་ནི། དུད་འགོ་དང་བྱུན་མོང་བ་ཡིན་པས། དེ་ཙམ་གྱིས་སྐྱེས་ཁུ་ཆེན་པོར་མི་
 འབྱུང་གི། །ས་གཞི་ཆེན་པོ་ལྟར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ལོངས་སྤྱོད་པའི་གནས་
 སུ་གྱུར་གྱང་སྐྱོ་བ་མེད་པ་ནི། །སྐྱེས་ཁུ་ཆེན་པོའི་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རིག་ནས། རང་
 ཡལ་བར་དོར་ནས་སེམས་ཅན་ལ་ཉེ་རིང་མེད་པར་ཡན་འདོགས་པ་ཞིག་བྱུང་ན། འཇིག་
 རྟེན་དང་བསྐྱུན་ན་འཇིག་རྟེན་གཤམ་པའི་སྤུལ་དུ་བྱིན་པ་ཞིག་ཡོང་སྟེ། སྤྱོད་འཇུག་ཏུ།
 འཇིག་རྟེན་བདེ་བ་ཇི་སྟེད་པ། །དེ་ཀུན་གཞན་བདེ་འདོད་ལས་བྱུང་། །འཇིག་རྟེན་སྟག་
 བསྐྱུལ་ཇི་སྟེད་པ། །དེ་ཀུན་བདག་བདེ་འདོད་ལས་བྱུང་། །མང་དུ་བཤད་ལྟ་ཅི་ཞིག་
 དགོས། །བྱིས་པ་རང་གི་དོན་བྱེད་དང་། །བྱབ་པ་གཞན་གྱི་དོན་མཛོད་པ། །འདི་
 གཉིས་ཀྱི་ནི་བྱུང་པར་ལྟོས། །ཞེས་དང་། ས་པཌ་གྱིས། མི་གང་གཞན་དོན་གཙོར་བྱེད་
 པ། །གཡོ་ཙན་རང་དོན་བྱེད་པ་འདྲ། །ཞེས་པ་ལྟར། འཇིག་རྟེན་ན་འདི་ནི་བདག་ཅག་
 གི་ཡ་དང་མ་ཡིན་ནོ། །མགོན་ནོ། །སྐྱབས་སོ། །དཔུང་གཉན་ནོ། །སྤྲོ་མའོ། །བཤེས་
 སོ། །ཞེས་རང་གི་སྟོག་ལས་གྱང་ཡངས་པར་འཇོན་པ་ཞིག་ཡོང་བས་སོ། །དེ་ཡང་ཡ་
 ཡིས་སུ་ལ་ཇི་ལྟ་བར། བྱེད་ཀྱིས་འཁོར་ལ་བྱམས་བགྱིས་ན། །སུ་ཡིས་ཡ་ལ་ཇི་ལྟ་བར།

ཁྱོད་ལ་ཞབས་འབྲིང་དགའ་བར་བཀྱིད། ཁྱིམ་པ་ལྟར་ཡར་བྱ་ལྟར་བསྐྱུངས་ན། ཚུར་
པ་ལྟར་སྒྲོང་བ་ཚོས་ཉིད་ཡིན་ནོ། ཚོས་དང་བསྐྱུན་ན་དེ་ལ་སྒྲིམ་བྱ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་སྟེ།
རྩོམ་པ་རེ། རང་རྒྱུད་རྟོགས་པའི་སྒྲིག་བསྐྱེད་ཀྱིས། གང་ཞིག་གཞན་གྱིས་སྒྲིག་བསྐྱེད་
ཀྱིན། ཡང་དག་ཟད་པར་ཀྱན་ནས་འདོད། སྒྲིམ་བྱ་དེ་ནི་མཚོག་ཡིན་ནོ། ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་རོ། རྟེན་ལྟར་འཛིན་རྟེན་གྱིས་པ་རབ་འབྲིང་ཐ་གསུམ་ཡང་དེ་ཡིན་ལ།
འཛིན་རྟེན་ཡོང་བ་བྱེད་ཐབས་ཀྱང་དེ་ཡིན་ནོ། ཐབས་ཀྱི་མདོར་བསྐྱུས་ན་ཡང་དག་པའི་
གེས་རབ་བསྐྱེད་པ་དང་། མ་སྒྲིབ་པའི་སྒྲོང་བ་བྱེད་པ་གཉིས་སུ་འདུ་སྟེ། བཤེས་སྒྲིང་ལས།
སྒྲིམ་བྱ་རིགས་གཞུགས་ཐོས་དང་ལྟན་ནམས་ཀྱང་། ཤེས་རབ་རྒྱུ་ཁྱིམ་སྒྲིང་ལ་བ་བཀྱིར་
མ་ལགས། རྟེན་ལྟར་གང་ལ་ཡོན་ཏན་འདི་གཉིས་(༡༢)ལྟར། རྟེན་ཡོན་ཏན་གཞན་
དང་བྲལ་ཡང་མཚོད། ཁྱིམ་པས་སོ། སྒྲོང་བ་ཡང་སོ་ཐར་དང་བྱང་སེམས་ཀྱི་འདུལ་བ་
ལས་རྒྱུ་ཆེར་སྟོན་ཏེ། ང་ནི་མྱ་ངན་འདས་ཀྱུར་ན། འདི་ནི་ཁྱོད་ཀྱི་སྟོན་པ་ཞེས། རང་བྱུང་
ཉིད་ཀྱིས་གྲུས་བཅས་པར། ཁན་ཏན་དག་སྒྲོང་ཚོགས་མདུན་བསྟོད། ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར་རོ། རྟེན་ལྟར་མི་ཡོང་བའི་རྒྱ་རྒྱུན་ནམས་སྒྲོང་བ་ལ་ཡང་འབད་པར་བྱ་སྟེ། ས་པཎ་
ཀྱིས། བསམ་པ་ཅུང་ཟད་ཡོད་ནམས་ཀྱིས། སྒྲོན་དེ་མནགས་ལ་གདོན་པར་བྱ། སྒྲོན་
དུ་གོ་ཡང་མི་སྒྲོང་ན། མི་ཡིན་སྐྱུ་ལྟ་མ་སེམས་ཤིག ཁྱིམ་པས། དེ་ལ་ཡང་གཉེན་
ཆགས་པ་དང་། དགའ་ལ་ཞེས་པ་ལྟར་བྱེད་སྒྲོན་ཡོད་ན། འདོད་ཆགས་ཞེས་པ་གཉིས་
དམིགས་སྒྲུར་བཤད་པ་ལྟར་བསམ་ཞིང་། དགའ་ལ་སྐྱུང་བ་དང་གཉེན་ལ་ཆགས་པ་
འདིས་བདག་གཞན་ཐམས་ཅད་སྐྱུང་དུ་བཅུག རྟེན་ཆུང་དགའ་ལ་སྐྱུང་བ་དང་།
གཉེན་ལ་ཆགས་པར་བྱེད་ན་བྱེད་རིམ་གྱི་སྐྱུ་ལྟ་མ་ཐམས་ཅད་དུ་མ་བརྟེན་པར་
བྱས་ན་དེས་སྒྲོན་གང་ཡང་ཆོག་མེད་པར་སྒྲོང་བྱས་ཏེ། ཞི་བ་ལྟས། གོམས་ན་སྐྱུ་བར་
མི་འགྱུར་བའི། རྟོན་དེ་གང་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། ཞེས་དང་། ཉིང་རེ་འཛིན་རྒྱལ་པོར།

རི་ལྷ་རི་ལྷ་ར་མང་དུ་མིས་བརྟགས་ན། རི་ལ་གནས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དེས། རི་ལྷ་
 དེ་ལྷ་ར་དེ་ལ་སེམས་གཞིལ་འགྱུར། ཞེས་པས་སོ། རང་ལ་ཉེས་སྒྲིབ་མེད་ན་ནི་སྤྱི་
 གང་གིས་ཀྱང་སྤྲད་མི་རུས་ཏེ། ས་པཎ་གྱིས། རང་གིས་སྤྱོད་ངན་མ་བྱས་ན། བརྒྱ་
 བྱེན་གྱིས་ཀྱང་སྤྲད་མི་རུས། རྒྱ་མིག་རང་ཉིད་མ་སྐྱམས་ན། ས་ཡིས་མནན་པས་ག་
 ལ་བྱུང། ཅིས་པས་སོ། རི་ལྷ་ར་ན་ཁོ་བོས་སྒྲིབ་བྱ་རྣམས་དབུགས་ལྷུང་བ་ཡིན་ནོ། །
 འདི་ལྷ་ར་ཆེ་འདི་འཛིག་རྟེན་གྱི་བྱ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ནི། རོན་ཅུང་དུ་ཞེས་ཀྱང་
 སྤྱི་བར་མི་བྱ་སྟེ། དེ་ནི་ཆོས་དང་འཛིག་རྟེན་མི་མཐུན་པར་འདོད་པའི་ལོག་རྟོག་སྤྱིང་ལ་
 རྟགས་པར་སྤང་ན། སྤྱིང་བཤད་པ་རྣམས་རྟོགས་ན་ཆེ་འདི་དང་བྱི་མ་གང་བྱེད་ཀྱང་
 རང་ལ་གལ་ཆེ་བར་མ་ཟད་གཞན་གྲིད་ན་འང་གིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བར་མཐོང་སྟེ། བཞི་བརྒྱ་
 བ་ལས། གང་ཞིག་གང་(༤༩བ)ལ་གང་དགའ་བ། རི་ཡི་དེ་དེ་སྤྱིང་བཤད་བྱ། །
 ཉམས་པར་གྱུར་པ་དམ་ཆོས་ཀྱི། སྤྱོད་ནི་ཅིས་ཀྱང་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་དང་། རི་ལྷ་ར་གྲུ་
 གྲོ་སྤྲད་གཞན་གྱིས། བརྒྱུང་བར་མི་རུས་དེ་བཞིན་དུ། འཛིག་རྟེན་པ་ཡིས་མ་
 གཏོགས་པར། འཛིག་རྟེན་བརྒྱུང་བར་རུས་མ་ཡིན། ཞེས་པ་ལྷ་ར། གདུལ་བྱ་གང་ལ་
 གང་མོས་པའི་ལམ་དེ་ཉིད་ནས་དགྱི་བར་ནན་གྱིས་བཀའ་སྤྱུལ་ཏེ། དེ་ལས་གཞན་དུ་
 ན་དེ་ལ་ཕན་ཐོགས་པར་མི་འགྱུར་རོ། རི་ལྷ་ར་ན་ད་ལྷ་ར་གྱིས་གདུལ་བྱ་ཆེ་འདི་ལ་ལྷ་
 རྒྱ་ཞིག་མ་བྱུང་ན། གཞན་ཅི་བྱུང་ཡང་དགོས་པ་མེད་པ་རྣམས་ལ་རང་གི་མོས་པ་དང་
 མཐུན་པར་ཆོས་འཛིག་རྟེན་ཡོང་བ་དང་། ཆོས་ལས་གཞན་པའི་འཛིག་རྟེན་ཡོང་བས་
 མེད་པར་གོ་བ་བསྐྱེད་ན་རི་ལྷ་ར་འདོད་པ་དགྱིར་རུང་བ་སྤང་ལ། འདི་ལྷ་ར་སྤྱོད་མ་
 ཤེས་པར་ཆོས་བྱེད་འདོད་ན་འཛིག་རྟེན་འདིར་ལེགས་སུ་འདོད་པའི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་
 གྲོས་བཏང་དགོས་ཞེས་བྱས་པས། འགའ་ཞིག་གིས་དེ་ལྷ་ར་ན་ཆོས་ཀྱི་དགོས་པ་མེད་
 རྣམ་དུ་དང་པོ་ནས་མི་འཇུག། འགའ་ཞིག་ལྟགས་ཀྱང་ཆོས་དང་འཛིག་རྟེན་མི་མཐུན་

པས། ཚོས་ཀྱིས་འཛིག་རྟེན་མི་ཡོང་གི། འཛིག་རྟེན་བྱེད་ཐབས་གཞན་ན་ཡོད་དེ་སྟེ་
ནས། མྱོངས་པ་ལས་ཆེས་མྱོངས་པར་གྱུར་ནས་ཉེས་སྦྱོད་ལ་ཞུགས་པས་ཚོས་འཛིག་
རྟེན་གང་ལའང་ལྟ་རྒྱ་མེད་པ་དེ་ཡོང་གི་སྤང་བ་ནི། ད་ལྟར་གྱི་སྐྱེ་བོ་འདི་རྣམས་ཀྱིས་
ཆེས་གསལ་བར་བསྟན་པ་འདི་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལྟར་བཤེས་གཉེན་མཁས་པ་ཟེར་ཅ་ན་གདུལ་བྱའི་མོས་པ་དང་མཐུན་པར་
བཀྱི་ཤེས་པ་ཞིག་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་ཏེ། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། བསོད་ནམས་མིན་པ་དང་
པོར་བཞྱོག། བར་དུ་བདག་ནི་ཞྱོག་པ་དང་། བྱི་ནས་ལྟ་ཞིག་ཀུན་ཞྱོག་པ། གང་
གིས་ཤེས་དེ་མཁས་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

དེས་ན་ད་ལྟར་གྱི་གདུལ་བྱ་དང་པོ་བསྟན་པ་ལ་འཇུག་པའི་རྒྱ་བྱེད། ཞུགས་ཟིན་
པ་རྣམས་མི་ཉམས་ཤིང་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བ། ཁོ་བོའི་བསྟན་བཅོས་འདི་ལྟ་བུ་
ཞིག་མེད་ཐབས་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱས་ལ་བསྟན་བཅོས་ལ་གྲུས་པ་ལྟར་སྤང་བར་བྱ་
བའི་རིགས་སོ། ཇེ་ལ་འདི་སྐད་ཅིས་བྱ་སྟེ། འཁོར་བའི་བདེ་ལ་ཆགས་གྱུར་(༡༩ན)
ཅིང་། བྱད་པར་ཆོ་འདིར་མངོན་ཞེན་པའི། གདུལ་བྱ་མཐོང་ནས་མཁས་པ་ཡིས། །
ཐོག་མར་འདི་སྐད་གདམས་པར་བྱ། མཁས་པ་བདག་ལ་ལེགས་འདོད་ཅིང་། ཆོ་
འདིར་བདེ་སྦྱོད་ཐོབ་འདོད་པས། འཛིག་རྟེན་ཀུན་གྱིས་མ་སྦྱང་པའི། ལུས་ཀྱི་སྦྱོད་
དང་ངག་གི་སྦྱོད། ཡིད་ཀྱི་སྦྱོད་པ་སྦྱོར་མེད་པ། བྱོད་ཀྱིས་ལེགས་པར་སྦྱད་པར་
བྱ། གཤོ་ལ་པས་སྦྱོད་པ་ངན་སྦྱད་ཅིང་། ཇམ་པས་སྦྱོད་པ་བཟང་སྦྱད་པའི། བྱད་པར་
འདི་ནི་ལྟོས་ཤིག་ཅིས། ཇེ་དང་གཏམ་ཚིགས་དུ་མ་ཡིས། ཡང་དང་ཡང་དུ་བསྟན་
པར་བྱ། ཇེ་ནས་སྦྱོད་པ་དག་གྱུར་ན། ཇེ་ནི་སྤར་ལས་བྱད་པར་བའི། གོ་འཕང་དག་
ཏུ་འགྱུར་བར་ངས། ཇེ་ཆོ་འདི་སྐད་བསྟན་པར་བྱ། ལེགས་པར་རྟོགས་ཤིག་རིགས་
ཀྱི་བུ། ཚོས་ཀྱི་ཕན་ཡོན་ངོ་མཚར་ཆེ། སྐད་ཅིག་ཉིད་ལས་བྱོད་ཀྱིས་ནི། མི་ལུས་

རྗེས་འདི་མ་མཐོང་ངམ། །ཕན་ཡོན་མཐའ་ཡས་མུ་མེད་པ། །ཁྱོད་ལ་གཞན་དུ་འབྱུང་བ་
ཡིན། །སེམས་ཅན་ཀྱུ་གྱིས་འདི་མ་རྟོགས། །རང་གིས་རང་ཉིད་བརྟག་པར་བྱས། །
བུ་ཡིས་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་སོམས། །སྟོད་པ་འདི་དག་གཞན་དག་ཀྱང་། །ཁྱོད་གྱིས་
ལེགས་པར་སྟུང་པར་བྱ། །ཞེ་མ་ཏི་བུ་ཁྱོད་སྐལ་བ་ཆེ། །ཁྱོད་གྱི་བདེ་བ་ཟད་མི་ཤེས། །
སེམས་ཅན་མཐའ་ཡས་མུ་མེད་པའི། །མགོན་སྐྱབས་སུ་ཡང་ཁྱོད་འགྱུར་ན། །དེ་ལས་
གཞན་དག་ལྟ་ཅི་སྟོས། །དེ་ལྟར་དེ་ལ་གདམས་པར་བྱ། །ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་མཁས་པ་
རྣམས་ཀྱི་མན་ངག་ཡིན་ནོ། །མི་ཚོས་གནད་གྱི་ཕྱིང་བ་རྒྱས་པར་བསྟན་པའི་ལུ་
གཉིས་པའོ། །

༥ ། འཇིག་རྟེན་མི་ཤེས་མུན་ནག་སེལ་བྱེད་ཅིང་། །སྟོ་གྲོས་པ་སྟོ་ཁ་ཟུམ་འབྱེད་པ་ཡི། །
འཇིག་རྟེན་པ་སྟོའི་གཉིན་གཅིག་དེང་འདིར་ཤར། །འོན་ཀྱང་བདག་སྟོ་བྱིས་པའི་སྟོད་
ཡུལ་ཅན། །ཤེས་བྱའི་གནས་རྣམས་ཟབ་ཅིང་གཏིང་དཔག་དཀའ། །གལ་ཏེ་འདི་ལ་
འོངས་པའི་ཚོགས་མཆིས་ན། །རྒྱལ་དང་དེ་སྐོས་རྣམས་ཀྱི་སྒྱུན་སྒྲར་འཆགས། །
འཇིག་རྟེན་གཉིན་གྱི་ཚོགས་ལ་བསམ་བྱས་ཏེ། །འདི་ལྟར་སྐྱབས་ལས་ཐོབ་པའི་
དགེ་བ་གང་། །སྒྲར་ཡང་གཉིན་བཤེས་(༣༣བ)ཚོགས་ལ་ཡོངས་བསྟོ་ཡི། །སྒྲུག་
བསྐྱལ་རྒྱ་མཚོའི་གནས་ལས་ཐར་ནས་ནི། །རྣམ་མཁྱེན་ཐར་པའི་གླིང་དུ་ཕྱིན་པར་ཤོག།
ཅས་པ་འདི་ནི་ཤུག་ཏེ་དགེ་སྟོང་སྟོ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོས་གསུང་རབ་དུ་མ་
ལ་ཡུན་རིང་དུ་སྐྱབས་ནས་འགའ་ཞིག་ལ་ཕན་པར་ཡང་རྟོགས་ཏེ། །རྒྱ་མ་ཡར་སྟོན་གྱི་
བཟང་ལུང་དཔལ་གྱི་རི་ཁྱོད་དུ་སྐྱར་བ་འདིས་ཀྱང་བསྟན་པ་དང་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་པ་
རྒྱ་ཆེན་པོ་འབྱུང་བར་གྱུར་ཅིག །།

༡༡། །ལེགས་པར་བཤད་པ་རིན་པོ་ཆེའི་འབྱུང་གནས་
ལུང་གི་བང་མཛོད་བཞུགས་སོ། །

ལེགས་པར་བཤད་པ་རིན་པོ་ཆེའི་འབྲུང་གནས་ལུང་གི་བར་མཛོད་ཅེས་བྱ་བ།
 ཐུགས་བརྩའི་རྒྱལ་བ་སྤྲུལ་དང་སྟོབ་མར་བཅས་པ་ལ་ཐུག་འཆའ་ལོ། །(༡)བ་སྤྱིན་གྱི་
 བརྩད་བབས་ཟེགས་མ་ཐིམ་ཉིད་པ། །སྐད་ཅིག་བགྲང་ཅུས་ཀྱན་མཁེན་ཆོས་པ་ཅན། །
 དཔལ་མཁྱིན་ལ་སོགས་དྲེགས་པའི་ར་རོ་སྟོག །མ་ལུས་གང་ཞིག་ཞབས་གྱི་རུལ་
 སྤངས་ཏེ། སྤྱི་བོར་རེག་པས་བདེ་ལེགས་ཀྱན་སྟོལ་བ། །ལྷ་ཡི་ལྷར་གྱུར་སྟོབ་མར་བཅས་
 པ་ལ། །ཀུས་པས་འདྲད་དོ་བཅེ་བའི་ལྷགས་ཀྱས་བྱུངས། །འདིར་བདག་ཅག་གི་སྟོན་
 པ་ཐུབ་པའི་དབང་པོ་དེས། །འགྲོ་བ་ཐུན་པ་ལྷ་ལུང་གི་སྤྱིར་དུ་ཆུད་པ་རྣམས་ལེགས་པར་
 བཤད་པའི་སྒྲུང་བ་རྒྱ་མཚོ་ལྷ་ལུང་མང་དུ་སྟུལ་བ་ལས། །གིན་ཏུ་ཡང་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་
 འགའ་ཞིག་བསྐྱུ་བར་བྱའོ། །དེ་ཡང་ལུས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་བདེ་བ་ཐོབ་པ་དང་སྐྱག་
 བསྐྱུལ་ནི་བ་ནི་བསོད་ནམས་བསགས་པ་ཁོ་ན་ལ་བསྟོས་པ་ཡིན་པས། བསོད་ནམས་
 བསགས་པ་ལ་མངོན་པར་བརྟེན་པར་བྱ་སྟེ། །རི་སྐད་དུ། རྒྱལ་པོ་ཐུང་ན་མེད་ཀྱིས་
 གྲུ་བཏུལ་བའི་ལེའུ་ལས། གྱེ་མ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་མཆོད་པའི། །འབྲས་བུ་ཅི་འདྲ་
 འདི་ལ་གཟིགས། །རྒྱ་མཚོའི་ནང་ན་གནས་པའི་གྲུ། །བདག་གིས་བཏུལ་ཅིང་འདི་
 དབང་བཀྱིས། །སྟོ་གྲོས་ཆུང་བའི་མི་རྣམས་ཀྱང་། །སྤྱི་ཞིག་སངས་རྒྱས་མཆོད་མི་
 བཀྱིད། །གང་ཞིག་འབྲས་བུ་འཕྲལ་བསྐྱེད་ལ། །སྤྱི་ཞིག་ཡིད་ཀྱིས་སེམས་མི་བཀྱིད། །
 བདག་ཉིད་ཆེ་བ་ཐོབ་འདོད་པའི། །ལྷ་རྣམས་དང་ནི་མི་རྣམས་ཀྱིས། །རྫོགས་པའི་
 སངས་རྒྱས་ཡང་དག་མཆོད། །སྤྱི་བ་ཟད་ཅིང་ཡང་སྤིད་མེད། །འདི་འདྲའི་བསོད་

གྱིས་ནི། ལྷ་རན་འདས་པར་འགྱེ་བའི་ལམ། བསོད་ནམས་གྱིས་ནི་བྱེད་ཀྱི་བཞིན། །
 སྒྲ་བ་དང་པོ་ཤར་དང་མཚུངས། རྒྱ་མཚོའི་ནང་དུ་ཞུགས་པ་ཡང་། །(༡བ)བསོད་
 ནམས་གྱིས་ནི་གཏོལ་མ་མཆིས། ཡིད་དུ་འོང་བ་ཐོབ་བྱེད་པས། བསོད་ནམས་འགྱེ་
 བས་ཐུག་བྱར་འོས། བསོད་ནམས་ཡང་དག་བསགས་པ་ལ། འབད་པར་མི་རྣམས་
 སུ་བྱེད་པ། བསོད་ནམས་གྱིས་རྒྱལ་སྦྱིས་བུ་ནི། རྟ་ཡིས་མ་ཡིན་གྲུང་པོས་མིན། །
 ཤིང་རྟས་བསོད་ནམས་ལས་རྒྱལ་མིན། མཐའ་དང་རལ་གྱིས་མ་ཡིན་ནོ། རོར་
 རྣམས་དང་ནི་ཡུལ་དང་ནི། གཡུལ་གྱིས་བསོད་ནམས་ལས་རྒྱལ་མིན། བསོད་
 ནམས་གྱིས་ནི་རྒྱལ་བ་ལ། རིགས་དང་སྟོབས་དང་གཞུགས་གྱིས་མིན། བསོད་
 ནམས་གྱིས་འཕགས་མི་རྣམས་ནི། ས་རྣམས་གསུམ་གྱི་སྟེང་ན་གནས། བསོད་
 ནམས་མི་རྣམས་གནས་ཡིན་ཏེ། བསོད་ནམས་ཐར་པ་ཐོབ་བྱེད་མཆོག། བསོད་
 ནམས་འཛིག་རྟེན་གྲགས་བྱེད་ཡིན། རྟེ་ཕྱིར་སྒྲ་མེད་བསོད་ནམས་བཅའ། མཐོ་
 རིས་ཐོབ་བྱེད་རན་སོང་སྟོང་། མི་ཡིས་རྟག་ཏུ་བསྟེན་བྱ་སྟེ། མཁས་པས་བསོད་
 ནམས་བྱ་བ་ཡིན། ཨེ་མའོ་སངས་རྒྱས་ཨེ་མའོ་ཆོས། ཨེ་མའོ་བསྟན་པ་ཐུན་ཐུམ་
 ཆོགས། ས་རྒྱལ་སྦྱིམ་གང་ཐུལ་བ་ཡིས། རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་འདི་འབྲ་ཐོབ། རྟེང་
 འདིར་སྐྱ་ནི་བདག་དབང་གྱུར། ཐུབ་ཆེན་ཁྱོད་ཀྱི་བཀའ་དྲིན་ལགས། ལེགས་སྦྱོང་
 རྒྱལ་པོ་བདག་བགྱིད་པ། བདག་གི་སྦྱི་བ་འབྲས་བཅས་ལགས། ཡོན་ཏན་མཆོག་
 ལྷན་ཐུབ་པ་ཡི། བསྟན་མཆོག་འདི་ལ་སུ་མི་འཇུག། དཔེར་ན་ས་བོན་རུ་བཏབ་
 པས། འབྲས་སུ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་བྱེད་ན། རིན་ཆེན་ཐུལ་བ་སྦྱོས་ཅི་འཆའ། ཞེས་དང་།

༥ བར་ཐུན་བསྐྱུས་པར། འོངས་སྤྱོད་རྣམ་པ་མི་རྟོག་མཐོང་གུར་ཅིང་། སྤྱིར་རྩི་
ཆེན་པོ་རང་གིས་རང་གུར་ནས། བྱིན་པ་བདག་གི་བྱིས་བཞག་གཞན་གྱི་བར། །ཤིན་
ཏུ་རིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པར་འགྱུར། །གང་བྱིན་དེ་ལས་འཛིགས་པ་སྐྱེ་མི་

ནམས་སྟོབས་ཀྱིས་ནི། རྒྱལ་པོ་ཡོངས་སུ་བཟུང་བར་གྱུར། སྐྱེ་བོ་རྣམས་ནི་ངོ་མཚར་
 སྐྱེས། ལྷ་རྣམས་དང་ནི་འདི་རུ་ཡང་། ལུན་སུམ་ཆོགས་པ་འདོད་པ་ཡིས། བསོད་
 རམས་གང་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ། འདི་འདྲའི་བྱེ་བྲག་སུ་མི་སྤྱུབ། །(ལྷ)བསམ་དུ་མེད་
 བར་གང་བསམས་པ། འོན་དེ་འབད་པ་མེད་པ་སྤྱ། མི་རྣམས་ལ་ནི་འབྲས་བུ་སྤྱིན། །
 ཀླང་ཐང་གྲང་ཆེན་མྱོས་པ་དང་། རྟ་དང་ཤིང་རྟ་རྒྱ་མཚོའི་ནང་། གནས་པའི་གྲུ་དང་
 ལྷན་ཅིག་ཡུལ། སྟོབས་ཆེན་སྣ་ཆོགས་མཚོན་བཅས་མིན། ལྷག་བསྐལ་མགོ་བོའི་
 གདེངས་ཀ་ཅན། བསོད་རམས་རང་བཞིན་འདི་འདྲ་ཡིས། ཞགས་པ་ཡིས་ནི་རེས་
 བཅིངས་ནས། ལྷ་རྣམས་ཆུ་ལ་ཞལ་མཐོང་བ། བཀའ་དྲིན་བསམ་པ་རྗེས་མཐུན་
 འཇུག། བཙོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་འདི་སྐད་གསུངས། བསོད་རམས་མེ་ཡིས་མི་འཆོག་
 རྟེ། བསོད་རམས་རྒྱ་ཡིས་འཇུ་མི་འགྱུར། ས་བཞིན་དུ་ནི་འབྱེར་མི་འགྱུར། རྒྱང་
 གིས་འཇིག་པར་མི་འགྱུར་རོ། རྒྱལ་པོ་དང་ནི་ཆོས་རྒྱན་གྱིས། འདྲོག་དུ་མེད་པ་
 བསོད་རམས་གནས། བསོད་རམས་བདེ་སྐྱིད་པ་ཡི་གཏོར། འདིར་ནི་འདུས་པར་མི་
 འགྱུར་ཏེ། གང་དང་གང་དུ་སྐྱེས་པ་དེར། འདི་དང་དེར་ནི་རྗེས་སུ་འབྲང་། ཡོངས་སུ་
 བསྐྱར་བའི་འཁོར་དབུས་ན། བསོད་རམས་རྒྱན་གྱིས་རྒྱལ་པོ་མཛེས། ལྷར་མའི་
 ཆོགས་ཀྱིས་ཡོངས་བསྐྱར་བའི། སྟོན་ཀ་ཡི་ནི་ལྷ་བ་བཞིན། རྒྱ་དང་མཁའ་ལ་འགོ་
 བའི་གྲུ། བསོད་རམས་ཀྱིས་ནི་ངས་ལམ་བྱས། ས་ལ་གནས་པའི་དགུ་ཡི་ཆོགས། །
 བསོད་རམས་ཀྱིས་ནི་ཟད་པར་བྱེད། རི་ལྷར་ཡིད་ལ་བསམ་པ་ཡི། བདེ་བ་བསོད་
 རམས་ཀྱིས་ཐོབ་བྱེད། བསོད་རམས་འདི་ནི་བསགས་པ་སྤྱ། སེམས་དང་ལྷན་པ་སུ་
 མི་བྱེད། བཙོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་འདི་སྐད་གསུངས། བསོད་རམས་འདི་ནི་བག་
 བཅས་ཡིན། བསོད་རམས་རེས་པར་འབབ་སྟེགས་ཏེ། མཐོ་རེས་སུ་ནི་འགོ་བའི་
 ལམ། མི་རྣམས་བདེར་རོལ་བསོད་རམས་ཡིན། བསོད་རམས་རྣལ་འབྱོར་རྣམས་

ནམས་སྟོབས་ཀྱིས་ནི། རྒྱལ་པོ་ཡོངས་སུ་བབུང་བར་གྱུར། སྐྱེ་བོ་རྣམས་ནི་ངོ་མཚར་
 སྐྱེས། །ལྷ་རྣམས་དང་ནི་འདི་རུ་ཡང་། །ལུན་སུམ་ཆོགས་པ་འདོད་པ་ཡིས། །བསོད་
 ནམས་གང་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ། །འདི་འདྲའི་བྱེ་བྲག་སུ་མི་སྐྱབ། །(༡༣)བསམ་དུ་མེད་
 པར་གང་བསམས་པ། །དོན་དེ་འབད་པ་མེད་པ་སྟེ། །མི་རྣམས་ལ་ནི་འབྲས་བུ་སྟོན། །
 ཀླུ་ཐང་གླུ་ཆེན་མོས་པ་དང་། །རྟ་དང་གིང་རྟ་རྒྱ་མཚོའི་ནང་། །གནས་པའི་གླུ་དང་
 །ལྷན་ཅིག་ཡུལ། །སྟོབས་ཆེན་སྣ་ཆོགས་མཆོན་བཅས་མིན། །སྟུག་བསྟུལ་མགོ་བོའི་
 གདེངས་ཀ་ཅན། །བསོད་ནམས་རང་བཞིན་འདི་འདྲ་ཡིས། །ཞགས་པ་ཡིས་ནི་ངེས་
 བཅིངས་ནས། །ལྷ་རྣམས་ཆུ་ལ་ཞལ་མཐོང་བ། །བཀའ་དྲིན་བསམ་པ་རྗེས་མཐུན་
 འཇུག །བཙོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་འདི་སྐད་གསུངས། །བསོད་ནམས་མེ་ཡིས་མི་འཆིག་
 རྟེ། །བསོད་ནམས་ཆུ་ཡིས་འཇུ་མི་འགྱུར། །ས་བཞིན་དུ་ནི་འབྱེར་མི་འགྱུར། །རྒྱུང་
 གིས་འཇིག་པར་མི་འགྱུར་རོ། །རྒྱལ་པོ་དང་ནི་ཆོས་རྒྱན་གྱིས། །དབྱེག་དུ་མེད་པ་
 བསོད་ནམས་གནས། །བསོད་ནམས་བདེ་སྦྱིད་པ་ཡི་གཏོར། །འདིར་ནི་འདུས་པར་མི་
 འགྱུར་ཏེ། །གང་དང་གང་དུ་སྐྱེས་པ་དེར། །དེ་དང་དེར་ནི་རྗེས་སུ་འབྲང་། །ཡོངས་སུ་
 བསྐྱོར་བའི་འཁོར་དབུས་ན། །བསོད་ནམས་རྒྱན་གྱིས་རྒྱལ་པོ་མཛེས། །སྐར་མའི་
 ཆོགས་ཀྱིས་ཡོངས་བསྐྱོར་བའི། །སྟོན་ཀ་ཡི་ནི་ལྷ་བ་བཞིན། །རྒྱ་དང་མཁའ་ལ་འགོ་
 བའི་གླུ། །བསོད་ནམས་ཀྱིས་ནི་ངས་པམ་བྱས། །ས་ལ་གནས་པའི་དབྱེག་ཡི་ཆོགས། །
 བསོད་ནམས་ཀྱིས་ནི་ཟད་པར་བྱེད། །རི་ལྷོ་ཡིད་ལ་བསམ་པ་ཡི། །བདེ་བ་བསོད་
 ནམས་ཀྱིས་ཐོབ་བྱེད། །བསོད་ནམས་འདི་ནི་བསགས་པ་སྟེ། །སེམས་དང་ལྷན་པ་སུ་
 མི་བྱེད། །བཙོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་འདི་སྐད་གསུངས། །བསོད་ནམས་འདི་ནི་བག་
 བཅས་ཡིན། །བསོད་ནམས་ངེས་པར་འབབ་སྟེགས་ཏེ། །མཐོ་ངེས་སུ་ནི་འགོ་བའི་
 ལམ། །མི་རྣམས་བདེར་རོལ་བསོད་ནམས་ཡིན། །བསོད་ནམས་རྣལ་འབྱོར་རྣམས་

ཀྱིས་ནི། ལྷ་པོ་འདས་པར་འགྱོ་བའི་ལམ། བསོད་ནམས་ཀྱིས་ནི་བྱེད་ཀྱི་བཞིན། །
 ལྷ་པོ་དང་པོ་ཤར་དང་མཆོངས། རྒྱ་མཚོའི་ནང་དུ་ཞུགས་པ་ཡང་། །(༡༧)བསོད་
 ནམས་ཀྱིས་ནི་གཏོལ་མ་མཆིས། ཡིད་དུ་འོང་བ་ཐོབ་བྱེད་པས། བསོད་ནམས་འགྱོ་
 བས་ཕྱག་བྱར་འོས། བསོད་ནམས་ཡང་དག་བསགས་པ་ལ། འབད་པར་མི་རྣམས་
 སུ་བྱེད་པ། བསོད་ནམས་ཀྱིས་རྒྱལ་སྐྱེས་བུ་ནི། རྟ་ཡིས་མ་ཡིན་གྲང་པོས་མིན། །
 ཤིང་རྩས་བསོད་ནམས་ལས་རྒྱལ་མིན། མདའ་དང་རལ་གྱིས་མ་ཡིན་ནོ། རོར་
 རྣམས་དང་ནི་ཡུལ་དང་ནི། གཡུལ་གྱིས་བསོད་ནམས་ལས་རྒྱལ་མིན། བསོད་
 ནམས་ཀྱིས་ནི་རྒྱལ་བ་ལ། རིགས་དང་སྟོབས་དང་གཟུགས་ཀྱིས་མིན། བསོད་
 ནམས་ཀྱིས་འཕགས་མི་རྣམས་ནི། ས་རྣམས་གསུམ་གྱི་སྟེང་ན་གནས། བསོད་
 ནམས་མི་རྣམས་གནས་ཡིན་ཏེ། བསོད་ནམས་ཐར་པ་ཐོབ་བྱེད་མཆོག། བསོད་
 ནམས་འཇིག་རྟེན་གྲགས་བྱེད་ཡིན། རྟེ་ཕྱིར་སྤྲེལ་བསོད་ནམས་བཅའ། མཐོ་
 རིས་ཐོབ་བྱེད་ངན་སོང་སྟོང་། མི་ཡིས་རྟག་ཏུ་བསྟེན་བྱ་སྟེ། མཁས་པས་བསོད་
 ནམས་བྱ་བ་ཡིན། ཞེ་མའོ་སངས་རྒྱས་ཞེ་མའོ་ཆོས། ཞེ་མའོ་བསྟན་པ་ཐུན་ཐུམ་
 ཆོགས། ས་རྒྱལ་སྐྱེམ་གང་ཐུལ་བ་ཡིས། རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་འདི་འདྲ་ཐོབ། རྟེང་
 འདིར་གྲུ་ནི་བདག་དབང་གྱུར། ཐུབ་ཆེན་བྱེད་ཀྱི་བཀའ་དྲིན་ལགས། འཇགས་སྟོན་
 རྒྱལ་པོ་བདག་བགྱིད་པ། བདག་གི་སྐྱེ་བ་འབྲས་བཅས་ལགས། ཡོན་ཏན་མཆོག་
 ལྷན་ཐུབ་པ་ཡི། བསྟན་མཆོག་འདི་ལ་སུ་མི་འཇུག། དཔེར་ན་ས་བོན་རུ་བཏབ་
 པས། འབྲས་བུ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་བྱེད་ན། རིན་ཆེན་ཐུལ་བ་སྟོས་ཅི་འཆོལ། ཞེས་དང་།

༥ བར་ཕྱིན་བསྐྱེས་པར། ལོངས་སྤྱོད་རྣམ་པ་མི་རྟོག་མཐོང་གྱུར་ཅིང་། སྤྱིང་རྩེ་
 ཆེན་པོ་རང་གིས་རང་གྱུར་ནས། བྱིན་པ་བདག་གི་ཁྱིམ་བཞག་གཞན་གྱི་བར། བྱིན་
 ཏུ་རིགས་པའི་རྩྱལ་གྱིས་རྟོགས་པར་འགྱུར། གང་བྱིན་དེ་ལས་འཛིགས་པ་སྐྱེ་མི་

འགྱུར། །ཁྱིམ་ན་གང་བཞག་དེ་ལས་འཛིགས་པ་འབྱུང་། །མི་ཚོགས་ཐུན་མོང་རྟག་ཏུ་
བསྐྱུང་དགོས་ཏེ། །བྱིན་ན་ཉེས་པ་དེ་དང་གཞོན་མི་འགྱུར། །མི་ཡི་ཁོར་ཚམས་སྐར་
མདའི་རང་བཞིན་ལྟར། །ཡོངས་སུ་མ་བཏང་དེ་དག་མེད་པར་འགྱུར། །སེམས་ཅན་
ཡན་པར་གཞོལ་བས་གང་བྱིན་པའི། །ཁོར་ཚམས་སྒྲིང་པོ་མེད་པའང་ཡོད་པར་འགྱུར། །
ཡོངས་སུ་བབྱུང་བས་མི་འབྲལ་གང་ཡང་མེད། །བྱིན་པས་(༣ན)རྟག་ཏུ་ཐུན་སུམ་
ཚོགས་པ་འབྱུང་། །སེར་སྒྲུའི་སྒྲིན་ནི་གང་གིས་འཇེལ་འགྱུར་རམ། །ཡོངས་སུ་གཏོང་
སེམས་འཇེལ་བར་མི་འགྱུར་བའི། །ཡོངས་འཛིན་གོགས་སུ་གྱུར་པའི་བསྐྱུ་བ་དག།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་མ་ལུས་ཡོངས་སུ་སྤངས། །གང་ཞིག་གཏོང་སེམས་གཉེན་པོར་
འགྱུར་བ་དག །ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ལམ་ལ་སྒྲིབ་བྱེད་ན། །དེ་འབྲའི་ཁོར་རམ་རིན་ཆེན་
རྒྱལ་སྤྲིད་ཀྱང་། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་སྤང་བར་འོས་པ་མིན། །ཡོངས་འཛིན་ཆགས་
པ་རྣམ་པར་བསལ་བའི་བྱིར། །སེམས་ལ་རྟོག་པའི་དམ་པ་འདི་དག་རྟོགས། །འགོ་བ་
ཀུན་ལ་རང་གི་ལུས་བཏང་སྟེ། །དེ་བཏང་ཚོས་ཀྱང་བདག་གིས་སྤངས་བྱས་ནས། །བྱི་
རོལ་དངོས་ལ་བདག་གིས་ཆགས་བྱ་བ། །སྤང་པོའི་བྱས་བཞིན་བདག་ལ་རིགས་པ་
མིན། །སྤོང་བར་མངོན་དུ་འོངས་ན་རྒྱལ་སྤྲིས་དེས། །རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཚོགས་ནི་
སྟེལ་བའི་བྱིར། །དེས་གཞན་འདུ་ཤེས་བདག་ལ་བཞག་བྱས་ཤིང་། །དགེ་བའི་བཤེས་
གཉེན་འདུ་ཤེས་དེ་ལ་བསྐྱེད། །འདི་དག་ཐམས་ཅད་ཁྱེད་ཀྱི་དངོས་ཡིན་ཏེ། །འདི་དག་
བདག་ལ་བདག་གི་ང་རྒྱལ་མེད། །དེ་འབྲ་མད་བྱང་རྣམ་རྟོག་ཡང་དང་ཡང་། །རྟོགས་
པའི་སངས་རྒྱས་ཡོན་ཏན་རྗེས་འབྱང་བ། །གང་ལ་ཡོད་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
ཞེས། །སངས་རྒྱས་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་སྦྱིས་མཚོག་གསུང་། །སྦྱིན་པ་དེ་འབྲའི་རྩ་བ་
བྱང་ཆུབ་སེམས། །དེ་འབྲའི་སྦྱིན་པ་གཏོང་འདོད་དེ་མི་བཏང་། །འཛིག་རྟེན་ནང་ན་
གཏོང་འདོད་སེམས་ལྟན་པ། །གཏོང་བའི་ནང་ན་མཚོག་ཅེས་སངས་རྒྱས་གསུང་། །

ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་སྦྱིན་པ་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་བསྐྱེད་ནས། ཚུལ་བྲིམས་ལ་
གྲས་པ་དང་། འདོད་པ་སྤང་བ་སྟོན་པ་ལས། དང་པོ་ནི།

༥ དཔལ་ཉེར་གཞག་ལས། སྟོག་གཅོད་པ་སྤྲོ་མོ་སྤྱོད་བའི། ལོངས་སྦྱོང་གི་
ཤིང་ཐོག་ཟ་རྒྱུ་ལ་སྟོག་ཆགས་ཡོད་པར་བག་ཚནས་མི་ཟ་བའི་སྒྲིམ་སེམས་སོགས་སོ། །
མ་བྱིན་ལེན་སྤྲོ་མོ་སྤྱོད་བའི། འབྲས་བུ་གསར་པ་ལྟར་བ་དང་། རྒྱགས་གྱིས་འབྱེར་བ་
དང་། བ་སྤྱང་རྗེས་མི་འབྱུང་བའི་ཤིང་འབྲོག་དགོན་པར་བཞག་པ་ཡང་གཞན་གྱི་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་མི་ལེན་པའོ། །ཡང་སྟོག་གཅོད་(༣བ)ལྟུ་ནི། སྦྱིན་བུས་བསྤྱང་བའི་ནད་
གྱིས་ཤིང་ཐུག་ཀྱང་། སྦྱིན་བུ་ལ་གཞོད་པ་ལ་སོགས་པར་མི་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་
མ་བྱིན་ལེན་སྤྲོ་མོ་ནི། སྒྲིགས་བམ་བརྒྱས་ཏེ་སྟོབ་པ་དང་། མཚོད་རྟེན་ལ་སྤུལ་བའི་
སྟོས་སྒྲིམས་པ་དང་། གོས་ལ་བསྟོན་བ་དང་། སྤང་དང་བྲེའི་གཞལ་ལྷགས་གཡོ་བྱེད་པ་
དང་། སྟོན་སྟེར་བ་ཆད་པ་མི་སྟེར་བ་སོགས་སྟོང་ཞིང་གཞན་ཡང་དེ་ལ་འཛོགས། །
བསྐྱགས་པ་བཟོད། ཡང་དག་པར་དགའ་བར་བྱེད། བསམས་ནས་གྱི་མ་བདག་གིས་
ལས་ལེགས་པར་བསྐྱབས་སོ། །རང་ཡང་བྱའོ། །གཞན་ཡང་བྱེད་དུ་གཞུག་ཞིང་སྦྱོར་
དངོས་རྗེས་གསུམ་ཆང་བར་བྱེད་ཅིང་། ཉེས་པར་བྱེད་པའི་མི་ལ་ཆོས་སྟོན་པ་མ་
གཏོགས་པར་དེ་དང་ལྟན་ཅིག་རྩེ་བར་མི་བྱེད། འདྲེ་བར་མི་བྱེད། ཆོག་མི་སྤྲུ། ལམ་དུ་
འགྲོགས་ཏེ་ཡང་མི་འགྲོའོ། །གཞན་ཡང་མ་བྱིན་ལེན་སྤྲོ་མོ་ནས་སྤྱོད་བ་ལ་ལམ་དུ་
ཞུགས་པ་ན་ཤིང་ཐོག་འབྲས་བུ་ས་ལ་ལྟར་བ་ཡང་ལེན་པར་མི་བྱེད། གཞན་གྱི་པ་ལ་
ཤིང་ཆལ་དུ་ཕྱིན་པའི་ཆེ་ལོ་མ་ཡང་མི་ལེན་གཞན་ཡང་བསྟོག་པར་བྱེད་དོ། །རང་ཉིད་
དཔུལ་བཞིན་དུ་བྱིན་པ་རྣམས་ཆེས་བསོད་ནམས་ཆེ་བར་ཡང་གསུངས་སོ། །མི་འཆལ་
པ་དང་མི་འགྲོགས། །དེའི་གྲིབ་མ་དང་ཡང་མ་འཕྲད་པར་བྱེད། །དུག་གསུམ་གྱི་གཞི་
ནི་སྤྲིག་གོགས་སོ། །གཞན་ཡང་མ་བྱིན་ལེན་སྤྲོ་མོ་སྤྱོད་ཚུལ་ལ། ཆོ་བས་གདུངས་པའི་

༥ རྩོམ་རྒྱུ། འདོད་ལ་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་བྱིར། །འདོད་བའི་ཉེས་པ་དཔག་

མེད་པ། །གཞུང་ལས་འབྱུང་བ་རྟོགས་བྱས་ལ། །རྟག་ཏུ་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱ། །
 མཐོག་ཆུང་ཉེས་པ་ཆེ་བ་ན། །བཏུང་བ་དུག་ཆེན་ལྟ་བུར་བསྟ། །ཆོས་མིན་སྟུག་བསྟུལ་
 རྒྱར་གྱུར་པ། །རྩ་ཡི་མེ་བཞིན་གཤེས་པར་བྱ། །འདོད་པས་ངོམས་པར་མི་བྱེད་ཅིང་། །
 སྒྲོམ་པའི་བྲེད་པ་འཕེལ་བྱེད་པ། །ལན་མའི་ཆུ་འབྱུང་ལྟ་བུ་ཞེས། །བྱབ་པའི་དབང་
 པོའི་ལུང་ལས་འབྱུང་། །འདོད་པ་གཞོན་པ་མང་བ་ནི། །ཤིང་གི་རྩ་ཡི་ཤིང་ཐོག་དང་། །
 ལམ་ཀའི་ཤིང་གི་ཤིང་ཐོག་འདྲ། །བྱིས་པ་ནམས་ནི་ལན་མང་དུ། །འདོད་པའི་གཞི་ལ་
 ཆགས་པས་འཕུང་། །འདོད་པ་སྒྲོན་དུ་མ་གྱུར་པ། །དེ་ནི་འགའ་ཡང་མེད་རེག་བྱ། །དེ་
 ཡི་ལས་ནི་སྟུག་བསྟུལ་བསྒྲེད། །ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ནས་གྱང་། །འདོད་ལ་ཆགས་
 པས་རྟག་ཏུ་འཁོར། །དེ་དོན་རྟག་ཏུ་བསྒྲོམ་བྱ་ཞིང་། །བཙོན་ར་ལྟ་བུའི་འཁོར་བ་ལ། །
 བཙོན་ལྟར་སྒྲོ་བ་གོམས་པར་བྱ། །རི་ལྟར་བཙོན་ནི་བཙོན་ར་ཡིས། །སྟུག་བསྟུལ་མང་
 མུང་དེ་དྲན་པས། །སྒྲོ་སེམས་རྟག་ཏུ་ངང་གིས་འབྱུང་། །(༧བ)རི་ལྟར་བཙོན་ནི་བཙོན་
 ར་ནས། །འབྲོས་པའི་སྒྲགས་ནི་བྱུང་བའི་ཆེ། །ཆད་ཀ་གཞན་དང་མི་སྒྲོམས་པར། །དེ་
 ཡི་གནས་ནས་འབྲོས་པ་ལྟར། །འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོ་ཆེ་འདི་ལས། །བཀྲལ་བའི་སྒྲགས་
 དག་བྱུང་གྱུར་ན། །ཆད་ཀ་གཞན་དང་མི་སྒྲོམ་པར། །མྱིད་པའི་བྱིམ་ནས་འབྱུང་བར་
 བྱ། །ཆོས་ཀུན་རྩ་བ་རབ་བརྟན་པའི། །འདུན་པ་རྟག་ཏུ་བསྒྲོམ་བྱ་ཞིང་། །ཁློབ་པ་ཡར་
 གྱིང་བཞིན་དུ། །ཁློབ་སྒྲོ་རྟག་ཏུ་འཕེལ་བར་འགྱུར། །སྒྲོབས་དང་ལྡན་པ་ཉིད་དུ་
 བྱ། །བསྐྱབ་པའི་སྒྲོ་ནི་འཕེལ་གྱུར་ན། །ཁྲན་ལྡན་རི་རྩེའི་རྩ་ཤིང་བཞིན། །བསྐྱབ་པ་
 འཕེལ་བར་གདོན་མི་ཟ། །ཁློབ་སྒྲོ་སྒྲོབས་དང་ལྡན་གྱུར་ན། །སྒྲོད་པའི་ཁུར་ཕྱི་ཡན་
 རིང་དུ། །འཁུར་ཡང་སྒྲོ་ཞིང་ངལ་མི་འགྱུར། །གསུང་།

༥ །སེམས་དབང་རྩ་རིས། །མི་དབང་ཁྱོད་སྒྲགས་སྒྱུངས་པའི་དགེ་བ་རྒྱ་ཆེན་དག་
 ལ་དབྱེས་བསྒྲེད་ན། །སྒྲིན་དང་ཚུལ་བྱིམས་བཟོད་པ་བཙོན་འགྱུས་བསམ་གཏན་གཤེས་

རབ་པ་ལོ་ལྟོས། །རྒྱ་ཆེར་སྒྲེལ་མཛད་དེར་ཡང་ཁྱོད་ཀྱི་ཐུགས་ནི་སྒྲེལ་འབད་ཆོས་
 ཏེ། །སེམས་མ་བསྐྱེད་པའི་སྒྲེལ་བུའི་དགེ་བའི་འཇུག་པ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཐུགས་ལྷན་པ་
 ལན་དང་འབྲེལ་བའི་གཞོན་པའམ་རབ་རྩ་མ་རུངས་གྲུར་པའི་གནས་སྐབས་མཆིས། །
 གནས་འདི་མཁས་པས་གཟེགས་ནས་མཐུ་ལྷན་ཉིད་ཀྱི་ཐུགས་ནི་བསྐྱེད་འཆོས་ལོ། །ཞེས་
 གསུངས།

༥ །སྒྲོབ་དཔོན་དཔའ་བོའི་རིན་པོ་ཆེའི་ཟ་མ་ཏོག་ལྟ་བུའི་གཏམ་དུ། དེ་ཕྱིར་བྱ་
 མིན་ཀྱན་སྤངས་ནས། །བདག་གིས་བྱ་བ་ཀྱན་ཤེས་པས། །འཇགས་མཆོག་དམ་ཆོས་
 མཉན་པར་བྱ། །ཆོས་འདི་ལ་ནི་གང་འབད་པ། །དེ་ལ་ཡོན་ཏན་ཀྱན་ཡོད་འགྱུར། །
 ཐུབ་དབང་གསུང་ལས་རིན་ཆེན་འབྱུང་། །མཁས་པ་ཡིས་ནི་ཐོག་མར་དགའ། །དེ་ནི་
 གང་གིས་ཐོས་པས་ཀྱང་། །རབ་རྩ་སྒྲོབས་ལྷན་བསྐྱེད་པ་ཡིས། །ལུན་པའི་ཆོགས་ཀྱན་
 འཛོམས་པར་བྱེད། །བསམས་ཤིང་བསྒྲུབས་ན་མཐར་ཐུག་གསལ། །ཤེས་རབ་སྒྲོབས་
 དང་བལ་ན་ཡང་། །སྒྲེལ་བུའི་གཟུགས་ཙམ་འབའ་ཞིག་སྟེ། །སྒྲིང་པོ་སྤངས་པའི་
 མཐར་ཐུག་པ། །རི་མོར་བྱིས་པའི་གཟུགས་དང་མཆུངས། །སྒྲོ་ལྷན་བཙོན་འགྲུས་དང་
 ལྷན་པའི། །སྒྲོ་ལྷན་དེ་ལ་འབྲས་འདོད་འབྱུང་། །སྒྲོ་མེད་བདག་ཉིད་གསོད་པའི་
 དག །འཛིག་ཏེན་རྣམས་ཀྱི་དྲི་མ་ཡི། །(43)རབ་རིབ་ཆོགས་ནི་སེལ་བྱེད་པ། །དེ་བས་
 སྒྲོ་དེ་ཆོས་མཆོག་ཡིན། །ཡེ་ཤེས་སྤང་བ་བསྐྱེད་པ་ཡིས། །མི་རྣམས་ཀྱི་ནི་ཉེས་པའི་
 ཆོགས། །ཏྲག་རྩ་སྒྲིང་པར་བྱེད་པ་ཡིས། །དང་པོ་དབང་པོར་འདི་བསྐྱབ་བྱ། །ཡིད་ཀྱི་
 རྒྱ་རགས་རྣམས་ཤེས་ཤིང་། །རིག་པ་ཐམས་ཅད་གསལ་བྱེད་ཡིན། །ཤེས་རབ་དེ་ཡང་
 ཏྲག་པར་ནི། །སྒྲོབས་ཀྱིས་དགེ་བ་བསྐྱེད་བྱེད་པའི། །རྒྱ་ཡིན་པར་ནི་རབ་རྩ་གྲགས། །
 བྱ་བའི་རྒྱ་མཆོའི་ནང་དུ་ནི། །གདོན་མི་ཟ་བར་རྒྱབ་པ་དང་། །གཡུལ་ནང་དུ་འང་ཤེས་
 རབ་གཙོ། །ཤེས་རབ་སྒྲོབས་ཀྱི་རྣམ་རྒྱལ་ཐོབ། །ཐོས་པའི་ཤེས་རབ་གང་ཡིན་དེ། །

དགེ་བ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་རུ་འགྱུར། །དེ་ལྟ་སྟོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ནི། །སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། །གདོན་མི་ཟ་བར་ཤེས་རབ་བསྒྲུབས། །ཤེས་རབ་མེད་པའི་སྒྲིམ་བུ་
ནི། །མི་གསལ་ཤོ་རངས་མར་མེ་བཞིན། །གསུང་།

༥ །སྒྲོབ་དཔོན་མ་ཉི་ཅི་ཏས། །བྱོད་ཀྱི་ལུས་སྤྲུག་དེ་ཡང་ཉེས་མང་དེ་ལ་སྒྲུད་པ་བྱས་
པ་ནི། །ཡོན་ཏན་མང་ཡོད་དེ་ཕྱིར་བདག་གི་ཆོག་འདི་རྩེ་ཟད་མཉན་པར་གྱིས། །འདི་
ནི་རྟག་པར་འགྱུར་གྱང་ཇི་སྤྱད་འདི་ནི་བདེ་བའི་དོན་གྱུར་ཏམ། །དེ་མ་གྱུར་གྱང་གཙང་
བར་གྱུར་ཏམ་དེ་མེད་གྱུར་གྱང་དབང་ཡོད་གྱུར། །རྟག་མིན་བདེ་བའི་རྒྱ་མིན་གཙང་
བའི་མ་ཡིན་རང་དབང་ཅན་མིན་ན། །ཅི་ཕྱིར་སྒོ་གྲོས་རབ་ཏུ་ཉམས་བྱེད་ལུས་ཉེས་
བརྒྱར་བཅས་ཆགས་བྱེད་སྒྲོས། །གང་གིས་ས་འོག་འཇུག་ཏེ་གྲུ་ཡི་དབང་པོ་བདེ་མའི་
རྩ་བ་ལྟར་འབྱེན་བྱེད། །གང་གིས་མཐོ་རིས་འཛེགས་ཏེ་དབང་པོར་བཅས་པའི་ལྟ་
ཆོགས་མེད་པར་བྱེད་པ་དང་། །གང་གིས་ས་སྟེང་འཕུན་འཕུན་ག་ག་དང་ནི་མར་གྲུ་ན་
ལ་བཏུས་གྱུར་པའི། །འཆི་བདག་དེས་མི་ཚུགས་པར་གང་དུ་གནས་ན་བྱོད་ནི་འཛེགས་
མེད་འགྱུར། །ཡུན་རིངས་འཆོ་ཡང་ལུས་ནི་ཀས་པས་རབ་ཏུ་རྫིང་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར། །ཆོ་
འདི་བྱང་འགྱུར་ཆོ་འདི་མོད་ལ་འཆི་བདག་ཁར་ནི་འགོ་བར་འགྱུར། །ཀ་དང་འཆི་བའི་
བར་ན་ཐོངས་པར་བཅས་པ་གནས་པར་གྱུར་བའི་མི། །ཉམ་ངར་ལྷུང་བའི་འདི་དང་
འདི་ལས་བདེ་བ་ཐོབ་པར་ཡོངས་མི་འགྱུར། །སུམ་རུ་རྩ་གསུམ་བདག་པོའི་གཡུལ་
ནས་རྒྱལ་བའི་རྒྱལ་པོ་དེ་རྣམས་ནི། །(༥༧)ཤེས་པའི་སྤང་བས་ཐུན་པ་ཟད་བྱས་དྲང་
སྟོང་དེ་ཡང་གི་བར་འགྱུར། །གཤིན་རྗེས་ཟེན་པར་གྱུར་ཆེ་ལོངས་སྟོང་གིས་མིན་
བཤེས་པ་དག་གིས་མིན། །སྒྲིམ་བུ་རྩོལ་བས་བསྒྲེག་མི་བྱེད་ན་འདིར་ནི་མི་རྣམས་སུ་
ལ་སྒྲུབས་སུ་ཇི་ལྟར་འགོ། །བསྟན་བཅོས་བསྐྱེད་དང་བཅས་ཤིང་རིག་དང་བཟོ་ཡི་བྱ་བ་
དང་བཅས་དང་། །ཡིད་རྟོན་གྲོགས་བྱས་སྤྲུག་པའི་རྩེ་མ་དང་བཅས་གམ་གནས་

ལའོར་བཅས་པའི། །མི་རྒྱལ་འཆི་བདག་སྟོང་རྗེ་མེད་པས་ས་སྟེང་འདིར་ནི་བྱུང་གྱུར་
པས། །མེད་པར་བྱེད་ན་ཀུན་གྱིས་ཅི་བྱ་མ་ཡངས་དགོ་བ་ལེགས་པར་གྱིས། །ཞེས་བྱིན་
ཅི་ལོག་བཞི་སྟངས་པའི་གཏམ་ལས་གསུངས་སོ། །

༥ །སྟོབ་དཔོན་དཔལ་བོའི་རྩྭ་པའི་དུས་ཀྱི་གཏམ་དུ། རྩལ་བྱིམས་ལས་
ཉམས་ཐོས་པའི་ནོར་བུ་ལ་འདོད་པ་བདག་ཉིད་ཅུང་ཟད་མཆོད་པར་བྱེད། །ཉེས་མེད་
རྩལ་བྱིམས་ལྡན་ལ་ཡོན་ཏན་རོ་ལ་རྒྱབ་སྟོགས་ཞེ་སྟངས་ཅུང་ཟད་ཉེས་པ་བཀོད། །འདི་ན་
བྱིས་པ་ཉེ་དུའི་ལུའ་ལའོར་གྱིས་བཅིངས་པ་ནི་སུན་འབྱིན་བྱེད་པ་བཞིན། །བཅུད་
རྒྱལ་ས་འཕུངས་དངོས་རྒྱལ་མཐུ་ཆུང་ལྟ་རྒྱལ་ཆར་ནི་འབེབས་མི་བྱེད། །རྒྱུང་
རྒྱལ་རབ་ཏུ་དག་ལྡན་ལོ་ཏྲག་རྒྱལ་ནི་མི་སྟོན་སྟེ་མི་འགྱུར། །སྟེས་ལ་སེར་འབབ་ས་
རྒྱལ་རྩྭ་པའི་དུས་ཀྱི་དབང་གྱུར་འབྲས་བུ་མེད། །དངོས་རྒྱལ་མཐུ་མེད་དགོས་པ་
གྱུབ་རྒྱལ་ཉམས་པ་ཐོབ་པ་ལ་ཏྲག །འགོ་ལ་ནད་འཕེལ་བ་ནི་དེ་དང་དེ་དག་སྟེ་བོ་
རྒྱལ་གྱིས་སྟོང་། །ལྟོན་པའི་ནགས་ཆལ་སྐམ་པས་ཡལ་གའི་ལག་པ་བྱེད་དུ་འགྲེང་
བྱེད་དེ། །རྩྭ་པའི་དུས་ཀྱིས་བཅོམ་བྱས་བཟང་བོའི་དུས་ལྟུང་རི་བོ་ཆོ་ངེས་འདེབས། །
ཡུལ་བཟུང་ཆགས་པ་རྒྱལ་སྟངས་ས་རྒྱལ་སྟེ་ནི་དུས་བཟང་ཡོངས་སུ་ཟད། །སྟེ་མོངས་
མཆོད་བྱེད་གཤིན་རྗེས་འཇིག་རྟེན་ངེས་བྲིད་གང་གིས་བསྟོན། །གང་ཞིག་སྟོམ་པ་ལ་
གནས་བསྟན་པའི་མཆོག་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་པ་ཅུང་། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

༦ །སྟོབ་དཔོན་ས་འཆོ་སྟོན་གྱི་དབེན་པའི་གཏམ་དུ། །དཀའ་ཐུབ་ཇི་ལྟར་དམན་
པ་དག་ལ་ཡང་། །འདོད་ལྡའི་དབང་གིས་རྗེས་སུ་ཞུགས་གྱུར་པ། །དེ་ལྟར་རང་ལག་
གིས་དང་ཐུན་སུམ་ཆོགས། །རྒྱ་ཆེན་བྱིམ་ལ་བྱིམ་པ་ཆགས་པ་མེད། །རང་གི་བྱིམ་དང་
གཤོང་དག་མཆི་འཇག་པར། །བསྟན་པའི་གཉེན་དག་སྟངས་(༥)པར་གྱུར་ནས་ནི། །
དམན་པ་གཞན་གྱི་བྱིམ་ལ་རབ་ཆགས་པའི། །རབ་བྱུང་འདི་ལ་གིན་ཏུ་ངོ་ཆ་མེད། །

ཐར་པ་འདོད་གང་རང་བྱིས་སྤངས་ནས་ནི། །མི་ཤེས་གཞན་གྱི་བྱིས་ལ་འདོད་བྱེད་
 པ། །རྒྱ་མཚོ་རྣམ་པར་འབྱུགས་པའི་རྒྱབས་ཚོགས་ལས། །བདག་ཉིད་བརྒྱལ་ནས་སྤང་
 རེས་བྱིང་དང་མཚུངས། །སྤྲིག་པ་སྤོང་བྱེད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡིས། །གནང་བའི་
 སྐྱབ་པ་དག་ནི་འདི་རྟགས་གང་། །དམན་པའི་ནོར་འདོད་པ་ཡི་སྤྲེད་པ་ཡིས། །གཞན་
 བྱིས་ལ་ཆགས་དྲི་མ་ཅན་དུ་འགྱུར། །འཕགས་པས་བཞེད་པའི་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་
 ལམ་གྱིས་རྗེས་འབྲང་ནས། །ནགས་དང་འདྲ་བར་རང་གི་བྱིས་ན་རང་གི་དོན་དག་སྐྱབ་
 བྱེད་ཀྱང་། །རྣམ་པར་འཚོ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ནགས་ནི་དབེན་པ་ཡིས། །སེམས་
 གྱི་འཆིང་བ་དག་ནི་འབད་པ་མེད་པར་གཙོད་པར་བྱེད། །བདག་ཏུ་ལོག་པར་འཛིན་
 བར་གྱུར་པས་ཉིན་དང་མཚན། །སྤྲིན་བྱས་རི་བཞིན་རྣམ་རྟོག་སྤྲིག་ཅན་དག་གིས་ཟོས་
 པས་ན། །ཉོན་མོངས་དག་གིས་ཉེས་གོས་ནི་བའི་ཚུ་ཡི་བུམ་པ་ཡིས། །དཀྱིས་པ་བཞིན་
 དུ་སེམས་ནི་སྐྱེ་བོ་མེད་ནགས་བསྟེན་པར་གྱིས། །སྐྱེ་དང་འཆི་དང་ན་བའི་སྐྱུག་བསྐྱལ་
 མཐར་ནི་མ་བྱས་པར། །སྤྲིད་པའི་རྒྱ་མཚོ་དག་ཏུ་བྱིང་གྱུར་བག་མེད་མ་བྱེད་ཅིག །
 མཐར་བྱེད་དག་གི་སྤོག་ཀྱང་འཕྲོག་པར་བྱེད་པ་གང་འདི་ནི། །རྒྱུན་མི་ཆད་པར་འགོ་
 ལ་སྟ་རེའི་སོ་དག་བདར་བར་བྱེད། །གསུང་།

༥ བཅོམ་ལྷན་འདས་འགོ་བའི་སྤྲ་མས་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ལས་གསུངས་པ།
 ཉིན་མོ་གསར་དུ་བྱུང་བ་ཡིས། །རྟིང་པ་མེད་པར་བྱེད་པ་ལྟར། །བདེ་དང་སྐྱུག་བསྐྱལ་
 གསར་པ་ཡིས། །རྟིང་པ་ཉེ་བར་བརྗེད་པར་བྱེད། །དེ་ལྟར་ལྟ་ཡི་འཛིན་རྟོན་དུ། །བདེ་
 བ་འཛིན་པའི་སྐྱེ་བོ་དག །འཚོ་བའི་མཐའ་ནི་འཆི་བ་དང་། །རི་སྟེ་འབྲལ་བའི་མཐའ་
 མི་རིག །རི་ལྟར་གྱིང་དང་སྤང་ཅིར་བསྐྱེས། །རི་ལྟར་དུག་དང་ཟས་བསྐྱེས་པས། །དེ་
 ལྟར་བདེ་བ་འདི་ཀུན་གྱི། །ཐ་མའི་བདེ་བ་མི་རིག་གོ །ལྟ་ལུང་དུ་ནི་ལྟག་པར་ཡང་། །
 ལུང་རྣམས་ལྟ་ལ་ག་ལ་ངོམས། །སྤྲེད་པས་ངོམས་པ་མེད་པ་དེས། །བྱེད་པར་དུ་ཡང་ག་

ལ་བདེ། ཤིན་ཏུ་བདེ་བའི་སྟོབས་ལས་ནི། །ལྷ་ཡུལ་རྣམས་སུ་ཡེ་ནས་སྤྱོད། །སྤྱོད་
 (༥༧)མེད་ཡོངས་སུ་གདུངས་རྣམས་ཀྱིས། །བདེ་བ་ཉེ་བར་མི་དམིགས་སོ། །གཅིག་ཏུ་
 བདེ་སྤྱོད་སྤྱོད་བྲལ་ཞིང་། །ང་མེད་རེ་བ་མེད་པ་དང་། །མྱ་ངན་འདས་གྲོང་འགྲོ་བ་
 བློ་ནི། །བདེ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཐོབ་བོ། །གང་དག་སྤྱོད་པའི་བག་ལ་ཉལ། །ཡོང་ཡེ་སེམས་
 ལ་མི་འཇོག་པ། །དེ་དག་ཐོག་མཐའ་དྲི་མ་བྲལ། །བདེ་བའི་ནང་ནའང་དེ་བདེ་འོ། །
 སེམས་ནི་ཤིན་ཏུ་བསྐྱུས་པ་དང་། །ཐམས་ཅད་དུ་ནི་རེ་མེད་དང་། །བྱ་དང་མི་བྱ་མ་
 མྱོངས་པ། །བདེ་བ་རྟག་ཏུ་ཉེ་བར་གནས། །གང་གིས་འཁོར་བའི་རྒྱར་རྒྱར་པ། །
 དགའ་བཅས་འབྱུང་བ་བཅོམ་པ་དག །བརྟན་པོ་གཙོ་དེ་པ་རྩལ་འགྲོ། །བདེ་བ་མྱ་ངན་
 འདས་ལ་གནས། །གང་ཞིག་འདོད་ཆགས་ཞེ་སྤང་ལྟོ། །སྤྱོད་བཅས་དེ་ལ་བདེ་བ་
 མེད། །གང་ཞིག་འདོད་ཆགས་མེད་ལས་གྲོལ། །དེ་ནི་དྲི་མེད་བདེ་བར་འདོད། །ཅིས་
 དང་། །ཞལ་ལྷ་བ་ཚུལ་ལྟན་གྱིས་གཞན་སྦྱིན་པར་བསྐྱུལ། །ཚུལ་བྲིམས་བསྐྱུང་བཅུག་
 པས། །ཡང་དག་ལྟག་སྤྱོད་ཀྱི་ལྟར་སྤྱོད། །དག་སྤྱོད་གང་ཡུལ་རྣམས་ལ་ཆགས་པར་མི་
 བྱེད། །སྤྱོད་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས་བརྒྱལ་བའི་བསམ་པ་ཅན་དུ་རྒྱར་བ་ན། །ས་སྤྱི་གཞོད་
 སྦྱིན་དག་གིས་དེ་ལ་དགའ་སྟེ་བར་སྤང་ལ་སྤྱོད་པའི་གཞོད་སྦྱིན་ལ་འཆད་དོ། །དེས་
 རྒྱལ་ཆེན་བཞི། དེས་རིམས་པ་བཞིན་ཆད་མེད་འོད་ཀྱི་ལྷའི་བར་དུ་བསྐྱུང་དེ། །འཇོམ་
 བུ་གླིང་ན་ཡུལ་དང་གྲོང་དང་རིགས་འདི་ཞེས་པར་མི་འདི་ཞེས་པར་རབ་བྱུང་བྱས་སྟེ།
 བདུད་དང་འགྱེད་པར་བརྩོན། །འཁོར་བ་ལས་བརྒྱལ་བའི་བསམ་པ་ཡོད་དེ་ཞེས་ཐོས་
 བས་རབ་ཏུ་དགའོ། །སྤྱོད་པོ་ཡུལ་ལ་མངོན་དགའ་བ། །ནམས་ཀྱང་བདེ་བར་མི་
 འགྱུར་ཏེ། །ཡུལ་ནི་དུག་དང་འདྲ་བར་མཐོང་། །ཡོངས་སུ་རྒྱར་བ་མི་ཟད་དོ། །སྤྱོད་
 ཆགས་མྱོངས་པས་བསྐྱུས་པ་དག །ཡིད་ནི་འབྱུང་བར་མི་བྱེད་དོ། །འདི་ལྟར་བྱིས་
 པ་ཐམས་ཅད་ནི། །སྤྱོད་པ་དག་ལ་རྩེ་བར་བྱེད། །རི་ལྟར་གྱིང་ལ་མེ་འབར་བཞིན། །

ཡུལ་རྣམས་ལ་ནི་ངོམས་པ་མེད། །སྐྱེ་བོ་ངོམས་མེད་འདི་དག་ཀྱང། །ཡུལ་རྣམས་ཀྱིས་
 བྱི་ཡོངས་སུ་བསྐྱུས། །གལ་ཏེ་སློ་ཞན་ལྟ་རྣམས་དང་། །དུད་འགོ་མཆུངས་པར་ཅེ་བྱེད་
 བ། །ལྟ་རྣམས་དང་ནི་དུད་འགོ་དག །བྱུང་པར་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །སློག་ཆགས་
 སེམས་ནི་སློངས་པ་དག །འཁོར་བ་ལས་(ལྔ)ནི་ཡིད་མི་འབྱུང་། །སླེད་པས་ཡོངས་སུ་
 བསྐྱུས་པ་རྣམས། །སྤྲུག་བསྐྱེད་ལས་ནི་སྤྲུག་བསྐྱེད་འཕྱོག། །བསྐྱེད་མཐའི་ཉི་མས་
 རབ་བསྐྱེད་ན། །རྒྱ་མཚོ་རྣམས་ཀྱང་སྐྱེས་འབྱུང་གི། །བསྐྱེད་པ་བྱེ་བ་བརྒྱ་རྣམས་
 སུའང་། །མཐོང་བའི་གཟུགས་ཀྱིས་ཆོམ་མི་འབྱུང་། །ཆར་འབབ་ལ་སོགས་ཆུ་རྣམས་
 ཀྱིས། །རྒྱ་མཚོ་གང་བར་འབྱུང་སློང་གིས། །ལྟ་བ་རྒྱ་མཚོའི་གཟུགས་རྣམས་ཀྱིས། །
 ཆོམ་པར་ཡོད་པར་མི་འབྱུང་རོ། །འདོད་པ་དག་ལ་ཆོམ་མེད་པ། །ལུས་ཅན་སྤྱད་
 ལྟ་བ་ཡི། །སློང་པ་སྤྲུག་ཆོགས་གང་ཡིན་པ། །སློང་དེ་ཅི་ག་བདེར་བརྟག་གམ། །འདོད་
 པས་བསྐྱེད་པའི་བདེ་བ་གང་། །མཁས་ལ་བདེ་བ་དེ་མི་འདོད། །འདོད་ལས་རྣམ་པར་
 གྲོལ་བ་གང་། །དེ་ནི་བདེ་ལས་བདེ་མཆོག་འབྱུང་། །བདེ་དང་འདྲ་བར་འདྲེས་པ་
 གང་། །ཟས་ནི་དུག་དང་འདྲེས་པ་བཞིན། །སློང་དང་རྣམ་པར་བྲལ་བ་གང་། །ཟས་
 དང་འོ་མར་འདྲེས་པ་བཞིན། །གཏི་མུག་མུན་པས་མི་ཤེས་པ། །བྱིས་པ་རྣམས་ནི་
 འདོད་པས་བསྐྱེད་ན། །མ་ལ་ཡ་ཡི་ནགས་ཆལ་གང་། །སློན་སྤྱད་པས་ཆུད་གཟན་
 བཞིན། །འདོད་པ་འཛིག་རྟེན་པན་མི་བྱེད། །མེ་ལྟ་བུ་ནི་ཡོངས་སུ་བསྐྱུས་ན། །འདོད་
 པའི་རྣམ་པར་སྤྲོད་པ་ཆ། །རྟག་ཏུ་ཉེས་པ་འདི་ཤེས་ནས། །བརྟན་པོ་འདོད་ལས་
 འབྲལ་བར་བྱེད། །འདོད་པ་ཡོངས་སུ་སྤྲངས་པ་ཡིས། །བདེ་བ་མཐར་ཐུག་ཐོབ་པར་
 འབྱུང་། །མི་གང་འདོད་པའི་དབང་སོང་བ། །འདོད་པ་དག་གིས་མ་བསྐྱུས་ཤེའམ། །
 སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱིས་ནི་མི་གཞོད་ཅེས། །ནམས་ཀྱང་མ་མཐོང་མ་ཐོས་སོ། །ཐམས་ཅད་
 གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ། །འདོད་པ་མེ་ལྟ་འབར་བ་འདྲ། །དེ་དག་ཡིད་ལ་མ་བྱེད་

ཅིག །དེ་ལྟ་བུས་ན་འདོད་པས་ཆོག །སྤྱོད་མ་ལེབ་གྱི་འབར་བ་མཐོང་། །ཆོག་པའི་ཉེས་
པ་མ་མཐོང་སྟེ། །དེ་ལྟར་འདོད་བསྐྱེད་དགའ་བ་ནི། །སྤྱོད་མེད་རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་བར་
འགྱུར། །རི་ལྟར་དུག་གི་ལྷན་གིང་གི་ །མེ་ཏོག་ཁུང་བ་རྣམས་འཛིབ་པ། །དེ་ལྟར་དེ་ནི་
དུག་འབྲས་སྟེ། །ཆོངས་པ་རྣམས་ནི་བདེ་ལ་སྤྱོད། །ཁུང་བས་དུག་ནི་འབྲུངས་པ་དག །
གལ་ཏེ་ཁ་ཅིག་འཆོའ་འགྱུར་གྱི། །འདོད་པའི་དུག་ནི་འབྲུངས་པ་ཡིས། །(ལྔ)འཆོའ་
ཆེད་པ་དགའ་བར་འགྱུར། །བག་མེད་པ་ཡིས་ཡོངས་བསྐྱུས་པ། །དེ་ཡི་སྒོ་ལ་འབྲིག་པ་
དང་། །ཟས་ལ་རྟག་ཏུ་དགའ་བ་རྣམས། །ལྟ་ཡི་གནས་ནས་ལན་བརྒྱ་ལམ། །མི་ཕྱག་
ཉིད་དུ་སྤྱོད་འཆི་ལ། །སྤྱོད་བ་བསྐྱེད་པར་མི་བྱེད་པ། །སྤྱིང་ལ་མུ་རན་རབ་ཏུ་བསྐྱེད། །དེ་
ལ་ནི་གནས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཆོས་སྤྱོད་པ་དང་། །མ་སྤྱོད་པ་རྣམས་ནི་བར་བྱེད་པ་ཡིན་
ནོ། །ལུས་དང་ཆོས་དང་སེམས་དང་སེམས་ཀྱི་ཆོས་དང་། །སེམས་མེད་པའི་ཆོས་དང་།
ཕྱོགས་དགར་པོ་དང་ཕྱོགས་ནག་པོ་མཐོང་བས་ལྷག་མཐོང་ངོ་ཞེས་སོ། །

༥ དན་པ་ཉེར་གཞག་གི་འདིའི་སུམ་ཅུ་ཅུ་གསུམ་པའི་རབས་ཀྱི་མཇུག་ནས་སྒོམ་
པ་བཅུ་གཅིག་གི་དབྱེད་སྒོམ་གསལ་བར་གསུངས་ཏེ། །ལུས་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པ་དང་།
འདོད་པའི་ཉེས་དམིགས་ལ་རྟོག་པ་དང་། །བག་ཡོད་སྒོམ་པ་དང་། །དགོ་བ་དང་མི་དགོ་
བའི་སྒྲོན་ཡོན་ལ་རྟོག་ཅིང་སྒོམ་པ་དང་། །ཆོར་བའི་ཉེས་དམིགས་ལ་རྟོག་པ་དང་། །འདུ་
བྱེད་རྣམས་མི་རྟག་སྟུག་བསྐྱེད་ལ་སྤྱོད་པ་བདག་མེད་པ་ཉིད་དུ་རྟོག་ཅིང་སྒོམ་པ་དང་།
དགོ་མི་དགོ་གང་གི་གཉེན་པོ་གང་ཡིན་སེམས་པ་དང་། །འཆི་བ་སྒོམ་པ་དང་། །དུག་
གསུམ་གྱི་གཉེན་པོར། །མི་སྟུག་པ་དང་། །བུམས་པ་དང་། །རྟེན་འབྲེལ་སྒོམ་པ་དང་།
དགོན་མཆོག་གསུམ་རྗེས་དྲན་སྒོམ་པ་དང་། །ལར་ནི་སྤྱོད་བ་དྲན་ནས་ཐོས་ཆད་སྒོམ་པ་
དང་བཅུ་གཅིག་གོ། །བསྐྱེད་པ་བྱེད་པ་སྤྱོད་རྣམས་སུ། །སྤྱོད་པས་བསྐྱུས་པའི་མི་རྣམས་
ནི། །ཤིན་ཏུ་ཆོངས་པས་དེ་མི་གཏོང་། །ཡིད་ནི་གཏི་མུག་དབང་དུ་སོང་། །སྒོམ་གྱིས་

གདུངས་པའི་བྱུང་ཚེ་བ། །ལན་ཚུའི་ཚུན་འབྱུངས་པ་ལྟར། །ཐེད་པས་བསྐྱུས་པའི་
 སེམས་ཅན་རྣམས། །ཐེད་པ་ཉིད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྱང་། །སྐྱེ་བོ་སྐད་ཅིག་ཆོས་བྱེད་ལ། །
 སྐད་ཅིག་གིས་ནི་སྐྱོམ་བྱེད་པ། །སྐྱེས་སུ་ཐ་མ་ཐེད་པ་ཡིས། །གདུངས་པས་ལམ་གོ་ལ་
 འཆོལ་བ་བཞིན། །དེའི་བྱུང་པར་སོགས་ཀྱང་འདིར་འབྱུང་ངོ། །ལྷ་ཡུལ་ནས་ནི་ལྷུངས་
 པ་ན། །སྤྱག་བསྐྱེལ་སྐྱེ་བ་གང་ཡིན་པ། །དེ་ཡི་བྱུང་པར་སེམས་ཅན་དཔྱུལ། །བཅུ་དྲུག་
 ཆར་ཡང་མི་ཤོད་དོ། །བདེ་མཐོང་རྟག་ཏུ་ལྷུང་བར་གོ། །འདི་དག་ཅི་ཞིག་མི་(ཤ)ཤེས་
 སམ། །ལྷ་རྣམས་འཆི་མེད་ཡུལ་ལྟ་བུར། །བདེ་བས་སྐྱོངས་རྣམས་བལྟ་བར་བྱེད། །སྐྱེ་
 དང་འཆི་བའི་འཇིག་རྟེན་ནི། །གངས་སུ་བགང་དུ་ཡོད་མོད་ཀྱང་། །ཐེད་པས་ཡོངས་
 སུ་བསྐྱུས་པ་ཡི། །མི་རྣམས་ཡིད་ནི་འབྱུང་མི་བྱེད། །ཅན་དན་དང་ནི་རལ་གྱིར་
 མཉམ། །ཟས་ནི་ཞིམ་དང་མ་ཞིམ་མཉམ། །ཟབ་དར་སྒྲམ་སུར་མཉམ་པ་ནི། །ཐེད་
 པས་གནོད་པར་མི་འགྱུར་ངོ། །རྟེན་དང་བཀྱར་སྟེ་མི་དག་འཁོར། །རྩ་སྟན་ཅམ་གྱིས་
 ཆོག་བྱེད་པ། །རྟེན་དང་བཀྱར་སྟེ་མི་ལྟ་བུར། །གང་གིས་མཐོང་བ་དེ་མཐོང་ངོ། །གང་
 དག་ཡུལ་གྱི་འཆིང་བའི་རྒྱ། །གཟུགས་ལ་སོགས་པ་མི་འདོད་པ། །དེ་ནི་ཞི་བ་མཆོག་
 འགོ་ཞིང་། །གང་དུ་སོང་བར་ཉོན་མི་མོངས། །གང་ཞིག་ཡིད་ནི་ཐར་འདོད་ཅིང་། །
 བམས་ཀྱང་འཁོར་བར་མི་དག་འ་བ། །དེ་ནི་འཁོར་བར་མི་འཆིང་སྟེ། །མཁའ་ལ་བྱ་ནི་
 འགོ་བ་བཞིན། །དཔེར་ན་གིང་ལྗོན་པ་དུ་མ་འདུས་པ་ལ་ནགས་ཆལ་དུ་མཐོང་ལ་གིང་
 ལྗོན་པ་རེ་རེ་ལ་ནགས་ཆལ་མེད་དོ། །དོན་དམ་པར་ཆལ་ཞེས་བྱ་བ་གིང་ལྗོན་པ་མ་
 གཏོགས་པར་ཆལ་མེད་ལ། །ཡང་དག་པར་ན་གིང་ལྗོན་པ་ཡང་། །བྱུན་པ། །རྩ་བ་དང་།
 ཡལ་ག་དང་ལོ་མ་དང་། །ལྷག་མ་མ་གཏོགས་པར་དོན་གཞན་དུ་གྱུར་པ་མེད་དེ། །ཀུན་
 རྒྱུ་བྱ་ནི་ཆལ་ཡོད་དོ། །དེ་ལྟར་ལུས་འདི་ཡང་ལག་པ་ལ་སོགས་པ་འདུས་པ་ཅམ་འདི་
 ལ་ཀུན་རྒྱུ་བྱ་འདི་ནི་ལུས་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདུ་ཤེས་འདུག་གོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །སྤྱོད་

འཇུག་ལྷར་ལུས་དྲན་པ་ཉི་བར་གཞག་པ་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །

གང་དག་འཁོར་ལ་མངོན་དག་འཁོར་། །མགུ་བ་ཉོན་མོངས་དག་དག་གིས། །
 ཏྲག་ཏུ་འཆིང་བས་བཅིངས་པ་སྟེ། །དེ་དག་སྤྱིད་པ་ཉམ་ངར་འབྱམས། །གང་དག་ངེས་
 འབྱུང་སྟོ་ཡོད་ཅིང་། །གང་དག་ཏྲག་ཏུ་ཞི་སྟོད་པ། །དེ་ནི་ལྷ་ཡི་རིས་དག་གི་ །ཆངས་
 བའི་འཛིག་རྟོན་འབྱུང་བར་འབྱུང། །ཆང་འབྱུང་མི་ལ་ཆང་ཟོང་བྱིན། །དུ་འབོད་རབ་
 རིབ་ཀྱན་བསགས་སྟེ། །ནད་པར་ཆང་ཟོང་བྱིན་པ་ཡིས། །གཤིན་རྗེའི་མཆོམས་ཀྱི་
 དགོན་པར་སྟེ། །རང་གི་ལག་པས་ལོག་གཡེམ་བྱས། །བསྐྱས་གཞོམ་ཆོར་བ་མཐའ་
 མེད་སྟེ། །ཁ་ཟས་ལྷག་མ་དག་སྟོར་བྱིན། །དེ་ཡང་གཙང་བ་(པ)ཡིན་སྟུམ་ཟ། །བཤང་
 བ་ཟ་བའི་ཡི་དྲགས་སྟེ། །གང་ཟག་མི་ཆངས་སྟུད་པའམ། །བཟའ་བཏུང་ཟོས་ལས་མི་
 གཙང་དེ། །མ་བཀྱས་ལྷ་འཆོ་སྒྲགས་ལྷ་བའི། །ཡི་དྲགས་ཀྱིས་ནི་སྒྲགས་རྟེན་དེ། །དེ་
 ལ་འཆོ་ཞིང་སྟོག་དེས་འཆོ། །ཏྲག་ཏུ་འདོད་པའི་རྗེས་འགོ་བ། །ཡུལ་གྱི་འབྱུལ་པས་
 བཞུམས་པ་ཡིན། །ངེས་པར་སྟུག་བསྐྱལ་ཆེར་འབྱུང་བ། །གང་ཡང་རྟོགས་པར་འབྱུར་
 མ་ཡིན། །གང་གི་སྟོང་ལ་འདོད་གནས་པ། །དེ་སྤྱིད་བདེ་བར་འབྱུར་མིན་ཏེ། །དེ་ནི་
 སྟུག་བསྐྱལ་ཀྱན་སྐལ་འོས། །དཔུལ་བར་ཉི་བར་རྒྱག་པ་ཡིན། །བདེ་བ་རྗེས་སུ་བསྟེན་
 པ་ཡི། །བྱིས་པ་རྣམས་ནི་ངོམ་པ་མེད། །བྱིས་པ་ཏྲག་ཏུ་ངོམ་མེད་པས། །ཏྲག་ཏུ་རང་
 ཉིད་འཛོམས་སུ་འགོ། །མ་དབྱུད་པ་ཡི་སེམས་ཀྱིས་ནི། །ཏྲག་ཏུ་འདོད་པ་རྗེས་བསྟེན་
 པ། །དུས་རིང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ཡིས། །སྟུག་བསྐྱལ་ཉིད་ནི་ཞི་བ་མིན། །ཁྱོངས་པར་
 སྟུར་དུ་ཆགས་པར་བྱེད། །སྟུག་བསྐྱལ་ཉིད་ནི་ཤེས་པ་མིན། །བྱི་མས་སྟུག་ཡོངས་སྟུར་
 པ་ནི། །གང་འབྲས་གང་ཡིན་ཤེས་པར་འབྱུར། །བརྩོན་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་དེ་རྟོགས་
 བས། །ཏྲག་ཏུ་མེ་འབར་འདོད་པ་ཡི། །ཡུལ་སྟོམ་ཤེས་རབ་ལྷན་པ་ཡིས། །དེ་ཉིད་
 དཔྱོད་པ་ཡིས་རྟོགས། །ཡུལ་རྣམས་བསྟེན་ལ་ངོམས་ཡོད་མིན། །བསྟེན་པར་སྟུར་ན་

རྟག་པར་འདོད། །ཕྱིར་ཞིང་ཕྱིར་ཞིང་འཕེལ་བར་འགྱུར། །དེ་འཕེལ་བ་ནི་དུག་དང་
མཚུངས། །ལོག་པར་ལྟ་བར་གྱུར་བ་ཡིས། །རྟུང་བ་ལ་མཁས་འཛིགས་རུང་བ། །རྟག་
པར་ལྟར་བའི་རྒྱ་དུ་མ། །དེ་དག་ཡོས་སུ་མ་སྤངས་ནའང་། །མིག་བྲལ་ཕལ་ཆེར་ལྟར་
བ་ཡིན། །སྒྲིན་དང་ཡོན་ཏན་ཡོངས་ཤེས་པ། །དེ་དག་མཁས་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན། །
སྒྲིན་ཡོན་ཡོངས་སུ་མི་ཤེས་པ། །དེ་དག་སྤོངས་པའི་བྱེད་བ་ཡིན། །ཡོན་ཏན་ལ་ནི་ཡོན་
ཏན་སྒྲོ། །སྒྲིན་རྣམས་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །སྒྲིན་ཡོན་དེ་ཉིད་ཤེས་པ་ཡིས། །རྟག་ཏུ་
བདེ་བའི་སྤྲལ་ལྟན་ཡིན། །དེ་དག་དེ་དག་ཡུལ་རྣམས་ཀྱི། །སྒྲིན་ཡོན་དེ་འདིར་ཤེས་
པར་འདོད། །ཤེས་རབ་ཡོངས་སུ་སྤངས་ནས་ནི། །ཡུལ་རྣམས་ལྟ་ཡིས་ཇི་ལྟར་
བསྟོན། །གང་ཞིག་ངོམས་པ་མེད་བ་ཡིས། །དབང་བོ་དུག་མེ་གདུག་པ་ནི། །རྣམ་རྟོག་
རྒྱུད་གིས་རྒྱས་བ་ཡིས། །གང་ཡང་འཛིག་རྟེན་འདི་ཆོག་པ། །སློ་གྲོས་མེད་པས་མ་རིག་
(ལེན)གོ། །འདོད་པ་ཕན་བ་བྱེད་མིན་པས། །ལན་གཅིག་མིན་པར་སེམས་སྤོངས་པ། །
འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྲུགས་པས་ན། །རང་སེམས་སྒྲིབ་བར་འགྱུར་མ་ཡིན། །འདོད་
པ་སྒྲིབ་པ་རྣམས་ལ་ནི། །ཤེས་དང་རྣམ་པར་ཤེས་ཀྱང་མེད། །འདོད་པ་ལས་སྒྲིས་སྤྲུག་
བསྐྱལ་གང་། །བཏང་ན་སྤྲར་ཡང་འདོད་རྗེས་འབྱང་། །ཀྱིམ་པའི་འབྲས་བུ་དང་འབྲ་
བ། །འདོད་པ་དག་བོ་གྲོགས་པོའི་གཟུགས། །དག་བ་ཡིས་ནི་འདོད་པ་འཛིག་མི་
དག་བས་ནི་རབ་ཏུ་འཕེལ། །སེམས་ནི་བ་ཡི་ཡིད་ཀྱིས་ནི། །འདོད་པ་མཚོན་དང་དུག་
བཞིན་མཐོང་། །སློ་རབ་མ་ནི་བྱིས་རྣམས་ཀྱིས། །དགའ་བར་གྱུར་བ་མཐོང་བ་ཡིན། །
རྟུབ་བ་གྱུར་པའི་སེམས་འདིས་ནི། །འབྲུང་མོ་འབྲུང་མིན་བདེ་མིན་བདེ། །ཡུལ་འདི་
རྣམས་ལ་ཡོངས་འབྲུམས་ཀྱང་། །སྤྲུག་བསྐྱལ་གྱིས་ནི་སྒྲིབ་བ་མེད། །དེ་ལྟར་ལས་ཀྱིས་
ཡོངས་འཁོར་བའི། །འཛིག་རྟེན་འཁོར་བ་འཁོར་ལོ་བཞིན། །སྒྲིབ་བར་དུ་ནི་མི་འགྲོ་
བའང་། །གོམས་པའི་དབང་དུ་འགྲོ་ཕྱིར་ངོ། །བདེ་བ་ཇི་ལྟར་རྣམ་སྤྲས་པ། །སྤྱིད་པ་ན་

ནི་སྒྲིང་པ་རྣམས། །བདེ་ལས་བདེ་བ་ཡོངས་ཉམས་འགྱུར། །བདེ་བ་མི་དམིགས་སྤྱི་
གསུམ་ན། །ཐམས་ཅད་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཡོངས་སྤྱོད། །སྒྲིང་བ་བསྐྱེད་པར་མི་འགྱུར་
ལ། །སྒོག་ཆགས་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཀྱིས་གཟིར་རྣམས། །བྱིས་པ་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཀྱིས་དྲུབ་
ཀྱང། །སྐྱུག་བསྐྱེད་རྒྱུ་ལ་འཇུག་པར་བྱེད། །ཡུལ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཡོངས་འབྲུལ་ཡིད། །
ཡིད་ཀྱི་བྱུགས་ཀྱི་སྒྲོབས་པོ་ཆེ། །སེམས་ནི་རྗེས་འབྲངས་བཅས་འདུལ་བ། །ལུས་ཅན་
རྣམས་ནི་གིས་པར་འགྱུར། །འཁོར་བྱེད་ཏྲ་ཏྲ་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཀྱིས། །དེ་ཆེ་ལུས་ཅན་
རྣམས་དྲུབ་འགྱུར། །བརྗེད་པར་གྱུར་ན་ཕྱིས་ནས་ཀྱང། །རྣམ་པར་གདུང་བྱེད་སྐྱུག་
བསྐྱེད་སྒྲིང་། །འདོད་པའི་རོ་ལ་ཆགས་བྱེད་པ། །བྱིས་པ་སྒྲོ་དམན་རྣམས་ཡིན་ནོ། །
ཀྱིས་པ་ཀ་ཡི་འབྲས་མཚུངས་པའི། །ཉེས་དམིགས་གོ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །གཟུགས་ལ་
སོགས་པའི་དག་འདིས་ཀྱང། །སྤྱི་བའི་རང་བཞིན་ཕྱིར་ལོག་སྟེ། །ལས་ངན་འབྲས་
ལ་སྒྲོངས་པ་ཡི། །སྒོག་ཆགས་ལོག་པའི་དབང་འགྲོ་ཉམས། །འདོད་པ་དུག་གི་འབྲས་
འདྲ་རྣམས། །སྒྲིས་བུ་རི་སྤྱི་བྱངས་པ་ཡིས། །དེ་དག་ཉིད་ལ་ངོམས་(འབྲུག་མེད་ཡིད། །
ཕྱིར་ཡང་དཔུལ་བར་ལྷུང་བ་ཡིན། །སྒྲིན་དང་རྒྱལ་བེམས་དཀའ་སྒྲིང་སྟེ། །ཏྲ་ཏྲ་དེ་
ལ་ཞུགས་པའི་ཡིད། །ཏྲ་ཏྲ་གང་ལ་དེ་ཡོད་ལ། །སྒྲིབ་པ་དེ་ནི་མཐོ་རིས་འགྲོ་ །དབང་
པོ་དུག་པོ་ཐམས་ཅད་དང་། །ཡུལ་རྣམས་ཀྱང་ནི་དེ་བཞིན་དུ། །སྒྲོང་བར་བྱེད་ཅིང་མི་
དགའ་བ། །སྒྲིབ་པ་དེ་ནི་མཐོ་རིས་འགྲོ་ །དག་བ་ཡིས་ནི་སེམས་འཁྲིད་ཅིང་། །དག་བ་
ཁོ་ནས་རྗེས་སུ་འཁྲིད། །དེ་ནི་མི་དག་རྗེས་སུ་དཔས། །མི་དག་ཉིད་ལ་རྒྱག་པ་ཡིན། །
བདེ་ལོགས་རྒྱ་བ་མི་ཡི་སེམས། །རྒྱ་རྒྱ་ཉིད་དང་དེ་དག་མཚུངས། །རི་ལྷ་བར་ནི་
ཞེན་ཐོབ་ནས། །དེ་བཞིན་དེ་ནས་ཡོངས་སུ་རྒྱག་ །གང་ལ་སེམས་ནི་རྗེས་ཆགས་
པ། །ལྷུང་བ་ལྷུང་བར་ཆེས་འགྱུར་རོ། །ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་བྱེད་པོ་དང་། །ལས་
རྣམས་ཐམས་ཅད་གཅོད་བྱེད་ཡིན། །ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་འཁྲིད་བྱེད་ནི། །སེམས་

འདི་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན། །རྟག་ཏུ་སྒྲགས་ནི་གཙོད་བྱེད་པ་ལེ། །སེམས་ལ་ཡིད་
 ཆེས་མི་བྱ་ཡི། །གཟུང་བར་དཀའ་དང་སྤྲུགས་དྲག་དང་། །ལམ་ལོག་གྱི་ནི་བྱེད་པར་
 གྱིས། །དེས་ན་ཡུད་ཙམ་དགེར་འགྱུར་ཞིང་། །དེ་བཞིན་མི་དགེར་ཡུད་ཙམ་དེས། །དེ་
 བཞིན་ལུང་མ་བརྟན་པར་འགྱུར། །གསོད་དང་འཆི་དང་ནད་ལ་སོགས། །ཡུལ་རྣམས་
 ལས་ནི་འཛིགས་པ་ཆེ། །འཁོར་བ་ན་ཡང་ཀུན་ནས་འཁོར། །ཡུལ་ཉིད་ལས་ནི་སྐྱེ་བ་
 ཡིན། །འདུ་དང་འབྲལ་བ་བརྒྱ་ཕྱག་དང་། །ལས་དེ་སྟོང་ཕྱག་དུ་མ་ནི། །བདེ་འགྲོ་དེ་
 ཁོ་ན་མཐོང་བས། །བདེ་བ་དུ་མ་ལེགས་འཕྱོད་པ། །འཛིགས་པ་གང་བྱུང་འཛིགས་པ་
 ནི། །དེ་ཀུན་ཡུལ་ཉིད་ཁོ་ནས་བསྐྱེད། །སྐྱེ་བ་སྐྱེ་བར་རབ་ཏུ་སྐྱེ། །སྤྲུག་བསྐྱེད་པ་གང་
 ཉིད་ཡུལ་ཡིན་པ། །མྱོངས་པའི་སེམས་ཀྱིས་བཟོད་པར་བྱེད། །མྱོངས་པ་དེ་ཉིད་སྤྲུགས་
 བསྟེན་པ། །ལོང་པའི་སྒྲོ་ཡིས་བྱས་པ་ཡིན། །དབྱ་ཡིས་ཆོག་གིས་དགོས་པ་ལས། །མི་
 ཡིས་རྟག་ཏུ་ཡོངས་སྟོང་ངོ་། །དབྱར་གྱུར་པ་ཡི་ཡུལ་རྣམས་ཀྱང་། །མི་སྟོང་བ་ནི་སུ་
 ཞིག་ཡོད། །བྱིས་པ་རྣམས་ནི་རྟག་པར་ཡང་། །ཡུལ་གྱིས་ངེས་པར་བསྐྱེད་པ་ཡིན། །
 ཀུན་ནས་མྱོངས་པས་མི་སྟོང་བ། །རང་གི་ལས་ཀྱིས་མྱོངས་པ་ཡིན། །རི་ལྷར་ཁ་ཅིག་
 མས་འཛིགས་པ། །མི་ཉིད་ལ་ནི་ཉེ་བར་བསྟེན། །དེ་བཞིན་ཡུལ་གྱིས་མྱོངས་པ་ཡང་། །
 (༡༠ན)ཡུལ་ཉིད་ལ་ནི་བསྟེན་པར་བྱེད། །ཡུལ་དུག་ལོངས་སྟོད་གང་གི་ཆེ། །བདག་
 ཉིད་བདེ་བར་བྱེད་མ་ཡིན། །བདེ་བ་ཡི་ནི་ལམ་འདི་ཡང་། །རྣམ་པར་འཛིག་པར་
 འགྱུར་བ་ཡིན། །འདོད་པ་ཡིས་ནི་སེམས་བསྐྱུས་པས། །རྣམ་པར་འཛིགས་པ་རྟོགས་
 མ་ཡིན། །སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱིས་འདྲེས་བདེ་རིག་པ། །རབ་ཏུ་གཡོགས་པ་མཐོང་བ་མིན། །
 རི་ལྷར་གིས་པ་ཀ་ཡི་བྱོད། །མངར་བའི་ཆོགས་ཆེན་འབྱུང་བ་ནི། །སྤྱི་ནས་འཛིགས་
 པར་འགྱུར་བ་ཡིན། །དེ་བཞིན་མི་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་བདེ། །མར་མའི་རྩེ་མོ་རི་ལྷ་བར། །
 བྱེ་ལེ་བ་མྱོངས་པས་བརྒྱལ་བར་འགྱུར། །འཆོ་བ་དང་ནི་བསྐྱེད་པར་བྱེད། །དེ་བཞིན་

བདེ་བ་འདི་བརྗོད་དོ། །རི་དྲགས་སྟེང་བ་ཇི་ལྟ་ནི། སྟེང་གཏུངས་རི་དྲགས་ཉེར་རྒྱག་
བ། སྟེང་བ་རྣམས་པར་ཆོམས་མིན་ཏེ། །དེ་བཞིན་འདི་ཡི་བདེ་འདི་བརྗོད། །བདེ་བ་ཡི་
ཡང་རྩ་བའི་མཚན་གྱི་བ་གཅིག་པུར་རབ་ཏུ་གྲགས། །གང་གི་སྟོང་ལ་དེ་མེད་བ། །དེ་
ནི་སྤྲུལ་བ་སྤྲུལ་ཅན་རབ་བསྐྱུགས། །

མི་འཇིགས་པ་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ནི་འདི་ལྟར་ཆོས་རྣམས་རྣམས་པར་འབྱེད་པའོ། །
དབང་ཆུང་བ་རྣམས་ཀྱི་ཐ་མ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། །ཐོས་པ་ཏུང་བའོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
གཙུག་ཏྲར་ཅན་གྱིས་གསུངས་བ། །དྭ་རྩ་བ་ཡི་ཡུལ་གྱི་བདེ། །དེ་ནི་དགེ་བ་བྱེད་མིན་
བས། །ཡུལ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ལེགས་སྟོམ་ལྟ། །དེ་བཞིན་རྣམས་པར་གཡེངས་ཡིད་ཅན། །
འཁོར་བའི་ནད་ཀྱི་སྒྲན་གྱུར་བ། །དགེ་བའི་ལས་ནི་རྟོགས་མ་ཡིན། །ཡུལ་རྣམས་སྟོང་
བར་བྱེད་པ་དང་། །བསོད་ནམས་བསྟེན་པ་བཟང་པོ་ཡིན། །གང་ཡང་མ་འོངས་པ་ཡི་
སྟོང་། །སྟོ་ཡི་མིག་གིས་མཐོང་བ་ནི། །དེ་ནི་མཁས་ཡིན་ཏེ་མཛེས། །ལེ་ལོ་བརྩོན་
འགྲུས་དམན་པ་གང་། །ཟས་ལ་ཏུག་ཏུ་དགའ་བ་འཕྱུགས། །དེ་ནི་གསོན་ཡང་གི་བ་
ཡིན། །ཤི་ནས་ཀྱང་ནི་དཔྱལ་བར་འགྲོ། །དོན་མིན་དོན་གྱི་གཟུགས་ཀྱིས་དང་། །བདེ་
བའི་གཟུགས་ཀྱིས་བདེ་མིན་ཡང་། །དག་བོ་གྲོགས་པོའི་གཟུགས་ཀྱིས་ཀྱང་། །འདོད་
པ་སྟོང་ལ་འཇུག་པ་ཡིན། །འདོད་གོམས་མ་བྱེད་ཤེས་རབ་ཅན། །འདོད་པའི་མེ་ཡིས་
ཏུག་ཏུ་བསྐྱེག། །དེ་ཡིས་སྦྱེ་བ་རབ་བསྐྱེགས་པས། །ཕྱིས་ནས་དཔྱལ་བར་འགྲོ་བ་
ཡིན། །(10བ)བཅོམ་ལྷན་འདས་ཐམས་ཅད་སྦྱོབ་ཀྱི་གསུངས་བ། །གཞན་ཡང་དྲན་པ་
གསུམ་པ་དང་དགེ་སྟོང་གིས་བསྟེན་པར་བྱ་ཞིང་བསྟོམ་པར་བྱ་བ་ལ་མཐར་ཐུག་པར་
ཡང་བྱའོ། །གང་ཞེན། །འདི་ལྟ་སྟེ། །འཆི་འཕོ་བ་དང་སྦྱེ་བའོ། །མཚན་མོ་ཡང་བསྟོམ་
པར་བྱ་འདི་འོག་ཏུ་འོག་གི་སེམས་ཅན་འདི་དག་ནི་མཐར་འཆི་བར་འགྱུར་ཏེ། །ཞེས་པ་ནས། །འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོ་ནས་ཡོངས་
སུ་འཁོར་ཞེས་པ་ཡོད་ལ། །དེ་ནས་འོག་མ་འདི་རྣམས་ཡོད་སྟེ། །དེ་བཞིན་དུ་ནང་པར་དང་། །རྩལ་མོ་དང་།

ཉིན་མོ་དང་མཚན་མོ་ཡང་གཅིག་ཏུ་འཆི་འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་བ་དྲན་པ་གང་ཡིན་པ་སྒྲོམ་པར་
 བྱེད་དོ། །དེའི་དགོས་སྤོང་འདིའི་གང་དག །གསོན་པའི་རྒྱགས་པར་གྱུར་པ་གཅིག་ཏུ་
 ཆགས་པར་བྱེད་པའི་ལོག་པར་ཡོངས་སུ་ཞེན་པས་བྱས་པ་དེ་བསྐྱེདས་པར་འགྱུར་བའམ་
 རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །དྲན་པ་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ།
 འདི་ལྟར་འཆི་འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་བ་དྲན་པའོ། །དེའི་ཕྱིར་ཕྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་གྲོང་ཁྱེར་
 དུ་འཇུག་པར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་འདི་བསྟེན་པར་བྱའོ། །དེ་ཡིད་ལ་བྱའོ། །དེ་ལྟར་
 འཆི་འཕོ་དང་སྐྱེ་བ་དྲན་པ་ཅིས་ཀྱང་བསྒྲོམ་པར་བྱའོ། །དེ་བསྒྲོམ་པའི་ཕྱིར་རྟག་ཏུ་
 དགའ་བར་འགྱུར། །དེ་འདུས་བྱས་ཀྱི་དངོས་པོ་རྣམས་ཐམས་ཅད་ལ་འཆི་འཕོ་དང་སྐྱེ་
 བ་ལེགས་པར་མངོན་པར་མཐོང་ནས་འཁོར་བའི་སྤྲུག་བསྐྱལ་མང་པོ་རྣམས་ལ་སོ་སོར་
 རྟོག་པར་བྱེད་དོ། །གང་ཞིག་འཇིག་རྟེན་འདིར་རྣམ་པ་དུ་མ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་བག་
 མེད་པ་དེ་དག་རྣམས་ཀྱང་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་སྤོང་བར་བྱེད་པའི་དགོས་སྤོང་དེ་རྟག་ཏུ་ཡང་
 མི་རྟག་པ་ལ་རྗེས་སུ་བལྟ་ཞིང་གནས་སོ། །ཟད་ཅིང་དགོས་པ་རྗེས་སུ་བལྟ་བ་སྟོང་དང་
 ལྡན་པ་ཉི་བར་གཞག་ཅིང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་ལྡན་པ། དེས་ནི་སྤྲུག་བསྐྱལ་རྣམས་
 མཐར་བྱེད་པར་བྱས་སོ། །

གཞན་ཡང་། དགོས་སྤོང་གིས་དྲན་པ་བཞི་བ་ཡིད་ལ་བྱ་བ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། སུན་སུམ་
 ཆོགས་པ་དང་རྒྱད་པ་རྣམས་དྲན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའོ། །འདི་ལྟར་སུན་སུམ་ཆོགས་པ་
 དང་རྒྱད་པ་དྲན་པས། སུན་སུམ་ཆོགས་པ་དང་རྒྱད་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་དགོས་སྤོང་
 རྣམས་ནི་རྟོད་པ་དང་བཀྱར་སྟེ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །འདོད་པའི་
 དབང་དུ་གྱུར་པས་སྦྱིན་པ་པོ་དང་སྦྱིན་བདག་རྣམས་ལ་བསྟེན་པར་མི་བྱེད་དོ། །དེས་
 རྒྱལ་(༡༡)ན་པོའི་སྟོན་པོ་གང་ཡིན་པ་རྣམས་མཐོང་ཞིང་། དེའི་བདེ་བ་དེ་དག་རྣམས་
 ཀྱང་དག་པར་མངོན་པར་མཐོང་བའི་གྱུར་པ་དེའི་ཆོ་ཡང་བདེ་བར་སེམས་ཀྱི་ཀུན་ཏུ་

འཛིན་པར་མི་བྱེད་དོ། །སྤྱོད་པས་མི་འཛིན་ངོ་། །ཉིན་མོར་ཀྱུན་ཏུ་རྟོག་པར་མི་བྱེད་
 ཅིང་མཆོད་མོར་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །ཤིན་ཏུ་ལེགས་པར་བརྟག་པར་བྱ་བའི་ལོངས་སྤྱོད་
 གཞན་རྣམས་ཀྱང་བདག་གི་བར་མི་བྱེད་དོ། །གཞན་རྣམས་ལ་ཡང་མཐུན་པའི་སེམས་
 གྱིས་ཀྱུན་ཏུ་བལྟ་བར་བྱེད་དོ། །འདི་ལྟར་ཡང་ཡིད་གྱིས་བསྐྱོམ་པར་བྱེད་དོ། །རི་ལྟར་
 སེམས་ཅན་འདི་དག་ནི་རྒྱད་པ་མཐར་བུག་པ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། གང་གི་སྤྱིར་སྤྱན་
 སུམ་ཚོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྒྱད་པའི་མཐར་བུག་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །རི་ལྟ་རི་
 ལྟར་སྤྱན་སུམ་ཚོགས་པ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ལྷག་པར་གྱུར་པ། དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་སྤྱོད་པ་རྣམས་
 རྟོབས་ཆེས་ཤིན་ཏུ་ལྷག་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་རྣམས་རབ་ཏུ་ཉམས་པར་གྱུར་པ་
 ལས་ཀྱང་། དེ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པས་སྤྱིས་ཀྱང་རྣམ་པར་བྲལ་བར་བྱས་པའི་རྣམ་པ་
 དུ་མ་དང་། རྣམ་པར་རྟོག་པ་དུ་མ་རི་སྟེད་གྱི་ཡིད་གྱི་སྤྱུག་བསྐྱེད་རྣམས་སྤྱེ་བར་འགྱུར་
 ཏེ། དེའི་དཔེ་རྣམས་ཀྱང་བྱར་སྤྱོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་དེ་ལྟར་སྤྱན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་
 རྒྱད་པ་རྣམས་ལ་ལེགས་པར་མངོན་པར་བལྟ་བར་བྱེད་པ་དེའི་ཆེ་ལྷའི་རྒྱལ་པོ་རྣམས་
 ཀྱང་འདོད་པར་མི་བྱེད་ན། ཅི་ཡང་མིའི་རྒྱལ་པོ་རྣམས་སམ་འཁོར་ལོ་སྦྱར་བའི་རྒྱལ་
 པོ་རྣམས་འདོད་པར་འགྱུར། དེ་ཅིའི་སྤྱིར་ཞེ་ན། དེ་དག་རྣམས་ལ་རྒྱད་པའི་རྣམ་པ་ཏུ་
 མ་ཀྱུན་ནས་མངོན་པར་མཐོང་བའི་སྤྱིར་ཏེ། གཞན་ཡང་། རྒྱལ་པོ་འཕམ་རྒྱལ་པོའི་སྤྱོན་
 པོ་རྣམས་སམ་བྱིམ་བདག་རྣམས་སམ་རྒྱལ་རིགས་རྣམས་དང་ཤིན་ཏུ་རྟོབས་དང་ལྷན་
 པ་གཞན་རྣམས་གྱི་མཆོག་ཏུ་སྤྱན་སུམ་ཚོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་རུང་སྟེ། སྤྱིས་ནས་ལན་
 ཅིག་དང་ལན་ཅིག་མ་ཡིན་པར་རྒྱད་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །ཁུ་དང་བྲན་པོ་
 དང་བྲན་པོ་རྣམས་དང་ལས་བྱེད་པ་རྣམས་དང་། ཞོ་གས་འཚོ་བ་རྣམས་དང་བྲལ་བར་
 འགྱུར་རོ། །རྒྱད་འདིའི་བར་ན་འོག་གི་གཞན་རྣམས་གྱིས་སྤང་བར་འགྱུར་བ་ནི་ལས་སྤང་རྣམས་དང་(11)བ་ཞེས་
 མོགས་ཡོད་དེ་པའི་བྲེལ་དོག་ཏུ་ལྷུང་བ་རྣམས་ལ་ནི་གཞན་རྣམས་སྤང་བར་འགྱུར་རོ། །དེའི་

ཆོ་དགོ་སྒྲོང་འདིས་ལེགས་པར་མངོན་པར་མཐོང་ནས་ཡིད་ལ་བྱེད་པར་གྱུར་པ་ན། ཤིན་
རྩ་ཡང་ཡུལ་གྱི་ངམ་གྲོག་རྣམ་པ་དུ་མར་ལྷུང་བའི་འཁོར་བ་ལ་སྒྲོ་བ་སྒྲེའོ། །

གཞན་ཡང་དགོ་སྒྲོང་འདིས་མི་རྣམས་ཀྱི་སྤྱན་སྒྲུབ་ཆོགས་པ་རྣམས་དང་རྒྱུད་པ་
ལ་བལྟ་བར་བྱེད་ལ། དེའི་ཆོ་ལྷ་རྣམས་ལ་ཡང་རྗེས་སྤྱད་པའག་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རྗེས་སྤྱད་
དཔོག་པར་བྱེད་དོ། །དེ་པ་འདི་དག་རྣམས་ནི་འདིར་དགོ་སྒྲོང་གཅིག་གིས་ལན་
གཅིག་མ་ཡིན་ཞིང་ལན་གཉིས་མིན་པར་ཉིན་མཚན་དུ་ཡང་བསྒྲོམ་པར་བྱའོ། །གཞན་
ཡང་དགོ་སྒྲོང་དེ་ལྷ་དང་མི་རྣམས་ཀྱི་སྤྱན་སྒྲུབ་ཆོགས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་བྱས་པའི་དེ་པ་
རྗེས་སྤྱད་སྒྲོམ་པར་བྱེད་དེ། འགྲོ་བ་གསུམ་པོ་རྣམས་ལ་ནི། རྒྱུད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི།
དཔུལ་བ་རྣམས་དང་། ཡི་དྲགས་རྣམས་དང་། དུད་འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་གང་ལ་སྤྱན་སྒྲུབ་
ཆོགས་པ་འབྱུང་བར་འགྱུར། ལྷ་དང་མི་རྣམས་ལ་ནི་བདེ་བའི་རྗེས་སྤྱད་མཐུན་པའི་ཐ་
སྟོད་དུ་བྱས་པ་ཅུང་ཟད་ཡོད་ཀྱང་། འཐག་པའི་སྤྱལ་མ་འཕྲུགས་པ་དང་འདྲ་བར་རང་
དབང་མེད་པར་སྤྱན་སྒྲུབ་ཆོགས་པ་རྒྱུད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །མི་རྣམས་ཀྱི་ལྷ་གང་ཞེ་
ན། འདི་ལྷ་སྟེ། གང་གི་ཆོ། མིག་གིས་གཟུགས་ཡིད་དུ་འོང་བ་རྣམས་མཐུན་པ་སྤྱུག་པ་
མངོན་པར་མཐོང་ན་ཞེན་པར་བལྟའོ། །དེའི་ཆོ་རྩ་བར་བྱེད་དོ། །འདོད་པར་བྱེད་
དོ། །བདེ་བའི་སྐལ་བ་ཅན་དུ་འགྱུར་རོ། །ཡང་གང་གི་ཆོ། དེ་ལས་བསྐྱོག་པ་གཞན་མི་
ཡན་པ་མི་མཐུན་པ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་རྣམས་མཐོང་ན། དེའི་ཆོ་དེ་ཉིད་ལ་འདོད་ཆགས་
དང་བྲལ་ལོ། །སྤྱུག་བསྤྲེལ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་རྣམས་དབང་པོ་གཅིག་གི་དབང་དུ་
བྱས་པའི་སྤྱན་སྒྲུབ་ཆོགས་པ་དང་རྒྱུད་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་དགོ་སྒྲོང་དེ་ཉིད་རྒྱུད་
པ་དང་སྤྱན་སྒྲུབ་ཆོགས་པ་གཞན་དེ་པ་ལ་རྗེས་སྤྱད་འབྲེལ་བར་བྱེད་དེ། གང་ཞེ་ན།
འདི་ལྷ་སྟེ། རྣ་བས་དགའ་བ་མཐུན་པ་ཡིད་དུ་འོང་བ་རྗེས་སྤྱད་མཐུན་པ་རབ་རྩ་དགའ་བར་
བྱེད་པའི་སྒྲ་རྣ་བས་ཐོས་ནས་ཡིད་རབ་རྩ་རངས་པ་བསྒྲེད་པར་བྱེད་པ་ནི་འདིའི་སྤྱན་

སུམ་ཚོགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་གང་གི་ཆེ་བ་དང་པར་གྱུར་པའི་རྒྱུ་གཞན་གྱི་སྒྲ་དེ་ཉིད་
 ཉན་(193)པར་བྱེད་པ་ན། མི་འདོད་པ་མི་སྤྲུག་པ་ཡིད་དུ་འོང་བར་གྱུར་པ་དེའི་ཆེ་མི་
 བདེ་བ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། རྗེས་སུ་མི་མཐུན་པ་སེམས་ལ་མི་པན་པ་དེ་ནི་འདིའི་རྒྱད་པ་
 ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་དག་སྒྲོང་དེ་གང་གི་ཆེ་མི་ཏྲག་གི་ཚོགས་རྣམས་དང་། བྱེ་མའི་
 སྒྲོར་བ་བྱས་པའི་དྲི་རྣམས་དང་། གཞན་ཡང་རྣམ་པ་སྤྲུག་ཚོགས་པའི་དྲི་ཡིད་ཀྱི་རྗེས་སུ་
 མཐུན་པའི་དྲི་རྣམས་སྒྲོམ་པར་བྱེད་དོ། །དེའི་ཆེ་བྱེད་དག་རྣམས་ཀྱིས་འདི་ལ་དགའ་
 བ་དང་ལྷན་ཅིག་འགྲོགས་པའི་ཡིད་བདེ་བ་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་གང་གི་
 ཆེ་དག་སྒྲོང་དེ་ཉིད་གང་གི་ནུ་བརྟན་པའི་བྱན་པ་དེ་ཁོ་ནས་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བར་བྱེད་
 དོ། །གཞན་ཡང་གང་གི་ཆེ་མི་དེ་རྣམས་ཉིད། སྤྲུ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དྲི་རྣམ་པ་དུ་མ་སྒྲོམ་པར་
 བྱེད་དེ། རྣམ་པ་རྣམས་དང་ཡིད་ཀྱི་རྗེས་སུ་མི་མཐུན་པ་མི་གཙང་བའི་རིགས་མང་
 བོར་གྱུར་པའི་དྲི་མི་ཞེས་པ་རྣམས་སྒྲོམ་པར་བྱེད་པ་ན། དེའི་ཡིད་མི་བདེ་བ་བསྐྱེད་པར་
 འགྱུར་རོ། །དེ་ནི་འདིའི་རྒྱད་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་དག་སྒྲོང་དེ་ཉིད་རྣམ་པ་གཞན་
 ཀྱིས་ཀྱང་མའི་འཛིག་རྟེན་དེ་ཉིད་སྤྲུག་སུམ་ཚོགས་པ་དང་། རྒྱུད་པ་ལ་བྱན་པ་རྗེས་སུ་
 འབྲེལ་བར་བྱེད། གང་གི་ཆེ་མིའི་འཛིག་རྟེན་པ་རྣམས་ལྟེན་རྗེས་རྣམས་ཇི་ལྟར་བྱང་བར་
 བྱེད་པ་ཡིན། མཐུན་པ་ཡིད་དུ་འོང་བ་བསམས་པའི་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ཆོམས་པར་བྱས་
 ཏེ། ཡོངས་སུ་སྦྱིན་པ་ན་བདེ་བར་ཆོད་སྟོབས་དང་མདོག་དང་། བདེ་བ་རྣམ་པ་སྤྲུ་
 ཚོགས་རབ་ཏུ་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་དེའི་ཆེ་ཇི་ལྟར་ཡིད་ཀྱི་བདེ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ནི་འདི་
 ཡི་སྤྲུག་སུམ་ཚོགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་གང་གི་ཆེ་ལུས་ཀྱིས་ཀྱང་རིག་བྱ་རྣམས་
 ལ་རིག་པར་བྱེད་པ་ན་མཐུན་པ་ཡིད་དུ་འོང་བ་གང་བའི་དུས་སུ་དྲོ་བ་རྣམས་ལ་ཡང་རྒྱད་
 པ་བྱན་པ་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བར་བྱེད་ལ། དྲོ་བའི་དུས་རྣམས་སུ་ནི་བསེལ་བ་སྟེ་ཇི་ལྟར་
 ཡིད་ཀྱི་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་མི་རྣམས་སུ་གྱུར་པའི་མའི་འཛིག་རྟེན་རྣམས་

ཀྱི་ལུན་སྐྱུ་ཚོགས་པ་ལོ། །དེ་རྒྱུ་མ་ཞི་བཙམ་ལྷན་འདས་འཁོར་བ་འཛིན་གྱི་མཛོད་
འཐབ་བྲལ་གྱི་མཛོད་རྟེན་ལ་བྱིས་པ་ལོ། །འདིར་བྲན་པ་བཞི་གསུངས་པའི་བྲན་པ་དང་
པོ་གཉིས་ཀྱི་ཀྱང་མི་རྟག་པ་སེམས་པར་སྒྲུང་སྟེ། བྲན་(༡༡བ)པ་དང་པོ་བྲན་བྲན་པ་
ནས། སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ཞིང་ཆེ་འབྲི་ཡིན་ཡོད་པ་ཡིན་པར་བསམ་པར་གསུངས་སོ། །
གཉིས་པ་ན་ཆོད་བྲན་པ་ནི། མངལ་གྱི་རྩར་རྩར་པོ་ལ་སོགས་དྲུག་དང་། བཙམ་ནས་
བྱིས་པ་གཞོན་རྩ་དང་། དར་ལ་འབབ་པ། སྐས་པ་ལ་སོགས་ཀྱི་ན་ཆོད་སྐད་ཅིག་ཀྱང་
མི་རྟག་པར་འགྱུར་འགྲོ་བ་སེམས་པར་གསུངས་སོ། །གཞན་གཉིས་པོ་བསྟན་ཅིན་
ནོ། །

མཚན་མོ་ཡང་བསྐྱེད་པར་བྱ་སྟེ། སེམས་ཅན་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི་མཐར་འཁྱིལ་
བར་འགྱུར་བ་དེ། གསོན་པ་རྒྱུ་མ་གྱིས་མཐའ་ནི་འཁྱིལ་བས་མཐར་ཐུག་པར་བྱེད་དོ། །
ཁམས་གསུམ་དུ་སྐྱེས་པའི་སེམས་ཅན་རྒྱུ་མ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། མི་རྟག་པ་དང་སྐྱེ་བ་
དང་འགག་པའི་ཆོས་ཅན་ཀྱན་ནས་འདུ་བྱས་པ་ཉི་བར་འཆོ་བ་དང་བཙས་པ། མཐར་
འདུས་པ་འབྲལ་བར་འགྱུར་བས་ན། ལྷ་རྒྱུ་མ་ཞི་གི་ནས་དཔུལ་བ་རྒྱུ་མ་སྐྱེ་བར་
འགྱུར་རོ། །དཔུལ་བ་རྒྱུ་མ་ནས་གི་འཕྲོས་ནས་ཡང་དཔུལ་བ་རྒྱུ་མ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་
བ་དང་། དཔུལ་བ་རྒྱུ་མ་ནས་གི་འཕྲོས་ནས་ཀྱང་ལྷ་རྒྱེ་བ་དང་། མི་རྒྱུ་མ་ནས་གི་
འཕྲོས་ནས་དཔུལ་བ་དང་ཡི་དྲུགས་དུད་འགྲོ་དང་། ལྷ་དང་མི་རྒྱུ་མ་སྐྱེ་འདྲེ། ཡི་
དྲུགས་རྒྱུ་མ་ནས་གི་འཕྲོས་ནས་དཔུལ་བ་དང་ཡི་དྲུགས་དང་། དུད་འགྲོ་དང་ལྷ་དང་
མི་རྒྱུ་མ་སྐྱེ་འདྲེ། །དེ་ལྷ་རྒྱུ་མ་འོག་དང་ཐད་ཀ་དང་སྟེང་གི་འཁོར་བ་འདི་དག་
རྒྱུ་མ་སྐྱེ་ལས་ཀྱི་རྒྱུང་གིས་ཡོངས་སུ་འཁོར་རོ། །རང་གི་ལས་རྒྱུ་མ་ལ་ཡོངས་སྟེན་
བས་ཡོངས་སུ་འབྱུང་མོ། །འཁོར་བའི་རྒྱུ་མཚོ་ན་ཡོངས་སུ་འཁོར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་
ནང་པར་དང་རྩ་བ་མོ་དང་ཉིན་མོ་དང་མཚན་མོ་ཡང་གཅིག་ཏུ་འཁྱིལ་འཕྲོ་བ་དང་སྐྱེ་བ་བྲན་

པ་གང་ཡིན་པ་སྒྲོམ་པར་བྱེད་དོ། །གཞན་རྣམས་ཀྱིས་སྤང་བར་འགྱུར་བ་ནི། ལམ་སྤང་
རྣམས་དང་། གཞི་མདོ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲོ་རྣམས་ན་ལག་པ་དང་། རྟ་པ་ཟད་ནས་ཐྱག་
ཐིགས་པར་གྱུར་བ་གོས་རལ་བར་གྱུར་བ་བཀྱིས་པ་དང་། སྒྲོམ་པས་གདུངས་པས་
བཀམ་པས་སྒླད་ཆད་པར་གྱུར་པས་གྲོང་ཁྱེར་ནས་གྲོང་ཁྱེར་དང་། རི་ནས་རི་དང་།
ཡུལ་ཁུང་ནས་ཡུལ་ཁུང་རྣམས་གང་ཡིན་པར། རྣམ་པ་དུ་མར་མཚོག་ཏུ་མི་བཟད་
པའི་སྒྲུག་བསྐལ་(༡༩ན)གང་ཡིན་པ་རྣམས་ལ་ཉེ་བར་ལོངས་སྤྱོད་པར་བྱེད་དོ། །དེའི་
ཆེད་གཏེ་སྤྱོད་འདིས་ལེགས་པར་མངོན་པར་མཐོང་ནས་ཞེས་སོགས་སོ། །

རྒྱལ་ཆེན་བཞི་ལ་རྒྱད་བཅུ་གཉིས། །འཐབ་ཆེ་བར་ཉམས་རྒྱབ་པས་འབྱེལ། །རྒྱ་
མཚོར་ལྷུང་དང་གོ་ཆ་ལྷུང་། །བཤེས་དང་བྲལ་དང་མགོ་རྒྱན་ལྷུང་། །སྒྲ་གཙན་མཐོང་
བས་བརྒྱལ་བོག་དང་། །འཆི་ཆེ་ལྷ་མོས་མངོན་སུམ་སྤྱོད་། །བསོད་ནམས་ཞན་པས་
ཅེད་མའི་དུས། །གཞན་ལས་དམན་དང་བྱས་ཀྱང་སྤོང་། །བད་མར་བསྐྱད་དང་རེག་
པས་ཉམས། །རྒྱན་རྣམས་དམན་པས་ངོ་ཆའོ། །སུམ་ཅུ་སུམ་ན་རྒྱད་པ་བརྒྱན། །འཐབ་
ཆེ་གོ་ཆ་མེད་པ་དང་། །གྲིང་ངན་ལས་ལྷུང་སེམས་སྟོབས་འཆོར། །མི་གཙང་གོས་དུས་
འཇུག་དོགས་རྣམས། །མི་མཐོང་བསོད་ནམས་དམན་པ་ཡིས། །ཁ་དོག་གཟུགས་དང་
སྟོབས་རྣམས་ཞན། །འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་གཞན་ཡང་དམན། །འཆི་ཆེ་ལྷས་སྤྱོད་ཅེད་
མའི་བང་། །བྲལ་དང་འཐབ་བྲལ་རྒྱད་པ་དུག །ཟ་དུས་ངོ་ཆ་ལྷ་གཡོག་གི། །གཡོག་
མེད་ཆོས་ཉན་ཆེན་འཛིགས། །གཞན་གྱི་འོད་ཀྱིས་འོད་ཟིལ་གཞོན། །རྟན་ཡང་དདུལ་
ལས་གྲུབ་པས་དམན། །དགའ་ལྷན་པ་ལས་རྒྱད་པ་བཞི། །བྱང་སེམས་དང་བར་ཆོས་
ཉན་ཆོ། །བྱས་པས་ཉན་རྣམས་འོད་རབ་ལྷག །དང་བར་གྱུར་ལ་འདོད་ལོ་དགའི། །
གཟི་བརྗིད་ཆ་བྱད་རྒྱན་རྣམས་དམན། །དེ་བཞིན་དང་པོའི་ཆོས་གྲས་པས་ཉན་པའི་འོད་དང་། གཟི་
བརྗིད་ཆ་བྱད་རྒྱན་བཞི་ལྷག་པར་འཕེལ། །གཉིས་པའི་བཞི་པོ་ཟིལ་གཞོན་དང་པོའི། །ལྷག་པར་

རྒྱས་ལ་བཞེན་མི་རྒྱས། །དེ་མཐོང་ངོ་ཆ་ལ་སོགས་སོ། །

དྲན་པ་བཞི་པོ་འདི་རྣམས་ནི། མདོ་དྲུག་གི་བཙམ་ལྷན་འདས་འཁོར་བ་འཛིག་གི་
མདོ་འཐབ་བྲལ་གྱི་མཆོད་རྟེན་ནང་ན་གསེར་གྱི་བྱང་བུ་ལ་བྱིས་ཏེ་བཞུགས་པ་ཡིན་ནོ། །
འདིའི་འོག་གི་ཆོགས་བཅད་རྣམས་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །ལྷ་གང་འདོད་པ་བསྟེན་བྱེད་རྣམས། །
དེ་དག་གང་ཕྱིར་ཤིན་ཏུ་སྒྲོངས། །མེད་པར་བྱ་ཕྱིར་འཇུག་བྱེད་པ། །གང་དེ་བདེ་ནས་
བདེ་བ་ཡིན། །མྱང་འདས་འདོད་ལྷན་རྣམས་ལ་མེད། །གྲོ་ལ་མེད་བདེ་བ་ཅི་ལ་ཡོད། །
དེ་ཕྱིར་འདོད་པ་བསྟེན་མི་བྱ། །འདོད་དང་སྤྲུག་བསྐྱེད་མཉམ་དུ་འབྱུང་། །གང་(༡༣བ)
གིས་སྤྲུག་བསྐྱེད་རྒྱ་ཆེ་འདི་ནི་རྣམ་བསམས་ནས། །སྤྱིད་པའི་རྒྱ་མཆོ་ལ་ནི་སྦྱོར་བར་མི་
འགྱུར་བ། །དེ་ནི་འདོད་པའི་དྲུག་གི་མདའ་ཡི་ཤུགས་ཀྱིས་སྒྲོངས། །སྤྲུག་བསྐྱེད་གྱིས་
ནི་གནས་སྐབས་དཔྱལ་བ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཐོག་མ་ཐ་མའི་འདོད་པའི་བདེ་བ་རྣམས་
ཀྱང་སྒྲོངས། །བྱིས་རྣམས་ཅི་ཕྱིར་འདོད་པའི་ལོངས་སྤྱོད་རྣམས་ལ་དགའ། །ཤིན་ཏུ་མི་
བཟད་འཛིགས་པ་དེ་དག་རྣམས་ཀྱང་ནི། །འཆི་བདག་འབར་བས་གསལ་བར་མ་
ལོངས་པར་མི་ཤེས། །འཛིག་རྟེན་སྤུན་ཆོགས་ལ་རྒྱག་རྒྱད་པ་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །རི་
ལྷར་ཉིན་མོ་མཐར་ནི་མཛད། །སྤུན་ཆོགས་མཐའ་ནི་ཆུད་པ་ཡིན། །རི་ལྷ་རི་ལྷར་སྤུན་
ཆོགས་པ། །དེ་ལྷ་དེ་ལྷར་རྒྱད་ལྷིག་ཅན། །འདོད་པའི་ལས་ནི་ངོམས་པ་མེད། །ངོམས་
པ་མེད་པས་ཡོངས་སུ་བསྐྱེད། །གང་ཞིག་རྟག་ཏུ་སྤུན་ཆོགས་འདོད། །བདེ་བ་རྟོག་པ་
འདོད་བྱེད་པ། །དེ་ནི་སྤྱིད་པ་བཙམ་ནས་ཀྱང་། །གང་ཕྱིར་འདི་ལ་བདེ་སྤྲུག་འབབ། །
འདོད་པ་སྤྱད་པས་ཆོམ་མེད་པའི། །ལྷ་གང་དཔྱལ་བར་ལྷུང་བ་ཡིན། །དེ་ཡན་སངས་
རྒྱས་འཁོར་བ་འཛིག་གིས་གསུངས་པའོ། །སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་སྦྱོབ་གྱིས་གསུངས་
པ། །གོས་རྩལ་ཕྱག་དར་ཁྲོད་ཀྱི་མལ། །ལྷུང་བཟེད་གོག་པོ་གཅིག་དེ་དང་། །འབྲས་བུ་
རྩ་བས་ཆོས་ཤེས་པ། །དེ་ནི་བདེ་བར་སངས་རྒྱས་བཞེད། །བག་མེད་པས་ནི་བཟུང་

དགའ་བའི། འུར་ཁྱོད་དང་ནི་ནགས་ན་བསྟེན། འུག་ཏུ་ས་གཞིའི་མལ་སྟན་ཅན། །
 ཤིན་ཏུ་མྱ་ངན་འདས་རིང་མིན། འདི་ཡི་སྟོང་ནི་གཞན་སེམས་ལ། གཞན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་
 སྒྲ་བར་བྱེད། འདར་བོ་མཉེན་ཞིང་སྒྲུབ་བྱེད་ལ། བྱི་ནས་སེམས་ནི་དོ་རྩེ་འདྲ། སེམས་
 ནི་ཡང་ལ་ཕན་པ་མེད། འགྲུར་སྟེ་དག་ནི་དྲན་མི་བྱེད། འཇགས་པ་བརྒྱ་ནི་ཆུད་གཟན་
 ལ། མ་འཇགས་གཅིག་སྤྱད་པར་བྱེད། སྟིག་པའི་ས་གཞི་བྱད་མེད་ཡིན། སྟོང་ནི་
 སྟོག་གི་ངོ་བོ་བཞིན། སྟེས་པ་ཆགས་པའི་སེམས་ཡོད་པ། འཇིགས་པའི་རྒྱ་ནི་བྱད་
 མེད་བྱེད། འཇིག་རྟེན་འདི་དང་ཕ་རོལ་ཏུ། འཇིགས་བྱེད་ནང་ན་བྱད་མེད་འཇིགས། །
 གལ་ཏེ་བདེ་བ་མཆོག་འདོད་ན། འདི་ལྟར་བྱད་མེད་ནམ་པར་སྟོང་ས། བྱད་མེད་རྟག་ཏུ་
 སྤངས་པ་ནི། འཇིག་རྟེན་འདི་དང་ཕ་རོལ་བདེ། (༡༢ན)གང་ཞིག་དབུལ་བར་སྟོང་
 འདོད་ཅིང་། གང་ཞིག་བདག་ནི་འབྱོར་འདོད་དང་། གང་ཞིག་མྱ་ངན་འདས་འདོད་
 པ། མི་དེས་བྱད་མེད་སྤང་བར་བྱོས། རི་ལྟར་པད་མའི་ཆལ་དག་ཏུ། རྩེན་ཟ་བྱ་རྟོག་
 མཛེས་མ་ཡིན། འདི་བཞིན་ཞི་བའི་དགོན་པ་སྤྱ མི་དག་སྟོད་པ་མི་མཛེས་སོ། རི་
 ལྟར་ཉི་མ་འོད་གུང་ན། འཇོག་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་མཐུན་ལྟར། བག་མེད་ལྟ་ནམས་གལ་
 ཞིག་ཞི་བའི་ཆལ་དུ་གང་ལ་དགའ། སྟེད་དང་བྲལ་བའི་བདེ་བ་དང་། སྟེག་བསྟེལ་
 སྟོལ་བས་སྟོབ་པ་གང་། བདེ་བ་དེ་ཡི་བྱད་པར་ལས། བདེ་འདི་གངས་སུ་མི་རྩིའོ། །
 རབ་ཏུ་བྱོས་མེད་བསམ་གཏན་པ། གུན་ཏུ་ཞགས་ལས་སྟོལ་བ་ཡི། བདེ་གང་དེ་ནི་
 བདེ་མཆོག་སྟེ། སྟེད་པས་བསྐྱས་པ་འདི་མ་ཡིན། འདེན་པའི་ནགས་ཆལ་འདི་བྱབ་པས་
 བསྟེན་པ་སྟེ། ཤིན་ཏུ་བསྟོམས་པ་ནམས་གྱིས་བསྟེན། ལྟ་མཆོག་འདོད་ཆགས་ཡིད་
 བྱེད་གྱིས། བསྟེན་པར་འོས་པ་མ་ཡིན་ནོ། བྱེད་གྱི་བདེ་བ་གང་ཡིན་ཏེ། འདི་ནི་རྟག་པ་
 མ་ཡིན་ཏེ། སྟེད་པ་མེད་པས་བསྟེན་པ་གང་། འདི་ནི་ཞི་མཆོག་བདེ་བ་ཡིན། འཇ་
 གཡོ་དབྱེད་ཅིང་ཞིམ་ཟ་བ། འཁྱམ་ཆགས་གྱིས་ནི་སེམས་བསྐྱས་པས། ཤིན་ཏུ་

བསྐྱེམས་པས་ཞི་བའི་ཆལ། །དགའ་བ་བསྟེན་པར་མི་འོས་སོ། །དགེ་བའི་ཡུལ་དུ་ཞི་བ་
 ཉིད། །བསྐྱེམས་པའི་སེམས་ནི་དགའ་བྱེད་གྱི། །འདོད་ཆགས་སྦྱོད་པ་རྣམས་གྱི་
 སེམས། །ཆལ་གྱི་གནས་སུ་མི་དགའོ། །གང་ཞིག་རྟག་ཏུ་སེམས་ཞི་བའི། །མི་དེ་ཆལ་
 དུ་དགའ་འགྱུར་གྱི། །འདོད་ཆགས་གྱིས་ནི་སེམས་དགྲུགས་པ། །ཆལ་རྣམས་སུ་ནི་
 དགའ་མི་ཐོབ། །རྟག་ཏུ་སྤིང་གསུམ་ཉམ་ང་བར། །གང་གི་སྒོ་ནི་མ་ཆོངས་པ། །སྦྱིས་བུ་
 དམ་པ་དེ་ཡིས་ནི། །ཞི་བའི་ཆལ་དུ་དགའ་བ་ཐོབ། །ཀུན་རྟོག་འདོད་ཆགས་མི་བརྟན་
 པ། །རྟག་ཏུ་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་བསྐྱུབ། །བདེ་བ་འབྱུང་བ་ཞི་བའི་ཆལ། །ཞི་བ་དེ་
 ཉིད་ཐོབ་མི་འགྱུར། །གང་ཞིག་རྟག་ཏུ་ཡིད་ཞི་ཞིང་། །ཆལ་དུ་རྣལ་འབྱོར་བསམ་
 གཏན་པ། །དེ་དག་རྟག་པར་ཆལ་དུ་དགའ། །འདོད་པ་འཆོལ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཆལ་
 རྣམས་སུ་ནི་བསྐྱེམས་པའི་སེམས། །སྒོག་དག་ཏུ་ཡང་གཡོ་མི་འགྱུར། །དེ་བས་རྟག་ཏུ་
 ཆལ་བསྟེན་བྱ། །ཁྱོད་བྱིར་གྱིས་ནི་གཞོད་མི་འགྱུར། །མི་(༡༧)ཡི་འདོད་ཆགས་ལ་
 སོགས་ཡིད། །ཁྱོད་བྱིར་དག་ཏུ་རྣམ་པར་གཡེང་། །ཆོངས་པ་མི་བརྟན་གཡེངས་པ་
 དེ། །ཆལ་དུ་བྱིར་ཞིང་དང་བར་བྱེད། །གང་བྱིར་སྤིང་དང་བྲལ་བ་དེ། །བྲལ་བའི་ཡིད་
 གྱིས་བསྟེན་བྱ་སྟེ། །དེ་བས་མཆོག་ཏུ་ཞི་བའི་ཆལ། །རྣལ་འབྱོར་རྣམས་གྱི་གནས་ཆེན་
 ཡིད། །སེམས་དང་དབང་པོ་རབ་ཞི་བ། །རྣལ་འབྱོར་སྤྲིང་ལ་དགའ་བ་གང་། །དེ་ནི་
 བརྒྱ་བྱིན་སྟོང་རྟེན་གྱིས། །ཤིན་ཏུ་དགའ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །ཐམས་ཅད་དུ་ནི་རྣམ་བྱང་
 བ། །རྣལ་འབྱོར་པ་ཡི་དགའ་མཐོང་གང་། །རྟག་ཏུ་འདོད་ཆགས་རྗེས་འགོ་བ། །
 །འཐབ་བྲལ་བ་ལའང་དེ་མ་མཐོང་། །

༥ དཔུང་བཟང་གིས་ཁྱུས་པའི་རྒྱུད་ལས། །ང་ཡི་དམ་ཆོག་མཐོང་བའི་བུ་དག་
 གིས། །འཛིག་རྟེན་འཛིག་རྟེན་འདས་པས་བཤད་པ་ཡི། །གསང་སྟགས་དེ་ནི་མ་
 བསྐྱེམས་བཞིན་དུ་འགྱུབ། །བགེགས་རྣམས་ཐམས་ཅད་གཏན་དུ་བརྒྱག་པར་འགྱུར། །

རིགས་དང་དམ་ཚིག་མ་མཐོང་སྒྲིང་རྗེ་མེད། །དེ་བཞིན་བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་མ་བསྐྱེད་
 ཅིང་། །སངས་རྒྱས་མ་དད་ལྟ་གཞན་ལ་བསྟེན་པས། །ར་ཡི་གསང་སྤྲུགས་འདས་ན་
 སྤང་བར་འགྱུར། །བསམ་པ་ཞན་ཞིང་ཉམས་གྱིས་མི་སྤྱོད་པས། །དཀྱིལ་ལའོར་དེ་
 གྱུན་བལྟ་བར་མི་རྒྱས་ཡང་། །དེ་ལས་གང་ཡང་རུང་བའི་དཀྱིལ་ལའོར་ནི། །གཅིག་
 ཅུམ་ཞིག་གྲང་དད་པས་མཐོང་གྱུར་ན། །གཞོད་སྦྱོར་ཚོགས་དང་མཚན་མོ་རྒྱ་བ་དང་། །
 ས་སྤྱི་གདོན་རྣམས་གྱུན་དང་གྲུ་དག་དང་། །ལྟ་ལ་སོགས་དང་བགེགས་དང་ལོག་
 འདྲན་རྣམས། །བརྟུལ་ཞུགས་གནས་པ་དེ་ལ་སྤྲུགས་མི་བལྟ། །དཔེར་ན་ལོ་ཐོག་ཐམས་
 ཅད་ས་གཞི་ལ། །བརྟེན་ནས་སྦྱོར་མེད་པར་ནི་སྦྱེ་བ་ལྟར། །དེ་བཞིན་ཚུལ་བྱིམས་
 བརྟེན་ནས་ཆོས་དཀར་མཚོག་ །སྒྲིང་རྗེའི་ཆུས་བརྒྱན་པ་ནི་རྣམ་པར་འཕེལ། །རྒྱལ་བ་
 ངས་གསུངས་སོ་སོ་ཐར་པ་ཡི། །ཚུལ་བྱིམས་རྣམ་དག་ཆོག་མ་ལུས་ལས། །སྤྲུགས་པ་
 བྱིམ་པས་རྟགས་དང་ཆོག་སྤངས། །ལྟག་མ་རྣམས་ནི་ཉམས་སྤྱད་བར་བྱ། །དཔེར་
 ན་ས་དང་ཆུ་དང་དུས་ལྟན་ཡང་། །ས་བོན་ཚིག་པས་སྦྱ་གུའི་མི་བསྐྱེད་ལྟར། །དེ་བཞིན་
 མི་ཤེས་ལོག་ལྟས་བཅོམ་པ་ནི། །དེ་ལ་དག་དང་ཆོས་རྣམས་མི་སྦྱེའོ། །ལུས་ཅན་གྱི་
 ཏུང་མ་ལྟན་པ་དག །འདི་ནི་གཞན་གྱིས་དག་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། །དེ་ནི་སྤྲིག་པ་རྣམ་
 པར་(༡༥ན)བསལ་བ་དང་། །བསོད་ནམས་མ་ལུས་ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་དག །དཔེར་ན་
 མ་ནི་གསོ་དང་བསལ་བའི་བྱིར། །ནད་པ་དག་ལ་སྦྱན་ནི་སྦྱོར་བ་ལྟར། །དེ་བཞིན་འདི་
 ཡང་བཀྲེས་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་དག །བསལ་བྱིར་རྒྱལ་བས་ཁ་ཟས་ཟ་བར་གསུངས། །
 ལ་ལ་ལམ་གྱིས་དུབ་ཅིང་འགོ་བའི་ཆོ། །བཀྲེས་སྒྲོམ་གསུངས་པས་རང་གི་སྤྱི་ཤ །
 ཟ་བཞིན་དུ་ནི་རྣལ་འབྱོར་སེམས་དམན་ཞིང་། །ཆོ་དང་རྒྱགས་བྱིར་ཟ་བར་མི་བྱའོ། །
 མང་དུ་སྤྲུགས་ན་རྩོལ་བྱེད་མཐོ་བ་དང་། །དེ་བཞིན་ཆུང་དུས་སྤང་ནི་དམའ་བར་
 འགྱུར། །རན་པས་སྐད་ཅིག་མཉམ་པར་འགོ་བ་ལྟར། །ལུས་ཅན་ཁ་ཟས་དེ་ལྟར་

བཟའ་བར་བྱ། །དཔེར་ན་མི་ཞིག་ཁང་ཁྱིམ་བུ་བའི་ཕྱིར། །མི་ཡིས་ཀ་བ་བརྟན་པོར་
 འཇུགས་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་ལུས་ཀྱི་འབྲུལ་འཁོར་གནས་པ་དང་། །ཤིང་རྩའི་མིག་སྒྲ་
 བཞིན་དུ་ཁ་ཟས་བཟའ། །འདོད་པ་ཁམས་ནི་ཁ་ཟས་ཀྱིས་གནས་ཞེས། །རྒྱལ་བས་
 ཆོས་གཅིག་རྩ་ནི་བཀའ་སྒྲུལ་བས། །ལུས་ནི་རྩ་ཤིང་བཞིན་དུ་རིག་བྱ་སྟེ། །སེམས་ནི་
 བཟའ་བརྟུང་སོགས་ལ་ཆགས་མི་བྱ། །དབང་པོ་དྲུག་པོ་ཡུལ་ལ་འཕྲོ་བ་དག །བདེར་
 གཤེགས་གསུངས་པའི་ཤེས་པས་བསྐྱུང་བར་བྱ། །ལྷུང་བཟེད་དེ་དག་ལ་ནི་གཅིག་
 ཐོགས་ནས། །གཉའ་ཤིང་གང་དུ་བལྟ་བའི་བསོད་སྟོམས་སྒྱུད། །འཇུམ་ཞིང་འགོ་ལ་
 སྒྲ་ཞིང་མིག་ཟུར་ཅན། །ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་མིག་འཕྲོག་བྱེད་པའི་གཟུགས། །ལུང་
 མེད་གཟུགས་ནི་མཆོན་ཆ་འཛེབས་འདྲ་བས། །སྦྱིས་པའི་སེམས་དག་མངོན་དུ་འཕྲོག་
 པར་བྱེད། །ལྷགས་ཀྱི་ཐོད་ལྷགས་རབ་རྩ་འབར་བ་ཡིས། །མིག་ནི་རྣམ་པར་བཀའ་བ་
 བཅགས་སྒྲ་ཡི། །དེས་ན་དྲན་པ་ཉམས་པ་ལུང་མེད་ཀྱི། །དཀྱིས་རིང་མིག་ཅན་བཞིན་
 ནི་མ་མཐོང་སྒྲ། །འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་ཉོན་མོངས་ཆོགས་ལྷན་པའི། །སེམས་ནི་
 འཁོར་བ་ཡིན་པར་ཀུན་རྩ་བརྩོད། །ཉོན་མོངས་རྣམ་གྲོལ་ཤེལ་དང་ལྷ་བ་འདྲ། །སྤིང་
 པའི་རྒྱ་མཆོའི་མཐར་ནི་ཡོངས་སུ་བསྒྲགས། །དཔེར་ན་དྲི་མེད་རྩ་ནི་རྩལ་སོགས་ཀྱིས། །
 སྐད་ཅིག་རྩ་ནི་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་རྣམ་དག་དྲི་མ་མེད་པའི་སེམས། །
 འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་རྒྱེན་གྱིས་རྟོག་པར་(༡༥བ)འགྱུར། །སེམས་ནི་སྒྲོག་དང་སྒྲེའུ་
 དང་མཚུངས་ཤིང་། །རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོ་ཡི་ནི་རྒྱབས་དང་མཚུངས། །རྒྱ་ཅན་འདོད་དགུར་
 ཡུལ་ལ་མངོན་དགའ་བ། །གཡོ་ཞིང་འཕྱུན་པ་ངེས་པར་གཏུལ་བར་བྱ། །ཆོལ་དང་
 མཛའ་བཤེས་དང་ནི་རྣམ་པར་བྲལ། །མི་སྤྲུག་པ་དང་ཐུད་ཅིང་འདོད་པས་གཏུངས། །
 ངན་པ་སྦྱེ་རྒྱ་ན་འཆིའི་སྤྲུག་བསྐྱེལ་ཅན། །ཡུལ་རྣམས་ཀུན་རྩ་སོང་ནའང་མེད་པ་མིན། །
 ཤ་སྦྱང་ཆ་གང་བཀྲེས་དང་ངལ་ལ་སོགས། །གང་དུ་འོངས་ནའང་སྤྲུག་བསྐྱེལ་ཉིད་ཡིན་

བས། །ཡུལ་ལ་མངོན་དགའི་སེམས་ནི་འབྱུང་བ་ན། །རྣམ་རྟོག་དེ་དག་རྣམས་ཀྱིས་
 བརྟེན་པར་བྱ། །འདྲོད་ཆགས་གས་ཆེ་མི་གཙང་གཞི་ལ་དང་། །པགས་པ་ཀེར་རུས་
 བལྟ་བས་རྣམ་པར་བརྟེན། །བྱམས་དང་སྤྱིང་རྗེའི་ཆུས་གདབ་ཞེས་ལ། །གཏི་མུག་ལ་
 བྱི་རྟེན་འབྲེལ་ལམ་གྱིས་སོ། །གཉེན་ལ་དགའ་བའི་སེམས་ཀྱི་རྣམ་རྟོག་དག །བརྟེན་
 བས་དགེ་ལ་ཅི་བདེར་གནས་པར་བྱ། །དཔེར་ན་རྩ་རྒྱུང་རྩ་མཚོར་ཕྱིན་པ་ནི། །ལན་
 ལྟེན་རོ་ནི་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བ་བཞིན། །དེ་ལྟར་སྤྲོ་མེད་བྱང་ཆུབ་བསྟོས་པ་ཡི། །བསོད་
 བས་ས་རྩལ་བའི་རོ་ནི་གཅིག་ཏུ་འགྱུར། །དཔེར་ན་སྤྱེས་བྲུ་ལ་ལ་འབྲས་བུའི་ཕྱིར། །ས་
 ལུ་བསྐྱེད་ཅིང་སོག་མའི་ཕྱིར་མིག་ཡང་། །ས་ལུ་རྟེན་ནས་བསྐྱེད་པ་མེད་པར་ནི། །
 སོག་མའི་ཕྱང་པོ་ཞར་ལ་འབྱུང་བ་བཞིན། །དེ་བཞིན་ལ་ལ་བྱང་ཆུབ་འདྲོད་པའི་ཕྱིར། །
 བསོད་ནམས་བསྐྱབ་པ་ལོངས་སྟོང་ཕྱིར་མིན་ཡང་། །སོག་མའི་ཕྱང་པོ་དག་དང་མཚུངས་
 པ་ནི། །མ་སྐྱབ་བཞིན་དུ་མི་ཡི་ལོངས་སྟོང་འགྲུབ། །གྲགས་དང་མ་གྲགས་རྟེན་དང་མ་
 རྟེན་དང་། བདེ་དང་སྤྱུག་བསྐྱེད་ལ་དེ་བཞིན་བསྟོད་སྟོད་དག །སེམས་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་ཆོས་
 རྣམས་རབ་བཙོམ་སྟེ། །སྤྱིག་པའི་གནས་སུ་འགྱུར་བ་སྤང་བར་བྱ། །དཔེར་ན་རྩ་མཚོ་
 སྐད་ཅིག་ཙམ་ཡང་ནི། །མི་ཡི་རོ་དང་ལྟན་ཅིག་མི་གནས་ལྟར། །དེ་བཞིན་རྣམ་རྟོག་
 སེམས་ཀྱིས་སྤྱིག་བྱས་པ། །སྤྱུགས་པས་སྐད་ཅིག་ཙམ་ཡང་གནས་མི་བྱ། །བགེགས་ཀྱི་
 བསོད་ནམས་མ་ལུས་ཟད་པར་བྱེད། །དེ་བས་མི་ལ་གསང་སྤྱུགས་འགྲུབ་མི་འགྱུར། །
 རི་ལྟར་སྤྲོ་བ་སྤྱིན་ལས་རྣམ་གྲོལ་ལྟར། །དེ་བཞིན་བགེགས་ལས་གྲོལ་བ་རྣམ་(146)
 པར་བསལ། །དཔེར་ན་ས་རྩ་དུས་དང་བྲལ་བ་ཡི། །སྟོང་གནས་འབྲས་བུ་ལ་ཡང་སྤྱི་
 བྱུ་མེད། །དེ་དང་མ་བྲལ་སྤྱི་བྱུ་ལོ་མ་དང་། །སྟོང་བྱ་དག་དང་མེ་རྟོག་འབྲས་བུ་སྟེ། །ཆོ་
 ག་ཉམས་ཤིང་ཡི་གེ་གྲུག་སྟེད་མེད། །མཚོད་པ་མེད་ཅིང་མི་གཙང་བསྐྱས་བརྟོད་བྱས། །
 གྲུག་སྟེད་ཡི་གེ་ལྟག་ཆད་གྱུར་པ་ཡིས། །གསང་སྤྱུགས་དངོས་གྲུབ་རྩ་ཆེན་མི་སྟེར་

རོ། །དཔེར་ན་དབྱར་གྱི་དུས་ན་ཆར་སྒྲིན་དག །སྒྲེ་བོའི་སྐལ་བཞིན་ཆར་བ་ལེགས་
 བར་འབེབས། །དེ་བཞིན་མི་ཡི་སྐལ་ལ་གཟིགས་ནས་ནི། །འདོད་པ་བཞིན་དུ་གསང་
 རྟགས་དངོས་གྲུབ་སྟོལ། །ཡུལ་དང་དུས་དང་ཆོ་ག་ལས་རྣམས་དང་། །སྤྲིག་པ་བྱང་
 ཞིང་བསོད་ནམས་བསགས་པ་དང་། །གྲུས་དང་བསྐྱེས་པ་ཀུན་ལ་གཟིགས་ནས་ནི། །
 དེ་ནས་གསང་སྟགས་འབྲས་བུ་རྣམ་པར་སྟོལ། །རི་ཙམ་སྤྲིག་པ་མང་པོས་རབ་གང་
 ཞིང་། །རི་ཙམ་ལས་དཀར་བསོད་ནམས་མ་བསགས་པར། །རི་སྤྲིད་སྟགས་པས་
 དངོས་གྲུབ་མི་འགྲུབ་བོ། །བསྐྱེས་རྫོང་བྱེད་ཆོ་མི་ལྷུང་མི་དལ་ཞིང་། །སྒྲ་ཆར་མི་བྱ་ཉ་
 ཅང་ཆུང་བ་མིན། །སྒྲ་ཞིང་མ་ཡིན་གཞན་དུ་གཡེང་བས་མིན། །གྲུག་སྒྲེས་ཀླད་ཀོར་
 ཆོག་བར་ཉམས་པ་མིན། །རི་ལྷུང་ཆུ་རྒྱུད་ཉིན་མཆན་རྟག་ཏུ་ནི། །རྒྱུན་མི་ཆད་པར་
 འབབ་པར་འགྱུར་བ་ལྟར། །དེ་བཞིན་ཕྱག་བྱས་བསྐྱེས་དང་བརྟལ་བྱགས་ཀྱིས། །
 བསོད་ནམས་ལུས་ཅན་ལ་ནི་འཕེལ་བར་འགྱུར། །སྤྲིག་པ་མ་ལུས་བསྐྱེས་བརྫོད་བྱས་
 བའི་འབྱུང་། །བསྐྱེས་པས་སྤྲིག་པ་མ་ལུས་བྱང་གྱུར་ནས། །དང་བའི་ཡིད་ཀྱིས་དངོས་
 གྲུབ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །འདོད་ཆགས་ཀྱིས་ནི་གདུངས་པར་གྱུར་ན་ཡང་། །ལུས་ཀྱི་
 ཡན་ལག་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ལ། །དུན་པ་ཅེ་གཅིག་མངོན་དུ་བྱས་ནས་ནི། །ཡེ་ཤེས་
 མིག་གིས་སོ་སོར་རྣམ་པར་བརྟག །དེ་ལྟར་རང་གིས་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་ན། །ལུས་
 དང་སྒོག་ལ་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་ཡི། །འདོད་ཆགས་རྩ་ན་ཡོང་ཡེ་ཞི་འགྱུར་རོ། །ཉི་མས་
 ལུན་ནག་གཏན་དུ་བསལ་བ་བཞིན། །ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་རྣམ་པར་སྤངས་ནས་སུ། །
 ཆོས་གོས་དང་ནི་བསོད་སྟོམས་ངན་ངོན་དང་། །སྒྲན་དང་མལ་སྟན་ངན་ངོན་ཙམ་གྱིས་
 གྱུར། །(༡༥བ)ཆོག་པའི་སེམས་དང་ལུན་པས་བསོད་ནམས་ཐོབ། །བདག་ལ་བསྟོད་
 པ་ནམ་ཡང་མི་བྱ་ཞིང་། །སེམས་ཅན་གཞན་ལ་སྤྲད་པར་མི་བྱའོ། །རྟག་དང་སྦྱལ་དང་
 མེ་འབྱར་འཛིག་རྟེན་དག །བསམས་ནས་སྤངས་ཏེ་དབེན་ལ་དགའ་བར་བྱ། །གང་

ཞིག་སེམས་ཅན་ནད་དང་སྐྱུག་བསྐྱེལ་ལ། །བྱམས་པའི་བསམ་པ་བརྟན་པོ་མེད་པ་
 དང་། །རང་གི་ལྷ་པོའི་ལས་དེ་རྣམས་དང་ལྷན་པར་གྱུར་པ་དེའི། །དངོས་གྲུབ་རྣམས་ཀྱང་
 འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་རོ། །སངས་རྒྱུ་བྱེད་སེམས་བདུད་དགའི་མེ་ཏོག་རྟིང་པ་བོར་བ་རྣམས། །
 ཀར་པས་མི་བརྩི་མགོ་ལ་གདགས་མི་བྱ། །བཀྲེས་པས་གདུངས་ཀྱང་དེ་དག་རྣམས་ལ་
 བློ་བྱེད་ཀྱི་ལྷ་པོའི་ལས་དེ་རྣམས་ཀྱང་བཟའ་མི་བྱ། །འཛིགས་ཀྱང་ཚངས་པ་བརྒྱ་བྱིན་
 བྱུང་འཇུག་དང་། །དག་པོ་རྒྱུད་ལྷ་པོའི་ཚོགས་ལ་ཐུག་མི་བྱ། །དེ་ཡིས་བཤད་པའི་ཆོས་
 ལ་མི་བརྟན་ཅིང་། །དེ་དག་དཀའ་བྱུང་མི་སྤྱད་ཏུག་མི་མཚོད། །དེ་རྣམས་ཆོས་ལའང་
 ངན་སེམས་མི་བྱ་ཞིང་། །དེ་ཡི་སྦྱོད་པ་ནམ་ཡང་དགའ་མི་བྱ། །བྱེད་སེམས་སྦྱིང་རྩེའི་བདག་
 ཉིད་འགོ་བའི་དོན་དུ་ནི། །སྦྱོང་བ་ལེན་པ་དེ་ལ་ཅི་ཡི་བྱིར། །འཁྱུག་ཅིག་བདག་ཉིད་ཀྱི་
 གྱིས་ཐུག་མི་བྱ། །སྦྱོང་བ་བསམ་ཡས་མཉམ་བུར་རྒྱུ་འབྱུལ་ཅན། །དེ་ལ་མི་ངན་གང་
 ཞིག་མི་འདུད་པ། །དེ་ལ་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་སྤྲུགས་ལུང་ནས། །དེ་ཡིས་གསང་སྤྲུགས་
 དངོས་གྲུབ་མི་སྦྱོལ་དེ། །དཔེར་ན་གིང་གི་མེ་ཏོག་དང་པོས་ནི། །ཡིད་འོང་བྱིན་ས་
 འབྲས་བུར་འགྱུར་བ་ལྟར། །སེམས་ཅན་མཚོག་རྣམས་མེ་ཏོག་འདྲ་བར་ལྟོས། །འབྲས་
 བུ་བཞིན་དུ་རྒྱལ་བ་རིག་པར་གྱིས། །རི་སྟེ་སྦྱོར་སྟེག་དང་ནི་བཞུས་བརྩོད་གྱིས། །
 གསང་སྤྲུགས་གྲུབ་ཀྱང་དངོས་གྲུབ་མ་ཐོབ་ན། །འཛིམ་པ་ལས་ནི་མཚོད་ཏེན་འབུམ་
 གདབ་བམ། །ཡང་ན་རྒྱུ་འགྲམ་བྱེད་མ་དག་ལས་གདབ། །དེས་ནི་དེ་ཡི་སྟེག་པ་སྦྱིད་
 གཞན་ལ། །བྱས་པ་གང་ཡིན་དེ་ནི་ཟད་བྱས་ནས། །དེ་ནས་གསང་སྤྲུགས་མཐུ་ཡིས་
 འདི་ཉིད་དུ། །མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་བསོད་ནམས་འབྲས་བུ་ཐོབ། །སྤྲུགས་གྱི་རྩ་བ་དང་
 པོར་རྒྱལ་བེད་མཉམ་ཏེ། །དེས་ན་བརྩོན་འགྲུས་དང་ནི་བཟོད་པ་དང་། །རྒྱལ་བ་ལ་ནི་དད་
 དང་བྱུང་རྒྱུ་སེམས། །གསང་སྤྲུགས་དང་ནི་ལོ་ལོ་མེད་པའོ། །རི་(༡)ལྟ་ལྟར་མི་
 དབང་ཡན་ལག་བདུན་ལྟར་པ། །སྦྱོང་བེད་པ་སྦྱོང་བུ་འདུལ་བར་བྱེད། །དེ་བཞིན་

སྐྱུགས་པའང་ཡན་ལག་འདི་བདུན་དང་། །ལྷན་པར་གྱུར་ན་སྤྲིག་པ་འདུལ་བར་བྱེད། །
ཅེས་དང་། །

༥ ཟིལ་གྱིས་མི་ཞོན་པའི་སྐྱེས་རབས་སུ། །རྒྱ་རྒྱུན་མེད་པར་སྐྱུར་དུ་བྱ་བའི། །
ཞོར་ནི་ཤིན་ཏུ་མི་བཟད་ཞོར་མིན་རིག། །འཛིག་རྟེན་དག་ན་ཞོར་ནི་ཕལ་ཆེར་ཡང་། །
ཆགས་པའི་གཞི་དང་རན་འགྲའི་གྲོགས་སུ་འགྱུར། །དེ་ཡང་ཞོར་ནི་བདག་དང་གཞན་
དག་གི། །འབྱོར་བ་ཐོས་པས་དོན་དང་མཐུན་པར་འགྱུར། །སྐྱུན་སྟོང་མངའ་བ་རབ་ཏུ་
ཐོངས་གྱུར་གྱང་། །འབགས་པས་མ་རབས་ཆོས་བྱ་རབ་ཏུ་དཀའ། །གང་ཞིག་ཐོབ་
བྱིར་སེར་སྒྲའི་སེམས་འབྱུང་བ། །བརྒྱ་བྱིན་ཞོར་དེ་བདག་ལ་མེད་ཀྱི་རུང་། །ཐོངས་པ་
རྣམས་ནི་མཁྱེ་བར་མི་འགྱུར་བའི། །ཞོར་རམ་རིན་ཆེན་ལྷ་ཡི་རྒྱལ་སྤྲིད་གྱང་། །དེ་ལྷ་
སུ་དེ་བདག་ནི་གསོག་གམ་ཅི། །གང་ཞིག་སེར་སྒྲའི་སྐྱུན་ནི་འཕེལ་འགྱུར་ཞིང་། །
གཏོང་བའི་སེམས་ཀྱང་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་བ། །བདག་ལྷ་སུ་ཡིས་དེ་ནི་བཏང་བར་
རིགས། །ཡོངས་སུ་བཟུང་བར་སྒྲད་བཏགས་ཐོངས་པ་ཡིན། །སྒྲོག་ནི་འགྱུ་བ་བཞིན་དུ་
མི་བརྟན་ཞོར། །ཀྱུན་དང་ཐུན་མོང་འཕོང་བ་དུ་མའི་རྒྱ། །བདེ་བ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ནི་སྐྱུན་
ཡིན་ན། །ཡ་རབས་སུ་ཞིག་སེར་སྒྲའི་ལམ་ལ་བསྟེན། །ཤིང་རྟ་དག་གིས་གང་དུ་ས་ལ་
ལམ་བྱངས་པ། །དེ་བཞིན་གཞན་དང་གཞན་ཡང་ལམ་དེར་བསྐྱུལ་ཏེ་འདོང་། །དེ་
ལྷ་རྩོག་མའི་ལམ་ནི་བདེ་བ་འདི་བོར་ནས། །ཡང་དག་མ་ཡིན་ལམ་དུ་འཇུག་པར་
བདག་མི་དགའ། །གཞན་གྱི་དོན་པས་གང་ཞིག་བདག་དོན་ཆེར་འཛིན་པ། །དེས་ཀྱང་
འབྱོར་བ་བྱུང་དུ་བསད་ནས་སྐྱུན་པ་བྱ་དགོས་སོ། །གང་ཞིག་ཆགས་པ་སྤངས་ནས་
སྐྱུན་པས་དགའ་གྱུར་པ། །འབྱོར་བ་ཆེན་པོ་ཡིས་ཀྱང་དགའ་བ་དེ་མི་སྟོང་། །སྐྱེ་བོ་
རྣམས་ནི་གྲགས་དང་འགལ་བར་གྱུར་པའི་ལས། །མི་བཟད་རན་པ་རྣམས་ཀྱིས་འབྱོར་
པ་ཐོབ་པར་འདོད། །གང་ཞིག་བདེ་ལ་ཆགས་པས་ཉེས་དམིགས་མ་མཐོང་ནས། །

ཤིན་ཏུ་གཡེངས་པའི་སེམས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་འཇུག་ ཅིས་དང་།

༥ དེ་བོད་གི་སྐྱེས་རབས་སུ་(༡༧བ)སོ་ཚོས་བྱ་བའི་ཚུལ་ལ་འབད་གུར་གྱང་། །
བསོད་ནམས་མི་ལྷན་དཔལ་མིན་རྗེས་སུ་འབྱང་། །བསོད་ནམས་ཆེ་བས་དེ་ནི་བསྐྱད་
པ་བཞིན། །དེ་དང་མི་མཐུན་དུང་དུ་བློས་བཞིན་འགོ། །སྤྱག་བསྐྱལ་གཞིར་གྱུར་གཏམ་
ངན་རྗེས་འབྱང་བའི། །སྤྱིག་པའི་ལམ་ལས་དེ་བས་སྤྱར་སྒྲོག་ལ། །དེ་བས་བསོད་
ནམས་སྐྱད་པ་དཔལ་ལྷན་པ། །བདེ་བར་རང་བྱུང་སྒྲུབ་ལ་སྒོ་བྱོས་ཤིག །དེ་ཡི་སྙིང་ལ་
རྣམ་རྟོག་པ། །བྱད་པར་ཅན་ནི་སྐྱེས་གུར་པས། །མཐུ་དང་རབ་ཏུ་དང་བ་དག །ལྟ་
རྣམས་ལ་ནི་བསྟན་པར་འགྱུར། ཅིས་དང་།

༥ ཡང་དུང་སྒོང་ཨ་གས་ཏའི་སྐྱེས་རབས་སུ་ཚོག་ཤེས་ངེས་པའི་བདག་ཉིད་
ཀྱིས། །འཚོ་བ་གང་ནའང་བཅའ་བ་མི་དགལ། །རྩ་དང་ལོ་མ་ཆུ་ཡི་གནས། །གང་
ནའང་མེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་དང་། མང་དུ་བོས་པ་སྙེམས་པ་མེད། །འབྱོར་
པ་རྣམས་ལ་སེར་སྒྲ་མེད། །ནགས་ཚལ་གནས་རྣམས་ཚོག་ཤེས་པ། །ཡོན་ཏན་རྒྱན་གྱི་
མཚོག་ཡིན་ནོ། །རྒྱང་མ་ཡིད་དུ་འོང་དང་བྱ་དང་དབང་བྱེད་དང་། །མཛོན་པར་འདོད་
པའི་ནོར་རྣམས་རྒྱ་ཆེན་ཐོབ་གྱུར་གྱང་། །གང་གིས་ཡིད་གདུངས་ནམས་ཀྱང་ཚོག་མི་
ཤེས་པ་ཡི། །བརྒྱམས་པའི་རྒྱུད་དེ་བདག་གི་སྙིང་ལ་མེད་པར་བྱོས། །བྱིས་པ་རྣམས་ནི་
ནམ་ཡང་མི་བོས་ཤིང་། །མཐོང་བར་མི་འགྱུར་ནམ་ཡང་མི་སྤྲོ་ཞིང་། །དེ་དང་འགོགས་
པས་སྐྱེ་བའི་སྤྱག་བསྐྱལ་ཡང་། །མི་ཕྱོང་མཚོག་དེ་བདག་ནི་བྱོད་ལ་སྒྲོང་། །རི་ལྟར་
བྱས་གྱང་བྱིས་པ་ལ། །ཕན་གདགས་པར་ནི་མི་རུས་ཏེ། །བདག་ཅག་ལྟ་བུ་རི་ལྟར་
ན། །དེ་ལ་ཕན་པར་བརྩོན་པར་བྱེད། །མཁས་པའི་ར་རྒྱལ་གཏི་མུག་མེས་བསྐྱེགས་
ཤིང་། །ཕན་པར་སྤྲོས་ལའང་ཁྱོ་བོས་རྩུབ་གྱུར་པ། །འདུལ་ལ་བརྩོན་འགྱུས་རྒྱུད་བ་
གཟུ་ལུམས་ཅན། །དེ་ལ་རི་ལྟར་ཕན་གདགས་རུང་བ་སྤྲོས། །ལྟ་ཡི་གཙོ་བོ་དེ་བས་

ན། ལྷིང་རྩེ་ཆེ་བར་གྱུར་པ་འདྲ་། གྲིས་པ་རྩེ་ས་སུ་མི་རུང་བ། མཐོང་བ་ཅམ་དུ་འང་མི་
འདོད་དོ། །ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ནི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཁྱོད། །བདག་ལ་ཕན་འདོགས་གྱུར་གྱུར་
མཆོག་སྤྱོད་ན། །གསལ་བ་བདག་དུང་སྤྱོད་ཆད་མི་འབྱོན་པའི། །མཆོག་འདི་ལྷ་མིན་
འཛམས་པ་ཁྱོད་ལ་སྤོང་། །ལྷ་(༡༥)ཡི་གཟུགས་མཆོག་མད་དུ་བྱུང་བ་མཐོང་བ་
དང་། །གཟི་བུ་དེ་གསལ་བའི་མདངས་དང་ལྷན་པ་མཐོང་གྱུར་ན། །ཁྱོད་ནི་རབ་ཏུ་
དང་ཞིང་ཞི་བར་གྱུར་པ་ཡང་། །བདག་གི་དཀའ་ཐུབ་ཉམས་པར་གྱུར་དུ་དོགས་
ལགས་མོད། །རྟེན་པར་དཀའ་ལ་འཛིག་པར་སྤྲོ་བ་དང་། །ཆོག་པའི་བདེ་མེད་རབ་ཏུ་
ཞི་མེད་པའི། །སྤྱིད་པའི་ལོངས་སྤྱོད་བདེ་བར་མི་འདོད་དེ། །ལྷ་དབང་དཔལ་ཡང་
འདོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །དེ་ལས་གཞན་པ་སྤྱོས་ཀྱང་ཅི་ཞིག་དགོས། །

༥ ཟླ་སྤྱིད་མའི་སྤྱོས་རབས་སུ། །འདོད་ཆགས་མ་བྲལ་བ་ཡིས་ཟླ་སྤྱིད་མ་དེ་ཡི་
ལུས། །རི་སྤྱིད་མཐོང་བར་གྱུར་པ་དེ་སྤྱིད་དུ། །དེ་ཡི་གཟུགས་དང་ཡོན་ཏན་རྣམས་ལ་
ཆགས། །དེ་ལ་ལྷ་བ་ལོག་པར་སྤོང་མི་རུས། །དེ་ཡི་གདོང་དུ་མིག་མི་འཇུག་པར་
བལྟ། །འདོད་ཆགས་ཀྱིས་ནི་བརྟན་པ་ཉམས་པར་གྱུར། །མིག་དང་ཡིད་ལ་དབང་ཡང་
མེད་པར་གྱུར། །འདོད་པས་ཟླ་སྤྱིད་ནས་འདྲ་ཤེས་ཉམས་པར་གྱུར། །འདི་ནི་མཐོང་བར་
གྱུར་པ་ཅམ་གྱིས་ཀྱང་། །དྲང་སྤོང་རྣམས་ལ་དངོས་གྲུབ་གེགས་གྱུར་ན། །འདོད་
ཆགས་ཅན་གྱི་མིག་བལྟ་ལང་ཚོར་ལྷན། །རྒྱལ་པོ་བདེ་བར་གནས་པ་སྤྱོས་ཅི་དགོས། །
ཞེས་སོ། །

༦ ལེགས་པ་ཕ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་སྤྱོས་རབས་སུ། །ཁྱུ་པས་ལོངས་ལས་ཐར་ལ་
མི་ཕན་གྱི། །དེ་བས་ཟུང་ན་གདུང་བར་མ་བྱེད་པར། །དགོས་པའི་དོན་སྤྲུབ་མཁས་
ཤིང་བརྟན་པར་ཐམས་ཅད་བྱོས། །རབ་ཏུ་དཀའ་ཡང་སྤྲོ་བས་ཐར་པར་འགྱུར། །དེ་བས་
འཛིགས་ཤིང་མི་དགའ་མ་བྱེད་པར། །རི་ལྷ་རྩེ་བའི་ཐབས་ཀྱིས་དགོས་པ་སྤྲུབས། །

མཁས་པའི་གཟི་བརླིང་བརྟན་པས་གཟེངས་བསྟོན་ན། འོན་ནམས་ཐམས་ཅད་གྲུབ་
པ་ལག་ན་ཡོད། ཅིས་སོ། །

༥ ལུས་པའི་སྐྱེས་རབས་སུ། བྱེད་ཅག་འཛིན་རྟོན་གཞན་ལ་མི་འཛིན་གས་ཤིང་། །
ཆོ་འདི་ལ་ཡང་བརྒྱག་པས་མི་འཛིན་ས་ན། ལུས་པ་འདི་ནི་ང་ལས་ཉོ་བར་གྱིས། །ཞེས་
དང་།

༥ གྲུ་མ་པ་མ་པ་ཅོ་བརྒྱད་པར། བྱིས་ཀྱི་ཉེས་དམིགས་རྣམས་ཡོད་བྱིས་ནི་འབྱོར་ན་པ་ལ་
ཆེར་རྒྱགས་པར་འགྱུར། །རིགས་པ་ཅུན་ར་རྒྱལ་ཆེ་ཞིང་སྟོབས་ཀྱིས་སྟེམས། །སྟུག་
བསྐལ་ཁྱོ་ཞིང་རྒྱད་ན་ཞུམ་(༡༥)པར་འགྱུར། །དེ་ན་ནམ་ཞིག་རབ་རྩ་ཞི་བར་འགྱུར། །
སྟེ་བོ་ཆོག་གེས་རྣམས་ཀྱི་བྱིས། །རབ་རྩ་བདེ་བ་དབེན་པའི་ཆལ། །རི་ལྷར་སེམས་ནི་
དགར་འགྱུར་བ། །དེ་འབྲུ་ལྷ་ཡི་ཡུལ་ན་འང་མེད། །དེ་བས་ཆལ་ན་རན་པའི་གོས་གྲོན་
ཏེ། །གཞན་ཀྱི་དྲིང་ལ་འཛོག་ཅིང་འཆོ་ཡང་རུང་། །བདག་ལ་པན་འདོད་དུག་ཆེན་མི་
ཟ་བཞིན། །ཆོས་མིན་འདྲེས་པའི་བདེ་བ་མི་འདོད་དེ། །དེས་ན་རབ་རྩ་དབེན་པའི་རོ་
ཁྱོང་ན། །སོགས་སོ། །

༥ སྒྲེའུ་རྒྱལ་གྱི་སྒྲེས་འབས་སུ། ལྷ་དཔལ་བདག་ནི་མི་ཞིག་ལགས། །འབྲམས་
ནས་ནགས་ན་རྒྱ་བ་ལས། །ཤིང་འདྲིའི་འབྲས་བྱ་ཆོལ་ཆོལ་ནས། །འདྲི་ལྷ་བྱ་ཡི་ཉམ་
ཉེས་བྱང་། །

༥ རུ་རུའི་སྒྲུབ་རབས་སུ། བྲེལ་མེད་མི་དག་སྤྱང་བ་ལས། རྒྱུ་ཡི་བྱགས་ཀྱིས་
འབྲེར་བ་ཡི། ཤིང་དག་སྤྱང་བ་སྒྲོའོ་ཞེས། གཏམ་དུ་གྲགས་པ་དེ་རེ་བདེན། འདི་ལྟར་
འབད་པ་དེ་ཡི་ལན། འདི་ལྟ་བུ་ཡིས་ཕན་གདགས་སམ། བདག་ལ་ཕན་པའང་མ་
མཐོང་ན། རྒྱུ་ལ་མིན་མཐོང་བར་ག་ལ་འགྱུར། འབབ་རྒྱུ་དག་པོ་བྲིར་ཏེ་སོང་བ་
ལས། སྒྲིང་རྗེའི་དབང་གིས་བདག་གིས་སྤྱང་བ་གང་། འདི་བས་བདག་ལ་འཛིགས་པ་

འདི་འདྲ་བྱུང་། །མ་རབས་བསྟེན་ན་རུང་བར་ག་ལ་འགྱུར། །གང་གི་ཆེན་འདོད་ཆེན་
དགས་བསྐྱུལ་ཏེ། །སྤྲད་པའི་གནས་སུ་ཉེ་བར་འདི་སོང་བ། །གྲགས་པ་རན་པས་དེ་
ཆེའང་བཀུམ་པར་གྱུར། །བསོད་ནམས་བས་ལས་སྤྲད་མའི་ཆེན་འང་བཀུམ། །སྤྲུག་
བསྐྱུལ་བཟོད་པར་དཀའ་བས་ཡིད་གདུངས་ན། །སོགས་དང་། ཡང་། བདག་རང་ཉིད་
དམ་ནང་མི་ལ། །སོགས་དང་།

༥ །བཟོད་སྤྲུའི་སྐྱེས་རབས་སུ། །འགྲོ་བའི་དོན་སྦྱོང་བྱིད་ལྟ་བུ་དག་ནི། །དམ་པ་མ་
ཡིན་སྦྱོང་པའི་ལམ་འཇུག་པ། །བྱབ་ཆོད་བྱས་ཏེ་སྦྱོང་པར་མི་རིགས་ཀྱི། །རྣམ་པར་
བརྟགས་པའི་ལམ་དུ་འཇུག་པར་རིགས། །ལེགས་པ་འདྲ་ཡང་ཅུང་ཟད་མི་རིགས་སྤྲིད། །
ཁ་ཅིག་ཉེས་པ་འདྲ་ཡང་ལེགས་པར་འགྱུར། །གཏན་ཆོགས་བྱུང་པར་ཅན་གྱིས་མ་
བརྟགས་ན། །བྱ་བ་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དགོས་པའི་དོན་ཉིད་ཆོད་དུ་མི་རྟགས་སོ། །མི་རྟོགས་སོ། །
དགོས་པའི་དོན་ཉིད་ལེགས་པར་བརྟགས་པ་ཡིས། །གཙུག་ལག་ལམ་དུ་ལེགས་པར་
ཞུགས་ནས་ནི། །ཆོས་དང་སྤྲིད་དང་བདེ་བའི་དོན་བསྐྱབས་(༡༩ན)པས། །སྦྱོ་བོ་དེ་
རྣམས་ནམ་ཡང་ཉམས་མི་འགྱུར། །དེ་བས་རབ་ཏུ་ཆོད་པའི་སློ་བུ་ལ་ནས། །གྲགས་
ཤིང་འོས་པའི་ལས་ཉིད་བརྩམ་པར་རིགས། །སློན་ཆད་མ་བྱུང་ཉེས་པ་སྦྱོང་ན་ནི། །ང་
རྒྱལ་བདག་ཉིད་ཅན་རྣམས་གཏམ་ངན་འཕེལ། །སོ་སོར་བརྟགས་བཟོད་སྦྱིང་རྩེ་ཅན། །
གཞན་གྱི་སྤྲུག་བསྐྱུལ་མི་བཟོད་ཀྱི། །རང་གི་སྤྲུག་བསྐྱུལ་ཆེན་པོ་ཡང་། །དེ་ཅམ་དུ་ནི་
གཞོད་མི་འགྱུར། །

༦ ། ལྷ་བའི་སྐྱེས་རབས་སུ། །མི་ག་འདོད་པས་རྒྱལ་སྤྲིད་ཉམས་པར་གྱུར། །སྦྱོ་
བར་གྱུར་པ་བཞིན་དུ་རང་དབང་མེད། །རང་གི་ཆོས་བོར་བསོད་ནམས་གྲགས་པ་
ཉམས། །ཕྱ་ངན་བྱ་བའི་གནས་སྐབས་གནས་པ་ཡིན། །བདག་གིས་བརྒྱལ་བའི་གོ་
སྐབས་ག་ལ་སྟེ། །དེ་ལྟ་བུ་ལ་འཛིགས་སུ་ག་ལ་རུང་། །འདི་ལ་འཐབ་མོ་བརྒྱལ་བ་

མེད་པར་ཡང་། །དེ་ཡི་སྒྲིག་པ་མངོན་དུ་གཞོམ་པར་བྱ། །སྦྱོང་གྲུ་རྣམས་ལ་སྤྱིང་རྗེ་མེད་
གྱུར་པ། །སྦྱོལ་ཕྱིར་ནི་གནས་སྐབས་འདི་འདྲ་ནིད། །ཆོག་ས་བཅད་འདི་རྣམས་ཆོས་
ཉིད་འབའ་ཞིག་སྟེ། །དེ་ཕྱིར་ཆོས་དང་ཆོས་མིན་མི་མཐུན་ནོ། །དེ་ལ་སྦྱོང་པ་གྱུར་ན་
ནི། །ཆོས་ཀྱི་གཟི་བྱིན་རབ་ཏུ་ཆེ་བ་ཉམས་ཤིང་། །འབྲལ་གྱི་བདེ་བའང་རབ་ཏུ་བ་བ་མི་
འགྲུབ་སྟེ། །དེ་ལ་མཁས་པ་མི་མཁས་སུ་ཞིག་ཡོད། །ང་ཉིད་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་ཡང་ཚུལ་
མཁས་སོ། །བརྟུན་པ་སྤངས་ནས་བདེན་པར་རང་སྟེ། །དེ་ཕྱིར་གཞུང་ལུགས་
མཁས་པ་ང་ཉིད་ཡིན། །གྲགས་དང་བདེ་བའི་དོན་དང་འགལ་བ་གང་། །དེ་ནི་གཞུང་
བཟང་མིན་ཅེས་སྟེ། །

༥ ཤི་བེ་བའི་སྦྱོས་རབས་སུ། གང་ཕྱིར་མི་ཡི་མིག་ན་འདིར་བྱིན་པས། །མི་ལས་
འདས་པའི་ལྷ་མིག་བདག་གིས་ཐོབ། །

༦ ཆང་གི་རབས་སུ། འཇིག་རྟེན་པ་ནི་སྦྱིན་པའི་འབྲས་བུ་ཐོས་ནས་སྟེར། །
བདག་གིས་ཉམས་སུ་སྦྱོང་ན་ཅི་ཕྱིར་སྦྱིན་མི་བྱ། །བྱིས་པ་རྣམས་ནི་མཆོད་མ་ཅུང་ཟད་
ལ། །བརྟེན་ནས་རང་གི་ཆོས་ལམ་འདོར་བར་བྱེད། །དཀའ་ཐུབ་ཤེས་དང་ཐོས་པའི་
ནོར་ལྡན་པ། །དག་བ་རྣམས་ནི་ཐོངས་ཀྱང་མི་འགྱུར་རོ། །

༧ གྲོས་བྱེད་མའི་རབས་སུ། ཨེ་མ་འདི་མིང་འདི་ལྟར་བཏགས་པ་ནི། །དོན་དང་
རྗེས་སུ་མཐུན་ཞིང་(༡༧བ)ཆོག་ཀྱང་སྟན། །འཇུམ་པའི་མདངས་མཛེས་གྲོས་བྱེད་མ་
ཞེས་པས། །འདི་ལྟར་བདག་ནི་གྲོས་པ་བཞིན་དུ་བྱས། །དེ་ནི་བརྗེད་པར་དག་འདོད་
ཀྱང་། །སེམས་ཀྱིས་མཐོང་བ་བཞིན་དུ་གྱུར། །བདག་གི་སེམས་ནི་དེ་ལ་གནས། །
སེམས་དེ་དེ་ཡི་དབང་དུ་གྱུར། །བརྟན་པ་ཆེན་པོས་ཉན་མོངས་པ་འགོག་པ་ལ་འབད་དེ་སྦྱིམས་
བྱས་ཀྱང་། །ནད་ཏུ་སྐུ་པོ་དེ་ཆགས་པས་ཡིད་གྲོས་པར་གྱུར་བ་དེ། །སེམས་ཁོང་ཏུ་ཆུད་པའི་
མིག་ཅ་ཞན་པ་དང་བཞིན་མདངས་སེར་སྟེང་། །ལུས་ཀྱི་ཤ་བྱི་སྐབ་མོར་གྱུར་པས་བྱི་རོལ་དུ་

མངོན་པར་གྱུར། །ཅིས་དང་།

༥ རྒྱུས་རབས་བཅུ་དགུ་པའི་སྐབས་སུ། དབེན་པར་གནས་ལ་མ་གོ་མས་ཤིང་། །
 འདོད་ལ་ཆགས་པའི་རྗེས་འབྲང་བའི། རྒྱེ་བོ་ཡལ་ཆེར་རབ་བྱུང་ལ། །གཡང་སར་
 ལུང་བ་བཞིན་དུ་བཟ། །དམ་པ་རྣམས་ནི་སེམས་འབྱུགས་པས། །ཆོ་བདེ་ནས་ནི་མི་གི་
 ཡང་སྤྲེ། །དེས་ན་མཁས་པ་སྟོག་སྤྱིར་ཡང་། །ཡིད་ནི་འབྱུགས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །
 བམ་ཟེ་ཁྱོད་གྱི་ཕ་བ་སུས་འབྱེར་བ། །འབྱོར་བའི་མཚན་མས་བརྒྱན་པའི་བྱིས་དག་
 དང་། །རྒྱུང་མ་ཡིད་དུ་འོང་བ་རྟེན་གྱུར་ཅིང་། །བྱུང་ངེས་པོ་རྣམས་དང་ལྡན་གྱུར་ཅིག །
 བམ་ཟེ་ཁྱོད་གྱི་ཕ་བ་སུས་འབྱེར་བ། །ཕྱིར་བའོ་གཤམ་ཅན་དན་གོས་བཟང་དང་། །
 རྒྱན་གྱིས་མཛེས་པའི་བྱ་མཚོག་དང་ལྡན་པས། །འདོད་པ་མི་བཟང་པ་ལ་སྦྱོད་གྱུར་
 ཅིག །འདོད་པ་རྣམས་གྱིས་འཛིག་རྟེན་འཆིང་ཞིང་གསོད་པར་འགྱུར། །ལྷ་རན་
 གདུངས་ཤིང་འཛིགས་པ་མང་པོའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཕྱིར་། །རྒྱལ་པོ་རྣམས་ཀྱང་འདོད་པའི་
 སྤྱིར་ནི་བརྒྱག་པར་འགྱུར། །ཆོ་འདིའི་ཆོས་ཉམས་པ་རོལ་ལྟ་བུ་ཡང་ནི་དཔུལ་བར་
 ལུང་། །གང་གིས་མཛོལ་བོ་རྣམས་དང་ལྷུང་དུ་འཁོན་འབྱུང་འགྱུར། །གང་གིས་གཡོ་སྦྱུ་
 དྲི་མ་ཅན་གྱི་ལམ་དུ་འགྲོ། །གྲགས་པ་ཉམས་ཤིང་བྱི་མ་ལ་ཡང་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཕྱིར་། །དེ་
 དག་ཐོབ་པར་འགྱུར་བའི་རྒྱ་ནི་འདོད་པ་ཡིན། །དེ་ཉིད་སྤྱིར་ན་རབ་དང་འབྲིང་དང་ཐ་
 མ་རྣམས། །འདིར་དང་པོ་ལ་ཏུ་ཡང་འདོད་པས་གསོད་པར་བྱེད། །འདོད་པ་རྣམས་
 བེ་སྤྱུལ་གདུག་ཁྲོས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། །བྱུང་བ་བདག་ཅག་རྣམས་ནི་དེ་ལ་མི་བརྟེན་ཏོ། །

༥ ཆོང་དཔོན་གྱི་སྐབས་སུ། རྒྱལ་(༡༠ན)ནག་ཁྲོས་པའི་གདེངས་ཀ་བཏེག་འདྲ་
 བ། །ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་ཅོད་པའི་རྒྱར་གྱུར་བ། །སྤང་འོས་དེ་འདྲ་སྤོང་བར་བགྱིད་པ་
 ལ། །ལྟ་ཅིག་བདག་ནི་བརྟོག་པ་མི་རིགས་སོ། །གྲུས་པར་མཁུན་ནས་འབངས་ལ་
 དུམས་པ་ཡིས། །ཁྱོད་གྱི་དེ་ལྟར་བགྱི་བ་རིགས་མོད་གྱིས། །བདག་ནི་སེམས་གྱི་རབ་ཏུ་

བྱུང་ལགས་ན། །འདྲུ་འཛི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་ཅི་ཞིག་བགྱི། །ནགས་པས་བྱིས་
 དག་འཕྲུལ་དུ་སེམས་པ་ཡི། །ཐ་མལ་གནས་པ་འདི་དག་ཅི་ཡི་སྦྱིར། །ནགས་སུ་གནས་
 བར་དོགས་གིང་འཛིགས་མེད་པར། །སྤྲིག་པས་གོས་པ་བཞིན་དུ་འགོག་པར་བྱེད། །
 མི་དག་གི་འམ་འཆི་བར་འགྱུར་བའམ། །ཆོས་ལས་ཉམས་ནས་དུ་བར་འགྱུར་བ་
 བཞིན། །ནགས་ཆལ་གནས་འདོད་ང་ནི་གསོན་བཞིན་དུ། །ཅི་ཞིག་སེམས་ཞིང་འདི་
 དག་དུ་བར་གྱུར། །ང་དང་བྲལ་བའི་རྒྱ་ཡིས་མི་དག་འན། །ང་དང་ལྷན་ཅིག་ནགས་སུ་
 ཅིས་མི་འཁོད། །གལ་ཏེ་ང་བས་བྱིས་དུ་འཁོད་དག་འན། །མཆི་མ་ཟད་ཟད་དུས་ལ་
 དོན་ཅི་ཡོད། །འོན་ཏེ་འགྲོ་རྣམས་བདག་ལ་རྗེས་ཆགས་ནས། །དཀའ་ཐུབ་བྱེད་དུ་
 འགྲོ་བ་མི་སྟོར་ན། །དག་དང་དམག་འབྱེད་དེ་དང་དེ་དག་ཏུ། །འགྲོ་བ་ན་ཡང་དེ་ལྟར་
 ཅིས་མི་བྱེད། །ཡོན་ཏན་མེད་ལ་ཐོངས་པར་གྱུར་ཆེ་ཡང་། །གྲོགས་པོ་གཉིས་གསུམ་
 དག་དང་ལྷན་མོད་ཀྱི། །ཡོན་ཏན་ཡོད་བཞིན་ནགས་སུ་འགྲོ་བ་ན། །གྲོགས་པོ་གཅིག་
 གུང་མེད་པ་ངོ་མཚར་ཆེ་ཙམ་ཞིག་གུང་དཀའ་བར་གྱུར། །གང་དག་བྱིས་ཀྱི་ཉེས་པ་རབ་བསལ་
 ཡང་། །དཀའ་ཐུབ་ནགས་ཆལ་ཡོན་ཏན་མི་མཐོང་བ། །ཤེས་པའི་མིག་དང་བྲལ་གྱུར་
 དེ་དག་ལ། །བདག་གིས་གཞན་དུ་ཏྲག་ཏུ་ཅི་ཡང་མེད། །འདི་དང་བྱི་མའི་སྤྲུག་བསྐྱལ་
 བསྐྱེད་པའི་རྒྱ། །འདོད་པ་དག་ནི་སྦྱོང་བར་མི་འདོད་ཅིང་། །དཀའ་ཐུབ་ནགས་དང་
 འགལ་བར་བྱེད་པ་རྣམས། །དེ་རིང་བདག་འདོར་བ་ནི་སྦྱོངས་པ་ཡིན། །

༥ དད་པའི་སྦྱིས་རབས་སུ། །སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་བདེ་བ་ཆོལ་འདོད། །བདེ་བའི་
 རྒྱ་དང་ཡོན་ཏན་གྱིས། །མཆོག་དེ་དང་དེ་དག་འགྲུགས་པར་བགྱིད། །དེ་ནས་དེ་ཐོས་དེ་
 གཉིས་མཆི། །ལྷ་གཟིགས་སུ་གསོལ། །སྒྲེ་བོ་པལ་ཆེར་ལྷ་ཡི་(༡༠བ)ནི། །བདེ་བ་རྟེན་
 གུང་བྱུང་བསད་ནས། །གཞན་ན་གནས་པའི་དག་འབདེ་དག་ །ཐོས་པ་ཙམ་གྱིས་གུར་ན་
 འདུག་གུང་ཡིད་འཕྲོག་འགྱུར། །བྲིད་པའི་ཐབས་ནི་མཁས་པ་ཡིས། །བསྐྱེད་ཏེ་བསྐྱེད་པ་ན་ཉེས་

སྤྲོད་གས་པ་མེད་པའི་སྐྱོ་བོ་རྣམས། །འཛིགས་པ་མེད་ཅིང་བག་པའ་པ་ལས་ལོག་པར་འགྱུར་བ་
མང་པོ། །དེ་བས་ན་བག་མེད་བརྟག་པའི་འབྱུང་ཁུངས་ཡིན་པས་བག་ཡོད་པར་བྱོས་ཤིག་ཅེས་དེ་ལྟ་
བས་ན་འཁོར་བ་ལ་ཡིད་སྐྱོ་བར་གྱུར་པ་རྣམས་ལ་ནི་རྒྱལ་སྤྱི་དུ་ཉེ་བལ་གྱིས་ཀྱང་རེས་པར་
ལེགས་པའི་པ་ཐར་པའི་ལམ་ལ་སྦྱིབ་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། །འཆི་བའི་འདུ་ཤེས་
བསྐྱེད་པའི་ཡོན་ཏན་བསྐྱེད་གས་པ་ལ་གཏམ་འདི་ལྟ་བུ་ཡང་བཟོད་པར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་
འདུས་བྱས་རྣམས་ནི་འདི་ལྟར་མི་རྟག་གོ་ཞེས་འཆི་བ་རྗེས་སུ་བྱན་པའི་ཡོན་ཏན་བསྐྱེད་གས་
པ་དང་། མི་རྟག་པའི་གཏམ་བྱ་བ་ལ་ཡང་བསྐྱེད་གས་པར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ནགས་
ཚལ་དགོན་པ་ན་ཆོས་བདེ་བར་བསྐྱབ་བྱས་ཀྱི། ཁྱིམ་ན་དེ་ལྟར་མི་བྱས་སོ་ཞེས་ཀྱང་
སྐྱར་བར་བྱའོ། །

༥ མ་ཉེའི་རབས་སུ། སྤྱིང་རྗེ་ཆེ་ཞིང་འཇམ་པ་ལ། སྐྱེ་བོ་མི་སྤྱན་སྤྱེམས་གིང་
དྲིགས། །དེ་ལ་འཛིགས་པ་མེད་མཐོང་ནས། །རབ་རྟ་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་བྱེད། །གང་
གིས་ཅུང་ཟད་འཛིགས་གྱུར་ན། །རབ་རྟ་དུ་ལ་བ་བཞིན་བྱེད་དེ། སྤྱེམས་པ་བོར་ནས་
དེ་ལ་ནི། །དམན་པའི་རྩལ་གྱིས་སྦྱོད་པར་འགྱུར། །སྤིག་ཅན་རྣམས་ནི་རང་བཞིན་
གྱིས། །འདུལ་དང་འགལ་བའི་ལམ་ལ་བསྟན། །དམ་པ་རྣམས་ནི་གོམས་པའི་ཕྱིར། །
དེ་ལ་འང་ཕན་བཏགས་བཞིན་དུ་བཟོད། །དེ་ལྟ་བས་ན་དགེ་བ་སྦྱོད་པ་རྣམས་ནི་བསྐྱལ་
མ་བཏབ་ཀྱང་མ་གོམས་པའི་ཕྱིར་སྤིག་པ་མི་སྦྱོད་དོ་ཞེས་སྐྱེ་བོ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡོན་
ཏན་བསྐྱེད་གས་པ་ལ་ཡང་བཟོད་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བཟོད་པ་གོམས་པར་བྱས་ནས་
དག་མང་བར་མི་འགྱུར་ཞིང་། །ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མང་བར་མི་འགྱུར་བ་དང་། སྐྱེ་བོ་མང་བོ་
དགའ་ཞིང་ཡིད་དུ་འོང་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། བཟོད་པའི་གཏམ་བྱ་བ་ལ་ཡང་སྐྱར་
བར་བྱའོ། །འགྱུར་གསར་ལས། དེ་ལྟ་བས་བཟོད་པར་བྱ་བ་ཡོད་ན་བཟོད་པ་ཡོད་པར་(༡༩)གྱུར་གྱི་མེད་ན་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དགེ་བ་རྣམས་ནི་གནོད་པ་བྱེད་པ་ལ་ཡང་ཁེ་རྟེན་པ་དང་འབྲེལ་བ་དགའ་བར་འགྱུར་པོ། །ཞེས་བཟོད་པའི་གཏམ་བྱ་བ་

ལ་ཡང་བརྟུན་པར་བྱའོ། །དུད་འགྲོར་འབྱུར་བ་རྣམས་ལ་ཡང་། དེ་ལྟར་སོ་སོར་བརྟགས་པའི་བཟོད་པའི་མཐུ་ཡོད་ན་མིར་གྱུར་
བའོ། རབ་ཏུ་བྱུང་བར་ཁས་འཆི་བ་རྣམས་བཟོད་པ་དང་མི་ལྟན་མཛེས་པར་ག་ལ་འབྱུར་ཞེས་དེ་སྐད་ཀྱང་བརྟུན་པར་བྱའོ། །དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡོན་ཏན་བསྐྱེད་པ་དང་རིམ་གྱོ་སྦྱིད་པ་དང་ཚོས་ཉན་པ་ལ་ཡང་བརྟུན་པར་བྱའོ། །ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །དེ་
ལྟར་སོ་སོར་བརྟགས་པ་མང་དུ་བྱས་ན་མཁས་པ་རྣམས་རང་གི་ཡོན་ཏན་བཟང་པོ་རྗེས་
སྤྱུང་བར་འབྱུར་བའི་བྱིར། སོ་སོར་བརྟགས་པའི་ཡོན་ཏན་བསྐྱེད་པ་ལ་ཡང་
བརྟུན་པར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བདག་ཉིད་ཆེ་བ་དང་། དེ་ལྟར་རང་བཞིན་
བཟང་པོ་ལ་གོམས་པར་བྱས་ནས་དུད་འགྲོར་གྱུར་ཀྱང་དོན་མེད་པར་མི་འབྱུར་རོ། །
ཞེས་རང་བཞིན་བཟང་པོ་ལ་གོམས་པར་བྱས་པའི་ཡོན་ཏན་བསྐྱེད་པ་ལ་ཡང་བརྟུན་
པར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །ཡང་འདི་སྐད་དུ།

༥ ལྷག་མོ་ལུས་སྦྱོར་དུ། སྦྱོར་སྦྱོར་གྱི་སྦྱོད་པས་དེ་སྦྱོ་ཡོངས་དག་པས། །འདོད་ཡོན་
ལ་བསགས་ཏེ་བརྟག་པའི་སྦྱོར་མང་སྦྱོ་བར་མཐོང་ནས་ནི། །བྱིམ་ན་གནས་པ་ནད་མི་འདོད་པ་
བཞིན་ཡོངས་སྤངས་ཏེ། །ནགས་ཚལ་དཀའ་ཐུབ་ཀྱི་གནས་གིང་རབ་ཏུ་བརྟུན་པར་གྱུར། །
ཟས་གོས་སོགས་རན་པོན་ཙམ་གྱིས་ཆོག་གེས་ལྟན་ཞིང་སྦྱིང་རྗེའི་གོམས་པ་ཡོན་ཏན་གྱིས། །སྦྱོང་གྱི་
འཇིག་རྟེན་དག་ན་སྦྱོ་བོ་ལྷ་མ་འདྲིས་པའང་། །སྦྱོ་བོ་གཞན་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་བྱམས་
པ་བཞིན་དུ་བྱང་སེམས་དེ་ལ་སྦྱོ་གཞན་བྱམས་ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་ལ་རྒྱུ་བྱེད་པས་འདོད་པ་ཆུང་ལ་རྟོད་བཀུར་
གྱི་བྱིར་དུ་སྦྱོད་པ་འཚོས་པའི་ངན་གཡོ་མི་གེས་གིང་། །རྟོད་པ་དང་གྲགས་པའི་བདེ་བ་ལ་མ་
ཆགས་པ། །དེ་ལ་ལྟ་རྣམས་ཡིད་ཀྱང་མགུ་གྱུར་ནས། །དྲངས་གིང་གུས་པས་རབ་ཏུ་
གཞོལ་བར་བྱ། །འཁྱུ་ཞེས་བོས་ནས་འཁོར་བ་ཡོན་ཏན་མེད་ལ་སྦྱོས། །གཙན་གཟན་སྟག་
མོ་འདི་ལྟོགས་ནས་སྟ། །འཁྱུ་བྱམས་པའི་མཚམས་ལས་འདས་གིང་བརྟུན་ནས་ནི། །རང་
གི་སྤྱི་ཡོང་ལ་བར་འདོད། །མཚར་དུ་གྱུར་བ་ཀྱེ་མའོ་ལ་མི་སེམས་པར་རང་ལ་བྱམས་པའི་སྟག་མོ་
འདི། །སྦྱོང་བ་བྱེ་སེམས་དཀའ་བས་ཀྱེ་(༡༡བ)དུད་འདི་ལྟ་ལྟ་མི་འོས་འབྱུར་ཁྱེད་ཉ་ཙམ་སྦྱིང་རྗེ་མེད་པ་མི་

བཟད་དེ། གང་ཕྱིར་མ་ཡང་རང་གི་ལུ། །ཟ་བར་འདོད་པ་ག་ལ་སྤྱོད། །དེ་མི་སྤྱོད་པ་བྱེད་པས་
སོ། །རྒྱག་གིས་མས་བྱ་བ་འདི་འདྲའི་ལས་དག་གྱང་། །བྱེད་པར་ཚུལ་བ་དེ་ལྟ་བུས། །ཆོས་
པར་འདོད་པ་ན་སྟག་མོ་རང་ལ་བྱམས་པའི་གནོད་པ་བྱེད་པས་ན་དག་བོ་འདི། །འཕེལ་བར་བྱེད་པ་
ཤེས་ལྡན་སུ་ཞིག་ཡོད། །དེས་གྱིས་ནོར་ནི་ཉུང་བ་གྱུར་པའམ། །སྐལ་བ་ཆུང་བས་ཟད་པར་
གྱུར་ན་ནི། །མཛའ་བོ་རྣམས་ལ་སྒྲོང་བ་མཛེས་པར་འགྱུར། །ནོར་ལྡན་དབུལ་ལ་སྒྲོང་
བ་ཡོངས་མི་མཛེས། །

༥ བམས་ཅད་སྒྲོལ་གྱི་སྒྱུས་རབས་སུ། ཆོས་ལ་ཞེན་ན་སྤྱིང་རྗེའི་བདག་ཉིད་
ཅན། །འདིས་ནི་རྒྱལ་སྤྱོད་བཟུང་བར་ཡོངས་མི་རུས། །ཆོས་ནོར་འདོད་པ་སྟེ་འཁོར་གསུམ་
བསྟེན་ལ་མཁས་ཤིང་གཟི་བརྗེད་ཅན། །གྲགས་པ་ཐོབ་པའི་རྒྱལ་པོ་ཁྱེད་རང་སེང་གའི་བྲི་ལ་
བཞུགས་པར་འོས། །སྤྱི་བོ་རྒྱལ་སྤྱོད་ཀྱི་ཞིང་རྒྱལ་ལ་མི་བལྟ་ཆོས་ལ་རབ་དགའ་བ། །འདི་ནི་
དགའ་བྱུང་ནགས་སུ་གནས་པར་འོས། །

༥ ལུས་པའི་སྒྱུས་རབས་སུ། འཛིག་རྟེན་པལ་ཆེར་སུན་ཆོགས་ལྡན་གྱུར་ན། །
ཆང་གི་ཕྱོས་བཞིན་རང་ལ་ཕན་པའང་འདོར། །བག་ཡོད་རྣམས་ནི་གཞན་གྱི་དོན་ལ་
ཡང་། །ལྟ་དབང་དཔལ་དང་ལྡན་ཡང་ཕྱོས་མི་འགྱུར། །གཙོ་བོར་གྱུར་པ་རྣམ་པ་
གང་སྒྲོད་པའི། །སྒྲུབ་རྣམས་ཀྱང་དེ་ཡི་རྗེས་སུ་འཇུག་པར་འགོ་བའི་རང་བཞིན་ཏེ། །དེ་བས་
འདིར་ནི་རྒྱལ་བོ་ཉིད་བཙོས་ན། །འཛིག་རྟེན་དག་ན་དགེ་སྤྱི་དེ་ལས་འབྱུང་། །

༥ བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་རབས་སུ། བཙོས་མིན་སྟན་པར་གྲགས་པའི་ཡོན་ཏན་
གྱིས། །འགོ་བ་མགུ་བར་རུས་པའི་མཐུ་ལྡན་ན། །ཡོན་ཏན་བཙོས་མས་བཀྱར་སྟེ་ཐོབ་
པ་རྣམས། །མི་བཟད་སྤྲུག་དོག་མེ་ནི་འབར་བར་འགྱུར། །འབྱུག་སྒྲུབ་དག་པོའི་སེར་བ་
འདྲ་བ་ཡི། །དབྱེན་གྱི་སེར་བ་དོ་རྗེ་ཕབ་ན་ནི། །མི་རྣམས་བརྟན་ཅིང་མཛའ་ལ་ཡིད་
བཞུགས་ཀྱང་། །ཉམས་ཤིང་ཞིག་པར་མི་འགྱུར་སུ་ཞིག་ཡོད། །བཀྱར་སྟེ་ཕྱང་ཟད་བྱི་

བར་གྱུར་པའི་ཆོ། །བདག་རང་ལངས་ཏེ་སོང་བར་མ་གྱུར་ན། །ཐོངས་བཞིན་སྟོང་པ་
སྒྲུབ་ཏེ་བྱིས་པའི་ཆོས། །གལ་ཏེ་མ་སོང་ན་ནི་ཕྱི་ནས་སྟོང་ཅིང་སྒྲུགས་པའང་སྟོང་། །མ་བཞིན་
པ་(༡༩ན)དང་རབ་ཏུ་བཞིན་དག་དང་། །སྟོང་བ་དག་ན་བྱམས་པ་མེད་པར་འགྱུར། །

༥ རུ་རུའི་རབས་སུ། རྒྱལ་པོ་ཆོས་ནི་མདོར་བཤད་ན། །སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་
སྟོང་རྗེ་བསྐྱེད། །ལུས་ངག་ཡིད་ཀྱི་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་ལས་ཕྱེ་བའི་ལས་ལམ་བརྟུ་བོ། །གསོད་དང་
རྒྱལ་སོགས་པ་ནས་ལོག་པར་ལྷ་བའི་བར་སྟོངས། །རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་གཟིགས་སུ་གསོལ། །
བདག་རང་ཉིད་དམ་ནང་མི་ལ། །བརྟེ་བ་བཞིན་དུ་གཞན་ལའང་མཚོན། །དེ་ཡི་
སེམས་ནི་ཆོས་མིན་ལ། །ཞུགས་ན་དགེ་བར་ག་ལ་འགྱུར། །སྟེ་བོ་སྟོང་རྗེ་མེད་པ་
རྣམས། །རང་སྟོང་གིན་ཏུ་ཉམས་འགྱུར་བས། །ཕྱི་མི་ལ་ཡང་ནང་མི་ལྟར། །ལུས་ངག་
སེམས་ཀྱིས་སྟུང་པར་མཛོད། །དེ་བས་ཆོས་ལ་དད་པ་ཡིས། །སྟོང་རྗེ་སྟང་བར་མི་བྱ་
སྟེ། །དེའི་ཡན་ཡོན་ཆར་འབབ་ལོ་ཏྲོག་འཕེལ་བ་བཞིན། །དེ་ལ་ཡོན་ཏན་འཕེལ་བར་
འགྱུར། །

༦ ལུགས་བྱིམ་གྱི་རབས་སུ། དགའ་སྟོན་གྱི་དགའ་བའི་ཆས་བཟང་པོར་ཞུགས་
ཏེ། །མཛེས་པར་བྱ་བ་མང་པོ་རྣམས་གཟིགས་པས་སེམས་དགའ་བར་འགྱུར་བའི་
གནས་སྐབས་སུ་བབ་ཀྱང་། །ཆོ་རབས་སྤྲ་མ་ལ་སེམས་སྟོབ་གོམས་པར་བྱས་པའི་བྱིར་
དཔ་པ་འདི་ལྟ་བུར་རྟོད་པ་གྱུར་ཏོ། །ཀྱེ་མའོ་འཛིག་རྟོན་ཉོན་མོངས་དག །གནས་པ་མི་
བརྟན་མི་དགར་འགྱུར། །ཀུ་སྟུ་ཏ་ཡི་དཔལ་འདི་ཡང་། །དཔ་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར། །
འགྲོ་བ་འདི་ལྟ་བུར་ནི་འཁོད་པ་ལ། །སྟེ་བོ་འཛིགས་པ་མེད་པ་རེ་མཚར་སྟེ། །ལམ་
རྣམས་ཐམས་ཅད་འཆི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་བཀག །དོགས་པ་མེད་པར་རབ་ཏུ་དགའ་
བཞིན་སྟོང་། །ན་དང་རྒྱ་དང་འཆི་བའི་གཞོན་བྱེད་དག །མཐུ་ཆེན་དགག་ཏུ་མི་རུས་
ཡོད་བཞིན་ལ། །འཛིག་རྟོན་པ་རོལ་ཉམ་ངར་ངེས་འགྲོ་ན། །སེམས་ཤེས་སུ་ཞིག་འདི་

ལ་དགའ་བར་སེམས། །འདུས་པ་གང་ཞིག་བྲལ་བར་མ་གྱུར་ཡོད། །དར་བ་གང་ཞིག་
ཀྱད་པར་མ་གྱུར་ཡོད། །འགྲོ་བ་རྣམས་ནི་རབ་ཏུ་མི་བརྟན་ཡང་། །མ་བརྟགས་པར་ནི་
སྒྲིབ་པ་དགའ་བར་འགྱུར། །གཤིན་རྗེའི་དབྱེ་བོ་དྲག་ཅིང་མི་རྟོག་པ། །འདི་འདྲ་རིག་
ནས་ཁྱིམ་ན་བདག་མི་དགའ། །ནགས་དང་ཁྱིམ་ན་འདུག་ཀྱང་འཆི་བདག་འོང་(༢༡བ)
འགྱུར་ལ། །ཆོས་ལ་གནས་དང་ལོག་པར་སྒྱུད་ལ་མཚུངས་མོད་ཀྱང་། །ཆོས་ཀྱི་བདག་
ཉིད་ཅན་རྣམས་ཟུང་ན་གདུང་མི་འགྱུར། །ཆོས་ཀྱང་ནགས་ཚལ་དག་ན་བདེ་བར་
བསྐྱབ་ཏུ་མཆིས། །ཉེས་པ་དང་ཡོན་ཏན་ལ་ལྟ་གཟིགས་སུ་གསོལ། །ཁྱིམ་ན་གནས་པའི་ཉེས་དམིགས་ལ་
བརྟགས་པས་བག་མེད་དྲིགས་དང་འདོད་ཆགས་དང་། །བརྟམ་དང་ཞེ་སྤང་གཞིར་གྱུར་
ཁྱིམ། །དེར་ནི་གཉེན་པོར་གྱུར་པའི་ཆོས། །སྤྱད་པའི་སྐྱབས་ལྟ་གཟིགས་ལ་མཆིས། །ཉེ་ཁྱིམ་ཏུ་
ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པས་མནར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྱིམ་དེ་ནི་སོ་ནམ་ལ་སོགས་པ་ལས་རྣམས་ངན་པ་
མང་པོས་རྣམ་པར་གཡེང་། །ཁི་ལོ་བྱད་རྣམས་ཡོངས་སུ་བབྱུང་དང་བསྐྱབ་དང་བསྐྱུང་བས་
བྲེལ། །སེམས་ནི་མ་ཞི་བའི་རང་བཞིན་ཏུ་འགྱུར་ཉ། །ལས་ཀྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པས་མནར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་
ཁྱིམ་ནི། །སྤྱག་བསྐྱེལ་འབྱུང་བའི་གནས་ཡིན་ཅིང་། །ཁྱིམ་པས་ནམ་ཡང་ཟུང་ན་ལས་འདས་པ་དང་།
ཞི་བའི་ལམ་མི་འགྲུབ་ཆེ་སྒྲིབ་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པས་མནར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ནགས་སུ་གནས་པའི་ཡོན་ཏན་
ལ་བརྟག་པས་བྱ་བ་ངན་པ་མང་པོ་བཏང་། །ཡོངས་སུ་བབྱུང་བའི་སྤྱག་བསྐྱེལ་སྤངས་ལ་
གཙང་། །ཞི་བ་འབའ་ཞིག་ཡིད་ལ་བྱེད་ཅིང་མགྱ། །བདེ་དང་བསོད་ནམས་གྲགས་
པའང་ཐོབ་པར་འགྱུར་བརྟགས་ཉེ་སྒྲིབ་ཡོན་རིགས་པར་བྱས་པས། །མི་རྣམས་ཆོས་ཀྱིས་བསྐྱུང་གི་
འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐྱེལ་ལ་ནོར་དང་དཔུང་གིས་མིན། །ཆོས་ཀྱིས་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ཐོབ་ཀྱི་འབྱོར་
པས་མིན། །ཆོས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན་ནི་གི་ན་དགའ་བར་འགྱུར། །ཆོས་ལ་འབད་
པས་ངན་འགྲོའི་འཛིགས་པ་མེད་པར་འགྱུར་དེ་ཡན་སྒྲིམ་རབས་སོ། །

༥ ། ཉན་ས་ལས། །དེ་ལ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སྒྲིམ་པ་གང་ཞེན། །སྤྱས་པ། །དེ་ལྟར་བྱུང་

པའི་མཚན་ཉིད་རྣམ་པར་གཞག་པ་ལ། སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་ཉིད་དང་སྒྲིབ་པ་རྣམ་པར་
 སྒྱུར་བའི་ལོག་པར་སྒྱུར་བ་སྒྲོང་བར་བྱེད་ཅིང་། ཡང་དག་པའི་སྒྱུར་བ་ལ་སྒྲོབ་པར་
 བྱེད་པའི་ལས། དང་པོ་བ་ལས་ཐོག་མ་བ་དེ་ངེས་པར་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་ཉིད་དང་།
 སྒྲོང་བ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་ཐོབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་རྣམ་པ་བཞིས་
 རབ་ཏུ་བརྩོན་པར་བྱེད་དེ། བཞི་གང་ཞེ་ན། སེམས་ཀྱན་ཏུ་གདུང་བར་འགྱུར་བའི་ཡིད་
 ལ་བྱེད་པ་དང་། སེམས་མངོན་པར་གྲུན་པར་འགྱུར་བའི་ཡིད་(༡༩ན)ལ་བྱེད་པ་དང་།
 ཤིན་ཏུ་སྤངས་པ་བསྐྱེད་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་དང་མཐོང་བ་རྣམ་པར་སྒྱུར་
 པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པའོ། །དེ་ལ་སེམས་ཀྱན་ཏུ་གདུང་བར་འགྱུར་བའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་
 གང་ཞེ་ན། སྒྲས་པ། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གང་གིས་དེ་ཀྱན་ཏུ་སྒྲོ་བར་གྱུར་པ་དང་མཐུན་པའི་
 ཆོས་རྣམས་ལ་སེམས་ཀྱན་ཏུ་སྒྲོ་བར་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་ནི་སེམས་ཀྱན་ཏུ་གདུང་བར་གྱུར་
 བའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་སེམས་མངོན་པར་བརྒྱན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གང་
 ཞེ་ན། སྒྲས་པ། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གང་གིས་དེ་མངོན་པར་དགའ་བར་བྱེད་པ་དང་མཐུན་
 པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་སེམས་མངོན་པར་དགའ་བར་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་ནི་སེམས་མངོན་པར་
 རྒྱན་པར་གྱུར་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཤིན་ཏུ་སྤངས་པ་བསྐྱེད་པའི་ཡིད་ལ་
 བྱེད་པ་གང་ཞེ་ན། སྒྲས་པ། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གང་གིས་དེ་དུས་དུས་སུ་ཀྱན་ཏུ་སྒྲོ་བར་
 འགྱུར་བ་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་སེམས་ཀྱན་ཏུ་སྒྲོ་བར་བྱས་ཤིང་། དུས་དུས་སུ་
 མངོན་པར་དགའ་བར་འགྱུར་བ་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་སེམས་མངོན་པར་དགའ་
 བར་བྱས་ནས། སེམས་ནང་དུ་ཞི་བར་བྱེད་ཅིང་། མཚན་མ་མེད་པ་དང་རྣམ་པར་རྟོག་
 པ་མེད་པ་ལ་ཉེ་བར་འཛོག་པར་ཡང་བྱེད་ལ། དྲན་པ་ཅེ་གཅིག་པ་ལ་ཡང་འཇུག་པར་
 བྱེད་དེ། རྒྱུད་དང་རྒྱུན་དེས་དེའི་ལུས་དང་སེམས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་གྱི་གཉེན་པོ་ལུས་
 དང་སེམས་རབ་ཏུ་སིམ་པར་བྱེད་པ་ལུས་ཤིན་ཏུ་སྤངས་པ་དང་སེམས་ཤིན་ཏུ་བསྐྱེད་

བར་སྐྱུངས་པ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་སྐྱུངས་པ་བསྐྱེད་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་
 ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་ཡེ་ཤེས་དང་མཐོང་བ་རྣམ་པར་སྦྱོང་བའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གང་ཞེན།
 སྐྱུས་པ་འདི་ལྟ་སྟེ། བར་གི་སེམས་ཀྱི་ཞི་གནས་དེ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས། དེ་ལྟར་སེམས་
 བར་དུ་ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་ཞི་བའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དེས། དུས་དུས་སུ་ལྷག་པའི་ཤེས་
 རབ་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ལ་ཡང་དང་ཡང་དུ་བྱིར་ཞིང་རྣལ་འབྱོར་བྱེད་པ་སྟེ།
 དེ་ནི་ཡེ་ཤེས་དང་མཐོང་བ་རྣམ་པར་སྦྱོང་བའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་དེ་ལྟར་
 དུས་དུས་སུ་ཀུན་ཏུ་སྦྱོ་བར་འགྱུར་བ་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་(༡༣བ)རྣམས་སེམས་ཀུན་
 ཏུ་སྦྱོ་བར་བྱེད་པ་ན། དེའི་སེམས་དེ་འདི་ལྟ་སྟེ། ཟག་པ་རྣམས་དང་ཟག་པ་དང་མཐུན་
 པའི་ཆོས་རྣམས་ལ། གཏུང་བ་དང་། ཀུན་ཏུ་གཏུང་བ་དང་། སྦྱོ་བ་དང་། ཀུན་ཏུ་སྦྱོ་
 བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་ཀུན་ཏུ་སྦྱོ་བ་དང་མཐུན་པར་འགྱུར་བའི་ཆོས་རྣམས་གང་ཞེན།
 སྐྱུས་པ་བཞི་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། བདག་གི་རྒྱད་པ་དང་། གཞན་གྱི་རྒྱད་པ་ཉེ་བར་གྱུར་ཅིང་
 མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་པ་ན། ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་རྒྱས་ཀུན་ཏུ་སྦྱོ་བར་འགྱུར་བ་
 དང་མཐུན་པའི་གནས་ཡིན་པ་དང་། བདག་གི་འབྱོར་བ་དང་གཞན་གྱི་འབྱོར་བ་མངོན་
 པ་འདས་པ་དང་། ཟད་པ་དང་། འགགས་པ་དང་། བྲལ་བ་དང་། རྣམ་པར་འགྱུར་བ་
 ན་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་རྒྱས། ཀུན་ཏུ་སྦྱོ་བར་འགྱུར་བ་དང་མཐུན་པའི་གནས་
 ཡིན་པའོ། །དེ་དེ་ལྟར་དུས་དུས་སུ་མངོན་པར་དགའ་བར་འགྱུར་བ་དང་མཐུན་པའི་
 ཆོས་རྣམས་ལ་སེམས་མངོན་པར་དགའ་བར་བྱེད་པ་ན་མངོན་པར་དགའ་བ་འགྱུར་བ་
 དེ་ཡི་སེམས་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ། མངོན་པར་དགའ་བར་འགྱུར་བ་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་
 རྣམས་ལ་འཇམ་པ་དང་། ལྷུ་པ་དང་། གཤེར་བ་དང་། རྩན་པ་དང་། ཤིན་ཏུ་དྲང་བ་
 དང་། རབ་ཏུ་གསལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་དང་མཐུན་པར་
 འགྱུར་བའི་ཆོས་རྣམས་གང་ཞེན། སྐྱུས་པ། མངོན་པར་དགའ་བར་འགྱུར་བ་དང་

མཐུན་པའི་གནས་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། དཀོན་མཆོག་རྣམས་དང་བསྐྱབ་པའི་བཞི་
 ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་། བདག་ཉིད་ལ་བྱད་པར་རྟོགས་པ་འབྱུང་ཞིང་སྟེ་བ་ཡོད་
 བས། །སེམས་ཀྱི་འབྲུག་པ་མེད་པའོ། །དེ་དཀོན་མཆོག་དག་རྗེས་སུ་བྱན་པ་ན་འདི་
 ལྟར་སེམས་མངོན་པར་དགའ་བར་བྱེད་དེ། བདག་གི་སྟོན་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
 དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཡིན་པ་ནི་བདག་གིས་རྟོན་པ་
 ལེགས་པར་རྟོན་དོ། །བདག་ལེགས་པར་གསུངས་པའི་ཆོས་འདུལ་བ་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་
 བ་ཡང་བདག་གིས་རྟོན་པ་ལེགས་པར་རྟོན་དོ། །བདག་གི་ཆངས་པ་མཚུངས་པར་སྦྱོད་
 པ་དག་ཚུལ་བྱིམས་དང་ལྡན་པ། ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ། དེས་པ། དག་བའི་ཆོས་ཅན་
 ག་སྟག་ཡིན་པ་ཡང་བདག་གིས་རྟོན་པ་ལེགས་པར་རྟོན་(༡༧ན)པ་ཡིན་ཏེ། བདག་གི་
 འཆི་བའི་བཟང་བ་ཡིན་ནོ། །འཆི་བའི་དུས་བྱེད་པ་ཡང་བཟང་བ་ཡིན་ནོ། །ཆོ་བྱི་མ་
 ཡང་བཟང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དེ་ལྟར་དཀོན་མཆོག་དག་རྗེས་སུ་བྱན་པ་ནས་སེམས་
 མངོན་པར་དགའ་བར་བྱེད་དོ། །བསྐྱབ་པའི་གཞི་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་། ཚུལ་བྱིམས་
 ཡོངས་སུ་དག་པ་རྗེས་སུ་བྱན་ནས་ཇི་ལྟར་སེམས་མངོན་པར་དགའ་བར་བྱེད་ཅེ་ན།
 བདག་སྟོན་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་སངས་
 རྒྱས་དང་། དེས་ལེགས་པར་གསུངས་པའི་ཆོས་འདུལ་བ་དང་། དེ་ལ་ལེགས་པར་
 ཞུགས་པ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དག་འདུན་ཆངས་པ་མཚུངས་པར་སྦྱོད་པ་དེ་དག་དང་ཚུལ་བྱིམས་
 མཚུངས་པར་གྱུར་ཅིང་། བསྐྱབ་པའི་གཞི་མཚུངས་པར་གྱུར་པ་དང་། ལྟ་བུ་མཚུངས་
 པར་གྱུར་པ་དང་། རྟོན་པ་བྱུང་མོང་དུ་ཡོངས་སྦྱོད་པར་འགྱུར་བའི་སྐལ་བ་ཡོད་པ་
 དང་། བདག་དེ་ལྟར་གྱུར་ཅིང་དེ་ལྟར་ཞུགས་པས་ན། ཆོ་འདི་ཉིད་ལ་མ་ཐོབ་པར་ཐོབ་
 པར་བྱེད་པ་དང་། མ་རྟོགས་པ་རྟོགས་པར་བྱ་བ་དང་། མངོན་སུམ་དུ་མ་བྱས་པ་མངོན་
 སུམ་དུ་བྱ་བའི་སྐལ་བ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་མཆོག་ཏུ་དགའ་བ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་དེ།

དེ་ལྟར་བདག་ཉིད་ཁྱད་པར་རྟོགས་པ་འབྱུང་ཞིང་། སྒྲེ་བ་ཡོད་པ་ལ་བརྟེན་ཏེ་སེམས་
 མངོན་པར་དགའ་བར་བྱེད་དོ། །གཞན་ཡང་དེས་སྒྲུབ་བརྩོན་འགྲུས་བརྩམས་ཏེ་
 གནས་པ་ནི། ཁྱད་པར་ཐོབ་པར་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་རྗེས་སུ་དྲན་པ་ནི་དེའི་གོང་དུ་ཡང་
 ཁྱད་པར་ཐོབ་པར་བྱ་བ་ལ་མངོན་པར་དད་ཅིང་སེམས་མངོན་པར་དགའ་བར་བྱེད་པ་
 རྟེ། དེ་ནི་རྣམ་གྲངས་གཞན་ཡིན་ནོ། །དེ་དེ་ལྟར་ཀུན་ཏུ་སྒྲེ་བར་གྱུར་པ་དང་མཐུན་པའི་
 ཆོས་རྣམས་ལ་སེམས་མངོན་པར་གདུང་བར་བྱེད་པ་ན། ཟག་པ་རྣམས་དང་ཟག་པ་
 དང་མཐུན་པར་གྱུར་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་སེམས་མི་སྤྱོགས་པར་བྱེད་ཅིང་། མི་མཐུན་
 པར་བྱེད། བྱིར་སྤྱོགས་པར་འཛིག་པར་བྱེད། རྣམ་པར་བྲལ་བར་བྱེད་དོ། །མངོན་པར་
 དགའ་བ་དང་མཐུན་པར་གྱུར་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་མངོན་པར་དགའ་བར་བྱེད་པ་དང་།
 མངོན་པར་རྒྱན་པར་བྱེད་པ་ན་ནི། དེས་པར་འབྱུང་བ་དང་(༡༧)རབ་ཏུ་དབེན་པ་
 ལས་སྒྲེས་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་སེམས་སྒྱུམ་པ་དང་བཅས་པས། མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་ཅིང་
 དེས་པར་སྒྲུབ་པར་བྱེད། དགའ་བར་བྱེད། ཀུན་ཏུ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་དེ། དེ་ལྟར་ན་དེའི་
 སེམས་དེ་ཆོས་གཉིས་པོ་འདི་ལྟ་སྟེ། ཀུན་ཏུ་སྒྲེ་བར་གྱུར་པ་དང་། མངོན་པར་དགའ་
 བར་གྱུར་པ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་ནག་པོའི་སྤྱོགས་ཐམས་ཅད་ལ་མི་སྤྱོགས་པ་དང་། དཀར་
 པོའི་སྤྱོགས་ཐམས་ཅད་ལ་མངོན་དུ་སྤྱོགས་པ་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་དེ་ལྟར་
 སེམས་ཀུན་ཏུ་གདུང་བར་འགྱུར་བའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ནག་པོའི་སྤྱོགས་ཐམས་ཅད་ལས་
 མི་སྤྱོགས་པར་བྱས་ཤིང་། སེམས་མངོན་པར་རྒྱན་པར་འགྱུར་བའང་ཡིད་ལ་བྱེད་པས།
 དཀར་པོའི་སྤྱོགས་ཐམས་ཅད་ལ་མངོན་དུ་སྤྱོགས་པར་བྱས་ནས་དུས་དུས་སུ་འདི་ལྟ་
 རྟེ། ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་བསྐྱེད་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པས། རང་གི་སེམས་ཀྱི་ཞི་གནས་ལ་
 འཛིག་པར་བྱེད་ཅིང་། དུས་དུས་སུ་འདི་ལྟ་སྟེ། ཡེ་ཤེས་དང་མཐོང་བ་རྣམ་པར་སྒྲུབ་
 བའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ཆོས་རྣམ་པར་འབྱེད་པར་བྱེད། རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པར་

བྱེད། ཡོངས་སུ་རྟོག་པར་བྱེད། ཡོངས་སུ་དབྱེད་པར་བྱེད་དེ། དེ་ལྟར་ན་དེའི་སེམས་དེ་
 ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གིས་ཡོངས་སུ་ཟིན་ཅིང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཡོན་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི་རྒྱར་ཉེ་བར་སོང་བ་ཡིན་པས། དུས་དུས་སུ་ཉིན་མོ་དང་། མཚན་མོ་དང་། སྐད་
 ཅིག་དང་། ཐང་ཅིག་དང་། ཡུད་ཅམ་དེ་དང་དེ་དག་འདས་ནས་བྱེད་པར་དུ་འགྲོ་བར་
 འགྱུར་རོ། །འདི་ལྟར་སྟེ། དཔེར་ན་མགར་བའམ་མགར་བའི་སློབ་མ་མཁས་པ་ཞིག་
 གིས། གང་གིས་ཆེ་གསེར་རམ་དེའུལ་ཞིག་དྲི་མ་དང་སྟིགས་མ་ཐམས་ཅད་སྤྱད་བའི་
 ཕྱིར། དུས་དུས་སུ་མེར་བསྟེགས་གིང་རྒྱར་ན་རྒྱར་དེ་དག་ཏུ་བྱ་བ་མཉམ་ཞིང་
 ལས་སུ་རུང་བའི་རྩལ་གྱིས་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལ་མགར་བའི་སློབ་
 མ་མཁས་པ་དེ་དང་མཐུན་པའི་བཟོ་ཤེས་པ་དེས་མགར་སྤྱད་ཀྱིས་རྒྱར་གྱི་རྣམ་པ་ཅི་འདོད་
 པ་དེར་བསྐྱར་བར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་རྣལ་འབྱོར་པས་ཀྱང་གང་གི་ཆོ། སེམས་དེ་བརྟུབ་
 སེམས་ལ་སོགས་པའི་དྲི་མ་དང་། སྟིགས་མ་ལ་མི་སྟོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སློབ་པར་བྱས་ལ།
 ཉོན་(༡༧)མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཡིད་མི་བདེ་བ་ལ་མི་སྟོགས་པ་ཉིད་དང་། དགེ་བའི་
 སྟོགས་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་ལ་མངོན་པར་སྟོགས་པ་ཉིད་ཀྱི་མངོན་པར་དགའ་བར་
 བྱས་ན་རྣལ་འབྱོར་པ་དེས། སེམས་དེ་ཞི་གནས་ཀྱི་སྟོགས་སམ། ལྷག་མཐོང་གི་སྟོགས་
 གང་དང་གང་དག་ལ་སློབ་པར་བྱེད་པ་དེ་དག་ལ་གིན་ཏུ་ཉེ་བ་དང་གིན་ཏུ་རྣལ་དུ་འབབ་
 པ་དང་། མི་གཡོ་བ་དང་མི་འགྲུལ་བར་འགྱུར་ཞིང་། ཇི་ལྟར་བསམ་པའི་དོན་ཡང་དག་
 པར་འགྱུབ་པའི་ཕྱིར་འགྲོ་བར་ཡང་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་ཇི་ལྟར་ན་ལས་དང་པོ་པ་ལས་
 ཐོག་མ་པ་དེ། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བསྒྲུལ་པ་ལ་ངེས་པར་སློབ་པར་བྱེད་ཅེ་ན། དེ་དེ་ལྟར་
 ངེས་པར་སློབ་པར་བྱེད་ཅིང་། སྤྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཆོ་དང་པོར་སྤོང་བ་ལ་མངོན་པར་
 དགའ་བ་དང་། སེམས་ཅུག་ཅིག་པ་ཉིད་ལ་རེག་པར་བྱེད་པ་ན། རྣལ་འབྱོར་པ་རྣལ་
 འབྱོར་ཤེས་པ་དེས། ལས་དང་པོ་པ་རྣལ་འབྱོར་ལ་བརྩོན་པ་དེ་ལ་དང་པོར་འདི་སྐད་

གདམས་པར་བྱེད་དེ། བཞིན་བཟང་ཚུར་ཤོག་ཁྱོད་གྱིས་མཚན་མར་འཛིན་པའི་རྒྱ་
གསུམ་པོ་འདི་ལྟ་སྟེ། མཐོང་བའམ་ཐོས་པའི་སེམས་ཀྱིས་རྗེས་སུ་དབག་པའི་དབང་
གིས་ཡོངས་སུ་བརྟགས་པ་ལ་བརྟེན་ལ། མཚན་མ་ལྟ་པོ་འདི་ལྟ་སྟེ། ཀུན་ཏུ་སྒྲིབ་
འགྱུར་བ་དང་། དང་བར་འགྱུར་བ་དང་། ཉེས་དམིགས་ཀྱི་མཚན་མ་དང་། ལྷང་བའི་
མཚན་མ་དང་། དངོས་པོ་ལ་བརྟག་པའི་མཚན་མ་དང་། དངོས་པོ་ལ་བརྟག་པའི་
མཚན་མ་དག་ཟུངས་ཤིག །ཅིས་གདམས་པར་བྱའོ། །

དེ་ལ་གལ་ཏེ་ལས་དང་པོ་བརྒྱུན་ལ་བརྩོན་པ་དེ་འདོད་ཆགས་སྤྱད་པ་ཞིག་
སྟེ། མི་སྤྱུག་པས་འདུལ་བ་ཞིག་ཡིན་ན། དེས་མཚན་མ་ལྟ་པོ་དག་བཟུང་བའི་ཕྱིར། ཇི་
སྐད་གདམས་པར་བྱ་ཞེ་ན། དེ་ལ་འདི་སྐད་གདམས་པར་བྱ་སྟེ། བཞིན་བཟང་ཚུར་
ཤོག་ཁྱོད་གྲོང་ངམ་གྲོང་རྒྱུ་གང་དང་གང་ལ་བརྟེན་ཅིང་གནས་པའི་གྲོང་ངམ་གྲོང་རྒྱུ་
གང་ཡང་རུང་བ་གཞན་ཞིག་ཏུ་སྒྲིམ་པའམ་བྱད་མེད་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་ནད་གྱིས་
བཏབ་སྟེ། སྤྱུག་བསྐྱེད་ཞིང་ནད་ཆབས་ཆེ་བའམ། ཤི་ཞིང་། འཆི་བའི་དུས་ལས་
འདས་པར་ཐོས་ཀྱང་རུང་། སྒྲིམ་པའམ་བྱད་མེད་དེ་ལྟར་མ་གྱུར་ནའང་། སྒྲིམ་པའམ་
(༡༥བ)བྱད་མེད་དེའི་མཛའ་བཤེས་སམ། སྒྲོན་པོའི་ཉེ་དུའམ་བརྟག་གི་གཉེན་མཚམས་
གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་དེ་ལྟར་གྱུར་བ་ཐོས་ཀྱང་རུང་། གྲོང་ངམ་གྲོང་རྒྱུ་དེར་གཏོགས་
པའི་སྒྲིབ་པའི་ཆོགས་ཀྱི་ཡོངས་སྤྱོད་པ་རོལ་གྱི་དམག་ཆོགས་ཀྱིས་འཕུང་བར་བྱས་སམ།
མེས་ཆོག་གམ་ཚུས་འབྱེད་རམ། གཏེར་ངན་པ་དག་ཏུ་སྤྲས་པ་ཆུད་ཐོས་སམ། ལས་ཀྱི་
མཐའ་ལེགས་པར་མ་བྱས་པས་ཉམས་སམ། རིགས་རྒྱུད་སྤང་བ་དག་གི་དབང་དུ་བྱས་
སམ། རིགས་ཀྱི་ནང་ན་པ་ཚོན་གྱི་དཀྱུགས་མ་བྱེད་པས། ཆུད་གཟན་ཏེ་འཕུང་བར་
བྱས་པ་མཐོང་ཀྱང་རུང་། གལ་ཏེ་གྲོང་ངམ་གྲོང་རྒྱུ་གཞན་དུ་མ་ཡིན་གྱི། གྲོང་ངམ་
གྲོང་རྒྱུ་དེ་ཉིད་དུ་དེ་ལྟར་སེམས་ཀུན་ཏུ་སྒྲིབ་པར་གྱིས་ཤིག །གལ་ཏེ་གྲོང་ངམ་གྲོང་

དལ་དེ་ཉིད་དུ་ཡང་མ་བྱུང་། གཞན་དག་དུ་ཡང་མ་བྱུང་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་འདི་ཉིད་ལ་
 རྒྱས་པར་སྐྱེ་མ་བཞིན་དུ་ལུས་ཀྱི་ཆོར་བ་སྐྱུག་བསྐྱེད་མི་བཟད་པ་རྩལ་པ་ཆོ་བ་དྲག་པོ་
 དག་གིས་རིག་པར་གྱུར་ཀྱང་རུང་སྟེ། བྱོད་ཀྱིས་དེ་དག་མཐོང་ངམ་ཐོས་ན་འདི་ལྟར་
 སེམས་ཀྱན་ཏུ་སྒྲིབ་པར་གྱིས་ཤིག །ཀྱེ་མ་འཁོར་བ་འདི་ནི་སྐྱུག་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །
 ལུས་ཐོབ་པའང་དཀའ་བ་ཡིན་ཏེ། གང་ལ་བདག་དང་གཞན་གྱི་རྒྱུད་པ་འདི་ལྟ་སྟེ།
 བད་ཀྱིས་རྒྱུད་པ་དང་། ཉེ་དུས་རྒྱུད་པ་དང་། ལོངས་སྒྲིབ་ཀྱི་རྒྱུད་པ་དང་། བད་དང་བ་
 བའི་ཆོས་ཅན་ཉིད་དང་། འཆི་བའི་ཆོས་ཅན་ཉིད་དེ་ལྟ་བུ་དག་ཡོད་པ་དང་། གཞན་
 ཡང་ཁ་ཅིག་ཚུལ་བྱིས་ས་རྒྱུད་པ་དང་། ལྟ་བུ་རྒྱུད་པ་དག་ཀྱང་ཡོད་དེ། གཞི་དེ་དག་གི་
 སེམས་ཅན་རྣམས། ཆོ་འདི་ལ་ཡང་སྐྱུག་བསྐྱེད་པར་གནས་པར་འགྱུར་ལ། ཆོ་བྱི་མ་
 ཡང་ངན་འགྲོར་འགྲོ་བར་འགྱུར་བ་དང་། ཆོ་འདི་ལ་བདེ་བར་གནས་པར་འགྱུར་བ་
 དང་། ཆོ་བྱི་མ་ལ་བདེ་འགྲོར་འགྲོ་བར་འགྱུར་བའི་འབྲོར་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ཀྱང་།
 མི་རྟག་པ་ཡིན་པས། མི་རྟག་པ་དེ་དག་ཡོད་པ་དང་། གལ་ཏེ་རྒྱུད་པ་མངོན་སུམ་དུ་
 བྱུར་ཏུམ། བྲལ་བར་གྱུར་ཀྱང་དེའི་ཆོ་འབྲོར་པ་མངོན་སུམ་དུ་བྱུར་པ་མ་ཡིན་པས།
 འབྲོར་པ་དགོན་པ་དེ་ནི་རྒྱུད་ཟེང་ཆོས་ཅན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དེ་ལྟར་ཀྱན་ཏུ་སྒྲིབ་པར་
 གྱིས་ཤིག །དེ་ལྟར་སེམས་སྒྲིབ་པར་བྱས་ནས་ཡང་ཚུལ་(༡༩)བཞིན་ཡིད་ལ་འདི་ལྟར་
 ལེགས་པར་རབ་ཏུ་གཏད་པར་གྱིས་ཤིག །བདག་འཁོར་བ་ན་འཁོར་ཞིང་ཡོངས་སུ་བྱ་
 ངན་ལས་མ་འདས་ལ་སེམས་རྣམ་པར་མ་གྲོལ་གྱི་བར། བདག་རྒྱུད་པ་དང་འབྲོར་པ་
 དེ་དག་དང་བྲལ་བ་དང་། མངོན་སུམ་དུ་མི་འགྱུར་བ་དང་། གཞི་དེས་བདག་སྐྱུག་
 བསྐྱེད་མི་བཟད་པ་རྩལ་པ་ཆོ་བ་དྲག་པ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་སྒྲིབ་པར་མི་འགྱུར་བ། མི་ཐོས་
 བའི་གནས་གང་ཡིན་པའི་གནས་དེ་ནི་ཡིད་བརྟན་དུ་མི་རུང་ཞིང་ཡིད་བརྟན་པར་བྱ་བ་
 མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་བྱིར་བདག་གི་དོན་དེ་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས། བག་ཡོད་པས་སྤོང་

བའི་དགའ་བ་ལ་དགའ་བར་བྱ་སྟེ། བདག་དེ་ལྟར་ལན་མང་དུ་གནས་ན། གནོད་པ་དེ་
 ཉིད་མཐར་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དེ་ལྟར་ཚུལ་བཞིན་ལ་ལེགས་པར་རབ་རྒྱ་གཏང་
 པར་གྱིས་ཤིག །དེ་ལྟར་བྱོད་གྱིས་ཀྱན་རྒྱ་བར་འགྱུར་བའི་མཚན་མ་བཟུང་ནས།
 ཡང་དང་བར་འགྱུར་བའི་མཚན་མ་བཟུང་བར་བྱ་སྟེ། ཅི་བདག་གི་ཚུལ་བྲིམས་ཡོངས་
 སུ་དག་པ་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་ཡོངས་སུ་དག་པ་མ་ཡིན། བདག་བརྗེད་ངས་པ་དང་མ་
 གྲུས་པའམ་ཉོན་མོངས་པ་མང་བའམ། མ་བྱང་བའམ་གཅིག་གིས་བསྐྱབ་པ་ལས་
 འགལ་བར་གྱུར་པ་ལྟ་མེད་གང་། བསྐྱབ་པ་ལས་འགལ་བ་ཡང་། བདག་གིས་ཚོས་
 བཞིན་དུ་བྱས་ཤིང་ལྷག་པའི་བསམ་བས་ཡང་མི་བྱ་བར་སེམས་བསྐྱེད་དམ་མ་བསྐྱེད།
 ཅི་བདག་གིས་བྱ་བ་དག་བྱས་ཤིང་། མི་བྱ་བ་དག་མ་བྱས་པ་ཡིན་ནམ་མ་ཡིན། མདོར་
 ན་བདག་གི་འདི་ལྟར་བསྐྱབ་པའི་གཞི་རྒྱུ་ལ་ལྷག་པའི་བསམ་བ་ལུན་སུམ་ཚོགས་
 པ་སྐྱོར་བ་ལུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཡིན་ནམ་མ་ཡིན་ཞེས་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་བྲིམས་ལ་སོ་
 སོར་རྟོག་ཅིང་། བྱོད་དེ་ལྟར་སོ་སོར་རྟོག་པ་ན་གལ་ཏེ། ཚུལ་བྲིམས་ཀྱི་སྤང་བོ་ཡོངས་
 སུ་དག་པ་ཡིན་ན་བྱོད་གྱིས་ཅི་བདག་འགྱོད་པ་མེད་པ་སྟེ་བར་འགྱུར་རམ། ཞེས་གྲང་
 བསམ་པར་མི་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་གང་དེ་ལྟར། ཚུལ་བྲིམས་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་འགྱོད་པ་
 མེད་པ་སྟེ་བར་འགྱུར་བ་དེ་ནི་ཚོས་ཉིད་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་འགྱོད་པ་མེད་
 པར་གྱུར་ན་བྱོད་གྱིས་ཅི་བདག་ལ་(༡༥བ)མཚོག་རྒྱ་དགའ་བ་སྟེ་བར་འགྱུར་རམ་ཞེས་
 གྲང་བསམ་པར་མི་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་གང་དེ་ལྟར་འགྱོད་པ་མེད་པ་ལ་མཚོག་རྒྱ་དགའ་
 བ་སྟེ་བར་འགྱུར་བ་དེ་ནི་ཚོས་ཉིད་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །བྱོད་གྱིས་རང་གི་མཚོག་རྒྱ་
 དགའ་བའི་གནས་དེ་གཅིག་ལུས་འགྱུར་བ་མེད་པ་མདོན་དུ་བཏང་བའི་མཚོག་རྒྱ་དགའ་
 བ་སྟེད་པར་བྱའོ། །བསྐྱེད་ནས་གྲང་བྱིས་ཡང་དག་པར་རབ་རྒྱ་དགའ་བའི་གནས་ཀྱི་
 དགའ་བ་བསྐྱེད་པར་བྱ་སྟེ། བདག་དེ་ལྟར་བཅོམ་ལུན་འདས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་དག་ལ་ཚུལ་

བློ་མཁས་ཡོངས་སུ་དག་པར་གནས་པས་ནི། ཆོ་འདི་ཉིད་ལ་མ་ཐོབ་པ་ཐོབ་པར་བྱ་བ་
 དང་། མ་རྟོགས་པ་རྟོགས་པར་བྱ་བ་དང་། མཛོན་སུམ་དུ་མ་བྱས་པ་མཛོན་སུམ་དུ་བྱ་
 བའི་སྐལ་བ་ཡོད་ཅིང་མཐུ་དང་ལྷན་པ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་གནས་དེས་ཀྱང་ཡིད་རབ་ཏུ་དགའ་
 བར་གྱིས་ཤིག །གལ་ཏེ་ཁྱོད་གྱིས་རིམ་གྱིས་བྱུང་པར་རྟོགས་པ་ཆུང་དུ་ཞིག་ཐོབ་ན་
 ཡང་། དེའི་དབང་དུ་བྱས་ན་འདི་ལྟ་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འཕམ་དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པའི་ཉན་ཐོས་གཞན་དག་གིས་བྱུང་པར་རྟོགས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དེ་ལ་བདག་གིས་
 ཀྱང་དེ་ལྟ་བུའི་བྱུང་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཡིད་ཆེས་པ་བསྐྱེད་ཅིང་ཡིད་རབ་
 ཏུ་དགའ་བར་གྱིས་ཤིག །དེ་ལྟར་རྣམ་པ་དེ་དག་གིས་ཁྱོད་ཀྱི་ཡིད་རབ་ཏུ་དགའ་བ་སྟེ་
 མ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ཡིན་ཅོ། །ད་ལྟར་གྱི་ནི་ཡིད་རབ་ཏུ་དགའ་བོ་ཞེས་
 བྱའོ། །ཞེས་དེ་ལྟར་དང་བར་འགྱུར་བའི་མཆོན་མ་འཛིན་དུ་འཇུག་པར་བྱེད་དོ། །
 འཛིན་དུ་བཅུག་ནས་བྱིར་ཡང་འདི་ལྟར་རྗེས་སུ་སྟོན་པར་བྱེད་དེ། བཞིན་བཟང་ཚུར་
 ཤོག་ཁྱོད་གྱིས་ཀྱང་ཏུ་སྟོང་བར་འགྱུར་བའི་མཆོན་མས་སེམས་གདུང་བར་བྱས་ཤིང་དགའ་
 བར་འགྱུར་བའི་མཆོན་མས་སེམས་མཛོན་པར་རྒྱན་པར་བྱས་ཟིན་པས། འཛིག་རྟེན་
 ལ་བརྒྱབ་སེམས་དང་འཛིག་རྟེན་ལ་ཡིད་མི་བདེ་སྤང་བའི་བྱིར་ལན་མང་དུ་གནས་པར་
 གྱིས་ཤིག་དང་། ཞི་གནས་ཀྱི་སྟོགས་སམ་ལྷག་མཐོང་གི་སྟོགས་ཀྱི་དམིགས་པ་གང་
 དང་གང་ལ་རབ་ཏུ་སྦྱོར་བར་བྱེད་པའི་དམིགས་པ་དེ་དང་དེ་དག་ལ་ཁྱོད་ཀྱི་སེམས་གནས་
 པ་དང་ནང་དུ་ཡང་དག་པར་གནས་པར་འགྱུར་ཞིང་ལུས་དང་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་
 དང་སེམས་ཚུ་གཅིག་(༡༥ན)པ་ཉིད་ཀྱང་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །མི་སྟག་པའི་དབྱེ་བ་མི་གཙང་
 བའི་མི་སྟག་པ་སྟག་བསྐལ་པའི་ལྟོས་པའི་དང་ངན་པའི། ཉོན་མོངས་པའི་རབ་ཏུ་འཛིག་པའི་མི་
 སྟག་པ་དང་ལྟག་གོ། །དང་པོ་ལ་ཡང་རྣམ་པ་གཉིས། །རང་གི་འདོད་པ་ལ་ཆགས་པའི། །
 གཉེན་པོར་མི་གཙང་རྗེས་སོ་དུག །ནང་ལ་བརྟེན་པའི་མི་གཙང་བའི། །མི་སྟག་པ་

སྒྲིམས་ཕྱི་རོལ་གྱི། །འབྲིག་པའི་འདོད་ཆགས་གཉེན་པོར་ནི། །རྣམ་པར་སྒྲིམ་པ་ལ་
 སོགས་པའོ། །ཕྱི་རོལ་ལ་བརྟེན་མི་གཙང་བའི། །མི་སྤྲུག་པ་སྒྲིམ་ཡུལ་ལྔ་ལ། །ཆགས་
 པའི་ཡུལ་གྱི་འདོད་ཆགས་ཀྱི། །གཉེན་པོར་ཚོར་བ་སྤྲུག་བསྐྱེད་རྣམས། །སྒྲིམ་པའི་
 སྤྲུག་བསྐྱེད་མི་སྤྲུག་དང་། །འདོད་ཁམས་གིན་ཏུ་ཐ་ཆད་པར། །སྒྲིམ་པའི་ངན་པའི་མི་
 སྤྲུག་བསྐྱེད། །ཁམས་གོང་འདོད་ཆགས་གཉེན་པོར་ནི། །ཁྲིད་ཟད་ལྟོས་ན་དེ་གཉིས་
 གྱུར། །རབ་ཏུ་མི་སྤྲུག་སྒྲིམ་པ་ཡི། །ལྟོས་པའི་མི་སྤྲུག་ཅེས་བྱ་བསྐྱེད། །ཁྲིད་ཅེ་མན་གྱི་
 འཛིག་ཚོགས་ལ། །འདུན་པ་འཛིག་ཚོགས་འདོད་ཆགས་ཀྱི། །གཉེན་པོར་ཉོན་མོངས་
 ཉེས་དམིགས་སྒྲིམ། །ཉོན་མོངས་པ་ཡི་མི་སྤྲུག་དང་། །འདུ་བྱེད་སྤྲུག་བསྐྱེད་སྒྲིམ་པ་
 ཡིས། །རབ་ཏུ་འཛིག་པའི་མི་སྤྲུག་བསྐྱེད། །དེ་ལ་རི་ཙམ་གྱིས་ན་ཞི་གནས་དང་ལྷག་
 མཐོང་འདྲེས་པར་གྱུར་ཅིང་མཉམ་པར་བྱུང་དུ་འཇུག་པ་དང་གང་གིས་ན་བྱུང་དུ་འབྲེལ་
 བར་འཇུག་པའི་ལམ་ཞེས་བྱ་ཞེན། །སྤྲུམ་པ། །སེམས་གནས་པ་རྣམ་པར་དགུ་པོ་དག་
 ལས་འདི་ལྟ་སྟེ། །མཉམ་པར་བཞག་པའི་རྣམ་པ་དགུ་པ་གང་ཡིན་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་
 ཅིང་། །དེ་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཡོངས་སུ་གྱུབ་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷག་པའི་ཚོས་རྣམ་པར་
 འབྱེད་པ་ལ་རབ་ཏུ་བརྩོན་པར་བྱེད་དེ། །དེའི་ཚོན་ཚོས་རྣམ་པར་འབྱེད་པར་བྱེད་པ།
 །དེ་ཡི་ལམ་རང་གི་ངང་གིས་འཇུག་པ་དང་ཚུལ་བ་མེད་པར་འཇུག་པར་འགྱུར་ཞིང་ཞི་
 གནས་གྱི་ལམ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པས་ལྷག་མཐོང་ཡོངས་
 སུ་དག་པ་དང་ཡོངས་སུ་བྱུང་བ་དང་། །ཞི་གནས་གྱི་རྗེས་སུ་སོང་བ་དང་། །ཉམས་བདེ་
 བས་ཡོངས་སུ་བྱིན་པར་འགྱུར་ཏེ། (༢༧)དེའི་ཕྱིར་དེའི་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་
 གཉིས་འདྲེས་པར་འགྱུར་ཞིང་མཉམ་པར་བྱུང་དུ་འཇུག་པ་དང་། །ཞི་གནས་དང་ལྷག་
 མཐོང་བྱུང་དུ་འབྲེལ་བར་འཇུག་པའི་ལམ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་དང་།

༥ མདོ་ཉིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོར། །སངས་རྒྱས་དཔའ་བོ་གང་གའི་བྱེ་མ་སྟེད། །

བསྐལ་བ་བྱེ་མང་རིམ་གྱོ་སྤྲུལ་བྱས་པས། །གང་ཞིག་ཡོངས་སུ་སྒྲོ་བའི་ཡིད་ཀྱིས་ནི། །
 བྱིས་ནས་མངོན་པར་བྱུང་ན་འདི་མཆོག་འགྱུར། །འདི་ལྟར་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་ཆོས་སྦྱོང་
 པ། །དེ་ལྟར་ཟས་དང་སྒྲིམ་དང་ཆོས་གོས་དང་། །མེ་ཏོག་དང་ནི་སྦྱོས་དང་བྱུག་པ་
 ཡིས། །མི་མཆོག་རྒྱལ་བ་རིམ་གྱོ་བྱས་མ་ཡིན། །སྤྲུག་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཡང་འདོད་མོས་
 ཤིང་། །སེམས་ཅན་དོན་ཕྱིར་འདུ་བྱས་ཡོངས་སྤྲུང་ནས། །དགོན་པར་བལྟས་ཏེ་གོམ་
 པ་བདུན་པོར་ན། །དེ་བས་བསོད་ནམས་འདི་ནི་བྱུང་བར་འཕགས། །མཁས་པས་རྟག་
 ཏུ་དགོན་གནས་ཏེ། །སངས་རྒྱས་གཏེར་དང་ཆོས་ཀྱི་གཏེར། །ཡེ་ཤེས་གཏེར་དང་སྟོན་
 མཐའི་གཏེར། །མངོན་ཤེས་ལྡ་ཡང་ལྷུར་དུ་བློབ། །རྟག་ཏུ་ནགས་ཁྲོད་དབེན་པ་བསྟེན་
 པར་གྱིས། །གྲོང་དང་གྲོང་བྱིར་དགའ་བ་རྣམས་སྦྱོང་ལ། །བསེ་རུ་ལྟ་བུར་གཉིས་སུ་
 མེད་པར་གྱིས། །རིང་པོར་མི་བློགས་ཏིང་འཛིན་མཆོག་འདི་བློབ། །འཛིམ་པ་དང་ནི་དེ་
 བཞིན་རྟོ་བ་དང་། །ཞིང་དང་རི་མོར་བྱིས་པའི་སྐྱུ་གཟུགས་དག །མཛེས་ཤིང་ཤིན་ཏུ་ལྟ་
 བ་སྤྲུག་པར་གྱིས། །རིང་པོར་མི་བློགས་ཏིང་འཛིན་མཆོག་འདི་བློབ། །མི་གཙང་བས་ནི་
 འདོད་ཆགས་རྟག་ཞི་གྱིས། །བཟོད་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཞེ་སྤང་ཆར་ཆོད་ཅིག །ཤེས་རབ་
 སྟོབས་ཀྱིས་གཏི་མུག་བསལ་བར་གྱིས། །རྒྱལ་བས་བསྟུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་བློབ་པར་
 འགྱུར། །ལུས་ནི་སྦྱིང་པོ་མེད་ཅིང་དབུ་བ་འདྲ། །སྤྲུག་བསྟུལ་རུལ་བ་བྱི་དང་སྒྲིམ་པར་
 གྱིས། །རྟེན་ལ་ཆགས་པར་ནམ་ཡང་མ་བྱེད་ཅིག །ཟས་རྣམས་ལ་རྟེན་ན་ཡང་གདུང་མ་
 བྱེད། །བསྟོད་དང་སྦྱོང་པ་དག་གིས་མི་གཡོ་བར། །རི་རབ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་མི་འགྱལ་
 གྱིས། །གུས་པ་བསྐྱེད་ལ་ཆོས་རྣམས་བཙལ་བར་གྱིས། །ཐོས་ནས་དེ་ཆོད་ཡང་ཕྱོང་
 བར་གྱིས། །རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་སྦྱོང་ཡུལ་གནས་ཀྱིས་དང་། །བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་དུ་ལྷུར་
 ཏུ་(༡༥ན)འགོ །འགོ་བ་ཀུན་ལ་སེམས་ཀྱང་མཉམ་གྱིས་ལ། །སྤྲུག་དང་མི་སྤྲུག་པ་ཡི་
 སེམས་མ་བྱེད། །རྟེན་དང་སྟོན་པ་དག་ནི་མ་ཆོལ་ཅིག །ལྷུར་དུ་སངས་རྒྱས་བྱུང་བའི་

དབང་པོར་འགྱུར། །རྟག་ཏུ་སློབ་དཔོན་དང་ནི་པ་མ་དང་། །དེ་བཞིན་འགྲོ་བ་ཀུན་ལ་
 གུས་པར་གྱིས། །ར་རྒྱལ་དག་གི་དབང་དུ་མ་འགྲོ་ཞིག །སུམ་ཅུ་ཙུ་གཉིས་མཚན་
 རྣམས་ཐོབ་པར་འགྱུར། །འདྲུ་འཛི་དག་ནི་མ་ལུས་རྣམས་སྤངས་ནས། །རྟག་ཏུ་དབེན་པ་
 ལ་ཡང་དགའ་བར་གྱིས། །དེས་གིང་བརྟུལ་བྱགས་བཟང་ལ་རྟག་ཏུ་ཞི། །བདག་ལ་
 བན་གིང་སེམས་ཅན་གཞན་ལ་ཕན། །བྱམས་པ་དང་ནི་སྦྱིང་རྗེ་སྦྱོམས་པར་གྱིས། །
 དགའ་དང་བཏང་སྦྱོམས་ལ་ཡང་རྟོག་མོས་གྱིས། །རྟག་ཏུ་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རྗེས་སུ་
 ལྟོས། །སྤྲིག་པའི་གྲོགས་པོ་རྣམས་ཡང་མ་བསྟེན་པར། །གྲོགས་པོ་གང་དག་རྒྱ་ཆེར་
 བསྟེན་པར་གྱིས། །བདེན་ཚིག་དག་པ་རྟག་ཏུ་སྤྲོ་བར་གྱིས། །འཛིག་རྟོན་སློབ་དཔོན་
 དག་གི་གསུང་ཐོབ་འགྱུར། །ལུས་དང་སློག་ལ་ཆགས་པར་མ་བྱེད་ཅིང་། །གཞན་ལ་
 སློད་ཅིང་བདག་ལ་བསྟོད་མ་བྱེད། །བདག་གི་ཡོན་ཏན་ཡང་དག་སྤྲུབ་གྱིས་ལ། །
 གཞན་གྱི་སློད་པ་དག་ལ་བཏང་སྦྱོམས་གྱིས། །རྟག་པ་མི་རྟག་པར་ཡང་རྟག་ཏུ་ལྟོས། །
 སྤྲིད་པ་ཀུན་གྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་པ་དེ་འགྲོ་ཞིང་། །བདག་དང་གཙང་དང་མི་གཙང་བདག་
 མེད་པ། །བསྦྱོམས་པར་བྱས་ན་མི་ཡི་དབང་པོར་འགྱུར། །གཟུགས་དང་ལོངས་སྤྱོད་
 ལ་ནི་སྤྲིད་བསྐྱེད་ནས། །འདོད་པ་དག་ལ་བརྟེན་པས་མི་རུས་ཏེ། །སྤྲིད་པ་དག་གི་ཉེས་
 པ་མི་ཤེས་པས། །ལུས་ཀྱི་སྤྲོམ་པའི་འདི་དག་ཤེས་མི་རུས། །གང་དག་ཁམས་གསུམ་
 ཀུན་ལས་ཡིད་སྤྲུག་ཅིང་། །འདོད་པའི་ལོངས་སྤྱོད་ལ་ཡང་འདོད་མི་བསྐྱེད། །རྒྱལ་
 པོའི་སྤྲིད་དང་ལོངས་སྤྱོད་ཡོངས་མི་འདོད། །དེ་དག་ལུས་ཀྱི་སྤྲོམ་པ་འདི་འདྲ་ཤེས། །
 ལུས་ཀྱི་སྤྲོམ་པ་ནི། ལུས་ཀྱི་སྤྲོམ་པ་གང་གིས་སྤྲིབ་པ་ཀུན་སློང་ཞིང་། །དགེ་བའི་ཆོས་
 མཐའ་དག་འདྲེན་པའོ། །དེའང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལུས་ཀྱི་སྤྲོམ་པར་ལྟ་བུའོ། །དེ་
 ལ་བྱིམ་གྱི་གནས་ཡོངས་སུ་སྤངས་པ་གང་ཞེན། །འདི་ལྟ་སྟེ། ལུས་དང་སེམས་(༡༥བ)
 དབེན་ཞིང་མངོན་པར་བྱུང་བའོ། །དེ་ལ་བསྟན་པས་བསྐྱུང་བ་གང་ཞེན་འདི་ལྟ་སྟེ།

ཆོས་ཡོངས་སུ་བཅའ་བ་བསྐབ་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཆོས་ཀྱི་ནན་ཏན་
 བོ། །སྤྱངས་པའི་ཡོན་ཏན་བརྩམས་དག་ལ་གང་གནས་པ། །ཤེས་ཀྱི་ཁེ་ཡང་མི་འདོད་ཅིང་། །
 ལྷན་པ་ལ་ཡང་མི་སྒྲོན་ཏེ། །རྟེན་དང་མ་རྟེན་མཚུངས་པའི་ཡིད། །སྤྱངས་པ་དག་ལ་
 གང་གནས་པ། །འཕགས་པའི་རིགས་ནི་མི་གཏོང་ཞིང་། །ཆུ་ལ་འཆོས་པ་དང་ཁ་
 གསག་རྣམས། །ཐམས་ཅད་རིང་དུ་རྣམ་པར་སྒྲོང་། །བདག་ཉིད་ལ་ནི་མི་བསྟོད་ཅིང་། །
 གཞན་དག་ལ་ཡང་སྒྲོད་མི་བྱེད། །ཁོང་ཁྱོད་རྗེས་སུ་ཆགས་མེད་ཅིང་། །ཟང་ཟིང་མེད་
 བར་ཆོས་སྟོན་ཏེ། །དེ་ཡི་ཆོག་ཀྱང་གཟུང་བར་འགྱུར། །བཏང་སྟོམས་ཡོན་ཏན་འདི་
 དག་གོ། །རྣལ་འབྱོར་པ་ནི་རྟག་ཏུ་བྱ་བ་ཅུང་། །འདུ་འཛི་མང་པོའི་ཉེས་པ་ཀྱན་སྤངས་
 ཏེ། །རྣལ་འབྱོར་པ་དག་རྣམ་ཡང་རྩོད་མི་བྱེད། །དགོན་པར་གནས་པའི་ཕན་ཡོན་འདི་
 དག་གོ། །ནམ་ཞིག་དེ་ནི་འདུས་བྱས་སྒྲོ་འགྱུར་ཞིང་། །འཛིག་རྟེན་དུ་ནི་གང་ལ་འང་
 འདོད་པ་མེད། །ཟག་པ་དག་ཀྱང་འཕེལ་བར་མི་བྱེད་པ། །ནགས་ཁྲོད་གནས་པ་དེ་ཡི་
 ཡོན་ཏན་ཡིན། །དེ་ལ་རྩོད་གཞི་རྣམ་ཡང་མི་འབྱུང་སྟེ། །རྟག་ཏུ་ཞི་ལ་གནས་ཤིང་
 དབེན་པར་སྒྲོད། །ལུས་དང་རག་དང་ཡིད་ཀྱང་སྟོམ་པ་སྟེ། །དགོན་པར་གནས་པ་དེ་
 ལ་ཡོན་ཏན་མང་། །དེ་ནི་ཐར་པ་དང་ཡང་མཐུན་འགྱུར་ཏེ། །ནགས་ཁྲོད་གནས་ཤིང་
 རྣམ་གྲོལ་དེ་བསྟོན་པས། །རྣལ་གྲོལ་ནི་བ་ལྟར་དུ་དེས་རྟོགས་འགྱུར། །འདི་ཀྱན་
 དགོན་པར་གནས་པའི་ཡོན་ཏན་ཡིན། །དགོན་པར་གནས་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཏོར་
 རྟེན་པ་ནི། །དེས་མངོན་ཤེས་ལྷ་ལྟར་དུ་ཐོབ་ལ། །དེའི་ཆེ་ལྷའི་མིག་གིས་སྟོགས་བཅུའི་
 སངས་རྒྱས་མཐོང་བ་དང་མི་འབྲལ་ལོ། །དེ་བཞིན་དུ་དེ་དག་གི་ཆོས་གསུང་བ་ཐོས་
 བས་ཆོས་ཀྱི་གཏོར། །ཐོས་པ་དེ་ཐམས་ཅད་མི་བརྗེད་པའི་གཟུངས་ཐོབ་པས་ཡེ་ཤེས་
 ཀྱི་གཏོར་དེས་དུས་གསུམ་གྱི་སེམས་དང་སྒྲོད་པ་ཤེས་པས། །སྟོན་མཐའ་དང་། །ཕྱི་
 མཐའ་དང་། །ད་ལྟར་བྱུང་བ་ཤེས་པའི་གཏོར་རྟེན་དེ། །མདོར་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་

ཆོས་ཐམས་ཅད་རྟེན་དོ། །(༡༧ན)སྦྱོན་པ་ལ་མོས་པའི་ཕན་ཡོན་བཅུ་ནི། སེར་སྦྱའི་
 སེམས་ནི་ནམ་ཡང་མི་འབྱུང་སྟེ། །དེ་ཡི་སེམས་ནི་རྟག་ཏུ་གཏོང་ལ་དགའ། །སེམས་
 ཅན་བྱེ་བ་མང་ལ་ཕན་པར་འགྱུར། །སེར་སྦྱ་མེད་པའི་ཕན་ཡོན་འདི་དག་ཡིན། །དེ་ནི་
 རོར་མང་རིགས་སུ་སྦྱེ་བར་འགྱུར། །སྦྱེས་ན་དེ་ཡི་ཡིད་ནི་གཏོང་ལ་དགའ། །སྦྱིང་པོ་
 སྤངས་ནས་འཆི་བའི་དུས་བྱེད་འགྱུར། །སེར་སྦྱ་མེད་པའི་ཕན་ཡོན་འདི་དག་ཡིན། །
 འཛིགས་པ་མེད་པར་འཁོར་གྱི་ནང་དུ་འགོ། །ཕྱོགས་སུ་རྒྱ་ཆེར་དེ་ཡི་སྦྱ་ཡང་གྲགས། །
 དེ་ཡི་རྒྱ་ལག་རྟག་ཏུ་འཇམ་པར་འགྱུར། །སེར་སྦྱ་མེད་པའི་ཕན་ཡོན་དེ་དག་ཡིན། །
 དགོ་བའི་བཤེས་གཉིན་བརྟེན་པར་མི་དགའ་སྟེ། །དེས་ནི་སངས་རྒྱས་རྣམས་དང་
 ཉན་ཐོས་མཐོང་། །མཐོང་ནས་དེ་དག་དད་པས་མཆོད་པར་བྱེད། །སེར་སྦྱ་མེད་པའི་
 ཕན་ཡོན་འདི་དག་ཡིན། །གཅིག་ཕུར་གཉིས་སུ་མེད་པར་ནགས་གནས་གིང་། །རྟག་
 ཏུ་བསེ་རུ་ལྟར་གྱུར་འཆོ་བ་གཅོང་། །འཁོར་མོར་བྱ་བ་ཉུང་ཞིང་སུ་དག་ནི། །ཁེ་བྱིར་
 རྒྱལ་འཆོས་མེད་ལ་ཡི་རང་ངོ་། །སུ་དག་བརྟེན་པར་མི་བྱེད་དྲག་དོག་མེད། །བྱིམ་ལ་
 སྟེན་པར་མི་བྱེད་རྟག་པར་ཡང་། །ཁམས་གསུམ་དག་ལ་རབ་ཏུ་འཛིགས་སྒྲགས་སྟེ། །
 འཛིག་རྟེན་མ་ཆགས་སྦྱོད་ལ་ཡི་རང་ངོ་། །སྟོན་པར་སྦྱེ་བ་ཀུན་ལ་རབ་སྦྱོ་ཞིང་། །སུ་
 དག་སྦྱོས་པ་མེད་ལ་ཡི་རང་ངོ་། །ཚུན་པ་མེད་ཅིང་ཉེ་བར་ཞི་བའི་སེམས། །དེ་ལ་ཉིང་
 འཛིན་འདི་ནི་རྟེན་མི་དགའ། །གང་གིས་འདྲུ་འཛིན་ཉེས་པ་མཐོང་ནས་ནི། །ཚུན་
 པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སྤངས་དགོན་པར་གནས། །ཤིང་བྱང་གནས་ཤིང་རྣམ་གྲོལ་ལྟ་
 བུར་བྱེད། །བདེ་གཤེགས་སྤྲུལ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་ངོ་། །བདག་ལ་མི་བརྟོད་གཞན་ལ་
 མི་སྦྱོད་ཅིང་། །དགོན་པར་གནས་པ་དེ་ལ་ཡི་རང་ངོ་། །དེ་ལྟར་བཅོམ་ལྟན་འདས་རིན་
 པོ་ཆེ་ཉིད་གྱི་གསུངས་སོ། །བྱིམ་པ་སྦྱེ་བའི་གོས་གྲོན་ལ། །ངས་ནི་བསྐྱབ་པ་གང་
 བཤད་པ། །དེ་ཆོད་གོ་སྦྱོར་དེ་དག་ལ། །བསྐྱབ་པ་དེ་ཡང་མེད་པར་འགྱུར། །སོགས་

སོ། །དེ་ཡི་འབྲུལ་པ་མང་པོ་ནི། །གལ་ཏེ་བསྐྱེད་པར་བཤད་བྱས་ཀྱང་། །བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའ་ཁས་འཆེ་ཡི། །(༡༧བ)ཅུང་ཟད་ཅམ་ཞིག་བརྗོད་པར་གྱུར། །གཞོན་ནུར་
 གྱུར་པ་དེ་དག་ནི། །སྤྲིག་པ་མི་བྱེད་ཡོངས་མེད་དེ། །ཕྱི་མའི་དུས་ལ་དེ་དག་དང་། །ཁྱོད་
 བེ་བཞེན་པར་མ་བྱེད་ཅིང་། །སྤྲོ་བ་དང་ནི་གཏམ་གྱིས་ལ། །དེ་དག་ལ་ནི་རི་མོར་
 གྱིས། །བྱང་ཆུབ་དམ་པ་དོན་གྱི་ཕྱིར། །ལུས་པ་མེད་པར་བཀྱར་སྟེ་གྱིས། །ལོ་གྲངས་
 དུ་ལོན་ཀྱན་དྲིས་ལ། །དེ་དག་ཀླན་པ་གྱུར་ན་ཡང་། །དེ་ལ་རི་མོ་ལེགས་གྱིས་ལ། །
 ཀྱང་པ་ལ་ཡང་མགོས་ཕྱག་འཆེ་ལ། །བྱང་ཆུབ་སྒྲིང་པོ་རྣམས་མཐོང་ནས། །དེ་དག་
 འབྲུལ་པ་མི་བཏུཌོ། །དེ་ལ་ཁོང་ཁྱོ་མི་སྦྱེད་ཅིག །རྟག་པར་བྱམས་པའི་སེམས་སུ་
 བྱ། །གང་གི་འབྲུལ་པ་ཅི་མཐོང་ཡང་། །དེ་དག་ལ་ནི་ཉེས་མི་བརྗོད། །ཅི་འདྲ་བ་ཡིས་
 ལས་བྱས་པས། །འབྲས་སུ་དེ་འདྲ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །བཞིན་གྱི་སྒྲ་བ་འཇུག་བཞིན་
 དུ། །ཀླན་རབས་དང་ནི་གསར་སུ་ལ། །རྟག་པར་གསོང་པོར་སྤྲོ་བ་དང་། །དེས་གིང་ང་
 རྒྱལ་བཅོམ་པར་བྱ། །ཆོས་གོས་དང་ནི་བསོད་སྟོམས་གྱིས། །དེ་དག་ལ་ནི་ཡན་
 གདགས་གིང་། །འདི་དག་ཐམས་ཅད་འདྲེན་འགྱུར་ཞེས། །དེ་ལྟར་ཁྱོད་གྱིས་སེམས་
 ཞོག་ཅིག །

སྟོན་གྱི་བྱུང་བ་གསུངས་པ། ས་ཡི་བདག་པོ་རྟག་ཏུ་བག་ཡོད་གྱིས། །ཆོ་ནི་རྟག་ཏུ་
 འགྲོ་ཞིང་མི་གནས་ཏེ། །རི་ཡི་ཆུ་བོ་བཞིན་དུ་ཐུར་དུ་འགྲོ། །ནད་དང་མུ་ངན་ཀྱ་བས་
 གཟིར་བ་ལ། །ཁྱོད་ལ་དགེ་བའི་ལས་འདྲ་སྦྱོབས་གཞན་མེད། །རྒྱལ་བའི་སྤྲང་པོ་ཆོས་
 རྣམས་བསྐྱུང་བར་གྱིས། །སྦྱོབས་བཅུ་ལྟར་པའི་བསྟན་པ་འདི་ཡང་སྤྱངས། །ཆོས་སྤྲོ་བ་
 གཉིས་གྱིས་རྒྱལ་པོ་སྤྲང་པོ་ལ་གདམས་པའོ། །སུ་ལའང་སྤྲུག་དང་མི་སྤྲུག་མེད་པ་
 བེ། །མི་དེ་འཛིག་རྟེན་ན་ཡང་བདེ་སྦྱིད་བརྟག །སུ་དག་ནགས་ཁྱོད་མངོན་པར་དགའ་
 བེ། །དགེ་སྦྱོང་དེ་ནི་གིན་ཏུ་བདེ་བ་མྱོང་། །སུ་དག་ཅི་ལའང་བདག་གིར་བྱ་བ་མེད། །

ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་རྣམས་པ་ཀུན་ཏུ་སྤངས། །བསེ་རུ་བཞིན་དུ་འཛིག་རྟེན་འདི་ན་
གནས། །ནམ་མཁའ་ལ་ནི་རྒྱང་དག་རྒྱ་བ་བཞིན། །སུ་དག་འཛིག་རྟེན་ན་ནི་ཡིད་
ཆགས་མེད། །དེ་དག་སེམས་ནི་རྟག་ཏུ་རྒྱང་དང་འབྲ། །སྤྲུག་དང་མི་སྤྲུག་ལ་ཡང་
ཆགས་པ་མེད། །འཛིག་རྟེན་ན་ནི་མི་དེ་གིན་ཏུ་སྦྱིད། །མི་སྤྲུག་པ་དང་འགྲོགས་པ་སྤྲུག་
བསྐྱལ་རྟེ། །སྤྲུག་(༣༠ན)པ་དང་ཡང་བྲལ་བས་སྤྲུག་བསྐྱལ་ཡིན། །མཐར་བྱས་འདི་
གཉིས་རབ་ཏུ་སྤངས་ནས་ནི། །མི་གང་ཆོས་ལ་དགའ་བ་དེ་དགའ་བ་སྦྱིད། །སུ་དག་
ཆགས་སྤང་མེད་པས་མཉམ་པ་ཉིད་ལ་རབ་གནས་རྟེ། །རྟག་ཏུ་ཁེངས་པ་མེད་ཅིང་འདུད་པ་
མེད། །སྤྲུག་དང་མི་སྤྲུག་པ་ལས་རབ་གྲོལ་བ། །དེ་དག་རྟག་ཏུ་གྲོལ་ཡིད་ལེགས་པར་
གནས། །ཚུལ་བྲིམས་ཡོངས་སུ་དག་པར་རབ་གནས་རྟེ། །བསམ་གཏན་བསམ་མི་
བྱབ་ལ་རྟག་གནས་གིང་། །སུ་དག་ནགས་ཚོད་ནི་བར་དགའ་བ་ནི། །དེ་དག་ནམ་ཡང་
ཡིད་གཉིས་ཡོངས་མི་འགྱུར། །མི་བདེན་པ་ལ་སུ་དག་རབ་ཞུགས་གིང་། །བྲིས་པ་
འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་རྟག་ཏུ་དགའ། །བྱ་ཆོད་དག་ནི་རོ་ལ་མོས་པ་བཞིན། །དེ་དག་
རྟག་པར་བདུད་ཀྱི་དབང་དུ་འགྲོ། །དུང་དང་གསེར་དང་ནོར་བུ་ནོར་མང་དང་། །བྲིས་
དང་གཉིན་བཤེས་རྣམས་སྤངས་རབ་བྱུང་སྟེ། །སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་འདི་ལ་རབ་བྱུང་
ནས། །སྤྲིག་པའི་ལས་རྣམས་གིན་ཏུ་སྦྱོད་པར་བྱེད། །ནོར་དང་འབྲུལ་སྟོང་ཐོར་འདུ་
གེས་གིང་། །བཞོན་དང་བསྐྱང་གིང་རྟ་རྣམས་ལ་ཆགས། །གང་ལ་བསྐྱབ་པའི་ནན་
ཏན་མེད་པ་རྣམས། །དེ་དག་གིས་ཀྱང་ཅིའི་སྦྱིར་མགོ་བོ་བྲེགས། །དེ་དག་འཛིགས་
གིང་སྤྲུག་ནས་བྲིས་སྤངས་རྟེ། །རབ་ཏུ་བྱུང་ན་གིན་ཏུ་དམ་དུ་འཛིན། །ཆོས་རྣམས་
ཐམས་ཅད་ནམ་མཁའ་རི་རི་བཞིན་གེས། །དེ་བྱིར་དེ་ལ་བཟོད་པའི་མིང་དུ་བཏགས། །
མི་ལམ་ན་ཡང་མི་དང་གང་ཟག་དང་། །སྤྲིག་དང་སེམས་ཅན་ཡོད་པར་ཡོང་མི་འཛིན། །
ཡེ་གེས་ཀྱིས་ནི་ཡུང་བོ་སྟོང་པར་གེས། །གེས་ན་ཉོན་མོངས་རྣམས་དང་ང་མི་འགྲོགས། །

ཐ་སྙད་ཅམ་གྱིས་རྣམ་པར་དབྱེད་བྱེད་ཅིང་། །འཇིག་རྟེན་འདི་ན་མུ་ངན་འདས་པར་
གནས། །དེ་ལྟར་སྒྲིམ་བུ་དག་གི་བུ་སྒྲིམ་ནས། །འདི་ཡི་མིང་ནི་འདི་ཞེས་མིང་བཏགས་
པ། །ཕྱོགས་རྣམས་སུ་ཡང་དེ་ཡི་མིང་མི་རྟོན། །མིང་དེ་གང་ནས་ཀྱང་ནི་འོངས་པ་
མེད། །དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་མིང་བཏགས་ཏེ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་
འདི་ཞེས་ཡོངས་བཅའ་ཀྱང་། །ཕྱོགས་རྣམས་ན་ཡང་དེ་ཡི་མིང་མི་རྟོན། །དེ་ལྟར་གང་
ཤེས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་ཡིན། །འདི་(༣༠བ)ལ་ཡང་སྒྲིམ་གྱིང་གི་མེད་དེ། །མི་དང་
ཤིང་སྒྲིམ་སེམས་ཅན་འབྱུང་བ་མེད། །ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་སྟོང་པ་སྒྱུ་མ་བཞིན། །མུ་
སྟགས་ཅན་གྱིས་རྣམ་པར་རིག་མི་ལུས། །ལ་ཟས་དག་ལ་ཤིན་ཏུ་བརྟམས་པ་དང་། །
ལྷུང་བཟེད་གོས་ལ་ཆགས་གྱིང་ཞེན་པ་དང་། །འཆལ་པ་རྣམས་དང་ཁེངས་པ་དག་
གིས་ཀྱང་། །སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་འདི་ནི་ཤེས་མི་ལུས། །དེ་ལ་མི་དང་སྟོག་དང་གང་
ཟག་མེད། །སྒྱུ་མ་ཆུ་བྱུ་སྒྲིག་རྒྱ་སྟོག་འདྲ་ཞིང་། །ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཆུ་ཡི་ལྷ་བ་
བཞིན། །ཤི་ནས་འཇིག་རྟེན་ཡ་རོལ་འགོ་བ་ཡི། །སེམས་ཅན་ཤིང་ལས་སྒྲིམ་པ་མི་
དམིགས་ཀྱང་། །ལས་རྣམས་བྱས་པ་མེད་པར་མི་འབྱུང་ཏེ། །དཀར་ནག་དེ་བཞིན་
འབྲས་བུ་སྒྲིན་པར་བྱེད། །རིགས་པའི་ཆུལ་གྱི་སྒོ་འདི་བཟང་པོ་སྟེ། །ཕྱ་ཞིང་མཐོང་
དཀར་རྒྱལ་པོའི་སྒྱུ་དྲུལ་ཡིན། །དེ་ཆེ་སྟོག་མེད་སྟོབས་བཅུ་ལྟར་པ་ཡི། །ཅིས་པ་
ནས། །ཐམས་ཅད་ཡོད་པའང་མ་ཡིན་མེད་པའང་མིན་གྱི་བར་རོ། །བྱིས་པས་སྟོན་གྱི་
མཐའ་བཏགས་པས། །འཁོར་བ་རྣམས་སུ་འཁོར་ཀྱང་ཏེ། །ཕྱོགས་བཅུ་དག་ཏུ་བཅའ་
ན་ཡང་། །དེ་ཡི་གནས་ནི་མི་རྟོན་དེ། །ངའི་བྱ་ངའི་ནོར་སྟམ་དུ། །བྱིས་པའི་སྟོ་ཡིས་
རབ་བཏགས་ཏེ། །མེད་པའི་ཆོས་རྣམས་བཏགས་པས་ན། །འཁོར་བ་དག་ནི་བྱིར་ཞིང་
འཕེལ། །འཁོར་བ་དག་ནི་འཕེལ་བྱེད་ཅིང་། །སོ་སོའི་སྒྱུ་བོ་དེ་དག་འཁོར། །སོ་
སོར་ཐ་དད་འགོ་བས་ན། །སོ་སོ་སྒྱུ་བོར་བརྟེན་པ་ཡིན། །སྤངས་ཆུལ་བསྤངས་པ་ཡོན་

ཏན་ཏུ་མ་བཟོད། །ཡོན་ཏན་བསྐལ་པ་མང་པོ་བརྒྱར་བཤད་ཀྱང་། །དེ་ཡི་ཡོན་ཏན་
 དག་ལ་མི་གནས་ན། །བྱང་ཆུབ་བཞི་པ་མཆོག་ནི་རྟོགས་མི་འགྱུར། །འཆག་ཅིང་
 འདུག་དང་འགྲེང་ཞིང་ཉལ་བ་ན། །མི་གང་བྱུང་པའི་སྒྲ་བ་དྲན་བྱེད་པ། །དེ་ཡི་མདུན་
 བ་རྟག་ཏུ་སྟོན་པ་བཞུགས། །དེ་ནི་རྒྱ་ཆེར་མུ་ངན་འདས་པར་འགྱུར། །གདུགས་དང་
 རྒྱལ་མཚན་བ་དན་སྒྲ་རེ་མཆོག་ །སྤེམ་བྱག་པ་མང་པོ་ཀྱན་ཐོགས་ལ། །རྟག་ཏུ་བདེ་
 བར་གཤེགས་ལ་མཆོད་པ་གྱིས། །རིང་པོར་མི་ཐོགས་ཏིང་འཛིན་མཆོག་འདི་ཐོབ། །
 སུ་དག་བྱུང་མེད་འདུ་ཤེས་གནས། །དེ་དག་འདོད་ཆགས་རབ་ཏུ་འཕེལ། །འདུ་ཤེས་
 དག་ནི་རྣམ་པ་བཤེགས། །འདོད་ཆགས་ཀྱིས་(༡༩)ནི་གོས་མི་འགྱུར། །བསམ་པ་
 འདི་ནི་བསམ་པ་ཆེ། །ཆོས་ཀྱི་བསམ་པ་སྒྲ་ན་མེད། །ཆོས་ཀྱི་བསམ་པ་འདི་ཡིས་
 བློ་། །ཡང་དག་བསམ་པ་རབ་ཏུ་འབྱུང་། །རྒྱལ་མ་ཡིན་པ་རྣམ་བསམས་པས། །བསམ་
 པ་བསམ་ཡས་མང་པོ་དང་། །ཡུན་རིང་དུས་སུ་རྣམ་བསམས་ཀྱང་། །བསམ་པ་དག་ནི་
 ཟད་མ་གྱུར། །དངོས་པོ་མེད་པ་དེ་ཡང་ནི། །སྤྱི་ཀྱང་ནམ་དུ་འང་རེག་མི་རུས། །
 དངོས་པོ་མེད་པར་རེག་པ་ཡིས། །ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་མི་དེ་བསྟན་ནོ། །འཛིག་རྟེན་སངས་
 རྒྱས་བདག་འགྱུར་སྟུམ། །དེ་ལྟར་གང་གི་སྒོ་འགྱུར་བ། །སྤྱིད་པའི་སྤྱིད་པས་ཡོངས་མི་
 གཟིར། །མཁས་པས་བྱང་ཆུབ་རྟོགས་པར་འགྱུར། །བདག་གི་ཤ་དག་དང་ཁྱག་གིས་
 ཀྱང་། །ཆོས་སྒྲ་བ་ལ་ངས་ཀྱང་རིམ་གྱོ་བྱས་བཅོམ་ལྟན་འདས་སྟོན་བྱ་མོ་ཡེ་ཤེས་ལྟན་ཞེས་པར་གྱུར་པ་ན།
 །ཆོས་སྒྲ་བ་ཞིག་སྤྱང་བ་ལ་སྒྲ་མི་ཤ་དང་ཁྱག་དགོས་བྱུང་བ་ལ། །བྱ་མོ་དེས་རང་གི་ཤ་ཁྱག་སྤུལ་བས་ཕན་པའི་ལོ་རྒྱུས་སོ། །དགོ་
 སྒྲོང་ན་བ་ན་ཆོས་གཟིར་བ་དེ། །གང་དག་མཐོང་ནས་དེ་ཆོ་རུས་པ་ཡང་། །བྱིར་མི་ལྷོག་
 པར་དེ་དག་རབ་འགྱུར་ཏེ། །ལོག་པར་སྤྱང་བའི་སར་ནི་ཡོངས་མ་སོང་། །དེ་དག་རྟག་
 ཏུ་མིག་ཀྱང་ན་བ་མེད། །ཁྲད་པའི་ནད་མེད་རྣ་བའི་ནད་མེད་ཏེ། །སྣ་ཡི་ནད་མེད་སྣ་ཡི་
 ནད་ཀྱང་མེད། །སོ་ན་བར་ཡང་ནམས་ཀྱང་མ་གྱུར་ཏོ། །གཅིག་ལ་གཅིག་གིས་གཞོད་

སེམས་བྱས་ན་ནི། །དེ་ལ་ཚུལ་བྲིམས་ཐོབ་པས་སྒྲོབ་མི་བྱེད། །ཚུལ་བྲིམས་འཆལ་པ་
 རན་འགོ་དེར་འགོ་སྟེ། །དེ་ལ་ཐོས་པ་མང་པོས་སྒྲོབ་མི་བྱས། །འདྲོད་པ་རན་ཅིང་
 བཅོག་ལ་སྒྲག་བསྐལ་བསྒྱེད། །མཐོ་ངེས་རྣམ་པར་མང་དུ་བྱེད་པ་སྟེ། །འདྲོད་པ་
 བསྟེན་ན་མེད་པར་འགྱུར། །མི་དག་གེས་རབ་དང་ཡང་བྲལ་བར་འགྱུར། །མི་རྣམས་
 འདྲོད་པ་དག་ནི་བསྟེན་བྱས་ན། །ལོང་བར་འགྱུར་ཞིང་པ་དང་མ་ཡང་གསོད། །འདྲོད་
 པ་བསྟེན་བྱས་ཚུལ་བྲིམས་ལྟན་པ་གསོད། །དེ་བས་མི་ཡི་འདྲོད་པ་རྣམ་པར་སྤང། །དེ་
 འདྲའི་དགོ་སྤོང་མཁས་པ་གསོད་བྱེད་དེ། །སྤྲིག་པའི་ལས་རྣམས་རྟག་ཏུ་བྱེད་པར་
 འགྱུར། །རྟག་ཏུ་རུལ་བའི་ལུས་འདི་དང་། །སྤྲིག་ཀྱང་གཡོ་ཞིང་དབང་མེད་དེ། །མི་
 ལམ་སྒྲུ་མ་འདྲ་བ་ལ། །སེམས་ཅན་གང་དག་ཆགས་པ་ནི། །ཤིན་ཏུ་མ་རུངས་ལས་
 བྱས་ནས། །(31བ)གཏི་མུག་དབང་སོང་དེ་དག་ནི། །སེམས་ཅན་དཔྱལ་བ་མི་བཟད་
 པར། །མི་མཁས་བདུད་གྱི་བཞེན་པས་སོང་། །དབྱ་བར་རྩོས་འདྲའི་ལུས་དང་ནི། །ཚུ་
 ཡི་ཚུ་བྱར་འདྲ་སྤྲོག་ལ། །མི་གང་ཆགས་པར་མི་བྱེད་པ། །དེ་དག་འགོ་བ་མཚོག་ཏུ་
 འགོ། །སྟོན་པ་ཉི་སྟོན་ཆེ་སྒྱུད་པ་དག་ནི་སྒྱུད་པ་ན། །དེ་ཆེ་རྒྱལ་པོ་དཔལ་བས་བྱིན་པར་
 གྱུར། །དབང་པོ་བསྐྱུངས་ཤིང་དེས་པ་ཞི་བའི་ཡིད། །བྱང་སེམས་མེད་ཀྱི་རྒྱུ་མཛེས་དེ་ནི་འདྲོད་
 པའི་དོན་བྱིར་བདག་གིས་བགྲོངས། །ཉི་མ་གཅིག་ལ་རྒྱལ་པོ་དུས་གསུམ་དུ། །དགོ་
 སྤོང་དེ་ཡི་མཚོད་རྟེན་དེ་དུང་དུ། །སྤྲིག་པ་སྟོན་ཆད་ཅུང་ཟད་ཅི་བྱས་པ། །དེ་ཆེ་དུས་
 གསུམ་དུ་ཡང་ཤིན་ཏུ་བཤགས། །ལོ་སྟོང་བྱེ་བ་སྤྲག་ནི་དགྲ་བཅུ་ལྔར། །ཉེས་པ་བྱས་
 པ་དག་ཀྱང་རབ་བཤགས་ཏེ། །བྱིས་ཀྱང་ཚུལ་བྲིམས་དམ་པ་མ་རལ་བསྐྱུངས། །དེ་ནི་
 དེ་ཆེ་བདག་གི་ལུས་ཞིག་ནས། །མནར་མེད་མི་བཟད་པར་ནི་དེ་ལྟར་གྱུར། །མངས་
 རྒྱས་བྱེ་བ་སྟོང་སྤྲག་དགྲ་བཅུ་ལྔར། །དེ་ཆེ་བདག་གིས་དེ་དག་མ་མཉེས་བྱས། །བསྐླལ་
 པ་བྱེ་བ་བྲིག་བྲིག་དུག་ཏུ་གཉིས། །སྟོན་ཆད་ང་ཡི་མིག་ཀྱང་བཅར་བར་གྱུར། །བསྐླལ་

པ་ཁྲག་ཁྲིག་དང་ནི་ཕྲག་སྟོང་དང་། ཤིན་རྩ་མང་བར་ང་ཡི་མིག་ལྟར་སྟོགས། མགོ་
དང་རྩ་བ་དང་ནི་རྒྱང་ལག་ཀྱང་། བསྐལ་པ་ཁྲག་ཁྲིག་མཐའ་ཡས་བཅད་པར་གྱུར། །
བསྐལ་པ་མཐའ་ཡས་མང་པོར་སྒྲ་ཡང་བཅད། སྤྱད་པ་སྦྱོད་ཆེ་མཆོན་ཆ་དབྱུག་ཐོགས་
ནས། འདེབས་བྱེད་ནན་གྱིས་ང་ཡིས་མིག་ཀྱང་གྱུར། བྱང་ཆུབ་ཕྱིར་ནི་མགོ་ལག་
ལུས་བཅས་དང་། ལུ་དང་ཆུང་མ་མིག་དང་རང་གི་ག། རྒྱང་ལག་དགའ་བའི་སེམས་
གྱིས་ཡོངས་བཏང་ཡང་། སྟོན་གྱི་སྟོན་པའི་ལས་ནི་ཟད་མ་གྱུར། ཀྱུན་དགའ་དེ་ལྟར་
བསྐལ་པ་མཐའ་ཡས་སྤྱད། སངས་རྒྱས་དཔལ་སྤྱད་དཔག་རྩ་མེད་པ་མཐོང་། བྱང་
ཆུབ་སྦྱོད་མཆོག་འདི་ནི་སྦྱོད་པ་ན། འདྲེ་སྤྱད་བསྐལ་བའི་དག་སྟོན་ཕྱོད་འགྱུར། །
གཞོན་རྩ་ང་ཡི་ཆོག་ལ་དད་པར་གྱིས། འདྲེ་བཞེན་གཤེགས་པ་རྩུབ་པའི་ཆོག་མི་
གསུང་། འདི་འདྲེ་སེམས་ཅན་རྩུབ་དུ་སྒྲ་བ་མེད། ཅེས་དང་།

༥ མདོ་སྒོ་མཐའ་ཡས་པར། རན་ཅིང་བདུད་གྱི་སྦྱོད་ལུལ་བ། འདོད་པ་བྱིང་སྤང་
བར་བྱོས། །(༣༡ན)དེ་དག་སེམས་ཅན་དཔལ་བའི་རྒྱུ། རན་སོང་རྣམས་གྱི་རྒྱ་ཡང་
ཡིན། ཤེས་གྱི་ཁེ་དང་རྟེན་དང་གྲགས་པའི་ཕྱིར། ལ་འོ་ལ་དག་ལ་ཕྱག་དོག་མི་བྱ་
སྟེ། དགའ་བའི་མིག་གིས་སེམས་ཅན་བལྟས་བྱས་ན། མཐུ་ཆེ་བ་དང་གཟུགས་ཀྱང་
མཛེས་པར་འགྱུར། སེམས་ཅན་གང་དག་ཁ་ཅིག་ཅོད་འགྱུར་བ། འདྲེ་གཞི་རྩ་
ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་སྟེ། འདྲེ་ལྟས་གང་ལ་སྟེད་པར་འགྱུར་བ་སྟོངས། སྟེད་པ་སྤང་བ་
བྱས་ན་གཟུངས་སུ་འགྱུར། གལ་ཏེ་བྱང་ཆུབ་འདོད་ན་གཞན་མ་སེམས། ཉིན་དང་
མཆོན་དུ་ཆོས་ནི་བཅའ་བར་བྱོས། བསམ་བྱ་མིན་པ་མི་བསམ་མོ། སོམས་ཤིག་
འགལ་བར་མ་སེམས་ཤིག ཆོས་ཆོག་འདི་འདྲེ་དག་ནི་བསྟོན་བྱེད་ན། འདྲེ་ལ་གཟུངས་
ནི་མཛོན་དུ་འགྱུར་བར་འོང་། རྒྱལ་བས་བསྟོགས་པའི་དགོན་པར་གནས་གྱིས་ལ། །
དེ་ལ་གནས་པས་གཞན་ལ་བརྟན་མི་བྱ། ཟབ་མོ་བཟོད་པ་འདུན་པ་བསྦྱོད་ནས་སུ། །

བག་ཡོད་འགྲོ་ལ་འབར་བཞིན་གནས་པར་གྱིས། །འདི་ལྟར་ཚུལ་འཆོས་བྱེད་གྱི་གཞིར་
གྱུར་པ། །ཤེས་ཁེ་རྟེན་པ་རྣམས་ལ་གནས་མ་ཡིན། །བྱ་དང་འབྲ་བར་རན་པོར་དག་
གིས་ཆོག་བྱ་སྟེ། །མིར་གྱུར་བ་ཡི་འབྲས་བུ་ཡོད་པར་བྱོས། །ཀྱེ་མ་སངས་རྒྱས་བསྟན་
བ་ལེགས་པར་རྟེན། །སྤྱག་བསྐྱེད་མང་པོའི་རྩ་བ་བྱིས་ཡང་སྤངས། །ལུས་དང་དག་
དང་ཡིད་ཀྱང་ཡོངས་སུ་དག །སངས་རྒྱས་དང་ནི་ཆོས་ལ་གྲུས་པར་གྱིས། །རྟེན་འདོད་
བྱན་པ་མ་ཡིན་གཤམ་ཁེ་མིན། །དད་དང་ཚུལ་བྱིས་མ་ཡིན་སེམས་མ་ཡིན། །དེ་ནི་བྱང་
ཚུབ་རིང་སྟེ་གནམ་ས་བཞིན། །དེ་ལྟར་རྟེན་པ་ཡོངས་སུ་སྤང་བར་བྱ། ཅི་ལི་མེ། ཅི་
ལི་མེ། བ་ན་གོ་ལུ་ལེ། ཤི་རི་མ་ཏི། ཀྱ་ན་ཏ་ལེ། རྩ་བུ་གྱི། ཞིན་ཏ། ག་ནི་སུ་ལེ་སྤྱ་རྒྱ།
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ནི་སངས་རྒྱས་གཙོ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ནི་མ་ཆགས་པ།
དམ་པ་འདུས་པ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ན་དགེ་འདུན་མཆོག་སྟེ། དེ་ལྟར་བདེན་པ་དང་། བདེན་
པའི་ཆོག་དེས། བདག་གིས་ཟོས་པ་དང་འབྲུངས་པ་དང་འཆོས་པ་རྣམས་བདེ་བར་ཀྱན་
ཏུ་ལྷུ་བར་གྱུར་ཅིག་སྤྱ་རྒྱ། ཞེས་མ་ལུ་བའི་ནད་སྦྱོང་བའི་སྤྱགས་དང་བཅས་པ་གསུངས་
སོ། །

༥ མཚན་མོ་བཟང་པོའི་མདོར། འདས་(༡༡བ)ལ་རྗེས་སུ་ཕྱད་མི་བྱེད། །མ་
འོངས་པ་ལ་རེ་བ་མེད། །འདས་པ་གང་ཡིན་དེ་འགགས་ཏེ། །མ་འོངས་དེ་ནི་མ་ཕྱིན་
པའོ། །གང་དག་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་ཆོས། །དེ་དང་དེ་ལ་རབ་བཏུས་ན། །རྣམ་པར་རྟོག་
པས་མི་འཕྲོགས་པར། །དེ་དག་མཁས་པས་ཁོང་དུ་རྩྱུད། །སང་ཙམ་གྱི་ན་སུས་གཤམ་
པ། །དེ་རིང་ཉིད་ནས་བརྟུལ་ཏེ་བྱ། །འཆི་བདག་སྟེ་ཆེན་དེ་དང་ནི། །བདག་ཏུ་བཤེས་
པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་གནས་སིང་རབ་བརྩོན་ལ། །ཉིན་མཚན་སྟོམས་ལས་མེད་པས་
ན། །དེ་ཕྱིར་མཚན་མ་བཟང་པོ་ཡི། །མདོ་སྟེ་རྟག་ཏུ་བྱུང་བས་གསུངས། །ཞེས་སོ། །

༦ དབུ་མ་བཞི་བརྒྱ་པར། འཇིག་རྟེན་འདི་ནི་ཡོངས་སུ་འབྱུངས། །སྤྱག་བསྐྱེད་

གྱུར་པའི་སྒྲུབ་པ་ལ། །སྤྲུག་བསྐྱེད་ལ་འགོད་པས་ཅི་ཞིག་བྱ། །སྤྲུག་ཅིག་ལས་གསོག་དུས་
 དེ་རྣམས། །དེས་པར་དག་དང་འདྲར་འགྱུར་ཏེ། །དེས་ན་དག་གྱུར་དེ་དག་ལ། །རྣམ་
 ཀྱན་ཁྱོད་འདོད་ཆགས་མི་བྱ། །ཁྱོད་འདི་བྱས་ནས་གསལ་བར་ནི། །ནགས་སུ་བགྱོད་བྱ་
 སྒྲུལ་སེམས་ན། །གང་ཞིག་བྱས་ཀྱང་བཏང་བྱ་བ། །དེ་བྱས་ཡོན་ཏན་ཅི་ཞིག་ཡོད། །
 བདག་ནི་འཆིའོ་སྒྲུལ་སེམས་པ། །གང་ལ་དེས་པར་ཡོད་གྱུར་བ། །དེས་ནི་ཆགས་པ་
 ཡོངས་བཏང་བྱིར། །འཆི་བདག་ལ་ཡང་ག་ལ་འཛིགས། །ལུས་ནི་དག་ལྟར་མཐོང་
 མོད་གྱི། །དེ་ལྟར་ཡང་དེ་བསྐྱེད་བྱ། །བྱིམས་ལྟན་ཡུན་རིང་འཆོ་བ་ནི། །དེ་ལས་བསོད་
 བསམས་ཆེན་པོར་བྱེད། །མི་རྣམས་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལུས་ཉིད་ལས། །སྒྲུབ་ཅིང་བདེ་བ་གཞན་
 ལས་ན། །སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱན་གྱི་སྣོད་གྱུར་བ། །ཁོག་པ་ལ་ཁྱོད་ཅི་སྤྲུགས། །གང་ཆེ་བདེ་
 བ་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལྟར། །ཤས་ཆེར་མི་ལ་མི་འབྱུང་ན། །དེ་ལྟར་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཆེན་པོ་
 དེ། །ཁྱུང་བ་སྒྲུལ་དུ་སེམས་བྱེད་དམ། །འཛིག་རྟེན་བདེ་ལ་མཛོན་སྤྱོད་གས་ཤིང་། །བདེ་
 གྱུར་དག་ཀྱང་རྟེན་དཀའ་སྟེ། །དེས་ན་སྒྲུབ་པོ་འཛིགས་འདི་ལ། །སྤྲུག་བསྐྱེད་རྗེས་སུ་
 སྤྲུག་པ་འདྲ། །སྤྲུག་བསྐྱེད་འདོད་པས་རྟེན་འགྱུར་གྱི། །འདོད་པས་བདེ་བ་ག་ལ་ཡིན།
 ཁྱོད་ཅིས་དཀོན་པ་ལ་གུས་ཤིང་། །མོད་ལ་ཅིས་ཏེ་ཁྱོད་མི་འཛིགས། །བདེ་བ་འགྱུར་
 བའི་ལུས་པོ་ནི། །སྤྲུག་བསྐྱེད་སྣོད་དུ་གྱུར་ཏེ་དེས། །ལུས་ལ་གུས་དང་དག་ལ་གུས། །
 དེ་དག་གཉིས་ནི་མཚུངས་པར་(༣༣བ)སྤྲུང་། །ལུས་ནི་ཤིན་ཏུ་འགོར་བས་ཀྱང་། །
 བདེ་བའི་བདག་ཏུ་མི་འགྱུར་ཏེ། །རང་བཞིན་གཞན་གྱི་ཟིལ་གཞོན་ཞེས། །བྱ་བ་
 དེགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །མཆོག་ལ་ཡིད་གྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཏེ། །ཐ་མལ་རྣམས་ལ་ལུས་སྒྲིམ་
 སོ། །སྤྲུག་བསྐྱེད་གཉིས་གྱིས་འཛིག་རྟེན་འདི། །ཉིན་རེ་ཉིན་རེ་འཛོམས་པར་བྱེད། །
 བདེ་བ་རྟོག་པའི་དབང་གྱུར་ཅིང་། །རྟོག་པ་སྤྲུག་བསྐྱེད་དབང་གྱུར་བ། །དེ་སྤྲིར་ཀྱན་
 བས་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལས། །ཤིན་ཏུ་སྟོབས་ལྡན་ཅི་ཡང་མེད། །རི་ལྟ་རི་ལྟར་དུས་འགོ་

བ། རྟེན་ལྟེན་སྐྱེད་བསྐྱེད་འཕེལ། རྟེན་སྐྱེད་བདེ་བ་ལུས་འདི་ཡི། གཞན་པོ་ལྟ་བུར་
 སྐྱེད་བར་འགྱུར། སྐྱེད་བསྐྱེད་གྱི་ནི་རྒྱ་མང་པོ། རྟེན་རྣམས་དང་གཞན་སྐྱེད་གྱུར་
 བ། རྟེན་སྐྱེད་དུ་ནི་མི་རྣམས་ལ། བདེ་བའི་རྒྱ་དག་སྐྱེད་མ་ཡིན། འཕེལ་བཞིན་བ་ཡི་
 བདེ་བ་ལ། རྟེན་ལྟེན་པ་མཐོང་གྱུར་བ། རྟེན་ལྟེན་བསྐྱེད་བསྐྱེད་འཕེལ་བཞིན་ལ། རྟེན་པ་
 ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། རྟེན་དང་ལྟེན་ཅིག་བདེ་བ་ལ། རྟེན་པ་མཐོང་གི་སྐྱེད་
 བསྐྱེད་ལ། རྟེན་རྣམས་ཉིད་དག་ལྟེན་ཅིག་ཏུ། རྟེན་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། རྟེན་འཆི་
 བཞིན་ལ་དུས་སོང་ཞིང་། འགྲོ་བ་དང་ནི་འགྲོ་འགྱུར་ན། འཆི་བཞིན་པ་ནི་བདེ་
 འགྱུར་ཞེས། རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་འང་རིགས་མ་ཡིན། ལུས་ཅན་ཀུན་ལ་བཀྲེས་སོགས་
 གྱིས། གཞོད་པ་རྟག་ཏུ་ཡོད་གྱུར་ན། གཞོད་བཞིན་པ་ནི་བདེ་འོ་ཞེས། རྣམ་པ་ཀུན་
 ཏུ་འང་རིགས་མ་ཡིན། རྣམ་པ་མེད་པས་འབྱུང་ཀུན་ལ། རྟེན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ་འགྱུར་
 ཏེ། འགལ་བ་རྣམས་ལ་བདེ་འོ་ཞེས། རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་རིགས་མ་ཡིན། བྲང་སོགས་
 རྣམས་ལ་སྐྱེད་འཆོ་བ། རྟག་ཏུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན། བརྒྱུག་བཞིན་པ་ནི་བདེ་འོ་ཞེས། རྣམ་
 པ་ཀུན་ཏུ་འང་རིགས་མ་ཡིན། འབད་ཚུལ་མེད་པར་སྟོད་པ་ཞེས། བྲུ་འགའ་ས་
 སྟེང་ཡོད་མིན་ན། ལས་བྱེད་བདེ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས། རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་འང་རིགས་མ་
 ཡིན། བཞིན་པ་སོགས་ལ་མི་རྣམས་ཀྱི། བདེ་བ་རྟག་ཏུ་ཡོད་མིན་ཏེ། འང་པོར་གང་
 ལ་རྩལ་མེད་པ། རྟེན་ལ་མཐར་འཕེལ་ག་ལ་ཡོད། གསེར་གྱི་སྟོད་དུ་སྐྱེད་པ་ན། རྟེན་
 ལྟེན་འགའ་ཞིག་དགར་(༣༣བ)འགྱུར་བ། རྟེན་བཞིན་སྐྱེད་བསྐྱེད་སྐྱེད་བཙོས་ཏེ། རྟེན་
 བདེ་འོ་སྐྱེད་དུ་སེམས་པར་བྱེད། རྩལ་པས་སྐྱེས་པ་ལྟོག་གྱུར་ན། སྐྱེད་བསྐྱེད་རྩལ་
 ལ་བདེ་ཅི་ཡོད། རྟེན་སྐྱེད་བྱུང་བས་སྐྱེ་འཕྲིན་དག སྐྱེད་བསྐྱེད་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པ་
 མཉམ། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་སྐྱེད་བསྐྱེད་ནི། བདེ་བས་གཡོགས་ལྟར་མི་མཐོང་ན། གང་
 གིས་སྐྱེད་བསྐྱེད་སྐྱེ་བ་གྱུར་བ། བདེ་བ་ཞེས་བྱ་ཅི་ཡང་མེད། རྟེན་སྐྱེད་ཆགས་བྲལ་

མེད་དོ་ཞེས། །སོ་སོའི་སྒྲེ་བོ་བསྟན་བྱ་དེས། །ངེས་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་རྣམས་
 གྱིས། །གཏི་མུག་ཀུན་གྱི་ཐ་མར་གསུངས། །མི་རྟག་པ་ལ་ངེས་པར་གཞོད། །གང་ལ་
 གཞོད་ཡོད་དེ་བདེ་མིན། །དེ་ཕྱིར་མི་རྟག་གང་ཡིན་དེ། །ཐམས་ཅད་སྟུག་བསྐྱེད་ཞེས་
 བྱར་འགྱུར། །ཡུན་ནི་ཤིན་ཏུ་རིང་བོས་ཀྱང་། །ཡུལ་ལ་མུ་ཐུག་ཡོད་མིན་ཏེ། །སྤྲོན་པ་
 རན་ལྟར་བྱོད་ལུས་ལ། །ངལ་བ་འབྲས་བུ་མེད་པ་འབྱུང་། །བསྟེན་པར་བྱེད་པ་འགའ་
 ཞིག་ལ། །ས་སྟེད་ལྷོག་པ་མེད་རིམ་བཞིན། །བསྟེན་བཞིན་པ་ཡི་མི་རྣམས་ལ། །འདོད་
 རེ་འཕེལ་བའང་དེ་བཞིན་ནོ། །བྱད་མེད་ཀུན་ལ་འབྲིག་པ་ལ། །ཐ་དད་ཅུང་ཟད་ཡོད་
 མིན་ཞིང་། །གཟུགས་གཞན་གྱི་འང་ལོངས་སྤྱད་ན། །བྱོད་ལ་མོ་མཆོག་གི་ཅི་བྱེད། །
 གང་ལ་གང་ཡོད་འོང་གྱུར་པ། །དེ་ནི་དེ་ཡི་འཆོངས་པར་སྒོམ། །བྱི་སོགས་རྣམས་
 ལའང་སྤྲོན་མོང་བས། །སྒོ་གྲོས་རན་པ་བྱོད་ཅིས་ཆགས། །བྱོད་ལ་ཡན་ལག་ཀུན་
 མཛེས་མོ། །མ་ཆགས་པ་ལ་བདེ་མེད་ཅིང་། །དེ་ཡང་བྱུན་མིན་ལ་མེད་ན། །གང་ཡིད་
 རྟག་ཏུ་ཕྱིར་བྱོགས་པ། །དེ་ཡི་བདེ་བ་ཅི་འདྲ་ཞིག །མཛེ་བོ་ཐུགས་བཞིན་འདོད་ཆགས་
 གྱིས། །བསྟོངས་པས་འདོད་པའི་སྒྲོན་མི་མཐོང་། །ཆགས་བྲལ་རྣམས་ལ་མཛེ་བོ་
 བཞིན། །ཆགས་ཅན་སྟུག་བསྐྱེད་ལྟར་ལྟར་། །མགོན་མེད་བཀྲེས་པས་ཉེན་རྣམས་
 ལ། །མུག་པ་བྱ་བ་གང་བྱུང་བ། །དེས་ནི་བྱད་མེད་སྤྱད་པའི་ཆོ། །ཆགས་ཅན་རྣམས་གྱི་
 གཡོ་བ་བཞིན། །ཡན་ལག་ཉམས་པ་འགའ་ཞིག་ནི། །སྤྲོ་ཡི་ཆབ་མས་དགར་འགྱུར་
 ལྟར། །མི་གཙང་ཕྱིར་འཆོས་མེ་ཏོག་ལ། །སོགས་ལ་འདོད་ཆགས་དེ་བཞིན་འདོད། །
 གཞན་རྣམས་གྱིས་ནི་སྟུག་བསྐྱེད་གནས། །བྱོད་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བྱུང་། །གཞན་གྱི་
 ལས་(༣༧བ)གྱིས་འཆོ་བྱོད་གྱི། །དགའ་བ་གང་གིས་བསྟེད་པར་འགྱུར། །བསྐྱུང་བ་ང་
 ལ་རག་ལས་ཞེས། །འཛིག་རྟེན་ལས་ནི་སྤྲོ་ལེན་ཅིང་། །རང་ཉིད་གྱིས་ཀྱང་སྟོག་བྱེད་
 ན། །དེ་མཚུངས་བརྟེ་མེད་སྟེ་ཞིག་ཡོད། །གཞན་གྱིས་བསྐྱེད་ཏེ་བྱེད་པ་གང་། །དེ་ནི་

ས་སྟེང་སྒྲུབ་ཞེས་བྱ། བྱོད་དང་མཚུངས་པའི་གཞན་དབང་གཞན། །འགའ་ཡང་ཡོད་པ་
 མ་ཡིན་ནོ། །ཡང་དག་སྤྱང་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ། །གལ་ཏེ་ས་བདག་ཚོས་ཡིན་ན། །ཉོན་
 མོངས་བཟོ་མཁན་རྣམས་ལ་ཡང་། །ཅི་སྟེ་ཚོས་སྤྱུ་འགྱུར་མ་ཡིན། །སྒྲུབ་མིན་རྒྱལ་སྤྱི་
 མི་ཐོབ་ལ། །སྒྲུབ་ལ་བརྟེན་པ་ཡོད་མིན་ན། །བསྐྱུང་བོ་ཡིན་ཀྱང་མི་ཡི་བདག་ །བརྟེན་པ་
 མེད་ལ་ཚོས་མི་གནས། །གྲགས་སྤྱུ་བསྐྱུན་པའི་རྒྱལ་པོ་ལ། །གལ་ཏེ་སྟོན་པ་ཡོད་མིན་
 ན། །རྒྱན་པོ་གཞན་རྣམས་ལ་ཡང་དེ། །དང་བོ་ཉིད་དུ་ཡོད་མ་ཡིན། །སྤྱུག་བསྐྱུལ་རྒྱ་
 མཚོ་འདི་ལ་མཐའ། །རྣམ་པ་ཀུན་དུ་ཡོད་མིན་ན། །བྱིས་བྱོད་འདིར་ནི་བྱིང་བ་ལ། །
 འཛིགས་པ་ཅིས་ན་སྐྱེ་མི་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་དང་། །ཕལ་མོ་ཆེར་ན་མི་རྣམས་ནི། །
 དམ་པ་མ་ཡིན་ཕྱོགས་ཡོངས་འཛིན། །དེས་ན་སོ་སོར་སྐྱེ་བོ་རྣམས། །ཕལ་ཆེར་ངེས་
 བར་ངན་འགྲོར་འགྲོ། །རྣམ་ཤེས་གནས་པ་མེད་པ་ལས། །གལ་ཏེ་སྒྲུབ་པར་འགྱུར་ན་
 བྱི། །སྤྱི་གནས་སྒྲུབ་པ་མ་ཡིན་ཞེས། །མཁས་པ་སྤྱི་གྲགས་བར་འགྱུར། །འབྲས་
 བུ་ཐམས་ཅད་ངེས་པར་ནི། །འགྱུ་བ་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ཞིང་། །གྲུ་བ་ལ་ངེས་པར་
 མཐར་འགྱུར་ན། །དེ་ཡི་དོན་དུ་ཅི་སྟེ་འཛོམས། །ལས་ནི་འབད་པས་བྱེད་འགྱུར་ཞིང་། །
 བྱས་ཟིན་འབད་པ་མེད་པར་འཛིན། །དེ་ལྟར་གྱུར་ཀྱང་བྱོད་ལ་གོ། །ལས་ལ་ཆགས་
 བལ་འགའ་ཡོད་མིན། །འདས་ལ་བདེ་བ་ཡོད་མིན་ཞིང་། །མ་འོངས་པ་ལ་འང་ཡོད་
 མིན་ལ། །ད་ལྟར་བྱུང་བའང་འགོ་ཉིད་དེ། །བྱོད་གྱི་ངལ་འདི་གང་ཕྱིར་བྱེད། །མཁས་པ་
 རྣམས་ལ་མཐོ་ངེས་ཀྱང་། །དཔུལ་བ་དང་མཚུངས་འཛིགས་བསྐྱེད་འགྱུར། །རྣམ་པ་
 ཀུན་དུ་དེ་རྣམས་ལ། །སྤྱི་གང་འཛིགས་པ་མི་བསྐྱེད་དགོན། །གལ་ཏེ་བྱིས་པའང་རྣམ་
 ཀུན་དུ། །འཁོར་བའི་སྤྱུག་བསྐྱུལ་ཤེས་གྱུར་ན། །སྐད་ཅིག་དེ་ལ་སེམས་དང་ནི། །ལྟན་
 ཅིག་གཏན་དུ་འཛིག་(༣༤བ)པར་འགྱུར། །སེམས་ཅན་རྣོམ་པ་ཅན་མིན་དགོན། །
 རྣོམ་ཅན་སྟོང་རྗེ་ལྟན་པ་མེད། །དེས་ན་སྤྱང་བ་རྣམ་སྤྱང་དག །འགོ་བ་ཤིན་དུ་རྟེན་

དགར་གསུངས། །གང་ཞིག་བཏང་བ་ཤིས་འགྱུར་བ། །དེ་གྲུབ་པ་ཡིས་ཅི་ཞིག་
 དགོས། །སྒྲ་པ་ལྟ་བུའི་བསོད་ནམས་ནི། །རྣམ་ཀུན་རྒྱུ་པ་དང་མཚུངས་འགྱུར། །གང་
 དག་ལ་ནི་འཁོར་བ་ན། །ཡུལ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་དག་འཁེད་པ། །དེ་དག་ལ་འདིར་རྣམ་
 ཀུན་ཏུ། །དག་འབ་འཐད་པ་མ་ཡིན་ཉིད། །རི་ལྟར་མི་མཐུན་མི་རྣམས་ལ། །མཛེས་བ་
 ཡུན་རིང་མི་གནས་པ། །དེ་བཞིན་ཀུན་ལ་སྒྲིན་ཤེས་ན། །འདོད་ཆགས་ཡུན་རིང་མི་
 གནས་སོ། །ལ་ལ་དེ་ཉིད་ལ་ཆགས་ཏེ། །ལ་ལ་དེ་ཉིད་ལ་སྤང་ཞིང་། །ལ་ལ་དེ་ཉིད་ལ་
 མྱོངས་པ། །དེ་ཕྱིར་འདོད་པ་དོན་མེད་དོ། །ལ་ལ་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཐེལ་མནན་ཅིང་། །འཆི་
 བར་འདོད་པ་དག་སྤང་སྟེ། །དེ་ཆོ་དེ་དག་གཏི་མུག་ཕྱིར། །གོ་འཕང་དམ་པར་མི་
 འགོར་བཅད། །སྒྲིན་པ་དམན་པ་ལ་གསུང་ཞིང་། །འབྲིང་ལ་ཚུལ་བྲིམས་གསུངས་པ་
 སྟེ། །མཆོག་ལ་ཞི་བ་གསུངས་གྱུར་པ། །དེས་ན་རྟག་ཏུ་མཆོག་ཏུ་བྱེས། །བསོད་ནམས་
 མིན་པ་དང་པོར་བསྐྱོག་ །བར་དུ་བདག་ནི་བསྐྱོག་པ་དང་། །ཕྱི་ནས་ལྟ་ཞིག་ཀུན་
 བསྐྱོག་པ། །གང་གིས་ཤེས་དེ་མཁས་པ་ཡིན། །ཆོས་ཆགས་དེ་བཞིན་གཤེགས་རྣམས་
 ཀྱིས། །མཐོ་རིས་འདོད་པ་རྣམས་ལ་གསུངས། །ཐར་པ་འདོད་རྣམས་ལ་དེ་ཉིད། །
 སྤང་འགྱུར་གཞན་དུ་སྒྲོས་ཅི་དགོས། །བསོད་ནམས་འདོད་པས་སྤང་བ་ཉིད། །ཀུན་ཆོ་
 བརྗོད་པར་བྱ་མིན་ཏེ། །གནས་མ་ཡིན་པར་སྒྱུར་བའི་སྤྲོད། །དུག་ཏུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་
 བཅ། །རི་ལྟར་སྒྲ་སྒྲོ་སྤང་གཞན་གྱིས། །ཞེས་སོགས་དང་། །ཡོན་ཏན་ཡོད་མེད་གཉིས་
 ཀ་དང་། །ཞེས་སོགས་དང་། །ཡང་དག་མཐོང་ན་གནས་མཆོག་ལ། །བྱུང་བཅད་མཐོང་ན་
 བཅད་འགོ་སྟེ། །དེ་ཕྱིར་ན་བདག་བསམ་པ་ལ། །མཁས་པས་རྟག་ཏུ་སྒྲོ་བྱོས་བསྐྱེད། །
 དེ་ཉིད་ཤེས་པས་གལ་ཏེ་འདིར། །ཞེས་སོགས་དང་། །ལུས་ལ་ཡོན་ཏན་མེད་ཐོས་
 བཅ། །ཞེས་སོགས་དང་། །གཟུར་གནས་སྒྲོ་ལུན་དོན་གཉིས་བ། །ཞེས་སོགས་དང་།
 སྤྲིད་དང་སྤྲིད་ཐབས་ཞི་བ་ཡིས། །ཐབས་དང་དེ་བཞིན་ཞི་གསུངས་ཏེ། །འཛིག་རྟེན་

(༣༥)ཡོངས་སུ་མི་ཤེས་གང་། །དེ་ནི་བྱུང་པའི་ལྟ་བུར་མངོན། །མྱ་ངན་འདས་པར་
རང་འགོ་གང་། །དེ་དག་གི་ནུ་བྱ་དཀའ་བྱེད། །འདྲེན་སྤྲད་བཞིན་དུ་འང་དམ་པ་
ནི། །མ་ཡིན་ཡིད་འགོར་སྒྲོ་མ་ཡིན། །མ་མཐོང་སྒྲག་པ་མི་ཚོ་མ་སྟེ། །མཐོང་ན་རྣམ་
ཀུན་དེ་ལྟོག་འགྱུར། །དེས་ན་ངེས་པར་ཅུང་ཟད་ཅིག་ །ཤེས་ལ་སྒྲག་པ་བསྐྱབ་པར་
བྱ། །བྱིས་རྣམས་ངེས་པ་ཁོ་ནར་ནི། །འཇུག་བྱེད་ཆོས་ལ་གོམས་པ་སྟེ། །དེ་དག་གོམས་
པ་མེད་པ་ཡིས། །ལྟོག་བྱེད་ཆོས་ལ་འཛིག་པར་འགྱུར། །གང་ཞིག་གཏི་མུག་འབའ་
ཞིག་གིས། །སྒྲིབས་ཤིང་དེ་ཉིད་གོགས་བྱེད་པ། །དེ་ལ་དག་ལེགས་འགོ་བ་ཡང་། །
མེད་ན་ཐར་པ་སྒྲོས་ཅི་དགོས། །ཚུལ་བྲིམས་ལས་ནི་ཉམས་སྒྲུ་ཡི། །ལྟ་ལས་ཅིས་ཀྱང་
མ་ཡིན་ནོ། །ཚུལ་བྲིམས་ཀྱིས་ནི་བདེ་འགྲོར་འགོ །ལྟ་བས་གོ་འཕང་མཆོག་ཐོབ་
འགྱུར། །དམ་པ་མིན་ལ་བདག་འཛིན་མཆོག་ །བདག་མེད་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །གཅིག་
ནི་རན་འགོ་ཉིད་འགོ་ལ། །ཐ་མལ་མ་ཡིན་ཞེས་ཉིད་དུ་འོ། །

ཞི་སྒྲོག་གིས་པ་མེད་པ་དང་། །ཞེས་སོགས་དང་། །ཆོས་འདི་ཡི་ནི་མིང་ལས་
ཀྱང་། །དམ་པ་མིན་པ་འཛིགས་པ་སྟེ། །གཞན་ལ་འཛིགས་པ་མི་བསྐྱེད་པའི། །སྟོབས་
ལྡན་ཞེས་བྱ་གང་ཞིག་མཐོང་། །ཆོས་འདི་དེ་བཞིན་གསེགས་རྣམས་ཀྱིས། །ཚུད་པའི་
ཆེད་དུ་མ་གསུངས་ཏེ། །དེ་ལྟ་འང་འདིས་ནི་གཞན་སྒྲུ་རྣམས། །སྟེག་སྟེ་མི་ཡིས་བྱང་
ཤིང་བཞིན། །ཆོས་འདི་གང་གིས་ཤེས་ཀྱུར་པ། །དེ་ནི་གཞན་ལ་མི་དགའ་སྟེ། །དེས་ན་
བདག་ལ་ཆོས་འདི་ནི། །འཛིགས་པའི་སྒྲོ་དང་འདྲ་བར་སྒྲུང་། །དེ་ཉིད་དུ་བདག་མེད་
སྟུམ་དུ། །དེ་ལྟར་གང་ལ་དགོངས་གནས་པ། །དེ་ནི་ཡོད་པས་ག་ལ་དགའ། །མེད་པས་
འཛིགས་པར་ག་ལ་འགྱུར། །དོན་མིན་ས་བོན་གྱུར་པ་ཡིས། །མུ་སྟེགས་ཅན་མང་
མཐོང་ནས་ནི། །ཆོས་འདོད་པ་ཡི་སྒྲེ་བོ་ལ། །མུ་ཞིག་སྟོང་བཅེ་བར་མི་འགྱུར། །སྟུག་
བསྐལ་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྒྲིན་མྱིར། །རི་ལྟར་ཆོས་སུ་མི་འགྱུར་བ། །དེ་བཞིན་སྒྲེ་བ་ལས་ཀྱི་

བེ། །རྣམ་སྤྲིན་སྤྱིར་ན་ཆོས་མ་ཡིན། །ཆོས་ནི་མདོར་ན་མི་འཆོ་བར། །དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས། །སྟོང་ཉིད་ཟུང་ན་འདས་པར་ཏེ། །འདིར་ནི་དེ་
 གཉིས་(༣༥བ)འབའ་ཞིག་གོ། །རང་ཕྱོགས་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ལ། །སྐྱེ་ས་བཞིན་དུ་
 སྐྱུག་འགྱུར་ན། །དེ་ཡི་ལྷན་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ། །བྱོད་ལ་གང་གིས་སྐྱུག་པར་འགྱུར། །
 རིགས་པའི་དོན་ནི་གཞན་ལས་ཀྱང་། །སློ་ལྡན་ལེགས་པར་འདོད་པས་སྤང་། །ཉི་མ་
 ས་སྟེང་མིག་ལྡན་པ། །ཀྱུན་གྱི་སྤྱི་མཐུན་མ་ཡིན་ནམ། །དངོས་པོ་གང་གང་ཡོངས་
 བརྟགས་པ། །དེ་དང་དེ་ལ་གཅིག་ཉིད་མེད། །གང་གིས་གཅིག་ཀྱང་ཡོད་མིན་པ། །
 དེས་ན་དུ་མ་དག་ཀྱང་མེད། །གལ་ཏེ་གང་ན་དངོས་དེ་རྣམས། །མེད་དེར་གཅིག་ཡོད་
 ཅས་འདོད་ན། །གང་གི་ཀྱན་ལ་གསུམ་ཉིད་ཡོད། །དེས་ན་གཅིག་ཉིད་ཡོད་པ་ཡིན། །
 ཡོད་དང་མེད་དང་ཡོད་མེད་དང་། །ཡོད་མེད་མིན་ཞེས་བྱ་བའི་ཚུལ། །འདི་ནི་མཁས་
 བས་གཅིག་ཉིད་སོགས། །དག་ལ་རྟག་ཏུ་སྒྱུར་བར་བྱ། །རི་ལྟར་རྒྱན་ལ་བལྟ་ཉེས་
 ཅ། །རྟག་པ་ཡོད་ཅེས་བྱར་འགྱུར་ལ། །དེ་བཞིན་ཆོགས་ལ་བལྟ་ཉེས་ན། །དངོས་པོ་
 ཡོད་ཅེས་བྱ་བར་འགྱུར། །གང་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་ཡོད་པ། །དེ་ནི་རང་དབང་མི་
 འགྱུར་རོ། །འདི་ཀྱན་རང་དབང་མེད་པ་སྟེ། །དེས་ན་བདག་ནི་ཡོད་མ་ཡིན། །འབྲས་
 བུ་མེད་པའི་དངོས་པོ་ནི། །ཀྱན་ལ་འདུ་བ་ཡོད་མ་ཡིན། །འབྲས་བུའི་དོན་དུ་འདུ་བ་
 གང་། །དེ་ནི་འཕགས་ལམ་འདུས་པའོ། །སྤྱིད་པའི་ས་བོན་རྣམ་ཤེས་ཏེ། །ཡུལ་རྣམས་
 དེ་ཡི་སྤྱོད་ཡུལ་ལོ། །ཡུལ་ལ་བདག་མེད་མཐོང་ན་ནི། །སྤྱིད་པའི་ས་བོན་འགག་པར་
 འགྱུར། །རྒྱ་འགའ་ཞིག་གིས་སྟོང་པ་ཡང་། །སྟོང་པ་མིན་པ་ལྟ་བུར་སྤང་། །རབ་ཏུ་བྱེད་
 པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། །དེ་ནི་སོ་སོར་འགོག་པར་བྱེད། །གང་ཆོ་སྤྱོད་བོ་བཟོད་ནའང་། །
 སྟོང་པ་ཞེས་བྱར་མི་རུང་ངོ་། །གང་ཞིག་བརྟེན་ནས་ཀྱན་འབྱུང་བ། །དེ་ནི་གསུམ་
 ལའང་ཡོད་མ་ཡིན། །གལ་ཏེ་སྟོང་པའི་ཉེས་པ་ཡིས། །སྟོང་པ་མ་ཡིན་འགྲུབ་འགྱུར་

ན། མི་སྟོང་ཉེས་པས་སྟོང་བ་ནི། ཅི་སྟེ་འགྲུབ་པར་འགྱུར་མ་ཡིན། གཞན་གྱི་སྟོགས་
 བོ་བ་སྒྲོག་པ་དང་། །རང་གི་སྟོགས་ནི་སྒྲུབ་པ་སྟེ། གལ་ཏེ་སུན་འབྱིན་བྱེད་སྟོགས་
 གཅིག །དགའ་ན་སྒྲུབ་བྱེད་ལ་ཅིས་མིན། རྟོག་པས་མཐོང་བ་འཆིང་བ་སྟེ། དེ་ནི་འདི་
 རུད་གསལ་པར་བྱ། ཡོད་དང་མེད་དང་ཡོད་མེད་ཅིས། གང་ལ་སྟོགས་ནི་ཡོད་མིན་
 བ། །དེ་ལ་ཡུན་ནི་རིང་(༣༥ན)པོ་ནའང་། གྲུན་ཀ་བརྗོད་པར་བྱས་མ་ཡིན། །ཞེས་
 གསུངས་སོ། །

༥ དབུ་མ་རྒྱལ་ལས། ཚད་མའི་གནོད་པ་ཡོད་པས་ན། །དངོས་པོར་དམིགས་པ་
ཡོད་པ་ནི། སྒྲིག་རྒྱལ་སོགས་ཤེས་པ་བཞིན། །ཕྱིན་ཅི་ལོག་པར་ཡོངས་སུ་རྟོག་ །དེ་
ཕྱིར་དེ་མཐུས་བྱུང་བ་ཡི། །པ་རོལ་ཕྱིན་པ་སྐྱབ་པ་ཀུན། །བདག་དང་བདག་གིར་ལོག་
པ་ལས། །བྱུང་བ་བཞིན་དུ་སྟོབས་ཆུང་ངོ། །དངོས་པོ་དམིགས་པ་མེད་པ་ལས། །བྱུང་
བ་འབྲས་སུ་ཆེན་པོ་སྟེ། །རྒྱས་པའི་རྒྱལ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། །ས་བོན་གྲུང་པོའི་ལྷག་
སོགས་བཞིན། །དེ་ཕྱིར་ལོག་པར་བརྟན་པ་ཡི། །གྲུབ་མཐའ་འཆོལ་བའི་སློ་ཅན་
ལ། །དེ་ལྷགས་རྗེས་འཇུག་སློ་ཅན་རྣམས། །སྟོང་རྗེ་ཉིད་ནི་རབ་ཏུ་སྟེ། །སློ་ལོར་ལྷན་
པ་ལུས་གཞན་ལ། །རི་ལྟར་སྟོང་པོ་མེད་མཐོང་བ། །དེ་ལྟར་དེ་དག་སྟོབ་པ་ལ། །གྲུས་
པ་ཤིན་ཏུ་སྟེ་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས། ༥ །འདུལ་བ་ལུང་ལས། །གཡུལ་ངོར་
དཔའ་བོ་བལྟ་བུ་སྟེ། །མི་བཟང་དུག་ལ་གསང་སྒྲགས་ལྟར། །བཟང་བཏུང་ཆོ་ན་ཉི་དུ་
སྟེ། །དོན་རྟོགས་བྱེད་ལ་མཁས་པ་བལྟ། །བཤེས་རྣམས་ལ་ནི་མི་བརྟེན་དང་། །གཉིས་
པ་ཉ་ཅང་བརྟེན་པ་དང་། །དུས་མ་ཡིན་པར་སྟོབ་བྱེད་པ། །དེས་ནི་བཤེས་རྣམས་
འབྱེད་པར་བྱེད། །བྱུང་མེད་ཁྱོ་གསུམ་བརྒྱད་པ་དང་། །དག་སྟོང་ཕྱིར་ལ་བབས་པ་
དང་། །བྱ་ནི་རྒྱལ་ལས་ཤོར་དང་གསུམ། །གཡོ་ཅན་ནང་ན་དེ་གཡོ་ཅན། །སྟེང་འཆོང་
གཅིག་སུ་འདུག་པ་དང་། །གཟུ་བོ་བྱང་བོར་སྒྲ་རྟེན་དགལ། །མ་འདྲིས་པ་ལ་ཡིད་

རྟོན་དང་། །མ་རུངས་པ་ལ་བསྟེན་པ་དང་། །བྱ་ཚུལ་དུ་ནི་ཡོངས་གཏོང་བ། །བྱིས་
པའི་མཚན་ཉིད་རྣམ་གསུམ་སོ། །རྟ་པོ་ཐལ་དཀར་བང་བུལ་དང་། །སྟོན་པོ་བྱ་ན་མེད་
པ་དང་། །འབྲུ་མེད་འགའ་ཞིག་བྱིས་སུན་འབྱིན། །འདི་གསུམ་ཅིར་ཡང་མི་རུང་
ངོ། །ཅལ་ལེ་ཅོལ་ལེ་སྒྲ་བ་དང་། །གཉིས་པ་གོས་ངན་གྱོན་པ་དང་། །རྒྱ་ཞིང་ཟ་བ་གང་
ཡིན་པ། །དེ་གསུམ་བརྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན། །ཉ་ནི་བགས་ཀྱིས་བཟའ་བྱ་སྟེ། །སྐྱ་མཚོ་
ལ་ནི་བགས་ཀྱིས་འཇུག། །རི་བོ་ལ་ནི་བགས་ཀྱིས་འཛོག། །དོན་རྣམས་བགས་ཀྱིས་
བསྐྱབ་བྱ་སྟེ། །འདི་གསུམ་བགས་ཀྱིས་བགས་ཀྱིས་བྱ། །(༣༦བ)གྲང་པོ་ཆེ་དང་སྒྲེའུ་
དག་སྒྲུལ་ནག་དང་། །སྒྲུ་འགྲེང་བ་དང་གདོང་གཉིར་གང་བ་དང་། །ཁ་སྒྲུ་ཉུང་ལ་ཡིད་
ནི་བརྟན་མི་བྱ། །

དག་སྒྲོང་དག །རང་གི་རྒྱད་པ་དང་། །གཞན་གྱི་རྒྱད་པ་དང་། །རང་གི་འབྲོར་པ་
དང་། །གཞན་གྱི་འབྲོར་པ་ལ་ཡང་དང་ཡང་དུ་སོ་སོར་རྟོགས་ཤིག། །དེ་ཅི་འདྲི་ཕྱིར་ཞེན།
དག་སྒྲོང་དག་རང་གི་རྒྱད་པ་དང་གཞན་གྱི་རྒྱད་པ་དང་། །རང་གི་འབྲོར་པ་དང་གཞན་
གྱི་འབྲོར་པ་ཡང་ཀུན་ཏུ་སྒྲོ་བར་འགྱུར་བའི་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དག་སྒྲོང་དག་
ངས་སྟོན་མ་ཐོས་པའི་ཆོས་རྣམས་འདི་ནི་སྒྲུག་བསྐལ་འཕགས་པའི་བདེན་པའོ་ཞེས་
ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ན། །མིག་སྒྲུས་སོ། །ཤེས་པ་དང་། །རིག་པ་དང་། །སྒྲོ་དང་།
རྟོགས་པ་སྒྲུས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཀུན་འབྱུང་དང་འགོག་པ་དང་ལམ་ལའང་སྒྱུར།
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཟུང་ན་ལས་འདས་པའི་མཛོད་པ་སྟོན་པ་ལ་ཉེ་བ་ན། །ཆོས་དང་ཆོས་
མིན་ཚུལ་ཇི་ལྟར་དབྱེ་བ་ཞལ་ཆེམས་སུ་གསུངས་ཏེ།

༥ ། དཔྱད་ཆོགས་ཀྱི་མཇུག་ལས་འདི་སྐད་དུ། །ཀུན་དགའ་བོ་དང་ད་ཕན་ཆད་མདོ་
སྡེའི་མཐའ་ལ་འཇུག་པར་བྱའི། །གང་ཟག་ལ་འཇུག་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཀུན་
དགའ་བོ་ཇི་ལྟར་ན་དག་སྒྲོང་དག་མདོ་སྡེའི་མཐའ་ལ་འཇུག་གི་གང་ཟག་ལ་མ་ཡིན་ཞེ་

༥ དེ་ལྟར་རྩེ་རིན་པོ་ཆེ་ཙམ་ཁ་པས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ། ས་འདིར་མཁས་གྲུབ་བསྐྱེད་གི། རིན་ཆེན་ཁུར་ཆེན་འཛིན་པའི་ཆེ། འབད་པ་དུ་མས་དེ་རྣམས་ཀྱི། སྤྱོད་སྤྱར་ས་སོར་ལེགས་བཤད་ལེན། དུས་ཀྱི་དབང་གིས་དེ་ཉམས་ཆེ། དེ་དག་རྣམས་ཀྱི་ཐུགས་ཀྱི་བཅུད། ཡི་གེ་བཀོད་པའི་གཞུང་མང་རྣམས། ལེགས་པར་བརྟགས་ཏེ་ལེན་པ་ནི། དེ་ཡི་དོད་དུ་མཁས་པས་ཤེས། དེས་ནི་ཡང་དག་ལྟར་སྤྱར་གི། ལམ་ཀྱི་

དབྱེ་བ་ཇི་བཞིན་བྱེད། །ཅེས་སོ། །

༥ ཡང་ལུང་གི་ཁྱབ་ཆེ་བ་ལས་འདི་སྐད་དུ། བཅུན་པ་བདག་ཅག་ལ། འདུལ་བ་
དྲི་བ་ཞིག་མཆིས་ན། བདག་ཅག་གིས་གང་ནས་བཅལ་བར་བགྱི། བཅོམ་ལྡན་འདས་
ཀྱིས་བཀའ་སྤྱུལ་བ། སོ་སོར་ཐར་པ་གཉིས་དང་འབྱེད་པ་དང་བཅས་པ་ལས་སོ། །
ཞེས་སོ། །

༥ བཅོམ་ལྡན་འདས་དང་ལྷན་བྱིན་གཉིས་ལྡན་ཅིག་སྐྱེ་བ་བརྒྱད་མར་འབྱུངས་
པའི་གཏམ་བཅུ་ཕྲག་མང་དུ་གསུངས་པ་ལས་འདི་སྐད་དུ། སྟོབས་ཆེ་བའམ་ཞན་
ཀྱང་། ཁྱོགས་པོ་དག་ཏུ་བྱ་དགོས་ཏེ། །མས་ནི་ཁྱོན་པ་རྟིང་པ་ནས། །མེད་གེ་ཕྱུང་
བར་གྱུར་ལ་ལྟོས། །གྲོང་རྒྱལ་དང་ནི་གྲོང་བྱུར་ན། །མི་མཐུན་ཡོད་པར་གནས་མི་
བྱ། །ལྷག་དང་བྲན་མོ་མ་མཐུན་པས། །སྤྱེལ་རྒྱུ་མས་ནི་བརྒྱག་པར་འགྱུར། །གྲོང་གི་
དུང་ནས་འདུག་ཀྱང་ནི། །བྱིས་པས་འདི་ལ་མ་ཐོས་པས། །རྗེས་སུ་དཔགས་ན་གིང་
འདི་ཡི། །འབྲས་སུ་ཟར་མི་རུང་བར་གཤེས། །ཞང་པོའི་ཡན་ལག་རྒྱས་གྱུར་ཅིང་། །
བདག་གི་ཆོགས་ཀྱང་འགྲིབ་གྱུར་ལ། །འབྲས་སུ་རྩ་བ་ཟ་བ་ཡི། །རྟུག་པ་སྤྱི་ཅན་མི་
འབྱུང་བས། །དཀའ་ཐུབ་འདི་ཆོས་དཀའ་ཐུབ་མིན། །སྤྱང་གིས་བ་ལང་འདི་(༡༧བ)
དག་ནི། །ཉེས་པ་དག་ཏུ་བལྟམས་པ་ན། །མ་དག་བྱུང་ཞིང་ཁྲག་འཛག་ལ། །སྤྱང་གིས་
བ་ལང་འདི་དག་ནི། །ལེགས་པ་དག་ཏུ་བལྟམས་པ་ན། །དེ་རྒྱམས་དགོན་པ་ལས་རྒྱལ་
ནས། །བསིལ་བའི་རྩལ་འབྱུང་ལ་ལྟོས། །འདི་ན་སྤྱོད་པོ་གང་ཟག་ལ། །འདྲན་པ་སྤྱོད་
པོ་ཡོད་གྱུར་བ། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་བརྒྱག་འགྱུར་ཏེ། །ཁྲ་བ་འབྱིན་པའི་སྤྱེལ་བཞིན་
ནོ། །གང་དག་ནང་པ་སྤྱི་བ་དང་། །སྤྱི་བ་ནང་པར་བྱེད་དེ་དག །འདི་འདྲ་བར་ནི་བརྒྱག་
འགྱུར་ཏེ། །སྤྱང་པོ་ཆེ་ཡིས་ལ་བཞིན་ནོ། །གིང་རྟ་ཅན་གྱིས་བདག་ལ་བསད། །འདོད་
ཆགས་སྤྲིག་པའི་སེམས་ཀྱིས་ནི། །བདག་གི་གཡུལ་གྱི་དབུས་ཁྱེགས་ནས། །བག་མེད་

བཞི་ལ་བལྟ་བས་བསད། །ཉེས་འདི་བྱབ་པའི་ན་བཟང་འདི་མིན་གྱི། །ཉེས་འདི་ཉན་
 མོངས་དབང་དུ་སོང་བ་ཡི། །སེམས་ལྡན་སྒྲིང་རྩེ་རྣམ་པར་སྤང་བ་ཡི། །སྒྲེ་བོ་མ་སྒྲོངས་
 སེམས་ལྡན་རྟག་པ་ཅན། །སྤྱ་ཡིས་གསེར་གྱི་གཡོགས་པའི་ལྷགས་ལ་ནི། །མི་རྣམས་
 བསྐྱེད་བྱེད་ཅེས་བསམ་ནས་སྤྱ། །གསེར་དེ་ལྷགས་དང་འདྲ་བ་ཉིད་དུ་བལྟ། །འདི་
 ཡི་མདའ་དང་གཞུ་དང་ཡིད་གདུག་པ། །གང་ཡིན་དེ་ནི་གདུག་པ་ཉིད་དུ་ཤེས། །དུར་
 སྒྲིག་མཚན་ཏུ་ཞི་བ་འདི་ཡང་ནི། །རྟག་ཏུ་ཞི་བ་ཉིད་དུ་སྒྲོ་ཡིས་རྟོགས། །བཅུ་ཟླ་བ་
 ཡོངས་འདས་པ། །གང་ཞིག་འདོད་པས་མ་གོས་ཤིང་། །ལུང་བོ་དག་ལས་རྣམ་གྲོལ་
 བ། །རྣམ་ཀླན་བདེ་བར་ཉལ་བ་ཡིན། །སྒྲིང་གི་རིམས་ནད་བསལ་གྱུར་བ། །ཉིར་ཞི་ཞི་
 བ་ཐོབ་པ་ཡི། །སེམས་ཀྱིས་བདེ་བར་ཉལ་བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

༥ འོད་སྤྱང་གི་ལེའུར། དག་ཅིང་ཟང་ཟིང་མེད་པའི་སེམས་ཀྱིས་སྤྱ། །ཚོས་ཀྱི་
 སྒྲིན་བྱེད་ཀླུ་ལ་བས་རབ་ཏུ་བསྒྲགས། །ཚུལ་བྲིམས་མི་ལྡན་པ་ལ་སྒྲིང་རྩེ་ཆེ། །གཞན་
 དག་བྱང་ཆུབ་བྱིར་ན་སེམས་བསྐྱེད་འཇུག །ཉམ་ཆུང་རྣམས་ལ་བཟོད་པ་དང་དུ་ལེན། །
 འདིས་ནི་དགོ་ཚོས་སྤྱད་པར་གསུངས་པ་སྟེ། །འདི་དག་བརྟེན་ན་ཀླུ་ལ་བར་འགྱུར་བས་
 བ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་དག་རབ་ཏུ་བསྟོན། །དཔེར་ན་སྒྲོ་གྲོས་ལྡན་པའི་ཀླུ་
 བོ་རྣམས། །བྱ་བ་ཐམས་ཅད་རྟག་ཏུ་བྱེད་པ་ལྟར། །ཐབས་ལྡན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
 ཤེས་རབ་གྱུང་། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པའི་(༥༥ན)དོན་རྣམས་རྟག་ཏུ་བྱེད་པ་ཡིན། །
 དཔེར་ན་སྒྲིན་མེད་ནམ་མཁའ་ཐང་བ་ལ། །ཆར་འབབ་རྒྱ་ནི་ནམ་ཡང་མི་དམིགས་
 སོ། །དེ་བཞིན་བྱང་ཆུབ་སེམས་པའི་ཐོས་ཏུང་ལ། །ཚོས་ཀྱི་ཆར་མི་འབབ་ཚོས་སྒྲིན་ནམ་ཡང་
 དམིགས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དཔེར་ན་ཤིང་གཉིས་རྒྱུད་གིས་དུད་པ་ལས། །མེ་བྱུང་
 བས་ནི་དེ་ཉིད་བསྐྱེད་པར་བྱེད། །དེ་བཞིན་ཤེས་རབ་དབང་བོ་སྒྲེས་ནས་གྱུང་། །སོ་
 སོར་རྟོག་པ་དེ་ཉིད་བསྐྱེད་པར་བྱེད། །འོད་སྤྱང་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་ཤིང་གཉིས་རྒྱུད་

གིས་དུད་པ་དེ་ལས་མེ་འབྱུང་སྟེ། བྱུང་ནས་དེ་ཉིད་བསྐྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། འོད་སྤང་
 ཡང་དག་པར་སོ་སོར་རྟོག་པ་ཡོད་ན། འཕགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་དབང་པོ་སྟེ་སྟེ། དེ་
 སྟེས་པས་ཡང་དག་པར་སོ་སོར་རྟོག་པ་དེ་ཉིད་བསྐྱེད་པར་བྱེད་དོ། །འོད་སྤང་དེ་
 བཞིན་དུ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་བསྐྱལ་བ་འབྱུང་དུ་བསགས་པ་ཡང་། ཚུལ་བཞིན་དུ་
 ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་སོ་སོར་རྟོག་པ་གཅིག་གིས་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །དཔེར་ན་རིན་ཆེན་
 མི་གཙང་ལྷུང་བ་སྟེ། རི་ལྟར་སྟོན་བཞིན་དེ་ནི་ཕྱིས་མ་ཡིན། །དག་སྟོང་མང་དུ་ཐོས་
 པར་གྱུར་པ་ཡང་། །བཀྱར་སྟེ་མི་གཙང་ལྷུང་བ་དེ་འདྲར་བཤད། །དཔེར་ན་ཁྱི་ནི་རྩོ་
 བས་སྒྲག་གྱུར་གྱང་། །སྤྱི་འཕངས་མི་རྟོག་དོ་ལ་སྟེགས་པར་བྱེད། །དེ་བཞིན་དག་
 སྟོང་བྲམ་ཟེ་ལ་ལ་དག། །གཟུགས་ལ་སོགས་པས་སྒྲག་ནས་དགོན་པར་གནས། །དེ་
 དག་དགོན་པ་དེ་ན་གྱུར་གྱང་། །གཟུགས་ལ་སོགས་པ་སྒྲག་པ་མཐོང་གྱུར་ན། །བཏང་
 སྟོམས་འཛོག་ཅིང་ནང་གི་ཚུལ་མི་ཤེས། །དེ་ཡིས་ཉེས་ལས་བྱུང་བ་གང་ཡིན་པ། །མི་
 ཤེས་པས་ན་སྤྱར་ཡང་དུ་གནས། །གཟུགས་ལ་སོགས་པས་དེར་ཡང་གཞོད་པར་
 འགྱུར། །འདིར་ཡང་ལྟ་ཡི་ལོངས་སྟོད་སྟུང་གྱུར་ཏེ། །ལྟ་དང་མི་ལས་ཁ་ཅིག་གི་འཕྲོས་
 བས། །དེ་དག་ངན་སོང་སར་ནི་ལྷུང་བར་འགྱུར། །སྤྱུང་བོ་དེ་དག་གི་འཕྲོས་སྒྲག་
 བསྐྱལ་འགྱུར། །(༡༥བ)དེ་ལྟར་སྒྲག་བསྐྱལ་བ་ཀྱུ་ལྟར་དེ་དག་ནི། ཁྱི་རྩོ་སྟེགས་པ་འདྲ་
 ཞེས་ཚུལ་བས་གསུངས། །སྟོས་ཀྱང་མི་གཤེ་བརྟེན་ཀྱང་མ་རྟེན་དང་། །སྟེ་ཞིག་སྟོང་
 ཀྱང་སྟོད་པར་མི་བྱེད་དེ། །དེ་བཞིན་མཚང་དུས་མཚང་འདྲུ་མི་བྱེད་དང་། །ཁྱིས་ཀྱང་དེ་
 ལ་ཁོ་བར་མི་བྱེད་ཅིང་། །ནང་གི་སེམས་ཀྱི་གཉེན་པོར་གྱུར་པ་དག་ཚོ་ལ་ཞིང་ཡིད་ཞི་
 དན་དང་ལྟན་གྱུར་ཏེ། །དེ་འདྲའི་ཚུལ་ཁྱིམས་བརྟུལ་ཞུགས་ལྟར་པ་ནི། །རྩོ་སྟེགས་ཁྱི་
 མི་འདྲ་ཞེས་ཚུལ་བས་གསུངས། །དཔེར་ན་རྟ་ཡི་འདུལ་སྟོང་མཁས་པ་ཞིག་ །བྱང་ཞིང་
 གཡོ་མེད་ཚུལ་དུ་རབ་ཏུ་འདུལ། །རྟ་ལ་འབྱོར་པ་ཡང་སེམས་ནི་འགྱུར་མཐོང་ནས། །

རི་ལྷ་རྩེ་ལ་འབྲུག་མི་གྲུང་དེ་ལྟར་ཆོས། །རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཉེན་མོངས་མི་འབྱེད་དང་། །
མཛེས་བོའི་བྱིས་དང་ཟས་སྟེར་བྱིས་བསྟེན་བ། །འདི་གཉིས་དྲི་མར་རྒྱལ་བའི་དབང་
པོས་གསུངས། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་འདི་གཉིས་རྣམ་པར་སྤང་། །བདག་གི་སྒྲིབ་ནི་
འཆབ་བྱེད་དང་། །ལ་རོལ་ཉེས་པ་རྟོག་བྱེད་བ། །འདི་གཉིས་དྲུག་གི་མེ་དང་འབྲ། །
རྟོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མ་འདི་སྤངས། །

དེ་ནས། དཔེར་ན་མི་ཞིག་རྒྱ་མཚོའི་རྒྱུ་ཁྲིམ་ལ། །ཞེས་སོགས་དང་། དཔེར་ན་
སྒྲིབ་པའི་སྒྲིབ་སྒྲོར་བཅུག་པའི་སྒྲིབ། །ཞེས་སོགས་སོ། །རྒྱལ་བྱིས་ས་གཙོ་བོར་མ་ཡིན་
དེར་ཆགས་མེད། །དེ་ཡི་གོང་དུ་ཤེས་རབ་སྒྲོམ་པ་ཡོངས་སུ་ཆོལ། །རྒྱལ་བྱིས་ས་ལ་ནི་
གནས་ནས་ཉིང་རེ་འཛིན་ཐོབ་ཀྱང་། །ཉིང་རེ་འཛིན་ཐོབ་ནས་ཀྱང་ཤེས་རབ་ཤིན་ཏུ་
སྒྲོམས། །ཤེས་རབ་ཀྱིས་ནི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་པར་དག་པ་ཐོབ། །གསུང་།

༥ དུག་ཤུལ་ཅན་གྱི་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། །བྱིས་བདག་གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་བྱིས་པས་རང་གི་རྒྱུང་མ་ལ། །འདུ་ཤེས་གསུམ་བསྐྱེད་པར་བྱ་སྟེ། །གསུམ་
གང་ཞེན། དགའ་འདུ་ཤེས་པ་དང་། །གཤེད་མར་འདུ་ཤེས་པ་དང་། །སྤྱིར་སྐྱོལ་བར་
འདུ་ཤེས་པའོ། །ཡང་གསུམ་སྟེ། །ཤ་ཟུང་མོ་དང་། །སྤྱིར་མོ་དང་། །གཟུགས་མི་སྤྲུག་
པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་དཔྱལ་བ་དང་། །དུད་འགོ་དང་། །གཤིན་རྗེའི་འཛིན་ཉེན་དུ་འགོ་
བར་བྱེད་པ་དང་། །ལུས་རག་ཡིད་གསུམ་གྱི་ཉེས་པར་སྒྱུད་པའི་གནས་དང་། །རྒྱལ་
བྱིས་ས་ཉིང་འཛིན་ཤེས་རབ་བར་ཆད་དང་། །ཁོག་ཆེ་སྟེ་དང་རྒྱ་དང་ཡམས་(༣༧)ནད་
དང་། །གཞོད་པ་མགོ་ནད་འཐབ་དང་སེར་བ་དང་། །བྱུང་དང་རྒྱ་ནད་འཐབ་དག་འཆི་
ལ་བརྟེན། །བདུད་དང་འཛིགས་པ་སྤྱང་མོ་རྒྱ་སྤྱིར་མོ། །བྱི་ལ་སྤྱུལ་ནག་རྒྱ་སྤྱིར་བྱིས་པ་
གསོད། །མདངས་འཕྲོག་མ་དང་ཆོམ་རྒྱན་བཙོན་ར་དང་། །དཔྱལ་སྤྱང་དེ་བཞིན་འདུ་
ཤེས་བརྒྱ་ཅ་བསྐྱེད། །མདོར་ན་གཞོད་པ་ཀྱན་གྱི་རྒྱ་ཉིད་དང་། །མི་དགེ་ཀྱན་གྱི་ཅ་

བར་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད། །དེ་བཞིན་བྱ་ལའང་བྱིར་རྟོལ་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད། །རྩལ་དེ་
 བཞིན་དུ་སྤྱད་པ་མཛའ་མི་བྱ། །མི་མཛའ་འང་མི་བྱ་ཆགས་སྤང་འགྱུར་བྱིར་གསུངས།
 བྱིས་བདག་གཙུག་ལག་ཁར་བཞིན་འདི་ལྟར་བརྟག། བདག་གྱུར་བྱིས་སྤངས་ནས་ནི་
 འདི་ལྟར་སྦྱོད། །གསོ་སྦྱོར་དབྱེའོ་ལས་ལ་གནས་འགྱུར་སྟུམ། །རབ་ཏུ་དགའ་བྱ་བྱིས་
 གནས་སངས་རྒྱས་མེད། །སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱི་དགོན་པར་སེམས་ནི་དེ་ལ་གཞོལ། བྱིས་
 གནས་ཀུན་ཏུ་གཞོད་པ་རྩལ་འབབ་པ། །རབ་བྱུང་སངས་རྒྱས་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱིས་
 བསྟགས། །དེ་བཞིན་བྱིས་གནས་ཉེས་པའི་སྦྱོན་ཆགས་མེད། །ཉམ་ང་མང་ཞིང་ཡོངས་
 འཛིན་ཁྱི་མ་ཅན། །ཉེས་སྦྱོད་བཞི་དང་རྩལ་གྱི་ནང་ན་གནས། །འདོད་པའི་འདམ་བྱིང་
 བྱིས་པའི་ཞུགས་པའོ། །འཆོ་བ་སྤྱད་དཀའ་འགྲན་ལྷ་ཡོངས་པ་མང་། །ལྷ་ངན་གནས་
 དང་ངན་སོང་ཐེམ་སྐྱས་སོ། །བཅིངས་དང་ཆད་བཅས་མཆོན་ཆས་གཅོད་པ་དང་།
 གཏུང་བཅས་ཀུན་ཏུ་འཆོལ་བའི་སྤྲུག་བསྟུལ་བ། །ཁྲོད་འཇུངས་མ་རབས་ཀུན་ཏུ་
 འབར་དང་ཞན། །གཞན་དོན་དོན་རྒྱུང་གཟི་རྒྱུང་ཉན་མོངས་སྤྲུག་ །ཆེར་མ་བསྐྱེད་པ་
 ཆོས་རྒྱུང་འདུལ་མི་བྱེད། །འགྱོད་པ་མཆི་མ་རྩ་ཞོ་བྲག་མཆོ་འཕེལ། །འཕགས་གསུམ་
 བྱིས་སྤང་ཆོག་མི་ཤེས་བདུད་དགའ། །རྟོག་པའི་མཐར་ཐུར་ཀུན་ཐུལ་བྲལ་ལས་བྱེད། །
 འཁོར་བའི་མཐར་ཐུར་གཡང་ས་སུན་ནག་གོ། །དབང་པོ་མི་དབང་དྲེགས་བསྐྱེད་དམ་
 མིན་བསྐྱེད། །ངན་སོང་བསྐྱེད་ལྟ་མི་འོས་ཚོམ་པ་ཆེ། །འབྲས་རྒྱུང་གཡོ་ཅན་སེམས་
 སྤྲུག་ཟུག་རྩར་བཅས། །ན་ཆས་བག་མེད་ཤེས་འཆལ་བར་ཆད་བྱེད། །བསྐྱས་འགྱུར་
 བྱ་མང་དུག་ཅན་བཏུང་བ་འདྲ། །དེ་ལྟར་བརྒྱ་ཅུ་བསམ་ཞིང་(༣༤བ)རབ་བྱུང་སྐབས། །
 རབ་བྱུང་ཐོག་མར་འཕགས་པའི་རིགས་བཞི་སྐབས། །ངན་དོན་ལ་དགའ་དེ་ཡི་བསྟགས་
 པ་བརྗོད། །བཟང་པོ་རྟེན་ནའང་ཉེས་དམིགས་མཐོང་བཞིན་སྦྱོད། །དེ་ཡིས་བདག་ལ་
 མི་བསྐྱེད་གཞན་མི་སྦྱོད། །ཏྲག་ཏུ་སྒྲོམ་ལ་དགའ་ཞིང་མོས་པར་བྱ། །བྱང་རྒྱུ་ཕྱོགས་

ཆོས་ཐམས་ཅད་འདིར་གནས་ཕྱིར། །འཕགས་ཤིགས་ཞེས་བྱས་ཀྱི་ལ་བ་ཀུན་གྱིས་
བཤད། །ཅིས་དང་།

༥ བྱམས་པ་མེད་གེ་སྒྲུབ། འོད་སྤང་དག་སྤྱོད་དང་བྱམ་ཟེ་འཛོལ་ཡོངས་སུ་དག་
པ། སྤྲིག་པ་འདོད་པ་མེད་པ། རྩལ་བྲིམས་དང་ལྡན་པ། དྲང་པོའི་རང་བཞིན་ཅན།
གཡོ་མེད་པ། སྤྱུ་ཅན་མ་ཡིན་པ། ཁེངས་པ་མ་ཡིན་པ། ཡོངས་སུ་བྱ་རན་ལས་འདའ་
བ། འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཆེད་དུ་ངས་སྤྲོ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་
ཏུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པས་ན། འོད་སྤང་དེ་དག་དཔྱད་ཀྱིན་པར་
བྱེད་པ་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཐོས་ན་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་དགའ་བ་མཁྱེས་པར་འགྱུར་
རོ། །དེ་ནས་དད་ཟས་སྤྱད་པའི་ཡན་ཡོན་དེ་གསུངས་སོ། །འོད་སྤང་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་
ན་མི་ཐབས་ལ་མི་མཁས་པ་ལ་ལ་ཞིག་གཡུལ་ངོར་ཞུགས་པ་ན། རང་གི་མཆོན་གྱིས་
རང་ལ་འདེབས་པར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། འོད་སྤང་མི་སྤྲོ་ན་པོ་དེ་དག་གྱུང་དམ་པའི་
ཆོས་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་དཔྱལ་བར་འགོ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཡང་སྤྱུ་གཟུགས་རྟེན་
པའི་ཕྱིར་བཞེངས་པ་དང་། མཆོད་པ་དང་འཛོལ་བ་སོགས་ལ་མཆོན་ནས་གསུངས་
སོ། །

༦ རིན་པོ་ཆེ་ཡུང་པོའི་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་དོན་བསྟན་པ། མཆོད་རྟེན་གྱི་ལུ་
ཤེས་སྟོན་པའི་ལུ་ཤེས་ཉིར་ཞི་བའི་ལུ་ཤེས་བྱམས་པའི་ལུ་ཤེས་དང་། སངས་རྒྱས་ལ་གྱུས་པའི་ལུ་
ཤེས་ངོ་ཆོ་ཤེས་པའི་ལུ་ཤེས་བྲེལ་དང་བཅས་པའི་ལུ་ཤེས། །སེམས་ཀྱི་རྟོག་པ་བསལ་བའི་ལུ་ཤེས་
ཉེ། ལུ་ཤེས་བརྒྱུད་གྱིས་ལུ་སྤྲིག་འགོ་བར་གསུངས་སོ། །ཕྱིར་ཆོས་གོས་བགོ། རྩལ་བྲིམས་འཆལ་བས་
རྩལ་ལྡན་བྱག་སྤངས་ན། །ཁེམ་པོ་ལྟ་བུའི་ལུ་ཤེས་མེད་འགྱུར་ཞིང་། །གོ་དཀའ་ལེ་
ལོ་ཅན་འགྱུར་སྤྱེ་བོ་ཡིས། །བཞད་གད་གནས་བྱེད་བྱང་མེད་དག་ཏུ་འགྱུར། །བྲན་
འགྱུར་མདོག་རན་དབང་རྒྱུད་བཀྱར་སྟེ་མེད། །(༤༠ན)སྤྱིན་གནས་མི་མཁྱེས་པ་

བརྒྱད་པོ་ཐོབ། །ས་འདིར་མཆིལ་མ་འདོར་བའང་མི་དབང་ནས། །གོམ་པ་འདེགས་
 འཛིག་མི་དབང་ལྟ་ཅི་སྟོན། །རྒྱལ་སྟོན་སྟོན་བདག་ནམས་ཀྱིས་ཚུལ་བྲིམས་དང་། །
 ཡོན་ཏན་ལྡན་ལ་ལུལ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། །དེ་བྱིར་འཆལ་བས་དག་འདུན་གནས་ཁང་
 དང་། །གཙུག་ལག་ཁང་རམ་ཀྱན་དགའ་ར་བའམ། །བྲི་སྟོན་སྟོན་སྟུང་བས་གོས་རྩལ་
 ཅམ་ཡང་། །སྟུང་པར་མི་རུས་སྟོན་པར་ཡོང་མི་དབང་། །གང་གིས་དེར་ལུལ་བསོད་
 བམས་ཆད་མེད་པར། །ཤེས་ནས་ལུལ་ལ་སྐྱ་ཅེའི་བརྒྱ་ཆ་ཅམ། །འཆལ་བས་སྟུང་
 བའང་སྐྱ་ཅེའི་ཆ་ཤས་ཅམ། །རི་སྟོན་དེ་སྟོན་ལས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་གསོག་ །དེ་ཆོ་དག་སྟོང་
 ཉིས་བརྒྱས་དུ་བཞིན་དུ། །དད་པས་བྱིན་པ་མི་སྟོན་དམ་བཅའ་བཟུང་། །ལུན་གྲོལ་
 གཉིས་ལ་དད་པས་བྱིན་པ་གནང་། །དར་པོ་ལྡན་པ་མི་རྟག་སྟག་བསྐྱལ་ལའོར་བའི་ཉིས་
 དམིགས་རིག་ །བདག་ཉིད་ལ་མོས་མུང་འདས་ཞི་བར་རྟོགས། །དེས་ནི་དད་པས་བྱིན་
 པ་རི་རབ་ཅམ། །སྟུང་ཀྱང་ཡོན་ནི་གིན་ཏུ་དག་པར་འགྱུར། །གཉིས་པ་གྲོལ་བ་སེམས་ནི་
 རྣམ་གྲོལ་ཆད་མེད་སྟོམས་འཇུག་ན། །དེ་བས་ཡོན་ནི་གིན་ཏུ་དག་པར་འགྱུར། །དག་
 སྟོང་ཁ་དོག་གཟུགས་ལ་གཞོད་བྱེད་པའི། །ཉི་ཆེའི་དཔལ་བར་དག་སྟོར་ལུས་དབྱིབས་
 སུ། །ཁྱུར་བཞིན་ལུང་བཟེད་གོས་སྟན་ལ་སོགས་པ། །ཀྱན་ལས་མེ་འབར་སྟེག་པར་
 བྱེད་པ་ཡོད། །དག་སྟོང་ཚུལ་འཆལ་དེ་ལྟར་སྟེག་པར་འགྱུར། །སེང་གའི་རོ་ནི་སུས་
 ཀྱང་བམི་རུས། །དེ་ཡི་ལུས་གནས་སྟོན་བྲུ་ཁོ་ནས་ཟ། །དེ་བཞིན་ལུ་སྟེགས་ཆོལ་
 བ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། །ང་ཡི་བསྟན་པ་རུབ་པར་བྱེད་མི་རུས། །དག་སྟོང་གཉི་ལྷག་ངས་
 བར་མི་སེམས་པས། །ང་ཡི་བསྟན་པ་རུབ་པར་བྱེད་པར་འགྱུར། །དེ་ཆོ་དག་སྟོང་ནལ་
 འབྱོར་སྟོན་པ་སྟོང་། །མ་དག་དད་བས་སྟུང་ན་མི་རུང་ཞེས། །བབས་གིང་བྲིམ་སོང་དེ་
 ལ་གཞན་དག་འཇུ། །བཙོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཞལ་ནས་དེ་སྟོན་མ་སྟོན་དད་པ་ཅན་དག་གི། །ངང་ཚུལ་
 འདིས་ནི་དགའ་ལྡན་ལྟ་ལྟུལ་སྟེ། །བྱམས་པའི་འདུས་པ་དང་པོའི་གྲངས་ཆུང་འགྱུར། །

དགོན་པར་གནས་པས་ལུས་སྒོག་རྟེན་བཀྱར་དང་། །འདྲུ་འཛིན་ཀྱན་(༤༠བ)ལ་བལྟ་
བར་མི་བྱ་ཞིང་། །དགོན་པ་ཉིད་དུ་རི་དྲགས་འཆི་ལྟར་བསྐྱབ། །དགོན་པའི་ཡོན་ཏན་
སྒྲངས་ཏེ་གནས་བྱ་ཞིང་། །ལོག་འཆོ་སྒྲངས་གིང་ཡང་དག་འཆོ་བ་སྦྱད། །ཡིད་བྱེད་
བརྒྱད་བསྐྱེད་ལྷག་དར་བྱོད་པ་ཡིས། །གཞན་སྦྱོད་དོགས་པས་མ་སྒྲངས་དེ་མ་ཐག །རྩོ་
རྩོ་ལྟ་བུའི་སེམས་ཀྱིས་བརྟན་པར་བྱ། །འདི་ཡན་ཆད་རིན་པོ་ཆེ་ཡུང་པོའི་མདོ་བསྐྱས་
པ་ཡིན།

༥ ། འདི་ཚུལ་བྲིམས་འཆལ་པ་ཆར་གཙོད་པའི་མདོར་འབྱུང་བར། །ལོ་བརྒྱར་མི་
དགོ་བཅུ་སྦྱད་སྟོག་བསགས་ལས། །འཆལ་པས་དད་པས་བྱིན་པ་ཅུང་ཟད་སྦྱད། །དེ་
ནི་སྟོག་ཆེ་འདི་མན་རིན་པོ་ཆེ་ཡུང་པོའི་མདོ། །དེ་ཡིས་རང་ཉིད་ལ། །གཞོད་པ་བྱས་ལྟར་དག་དང་
གཤེད་མས་ཀྱང་། །ཉམས་པར་མི་རུས་དེ་ནི་མདའ་འཕངས་བཞིན། །དཔལ་བར་འགྲོ་
འབྱུང་ཚུལ་བྲིམས་དག་པ་ཡིས། །དད་པས་བྱིན་པ་སྦྱད་པར་བྱའོ་ཞེས། །དགོ་སྦྱོར་
དག་གིས་དེ་ལྟར་བསྐྱབ་པར་བྱ། །

༦ ། ཡབ་སྲས་མཇུག་པར། །ལོང་བ་མ་ལགས་ཅི་ཡི་རྒྱ་ཞིག་གིས། །ལོང་བའི་ཆོག་
གིས་ལམ་གོལ་འཛིན་པར་བབྱིད། །ཐང་ལ་གནས་པ་སྐྱེ་ཞིག་རི་ལྟར་ན། །མགོན་མེད་
ཚུས་འབྱེར་བ་ལ་འདོད་པ་སྦྱེ། །གྲོལ་བ་རི་ལྟ་བུར་ན་བཅིངས་པ་ཡི། །ཆོག་གི་བཙོན་
རར་དེར་ནི་འཇུག་པར་བབྱིད། །ས་མཉམ་གནས་གིང་མ་ལུལ་རི་ལྟར་ན། །ཉམ་
ངར་གནས་ལ་འདོད་པ་བསྐྱེད་པར་བབྱིད། །ས་བདག་འདོད་པ་རྣམས་ལ་ཆགས་
བཅས་གིང་། །འདོད་པའི་ལོངས་སྦྱོད་དག་གི་ཚུས་འབྱེར་བ། །ལོང་བ་ཚུས་འབྱེར་བ་
བཙོན་རར་གནས་པ་དང་། །ཉམ་ངར་གནས་འདྲ་བདག་ནི་དེ་སྟམ་བབྱིད། །ཅེས་སོ། །

༧ ། ལུང་རྩལ་སྦྱེད་སྦྱིང་གཞི་ལས། །སྒྲ་གཙན་ཟེན་མི་རྣམས་ཀྱི་མེ་ལོང་ཅིའི་བྱིར་
སྟམ། །བཙུན་པ་འདི་ལྟར་རང་གི་བཞིན་གྱི་གཟུགས་སོ་སོར་རྟོག་པའི་སྦྱད་དུའོ། །སྦྱོ་

གཙན་ཟིན་དེ་བཞིན་དུ་ཁྱོད་གྱི་ལུས་དང་རག་དང་། ཡིད་གྱི་ལས་ལ་ཡང་དང་ཡང་སོ་
སོར་བརྟག་པར་བྱའོ། །ལས་བདེ་བ་འབྱུང་བ་ཡིན་ན་ནི། སྐྱ་གཙན་ཟིན་ཁྱོད་གྱིས་
དགའ་བ་དང་། མཆོག་ཏུ་དགའ་དེ་ཉིད་གྱིས། ཉིན་མཆོན་དུ་རྗེས་སུ་བསྐྱབ་ཅིང་། དཔ་
བ་དང་གཤམ་བཞིན་གྱིས་མང་དུ་གནས་པར་བྱའོ། །སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་དཔ་བྱེད་ན། །
ལུས་གྱི་ལས་དང་རག་ལས་དང་། །ཡིད་གྱི་ལས་ལ་(༧)ན་མང་དུ་ནི། །སོ་སོར་རྟོག་
ཅིང་སྐྱ་གཙན་ཟིན། །འདི་ལ་ཁྱོད་ནི་སྒྲོབ་བྱེད་ན། །དགེ་བར་འབྱུང་ཞིང་སྤྲིག་མེད་
ཡིན། །

༥ ཡབ་སྐས་མཇུག་བའི་རྒྱལ་པོ་གྲགས་པ་མཐའ་ཡས་གྱི་གཏམ་ལས། འདོད་
བའི་དབང་ཕྱག་རྣམ་པ་ལས། སེམས་ནི་མཁས་པས་བསྐྱོད་བྱས་ཏེ། །ཆོས་གྱི་དབང་
ཕྱག་དགའ་བ་ལ། །སེམས་ནི་ཡང་དག་ཉིད་དུ་བཏང་། །འདོད་བདེའི་དབང་ཕྱག་སྤང་
བྱས་ཤིང་། །ཆོས་གྱི་དབང་ལ་ཡིད་བཞག་སྟེ། །སེམས་འདུལ་བ་ལ་རབ་བསྟེན་ན། །
ཉོན་མོངས་རབ་ཏུ་ཆར་ཆོད་འབྱུང་། །ཉོན་མོངས་ཆར་བཅད་བསྟེན་ནས་ནི། །ལས་གྱི་
ལམ་ཡང་ཆད་པར་འབྱུང་། །ལས་གྱི་ལམ་ནི་ཆད་གྱུར་ནས། །འཇིག་རྟེན་གྱིས་ནི་
མཆོད་རྟེན་འབྱུང་། །འདོད་ལ་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས། །འདོད་བའི་ཉེས་པ་རབ་
བསྟེན་ཏེ། །སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཕན་སེམས་པས། །དེ་ཕྱིར་མཆོད་བའི་རྟེན་ཞེས་
བྱ། །འདོད་བའི་ཉེས་པ་ཐོས་གྱུར་ནས། །མི་ནི་འདོད་བའི་འདོད་ཆགས་ལས། །
སེམས་སྦྱོང་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན། །དེ་ཕྱིར་མཆོད་རྟེན་ཞེས་གྱུར་བྱ། །སེམས་ཅན་
རྣམས་གྱི་སྤར་སྤང་བ། །གང་ཟག་མཆོག་གི་རབ་ཏུ་མཁྱེན། །སྤང་ལ་སེམས་ནི་གྲོལ་
མཛད་པས། །དེ་ཕྱིར་མཆོད་བའི་རྟེན་ཞེས་བྱ། །སེམས་ཅན་རྣམས་གྱི་ཚྭ་སྤང་
པས། །ཤུགས་ཏུ་མཆོག་རབ་མཁྱེན་ཏེ། །ཚྭ་སྤང་ལས་སེམས་ནི་སྦྱོང་མཛད་པས། །དེ་
ཕྱིར་མཆོད་བའི་རྟེན་ཞེས་བྱ། །སེམས་ཅན་རྣམས་སྤང་བའང་། །སེམས་ཅན་ཁ་ལོ་

བསྐྱར་བས་མཁུན། ང་རྒྱལ་དག་ལ་སེམས་སྒྲིང་པས། ཉེ་ཕྱིར་མཚན་པའི་རྟེན་ཞེས་
བྱ། །

༥ ཡང་འཁོར་ལོ་སྐྱར་བའི་གཏམ་ལས། སེམས་ཅན་འདོད་ལ་བསྟན་པ་
ནི། ཕྱིར་ཞིང་སྟེང་པ་འཕེལ་འགྱུར་ཏེ། ཡུལ་ལ་ཉེ་བར་བསྟན་བྱས་ནས། འདོད་
པས་ནམ་ཡང་ངོམས་པ་མེད། སྒྲོམ་དང་མེ་འདྲའི་འདོད་པ་ལ། སྐྱག་བསྐྱལ་བྱུང་བར་
སྐྱས་མཐོང་བ། ཉེ་དག་སྟེང་པ་ཞི་འགྱུར་ཏེ། མེ་ལ་ཚུན་སྐྱགས་པ་བཞིན། ཉེ་འོ་ར་
ལ་རྒྱ་དང་གསུམ་ཀ་བཅོམ་ལྡན་འདས་སོ། །

༦ གང་པོས་ཞུས་པར། གང་ཞིག་གིས་ལུང་སྟོང་(༧)བྱུང་དང་། སྐྱགས་
མཚམས་བཞི་པོ་དག་ནས་ནི། མི་གཙང་དུག་གི་བུམ་ཐོགས་ནས། མགོ་བོའི་སྟེང་དུ་
སྐྱགས་བྱུར་ནས། སྐྱ་སྐྱོན་སྐྱས་ནི་ལེན་བྱེད་ཅེས་བརྟགས་ན་འགའ་ཡང་མི་མཐོང་ངོ། ཉེ་ཕྱིར་
བདག་ནི་ཁོང་སྟེང་སེམས་མི་བསྐྱེད་ལ་སྐྱེ་བར་ཡང་མི་འགྱུར་ངོ། ཚོས་གང་ཞིག་ནི་བདག་དང་བདག་
གི་བར་ཡིན་ཞེས། བརྟགས་པ་ན་བདག་དང་བདག་གི་བ་འགའ་ཡང་མི་མཐོང་ལ་འདི་
ལ་སྐྱ་ཞིག་ཞེ་སྟངས་སྟུང་དུ་བསམ་པར་བྱའོ། ཉེ་ལྟར་བསམ་པ་ན་ཞེ་སྟངས་སྐྱེ་བ་ལ་ཤར་ཕྱིན་སྒྲོམ་ལུགས་
ཀྱང་། དེ་ཀ་ཡིན་པ་སོགས་གསལ་ལ་ཞིབ་པར་གསུངས་སོ། ཉན་བཅོམ་འགྲུས་ཅོམ་པར་བྱེད། གཞོན་པ་
བྱས་ནས་བདག་ལ་ཉེས་པ་ཅི་ཡོད་བདག་གིས་ཁྱོད་ལ་གཞོན་པ་ནི་བྱས་ཅེས་སྒྲ་བའི་མི་བྱེད་དོ། ཉེ་ཕྱིར་ངན་
སེམས་ཀྱིས་གཞན་ལ་བཏུ་བར་ཡང་མི་བྱེད། སྒྲོན་གྱི་ལས་ལས་ཀྱུར་གཤེས་པས། རྣམ་
སྒྲིན་འདི་སྟོང་སྟུང་དུ་གཤེས། སྒྲོན་དང་སྐྱག་བསྐྱལ་དངོས་པོ་འདི། གཞན་གྱིས་བྱས་
པ་མ་ཡིན་གྱི། འདི་ནི་ངེས་པར་ལས་གྱི་རྒྱུ། ཡུན་རིང་ལོན་ཀྱང་ཆུད་མི་ཟད། །
གལ་ཏེ་ངན་པའི་ལས་བྱས་ན། ཕྱིས་ཀྱང་སྐྱག་བསྐྱལ་སྟོང་འགྱུར་ན། ཅི་འདྲི་ཕྱིར་
དངོས་པོ་ངན་པ་ཡིས། ཉེ་དག་ལ་ནི་གཞོན་བྱ་སྟུང་། གལ་ཏེ་འགའ་ཞིག་མེ་ཏྲག་
སྒྲོས། སྟེང་བ་དང་ཟས་གོས་རྟེན་པ་མཚོག་དང་བཀུར་སྟེ་དམ་པ་དག་གིས་བདག་མཚོག་ཀྱང་། སྟེང་

བ་དང་དེ་དང་མཐུན་པའི་གཏམ་སྒྲུབ་ཡང་མི་བྱ་ཉོན་མོངས་རྣམས་ལ་སྟེང་པ་འདི་ཕྱི་ལ་དབུ་ལ་དགའ་ཞིང་། །
 ཞེས་ཡང་འདི་ལས་བྱུང་བས། བདག་གིས་དུག་གསུམ་གང་གིས་ཆེས་སྤྱུང་བར་མི་བྱའོ་སྒྲུམ་དུ་བསམ་གསུངས། སྤྱི་
 ཆགས་པ་མི་སྦྱོད་པར། རྗེས་སྤྱི་ཆགས་པ་མི་སྦྱོད་པར། །ཆགས་སྤང་མིན་པར་གནོས་པ་དང་ཡན་
 འདོགས་པ་གཉིས་ཀ་སྟོན་ལས་གྱུར་པར་གྲེས་ནས་མཉམ་པར་བསྒྲོམ་པ་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུམ། །བྱམས་སྤང་
 དག་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་མིན་པས། །རྟག་ཏུ་བཏང་སྒྲུམས་སྦྱོད་པར་བྱེད། །སྤྱི་བྱིན་
 སྤྱི་མི་ལེན་བྱེད་ཅིས། །ཆོས་རྣམས་ཡང་དག་རྟོག་པར་བྱེད། །སྟོང་པས་བྱིན་ཞིང་སྟོང་
 ལེན་ན། །སྤྱི་གཞན་ནང་རང་དང་གཉིས་ཀ་སྟོང་པས་ན། །སྟོང་ལ་བྱིན་དང་ལེན་མེད་
 པས། །ཐམས་ཅད་ཀྱན་ལ་བདག་གམ་གཞན་ཞེས་པ་མེད་དོ། །སྟོང་ལ་འདོད་ཆགས་བྲལ་བ་
 མེད། །སྟོང་ལ་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་ཡང་མེད། །ཁ་ཅིག་ལུས་ཀྱི་ཡན་ལག་གཅོད། །ཁ་
 ཅིག་བྱིན་ནི་བྱན་གྱུར་ནས། །མཛོད་པ་དག་ནི་བྱས་གྱུར་གྱང་། །དགའ་དང་མི་དགའ་
 ཡོང་མི་བྱེད། །རྟོན་པ་ཐོབ་གྱུང་དགའ་བ་མེད། (༤༩ན)ཁ་ངན་བྱས་གྱུང་ཁོང་མི་
 བྱོ། །འདི་གཉིས་སྦྱིབ་པ་ཡིན་པས་ན། །སངས་རྒྱས་ཡང་དག་ལམ་མིན་ཞེས། །རྟག་ཏུ་
 སྟོང་དབེན་བསྒྲུམས་པས་ན། །སྦྱིབ་པ་རྣམས་ནི་སྟོང་བར་བྱེད། །རབ་ཏུ་བྱུང་ལ་རྟག་
 མོས་པས། །རྟག་ཏུ་རབ་ཏུ་བྱུང་བར་འགྱུར། །རི་དང་ནགས་ཚལ་གནས་མོས་པས། །
 ཡོན་ཏན་འབྱུང་གནས་འཕེལ་བར་བྱེད། །དབེན་པར་གནས་ལ་བསྟེན་བྱེད་པ། །
 འདོད་ལཱ་ཆགས་པ་ཡོངས་སྤྱོད་། །དེ་ནས་འདྲུ་འཛི་མེད་པས་ན། །དག་ཆོས་རྒྱུན་
 ནི་ཉམས་མི་འགྱུར། །ལན་ཚུན་དུ་ཞིང་གཏམ་འདྲ་དང་། །ཆོག་གིས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་
 པས་ན། །སྟོང་དབེན་ཉེར་ཞི་དབེན་པ་ལས། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་
 བསྒྲུགས། །དེ་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས། །རྟག་པར་ཡོངས་སྤྱོད་བསྟེན་བྱ་
 ཞིང་། །གྲོང་ཁྱེར་ལ་ནི་ཆགས་མི་བྱ། །བསྟེན་ན་རྟོན་སེམས་སྦྱེ་བར་འགྱུར། །རྟོན་
 པ་ཐོབ་ན་རབ་ཏུ་དགའ། །སྟོང་པར་གྱུར་ན་ཕྱང་ན་སྦྱེ། །དེ་ཡིས་སངས་རྒྱས་མཛོད་

བྱས་ཀྱང་། །མཚན་པ་བྱས་ཞེས་མི་བརྗོད་དོ། །དེ་འདྲའི་ཉེས་དམིགས་སྒྲིང་འདོད་
ན། །རྟེན་པ་ནམས་ནི་སྒྲིང་བར་བྱ། །སྤངས་ནས་གནས་དབེན་རབ་གནས་ནས། །སྒྲིང་
པའི་ཚས་ནི་བསྐྱམ་པར་བྱ། །སྒྲིན་བསྐྱལ་གྲངས་མེད་འདས་པ་ན། །རྒྱལ་བ་མི་རྩ་ལྟན་
ན་ཕྱོད། །ལོ་ལོ་དུག་ཅུར་བཞུགས་ཤིང་འདུས་པ་གསུམ། །འཕྱས་པ་རེ་རེར་བྱེ་བ་བརྒྱད་ཅུ་
ནི། །དག་བཅོམ་ལ་བཞོད་འདས་རྗེས་སུ། །ལོ་ནི་ལྷ་བརྒྱར་དམ་ཚེས་གནས། །བདེ་
གཤེགས་འདས་འག་ལོ་བརྒྱའི་རྗེས། །ཁྱིམ་པ་རབ་བྱུང་མཐུན་འགྱུར་ཞིང་། །སོ་ནམ་ཉི་
ཚོང་དག་ལ་བརྩོན། །རྒྱལ་བུ་དར་མ་བྱི་ཡིས། །རབ་བྱུང་ཚས་བཅའ་དག་བཅོམ་
ཆེ། །ཤིན་ཏུ་བརྟན་པའི་བྲག་ལྷག་གི། །དོས་ལ་བྲིས་པའི་ཡི་གེ་མཐར། །ཡི་གེ་ནི་
འདིམ། །འདོད་པའི་རོ་ནི་མྱངས་པའི་བྱིར། །འཁོར་བ་དག་ནི་རྒྱན་མི་གཅོད། །དག་ནི་
གསོས་ནས་དུར་བྱོད་འཇུག། །དོན་མེད་སྟུག་བསྐྱལ་མང་པོ་སྒྲིང་། །ལུས་འདི་མི་གཙང་
རོ་དང་འདྲ། །བྲག་(༤༡བ)དགུ་ནས་མི་གཙང་འཛག། །སྒྲིན་བུ་མི་གཙང་མོས་པ་
བཞིན། །སྒྲིན་པོ་ལུས་སྒྲིང་དེ་དང་འདྲ། །ཡང་དག་མ་ཡིན་ཀྱན་རྟོག་པ། །དེ་ནི་འདོད་
ལཱའི་རྩ་བ་ཡིན། །མཁས་པ་དག་ནི་མི་རྟོག་པས། །འདོད་ལྷ་དག་ནི་འགག་པར་
འགྱུར། །ལོག་རྟོག་ལས་ནི་འདོད་ཆེན་སྒྲིས། །འདོད་ཆེན་ལས་ནི་ཉོན་མོངས་སྒྲི། །
ཡང་དག་དྲན་ལ་ཞེན་མེད་པས། །ཉོན་མོངས་ལྟག་མའང་ཟད་པར་འགྱུར། །དེ་དོན་
ཡིད་ལ་བྱས་པ་དང་། །དར་མ་བྲིས་ཤེས་ལྷ་རྟེན། །དེས་བསྟན་པ་དར་བྱས་དུས་བྱེད་
ཆོ། །སྒྲིན་ལམ་ཁྱིད་བར་གིས་དག་སྒྲིང་དྲན་ཐོབ་ཅེས་པར་གྱུར། །དེས་བསྟན་པ་དར་བ་བྱས་དག་
འདུན་ཁྱི་སྒྲི་ཚན་པ་གཉིས་གྱུར། །སྒྲིན་ཁྱི་དར་མ་ཁྱིང་ཡིན་མ་སྒྲིས་སངས་རྒྱས་གཤེགས་ནས་ལོ་བཞི་
བརྒྱའི་ཆོ། །ཡང་དེ་དག་སྒྲིང་ཡེ་གེས་ཞེས་པར་འགྱུར་ཉེ་བསྟན་པ་སྒྲིལ། །ལོ་ལྷ་བརྒྱར་བ་ན་ཡང་དེ་
རབ་ཏུ་འདྲེན་པ་བྱ་བ་ཡི། །རྟེན་ཀྱས་བསྟན་པ་རྒྱ་ཆེར་སྒྲིལ། །ཆོས་མའི་གྲངས་ཀྱན་དེ་མིན་ཅེས་
ཆོ་ལ་དེ་རྗེས་སུ། །བསྟན་པ་འདར་ཅུབ་གྱུར་དེ་ཡིས་ནི། །བྱང་སེམས་བཞོད་ཀྱན་མཐོ་

རིས་ཐོབ། །ངས་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས། །སྤྱད་པར་བྱ་བའི་ཆོས་དག་ནི། །
 སྦྱོན་པ་བཏང་བས་རབ་དགའ་ཞིང་། །འགྱོད་པ་མེད་པ་ཡིན་ཞེས་བཤད། །དེ་ལ་
 དགའ་བ་གང་ཞེན། །དགའ་བས་ལུས་ཀྱན་བྱབ་པ་ཡིན། །རྟག་ཏུ་དགའ་སེམས་འདི་
 ཡིས་ནི། །བྱང་ཆུབ་ལམ་ནི་སྤྱད་པར་བྱ། །སྒྲོང་བ་དག་ནི་མཐོང་གྱུར་ན། །སངས་རྒྱས་
 འདུ་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་དེ། །དེ་རིང་འདིར་ནི་ཡིད་འོངས་པས། །བདག་ལ་བྱང་ཆུབ་ལམ་
 ཡང་བྱིན། །བདག་ནི་འདི་ཡི་དབང་གིས་ན། །རྣམ་དག་ཞིང་ནི་ཐོབ་པར་འགྱུར། །རྟོན་
 པ་ཆེན་པོར་རབ་རྟོན་བཅས། །དགའ་བས་ལུས་ཀྱན་བྱབ་ནས་ནི། །དངོས་པོ་གཞན་
 ལ་མོས་མི་བྱ། །བཙམ་ལྷན་འདས་ལྷ་བྱ་བྱབ་པར་སྦྱོན་དྲང་སྦྱོང་བཟོད་སྟོབས་གྱུར། །དེ་ཆེ་མི་
 བརྒྱ་སྟོང་དག་གིས། །འགྲོ་འཆག་ཉ་ལ་འདུག་ཀྱན་ཏུ་སྦྱོས། །མི་གཙང་གཏོར་ཞིང་ཀྱན་
 ཏུ་བྱུགས། །ལོ་ནི་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་འདས། །ཀྱན་ཏུ་མི་ཁྲི་བདག་ལ་ནི། །ཉིས་པ་ཅི་
 ཡོད་མི་ཟེར་ལ། །སེམས་ལ་འགྱུར་བ་ནམ་ཡང་མེད། །(༤༣)པན་དང་ལེགས་པར་
 བྱས་པ་ལས། །དེ་ནི་ལེགས་སྒྲམ་མི་སེམས་ཤིང་། །གཞོད་ལ་ཉིས་སྒྲམ་སེམས་པའང་
 མེད། །ལོངས་སྦྱོད་རྣམ་མང་ཅི་ཡོད་ཀྱང་། །སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་སྒྲམ་གྱི། །
 བདག་གི་ཡིན་སྒྲམ་ནམ་ཡང་མེད། །དེ་ཡན་གང་པོས་ཞུས་པའི་མདོའོ། །

༥ ། ཡུལ་འཁོར་སྦྱོང་། །ལུས་དང་སྟོག་ལ་བལྟ་བ་དང་བཅས་པ་ལ་ཆོས་ཡོངས་སུ་
 འཆོལ་བ་ཞེས་ང་མི་སྦྱོའོ། །བྱི་མའི་དགེ་སྦྱོང་བསྟན་པ་འཛིག་པ་དག །མཛེ་ཅན་རྣམས་
 རུམ་ལག་རུམ་རབ་ཏུ་འབྱིན། །དེ་དག་རྟོན་པ་ཆོལ་གྱི་ཆོས་མི་ཆོལ། །ཞེས་གསུངས་
 སོ། །

༦ ། འཕགས་པ་ལྷག་པའི་བསམ་པ་བསྐྱལ་བ་ལས། །བཙམ་ལྷན་འདས་ལ་བྱང་
 ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་བྱམས་པས་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །བཙམ་ལྷན་འདས་
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐེག་པའི་གང་ཟག་ཆོས་དུ་དང་ལྡན་ན། །ལྷ་བརྒྱ་པ་ཐ་མ་པ་དམ་

བའི་ཚོས་རྣམ་པ་འཛིག་པའི་ཚོ། མ་རྣམས་ལ་བདེ་བར་ཡོངས་སུ་ཐར་བར་འགྱུར་བ་
 ལགས། བྱམས་པ་རན་སེམས་ཟང་ཟིང་དང་བཅས་པ་ལ་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་
 བར་བྱེད་པ་ཞེས་མི་སྤྲོད། །བསྟེན་བཀྱར་ལྟར་ལེན་ཅིང་ལུས་ཀྱི་བསྟེན་བཀྱར་གྱི་བདེ་
 བའི་སྒྲགས་པས་སྒྲགས་པར་གྱུར་པ་ལ་ཡན་པའི་དངོས་པོ་ཉིད་དུ་མི་སྤྲོད། །དེ་ཅིའི་
 ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ནི་ལུས་ལ་བདེ་བར་བསྟེན་བཀྱར་བྱ་བའི་ཕྱིར་འཁོར་སྤྱད་པར་ཟད་ཀྱི།
 ཅན་ཏན་ཏུ་སྒྱབ་པ་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་ནི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བྱམས་པ་རན་སེམས་
 འཚོས་པ་ལ་དགོན་པ་ན་གནས་པ་ཞེས་མི་སྤྲོད། །དེ་བཞིན་དུ་བསོད་ནམས་ཆུང་དུ་ལ་
 འདོད་པ་ཆུང་བ་ཞེས་སྤྲོད། །ཁ་ཟས་བཟང་པོ་འདོད་པ་ལ་བསོད་སྟོམས་པ་ཞེས་མི་
 སྤྲོད། །གོས་སྒྲག་གུ་འདོད་པ་ལ་ཕྱག་དར་ཁྲོད་པ་ཞེས་མི་སྤྲོད། །ཁྱིམ་པ་དང་རབ་ཏུ་
 བྱུང་བ་འདྲེས་པ་མ་འཛིངས་པ་ཞེས་མི་སྤྲོད། །གཞི་སྒྱུ་ཅན་ལ་སངས་རྒྱས་འབྱུང་བ་དང་
 སྤྱད་པ་ཞེས་མི་སྤྲོད། །གཞན་གྱི་འབྲུལ་པ་འཚོལ་བ་ལ་རྣལ་འབྱོར་ལ་བརྩོན་པ་ཞེས་
 མི་སྤྲོད། །ཁོང་ཁྱོད་མང་བ་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ལུང་པོ་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཞེས་མི་སྤྲོད། །
 ར་རྒྱལ་ཅན་ལ་མང་དུ་(༧༩བ)ཐོས་པ་ཞེས་མི་སྤྲོད། །ཡོན་གནས་དམ་པ་ལ་ཟང་ཟིང་
 མ་བཏབ་ཡོངས་སུ་གཏོང་བ་ཞེས་མི་སྤྲོད། །ལན་དུ་པན་འདོགས་སུ་རེ་བ་ལ་བསྐྱུ་བའི་
 དངོས་པོ་ཞེས་མི་སྤྲོད། །རྟེན་པ་དང་བཀྱར་སྟེ་ལ་ཆགས་པ་ལ་ལྷག་པའི་བསམ་པ་
 ཡོངས་སུ་དག་པ་ཞེས་མི་སྤྲོད། །མ་དད་པ་མང་བ་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཞེས་མི་སྤྲོད། །པ་
 རོལ་ལ་གཤེ་བར་བྱེད་པ་ལ་བསྐྱབ་པ་འདོད་པ་ཞེས་མི་སྤྲོད། །འཛིག་རྟེན་པའི་གསང་
 སྒྲགས་ལ་བརྩོན་པ་ལ་ཚོས་ལ་དགའ་བ་ཞེས་མི་སྤྲོད། །སྟོང་པ་ཉིད་ལ་མི་བརྩོན་པ་ལ་
 དེས་པར་འབྱུང་བ་ཞེས་མི་སྤྲོད། །མཐུ་མེད་པ་ལ་བཟོད་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཞེས་མི་
 སྤྲོད། །མ་གཅོས་པ་ལ་བཟོད་པའི་སྟོབས་ཀྱི་གོ་ཆ་ཅན་ཞེས་མི་སྤྲོད། །རང་བཞིན་གྱིས་
 འདོད་ཆགས་ཆུང་བ་ལ་ཆོངས་པར་སྤྱོད་པ་ལ་གནས་པ་ལ་དགའ་བ་སྤྱོད་པ་ཞེས་མི་

སྒྲུའོ། །ལྷག་པའི་བསམ་པ་ཡོངས་སུ་དག་པ་ལ་སོགས་པར་ལྷུང་བར་འགོ་བ་ཞེས་མི་
སྒྲུའོ། །ཞེས་རབ་སྒྲུང་པ་ལ་འཛིངས་པར་སྒྲུང་བ་ཞེས་མི་སྒྲུའོ། །ཐབས་དང་ལྷན་པར་
གྱུར་པ་ལ་གཡོ་སྒྲུ་ཅན་ཞེས་མི་སྒྲུའོ། །རྟེན་པ་དང་བཀྱར་སྟེ་མི་འདོད་པ་ལ་རྟེན་དུ་སྒྲུ་བ་
ཞེས་མི་སྒྲུའོ། །དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་བསྐྱེད་པར་འདོད་པ་ལ། ལུས་དང་སྟོག་ལ་ཆགས་
བ་ཞེས་མི་སྒྲུའོ། །ང་ནི་སེམས་ཁུམ་པ་ལ་ང་རྒྱལ་མེད་པ་ཞེས་མི་སྒྲུའོ། །བྱམས་པ་
ལེགས་པར་སྒྲུ་བ་གང་ཅི་ཡང་རུང་བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་
གསུངས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱམས་པ་དེ་ལ་གང་ཟག་ལ་སྤང་བའི་བྱིར། འདི་དག་ནི་
སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྒྲོབས་པ་དོན་དང་ལྷན་པ་དང་། ཆོས་དང་ལྷན་པ་
དང་། ཉོན་མོངས་ཟད་པར་བྱེད་པ་དང་། ཐར་པའི་ཕན་ཡོན་སྟོན་པ་སྟེ་བཞི་པོ་དེ་དག་སྒྲོང་ཞིང་། དེ་དག་གྲུས་
པ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པ་དེས་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་སྒྲོབས་པ་ཐམས་ཅད་
སྤངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་སྤངས་ནས་ཆོས་ཀྱི་ཕོངས་པར་འགྱུར་བའི་ལམ་མངོན་པར་
འདུ་བྱེད་པས་ངན་སོང་དུ་འགོ་བར་འགྱུར། བྱམས་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་
དཔའ་ཆེན་པོས་རྟེན་པ་དང་། བཀྱར་སྟེ་ནི་འདོད་ཆགས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་པར་བརྟག་
པར་བྱའོ། །རྟེན་པ་དང་བཀྱར་སྟེ་ནི་དྲན་པ་འཛོམས་(༤༤ན)པར་བྱེད་པར་བརྟག་པར་
བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྒྱུར་ཏེ། རྟེན་པ་དང་མ་རྟེན་པས་ཁེངས་པ་དང་འདུད་པར་བརྟག་
པར་བྱའོ། །གཏི་ལྷག་བསྐྱེད་པར་བརྟག་པར་བྱའོ། །བདག་གི་དོན་སྒྲུབ་པ་ལ་ཁྱིམ་ལ་
སེར་སྒྲུ་བྱེད་པ་དང་ཆགས་པར་བྱེད་པར། གཡོ་བསྐྱེད་པར། འཕགས་པའི་རིགས་
བཞི་ཡོངས་སུ་སྒྲོང་བས་ངོ་ཆ་མེད་པ་དང་ཁྱེལ་མེད་པ་བསྐྱེད་པར། སངས་རྒྱས་ཐམས་
ཅད་ཀྱིས་མ་གནང་བར། ང་རྒྱལ་དང་རྒྱགས་པ་དང་དྲེགས་པ་བསྐྱེད་པར། སྤང་མ་
རྣམས་ལ་ཁྱད་དུ་གསོད་པར། བདུད་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ། གཅིག་ཏུ་བག་མེད་རྩ་བ་ཡིན་པར།
དགེ་བའི་རྩ་བ་འཕྲོག་པར། སྒྲོག་དང་འཁོར་ལོ་ལྟེ་འབབ་པ་ལྟ་བུར། སྒྲགས་པ་མང་

པོས་སྒྲགས་པར། མཛེལ་བཤེས་ཀྱི་བྱིམ་དང་སྒྲོང་མོ་སྟེར་བའི་བྱིམ་ལ་བལྟ་བར། ཡིད་
མི་བདེ་བ་བསྐྱེད་པར། སྒྲོ་ནམ་པར་འབྱུལ་བར་བྱེད་པ། རྒྱག་པའི་དངོས་པོ་འབྱུར་
བར་བྱེད་པའི་བྱིར་བྱ་རན་བསྐྱེད་པར། དྲན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་བཞི་བརྟེན་པར་བྱེད་
པར། དཀར་པོའི་ཆོས་ཉམས་ཁུང་བར་བྱེད་པར། ཡང་དག་པར་སྒྲོང་བ་བཞི་ཡོངས་སུ་
ཉམས་པར་བྱེད་པར། བ་རོལ་གྱི་དད་པའི་བར་ཆད་བྱེད་པར། རྒྱ་འབྱུལ་དང་མཛོན་
པར་ཤེས་པ་ཉམས་པར་བྱེད་པར། སྒྲར་བཀྱར་སྟེ་བྱེད་པ་ལ་བྱིས་བཀྱར་སྟེ་མི་བྱེད་
པར། མི་མཛེལ་བ་དང་གནས་པར་བྱེད་པར། མཛེལ་བ་སྒྲོང་བར། བ་རོལ་འབྲིད་པའི་
བྱིར་སྐྱད་འཛོང་མ་དང་འབྲ་བར། བསམ་གཏན་དང་ཆད་མེད་པ་ཡོངས་སུ་སྒྲོང་བར།
སེམས་ཅན་དཔུལ་བ་དང་དྲུད་འགྲོའི་སྐྱེ་གནས་དང་གཤིན་རྗེའི་འཇིག་རྟེན་དུ་ལྷུང་བར་
བྱེད་པར། ལྷ་བྱིན་དང་ལྷག་སྒྲོད་ཀྱི་ཆོག་དང་མཐུན་པར་བརྟག་པར་བྱའོ། །བྱམས་པ་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྟེན་པ་དང་བཀྱར་སྟེ་ལ་ཉེས་དམིགས་གང་དག་བརྟག་པར་བྱ་
བ་ནི་འདི་ལྟ་བུ་དག་གོ། །བརྟགས་ནས་ཀྱང་འདོད་པ་ཆུང་བར་བྱའོ། །ཡོངས་སུ་གདུང་
བར་ནི་མི་བྱའོ། །

དེ་ཅིའི་བྱིར་ཞེན། བྱམས་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འདོད་པ་ཆུང་བ་ལ་སྒྲོན་འདི་
དག་མེད་པའི་བྱིར་ཏེ། དེའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ནམས་ལ་བར་ཆད་མེད་པ་ཡིན།
(༤༤བ)བྱིམ་པ་དང་རབ་དྲུབ་བ་དག་ཡིད་འབྱུང་བ་མི་འབྱུར་བ་ཡིན། ལྷ་དང་མི་
ནམས་ཡོངས་སུ་དགའ་བར་བྱ་བའི་བྱིར། གནས་པས་རྗེས་སུ་བསྐྱུང་བར་འོས་པ་ཡིན།
རན་འགྲོ་ལོག་པར་ལྷུང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྒྲག་པ་མེད་པ་ཡིན། རྟིག་པ་དང་བྲལ་
བས་ཟིལ་གྱིས་མི་ནོན་པ་ཡིན། བདུད་ཀྱི་ཡུལ་ལས་ཡོངས་སུ་གྲོལ་བས་མི་འཕྲོགས་པ་
ཡིན། རྒྱག་བསྐྱལ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མི་ཚུགས་པ་ཡིན། ལྷ་དང་མི་ནམས་ཀྱིས་མཛོན་
པར་འདོད་པར་བྱ་བ་ཡིན། བསམ་གཏན་ལ་གོམས་པར་བྱེད་པར་གནས་པས་གསལ་

བཡིན། གཡོ་དང་སྐྱུ་སྐྱངས་པ་དང་། འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལྡེ་ལ་སྐྱོན་དུ་བལྟ་བས་བག་
 ཡོད་པ་ཡིན། འཕགས་པའི་རིགས་ལ་གནས་པས་རི་སྐད་སྐྱུས་པ་དེ་བཞིན་བྱེད་པ་
 ཡིན། མཁས་པ་རྣམས་དང་ཚངས་པར་མཚུངས་པར་སྐྱོད་པ་རྣམས་གྱིས་འདོད་པ་ཡིན་
 ཏེ། དུམས་པ་ཕན་ཡོན་འདི་དག་གཤམ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་
 པོ། མཁས་པ་རྟེན་པ་དང་བཀྱར་སྟེ་ཡོངས་སུ་སྐྱངས་པས། རྟེན་པ་དང་བཀྱར་
 སྟེ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་སྐྱང་བའི་བྱིར། ལྷག་པའི་བསམ་པས་འདོད་པ་ཆུང་བ་ལ་
 གནས་པར་བྱ་ཞིང་། འདོད་པ་ཆུང་བ་ཀྱན་ཏུ་བསྟེན་པར་བྱའོ། །འདོད་ཆགས་སྐྱངས་
 ཤིང་ཞེ་སྤང་རབ་སྐྱངས་ནས། རྣལ་འབྱོར་ཅན་ནི་འདུ་འཛིན་མི་གནས་ཏེ། །དེ་ནི་དེ་ལ་
 གཞོལ་ཞིང་དེ་ལ་འབབ། །ཉེས་པ་དེས་ན་དགའ་བར་བྱེད་མི་འགྱུར། །ཞོད་དང་འགྱོད་
 དང་དེ་བཞིན་རྣམ་རྟོག་པ། འདི་དག་ཐམས་ཅད་འདུ་འཛིན་རྣམས་ལས་བྱུང་། །སྦྱིང་བོ་
 མེད་པའི་འདུ་འཛིན་སུ་བྱེད་པ། །དེ་ནི་ལང་ལོང་སྐྱོད་ཅིང་མ་བསྐྱམས་ཡིན། །བྱིས་པ་
 དག་ནི་འཛིག་རྟེན་སྐྱེ་ལ་དགའ། །བྱིས་པ་དེ་དག་མཆོག་གི་གཏམ་ལས་ཉམས། །ཞེ་
 སྤང་འཕེལ་ཞིང་རྣམ་རྟོག་གས་ཀྱང་ཆེ། །ཉེས་པ་དེས་ན་དེ་ལ་མི་ཆགས་སོ། །རིགས་པ་
 མ་ཡིན་སྐྱེ་ལ་དགའ་སྦྱིད་ནས། །དག་སྦྱོང་ཐོས་པ་རྣམ་པར་འཕེལ་མི་བྱེད། །དེ་ལྟ་བས་
 བ་མི་རིགས་སྐྱེ་སྦྱོང་ལ། །ཆོས་ལ་རྟག་ཏུ་དགའ་བ་ཐོབ་པར་གྱིས། །ཐོས་པས་རྒྱགས་
 བས་གྱུས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། །རྣམ་པར་འགྱོད་པའི་སྐྱེ་བ་རྣམས་ལ་ཆགས། །བརྗེད་
 པར་འགྱུར་ཞིང་གཤམ་བཞིན་མེད་པར་(༤༥ན)འགྱུར། །སྐྱེ་ལ་དགའ་བའི་ཉེས་པ་འདི་
 དག་གོ། །ནང་གི་སེམས་ལས་ཤིན་ཏུ་རིང་བར་འགྱུར། །ལུས་དང་སེམས་ཀྱང་རབ་
 སྐྱངས་མ་ཡིན་འགྱུར། །ཁེངས་པ་དང་ནི་འདུད་པ་མང་བར་འགྱུར། །སྐྱེ་ལ་དགའ་བའི་
 ཉེས་པ་འདི་དག་གོ། །བྱིས་པ་དམ་པའི་ཆོས་སམ་རབ་ཏུ་ཉམས། །སེམས་ནི་མི་གཉེན་
 ཤིན་ཏུ་རྒྱབ་པར་འགྱུར། །ཞི་གནས་ལྷག་མཐོང་དག་དང་ཤིན་ཏུ་རིང་། །སྐྱེ་ལ་དགའ་

བའི་ཉེས་པ་འདི་དག་གོ། ཏྲག་ཏུ་སྒྲུ་མ་དག་ལ་གྲུས་པ་མེད། །སྒྲགས་པའི་གཏམ་དག་
 ལ་ནི་དགའ་བ་བསྐྱེད། །སྒྲིང་བོ་མེད་ལ་དགའ་ཞིང་གེས་རབ་ཉམས། །སྒྲུ་ལ་དགའ་
 བའི་ཉེས་པ་འདི་དག་གོ། །དེ་ནི་ལྷ་ཚོགས་ནམས་གྱིས་མི་བཀྱར་ཞིང་། །དེ་ཆེ་དེ་ལའང་
 འདོད་པ་མི་བསྐྱེད་ལ། །སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་ལ་ཉམས་འགྱུར་ཏེ། །སྒྲུ་ལ་དགའ་བའི་
 ཉེས་པ་འདི་དག་གོ། །གང་ཟག་ལུས་ནི་མཛོན་སུམ་མང་ཡོད་པ། །མཁས་པ་དེ་དག་
 གིས་ནི་སྒྲུ་བར་འགྱུར། །དེ་ཡི་སྒྲོག་ནི་དོན་མེད་འགྱུར་བ་སྟེ། །དེ་ནི་དེ་ལྟར་གཞི་
 འགྱུར་དུ་ངེས། །དེ་ནི་ནམ་ཡང་སྒྲོ་བརྟན་མི་འགྱུར་ཏེ། །སྒྲུ་ལ་དགའ་བའི་ཉེས་པ་འདི་
 དག་གོ། །གར་ལ་བལྟ་བའི་ཁྱོད་ན་འདུག་པ་ཞིག །དཔའ་བོ་གཞན་གྱི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་
 པ་བཞིན། །བདག་ཉིད་ནན་ཏན་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་སྟེ། །སྒྲུ་ལ་དགའ་བའི་ཉེས་པ་
 འདི་དག་གོ། །དེ་ཡི་སེམས་ནི་ན་བའི་ནམ་གེས་ལ། །རབ་ཏུ་ཆགས་གིང་སྒྲས་རྒྱགས་
 གེས་རབ་ཉམས། །ལོག་པར་སེམས་ཞིང་ལམ་ངན་འགྲོ་བར་འགྱུར། །སྒྲུ་ལ་དགའ་
 བའི་ཉེས་པ་འདི་དག་གོ། །དེ་ནི་གཡོ་ལྷན་ཡང་ཞིང་རེ་ཆད་འགྱུར། །ཕྱི་ཕྱིར་ཞིང་ནི་ནམ་
 བར་འགྱེད་པ་ཚུམ། །འཕགས་པའི་དམ་པའི་ཚོས་ལས་རབ་ཏུ་ངེད། །སྒྲུ་ལ་དགའ་
 བའི་ཉེས་པ་འདི་དག་གོ། །མཐུ་ཆུང་བསྟེ་སྟང་གིས་ནི་དགར་འགྱུར་ཏེ། །མི་གེས་ལྷན་
 པ་གཡོ་ཞིང་འགྱུར་བ་ཡི། །སྒྲེལ་ལྟར་དེ་ཡི་སེམས་ནི་གཡོ་བར་འགྱུར། །སྒྲུ་ལ་དགའ་
 བའི་ཉེས་པ་འདི་དག་གོ། །རང་གི་སེམས་ནི་གེས་པས་དམན་པའི་བྱིར། །ཚོངས་པ་དེ་
 ནི་གཞན་གྱི་དྲིང་ལ་འཛོག། །དེ་ནི་ཉོན་མོངས་སྒྲོགས་གྱི་དབང་དུ་འགྲོ། །སྒྲུ་ལ་དགའ་
 བའི་ཉེས་པ་འདི་དག་གོ། །མིག་ཀྱང་འབྲུལ་ཞིང་(༤༥)དེ་བཞིན་ན་བ་འབྲུལ། །སྒྲ་
 ཡང་འབྲུལ་ཞིང་དེ་བཞིན་སྟེ་ཡང་འབྲུལ། །ཡིད་ཀྱང་འབྲུལ་ཞིང་ལུས་ཀྱང་འབྲུལ་བར་
 འགྱུར། །སྒྲུ་ལ་དགའ་བའི་ཉེས་པ་འདི་དག་གོ། །ཡུན་རིང་དུས་ནས་སྒྲུ་ལ་དགའ་བས་
 བ། །དེ་ནི་བདག་ཉིད་དག་པ་མི་ཐོབ་བོ། །གང་ཞིག་རྒྱགས་དང་གཉིད་ལ་དགའ་

འགྱུར་བ། །དེ་ཡི་ལུས་ནི་ག་ཆེ་མཐེགས་མ་ཡིན། །ལེ་ལོ་དེ་ཆེ་སྒྲུན་ཞིང་མཐུན་མི་
བྱེད། །དེ་ཡི་མདོག་ཀྱང་དག་པར་མི་འགྱུར་རོ། །གང་ཞིག་སྤྲུགས་དང་གཉིད་ལ་
དགའ་འགྱུར་བ། །ཁ་ཟས་ཉམས་པས་ལྷོ་ནི་མི་དག་ཅིང་། །ལུས་ཀྱང་ཕྱི་ལ་ཟོ་མདོག་བདེ་
མ་ཡིན། །དེ་ཡི་ཆོག་ཀྱང་གསལ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །གང་ཞིག་སྤྲུགས་དང་གཉིད་ལ་
དགའ་འགྱུར་བ། །དེ་ཡི་ལུས་ལ་ཐོལ་མིག་མང་པོ་འབྱུང་། །དེ་ནི་ཉིན་དང་མཚན་ཏུ་
བདེ་བར་ཉལ། །དེ་ལ་སྒྲུབ་སྐྱེས་མི་བཟད་འབྱུང་བར་འགྱུར། །གང་ཞིག་སྤྲུགས་དང་
གཉིད་ལ་དགའ་འགྱུར་བ། །ལེ་ལོ་བྱེད་ཅིང་བརྩོན་འགྲུས་ཡོངས་སུ་ཉམས། །དེ་ནི་
བདེ་ལས་ཉམས་ཤིང་ནོར་རྒྱུས་འགྲིབས། །དེ་ནི་རྟག་ཏུ་ཞེན་ཅིང་སེམས་ཀྱང་
ཆོངས། །གང་ཞིག་སྤྲུགས་དང་གཉིད་ལ་དགའ་འགྱུར་བ། །གཏི་མུག་བྲ་བ་ཆེན་པོ་
འཐེལ་འགྱུར་ཞིང་། །དེ་ནི་ཐེ་ཆོམ་ཅན་དེ་ལྟ་བུ་ཐོབ། །དེ་ནི་ལྟ་བར་གྱུར་པ་མང་བར་
འགྱུར། །གང་ཞིག་སྤྲུགས་དང་གཉིད་ལ་དགའ་འགྱུར་བ། །དེ་ཡི་ཤེས་རབ་ཤིན་ཏུ་
ཉམས་ཆུང་འགྱུར། །དེ་ཡི་སྒྲོ་ཡང་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འགྱུར། །ཡེ་ཤེས་ལས་ནི་རྟག་
ཏུ་དེ་ཉམས་འགྱུར། །གང་ཞིག་སྤྲུགས་དང་གཉིད་ལ་དགའ་འགྱུར་བ། །མི་ཤེས་ལེ་ལོ་
སྒྲོམས་ལས་ཤེས་རབ་འཆལ། །མི་མ་ཡིན་པ་དག་གིས་གྲགས་ཉིད་དེ། །ནགས་ན་
གནས་པའི་ཆོ་ནི་འཆོ་བར་འགྱུར། །གང་ཞིག་སྤྲུགས་དང་གཉིད་ལ་དགའ་འགྱུར་
བ། །སེམས་ཀྱང་རྒྱལ་ཞིང་དེ་ཡི་བྲན་པ་ཆོངས། །ལུང་ནོད་ཁ་ཏོན་བྱེད་ལ་དེ་མི་
གནས། །ཆོས་སྒྲུབ་ཡང་དེ་ནི་རྟག་ཏུ་ཐོགས། །གང་ཞིག་སྤྲུགས་དང་གཉིད་ལ་དགའ་
འགྱུར་བ། །དེ་ཡི་ཉོན་མོངས་ཀྱན་ནས་ལྷང་བར་འགྱུར། །རྣམ་པར་འཁོར་ཞིང་གཡོ་
ལ་ཆོངས་པ་དང་། །དེ་ཡི་སེམས་ནི་རྟག་ཏུ་གདུང་བར་འགྱུར། །གང་ཞིག་སྤྲུགས་དང་
གཉིད་ལ་དགའ་འགྱུར་བ། །དེ་ཡི་བྱ་བ་མང་པོ་ཉམས་ཤིང་(༤༩ན)འགགས། །ལུས་
ཀྱང་གདུངས་ཤིང་ཡིད་ཀྱང་ཡོངས་སུ་གདུངས། །བག་ལ་ཉལ་བ་འཐེལ་བར་དེས་མི་

གཤམ། གང་ཞིག་མྱུགས་དང་གཉིད་ལ་དགའ་འགྱུར་བ། འདྲི་དགའ་སེམས་རྟག་ཏུ་མི་
 འདོད་དེ། འདྲི་ཆོས་ལ་འདུན་པ་སྦྱེད་མི་བྱེད། བྱིར་ཞིང་ཆོས་མ་ཡིན་ལ་དེ་དགའ་
 འགྱུར། གང་ཞིག་མྱུགས་དང་གཉིད་ལ་དགའ་འགྱུར་བ། འདྲི་མོངས་ཤིང་ཆོས་ལ་
 འདུན་པ་ཉམས། བྱིས་པ་ཡོན་ཏན་ཀུན་ལས་ཡོངས་སུ་ཉམས། འདྲི་པ་འཛོམས་
 ཤིང་མུན་པར་འགྱུར་བར་འགྱུར། གང་ཞིག་མྱུགས་དང་གཉིད་ལ་དགའ་འགྱུར་བ། འ
 འཛིགས་པར་འགྱུར་ཞིང་སེམས་ཀྱང་རབ་ཏུ་ལུས། འདྲི་རྟག་པར་མཆོག་ཏུ་དགའ་མི་
 འགྱུར། གཉིད་ཀྱིས་ནོན་པས་ལུས་ཀྱང་སྦྱོད་པར་འགྱུར། གང་ཞིག་མྱུགས་དང་
 གཉིད་ལ་དགའ་འགྱུར་བ། བདག་ཉིད་མི་ཤེས་ལེ་ལོ་ཅན་གྱུར་ནས། བཅོམ་འགྱུས་
 སྟོབས་དང་ལྡན་པ་ཐུག་དོག་བྱེད། བཅོམ་འགྱུས་ལྡན་པ་རྣམས་ལ་མི་སྟན་སྟེ། ཉེས་
 པ་འདི་འདྲ་འདི་དག་རྟོགས་གྱུར་ན། མཁས་པ་སུ་ཞིག་གཉིད་མྱུགས་དགའ་བར་
 བྱེད། ཤིན་ཏུ་གཏི་མུག་ལྟ་བུ་མང་པོའི་རྒྱ། འོན་པའང་དམ་ཆོས་ཡོན་ཏན་ཆུང་གཟོན་
 པ། གཉིད་འདི་བཅོམ་འགྱུས་འཕྲོག་པར་རྟོགས་གྱུར་ན། མཁས་པ་ཡོན་ཏན་ལྡན་པ་
 སྟེ་དེ་དགའ། བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱུང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་ལས་ལ་དགའ་བ་དང་།
 འཛིག་རྟོན་པའི་སྒྲགས་པའི་སྒྲགས་པས་ནི་མོངས་དམིགས་རི་ལྟར་བརྟགས་པར་བགྱི། འ
 བྱུང་ཆུབ་སེམས་དང་གང་དག་ལ་བརྟགས་ན་འདོད་པ་ཆུང་ཞིང་བགྱི་བ་ཏུང་ལ་དམ་
 པའི་ཆོས་བཅའ་བའི་སྒྲ་དུ་རྟག་ཏུ་བཅོམ་ཞིང་སྦྱོར་བ་ལ་གནས་པར་འགྱུར་བ་ལགས།
 བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་རྒྱལ་བ། བྱམས་པ་འདི་ལ་བྱུང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་
 སེམས་དཔལ་ཆེན་པོས་ལས་ལ་དགའ་བའི་ཉེས་དམིགས་ཉི་ཤུར་བརྟག་པར་བྱ་སྟེ། བྱུང་
 ཆུབ་སེམས་དཔལ་དེ་དག་ལ་རྟོག་ན། འདོད་པ་ཆུང་ཞིང་བྱ་བ་ཏུང་ལ་དམ་པའི་ཆོས་
 བཅའ་བའི་སྒྲ་དུ་རྟག་ཏུ་སྦྱོར་བ་ལ་གནས་པར་འགྱུར་རོ། ལྷ་མོས་བསྐྱེད་ན་བཀའ་
 སྟོན་མི་བདེ་ཞིང་། རྗེས་སུ་བསྟན་པ་མཐུན་པའི་འཛིན་མི་བྱེད། འདྲི་མུར་དུ་ཆུལ་

བྱིས་པ་ཉམས་པར་འགྱུར། །ཉེས་པ་འདི་དག་ལས་ལ་དགའ་བའི་ཡིན། བྱིས་ན་གནས་
 བའི་ལས་རྣམས་རྟག་སེམས་པས། །དེ་ནི་རྟག་ཏུ་འདོད་པར་འགྱུར་བས་ཏེ། །བསམ་
 གཏན་དང་ནི་སྤོང་བར་དེ་མི་བྱེད། །ཉེས་པ་འདི་དག་ལས་ལ་དགའ་བའི་ཡིན། །དེ་ཡི་
 འདོད་ཆགས་གས་ནི་ཆེ་བར་བསྐྱེད། །དེ་ནི་རོ་བློ་རྣམས་ལ་ཆགས་གིང་ཞེན། །དེ་ནི་
 ངན་ངོན་ཅམ་གྱིས་དགར་མི་འགྱུར། །ཉེས་པ་འདི་དག་ལས་ལ་དགའ་བའི་ཡིན། །དེ་
 ནི་ལམོར་འཕེལ་ཆེན་དགའ་འགྱུར་ཏེ། །དེ་ཉམས་ན་ནི་གིན་ཏུ་སྤྲུག་བསྐྱེད་འགྱུར། །
 དེ་ནི་བོང་བུ་བཞིན་ཏུ་ལང་ལོང་འགྱུར། །ཉེས་པ་འདི་དག་ལས་ལ་དགའ་བའི་ཡིན། །
 དེ་སེམས་རྟག་ཏུ་གཞོད་སེམས་ལྡན་པར་འགྱུར། །ལས་རྣམས་འཕེལ་ཞིང་ཟད་པར་མི་
 འགྱུར་ཏེ། །སྤྱིང་བའི་ལཱི་གིང་དག་གིས་དམ་ཏུ་བཅིངས། །ཉེས་པ་འདི་དག་ལས་ལ་
 དགའ་བའི་ཡིན། །དེ་ནི་རྟག་ཏུ་སྒྲ་མ་རྣམས་མི་བསྐྱེན། །སྤྱོད་པ་འདོད་བྱིས་པ་ལ་ནི་
 བསྐྱེན་པར་བྱེད། །ཚུལ་བྱིས་པ་གནས་པ་དག་ལའང་འཕྲོག་པར་བྱེད། །ཉེས་པ་འདི་
 དག་ལས་ལ་དགའ་བའི་ཡིན། །ཉིན་དང་མཚན་ཏུ་སེམས་གནས་མེད་པ་ནི། །ཟས་
 དང་གོས་ལ་རྒྱན་ཏུ་སེམས་པར་བྱེད། །དེ་ནི་རྟག་ཏུ་ཡོན་ཏན་འདོད་མ་ཡིན། །ཉེས་པ་
 འདི་དག་ལས་ལ་དགའ་བའི་ཡིན། །དེ་ནི་འཛིག་རྟེན་པ་ཡི་བྱ་བ་འདྲི། །རིགས་པ་མིན་
 བའི་སྒྲ་བ་རྣམས་ལ་དགའ། །རིགས་པ་འདི་སྒྲ་བས་འདི་ནི་དགའ་མི་འགྱུར། །ཉེས་པ་
 འདི་དག་ལས་ལ་དགའ་བའི་ཡིན། །སྤྱོད་བཅུན་རྣམས་ལ་དེ་ནི་རྟག་ཏུ་གཤེ། །དབང་
 གྱུག་ཉེས་པ་དེ་དག་དེས་ཆར་གཅོད། །མི་སྤྲུག་ལས་རྣམས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་དེ། །
 ཉེས་པ་འདི་དག་ལས་ལ་དགའ་བའི་ཡིན། །དེ་ནི་རྟག་ཏུ་གཞན་གྱི་སྦྱོར་རྟག་ཅིང་། །
 བདག་ལ་ཡོད་པའི་སྦྱོར་རྣམས་མ་མཐོང་ལ། །ཡོན་ཏན་ལྡན་པ་རྣམས་ལ་འབྲུལ་པ་
 ཆོལ། །ཉེས་པ་འདི་དག་ལས་ལ་དགའ་བའི་ཡིན། །བྱིས་པ་དེ་ནི་གཞན་གྱིས་སྦྱར་ཏུ་
 བརྟན། །དེ་ནི་ལ་རོལ་དག་ལ་ཆོས་སྦྱོར་ཆོ། །སྤོ་ཉམས་པས་ན་མངོན་པར་གཤེས་མི་

འགྱུར། ཉེས་པ་འདི་དག་ལས་ལ་དགའ་བའི་ཡིན། གཞོད་གྱུར་ཉེས་པ་འདི་དག་
མཐོང་ནས་ནི། ལས་ངན་དག་ལ་སྲུ་ཞིག་དགའ་བར་བྱེད། འདལ་བོ་དག་ནི་རྟག་ཏུ་
ལས་མཆོག་བྱེད། བྱས་པ་གང་ཡིན་ཆུད་ནི་གཞོན་མི་བྱེད། ལན་སྟོང་བརྗོད་ཀྱང་
ཆོག་གཅིག་མི་འཛིན་པ། འདི་ནི་སྟོ་ཅན་དག་གིས་སྟོ་བ་ཡིན། གང་ཞིག་ལས་ངན་དག་
ནི་བྱེད་པ་ལ། འཇམ་པ་དག་གིས་དེ་ལྟར་རྟག་ཏུ་སྦྱང། འདི་ལྟ་བུས་ན་མཁས་མི་དུས་
རྟག་ཏུ། ལས་ངན་དག་ནི་རྣམ་པར་སྦངས་ནས་ཀྱང་། བྱབ་དབང་རྣམས་གྱིས་རྟག་ཏུ་
བསྐྱགས་པ་ཡི། བཟང་བོའི་ལས་རྣམས་གང་ཡིན་དེ་དག་བྱ། །

དེ་ནས་བཙུག་ལྟར་འདས་བྱུང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་བྱམས་
 པས་འདི་སྐད་ཅེས་གསལ་རྟོ། །བཙུག་ལྟར་འདས་བྱུང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གང་དག་
 ཆོས་ཀྱི་མཆོག་ཡོངས་སུ་སྤངས་ནས་ལས་ངན་པ་རྩོམ་པ་དེ་དག་ནི་ཤེས་རབ་ཤིན་ཏུ་
 ཆུང་ཞིང་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དམན་པར་འགྱུར་བ་ལགས་སོ། །དེ་སྐད་ཅེས་གསལ་བ་དང་།
 བཙུག་ལྟར་འདས་ཀྱིས་བྱུང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་བྱམས་པ་ལ་འདི་
 སྐད་ཅེས་བཀའ་སྤྱད་རྟོ། །བྱམས་པ་དེ་དེ་བཞིན་ཏེ། དེ་དེ་བཞིན་ནོ། །དེ་སྐད་སྤྱི་བ་
 བཞིན་ཏེ། བྱུང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གང་དག་ཆོས་ཀྱི་ཆོག་ཡོངས་སུ་སྤངས་ནས། ལས་
 ངན་པ་རྩོམ་པ་དེ་དག་ནི་ཤེས་རབ་ཆུང་ཞིང་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དམན་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་
 རོ། །བྱམས་པ་གཞན་ཡང་ཁྱོད་མོས་པར་བྱུང་། བྱུང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གང་དག་སྦྱོར་
 བ་མེད་ཅིང་བསམ་གཏན་མེད་ལ་སྦྱོང་བ་མེད་ཅིང་འདོན་པ་མེད་པ་དང་། མང་དུ་བློས་
 པ་ཡོངས་སུ་འཆོལ་བ་མེད་པ་དེ་དག་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བསྟན་པ་ལ་རབ་ཏུ་
 བྱུང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །བྱམས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བསྟན་པ་ནི། བསམ་གཏན་དང་
 སྦྱོང་བས་སྦྱོང་བ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འདུ་བྱས་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མཉམ་པར་གཞག་པ་
 དང་། བརྩོན་པས་སྦྱོང་བ་ཡིན་གྱི། ཁྱིམ་པའི་ལས་དང་ཞལ་ཏ་བྱེད་པས་སྦྱོང་བ་ནི་མ་ཡིན་

རོ། །འདི་ལྟར་ཞལ་ཏ་བྱེད་པའི་ལས་དེ་ནི་མི་རིགས་པ་ལ་སྒྱུར་བ་རྣམས་དང་། འདྲ་
 བྱེད་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་རྣམས་དང་། འཛིག་(༤༥)ཏེན་གྱིས་བྱ་བས་སྒྲགས་པ་
 སྟེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ལ་འདོད་པ་བསྐྱེད་པར་མི་བྱའོ། །བྱམས་པ་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའ་གལ་ཏེ་ཞལ་ཏ་བྱེད་པ་ལ་བརྩོན་པས། རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་གྱི་མཛོད་
 ཏེན་དག་གིས་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཛིག་ཏེན་གྱི་ཁམས་འདི་བཀང་ན་དེས་ནི་
 ང་མཉེས་པར་བྱས་པ་མ་ཡིན། རི་མོར་བྱས་པ་མ་ཡིན། བཀྱར་སྟེར་བྱས་པ་མ་ཡིན་གྱི།
 བྱམས་པ་གལ་ཏེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐ་ན་པ་ལ་རྟུ་བྱིན་པ་དང་ལྟན་པའི་ཆོ་ག་
 བཞི་པའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་གཅིག་འཛིན་ཏམ་འཆང་ངམ་གྲོག་གམ་ཀུན་ཆུབ་པར་བྱེད་
 དམ། འཆད་པ་དེས་ནི་ང་ལ་བཀྱར་སྟེར་བྱས། སྒྲ་མར་བྱས། རི་མོར་བྱས། མཛོད་པ་
 བྱས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཅིའི་བྱིར་ཞེ་ན། བྱམས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་གྱི་བྱང་
 ཆུབ་ནི་མང་དུ་ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་གྱི། དངོས་པོ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ལས་བྱུང་བ་
 ནི་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །བྱམས་པ་གལ་ཏེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞལ་ཏ་ལ་བརྩོན་
 པས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལུང་མོད་པ་དང་། ཁ་ཏོན་བྱེད་པ་ལ་བརྩོན་པ་ཞལ་ཏ་བྱེད་
 པའི་སྒྲགས་པས་སྒྲགས་པར་བྱེད་ན། བསོད་ནམས་འདོད་པ་དེས་ནི། བསོད་ནམས་
 མ་ཡིན་པའི་ཕྱང་པོ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་ཏེ། ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ཡང་ཡོངས་སུ་འཛིན་
 པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཅིའི་བྱིར་ཞེ་ན་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་གཞི་གསུམ་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་
 དག་ཐམས་ཅད་ནི་ཤེས་རབ་ལས་འབྱུང་བའི་བྱིར་རོ། །བྱམས་པ་དེ་ལྟ་བུས་ན་བྱང་
 ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞལ་ཏ་བྱེད་པ་ལ་བརྩོན་པས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལུང་མོད་པ་
 དང་། ཁ་ཏོན་བྱེད་པ་ལ་བརྩོན་པའི་བར་ཆད་མི་བྱའོ། །འཛམ་བུའི་གླིང་འདི་ཞལ་ཏ་
 བྱེད་པས་ཡོངས་སུ་གང་བར་གྱུར་བའི་ཞལ་ཏ་བྱེད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་གྱིས་ནི། བྱང་
 ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལུང་མོད་པ་དང་ཁ་ཏོན་བྱེད་པ་ལ་བརྩོན་པ་གཅིག་ལ་རིམ་གྱོ་དང་

བསྟེན་བཀྲར་བྱའོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལུང་ནོད་པ་དང་ཁ་ཉོན་བྱེད་པ་ལ་བརྩོན་
པ་འཇོམ་སུའི་གླིང་སྟེན་གང་བ་ཉིད་ཀྱིས་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནང་དུ་ཡང་དག་
འཛིག་ལ་བརྩོན་པ་གཅིག་ལ་རིམ་གྱོ་དང་བསྟེན་བཀྲར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་(༤༥ན)
དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་དག་གནང་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གིས་བསྟེན་
བཀྲར་ནི་ལེགས་པར་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །གང་ཞིག་ཤེས་རབ་སྟོན་པ་ལ་མོས་ནས་རིམ་
གྱོ་དང་དང་བསྟེན་བཀྲར་བྱེད་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ལུང་པོ་ཚད་མེད་པ་བསྟེན་པར་
འགྱུར་རོ། །དེ་ཅིའི་བྱིར་ཞེན། འདི་ལྟར་ཤེས་རབ་ཀྱི་ལས་དེ་ནི་དགའ་བའི་ལས་དང་།
སྒྲ་ན་མེད་པ་དང་། གོང་ན་མེད་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་ལས་ཁྱད་
པར་འཕགས་ཤིང་མངོན་པར་འཕགས་པའི་བྱིར་རོ། །བྱམས་པ་དེ་ལྟ་བུས་ན། བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་མངོན་པར་བརྩོན་པ་དོན་དུ་གཉེར་ཞིང་བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་པར་འདོད་
པས་ཤེས་རབ་ལ་བརྩོན་པར་བྱ་ཞིང་། ཤེས་རབ་ཡོངས་སུ་བཅའ་བ་ལ་བརྩོན་འགྲུས་
བརྩམ་པར་བྱའོ། །གང་ན་སྟོས་པའམ་རྩོད་པ་ཡོད་པ་ལས། དཔག་ཚད་བརྒྱ་ཡི་ཕ་
རོལ་འགྲོ་བ་མཆོག་ །གང་ན་ཉོན་མོངས་མང་བ་དེ་དག་ཏུ། །ཡུད་ཅམ་ཞིག་ཀྱང་གནས་
ཤིང་འདུག་མི་བྱ། །བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་བཞོད་དུ་སེམས་བསྟེན་པ་བརྩོད་པ་ལྟ་ན་དེར་སྟེ་བར་གསུངས་པ་འདི་ལས་
ཤེས་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །

བྱམས་པ་འདི་ལྟ་སྟེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོན་པ་ལ་ཞེ་འགྲུས་པས་ནི། དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་ཆོད་པག་མེད་ཀྱི་ཞིང་དུ་སྟེ་བར་མི་རུས་ཏེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
ལ་བྱམས་པའི་སེམས་བསྟེན་པ་དང་། འཆོ་བ་ཡོངས་སུ་སྤངས་ཏེ་སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་ལ་སྟོང་རྗེའི་སེམས་བསྟེན་པ་དང་། ལུས་དང་སྟོག་ལ་མི་བལྟ་བར་དམ་པའི་ཆོས་
བསྐྱུང་བའི་སེམས་བསྟེན་པ་དང་། ཟབ་མོའི་བཟོད་པ་ལ་ངེས་པར་གྱུར་པས་དམ་པའི་
ཆོས་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་སེམས་བསྟེན་པ་དང་། རྟེན་པ་དང་བཀྲར་སྟེས་མ་གོས་

བས་བསམ་པ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། བརྗེད་པ་མེད་པས་ཐམས་
 ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་རིན་པོ་ཆེར་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། ལུས་པ་མེད་པས་སེམས་
 ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྒྲ་མ་བཞིན་དུ་གྲུས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་
 ལག་ལ་ངེས་པ་ཉི་ཆེ་བའི་བསམ་གཏན་གྱི་རོ་མུང་བར་མི་བྱ་བའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་།
 མ་འདྲེས་པ་དེ་དག་གི་བའི་(༧༥བ)ཙུ་བ་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་།
 མཚན་མ་ཡོངས་སུ་སྤངས་ཏེ། སངས་རྒྱས་རྗེས་སུ་བྱུང་བ་བསྐྱོམ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་
 གྱེ། བྱམས་པ་སེམས་བསྐྱེད་པ་བཅུ་པོ་ནི་དེ་དག་ཡིན་ཏེ། སེམས་བསྐྱེད་པ་བཅུ་པོ་དག་
 ལས་གང་ཡང་རུང་བའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དེ་དང་ལྡན་
 བ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དེར་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་བ་དེ་ནི་གནས་མེད་དོ། །ཞེས་དང་།

༥ བྱམས་པ་སངས་ཀྱི་སྤྱི་མདོ་ལས། སྟོང་ཆེན་འཛིན་རྟེན་ཁམས་ནི་གསེར་དག་
 གིས། །བཀའ་སྟེ་གང་ལ་སྦྱིན་པར་བྱེད་པ་ནི། །ཚིག་བཞིའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་གཅིག་
 བརྗེད་པས། །རི་ལྷར་པན་འདོགས་དེ་ལྷར་འགྱུར་མ་ཡིན། །པན་འདོགས་བྱེད་པར་
 འདོད་པ་གང་ཞིག་གིས། །འཛིན་རྟེན་དག་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །བདེ་བ་གང་
 དག་ཡོད་པ་དེ་དག་ཀྱན། །སེམས་ཅན་གཅིག་ལ་སྦྱིན་པ་བྱས་པ་བས། །གང་གིས་དེ་
 ལ་སངས་རྒྱས་ལུགས་ཀྱི་ནི། །ཚིག་བཞིའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་གཅིག་བསྒྲགས་ན། །དེ་
 ནི་གིན་ཏུ་པན་འདོགས་མཚོག་ཡིན་ཏེ། །དེས་ནི་སྤྲུག་བསྐྱེད་པ་དག་ལས་གྲོལ་བར་
 འགྱུར། །མི་གང་ཞིག་གིས་གང་གྲུའི་བྱེ་སྟེད་ཀྱི། །འཛིན་རྟེན་ཁམས་མཚོག་རིན་ཆེན་
 གང་བྱས་ཏེ། །དག་འམ་མཚོག་སེམས་ཀྱིས་རྒྱལ་ལ་ཐུལ་བ་དང་། །གང་གིས་སེམས་ཅན་
 ཅིག་ལ་ཚིག་བཅད་བྱིན། །རིན་ཆེན་སྦྱིན་པ་གིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེན་དེས། །ཚིག་བཅད་སྦྱིན་པ་
 སྟོང་རྗེ་བསྐྱབས་དེ་ལ། །ཆར་ཡང་མི་ཕོད་གངས་སུ་འང་མ་ཡིན་ན། །གཉིས་སམ་
 གསུམ་ལ་བསམ་དུ་ག་ལ་ཡོད། །ཅིས་གསུངས།

༥ འཕགས་པ་དང་པའི་སྟོབས་བསྐྱེད་པའི་མདོ་ལས། བདག་ནི་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོབ་མར་ཁས་ལེན་ཅིང་གཞན་དག་གྲང་སྟོབ་མར་ཁས་ལེན་དུ་
གཟུང་དོ། །ཞེས་དབུགས་འབྱིན་པ་རྟེན་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་འདུད་པ་དང་རབ་རྒྱ་འདུད་
དོ། །གཟུང་པ་དང་རབ་རྒྱ་གཟུང་དོ་ཞེས་དབུགས་འབྱིན་པ་རྟེན་དོ། །དེ་ལ་འདུད་པ་
དང་རབ་རྒྱ་འདུད་པ་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ར་རྒྱལ་མེད་པའོ། །ཞེས་དང་།

༥ འཕགས་པ་དྲི་མ་མེད་པར་གྲགས་པར་ཡང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་
(༤༩ན) དག་པར་སྐྱེ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྟོན་པ་ལྟར་གཅེས་
པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་དང་།

༥ འཕགས་པ་བདེན་པ་པོའི་ལེའུ་ལས། སྐྱེས་སུ་གང་ཞིག་མང་ཟ་བ། དེ་ནི་ལུས་
ཉི་ལེ་ལོ་ཅན། །འདི་དང་པ་རོལ་ཆོ་འདིའི་དོན། །ངེས་པར་རབ་རྒྱ་འགྲིབ་པར་འགྱུར། །
དེ་ནི་སང་ནའང་སྐྱུག་བསྐྱལ་ཏེ། །ཉལ་ནའང་སྐྱུག་བསྐྱལ་གཞན་གཞོད་བགྱིད། །དེ་
བས་ཕན་དང་རན་པར་བཟུལ། །ཟས་ཀྱི་དུས་ནི་ངེས་པ་བགྱི། །ཞེས་དང་།

༥ ཆེད་དུ་བརྟེན་པའི་ཆོམས་ལས། ཀུན་རྟོག་ལ་ནི་འདོད་བསྐྱེད་པས། །འདོད་
པའི་རྩ་བར་ཤེས་གྱིས་ལ། །ཁྱོད་ནི་ཀུན་རྟོག་མ་བྱེད་དང་། །དེས་ན་ཁྱོད་ལ་འབྱུང་མི་
འགྱུར། །འདོད་པ་རྣམས་ལས་ཟུང་ན་སྟེ། །འདོད་པ་རྣམས་ལས་འཇིགས་པ་འབྱུང་། །
འདོད་པ་དག་ནི་རྣམ་སྤངས་ན། །ཟུང་ན་མེད་ཅིང་འཇིགས་པ་མེད། །འདོད་དག་ནི་
རྣམ་སྟོན་སྐྱུག་བསྐྱལ་ཏེ། །དང་པོ་མངར་ལ་འབྲས་བུ་ཆ། །མེ་སྟོན་ལ་གནས་མ་བོར་
ན། །འཇུག་རྒྱ་བྱིས་པ་སྤྲེག་བྱེད་བཞིན། །ཞོར་བུ་རྣ་ཆ་བུ་དང་བུ་མོ་ལ། །ཡོངས་སུ་
ཆགས་སེམས་གང་ཡིན་ལ་བལྟས་ན། །ལྟགས་ཤིང་གྲེས་མ་ལས་བྱས་འཆིངས་མ་
གང་། །དེ་དག་དམ་པོ་མིན་ཞེས་འཕགས་པ་གསུང་། །འདོད་པའི་འཆིངས་མ་གང་
ཡིན་དེ་སྟོན་གྲང་། །རབ་རྒྱ་གྲོལ་བར་དཀའ་ཞེས་འཕགས་པ་གསུངས། །བརྟན་རྣམས་

འདོད་པའི་བདེ་ལ་མི་བཟུ་བར། །དེ་དག་བརྟུངས་ནས་མུར་དུ་འགོལ་བར་བྱེད། །
 འཇིག་རྟེན་སྣ་ཚོགས་གང་དེ་འདོད་མིན་གྱི། །སྦྱིས་བུ་ཀུན་རྟོག་གང་ཡིན་འདོད་པ་
 ཡིན། །འཇིག་རྟེན་སྣ་ཚོགས་དེ་བཞིན་གནས་ཀྱང་ནི། །འོན་ཀྱང་བརྟན་ནམས་ཡིད་ལ་
 འདུན་པ་འདུལ། །མི་རྣམས་ལ་ནི་རྟག་པའི་འདོད་པ་མེད། །འདོད་ཅན་གང་ལ་ཆགས་
 དེ་མི་རྟག་པས། །ཡང་སྤྱིད་མེད་སྦྱིར་སེམས་ཀྱི་རབ་སྦྱོངས་ལ། །འཆི་བའི་གནས་མི་
 འགྱུར་བྱོས་ཞེས་གསུངས། །འདུན་པ་སྦྱིས་ཞིང་ཟག་པར་མི་བྱེད་དང་། །སེམས་ལ་
 སྦྱོན་མེད་པ་དང་བྲན་པ་དང་། །འདོད་པ་རྣམས་ལ་སོ་སོར་མ་ཆགས་གང་། །དེ་ནི་
 འདོད་པ་གོང་དུ་(༤༧བ)འཛོལ་ཡིན། །ཞེས་གསུང་། མགར་བ་ཡིས་ནི་དདུལ་བཞིན་
 དུ། །སློ་བྱོས་ལྡན་པས་རིམ་པ་བཞིན། །སྐད་ཅིག་སྐད་ཅིག་ཅུང་ཟད་ཅམ། །རང་གི་བྱི་
 མ་བསལ་བར་བྱ། །ལྷམ་མཁན་གྱིས་ནི་ཀོ་བ་དག །ཡོངས་སུ་སྦྱངས་ནས་ལྷམ་བྱེད་
 ལྷར། །འདོད་པ་གང་དང་གང་སྦྱངས་པ། །དེ་ཆེ་བདེ་བ་ཐུན་སུམ་ལྷན། །གལ་ཏེ་བདེ་
 བ་ཀུན་འདོད་ན། །འདོད་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་སྦྱོངས། །འདོད་པ་ཐམས་ཅད་
 ཡོངས་སྦྱངས་ན། །མཚོག་ཏུ་བདེ་བ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །རི་སྤྱིད་འདོད་པའི་རྗེས་འབྲང་
 བ། །དེ་སྤྱིད་བར་དུ་ངོམས་མི་འགྱུར། །དེ་ལ་གང་དག་ཤེས་རབ་ཀྱིས། །ཕྱོག་བྱེད་དེ་
 དག་ཆོམ་པ་ཐོབ། །འདོད་པས་ངོམས་པར་མི་འགྱུར་བས། །ཤེས་རབ་ཀྱིས་ནི་ངོམས་པ་
 བསྐྱེད། །ཤེས་རབ་ཀྱིས་ནི་ངོམས་པའི་མི། །སྤྱིད་པའི་དབང་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །འདོད་
 ལ་ཆགས་པའི་མི་གང་ཡིན། །དེ་དག་གྱེ་མ་ཆོས་མིན་དགལ། །ཅུང་ཟད་གསོན་པོར་
 འདུག་པ་ན། །བར་ཆད་མཐོང་བར་མི་འགྱུར་རོ། །སློང་ན་ཡོངས་སྦྱོང་གིས་བཅོམ་
 བ། །པ་རོལ་ཆོལ་བར་མི་བྱེད་ཅིང་། །བསམ་བརྒྱུག་འདོད་ལ་སྤྱིད་པ་ཡིས། །བདག་
 དང་གཞན་ཡང་སྦྱང་བར་བྱེད། །ཀར་གཤམ་ཁྱིའི་ཆར་ཐབས་ཀྱང་། །འདོད་པ་རྣམས་
 ཀྱིས་ངོམས་མི་འགྱུར། །འདོད་པ་མཐོག་ཁུང་ཉེས་མང་བར། །མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་

ཁོང་དུ་ཆུད། །ལྷ་ཡི་འདོད་པ་རྣམས་ལ་ཡང་། །ལྷག་པར་དགའ་བར་མི་འགྱུར་གྱི། །
 རྫོགས་སངས་རྒྱས་དང་ཉན་ཐོས་རྣམས། །ཐྱིད་པ་ཟད་པས་དགེས་པར་འགྱུར། །
 གངས་ཅན་དང་ནི་མཉམ་པ་ཡི། །གསེར་གྱི་རི་བོ་ཡོད་གྱུར་གྱང་། །ཁོར་དེས་གཅིག་
 གྱང་མི་ཆོམ་པར། །རྫོགས་པར་གྱིས་ལ་ལེགས་པར་དཔྱོད། །གང་དག་སྐྱུག་བསྐྱལ་དེ་
 ཡི་རྒྱར་ཤེས་པ། །དེ་དག་ནམ་ཡང་འདོད་ལ་དགའ་མི་འགྱུར། །འཛིག་རྟེན་དག་ནི་
 ཟུག་རྩེ་རྒྱར་ཤེས་ནས། །དེ་དག་གདུལ་བྱིར་བརྟན་པས་སྟོབ་པར་བྱེད། །ལུས་ཅན་
 རྣམ་པར་རྟོག་པས་རབ་བཅོམ་པ། །འདོད་ཆགས་མི་བཟད་གཙང་མར་རྗེས་བལྟ་
 བས། །འདོད་ཆགས་བྱིར་ཞིང་རབ་ཏུ་འཕེལ་འགྱུར་རྟེ། །རང་གི་འཆིང་བ་དེ་ཡིས་དམ་
 བོར་བྱེད། །གང་དག་རྣམ་རྟོག་ཉེ་(༥༠ན)བར་ཞི་དགའ་ཞིང་། །མི་སྐྱུག་སྒྲོམ་པ་རྟག་ཏུ་
 དན་བྱེད་དོ། །དེ་ཡི་ཐྱིད་པ་རབ་ཏུ་སྤངས་པ་ཡིས། །རང་གི་འཆིང་བ་དེ་དག་གདུལ་
 བར་བྱེད། །འདོད་པ་ཐུན་ནག་འདྲ་བས་གཡོགས། །ཐྱིད་པའི་དགའ་བས་བཀའ་བ་
 དང་། །བག་མེད་འཆིང་བས་བཅིངས་པ་དག །ཆོར་མར་རྒྱུད་པའི་ཉ་དང་འདྲ། །སྦྱོས་
 ལུ་བག་མེད་རབ་ཏུ་སྦྱོད་བྱེད་པ། །འཕྱི་ཤིང་བཞིན་དུ་ཐྱིད་པ་འཕེལ་འགྱུར་ཞིང་། །ཁྱ་
 དང་འཆི་བའི་རྗེས་སུ་འགོ་འགྱུར་རྟེ། །མ་དུང་ཅུ་ཞེ་འདོད་པའི་བེལ་དང་འདྲ། །མི་དག་
 དན་པར་བྱེད་པ་དང་ཆགས་བྱེད་དང་། །ཡིད་བདེ་བ་ལ་རྟོག་པར་བྱེད་པ་དག །དེ་ཡིས་
 ཡང་དང་ཡང་དུ་འཁོར་བར་འབྱམས། །ཆོལ་ནང་འབྲས་ལུ་འདོད་པའི་སྦྱེལ་དང་
 མཚུངས། །མི་གང་རྟག་ཏུ་བདེ་བ་འདོད་བྱེད་པ། །སྦྱེ་དང་ཁྱ་བར་ཉེ་བར་འགོ་འགྱུར་
 ཞིང་། །སྦྱེ་དགུ་ཐྱིད་པ་རྣམས་ཀྱི་མདུན་དུ་བདར། །རྒྱ་ནང་རི་བོར་ཡོངས་སུ་རྒྱག་པ་
 བཞིན། །ཐྱིད་པ་རྣམས་ཀྱིས་འདུད་པའི་སེམས་ཅན་དང་། །ཐྱིད་དང་ཐྱིད་མིན་དག་ལ་
 སེམས་ཆགས་ཤིང་། །ཀྱན་སྦྱོར་བ་ལ་དགའ་བའི་བྱིས་པ་རྣམས། །ཡང་དང་ཡང་དུ་
 སྐྱུག་བསྐྱལ་བོར་བར་འགྱུར། །སྦྱེ་བོ་གྲུབ་དང་བདེ་རྣམས་དང་བཅའ་ཞིང་། །བདུད་ཀྱི་

སྒྲིབ་བ་དག་ཀྱང་ལྷན་པ་དེ། ཁྲི་དང་འཆི་བའི་རྗེས་སུ་འགོ་འགྱུར་ཏེ། མ་དུང་ལུ་ཞོ་
 འདོད་པའི་བེའུ་དང་འདྲ། འདི་ནི་སྤྱོད་པ་དེ་འདྲ་སྤྱོད་བྱེད་པ། སྤྱོད་དང་སྤྱོད་མིན་
 དག་ལ་སྤྱོད་བྲལ་ཞིང་། འདག་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་བྲལ་གྱིས་གཞོན་བྱེད་པ། ལྷག་མ་མེད་
 བར་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་པ་འདུལ། གང་ཞིག་འཛིག་རྟེན་སྤྱོད་སྤྱོད་དགའ་བའི། སྤྱོད་པའི་
 བྱེད་མེད་འདིས་འཁོལ་བ། འདི་ཡི་སྤྱོད་པ་འཁོལ་འགྱུར་ཏེ། ལྷ་ལ་ཆར་པ་བབ་པ་
 བཞིན། གང་ཞིག་འཛིག་རྟེན་སྤྱོད་དགའ་བའི། སྤྱོད་པའི་བྱེད་མེད་འདི་སྤྱོད་པ། འདི་
 ཡི་སྤྱོད་པ་བསྐྱོག་འགྱུར་ཏེ། འདྲེ་ལ་ནི་ཆུ་ཐིགས་བཞིན། འདི་སྤྱོད་དེ་སྤྱོད་འདིར་ལྷག་
 པར། བྱེད་ལ་སྤྱོད་ཡིས་བྱེད་བདེ་ཞིག་ ལྷ་ཤིང་སྤྱོད་ནི་ཅ་བཞིན་དུ། སྤྱོད་པ་ཅ་བཅས་
 དུངས་ནས་སྤྱོད་། སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པ་དང་འགོགས་ན། ལྷན་རིངས་དུས་སུ་འབྱུངས་
 (༡༠བ)འགྱུར་བས། སྤྱོད་པ་དུང་ནས་སྤྱོད་པ་ཤིག་དང་། སྤྱོད་པ་མེད་ཅིང་འཛིགས་པ་
 མེད། ཡང་དང་ཡང་དུ་ཉིར་ལེན་ཅིང་། ཡང་དང་ཡང་དུ་མངལ་དུ་འཇུག གནས་
 སྐབས་གཞན་དང་གཞན་འགྱུར་བས། སེམས་ཅན་འོང་དང་འགོ་བར་བྱེད། འདི་ནི་
 སྤྱོད་དགའི་སྤྱོད་པ་དེ། སྤྱོད་པ་ལ་ས་བོན་ཆོད་ཅིག་དང་། འདི་ལ་སྤྱོད་པ་མེད་འགྱུར་
 བ། འདི་ནི་ཡང་དུ་འཁོར་མི་འགྱུར། འདུལ་འབྱོར་ཆུད་ནི་མ་གཟན་པར། གང་གིས་ལྷ་
 དང་མི་རྣམས་སུ། འོན་གཉིས་བཅིངས་ནས་འཛིག་བྱེད་པ། ལྷ་ལ་ལ་སྤྱོད་པ་དེ་ལས་
 ཆོལ། སེམས་ཅན་དཔལ་བར་སྤྱོད་ན་ཡང་། འདུལ་འབྱོར་ཐལ་བས་འགྱོད་པར་
 འོང་། གང་སྤྱོད་སྤྱོད་མཆོ་རྒྱར་གྱུར་པ། ལྷ་ལ་ལ་སྤྱོད་པ་འབྲས་ཀྱི་གཞི། འཕྱི་ཤིང་
 དུ་བས་ཁེབས་བྱེད་པ། གཏུང་བར་བྱེད་པ་མ་བཏུལ་ན། ལྷག་བསྐྱེད་འདི་དག་ཡང་
 དང་ཡང་། རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་ལྷོག་མི་འགྱུར། འདེམ་ན་ལྷོན་ཤིང་ཅད་ནས་མ་བཏོན་
 བ། བཅད་ཀྱང་སྤྱོད་པ་ཞིང་སྤྱོད་པ་ཁོ་ནར་བད། འདི་བཞིན་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་པ་མ་བཏོན་
 བ། ཡང་དང་ཡང་དུ་སྤྱོད་བསྐྱེད་འདི་མི་ལྷོག འདེམ་ན་བདག་ཉིད་ཀྱིས་ནི་བྱས་པའི་

མཚོན། །དེ་ཡིས་རྒྱུ་པོའི་མཐུ་ཡིས་བདག་གསོད་ལྟར། །དེ་བཞིན་ནང་གིས་སེམས་
ལས་བྱུང་བ་ཡི། །མེད་པས་ལུས་ཅན་ཉི་བར་གསོད་བར་འགྱུར། །དེ་ལྟར་མེད་པ་སྟག་
བསྐྱལ་དག། །འབྱུང་བའི་ཉེས་དམིགས་ཤེས་གྱིས་ཏེ། །མེད་སྟོས་ཉི་བར་ལེན་མེད་
དང་། །བར་ལྷན་དག་སྦྱོར་ཀྱང་ཏུ་རྒྱས། །མེད་པའི་ཚོམས་ཏེ་གསུམ་པའོ། །

བག་ཡོད་འཆི་མེད་གནས་ཡིན་ཏེ། །བག་མེད་པ་ནི་འཆི་བའི་གནས། །བག་ཡོད་
འཆི་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། །བག་མེད་པ་ནི་རྟག་ཏུ་འཆི། །དེ་ཡི་བྱུང་བར་དེ་རིགས་པས། །
མཁས་པ་རྣམས་ནི་བག་དང་བཅས། །བཙོན་འགྲུས་ལྷན་ཞིང་བར་ལྷན་པ་དང་། །
སྦྱོད་པ་གཙང་ཞིང་བརྟགས་ནས་བྱེད་པ་དང་། །ཡང་དག་སྒྲོམ་དང་ཚོས་གྱིས་འཚོ་བ་
དང་། །བག་ཡོད་རྣམས་ཀྱི་གྲགས་པ་རྣམ་པར་འཕེལ། །ཟག་པ་བཟད་པ་མ་ཐོབ་
ཀྱང་། །དུས་འདིར་བག་མེད་མི་བྱ་སྟེ། །རི་དྲགས་མ་ཡིས་སེང་གེ་ལྟར། །བག་མེད་པ་
དག་གསད་པར་འགྱུར། །ཆོ་འདིའི་དོན་ནི་(༥)ན་གང་ཡིན་དང་། །སྤྱི་མའི་དོན་ནི་གང་
ཡིན་པ། །དེ་དག་བརྟན་པས་རྟོགས་པས་ན། །མཁས་པ་ཞེས་ནི་བརྗོད་པ་ཡིན། །སྟག་
པ་རྣམས་ལ་མྱ་ངན་སྟེ། །སྟག་ལ་སྟག་བསྐྱལ་སྟག་ལས་འཛིགས། །སྟག་བྱ་མ་དག་
གཞན་འགྱུར་ན། །ཡི་སྟག་འགྱུར་བ་ཐོབ་པར་བྱེད། །འཛིག་རྟོན་སྟག་བསྐྱལ་རྣམ་པ་དུ་
མ་དང་། །མྱ་ངན་སྟེ་སྟགས་འདོན་པ་ཇི་སྟེད་པ། །དེ་དག་སྟག་པ་གང་ལས་བརྟན་ཏེ་
བྱུང་། །སྟག་པ་སྦངས་ན་དེ་དག་ཡོང་མི་འགྱུར། །གང་ཕྱིར་འཛིག་རྟོན་འགའ་ན་འང་
སྟག་མེད་པ། །གང་ཡིན་དེ་དག་བདེ་ཞིང་མྱ་ངན་མེད། །དེ་བས་གདུང་མེད་རྒྱལ་བྲལ་
དོན་གཉིས་བས། །ནམ་ཡང་སྟག་པར་བྱ་བ་དེ་མི་བྱ། །སྟག་པ་མི་མཐོང་སྟག་བསྐྱལ་
ལ། །མི་སྟག་མཐོང་ན་འང་དེ་བཞིན་བས། །ནམ་ཡང་སྟག་དང་ཕྱད་མི་བྱ། །མི་སྟག་
དང་ཡང་ཕྱད་མི་བྱ། །སྟག་པ་དང་ནི་བྱེ་བྲལ་དང་། །མི་སྟག་པ་དང་ཕྱད་པ་ཡིས། །
གང་གིས་མི་དག་རྣམས་བྱེད་པ། །མྱ་ངན་མི་བཟད་སྟེ་བར་འགྱུར། །སྟག་པ་གི་བར་གྱུར་

བ་ན། །གཉིན་འདུན་མཛེས་བཤེས་མང་པོ་དག །ཡུན་རིང་དུས་སྐུ་ཕྱ་རན་དང་། སྐྱུ་ག་
 དང་བྲལ་བས་ཕྱ་རན་འགྱུར། །གང་ལ་སྐྱུ་ག་དང་སྐྱུ་ག་མིན་མེད། །དེ་ལ་འདུད་པ་ཡོད་
 མིན་པས། །དེ་ལྟས་སྐྱུ་ག་ཉིད་སྒྲིག་ཅན་ལ། །སྐྱུ་ག་པར་བྱེད་པར་མི་བྱའོ། །སྐྱུ་ག་ལ་
 བལྟས་ཏེ་དོན་བཏང་ནས། །བདེ་སྦྱོད་རྣམས་ལ་མི་འཇུག་ཅིང་། །བདག་ཉིད་མི་བདེའི་
 སྦྱོར་ལྡན་དག །བདེ་སྦྱོད་དོན་ལྡན་རྣམས་ལ་སྦྱོད། །གཟུགས་སྐྱུ་ག་བདེ་བས་བསྐྱེད་ས་
 པ་དག །ལྷ་མི་སོ་སོའི་རིགས་དག་ཏུ། །སྒྲིག་པ་བྱེད་ཅིང་ཡོངས་ཉམས་ནས། །ཁྲ་དང་
 འཆི་བའི་དབང་དུ་འགྲོ། །གང་ཞིག་ཉིན་དང་མཚན་རྣམས་སུ། །བག་ཡོད་གཟུགས་
 སྐྱུ་ག་སྦྱོར་བྱེད་པ། །དེས་ན་སྤང་དགའ་བདུད་ཟས་དང་། །སྒྲིག་པའི་རྩ་བའང་དུང་ནས་
 ལྷུང་། །ལེགས་མིན་ལེགས་པའི་ཚུལ་དང་ནི། །སྐྱུ་ག་མིན་སྐྱུ་ག་པའི་ཚུལ་གྱིས་དང་། །
 སྐྱུ་ག་བསྐྱེད་པ་བདེ་བའི་ཚུལ་གྱིས་སུ། །བག་མེད་རྣམས་ནི་མདོན་དུ་འཛོམས། །གལ་ཏེ་
 བདག་ལ་དགའ་བྱེད་ན། །ཉིས་པར་བྱེད་པས་བདེ་བ་དག །བདེ་བླག་ཁོ་ནར་མི་ཐོབ་
 པས། །འདི་ན་སྒྲིག་ལ་གཞུག་མི་བྱ། །གལ་ཏེ་བདག་ལ་(༡)བ་དགའ་བྱེད་ན། །
 ལེགས་པར་བྱེད་པའི་བདེ་བ་དག །བདེ་བླག་ཁོ་ནར་ཐོབ་འགྱུར་པས། །འདི་ན་སྒྲིག་
 ལ་གཞུག་མི་བྱ། །དཔེར་ན་དགོན་པའི་གྲོང་ཁྱེར་དག །བརྟན་པོའི་འོབས་གྱིས་བསྐོར་
 བ་ལྟར། །གལ་ཏེ་བདག་ལ་དགའ་བྱེད་ན། །འདི་ནི་བསྐྱུང་བས་ལེགས་པར་སྐྱུངས། །
 གལ་ཏེ་བདག་ལ་དགའ་བྱེད་ན། །བྱུན་གསུམ་གང་ཡང་རུང་བ་ལ། །མཁས་པས་མེལ་
 ཆེ་བྱས་པ་ཡིས། །འདི་ནི་སྤྲོ་བས་ལེགས་པར་སྤྲོ། །དཔེར་ན་དགོན་པའི་གྲོང་ཁྱེར་
 དག །བྱི་ནང་བསྐྱུང་བར་བྱེད་པ་ལྟར། །དལ་འབྱོར་ཆུད་ནི་མི་གཞོན་པ། །དེ་ལྟར་
 བདག་ནི་བསྐྱུང་བར་བྱ། །སེམས་ཅན་དཔུལ་བར་སྦྱེས་ན་ཡང་། །དལ་འབྱོར་ཐལ་
 བས་འགྲོད་པར་འོངས། །སྤྱོད་ས་རྣམས་ཀྱན་ཏུ་སེམས་གྱིས་ཡོངས་བརྟགས་གྱུང་། །
 བདག་ལ་ཆེས་སྐྱུ་ག་འགའ་ཡང་མ་མཐོང་བ། །དེ་ལྟར་སོ་སོར་རང་ལའང་གཞན་སྐྱུ་ག་

པས། །དེ་ཕྱིར་བདག་གིས་གཞན་ལ་གཞོད་མི་བྱ། །ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་སྟོག་འདི་
 ལྷག །ཐམས་ཅད་ཆད་པས་འཛིགས་པ་ན། །རང་གི་ཉམས་ལ་དཔགས་བཀྱིས་
 ཏེ། །བརྟེན་པར་མི་བྱ་གསད་མི་བྱ། །སྐྱུངས་ཐག་ཆད་པར་སྐྱུགས་པའི་མི། །རང་
 གནས་ཉེ་ཞོ་མེད་འོངས་ན། །གཉེན་བཤེས་མཛེས་བ་ལྷགས་ནས་སྟ། །ཨ་ལ་ལ་ཞེས་
 མངོན་པར་དགའ། །དེ་བཞིན་བསོད་ནམས་བྱས་པའི་མི། །འཛིག་རྟེན་འདི་ནས་པ་
 རོལ་རྒྱ། །བྱིན་ཆོག་ཉེན་བཞིན་བསོད་ནམས་དག །འོངས་ནས་མངོན་པར་དགའ་བར་
 བྱེད། །དེ་བས་འཛིག་རྟེན་པ་རོལ་གྱི། །ཆེད་དུ་བསོད་ནམས་བསགས་པར་བགྱི། །
 བསོད་ནམས་འཛིག་རྟེན་པ་རོལ་རྒྱ། །ལུས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་གནས་སུ་འགྱུར། །གང་
 ཞིག་ལེགས་པར་སྦྱོད་སྦྱོད་པའི། །དགེ་བ་ལྷ་རྣམས་བསྟོད་པར་བྱེད། །འདི་ནའང་སྦྱོད་
 པར་མི་འགྱུར་ལ། །མཐོ་རིས་སུ་འང་དགའ་བ་ཐོབ། །ཆོས་གནས་ཚུལ་བྲིམས་སྟན་
 སུམ་ཚོགས། །ངོ་ཚ་ཤེས་ཤིང་བདེན་པར་སྟ། །རང་གི་བྱ་བ་བྱེད་པ་ལ། །སྦྱོ་བོ་གཞན་
 རྣམས་དགའ་བར་བྱེད། །རང་གི་དོན་ནི་བྱེད་པའང་། །འདི་ལྟར་གཞན་རྣམས་དགའ་
 འགྱུར་ཞིང་། །མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་བསྟགས་པ་དང་། །པ་རོལ་རྒྱ་ཡང་བདེ་འགྱོར་
 འགྱུར། །བྱོད་ནི་སྟག་བསྟུལ་གྱིས་འཛིགས་ཤིང་། །བྱོད་ལ་སྟག་བསྟུལ་མི་སྟག་ན། །
 མངོན་སུམ་(༥༡ན)དག་གམ་གློག་རྒྱུང་རུང་། །སྟིག་པ་ཅན་གྱི་ལས་མི་བྱ། །གལ་ཏེ་
 སྟིག་པའི་ལས་བྱས་སམ། །བྱེད་ཀྱང་རུང་སྟེ་བྱོད་གྱིས་ནི། །གློག་ཅེས་ལངས་ཏེ་བྲོས་
 བྱས་ཀྱང་། །སྟག་བསྟུལ་ལ་ལས་ཐར་མི་འགྱུར། །དད་དང་ཚུལ་བྲིམས་སྟན་སུམ་
 ཚོགས། །གཏོང་ལྷན་འཇུངས་པ་རྣམ་སྦྱངས་པ། །དེ་ནི་གང་དང་གར་སོང་བ། །དེ་དང་
 དེར་ནི་མཆོད་པར་འགྱུར། །མཁས་གང་འཆོ་བའི་འཛིག་རྟེན་ན། །དད་དང་ཤེས་རབ་
 བརྟེན་བྱེད་པ། །དེ་དག་དེ་ཡི་ཁོར་མཆོག་སྟེ། །དེ་ཡི་ཁོར་གཞན་པལ་པས་ཟད། །དེའུ་
 མ་རང་གི་མངལ་གྱིས་དང་། །འདམ་བུ་སྟག་མ་འབྲས་བུ་དང་། །ཁུ་ཤིང་འབྲས་བུས་

ལུང་བ་ལྟར། །ཐོ་གལ་བཀུར་སྟེས་ལུང་བར་འགྱུར། །རི་སྒྲིབ་སྒྲུབ་པོ་མཆོད་བྱས་
 པ། །དེ་སྒྲིབ་བར་དུ་བརྒྱལ་བར་འགྱུར། །བྱིས་པ་དཀར་པོ་འི་ཆ་འགྲིབ་ཅིང་། །
 དེ་ཡི་སྒྲིའོའང་ངེས་པར་ཉམས། །བཟའ་བ་དང་ནི་བཏུང་བ་དག །གོས་དང་མལ་ཆ་
 རྟེན་པ་ལྟར། །དགྲ་བྱེད་མང་བ་ཁོ་ནར་ཟད། །དེ་ལྟར་བཀུར་སྟེ་འཛིགས་ཆེན་གྱི། །
 སྒྲོན་ནམས་ཁོང་དུ་ཆུད་བྱས་ནས། །འཕྲིགས་ཏུང་སེམས་འཕྲལ་སྒྱུངས་ནས་སུ། །དབ་
 ལྷན་དག་སྒྲོང་ཀུན་དུ་རྒྱས། །ཁམས་ཀྱི་བས་ཀྱིས་སེམས་ཞིར་མི་འགྱུར་ཡང་། །འཚོ་བ་
 འདི་སྒྱིར་མི་བཟའ་མི་བྱ་སྟེ། །ཁ་བས་ཀྱིས་ནི་ལུས་དག་གནས་འགྱུར་བ། །དེ་ལྟར་
 རྟོགས་པ་བསོད་སྟོམས་དག་ལ་རྒྱས། །རིགས་ཀྱིས་ཕྱག་བྱས་མཆོད་པ་གང་ཡིན་
 འདི། །ཟུག་རྩ་ཐ་མོ་བྱུང་བ་དགའ་བ་སྟེ། །མི་ཡི་བཟོད་དགའ་བཀུར་སྟེ་གང་ཡིན་
 འདི། །འདམ་དང་འདྲ་བར་རབ་དུ་རྟོགས་པར་གྱིས། །བརྟེན་པར་བྱེད་པ་བརྟེན་
 པ་ཐོབ། །འཁོན་དུ་འཛིན་པས་འཁོན་ཅན་མཐོང་། །དེ་བཞིན་གཤེ་བས་གཤེ་བ་སྟེ།
 བློ་བར་བྱེད་པས་བློ་བ་འབྱུང་། །བདག་པམ་བདག་པམ་བྱེད་པའོ་ཞེས། །འདི་དག་
 གང་ལ་སེམས་འཛིན་པ། །དེ་ཡི་འཁོན་ནི་ནི་བར་འགྱུར། །འདི་ན་འཁོན་གྱི་འཁོན་
 ཅན་དག །ནམ་ཡང་ནི་བར་འགྱུར་མ་ཡིན། །བཟོད་པས་འཁོན་ནི་ནི་འགྱུར་བས། །
 འདི་ནི་ཆོས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན། །འཁོན་གྱིས་འཁོན་ཅན་ནམ་ཡང་ནི་མི་འགྱུར། །
 འཁོན་མེད་ནམས་ཀྱིས་འཁོན་ནི་ནི་བར་བྱེད། །ཤ་(༥༩བ)འཁོན་ཞུགས་པ་ལུས་ཅན་
 ལ་གཞོད་པས། །དེ་བྱིར་མཁས་པས་འཁོན་པར་མི་བྱའོ། །བྱིས་ནས་བྱིས་མེད་སོང་
 བས་སུ། །སྒྲོད་ལུལ་དབེན་པར་གང་ཡིན་པ། །དེ་ལ་མངོན་པ་དགའ་བསྐྱབ་ཅིང་། །
 འདོད་པ་ཅི་ཡང་མེད་པར་སྒྲོངས། །སྒྲིབ་ལ་ལྷ་དུམ་ཐ་རའི་མེ་རྟོག་ལྟར། །སྒྲིབ་པོ་མེད་
 བར་སེམས་དཔའི་དགོ་སྒྲོང་གང་། །དེ་ནི་པ་རོལ་མིན་པས་པ་རོལ་པོ། །སྒྲོང་སྟེ་སྒྲུལ་
 གས་ལྷགས་རྟིང་བརྟེ་བ་བཞིན། །དུལ་བ་འདུན་པར་འགོ་བྱེད་ཅིང་། །དུལ་བ་རྒྱལ་པོ་

ལྷག་པར་ཞོན། གང་ཞིག་ཆོག་ངན་བཟོད་བྱེད་དང་། འདྲུལ་བ་མི་ཡི་ནང་ན་མཆོག་ །
 གྲང་པོའི་ནང་ན་གྲང་ངན་དང་། སིན་རྒྱུའི་ཅང་གེས་ཏྲ་དང་ནི། འདྲུལ་འདྲུལ་བྱེད་གང་
 ཡིན་པ། འདྲུལ་བ་མཆོག་ བདག་ཉིད་ལེགས་འདྲུལ་གང་ཡིན་
 པའི། མཁས་དེས་ཞི་བ་ཐོབ་འགྱུར་གྱི། བཞོན་པ་དེ་དག་རྣམས་ཀྱིས་ནི། ས་དེ་
 མངོན་པར་ཐོབ་མི་སྲིད། ཁྱོ་བོས་མངོན་པར་ཐོབ་པ་གཞོན་པ། འདྲུལ་སྒྲིབ་ཡང་བསྟེན་མི་
 བྱེད། གང་ཞིག་བྱིས་པའི་མཐུ་སྟོབས་ཅན། འདྲུལ་སྟོབས་ནི་སྟོབས་མེད་ཡིན། །
 བྱིས་པ་ཆོས་དང་བྲལ་བ་ལ། བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡོད་རེ་ཀན། གང་ཞིག་སྟོབས་དང་
 ལྷན་གྱུར་གྱུར། སྟོབས་རྒྱུར་རྣམས་ཀྱིས་བཟོད་བྱེད་པ། འདྲུལ་བཟོད་པའི་མཆོག་
 ཅེས་གསུང་། ཉམས་རྒྱུར་བ་ལྟར་ཏྲ་སྒྲིབ། གང་ཞིག་གཞན་གྱི་དཔོན་གྱུར་
 གྱུར། སྟོབས་རྒྱུར་རྣམས་ཀྱིས་བཟོད་བྱེད་པ། འདྲུལ་བཟོད་པའི་མཆོག་ཅེས་
 གསུངས། ཉམས་རྒྱུར་བ་ལྟར་ཏྲ་སྒྲིབ། གཞན་གྱིས་ལྷག་པར་བརྒྱད་བཀག་
 གྱུར། སྟོབས་ལྷན་གང་ཞིག་བཟོད་བྱེད་པ། འདྲུལ་བཟོད་པའི་མཆོག་ཅེས་གསུང་། །
 ཉམས་རྒྱུར་བ་ལྟར་ཏྲ་སྒྲིབ། གང་ཞིག་ལྷག་པར་སྒྲིབ་བྱས་གྱུར། སྟོབས་ལྷན་
 གང་ཞིག་བཟོད་བྱེད་པ། འདྲུལ་བཟོད་པའི་མཆོག་ཅེས་གསུང་། ཉམས་རྒྱུར་བ་ལྟར་
 ཏྲ་སྒྲིབ། གང་ཞིག་པ་རོལ་ཁྱོད་རིག་ནས། བདག་ཉིད་ཉེ་བར་ཞི་བྱེད་པ། འདྲུལ་
 བདག་དང་གཞན་དག་གི། འཛིགས་ཆེན་དག་ལས་སྟོབ་པ་ཡིན། གང་ཞིག་པ་རོལ་
 ཁྱོས་རིག་ནས། བདག་ཉིད་ཉེ་བར་ཞི་བྱེད་པ། འདྲུལ་བདག་དང་གཞན་དག་གི།
 གཉིས་ཀའི་དོན་ནི་སྟོད་པ་ཡིན། བདག་ཉིད་དང་ནི་གཞན་དག་དང་། གཉིས་ཀའི་
 (༥༣)དོན་དེ་སྟོད་དེ་ལ། སྟོབ་པོ་ཆོས་ལ་མི་མཁས་རྣམས། བྱིས་པ་ཡིན་ཞེས་སེམས་
 གྱུར་སྒྲ། གཙོ་བོའི་ཆོག་ནི་འཛིགས་མྱིར་བཟོད་བྱེད་དང་། འཕྲུལ་བྱེད་ཆོག་ནི་འཕྲུལ་
 བཅུགས་རྒྱ་བཟོད་པ། གང་ཞིག་དམན་པའི་ཆོག་ལ་བཟོད་བྱེད་དེ། བཟོད་པའི་

མཆོག་ཅེས་དམ་པས་རྟག་ཏུ་གསུངས། །བྱིས་པ་ཁྲོས་ནས་ཆོག་རྩུབ་སྤྲ། །སྤྲས་ནས་
 རྒྱལ་བར་འགྱུར་སྤྲམ་སེམས། །གང་ཞིག་ཆོག་དག་བཟོད་བྱེད་པ། །དེ་ནི་རྟག་ཏུ་རྒྱལ་
 བ་ཡིན། །བདེན་པར་སྤྲ་བྱ་བྱོ་མི་བྱ། །སྤྲོང་ལ་རྩུ་ཡང་སྤྲིན་པར་བྱ། །རྣམ་པ་འདི་
 གསུམ་གནས་གྱིས་ནི། །ལྷ་ཡི་གནས་སུ་འགྲོ་བར་འགྱུར། །བྲོ་བོས་ཟིལ་གྱིས་ནོན་
 པའི་མིས། །རང་གི་དོན་ཡང་མི་རྟོགས་པས། །འཁོར་གྱི་ནང་དུ་བག་སྦྱངས་ལ། །བྲོ་བོ་
 མེད་པའི་ཆོག་སྤྲོས་ཤིག །གང་ཞིག་བྲོ་ལ་སྤྲར་བྲོ་བ། །དེ་ནི་སྤིག་པ་ཅན་འགྱུར་བས།
 །བྲོད་ལ་སྤྲར་ནི་མ་བྲོ་དང་། །བྲུབ་པར་དཀའ་བའི་གཡུལ་ལས་རྒྱལ། །བྲོ་བ་
 མེད་པས་བྲོ་བ་བྲུབ། །བྱིན་པ་ཡིས་ནི་འཇུངས་པ་བྲུབ། །བདེན་པས་བདེན་པ་མ་
 ཡིན་བྲུབ། །དུལ་ཞིང་རིགས་པས་འཆོ་བ་དང་། །བྲོ་བ་མེད་པས་གང་ལ་བྲོ། །ཡང་དག་
 ཤེས་པས་རྣམ་གྲོལ་བའི། །མཁས་པ་རྣམས་ལ་བྲོ་བ་མེད། །བྲོ་བ་མེད་དང་འཆོ་མེད་
 ལ། །འཕགས་པའི་སྤྱོ་བོས་རྟག་བསྟེན་ཀྱང་། །སྤྱོ་བོ་སྤིག་ཅན་བྲོ་བ་དག །རི་བོ་བཞིན་
 དུ་སྦྲར་བར་བྱེད། །གང་ཞིག་བྲོ་བ་བྱུང་བ་དང་། །ཤིང་རྩ་འབྱམས་ལས་འཛིན་བྱེད་
 དེ། །འདུལ་སྤྱོང་མཁན་དུ་ངས་གསུངས་གྱི། །ཞགས་འདེབས་སྤྱོ་བོ་པལ་བ་ཡིན། །རི་
 ལྟར་བྱིམ་ན་ལེགས་གཡོགས་དང་། །ལུན་པས་ཁེབས་པའི་ནང་ཁྱགས་ན། །གཟུགས་
 རྣམས་ཡོད་པར་གྱུར་ཀྱང་ནི། །མིག་ལྡན་བཞིན་དུ་མི་མཐོང་བ། །དེ་བཞིན་འདི་ན་
 རིགས་སྤྱོས་པའི། །མི་ནི་སྤྱོ་གྲོས་ལྡན་གྱུར་ཀྱང་། །སྤིག་པ་དང་ནི་དགེ་བའི་ཆོས། །
 མ་ཐོས་བར་དུ་ཤེས་མི་འགྱུར། །མིག་ལྡན་མར་མེ་ཡོད་པ་ཡིས། །གཟུགས་རྣམས་
 མཐོང་བ་རི་ལྟ་བར། །དེ་བཞིན་དགེ་དང་སྤིག་པའི་ཆོས། །ཐོས་པས་རྣམ་པར་ཤེས་
 པར་འགྱུར། །བཟོད་པ་དཀའ་བྲུབ་མཆོག་སྟེ་བཟོད་པ་ནི། །བྱུང་ན་འདས་པ་མཆོག་
 ཅེས་སངས་རྒྱས་གསུང་། །རབ་ཏུ་བྱུང་བ་གཞན་ལ་འཆོ་བ་དང་། །གཞན་ལ་གནོད་པ་
 དགེ་སྦྱང་མ་ཡིན་ནོ། །ནད་མེད་རྟོད་པའི་དམ་པ་སྟེ། །ཆོག་ཤེས་པ་ནི་ལོར་གྱི་དབྱིག །

ཡིད་བརྟགས་བཤེས་པའི་མཆོག་ཡིན་ཏེ། །ཟུང་ན་ལས་འདས་པ་བདེ་བའི་སྤུལ། །མི་
 བྱི་རྟག་ཏུ་བྱན་དང་ལྷན་པ་དང་། །རྟག་ཏུ་ཁ་ཟས་ཀྱི་ནི་ཆོད་ཤེས་པ། །དེ་ཡི་སྤྱུག་
 བསྐྱལ་ཆུང་བར་འགྱུར་བ་དང་། །དལ་སྤྱི་འཇུག་ཆེ་ཡང་རིང་བར་བྱེད། །གང་གིས་
 དབང་པོ་མ་བསྐྱམས་ཤིང་། །ཟས་ཀྱི་ཆོད་ནི་མི་ཤེས་ལ། །བྱན་པ་ཉམས་དང་ལེ་ལོ་
 ཅན། །གཙང་མར་ལྟ་ཞིང་གནས་བྱེད་པ། །དེ་ནི་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཅོམ། །རྒྱུང་
 གིས་མི་བརྟན་ལྟོན་ཤིང་བཞིན། །གང་ཞིག་དབང་པོ་ལེགས་བསྐྱམས་ཤིང་། །ཟས་ཀྱི་
 ཆོད་ནི་ཤེས་པ་དང་། །སོ་སོར་བྱན་ཞིང་བཅོན་འགྲུས་ལྷན། །མི་གཙང་ལྟ་བས་གནས་
 བྱེད་པ། །དེ་ནི་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་མི་ཆོམ། །རྒྱུང་གིས་རི་བོ་མི་གཡོ་བཞིན། །དགོན་པ་
 དགའ་བར་བྱ་འོས་པ། །དེ་ལ་སྦྱེ་བ་མི་དགའ་ཡང་། །དེ་ལ་འདོད་ཆགས་བྲལ་བ་
 དགའ། །དོན་རྣམས་བསྐྱུན་པ་ལ་ནི་གྲོགས་ལྷན་བདེ། །སྤྱོད་དང་རབ་ཏུ་གཏུགས་ལ་
 བསོད་ནམས་བདེ། །འཛིག་ཆོགས་ལ་ནི་མི་བསྟེན་པ། །རན་ངོན་ཅམ་གྱིས་ངེས་པར་
 ཆོག་ཤེས་བདེ། །ང་ལ་ཅི་ཡང་མེད་མོད་ཀྱི། །དགའ་བ་ཟ་བར་བྱེད་པ་ན། །འོད་
 གསལ་གྱི་ནི་ལྟ་བཞིན་དུ། །ཀྱེ་མའོ་ཤིན་ཏུ་བདེ་བར་འཛོ། །གཟུང་བར་དགའ་ཞིང་
 ཡང་བ་དང་། །གང་དུ་དགའ་བར་འགོ་བ་ཡི། །སེམས་དུལ་བ་ནི་ལེགས་པ་སྟེ། །
 སེམས་དུལ་བ་ཡིས་བདེ་བ་འབྲེན། །གང་ཞིག་ལུས་མེད་སྤྱུག་ན་གནས། །གཅིག་པ་རྒྱ་
 ཞིང་རིང་འགོ་བའི། །སེམས་དེ་འདུལ་བར་བྱེད་པ་ནི། །འཛིགས་པ་ཆེ་ལས་ཐར་བར་
 འགྱུར། །རི་ལྟར་ཁང་སྟོང་གཡོགས་ལེགས་ན། །ཆར་པ་རྣམ་པར་མི་འཛག་པ། །དེ་
 བཞིན་ལེགས་པར་བསྐྱོམས་པའི་སེམས། །འདོད་ཆགས་རྣམས་ཀྱིས་ཡོངས་མི་
 ཆོམས། །གང་གི་སེམས་ནི་བྲག་ལྟ་བུར། །རབ་ཏུ་གཡོ་བ་མེད་འདུག་པ། །ཆགས་པའི་
 གནས་ལ་མི་ཆགས་པར། །སྤོ་བོའི་གནས་ལ་སྤོ་མེད་པར། །གང་ཡིད་དེ་ལྟར་གྱུར་པ་
 དེ། །སྤྱུག་བསྐྱལ་ཐོབ་པར་ག་ལ་འགྱུར། །དགེ་སྦྱོང་(463)བསོད་སྟོམས་སྦྱོད་པ་

བདག་རང་ཙམ། །འགྲངས་པར་བྱེད་གྱི་གཞན་དག་མི་གསོ་བ། །སྒྲོབ་པ་དེ་ལ་ལྟ་
 རྣམས་དགའ་བྱེད་གྱི། །བཀུར་སྟོན་ཤོར་དང་གྲགས་འདོད་རྣམས་ལ་མེན། །སྒྲེ་བོ་མ་
 བསྐྱམས་ཆོག་གི་གཞོད་བྱེད་པ། །མི་བཟད་བརྗོད་པའི་ཆོག་དེ་ཐོས་ཀྱང་ཀྱང་། །དག་
 སྒྲོང་སྤང་སེམས་བྲལ་བ་ཅི་མི་སྟམ། །གཡུལ་ངོར་སྤང་ཆེན་མདའ་ཡིས་བསྐྱུན་པ་
 བཞིན། །དག་སྒྲོང་ཆོས་ལ་ཀུན་དགའ་ཞིང་། །ཆོས་དགའ་ཆོས་ལ་སེམས་པ་དང་། །
 ཆོས་ལ་རྗེས་སུ་བྲན་པ་དག །ཆོས་ལས་ཡོངས་སུ་ཉམས་མི་འགྱུར། །སེམས་བྱོད་ལུང་
 ཁྲོལ་འདོད་ལ་དགའ་མ་བྱེད། །བརྩོན་སེམས་བག་ཡོད་པ་ལ་གནས་པར་གྱིས། །བག་
 མེད་བྱས་པས་དཔྱལ་བར་བཅོས་པ་ན། །ལྷགས་གོང་མིད་པ་བྱོད་ནི་མ་དུ་ཞིག །དག་
 སྒྲོང་ཁང་སྒྲོང་ལྷགས་ནས་སུ། །ནང་ལ་བལྟ་བར་བྱེད་པ་དང་། །ཆོས་རྣམས་ལེགས་
 པར་མཐོ་བ་དག །ལྟ་ཡི་དགའ་དང་ལྟན་པར་འགྱུར། །རི་ལྟ་རི་ལྟར་ལུང་བོ་ལ། །སྒྲེ་
 དང་འཛིག་པར་ལེགས་རྟོགས་པ། །དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་དེ་ཡིས་ནི། །དགའ་དང་མགུ་བ་ཉིད་
 ཀྱང་ཐོབ། །དག་སྒྲོང་དགའ་བ་མང་བོ་ཡིས། །སྤྲུག་བསྐྱལ་ཟད་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །
 ཉིན་མོའི་ཉི་མ་གསལ་བར་བྱེད། །མཚན་མོ་ཟླ་བ་སྤྲང་བ་ལྟར། །རྒྱལ་རིགས་གོ་ཆས་
 ཆས་པ་གསལ། །གང་ཆེ་བྲམ་ཟེ་བརྩོན་པས་སེམས་པ་ན། །གང་ཞིག་ཆོས་རྣམས་རྒྱར་
 བཅས་རབ་ཤེས་པ། །ཆོས་འདི་རྣམས་ལ་རབ་ཏུ་འབྱུང་འགྱུར་ཏེ། །དེ་ཆེ་དེ་ཡི་སོམ་ཉི་
 མ་ལུས་སྒྲོང་། །གང་ཆེ་བྲམ་ཟེ་བརྩོན་པས་སེམས་པ་ན། །གང་གི་སྤྲུག་བསྐྱལ་རྒྱར་
 བཅས་རབ་ཤེས་པ། །ཆོས་འདི་རྣམས་ལ་རབ་ཏུ་འབྱུང་འགྱུར་ཏེ། །དེ་ཆེ་དེ་ཡི་སོམ་ཉི་
 རབ་ཏུ་སྒྲོང་། །ལེགས་པར་ཉིར་ཞིའི་རོ་དང་ནི། །རབ་ཏུ་དབེན་པའི་རོ་རྟེན་པ། །
 རིམས་ནད་མེད་ཅིང་འཆི་མེད་ལ། །ཆོས་ལ་དགའ་བའི་རོ་དག་འབྱུང་། །གང་ཞིག་
 ཉིན་དང་མཚན་རྣམས་སུ། །སངས་རྒྱས་རྗེས་སུ་བྲན་བྱེད་པ། །གོ་ལུ་ཏ་མའི་ཉན་ཐོས་
 དེ། །ལེགས་པར་སད་པས་སད་པར་འགྱུར། །དེ་བཞིན་དུ། །ཆོས་རྣམས་རྗེས་སུ་བྲན་

བྱེད་པ། དགེ་འདུན་ཚུལ་བྱིམས་གཏོང་བ་དང་། །(༥༧བ)ལྷ་ནི་རྗེས་སུ་བྱེད་
པ། །འཆོ་བ་མེད་ལ་ཡིད་དགའ་བ། །སྒྲོམ་པ་ལ་ནི་ཡིད་དགའ་བ། །སྒྲོང་བ་ཉིད་ལ་
ཡིད་དགའ་བ། །དབེན་པ་ལ་ནི་ཡིད་དགའ་བ། །ངེས་པར་འབྱུང་ལ་ཡིད་དགའ་
བ། །ཅི་ཡང་མེད་ལ་ཡིད་དགའ་བ། །གང་ཞིག་ཉིན་དང་མཆོད་རྣམས་སུ། །མྱ་ངན་
འདས་ལ་ཡིད་དགའ་བ། །གོ་འེ་ཏ་མའི་ཉན་ཐོས་དེ། །ལེགས་པར་སད་པས་སད་པར་
འགྱུར། །ཞེས་པ་རྣམས་ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་ཆོམས་ལས་བྲིས་པའོ། །

༥ དགེ་སྒྲོང་ཞིག་གིས་ཆགས་པས་ཐོ་མཆོད་ལངས་པ་ན། དེ་རྗེས་བརྟུངས་པ་
ལ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྤྱུལ་བ། དགེ་སྒྲོང་དག་ངས་འདོད་ཆགས་ཀྱི་
གཉེན་པོར་མི་སྤྲུག་པ་སྒྲོམས་ཤིག་ཅེས་མ་གསུངས་སམ། བརྟུང་བར་བྱ་བ་གཞན་ཡིན་
ན། བྱོད་ཀྱིས་གཞན་བརྟུངས་སོ། །ཆོས་གཅིག་བསྒྲོམ་ན་ཕྱིར་མི་འོང་དུ་འགྱུར་བར་སྒྲུ་
སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ལུས་ལ་དམིགས་པའི་བྱ་བ་པའོ། །བྱོད་ཀྱིས་ལུས་ལ་དམིགས་པའི་བྱ་བ་
པ་སྒྲོམས་ཤིག་དང་། ཕྱིར་མི་འོང་བར་གྱུར་བར་ངས་ཁས་འཆེའོ། །ཞེས་འདུལ་བ་
ལས་འབྱུང་སྟེ་ལུས་བྱ་བ་ཉིད་གཞན་སྒྲོམས་ཤིག་པའོ། །

༥ རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན་གྱི་མདོ་སྟེ་རྒྱུན་ནས། ཆོས་བཟང་རིགས་པས་རྣམ་
དབྱེད་བསམ་པ་ཅན། །རྩོམ་ཏྲ་བ་དུད་ཀྱི་བར་ཆད་བྱེད་པ་མེད། །འཕགས་པ་བྱེད་པར་
རྟེན་དང་གཞན་གྱི་བྱོགས་སུན་འབྱིན། །མི་འཕྲོག་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པའི་མཆོད་ཉིད་
དོ། །སངས་རྒྱས་གཅིག་མིན་དྲི་མེད་གནས། །ཆོས་སྐུ་ཐ་དད་མིན་ཕྱིར་མང་པོ་འང་
མིན། །མེད་པ་གང་ཡིན་དེ་ཉིད་ནི། །ཡོད་པ་ཡི་ནི་དམ་པར་འདོད། །རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་མི་
དམིགས་ལ། །དམིགས་པ་ཡི་ནི་མཆོག་ཏུ་འདོད། །རྗེ་སྒྲོན་བཤད་པ་འདི་དག་ཀུན། །
རྟོག་པ་ཅོམ་དུ་ལྟ་བ་ཡི། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྟོག་མེད་རྣམས། །བྱང་ཆུབ་ཐོབ་
ཅེས་ངེས་པར་བརྗོད། །རྗེ་ལྷ་རྩེ་ལྷགས་ལ་ཆོ་བ་དང་། །མིག་ལ་རབ་རིབ་ཞིབ་ལྟར། །

སངས་རྒྱལ་སེམས་དང་ཡེ་ཤེས་ལ། །ཉོན་མོངས་ཞི་བ་ཡོད་དམ་མེད་མི་བཟོད་དོ། །རི་ལྷར་
 རྩ་ཡི་སྣོད་ཆག་ན། །སློབ་འཁོར་གཟུགས་བརྟན་མི་སྣང་བ། །སངས་རྒྱལ་གཟུགས་བརྟན་
 མི་སྣང་རོ། །རི་ལྷར་མེ་ཅི་གཞན་དུ་འབར། །གཞན་དུ་ཞི་བ་འགྱུར་བ་ལྟར། །དེ་བཞིན་
 སངས་རྒྱལ་རྣམས་ལ་ཡང་། །སྣང་དང་མི་སྣང་(༡༡ན)ཤེས་པར་བྱ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའ་སེམས་ཅན་ལ། །བྱ་གཅིག་པ་ལ་བྱ་བ་བཞིན། །ཤར་གི་ཁོང་ནས་བྱམས་པ་
 ཆེ། །དེ་ལྟས་བདག་པོ་བྱེད་པར་འདོད། །སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་པོ་བྱེད་ཕྱིར། །དེ་
 ལ་ཆགས་སྦྱེས་ལྟར་མི་འགྱུར། །འདི་ཡི་ཞེ་སྣང་རྣམ་ཀུན་དུ། །སེམས་ཅན་ཀུན་དང་
 འགལ་བར་འགྱུར། །རི་ལྷར་སྤྱད་རོན་རང་གི་སྤྱ་མཆོག་བྱམས། །རང་གི་སྤ་དེ་ཉི་བར་
 འགྱུར་ནས་འདུག །དེ་འདྲ་བ་ལ་ཁོང་སྤོ་འགལ་བ་ལྟར། །བརྩེར་བཅས་ལུས་ཅན་སྤ་
 ལའང་དེ་དང་འདྲ། །གང་ཕྱིར་བྱམས་པ་དེ་ཕྱིར་ཁོང་སྤོ་འགལ། །གང་ཕྱིར་ཞི་བ་དེ་ཕྱིར་
 གཞོད་སེམས་འགལ། །གང་ཕྱིར་དོན་བྱེད་དེ་ཕྱིར་སྦྱ་སེམས་འགལ། །གང་ཕྱིར་
 སེམས་བྱེད་དེ་ཕྱིར་འཛིགས་སེམས་འགལ། །ཉེས་པ་འདི་ཀུན་བྱམས་སོགས་ལ། །
 ལེགས་པར་གནས་ལ་མི་འབྱུང་སྟེ། །ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་སེམས་ཅན་གྱི། །དོན་དུ་
 འཁོར་བ་ཡོངས་མི་གཏོང། །རི་ལྷར་རྒྱལ་བའི་སྤྱ་རྣམས་སེམས་ཅན་ལ། །བྱམས་པ་
 ལ་སོགས་སེམས་དཔའ་འདི་འབྱུང་བས། །སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཡོན་ཏན་ལྡན་པ་
 ཡིས། །བྱ་གཅིག་པ་ལའང་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པར་དབྱེ་བའི་སྣོད་ནས་ནི། །བསྐྱེད་
 དམན་དང་འབྲིང་དང་མཆོག །ཕལ་ཆེར་དོན་མེད་དོན་ཡོད་དང་། །རྣམ་ཀུན་དོན་ཡོད་
 ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་དང་།

༥ སྦྱབ་ཐབས་ཀུན་བཟང་ལས། །གང་ཞིག་གང་དང་མི་མཐུན་པ་དག་ཏུ། །ལན་
 ཅིག་འགྱུར་བའི་དེ་བཞོད་རྒྱས་འགྱུར་བར། །མཐོང་དང་བསྐྱབ་པ་རྣམ་པར་འཕེལ་བ་
 དག །རང་གི་མི་མཐུན་གྱིན་དུ་འགག་པར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །

༥ སློབ་དཔོན་ཅན་ཏུ་གོ་མིའི་སློབ་སྦྱངས་ལས། ཟླ་བའི་དགྱིལ་ལའོར་རྒྱས་པས་
 ཉེ་བར་བརྒྱན་བྱས་ཤིང་། རྟེན་ཆེངས་ཆར་ཆེན་སྒྲིན་གྱིས་འཁྲིགས་པ་ལས་འབྱུང་
 གྱུར་པ། རི་ཅེ་ནགས་ཀྱི་མཐོང་དེར་ཆགས་པ་མེད་པར་ནི། རླུང་ལྟར་གཡོ་བའི་རང་
 བཞིན་ཆེ་གཏུགས་སྐལ་པ་ཆེ། རྟགས་(44བ)མཐོང་རི་དྲགས་རྒྱ་བའི་ཆོགས་གྱིས་
 བསྟེན་བྱས་པ། རྒྱུན་ནས་ཉམས་དགའ་བཟང་པོ་དེར་ནི་སྦྱིད་པ་གང་། རྟེན་ཆེ་དགའ་
 བའི་ནགས་ཆལ་ལྟ་མེད་ཉམས་བག་ཏུ། བེལ་གྱིས་འབེབས་པའི་དོ་ལེབ་ཅན་ནའང་
 ཡོད་འགྱུར་རམ། ཁྲི་ལམ་ལྟ་བུར་རན་སྦྱང་འབྱུལ་པས་བསྐྱུས་པ་ཡིས། བྱིས་པ་གང་
 དག་དེ་ལ་ཆགས་པས་དཔྱལ་བར་ལུང་། ཡུལ་དང་དུག་མཚུངས་དང་པོ་མྱོང་བ་ཅམ་
 བ་བདེ། ཡུལ་དང་དུག་མཚུངས་གཏི་མུག་མུན་པས་ཐིབས་པོར་བྱེད། ཡུལ་དང་དུག་
 མཚུངས་བྱགས་བསྐྱོག་དགའ་ཞིང་གཡོ་བ་ཡིན། རྟག་དང་ཡུལ་ནམས་སློ་ཡིས་ངེས་
 བར་བརྟགས་བྱས་ན། ཉེས་ན་དུག་སླ་མི་བཟོད་རང་བཞིན་ཡུལ་ནམས་ཡིན། རྟག་
 བེ་དུག་དང་བསྐྱེས་ན་རབ་ཏུ་ཞི་བར་འགྱུར། གསང་སྟགས་མཚོག་དང་དུག་སེལ་སྒྲན་
 གྱིས་གསོ་བར་བྱང་། རྟག་ནི་ཐབས་ལྟན་སྦྱང་ན་མི་ལ་ཕན་པར་བྱེད་འགྱུར་གྱི། རྟག་
 ཆེན་ཡུལ་ནི་ནམ་ཡང་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ནོ། རི་ལྟར་སྤང་བུ་ཁོན་ཟབ་ཁ་ནས་འབྱུངས་པ་
 ཡི། རྩ་ལོ་ཁམ་འགའ་ཅམ་ལ་ཡིད་ནི་ཆགས་གྱུར་པ། རྟེན་པ་གྲུབ་པ་མེད་པར་
 གཡང་དུ་ལུང་བ་ལྟར། འཚོ་བའི་འཛིག་རྟེན་བདེ་ལྟན་འདོད་པའང་དེ་དང་འདྲ། གང་
 དུ་ལྟ་སྒྲུ་མིའམ་ཅི་ཡི་མགོ་རྒྱན་གྱི། འོད་ཀྱི་ཆོགས་གྱིས་རྒྱང་རྟེན་དམར་བའི་བརྒྱ་བྱིན་
 ཡང་། ལས་ཀྱི་རླུང་འབྱུགས་འགོ་བ་རན་པར་འགོ་འགྱུར་བ། རྟེན་ལ་སྦྱེས་བུ་སྟེན་ཞིག་
 འཛིགས་པ་བརྟེན་མི་བྱེད། སྟུག་བསྐལ་མེ་ཆོགས་སྦྱངས་པས་འཛིགས་པའི་འཛིག་
 རྟེན་འདིར། སྦྱོ་བོ་བདེ་སྙམ་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་བྱེད་པ་གང་། རྟེན་གཤིན་རྗེའི་ཁ་
 ཡང་འབྱེད་པར་བྱེད་པ་སྟེ། རྟེན་སྦྱོ་བ་ཕྱི་མའི་སྦྱོན་གིང་ས་བོན་ཡིན། རྟེན་གཤིན་

རྗེས་སྤྱིད་མཆོར་རྒྱ་བའི་སེམས་ཅན་ལ། །ལོག་པར་སྒྲོན་པས་འཛིགས་པ་དབྱུག་པ་
ནག་པོའི་ཅེར། །སྤྱིད་པའི་ཐ་གྲུ་རིང་པོས་དམ་བཞག་བཏགས་པ་ཡིས། །མཆིལ་པས་
ཉ་ལ་བྱ་བ་བཞིན་དུ་བཏབ་པ་ཡིན། །

༥ ། སྒྲོབ་དཔོན་ཨ་ལ་རྩ་ཉི་བས། །སེར་སྒྱུ་མོ་དང་ཚུ་སྒྱུར་སྒྲུལ། །རྫོན་པ་རི་དྲུགས་
ཆོལ་བ་དང་། །མདའ་མཁན་དང་ནི་གཞོན་ལུ་མ། །འདི་དྲུག་ང་ཡི་སྒྲོབ་དཔོན་
ཡིན། །རེ་བ་སྒྲོབས་ལྷན་ཉོན་མོངས་ཏེ། །རེ་བ་མེད་པ་བདེ་བའི་མཆོག་ །རེ་བ་རེ་བ་མེད་
བྱེད་པ། །བདེ་བར་གཉིད་ལོག་སེར་སྒྱུ་མོ། །ཟང་ཟིང་སྤྱིར་ནི་ཅོད་འགྱུར་ཏེ། །ཟང་
ཟིང་མེད་ལ་ཅོད་པ་མེད། །ཟང་ཟིང་ཡོངས་སུ་སྤངས་པ་ལས། །ཚུ་སྒྱུར་བདེ་བ་འཕེལ་
བར་འགྱུར། །ཁྱིམ་གྱི་ཅོམ་པ་སྒྲུག་བསྐལ་ཏེ། །ནམ་ཡང་བདེ་བར་འགྱུར་མ་ཡིན། །
སྒྲུལ་གྱི་གཞན་གྱི་གནས་མཐོང་ནས། །ཞུགས་པས་བདེ་བ་འཕེལ་བར་གྱུར། །རྫོན་པ་
ནགས་སུ་སོང་གྱུར་ཏེ། །རི་དྲུགས་ཆོལ་བར་ཅོམ་པ་ན། །འཆེ་བ་ཐམས་ཅད་སྤངས་
ནས་ནི། །དེ་ཉིད་དུ་ནི་གནས་བཅས་གྱུར། །འདིར་ནི་རྒྱལ་པོའི་ཡན་ལག་བཞི། །
དཔུང་ཆོགས་ཆེན་པོས་བསྐོར་བ་དག །དམིགས་པ་ཡུན་རིང་གཏོད་པས་ན། །མདའ་
མཁན་གྱིས་ནི་མ་མཐོང་བཞིན། །མང་པོ་རྟག་ཏུ་འཐབ་འགྱུར་ཏེ། །གཉིས་པོ་དག་ནི་
འགུན་ལྔར་འགྱུར། །གཞོན་ལུ་མ་ཡི་གདུ་བུ་བཞིན། །གཅིག་སྤྱོད་པར་རྒྱ་བར་
བྱ། །རེ་བ་ཟང་ཟིང་ཁྱིམ་སྤངས་པ་དང་། །དེ་བཞིན་གཞན་ཡང་ནགས་གནས་དང་། །
དམིགས་པ་གཏོད་དང་གཅིག་སྤྱོད་ཏེ། །བདག་གི་སྒྲུ་མ་ལས་འདི་རྟེན། །ཅེས་དང་།

༦ ། གཞོན་ལུ་མ་བདུན་གྱི་རྟོགས་བརྗོད་ལས། །ས་ཡི་བདག་པོ་ལྷ་ཡུལ་ས་སྟངས་
ན། །བརྒྱ་ཐག་སྟོང་དུ་སྒྱུད་པར་མ་བྱས་པའི། །བདེ་བ་གཞན་དག་ཅི་ཡང་ཡོད་མིན་
ཏེ། །བདག་ཅག་རྣམས་གྱིས་དོན་མེད་རབ་ཏུ་ཤེས། །ཡུལ་ལ་ལྷག་པར་སྤྱིད་ཅིང་
གོམས་པས་ན། །དབང་པོ་རྣམས་ནི་ཡུལ་གྱིས་ངོམས་པ་མེད། །སྤྱིད་པས་འཛིགས་

པའི་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་ཅན་དག། སྤྲིད་པའི་ལོངས་སྤྱོད་ཟད་པར་བྱ་བྱིར་འཇུག། རོ་བོ་
 ཉིད་ཀྱིས་འགྱུར་ཞིང་མི་བརྟན་ལ། རྒྱུར་གིས་བསྐྱོད་པའི་ཆུ་རྒྱབས་ལྟར་འཛིག་པས། །
 སྒྲོམ་ཅན་དབང་པོ་དྲུག་ལས་རྣམ་རྒྱལ་རྣམས། བྱིར་ཞིང་སྤྲིད་པར་འཇུག་ལས་ལྷོག་
 པར་བྱེད། བྱིས་པ་སྤྲིད་པའི་བརྩོན་རར་ལག་ལྟ་བུར། སེམས་ཀྱི་སྤྲུགས་པའི་སྤྱོད་
 པས་བསྐྱུས་གྱུར་ཏེ། བདེ་བར་མངོན་པར་སྒྲོམ་ཞིང་བཀམ་པ་དག། བསངས་ཤིང་
 འཛིགས་པའི་གཡང་ས་མཐའ་མེད་ལུང་། ཡོངས་སུ་སྤྲོད་ན་སྤྲུག་བསྐྱུས་མི་བཟད་
 རྒྱ། སྤྲུལ་གདུག་ཚོགས་ཀྱིས་ཟིན་འདྲའི་ཡུལ་རྣམས་དག། རྟོགས་གྱུར་གང་ཞིག་སྤྲིད་
 ལ་ཆགས་གྱུར་པ། རྟེན་མི་ཡི་གཟུགས་ལྟན་སྤྲུགས་ཉིད་ཡིན། རང་ཅིད་ཤིང་
 ལ་ཐོགས་པའི་གཡག་བཞིན་དུ། སྒྲོ་ཡི་ལམ་ནི་རྟོག་པས་ཉེར་འགགས་ཤིང་། ལོག་
 པར་ཆགས་པའི་ཡལ་གར་སེམས་ཐོགས་པའི། སྤྲོས་བྱ་བར་པ་བྱིས་བསྐྱེན་འཕྲུང་བར་
 འགྱུར། རྟག་འབའི་རྒྱ་ཅམ་འཚོ་བའི་འཛིག་རྟེན་ལ། བོངས་པ་རྒྱན་མི་ཆད་པར་
 འཕྲུང་འགྱུར་ན། ཡལ་གཅིག་སྤྲིད་པའི་དགའ་བ་མང་པོ་ལས། སྤྲུ་བར་མི་འགྱུར་
 གང་ཞིག་མཆིས་པ་གསུངས། རྒྱལ་པོ་རྒྱར་ཆུད་གྱུར་པའི་ཉ་བཞིན་དུ། སྤྲོས་བྱ་
 ལེགས་པར་བརྟགས་ནས་བྱེད་པ་དང་། བཟ་སྟངས་ཀྱི་ལ་ངང་གིས་མཁའ་པ་ཡང་། །
 བྱིས་ཀྱི་བརྩོན་རར་གནས་ན་འཛིགས་པར་འགྱུར། སེ་ཡི་བདག་པོ་འབད་པ་མང་པོ་
 ཡིས། བྱིས་དུ་རྩེས་བསགས་མང་པོ་བྱས་པ་དག། མི་ཡིས་སྤྲད་ཅིག་གིས་ནི་འདོར་
 འགྱུར་ཏེ། ལེགས་སྤྲད་གཅིག་བྱ་འདི་ཉིད་ལམ་དུ་བསྟན། མངོན་དུ་གྱུར་ན་མི་
 བཟད་གཉེན་སྤྲུག་དང་། སྤྲུག་དང་ཕྱད་པར་མངོན་པར་འདོད་དེས་ཚོག། སྤྲུག་དང་
 ཕྱད་པར་དགའ་བར་སེམས་པ་དག། དེས་པར་སྤྲུག་དང་བྲལ་བའི་སྤྲུག་བསྐྱུས་འཕྲོབ། །
 དམ་པའི་དོན་ལ་རྣམ་དཔྱོད་མཁའ་པ་ཡང་། སྤྲུག་ཅིས་པ་འདིས་སེམས་འདི་རྣམ་པར་
 གཡེངས། སེ་བདག་བྱིད་ནི་གལ་ཏེ་བདག་ཅག་ལ། སྤྲུག་པ་འགག་གི་འདོད་ན་

བདག་ཅག་རྣམས། །མ་སྤྲོད་འཕགས་པས་བསྐྱེན་ཞིང་མི་འཕྲོགས་པའི། །བདེ་བ་ཡིད་
ལ་འདོད་པ་སྐྱབ་ཏུ་གསོལ། །སྲིད་འགྲོ་ཆང་ཆིང་ནང་ན་གནས་པའི་བྱིས་པ་རྣམས། །
འདི་བདེ་ཡིན་ཞེས་པ་དེ་ལོག་པར་བཏགས་ཅམ་ཏེ། །གང་འདི་སྲིད་པ་མ་ལུས་སྤྲུག་
བསྐྱེད་ཀྱན་བསྐྱེད་ཅེས། །ཡང་དག་གསུངས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས། །
གལ་ཏེ་བརྒྱ་བྱིན་ཁྱོད་ཀྱིས་ནི། །མཆོག་རབ་སྟེར་བར་བྱས་ན་ནི། །ཡུལ་རྣམས་ཀྱི་ནི་
ག་ཟེ་མོ། །མི་བསྐྱེན་དེ་ལས་རྒྱལ་བར་བྱིས། །རྩ་ཡི་ཆོགས་ལས་ལངས་བྱས་ནས། །བ་
མོས་ཕྱི་བའི་གོས་དག་དང་། །ཟམ་སྒྲོམ་རན་དོན་འདོད་གང་གིས། །ནམ་ཞིག་ལུས་ལ་
ཆགས་མེད་འགྱུར། །ཤིང་རྩུང་(༥༧ན)ནི་ཙོ་ལྷར་ལྷང་བའི། །དྲར་བ་འཇམ་པོའི་གོས་
ཅན་དུ། །མཐོང་ཆོས་བདེ་བའི་དགའ་སྟོན་ལ། །ནམ་ཞིག་བདག་ནི་ཉལ་བར་འགྱུར།
སྒྲ་རྣམས་བྲེགས་པར་གྱུར་ནས་ནི། །ཕྱག་དར་ཁྱོད་ཀྱིས་གོས་འཆང་ཞིང་། །དགོན་པ་
ཡུལ་དུ་འདོང་བར་ནི། །བདག་ནི་ནམ་ཞིག་འགྱུར་ཞིག་གོ། །གཉའ་ཤིང་གང་ཅམ་རྣམ་
བལྟ་ཞིང་། །ས་ཡི་ལྷང་བཟེད་ལག་ཐོགས་ནས། །སྐྱེས་མེད་བྱིས་ནས་བྱིས་དུ་ནི། །
ནམ་ཞིག་སྤོང་མོ་སྤྱོད་པར་འགྱུར། །འདོར་བར་བྱ་བའི་ལུས་སྒོག་ལ། །རྩ་དང་རྩ་ཡི་
ཟེལ་བ་ལྷར། །ལྟོས་མེད་ཡུན་རིང་གོམས་པ་ཡིས། །བདེ་བ་ཆེན་པོ་ནམ་ཞིག་ཐོབ། །
ནམ་ཞིག་རྩ་དགས་སྤྲོད་ལྷོངས་སུ། །གནས་ནས་རྩ་རྒྱབས་འབྱུང་འཇིག་དང་། །འཆོ་
བའི་འཇིག་རྟེན་གནས་འདྲ་བར། །ཡང་དང་ཡང་དུ་བལྟ་བར་འགྱུར། །རྟེན་དང་བཀྱར་
སྟེ་ཆགས་མེད་ཅིང་། །ཉོན་མོངས་ཆེར་མའི་འདམ་རྩལ་དག །སྤྱོད་བར་བྱེད་ཅིང་གོང་
བྱིས་ཀྱི། །སྤྱོད་པའི་གནས་སུ་ནམ་ཞིག་འགྱུར། །ལྷ་བ་ཀྱན་གྱི་མར་གྱུར་པའི། །འཇིག་
ཆོགས་ལྷ་བར་འབྱིན་པ་དང་། །སྲིད་པའི་ལོངས་སྤྱོད་མི་འདོད་པར། །བདག་ནི་ནམ་
ཞིག་འགྱུར་ཞིག་གྱུ་ཞེས་དང་།

༥ རོ་བོ་རྗེས། །དཔེར་ན་བྱིས་པ་རིག་མེད་པ། །མེད་ངག་ཡང་སོགས་འཇིགས་

པ་མེད། །དེ་བཞིན་འགྲོ་བ་གཏི་མུག་ནམས། །ངན་ལོང་དག་ལ་འཛིགས་པ་མེད། །
 དཔེར་ན་ཟ་ལ་དགའ་བའི་མི། །ཟོས་ལྷག་བསགས་པན་ཆ་ཡོད་ཀྱང་། །འདོད་པས་མི་
 རྟགས་ཟ་བ་བཞིན། །སྤྱི་རྒྱ་འབྲས་ཆ་ཡོད་ཀྱང་། །དགེ་མེད་སྤྱི་པ་སྤྲོ་ཆོགས་སྤྱོད། །
 དཔེར་ན་ཟས་མཆོག་རོ་དང་ལྷན། །ནད་པ་དག་ལ་བྱིན་པའི་ཆོ། །ཟས་ལ་སྤྱོད་ཅིང་མི་
 འདོད་བཞིན། །ཐབས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་འདི་དག་ཀྱང་། །མྱོངས་པ་ཉོན་མོངས་ལྷན་པ་
 ལ། །བསྟན་ཀྱང་དེ་འདྲ་ཉིད་དུ་འོང་། །རབ་བྱུང་འཆིང་བ་དམ་པོ་གང་། །རྟེན་པ་དང་
 བཀྲུང་སྟེ་སྟེ། །འཆིང་བ་འདི་ལས་གྲོལ་བ་གང་། །མེ་ཡི་ནང་གི་བདུ་བཞིན། །མཁས་
 པའི་ངོ་མཚར་གནས་སུ་འགྱུར། །རབ་དྲུ་བྱུང་བའི་བསྐྱབ་པ་པོས། །སངས་རྒྱས་ཆོས་
 ཀྱན་འབྱུང་བའི་རྒྱ། །འཕགས་པའི་རིགས་བཞི་ལ་གནས་གིང་། །འདོད་པ་(༥༧བ)
 རྒྱང་ཞིང་ཆོག་གེས་བྱ། །སྤྱངས་པའི་ཡོན་ཏན་ཡོ་བྱད་སྤྱངས། །དེ་ལ་གནས་པར་བྱབ་
 པས་གསུངས། །གྲགས་སོགས་འཛིག་རྟེན་དོན་གྱི་ཕྱིར། །ཉིན་མཆོད་གྱི་ནི་དུས་ཀྱན་
 དུ། །ཅོད་པ་སྤྱོད་ཕྱིར་ཅོད་པ་སྤྱོད་། །ཉན་བཤད་ལ་སོགས་ཆོས་ལ་འཇུག །ཆོ་འདི་ནི་
 མེད་ལྷུང་དུ་འདལ། །མཆོག་གི་ལས་ལམ་དེ་ཉམས་འགྱུར། །འཛིག་རྟེན་ཆོས་ལ་
 མཉམ་སེམས་བསྐྱབ། །དེ་ཡིས་བྱིས་པ་བསྐྱུ་བར་བྱེད། །ཅིས་དང་།

༥ ། སྤྱོད་དཔོན་དཔའ་བོས། །བྱིས་པ་རྣམས་ལ་བརྟེ་མེད་ཀན་ལ་གྲུས་པར་གྱུར་པ་
 རྒྱང་ཟད་མེད། །གཞོན་རྒྱུ་མ་ལ་ངོར་བལྟ་མེད་ཅིང་ཉམ་ཐག་རྣམས་ལ་བརྟེ་མེད་པ། །
 དེ་ལྟར་གཞུང་ལུགས་མེད་པའི་འཆི་བདག་གང་ཡིན་དེ་ནི་བདག་ལ་ནི། །དུས་ལ་སྤྱོད་
 ཅིས་གཞོན་ལུས་ཤིང་རྒྱས་སྤྱོད་ཡིད་མ་སེམས་གིག །བྱིས་དུང་གནས་པའི་ནོར་ནི་
 རྒྱང་ཟད་བརྒྱས་ཞེས་ཐོས་པར་གྱུར་པ་ན། །རང་གི་བྱིས་དག་བསྐྱུང་བར་བྱ་སྟམ་སེམས་
 པ་འདི་ནི་རིགས་པ་ཡིན། །མི་ནི་བྱིས་བྱིས་དག་ནས་ཉིན་རེར་དྲངས་ཏེ་བྱིས་བར་བྱེད་
 པ་ནི། །གཤིན་རྗེ་ལས་ཅི་དོགས་མེད་གྱུར་ཏམ་འགྲོ་བ་མེལ་ཆོ་ཅིས་མི་བྱེད། །རི་ལྟར་

བསད་བྱའི་མི་དག་མེ་ཏྲག་ཐེང་བཏགས་སིལ་ཁྲོལ་མིས་སྒྲོར་ཏེ། །གསོད་སར་བྲིད་པ་
གོམ་པ་རེ་རེ་བོར་བས་འཆིར་ཉེའི་སྤྲུག་བསྐལ་འབྱུང་། །དེ་བཞིན་ཡོངས་སྤྱོད་ལ་
གནས་ཉིན་རེ་འཆི་བདག་དྲུང་དུ་འགོ་བྱེད་གྱི། །ཀྱེ་ཁྱོད་འབྱོར་བ་དག་གིས་ཡིད་ནི་
དྲེགས་པ་དག་རྒྱ་མ་བྱེད་ཅིག །འདི་ན་མི་རྣམས་ཆེ་ནི་མཆོག་རྒྱ་རིང་ཡང་ལོ་བརྒྱ་ཁོ་
ནར་ཟད། །དེ་ལས་ཀྱང་ནི་དང་པོ་བྱིས་པ་ཐ་མ་ཆས་པས་དོན་མེད་བྱེད། །གཉིད་དང་
ནད་སོགས་དག་གིས་དེ་དུས་མེད་པར་ཀུན་ནས་རེ་བ་འཛོམས། །བདེ་བར་གནས་པའི་
མི་ནད་འགོ་བའི་ཆེ་ཡི་སྤྲུག་མ་ཅི་ཙམ་ཡོད། །སྒྲོམ་པས་ཁ་སྒྲམས་ཆེ་ན་བསིལ་ཞིང་དྲི་
ཞིམ་ཆུ་ནི་འབྱུང་བ་དང་། །བཀྱེས་པས་ཉམ་ཐག་པ་ན་འབྲས་ཆན་གྱི་དང་བཅས་པ་ཟ་
བ་དང་། །འདོད་ཆགས་མེ་འབར་གྱིས་གདུངས་ཆེ་ན་ཆུང་མ་དམ་དུ་འབྱུང་ནས་བྱེད་པ་
ཡི། །ནད་སེལ་བྱེད་པ་བདེ་བ་ཡིན་ཞེས་སྒྲེ་བོ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པར་འགྱུར། །སྤྱིས་བྱ་ཟས་
ཁྱུང་དག་གིས་རིང་གྱུར་ཟས་མང་དག་ལ་མངོན་དགའ་བས། །དཔྱགས་མི་ཐོན་ཞིང་
སྤྲུག་བསྐལ་འབྱུར་ལ་(༥༥ན)མི་མཐུན་ཟས་ཀྱིས་འཆི་བར་བྱེད། །ཟས་མི་འཇུ་བས་
ནད་བསྐྱེད་འབྱུར་ཞིང་ཁུ་བས་བཀྱེས་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར། །ཀྱེ་མ་ཟས་ཟོས་གྱུར་ནས་
སྤྲུག་བསྐལ་མི་བསྐྱེད་སྒྲུབས་དེ་ཡོད་མ་ཡིན། །ཤིང་ཡོགས་དག་ནི་རབ་རྒྱ་འབར་བའི་
སྒྲུབས་སུ་མེ་ལས་ཐ་དད་མིན། །དེ་ནི་འཛིག་རྟེན་དག་གིས་ཀྱེ་རྒྱུད་མེད་ཞེས་ཟེར་ཞིང་
ཡོངས་སུ་སྒྲོང་། །དེ་བཞིན་ལུས་ལས་སྤྲུག་བསྐལ་གྱིན་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཉམས་སྤྱོད་གནས་
སྒྲུབས་སུ། །འདི་ནི་སྤྲུག་བསྐལ་ལུས་འདི་ཡིན་ཞེས་བྱུང་པར་མེད་ལ་འཇུག་མི་བྱེད། །
རི་ལྷར་བྱི་དག་རུས་སྒྲུམ་སྒྲུལ་རོ་མེད་པ་ལ་བརྟམ་པར་འཆའ། །རང་གི་ཁ་ཆུ་བྲག་
གིས་གོས་པ་ཞིམ་པ་ཡིན་སྒྲུམ་སེམས། །དེ་བཞིན་ལུས་ཞེས་བྱ་བ་གྱིན་རྒྱ་འཛིགས་སུ་
རུང་བའི་ལུས་དེ་ལ། །ཚོངས་རྣམས་རང་གི་རྟོག་པས་ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ཡིས་སྒྲོ་བཏགས་
དགའ་བར་བྱེད། །ཤ་རྒྱས་མཐོ་ཞིང་རྒྱུམ་ལ་རུ་མའི་སྒོ་ཡི་ཀུན་ནས་འབྱུང་བ་དང་། །ཁ་

ནི་ཁ་ཆུས་གང་བ་ཆང་བཅས་སྒྲོད་ལ་འབྱུང་བར་བྱེད་པ་དང་། །རེག་པའི་སྒྲིབ་པས་མི་
གཙང་རྒྱན་པའི་ལམ་ལ་ཆགས་པར་བྱེད་པ་ན། །འགྲོ་བ་སྒྲོངས་པ་ཆེན་པོས་ལྷོངས་པ་
དག་ལ་ཡིད་དུ་མི་འོང་གང་ཞིག་ཡོད། །ལུས་འདི་འཛིགས་སུ་རུང་བས་བདག་ནི་
གཞོན་ནུ་མ་ལ་སྒྲིབ་ཞིང་སྟོན། །ཡིད་བརྟན་རུང་ལས་མི་ཉན་བདག་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་རྟོག་
མེད་པས། །བྱེད་ལ་རྒྱ་བ་དང་ནི་སྒྲིབ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་གིན་ཏུ་རིགས། །སྒྲོན་བྱེད་
འཛིགས་སུ་རུང་ཞིང་མི་སྒྲིབ་ལུས་ཀྱི་དྲི་ནི་མི་ཆོར་ན། །བྱེད་ལ་འགྲོ་བ་སྒྲིབ་མེད་ཡིན་
ཞེས་ཀྱང་ནི་ཅི་བྱིར་མི་སྒྲིབ། །བདག་དང་བདག་གི་མེད་པ་དག་ལ་ང་དང་ང་ཡིར་ངས་
བྱས་ནས། །འཛིག་རྟོན་སྒྲོངས་པ་འདི་ལས་འཛིག་རྟོན་སྒྲོམ་གྱིས་གདུངས་པ་བྱ་ངན་དུ། །
སྒྲིག་རྒྱུ་འི་ཆུ་ཡི་ཆུ་བྱར་ལས་བྱུང་སྒྲོད་དུ་འབྱུང་སྒྲིབ་སེམས་དང་མཚུངས། །གང་ཞིག་
རྟོག་ཏུ་གཙང་བར་གྱུར་ཏམ་གང་ཞིག་བདེ་བ་ཉིད་གྱུར་ཏམ། །གང་ཞིག་སྒྲིབ་ཅིག་ཅམ་
ཡང་འདོར་མི་འགྱུར་བ་དེ་ནི་བདག་གིར་བཤད། །ལུས་འདི་དབང་བྱར་མེད་ཅིང་སྒྲིབ་
བསྐྱེད་པ་ཀྱང་སྒྲིབ་བར་འདོར་འགྱུར་ན། །འདི་ལ་རིམ་པ་གང་ཞིག་མཐོང་ནས་འདི་
ལ་གང་གིས་(༥༥བ)མངོན་ཞེན་འགྱུར། །འགའ་ཞིག་རང་ཉིད་མ་དུ་ལ་བར་ནི་རིགས་
པར་ལྟན་པའི་ཆོག་སྒྲིབ་ཡང་། །རང་གི་ཆོག་དང་འགའ་བར་སྒྲོད་པས་གཞན་དག་
འདུལ་བར་མི་རུས་ཞེས། །བྱེད་ཀྱིས་དགོངས་ཏེ་དེ་སྒྲིབ་འགྲོ་བ་མཐོང་དག་ཐུགས་ལ་
བཞག་མཛད་ནས། །རེ་ཞིག་རང་ཉིད་མ་དུ་ལ་བ་ཉིད་དུ་ལ་བར་བྱ་བྱིར་བཙོན་པ་
ལགས། །གང་ལས་བྱེད་ཀྱི་བསྟན་པ་ནི། །བདེ་བས་བདེ་བ་ཐོབ་བཞིད་པ། །དེ་སྒྲིབ་
སྒྲིབ་པའི་སེང་བྱེད་ཀྱི། །གཞུང་ལུགས་ལ་ནི་འགྲོ་འདི་དད། །ཅིས་དང་།

༥ །སྒྲོབ་དཔོན་ས་འཆོ་སྒྲིབ་གྱིས། །སེམས་ཀྱི་རྣམ་པར་འཛིང་བ་གཉེན་པོ་ཡི། །
སྒྲོབས་ཀྱིས་བསལ་བས་སྒྲིབ་པ་ལ་ནགས་དག་ཏུ། །རྣལ་འབྱོར་ཉེར་ཞིའི་བདུད་རྩིས་
ཆོམ་གྱུར་བས། །བདེ་བར་གཉིད་ལོག་པ་དང་སད་པར་འགྱུར། །མཚན་མོའི་ལྷ་བའི་

སྒྲུང་དང་རབ་གསལ་བའི། །སྒྲུང་མའི་མེ་ཏྲག་བཟུམ་པས་ཉེར་མཛོད་པའི། །དགོན་པ་
བསྟེན་པའི་ཡིད་ནི་ངེས་ཞི་བས། །ལྷག་པར་དགའ་བ་དག་ནི་སྟེ་བར་འགྱུར། །གོང་དུ་
དགོ་སྟོང་དབེན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས། །ཁ་ན་མ་གྲོ་མེད་པར་ཞི་འགྱུར་བདེ། །གང་དུ་ཡོ་
བྱད་ཡང་དག་བསྟེན་ཆགས་པ། །སེམས་ནི་སྒྲ་ཆོགས་ཡོངས་པས་གདུངས་པར་འགྱུར། །
ཇི་ལྟར་ཆུ་གིང་སྒྲུག་མ་འོད་མ་དག་འབྲས་བུ་ལྷུང་ནས་རང་ཉིད་འཛིག་པ་སྟོན། །དེ་
བཞིན་དཀའ་ཐུབ་བྱིམ་ལས་རྣམ་གྲོལ་ནས། །བདག་ཉིད་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་ལ་ཆགས་
མཐོང་འགྱུར། །ས་ཡི་རྒྱལ་གྱིས་གོས་པའི་རི་དྲགས་དག །རྩ་དང་འདབ་མ་ཙམ་ཞིག་
སྒྲུབ་བྱེད་པ། །སེམས་ནི་དབེན་པར་གཞོལ་བར་འདོད་འགྱུར་གྱི། །གླིང་བཞིའི་ཐུན་
ཆོགས་རྒྱ་ཆེན་དག་ལའང་མིན། །གིང་དུང་འབབ་ཆུ་བསྟེན་པའི་དཀའ་ཐུབ་དག །
ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དག་ནི་རྣམ་སྤངས་ནས། །རང་སེམས་ཙམ་དང་རབ་ཏུ་འབྲེལ་བ་
ཡི། །བདེ་འབྱུང་གང་དེ་རྒྱལ་པོ་རྣམས་ལའང་མེད། །དགོ་སྟོང་རྟགས་ནི་བདག་ཉིད་
གཞོད་མེད་པར། །ཉེར་སྤངས་གང་ཞིག་སྒྲུབ་པར་མི་བྱེད་ཅིང་། །དམན་ལ་ཡོངས་སུ་
འཛིན་པའི་འདམ་བྱིང་བ། །དེ་ནི་འཆོ་བའི་འཛིག་རྟེན་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན། །རྒྱ་མཚོ་རྣམ་པར་
འབྲུག་པའི་རྒྱབས་ཆོགས་ལ། །རིན་ཆེན་ཁུར་གྱི་གྲུ་དག་ལུབ་པ་བཞིན། །བྱིམ་དང་
(༡༧ན)འདྲེས་པའི་རྟེན་ཆགས་ཁུར་དག་གིས། །གང་ཟག་མཚོག་བསྟན་རྒྱ་ཆེན་སྒྲུབས་
པར་བྱེད། །མྱིད་པའི་ཡོངས་སྟོད་དོན་དུ་གཉེར་བའི་ཡིད་དག་རྣམས་བསལ་ནས། །མ་
སྒྲུད་ཡིད་འོང་བདེ་བ་བསྟེན་པ་རྣམས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ནི། །པདྨ་ཁ་བྱེ་བཞིན་དུ་
དཀའ་ཐུབ་རང་གི་གྲགས་པ་ཡིས། །འཛིག་རྟེན་ཡོངས་སུ་དགའ་བ་རབ་བསྟེན་ཀུན་
ཏུ་དཔེ་ལས་འདས། །རབ་ཞིའི་བདེ་རོ་ཤེས་པས་འཁོར་ལོས་སྒྲུར་བའི་དཔལ་འབྱོར་
ཀྱང་། །ཡོངས་སུ་སྒྲུད་པས་རྟོང་པའི་མེ་ཏྲག་ཤང་བཞིན་རྣམ་སྤངས་ནས། །ལང་ཆོ་རང་
བཞིན་གྱིས་གཡོ་རང་ཆུལ་ཙན་དག་ཡོལ་བྱས་ཏེ། །དགོན་པའི་རི་དྲགས་འདྲར་མཆི་ཞི་

བའི་མེམས་ནི་བསྟན་པར་བྱ། །ནགས་ཚིག་པ་ཡི་བྱ་དང་རི་དྲགས་བར་སྐྱུག་བསྐྱེལ་
བརྒྱ་ཡི་གཞིར་གྱུར་པའི། །ཁྱིམ་གང་ཡིན་པ་ཡོངས་སུ་སྤངས་ནས་ནགས་སུ་འགོ་བྱེད་
པ། །དེས་ནི་མེད་པའི་གཉིད་རབ་བསལ་བས་འགོ་བ་ཀྱན་གྱི་མགོན། །སངས་རྒྱུ་
རབ་ཏུ་མཉེས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཞེས་དེ་སྒྲུབ་ཡོངས་སུ་གྲགས། །མར་གད་སྟོན་པོ་དག་
འདྲ་ནེུ་སིང་ཚོགས་དག་གིས། །ཤིང་རྩ་ཉི་བར་བཞོད་དང་ཡལ་ག་མེ་ཉིག་གིས་
བསྐྱར་བའི། །ཞི་བའི་གནས་མཐའ་ཀྱི་མའོ་དགོ་སྟོང་དག་གིས་སྟོང་བྱེད་པ། །བསང་
ཕྱིར་རྩོན་པའི་སྐྱུ་ཡིས་དྲངས་པར་གྱུར་པའི་རི་དྲགས་མཚུངས། །འདོད་ཆགས་གང་
དག་དེ་ལ་གོས་པར་གྱུར་པ་ཀྱན་འཕེལ་ཞིང་། །འཕེགས་སྤྱད་ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་དག་
ཀྱང་ཉམས་བྱས་ནས། །མེད་ཐུང་རབ་ཏུ་འབར་བ་བསྐལ་དཀའི་ཁོངས་ནི་མཐུ་གྲུབ་
པའི། །ངན་ལོང་དག་ཏུ་དགོ་སྟོང་བདེ་ཆུང་ལ་ཆགས་འགོ་བར་འགྱུར། །ཅི་སྟེ་གང་
ཞིག་ནང་གི་དགའ་ལ་ངེས་རྒྱལ་བྱ་བ་བྱས་པ་ཡི། །བདེ་གཤེགས་འཛིག་རྟེན་མཐའ་
གཟིགས་དང་ཡང་ནགས་དག་བསྟན་མཛེད་ན། །ཡང་དག་རྟེན་མེད་སྟེ་བོ་མི་གཙང་
འདམ་དུ་བྱིང་གྱུར་པའི། །སྟོམ་ཅན་ཞི་འདོད་བདེ་གཤེགས་རྗེས་སུ་ཅིའི་ཕྱིར་འཇུག་མི་
བྱེད། །ཅེས་གསུངས།

༥ རྒྱ་ཆར་རོལ་པའི་མདོར་ཡང་། ཏྲག་ཏུ་གཟུགས་སྐྱུག་མཚོག་དང་སྐྱུ་སྟན་
དང་། །དྲི་ཞིམ་རོ་མཚོག་རིག་པ་བདེ་བྱེད་པ། །དུས་ངན་རྟོ་ལ་འགོ་བ་འདི་དག་
ཐོགས། །དཔེར་ན་རྩོན་པའི་རྟོ་ལ་སྤྱེུ་ཐོགས་པ་བཞིན། །འདོད་(༥༧བ)པའི་ཡོན་ཏན་
ཕྱངས་གཞོད་པ་མང་། །འཛིགས་བཅས་ཏྲག་ཏུ་དགའ་བྱེད་ཉོན་མོངས་བཅས། །རལ་
གྱིའི་སོ་འདྲ་དུག་སྟོང་ལོ་མ་མཚུངས། །ངན་སྐྱུགས་སྟོང་ལྟར་འཕགས་པའི་སྟེ་བོས་
སྤངས། །འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་འཛིགས་བཅས་ཉོན་མོངས་བཅས། །ཏྲག་ཏུ་དྲན་པ་
བརྟེན་བྱེད་ཐུན་པ་ཅན། །ཏྲག་ཏུ་འཛིགས་པའི་རྒྱ་བྱེད་སྐྱུག་བསྐྱེལ་ཙ། །མིད་པའི་མེད་

པའི་འགྲི་གིང་འཕེལ་བར་བྱེད། །རི་ལྟར་མེ་འབར་འོབས་ནི་འཛིགས་བཅས་པ། །དེ་
ལྟར་འདོད་འདི་འཕགས་པའི་སྐྱེ་བོས་རིག །འདམ་རྩ་བ་ཆེ་བར་རལ་གྲིས་གཤེག་ནས་
འདྲ། །རལ་གྲི་འོ་ལ་སྤྱང་ཅི་བསྐྱས་དང་མཚུངས། །རི་ལྟར་སྤུལ་གྱི་མགོ་དང་རན་
སྐྱགས་སྟོད། །དེ་ལྟར་འདོད་འདི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རིག །བྱ་བ་ཁམ་བུའི་འདྲ་ཞིང་
གསལ་གིང་འདྲ། །རོ་ལ་བྱི་ལྟར་དབྱ་དང་བཅས་པ་ཡིན། །ཞེས་དང་།

༥ བལ་ཆར་གྱི་རྩོ་རྩེ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་མདོར་ཡང་། བདག་ནི་འདོད་པའི་ཡུལ་
བསྟན་པའི་ཕྱིར་མ་ཡིན། །འདོད་པ་ལ་ཡོན་ཏན་ལྷ་ཡི་དགའ་བ་སྟོང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་
མ་ཡིན། །འདོད་པའི་ཁམས་སུ་གཏོགས་པའི་དགའ་བ་བཞོད་པ་གཞན་དང་གཞན་
སྤྱབ་པའི་ཕྱིར་མ་ཡིན་པར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོད་པ་སྤྱད་པར་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་
ཞེ་ན། འདོད་པ་ལ་བསྟན་པ་འདི་ནི་བདུད་གྱི་ཡུལ་ལོ། །འདོད་པ་ལ་བསྟན་པ་འདི་ནི་
སྟོང་ན་པས་བསྟན་པའོ། །ཉེ་བར་བསྟན་པ་འདི་ནི་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མ་བསྐྱགས་
པའོ། །ཉེ་བར་བསྟན་པ་འདི་ནི་སྤྱག་བསྐལ་གྱི་ལུང་པོ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བ་ཉིད་ཡིན་
ཏེ། དེ་ཉིད་ལ་སེམས་ཅན་དཔུལ་བ་དང་། དུད་འགྲོའི་སྐྱེ་གནས་དང་། གཤིན་རྗེའི་
འཛིག་རྟེན་རྣམས་འབྱུང་ངོ་། །དེ་ལས་འཐབ་མོ་དང་ཅོད་པ་དང་འགྱེད་པ་དང་འབྲུག་
པ་དང་ཀུན་རྟེན་འབྲུག་པ་རྣམས་འབྱུང་ངོ་། །སེམས་ཅན་དེ་དག་གི་འདོད་པ་ལ་བསྟན་
ནས་སངས་རྒྱས་བཙུམ་ལྷན་འདས་རྣམས་ལ་ཐག་རིང་བར་འགྱུར་ངོ་། །འདོད་པ་འདི་
དག་ནི་མཐོ་རིས་སུ་ཡང་སྐྱེ་བའི་བར་ཆད་དུ་འགྱུར་ན། སྤྱོད་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་རྒྱལ་
མིད། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གྲུབ་པ་བདེ་བ་སྤྱོད་མེད་པ་ལ་ལྷ་སྟོན་གྱང་ཅི་དགོས།
དེ་ལྟར་བས་ན་བདག་གིས་འདོད་པ་སྟོན་ཆད་མེད་པ་དང་ལྷན་ཞིང་རབ་རྟེན་འབར་བ་ལ་
ཀུན་རྟེན་འབར་བར་མཐོང་གི། །(༥༠ན)དེ་ལྟར་བས་ན་བདག་གིས་གཞི་དེ་ལ་མི་སྤྱད་པར་
ནན་ཏན་བྱའོ། །ཅིས་གསུངས་སོ། །

༥ དཔལ་ཉེས་གཞག་གི་སྤྱི་དང་པོ་གཉིས་ལས། འདོད་པའི་དབང་སྤང་
 དགའ་བ་གང་། །དེ་ནི་རྟག་ཏུ་སྤྱི་བསྐྱེད་འབྱུང་། །ཉོན་མོངས་བཅོམ་པའི་དགའ་བ་
 དག །དེ་ནི་རྟག་ཏུ་དགའ་བ་ཡིན། །འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས། །དག་རྣམས་སྤྱི་
 སེམས་འབྱུང་སྟེ། །དེ་ནི་བཅོམ་ནས་དགའ་བྱུང་གང་། །དེ་ལ་འདོད་པ་གལ་གནོད། །
 འདོད་པ་ལས་བྱུང་དགའ་བ་ནི། །རྟག་ཏུ་སེམས་ཅན་དཔྱལ་བར་འགྲོ། །བསྟོན་པའི་ཆོ་
 བསྟེན་ལ་དགའ། །བར་དུ་འདྲ་ཀུན་ནས་དགའ་འབྱུང་ཏེ། །མཐར་ཡང་ཞི་ཞིང་དྲི་
 མེད་པ། །འཆི་བ་མེད་པའི་གནས་སུ་འགྲོ། །ཐོག་མ་བར་དང་མཐར་དགེ་གང་། །རྟག་
 ཏུ་མ་ལྟར་སྤྱི་བ་ཡིན། །དེ་ནི་སྤངས་ནས་བྱིས་པ་དག །འདོད་པའི་ཡུལ་ལ་ཅི་བྱིར་
 ཆགས། །བར་དང་མཐར་པོ་སྤྱི་བསྐྱེད་པ་དང་། །རྟག་ཏུ་སྤྱི་བ་གྲོང་གིས་བསྐྱབས། །
 བདེ་བ་འབྱུང་བ་མཐོང་གང་དང་། །དེ་ནི་བྱིས་པས་ཅི་བྱིར་བསྟོན། །དེ་བས་འདོད་པའི་
 དུག་སྤངས་ཏེ། །ལྟ་རྣམས་ཡེ་ཤེས་རྟག་དགའ་ཞིང་། །ཆོ་འདི་ནི་དོན་མེད་མི་བྱུལ། །ཁྱེད་
 ཅག་བག་མེད་མ་འགྲོ་ཞིག །རྣམ་རྟོག་འདོད་པའི་དབང་སྤང་རྣམས། །སྤྱི་བ་དག་
 གིས་ཡུལ་ན་གནས། །བདེ་བའི་སྐྱེད་པ་མ་མཐོང་སྟེ། །དེ་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་
 མཁྱེན། །སྤྱི་བ་དང་ནི་འདྲ་འབྱུང་ལ། །རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་འདྲའ་བར་འབྱུང་། །དེ་ནི་
 དེག་གནས་ལྟ་མཆོག་གིས། །བག་མེད་རྣམས་ལ་ཆགས་མ་བྱེད། །དབང་པོ་རྟག་ཏུ་
 འདོད་རྣམས་བྱིས། །འདིར་ནི་རྣམ་ཡང་ངོམས་མི་འབྱུང་། །རྗེ་ལྟར་མེད་ནི་མར་སྤྱུགས་
 བཞིན། །སྤྱི་བ་རྟག་ཏུ་འཕེལ་བར་འབྱུང་། །ལྟ་ཡུལ་ནས་ནི་ལྟར་བདེ། །མི་བཟང་
 ཁད་བྱིས་མཛོན་དུ་འོང་། །དེ་ནི་བསམས་ཏེ་བག་མེད་པ། །ཁྱེད་བྱིས་རྣམ་ཡང་བསྟོན་
 མི་བྱུ། །ཆོས་དང་ཆོས་མིན་ངེས་པ་ཉིད། །འདི་སྟེ་བདག་གིས་ཁྱེད་ལ་བསྟོན། །ཁྱེད་བྱི་
 ཡིད་བྱིས་དེ་ཟུངས་ཤིག །བྱིས་ནི་གདུང་བར་མ་བྱེད་ཅིང་། །ཁྱོད་པ་གང་ཞིག་སྤྱི་
 མའི་ཆོག །ཕན་པ་ཉིད་ནི་འཛིན་མི་བྱེད། །བྱིས་ཏེ་ཉོན་མོངས་བྱུང་བའི་ཆོ། །རང་གི་

སེམས་(༥༠བ)ཀྱིས་གདུང་བར་བྱེད། །གང་ཞིག་སྟེང་པའི་དབང་མི་འགོ་ །དེ་ནི་རྟག་ཏུ་
བདེ་བར་འདུག །གང་དག་ཡིད་ལ་མཚན་མ་མེད། །གང་དག་སྟེང་པས་ཡིད་འབྱུང་
བ། །དེ་དག་དགོན་པའི་དྲི་མ་བྲལ། །བདེ་བ་འབྱུང་བ་མཆོག་གཅིག་ཐོབ། །གང་དག་
སྟུག་བསྐྱལ་མི་སྒྲི་ཞིང་། །གང་དག་བདེ་ལ་ཆགས་མི་བྱེད། །བདེ་སྟུག་ལས་ནི་གྲོལ་བ་
དེ། །ལྷ་པོ་འདས་པའི་གོང་བྱེད་འགོ་ །བདེ་བས་ཡོངས་སུ་བསྐྱུས་པ་རྣམས། །བདེ་
ལ་དགའ་ཞིང་བདེ་བས་བསྐྱིབས། །སྟེང་པས་ཡོངས་སུ་བསྐྱུས་པ་རྣམས། །ལྷ་པོ་བར་
གྱུར་པ་མི་ཤེས་སོ། །བྱིས་པ་འདོད་པ་ཆོལ་བྱེད་པ། །བྱི་བྱིར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་
མོངས། །སྟེ་མ་ལེབ་ལྟར་མོངས་པ་དེ། །སེམས་ཅན་དཔྱལ་བའི་མེ་ཡིས་སྟེག །མཐོང་
དང་རེག་དང་བསྐྱམས་པ་ལས། །ཆང་གིས་མི་རྣམས་མོངས་པར་བྱེད། །དེ་ནས་ཀྱུན་ཏུ་
ཞགས་པ་ཡིན། །དེ་ནི་རིང་བར་ཡོངས་སུ་སྟོངས། །མཐོང་བ་ལས་ནི་ཆགས་པ་སྟེ། །
རེག་པ་ལས་ནི་དྲི་འབྱུང་ལ། །དྲི་ལས་རོ་ལ་ཆགས་པ་འབྱུང་། །རོ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཐ་
མར་འགོ་ །རི་ལྟར་ཆང་ལ་ངས་བསྟེན་ན། །དེ་ལྟར་མིང་དང་གཟུགས་འཛིག་སྟེ། །
ཞགས་པའི་ནང་ནས་ཐ་མ་ནི། །ཆང་ཞེས་མཁས་པ་རྣམས་གསུངས་སོ། །དག་དང་
མིག་དང་འགོ་བ་ཉིད། །ཆབས་པོ་ཆེར་ནི་འབྱུལ་བྱེད་པ། །སྟོ་བྲལ་མོངས་པ་འབྱུལ་བ་
ནི། །ཅི་ཡང་སྒྲུབ་པར་མི་བྱེད་དོ། །ས་ལ་ལྷ་པོ་བའི་མི་དེ་ལ། །བྱད་མེད་རྣམས་ཀྱང་
འབྱུང་བར་བྱེད། །ཏ་ལ་ཏ་ལའི་དྲག་པས་ལྟག །སྟེ་བོ་གིས་པའི་མེ་ཏོག་ལྟར། །ཡང་བ་
ཁོ་ནར་བྱེད་པ་ཡིན། །འདོད་པ་ཡོངས་སུ་སྤང་བྱས་ཤིང་། །རྟག་ཏུ་ཐར་ལ་དགའ་བ་
ནི། །ཉི་མ་ཤར་བས་ཐུན་མེད་ལྟར། །མི་དགའི་ཆོས་རྣམས་འཛིག་པར་འགྱུར། །གང་
དག་འདས་པའི་དུས་མི་གཞོད། །མ་འོངས་པ་ལ་སྟོ་མི་དགའ། །རྣལ་འབྱོར་པ་ནི་ད་
ལྟར་ལ། །མི་དགའ་དེ་ཡི་སྟོ་གྲོས་མེད། །གང་གི་སྟོ་གྲོས་བྱིར་ལོག་པ། །ཆོས་ལ་རྟག་
ཏུ་གནས་པར་འགྱུར། །འདོད་པ་བསྟེན་ཅིང་བསྟེན་བྱས་ནས། །བྱིར་ཡང་དེ་བཞིན་

རབ་ཏུ་འཕེལ། རི་ལྷ་རི་ལྷར་འདོད་གྱུར་ན། འདོད་པ་དུ་མ་འཕེལ་བར་འགྱུར། མི་
ལ་འགྲོས་པར་བྱས་ཤིང་གྱི། འདོད་པའི་མེ་ལ་མི་བྱས་སོ། རི་ལྷར་ཉ་དག་རྒྱར་བཅུག་
ན། བདེ་བར་ཡོངས་སུ་དབྱུང་དུ་རུང་། །(༡༡)ན་དེ་ལྷར་སེམས་ཅན་སྟེང་བཅིངས་
པ། འཆི་བདག་གིས་ནི་ཉེ་བར་འདྲེན། རྟག་དང་བཅས་པའི་མདས་ཐོག་པའི། རི་
དྲགས་གང་དང་གར་འགྲོ་བ། རྟེ་དང་དེར་ནི་དྲག་འགྲོ་སྟེ། རྟེ་བཞིན་མིའི་དྲག་སྟེང་
པ་ཡིན། འགྲོ་བ་འགྲོ་བར་རྗེས་འབྲང་བ། སྟེང་པ་དྲག་འདྲ་སྟོང་བར་གྱིས། ཤིང་
སྐམ་མི་ཡིས་སྟེག་པ་ལྷར། རྟེ་ཞིག་དགའ་དེ་ཤེས་པར་དགའ། རྣམ་པར་སྤྲོན་པ་མི་
དང་འདྲ། གལ་ཏེ་བདེ་བ་ཉིད་འདོད་ན། སྟེང་པ་དེ་ལས་ཐར་བར་གྱིས། རི་ལྷར་
མཆིལ་པས་ཟིན་པ་ཡི། ཉ་ནི་འཆི་བའི་དབང་དུ་འགྲོ། རྟེ་ལྷར་སྟེང་པས་ཟིན་པ་
ཡིས། མི་རྣམས་ཡི་དྲགས་དབང་དུ་འགྲོ། ཡི་དྲགས་ལྷུལ་དུ་ཡི་དྲགས་གང་། ལྷུག་
བསྐལ་བ་དག་ཡོངས་སུ་རྒྱག རྟུལ་བར་སེམས་ཅན་དཔུལ་བ་རྣམས། རྟེ་དག་སྟེང་
པ་ཆེན་པོས་བསྐྱོད། མི་གང་ཉོན་མོངས་ནོར་བུལ་ཞིང་། གཞན་གྱི་དྲིན་གྱི་འཆོ་བ་
ཡི། ལལ་བ་དེ་ནི་སྟེང་པ་ཡིས། བསྐྱོད་ཅེས་བྲུབ་པས་རབ་ཏུ་གསུངས། འདོད་པ་
རྣམས་ལ་སྟོ་མི་བཏང་། འདོད་པ་མཆོག་ཏུ་སྟུ་བ་ཡིན། གང་ཞིག་འདོད་པ་རྣམས་ལ་
དགའ། རྟེ་ཡི་སྟུག་བསྐལ་མཐའ་མེད་དོ། འདོད་པའི་སྟུལ་གྱི་ཟིན་པ་ལ། བདེ་བ་
ནམ་ཡང་གལ་ཡོད། འཁོར་བའི་འཆིང་བ་དྲག་པོ་སྟེ། སེམས་ཅན་དཔུལ་བ་ཀུན་གྱི་
རྒྱ། འདོད་པས་ཡོངས་སུ་བསྐྱུས་པ་དག འཛིག་རྟེན་འཁོར་ལོ་བཞིན་དུ་འབྱུངས། །
ཐོག་མ་མེད་པའི་འཛིག་རྟེན་ལ། འདོད་པ་ལྷ་ལུའི་དབྱ་མེད་དོ། འདོད་པས་ཡོངས་
སུ་བསྐྱུས་པ་དག རྒྱ་མཆོའི་ཆུ་ནང་འཇུག་པར་བྱེད། མཆོན་ཆ་ཐིབས་པོར་འབབ་པ་
ཡི། གཡུལ་དུ་ཡང་དག་རབ་ཏུ་འཇུག འདོད་པའི་རྒྱ་ཡིས་ས་བདག་རྣམས། ལན་
ཆུན་དག་ཏུ་འཛིག་པར་བྱེད། ཁོར་ལ་སྟེང་པས་མ་བྱུ་ཡང་། འཐབ་མོའི་གཡུལ་ནི་

འགྲེད་པར་བྱེད། གྲེད་པའི་དུག་ལས་རྣམ་གྲོལ་བ། འདོད་པའི་མེ་མདག་རྣམ་པར་
 སྤངས། ཁོང་བ་གསེར་ལྷར་མཉམ་པ་དེ། རྩ་རན་འདས་པའི་མཐར་འགྱེའོ། མཐར་
 མེད་པར་ནི་སྦྱེས་པ་དག ཁོར་ལ་འདོད་པས་བསྐྱེད་པ་ཡིན། མཐའ་པའི་ཡེ་ཤེས་
 རྒྱལ་སྤྱེ། བསྐྱེམས་ཏེ་(༥)བའདོད་པའི་མེ་མདག་གསོད། འདོད་པ་མེད་པར་མ་
 བྱས་ན། རྩ་རན་འདས་པ་ཐག་རིང་རོ། དག་སྦྱོང་མཆོག་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ཆོག་ཤེས་
 བག་ཡོད་ལ་གནས་པའོ། རི་ལྟ་རི་ལྟར་ཆོག་ཤེས་ལ། རྩོམ་བཅོཌ་རྟག་ཏུ་བསྟེན་
 བྱེད་པ། རེ་ལྟ་རེ་ལྟར་ཞི་བ་ཡི། འབྱུང་དེ་ནི་འཇུག་པར་བྱེད། ལྟ་ཡི་འཇིག་རྟེན་
 ཀྱན་ནས་སྤྱ། གྲེད་པའི་མེ་ཡིས་ཡོངས་སུ་བསྐྱོར། རྩོངས་པ་འདོད་པའི་དབང་སོང་
 བ། ཆགས་པས་དབང་མེད་སྐྱེད་པར་བྱེད། རི་ལྟ་རི་ལྟར་གྲིང་རྟེན་ན། རེ་ལྟ་རེ་ལྟར་
 བསྐྱེད་པ་འཕེལ། རི་ལྟ་རི་ལྟར་བདེ་ཐོབ་ན། རེ་ལྟ་རེ་ལྟར་སྐྱེད་མི་འཕེལ། གྲིང་
 མོས་བསྐྱེད་པའི་ཉེས་པ་རྣམས། མི་ཡིས་ཡོངས་སུ་སྤངས་ནས་ཀྱི། འཇིག་རྟེན་
 སྐྱེད་མེས་སྐྱེད་པ་ནི། ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བར་མི་རུས་སོ། ཡུལ་ནི་གང་དག་དུག་འདྲ་ལ།
 ལྷང་བ་དཔའ་བོ་ཉོན་མོངས་བྲལ། རྩོགས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཤད་པ་ཡི། རེ་ཡི་ཐུང་ན་
 འདས་མི་རིང་། འདོད་པ་མི་ཕན་བྱེད་རྣམས་ལ། ལྟ་གང་ཡིད་ནི་རྟེན་བྱེད་པ། །
 ལེགས་བྱས་ཟད་ནས་སྤུན་པོ་དག བྱིན་ས་སོ་སོར་རིག་པར་འགྱུར། ལྟ་རྣམས་ལ་ནི་
 བྱེད་བྲག་ཏུ། ལུན་སུམ་ལུན་པ་མོད་ལ་འཇིག ལུག་བསྐྱེད་རྣམས་ཀྱི་ནང་ན་མཆོག །
 འབྲལ་བ་སྤྱག་བསྐྱེད་ཡོངས་སུ་བཞེད། བསྐྱེམས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་བསྐྱེས་པ་ཡིས། ལྟ་
 རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་མི་མཐོང་རོ། འདོད་པ་ཐོབ་ཀྱང་འཇིག་འགྱུར་བ། རེ་ལ་མི་དག་
 ཡིད་མ་རྟོན། གཅིག་གིས་ལྷང་བ་མཐོང་ནས་སྤྱ། སྦྱོ་བོ་ཅི་སྟེ་ཡིད་མི་འབྱུང་། བདག་
 ཀྱང་ལྷང་བ་འདི་དག་གིས། རྣམ་པ་ཀྱན་ཏུ་ལྷང་དུ་དོགས། གང་ཞིག་རིང་ནས་འཇིག་
 མཐོང་སྟེ། བསྐྱེད་པ་དག་ལ་འབད་བྱེད་པ། རེ་ནི་འཆི་བའི་དུས་ཀྱི་ཆོ། གཞོད་དང་

བྲལ་ཏེ་འཛིགས་པ་མེད། གང་ཞིག་རིང་ནས་བག་མེད་པས། རྫོང་ན་འཛིགས་པར་
 མི་སེམས་པ། བྱི་ནས་ཉོན་མོངས་བྱང་ཆོད་། བྱི་ནས་གདུང་པས་བསྐྱེད་པར་འགྱུར། །
 ལྷ་ཡུལ་ནས་ནི་ངེས་པར་འགོ། གུན་ནས་དངོས་པོ་ལྷུང་བར་འགྱུར། །འདོད་པའི་
 དབང་གྱུར་དེ་རིག་ན། །འདི་ལ་ནམས་ཀྱང་ལྷུང་བ་མེད། །སེམས་ཅན་འདོད་པས་
 བསྐྱེས་པ་དང་། །འདོད་པས་རྣམ་པར་མྱོངས་པ་དང་། །འདོད་པའི་ཞགས་པས་བྱངས་
 གྱུར་པ། །(༤༡ན)དེ་དག་རྟག་ཏུ་དཔྱལ་བར་ལྷུང་། །འདོད་ལ་སོགས་ལ་གང་སྤང་
 བ། །སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་རྟག་ཏུ་མཆོད། །ཤིང་སྐམ་མེ་ཡིས་བསྐྱེད་པ་ལྟར། །དེས་
 ནི་འཁོར་བ་འཛིགས་པར་བྱེད། །གང་དག་སེམས་ཀྱི་དབང་མི་འགོ། །རྟག་ཏུ་དེའི་རྗེས་
 སེམས་འགོ་བ། །ཐུན་ལ་ཉི་མ་ཤར་བ་ལྟར། །དེ་ནི་ཉོན་མོངས་ངེས་པར་འཛོམས། །
 སེམས་ནི་དག་ནང་དག་ཆེན་ཏེ། །དེ་ལས་གཞན་པའི་དག་མེད་དོ། །རི་ནི་དུས་སུ་
 བསྐྱེད་པ་ལྟར། །སེམས་ཅན་རྟག་ཏུ་སེམས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ། །བྱིད་ནི་སེམས་ཀྱིས་
 བསྐྱེས་ནས་སུ། །བྱ་སྤང་གང་གི་དོན་བྱེད་པ། །སྤྲིག་ལས་བྱང་བའི་ཞགས་པ་ཡིས། །
 སེམས་ཅན་དཔྱལ་བའི་གནས་སུ་བྱིད། །རྫོང་ན་ཞན་པ་བྱིད་རྣམས་ཀྱི། །གང་གི་དོན་
 དུ་སྤྲིག་བྱས་པའི། །བྱ་དང་ཆུང་མ་གྲོགས་པོ་དང་། །གཉེན་འདབ་རྩ་ལག་གང་དུ་
 སོང་། །མི་ཡི་སར་ནི་བྱིད་ཀྱིས་སུ། །བདག་ལ་ངེས་པར་སྤྲུག་མ་བྱས། །མི་ཡི་ཏ་མ་བྱ་
 ཡི་དོན། །དེས་ན་སྤྲིག་པ་བྱིད་ཀྱིས་བྱས། །ཆུང་མ་གཉེན་ཀྱིས་ཅི་བྱེད་ཅིང་། །བྱ་དེ་ཅི་
 ཞིག་བྱེད་པར་འགྱུར། །གཉེན་བཤེས་ཚུལ་ནི་དག་ཡིན་ཏེ། །མི་ཕན་ཕན་པའི་ཚུལ་
 ཀྱིས་བྱིད། །བཅོམ་ནས་མི་ཡི་འཛིག་རྟེན་ན། །དེ་རིང་ཐུན་ནག་ཆེན་པོར་འགོ། །སློབ་
 གང་ཞིག་སློབ་པོ་འདོད། །ཉེས་པར་བྱས་པ་མང་དུ་བྱེད། །སློབ་སློབ་སློབ་པ་ལྟར། །
 །སློབ་པོ་རང་གི་ལས་ལ་སློབ། །སློབ་པོ་བྱ་ཡི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས། །མྱོངས་པ་ཅི་ཡི་བྱིར་ན་
 བསྐྱེས། །མྱོངས་པས་བསྐྱེས་པ་བྱིད་ཀྱིས་སུ། །སྤྲིག་ལ་སོགས་ལ་སློབ་པ་བྱེད། །བྱང་

མེད་ངན་ལོང་གཞི་ཡིན་ཞིང་། གཏུན་ནས་ཞོར་ནི་ཟད་པར་བྱེད། མི་གང་ལུང་མེད་
 ཚིག་ཉན་པ། ཏེ་ལ་བདེ་བ་ག་ལ་ཡོད། ཏོན་མེད་ཚོས་ལ་དགའ་བ་ནི། ལུང་མེད་
 གཡོ་དང་ལྷག་དོག་མང་། འཛིག་རྟེན་གཉིས་ནི་རྣམ་འཛིག་པ། སྒྲིམ་པ་རྣམས་ཀྱི་
 མདུན་ན་གནས། ཏེ་འི་ཚིག་གིན་རྟེན་མི་བརྟན་ཏེ། ཏུག་རྟེན་འདོད་ཆགས་བསྐྱེད་ལ་
 མཁས། རི་ལྷ་ར་མེ་ཏོག་རྟེན་གྱུར་ན། ལུང་བས་བཏང་སྟེ་གཞན་དུ་འགྲོ། ཏེ་ལྷ་ར་ཉན་
 མོངས་གྱུར་བའི་ཚོ། ལུང་མེད་རྣམས་ཀྱིས་བཏང་ནས་འགྲོ། དུག་དང་སྤྲང་ཅི་(༥༡བ)
 འབྲས་པ་ལྷ་ར། ལུང་མེད་ཐམས་ཅད་མ་བརྟགས་ན། ཏེ་གཏུན་པ་རྣམས་ཀྱི་གྱུར་འགྱུར་
 ཞིང་། སྒྲིང་དུ་སྤྲུག་གྱུར་བརྟན་པ་མེད། མི་དག་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་མོངས། གང་
 ལ་དོན་དང་དོན་མིན་མཉམ། ཏེ་བཞིན་རྟེན་དང་མ་རྟེན་དང་། བདེ་དང་སྤྲུག་བསྐྱེད་
 སེམས་མཉམ་པ། ཏེ་ནི་དག་སྤྲོད་ཞེས་བྱའོ། རི་མོར་བྲིས་པའི་ལུང་མེད་ལའང་། །
 མིག་གིས་ལྷ་བར་མི་བྱེད་དེ། འཛིག་རྟེན་འདོད་པ་དམ་བཅོམ་པ། ཏེ་ལྷ་ལུ་ནི་གྲོལ་
 ཞེས་བྱ། ཉི་མ་གཅིག་ལ་བསོད་སྟོམས་མཆོག། སྤངས་ནས་སང་གིར་མི་སེམས་
 ལ། ལྷོ་འགྲངས་ཅམ་གྱིས་ཆོག་བྱེད་པ། ཏེ་ལྷ་ལུ་ནི་དག་སྤྲོད་ཡང་། གང་ཞིག་ཆོས་
 གོས་རྣམ་སྤྲོད་ཞིང་། ལྷག་དང་ཁྲོད་ཀྱི་ཆོག་འཛིན་ལ། གང་དག་རིགས་པར་བས་བཟ་
 བ། ཏེ་ལྷ་ལུ་ནི་དག་སྤྲོད་ཡིན། གང་ཞིག་སྤྲུམ་སྤྲུམ་ལྷུང་བཟེད་ཀྱིས། ཆོག་འཛིན་
 གསོག་འཛིག་མི་བྱེད་པ། འདོད་པ་ཆུང་ཞིང་ཆངས་པར་སྤྲོད། ཏེ་ལྷ་ལུ་ནི་དག་སྤྲོད་
 ཡིན། བདེ་བརྟག་རྟེན་འཛིག་འགྱུར་ཏེ། བརྟན་པ་དང་ནི་རྟག་པ་མེད། རི་ལྷ་ར་ཆར་
 པ་འབབ་དུས་སུ། མཁའ་ལ་ཆར་འབབ་ལྷོག་པ་མེད། ཏེ་ལྷ་ར་བདེ་བ་འདི་དག་
 གཏུན། འགྲོ་བར་འགྱུར་ཏེ་ལྷོག་པ་མེད། རི་ལྷ་མ་བྱའི་སྤྲོད་ག་ནི། རྒྱུད་གིས་གཏུན་
 བྱེད་འགྱུར་པ། ཏེ་ནི་ཟད་པར་བྱ་བྱིས་འཛིག། བདེ་བའི་གཞི་འདི་དེ་དང་འབྲ། རི་
 ལྷ་ར་མེར་ནི་གིང་བཅུག་ན། ཏེས་པར་རབ་རྟེན་གྱིས་པར་བྱེད། ཏེ་ལྷ་ར་དུས་ནི་མེ་དང་

འདྲ། །མི་རྒྱལ་ཤིང་སྐལ་ལྷ་བུ་ཡིན། །བརྒྱ་ལམ་ཡང་ན་སྟོང་དག་ཏུ། །འདི་དག་འོང་
དང་འགོ་འགྱུར་ཡང་། །དེ་ལྟར་སྟེད་པས་སྟོངས་པ་འདི། །ཡང་དག་རིག་པར་མི་འགྱུར་
རོ། །གང་ཞིག་དགོ་ལ་ཉེར་བསྟེན་པ། །མི་ནི་ཤིན་ཏུ་བཀྲ་ཤིས་འགྱུར། །གང་ཞིག་
སྟོག་ལ་ཉེར་བསྟེན་པ། །དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་བཀྲ་མི་ཤིས། །ཐོག་མ་བར་དང་མཐའ་ངན་
པ། །དམ་པས་དེ་ནི་རྒྱལ་པར་སྟོང། །ཉག་ཏུ་འདོད་པས་རྒྱལ་སྟོངས་པ། །དེ་ནི་དགོ་
བའི་ལས་མཐའ་ཟད། །འདོད་པ་སྟོངས་པ་བསྐྱུས་པ་ནི། །སུམ་ཅུ་གསུམ་ནས་དཔུལ་
བར་འགོ་ །ཞེས་གསུངས་སོ། །

༥ ། ཡང་འདི་སྐད་དུ་མདོར། །ཉི་མའི་འོད་ལ་གོགས་ནི་བྱ་མི་དགོས། །སྤྱལ་དུག་
ལ་ཡང་གོགས་བྱ་དགོས་མ་ཡིན། །བྱང་(༤༣)རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ཡང་གོགས་མི་
དགོས། །དེ་དག་གོགས་མེད་གཅིག་ལུ་གཉིས་མེད་པར། །སངས་རྒྱས་ཚོས་མང་ཡང་
དག་སྐྱབ་པར་བྱེད། །རི་ལྷ་རི་ལྷར་མེས་ནི་རྩ་རྟེན་པ། །དེ་ལྷ་དེ་ལྷར་དེ་སྟོབས་སྦྱིར་
འཕེལ། །རི་ལྷར་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ཉོན་མོངས་སྟེད། །དེ་ལྷ་དེ་ལྷར་གཤེས་རབ་མེ་
རབ་འཕེལ། །ཞེས་དང་།

༦ ། མདོ་དམ་པ་ཉེར་གཞག་གི་ལུ་ཉི་ཐ་མ་ལས། །གང་ཡང་ཚོགས་པ་རྒྱལ་སྟངས་
ཤིང་། །སྟོག་པའི་ཚོགས་པ་མི་བསྟེན་པར། །ཁྱེད་རྒྱལ་ཀྱང་ཚོགས་ཤིས་པ། །དགོ་སྟོང་
དེ་ནི་ནད་མེད་ཡིན། །འབར་བ་ལྷ་བུའི་ཡུལ་རྒྱལ་ས་ནི། །འོངས་པ་ཐམས་ཅད་སྟོང་
བར་བྱེད། །ཁོར་བུ་བཞིན་དུ་སྟོན་རྒྱལ་ས་དག །དགོ་སྟོང་འདི་ནི་དགོ་སྟོང་བརྟོན། །
བསམ་གཏན་བདེ་བ་ལས་གཞན་ན། །བདེ་བ་ནམ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །བསམ་གཏན་
བདེ་བ་སྒྲ་མེད་གང་། །སྟོ་བོ་ཐ་གལ་དེ་སྦྱངས་ནས། །བྱིས་པ་རོ་ལ་དགའ་བྱེད་པ། །
སྟོངས་པ་དེ་ནི་རྒྱལ་པར་བཅོམ། །རྒྱལ་བཞིན་མ་ཡིན་ཡིད་བྱེད་པས། །མི་གང་ཀུན་ཏུ་
སྦྱར་གྱུར་པ། །རྒྱལ་བཞིན་ཡིད་བྱེད་དེ་ཡི་ནི། །ཆར་གྱིས་རབ་ཏུ་གཞོམ་པར་བྱེད། །

བྲལ་བས་བྲལ་བའི་སྤྱུག་བསྐྱལ་ནི། །མི་བཟད་པ་གང་མ་མཐོང་བ། །ཟོས་ན་འཆི་
བདག་གིས་ཉོགས་ཏེ། །སྤྱེ་བོ་དེ་ནི་འདོད་པས་སྐྱོངས། །གང་གི་སེམས་ནི་སྒྲོམ་མིན་
དང་། །དེ་ཉིད་དོན་ལ་མི་སེམས་པ། །ལོངས་སྤྱོད་ནས་ནི་འཆི་བདག་སྤྱོད། །སྤྱེ་བོ་དེ་
ནི་འདོད་པས་སྐྱོངས། །དོན་དང་དོན་མིན་ལ་ཉུག་ཏུ། །སེམས་ཀྱི་སེམས་པར་སེམས་
མིན་པ། །ལོངས་སྤྱོད་ནས་ནི་འཆི་བདག་སྤྱོད། །འཛིག་རྟེན་སྤྱེ་དང་འཆི་མཐོང་ན། །
མཆོག་ཏུ་སྤྱོད་བཅི་སྤྱེ་བ། །དེ་ལ་བདེ་ལེགས་སྤྱབས་གང་ཡོད། །གང་ཡང་སྤྱོད་པར་
མི་འགྱུར་རོ། །རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་སྤྱོད་ཆེན་པོ་རྣམས་དག་བའི་ཆོས་གང་གིས་རབ་ཏུ་
གཞིམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ན། །འདི་ལྟ་སྟེ་འདོད་པ་རྒྱུད་པ་ཞེས་བྱ་བས་སོ། །འདོད་པ་རྒྱུད་
པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། །འདི་ལྟ་སྟེ། །བདེ་བ་རྣམས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བའོ། །དེ་ལ་གང་ཡོད་
པའི་སྤྱེས་བུ་དེ་ནི་ཉུག་ཏུ་བདེ་བ་རྣམས་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ལ། །དེ་ལ་མེ་དང་རྒྱལ་པོ་དང་
ཆོས་རྒྱུད་དང་ས་དང་རྒྱལ་པོ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་འཛིགས་(༤༣བ)པ་མེད་དོ། །བདེ་བ་
འདོད་པ་རྒྱུད་ལ་མཐོང་། །སྤྱུག་བསྐྱལ་འདོད་ཆེན་མི་རྣམས་ཡིན། །བདེ་སྤྱུག་མཆོན་
ཉིད་འདི་ཡིན་པར། །ཡོངས་སུ་ཉོག་པར་བྱེད་པས་བཤད། །ཉུག་ཏུ་འདོད་ཆེན་མི་
རྣམས་ཀྱི། །མེ་ནི་སྤྱིང་གནས་རང་བཞིན་ཡིན། །གང་ཏུ་འདོད་མེད་བྱས་བྱེད་པའི། །
འདོད་པ་རྒྱུད་པ་བསལ་བའི་མཆོ། །ཇི་ལྟར་མེ་ནི་བྱུང་གིང་གིས། །རབ་ཏུ་ཞི་བར་
འགྱུར་མ་ཡིན། །དེ་བཞིན་འདོད་ཆེན་མི་རྣམས་ནི། །ཁོར་གྱི་གང་བར་འགྱུར་མ་ཡིན། །
འདོད་པ་ཅན་ལ་ཉིན་དང་ནི། །མཆོན་མོ་མེད་པར་བདེ་མི་འགྱུར། །སྤྱེས་བུ་འདོད་པ་
ཆེ་བ་གང་། །སྤྱེད་པ་བྱུག་རྩས་རྣམ་པར་གནས། །རྒྱལ་པོ་ཞོར་གྱིས་ངོམས་མེད་པར། །
བྱེ་བ་སྤྱུག་ཏུ་གྱི་ཞིང་སོང་། །གཞན་ཡང་མང་པོ་འགྲོ་བར་འགྱུར། །དེ་ཕྱིར་འདོད་པ་
རྒྱུད་པ་བདེ། །སྤྱེས་བུ་ཐབས་མིན་པས་འཛིགས་པ། །བག་མེད་སྟོབས་ནི་སྤྱིང་བ་
པོ། །དག་བ་སྤྱོད་ཅིང་ཡོན་ཏན་ཆོལ། །ལྷ་པོ་འདས་པ་ཉོགས་པར་འགྱུར། །གང་

ཞིག་ཐབས་མིན་པས་འཛིགས་པ། ཇི་ཡི་སེམས་ནི་རྣལ་དུ་གནས། མཉམ་པར་
 གཞག་པའི་སེམས་ཀྱིས་ནི། བདེ་བ་ནས་ནི་བདེ་བ་ཐོབ། གང་ལ་ངན་ལོང་འཛིགས་
 བར་བྱེད། ཇི་ནི་སྤྲིག་པ་མང་པོ་བྱེད། ཇི་སྤྲིག་པ་ཡི་སེམས་བསྐྱེད་ནས། བྱི་ནས་
 དཔུལ་བ་འཐོབ་པར་འགྱུར། མེ་ལྷག་གིན་ཏུ་སྤྲ་བས་ཀྱང་། རི་ལྷར་རུང་བ་སྤྲིག་པ་
 ཡིན། ཇི་བཞིན་སྤྲིག་པ་ཆུང་དུས་ཀྱང་། སྤྲིག་པས་སློ་མེད་དཔུལ་བར་འགོ། ཇི་སྤྲིར་
 བདེ་བ་འདོད་པ་ཡིས། ངན་ལོང་གིས་ནི་འཛིགས་པར་བྱེད། ཇིས་ཀྱང་མི་རྣམས་
 ཀུན་ཏུ་སྦྱོར། ཇི་གེ་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཉིང་ཁུ་འདི་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྷར་གཅིག་
 ལུང་དགའ་བའོ། ཞེས་སོགས་བསྐྱེད་པ་རྒྱ་ཆེར་བརྗོད། འདོད་པ་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་
 བ་གང་། ཇི་དག་ས་གསུམ་སྦྱིང་པོ་ཡིན། འདོད་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་བཏང་བ། ཇི་
 ལྷག་ཏུ་བདེ་ཞེས་འདིར་བརྗོད་དོ། འདོད་པ་རྣམས་ལ་ཆགས་ཡོད་ཀྱང་། ཇི་ཡི་སྤྲིག་
 བསྐྱེད་པ་འདི་མདུན་གནས། ཇི་དག་ཉེས་དམིགས་ཤེས་བྱས་ལ། ཇི་སྤྲིར་དེ་དག་
 ཡོངས་སུ་སྦྱོངས། ཞེས་དང་། ཇི་གེ་བའི་རྣམས་ནི་འཕྲོག་པ་ཡི། རྒྱུ་མ་ཡང་ནི་ཡུལ་ལྔ་
 ཡིན། ཇི་གྲ་རྣམས་གྲོགས་པོའི་གཟུགས་ཀྱིས་ནི། སྤྲིད་པའི་རམ་གྲོག་དག་ན་རྒྱ། ཇི་
 བག་མེད་པས་ནི་གང་བའི་སེམས། ཡུལ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་འཕེལ་བར་བྱེད། རྒྱུད་
 ཅིག་ཐང་ཅིག་ཡུད་ཅམ་དང་། ཉིན་དང་མཚན་མོ་དེ་བཞིན་དུ། འཆི་བ་སོམས་དང་
 བརྟན་པ་ཡིས། ཇི་ལ་སྦྱོག་ཐབས་མེད་པ་ཡིན། གང་འདི་འཆི་བ་འབྱུང་བ་ནི། ཇི་ན་
 བའི་མཚོན་ཏུ་རབ་ཏུ་བསྐྱེད་ནས། ཇི་བསྐྱེད་པ་ནི་ནི་བའི་མཚོན་ རྟོག་དང་བུལ་བར་
 འགོ་བཡིན། འཆི་བ་དག་འཛིགས་པ་དྲན་པ་ནི། སྦྱོན་ལ་རི་ལྷར་ཡིད་རྒྱག་འགྱུར། ཇི་
 སྦྱོན་མེད་པས་ནི་དྲི་མ་རྣམས། ཐམས་ཅད་རྟག་ཏུ་ཞི་བར་འགྱུར། བག་ཡོད་གོ་
 འཕང་འདི་མཚོན་ཏུ། ཇི་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས། གང་ཡང་འཆི་
 བ་དག་རྟག་དྲན་དང་། མི་དག་རྣམས་ཀྱང་སྤངས་བར་གྱིས། སྤྲིད་པ་དུག་གི་ཡུལ་

གྲོལ་བའི། །ཆོག་ཤེས་པ་ཡང་སྐྱབ་པ་ཡིན། །སྒྲི་མེད་རོ་ལ་ཞེན་མེད་པའི། །མཐར་
 ཐུག་པ་ཡི་བདེ་བར་འདོད། །དེ་ལྟར་གྱུར་བའི་གཟུགས་ལ་ནི། །གང་གིས་མཉམ་པར་
 གཞག་བཏྲ་བ། །གཟུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་སྟེད་པ་རྣམས། །དེ་ཡི་སེམས་ལ་རབ་འཇུག་
 མིན། །རྩ་བས་སྒྲ་རྣམས་ལ་རེག་ནས། །ཡིད་ནི་རབ་ཏུ་སྒྱུར་མི་བྱེད། །དེ་ཡི་སྣ་ཡི་རང་
 བཞིན་གྱིས། །འདོད་ཆགས་སྙིང་ཉིད་ལ་རྒྱག་མིན། །སྣ་ནི་ཡུལ་དང་ཡང་དག་ལྟར། །
 གང་ཕྱིར་དེ་ཁོ་ནར་རེག་པས། །གང་ཕྱིར་དེ་ཡི་ཡིད་ཀྱང་ནི། །སྣ་ནང་སྒྱུན་གྱིས་འཆིང་
 བ་མིན། །བརྟན་པར་རོ་རྣམས་ཐུངས་ནས་ཀྱང་། །ཡང་དག་པར་ནི་རྗེས་སུ་རྟོག་ །དེ་
 ཡི་ཡིད་ཀྱི་ཁང་པར་ནི། །རོ་རྣམས་སྒྱུན་གྱིས་ཉམས་མི་བྱེད། །རྣམ་པ་སྣ་ཆོགས་རེག་
 བྱ་རྣམས། །ལུས་ཀྱི་རེག་ནས་སྒྲོངས་མི་འགྱུར། །རེག་བྱའི་ཐབས་བརྒྱུག་ཤེས་པ་
 དེའི། །བདེ་བ་མཐའ་ནི་ཡས་པར་འགྱུར། །མཐུན་དང་མི་མཐུན་ཡིད་གང་ལ། །འགའ་
 ཞིག་ཆོས་རྣམས་ལ་བཟོད་པ། །རབ་ཏུ་བརྟན་པ་བྲག་འདྲ་བ། །དེ་ཡི་ཡིད་ནི་རབ་ཏུ་
 བསྐྱུགས། །ཡུལ་གྱི་དེ་ཉིད་མཐོང་བ་ཡིས། །ཡེ་ཤེས་ལྷགས་ཀྱས་འཛིན་པར་བྱེད། །
 དེས་མ་བཟུང་བ་མི་ཟད་གཡོ། །དོན་མིན་ཐམས་ཅད་བྱེད་པར་འདོད། །ཡུལ་གྱི་
 བསམ་པ་སྒྲོངས་པ་རྣམས། །ཀྱན་དུ་རྟོག་པ་སྙིང་ལ་སེམས། །འཆོ་བའི་བསམ་པ་ཀྱན་
 སྒྲོམ་པའི། །འཆི་བདག་ཞགས་པ་འདི་འོང་འགྱུར། །ཡང་མོའི་སེམས་(༥༧བ)ཀྱིས་
 སྒོག་ཆགས་རྣམས། །ཡུལ་རྣམས་ནི་ཡོངས་སུ་དྲངས། །གཏི་མུག་གིས་ནི་ཡོངས་
 བསྐྱུས་པ། །ཀྱན་སྒྲོངས་ཀྱིས་ཀྱང་ཤེས་པ་མིན། །གཡོ་བས་ཡུལ་རྣམས་ཐམས་ཅད་
 ནི། །དྲི་ཟའི་གྲོང་ཁྱེར་འདྲ་བ་ཡིན། །སྒྲུག་བསྐྱེད་ཀྱན་དུ་སྒྲེལ་བྱེད་དེ། །དཔྱུལ་བ་ཡི་
 ཡང་རྒྱ་རྣམས་ཡིན། །འདོད་པས་རྣམ་སྒྲོངས་བྱིས་པ་རྣམས། །ཡུལ་རྣམས་མེ་ཡིས་སྟེད་
 པར་བྱེད། །སྟེག་བཞིན་དུ་ཡང་མི་གོ་བར། །དེ་ཉིད་ལ་ནི་ཡོངས་སུ་འཇུག་ །ཀྱན་རྟོག་
 ལས་ནི་འདོད་ཆགས་སྒྲི། །ཆགས་ལས་ཁོང་ཁྱོད་རབ་ཏུ་འཇུག་ །ཁྱོད་བས་གཟིར་བའི་

སྒྲིམ་བུ་ནི། །དཔུལ་བའི་རྗེས་སུ་རྒྱག་པར་འགྱུར། །དེ་ཕྱིར་འདོད་པ་ཡོངས་སུ་
སྒྲོངས། །དག་པོ་བཞིན་དུ་ཡུལ་གཤེས་བྱ། །གྲོགས་པོ་དང་འབྲུ་རན་འདས། །བདེ་
དར་སྒྲིག་བསྐྱེད་པ་སེམས། །དེ་བརྟུལ་བ་ལས་བདེ་བ་འབབ། །ལས་རྣམས་རྣམ་
པ་སྣ་ཚོགས་པ། །སེམས་ཀྱི་འཕེན་པའི་རྗེས་སུ་འཇུག། །དེ་ཕྱིར་སེམས་ནི་རྟག་ཏུ་
བསྐྱར། །འབར་བ་ལྷ་ལ་རབ་ཆགས་པའི། །སྲིད་པའི་རྒྱུ་གིས་འདས་པ་ཡིན། །བག་
མེད་མེ་ཡིས་ལྷ་རྣམས་ནི། །འདོད་པས་སྒྲོངས་ནས་སྒྲིག་པར་བྱེད། །སྤྲ་པའི་ལས་ནི་
ཟད་པར་འགྱུར། །གསར་པ་ཉིད་ཀྱང་ཉེར་མི་སྒྲེལ། །དེ་ཟད་ནས་ནི་ལྟར་བར་ཡང་། །
ལྷ་རྣམས་ཐམས་ཅད་མཐོང་བ་ཡིན། །འདོད་པས་རྣམ་པར་སྒྲོངས་པའི་ལྷ། །དུ་བར་
འོས་པ་དགའ་བར་བྱེད། །རྩི་ལྷ་རྩི་ལྷར་བསྟེན་བྱས་པ། །དེ་ལྷ་དེ་ལྷར་རྣམ་འཕེལ་
བ། །མར་སྒྲིགས་པ་ཡི་མི་རི་བཞིན། །བྱས་པ་ཆུད་ཚོན་སྒྲིག་བསྐྱེད་ཀྱ། །འདོད་པས་
དང་པོར་བདེ་ལེགས་དང་། །བར་དང་ཐ་མར་བྱེད་པའང་མིན། །བྱིས་པའི་ཡིད་འཕྲོག་
འདོད་པ་འདིས། །དཔུལ་བར་འགོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན། །སེམས་གང་ཅེ་གཅིག་གྱུར་པ་
ཡིས། །དེ་ནི་རབ་ཏུ་བརྩོན་པར་གྱིས། །དེ་ནི་དུལ་བའི་དབང་གྱུར་པས། །སྒྲོན་བསྐྱེད་
བྱེད་པ་མིན་པར་འདོད། ། ཅས་སོ། །

༥ ། ལྷག་བསམ་བསྐྱེད་པའི་མདོར་གསུངས་པའི་དོན་བསྐྱེས་པ། བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་དུག་ཅུ་དག །སངས་རྒྱས་ལོག་པར་དད་སེལ་ལ། །རབ་བྱུང་མང་ཐོས་ཆུལ་
བྲིམས་དང་། །སྐྱུངས་པའི་ཡོན་ཏན་ཡོ་བྱད་སྐྱུངས། །ང་རྒྱལ་རྫོམ་ཞིང་རྟེན་བཀྱར་
ཕྱིར། །ཚོས་སྒྲིག་གཉིས་ལ་འབྲིག་པས་སྐྱུར། །མི་སྟན་(༥༥ན)མང་སྒྲིས་མ་དད་བྱས། །
སེམས་ཅན་དག་གི་དགེ་རྩ་བཅད། །ལོ་ནི་དུག་བྲིར་མནར་མེད་སྒྲིས། །ཉི་བྲིར་ཐིག་
ནག་ལོ་བརྒྱ་སྟོང་། །ཚ་བ་མི་ཆེ་ལྷ་བརྒྱར་ནི། །ལོང་གྱུར་ཀུན་ཏུ་སྒྲུན་ཞིང་སྒྲོངས། །
གཟུགས་རན་དབང་ཆུང་གཤེ་སྐྱུར་མང་། །ཡུལ་རན་སྒྲིས་གིང་རྟག་དབུལ་ཐོངས། །

འདི་ནས་འཕོས་ཆེའང་ལྷ་བརྒྱུ་མཐུད། །ཡུལ་རན་ཀུན་ཏུ་སྤར་བཞིན་འགྱུར། །བརྩོན་
 བ་བྱས་ཀྱང་བར་ཆད་མང་། །སྤར་བ་བྱུང་ཡང་རྩལ་པར་འགྱུར། །དེ་ནས་ལས་བྱས་
 བདེ་ཅན་སྟེ། །དེ་ནས་དྲུག་ཅུས་དམ་བཅའ་འདི། །ཉེས་པ་བདེན་མི་བདེན་ཡང་
 རུང་། །མི་སྒྲིང་བྱང་སེམས་འདོད་སྟོད་ཀྱང་། །མ་དད་སྤངས་ནས་སངས་རྒྱས་བསྐྱོམ། །
 མཛེའ་བཤེས་བྱིས་མམ་སྦྱོན་བདག་བྱིས། །ཆགས་དང་སེར་སྤྲ་ཕྱག་དོག་བས། །བྱང་
 སེམས་ལུས་སེམས་གཞོད་བྱས་ན། །བྱང་སེམས་ཡིད་དུ་མི་འོང་བའི། །ཆོག་གཅིག་
 སྤྲས་སམ་དུས་དྲུག་ཏུ། །བྱང་སེམས་ལ་ཕྱག་མ་བགྱིས་ན། །བརྟུལ་ཞུགས་འདི་བྱིར་
 ལུས་སྟོག་གམ། །ཡོངས་སྟོད་དང་ཡང་མ་བསྟེན་ན། །ཉན་ཐོས་གང་ཟག་ལ་བརྟུས་
 ཏེ། །བདག་ལས་འདི་ནི་གཞན་སྟུམ་ན། །རྟག་ཏུ་ཁེངས་སྤངས་བྱི་གདོལ་བའི། །
 སེམས་ལྟར་མ་བགྱིས་བསྟོད་སྟོད་ན། །གང་དུ་གཞོད་སེམས་ཚུད་འཛིགས་གྱིས། །
 བསྐྱལ་མ་ཐག་ཏུ་དཔག་ཆད་བརྒྱུར། །མ་བྱོལ་གྱུར་ཏམ་བྱིན་ཆད་ནས། །མང་ཐོས་
 རྩལ་བྱིས་སྤུན་པ་ཡི། །ཡོན་ཏན་ལྡན་པར་ཁས་འཆེ་འམ། །ཡོན་ཏན་ཞིག་གིས་
 བདག་བརྟོད་ན། །སྤོན་ཆད་དགོ་བ་མི་སྦྱོམས་གིང་། །སྤྱིག་པ་བཤགས་པར་མ་བགྱིས་
 བ། །བཙོམ་ལྡན་བསྐྱས་འགྱུར་བཀའ་སྤུལ་བ། །བྱིན་ཆད་ཀུན་གྱིས་འདི་བཞིན་བྱ། །
 ཟང་ཟིང་བཅས་ལ་གཞན་དོན་མེད། །བསོད་ནམས་རྩུང་དུ་འདོད་རྩུང་མིན། །གསང་
 སྤགས་ལ་བརྩོན་ཆོས་འདོད་མིན། །མཐུ་མེད་པ་དང་མ་གཅོས་པ། །བཟོད་པ་ཅན་
 མིན་རང་བཞིན་གྱིས། །ཆགས་རྩུང་ཆོངས་སྟོད་དཀའ་བྱེད་མིན། །ཐབས་ལྡན་གཡོ་སྦྱུ་
 ཅན་མ་ཡིན། །ཞེས་དང་། །སྦྱོས་པ་ལ་དགའ་བའི་ཉེས་པ་མཐོང་བར་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་
 མཛུགས་ཏུ། །སྟོད་པ་དང་བཀའ་སྤྱི་དང་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་ཡོངས་སུ་སྤངས་པ་དེས་ནི། །འདོད་
 (༥༥)པ་རྩུང་བ་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །འདྲུ་འཛི་ལ་དགའ་བ་ཡོངས་སུ་སྤངས་པ་དེས་ནི་
 གཅིག་ཕུར་དགའ་བ་ཀུན་ཏུ་བསྟེན་པར་བྱའོ། །སྤྲ་བ་ལ་དགའ་བ་ཡོངས་སུ་སྤངས་པ་

དེས་ནི། དོན་ལ་རྟོག་པ་ཀྱན་ཏུ་བསྟེན་པར་བྱའོ། །གསོལ་བ་བཙམ་ལྷན་འདས་བྱང་
 རྒྱལ་སེམས་དཔའ་གང་ལ་བརྟགས་ན་འདོད་པ་རྒྱུ་དུ། དགའ་ཞིང་ཡོངས་སུ་མི་གདུང་
 བར་འགྱུར་བ་ལགས། ཞེས་ཞུས་པའི་ལན་དུ། བྱམས་པ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རྟེན་
 པ་དང་བཀུར་སྟེ་ནི་འདོད་ཆགས་བསྐྱེད་པར་བརྟག་པར་བྱའོ་སོགས། བཙམ་ལྷན་
 འདས་འདུ་འཛིན་ལ་དགའ་བའི་སྒྲོན་རྣམས་ཇི་ལྟར་བརྟག་པར་བགྱི། འདུ་འཛིན་ལ་དགའ་
 བའི་སྒྲོན་དེ་དག་ནི་གང་ལགས། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་གང་དག་ལ་བརྟགས་ན་
 གཅིག་ཤུར་དགའ་བ་ལ་དགའ་ཞིང་ཡོངས་སུ་སྒྲོ་བར་ཡང་མི་འགྱུར་བ་ལགས། བཀུར་
 ལྷན་པ། འདུ་འཛིན་ཉེས་དམིགས་ནི་ཉི་ཤུ་པོ་འདི་དག་ཡིན་ནོ། །ཉི་ཤུ་གང་ཞེ་ན།
 བྱམས་པ་འདི་ལ་ལུས་ཀྱི་ལས་མ་བསྐྱམས་པ་ཡིན། དག་གི་ཡིད་ཀྱི་འདོད་ཆགས་
 ཆེ་བ་ཡིན། ཞེ་སྟངས་། གཏི་མུག །འཛིག་རྟེན་པའི་གཏམ་གྱིས་ཀྱང་གོས་པ་ཡིན།
 འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་གཏམ་ལས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་ཡིན། བག་མེད་པ་ལ་
 བསྟེན་པ་ཡིན། བག་མེད་པ་དང་ལྷན་པ་ཡིན། དེ་རྟོག་པ་དང་དབྱེད་པ་གས་ཆེ་བ་ཡིན།
 མང་དུ་ཐོས་ལས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་ཡིན། ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་མི་ཐོབ་པ་ཡིན།
 ལྷུར་དུ་ཆོངས་པར་སྒྱུད་པར་མི་འགྱུར་བ་ཡིན། སངས་རྒྱས་ལ་དགའ་བ་ལས་ཡོངས་
 སུ་ཉམས་པ་ཡིན། ཆོས་དང་དགེ་འདུན་དགའ་བ་ལས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་ཡིན། བྱམས་
 པ་ཉི་ཤུ་པོ་འདི་དག་ནི། འདུ་འཛིན་ལ་དགའ་བའི་ཉེས་དམིགས་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་
 རྟེ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་གང་དག་ལ་བརྟགས་ནས་གཅིག་ཤུར་དགའ་བ་ལ། དགའ་
 ཞིང་ཡོངས་སུ་སྒྲོ་བར་ཡང་མི་འགྱུར་བ་ཡིན། འདོད་ཆགས་སྤངས་ཤིང་ཞེ་སྟངས་
 སྤངས་ནས། །སོགས་སོ། །ཐར་པ་དོན་གཉེར་ཡོན་ཏན་དོན་གཉེར་བས། །འཛིག་རྟེན་
 བྱ་བ་ཡོངས་སུ་བཙལ་མི་བྱ། །གང་ཞིག་ཟས་དང་སྒྲིམ་གྱི་དོན་ཙམ་འདོད། །དེ་ནི་
 མཆོག་དང་(༥༥ན)གཙོ་བོར་བསྐྱགས་མ་ཡིན། །བསྟན་པ་རྣམ་པར་འཛིག་པར་གྱུར་པ་

དེས་ནི། དོན་ལ་རྟོག་པ་ཀྱན་ཏུ་བསྟེན་པར་བྱའོ། །གསོལ་བ་བཙམ་ལུན་འདས་བྱང་
 རྒྱལ་སེམས་དཔའ་གང་ལ་བརྟགས་ན་འདོད་པ་རྒྱུང་དུ། དགའ་ཞིང་ཡོངས་སུ་མི་གདུང་
 བར་འགྱུར་བ་ལགས། ཞེས་ཞུས་པའི་ལན་དུ། བྱམས་པ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རྟོན་
 པ་དང་བཀྱར་སྟེ་ནི་འདོད་ཆགས་བསྐྱེད་པར་བརྟག་པར་བྱའོ་སོགས། བཙམ་ལུན་
 འདས་འདུ་འཛི་ལ་དགའ་བའི་སྒྲིན་རྣམས་ཇི་ལྟར་བརྟག་པར་བགྱ། འདུ་འཛི་ལ་དགའ་
 བའི་སྒྲིན་དེ་དག་ནི་གང་ལགས། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་གང་དག་ལ་བརྟགས་ན་
 གཅིག་ཤུར་དགའ་བ་ལ་དགའ་ཞིང་ཡོངས་སུ་སྒྲི་བར་ཡང་མི་འགྱུར་བ་ལགས། བཀའ་
 ལྷལ་བ། འདུ་འཛི་ཉེས་དམིགས་ནི་ཉི་ཤུ་པོ་འདི་དག་ཡིན་ནོ། །ཉི་ཤུ་གང་ཞེ་ན།
 བྱམས་པ་འདི་ལ་ལུས་གྱི་ལས་མ་བསྐྱམས་པ་ཡིན། ངག་གི་ཡིད་གྱི་འདོད་ཆགས་
 ཆེ་བ་ཡིན། ཞེ་སྟངས། གཏི་ཐུག་ །འཛིག་རྟེན་པའི་གཏམ་གྱིས་ཀྱང་གོས་པ་ཡིན།
 འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་གཏམ་ལས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་ཡིན། བག་མེད་པ་ལ་
 བསྟེན་པ་ཡིན། བག་མེད་པ་དང་ལུན་པ་ཡིན། དེ་རྟོག་པ་དང་དཔྱོད་པ་གས་ཆེ་བ་ཡིན།
 མང་དུ་བོས་ལས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་ཡིན། ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་མི་བོབ་པ་ཡིན།
 ལྷུར་དུ་ཚངས་པར་སྒྱུད་པར་མི་འགྱུར་བ་ཡིན། སངས་རྒྱས་ལ་དགའ་བ་ལས་ཡོངས་
 སུ་ཉམས་པ་ཡིན། ཆོས་དང་དགེ་འདུན་དགའ་བ་ལས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་ཡིན། བྱམས་
 པ་ཉི་ཤུ་པོ་འདི་དག་ནི། འདུ་འཛི་ལ་དགའ་བའི་ཉེས་དམིགས་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་
 རྟེ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་གང་དག་ལ་བརྟགས་ནས་གཅིག་ཤུར་དགའ་བ་ལ། དགའ་
 ཞིང་ཡོངས་སུ་སྒྲི་བར་ཡང་མི་འགྱུར་བ་ཡིན། འདོད་ཆགས་སྤངས་གིང་ཞེ་སྟངས་རབ་
 སྤངས་ནས། །སོགས་སོ། །ཐར་པ་དོན་གཉེར་ཡོན་ཏན་དོན་གཉེར་བས། །འཛིག་རྟེན་
 བྱ་བ་ཡོངས་སུ་བཙལ་མི་བྱ། །གང་ཞིག་ཟས་དང་སྒྲོམ་གྱི་དོན་ཙམ་འདོད། །དེ་ནི་
 མཚོག་དང་(༥༦ན)གཙོ་བོར་བསྐྱགས་མ་ཡིན། །བསྟན་པ་རྣམ་པར་འཛིག་པར་གྱུར་པ་

དེས་ནི། དོན་ལ་རྟོག་པ་ཀྱན་ཏུ་བསྟེན་པར་བྱའོ། །གསོལ་བ་བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་
 རྒྱལ་སེམས་དཔའ་གང་ལ་བརྟགས་ན་འདོད་པ་རྒྱུ་དུ། དགའ་ཞིང་ཡོངས་སུ་མི་གདུང་
 བར་འགྱུར་བ་ལགས། ཞེས་ཞུས་པའི་ལན་དུ། དུམས་པ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རྟེན་
 པ་དང་བཀྱར་སྟོན་གི་འདོད་ཆགས་བསྐྱེད་པར་བརྟག་པར་བྱའོ་སོགས། བཅོམ་ལྡན་
 འདས་འདུ་འཛིན་ལ་དགའ་བའི་སྒྲིན་རྣམས་ཇི་ལྟར་བརྟག་པར་བགྱི། འདུ་འཛིན་ལ་དགའ་
 བའི་སྒྲིན་དེ་དག་གི་གང་ལགས། དུང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་གང་དག་ལ་བརྟགས་ན་
 གཅིག་ཕུར་དགའ་བ་ལ་དགའ་ཞིང་ཡོངས་སུ་སྒྲིབ་པར་ཡང་མི་འགྱུར་བ་ལགས། བཀའ་
 སྤྱལ་བ། འདུ་འཛིན་ཉེས་དམིགས་ནི་ཉི་ཤུ་པོ་འདི་དག་ཡིན་ལོ། །ཉི་ཤུ་གང་ཞེ་ན།
 དུམས་པ་འདི་ལ་ལུས་ཀྱི་ལས་མ་བསྐྱུལ་པ་ཡིན། དག་གི་ཡིད་ཀྱི། འདོད་ཆགས་
 ཆེ་བ་ཡིན། ཞེ་སྤང་། གཏི་ཐུག། །འཛིག་རྟེན་པའི་གཏམ་གྱིས་གྱུང་གོས་པ་ཡིན།
 འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་གཏམ་ལས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་ཡིན། བག་མེད་པ་ལ་
 བསྟེན་པ་ཡིན། བག་མེད་པ་དང་ལྡན་པ་ཡིན། དེ་རྟོག་པ་དང་དཔྱེད་པ་གས་ཆེ་བ་ཡིན།
 མང་དུ་བློས་ལས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་ཡིན། ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་མི་བློབ་པ་ཡིན།
 ཐུར་དུ་ཆོངས་པར་སྒྱུད་པར་མི་འགྱུར་བ་ཡིན། སངས་རྒྱས་ལ་དགའ་བ་ལས་ཡོངས་
 སུ་ཉམས་པ་ཡིན། ཆོས་དང་དགེ་འདུན་དགའ་བ་ལས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་ཡིན། དུམས་
 པ་ཉི་ཤུ་པོ་འདི་དག་ནི། འདུ་འཛིན་ལ་དགའ་བའི་ཉེས་དམིགས་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་
 གྱེ། དུང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་གང་དག་ལ་བརྟགས་ནས་གཅིག་ཕུར་དགའ་བ་ལ། དགའ་
 ཞིང་ཡོངས་སུ་སྒྲིབ་པར་ཡང་མི་འགྱུར་བ་ཡིན། འདོད་ཆགས་སྤངས་ཤིང་ཞེ་སྤང་རབ་
 སྤངས་ནས། །སོགས་སོ། །ཐར་པ་དོན་གཉེར་ཡོན་ཏན་དོན་གཉེར་བས། །འཛིག་རྟེན་
 བྱ་བ་ཡོངས་སུ་བཅའ་མི་བྱ། །གང་ཞིག་ཟས་དང་སྒྲོམ་གྱི་དོན་ཅམ་འདོད། །དེ་ནི་
 མཆོག་དང་(༥༤ན)གཙོ་བོར་བསྟགས་མ་ཡིན། །བསྟན་པ་རྣམ་པར་འཛིག་པར་གྱུར་པ་

ན། །དག་སྒྲོང་དག་ནི་ཤིན་ཏུ་སྒོང་ཅིང་ཁེངས། །དགོན་པ་བོར་ནས་འདུ་འཛིན་དག་ལ་
བར་འགྱུར། །རན་སོང་རན་འགོ་གསུམ་དུ་གཞོལ་འགྱུར་གྱི། །དག་ལ་བ་དང་ནི་མོས་པ་
ཆེར་བསྐྱེད་ནས། །བསེ་རུ་ལྟ་བུར་ཏྲག་ཏུ་ནགས་གནས་གྱིས། །ཡོན་ཏན་འདོད་པ་
ནགས་ན་གནས་པ་ཡིས། །སོགས་སོ། །དེ་ནས་བཙུམ་ལྡན་འདས་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་ཆེན་པོ་བྱམས་པས་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །བཙུམ་ལྡན་འདས་དཀར་པོའི་
ཆོས་ཡོངས་སུ་སྒྲོང་བའི་སྐད་དུ་འདུ་འཛིན་ཞོངས་པ་མང་པོའི་སྒྲོན་ཆགས་ཤིང་། ཡོན་
ཏན་མ་མཆིས་པ་ལ་གཞོད་པ་མང་པོ་དང་ལྡན་ཏེ་འདུ་འཛིན་ཉོན་མོངས་པ་འཕེལ་བར་
བབྱིད་ཅིང་སྒྱུད་པ་བཟང་པོ་མ་ལགས་ངོ་མཆར་ལགས་ཏེ། བཙུམ་ལྡན་འདས་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་མཁས་པ་དག་བ་འཆོལ་བ་སུ་ཞིག་གཅིག་ལྟར་དག་ལ་བར་མི་བབྱིད།
བཙུམ་ལྡན་འདས། སྒྲ་བ་ལ་དག་ལ་བའི་སྒྲོན་རྣམས་ཇི་ལྟར་བརྟག་པར་བབྱི། བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་གང་ལ་བརྟགས་ན་དོན་རྣམ་པར་ངེས་པ་ལ་དག་ལ་ཞིང་དོན་ལ་རྟོག་
པས་ཡོངས་སུ་གཏུང་བར་མི་འགྱུར་བ་ལགས། བྱམས་པ་ཉི་ཤུ་པོ་འདི་དག་ནི། བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྒྲ་བ་ལ་དག་ལ་ཞིང་སྒྲ་ལྟར་ལེན་ལ་དོན་ལ་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བའི་ཉེས་
དམིགས་ཡིན་ནོ། །འཁྲུ་རམ་ཤིང་བྱན་སྒྲིང་པོ་ཅི་ཡང་མེད། །དག་ལ་བར་བྱ་བའི་རོ་
ནི་ནང་ན་འདུག །བྱན་པ་ཟེས་པའི་མིས་ནི་འཁྲུ་རམ་རོ། །ཞིམ་པོ་རྟེན་པར་རུས་པ་མ་
ཡིན་ནོ། །རི་ལྟར་བྱན་པ་དེ་བཞིན་སྒྲ་བ་སྟེ། །རོ་ལྟར་བྱ་ནི་འདི་ལ་དོན་སེམས་ཡིན། །དེ་
ལྟར་བས་ན་སྒྲ་ལ་དག་ལ་སྒྲོངས་ཏེ། །རྟག་ཏུ་བག་ཡོད་བྱོས་ལ་དོན་སེམས་ཤིག །སྒྲ་
བའི་ཉེས་པ་འདི་འདྲ་རྟོགས་གྱུར་ཅིང་། །དོན་གྱི་ཡོན་ཏན་མཆོག་འདི་ཤེས་ནས་ནི། །
འདི་ན་བྱང་ཆུབ་མཁས་པ་གང་ཡིན་པ། །དེས་ནི་དོན་བསམ་པ་ལ་དག་ལ་བར་གྱིས། །
དེ་ནས་བྱམས་པས་བཙུམ་ལྡན་འདས་ལ་རི་སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །བཙུམ་ལྡན་འདས།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྒྲིང་པོ་འཆོལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་དོན་བསམ་པ་བཏང་སྟེ། སྒྲིང་

པོ་མ་མཆིས་པའི་སྤྲ་བ་ལ་དགའ་བར་བགྱིད་པའི་རྫོ་མི་(༥༥བ) ཐོག་ལགས་སོ། །དག་
སྤྲོད་ལུང་ལོད་དགའ་རྣམས་ཀྱིས། །དེ་ལ་བརྟམས་ཤིང་འདོད་པར་མི་བྱེད་ལ། །གཏམ་
ངན་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྲད་པར་འགྱུར། །རྟག་ཏུ་ལས་གནས་སྒྲིན་ནི་འདི་དག་ཡིན། །
རྟག་ཏུ་དངོས་པོ་དག་ནི་ལེན་པར་བྱེད། །ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་མེད་ལ་དགའ་མི་བསྐྱེད། །
མོར་མེད་མོར་ནི་དོན་དུ་གཉེར་བར་བྱེད། །ཉེས་པ་འདི་དག་ལས་ལ་དགའ་བའི་ཡིན། །
ཁྱིམ་དུ་རྒྱ་བ་དག་ནི་ཆགས་པར་འགྱུར། །འདུ་འཛིན་དགའ་བ་ཐམས་ཅད་འཛིག་པར་
བྱེད། །གཟེབ་གྱི་ནང་དུ་བྱ་བཅུག་བཞིན་དུ་འགྱུར། །ཉེས་པ་འདི་དག་ལས་ལ་དགའ་
བའི་ཡིན། །དེ་སེམས་རྟག་ཏུ་གཞོད་སེམས་ལྡན་པར་འགྱུར། །ལས་རྣམས་འཕེལ་ཞིང་
ཟད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། །སྤོང་པའི་འཁྲི་ཤིང་དག་གིས་དམ་དུ་བཅིངས། །ཞེས་སོགས་
དང་།

༥ ཆོ་འཕྲུལ་ཆེན་པོ་བསྟན་པའི་མདོར། རབ་བྱུང་དེ་ནི་ལམ་ངན་སྤངས་པ་
དང་། །ལམ་གྱི་རྗེས་མཐུན་འཕགས་པའི་སྒྲུབ་པ་བསྟོད། །དེ་ནི་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་
སྤངས་པ་ཡིན། །ཁྱིམ་ལས་གྲོལ་བ་ཉོན་མོངས་མི་འཕེལ་ཞིང་། །ཉོན་མོངས་རྣམ་གྲོལ་
བདུད་གྱི་འཆིང་བ་མེད། །གང་དག་སྟོང་ཆེན་སེམས་ཅན་དེ་དག་ཀྱང་། །བྱང་ཆུབ་ཕྱིར་
ནི་རབ་ཏུ་ཞུགས་གྱུར་ཅིང་། །མ་ཞུམ་སེམས་ཀྱིས་བསྐྱལ་བ་རྫོགས་པར་ནི། །བྱུང་
ཆུང་མའི་སྒྲིན་པ་བྱས་པ་བས། །གང་གིས་བྱང་ཆུབ་ཕྱིར་ནི་སེམས་བསྐྱེད་ནས། །དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་རྗེས་སུ་བསྐྱབ་པ་དང་། །རབ་བྱུང་སེམས་ཀྱིས་གོམ་པ་གཅིག་
པོར་བ། །དེ་ནི་དེ་བས་བསོད་ནམས་བྱུང་པར་འཕགས། །གང་དག་སྟོན་ཆད་བྱུང་བའི་
སངས་རྒྱས་དང་། །གང་དག་མ་བྱོན་འབྱུང་དང་བཞུགས་པ་རྣམས། །དེ་དག་སྒྲིན་མང་
ཁབ་ནི་མ་སྤངས་པར། །སྤྲ་མེད་བྱང་ཆུབ་ཞི་བར་བྱོབ་པ་མེད། །རབ་བྱུང་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། །རབ་ཏུ་བསྟོད་ཅིང་བསྟན་ལ་བཀྱར་བ་དེ། །གང་

ཞིག་སངས་རྒྱལ་ཀུན་ལ་མཛོད་འདོད་པ། །རྒྱལ་བའི་བསྟན་ལ་རབ་བྱུང་བཟུང་བར་
བགྱི། །ཞེས་དང་།

༥ ། བྱམས་པ་སངས་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་དོར། གཅིག་གིས་འཛམ་བུ་གླིང་གི་མི་ཐམས་ཅད་
དབྱུག་པས་བརྒྱུངས། མཛོད་གྱིས་བསྟུན། ལོངས་སྤྱོད་འཕྲོགས་པ་པས་རྟེན་པའི་བྱིར་
རྒྱུན་གྱིས་རྒྱན་ཞུགས་སུ་(༤༧ན)ཁས་ལེན་ཅིང་དད་ཟས་ལེན་ན་སྤྲིག་ཆེས་ཆེའོ། །དེ་
བཞིན་དུ་གླིང་བཞི་བྱིར་འོང་། སྟོང་རྒྱུང་དུ་བྱིར་མི་འོང་། སྟོང་གསུམ་དང་དབྱེ་བཅོམ་
སྒར་བཞིན་འོ། །འདྲ་སྤྱང་རིགས་ཀྱི་བུ་མོ་གང་ལ་ཞིག་གིས། གླིང་ཆེན་པོ་བཞི་པའི་
འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ན། སེམས་ཅན་གང་རྩིསྟེད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལ། བསྐྱལ་
བའམ་བསྐྱལ་བ་ལས་ལྷག་པར་བདེ་བའི་ཡོ་བྱུད་ཐམས་ཅད་གྱིས། བཀྱར་སྟོར་བྱས།
སྤྲུམ་བྱས། རི་མོར་བྱས། མཛོད་པར་བྱས་པ་བས་ནི། ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་ཚུལ་
བྲིམས་ཡོངས་སུ་དག་པ་འཛོལ་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཞིག་གིས། སྤྱིན་པ་པོ་གང་གི་དད་
པས་བྱིན་པ། ཐ་ན་རྒྱ་སྟོད་གང་ཅམ་ཞིག་བདག་གིར་བྱས་པར་གྱུར་ན། དེ་ཉིད་དེ་ལས་
བསོད་ནམས་ཀྱི་སྤང་པོ་ཆེས་རྒྱ་ཆེ་བར་འགྱུར་གྱི། གླིང་ཆེན་པོ་བཞི་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་
ཁམས་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བསྐྱལ་བའམ་བསྐྱལ་བ་ལས་ལྷག་པར་བདེ་བའི་
ལོངས་སྤྱོད་གྱིས་བཀྱར་སྟོར་བྱས། སྤྲུམ་བྱས། རི་མོར་བྱས། མཛོད་པར་བྱས་པ་དེ་
ལ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་གོང་དུ་དད་རྩིས་སྤྱོད་པའི་ཕན་ཡོན་དེ་གསུངས་ཞེས་པ་ནི་འདིའོ། །ནོ། །བྱམས་པ་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཚོས་བཞི་པོ་འདི་དག་ལས། དཔག་ཚད་བརྒྱུད་བྱོལ་བར་བྱ་སྟེ།
བཞི་གང་ཞེན། རྟེན་པ་དང་བཀྱར་སྟོར་དང་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་དང་། སྤྲིག་པའི་གྲོགས་
པོའི་ལོག་པ་དང་། འདུ་འཛིའི་གནས་དང་། གནས་གང་ན་ཅོད་པའི་འཛིགས་པ་ཡོད་
པའོ། །ཞེས་སོ། །

༥ ། དེས་པས་ཞུས་པར། ཁོར་མང་གིས་ནི་ཅི་ཞིག་བྱ། །རྒྱ་མཛོའི་ལ་ནི་ལྷ་རྣམས་

བཞིན། གང་དག་ལ་ཅི་ཚོག་མེད་པ། མ་བསྐྱམས་དེ་དག་དབྱལ་པོ་ཡིན། གང་དག་
འདོད་པ་རབ་འཕེལ་ཞིང་། ཡང་ཡིད་ནི་སྒྲོ་འགྱུར་བ། རྫོངས་པ་འདི་དག་ཆེ་འདི་
དང་། ལ་རོལ་རྩ་ཡང་དབྱལ་པོར་འགྱུར། ཁེས་དང་།

༥ ཡང་སེང་གེ་རྒྱུད། བྱམས་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཚོས་གོས་ཀྱི་ཆེད་དང་།
བསོད་སྟོམས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཁྱིམ་ནམས་སུ་འགོ་བར་མི་བྱའོ། །འདི་ལྟར་སེམས་ཅན་དེ་
དག་ཉིད་འཁོར་བ་ལས་ཡོངས་སུ་ཐར་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཁྱིམ་ནམས་སུ་འགོ་བར་བྱེད་
པར་བལྟའོ། །ཞེས་(༥༧བ)དང་། ཡང་འདི་རྒྱད་དུ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མེ་ཉོག་སྟེ་
ཚོགས་བྱོན། དེའི་ཚེ་འཁོར་བ་སྐྱུར་སུ་བྱུང་ཅེས་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉན་ཐོས་བྱེ་
བ་འབུམ་ཕྱག་དགུ་བཅུ་ཅ་དུག་ལ། ལོ་བརྒྱད་ཁྱི་བཞི་སྟོང་གི་བར་ལས་གཞན་ཐམས་
ཅད་སྤངས་ཏེ། ལོངས་སྟོང་ཟས་གོས་གཙུག་ལག་ཁང་སོགས་ཅི་འདོད་པ་སྤུལ་ཏེ་
བསྟེན་བཀྲར་རོ། །དགེ་སྟོང་རེ་རེ་ལ་ཡང་འཆགས་དང་སྐྱེད་མོས་ཚལ་དང་། བསྟེན་
བཀྲར་བ་བདུན་བདུན་དང་། ཁ་ཟས་རོ་བརྒྱ་པ་སྤུལ་ལོ། །རྒྱལ་པོ་དེ་ལ་བྱ་སྟོང་དང་།
ཡང་ཚོས་དང་། ཚོས་དང་ཚོས་བཟང་གཉིས་ཡོད་པའི་གཉིས་པོ་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པའི་སྟེན་སྲར་བཅུད་ནས། རྒྱལ་པོས་འདི་ལྟར་བསྐྱབས་པའི་དགེ་བ་ཐམས་ཅད་ཟིལ་
གྱིས་གཞོན་པའི་བསོད་ནམས་གཞན་ཡོད་དམ་ཞེས་ཡིད་ཀྱིས་ལྟས་སོ། །དེའི་ཚེ་སྟོང་
གསུམ་པ་གཡོས་སོ། །རྩེ་འཕུལ་ཅན་མཚོག་སྟེད་མེད་བུས། སྟོང་གསུམ་དང་འོག་གི་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་གང་གའི་བྱེ་སྟེད་སྐྱུལ་ཀྱང་བསྐྱོད་མ་ལུས་སོ། །བདག་གི་རྩེ་འཕུལ་
མ་ཉམས་ལགས་པ། སྟོང་གསུམ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཁྱོད་ལྟར་གྱུར་གྱུར་སྐྱུལ་མི་
ལུས་སོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མཐུ་ལ་དད་ནས། སྟོག་ཆགས་འབུམ་ཕྱག་བཞི་
བཅུ་ཅ་གཉིས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་དོ། །བྱང་སེམས་སྟོ་གྲོས་བཟང་པོས་ཁྱེའུ་
གཉིས་སྤངས་པ་དང་གཉིས་པོའི་ཡིད་ཀྱི་ལུབ་གང་དང་གྲོལ་བ་ལུས་སོ། །བཅོམ་ལྷན་

འདས་ཀྱིས་ཁྱེད་གཉིས་སེ་གོ་ལ་གྱིས་བསྐྱབས་སོ། །རྒྱལ་པོས་བསྐྱབས་པ་བས། བྱང་
སེམས་ཀྱི་དབེན་པར་སེ་གོ་ལ་གཏོག་ཙམ་དུ། ཆོས་ཐམས་ཅད་མ་སྐྱེས་པའི་བརྗོད་ན་
བསོད་ནམས་ཆེས་ཆེའོ། །དེ་ལྟ་ཞོག་སྟོང་གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་དང་། གང་གྲུའི་སྤྱང་
གི་བྱེ་མ་སྟེད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྐད་ཅིག་རེ་
རྒྱལ་པོའི་དེ་ཙམ་བྱིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་རྒྱན་མི་འཆད་པར་བསྐྱལ་པ་གང་གྲུའི་བྱེ་སྟེད་
དུ་བྱིན་པ་བས། བྱང་སེམས་ཀྱིས་དགོན་པར་སེ་གོ་ལ་གཏོག་ཙམ་དུ་སྟོང་ཉིད་ལ་མོས་
ན་བསོད་ནམས་ཆེའོ། །དེ་ལྟ་ཞོག་ཁོང་གཉིས་ཀྱིས་ཐུག་འཆལ་བ་འདིའི་དབེན་མི་
ཐོད་དོ། །ཡང་ཁྱེད་གཉིས་པོ་སྐྱོན་པ་ལ་མི་(༥༥ན)དག་འཁོར་སེར་སྒྲར་མི་འགྱུར་བའི་
ཐབས་ཞུས་སོ། །ཐབས་ནི་དབེན་པར་གནས་པ། ཟབ་མོ་བཟོད་པ་སྟོང་ཉིད་ལ་མོས་
པ། རྒྱལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ནས་ཁྱེད་གཉིས་རབ་ཏུ་བྱུང་། དེ་ནས་
རྒྱལ་པོ་སྤྱོད་དང་བཅས་པ་དང་། བཅུན་མོ་བརྒྱད་ཁྲི་སྟོང་ཡང་རབ་ཏུ་བྱུང་། དེ་ནས་སྤྱོད་
གཅིག་རྒྱལ་སྤྱིད་ལ་གཞག་པའང་རབ་བྱུང་བྱས་ཏེ། སྤྱིར་བཞི་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་སྤྱལ་ཏེ་མི་ཐམས་ཅད་རབ་བྱུང་བྱས་སོ། །དེའི་ཆེ་ཐམས་ཅད་དུ་མ་ཆོས་
པའི་འབྲས་དང་། དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་ལས་གོས་བྱུང་སྟེ། ལྷ་རྣམས་རབ་བྱུང་གི་
གཡོག་བྱེད་དོ། །དེའི་ཉན་ཐོས་སྤྱིད་དོ་ཅིག་སྤྱིར་མི་འོང་མ་ཐོབ་པ་མེད་པ། བྱང་
སེམས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མངོན་ཤེས་ལྡེ་ཐོབ། དེའི་དུས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ནི་བཙུན་ལྷན་འདས་
སོ། །ཁྱེད་ཆོས་དང་ཆོས་བཟང་ནི་འཇམ་དཔལ་དང་ཉི་མའི་སྟོང་པོ་རིམ་བཞིན་ནོ། །དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་གཤེགས་ནས་ཁྱེད་གཉིས་སྤྱོད་དང་མཆོད་རྟེན་གྱི་དུག་གང་
དུའང་མི་འགྲོ་མི་མཆོད་དོ། །དེ་ལ་ལྷ་དང་མི་རྣམས་འཕྱུ་བ་དང་། དེ་གཉིས་ན་རེ།
ལམ་ལེགས་པར་བསྐྱོམས་ན་མཆོད་པའི་མཆོག་དེ་ཡིན། ཞེས་དང་། དེ་བྱིན་ཆད་དགོ་
སྟོང་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བྱ་བ་ཏུ་ཁོང་མཆོད་རྟེན་གྱི་དུང་དུའང་མི་འགྲོ་མཆོད་པ་ལ་ཡང་

མི་བཙོན་པར་ལམ་སྒོམ་པར་བྱེད་དོ། །

༥ བྱིས་བདག་དཔལ་བྱིན་གྱིས་ལྷས་པའི་མདོར། འདི་ལྟར་མི་གཙང་སྤང་པའི་
ལུས་ལ་ནི། གཟུགས་སྡོན་དང་རྒྱལ་ཅན་གང་གྲས་བྱེད་པ། བྱིས་པའི་སྒོ་ཅན་དེ་ནི་སྡོན་
བཞིན་དུ། མི་ཤེས་དན་སྒྲུགས་སུ་མ་བ་ཐོགས་ཤིང་འགོ། ཉེ་ཡི་སྤྲོ་ནས་རྟག་གི་རྣམ་
པར་འཇོག། ཁ་ནས་དྲི་མི་ཞིམ་པ་རྟག་ཏུ་འབྱུང་། མིག་རྒྱལ་ཆགས་ཤིང་སྒྲེ་བོ་སྤྱོད་སྤྱོད་
ཅན། ཉེ་ལ་སྤྱོད་ཆགས་ཤིང་གྲས་པར་བྱེད། མི་ཉིད་ཤིན་ཏུ་རྟོན་པ་ལ། ལུས་ཀྱི་
ཆེད་དུ་སྤྱིག་པ་མ་བྱེད་ཅིག། འདི་ནི་དུར་ཁྱོད་པ་སྤྱོད་ཅི་སྤྱོད་ཟེས། ལུས་ཀྱི་བྱིར་ནི་ཡ་
དར་མ་འཇུག་ཅིང་། གཡོ་ལྷན་ལུས་ལ་སྤྱོད་པ་བསྐྱེད་ནས་ནི། བྱིས་པ་རྟག་ཏུ་རྣམ་
པར་སྤོངས་ནས་འབྱུངས། ལུས་འདི་བྱས་པ་མི་གཞོ་དངོས་ཡིན་པས། (༤༥བ)ཉིན་
དང་མཆོན་དུ་སྤྱིག་བསྐྱེད་ཆོར་བ་སྤྱོད་། རྟག་ཏུ་ནད་འདྲ་སྤྱིག་བསྐྱེད་ལ་འབྱུང་ལ་འཁོར་
ཏེ། ལུས་འདིར་དན་སྒྲུགས་རྣམས་དང་མཆིལ་མས་གང་། བཀྲེས་དང་སྒྲོམ་པས་རྟག་
ཏུ་རྣམ་པར་གཙུག་། མཁས་པ་སྤྱོད་ལུས་ལ་སྤྱོད་པ་བསྐྱེད། ལུས་འདི་ས་གཏིང་
འདྲ་སྤྱོད་ཆོག་མི་ཤེས། གཤེད་མ་མི་མཛེས་འདྲ་ཡང་བྱིས་པས་གསོ། ལུས་ཀྱི་ཆེད་དུ་
སྤྱིག་པའི་ལས་ཀྱང་བྱེད། ཉེ་བྱིར་དེ་དག་སྤྱིག་བསྐྱེད་ཆོར་བ་སྤྱོད་། ལུས་འདི་དོ་རྩེ་
ལྟ་སྤང་སྤང་མ་ཡིན། ལུས་ཀྱི་ཆེད་དུ་སྤྱིག་པ་མ་བྱེད་ཅིག། འཆི་བར་རྟོགས་ནས་བསོད་
ནམས་སྤྱུར་དུ་བྱོས། ཉེ་བཞིན་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་ལ་དད་པ་བསྐྱེད། ཟུང་དང་སྒྲོམ་
དང་བྱུག་པ་གོས་རྣམས་ཀྱིས། ལུས་ནི་ཇི་སྤྱོད་ཡུལ་རིང་བསྐྱེད་བཀྲུང་ཏེ། བརྟན་པར་
བྱས་ཀྱང་སྤྱུར་དུ་འཇིག་ཡིན་ན། འདི་ལ་འབད་པ་དོན་མེད་ཅི་བྱིར་བྱས། བསྐྱེད་པ་
བརྒྱུད་ཡང་ཤིན་ཏུ་རྟོན་དཀའ་བ། བྱུང་པ་འབྱུང་འདི་ཁྱོད་ཀྱིས་རྟོན་པ་ལ། སངས་
རྒྱས་བསྐྱེད་ལ་དེ་བཞིན་དད་པ་བསྐྱེད། ཤིན་ཏུ་འཇིགས་པའི་དན་འགོར་མ་འགོ་
ཞིག ཁོ་སྤྱོད་བྱེད་པར་སྤྱོད་ལོ་ཆོ་གྱུར་བ། ཉེས་ཀྱང་ཆགས་པ་ཡོངས་སྤྱོད་བྱེད། །

སུ་ཞིག་ལོ་བརྒྱ་བྱུང་པར་མི་འགྱུར་བ། །དེ་ཕྱིར་དགའ་བ་མི་རྟོན་སྒྲོས་ཅི་དགོས། །མ་
 བསྐྱམས་མི་རྣམས་ཁ་ཅིག་འདི་སྐད་དུ། །མ་རྟོན་གིན་ཏུ་དགའ་བ་རྟོན་པ་ལ། །གཞོན་
 ཆེ་ཅེད་མོ་དག་དང་འགའ་བྱ་ཞིང་། །ཁོར་བཅའ་བདེ་བ་ཕྱོད་བར་བྱ་ཞེས་ཟེར། །ཁོར་
 བཅའ་བ་ལ་བདེ་བ་ག་ལ་ཡོད། །བསྐྱུང་བའི་ཕྱིར་ཡང་སྤྲུག་བསྐྱུང་བར་འགྱུར། །
 དེ་ཕྱིར་མཁས་པས་ཆགས་པ་ཡོངས་སྟོངས་ལ། །ངན་ངོན་ཅམ་གྱིས་ཆོག་གེས་ཐོབ་
 པར་བྱས། །ལོངས་སྟོན་སྒྲུ་མ་འདྲ་ཞིང་མི་ལམ་མཚུངས། །འདི་དག་གིས་པའི་སྒྲེ་བོ་
 འབྲིད་པ་ཡིན། །སྐད་ཅིག་འབྱུང་ཞིང་སྐད་ཅིག་འཇིག་པར་འགྱུར། །དེ་ལྟར་ལོག་པ་
 ཆོལ་ཞིང་གིས་པ་འབྱམས། །སྤྲུག་བསྐྱུང་བ་ལྟ་ཡིས་ལོངས་སྟོན་བཅའ་བྱས་གིང་། །
 ལུས་ལ་གཞོད་པ་མཚུངས་མེད་བསྐྱེད་བྱས་ནས། །རྒྱལ་པོའི་མཐུ་ཡིས་དེ་དག་འཕྲོག་
 འགྱུར་བ། །དེ་དག་ལ་ནི་མཁས་གང་དགའ་བ་བསྐྱེད། །མཁས་པ་གང་དག་སྟོ་ཡི་
 སྟོབས་ལྡན་པ། །འདི་དག་ཏྟག་ཏུ་བྱིས་གི་སྟོན་ལ་རྟོག །འདི་ལ་རོ་ཕྱོད་བྱེད་པ་
 (༥༦ན)སུ་ཡོད་ན། །འདི་དག་ཅི་ཕྱིར་བྱིས་ནི་སྟོང་མི་བྱེད། །ཁུང་སྒོ་དབྱུང་བ་ལྟུང་གི་
 ཆད་པ་རྣམས། །སུ་ཞིག་སྟོང་འདོད་ནི་བ་དོན་ཆེ་བས། །བྱིས་ལ་འཇིགས་པར་གྱིས་
 ཏི་སྟོང་བྱོས་ལ། །འཇིག་རྟོན་མཁས་པའི་བསྟན་ལ་ཆོས་སྟོན་ཅིག །བྱིས་ནི་རབ་འབར་
 སྤྲུག་བསྐྱུང་མང་པོ་ཅེ། །སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་གྱིས་རྟོག་པ་འབར། །མེ་མུར་འོབས་
 འདྲ་འཇིགས་པར་བྱེད་པ་ལ། །མཁས་པ་སུ་ཞིག་དེ་ལ་སྟེད་པར་བསྐྱེད། །བྱིས་གནས་བྱ་
 དང་ཆུང་མའི་མུ་ངན་བྱེད། །བྱིས་གནས་དེ་ནི་ལོངས་སྟོན་མུ་ངན་བྱེད། །ཉེས་པ་འདི་
 དང་གཞན་ཡང་དཔག་མེད་དེ། །སྤྲུག་བསྐྱུང་མང་པོའི་རྩ་བ་བྱིས་འདི་ལ། །སྒྲུབ་པོ་
 དགའ་ཡི་མཁས་པ་གཞན་མི་དགའ། །གེས་རབ་ལྡན་པས་བྱིས་གི་ཉེས་རིག་ནས། །
 དེ་ཕྱིར་འདོད་པའི་དགའ་བ་ཀུན་སྤངས་ཏེ། །ཆོས་ལ་སྒྲུབ་གི་འདུ་གེས་བཞག་བྱས་
 བས། །མ་ཆགས་བྱིས་ནས་མུར་དུ་འབྱུང་བར་བྱེད། །ཞེས་དང་། གཞན་ཡང་འདི་སྐད་

དུ། ཁྱིམ་བདག་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་རྣམ་པ་བཞི་པོ་དེ་དག་གིས་
ལུས་ལ་བརྟག་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་རྟོག་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་
པོས་ལུས་ལ་ལུས་སུ་འདུན་པ་དང་། ལུས་ལ་དགའ་བ་དང་། ལུས་བདག་གིར་བྱེད་པ་དང་།
ལུས་ལ་སྲིད་པ་དང་། ལུས་ལ་གནས་པ་དང་། ལུས་ལ་ཞེན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཐམས་
ཅད་སྤོང་ངོ་། །དེ་བཞིན་དུ་སྟོག་ལ་འདུན་པ་དང་། དགའ་བ་དང་བདག་གིར་བྱེད་པ་
དང་། ཞེན་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། དེ་བཞིན་ནོར་དང་འབྱུང་དང་ཁྱིམ་དང་རྒྱུ་མ་དང་བྱ་དང་
བུ་མོ་དང་། བཟའ་བ་དང་བརྟུང་བ་དང་བགོ་བ་དང་བཞོན་པ་དང་། མལ་ཆ་དང་མེ་ཏྲག་
དང་། བདུག་པ་དང་སྟོས་དང་སྲིང་བ་དང་བྱུག་པ་དང་ཡོ་བྱད་ཀྱི་བར་དག་ལ་འདུན་པ་
དང་དགའ་བ་དང་། བདག་གིར་བྱེད་པ་དང་སྲིད་པ་དང་གནས་པ་དང་ཞེན་པ་གང་
ཡིན་པ་དེ་ཐམས་ཅད་སྤོང་སྟེ། དེ་ལུས་དང་སྟོག་ལ་མི་བལྟ་འོ། །དེ་བཞིན་དུ་ནོར་དང་
ཞེས་པ་ནས། བྱུག་པ་རྣམས་ལ་མི་བལྟ་བར་པ་རོལ་བྱིན་པ་དུག་མུར་དུ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་
པར་བྱེད་དོ། །ཁྱིམ་བདག་རྣམས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་པ་རོལ་
ཏུ་བྱིན་པ་དུག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ནས་(༥༧བ)མུར་དུ་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་
པའི་བྱང་ཆུབ་མཛོན་པར་རྫོགས་པར་འཛང་རྒྱའོ། །ཞེས་དང་།

༥ འཕགས་པ་དགོན་མཚན་སྒྲིབ་ལས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཚན་པ་ལ་བྱིན་དུག་
ཚང་ཆུལ་གསུངས་པ་དང་། མཚན་པ་དང་རིམ་གྱོ་བྱེད་པ་དེ་དག་ཉིད་ལ་ཉི་བར་རྟོག་
པ་འདི་ནི་དེའི་བསམ་གཏན་གྱི་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

༦ རྗེ་བཙུན་མིད་ལས་ལིང་བ་བྲག་ལ་བཞུགས་པ་ན། དེའི་བྲག་ཏུ་སྒྲིབ་མོས་བར་
ཆད་བརྩམས་པ་ལ་གསུངས་པ། རུབ་མ་པམ་གཡུ་མཚོ་མེར་བ་ལ། ཁྱུར་མོ་ཉི་ཡི་
གཡང་ཞིག་ཆགས། །དེ་འབྱུང་བ་ཆུ་ཡི་གར་མཁན་ཡིན། །ཡ་མཚན་གསེར་མིག་
འབྲིལ་བ་ཡོད། །ཁོ་འདོད་ཡོན་ཟས་སྤྱིར་འབྱང་བ་ལ། །ལྷགས་ཀྱུ་དག་རུ་མ་ལྡང་

ཞིག །བྱང་ལིང་གི་བྲག་དམར་བསམ་ཡས་ལ། །བྱ་རྒྱལ་རྒྱུད་པོའི་གཡང་ཞིག་ཆགས། །
 དེ་འདབ་ཆགས་བྱ་ཡི་དྲང་སྤྱང་ཡིན། །རོ་མཚར་དུ་གཞན་གྱི་སྒྲིག་མི་གཅོད། །ཁོ་རི་
 གསུམ་རྩེ་ལ་ཟས་ཆོལ་བ། །ཐག་རྩི་དྲག་རུ་མ་ལྡང་ཞིག །བྲག་རྒྱུད་ཆང་ཅན་གྱི་ལིང་བ་
 ལ། །ར་མིད་ལ་རས་པའི་གཡང་ཞིག་ཆགས། །རྒྱ་བྱང་རྒྱབ་མཚོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་
 བས། །ཆོ་གཅིག་གིས་སངས་རྒྱས་སྐྱབ་པ་ལ། །ཁྱོད་བྲག་སྤོང་འདྲེ་རུ་མ་ལྡང་ཞིག །
 ལར་ཐམས་ཅད་སེམས་སུ་མ་ཤེས་ན། །རྣམ་རྟོག་གི་འདྲེ་ལ་བཟད་པ་མེད། །སེམས་ཉིད་
 རྟོང་པར་མ་རྟོགས་ན། །འདྲེ་བསྐྱོག་པས་སྐྱོག་པར་ཅད་གདའ་འཇམ། །ཁྱོད་མ་གཞོད་
 མ་གཞོད་འདྲེ་མོ་ངན། །ཞེས་གསུངས་པས་བྲག་སྤོང་ན་རེ། །རྒྱབ་མ་ཐམ་གཡུ་མཚོའི་
 སྤྱིང་དུག་ལ། །རྒྱུར་མོ་ཉ་ཡི་གཡང་ཆགས་པ། །ལྷ་དྲང་སྤྱང་ག་ཟིགས་མོར་ཆེའོ་
 རྒྱད། །ཁོང་མི་ཟས་དོན་དུ་མི་གཉེར་ཅིང་། །སྐྱུ་མ་ལུས་ཀྱིས་མ་བསྐྱུས་ན། །ལྷགས་ཀྱུ་
 དྲག་རུ་ཅང་མི་ལྡང་། །བྱང་ལིང་གི་བྲག་དམར་བསམ་ཡས་ལ། །བྱ་རྒྱལ་རྒྱུད་པོའི་
 གཡང་ཆགས་པ། །སྤྱིར་འདབ་ཆགས་ཟིལ་གྱིས་མཐོན་ལོ་རྒྱུད། །ཁོ་ག་ཁྲག་ཟན་དུ་མི་
 འཆོལ་ཞིང་། །གཤོག་སྐྱོ་ལྷེ་མ་གྱིས་མ་བསྐྱུས་ན། །འགྲུག་རྩི་དྲག་རུ་ཅང་མི་ལྡང་། །
 བྲག་རྒྱུད་ཆང་ཅན་གྱི་ལིང་བ་ལ། །ཁྱོད་མིད་ལ་རས་པའི་གཡང་ཆགས་པ། །འགྲོ་དུག་
 གི་ལམ་སྤྲེལ་འདྲན་ལོ་རྒྱུད། །ཡོངས་རྣམ་རྟོག་ནང་གི་ཉེར་ལེན་གྱིས། །རང་སྤྲང་བག་
 (༥༠ན)ཆགས་མ་འབྱུལ་ན། །ར་བྲག་སྤོང་འདྲེ་རུ་ཅང་མི་ལྡང་། །ཡོངས་བར་ཆད་བདུད་
 འདི་སེམས་ལས་བྱུང་། །སེམས་ཀྱི་དེ་ཉིད་མ་ཤེས་ན། །ཁྱོད་སོང་ཞིག་བྲས་པས་ང་མི་
 འགྲོ། །འདྲེ་ང་ཡི་མི་ཆོག་གཞན་ཡང་ཡོད། །རང་སེམས་རང་གིས་ཤེས་ཀྱུར་ན། །
 མི་མཐུན་རྒྱུན་རྣམས་གྲོགས་སུ་འབྱུང་། །ར་བྲག་སྤོང་མོ་ཡང་འབངས་སུ་མཆི། །ལས་
 ཁྱོད་ཀྱི་སེམས་ལ་ཁུ་འཕྲིག་ཡོད། །ད་དུང་སེམས་ཉིད་གཏན་ལ་ཐབ། །ད་དུང་འབྱུལ་
 པའི་སྤྲེལ་གཞོད། །ཅིས་ཟེར་བ་ལ་རྩེ་བཅུན་གྱིས་གསུངས་པ། །ཁྱོད་བདེན་ལོ་བདེན་ལོ་

[illegible]

༥ ཡང་(༡༠བ)ལ་སྟོད་བྱི་སྒྲུབ་ལུང་ཆུད་བར་ན་བཞུགས་པའི་སྐབས། །
མཚན་མོ་ཞིག་ཆེ་ཤིང་མ་སོགས་ལྡན་བར་ཆད་བརྩམས་པ་སོགས་བྱུང་ཆུང་འདི་ལྟ་སྟེ།
གང་རུས་བཞད་པའི་བྱུང་མེད་ཅིག །འི་རབ་པར་གིས་འདེགས་པ་མཐོང་། །དམར་འོ་
ཐག་འཛག་ཅི་སྐྱུང་གཏོང་། །རྒྱ་མཚོ་རྩལ་གྱིས་འདེབས་པ་མཐོང་། །རབ་འཛིགས་

གཤིན་རྗེའི་གཟུགས་ཅན་ལ། །ཉི་ཟླ་ཆ་ལང་རྟེན་པ་མཐོང་། །སེལ་བའི་བྱད་མེད་
གད་རྒྱུངས་ཅན། །གཟུང་སྐར་ཐང་ལ་འབེབས་པ་མཐོང་། །བཏུ་བས་མི་ངོམ་ལྟ་མེད་
གཟུགས། །འཛུམ་ཞིང་སྤྱི་བྱིད་བྱེད་པ་མཐོང་། །གཞན་ཡང་སྤྱུལ་པའི་གཞོན་སྦྱིན་
རྣམས། །གཟུགས་མེད་ལག་པ་བརྒྱུད་བ་དང་། །ཅི་གི་དཀགས་ཆ་ལ་བསྐྱུལ་བ་
མཐོང་། །ས་རྩོལ་བྱག་བཞོད་པ་དང་། །ཕྱོགས་བཞི་འོབས་ཀྱིས་བསྐྱོར་བ་ལ། །
མཆོམས་བཞི་གུད་ཀྱིས་སྤྱུང་བ་མཐོང་། །ནམ་མཁའ་མེ་ཅིས་འབྲིགས་པ་དང་། །ས་
གཞི་ཆུ་ཡིས་གང་བ་མཐོང་། །སྤྲང་ཞིང་སྤྱིད་པའི་ལྟ་འདྲེ་ལ། །མ་ཆོགས་པ་ནི་གང་ཡང་
མེད། །བྱོད་འདི་རུ་མ་འདུག་སོང་ཞིག་སྟེ། །ལུས་ལ་ནད་ཀྱི་ཆར་འབེབས་གིང་། །
རིག་པ་རྟེན་དང་འབྲལ་ལོ་སྟེ། །འདི་འདྲའི་བར་ཆད་བྱུང་བའི་ཆོ། །སྦྱབས་མགོན་
རྣམས་ཀྱིས་བྱིན་ཀྱིས་སྦྱོབས། །རྣལ་འབྱོར་འདི་ཡི་ཟེར་ལུགས་ཀྱིས། །ཡིད་ལ་ཁུ་
འབྲིག་རྣམ་རྟོག་ནི། །ངེས་སྦྱེས་ངེས་པར་སྤྲུགས་རྟེན་འཁྱུར། །སྟུམ་ནས་དེ་བས་
འཛིགས་པ་སྟོན། །དེ་ཆོ་སྤྲང་སྤྱིད་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། །སེམས་ཀྱི་ཆོ་འཕྲུལ་མ་གཏོགས་
པ། །ལོགས་ན་མེད་གསུང་སེམས་ཀྱི་ནི། །ངོ་བོ་རང་བཞིན་ཀྱིས་དབེན་པར། །ངོ་སྤྱད་
སྤྱིར་ན་སྦྱེ་མེད་ལ། །གཤིན་རྗེས་ངན་པར་བཏང་མི་ལུས། །རྒྱལ་བས་བཟང་པོར་བྱར་
མེད་དོ། །རྩོམ་བཅས་ལུས་ནི་འབྲལ་ཆབས་ཅིག །དོན་ཆེན་ཁྱེད་ལ་བྱིན་པས་ཆོག །
གཞོན་བྱ་གཞོན་བྱེད་སྤྲང་འདི་ཡང་། །མཁའ་ལ་སྤྱོད་ཤད་འཇག་སྤྲང་ལྟར། །ཐོག་མེད་
མ་རིག་བག་ཆགས་ཏེ། །དེ་ལ་འཛིགས་སྤྱོད་ཅི་ཞིག་ཡོད། །སྟུམ་ནས་གདེངས་ཐོབ་
འདི་སྟེད་གསུངས། །ང་མི་ཁོམ་བརྒྱུད་ལ་འཛིགས་འཛིགས་ནས། །མི་རྟག་འཁོར་བའི་
ཉེས་དམིགས་བསྐྱོམས། །སྦྱབས་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྤྱོད་ཕྱགས་གཏད། །ལས་རྒྱ་
འབྲས་ཆོས་ལ་ནན་ཏན་བསྐྱེད། །ཐབས་བྱང་རྒྱུ་སེམས་ཀྱིས་རྒྱུད་སྤྱུངས་ནས། །བག་
ཆགས་སྦྱིབ་པའི་རྒྱན་(༥)ལམ་བཅད། །སྤྲང་བཅི་སྤྲང་སྤྱོད་མར་རྟོགས། །དང་ན་

སོང་གསུམ་ལ་ཉམ་ང་མེད། །ཅེས་སོགས་གསུངས་པས་དེ་རྣམས་དད་ནས་འདི་སྐད་
 ཟེར། ཤར་རྒྱལ་བ་ཀྱིས་ཁྱི་སྒྲོ་ན། །རྒྱ་མོ་དར་འབྲུག་རྒྱབས་ཀྱིས་འབྲུག་ །སྤྱན་ནང་
 ལེན་གྱི་བཀའ་མཐའ་མ་ལོག་ན། །ཕྱི་དུས་ཀྱི་རྒྱུར་གིས་མི་གཡོ་བ་ཀྱིས། །ཡིད་གཞུངས་
 ལ་ཐོགས་ཤིག་གྱུ་ལིང་དར། །བྱང་གིས་ཤར་ཉོར་གྱི་རྒྱལ་ཁམས་ན། །ཁྱད་ངམ་ལེན་
 ཀྱིས་གཡུལ་དུ་འཇུག་པ་ལ། །ནང་སྤོང་ལོག་ཁུ་ཡིས་མ་བཏབ་ན། །ཁྱོམ་གེ་སར་
 དམག་གིས་མི་འཛིགས་ཀྱིས། །སྤྱི་ཞི་བས་སྒྲོང་ཞིག་མཛངས་ཀྱང་འབུམ། །རྒྱ་
 རྟག་གཟིག་རྒྱལ་པོའི་འཕྲང་སྒྲོ་ན། །ནང་ཁོ་རྒྱུའི་གཟེར་མགོ་མ་དོན་ན། །ཕྱི་ལུལ་
 འཁོར་སྒྲོགས་ཀྱིས་མི་ཤིག་གི་ །ནང་ཁོང་གཟེར་སྒྲོམས་ཤིག་ལུལ་གྱི་སྒྲོ་ །ལྟོ་བལ་རྩོ་
 འབྲིགས་ཀྱི་ཡུལ་ཁམས་ལ། །ཤིང་ཅན་དན་སྒྲན་གྱི་སྒྲོང་པོ་ལ། །སྤྱར་ཡུ་ནང་ནས་མ་
 ཤོར་ན། །ཕྱི་མོན་པ་སྤྱར་ཐོགས་མི་འོང་གི་ །ཤིང་ནགས་སྤྱིད་བསྒྲོམས་ཤིག་ནགས་མ་
 སྒྲོངས། །དབེན་གནས་བྱིན་གྱི་རྒྱུད་བར་ན། །ཁྱེད་མིད་ལ་རས་པ་སྒྲོམ་བཟང་བ། །ནང་
 རྣམ་རྟོག་འདྲེ་རུ་མ་ལངས་ན། །ཕྱི་བགོགས་ཀྱི་བར་ཆད་མི་འཛིགས་པས། །ནང་
 སེམས་རྒྱུད་སྒྲོངས་ཤིག་རྣལ་འབྱོར་པ། །ཡིད་ཁུ་འཁྲིག་མ་བྱེད་བརྒྱལ་ཞུགས་ཅན། །
 ཆོས་ཉིད་སྒྲོང་པའི་བྲག་རི་ལ། །ཉིང་འཛིན་མི་གཡོའི་རྫོང་བཟུང་ནས། །བྱང་རྒྱུ་
 སེམས་ཀྱི་གོ་གྲོན་ཏེ། །ཤེས་རབ་སྒྲོང་རྗེའི་མཚོན་བར་རན། །བདུད་བཞིའི་དམག་
 གིས་མཐའ་བསྒྲོར་ཡང་། །གཟུང་འཛིན་གྱི་གྲོང་དུ་མི་ཐེབས་ཤིང་། །གཤིན་རྗེའི་
 འཛིག་རྟེན་དགར་ལངས་ཀྱང་། །ཁྱེད་གཡུལ་ངོ་མི་པམ་རྒྱལ་བར་ངེས། །ལ་ཕྱི་འདྲོད་
 ཡོན་བལྟ་བ་ལྟ་མི་ཆེ། །ནང་ཞི་གནས་ཀྱི་བསམ་གཏན་བྱིང་རྟོད་མང་། །ཡུལ་དགའ་
 གདུང་གི་ཞེན་པ་འགྲོགས་ཡུན་རིང་། །ལྟག་མཐོང་གི་ཡེ་ཤེས་རྒྱན་ཆ་ཅམ། །རྣམ་རྟོག་
 གི་ལྟ་འདྲེ་དག་ཐབས་མཁས། །རེ་དོགས་ཀྱི་འཕྲང་དུ་སྒྲུགས་སྒྲུགས་ནས། །ང་བདག་
 གི་ཞགས་པས་འཛིང་ཉེན་ཡོད། །ཁྱེད་དྲན་པ་ཤེས་བཞིན་གྱི་མེལ་ཆེ་གིས། །རྫོང་

ལེགས་བར་བསྐྱེད་སྤྱི་གནས་ལྟོས་པ། །ཞེས་ཟེར་བ་ལ། (༥༡བ)

༥༥ འདི་སྐད་རྩེ་བཅུ་ཉེས་གསུངས། །སྤྱི་རོལ་བར་ཆད་ཐམས་ཅད་ཀྱང། །རང་
 སེམས་ལས་བྱུང་བྱེད་བདེན་ཡང་། །རྣལ་འབྱོར་སྒྲིབ་དུ་མི་བལྟའི་སྟེང་། །ཡོན་ཏན་
 འདོད་ཐོག་འབྱེད་བར་བྱེད། །ལས་དང་པོ་ལ་བརྩོན་འགྲུས་བསྐྱེད། །བཏན་པ་གིན་ཏུ་
 བོགས་འདོན་ཏེ། །བར་ཆད་ལམ་དུ་སྒྲོངས་པར་འགྱུར། །སྐྱེས་མཆོག་མར་པ་འདི་སྐད་
 གསུངས། །སྤྱི་སྒྲུང་བ་རི་ལྟར་སྒྲུང་ལགས་ཀྱང་། །མཛོགས་དུས་ན་འབྲུལ་སྒྲུང་སྟེང་། །
 །སྤྱི་ཡུལ་གྱི་ཞེན་པས་འཛིང་བར་བྱེད། །རྟོག་པ་རྣམས་ལ་སྒྱུ་མར་སྒྲུང་། །མཐར་ཐུག་
 དོན་ལ་སྒྲུང་མ་སྟེང་། །སྐྱེ་མེད་ཆོས་སྒྲུར་གོ་དགོས་གསུང་། །ནང་འབྱུར་བ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་
 ཤེས་འདི། །མཛོགས་དུས་ན་མ་རིག་པ། །ལས་ཉོན་མོངས་ཀྱང་གྱི་གཞི་རྩ་ཡིན། །
 རྟོགས་ན་རང་རིག་ཡེ་ཤེས་ཏེ། །དཀར་པོའི་ཡོན་ཏན་རྟོགས་པ་འབྱུང་། །མཐར་ཐུག་
 དོན་ལ་ཤེས་མེད། །ཆོས་རྣམས་ཟད་སར་སྐྱེལ་ལོ་གསུང་། །ཉིར་ལེན་གཟུགས་ཀྱི་སྤང་
 པོ་འདི། །མཛོགས་དུས་ན་འབྱུང་བཞིའི་ལུས། །ན་ཆ་སྒྲུག་བསྐྱེད་པའི་ལས་འབྱུང་། །
 རྟོགས་ན་ལྟ་སྒྲུབ་ལྟར་འཇུག་སྟེ། །ཐ་མལ་ཞེན་པ་སྒྲོག་པར་བྱེད། །མཐར་ཐུག་དོན་ལ་
 ལུས་མེད་དེ། །སྤྱི་བྱལ་མཁའ་ལྟར་དག་གོ་གསུང་། །གདོན་གཞོན་སྤྱི་བོ་མེད་སྒྲུང་
 བ་འདི། །མཛོགས་དུས་ན་བགེགས་ཡིན་ཏེ། །ཐེ་ཆོམ་བར་དུ་གཅོད་པར་བྱེད། །
 རྟོགས་ན་བགེགས་རྣམས་ཆོས་སྒྲོང་སྟེ། །སྒྲུ་ཆོགས་དངོས་གྲུབ་བྱེད་ལས་འབྱུང་། །
 མཐར་ཐུག་དོན་ལ་ལྟ་འདྲེ་མེད། །རྣམ་རྟོག་ཟད་སར་ཕྱིན་ལོ་གསུངས། །སྤྱིར་ཐེག་པའི་
 མཐར་ཐུག་གསང་སྤྱགས་པ། །རྣལ་འབྱོར་སྒྲུ་མེད་རྒྱུད་ལས་ཀྱང་། །ཁམས་འདུས་པ་
 ཡི་རྟེན་འབྲེལ་གྱིས། །སྤྱི་རོལ་འདྲེ་སོགས་གྲུབ་པར་གསུངས། །དེ་རང་ཡང་རྩལ་དུ་མ་
 ཤེས་པར། །བདེན་ལོ་སྒྲུམ་ན་གིན་ཏུ་མོངས། །ང་སྒྲོན་ཆད་མོངས་པས་མགོ་བོ་
 འཁོར། །ཕན་གཞོན་གྱི་ལྟ་འདྲེ་བདེན་པར་བཟུང་། །མ་རིག་འབྲུལ་པའི་ཆད་དུ་

ཞུགས། །ད་གྲུབ་ཐོབ་རྗེ་ཡི་སྐྱེད་ཀྱིས། །འཁོར་འདས་དགག་སྐྱབ་མེད་པར་གོ། །
 འབྲུལ་པ་གཞི་མེད་རྟོགས་པ་དེས། །རིག་པ་ཆུ་ཟླ་རྟོག་མ་དྲངས། །འོད་གསལ་ཉི་མ་
 སྒྲིན་དང་བྲལ། །མ་རིག་མུན་(༧༩ན)པ་མཐའ་ནས་སངས། །མྱོངས་པའི་མགོ་སྐྱོར་
 ཡལ་ནས་ཐལ། །ཡིན་ལུགས་ཞིག་ནང་ནས་འཆར་གྱིན་གདའ། །ལར་འདྲེར་འཛིན་གྱི་
 རྣམ་རྟོག་རིན་པོ་ཆེ། །གཞི་སྐྱེ་མེད་གསལ་འདེབས་ངོ་མཚར་ཆེ། །སྦྱིར་ཁམས་གསུམ་
 འཁོར་བའི་སེམས་ཅན་ལ། །འདོད་པའི་བྱང་ཆུབ་སྣ་ཚོགས་ཡང་། །ངར་འཛིན་ལྟ་
 བ་ཐ་དད་ཡོད། །དེ་ག་སྦྱོད་ཆུལ་སྣ་ཚོགས་ཡོད། །གཞི་བདག་རྩ་ལྟ་བ་གིན་རྩ་མང་།
 བྱིད་སྲོ་དམན་རྣམས་ཀྱི་བསམ་ངོ་དང་། །བསྐྱེད་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱང་མཁའ་ཁྱེན་གྱིས། །
 ཐམས་ཅད་ཡོད་ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན། །དོན་དམ་བདེན་པའི་དབང་དུ་ནི། །བགེགས་
 བས་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱང་ཡོད། །སྒྲོམ་པ་པོ་མེད་བསྒྲོམ་བྱ་མེད། །བགྲོད་བྱ་ས་དང་
 ལམ་རྟགས་མེད། །ལས་དང་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྒྲིན་མེད། །དེའི་ཕྱིར་འཁོར་བའི་མིང་ཡང་
 མེད། །མཐར་ཐུག་དོན་ལ་དེ་ལྟར་གདའ། །ཞེ་མ་སེམས་ཅན་མེད་གྱུར་ན། །དུས་
 གསུམ་སངས་རྒྱས་ཅི་ལས་འབྱུང་། །རྒྱ་མེད་འབྲས་བུ་མི་སྲིད་པས། །ཀུན་རྫོབ་བདེན་
 པའི་དབང་དུ་ནི། །འཁོར་བ་དང་ནི་མུ་ངན་འདས། །ཐམས་ཅད་ཡོད་ཅེས་བྱབ་པས་
 གསུངས། །ཡོད་པ་དངོས་པོར་སྣང་བ་དང་། །མེད་པ་སྟོང་པའི་ཆོས་ཉིད་གཉིས། །རོ་
 བོ་དབྱེར་མེད་རོ་གཅིག་པས། །རང་རིག་གཞན་རིག་ཡོད་མིན་ཏེ། །ཐམས་ཅད་བྱང་
 འཇུག་ཡངས་པ་ཡིན། །དགེ་དང་མི་དགེའི་ལས་རྣམས་ལ། །རྒྱ་འབྲས་དག་པར་མ་
 བསམ་ན། །ངན་སོང་སྐྱག་བསྐྱེད་མི་བཟོད་པས། །སྤྲ་ཞིང་སྤྲ་བའི་རྣམ་སྒྲིན་ལ། །བག་
 ཡོད་དུན་པས་ཟིན་ཀྱང་འཆལ། །འདོད་ཡོན་སྦྱོར་དུ་མ་བལྟས་གིང་། །ཞེན་པ་ནང་
 རས་མ་སྒྲོག་ན། །འཁོར་བའི་བཙོན་ར་མི་གྲོལ་བས། །ཐམས་ཅད་སྐྱུ་མར་གཤེས་པའི་
 སྲོས། །ཀུན་འབྱུང་གཉེན་པོ་བསྟེན་ཡང་འཆལ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་གིང་ལྟ་འདྲེ་

ནུམས་བརྒྱལ་ཏེ་སྐྱབས་འགོ་སེམས་བསྐྱེད་ལ་བཀོད།

ཡང་འདི་སྐད་གསུངས། གདུགས་ཡ་ཐོག་གསེར་གྱི་བུམ་ཆུང་དང་གཅིག །
མ་ཐོག་བར་གྱི་འཛོལ་ཁ་དང་གཉིས། །བར་ཐོག་མ་བྱའི་ལྷིང་ཁང་དང་གསུམ། །ཆོན་
ཅི་སྒྲ་ལྷའི་བྱ་དང་བཞི། །དེ་བཞི་བཏེག་ན་ངས་ཀྱང་ཐེགས་ཆོད་ན་གདའ་སྟེ། དེ་
བས་ཀྱང་(༧༥)ཆོས་བརྒྱད་འདི་སྤངས་པར་རང་བདེ། གྲོང་རྒྱལ་གི་དགོན་ཆུང་བྲ་མོ་
དང་གཅིག །སྟོན་ཆུང་གསར་པའི་ཆོས་བཤད་དང་གཉིས། །བཅུན་ཆུང་བདེ་མོའི་ལག་
བདེ་དང་གསུམ། །ཡོ་མར་རྒྱ་ཐའི་ཐབ་ཁ་དང་བཞི། །དེ་བཞི་བསྐྱངས་ན་ངས་ཀྱང་
འཁྱོངས་ཆོད་ན་གདའ་སྟེ། །དེ་བས་ཀྱང་ཆོས་བརྒྱད་འདི་སྤངས་པར་རང་བདེ། །རྟ་རན་
མགོ་འཕང་མཐོ་བ་དང་གཅིག །བཅུན་པོ་བེ་དཀར་གྱི་སྒྲ་བྲ་དང་གཉིས། །མདོ་མང་
ལྷགས་གྱི་ཆར་རྩོད་དང་གསུམ། །གོ་ཆོམས་འཕྲུལ་གྱི་སྤུང་མགོ་དང་བཞི། །དེ་བཞི་
མནན་ན་ངས་ཀྱང་ནོན་ཆོད་ན་གདའ་སྟེ། །དེ་བས་ཀྱང་ཆོས་བརྒྱད་འདི་སྤངས་པར་
བདེ། །ཨ་ཁྱེ་སྒྲོམ་མའི་ཆོགས་དཔོན་དང་གཅིག །ཟ་འདོད་འབོག་འཛོལ་གྱི་ཆོགས་
འཁོར་དང་གཉིས། །ཉ་མ་མགོ་སྒྲོར་གྱི་སྐྱ་ཆུང་དང་གསུམ། །མོ་བོན་ཅིས་གསུམ་གྱི་
གྲོང་ཆོག་དང་བཞི། །དེ་བཞི་བསྐྱངས་ན་ངས་ཀྱང་འཁྱོངས་ཆོད་ན་གདའ་སྟེ། །དེ་བས་
ཀྱང་ཆོས་བརྒྱད་འདི་སྤངས་པར་རང་བདེ། །སྒྲོམ་པས་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་ལ། །སྒྲོམ་པ་
བཞག་ནས་ཆོས་འཆད་པ། །སྒྲོམ་ཆེན་སྟོན་པ་བྱེད་དུ་འཕངས། །མེ་ཏོག་སྒྲ་ཆོགས་སྒྱེ་
བའི་གནས། །ལྷོན་གིང་གར་སྤྲུམས་བྱེད་པའི་ས། །འཛོལ་མོ་གསུང་སྟོན་སྒྲོག་པའི་
རིགས། །སྤྱི་ལོ་ལྷ་ལྷོ་ལྷོ་བའི་ས། །དེ་ལྷ་བྱ་ཡི་དཔེན་གནས་སུ། །གཅིག་ཕུར་
འདུག་ན་བདེ་བ་སྟེ། །འདུ་འཛི་སྤངས་ན་ཡོངས་ཀྱང་བདེ། །སྤྱི་བ་ལྷ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་
བདེ། །དཔུགས་ལ་འགོ་འོང་མེད་ན་བདེ། །འགྱུར་བ་ཆད་ན་ཡོངས་ཀྱང་བདེ། །ནོར་
ལ་འཛིན་ཆགས་མེད་ན་བདེ། །ཞེན་པ་ཆུང་ན་ཡོངས་ཀྱང་བདེ། །ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་མེད་

ན་བདེ། འོག་ན་སྤྱི་བའི་འབོལ་སྟན་བདེ། རྟེན་ན་བལ་བའི་གིང་རས་བདེ། ཞལ་ན་
 ཡོན་བདག་དང་པ་ཅན། བྱིད་རན་རྫོང་ལྷན་པོ་རྩེ་ཉན་དང་། ཆོས་ཁ་ལ་སྤྱི་སྟེ་དོན་
 ལ་དགའ། བྱིད་ཅན་གྱི་ལྷ་ར་འཛིག་རྟེན་པ། ཡོང་དུ་རེ་ལ་ནམ་ལྷ་འདས། ལམ་ན་
 དམ་ཆོས་བགྱིས་ན་ལེགས། གཡུའི་རྩུ་མིག་བསྒྲིལ་གསུམ་པོ། བད་མཁྱིས་པ་སེལ་
 བར་ཆ་མཆིས་ཏེ། ལྷ་བྱ་གོང་མོ་མ་ལགས་པ། རི་དྲགས་དམན་མས་བརྟུང་དབང་
 མེད། གནམ་ལྷགས་ཐོག་གི་རལ་གྱི་དེས། གཡུལ་ངོ་བསྒྲོག་པར་ཆ་མཆིས་ཏེ། རྒྱ་
 སྤང་བོ་སྤྱང་མ་ལགས་པ། རྒྱང་ཕྱན་(ལྔ་ནུལ་)གཞན་ལ་གདགས་དབང་མེད། རོ་
 ལངས་གསེར་གྱི་སྤྱུལ་བུ་དེས། དབུལ་བ་སེལ་བ་ཆ་མཆིས་ཏེ། རྒྱལ་པོ་བདེ་སྤྱིད་མ་
 ལགས་པ། དམངས་པལ་པ་གཞན་ལ་སྤྱད་དབང་མེད། རྒྱ་མཆོའི་གཏིང་གི་རིན་པོ་
 ཆེ། དགོད་འདོད་འབྱུང་བར་ཆ་མཆིས་ཏེ། དགའ་བོ་འཛིག་པོ་མ་ལགས་པ། འཛམ་
 སྐྱིང་མི་ལ་སྤྱད་དབང་མེད། དགའ་ལྷན་ལྷ་ཡི་ཕོ་བྱང་དེ། གཟིགས་མོ་ཆེ་བར་ཆ་
 མཆིས་ཏེ། སློབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་མ་ལགས་པ། གང་ཟག་གཞན་གྱིས་མཐོང་བ་
 མེད། འཆི་མེད་ལྷ་ཡི་བདུད་རྩི་དེས། བཅུད་ལེན་གྲུབ་པར་ཆ་མཆིས་ཏེ། སློབ་
 དཔོན་ལྷ་སྤྱུང་མ་ལགས་པ། ཆོས་མཛོད་གཞན་གྱིས་སྤྱངས་ས་མེད། བཟང་དྲག་
 སྤྱན་གྱི་རྩྱུ་པ་དེས། བད་རྒྱལ་ལ་འཛོམས་པའི་ཆ་མཆིས་ཏེ། ཅན་དན་སྤོང་པོ་མ་
 ལགས་པ། པལ་པ་གཞན་ལ་སྤྱིན་དབང་མེད། ལས་འབྲས་དགར་པོ་དགེ་བ་
 བཅུས། མཐོ་རིས་ཐོབ་པར་ཆ་མཆིས་ཏེ། ཆོགས་བསགས་ཅན་ཞིག་མ་ལགས་
 པ། སྤྱིག་ཅན་མི་ལ་སྤྱད་དབང་མེད། བཀའ་བརྒྱུད་ལུང་དང་མན་ངག་གསུམ། བྱང་
 རྩུབ་ཐོབ་པར་ཆ་མཆིས་ཏེ། ལས་འབྲེལ་ཅན་ཞིག་མ་ལགས་པ། སྐལ་མེད་རྒྱལ་ལ་
 རང་དབང་མེད། སྟན་བརྒྱུད་གདམས་ངག་རིན་པོ་ཆེ། མཛོད་སངས་རྒྱས་པར་ཆ་
 མཆིས་ཏེ། སྟོང་རུས་ཅན་ཞིག་མ་ལགས་པ། བྱིད་གཡངས་ཅན་རྒྱལ་ལ་སྤྱི་ལྷ་

མེད། །ཟང་ཟིང་ཞོར་གྱི་གཏོར་མོད་དེས། །རང་རྒྱགས་ཟིན་པར་ཆ་མཆིས་ཏེ། །ཁྱེད་
 རན་རྫོང་ཐུག་པོ་མ་ལགས་པ། །ཞོར་ཡོད་དགུ་ཅོག་གིས་གཏོར་མི་མོད། །འཛིགས་གྱི་
 དོགས་ནས་མཁར་ཞིག་བརྩིགས། །མཁར་ནི་ཆོས་ཉིད་སྟོང་པའི་མཁར། །དེ་ཡོད་
 འཛིགས་སྒྲམ་མི་བགྱིད་དོ། །སྟོ་ཡི་དོགས་ནས་གྲོགས་ཤིག་བཅུལ། །གྲོགས་ནི་བདེ་
 སྟོང་སྒྲུ་མའི་གྲོགས། །དེ་ཡོད་འཛིགས་སྒྲམ་མི་བགྱིད་དོ། །ཁྱོད་གས་གྱི་དོགས་ནས་ཟས་
 ཤིག་(༥༣བ)བཅུལ། །ཟས་ནི་མི་རྟོག་རྣམ་གྲོལ་ཟས། །དེ་ཡོད་འཛིགས་སྒྲམ་མི་
 བགྱིད་དོ། །འབྲུགས་གྱི་དོགས་ནས་གོས་ཤིག་བཅུལ། །གོས་ནི་གཏུམ་མོ་ལྷན་འབྲུབ་
 གོས། །དེ་ཡོད་འཛིགས་སྒྲམ་མི་བགྱིད་དོ། །ཞོར་གྱི་དོགས་ནས་ལམ་ཞིག་བཅུལ། །
 ལམ་ནི་ཟུང་འཇུག་ཡངས་པའི་ལམ། །དེ་ཡོད་ཞོར་སྒྲམ་མི་བགྱིད་དོ། །ཁྱེད་ཤིང་རང་
 གིས་འཛོམ་པ་ན། །གཡོག་འཁོར་ཟེར་བ་རྒྱན་དུ་གདའ། །ཟ་གྲོགས་འདིས་ཀྱང་
 དགོས་རྒྱ་ཆུང་། །སེམས་གྱི་རིན་ཆེན་གཏོར་རྟེན་ན། །ཞོར་རྒྱས་ཟེར་བ་བརྒྱན་དུ་
 གདའ། །གསེར་དཔུལ་འདིས་ཀྱང་དགོས་རྒྱ་ཆུང་། །སྟེ་འགོ་སྒྲུ་མར་ཤར་ཅན་ན། །ཉེ་
 འབྲེལ་ཟེར་བ་བརྒྱན་དུ་གདའ། །གཏུང་སེམས་འདིས་ཀྱང་དགོས་རྒྱ་ཆུང་། །སྟོས་
 བུལ་ནང་ནས་ཤར་ཅན་ན། །སྒྲ་ཆད་ཟེར་བ་བརྒྱན་དུ་གདའ། །ཆོག་ཆོགས་འདིས་ཀྱང་
 དགོས་རྒྱ་ཆུང་། །སྟོམ་པར་རང་བྱུང་ཤར་ཅན་ན། །རྣམ་རྟོག་ཟེར་བ་བརྒྱན་དུ་གདའ། །
 གཉེན་པོ་འདིས་ཀྱང་དགོས་རྒྱ་ཆུང་། །ལུས་ལ་གཏུམ་མོ་འབར་ཅན་ན། །གོས་སྟོག་ཟེར་
 བ་བརྒྱན་དུ་གདའ། །སྒྲུལ་མ་འདིས་ཀྱང་དགོས་རྒྱ་ཆུང་། །རི་སྟོ་མཐོན་གྱིས་སྤང་རི་སྟུ་
 ལུ་ལ། །ཤུ་དང་ཞོ་ཅུ་བ་བ། །སྤྱང་རི་ཁྱི་སྟོན་པོ་ཟུག་རུ་ལངས། །འོ་ན་རི་ཁྱི་སྟོན་པོ་
 འཁྲུལ། །ཁྱེད་རང་སེམས་ཆོས་སྒྲུང་མ་མཐོང་བར། །ཁྱི་ཐ་སྟོད་གྱི་གཞལ་བྱ་རྟོག་རྟོག་
 བས། །ཆོ་སྒྲུལ་གཉིས་ཟད་པ་འོ་རེ་རྒྱལ། །སེར་སྒྲུའི་མདུད་པ་མ་ཁྲོལ་བར། །སྤྱིན་པ་
 བཏང་བས་ཅི་ལ་ཡན། །རང་སེམས་གཡོ་སྒྲུ་མི་བུལ་བའི། །འདུལ་བྲིམས་བསྐྱངས་

བས་ཅི་ལ་ཡན། །ཆོག་གི་མཆོན་ཆ་མི་བྱུང་པའི། །བཟོད་པའི་ཕྱབ་ཆུང་ཅི་ལ་
 འཇུགས། །ཞེན་པ་རང་ལོག་མ་བྱུང་ན། །སྒྲོམ་ཉམས་བཟང་བས་ཅི་ལ་ཡན། །རྒྱལ་བ་
 མི་ཡི་དབང་པོ་དེས། །ཆོས་རྣམས་ཆོས་བརྒྱད་འཛོམས་སྦྱིར་གསུངས། །ད་ལྟའི་མཁས་
 བར་བསྐྱབས་པ་རྣམས། །ཆོས་བརྒྱད་ཆེ་རུ་མ་སོང་ངམ། །རྒྱལ་བས་ཆུལ་བྲིམས་
 བསྐྱངས་པ་དེ། །འཛིག་རྟེན་བྱ་བལ་ཆེད་དུ་གསུངས། །དེ་ལྟའི་བྲིམས་བསྐྱངས་བཅུན་
 པོ་རྣམས། །བྱ་བཞག་མང་དུ་མ་སོང་ངམ། །སྟོན་དུས་དྲང་སྟོང་ཆ་ལུགས་དེ། །ཉི་དུ་
 འབྲེལ་ཐག་གཅོད་པ་སྟེ། །ད་ལྟའི་དྲང་སྟོང་ཆ་འཛོན་རྣམས། །གཉེན་སྦྱོངས་ཆེ་རུ་མ་
 སོང་ངམ། །མི་འུ་རིན་ཆེན་སྒྲེས་ནས་གི། །དེས་ཀྱང་སྦྱ་མའི་དཔེ་ཞིག་མཆོན། །དེ་ཡང་
 མི་རྟག་ཆུལ་དུ་གདའ། །དོན་དེ་ལ་སེམས་ནས་ལྟ་ཆོས་མཛོད། །ཟ་ལོག་ཁ་བོ་དྲས་གིང་
 དུབས། །ཡུ་ལོ་ཆོག་གསུམ་སད་ཀྱིས་བྱེད། །དེ་ཡང་མི་རྟག་ཆུལ་དུ་གདའ། །དོན་དེ་
 ལ་(༥༤ན)སོམས་ནས་ལྟ་ཆོས་མཛོད། །ལམ་བྱས་པའི་ལས་ལ་བེན་པ་མེད། །གང་
 དགར་ཞོག་ལ་ལྟ་ཆོས་མཛོད། །བྱ་རས་ཆུང་གི་ལྟ་བ་བྱ་ཆོད་འདྲ། །རེ་འགའ་མཐོ་སྟེ་
 རེས་འགའ་དམའ། །ལྟ་བ་མཐོ་དམན་གྱི་མཆོམས་སུ་བསམ་སྟོ་ཞིག་མཐོང་། །སྟོ་
 སེམས་རྩ་བ་རྩ་བ་མ་མངས་རས་གོས་བངས། །བྱ་རས་ཆུང་གི་སྒྲོམ་པ་ཉི་ལྷ་འདྲ། །རེས་
 འགའ་གསལ་ཉི་རེས་འགའ་འགྲིབ། །སྒྲོམ་པ་གསལ་འགྲིབ་གྱི་མཆོམས་སུ་བསམ་སྟོ་
 ཞིག་ཐོང་། །སྟོ་སེམས་རྩ་བ་རྩ་བ་མ་མངས་རས་གོས་བངས། །བྱ་རས་ཆུང་གི་སྦྱོད་པ་
 སྦྱི་སེར་དང་འདྲ། །རེས་འགའ་འཇམ་སྟེ་རེས་འགའ་རྩུབ། །སྦྱོད་པ་འཇམ་རྩུབ་
 མཆོམས་སུ་བསམ་སྟོ་ཞིག་ཐོང་། །བྱ་པ་ཡིས་བསྐྱངས་ན་མཁས་པར་མཆི། །དཔའ་
 རང་ཆོད་བེན་ན་རང་སྟོག་བརྟན། །ཞོར་ཆོག་གེས་ཡོད་ན་ལྷག་པོ་ཡིན། །མི་ཆོན་བེར་
 ཉན་ན་མཁས་པ་ཡིན། །ཆོས་མཛོད་རྟོགས་པ་སུ་མཐོ་ཡང་། །ཉམས་དང་རྟོགས་པ་མ་
 བཤད་ཨང་། །སྐྱབ་རྒྱུད་གྱི་བྱིན་རྒྱབས་ཡལ་ཉེན་གདའོ། །དཔོན་དང་གཡོག་དང་སྟོབ་

མ་གསུམ། །གཡང་བ་སེམས་བྲལ་སྒྲིབ་པའི་རྒྱ། །གཅིག་པུར་རི་བྱོད་འགྲིམ་འདོད་
 བ། །དཔོན་མེད་གཡོག་མེད་མཁུན་ལགས་སམ། །གཅིག་པུར་སྟོད་པ་མཁུན་ལགས་
 སམ། །དོ་བསྐྱར་གཏོང་བ་མཁུན་ལགས་སམ། །པ་ཡུལ་ཉེ་འབྲེལ་ལོར་རྩལ་གསུམ།
 །ཁམས་གསུམ་འཁོར་བར་འཛིང་བའི་རྒྱ། །སྤྱུག་བསྐྱལ་ཆུ་བོ་སྒྲོལ་འདོད་བ། །འབྲི་བ་
 རྩད་གཅོད་མཁུན་ལགས་སམ། །སྟོན་གསར་ཆོག་གི་ཐ་སྙད་མཁུན་རྩལ་སྟོན་གསར་
 ཆོལ། །ཆོག་ཐ་སྙད་ཀུན་ཉམས་ཐྱོང་གི་རང་དུ་གྲོལ་ལགས་པས། །དེས་སྒྲོབ་གཉེར་
 ཞིག་བྱེད་ཀྱང་མ་དགོས་པ་ཞིག་བྱུང་། །སྒྲུང་བ་དཔེ་ཆར་ཤར་བའི་རྣལ་འབྱོར་པ་
 བདེའོ། །བྱེད་བྱེད་པོ་ལོར་བྱ་སྟེ། །མིག་རྩ་བཅུག་ཀྱང་ཆ་བ་མེད། །བར་དུ་བྱ་ལོན་
 འདོད་དཀའོ། །ཅི་ཡོད་བྱིན་ཡང་མགུ་བ་མེད། །ཐ་མར་བྱིམ་མཆོས་སྟིང་རིང་པོ། །
 ལྟོགས་རིར་གྱི་ཡང་ཆོར་བ་མེད། །དེ་འདྲའི་བྱ་འཛོར་མི་ཁོམ། །བྱ་རས་ཆུང་དབུས་སུ་
 འགོ་བ་ན། །རེས་འགའ་གོས་སྒྲུང་གི་སྒྲུང་བ་ཤར། །གོས་སྒྲུང་གི་སྒྲུང་བ་ཤར་བ་
 བ། །གོས་སྒྲུང་སྒྲུ་མར་ཤེས་པར་གྱིས། །གོས་ཞེན་མེད་ཀྱི་(༥༧)རྣལ་འབྱོར་ཉམས་
 སུ་ལོངས། །དེ་བཞིན་དུ་བས་ལའང་སྒྱུར། །པས་ཀྱང་དེ་ལས་བསྟན་རྒྱ་མེད། །བས་
 ཀྱང་དེ་ལྟར་ཉམས་སུ་ལོང་། །ང་རབ་དུ་འདྲིལ་བས་བདེ་སར་ཆགས། །མགོ་མཐུམ་
 སྒྲུར་བས་ཆུང་མིག་གསལ། །རྒྱུང་གིས་བྱིར་བས་དགུང་དང་མཉམ། །རྒྱལ་སྤྱི་བྱིར་
 བས་སྒྲུམ་སར་ཐོན། །ལ་རྩེ་ལོག་པས་བས་དང་ཐུད། །དམངས་སུ་བབས་པས་རྒྱལ་ས་
 ཟེན། །མཐའ་དུ་སྒྲུགས་པས་དབུས་སུ་རྒྱུད། །མི་ལས་བྱུང་བས་ལྟ་དང་མཇེལ། །དེ་ནི་
 རྣམས་ཀྱང་སྟག་རྣམས་ཡིན། །འཆི་བས་མི་འཛིགས་བྱོད་པར་མཆིས། །འདུས་བྱས་ཀྱི་
 ལས་ལ་ཟེན་པ་མེད། །དེ་བས་བྱ་བ་བཏང་ན་ལེགས། །བྲེ་མོའི་གཏམ་ལ་ཟད་པ་
 མེད། །དེ་བས་སྒྲུབ་བཅུད་ན་ལེགས། །གདམས་དག་པགས་པ་ཡབ་རྒྱས་འདྲ། །སྒྲུ་མ་
 མཁས་པ་བསྟན་ན་ལེགས། །ཉམས་ཐྱོང་ཐུན་ལ་ལྷ་ཤར་འདྲ། །རྒྱ་བོའི་རྒྱན་བཞེན་

བསྐྱོམ་ན་ལེགས། །རང་གི་ཉམས་སུ་མི་ལེན་པའི། །སྒོ་ལ་རྩོད་བས་ཅི་ལ་ཕན། །སྒྲུང་ལ་
ཕྱག་དོག་སྒྲེ་བའི་རྒྱ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དང་མི་ལྟན་པའི། །བསམ་རྒྱ་ཆེན་པོས་ཅི་ལ་
ཕན། །སྒྲུང་ལ་ལའོར་བའི་ས་བོན་རྒྱ། །དགེ་བ་ཚུལ་བཞིན་མི་སྦྱབ་པའི། །ཤེས་རྒྱ་
ཆེན་པོས་ཅི་ལ་ཕན། །སྒྲུང་ལ་ཤེས་པ་འཕྲོ་བའི་རྒྱ། །རང་རེས་བསགས་པའི་ལོ་རྒྱུ་ལ་
ཕར་བལྟས་པས། །ཁོར་རྩལ་མི་རྟག་སྤང་མའི་སྤང་ཅི་འདྲ། །བསགས་པ་གཞན་
གྱིས་སྦྱོད་པ་འདི་སྒོ་མ་བདེ། །སྦྱོན་པ་སྦྱོགས་མེད་སྐལ་ལྟན་ཀྱང་། །ཤེས་བྱ་མཐས་
དང་མཛོན་ཤེས་སྦྱར། །འགལ་འབྲེལ་རྣམ་རྟོག་རགས་པ་དེ། །རང་རྒྱུད་བསྐྱེད་པའི་མེ་
ཤིང་ཡིན། །སྒྲུང་ལ་རང་སྦྱོན་རང་ལ་བརྟེན། །དམ་ཆོས་ཉམས་སུ་སྤང་རྒྱུ་ཡིན། །དེ་
བས་ཉམས་སུ་སྤངས་ཡང་འཆོལ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

༥ ། རས་རྒྱུད་བའི་ཞལ་ནས། །རི་བྱོད་དགོན་པ་འགྲིམ་པ་ལ། །སྤྱུག་བསྐྱེད་དཔང་
པོར་མི་འཆོལ་ལམ། །བྱ་བ་ཐམས་ཅད་གཏོང་བ་ལ། །རྟོགས་པ་དཔང་པོར་མི་འཆོལ་
ལམ། །ཞེན་པ་རང་ལོག་འོང་བ་ལ། །ཉམས་སྦྱོང་དཔང་པོར་མི་འཆོལ་ལམ། །ཞུགས་
ནས་མཐའ་རུ་སྦྱེལ་བ་ལ། །ཞེ་བཅད་དཔང་པོར་མི་འཆོལ་ལམ། །ཞེས་གསུང་།

༦ ། རས་རྒྱུད་བའི་སྒྲོབ་མ། །སྟོད་ལུང་པ་རྒྱུད་མར་གྱི་སྒྲོབ་རྒྱུང་། །བསོད་ནམས་སྒྲ་
མ་ཞེས་(༥༥ན)པ་མཛོན་ཤེས་མངའ་བ། །བྱང་ཆོང་བར་ཡང་གྲགས་པའི་ཞལ་ནས།
གཟུང་འཛིན་གཉིས་ཀྱི་ཕྱགས་ཀྱི་ཡིས། །བདག་གཞན་གཉིས་སུ་འཛིན་འཛིན་ནས། །
དཀར་པོའི་ལྗོན་ཤིང་འབྲེལ་བར་གོ། །ཆོགས་ཀྱི་གོལ་ས་ཆོད་པར་གོ། །ཉམས་ཀྱི་སྒྲོ་
འདོགས་མ་ཆོད་ན། །ལན་མུ་ཅན་གྱི་ཆུ་བཞིན་དུ། །ཆོས་ཉན་སྒྲོས་པ་འཕེལ་བར་
གོ། །ཐོས་པའི་གོལ་ས་ཆོད་པར་གོ། །མཁུ་དཀར་མི་སྟན་བརྩོད་བྱེད་ཀྱི། །རྒྱུ་འགྱུར་
ཆོལ་གྱི་སྒྲོབ་མ་དང་། །འགྲོགས་ན་མེ་བཞིན་བསྐྱེད་པར་གོ། །སྟོན་པའི་གོལ་ས་ཆོད་
པར་གོ། །སྟོན་ཆེ་སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་ཡང་། །ད་ལྟ་ཡོན་མཆོད་སྟེ་རིས་ཀྱིས། །བསྟན་

པ་འཛོམས་པའི་གཤེད་མར་གོ། །སྤེ་བའི་གོལ་ས་ཆོད་པར་གོ། །སེམས་ལ་དགོན་པ་མ་
བརྩེགས་ན། །དབེན་སྒྲུལ་བྱེད་པའི་དགོན་པ་ཀུན། །ཆོས་བརྒྱད་བདུད་དགའི་སྡོ་བར་
གོ། །དགོན་པའི་གོལ་ས་ཆོད་པར་གོ། །ཉམས་སྤྱོད་རྟོགས་པར་ལྷན་པ་ཡིས། །ཉོན་
མོངས་རང་སར་མ་གྲོལ་ན། །ཅི་བྱས་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཅུ་བར་གོ། །རེ་དོགས་གོལ་ས་ཆོད་
པར་གོ། །འབད་པས་བསྐྱབས་ཀྱི་ཉོར་ཟས་ཀུན། །བདེ་སྦྱིད་སྒྲན་གསུམ་འདིས་བཅོམ་
ནས། །སྤྲིག་སྤྲུག་གཏམ་ངན་འབྱུང་བར་གོ། །ཆོལ་སོགས་གོལ་ས་ཆོད་པ་གོ། །རྡོ་ཆ་
ཁྲེལ་འཛོམ་མེད་པ་ཡི། །ཤ་སྦྱིར་བྱི་བཞིན་འདོད་པ་ཡི། །ཆེད་དུ་འབྲངས་ཀྱི་ཉེ་འབྲེལ་
ལ། །ཞེན་པའི་གོལ་ས་ཆོད་པར་གོ། །སྦྱིབ་བྲལ་བྱང་ཆུབ་ཉི་མ་ཡི། །ཐར་ལམ་བགྱོད་
ཀྱི་ལམ་པོ་ཆེ། །མ་རིག་ལུན་སེལ་ཐོབ་པར་གོ། །སྤྱོན་སྦྱོམ་གོལ་ས་ཆོད་དེ་སོང་། །གྲོང་
རྒྱ་ཆུ་སྦྱེལ་བྱ་མ་དྲ། །སྤང་ཁའི་བར་ཆེན་རྒྱུད་གི་བྱ། །བདེན་བྲལ་སྦྱ་མཆུ་མཁན་རྣམས་
ཀྱི། །གཡོག་པོ་མི་དགོས་སྟོ་རེ་བདེ། །རྡོ་ཆ་ཁྲེལ་ཡོད་སྤངས་ནས་སུ། །ཁྲེལ་མེད་སྦྱ་
རྟོའི་བཟའ་བྱིས་ཀྱིས། །སྦྱོར་ཆོགས་ཀྱི་གྲུ་པ་ལ། །ཁ་ཏ་མི་དགོས་སྟོ་རེ་བདེ། །བྲུ་
སའི་མིང་ཅན་ཆོད་དུས་སུ། །བྲེ་སྤང་ཆེ་ཆུང་འགྲན་བྱེད་ཅིང་། །འདུག་སྤྲེགས་ཁ་ཡིས་
ཁེ་སྦྱོགས་ཀྱིས། །མི་ཁ་མ་བསྐྱས་སྟོ་རེ་བདེ། །འཁོར་རྣམས་འདོད་ཅིང་འཁོར་རྣམས་
ལ། །བདག་གི་འདི་ཉིད་ཁོ་ནའོ། །ཞེས་དང་། །བདག་བསྟོད་གཞན་ལ་སྟོད་བྱེད་
པའི། །རྩ་བ་མ་(༧༥)དགོས་སྟོ་རེ་བདེ། །རང་སེམས་དཔང་དུ་བརྩུགས་ནས་སུ། །
མེད་ཅེས་ཁས་སྤངས་དམ་བཅས་གིང་། །གཞན་ལ་གཉེར་ཁ་གཏད་པ་ཡིན། །པག་
ནོར་མེད་པས་སྟོ་རེ་བདེ། །གཞན་ཀྱི་སྦྱིན་པའི་ཆོད་བཅོལ་ལ། །སྦྱིང་རྗེའི་མིང་ཅན་
ཆགས་སེམས་ཀྱིས། །རྐྱང་ཐག་མ་སྦྱིང་ཉེ་འབྲེལ་ཀྱི། །མཆོད་གནས་མ་བརྟེན་སྟོ་རེ་
བདེ། །མེད་པ་ཆོལ་ཁིང་ཡོད་མི་སྦྱེལ། །འཆོ་བ་བྱ་སྤྱར་འཕྲལ་བྱིད་ཀྱིས། །གསོག་
འཛོག་མེད་པའི་སྦྱོམ་བྱ་ལ། །སྦྱོང་འབྱེད་མ་དགོས་སྟོ་རེ་བདེ། །བདེ་སྦྱིད་སྒྲན་གསུམ་

འདིར་བཅོམ་ནས། །སྤྲིག་སྤྲིག་གཏམ་རན་འབྱུང་བྱེད་པའི། །སྤྲེད་གོན་པ་ཡུལ་མ་
 བཟུང་བས། །ཁ་ཆེམས་མ་དགོས་སྟོ་རེ་བདེ། །པ་ཡུལ་ཉི་འབྲེལ་ རོར་ སྤངས་ བས། །སྤྲེ་
 དགོན་ཡོན་མཆོད་འབྲེལ་ཐག་ཆོད། །གཅིག་ཕུར་ཞེན་མེད་ལྟོམ་བུ་ལ། །རོ་བསྐྱུང་མ་
 དགོས་སྟོ་རེ་བདེ། །འདུག་ན་ཞེན་པ་མ་མཆིས་ཤིང་། །འགྲོ་ན་ཆགས་པ་མི་སྟེ་བའི། །
 རི་ཁྲོད་དཔེན་གྱིས་སྦྱིལ་བུ་ལ། །བསྐྱུང་རན་མ་དགོས་སྟོ་རེ་བདེ། །ཐོས་པས་སྤྲེ་སྟོད་
 རོན་རྟོགས་ཤིང་། །བསམས་པས་མི་བརྟེན་གཟུངས་ལུན་པས། །བསྐྱོམས་པས་
 སེམས་གྱུ་རོར་བུ་རྟེད། །འཆི་ཁར་མི་འགྱོད་སྟོ་རེ་བདེ། །བརྒྱུད་ལུན་སྒྲ་མའི་རྒྱུད་པ་
 བསྟེན། །ཀུན་ལ་གྲགས་པའི་གདམས་ངག་ཐོས། །ཆོས་དང་སྒྲ་མ་དམ་པ་ལ། །ཁ་
 བཟུང་མ་དགོས་སྟོ་རེ་བདེ། །སྒྲ་མ་མི་ཡི་སེང་གེ་བསྟེན། །ལུང་རིགས་གཉིས་ཀྱི་སྦྱིན་
 པ་ཐོས། །སྤྲེ་སྟོད་རོར་བུ་རིན་ཆེན་ལ། །སྤྲེ་ཆོད་མ་དགོས་སྟོ་རེ་བདེ། །ཐོས་བསམ་
 དྲན་པའི་ལུགས་ཀྱས་བཟུང་། །ཡེངས་མ་པ་ཡི་འབྲེལ་མེད་ཀྱི། །སྟོན་གྱི་གནའ་གཏམ་
 གོག་པོ་ལ། །ཆོས་བྱ་མ་དགོས་སྟོ་རེ་བདེ། །རོ་སྟོད་མཇུ་བ་ཚུགས་གདམས་ངག་
 ཡོད། །མུན་ལྟར་འཐིབས་ཀྱི་ས་སྟོར་དུ། །གཉིད་དང་བསེས་ཀྱི་གྲོན་སྒྲོམ་ལ། །ལག་
 ལེན་མ་དགོས་སྟོ་རེ་བདེ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཅོད་པ་རྒྱ་རས་ཀྱི་སྟོབ་མ་ལོ་རས་
 ཀྱིས་གསུངས་པ། བྱང་ལུང་བྲག་རྩ་བསྟན་པའི་ཆོ། །གཞན་གྱིས་མི་རིགས་བརྟན་
 བཅོས་བྱེད། །འཆོ་བ་མཐུན་རྒྱུན་དག་གི་ཐོངས། །ལུས་ལ་ཤིག་ནད་ཆབས་ཆེན་
 བྱུང་། །མགོ་བོ་ཐོ་བས་བརྟུངས་པ་འདྲ། །ཞག་ནི་དུག་རྩ་ཐམ་པ་སྤ། །མཆོན་མོ་གཉིད་
 བི་སྐད་ཅིག་མེད། །རྒྱ་གར་མིན་པའི་རྣམ་དང་བྲལ། །ཆོད་ནད་མེ་ཆེན་འབར་བ་
 འདྲ། །བད་ཀན་(ཡུཅ)སྤྱིན་ཆེན་བཅིབ་པ་འདྲ། །རྒྱུང་ནད་གནམ་ས་གཡོ་བ་འདྲ། །
 མིག་མེད་ལུང་པ་སྟོར་པ་སྤ། །ལུས་པོ་ག་ཟད་རུས་ལ་བྱག །དཔུགས་པ་ཐག་ཅམ་འདི་
 ཆད་ལ་ཁད། །དེ་རྒྱུན་བྱུང་དགོས་ན་ལ་འབྱོར་བ། །དེ་ལྟར་ཐལ་བའི་རང་བཞིན་གྱིས། །

ཡུལ་ཆེ་མཆི་མ་མཆོ་ལྷར་རྟོལ། །ཞེན་པ་སྒོ་ཡི་གཏིང་ནས་བསྒྲོག། །ཆགས་སྣང་གི་
 མཚན་མ་རྩད་ནས་ཆོད། །སྙིང་རྩེའི་མཆི་མ་ཁྲག་ཏུ་འཛག། །རྒྱ་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་
 གཏིང་ནས་སྒྲེས། །སྐྱེན་གྲོགས་སུ་སོང་ངོ་བཀའ་འདྲིན་ཅན། །ལྟ་སྒྲོམ་སྒྲིབ་གསུམ་གདེང་
 ཏུ་གྱུར། །རེ་དོགས་རྒྱུན་བྱ་རྩ་ནས་དག། །སྐྱེན་བདེ་ཆེན་ཏུ་གར་ངོ་བཀའ་འདྲིན་ཅན། །
 སེར་སྒྲུའི་སྒྲིབ་པ་སྒྲིབ་ཏུ་སྒྲུ་སྒྲུ། །ལྟོགས་སྒྲུར་གྱི་སྒྲུར་མི་བྱེད་པར། །ཞིམ་ལ་འགྲངས་
 བ་ཟེམ་དམ། །སྒྲོས་བཏང་བྱེད་པར་ཁས་སྒྲངས་ནས། །མཐོ་དམན་ཅིག་ལ་མི་
 གཏིང་བར། །བྲང་བྲིང་འདི་ལ་སྔོན་ཁོམ་མམ། །གཏན་གྱི་སོ་ནམ་སྐྱེད་པ་ལ། །ལུས་
 སྒོག་ཐད་ལ་མི་གཏིང་བར། །ད་དུང་ན་དང་གི་ཡི་དོགས། །ཆོ་འདི་རྒྱབ་ཏུ་སྒྲུར་ནས་
 གྱང་། །གཅིག་ལུང་རི་ཁོད་མི་འགྲིམ་པར། །ད་དུང་སྒྲུར་དང་གྲོགས་ལ་དགལ། །ཐམས་
 ཅད་སེམས་གྱི་རྣམ་འཕྲུལ་ལ། །ཅི་བྱུང་ལམ་དུ་མི་འཁྱེར་བར། །ད་དུང་སྒྲུག་བསྐྱུ་ལ་
 ཁུར་དུ་འཁུར། །རོ་སྒྲོམས་དགོས་པའི་ནད་ལ་སྒྲུབ། །གདོན་ལ་རིམ་གྲོ་མི་བགྱིད་
 ཅིང་། །ལེགས་དང་ཉེས་པ་གང་བྱུང་ཡང་། །ཐབས་གཞན་མི་འཚོལ་ན་རེའི་བཞེད། །
 བ་ཐོག་གི་བཀའ་མཛོ་ཐོག་ཐོལ། །དངོས་གྲུབ་ཉིད་ལྟ་ཚུལ་དེ་ནི། །དགེ་སྒྲུབ་ཐོགས་
 འདོན་མཚོག་ཏུ་འགྱུར། །རང་གིས་སྒྲངས་པའི་སྒྲུ་ལུས་འདི། །ཤིང་སྔོང་རྩ་བ་རུལ་དང་
 འདྲ། །སྒྲུ་ལུས་ནམ་འཛིག་མི་ཤེས་སྒྲོམ་དུ་གཤེགས། །སྒྲུག་གསོག་བྱས་པའི་ཙོར་རྩལ་
 འདི། །སྒྲིང་མས་བསགས་པའི་སྒྲིང་རྩི་འདྲ། །འདི་སྒྲུ་སྒྲིབ་མི་ཤེས་སྒྲོམ་དུ་གཤེགས། །
 དཀའ་ལས་བྱས་པའི་དཔེ་ཆ་འདི། །བརྒྱད་ཅུ་ལོན་པའི་གསུམ་བུ་འདྲ། །ལན་ཅི་ཐོགས་
 མི་ཤེས་སྒྲོམ་ལ་གཤེགས། །འཛིག་རྟེན་ཆོས་བརྒྱད་བདེ་འབྲས་ལ། །ཞེན་པ་ནང་ནས་
 མ་ལོག་ན། །མི་ཟད་གཏིང་ཁ་སྐྱེད་པར་དགལ། །ཆགས་སྣང་སྒྲུངས་གིག་རྣལ་འབྱོར་
 པ། །དམ་ཆོག་སྒྲོམ་དང་མི་ལྡན་ཞིང་། །(༡༧བ)སྒྲོམ་སྒྲུབ་ཆོད་དུ་མ་བསྒྲུལ་ན། །
 མཚོག་དང་ཐུན་མོང་ཐོབ་པར་དགལ། །སྙིང་རུས་བསྐྱེད་ཅིག་རྣལ་འབྱོར་པ། །འཁོར་

དུ་འདུས་པའི་བུ་སྟོབ་ལ། །ཞེ་འདོད་ཆོས་བཤད་བྱས་ལགས་ཀྱང་། །པག་གི་འེ་ལ་ལ་
ཉན་པར་དགལ། །ཆིག་ཆོད་སྟོམས་གིག་ནལ་འབྱོར་པ། །དམ་ཆོས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་
ལ། །རྟོགས་པའི་ཉམས་རྩལ་མ་རྩོགས་ན། །སྟོབ་དེ་ཕྱགས་སུ་རྒྱུད་པར་དགལ། །
མཉམ་པར་ཞོག་ཅིག་ནལ་འབྱོར་པ། །གོ་ལ་ས་མེད་པའི་གདམས་ངག་ལ། །ཉམས་སུ་
ལེན་ཅིང་ཅི་བདེར་བལྟད། །མི་ཆེ་ཡོངས་ལ་མ་སོང་ན། །ཡོན་ཏན་རྩལ་མ་རྩོགས་ཏེ་
མཆི། །སྟོད་པ་འཛིག་རྟོན་ཆོས་བརྒྱད་ལ། །རོ་སྟོམས་བྱེད་ཅིང་ཅི་བདེར་བལྟད། །
ཆགས་སྣང་བསྟོགས་སུ་མ་རྒྱུད་ན། །ཆེ་གཅིག་ལམ་མཆོག་བགྲོད་དེ་མཆི། །མཆོད་
སྟོན་བྱེད་པའི་ཕྱག་ཆོད་དུ། །སྟོན་གྲགས་རེ་དོགས་མེད་ན་ཡིན། །བསགས་རྒྱབ་ཅན་
ལ་དེ་ལྟ་འོང་། །སྟུག་གསོགས་མཁན་ལ་ཅི་བྱར་ཡོད། །བཟོད་པ་བརྟན་པའི་ཕྱག་ཆོད་
དུ། །བདེ་སྟུག་གཉིས་ལ་རོ་སྟོམས་གིག །བདག་སྟོད་གཞན་ལ་བསྟོད་པ་ཡིན། །ང་
རྒྱལ་ཅན་ལ་ཅི་བྱར་ཡོད། །ངེད་དམན་ས་འཛིན་པའི་རྣམ་ཐར་ཡིན། །ཆིག་སྟུ་བྱུབ་ན་
མི་མེད་ལུང་སྟོང་འགྲིམ། །ཆིག་སྟུ་མི་བྱུབ་གོགས་པོ་བཟང་དང་འགྲོགས། །དགེ་སྟོར་
འཕེལ་ལ་སྟོད་རྒྱགས་བྱུབ་པ་གཅིས། །གསུང་།

༥ ། ཁྱོད་ལོ་རྩལ་བྱམས་པའི་དཔལ་གྱི་ཞལ་ནས། གྱི། འདི་ལྟར་སྣང་ལ་བདེ་བ་
ཅི་འདུག་བདེ་སྣང་དེ་ཡང་སྟུག་བསྟུལ་རྒྱུད་རྣམས་བདེ་བ་སྟོམ་སྟེ་དོན་མེད་དགའ་སྟུང་
སྟུག་བསྟུལ་སྟོད། །སྟུག་བསྟུལ་བྱེ་བས་བདེ་སྟོམ་གཅིག་བསྐྱབས་དེ་ཡང་ན་རྣམས་འཆི་
བས་གཏུགས། །སྟོན་ཆོད་འབྲུལ་པ་ལང་གོར་ཡིན་ནོ་དེ་ནི་སྟོང་ནས་སྟོབ་བསྟོད། །ལོ་
ལྷ་ཞག་འགའི་ཆོད་གྱིས་གཏན་གྱི་ཐར་ལམ་རྩོག་སྟུ་འབྱེད། །འདི་བས་འདི་དགོས་མང་
བས་བཞོལ་དུ་རུང་བ་ཆོས་ལས་མེད། །འབྲུལ་དགོས་ཟིན་མེད་བྱེད་བྱེད་ནམ་ཕྱགས་མདོ་
དོན་རྒྱུད་གིས་འབྱེད། །ཀྱ་ཡེ་ཀྱ་ཡེ་ལོང་མེད་རིང་པོ་དེ་ནི་རང་གོས་རང་ལ་ཐོབ། །དོན་
མེད་དོན་དུ་གཉེར་གཉེར་དོན་ཆེན་དལ་འབྱོར་ཡོངས་ལ་བཟད། །རྣམས་ཁར་སྟུག་གི་དོགས་

དོགས་འཆི་ཁར་བས་ཞོར་དག་རུ་ལངས། སྒྲིང་ཕྱག་ཞོར་ལ་གཏོད་གཏོད་གི་ནས་ལག་
 རྟོང་(༧༧ན)གཅེར་བུར་ཐལ། ཏེ་ལ་ཞེ་ནས་ཆོས་བཞིན་གྱིས་དང་འཆོ་བ་མི་ཆད་ཞར་
 ལ་འབྱུང་། མི་ཕན་གཞན་དོན་བྱེད་བྱེད་རང་རྒྱུད་སྒྲིབ་ཡོན་ཡལ་བར་ཤོར། སྒྲོ་གདེང་
 འཁོས་ལ་སྒྱགས་སྒྱགས་གཏད་མེད་ཁ་རྗེས་དགོས་ཁར་བསྐྱས། ཁོམ་ཁོམ་སོ་བསོད་
 བྱེད་བྱེད་མི་ཁོམ་བྱང་ལག་ཐབ་མོ་ཤོར། གྱེ་མའོ་གཏན་བདེ་བྱེད་དང་གཏན་སྒྲུག་
 གང་བྱེད་ད་རེས་འདམ་ཁ་ཤེས་པར་གྱིས། ཆ་ལྷགས་སྒྲུག་པ་བསྐྱར་ཡང་ཐ་མལ་ཤེས་
 པར་རང་དགར་ལུས། ཁ་ཆོས་ཞལ་ཏུ་མཁས་ཀྱང་རང་ཐོག་བབས་ན་སུ་བས་བྱ། མི་
 ཆོ་ཆོས་ལ་བསྐྱལ་ཡང་འདོད་པའི་རྒྱ་མདུད་རྗེ་དམ་ཐལ། གྲོགས་དག་རིན་ཆེན་གྲིང་
 སོང་སྟོང་ལོག་མ་བྱེད་དོན་ཆེན་སྒྲུབས། གདམས་ངག་འདི་ཟབ་མང་ན་ཡང་། དོན་
 འདི་ལས་མེད་དོ་བྱ་བ་ཉུང་། རྒྱ་བོད་བལ་གསུམ་བསྐྱོར་ན་ཡང་། ཆོས་འདི་ལས་
 ཟབ་པ་ལྷས་ངན་ཡིན། མཁས་དགུ་བཟང་དགུའི་རྟོན་སྒྲོམ་ལའང་། བྱོགས་རེ་ཆ་
 རེའི་མན་ངག་དང་། ཆོག་སྒྲན་འཆད་པ་འབྱུང་ཡང་གིད། རྗེ་སྒྲུལ་སྒྲུའི་མི་ཏུའི་བཀའ་
 དྲིན་གྱིས། ཡིད་བཞིན་ཞོར་འདྲའི་གདམས་ངག་ཐོབ། ད་ཆོས་ལ་རག་ནི་མ་ལས་
 སོ། རང་འབད་ལ་སྒྲུབས་གིག་མོས་པ་ཅན། ཅི་བྱས་ཆོས་སུ་འགྲོ་བ་ལ། མི་རྟག་
 སྒྲུག་བསྐྱལ་བྱན་པ་གཅེས། ཏུ་བཟང་ལྷག་གིས་བཞུས་པ་འདྲ། ཆགས་སྣང་རང་
 ལོག་དོ་མཆར་ཆེ། ད་ལྟར་མི་རྟག་བསམ་པ་ན། རབ་ཀྱང་སྒྲོ་གྲོས་ལྷག་མ་ལུས། འ
 འབྲིང་ལ་འགྲོད་པ་བྱག་པོ་བསྒྲེད། ཐམ་གིན་ཏུ་མི་བཟོད་འགྱུར། རང་གི་རྒྱུད་ཆོད་
 ཤེས་གྱིས་ལ། གསུམ་པོ་གང་དུ་འདུག་ལྟོས་དང་། ཅི་དགུ་སྟོན་པའི་སྒྲ་མ་ཞིག་རང་
 ལ་ནང་ནས་རྟེན་པར་འགྱུར། མི་སྟོད་འཆི་བར་རྟོགས་པ་ན། ཆོ་འདིའི་ཕྱིས་ཁ་མ་
 ཁོམ་པས། བྱ་གཅན་ཟན་ལ་བསྒྲེགས་པ་ལྟར། ཅི་གཅིག་དམ་ཆོས་གཉེར་བར་
 བྱེད། འཆི་བས་འཇིགས་པ་མ་སྒྲེས་ན། ཆེན་པོ་བཟང་པོ་མཁས་རྣམས་ཀྱང་། བྱི་

མའི་གྲུབས་ལ་ཡོང་མེད་པས། །མི་ཡི་མལ་དུ་དུད་འགྲོའི་རོ། །དེ་ཆོ་དན་ཡང་ཅི་བྱར་
 ཡོད། །བརྟེ་བར་གྲོགས་གྱིས་བྱ་བསྐྱལ་བཞིན། །ཁྱེད་ལ་ཐལ་མོ་སྐྱར་ནས་ཀྱང་། །ཁོ་བོ་
 མི་ཉག་འདོམ་བྱེད་གྱི། །ཉིད་དོན་གཟིགས་ལ་དེ་སྒྲིམས་མཛོད། །འཇམ་གླིང་(༡༡བ)
 གང་བའི་ཁོར་ལུང་དང་། །ཁོ་བོའི་གདམས་ངག་ཚིག་འགའ་པོ། །ཤུལ་རིང་ལམ་དུ་འགྲོ་
 བ་ལ། །དོན་དུ་གང་འགྱུར་སེམས་ལ་བྱིས། །དུས་གསུམ་སངས་རྒྱས་བྱོན་གྱུར་གྱང་། །
 ཚང་ལ་མ་ཁོར་ཉེ་ལ་སྐྱུར། །ལྷག་པའི་ཉན་རྒྱ་ཡོད་རེ་ཨང་། །ཡུལ་རྒྱ་གར་ཁ་ཆེ་བལ་
 ཡུལ་གྱི། །རྗེ་མཉམ་མེད་མི་ཉ་ཇ་གི། །པཎ་ཆེན་ཤུག་གི། །འབྲུ་ཕྱི་རྟོན་གྱི། །མཁས་གྲུབ་རྣམ་གསུམ་
 དང་། །ཁོད་ཡུལ་དབུས་གཙང་གི་དྲགས་པོ་ལྷ་རྗེ་མོགས་རིན་ཆེན་བཞི། །རྣམ་བདུན་གྱི་
 དགོངས་པའི་རྩ་བསྐྱུས་ལགས། །དྲིང་སང་འཇམ་གླིང་ཁོར་ཡུག་ཏུ། །གསེར་གཡུ་ར་
 དར་གྱི་ཁུར་འབྱེར་ནས། །བྱ་རྒྱེད་པོའི་གཤོག་པས་བསྐྱོར་ན་ཡང་། །ཆོས་འདི་ལས་
 ཟབ་པ་ག་ན་ཅི། །དེ་བས་གཅེས་པའི་ལྷེ་མིག་འདི། །གཞན་ལ་བསྟན་གྱང་སྐྱར་བའི་
 རྒྱ། །ཁུ་རང་ཉིད་དན་པ་སྒྲོས་བཏགས་ནས། །རྒྱན་པོའི་ཁོར་ལྟར་སྒྲོས་ཏེ་སྦྱོད། །དང་
 པོ་གང་ཟག་སྒྲ་མར་འཆར། །གཉིས་པ་དན་པ་སྒྲ་མར་འཆར། །གསུམ་པ་སྒྲ་བ་སྒྲ་
 མར་འཆར། །བཞི་པ་བདེ་ཆེན་སྒྲ་མར་འཆར། །གཏན་གྱི་རང་འགྲོས་མ་ཤེས་ན། །རི་
 ཅམ་གཞན་གྱི་དཔོན་བཙུལ་ཡང་། །དོན་ལ་གྲུ་མེད་གྱི་ཁོལ་པོ་ཡིན། །མིང་སྟོང་སྐྱམ་
 པོ་འདི་ཨ་ཅ་མ། །ལུས་སྒྲོག་ཐེད་ལ་མ་བོར་ན། །རི་ཅམ་དགོ་ལ་འབད་བྱས་གྱང་། །སྤྱི་
 མར་ལག་སྟོང་གཅེར་ལུར་འགོ། །སྤྱི་མར་ཅི་འབྱེར་ཨ་ཅ་མ། །འཁོར་བའི་ཉེས་
 དམིགས་མ་གོ་ཞིང་། །འདོད་ཡོན་ཆོམ་པ་མ་མཆིས་ན། །ཁ་ལྷའི་བད་ཁམ་ཆེན་
 ཡང་། །ད་དུང་ཟོག་པོ་བརྟུན་ཅན་ཡིན། །ཆོ་སྒྲོག་ལྷ་བར་མ་ཤེས་ཤིང་། །ཞེན་ས་འཆི་
 བ་མ་དན་ན། །དགེ་སྤྱོད་མའ་པོ་བྱས་གྱུར་གྱང་། །ད་དུང་ཆོ་འདིའི་ལག་ཆ་ཡིན། །
 ཉིད་གྲགས་སྐྱུ་མར་མ་ཤེས་ཤིང་། །ཆོ་འདོད་ཁེ་གྲགས་མ་བོར་ན། །མི་ཡིས་དམ་པར་

གཟུང་ཁྱུང་ཁྱུང་། འདྲུང་ཆོས་བརྒྱད་གི་ཁོ་ལ་པོ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །

༥ རྒྱ་གར་སྐད་དུ། ཅི་ཏྲ་རྩ་བེ་ཤ་རྩ་ནམ་མཁུ་པ་མ། བོད་སྐད་དུ། སེམས་རིན་
ཆེན་ནམ་པར་སྦྱང་བའི་ལམ་འབྲས། རྩེ་བཙུན་མི་པམ་མགོན་པོ་ལ་ཕྱག་འཆའ་ལོ། །
རྟེན་དཀའི་དལ་འབྱོར་མུར་དུ་འཛིག །ལས་དང་རྒྱ་འབྲས་སྤྱག་བསྐྱེལ་ཡིན། འདྲེས་
ཤེས་རབ་སྦྱང་རྩེ་སྒྲོམ། །སྦྱེ་གསུམ་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ། འདམ་པ་གསུམ་གྱིས་
བསོད་ནམས་བསགས། །རྒྱ་ཆེན་ཐབས་གྱིས་ཡང་དག་སྦྱེལ། །ཤེས་རབ་ཟབ་མོས་
(ཡ་ཤ)ནམ་དག་བྱ། །ཟུང་འཇུག་བསྐྱོ་བས་རྒྱས་བཏབ་བོ། །བལ་ཡུལ་གྱི་བརྒྱ་ཏ་ཆེན་
པོ་གནས་ལུ་རིག་པ་བྱད་རྩ་རྩུ་ནས་གསུངས་པ་རྩོགས་སོ། །ཁྱོ་ཕུ་རྩུ་བས་ཉིད་གྱི་བཞེད་
དགོངས་མཐར་ཐུག་གསུང་བར་ཁྱེས་པ་ལ་གནང་བའོ། །

༦ རྒྱུ་བ་ཆེན་མི་ཏུ་རྩ་ཀའི་ཞལ་ནས། གནས་གང་དུ་འདུག་ཀྱང་ཞག་གསུམ་གྱི་
འདུ་ཤེས་དེ་བཞིན་དུ་གྲོགས་དང་ལོངས་སྦྱོད་སྟན་གྲགས་ཐམས་ཅད་ལ་ཞག་གསུམ་
གྱི་འདུ་ཤེས་འཛིག་པ་ཡིན། འདི་སྦྱེས་ན་ཅི་བྱེད་ཆོས་བརྒྱད་གིས་མི་འབྱེད། ཆོས་
བྱེད་མི་བྱེད་འདི་ན་ཡོད། འཛིག་རྟེན་གྱི་དགེ་བ་སྤྱིད་ཆོད་ལ་ཤིན་ཏུ་དགའ་བའི་འདུ་
ཤེས་གྱིས་རྩེས་སུ་ཡི་རང་དུངས་དུངས་པ་བྱ། ཆོག་ཆུང་དོན་ཆེའི་གདམས་ངག་གོ་གསུང་།
བདེ་བ་ཅན་དུ་འཕོ་བ་བྱེད་པར་འདོད་ན། དེ་ཡི་ཞིང་ཁམས་ལེགས་པར་གསལ་གདབ།
དེ་དབུས་པད་མའི་སྤྱོད་པོ་ལ། །ཡལ་ག་ལུ་ཡོད་དབུས་མ་ལ། །འོད་དཔག་མེད་
བཞུགས་གཡས་ན་ནི། །སྤྱན་རས་གཟིགས་དང་འཇམ་དཔལ་གཡོན། །ཕྱག་རྡོར་རྒྱུ་
བམ་མདུན་སྦྱོང་ལ། །རང་ཉིད་སྦྱེ་འཁྱུར་མོས་པ་བྱ། །ཞིང་འདིར་མ་ཆགས་བསྒྲོམ་བྱ་
ཞིང་། འདིར་ནི་སྦྱེ་བའི་འདོད་པ་སྦྱངས། །བདག་གི་གཏན་ཡུལ་བདེ་བ་ཅན། །སྟམ་དུ་
རྟག་པར་དགའ་བ་སྒྲོམ། འདག་བ་ཀྱུང་ཀྱང་དེ་རྒྱུར་བསྐྱོ། །སྦྱེ་བ་གསོལ་བའང་དག་ཏུ་
གདབ། །ཞིང་བཞོད་གྱི་མདོ་ལས། དེ་ལྟ་བུས་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དེའི། །ཡོན་ཏན་ཐོས་ནས་དགའ་དང་མཁུ་སྦྱེད་

དེ། བདེ་བ་ཅན་གྱི་འཛིན་རྟེན་ཁམས་མཚན་ཀྱི། འགྲོ་བར་བྱ་བྱིར་མོས་པ་དྲག་པོ་སྒྲེད། ཞེས་པའོ། འདི་ནམས་འཛི་མེད་རྩ་
 གྱི་འཛི་རྒྱུད་སོགས་ཀྱི་དགོངས་པ་འདུག འོན་ཀྱང་ནམ་ཤེས་སྣ་ནས་ཐོན་ན་མི་ལེགས་སྒྱི་གཙུག་ནས་ཐོན་པར་བསམ་མོ། སྒྱི་
 བོར་ཡི་དམ་ལྟ་བུ་སྒྲོམ་ལ། འོད་འཕྲོས་བདེ་བ་ཅན་དུ་སོང་། འོད་དཔག་མེད་
 ཀྱི་ཐུགས་བསྐྱེད་པས། འོད་ཟེར་ཟངས་དུང་ལྟ་བུ་བྱུང་། རང་གི་སྒྱི་བོར་ཟུག་པ་
 ལ། ལུས་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལྟ་བུ་རེད་པོ། ཉི་ཤུ་བརྗོད་ཅིང་ཉིར་གཅིག་ལ། རང་
 སེམས་ལྟ་བུ་གི་ནམ་པ་ཅན། སྒྲིང་ཀའི་རྩུ་དྲིའི་ཞབས་ནས་ལྷགས། འདི་དུས་གང་
 ནས་རྒྱུད་རྒྱུ་བའི། སྣ་བུ་ནས་འཐོན་སྒྱི་བོ་ཡིས། ལྟར་ཐིམ་ལྟ་ཡང་ལུ་བ་ལས། ལྟ་
 དུ་ལྟར་ཉེ་ཟངས་དུང་ལྟ་བུ། འོད་ཀྱི་ནང་ལྷགས་མཐོགས་པར་སོང་། འོད་དཔག་མེད་
 ལ་ཐིམ་པར་བསམ། འདི་ནས་(༡༥བ)རང་ཉིད་བྱང་ཆུབ་སེམས། མཚན་དཔེས་བརྒྱན་
 གྱུར་མདུན་སྟོང་གི། བསྐྱེད་པ་ཞི་གནས་པར་བསམ། འདི་ལྟར་ཉུག་ཏུ་གོམས་པར་
 སྒྲོམ། ཐུན་འཛིན་དུས་སྒྱུ་སྒྲར་འཕངས་པའི། རིམ་པ་དེ་ཉིད་གོ་བསྒྲོག་སྟེ། རང་
 ལུས་སྒྲར་བཞིན་གནས་པར་བསྒྲོམ། གཞན་དུ་ཆེ་སྟོག་འགྲིབ་ཉིན་ཡོད། དུས་ལ་
 བབ་ཆེ་ཆོགས་གསོག་དང་། གཏོར་མ་ལུ་ཉེ་བྲམ་དང་། ལྟ་ལ་སྒྲར་བཞིན་གསོལ་
 བ་གདབ། སེང་གའི་ཉལ་སྒྲབས་ཉལ་བ་ཡིས། ཐེ་ཆོམ་མེད་པར་སྒྲར་བཞིན་འཕོ། འཛི་
 རྩེ་བཙུན་མི་ཏུ་རྩེ་གི་ཡི། ཞལ་གདམས་ཁོ་སྒྲུ་ལོ་རྩེ་བཞེད། དགེ་བས་འགྲོ་ཀྱན་
 སངས་རྒྱས་ཤོག། སྒྲིད་པ་ཆོས་འཁོར་མན་ངག་ནི། རང་གི་ལུས་ཀྱི་ནང་ཐམས་ཅད། འདི་
 དུས་གསུམ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཁྱིམ་གང་བར་བསམས་ལ་ཟས་གོས་འབུམ། འགྲོ་འཆག་
 ཉལ་འདུག་ཐམས་ཅད་ཐུག་དང་བསྐྱོར་བ། ངག་ཐམས་ཅད་སྒྲགས། སེམས་བདེ་སྟོང་
 གི་ཉིང་རེ་འཛིན་དུ་ཡོད་པར་བསམ། ཅི་བྱས་ཆོས་སྒྲིད་ཆེན་པོར་འགྱུར་བ་ཁོ་སྒྲུ་ལོ་རྩེ་
 བའི་མན་ངག་གོ།

༥ མཉམ་མེད་འགྲོ་བའི་མགོན་པོ་སངས་རྒྱས་དཔོན་གྱིས་གསུངས་པ། ཐུགས་

རྗེའི་གངས་རི་མེད་པ་ལ། །བྱིན་རྒྱལ་གྱི་ཆུ་རྒྱུན་མི་འབྱུང་བས། །དངོས་གྲུབ་གྱི་
 བརྒྱད་པ་མཉམ་པའི། །དམ་པ་བརྟེན་པ་འདི་གལ་རེ་ཆེ། །མོས་གུས་གྱི་རྒྱན་དང་བྲལ་
 བ་ལ། །རྟོགས་པའི་ལྷ་གུ་མི་འབྱུང་བས། །སངས་རྒྱས་གྱི་འདུ་ཤེས་དང་མ་བྲལ་བར། །
 གསོལ་བ་འདེབས་པ་འདི་གལ་རེ་ཆེ། །རྩལ་བྲིམས་གྱི་རྗེ་བྱུང་པ་ལ་ཡི། །ཡོན་ཏན་
 གྱི་བརྒྱ་མི་སྟེ་བ། །དྲན་ཤེས་བཞིན་གཉིས་དང་མ་བྲལ་བར། །རྒྱད་གསུམ་དག་པ་འདི་
 གལ་རེ་ཆེ། །སྤྲུལ་དང་གྲོགས་ལ་སྟོན་བྱེད་ཅིང་། །འབྲུལ་པའི་སེམས་དང་ལྷན་གྱུར་
 བ། །ལྷ་ཁྱུ་མཁའ་འགྲོའི་བར་ཆད་འབྱུང་། །ཤི་ནས་དོ་རྗེ་དཔྱལ་བར་སྟེ། །དམ་ཆོག་
 གཙང་བ་འདི་གལ་རེ་ཆེ། །འགྲོད་སེམས་གྱིས་སྡིག་པ་མི་བཤགས་པར། །སྟོང་ཉིད་
 གྱིས་རྒྱས་འདེབས་བྱེད་པ་དེ། །མདའ་དུམ་ཁོང་དུ་བཞག་ནས་སྟ། །མ་ཁ་ཆོལ་བས་
 བྱགས་པ་འདྲ། །སྟོབས་བཞི་ཆང་བ་འདི་གལ་རེ་ཆེ། །འདོད་ཡོན་ལ་སྒྲིན་དུ་མ་བལྟས་
 བ། །ལན་ལྷའི་ཆུ་བཞིན་རོམས་པ་མེད། །ཅི་བྱེད་ལྷོ་གོས་གྱི་ཁོལ་པོར་འགོ་ཆོག་ཤེས་
 བྱེད་པ་འདི་གལ་རེ་ཆེ། །འཁོར་བ་སྟུག་བསྐྱལ་དུ་མ་ཤེས་ན། །སྟོ་ཆོད་གྱི་དད་པ་
 (ཡེན)སྟེས་གྱུར་གྱང་། །ཤ་བ་དོས་གྱིས་བཟུང་བ་འདྲ། །ཞེན་པ་བསྐྱོག་པ་འདི་གལ་
 རེ་ཆེ། །སྤྲུལ་གྱི་བྱང་རྩལ་སྒྲུབ་པ་ལ། །འཛིག་རྟེན་གྱི་བྱ་བ་སྟོས་བཏང་ནས། །སྤང་
 པོའི་འགོས་དང་པི་ལང་གི་རྒྱད། །མིག་རྒྱུད་སྤང་བ་འདི་གལ་རེ་ཆེ། །ལུས་ངག་ཡིད་
 གསུམ་གྱི་རྟ་པོ་ལ། །མི་རྟག་གི་ལྷ་གི་སྤྲུལ་པ་བསྐྱལ་ན། །དགོ་སྦྱོར་ལེ་ལོའི་རྒྱལ་པས་
 འཁྱེར། །བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་པ་འདི་གལ་རེ་ཆེ། །བརྒྱ་མ་ལན་ཅིག་གི་དལ་འབྱོར་
 འདི། །དོན་མེད་ཡེངས་མ་ལམ་ལ་ཟད། །འཆི་བདག་གི་གཤེད་མས་ཟིན་ཅ་ན། །སྤང་
 ཅིག་གྱུང་བསྟན་པའི་དབང་མི་འགོ། །འབྲུང་གསུམ་འདོན་པ་འདི་གལ་རེ་ཆེ། །གཡོ་
 རྒྱུ་ཐ་བ་ངན་པ་ལ། །དགོ་བའི་ལོ་རྟག་མི་སྒྲིན་པས། །རང་སེམས་དཔང་པོར་བཅུགས་
 བས་སྟ། །དང་པོར་སྟོང་བ་འདི་གལ་རེ་ཆེ། །དད་ཤེས་རབ་གཉིས་དང་མི་ལྷན་པར། །

ཟབ་མོ་ལ་མཐོ་སྟེགས་བྱེད་པ་དེ། རྟོག་པོ་ལ་བྱུང་ཞོན་པ་འདྲ། རྟུང་དང་འཚམས་
 པ་འདི་གལ་རེ་ཆེ། རྟོན་མོངས་ལ་དགྲར་བལྟ་མི་ལུས་པར། གསང་སྟགས་ཀྱི་ཐབས་
 ལམ་སྒྲོམ་པ་དེ། རད་པ་འདྲེ་ལ་བཅོལ་བར་འདྲ། ལག་ལེན་མ་འཕྱུགས་པ་འདི་གལ་
 རེ་ཆེ། གཞན་པར་ཀྱི་སྟོང་དང་བུལ་བ་ལ། སྟོན་འཕྱུག་གི་སྟེང་པ་མི་སྟེ་ཞིང་། ཐེག་
 ཆེན་གྱི་ཆོས་ལ་མི་དབང་བས། བྱམས་པ་དང་སྟོང་རྩེ་འདི་གལ་རེ་ཆེ། ར་རྒྱལ་དང་
 དུག་དོག་མ་སྤངས་ན། བཅས་སེམས་ཀྱི་གཞན་དོན་བྱས་གྱུར་གྱང་། གཅན་གཟན་
 སྟུག་སྟུ་སྟོང་དང་མཚུངས། རག་འ་བ་བཏང་སྟོམས་འདི་གལ་རེ་(༡༧)ཆེ། ཆོད་
 མེད་བཞི་པོ་འདི་སྟོ་སྤངས་ན། བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་ཀྱི་ཐུགས་ལ་འབྱུང་། ར་དྲུང་
 བྱམས་པའི་མང་དོ་འདི། བརྟན་པོར་འཕྱུགས་པ་འདི་གལ་རེ་ཆེ། ར་དོས་འཛིན་གྱི་
 འཆིང་བས་བཅིངས་པ་ལ། ཆོགས་གཉིས་ཀྱི་ས་ཆོད་མི་འབྱུང་བས། སྤང་ལ་ཞེན་པ་
 མེད་པའི་ཆོས། སྟུ་མ་ལྟ་བུ་འདི་གལ་རེ་ཆེ། གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་ཞིག་མ་རྟོགས་
 བ། ཐམས་ཅད་འབྲུལ་པའི་གོ་ར་ཡིན། རྟོན་འབྲེལ་དབུ་མར་གོ་བའི་ཆོས། ཡང་
 དག་ལྟ་བུ་འདི་གལ་རེ་ཆེ། རྟོགས་པ་རྟུང་ལ་མ་སྟེས་ན། ཆོག་ཅམ་དེ་བྱང་ན་ཉར་
 ཡོད་ཡིན། རྟོགས་པ་ཆོགས་གཉིས་རྟེན་ལས་སྟེ། བསོད་ནམས་གསོགས་པ་འདི་
 གལ་རེ་ཆེ། ཆོག་རིགས་པའི་གནས་ལ་མ་སྟོངས་གྱང་། རྟོན་བག་ཆགས་བརྟན་པོ་མ་
 བཞག་ན། སེམས་བར་དོའི་སྤང་བ་ཤར་བའི་ཆོ། རང་དབང་དུ་མི་འཕྱུག་ལས་ཀྱིས་
 འཁྲིད། ཆོག་དོན་འཇལ་བ་འདི་གལ་རེ་ཆེ། མི་རྟག་སྟོག་ལ་རྟག་འཛིན་ཞེན་ཡུལ་
 ཀྱི། ཆོ་འདིའི་འདུ་ཤེས་ཅི་ལྟར་ཞེན་པ་ལ། བྱི་ནང་མི་རྟག་དབེ་རྒྱལ་སྟོ་ཆོགས་ཀྱིས། ར་
 འཆི་བའི་འདུ་ཤེས་བྱང་བ་སྟོང་བར་འབྱུར། ར་པོར་བའི་སྟུག་བསྟུལ་མནག་པར་མི་
 ལུས་གྱང་། ཡིད་འབྱུང་སྟོ་བའི་སེམས་དང་མི་ལྟན་པ། རང་སེམས་འདོད་ཡོན་རོ་ལ་
 ཆགས་པ་ཡིན། རྟོན་དམིགས་ཉམས་སུ་བྱུང་ན་སྟོང་བར་འབྱུར། རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་

འབྲུང་རྒྱ་ཡི་འབྲུང་དང་འབྲ། །རྒྱ་འབྲས་མི་བསྐྱུ་རིགས་པ་བཞི་དང་ལྷན། །དེ་ཡི་རང་
བཞིན་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་སྟོང་། །བྱུང་པས་གསུང་སྤྱིར་དེ་ལ་རེས་ཤེས་བསྐྱེད། །ལུས་
སེམས་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཆོར་བ་ཇི་སྟོང་པ། །བདག་ཏུ་འཛིན་པ་དུག་གི་རྩ་བ་སྟེ། །བདེ་
འདོད་རྩ་བ་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་བློང་། །སྟོང་པའི་སྤྱན་གྱིས་བཅས་ལ་བདེ་བ་མེད། །
སེམས་ཉིད་རྩ་བ་མ་བཅད་པའི། །སྤྱི་རོལ་ཡུལ་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ། །རི་དྲགས་སྒྲིག་
རྒྱ་སྟོག་པ་འབྲ། །བདེ་བ་ནམ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །བན་བུན་མང་པོ་ལོག་ལྷའི་རྒྱ། །དེར་
གཏད་པ་ཡི་བསམ་པ་ཡིས། །དེ་ཉིད་རེ་ཞིག་བསྐྱབ་པར་བྱ། །གཞན་དུ་གཉིས་ཀར་མི་
འབྲུར་གསུང་། །ཞེས་སོ། །

༥ ། བྱ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེའི་ཞལ་ནས། །གཉིས་མེད་གསུང་བའི་ཉིན་བྱེད་རྒྱབ་ཁྱུར་
ཅིང་། །བསྟན་འཛིན་སྟེས་བུའི་བུན་མཚམས་འོད་དང་བྲལ། །ནག་པོའི་བློགས་ཁྱུར་
སྟོག་སྟོང་འབྲུང་པའི་བྱ། །ལྟ་བུ་སྣ་ཚོགས་བཟུང་སྟེ་རང་དགར་སྟོང་། །ཆོས་མིན་སྟོང་
པའི་བློགས་ནི་སྟོབས་ལྷན་ཞིང་། །དམ་པའི་ལས་ལ་སྟོང་ནམས་ཉམས་དུས་འདིར། །
བདག་ལྟ་བུ་ཡིས་རྩོམ་པས་ཅི་ཞིག་བྱ། །དབེན་པར་བག་ཡོད་བྱས་ན་མི་ལེགས་སམ། །
ཀྱེ་མ་ཁོ་བོ་སྟོན་གྱི་བསོད་ནམས་དམན། །ཆོས་རྒྱབ་ལོག་སྟོང་དར་བ་བོད་གྱི་ཡུལ། །
སྟུན་པོ་བཀྱར་ཞིང་མཁས་ནམས་རྩ་ལྟར་འདོར། །ཆོས་ལྷན་བརྟན་པ་གངས་རིའི་ཁྲོད་
འདིར་སྟེས། །དམ་པའི་རྩལ་བཟུང་རྩལ་འཚོས་མཁན་པོ་སྟེ། །སྟན་པར་སྐྱས་ན་མི་
ཆོས་ཁ་བསགས་ཅན། །རང་རྩྭགས་བཟུང་ན་གྱོང་པོ་གིང་ལག་ཅན། །ཀྱུན་དང་བསྟུན་
ན་ཅོལ་རྩང་སྟོ་སྣ་(༥༠ན)མང་། །བདག་གིས་སྟོང་ལམ་རི་ལྟར་བྱས་ཁྱུར་ཀྱང་། །རན་
པའི་སྟོང་མ་བཏགས་པ་མ་བྱུང་ཞིང་། །བམས་ཅད་དགའ་བའི་སྟོང་པ་མ་ཤེས་པས། །
གཅིག་ཤུར་དབེན་པར་གནས་ན་མི་ལེགས་སམ། །བདག་གིས་ཆོས་མིན་སྐྱས་ན་ཆོས་
དང་འགལ། །ཆོས་བཞིན་སྐྱས་ན་བོད་ནམས་དབྱ་རུ་ལྷང་། །ཅི་ཡང་མ་སྐྱས་ཀྱང་གྱིས་

སྒྲུབ་ཞེས་བརྟན། །ཀྱེ་མ་དཀོན་པད་ག་གིས་ཇི་ལྟར་བྱ། །འཆད་ཉན་བསྟན་པ་འཛིན་
 ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་། །ངེས་འབྱུང་ནམ་དག་ཁྱིམ་ས་ལ་བརྟེན་བཅས་ནས། །ཉན་པོ་
 གཟུར་གནས་སྒོ་ལྟན་དོན་གཉིས་ལ། །མཁས་པས་སྡེ་སྡོད་འཆད་ལ་དགོངས་པ་ཡིན། །
 ཆོ་འདི་རྟེན་གྲགས་འདོད་པས་འཁོར་བསྐྱུས་ཏེ། །མ་དད་མི་འདོད་བཞིན་དུ་ཆོས་འཆད་
 ཅིང་། །ཉམས་ལེན་མི་བྱེད་ཆགས་སྣང་སྒྲེ་བའི་རྒྱ། །འཆད་ཉན་འདི་ཡང་འཁོར་བའི་
 ཞགས་པ་ཡིན། །ཚུད་པས་བསྟན་པ་འཛིན་པར་གསུངས་པ་ཡང་། །རང་གཞན་གྲུབ་
 མཐའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱན་ཤེས་ནས། །པ་རོལ་ཡང་དག་ལམ་ལ་ཞུགས་པའི་བྱིར། །ལྟ་
 རན་རིགས་པས་བསྐྱོག་ལ་དགོངས་པ་ཡིན། །རང་ཉིད་གྲགས་འདོད་པ་རོལ་དམའ་
 དབབ་འདོད། །གཡོ་སྒྲུའི་སྡོད་པ་ཆོག་རྩལ་རན་སེམས་ཅན། །རག་འབྲུལ་སྒྲ་ཆོགས་
 སྒྲ་ཞིང་གཞན་རྒྱུད་སྟེག་ །དེ་ལྟའི་ཚུད་པ་འདི་ཡང་དཔུལ་བའི་རྒྱ། །གཞན་དོན་ཆོས་ཀྱི་
 གཙོ་བོར་གསུངས་པ་ཡང་། །གདུལ་བྱའི་བསམ་པ་ཁམས་དང་བག་ལ་ཉལ། །ཆོགས་
 དང་སྡོན་དང་བྱི་མའི་མཐའ་ཤེས་ཤིང་། །རང་དོན་མ་ཆགས་གདུལ་བྱ་འདུལ་ལ་
 དགོངས། །རང་ཉིད་རྟེན་གྲགས་བདེ་བསྟོད་དོན་གཉིས་བས། །མཛོན་ཤེས་མེད་པར་
 གཞན་དོན་བྱེད་པ་ནི། །གཤོག་པ་མེད་པར་མཁའ་ལ་འཕུར་བ་བཞིན། །གཞན་དོན་
 མི་འགྲུབ་རང་དོན་ཉམས་པའི་རྒྱ། །འདས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱན་གྱིས་མ་བྱུལ་ཞིང་། །
 ད་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཀྱན་གྱིས་མ་བྱུལ་ལ། །སྤང་ན་ཁོང་སྒོ་བསྟོད་ན་དེགས་པ་སྒྲེ། །
 མཐོ་ལ་ཐུག་དོག་མཉམ་ལ་འགན་སེམས་ཅན། །དམའ་ལ་ང་རྒྱལ་རྩལ་པའི་སེམས་
 འཆང་བ། །བྱིས་པའི་སྒྲེ་བོ་འདི་ཡང་བདག་གིས་ནི། །ད་ལྟ་འདུལ་བར་མི་རུས་རང་
 རྒྱུད་བྱུལ། །སྤར་བསགས་བསོད་ནམས་བརྒྱལ་ས་གྲུབ་པའི་ལུས། །སྤྲུག་བསྐྱུལ་རྒྱ་
 མཚོ་ཆེ་ལས་སྒྲོལ་(༥༠བ)པའི་གྲུ། །དལ་འབྱོར་རྟེན་འདི་ཤིན་ཏུ་རྟེན་དཀའ་བས། །
 དོན་མེད་རྒྱུད་ཐོས་མ་བྱེད་རིན་ཆེན་གྲུབ། །གསོད་སར་བྱིད་པའི་དུད་འགྲོ་ཇི་བཞིན་

དུ། རྒྱུད་ཅིག་རེ་རེ་བཞིན་ཡང་འཆི་ལ་ཉེ། །རེས་པར་འཆི་བ་སོམས་དང་རིན་ཆེན་
 གྲུབ། །དེང་བྱ་སང་བྱའི་བསམ་པ་མ་རྫོགས་པར། །གཤིན་རྗེ་འཛིགས་རུང་ཉམས་
 ངས་མདུན་ནས་བསྟ། །མལ་གྱི་མཐའ་མར་དབུགས་སྟུང་སྟོག་ཆད་ཆེ། །ཆོས་ལ་
 གཞན་གྱིས་མི་ཡན་རིན་ཆེན་གྲུབ། །ཆེ་འདིར་མཇའ་དང་མི་མཇའི་དོན་གྱི་བྱིར། །
 ཆགས་སྐར་ལོངས་སྟོང་གསོག་ཅིང་འཁོར་བསྐྱས་ཀྱང་། །འཁོར་དང་ལོངས་སྟོང་རྗེས་
 སུ་མི་འབྲང་བར། །ལས་འབྲས་སྟག་བསྟུལ་རང་ཉིད་གཅིག་ལུས་མྱོང་། །ཆོངས་དང་
 བརྒྱ་བྱིན་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བ་ལ། །འཁོར་བའི་བདེ་འབྲས་ཐོབ་ཀྱང་མི་བརྟན་ཞིང་། །
 ཤི་ནས་ངན་འགོ་མི་སྒྱེ་གཏོལ་མེད་ཀྱི། །འཁོར་བས་ཡིད་འབྱུང་བྱོས་ཤིག་རིན་ཆེན་
 གྲུབ། །ཅིས་གསུངས།

༥ ། གཡག་སྒེ་བཅ་ཆེན་གྱི་ཞལ་ནས། གལ་ཏེ་སྟག་བསྟུལ་ཆེན་པོས་འོན་གྱར་
 ཀྱང་། །མཐའ་ཡས་སེམས་ཅན་སྟག་བསྟུལ་རི་སྟེང་པ། །དེ་སྟེང་སྟག་བསྟུལ་བདག་ལ་
 སྟོན་གྱར་ནས། །འགོ་རྣམས་བདེ་བའི་དཔལ་ལ་སྟོང་གྱར་ཅིག །ཐམས་ཅད་ལྟ་ཡིན་
 དངོས་གྲུབ་འདྲེ་ལ་ཞུས། །ཐམས་ཅད་བཤེས་ཡིན་སྟེལ་མ་དགལ་འཆོལ། །ཉམས་སུ་
 ཞེ་ལོན་ཐོག་འགེལ་གྱིས་ལ་ལྟོས། །མི་ཐོད་སྟམ་ན་དེ་ལ་ཐོག་རྗེས་ཐོང་། །ཞེན་ལོག་
 བསྟེན་ན་གཏེར་དང་ཐུང་། །རི་བཞིན་རྟོགས་ན་དེར་འཛིན་འཛིག །རེ་དོགས་ཟད་ན་
 དགོས་འདོད་འགྲུབ། །རྟོན་ངན་རྣམ་པ་ཅི་ཤར་ཡང་། །མྱ་ངན་བྱས་ལ་དགོས་མེད་
 བྱིར། །གནས་ལུགས་རི་བཞིན་རྟོགས་པ་ཡི། །སེམས་ལ་མྱ་ངན་མི་འབྱུང་ངོ་། །ལུས་
 སྟོག་ལོངས་སྟོང་གཅིས་པར་མི་འཛིན་པས། །ན་རྒྱ་གི་སྟོང་ལྟས་ངན་གཡང་དུ་ཞུགས། །
 གང་ཤར་དེ་ཁར་འཛིག་པའི་ཐོག་འགེལ་ཅན། །འདི་ཡང་བརྟུལ་ཞུགས་ཅན་གྱི་ཆེ་སྟུབ་
 ལགས། །ལས་བྱ་བ་མང་པོ་བཞག་པས་བློན། །ད་བྱར་མེད་རང་ནས་ཐམས་ཅད་
 འགྲུབ། །ཁོང་གཞན་རྣམས་རི་སྟེང་བེར་ཡང་སྟུ། །དོན་རང་ལ་ཡོད་པས་བདེ་ཞིང་

སྒྱིད། །ཐུར་གྲང་དོར་མང་པོས་ངལ་ཞིང་དུབ། །ད་གྲང་དོར་མེད་པས་ངལ་དུབ་སོས།
 །ཁོང་གཞན་རྣམས་ཇི་སྐད་ཟེར་ཡང་སྒྲ། །དོན་རང་ལ་ཡོད་པས་བདེ་ཞིང་སྒྱིད། །ཐུར་
 བརྒྱན་(༥)ན་གྱིས་མགོ་སྐོར་རེ་དོགས་མང་། །ད་བརྒྱན་ཐུགས་སྤྲེགས་པས་རེ་དོགས་
 ཟད། །ཁོང་གཞན་རྣམས་ཇི་སྐད་ཟེར་ཡང་སྒྲ། །དོན་རང་ལ་ཡོད་པས་བདེ་ཞིང་སྒྱིད། །
 བཅེ་ཡུལ་དུ་ལའོར་བའི་སེམས་ཅན་བཟང་། །ཁྱིམས་གཙོད་དུ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྲུང་
 བཟང་། །དེ་བསྐྱལ་དུ་རྟོག་དཔྱོད་ཟབ་མོ་བཟང་། །ཞི་གནས་སུ་གང་གར་ཅི་གཅིག་
 བཟང་། །འོགས་འདོན་དུ་རྩ་ལ་སྒྱུར་སྒྲ་ཚོགས་བཟང་། །གེགས་སེལ་དུ་རྩ་བ་གཙོད་པ་
 བཟང་། །ཚོད་འཛིན་དུ་རྒྱན་དང་སྒྲོད་པ་བཟང་། །ཟང་ཟིང་མང་ལུན་མདོས་གྱིད་གྱིལ་
 ལའོར་བཞིན། །ལོ་འདོད་བྱ་བས་མི་ཆེ་འདས་ན་ཡང་། །རང་གི་སེམས་ལ་པན་པ་ཅི་
 ཞིག་བྱུང་། །རང་གི་རང་གིས་སེམས་ལ་གྲོས་ཐོབ་དང་། །སྡེ་སྡོད་དོན་ལ་མཁས་པའི་
 ར་རྒྱལ་ཅན། །སྒྲང་དོར་གནས་ལ་ལོང་བའི་བརྒྱལ་ཞུགས་འཛིན། །རྒྱལ་འདི་མཁས་
 པའི་བྱ་བ་ཡིན་ནམ་ལྟོས། །རང་གིས་རང་གི་སེམས་ལ་གྲོས་ཐོབ་དང་། །ལྷར་སྒྲུང་དགེ་
 བ་གཅིག་ཕྱིར་མི་དགའི་ལས། །བརྒྱ་ཕྱག་དུ་མ་སྒྲུབ་པའི་རྣོ་མ་པ་ཅན། །ངལ་བ་དོན་
 མེད་གྱུར་ཆེ་མི་འགྱོད་དམ། །རང་གིས་རང་གི་སེམས་ལ་གྲོས་ཐོབ་དང་། །རྒྱལ་གནས་
 ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་པའི་བྱ་བ་ཡིས། །སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་འཛིན་པར་འདོད་ན་ཡང་། །
 རང་སེམས་ཅུང་ཟད་མ་བྱུལ་འདིས་པན་ནམ། །རང་གིས་རང་གི་སེམས་ལ་གྲོས་ཐོབ་
 དང་། །དལ་འབྱོར་རྟེན་དཀའ་ཤིན་ཏུ་མི་བརྟན་ཞིང་། །རང་རྒྱུད་མ་དུལ་དུས་འདས་
 ཤེས་བཞིན་དུ། །དེ་ནི་བྱ་བྱོད་དལ་བར་སྡོད་ཁོམ་མམ། །རང་གིས་རང་གི་སེམས་ལ་
 གྲོས་ཐོབ་དང་། །ཐོག་མེད་དུས་ནས་སྤྱིང་པོ་མེད་པ་ལས། །གངས་མེད་སྤྱད་ཅིང་
 བསྒྲུབས་པས་ངལ་བར་ཟད། །ད་དུང་ཟང་ཟིང་ལས་ཕྱིར་བྱོད་བརྩོན་ནམ། །རང་གིས་
 རང་གི་སེམས་ལ་གྲོས་ཐོབ་དང་། །ཁྱི་ལམ་དུས་ན་རྒྱལ་སྤྱིད་ཐོབ་པ་བཞིན། །ཆེ་འདི་

ལུན་ཆོག་ལ་ལུང་པའི་ཟང་ཟང་ཡིན། བྱི་མར་གང་བྱེད་རང་ལ་དབང་འདུག་གམ། །
 རང་གིས་རང་གིས་སེམས་ལ་གྲོས་ཐོབ་དང་། ཏཱ་ལྷ་ཉིད་དུ་འཆི་བའི་དབང་བྱས་
 བས། རང་གི་རྒྱུད་ལ་ལེགས་པར་སེམས་མཛོད་དང་། བློ་ཏུ་ཁེལ་བའི་ཉམས་ལེན་
 གཅིག་འདུག་གམ། རང་གིས་རང་གི་སེམས་ལ་གྲོས་ཐོབ་དང་། ཏཱ་ལྷ་ཉིད་འཕྲོ་
 བས་འབྲས་བུ་མ་གྲུབ་ན། འཆི་བདག་དག་བོས་(༡༧)འཛོམས་འདི་སྒྲི་གཡའ་
 ཞིང་། ཤི་ནས་གར་སྒྲི་ཆ་མེད་ཉམ་ང་མེད། རང་གིས་རང་གི་སེམས་ལ་གྲོས་ཐོབ་
 དང་། མཐོ་རིས་གནས་ནའང་སྤྲུག་བསྐྱེད་མང་ལྷན་པས། སྤྲིད་ན་བདེ་བའི་གོ་སྐབས་
 ཡོད་མ་ཡིན། འཁོར་བའི་རྩ་བ་བཅད་ན་མི་འབད་དམ། གོ་ཡུལ་ཁ་ལྷ་མཁའ་ལྷར་
 མཐའ་ཡས་ཀྱང་། རྒྱུན་དང་ཕྱད་ཆོ་མིག་ཏུ་རྒྱལ་ཞུགས་འདྲ། བདག་གཞན་མགོ་
 འཁོར་བསྐྱེད་པར་མ་གྱུར་ཏམ། རང་གིས་རང་གི་སེམས་ལ་གྲོས་ཐོབ་དང་། ཏཱ་
 མེད་དཔེ་པའི་གནས་སུ་ཆགས་མེད་རྒྱ། གསོག་འཛོག་མེད་པའི་འཆོ་བ་གཙང་
 མ་སྒྲིང་། གཞོད་སེམས་སྤངས་ཏེ་བྱ་བ་ཏུང་བར་གནས། ཏཱ་ལྷ་ཉིད་སྒྲིང་ཆུལ་འདི་
 ཡིས་བདག་ཡིད་འཕྲོག་ རྒྱུན་རམ་དག་བོའི་ཆོག་པའི་ཕྱད་པ་ན། ལམ་འཁྱེར་
 གཉིན་བོའི་མཆོན་གྱིས་མ་ཐེབས་ན། ཏཱ་ལྷ་ཉིད་ཕྱོད་པའི་འཕྲུང་ལས་མི་ཐར་བས། །
 སྤྲུག་བསྐྱེད་ལམ་དུ་འཁྱེར་བ་མན་ངག་ཡིན། རྒྱུན་དང་བཀུར་སྤྲི་འདི་ལ་མངོན་དགའ་
 བས། ཞེན་མེད་ཐར་པའི་སྐམ་སར་བཞོད་པར་དགའ། ཆོ་འདིའི་བསོད་ནམས་བདེ་
 ཉེར་ལྷར་སྤྲུང་ཡང་། སྤྲུག་བསྐྱེད་ཉིད་ཡིན་ངེས་འབྱུང་འགྲུབ་པའི་རྒྱ། སྤྲིང་བུའི་སྒྲི་
 ལ་ཞེན་པའི་ཏཱ་ལྷ་ཉིད་དང་། གལ་གྱི་ཟས་ལ་རྒྱག་པའི་མ་སྒྲིས་དང་། མར་མེའི་འོད་
 ལ་མཆོངས་པའི་བྱེ་མ་ལེབ། འཕྲོད་པ་སྒྲིས་ཆོ་ཐལ་ཐེན་བཅོས་སུ་མེད། ཏཱ་ལྷ་བདག་
 ལ་རང་དབང་ཡོད་བཞིན་དུ། ཞི་བདེ་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་ལ་མི་འབད་བར། ཆོ་འདིའི་
 ཆོ་ཐབས་འབའ་ཞིག་དོན་གཉེར་བ། ཏཱ་ལྷ་ཉིད་སྤྲིང་སུ་ཡིས་མ་རུང་བུས། སེམས་

ཉིད་འོད་གསལ་ཉོགས་པའི་རྟ་བདུན་ཅན། །ཡོག་ལཱ་འི་སྒྲིམ་བུལ་ནང་ནས་མ་གཤར་
 བ། །སྒྲིམ་པའི་སྐར་ཚོགས་མང་ཡང་གསལ་མི་རུས། །སྒྲིམ་འདོགས་ནང་དུ་ཚོད་ཅིག་
 རང་ལ་སྒྲན། །འདོད་ཡོན་མེད་པུང་འབར་བའི་དབུས་གནས་ཀྱང་། །རང་རྒྱད་བུད་
 ཤིང་སྒྲིག་པ་ཉིད་ཡིན་གྱི། །གཏན་གྱི་བདེ་བ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མ་ཡིན། །མེད་པུང་ནང་དུ་
 མ་འཚང་རང་ལ་སྒྲན། །ཆོ་འདིར་ལྷུང་ན་བདུད་གྱིས་འབྱེར་བྱིན་པས། །དགོས་མེད་
 བསྟེན་དང་དགོས་འདོད་ཐམས་ཅད་འགྲུབ། །ཟང་ཟིང་འབྱོར་ལ་འགྲམ་རྩུ་ལྷང་གྱུར་
 བ། །ཆོ་འདིར་བདོག་པས་དགོས་མེད་བསྟེན་འཚལ་ལོ། །ཐོབ་དཀའི་གདམས་ངག་
 ཟབ་མོ་མང་ཐོས་ཀྱང་། །(༡༩ན)མི་སྒྲུབ་དག་ལ་བསྐྱུལ་མ་འཚོལ་བ་ལས། །བསྐྱུལ་མ་
 རང་གིས་བྱས་ན་མི་འཐད་དམ། །གཞན་གྱིས་རྩི་ལྷུང་བསྐྱུལ་ཡང་མཐའ་མེད་ནི། །
 རང་གིས་རང་ཉིད་བསྐྱུལ་བ་ཉིད་ལ་ཐུག། །རང་ལ་འདུན་པ་ནང་ནས་མ་སྒྲིམ་ན། །
 གཞན་གྱིས་བསྐྱུལ་ཡང་དེ་ལ་ཅི་ཞིག་ཡན། །བཀའ་དང་བསྟེན་བཅོས་རྩི་སྟོད་གསུངས་
 ན་ཡང་། །དད་བརྩོན་མེད་པ་རྣམས་ལ་དེ་ཡིས་ཅི། །འོན་ཀྱང་སྐལ་བཟང་རྣམས་ལ་
 བསྐྱུལ་བའི་ཚིག་ །དོན་ཆེན་འགྱུར་བ་རྟེན་འབྲེལ་མཐུ་ལས་ཡིན། །ཁོ་བོས་བྲུ་མའི་དྲིན་
 ལས་འདི་ལྷུང་གོ། །ཁྱེད་ཀྱང་ཚོས་བཞིན་ཁྱེད་ན་འདི་ལྷུང་མཛོད། །འཆི་བ་ནམ་འོང་
 སོམས་དང་མི་རྟག་ངང་གིས་སྒྲི། །ཤི་ནས་གར་སྒྲི་སོམས་དང་བྱི་མའི་མདུན་མ་དུབ། །
 འཁོར་བའི་སྐྱག་བསྐྱུལ་སོམས་དང་སྒྲི་བ་ངང་གིས་སྒྲི། །ཐར་པའི་ཕན་ཡོན་སོམས་དང་
 སྒྲི་བ་ངང་གིས་འཕེལ། །འགྲོ་ཀུན་པ་མར་བསྒྲོམས་དང་སྟིང་རྩེའི་གདུང་ཤུགས་སྒྲི། །
 ཉེ་རིང་ཆགས་སྤང་སྒྲོངས་དང་གང་དུ་གནས་ཀྱང་བདེ། །རྒྱལ་ཕྱག་དོག་སྒྲུངས་དང་
 སུ་དང་འགྲོགས་ཀྱང་སྒྲིད། །རང་རྒྱད་སྤང་ལ་ཐེག་དང་བཟང་རན་བྱེ་བྲག་ཤེས། །
 གཉིན་པོ་རྒྱུན་དང་སྒྲོད་དང་ཉམས་ལེན་རྩི་རུས་ཐུག། །བདག་འཛིན་ནང་ནས་ཤིག་དང་
 འཁོར་བའི་རྩ་བ་འབྱུལ། །འདོད་རྩུང་ཕྱགས་སུ་རྩུག་དང་བྱ་བ་ངང་གིས་ཉུང་། །ཆོག་

གཤམ་མོར་ཁུ་བཟུང་དང་མི་བཟང་གཏེར་ལ་སྦྱོད། །གཞན་དོན་ཁུར་དུ་ལོང་དང་རང་དོན་
 མཆོག་ཏུ་འགྱུར། །རྟག་ཏུ་དམའ་ས་བུངས་དང་ཀུན་གྱིས་བཀྱར་བར་འགྱུར། །སྒྲིཆེན་
 སྒོན་ལས་ཐོབ་དང་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ཡིན། །དམ་བཅའི་སྲང་ནས་ཐོན་དང་ཆོས་སྦྱོད་
 རང་གིས་འཇུག། །མི་པོ་དེ་ཐོག་རྩ་ས་ཐོངས་དང་སྦྱོད་པའི་བོགས་འདོན་ཡིན། །ཆེ་
 འདིའི་ལུ་བཞི་བཞེད་དང་སྒྲུབ་པ་མཐར་ཕྱིན་འགྱུར། །ལུས་ལ་གཅེས་འཛིན་སྦྱོངས་དང་
 སྒྲུག་བསྐྱེད་རང་གི་ཏུང་། །ཉེ་དུའི་སྒྲོས་ཞེན་སྦྱོངས་ལ་བྱབ་པའི་སྦྱིང་རྩེ་སྒྲོམས། །བདེ་
 བ་ཆེན་པོ་འདོད་ན་སྒྲུག་བསྐྱེད་དང་དུ་ལོང་། །རྟོགས་པ་འགྱུར་མེད་འདོད་ན་ཆུ་བོའི་
 རྒྱུན་བཞིན་སྦྱོང་། །ཐེ་ཆོས་བཅད་འདོད་ཡོན་ན་དེ་ཉིད་ལ་དྲིས་ཤིག །རེ་དོགས་རྟེན་
 དང་སྦོལ་དང་དེ་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཡིན། །གང་ཡིན་ཡིན་དུ་ཆུག་དང་དགག་(༡༢བ)སྒྲུབ་
 ཏུ་ལ་ཅམ་མེད། །རི་སྐད་སྒྲས་བཞིན་མིན་ཡང་ཐ་སྙད་དེ་ལྟར་བྱས། །གཞན་ལུགས་
 སྒྲོམ་དུ་མེད་མོད་ཉམས་ལེན་དེ་ལྟར་ཡིན། །ལས་བྲེལ་བ་མང་པོ་ར་ལའང་ཡོད། །སྒོ་
 ལྷ་ཐག་སྒྲུང་བ་དམ་པའི་ལུགས། །སྒོ་རེ་དོགས་མང་པོ་རས་ཀྱང་གཤམ། །ལུགས་ན་མེད་
 སྦྱོང་བ་དམ་པའི་ལུགས། །དགྲ་ཕྱི་དགྲ་བརྟུལ་གྱིས་ལང་བ་མེད། །ནང་རང་སེམས་
 འདུལ་བ་དམ་པའི་ལུགས། །རང་རྒྱལ་འདོད་བྱུང་ན་དམན་པའི་སྒོ། །ལམ་རང་གིས་
 ལེན་པ་དམ་པའི་ལུགས། །རང་གི་རྩེས་འབྲང་གྲས་པའི་འཁོར་རྣམས་ལ། །ཆར་བཅད་
 རྩེས་བཟུང་ཆོས་དང་མཐུན་པར་མཛོད། །ཉ་ཅང་དྲག་ན་ལས་ཀྱི་སྦྱིབ་པར་འགྱུར། །
 སྦྱིང་རྩེ་སྦྱོང་བ་སྦྱེས་བུ་དམ་པའི་ལུགས། །མི་རྟག་རྒྱུད་ལ་མ་སྦྱེས་ན། །ཆེ་འདི་བྱ་བས་
 དུས་འདའ་ཞིང་། །ལོང་ཡོད་རང་ལ་མི་ཆེ་བཟང་། །འཆི་བ་སེམས་པ་མན་ངག་ཡིན། །
 ལས་བྱ་བ་མེད་ན་ཟེན་པ་ཡིན། །གང་འགོ་ས་མེད་ན་སྦྱིབ་པ་ཡིན། །ཆོས་རྟེན་འབྲེལ་
 གཤམ་ན་མཁས་པ་ཡིན། །གནད་རང་སེམས་རྟོགས་ན་བབ་པ་ཡིན། །ལ་དོན་གཉིས་
 གྲུབ་ན་ཆོད་པ་ཡིན། །དགྲ་དུག་ལྷ་བྱུལ་ན་དཔའ་བ་ཡིན། །དབང་ལུས་ངག་ཆེ་ཡང་

སེམས་ཀྱི་བྱ། །སེམས་ངོས་བཟུང་མེད་ཀྱང་ཀུན་གྱི་དཔོན། །དཔོན་རང་སེམས་
 དབང་དུ་འདུས་ལགས་ན། །དེ་དབང་སྤྱད་ཀུན་གྱི་དཔལ་པ་ཡིན། །མི་རས་ཀྱང་ཉམས་
 སུད་ལྟར་སྤངས། །བྱེད་རྗེས་འདུག་ཀུན་ཀྱང་དེ་ལྟར་མཛོད། །དཔོན་སྤྱོད་མ་མིན་པ་
 བསྟན་མ་མྱོང་། །ཆོས་ཐོག་ཆེན་མིན་པ་ལྟུ་མ་མྱོང་། །ཐུལ་ཆོས་ཐུལ་མིན་པ་འཇུག་མ་
 མྱོང་། །གཞུང་གདམས་པ་གཉིས་ལ་སློབ་གྲོས་སྤྱངས། །འདི་བསམས་ཀྱིན་མདུན་མ་
 ལེགས་ནས་གདལ། །ཞེས་པ་རྣམས་མཁས་གྲུབ་གཡག་སྟེ་པཎ་ཆེན་གྱི་གསུང་རོ། །
 བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རྣམ་པ་གཉིས་ལ་སོགས་པའི་ལུས་ནི་གཞན་དུ་རྒྱས་པར་བྲིས་པ་
 ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདིར་སྤྲུལ་པ། རོར་ལྷན་སྤྲུག་པོའི་བང་མཛོད་ན། །རྩལ་གྱི་གོ་
 རིམས་ངེས་པ་མེད། །སྤྱོད་ཆོག་ཅི་དགུ་ལྷག་པར་བཞག །ཐུལ་ཆེར་འབྱུལ་གཙོ་བོར་
 བྱས། །དེ་བཞིན་ལུང་གི་བང་མཛོད་འདིར། །དོན་གྱི་གོ་རིམས་ངེས་པ་མེད། །(༢༣ན)
 སྤྱོད་ཆོག་ཅི་དགུ་ལྷག་པར་བྲིས། །ཀུན་གྱི་གཅེས་པའི་ཐོག་མར་ནི། །བསྐྱབ་བྱ་རྣམ་
 གཡེང་སྤང་བ་དང་། །འདོད་ཆུང་ཆོག་ཤེས་གཙོ་བོར་བྱས། །རང་གི་གསུང་རབ་བལྟས་
 པ་ཡི། །གཅེས་པའི་དོན་རྣམས་བརྗེད་པ་ལས་པས། །བརྗེད་བྱང་ཅམ་དུ་འདི་བྲིས་
 གྱི། །གཞན་ལ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་མ་བཞོད། །འོན་ཀྱང་ཐར་འདོད་བྱང་བ་ལས། །ཕན་
 བྱེད་ལུང་གི་སྤྱང་ཅི་དག །མོངས་པའི་དུག་མེད་འདི་བྲིས་པས། །ལུས་ཅན་གསུང་
 རབ་སྤྱང་ཅི་ཡིས། །སློབ་གྲོས་ལུས་སྟོབས་རབ་རྒྱས་ཤིང་། །རྣམ་མཁྱེན་གོ་འཕང་མུར་
 ཐོབ་ཤོག །ཅེས་ལུང་གི་བང་མཛོད་འདི་བཙུན་པ་སློབ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས། །ལྷགས་
 བོ་སྤྱེད་ཡི་ལོ་མིང་གཞན་དག་པོའི་ལོ་ལ་སྐམ་དགོན་བདེ་ཆེན་གླིང་གི་གཙུག་ལག་
 །ཁང་དུ་བྲིས་པ་བསྟན་པ་དང་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་པ་རྒྱ་ཆེར་འབྱུང་བར་གྱུར་ཅིག །

༡༡༡། དཔལ་ལའོར་ལོ་སྒྲུབ་པའི་བསྐྱེད་རྫོགས་སྟན་བརྒྱད་
བདེ་ཆེན་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་བྱ་བ་བཅུགས་སོ། །

དཔལ་ལའོར་ལོ་སྒྲུབ་པའི་རྫོགས་(༡)བ་རིམ་རིམ་ལྟེ་གདམས་རག་གི་སྟན་བརྒྱད་
བདེ་ཆེན་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་བྱ་བ། སྤྱི་མ་དང་དཔལ་ཏེ་རུ་ཀ་དབྱེར་མ་མཆིས་པའི་ཞབས་ཀྱི་
བསྐྱེད་ལ་ཕྱག་འཆའ་ཞིང་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ། །བསྐྱེད་པས་བསྐྱེད་པའི་དགེ་ཆོགས་ཀྱིས།
ལེགས་ཆོགས་ཡར་ངོའི་སྒྲ་ལྟར་འཕེལ། །ཕུན་ཆོགས་དཔལ་གྱིས་མངོན་མཐོ་བ། །སྤྱི་
མའི་ཞབས་ལ་གྱུས་བརྟུང་དེ། །སྟན་བརྒྱད་གདམས་རག་གི་བར་བྱ། །རྩེ་རིན་པོ་ཆེ་ཙྰ་
ལ་བ་ཆེན་པོའི་བྱགས་ཀྱི་སྤྱུལ། །མཁས་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེའི་ཞལ་ནས་འདི་སྐད་གསུངས།
བསྐྱེད་རྫོགས་གཉིས་ཀྱི་བྱན་མོང་གི་སྒྲོན་འགྲོ་སྒྲིས་བྱ་གསུམ་གྱི་ལམ་རིམ་ལ་སྤྱོད་ལེགས་
བར་སྐྱུངས་པ་ཞིག་མེད་དུ་མི་རུང་། །བྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྒྲོན་འགྲོ་བྱིན་གི་དབར་
ཚུལ་བཞིན་ཐོབ་པ་དང་། །དམ་ཆོག་དང་སྒྲོམ་པ་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྐྱུང་བ་མེད་མི་རུང་
ཡིན། །སྤྱི་མའི་རྣལ་འབྱོར་དང་། །ཡིག་བརྒྱ་འདིའི་སྒྲོན་འགྲོར་ཅིས་ཀྱང་མཛད་ཀྱིན་
མེད། །སྤྱི་མ་རྣམས་ཀྱང་མི་མཛད་དེ་ཅིས་ཀྱང་དགོས་པ་ཡང་མིན། །དེའི་རྒྱ་མཚན་དམ་
ཆོག་དང་སྒྲོམ་པ་བསྐྱུང་བ་ཡོད་ན་དེ་རྣམས་ཞོར་ལ་འོང་སྟེ། །ཅ་ལྟར་དང་པོའི་སྒྲོར་
རྣམས་བསྐྱུང་བ་ལ། །སྤྱི་མ་ལྟ་བུ་པ་ནས་འབྱུང་བ་རྣམས་ལེགས་པར་བསྐྱུང་དགོས།
དེའི་རྒྱ་མཚན་དུས་དྲུག་ཏུ་སྤྱི་མའི་ཞབས་ལ་ཕྱག་འཆའ་ཞིང་། །མཐུལ་དང་བཅས་
བསྐྱེན་བཀྱར་བ་འདི་མོས་པ་ཚུན་ཆད་ཆག་ན་སྤྱི་མ་པོ་འོང་བས་བསྐྱུང་དགོས། །དེ་བྱུང་
ན་སྤྱི་མའི་རྣལ་འབྱོར་ཆར་། །གལ་ཏེ་དམ་ཆོག་ཉམས་ནས་བྱིར་འཆོས་ཚུལ་བཞིན་བྱེད་
པ་ཡོད་ན་ཡི་གེ་བརྒྱ་པ་ཆར་། །སྒྲོན་འགྲོ་གཏོར་མ་ཡོད་ན་འང་ལེགས། །མེད་ན་འང་ཆད་

པའི་ཉེས་པ་མེད། བྱེད་ན་འདི་ལྟར་བྱ་གསུང་། ལྷན་ཐབས་ན་ཡོད་པ་འདྲ་བ་ཞིག་
གསུང་། མཚོན་པ་དངོས་སུ་ཡོད་ན་འདིར་བྱིན་རྒྱབས་བྱ། མེད་ན་འབྲུལ་དུས་རང་
བྱ། དེ་ནས་མཛོན་ཏོགས་གྱི་ཡན་ལག །(༡༣)ཡིག་བརྒྱ་བསྐྱེད་པ་ལ། འདིར་ཡུམ་གྱི་
གྲག་དང་བོད་པ། ཡབ་ལ་རུས་པའི་རྒྱན་དུག་དང་། ཡུམ་ལ་བོད་སྐྱམ་ལྷས་བརྒྱན་པ་
བྱེད། གསང་བ་འདུས་པ་ལ་དེ་མི་རུང་། གཞན་འདྲ་བ་ཡིན་གསུངས་ནས། རྩོ་
རྩེ་སེམས་དཔའི་བསྐྱོམ་བསྐྱེད་ཀྱང་གནང་། བསྐྱེད་རིམ་ལ་སྒྲོན་དུ་ལེགས་པར་
བསྐྱབས་པ་མེད་ན། རྩོགས་རིམ་མཚན་ཉིད་པ་སྐྱེ་མི་སྤིད་པས། རྩོགས་རིམ་
གྱི་སྒྲོན་དུ་བསྐྱེད་རིམ་ལ་སྐྱོབ་པ་གལ་ཆེ་བྱ་བ་མང་དུ་གསུངས། དེའི་ཚས་རེས་བྱི་མ་
ལ་འདི་སྐད་གསུངས། ལྷ་ཉེ་རུ་ཀའི་སྒྲགས་དོན་སྒྲ་མ་དག་རྩ་གང་གི་སྐྱོམ་དེ་ལ་
བྱེད་དེ། དེ་ནི་མིན། ཨེ་ཨྱི་དང་། ལྷ་ཉེ་རུ་རྩོན་བཟོ་དང་། འདི་དང་གསུམ་པོ་དོན་
གཅིག་ཁྱད་མེད་པས། དེ་ན་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་དྲན་ནས་མཉམ་པར་
གཞག་པས་ཡིད་དག་པར་བྱེད། ལུས་དག་པ་ལ་གོང་དུ་མཉམ་པར་གཞག་པའི་ཡེ་
ཤེས་དེ་ཉིད་ཉེ་རུ་ཀར་གྱུར་པའི་མོས་པ་བྱས་ནས། ལྷ་ཉེ་རུ་ཀ་ཨ་ཉི་ཞེས་ར་རྒྱལ་འཛིན།
ཉེ་རུ་ཀ་རའོ་ཟེར་བ་ལ་གོ་ཉེ་གིས་མི་འོང་ཨ་ཉི་ཅེས་པ་དགོས་པ་ཡིན། དག་དག་པ་
ལ་སྒྲགས་ཚིག་དག་པར་བཏོན། ལྷེ་བར་དང་པོ་སྒྲགས་སྟེང་དཀར་པོ་ཚར་གཅིག །
དེའི་ནང་དུ་རྟིང་མ་རེས་གཡོན་བསྐྱོར་དུ་དམར་པོ་ཚར་གཅིག །དེའི་རྟིང་མ་རེས་འདིའི་
ནང་དུ་ནག་པོ་ཚར་གཅིག་བསམས། ལྷ་སྐྱོ་བ་ན་དཀར་པོ་ལས་སྐྱེ་ལའོར། དམར་པོ་
ལས་གསུང་ལའོར། ནག་པོ་ལས་བྱགས་ལའོར་གྱི་ལྷ་བོན་པ་དང་། སྤྱད་པ་ན་ཡང་།
དེ་ཉིད་ལ་ཐིམ་པ་སོགས་བྱ་གསུང་། དེའི་ཚས་རེས་བྱི་མ་ལ་འདི་སྐད་གསུངས། ལྷ་སྒྲོན་
པོ་ཡེ་ཤེས་ལྷའི་རང་བཞིན་ཅན་ཞེས་པ་རྣམ་པ་དེ་དང་དེ། ཡེ་ཤེས་དེ་དང་དེའི་ངོར་
མོས་པ་བྱེད། འོད་ཟེར་ཡང་ཡེ་ཤེས་ལྷའི་ངོ་བོ་རིགས་ལྷ་དེ་དང་དེའི་འོད་ཟེར་རང་རང་

ལ་སྒྲོ་བ་དོན་གྱིས་ཐོབ། ཚོགས་ཞིང་ལ་ཕྱག་འཆའ་བ་ན་ཐལ་མོ་སྒྱུར་ཏེ། ཞེས་བྲིས་
(༡བ)ཡོད་པ་ལྟར་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན།

ཐལ་མོ་སྒྱུར་བ། ལྷ་འབྲུག་པ། ཕྱག་རྒྱ་འཆིང་བ། རྟོར་བྲིལ་འཛིན་པ་སོགས་
ཐད་སོར་མ་བྱས་ན་ཕྱག་ལེན་འཆོལ་འགྲོ་བ་ཡིན། ཞེས་ཚོགས་ཞིང་རང་ལ་བསྟེན་
པ་ཡན་ཆད་བཤད་པ་དང་བཅས་པ་གསུང་། ཡང་དེའི་ཆོས་རིས་སྤྱི་མ་ལ་འདི་སྐད་
གསུངས། ལམ་རིམ་གཉིས་ཀྱིས་སྐྱེ་གི་བར་དོ་གསུམ་སྒྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། དེའི་དོན་ཡང་
ཐ་མལ་བའི་སྐྱེ་གི་བར་དོ་གསུམ་སྒྱུར་བ་ཡིན་པས། དེའི་དོན་ནི་ཐ་མལ་བའི་སྐྱེ་གི་
བར་དོ་མི་འགྱུར་བར། ལམ་བསྐོམས་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེ་གི་བར་དོ་གསུམ་སྒྱུ་གསུམ་དང་
མཐུན་པར་བསྒྱུར་བ་སྟེ། སྐྱེ་གི་བར་དོ་གསུམ་སྒྱུར་ས་པའི་དོན་ཡིན། བསྐྱེད་རིམ་
ཀྱི་དུས་སྐྱེ་གི་བར་དོ་གསུམ་དང་མཐུན་པའི་ལམ་བསྐོམས་པས། རྒྱུད་སྟོན་པར་བྱས་
ནས་རྫོགས་རིམ་ཀྱི་དུས་སྐྱེ་གི་བར་དོ་གསུམ་དང་མཐུན་པའི་ལམ་བསྐོམས་པས།
སྐྱེ་གི་བར་དོ་རི་ལྟ་བར་ལྟར་བྱ་སྟེ། དེ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱན་སྒྲུལ་སྒྲ། ཆོས་སྒྲ། ལོངས་སྒྲར་
བསྒྱུར་བ་ཡིན།

འོ་ན་བསྐྱེད་རིམ་དང་སྐྱེ་གི་བར་དོ་རི་ལྟར་མཐུན་སྟེན་ན། ཚོགས་ཞིང་ལ་ཚོགས་
གསོག་པ་ནི། ལས་གསོག་པ་དང་ཆོས་མཐུན། དེ་ནས་སྒྲོད་བཅུད་བསྒྲས་ནས་ནྟ་དའི་
བར་ཐིམ་པ་ནི། འཆི་བའི་ཆེ་སྒྲོད་བཅུད་ཀྱི་སྒྲར་བ་རུབ། འབྲུང་བ་བཞི་ཐིམ་ནས་སྒྲར་
བ་རུབ་པ་དང་ཆོས་མཐུན། དེའི་དང་པོ། སྐ་རྩ་ལ་ལ་སྒྲར་ཆ་མ་དོར་བའི་བདག་མེད་
སྒྲུ་མ་ལྟ་བུ་བསྐོམ། སྒྲགས་གཉིས་པ་ལྷ་ཕྱ་ཏཱ་འུ་སྐལ་སྐུ་ལར་ཕྱིན་ཐེག་པའི་སྟོང་ཉིད་
བསྐོམས་པ་ལས་ཁྱད་ཞུགས་པའི་ཆོས་སྒྲུའི་ར་རྒྱལ་འཛིན། འདིར་དེའི་ར་རྒྱལ་མི་འཛིན་
ན་ལོངས་སྒྲ་དང་། སྒྲུལ་སྒྲུའི་ཡང་ར་རྒྱལ་འཛིན་དོན་མེད། ར་རྒྱལ་འཛིན་དགོས་
པ་སྒྲགས་དོན་རང་ལས་ཤེས་ཏེ། ལྷ་ཕྱ་ཏཱ་འུ་སྐལ་པ་ཉིད་དོ། །རྩོམ་མི་ཡེ་ཤེས། བཟླ་ཤོ་

རྗེ་སྟེ་མི་སྟེ་དཔ། སྐ་རྩ་ལ་རང་བཞིན། ལ་དྲུ་ཀ་བདག་ཉིད། ལ་ཉི་རེ་ཞེས་
 བའི་དོན་ཡིན་པས་གཤམ། རྒྱུད་ཅི་མོ་ལས། ཞི་བརྗོད་པས་མཚོག་དང་དཔལ་སྟེར་བར་
 གསུངས་པ་ནི། སྐ་སྟེ་གས་རིག་བྱེད་པའི་ལུགས་ལྟར། ཞི་བརྗོད་པ་ཅམ་གྱིས་དེ་
 ལྟར་འགྱུར་བ་མིན། ཞི་གྱི་མཚོན་(༣༩)དོན་གས་ན་འོར་བ་ཡིན་གྱི། ལ་དང་
 ལྷ་དང་ཐིག་ལེ་གསུམ་གྱིས་ལུས་རག་ཡིད་གསུམ་མཚོན། གསུམ་དྲིལ་བས་ཞི་དུ་གྱུར་
 པ་ནི་སྒྲོ་གསུམ་སྟེར་ཉིད་དུ་དབྱེར་མེད་པ་མཚོན་ཏེ། ཞི་ཞེས་བརྗོད་པ་ན་དེ་དྲན་པ་བྱུང་
 བ་དཔལ་དང་མཚོག་སྟེར་གསུང་བ་ཡིན། རྗོགས་རིམ་དུ་འོད་གསལ་འཆར་བའི་
 གནས་མཐར་ཐུག་སྟེར་ཁར་བྱས། འཆི་བ་སྦྱོར་བ་གསང་འདུས་སུ་མ་ཟད་འདིར་ཡང་
 དགོས་པས། དེའི་སྒྲིན་བྱེད་བསྐྱེད་རིམ་དུ་ཡང་སྟེར་ཁའི་སྟེར་རིམ་བྱེད་ཚུལ་དེའི་དགོས་
 པ་གས་པའི་ཆེད་དུ་སྟེན་བརྗོད་དུ་བསྐྱར་འཁོར་དང་། སྟེར་ཉིད་གྱི་མཐུག་ཏུ་རིམ་
 པ་དང་པོ་བཤད་པ་ཡིན། བསྐྱར་འཁོར་ནི་བར་ཆད་ཞི་བའི་དགོས་པའི་དབང་ཡིན་
 ལ། སྐྱར་གཞི་སྦྱོར་བྱེད་དུ་སྒྲོམ་པ་མིན། སྟེར་ཉིད་གྱི་མཐུག་ཏུ་ནུ་ད་སྐྱ་བར་ལྷང་བ་
 བྱི། འཆི་བའི་མཐུག་ཏུ་བར་དེའི་ལུས་སྐྱ་བ་ལེན་པ་དང་མཐུན། དེ་ནས་ནུ་ད་སྐྱ་
 བ་དང་དཀར་དམར་གྱི་དབྱུས་སུ་ཞུགས་ནས་རིམ་གྱིས་དཀྱིལ་འཁོར་ཡོངས་སུ་རྗོགས་
 པར་གྱུར་པ་ནི་བར་དོ་པ་མའི་ཐིག་ལེ་དཀར་དམར་གྱི་དབྱུས་སུ་ཞུགས་ནས་མིར་སྐྱེ་བ་
 སྐྱངས་པ་དང་ཆོས་མཐུན་པ་སོགས་ཞིབ་པར་གསུངས། དེའི་ཆོས་རིམ་སྐྱི་མ་ལ་འདི་
 སྐད་གསུངས། བསྐྱེད་རིམ་ལ་སྦྱོབ་པ་ལ། དང་པོ་སྐྱི་དཀྱིལ་ལ་གསལ་སྐྱར་འདོན། དེ་
 བས་ལུས་དཀྱིལ་སོགས་སྐྱ་བ་ལ་སྦྱོབ་དགོས་པས། དེའི་དང་པོ་ཞལ་ཐུག་རྗོགས་པའི་
 གཙོ་བོའི་དོན་སྐྱི་ལ་ལམ་ཅམ་གསལ་འདེབས་བྱུང་ན་དེ་བྱེད། དེ་མ་བྱུང་ན་ཡབ་ཞལ་
 གཙིག་ཐུག་གཉིས་པ་ལ་སེམས་འཛིན། བས་མཁའི་མདོག་ལྟ་བུ་སྐྱོན་གསུམ་ཁ་ཞུག་
 གོ་བ་འཛུམ་པའི་མདངས་ཅན་ལ་མཆི་བ་བྱུང་ཟད་གཙོགས་པ། ལོགས་བྱིས་ལྟ་བུའི་

ཅར་ཅར་ཡང་མིན། ལྷེར་བཞོ་ལྷ་བུའི་རྩོམ་བཅས་ཀྱང་མིན། སྤྲ་སར་སྤྲ་བ། སྤྲོམ་སར་
 སྤྲོམ་པ། ཤ་འབྱུར་ཐོན་པ་འོ་འབྱུར་གི་བྱིས་པ་ལྷ་བུ། འབར་འབྱུར་དང་གཉེར་མ་མི་
 མཛོན་པ། ཉར་ཁྱོལ་སོགས་མི་གཙང་བས་གང་བ་མིན་པ། འོད་ཀྱི་རང་བཞིན་
 ཁོར་སྒྲོར་དང་བྱ་ག་མེད་པར་གསལ་བཟུང་། ཆ་འདྲ་ཙམ་(ཨང)འཆར་བྱུང་བྱུང་ན་ནམ་
 པ་འདི་སྐད་ཅིག་ཀྱང་མ་གོར་བར་བྱེད་དགོས་སྐྱེས་དུ་འཕེན་པ་དྲག་ཏུ་བཟང་ལ་སེམས་
 དུ་རེ་འཛིན། ཡང་དེའི་དོན་སྦྱི་ཡལ་བའམ་གོར་བ་བཞིན་སོང་ན། ཨ་ཁ་ཁ། རས་དེ་
 གོར་སོང་སྐྱེས་པ་བྱས་ལ་དེ་མ་བྲག་སྤར་བཞིན་འཛིན། ཡང་དེ་ལྟར་སྤར་མ་ལྟར་བྱས་
 ཉས་བསྐྱེམ་པ་ཡིན་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཞིབ་པར་བྲགས་ལ་བཟགས། ཡང་དེའི་ཆོས་
 རེས་བྱི་མ་ལ་འདི་སྐད་གསུངས། ལུས་དཀྱིལ་སྤོམ་པ་ལ་དགོས་པ་གཉིས་ཀྱི་དང་
 བོ་བུན་མོང་བ་ནི་ལུས་ཀྱི་རྩ་ཁམས་དང་སྤང་བོ་སོགས་ལྟར་བསྐྱེམས་པས། ད་གཟོད་
 རྩོགས་རིམ་དུས་སྤྱི་ལྟར་ཞུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་སོགས་གིན་ཏུ་སྤྱོད་བ་དང་གོགས་མེད་
 པའོ། །བདེ་མཆོག་ལུས་དཀྱིལ་བསྐྱེམས་པའི་ཕན་ཡོན་བུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ནི། ལུས་
 ཀྱི་གནས་ཉེར་བཞི་དང་། དེའི་རྩ་དང་ཁམས་རྣམས་དཔའ་བོ་དང་དཔའ་མོ། འཁོར་གྱི་
 ལྷ་གནས་ཉེར་བཞི་དངོས་སུ་བསྐྱེམ་པ་ཡིན། དཔའ་བོ་དང་དཔའ་མོ་སྦྱར་དངས་ཀྱིན་
 འཇུག་པ་མང་དུ་བྱས་ན་རེ་ཞིག་ནས་གནས་ཉེར་བཞིའི་དཔའ་བོ་དང་དཔའ་མོ་དང་།
 འཁོར་གྱི་ལྷ་མཁའ་འགོ་མ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་སྦྱར་གྱིས་གཟིགས། བྲགས་རྗེས་འཛིན།
 བྱིན་གྱིས་རྒྱོབ། བོ་ཉའི་བྱ་བ་མཛད་པས་ལམ་སྤྱོད་དུ་ཆོགས་མེད་པར་བགྱོད་པ་ཡིན།

དེ་ལྟར་ཕན་ཡོན་མཐའ་ཡས་པའི་ལྷ་རྣམས་བསྐྱེམས་པ་ན་ཡང་། ཐོགས་བཅས་
 སྤྱིད་སྤྱིད་དེ་འདྲ་མ་ཡིན་པའི་མེ་ལོང་ལ་གཟུགས་བརྟན་གར་བ་ལྟར། གསལ་དྲངས་
 རྟོག་མེད་བཀྲ་ལམ་མེ་བར་བསྐྱེམས། དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་དགོས་པ་བྱུང་པར་ཅན་ཡོད་
 པ་ཡིན་པས། སྤྱིང་ཁའི་ཉེ་རུ་ཀ་ལ་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་སེམས་འཛིན། རང་གཙོ་བོའི་ང་

ཀྱུ་ལ་བྱ། འཁོར་རྣམས་ཀྱང་རང་དང་རྒྱུད་བྱ་དང་པ་མ་ཡིན་པར་རྒྱུད་གཅིག་པའི་མོས་
 པ་ཡང་ཡང་བྱ། དེའི་ཆོས་རིམ་གྱི་མ་ལ་འདི་སྒྲིག་གསུངས། བསྐྱེད་རིམ་རྫོགས་རིམ་གྱི་
 རྒྱུད་སྒྲིག་བྱེད་དུ་འགོ་བ་ལ་ཡང་གང་གང་བདེ་སྟོང་དུ་སྐྱོང་བ་གནད་ཡིན་ཏེ། བསྐྱེད་
 རིམ་གྱི་ཡབ་ཡུམ་སྟོམས་པར་འཇུག་ཚུལ་ཡང་། གང་ཟག་དབང་པོ་རབ་ལས་རྒྱ་ལ་
 བསྟེན་པ་ཡང་ཡོད། ཡེ་ཤེས་(༧ན)ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ལ་གོམས་པ་ན་ཡང་། མངོན་སུམ་དུ་
 འཇུག་པ་དང་ཚུམ་རྟ་ན་བྱེད་པ་ཡང་ཡོད། དེའི་དུས་སུ་བྱང་སེམས་བྱིར་མི་འཕོ་བར་བྱ་
 བའི་བྱིར། མཁའ་གསང་ལ་ཡི་གེ་འགོད་པ་ལ། བདེ་མཆོག་གི་བྱ་དང་བྱ་ནི་
 གསང་འདུས་སོགས་ཀྱི་ཕའ་ཡིག་གི་དོད་ཡིན་པས། བསྐྱོམ་དུས་ཡི་གེ་དེ་དག་ནོར་
 སུའི་བྱ་གར་ཐེམ་ཚངས་ལྟར་མགོ་ཡར་བསྟེན་ནས་ཉལ་སྟབས་སུ་ཡོད་པར་བསྐྱོམས།
 མངོན་རྟོགས་བསྐྱོམ་ལ་འདོན་པ་ན་ཡང་ག་ལེ་འདོན། མ་ཐོན་དོགས་པ་བཞིན་ཅི་
 མགོགས་བྱེད་པ་དེ་ལ་བོགས་གཅིག་ཀྱང་མི་ཡོད། མཚན་ཉིད་པའི་གཞུང་རྒྱ་ཚར་
 གཏོར་བཞི་མིན། བདེ་སྟོང་ལ་མོས་པ་ཚུན་ཆད་ཀྱིས་སྟོབ་པ་གལ་ཆེ་བས། ཡབ་ཡུམ་
 སྟོམས་འཇུག་གི་དུས་སུ་ཡང་བདེ་བ་སྐྱེས་ན་རབ། མ་སྐྱེས་ཀྱང་སྐྱེས་པའི་མོས་པ་ཆེན་
 པོ་བྱས། བདེ་ཐིལ་ལི་ལི་བྱུང་ནས་དགའ་བ་བཞི་རིམ་པ་ལྟར་ཉམས་སུ་སྐྱོང་བའི་མོས་
 པ་བྱ། ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་དུས་སུ་ལྟ་བུ་བྱུང་བར་བྱས་ནས་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་དང་། གཞལ་
 ཡས་ཁང་དང་ལྟ་རྣམས་ཀྱང་རྣམ་པ་དེ་ལྟར་སྐྱང་ཡང་ངོ་བོ་བདེ་སྟོང་གི་རྣམ་རྟེན་དུ་མེར་
 མེར་ཡོད་པའི་མོས་པ་ཡང་ཡང་བྱ། དེ་ལ་སོགས་པའི་འཁོར་ལོ་སྟོམ་པ་ལྟ་དུག་ཅུ་ཅུ་
 གཉིས་ཀྱི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་མན་ངག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་གནང་། ཆོས་རྗེ་རིན་པོ་ཆའི་
 ཞལ་ནས། གྲུབ་པའི་དབང་ལྷག་དྲིལ་བུ་ཞབས་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་རིམ་པ་ལྟ་བོ་འདི་བསྟུ་
 བ་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་བསྟུ་སྟེ། རྒྱབ་བྱེད་ལམ་གྱི་རྫོགས་རིམ་དང་། བསྐྱེད་བྱ་བསམ་མི་
 རྒྱབ་ཀྱི་རིམ་པའོ། །

དང་པོ་ལ། བྱང་སེམས་དཀར་པོ་རྒྱས་པར་བྱེད་པའི་རིམ་པ་དང་། དམར་པོ་རྒྱས་པར་བྱེད་པའི་རིམ་པའོ། །དང་པོ་ལ་ཡང་སྒྲིང་ཁའི་རྩ་ཉིད་དབུས་སུ་གནད་དུ་བསྒྲུབ་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་བསྐྱེད་ཚུལ་བདག་བྱིན་རྒྱབས་དང་། རྩ་ཉིད་ཡར་སྐྱ་མར་སྐྱ་ལ་གནད་དུ་བསྒྲུབ་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་བསྐྱེད་ཚུལ་སྒྲ་ཚོགས་དོ་རྗེའི་རིམ་པ། དུག་རྒྱ་བཞི་ལ་བརྟེན་ནས་ཉིང་རེ་འཛིན་བསྐྱེད་པ་ནོར་བུ་འགོངས་པའི་རིམ་པའོ། །

དང་པོ་ལ། ས་བོན་དང་བཅས་པའི་བདག་བྱིན་རྒྱབས་ཀྱི་རིམ་པ་དང་། ས་བོན་མེད་པའི་བདག་བྱིན་(༤བ)རྒྱབས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། འདིར་བདག་བྱིན་རྒྱབས་ཞེས་པའི་བྲིད་འདི་སྟོན་པ་ལ་ལུགས་གཉིས་ཡོད། ལུགས་གཉིས་ཀ་བདག་སྟོབ་མ་ལ་སྒྲ་མས་བྱིན་གྱིས་སྟོབ་པའི་དོན་དུ་བྱས་ནས། བས་ཚུམ་གཉིས་དང་བུམ་པ་གཅིག་བྱས་ནས། བྱིན་གྱིས་སྟོབ་པའི་ཚོགས་བྱེད་དོ། །དེ་ནི་དྲིལ་བུ་པའི་དགོངས་པ་མིན་ནོ། །འོ་ན་གང་ཞེན། བདག་གི་གདགས་གཞི་ཐ་མལ་གྱི་ཡིད་ཤེས་འདི་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་གྱི་ངོ་བོར་བྱིན་གྱིས་སྟོབ་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། འདི་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ། སྦྱོད་ལམ་གྱི་གནད་དོ་རྗེ་སྦྱིལ་མོ་ཀྱང་བྱེད་ན་རྒྱུ་པ་བརྒྱ་ལུགས་ན་ཡར་ལ་སྦྱེབས་ན་མི་རུང་བས། བརྒྱའི་དཀྱིལ་དུ་སྦྱོབ་པ་བྱེད། སེམས་དཔའི་སྦྱིལ་ཀྱང་བྱེད་ན་རྒྱུ་པ་གཅིག་གི་སྦྱོང་དུ་གཅིག་བཅུགས་པའི་རྒྱུ་འགོས་བྱིན་གཞུག་དུ་སྦྱེབས་པ་ཙམ་ཞིག་བྱས་པ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་གང་བདེ་ཞིག་བྱེད། ད་ལྟའི་ཐམས་ཅད་གྱི་སྦྱིལ་ཀྱང་འདི་ལ་སེམས་དཔའི་སྦྱིལ་ཀྱང་ཟེར་བ་མིན། གོང་མ་གཉིས་གང་བྱེད་བྱས་ནས་འོག་དུ་སྒྲིམ་སྟེགས་གཅིག་བཅུག། །ལག་པ་གཡོན་གྱི་སྦྱོང་དུ་གཡས་པ་མཉམ་གཞག་བྱ་སྟེ། ཉེ་བའི་འོག་དུ་བཞག། །མཚུ་ཡོན་མ་རིག་ཙམ་ལ་རྒྱུང་འགྲོ་འོང་ཡོད་ཙམ་བྱ། མིག་སྒྲ་ཅེར་བལྟས་ཉེ་དེ་ཡང་སྒྲ་ཤོག་གཉིས་མི་མཐོང་། སྒྲའི་ཉོག་དེ་མཐོང་ཙམ་གསལ་བོ་རང་མིན་ཙམ་གྱི་ཚོད་དུ་བྱ། ཡང་དེའི་ཚོས་རིས་བྱི་མ་ལ་འདི་སྐད་གསུངས། ལུས་གྱི་

སྒྲིབ་ཀྱི་ཆ་ཐམས་ཅད་བསྐྱེམས་ཤིང་། ཉ་རྒྱམས་ཀྱང་བསྐྱེམས་ལ་གདན་ཆེར་གྱིས་
 མནན། སྒྲིབ་ཀྱི་ལག་པ་གཉིས་དང་ཆ་ཐམས་ཅད་སྒྲོད་དེ་བྱ། དམིགས་པ་གཏོད་
 པའི་ཡུལ་གྱི་གནད་ལ། ལུས་ཀྱི་ནང་སྒྲུབ་ཆོགས་ལ་ཉེ་བན། ཅུང་ཟུང་ཡོད་པའི་རྩ་
 ཉིའི་ཡར་སྒྲུབ་མར་སྒྲུབ་གཉིས་དང་། གཞན་རྩ་ཉིའ་རྩ་རྒྱུད་གིས་འབྱུང་པའི་མདུད་པ་གང་
 བ་ཡོད་པ་དེར་དམིགས་པ་བཟུང་ན་གནད་རེ་ཡོད་པས། དེར་དམིགས་པས་གནད་དུ་
 བསྐྱེད་དགོས་པ་ཡིན། བསྐྱེད་པ་གནད་དུ་བསྐྱེད་ཟེར་བའོ། ཞིག་པར་གནད་དུ་
 བསྐྱེད་ཟེར་བ་དེས་མི་ཡོང་། ད་ལེན་(46)འདིར་དམིགས་པ་གཏོད་པའི་གནད་ལ་རྩ་
 མ་གཉིས་སྒྲུབ་ཆོགས་དང་གསུམ་གྱི་འཛོམ་དཔུང་རང་ནས་ཅུང་ཟུང་ལ་ཉེ་བའི་
 སྒྲིབ་ཁའི་ཐད་དང་ན་རྩ་ཉིའ་རྩ་རྒྱུད་གིས་འབྱུང་པའི་སྒྲིབ་ཁ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་མདུད་
 པ་ཡོད་པས། དེའི་མདུད་པའི་ནང་ན་ཐིག་ལེ་གཞུང་སྒྲིབ་འདྲ་བ་སྒྲིབ་དཀར་པོ། འོག་
 དམར་པོ། སྒྲིབ་མ་ཙམ་སྒྲིབ་གསལ་ནང་གསལ་ཞིག་བསྒྲིབ། དེའི་ནང་ན་རྩ་རྒྱུད་ཀར་པོ་
 བདེ་བའི་རོ་བོ་མེར་མེར་ཡོད་པ་ཞིག་གསལ་བཏབ་ལ་སེམས་བཟུང་། དེའི་དུས་བྱིང་
 བ་ཆོད་ན་གནས་ཆ་བྱུང་ཡང་ཅང་མི་འོང་བས། སེམས་གསལ་ལ་གྲིམས་པར་བྱས་ལ་
 བཟུང་གསུང་།

དེའི་ཆོས་རེས་བྱི་མ་ལ་འདི་སྒྲིབ་གསུང་། ཁ་སང་བཤད་པ་ལྟར་བསྐྱེམས་པས་
 ལེགས་པར་རྩི་ལ་སེམས་བཅོན་ན། རྒྱུད་ཞུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་འོང་སྟེ། བསྐྱེམས་
 རེས་ཀྱི་རྒྱུད་མཉམ་རྒྱུ་འོང་གི་འདུག་ན་ཞུགས་པའི་མགོ་ཚུམ་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ནས་
 སྒྲིབ་འོག་གི་རྒྱུ་བ་སངས་ཉེ་ཆད་པ་ཞིག་འོང་སྟེ་གནས་པ་ཡིན། དེའི་མུ་དེ་ཀ་ལ་སེམས་
 བཟུང་བ་ན་རྒྱུད་རྒྱུ་རྩ་རྒྱུད་ཀྱི་ཐིམ་པའི་རྟགས་འཆར། ས་རྒྱུ་ལ་ཐིམ་པས་སྒྲིབ་རྒྱུ་ལྟ་
 ལུང་རྒྱུ་མེར་མེར་སྒྲིབ་བའོང་། ལུ་མེ་ལ་ཐིམ་པས་དུ་བའི་ཞུགས་ཞིགས་པ་ལྟ་བུ་འོང་།
 མེ་རྒྱུ་ལ་ཐིམ་པས་སྒྲིབ་བུ་མེ་བྱིང་ལྟ་བུ་དམར་ཕྱོམ་ཕྱོམ་པ་སང་པོའི་སྒྲིབ་བའོང་།

རྒྱུ་རྒྱུ་ཤེས་ལ་ཐིམ་པས་མར་མེ་རྒྱུ་གིས་མི་བསྐྱེད་པ་ལྟ་བུའི་སྤང་བ་མང་དུ་འབྱུང་།
དེ་ནས་རྒྱུ་ཐིམ་པའི་རིམ་པས་སྤྲོང་བ་བཞི་འཆར་ཏེ། སྤྲོང་བ་དང་། ཤིན་ཏུ་སྤྲོང་
བ་དང་། སྤྲོང་བ་ཆེན་པོ་དང་། ཐམས་ཅད་སྤྲོང་བའོ། །བཞི་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱི་དུས་ལ་རིམ་
པ་བཞིན་སྤང་བ་དང་མཆེད་པ་དང་། ཉིར་ཐོབ་དང་། འོད་གསལ་ཞེས་ཀྱང་བཟུང་། དེ་
དག་སོ་སོའི་དུས་ཅི་འདྲ་འོར་ན་མར་མེ་རྒྱུ་གིས་མི་གཡོ་བ་ལྟ་བུའི་མཇུག་ཏུ། སྤོན་
ནམ་མཁའ་གཡའ་དག་པ་ལ་སྒྲོ་འོད་ཀྱིས་བྱུང་བ་ལྟ་བུའོ་(༡༧)སྤང་བ་འབྱུང་། དེའི་
མཇུག་ཏུ་སྤོན་གནམ་གཡའ་དག་ལ་ཉི་འོད་ཀྱིས་བྱུང་བ་ལྟ་བུའི་སྤང་བ་མཆེད་པ་འབྱུང་།
དེའི་མཇུག་ཏུ་ནམ་མཁའ་གཡའ་དག་ལ་ཕུན་སྲོལ་པའི་སྒྲིག་འབྲུག་པོས་གང་བ་འདྲ་
བའི་ཉིར་ཐོབ་འབྱུང་། དེའི་མཇུག་ཏུ་སྤོན་མ་ཐམས་ཅད་དང་མི་འདྲ་བའི་ཐོ་རངས་ཀྱི་
ནམ་མཁའ་གཡའ་དག་པ་འདྲ་བ་ཞིག་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་དུ་འཆར་དེའི་དུས་སུ་སྤྲོང་
ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་དྲན་པར་བྱས་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་སྒྲེམ། དེའི་དུས་སུ་རང་འདོད་ན་ཡས་
བབས་དང་མས་བརྟན་ཀྱི་དགའ་བ་བཞི་འོར་ངོ་། །སྤྲོང་བ་རྣམས་ཀྱི་སྐབས་སུ་གསང་
གནས་ནས་གཏུམ་མོ་འབར། བྱང་སེམས་སྤྱི་བོ་ནས་མགིན་པར་སྤྲེགས་པ་སོགས་སུ་
ནི་ལྟ་སྤྲོས་ཀྱི་བར་དགའ་བ་བཞི་འབྱུང་། དེ་ནས་མདུན་པས་ཡར་སྒོམ། །ལྷགས་སྒོམ་
གི་དགའ་བཞི་འབྱུང་། དུས་དེར་བདེ་སྤྲོད་སྦྱར་ཏེ་གཞི་དུས་ཀྱི་ཆོས་སྐྱེ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ནས་འོད་གསལ་ཀྱི་རྒྱུ་སེམས་ལས་སྤང་བོ་རྟིང་པ་ལས་གོ་ས་ལོགས་སུ་ཉེ་རུ་
ཀ་ཡབ་ཡུམ་སྐྱེ་མདོག་དཀར་པོའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྤང་བའི་འཕེན་པ་བཏང་། འོད་གསལ་
ཀྱི་རྒྱུ་སེམས་སྤང་བོ་རྟིང་པ་ལས་གོ་ས་ལོགས་སུ་ཉེ་རུ་ཀ་ཡབ་ཡུམ་དུ་ལངས། དེ་དང་
དུས་མཉམ་དུ་ཉིར་ཐོབ་ཐོབ་ནས་སྤྲིག་རྒྱུའི་བར་རྣམས་འབྱུང་བ་ངོ་ཤེས་པར་བྱེད་དེ་ནི་
གཞིའི་ལོངས་སྐྱེ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་སྤང་བོ་རྟིང་པ་ལས་གོ་ས་ལོགས་སུ་གནས་མ་རུས་
ན། སྤང་བོ་རྟིང་པ་གཞིའི་ཉེ་རུ་ཀར་བལྟས་ལ། དེའི་སྤྲོད་ཁར་ཞུགས་སྐྱེ་བྱུག་ནས་རྒྱུང་

ཐུས། གང་སྒྲུང་སྒྲུང་པ། སྒྲུང་བ་བདེ་བ་བདེ་བ་ལྟར་འཆར་བ་ལ་སྒྲོབ། གཞི་དུས་ཀྱི་
 སྒྲུལ་སྒྲུའོ། །དེ་ནས་གཉིད་དུ་འགྲོ་བའི་ཆེ་སྒྲུང་བཞིན་གྱི་ལེ་རྒྱུ་དང་བཅས་པ་ལ་
 དམིགས་པ་གཏད་པས་ཞུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་སྒྲུང་བཞིན་འོང་། དེ་ལྟ་བུའི་གཉིད་
 ཀྱི་བསྐྱེ་བ་མི་ལས་ཀྱི་བསྐྱེ་བ་སང་པའི་བསྐྱེ་བ་རྣམས་སྒྲུང་བཞིན་ནོ། །རྣལ་འབྱོར་བ་དེ་
 ལས་ལྟག་མ་རྣམས་ལ་མ་བཟོད་པར་འཆི་བའི་ཆེ་ན། སྒྲུང་བཞིན་གྱི་ལེ་རྒྱུ་དང་
 བཅས་པ་ལ་དམིགས་པ་གཏད་པས་འཆི་དུས་ཀྱི་བསྐྱེ་བ་དང་། འཆི་བའོད་གསལ་
 ལས་བར་དོ་ལྟ་སྒྲུབ་བཞིན་ལག་གི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བར་དོ་ཡོངས་སྒྲུའི་བསྐྱེ་བ། བར་དོ་
 དེ་སྒྲགས་སྒྲུད་པའི་(༥)རྟེན་ཁྱད་པར་ཅན་མའི་མངལ་དུ་སྒྲུབ་བ་སྒྲངས་ཏེ་ལས་ལྟག་མ་
 རྣམས་ཉམས་སུ་ལེན་ནོ། །འདིའི་ལག་རྒྱུས་ལ་རྒྱུང་བཅུ་གཉིས་མི་གྲགས་པ་ལ་སྒྲུད་
 བར་བྱེད་དོ། །སྒྲགས་སྒྲུམ་མེད་ཀྱི་ལས་ལ་སྒྲུར་ཁྱད་ཡོད་པ་དེ་བསྒྲུམ་བྱའི་སྒྲུང་ཉིད་ལ་
 རྒྱུད་སྟེ་འོག་མ་གསུམ་མན་ཆད་དང་ཁྱད་པར་མེད་ཀྱང་། སྒྲུམ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲོ་ལ་ཁྱད་པར་
 གིན་ཏུ་ཆེ་བས་ཁྱད་པར་བྱུང་བ་ཡིན། གཞན་དག་ལྟ་སྒྲགས་དང་བྱམ་མོང་བའི་ཉིང་
 དེ་འཛིན་ལ་རྫོགས་རིམ་དུ་འཛིན་ཏེ། དེས་སྒྲུར་ཁྱད་ཅི་ཐོན། དེ་འབྲུ་མིན་པའི་རྩ་
 རྒྱུང་གི་ལེ་ལ་གནད་དུ་བསྒྲུན་པའི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་སྒྲུང་ཉིད་བསྒྲུམས་པས། སྒྲུང་
 ཉིད་རྟོགས་པ་ལ་བོགས་ཁྱད་པར་ཐོན་ནས་ཆེ་འདིར་འཆར་རྒྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡོང་བ་
 ཡིན། གནད་དུ་ཟེར་བ་རང་ལ་གོ་རྒྱུ་དགོས་པ་ཡིན་མོད། གང་བྱུང་རེ་ལ་སེམས་བརྩུང་
 བས་གནད་དུ་བསྒྲུན་པའི་རྫོགས་རིམ་དུ་ཅིའི་བྱིར་འགྲོ། །སྒྲུར་ཁྱད་དུ་སྒྲུང་བཤད་པའི་
 དགའ་བ་བཞི་དང་སྒྲུང་བ་བཞི་འཆར་བའི་གནས་རྩ་འཁོར་བཞི་ལ་སོགས་པའི་གནས་
 སུ་བསྒྲུམས་པས་གནད་དུ་བསྒྲུན་པར་འགྲོ་བ་ཡིན་མོད། བསྒྲུམ་བྱའི་སྒྲུང་ཉིད་ལ་ཁྱད་
 བར་མེད་ཀྱང་བསྒྲུམ་ལུགས་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། སྒྲུམ་མེད་ཀྱི་བསྒྲུད་རིམ་མན་ཆད་
 སྒྲགས་མཚན་ཉིད་ཐམས་ཅད་དུ་སྒྲུང་ཉིད་བསྒྲུམས་པའི་མཉམ་གཞག་ཏུ་ལེགས་པར་

རིགས་པས་དབྱུང་བ་བྱས་ནས། སྟོང་ཉིད་ཀྱི་སེམས་འཛིན་སྤངས་ཀྱི་ངར་བྲགས་བྲག་
 ཏུ་འབྱུང་བས་ན་དེའི་ངར་ལ་སེམས་འཛིན། དེའི་བྲགས་ཡལ་ལས་ཞན་དུ་སོང་བ་ན་
 ཡང་སྤར་ལྟར་དབྱུང་ན་སེམས་འཛིན་པ་ཡིན་ལ། རྫོགས་རིམ་གྱི་སྐྱབས་སུ་དེ་ལྟར་
 བྱེད་པ་མིན་ཏེ། རྒྱུ་ཞུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་བྱུང་བ་ན། མི་དབྱེད་པར་སྤར་གྱི་ལྟ་བ་
 བྲན་ཙམ་བྱས་མཉམ་པར་འཛིན། །རྗེས་ཐོབ་དུ་ལྟ་བ་ལ་ལུང་རིགས་ཀྱིས་ལེགས་པར་
 དབྱུང་དེ། དེས་ཤེས་བྲག་ཏུ་འབྱེན། མཉམ་གཞག་དུ་མི་སྦྱོད་པའི་རྒྱ་མཚོ་མོ། དབྱུང་
 བ་བྱེད་པ་ན་རྟོག་པ་སྦྱོར་གོས། རྟོག་པ་སྦྱོས་ན་སེམས་གཡོ་ཞིང་། དེའི་བཞུགས་པའི་རྒྱུ་
 ལྟར་། དེ་ལྟར་ན་སྤར་ཞུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་(༥བ)བྱུང་བའི་བྲན་སོང་མ་ཡིན་པའི་
 ཉིང་ངེ་འཛིན་དེ་སྟོར་འགོ་བས་སོ། །ཞེས་གསུང་།

ཡང་དེའི་ཆོས་རིམ་ཁྱིམ་ལ་འདི་སྐད་གསུངས། གཉིས་པ་ས་བོན་མེད་པའི་བདག་
 བྱེན་རྒྱབས་ཀྱི་རིམ་པ་ལ། སྤར་གྱི་རྩྭ་དེ་དོར་ནས་ཐིག་ལེ་རྒྱུང་པ་ལ་སེམས་འཛིན་པ་
 མང་དུ་སྦྱངས། དེ་ནས་རྫོང་བཟླས་བྱེད་པ་ལ་དེ་ཡང་ཐིག་ལེ་དཀར་ལ་དམར་བའི་
 མདངས་ཅན་རྒྱུང་པ་ལ་སེམས་འཛིན། དེ་ནས་རྒྱུང་ནང་དུ་འཇུག་པ་ཞི་གི་གདངས།
 གནས་པ་ལ་ལྷ་མོའི་གདངས། བྱིར་ལྟར་བ་རྩྭ་གི་གདངས། རྒྱུང་སྐགས་དབྱེར་མེད་ཀྱི་
 རྫོང་བཟླས་བྱེད། དེ་ལྟར་བྱས་པའི་གཞིའི་བསྐྱེད་བ་གསུམ་དང་། མི་ལམ་གྱི་བསྐྱེད་བ་
 གསུམ་དང་། འཆི་བ་བར་དོ་སྦྱེ་བའི་བསྐྱེད་བ་སྤར་བཞིན་བྱེད། རྫོང་བཟླས་ཀྱི་ལག་
 རྗེས་ཅ་མདུད་སྟོད་པོར་འགོ་བ་དང་། ཅ་བའི་རྒྱུང་དབུ་མའི་ནང་ནས་འགོ་འོང་བྱེད་
 པའོ། །དེ་ཡང་རྩྭ་ཉིའི་ཡར་སྒྲ་དེ་སྦྱོན་དབུ་མ་མཛོད་སྦྱེའི་ཐད། ཐོད་པའི་ནང་ན་རྒྱ་དུང་
 གི་ཁ་བཞིན་དང་དེ་ཡོད་པར་བསམ་ལ། དེ་ནས་སྒྲ་བྲག་ནས་རྒྱུང་རྒྱུར་འཇུག་པ་ན་ཞི་
 ཞེས་རྒྱུང་ཁོར་གི་སྒྲར་ཡོད་པར་བསམ་ལ། རྒྱུང་སྦྱེ་ཅན་དུ་མི་རུབ་པར། ཤེད་རྒྱུང་
 ལ་དལ་བར་རྩྭ་ཉིའི་ནང་ནས་ཞུགས་སོང་སྟེ། སྦྱིང་ཁའི་ཐིག་ལའི་ནང་དུ་སོང་། དེར་

ལུ་ཁེས་ཨའི་རང་སྒྲུར་བསམས་ལ། འབྱུང་འཇུག་གཉིས་གང་རུང་གི་ཡུན་ཙམ་ཞིག་
 ཆེད་ཀྱིས་བཟུང་། དེ་ནས་རྩྭ་གི་སྒྲུར་བོན་ནས། ལྷ་སྒོར་སོང་། ཡར་དེ་ནས་སྒར་
 བཞིན་འབྱུང་བ་དང་འཇུག་བ་དང་། གནས་བ་བྱེད་བར་བསམས། དེ་ལྟར་འབྱུ་
 གསུམ་དང་རྒྱུར་རོ་བོ་དབྱེད་མེད་དུ་མོས་ནས་དོར་བཞུས་བྱེད། རྒྱུར་དེ་ལ་ཡང་ཡུལ་
 དུག་ལ་གཡོ་བར་བྱེད་པའི་འཛིན་པའི་རྒྱུར་དུག་དང་། གཟུགས་ནས་ཆོས་ཀྱི་བར་སྒྲུང་
 བའི་སྒྲུང་བ་སྒྱེད་པའི་གཟུང་བའི་རྒྱུར་དུག་ཡོད་པས་རྒྱུར་མེད་པར་ནམ་ཤེས་ཡུལ་ལ་
 འཇུག་མི་སྲིད། དོར་བཞུས་ཀྱང་ཅ་བའི་རྒྱུར་ལྷ་ཀ་དང་། ཡན་ལག་གི་རྒྱུར་ལྷ་ཀ་ལ་
 བྱེད། ད་ལྟ་འབྱུ་གསུམ་སྟེ་ཨོ་ལུ་རྩྭ་གི་བཞུས་བ་མི་བྱེད་པ་ནི་གནད་མ་གོ་བ་ཡིན་ཏེ།
 འདི་ནི་ལྷ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱགས་རྒྱུད་བསྐྱལ་རྣམས་པའི་སྟོང་བོ་ཡིན་བ་དང་། སྒྲགས་
 གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱེད་ལས་(ཡན)ཐམས་ཅད་ལྷ་དང་བཅས་བ་བྱེད་རྣམས་པའི་བསྒྲགས་
 པ་སོགས་སྒྱ་ཆེར་གསུང་།

སྒྱུར་ཡང་བྱ་སྟོད་ཀྱི་སྒྲོམ་བཞུས་ལས། རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོམ་བཞུས་ལྷག་ །དེ་
 ལས་སྒྲ་མེད་ཀྱི་སྒྲོམ་བཞུས་དང་། སྒྲ་མེད་ཀྱི་བསྐྱེད་རིམ་ཀྱི་སྒྲོམ་བཞུས་ལས། རྫོགས་
 རིམ་ཀྱི་སྒྲོམ་བཞུས་སྟེ་ལྷ་རྒྱུར་སྟོང་བ་ལ་སྟོབས་ཆེ་བ་ཡིན་པ་ལ། ད་ལྟ་རྫོགས་རིམ་སྟེ་
 བ་ལ་དང་པོར་སྟེ་ལྷ་རྒྱུར་སྟོང་དགོས་པར་སྒྲུང་ཟེར་ནས། གཞན་དེ་ལ་འབད་པ་ནི་
 གནད་མ་རྫོགས་པ་ཡིན་ཏེ། བསྐྱེད་རིམ་ལ་འབྱུ་གསུམ་རག་དུ་བཞུ་བ་དང་། རྫོགས་
 རིམ་ལ་དོར་བཞུས་བྱེད་པ་ནི་བཞུས་བ་ཆེས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཁ་
 ཅིག་དེ་ནི་ད་ལྟ་བསྒྲོམ་རུང་། བསོད་ནམས་ཀྱིས་མི་རྒྱན་ཟེར་ཏེ། དེ་སྒྲུང་ཟེར་བ་དེ་ཁ་
 བསོད་ནམས་རྒྱུར་བ་དང་། བར་ཆད་ཀྱིས་ཁྱེར་བ་ཡིན་ཏེ། བསྒྲོམས་ཀྱིན་ཁྲིད་ཡིག་
 དང་གསལ་སྟོན་སྒྲགས་ནས། བསྒྲོམས་ན་དང་ཨེ་སྟེ་ཤེས་ཏེ་ལགས་པར་བསྒྲོམ་པར་
 རང་གལ་ཆེ་བ་ཡིན། བསྒྲོམས་པས་ཅ་མདུད་རྩྱུར་གྲོ་ལ་ནའང་། འཆི་བ་ལ་དགའ་ཆོར་

བྱས་ཆོག་པའོ། །བསྐྱོམས་ཀྱིན་ཁྱིད་ཡིག་དང་གསལ་སྟོན་སྒྲགས་ནས་བལྟས་ན་ལེགས་
པར་གོ་ཡོང་བ་ཡིན་བྱ་བ་སོགས་ཞིབ་པར་གནང་།

དེའི་ཆོས་རེས་ཕྱི་མ་འདི་སྐད་གསུངས། སྤར་བཤད་པ་ལྟར་བསྐྱོམས་པས་སྟོད་དུ་
ཟུག་དང་མི་བདེ་བ་བྱུང་ན་སྟོད་སྟོད་ཀྱི་རྒྱུར་ཐམས་ཅད་སྟོང་ཁའི་རྩ་མདུད་རྣམས་ནས་
ཞུགས་ནས་དུད་པ་བཞིན་མི་ཤོར་བ་ཅམ་བྱུང་ནས་རྩུ་རྩིའི་རྩྱུ་ལ་ཐིམ་ཞིང་སོར་བའི་
དམིགས་པ་ཡང་ཡང་བྱས་ན་པན། གཞན་ཡང་སྤར་བཤད་པའི་སྐད་ཀྱི་བྱེད་བཅིངས་
དམ་པར་བྱས་པས་སྟོན་ལེགས་འགྲོ། རྟོར་བཞུས་ལ་འབད་ན་འབྱུག་གསུམ་ཀྱི་སྒྲ་
གྲགས་པ་དང་པོར་མོས་པ་ཅམ་ལས་མི་ཡོང་ཡང་། གོམས་པའི་མཐར་མོས་མཐོ་ཅམ་
མིན་པའི་ཨོ་ཨུ་རྩྱུ་གསུམ་ཀྱི་སྒྲ་རྣ་བས་ཐོས་པ་སྟོམ་བྱེད་པའི་སྒྲ་གྲགས་པ་གསུང་གི་ར་
རྒྱལ་འཕོ་འོང་། འབྱུང་འཇུག་གནས་གསུམ་ཀྱི་གནས་པ་ཡང་། དང་པོ་དེ་རིང་ལྟ་བུ་
ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་བྱས་པ་ཡིན་ཡང་། མཐར་གནས་པ་ཐེ་རིང་དུ་སོང་ནས་སྟོང་ཁའི་མི་
ཤིགས་པ་ལ་རྒྱུར་ཐིམ་ནས་སྟོག་རྒྱུ་ནས་འོད་གསལ་ཀྱི་བར་ཀྱི་དྭགས་རྣམས་གཞན་ལས་
གསལ་བར་འཆར་བ་ཡིན། དེ་ནས་སྟོང་ཁའི་རྩ་འཁོར་ལ་གནད་དུ་བསྐྱོན་ནས་བསྐྱོམ་
པ་ནི་རྩ་འཁོར་གཞན་ལས་ཁྱད་པར་འཕགས་ཏེ། གཞན་ལ་དགའ་བཞི་མཚན་ཉིད་
པ་འབྱུང་ཡང་། འཆི་བ་ཐེ་བཞིན་པའི་སྟོང་བཞི་མི་འཆར། དེ་མ་བྱུང་བས་འཆི་བ་ཐེ་
བཞིན་པའི་ཆོས་སྐྱུའི་ལམ་འཁྱེར་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་མི་འབྱུང་། དེ་མ་བྱུང་བས་བར་
དོ་ཐེ་བཞིན་པའི་བར་དོ་ཡོངས་སྐྱུའི་ལམ་འཁྱེར་ཡོངས་རྫོགས་མི་འབྱུང་། དེ་མ་བྱུང་
བས་དེའི་ཤུགས་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་ཐེ་བཞིན་པའི་སྐྱེ་བ་སྐྱུལ་སྐྱུའི་ལམ་འཁྱེར་སོགས་ཡོངས་
རྫོགས་མི་འབྱུང་སྟེ། གཞུག་མའི་ལུས་གཉིས་ནི་མེད་ཅིང་། གཅིག་ཕུ་དེ་ནི་སྟོང་ཁའི་
རྩ་འཁོར་ཀྱི་དབུས་ན་ཡོད་ལ། གཞུག་མའི་ལུས་དེ་སྐྱུ་མ་ཡོངས་སྐྱུར་ལྡང་དགོས་པ་
ལས། སྟོང་ཁའི་རྩ་མདུད་མ་གྲོལ་བར་དུ་དེ་ལྡང་བྱུང་བ་མེད་པས་སོ། །

དེ་ཡང་སྐྱེ་བ་ན་མ་མའི་ཁུ་བྲག་གི་དྲངས་མ་ནས་ཙམ་ཞིག་ཏུ་གཏུག་མའི་ལུས་དེ་
 ཉིད་དུ་ཞུགས་པས་དེ་ཉིད་ལ་མི་གིགས་པའི་ཐིག་ལེ་ཞེས་གྲང་བེད། དེའི་དབུས་སུ་
 བཏུམས་མས་ཅུ་མདུད་དང་སྟོད་སྟོད་ཀྱི་ལུས་རྒྱུ་མས་རིམ་གྱིས་ཆགས་མི་གིགས་པ་གནས་
 ས་དེ་ཉིད་སྟོང་ཁ་ཡིན་པས། སྐྱེ་བ་ནི་སྟོང་ཁར་ཐོག་མར་ཆགས། འཆི་བ་ན་ཡང་སྟོང་
 ཁའི་ཅུ་མདུད་གོ་ལ་མི་གིགས་པའི་ཐིག་ལེ་གཉིས་གྱེས་ནས། བྲག་ནི་མའི་ཁུ་མས་ཡིན་
 ལ། མེ་ནི་སྟོང་དུ་འགོ་བ་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པས། དམར་ཆ་དེས་བྲག་གཞན་མང་པོ་དྲངས་
 བས་སྟེང་གི་སྒྲ་བྲག་ནས་དོན་ཡོང་། ཁུ་བ་ནི་ཆུའི་ཁུ་མས་ཡིན་ལ། ཆུ་འོག་ཏུ་འགོ་བ་
 ཆོས་ཉིད་ཡིན་པས། དེའི་དཀར་ཆ་དེས་དཀར་ཆ་གཞན་མང་པོ་དྲངས་ནས་འོག་གི་སྒྲ་
 བས་དོན་ཡོང་། ད་ལྟར་ཏྲགས་བྱུང་བེད་པ་ཡང་དེ་ལ་བེད། མི་གིགས་པ་གྱེས་མ་ཐག་
 ཏུ་གཏུག་མའི་ལུས་དེ་རྒྱུ་མེམས་ཙམ་གྱི་བར་དོའི་ལུས་སུ་ལྷང་། བར་དོའི་ལུས་སྒྲ་
 བ་དེས་མངལ་དུ་འཇུག་པའི་ལུས་རགས་པར་འཇུག། །དེ་ལྟ་བུའི་སྐྱེ་གི་(༥ན)བར་དོ་དང་
 རྩོགས་མཚུངས་པའི་ལམ་གཅིག་འདིར་རྒྱད་ལ་བསྐྱེད་པ་ཡིན། དེ་ལ་སྟོང་ཁའི་ཅུ་མའོར་
 གནད་ཆེ་བ་དང་། དེ་གོ་ལ་བ་ལ་ཡང་གཞིའི་དོར་བསྐྱེས་དང་མཚུངས་པའི་དོར་བསྐྱེས་
 ཉིད་ཟབ་པའི་རྒྱ་མཚན་དེ་ཡིན་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ། གདམས་ངག་ཞིབ་ལ་རྒྱས་པ་བྲགས་
 ལ་བཏགས། ཡང་དེའི་ཆོས་རིས་བྱི་མ་ལ་འདི་སྐད་གསུངས།

༥ གཉིས་པ་སྒྲ་ཆོགས་དོ་རྩེའི་རིམ་པ་ལ། ས་བོན་དང་བཅས་པའི་སྒྲ་ཆོགས་དོ་
 རྩེའི་རིམ་པ་དང་། ས་བོན་མེད་པའི་སྒྲ་ཆོགས་དོ་རྩེའི་རིམ་པ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། དང་
 པོ་གོང་འོག་གི་ས་བོན་ཡོད་མེད་ཀྱི་བྱུང་བའི་རྒྱ་ཡིག་སོགས་ཡི་གེའི་གཟུགས་ལ་དམིགས་
 པ་ཡོད་མེད་ཡིན། རིམ་པ་འདི་ཡོན་ཏན་སྒྲ་ཆོགས་སྐྱབ་པའི་དོ་རྩེའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཡིན་
 པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །དེ་བསྐྱེམ་པ་ལ་རང་གི་དོ་རྩེ་སྐྱབ་པའི་རྒྱ་ཡོང་སའི་ནང་ཙམ་
 བ་རྩུ་ཏྲུའི་མར་སྒྲ་ཡོད་པས་དེའི་ཁ་རག་དྲུང་གི་ལྟར་དང་དེ་ཡོད་པ་ཞིག་བསམ། དེར་

རྒྱ་ཞིག་བསམ། དེ་ཡང་ཁ་དོག་དམར་སྒྱུ་ཐིག་ལེ་ན་ད་གཉིས་དཀར་པོ་བདེ་བའི་རོ་
 བོར་མེར་མེར་བ་ཞིག་ཐིམ་ཚངས་ལྟར་ཉལ་སྒྲུབས་སུ་ཡར་རྒྱངས་པ་འདྲ་བ་ཞིག །ཆེ་
 རུང་ནས་ཅམ་ཞིག་ལ། ས་ཚད་ཚུ་ཚད་ནས་བལྟ་བ་བཞིན་མིན་པར། སེམས་རྒྱ་
 ལས་སིབ་ཀྱིས་དབྱེར་མེད་དུ་ཞུགས་པ་བཞིན་དུ་བཟུང་། དེ་ནས་ས་བསྐྱེད་ས་བསྐྱེད་དབྱེར་
 ཞུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་གྱི་རྒྱགས་ནས་འབྱུང་བའི་ལས་དུས་གྱི་བསྐྱེད་བ་གསུམ་དང་། གཉིད་དང་། མི་ལམ་དང་། སད་དུས་གྱི་
 བསྐྱེད་བ་གསུམ་དང་། འཆི་བ་དང་། བར་དོ་དང་། རྒྱུ་བའི་དུས་གྱི་བསྐྱེད་བ་གསུམ་སོགས་སྒྲུབ་བཞིན་བྱེད། འདིའི་བྱུང་པོར་ས་ཡིན་
 བའི་ལག་རྩེས་བྱུང་སེམས་དབྱེར་མེད་སྒྲུབ་བཟུང་བས་ལྟན་སྒྲིལ་བཟོན། གཉིད་དུས་དང་འཆི་དུས་གྱི་རྒྱ་ཡིག་སྒྲིལ་གར་བྱངས་
 ཉེ་སེམས་བཟུང་། དེ་ལྟར་རིང་དུ་གོམས་པས་རྒྱུང་ཞུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་བྱུང་བ་ན་དང་
 བོར་དོད་རྒྱ་རུང་དུ་ཅམ་སྒྱེ། དེ་ལྟར་ལྟེ་བ་སོགས་སུ་དོད་རྩེ་ཆེར་འགྱུར། དོད་སྒྱེས་པ་ན་
 བདེ་བ་སྒྱེ་བ་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པས། བདེ་བ་ཡང་རིམ་པ་ལྟར་སྒྱེ། འདིའི་དམིགས་པ་
 བརྟན་ན་ལྟག་པར་ཡང་གཏུམ་མོ་འབར་སྟོབས་ཆེ། མས་བརྟན་གྱི་ལྟན་སྒྲིལ་བརྟན།
 སྒྲུབ་སེལ་གྱི་རྒྱུང་ཐིམ་སྟོབས་ཆེ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། གཞན་ཡང་(༥བ)དགའ་བཞི་དང་སྟོང་
 བཞི་འཆར་ཚུལ་ཞིབ་པར་གསུངས།

ལྟན་སྒྲིལ་སམ་འོད་གསལ་གྱི་སྒྲུབས་སུ་བདེ་སྟོང་ལེགས་པར་སྒྱུར་ལ་བསྒྲིལ།
 འདིའི་བདེ་བ་ནི་ས་དང་པོ་རབ་རྒྱ་དགའ་བ་སོགས་གྱི་ཟག་མེད་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལའང་
 འོང་ས་མེད་ན། འདོད་སེམས་རྩེ་གཅིག་པའི་ཉིང་འཛིན་དང་བསམ་གཏན་སོགས་ལ་
 མེད་པ་ལྟ་ཅི་སྟོས། རྒྱུགས་རིམ་སུའང་བདེ་སྟོང་གི་ཉིང་འཛིན་གཙོ་བོར་བྲུ་མེད་གཞན་
 དང་བྱུང་མོང་བ་ཡས་བབས་མས་བརྟན་གྱི་ལྟན་སྒྲིལ་དང་། སྟོང་ཁར་རྒྱུང་ཞུགས་
 གནས་ཐིམ་གསུམ་བྱུང་བས་བདེ་སྟོང་གི་ཆོ་ན་ཡིན་གྱི་གཞན་གང་བྱུང་ལ་མི་ཟེར། རྒྱུད་
 རྩེ་རྩེ་བྱེད་བ་ལ་སོགས་པར་ཨེ་ཨི་གི་དོན་མི་ཤེས་ན་ངལ་བ་འབྲས་སུ་མེད་པ་དང་། ཤེས་
 པ་ནི་མཆོག་རྒྱ་བསྐྱེད་ཉེ། ཨེ་ཨི་གི་དོན་ཡང་འོད་གསལ་དང་སྒྱུ་ལུས་ཟུང་འཇུག་ཐོབ་

བྱ་འབྲས་བུའི་ཨེ་ཨྱ། དེ་འདྲེན་པར་བྱེད་པའི་དོ་རྗེ་དང་པདྨ་ཏྲགས་གྱི་ཨེ་ཨྱ། ཡང་གཞན་ནས་རྩ་ལམ་འཁོར་བཞིའི་ཡར་མར་ཁ་སྐྱོར་བ་ལ་ཨེ་ཨྱ་དུ་གསུངས་པས། དེས་གང་ལ་གནད་དུ་བསྐྱོན་པས་ལས་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་བསྐྱེད་པ་དང་། གཞི་ལས་དེ་དག་ལ་འབྲས་བུ་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་དང་། སྐྱ་མའི་སྐྱ་ཟུང་དུ་འཇུག་པའི་ཟུང་འཇུག་བསྐྱོན་པས། རྣམ་དབྱེད་ཅན་གྱིས་ཨེ་ཨྱ་ལས་མི་འདའ་བའི་རྒྱ་དང་འབྲས་བུར་ཤེས་ནུས་པ་ཡིན་གསུང་།

ཡང་དེའི་ཚུལ་རེས་ཕྱི་མ་ལ་འདི་སྐད་གསུངས། ས་བོན་མེད་པའི་སྣ་ཚོགས་དོ་རྗེའི་རིམ་པ་ལ་སྐར་བཤད་པའི་རྩུ་ཏྲུའི་ཡར་སྐར་ནང་དེར་དོ་རྗེ་ཅེ་ལྟ་པའོ། ཅེ་གཅིག་པ་དམར་སྐྱ་ནས་ཅམ་ཞིག་བསམ། དེ་ཡང་ཉལ་སྐྱབས་སུ་ཡང་ཡོད་པའི་ཅེ་དེར་ཉི་མའི་དགྱིལ་ལམ་འཁོར་སྐྱོན་མ་བྱེད་པ་ཅམ་པ་དམར་སྐྱིལ་ལེ་བ་དང་། དེའི་སྟེང་དུ་དེ་དང་མཉམ་པའི་ལྷ་བ་སྐྱ་བྱིལ་ལེ་བ། དེའི་སྟེང་དུ་སྐར་མའི་ཚོགས་ཞེས་པ། ལྷ་བའི་དབུས་སུ་ཐིག་ལེ་སྟོན་པོ་གཅིག་ཉི་ཀའི་རོ་བོ། རྩོགས་བཞིར་དཀར་མེར་དམར་ལྗང་བཞི་རིགས་བཞིའི་རོ་བོར་བསམ། དེ་ཡང་དབུས་གྱི་དེ་ལ་སེམས་བཟུང་། དེ་ལ་བརྟན་པ་ན་ཕྱོགས་བཞི་དབུས་གྱི་ཐིག་ལེ་ལ་བསྐྱེད་ནས་སེམས་བཟུང་བས་རྒྱུང་དབུ་མར་ཞུགས་གནས་ཐིམ་(ལན)པའི་ཏྲགས། སྐྱིག་རྒྱ་ནས་འོད་གསལ་གྱི་བར་བསྐྱོམ་པ་སོགས་བྱས་ལ། ལས་དུས་གྱི་བསྐྱེད་བ་གསུམ་བྱ། དེ་འདྲ་བའི་རྣལ་འབྱོར་བ་དེ་གཉིད་དང་འཆི་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་ན། ཐིག་ལེ་ལྷ་ཉི་དོ་རྗེ་དང་བཅས་པ་སྟོང་ཁར་བྲངས་ནས་སྟོང་ཁའི་རྩྭ་ཡིག་ལ་བསྐྱེད་སྟེ། སྐར་བཞིན་བསྐྱོམས་པས་གཉིད་དང་འཆི་དུས་གྱི་བསྐྱེད་བ་གསུམ། འདིའི་བྱོན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལག་རྗེས་ལ་རྩུ་ཏྲུའི་ཡར་སྐར་བྱང་སེམས་འཕེལ་བ་དང་། ལྟན་སྐྱེས་གྱི་བདེ་བ་རྒྱས་པ་འབྱུང་། ད་ལོན་འདིར་དམིགས་པ་ཕྱོགས་གཅིག་དུ་འཕོག་པ་མིན་པ། གཞན་དོ་རྗེ་ཉི་ལྷ་ཐིག་ལེ་རེ་ལ་དམིགས་པ་སྟོན་ཐེབས་རེ་རེ་བྱ་

གྲུ་ཡིན། དམིགས་པ་དེ་བརྟན་ན་དཀར་ཆ་རྒྱས་ནས་འབབ་ཆུ་འོར་ཞིང་སྟོབས་ཆེར་
 འབབ། མས་བརྟན་གྱི་ལྷན་སྐྱེས་བརྟན། རྟོག་འཛིན་གྱི་རྒྱུ་རྫོགས་ལུལ་ཆེ་བྱ་བ་དང་།
 རྒྱུ་འདུ་ལེགས་ཉེས་གྱི་རྟགས་སོགས་ཀྱང་གསང་འདུས་གྱི་འཁྲིད་ཡིག་ལྟར་གསུངས་
 ཤིང་དེ་གཉིས་ཁྱད་མེད་གསུངས། རྫོགས་རིམ་ལ་སྤྱོད་བ་ཅུང་ཟད་ཙམ་ནས་གཉིད་མི་
 ལམ་ལ་སོགས་པའི་བསྐྱེད་བ་རྣམས་ཀྱང་སྐྱུངས། གཉིད་དང་མི་ལམ་རྒྱུ་སྟོབས་གྱིས་
 འཛིན་རྒྱས་ན་ལྟ་ཅི་སྟོས། ད་ལྟ་མདུན་སྟོབས་གྱིས་ལེགས་པར་སྐྱུངས་པས་འཛིན་གྲུབ་
 ན་ཡང་མར་པ་ལོ་རྒྱུད་ཁ་པོ་ཆོས་བསྐྱེད་འཕོའི་ཉམས་ལེན་རོ་མཆར་བ་དེ་ཡོང་བ་ཡིན།
 བསྐྱེད་བའི་གདམས་ངག་གེས་པ་ལ། སྐྱུང་གཞིའི་སྐྱེ་གི་བར་དོ་ལ། གསང་འདུས་གྱི་
 ངག་དབེན་ལ་སོགས་པའི་རིམ་ལྡན་དང་། སྐྱུ་གསུམ་གྱི་མིང་བཏགས་པ་དང་། ལམ་
 གྱི་འོད་གསལ་དང་། སྐྱུ་མའི་སྐྱུ་དང་། དེས་བཟུང་བའི་སྐྱུ་ལ་སྐྱེ་གི་བར་དོའི་མིང་
 བཏགས་པ་རྣམས་གེས་ན་གང་ལ་བསྐྱེད་བ་དང་། གང་བསྐྱེད་བ་རྣམས་གེས་ནས་བསྐྱེད་བ་
 ལེགས་པར་གེས་རྒྱས་ཏེ། དེ་ཡང་ཚུལ་རི་ལྟར་ཡིན་ན། གཞི་རྒྱས་སུ་ཐམས་ཅད་ལ་
 རྟག་ཏུ་རྒྱུང་འབྱུང་འཇུག་བྱེད་པ་ནི། རྟོར་བཞུགས་དང་ངག་དབེན། འཆི་རྒྱས་སྟོང་ཁའི་
 ཅུ་མདུད་རྫོགས་པར་གྲོལ་ནས་སྟོང་བ་གསུམ་འཆར་བ་སེམས་དབེན། དེའི་འཇུག་
 ཏུ་སེམས་ཐམས་ཅད་སྟོང་བ་འོད་གསལ་ཅུང་ཟད་གཞི་རྒྱས་ལ་འཆར་བ་ནི་འོད་གསལ།
 དེ་ཉིད་ལ་གཞིའི་ཆོས་སྐྱེ་ཟེར། འོད་གསལ་ལས་ལྷགས་ལྟོག་ཏུ་ཉིར་ཐོབ་གྲུབ་པ་དང་
 མཉམ་རྒྱུ་རྒྱུང་སེམས་ཙམ་ལས་བྱུང་བའི་བར་དོ་གྲུབ་པ་ནི། སྐྱུ་ལུས་དང་ཟུང་འཇུག།
 དེ་ཉིད་ལ་གཞིའི་ལོངས་སྐྱུ་ཡང་ཟེར། དེས་མངལ་དུ་སྐྱེ་བ་བཟུང་བ་ནི་སྐྱུ་ལྟ་ཡིན།
 ཉིན་ཞག་གཅིག་ལ་སྐྱུར་ན། གཉིད་དུ་འགོ་ཁར་རྒྱུང་འབྱུང་འཇུག་གི་བྱེད་པ་ངག་
 དབེན་དེ་ལས་སྟོང་བ་བཞི་འཆར་བ་སེམས་དབེན་དང་ཆོས་སྐྱེ། འོད་གསལ་ལས་
 རྒྱུང་སེམས་ཙམ་གྱི་མི་ལམ་གྱི་ལུས་འབྱུང་བ་སྐྱུ་ལུས་དང་ཟུང་འཇུག་དང་ལོངས་སྐྱེ།

གཉིད་དང་མི་ལམ་གྱི་འདུག་ཏུ་འབྱུང་བཞིའི་ལུས་རགས་པ་ལང་བ་ནི་སྐྱེལ་སྐྱེལ་ཡིན།
གཞི་དུས་སུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་གཉིད་མཐུག་གི་དུས་སྟོང་པ་བཞི་འཆར་ཡང་ངོས་
མི་ཟིན་པ་དེ་དང་། དེ་གཉིད་དུས་སུ་རྣམ་ཤེས་ལྗེའི་རྒྱུ་རྣམས་ཐིམ་ཡང་ཅུ་བའི་རྒྱུ་
རྣམས་པལ་ཆེར་མ་ཐིམ་པའི་གནད་ཡིན་གསུང་།

དེའི་ཆོས་རིས་ཕྱི་མ་ལ་འདི་སྐད་གསུངས། དམིགས་པ་གོང་མ་ལེགས་པར་འབྱོརས་
ནས། མིག་དང་རྣ་བ་སོགས་སུ་དོ་རྗེ་སོགས་བཞོད་ནས་བསྒྲོམས་པས་མིག་གི་མངོན་
ཤེས་དང་རྣ་བའི་མངོན་ཤེས་སོགས་འཆར། སྤར་གསང་འདུས་པ་རྣམས་ལ་དམར་
ཁྲིད་ནག་ཁྲིད་ཅེས་པའི་བརྟུང་ཡོད་དེ། དེ་ཡང་སྤྲེལ་སྟོན་རྣམས་ཀྱིས་སྤྲེལ་བྱུག་རྣམས་
དུར་ཁྲོད་དུ་ཁྲིད་ནས། རོ་བཤས་ནང་ཁྲོལ་གྱི་སྟོད་ལུགས་སོགས་མངོན་སུམ་དུ་བསྟན་
ནས་བསྐྱབས། དེ་དང་མཐུན་པར་སྒྲ་མའི་སྟན་ནས་སྟན་དུ་བརྒྱུད་པའི་རིམ་ལྗེའི་སྒྲོམ་
ལུགས་སྒྲོབ་པ་ལ་རིམ་ལྗེའི་དམར་ཁྲིད་ཟེར། དེ་ནི་སྤར་སུས་ཀྱང་ཡི་གེར་བྲིས་པ་མེད་
པ་ལ། ཀྱུན་མཁྱེན་བསུ་ཀྱུན་མཁྱེན་འཕགས་འོད་ལ་ཁུས་ནས་ཡི་གེར་བཞོད་སྟན་
བརྒྱུད་དེ་མིན་པར་ཡི་གེར་བྲིས་པའི་སྟོང་ནས་ཁྲིད་པ་ལ་ནག་ཁྲིད་ཅེས་ཟེར་མན་ངག་
ཡི་གེར་བྲི་མཁྱེད་བ་མིན། ཅུ་བརྒྱུད་དང་བཤད་བརྒྱུད་རྣམས་མན་ངག་གི་མཐར་ཐུག་
ཡིན། དེ་རྣམས་མན་ངག་གི་མཐར་ཐུག་ཡིན་ཀྱང་གདུལ་བྱ་སྟོ་དམན་པས་མི་རྟོགས་
པས། དེ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་(༡༠ན)འཕགས་པ་ཡབ་སྐུ་རྣམས་ཀྱིས་རིམ་ལྗེ་སྟོད་
བསྐྱེས་སོགས་མན་ངག་མང་དུ་མཛད། དེ་རྣམས་དེའི་དུས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་
གསལ་པོ་ཡོད་ཀྱང་། ཕྱིས་གདུལ་བྱ་རྣམས་སྟོ་རྗེ་དམའ་རུ་སོང་། དེ་རྣམས་ཀྱི་སྟོ་ངོར་
མི་གསལ་བས་ཡང་གསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་ཀྱང་གསལ་སྟོན་ལྟ་བུ་
མཛད། གསེར་སྤངས་པས་ཀྱང་རིམ་ལྗེའི་ཁྲིད་དང་ཡིག་ཆ་མང་དུ་ཡོད་པ་རྣམས་
བསྐྱེགས་ནས་སྟན་བརྒྱུད་ཡི་གེར་འགོད་མཁྱེད་ཟེར་བ་ལ་ཡང་དེ་ལས་སྟོན་རྒྱ་མེད་པས་

སྒྲུབ་ཡི་གེར་འགོད་མ་ཐོང་མིན་ཞེས། རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་ཀྱང་དེ་ལ་ལན་འབྲུང་དོད་དུ་
བཏབ་པ་ཡིན། དེས་ན་མདོ་རྒྱུད་རྣམས་མན་ངག་གི་མཐའ་ལ་ཡིན་ཀྱང་། གདུལ་
བྱ་སློང་མན་པས་དེ་རྟོགས་པ་ལ་སླ་མའི་མན་ངག་དགོས་པ་དང་། སླ་མའི་ཞལ་གཤེས་
དགོས་པར་གསུངས་པ་ཡིན། དེ་ལྟར་མིན་པར་མན་ངག་ཡི་གེར་འགོད་པ་འཕངས་
ནས་སླ་མའི་ཞལ་ལས་གཤེས་དགོས་པའི་དོན་དུ་བཟུང་ནས། མན་ངག་གི་མཐར་ཐུག་
རྒྱུད་སྒྲེའི་དགོངས་འགྲེལ་རིམ་ལྡན་བསྐྱེད་བསྐྱེད་སོགས་ལ་མན་ངག་ཟབ་མོ་མིན་པའི་ཁ་
བཤད་ཅུང་དུ་བཟུང་ནས། དེ་རྣམས་ལ་གྲུས་པ་བསྐྱེད་པའི་གཤེས་བྱེད་ཅིང་ཆོས་སྤྱོད་
གསོག་པ་དང་། སྐྱེ་བ་སྐྱེ་མར་ཡང་དེའི་བྱེད་པ་རྒྱ་མཐུན་དང་། ཆོ་འདི་བྱེད་ལེགས་
ཆོགས་ཆེན་པོ་འཕྲུག་མཆོན་ཉིད་པ་རྣམས་བག་དྲག་ །ཤུ་ཀྱ་ཐུབ་པ་དང་འགལ་བ་འདོད་
ཟེར་མི་འོང་། སྤྱགས་པ་འདི་རྣམས་རྗེ་རྗེ་འཆང་དང་འགལ་བ་ལ་ཡང་ཅིར་ཡང་མི་སེམས་
བར་སྒྲུབ་པོ་། བྱོད་ཀྱི་འདི་འདྲ་རྒྱུད་ནས་མ་གསུངས་བྱས་ན་ཟབ་དྲག་པས་ཟེར། དེ་
ཅི་ཡིན་བྱས་པས་མན་ངག་ཡིན་པས་ཟེར། དེ་འདྲ་བའི་མན་ངག་རྣམས་ལ་ཡིད་ཆེས་
བྱེད་མཁན་མི་ཡོང་ཐང་པ་ལ་སྐྱབས་ཀྱང་མང་བ་འོང་བར་སྒྲུབ། ལྷ་སྒྲོམ་ལ་ལྷ་ཅི་སྒྲོམ་
ལྷ་རྟོག་ལུས་པ་ཅུང་ཡང་མི་སྒྲུབ། གཞན་གྱི་ཡིག་ཆ་རྣམས་ཀྱང་རྒྱས་ཡོད་པ་བྱས་བྱུང་
ཆེན་གྱི་གཞུང་རྣམས་དང་། རང་གི་ཡིག་ཆ་བཟང་པོ་འདི་འདྲ་རྣམས་ལེགས་པར་ལྷ་
རྟོག་བྱས་ན་དེ་ནས་གཅིག་གཤེས་འོང་བ་ཡིན་ཏེ་གསུང་།

དེའི་ཆོས་རིས་སྐྱེ་མ་ལ་འདི་སྐྱེད་གསུངས། གསུམ་པ་ཐུག་རྒྱ་བཞེ་ལ་བརྟེན་ནས་
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཞོར་བུ་(༡༠བ)འགོངས་པས་བདེ་སྤྱོད་གི་ཉིང་འཛིན་བསྐྱེད་པའི་
རིམ་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་དམ་ཆོག་གི་ཐུག་རྒྱ་ཡེ་རྒྱ་དང་དོན་གཅིག་སྟེ། བསྐྱེད་
རིམ་གྱི་ཡེ་གཤེས་ཀྱི་ཐུག་རྒྱ་ལ་དམིགས་པ་བརྟེན་པ་ཡིན་ན་དངོས་ཀྱི་ཐུག་རྒྱས་བྱ་བ་རི་
ལྟར་བྱེད་པ་དང་བྱེད་ལས་མཆུངས་པ་འོང་། སྐྱབས་འདིར་དེ་བས་ལྷག་པར་ཡང་གསལ་

བ་འོང་བས། དེ་ལ་སྒྲིམས་པར་ཞུགས་པས་རྒྱུད་ཞུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་བྱུང་བ་ན་
བདེ་སྟོང་སྒྱུར་ཏེ་བསྒྲིམ། ཡེ་རྒྱ་དང་ལས་རྒྱ་གཉིས་ལ་གཉིད་དུས་ཀྱི་བསྐྱེད་བ་མེད།
ཕྱག་རྒྱ་བཞི་ཀ་ལ་འཆི་དུས་ཀྱི་བསྐྱེད་བ་མེད་དོ། །འདིར་བྱམ་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལག་
རྒྱུ་ལ་དབུ་མ་མ་དམིགས་པར་ཕྱག་རྒྱ་སྒྲིམ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷན་སྐྱེས་འདྲེན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ནི་བསྐྱེད་ལ་སོགས་ཏེ། དེའི་ཉམས་ལེན་ནི་ལས་རྒྱ་
བསྐྱེན་ནས་སྒྲིག་ཅོལ་དུ་འགོ་བའི་གོ་བ་ཡོད་པ་རང་དགོན་ཏེ། ཕྱག་རྒྱ་དང་སྒྲིམས་
པར་ཞུགས་པས། བྱུང་སེམས་འབབ་པ་ཕྱིར་མི་འཆོར་བ་ལ། འབྲུལ་ལའོར་བྱེད་ཟེར་
བ་དེ་འདྲ་རང་འདུག །ཕྱག་རྒྱ་སྒྲིག་ཅོལ་དུ་འགོ་བའི་གནད་ཤེས་ནས་སྒྲིམས་པར་
ཞུགས་པ་ཡིན་ན། ཡབ་ལྷ་ཅི་སྒྲིམ། ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཀའི་རྩུ་རྩིར་ཐིམ་ནས། བལ་
བས་འབྲིག་པ་བྱེད་པ་ལ་ལུས་རུལ་བ་དང་། སྒྲིང་ཁ་འདར་བ་སོགས་འོང་བའི་ཆོད་
ཅམ་ནས། རྒྱུད་གི་རྒྱ་བ་ཕྱ་མོ་ཅམ་དང་། དབང་ཤེས་ལྷ་རྒྱུན་ཆད་པ། དགའ་
ཞིང་འཆར་བ་འོང་བས། དེའི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་དུས་སུ་བདེ་སྟོང་སྒྱུར་ཏེ་བསྒྲིམ། ཕྱག་རྒྱ་
སྒྲིག་ཅོལ་དུ་འགོ་བའི་གནས་ཤེས་པས་སྒྲིམས་པར་ཞུགས་པ་ཡིན་ན། ཡེ་རྒྱ་དང་ལས་
རྒྱ་ལ་བདེ་ཆེན་བསྐྱེད་ཚུལ་ལགས་པར་བྱུང་བས་ནི། ཕྱག་རྒྱ་དེ་གཉིས་དང་སྒྲིམ་བ་བྱན་
པ་ཅམ་ནས་ཀྱང་རྒྱུད་དབུ་མར་ཐིམ་པའི་བདེ་ཆེན་བསྐྱེད་ཅུས་པས། ཡང་ཡང་བྱན་
པ་དེ་ཉིད་ཆོས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་དེ། དེ་ལ་འབྱུང་བས་ཏེ་ཡུལ་དང་ཡུལ་
ཅན་སྒྱུར་བས་ཀྱང་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་ཆེན་འབྱུང་བས་སོ། །སྒྲིམ་སྟོང་ཉིད་ཀྱིས་ཕྱག་
རྒྱའི་བྱ་བ་བྱས་ཏེ་བདེ་ཆེན་འདྲེན་པས་མ་ཁྱབ་ཀྱང་། སྐབས་འདིའི་ལམ་མཐོན་པོར་སོང་
བ་ཞིག་ལ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་(༡༡ན)པ་ན་རྒྱུད་ཐིམ་སྟེ་མཉམ་གཞག་
སྒྲིམ་། དེ་ལས་ལངས་པ་ན་གང་གར་ཐམས་ཅད་བདེ་སྟོང་དུ་འཆར་བ་འོང་ཡང་སྟོང་
ཉིད་བྱན་པར་བྱས་པས་རྒྱུད་ཐིམ་པའི་བདེ་སྟོང་གི་ཏིང་ངེ་འཛིན་འོང་། ཡང་རྗེས་ཐོབ་

སྐར་ལྷ་འབྱུང་བས་བདེ་སྟོང་གི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཁོར་ཡུག་ཏུ་འོང་བས། དེའི་སྤྱིར་སྟོང་
ཉིད་ལ་དམིགས་པ་ནི་བཅུན་མོ་དང་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོར་གྲགས་པ་ཡིན་གསུང་། དེ་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་དཀའ་གནས་ལས་རྒྱ་སྟོག་རྩོལ་དུ་འགྲོ་བའི་གནད་དམ་པ་ནི། རྣལ་འབྱོར་པ་
ཁྱད་པར་བས་ལམ་འབྲས་དང་། ཕྱག་ཆེན་ཅི་རིགས་ཀྱི་གདམས་ངག་ལས་འབྱུང་བ་
ལྷ་རྩ་བཙལ་ནས་ཉིད་པ་དང་། སྟོམས་པར་ཞུགས་པས་རྩ་བཙལ་ནས་སད་པའི་
ཐབས་དེ་རྩ་དབུ་མས་སད་པ་ན་རོ་རྒྱུད་ཟུམ་འགྲོ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་པས། དེའི་རྩ་དེ་ཡབ་
ཀྱི་རྩའི་ནང་དུ་ཞུགས་པ་ནས། དབུ་མས་སད་ཅིང་ཁ་བྱེ་ནས། རོ་རྒྱུད་གཉིས་
ཟུམ་སྟེ་དཀའ་བཞི་དང་སྟོང་བཞི་སོགས་འཆར། སྤ་མོ་བསྒྲོམ་པ་ན་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྒྲ་རྩེ་
གཉིས་སྟེ་མཆོམས་སུ་ཐིག་ལེ་བསྒྲོམ་པ་ཡང་། སྒྲ་རྩེ་གཉིས་སད་པའི་ཆེད་ཡིན་ནོ། །

ད་ལྟ་ཡང་ཉམས་བབས་བའི་གང་ཟག་འགའ་ལ་ཡེ་རྒྱ་ལ་བསྟེན་པའི་ཆེ་ཐོག་མར་
ཡུམ་གྱི་རྩ་ནས་རྒྱུད་རྒྱུད་ནས་རང་གི་དོ་རྗེའི་བྲག་པར་ཞུགས་པ་སྟོམ་བྱེད་པའང་འོང་
བས་དེས་ཀྱང་ཤེས་གསུང་། དེ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་གང་ཟག་སྐལ་བ་དང་ལྷན་ན་དངོས་
དབང་བསྐྱར་བ་དང་། དེ་ལས་གསང་དབང་དང་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱོ་
བར་དུ་ཐོད་བཀྲལ་བ་སྦྱི་བ་དང་། དེའི་གནད་ཀྱིས་ལམ་བཟོད་པ་ལྷུང་བ་དང་། སྦྱིར་
ཡང་སྟགས་བྲམ་མེད་ཀྱི་ལམ་ལྷུང་བ་སོགས་ཤེས་པའི་ལགས་བཤད་བྲམ་ན་མེད་པའོ། །

དེའི་ཆོས་རེས་སྦྱི་མ་ལ་འདི་སྐད་གསུངས། གཉིས་པ་བྱང་སེམས་དམར་པོ་རྒྱས་
པར་བྱེད་པ་རྩ་ལ་རྟ་རའི་རིམ་པ་ལ། སྦྱ་བཤད་པ་དང་། དོན་ཉམས་སུ་ལེན་པ་གཉིས་
ལས། དང་པོ་ནི། རྩ་ལ་ནི་འབར་བ་དང་། རྟ་རའི་འཛིན་པ་སྟེ། གསང་གནས་
ཀྱི་འཁོར་ལོ་ནི་གཏུམ་མོའི་མེ་འབར་བའི་གནས་ཡིན་པས་འབར་བ་འཛིན་པའོ། །འདི་
ལ་ལམ་དུས་དང་གཉིད་དུས་ཀྱི་བསྐྱེད་བ་སྐྱར་བཞིན་བྱེད་(༡༡བ)འཆི་དུས་ཀྱི་བསྐྱེད་བ་ནི་
མེད། འདིའི་བྱན་མོར་མིན་པའི་ལག་རྗེས་ལ་ལྷན་སྦྱས་ཀྱི་བདེ་བའི་རྟེན་ཁམས་དམར་

པོ་རྒྱལ་པར་བྱེད་གནས་དེར་བསྐྱེམས་པའི་རིམ་པ་ནི་ཇ་ལ་རྩ་རའི་རིམ་པའོ། །གཉིས་
པ་ནི་སྐལ་ཆོག་མ་ཟད་པ་ཆོག་མ་ཟད་པ་ཐ་མའི་ནང་དབྱི་མགོ་གཉིས་ཀྱི་དབྱས་སུམ་མདོ་དེ་
ན་གསང་གནས་བདེ་སྟོང་གི་འཁོར་ལོ་ཞེས་པ་རྩ་འདབ་སོ་གཉིས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་
དབྱས་ཀྱི་མདུད་པ་ཅུང་ཟད་སྟོད་དུ་སོང་བའི་མོས་པ་བྱས་ནས། མདུད་པས་བསྐྱེམས་
པའི་རྩ་རྟེན་ནང་དེ་ནས་བྱེད་དུ་བསྐྱེད་པའི་ཆོད་ཅམ་གྱི་ཆོས་འབྱུང་བྱིད་ཀར་ནང་དམར་
བ་བྱེད་དུ་འགྲོང་བའི་ནང་དུ། སྐར་མ་བྱེད་གཤགས་ཅམ་མམ། དེ་ལས་ཀྱང་རྒྱང་བའི་
ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྟེང་ན། དབྱས་སུ་ཐིག་ལེ་སྟོན་པོ་ཕྱོགས་བཞིར་དཀར་སེར་
དམར་ལྗང་བཞི་རིགས་ལྷའི་ངོ་བོར་བསམས་པས། གཙོ་བོར་དབྱས་མ་ལ་སེམས་ཕྱོགས་
བཞིའི་ཐིག་ལེ་ལ་སེམས་བརྟན་ནས་དེ་རྣམས་དབྱས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་ལ་བསྐྱེད་ནས་བསྐྱེམ་པ་ཡིན་ཞེས་རྗེ་ལྷ་རི་བ་གསུངས་སོ། །

བཟུང་། སེམས་ཐིག་པ་ན་དམིགས་རྟེན་རི་ལྟར་སྤྱོད་དགའ། མ་ཐིག་ན་ཆེ་རིམ་ནས་
སྟོབ། འདི་ནི་རྒྱད་ལས། ཆངས་པའི་མེ་ནི་སུམ་མདོར་འབར། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་
བསྟན་པའི་གཏུམ་མོའི་ཉམས་ལེན་བྱད་པར་ཅན་ཡིན་འདི་ལ་རྣལ་འབྱོར་གྱི་གཏུམ་མོ་
ལས་རྒྱ་ལ་བསྟན་པ་ནི་ལས་ཀྱི་གཏུམ་མོ་དང་། སྤར་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་ཕྱག་ཆེན་རྣམས་
བསྐྱེམ་པ་ལ་ལྟན་སྦྱེས་ཀྱི་གཏུམ་མོ་ཟེར། གདུལ་བྱ་པ་ལ་པས་བསྐྱེམ་པ་ན། དང་པོ་
རྒྱང་རྩ་རྟེན་མི་རྩུབ་པར་རྩ་གནས་གཞན་གྱི་གཏུམ་མོ་པ་ལ་པ་འབར་ནས། རྩ་གནས་
གཞན་གྱི་བྱང་སེམས་ལྷ་བ་འོང་བ་དེ་འཛིན་དཀར་བས་བསྐྱོག་འགྲེམས་སོགས་དགོས་
པ་ཡིན། རྩ་རྟེན་ལ་དེ་འདྲ་མི་དགོས། བསྐྱེད་རིམ་མཐར་ཕྱིན་ན་ཡང་ཡང་ཡིག་སོགས་
ཀྱིས་བཀག་པས་ཐིག་ལེ་ཤོར་དོགས་མེད་པས་ཐོན་མི་དགོས། རྩོགས་རིམ་དུ་རྒྱང་དབྱ་
མར་ལྷགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་བྱང་བའི་ཐིག་ལེ་ལྷ་བ་སྦྱི་བོ་ནས་འབབ་པ་ན། རྒྱང་གི་
ལྷགས་རེ་ཞན་དུ་སོང་། ཁོར་བའི་རྩེ་རྩེ་བས་པ་ན་རྒྱང་གི་གཡོ་བ་ཐམས་ཅད་ཐིམ་འགོ་
བས་རྒྱང་མེད་པར་ཐིག་ལེ་རི་ལྟར་(༡༩)འཕོ། ཕྱོགས་གཞན་རྣམས་ན་ནི་འདིའི་ཕྱོགས་

འོང་། དེ་བྱས་པ་ན་ལམ་གཉིས་ཀ་ནས་བྱར་སེལ་གྱི་རྒྱུ་བྱར་ནས་ཚོས་འབྱུང་
 བསྐྱེད་པ་དེའི་སྒྲུ་མོ་ཟུག་པའི་ཅེ་དེ་ནས་ཞུགས་ནས་ཐིག་ལེ་སྒྲོན་པོའི་འག་ནས་ཡར་
 ཐིམ་སོང་བའི་དམིགས་པ་བྱ། དེ་ནས་རྒྱུ་གཉིས་རང་གི་སེམས་དང་ཐིག་ལེ་རྣམས་
 དབྱེར་མེད་དུ་མོས་ལ་སེམས་བཟུང་། མི་བྱབ་པ་འདྲ་ན་ཕྱ་ཚུགས་མིན་པར་དལ་བྱས་
 བཏང་ལ་མཐར་རྒྱུ་རོ་འབྱུང་པ་ནི་ལྟར་བར་བྱུགས་ཅུ་ལ་བ་དང་སྟེ་ལྟག་མ་མེད་པར་
 བྱས་ལ་བཏང་། འཛིན་ལུགས་དང་གཏོང་ལུགས་དེ་ལྟར་མ་བྱས་ན་གོགས་འོང་། སྤྱིས་
 རྒྱུ་རེ་དགའ་འཁྱོར་བའི་མཚན་ནས་རྒྱུ་བཟུང་བ་དེའི་ལྟག་མ་རེ་བཞག་ལ་དེའི་
 ཁར་ཡར་རེ་རྩལ་གྱིན་བཟུང་། དེ་ཐམས་ཅད་ལ་ནང་གི་དམིགས་པ་གསལ་བཏབ་
 པ་དང་རྒྱུ་འཛིན་པ་སྒྲུགས་གྱིན་བྱ། སྐབས་འགའ་རེར་ཐིག་ལེ་སྒྲོན་པོ་ལས་མེ་མེ་རྩེ་རྩེ་
 ཁབ་ལྟར་སྒྲ་བ་སོར་བཞི་ཙམ་ཞིག་བཙུགས་ན་ཡོད་པ་འདྲ་བ། དེ་ཡང་གསལ་བ་དང་
 དྲངས་པ་དང་ཚ་བ་དེའི་འོད་གྱིས་རྩ་སྟོང་ཐུག་དོན་གཉིས་གྱི་སྒྲུབས་ཐམས་ཅད་མར་
 མེ་བཏེགས་པ་ལྟར་གསལ་བར་བསམ་ལ། དམིགས་པ་དེ་དང་རྒྱུ་འཛིན་པ་མཉམ་དུ་
 བྱ། དེ་ནས་མེ་དེ་རེ་རིང་ལ་སོང་ནས། འཁོར་ལོ་གོང་མ་གོང་མ་ལ་སྒྲིབ་པར་སོང་ནས་
 མཐར་རྩེ་དྲིའི་ཡར་སྒྲ་ནས་ཐོན། སྒྲ་སྒྲུག་གཡས་ནས་སོང་ཕྱོགས་བཙུའི་སངས་རྒྱས་གྱི་
 ཞིང་ཁམས་ཐམས་ཅད་དེའི་འོད་གྱིས་ཉི་མ་ཤར་བ་བཞིན་གསལ་བར་བྱས། སངས་
 རྒྱས་ཐམས་ཅད་གྱི་ཤངས་གཡོན་པ་ནས་ཞུགས། ཐུགས་ཀ་ནས་ཡེ་ཤེས་གྱི་བདུན་ཅི་
 བཀུག་སྟེ་ཤངས་སྒྲུག་གཡས་ནས་ཐོན་མེ་མེ་རེ་རེས་ཡེ་ཤེས་གྱི་བདུན་ཅི་འོད་གྱི་རང་
 བཞིན་དཀར་ཡེ་རེ་རེ་བྱིར་ནས། ཡང་རང་གི་སྒྲ་བུག་གཡོན་ནས་ཞུགས། སྤྱི་བོ་བདེ་
 ཆེན་གྱི་འཁོར་ལོ་ཁེངས། བདེ་ཆེལ་གྱིས་བྱུང་། དེ་ནས་ཡང་མགྱིན་པ་སྟོང་ཁ་ལྟེ་བའི་
 བར་དུ་ཁེངས། ལྟེ་བ་ནས་རེ་ཞིག་གསང་གནས་སོགས་སུ་མི་འབེབས། ལུས་ཐམས་
 ཅད་བདེ་ཆེན་གྱི་རོ་བོར་མེར་མེར་ཡོད་པར་བསམ། དེ་ལྟར་ཡང་ཡང་བསྐྱོམ། དེ་

རྣམས་ལ་སེམས་ཐིག་ལེ་དང་འདྲེས་པའི་ཉམས་སྦྱིས་ནས་རེས་འགའ་གནས་བྱུང་བ་
 བྱུང་ན་གཏུམ་མོ་བྱད་པར་ཅན་འབར་འོང་སྟེ། ལུས་ཐམས་ཅད་དྲོད་(༡)ནས་ཆ་ལུབ་ལུབ་
 བྱེད་པ་ཞུ་བདེ་པལ་པ་ལ་འོང་བ་ནི་དང་པོ་ག་པགས་མཆམས་ཀྱི་གཏུམ་མོ་པལ་པ་འབར་
 བ་ལ་འོང་བ་ཡིན། གཏུམ་མོ་བྱད་པར་ཅན་འབར་ན་ལུས་ཀྱི་གཏིང་དང་རྩ་རྩེའི་ནས་
 དྲོད་བྱད་པར་ཅན་སྟེ། དེ་རིམ་ལྔ་སྟེས་པ་ལྔ་བདེ་བ་བྱད་པར་ཅན་སྟེ། དེ་བྱུང་རེས་ཀྱི་
 ལྟ་བ་དང་སྦྱར་གྱིན་བསྟོམ། འདི་ལ་གཞན་དག་ན་རེ། བདེ་བ་སྟེས་པ་ན་དེའི་ངོ་བོ་ལ་
 བལྟས་པས་ངོས་བཟུང་མེད་པར་སོང་བ་ན་ཅི་ཡང་མི་སེམས་པར་འཛོག་པ་ནི་བདེ་སྟོང་
 གི་སྦྱོང་ལུགས་ཡིན་ཟེར། དེ་ནི་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ཕྱོགས་ན་འང་མེད། གལ་ཏེ་ཡིན་དུ་ཆུག་
 གྱུར་བདེ་བ་ལ་སྟོང་ཉིད་བསྟོམ་པའི་གཞི་བྱས། དེ་ནས་བདེ་བ་དེ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་
 པའི་སློ་ཞིག་གིས་སྟོང་ཉིད་བསྟོམ་པ་ལ་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་རིམ་ལྔ་འོང་། འོ་ན་རང་
 ལུགས་ལ་རིམ་ལྔ་བྱེད་ན། སྒར་བཤད་པ་ལྔ་ལུས་ལ་གནད་དུ་བསྒྲུན་པ་ལས་དབུ་
 མར་ཞུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་བྱུང་བ་ན་གཏུམ་མོ་འབར་དེས་དཀར་ཆ་ཞུ་ནས་བབས་
 པ་ན། དེས་ལུས་ཀྱི་ནང་དུ་རིག་བྱ་བྱད་པར་ཅན་སྟེ། དེ་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་པ་ལས་
 ལུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་སྟེ། དེས་དེ་མ་ཐག་སྦྱོར་བྱས་པ་ལས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ལྟན་སྟེས་
 བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ངོ་བོར་སྟེ། དེའི་ཆོ་སྒར་གཏན་ལ་པལ་པའི། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་
 རྣམ་པར་བཅད་ཅམ་གྱི་མེད་དགག་སྟོང་ཉིད་ལ་རིགས་པས་མི་དཔྱོད་པར་བྲན་ཅམ་བྱས་
 པས། བསྐྱེད་རིམ་མན་ཆད་ཀྱི་གཅིག་དུ་བྲལ་ལ་སོགས་པའི་གཏན་ཆོགས་གྱིས་སྟོང་
 ཉིད་རེས་པའི་རེས་ལུགས་དང་མི་འདྲ་བའི་ཡུལ་ཅན་བདེ་བ་ཆེན་པོས་སྟོང་ཉིད་རེས་
 པའི་སྟོབས་འདྲ་བ་སློ་གཞན་གང་ལའང་མེད་པས་ལྟན་སྟེས་ཅམ་ནས། ད་ལྟའི་སོ་སྟེ་
 ལའང་གཉིས་སྒྲུང་རགས་པ་ལོག་ཡོང་བས། དེའི་སྟེང་དུ་སྟོང་ཉིད་བྲན་པ་ན་ཡུལ་ཅན་
 བདེ་བ་ཆེན་པོ། ཡུལ་སྟོང་ཉིད་ལ་ཁུ་ལ་ཁུ་བཞག་པ་བཞིན་དབྱེར་མེད་དུ་སོང་བ་ན།

འཕགས་པ་རྣམས་ལ་དོན་གྱི་ལྷན་སྦྲེས་ཀྱི་དུས་སུ་གཉིས་སྒྲར་ཕྱ་མོ་ཡང་ལོག་པའི་ཡུལ་
ཡུལ་ཅན་དབྱེར་མེད་དེ་ལ་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་དུ་སྒྱུར་བ་ཟེར་ཡང་། ཚུལ་གཉིས་པ་
ཐབས་ཤེས་དབྱེར་མེད་ཅེས་(༡༥)པའི་ཐབས་བདེ་བ་ཆེན་པོ་དང་། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་
པའི་ཤེས་རབ་གཉིས་དབྱེར་མེད་དུ་སྒྱུར་བ་ལ་ཡང་སྒྲར་གྱི་དང་མི་འདྲ་བ་མེད། བདེ་
སྟོང་དབྱེར་མེད་དེ་ཉིད་ལ་ཆ་ཤས་སྤྲེལ་ས་ཐབས་འདི་ཡིན། ཤེས་རབ་འདི་ཡིན་ཞེས་
པ་ལྟོག་པས་འབྲེད་བ་ཡིན་པ། རོ་བོ་དབྱེར་མེད་པ་གོང་མ་དང་བྱུང་པར་མེད། དེ་ལྟར་
བསྐྱེད་རིམ་དང་རྒྱད་སྟེ་འོག་མ་རྣམས་ལ་འདྲ་མེད་ན། མཚན་ཉིད་ཐེག་པ་ལ་ལྟ་སྟོན་
ཀྱང་ཅི་དགོས། བདེ་བ་ཆེན་པོས་སྟོང་ཉིད་ངེས་ཚབས་ཆེ་བཞིན་དུ་ཤེས་སྒྲིབ་སྟོང་
བ་ཡང་མཐུ་ཆེ་སྟེ། དེ་རི་ལྟར་མཐུ་ཆེ་བ་བཞིན། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་གོ་འཕང་ལ་ཉེ་བས་
ནལ་འཕྱོར་སྒྲ་མེད་ཀྱི་རྒྱད་རྣམས་ལ་མ་གཞན་ལས་སྒྱུར་བ་དང་། ལམ་འདི་ལྟ་བུ་རྒྱད་
སྟེ་འོག་མ་དང་། མཚན་ཉིད་ཐེག་པ་ལ་མེད་པས། བདེ་གསལ་མི་རྟོག་པའི་ཉིང་
ངེ་འཛིན་ཙམ་རྫོགས་རིམ་གྱི་སྤྱོད་ས་ནའང་མེད་པ་ལ་སོགས་ཤེས་ནས། དེ་ལྟ་བུའི་
བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དེ་དོན་སྒྱི་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་ཀྱང་མི་རྟོག་
ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱར་འགྱུར་བ་མི་འགལ་བ་སོགས། ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོར་གསུངས་པ་
བཞིན་ཡིན། དེ་ལྟར་སྒྲོམས་པས་རྩ་མདུད་རྣམས་གྲོལ། དེ་ལས་ཀྱང་སྟོང་ཁའི་རྩ་
མདུད་རྫོགས་པར་གྲོལ་ན་གསང་འདུས་པའི་ལུགས་ཀྱི་སེམས་དབེན་མཐར་ཕྱིན་པ་ཡིན་
པས་ཆེ་འདིར་འཆང་རྒྱ་བའོ། བར་དོར་འཆང་རྒྱ་བ་གང་རུང་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་ཡིན།
དེ་ཡང་སྟོང་པ་བྱེད་རྒྱ་བུང་མ་བུང་གི་བྱུང་ཡིན་གསུང་།

འདིར་ལམ་དུས་ཀྱི་བསྐྱེད་བ་དང་གཉིད་ཀྱི་བསྐྱེད་བ་ཡང་བྱེད་དོ། །དེའི་དུས་སུ་ལས་རྒྱ་དང་མཉམ་པར་སྒྱུར་བ་དང་། བར་དུ་
རྫོགས་གཞིག་གི་སྒྱུད་རིམ་གཉིས་མང་དུ་བསྒྱུར་ས་པས། འཆི་རིམ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་སྒྱི་བོན་ས་རྒྱར་མཐིལ་གྱི་བར་རྒྱར་ཐམས་ཅད་
མི་ཤིགས་པའི་ཐིག་ལེ་ལ་ཐིམ་པའི་རྟོགས། སྒྲིག་རྒྱ་ནས་འོད་གསལ་གྱི་བར་འབྱུང་ངོ་ཤེས་པ་དེ་དཔའི་འོད་གསལ་མཐར་ཐུག་ཡིན་

ནོ། །འོད་གསལ་དེ་ལས་ལྷང་བར་རྩོམ་པ་ན་ཕྱང་པོ་རྟིང་པ་ལས་གོ་ས་ལོགས་སུ་དངོས་གནས་ལ་བཞིན་ལག་གི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་
ཉེ་དུ་ཀའི་སྐྱར་ལྷང་སྐྱམ་པའི་འཕེན་པ་བཏར་པའི་སྟོབས་ཀྱི་དཔེའི་འོད་གསལ་གྱི་རྒྱུ་མཐའ་ཙམ་ལས། དངོས་གནས་ལ་ཕྱང་པོ་
རྟིང་པ་ལས་གོ་ས་ལོགས་སུ་མ་དག་པའི་སྐྱུ་མའི་སྐྱར་ལངས་པ་དང་མཉམ་དུ་ཉེར་བྱ་བ་ནས་སྒྲིག་རྒྱུའི་བར་གྱི་རྟགས་རྣམས་ འབྱུང་།
དེའི་སྐྱུ་ལུས་པ་དེ་ཕྱང་(༡༩ན)པོ་རྟིང་པ་ལ་ཞུགས། བྱིའི་རྒྱུན་ལས་རྒྱ་དང་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་དང་། བར་གི་རྗེས་གཞིག་གི་
སྤྱད་རིམ་གཉིས་ཉིས་སྒྲགས་སུ་བསྐྱངས་པས་གཉིས་སྤྱང་པ་མོ་མ་ལུས་པ་མི་གིགས་པའི་ཐིག་ལེ་ལ་ཐིམ་པའི་རྟགས་
སྒྲིག་རྒྱ་ནས་འོད་གསལ་གྱི་བར་འབྱུང་། དེའི་འོད་གསལ་གྱི་དུས་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་དོན་
གྱི་འོད་གསལ་ཐོབ། ཉོན་སྒྲིབ་ཀྱི་དངོས་གཉེན་རྒྱུད་ལ་སྒྲུལ། རིམ་པ་གསུམ་པའི་སྐྱུ་ལུས་དག །རང་རྒྱུད་ལྷན་གྱི་གང་
ཟག་འཕགས་པར་སོང་བ་དུས་མཉམ་མོ། །འོད་གསལ་དེ་ལས་ལྷང་བར་རྩོམ་པ་ན་ཕྱང་པོ་རྟིང་པ་ལས་གོ་ས་ལོགས་སུ། སློབ་པའི་
ཟུང་འཇུག་གི་སྐྱར་ལྷང་སྐྱམ་པའི་འཕེན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་གཞིའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་བཞོན་པའི་རྒྱུད་གིས་ཉེར་ལེན་དང་། མཐའ་
ཀྱིས་ལྷན་ཅིག་ཕྱེད་རྒྱུད་བསྐྱངས་པ་ལས་ཟུང་འཇུག་གི་སྐྱར་ལངས། དེ་དང་དུས་མཉམ་དུ་ཉེར་བྱ་བ་ཐོབ་བྱུང་། ཉོན་སྒྲིབ་སྤངས་པའི་
སྤངས་པ་ཟུང་འཇུག་ཐོབ། སྤངས་པ་ཟུང་འཇུག་པ་དེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་ཉིད་དོ་སྐྱམ་དུ་བསྐྱམས་པས་སྒྲིག་རྒྱ་ནས་འོད་
གསལ་གྱི་བར་འབྱུང་། དེའི་ཆོ་བ་དེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་དང་། སྐྱ་
ཟག་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་འོད་ཟེར་ལྷ་པ་ལས་གྲུབ་པའི་ལོངས་སྐྱུ་ཟུང་འཇུག་གི་གཙོ་བོ་རྟོགས་པ་ཟུང་འཇུག་དེ་ཐོབ། དེ་འདྲའི་ཟུང་འཇུག་
པ་དེ་ཕྱང་པོ་རྟིང་པ་ལ་ཞུགས། བྱིའི་རྒྱུན་ལས་རྒྱ་དང་སྟོམས་འཇུག་བྱས། བར་དུ་སྟོང་ཉིད་སྐྱམ་པ་དང་། རི་དྲགས་གཤོར་
པ་སོགས་མཉམ་རྗེས་ཀྱི་དགེ་སྦྱོར་རྒྱ་བ་དུག་གམ་ལོ་ལ་སོགས་པ་ལུན་རིང་དུ་བསྐྱངས་པས་མི་སློབ་པའི་ཟུང་འཇུག་ཐོབ་པའི་
མཆན་མ་འབྱུང་། དེ་ནས་ཐོ་རངས་ནམ་མཁའ་གཡང་དག་གི་དུས་སུ། བྱིའི་རྒྱུན་ལས་རྒྱ་དང་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དང་། བར་དུ་སྟོང་ཉིད་དུ་བསྐྱམས་པ་
གཉིས་སྒྲགས་སུ་བསྐྱངས་པ་ལས་གཉིས་སྤྱང་པ་མ་ལུས་པར་དག་པའི་རྟགས་སྒྲིག་རྒྱ་ནས་འོད་
གསལ་གྱི་བར་འབྱུང་། དེའི་འོད་གསལ་སྐྱད་ཅིག་མ་དང་པོ་ནི་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་དངོས་གཉེན་ཡིན་ལ། སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པ་ནི་ཤེས་
སྒྲིབ་སྤངས་པའི་རྣམ་པོ་ལ་ལམ་ཆོས་སྐྱུ་དང་སློབ་པའི་ཟུང་འཇུག་དེའི་རྒྱན་མི་སློབ་པའི་ཟུང་འཇུག་དུ་གྱུར་ནས་སྐྱུ་ཕྱེ་བ་ཐེར་
འབུམ་སོགས་རྣམ་པར་འབྱུང་རོ། །

དེའི་ཆོས་རིས་བྱི་མ་ལ་འདི་སྐད་གསུངས། གཉིས་པ་བསམ་མི་བྱུང་བའི་རིམ་པ་

ནི། སྤར་བཤད་པའི་ཐབས་རྣམས་ཀྱིས་བདེ་ཆེན་འདྲེན་པ་བྱང་བ་ཞིག་གིས་འདིར་
 སྤྱད་རིམ་སོགས་བསྐྱོམས་པས་སྤྱོད་པ་བཞི་རིམ་གྱིས་ཤར་བའི་དཔེ་འོད་གསལ་ལས།
 ལྷགས་ལྷོག་གི་ཉིར་ཐོབ་དང་དུས་མཉམ་དུ། ཀྱུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་
 བྱང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞི་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་སྐྱད་ཅིག་ཀྱང་འབྲལ་མ་སྤྱོད་བའི་ཡིད་
 ཀྱི་རྣམ་གཤམ་དང་སྟོག་འཛིན་གྱི་རྒྱུ་གིན་ཏུ་སྤྱོད་པ་རོ་བོ་དབྱེར་མེད་པ་ལ་གཉུག་མའི་
 ལུས་ཞེས་ཟེར། དེ་ཉིད་མོས་པས་བསྐྱོམ་པ་ཅམ་མིན་པར། དངོས་གནས་ལ་དོ་
 རྗེ་འཆང་གི་སྤྱར་བཞེངས་པ་ལ་ཀྱུན་རྫོབ་བདེན་པའམ་སྤྱོད་མའི་སྤྱོད་དང་སྤྱོད་ལུས་ཞེས་
 པ་དེ་འབྱུང། དེ་ནས་ཡང་སྤྱོད་མའི་སྤྱོད་དེ་རིམ་འཛིན་རྗེས་གཞིག་གཉིས་ཀྱིས་ཡང་ཡང་
 འོད་གསལ་དུ་བརྟག་པ་ན། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དོན་དམ་
 བདེན་པ་ཞེས་པ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་མངོན་དུ་འབྱུང། དེའི་མཇུག་ཏུ་དེ་ལྟ་བུའི་བྱགས་
 སྤྱོད་དང་རོ་བོ་གཅིག་སྤྱོད་བྱགས་དང་རོ་བོ་དབྱེར་མེད་པའི་བྱང་འཇུག་པའི་བདེན་གཉིས་
 དབྱེར་མེད་ཅེས་པ་སྟོབ་པའི་བྱང་འཇུག་རིམ་བཞིན་འབྱུང་བའི་དོ་རྗེ་འཆང་ངམ། འཁོར་
 ལོ་སྟོམ་པའི་སྤྱོད་དེ་ནི་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བའི་རྫོགས་རིམ་དངོས་ཡིན། སྤར་བཤད་
 པའི་ལམ་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་བྱ་མཐར་ཐུག་ཡིན། ད་དེའི་ཉེ་ཆུ་སྤྱད་རིམ་གྱི་
 དམིགས་པ་འདི་ལྟར་སྟོན་པས། དེ་བསྐྱོམ་ཚུལ་ལ་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་ཉིར་བསྐྱེད་པ་བྱས་
 བོང་ཡིན་ན། རང་ཉིད་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་སྤྱོད་མཚམས་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
 ཀྱི་འོད་ཟེར་འཕྲོས་པས་སྟོད་བརྟན་ཐམས་ཅད་འོད་ཟེར་དམར་པོའི་རོ་བོར་ཞུ་ནས་
 རང་ལ་བསྐྱེད། རང་ཡང་ཉིར་བསྐྱེད་བཞིན་རྒྱུ་ཡིག་གི་བར་དུ་བསྐྱེད། རྒྱུ་ཡང་ཞབས་ཀྱི་ནས་
 ལྷ་དཔེ་བར་དུ་བསྐྱེད། ལྷ་དཔེ་ཡང་མི་དམིགས་པར་བྱས་ལ་དཔེ་ཆོ་རྒྱུ་ཏྲེའི་རྣམ་པ་ཡིད་ལ་
 མི་བྱེད་ཀྱང་། རྒྱུ་འདུ་སྤྱོད་པས་སེམས་སྟོང་ཁའི་རྒྱུ་ཏྲེའི་ནང་ཉིད་དཔེགས་པས་བཟུང་།
 ལྷ་བཅས་པར་ལྷ་ཏྲེ་སྤྱོད་པས་ལངས་ལ་སྤར་བཞིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡང་ཡང་ད་ལྟ་ནས་བསྐྱོམས་

པས། རྒྱུད་དབུ་མར་འཇུག་པའི་དགོས་པ་ཆེན་པོ་ཡོད། མངོན་རྟོགས་ཀྱི་ཉིར་བསྟེན་
བྱས་པའི་རྗེས་ཡིན་ནའང་། གཞལ་ཡས་ཁང་དང་ལྷ་བསྟེན་སྟེ་མེད་པ་མ་གཏོགས་
གཞན་ཐམས་ཅད་སྒར་བཞིན་བསྟེན་ཀྱིན་བསྒྲམ། དེའི་ཆེ་རྒྱུད་དབུ་མར་ཐིམ་པའི་སྟོང་
བཞི་ལུ་ཏུ་བྱུང་བ་འཆར། བསྐྱེད་རིམ་(༡༥)ཏུ་འོག་སྒྲིའི་ཕྱ་ཐིག་སོགས་བསྒྲམས་
པས། རྒྱུད་འཇུག་སྟེ་བའི་རིགས་གཅིག་ལ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དབུ་མར་ཞུགས་ནས་ཡོང་
བའང་བྲིད། པལ་ཆེར་རྒྱུད་སེམས་འཇུག་པ་གཅིག་པས། སེམས་བབྱང་སར་
རྒྱུད་འཇུག་པའི་གནད་ཀྱིས། བསྐྱེད་རིམ་ཏུ་སྒྱུ་མར་འབྱུང་དོད་ཏུ་དམིགས་པ་མི་
གཏོད་པས་དེར་ཞུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་འོང་དོན་མེད། དེས་ན་རྫོགས་རིམ་ལྟ་བུའི་
ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་ཆེན་ཡང་འོང་དོན་མེད། སེམས་སྤྱི་རེལ་ཏུ་བབྱང་བ་དང་ཅིར་ཡང་མི་
རྟོག་པར་བཞག་པ་སོགས་ལ་འོང་དོན་མེད་པ་ལྟ་སྟོས་ཀྱང་ཅི་དགོས། བོད་སྐད་མ་མང་
པོ་ལ། རྒྱུད་དབུ་མར་འཇུག་པའི་ནལ་འབྱོར་ཡིན་ན། རྟོར་བཞུས་དང་བུམ་པ་ཅན་ལྟ་
བུ་རྒྱུད་ལ་དངོས་སུ་དམིགས་དགོས་པར་བབྱང་ནས། ཐིག་ལེ་བསྒྲམས་པ་སོགས་སྟོག་
ཚུལ་ཡིན་པར་མ་ཤེས་པར་གསང་འདུས་པ་སྐྱེ་མ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་རྫོགས་རིམ་གྱི་ལུས་
དབེན་བསྒྲམ་པ་ན་འོག་སྒྲིའི་ཕྱ་མོ་བསྒྲམ་པ་སྟོར་ནས་མི་སྒྲམ། བི་བུ་ཉིས་བཤད་པ་
ལྟར་སྟོག་ཚུལ་རྒྱ་ཆེན་པོར་ཤེས་དགོས། ལུས་ལ་གནད་ཏུ་བསྟུན་པ་མིན་པའི་མཚན་
ཉིད་ཐིག་པར་བཤད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་སྐྱེས་པ་ལའང་རྒྱུད་ལས་རུང་ཏུ་སོང་ནས་ནང་ཏུ་
རིག་བྱ་བྱུང་པར་ཅན་སྟེ། དེ་ལས་ལུས་ཤེས་ཀྱི་བདེ་བ་བྱུང་པར་ཅན་ཉམས་སུ་བྱོང་བ་
སྟེ་བ་ཡིན་པ་ལ། རྒྱ་ཉིར་སེམས་བབྱང་ན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་ཆེན་འདྲེན་པའི་སྟོག་ཚུལ་
ཏུ་འགོ་བ་ལྟ་ཅི་སྟོས། ཡང་ཁ་ཅིག་[རྒྱུད་ཐིག་ལེ་སོགས་མི་ཟབ་པའི་རྫོགས་རིམ་ཏུ་
བྱས་ནས། ཟབ་ཤོས་རང་དེ་ཅི་ཡང་མི་སེམས་པ་སྐྱེ་གི་སྒྲམ་དེ་ལ་བྱེད་དེ། གནད་
གཏན་ནས་མ་གོ་བར་གདའ་བ། བདེ་གསལ་མི་རྟོག་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཙམ་རྣམ་དག་

ཞིག་གྲུབ་ཀྱང་། སྒྱུར་ལམ་དྲོད་ཟེན་པ་ལ་ནི་ད་དུང་ཆ་ཆད། སྒྱུར་བྱུང་གིས་སྒྲིང་ཉིད་
 རྟོགས་པའི་ལྷག་མཐོང་ཐོབ་པ་ནས་དྲོད་དུ་འཛིག་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲ་མེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱུང་པ་
 ལྷ་བ་གོ་བ་དག་གིས་རྒྱུང་དབུ་མར་ཞུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་འབྱུང་བའི་བདེ་སྟོང་སྒྱུར་
 བའི་འགོ་བརྩམ་མ་ཐག་ནས་སྒྱུར་ལམ་དྲོད་ཀྱི་མཚན་གཞིར་བཟུང་བྱུང་འོ་ཤེས་པའོ། །
 དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་སྒྱུར་གཉིས་སྒྲུང་འབྲུལ་པ་ཐམས་ཅད་རྟོག་པའི་ལག་རྒྱུས་ཡིན་ལ།
 རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་རྒྱུང་གིས་གཡོ་བ་ཡིན་པས། རྒྱུང་ཐམས་ཅད་ཐིམ་ནས་མེད་པས་
 གཉིས་སྒྲུང་འབྲུལ་པ་བསྐྱེད་པའི་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་ལོག་འགྲོ།

དེའི་ཆེ་སྒྲིས་པ་གཙོད་སྤུལ་དང་གཉིས་སྒྲུང་ལྷོག་སྤུལ་གིན་དུ་ཆ་བས་ཆེ་བ་ལམ་
 གཞན་གང་བསྒྲུམས་ཀྱང་དེ་འདྲ་འོང་སྟབས་མེད་པ་ཞིག་འོང་། དེའི་སྟེང་དུ་བདེ་སྟོང་
 སྒྱུར་སྟེ་བསྒྲུམས་ན་སྟོང་ཉིད་ལ་གསལ་སྒྲུང་གཞན་ལས་ཆེ་བ་འབྱུང་བས། བདེ་སྟོང་
 གི་ཡོ་ཤེས་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་སྤུལ་ཆེ་བ་དང་། ཉོན་སྒྲིབ་དང་ཤེས་སྒྲིབ་གཞན་ལས་
 སྟོང་སྒྲུབ་དང་བསྐྱལ་བ་གྲངས་མེད་ལ་སོགས་པ་མི་དགོས་པར་ཆེ་གཙོག་གིས་སངས་
 རྒྱས་འོང་བའི་རྒྱ་མཚན་མཐར་ཐུག་དེ་ཡིན། གཞན་རྣམས་ལམ་འདིའི་གོ་བ་ཡོད་པ་
 ཉོན་མོའི་སྐར་མ་བས་དགོན། ད་འོ་ན་དེ་འདྲའི་བྱུང་པར་འོང་བ་ཅི་ཡིན་བྱས་པས།
 རྟོག་པ་འཇུག་མཁན་མེད། བདེ་ཆེན་དེ་འགངས་ཆེས་པ་ཟེར། དེ་ཀ་ཅི་ཡིན་བྱས་པས།
 བདེ་དྲག་པས་སོ་ཟེར་བ་འདྲ་བ་ལས་མི་འོང་བ་སྒྲུང་། གནད་ཟབ་འདི་ལྟ་བུ་རྣམས་
 རྟོགས་པ་ལ། རྟོག་དབྱེད་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་འཇུག་པས་བསམ་མཐོ་ལེགས་པར་
 གཏོང་། དེས་ཤེས་བརྟན་པོ་བསྐྱེད་དགོས་པ་ཡིན། ཀ་བའི་མཚན་ཉིད་གདུང་འདེགས་
 ཀྱི་དོན་བྱེད་ལུས་པ་སོགས་དང་། དངོས་པོ་ཡིན་ན་མིན་ན་ཟེར་བའི་ཆེན་པ་ལ་བསམ་
 མཐོ་བཏང་ཡང་གཏོང་ཐེབས་རེ་ལ་བསོད་ནམས་སྒྱེ་བའི་ཆོད་མིན། རིམ་གཉིས་ཀྱི་
 གནད་འདི་རྣམས་ལ་བསམ་མཐོ་བཏང་ན་ཐེབས་རེ་ལ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བའི་བག་

ཆགས་འཛིག་ཐུབ་པ་ཡིན་གསུང་།

དེའི་ཆོས་རིས་ཁྱིམ་འདི་སྐད་གསུངས། གོང་དུ་སོང་བ་ལྟར་རིལ་འཛིན་རྗེས་གཞིག་
བསམ་གཏན་དང་། ཐུག་གྱུ་སྒྲིམས་པར་འཇུག་པ་སྐྱགས་ཀྱིན་བསྒྲིམས་པས། སྒྲིང་
ཁའི་རྩ་མདུད་ལྟག་མེད་དུ་གྱུ་ལོང་། སྒྲིང་པ་མ་སྒྲིད་ན་ཆོ་འདོར་སྒྲུ་ལུས་ཙམ་ཡང་
མི་འགྲུབ་པས། ཟླ་བ་དུག་ལ་སོགས་པ་སྒྲིད་པ་སྒྲིད་པའི་མཐར་སྒྲིང་ཁའི་རྩ་རྒྱུ་རྒྱུ་
དུ་སྒྲུ་ལུས་འགྲུབ། དེ་ཡང་འོད་གསལ་དུ་བཅུག་པ་ལས་བདག་མེད་མཛོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་(༡༩)པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་མཛོན་དུ་བྱས་པའི་མཐར་སྒྲོབ་པའི་བྱང་འཇུག་ཐོབ་
ནས་ལམ་ལ་གསར་དུ་སྒྲོབ་གྱུ་མེད། དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱིས་ཤེས་སྒྲིབ་པ་པོ་བ་ཡང་སྒྲུངས་
པའི་མཐར། སྒྲུ་དེ་ཡི་རྒྱན་མ་ཆད་པ་དེ་མི་སྒྲོབ་པའི་བྱང་འཇུག་རྟོ་རྗེ་འཆང་གི་སྒྲུར་
འགྱུར་བ་ཡིན། དེ་ལྟ་བུའི་བསྐྱེད་རིམ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་ཉམས་ལེན་གྱི་རིམ་
པ་ཤིན་ཏུ་མང་སྟེ། ཉམས་ལེན་གྱི་མ་མཐའ་ལའང་རྗེའི་གསུང་རང་ཡིན་པས། དམིགས་
པ་ལ་ཆིག་སྒྲིལ་དུ་བསྒྲིམ་པ་མ་བྱུང་ནའང་། ཉིན་ཞག་གཅིག་ལ་ཐུན་དུག་ཏུ་བཅད་
པའི་དུག་ཀ་ལ་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞི་མ་ཡིན་པས། སྒྲོམ་པ་གསུམ་གྱི་བསྐྱེད་བྱ་
རྣམས་མ་བརྗེད་པར་བྱས་ནས། ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་སུ་ག་པའི་སྒྲོམ་སེམས་མང་དུ་
བཏང་ངོ་། །

དེའི་རྗེས་སུ་སྒྲིམ་སུ་ཆེ་འབྲིང་རྒྱུ་གསུམ་གྱི་ལམ་བཤེས་གཉིན་བསྟོན་ཚུལ་ནས་
བདག་མེད་གྱི་བར་དུ་གོ་ཡུལ་ཐམས་ཅད་ལ་བསམ་མཐོ་ཆེར་བཏང་། མཐར་མདུན་གྱི་
ནམ་མཁའ་སྒྲུ་མ་ཡི་དམ་དམིགས་ཏེ། འདི་ལྟ་བུའི་ལམ་ཐམས་ཅད་མ་ཆང་པ་མེད་པར་
རྒྱུད་ལ་སྒྲིབ་བ་དང་། འགལ་རྒྱུན་ཞི་བ་དང་། མཐུན་རྒྱུན་འགྲུབ་པའི་གསོལ་བ་དུག་
ཏུ་འདེབས། དེ་ལྟ་བུའི་ལམ་ལ་སྒྲོབ་པའི་འདུན་པ་ལེགས་པར་སྒྲོང་། དེ་བཞིན་དུ་སྐྱགས་
ཀྱི་དབང་བསྐྱུར་དམ་ཆོག་དང་སྒྲོམ་པ་དང་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྒྱུ་གསལ་རིམ་བྱང་འཇུག་དང་།

སྒྲིབ་པའི་བར་ལ་བསམ་མཐོ་ཆོད་ཆེར་བཏང་། གསོལ་བ་བཏབ། འདུན་པ་སྦྱང་། ཐུན་
 མཆོས་སྐྱེ་དེའི་རྒྱར་ཆོག་གསོག་པ་དང་། སྒྲིབ་པ་སྒྲིབ་པ་ལ་འབད་ན། གསང་
 སྒྲགས་སྒྲུ་མེད་གྱི་རྩུ་པ་རྩེ་ཆེ། བག་ཆགས་རྩེ་མཐུག་ཏུ་འགོ་བས་དེ་མ་ཆག་པ་ལ་
 འབད། དེ་ལྟ་བུའི་ཉམས་ལེན་མ་མཐའ་རེ་གཤམ་ནའང་གཞན་མན་རག་ཟབ་ཟབ་མོ་ལ་
 ལུས་སྒོག་སྒོས་བཏང་ནས་བསྒྲུབ་པ་དང་མཉམ་པ་མིན། ཉམས་ལེན་དེ་ཙམ་རེ་མི་བྱེད་
 པའི་ཐབས་མེད། མ་བྱས་ན་ནི་ཆོས་འདི་དང་ཡུད་ནས་སྒྲོང་ལོག་དེ་བས་ཆེ་བ་དང་།
 རྒྱུད་ཟེས་ཆ་བས་ཆེ་བ་མི་འོང་བས། མ་མཐའ་ཡང་ཉམས་ལེན་དེ་ཙམ་རེ་མི་བྱེད་པའི་
 ཐབས་མེད་གསུང་། བདེ་མཆོག་གི་རྫོགས་(༡༦བ)རིམ་ལ་སྦྱར་བྱས་དང་། གསང་འདུས་
 ལ་གྲགས་པའི་རིམ་ལྟའི་ཐ་སྙད་དེ་ལྟ་བུའང་མཛད་པ་ཡོད་དེ། མཁའ་འགྲོ་རྒྱ་མཆོ་
 ལས། སོ་སོར་སྦྱད་དང་དེ་བཞིན་དུ། །བསམ་གཏན་སྒོག་ཕྱི་ལ་འཛིན་པ་དང་། །རྩེས་
 སྤྱད་དང་ཉིང་འཛིན་ཏེ། །སྦྱར་བའི་མཆོད་ཉིད་སྒྲུག་གོ། །ཞེས་དང་། རང་གི་སྒྲུ་ནི་
 སྒྲུ་མ་སྒྲུ་མ། བདག་བྱིན་རྒྱབས་ནི་ཕྱ་མོ་སྟེ། །རྩོམ་བཞུས་རང་མཆོད་ཉིད་དོ། །རྫོགས་
 པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་གྱི་གཏེར། །དེ་ལས་ལྷག་མ་ཟུང་འཇུག་གོ། །ཞེས་སྒྲུ་ལུས་དང་།
 བདག་བྱིན་རྒྱབས་དང་། རྩོར་བཞུས་རག་དབེན་དང་། མཛོན་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་
 ཆུབ་པ་འོད་གསལ། སེམས་གྱི་གཏེར་སེམས་དབེན་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འོད་གསལ་
 དང་། ཟུང་འཇུག་གཉིས་ཀ་དང་ལྷ་གསུངས། དེ་ལྟར་རིམ་བཤད་གྲགས་ནས་གསུངས་
 པ་འབྲུགས་པ་བསྐྱེད་ནས་འདིའི་རྫོགས་རིམ་ལ་སྦྱར་ན། རྫོགས་རིམ་ཐོག་མར་རྩུས་
 པ་ཐོན་པའི་མཆོས་ནས་ལུས་དབེན་ཡོང་། དེ་ནས་རག་དབེན་ལ་རྩོར་བཞུས་དང་།
 སྒྲིང་ཁའི་དཔུ་མའི་རྩ་མདུད་ལེགས་པར་གྲོལ་ནས་སྒྲོང་པ་བཞི་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་
 ཤར་བའི་ཆེ་སེམས་དབེན་དང་། དེ་ལ་སྒྲུ་ལུས་དངོས་སུ་བསྐྱེད་རྩུས་པས་སྒྲུ་ལུས་དང་།
 དེ་ནས་བདག་མེད་པར་མཛོན་སུམ་རྫོགས་པའི་འོད་གསལ་དང་། དེ་ནས་དེ་གཉིས་ཡ་

བྲལ་མ་ཡིན་པའི་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ཟུང་དུ་འཇུག་པའི་ཆེ་ཟུང་འཇུག་གོ། དེ་ལྟ་བུའི་
ཟུང་འཇུག་འོང་བ་ལ། ཡ་གཉིས་སྟོན་དུ་འགྲུབ་དགོས། སྒྱིར་སྒྱུ་ལུས་སྟོན་དུ་མ་སོང་
ཡང་། རོན་གྱི་འོད་གསལ་ཐོབ་པ་སྤིང་ཀྱང་། ཟུང་འཇུག་གི་ཡ་ལ་འགོ་བའི་འོད་
གསལ་ཟུང་འཇུག་ལ་ནི་སྒྱུ་ལུས་སྟོན་དུ་འགོ་དགོས། བར་དོ་རི་བཞིན་པའི་སྒྱུ་ལུས་ལ་
ནི། འཆི་བ་རི་བཞིན་པའི་སེམས་དབེན་སྟོན་དུ་འགོ་དགོས། དེ་ལ་འཆི་བ་རི་བཞིན་
པའི་སྟིང་ཁའི་རྩ་མདུད་འགོལ་བའི་རག་དབེན་སྟོན་དུ་འགོ་དགོས། བསྐྱེད་རིམ་པའི་
དངོས་གྲུབ་པ་ལ། ལུས་ལྡར་གསལ་བའི་བཟླས་པ་དགོས་པ་བཞིན་དུ། འདིར་ཡང་
དངོས་གྲུབ་འགྲུབ་པ་ལ་ལུས་དབེན་རྫོགས་རིམ་གྱི་སྤུན་མོང་མིན་པ་འོག་གི་སྒྲ་ཅེའི་རྩ་
མདུད་གོལ་སྒྲ་བའི་ནང་དུ་བསྒྲུབས་པས་བདེ་ཆེན་བསྐྱེད་ནས་བདེ་བ་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་
ལྟའི་རྣམ་ཐོལ་དུ་འཆར་བ་དང་། དེ་ཡང་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་འཆར་བ་ལ་སྒྲོབ་པ་སྟོན་དུ་འགོ་
དགོས་ཏེ། སྟིང་ཁའི་རྩ་མདུད་གོལ་དཀའ་བ་དེ་འགོལ་བ་ལ་དང་པོར་མདུད་པ་འགོལ་
སྒྲ་བ་འགོལ་དགོས་གིང་། སྤུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དོར་བཟླས་བྱེད་པ་ལ། སྤུན་མོན་མིན་
པའི་ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་བྱེད་དགོས་པས་སོ། །

དེ་ལྟ་བུའི་རྫོགས་རིམ་ཡང་རྒྱུད་མ་སྒྲིན་པར་མི་སྦྱེ་བས། རྒྱུད་སྒྲིན་བྱེད་བསྐྱེད་
རིམ་སྟོན་དུ་འགོ་དགོས། དེ་ཡང་རྒྱུད་སྟོན་རུང་དུ་མ་བྱས་པར་མི་འོང་བས་སྟོན་དུ་
རུང་དུ་བྱེད་པའི་དབང་སྟོན་དུ་འགོ་དགོས། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་མཆན་ཉིད་པ་མེད་
པར་དབང་བསྐྱར་ཀྱང་དོན་དུ་མི་འགྱུར་བས། སྦྱིས་སུ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་སྒྲོ་
སྒྲོང་བ་སྟོན་དུ་འགོ་དགོས། དེ་ཡང་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་མ་མཐོང་བར་མི་ཡོང་
བས་སྦྱིས་སུ་འབྲིང་སྟོན་དུ་འགོ་དགོས། དེ་ཡང་ཆེ་འདི་སྒྲོས་མ་ཐོངས་པར་མི་ཡོང་
བས། སྦྱིས་སུ་རྒྱུད་རུང་དང་སྤུན་མོང་བའི་ལམ་ལ་སྒྲོ་སྒྲོང་བ་སྟོན་དུ་འགོ་དགོས། དེས་ན་
རྩ་བ་རང་སྦྱིས་སུ་རྒྱུད་རུང་དང་སྤུན་མོང་བའི་ལམ་ལ་སྒྲོ་སྒྲོང་བ་གནད་དུ་འོང་སྟེ། རྩ་

བདེ་བྱུང་ན་ནི་ཅེ་མོ་ཡལ་ག་ལོ་མ་རྣམས་རིམ་གྱིས་འོང་ལ་རྩ་བ་མེད་ན་ཅེ་མོ་ཡོང་དོན་
མེད་པས་སོ། །མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་ལམ་གྱི་གོ་རིམ་དེ་བས་ཉུང་ན་ཡང་སངས་རྒྱས་
མི་འགྲུབ་པས། དེ་བས་མང་མི་དགོས་པས་ལམ་གྱི་གངས་ངེས་དེ་ལྟར་ཡོད་པ་ཡིན་ཅུ་
བ་ལ་སོགས་པའི་གདམས་ངག་ཞིབ་རྒྱས་བྲུགས་ལ་བཏགས།

༥ འདིར་སྒྲུས་པ། རྒྱལ་བའི་བསྟན་ལ་ཞུགས་པ་མང་ན་ཡང་། རྒྱལ་
བའི་དགོངས་པ་ཇི་བཞིན་རྟོགས་པ་ནི། རྒྱལ་བ་ཇི་བཞིན་འདི་ན་རྒྱལ་མ་ཙམ། རྒྱལ་
བའི་དགོངས་པ་ཇི་བཞིན་ལེགས་རྟོགས་ནས། རྒྱལ་བ་བཞིན་དུ་བསྟན་པ་འདི་དག་
ནི། རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་གསར་དུ་བྱུང་ངོ་ཞེས། རྒྱལ་བ་བཞིན་དུ་ཁྱོད་ཀྱིས་བསྟོད་
པར་རིགས། སྟེ་ལྟ་འདི་ན་ལེགས་བཤད་ཉིས་བཤད་ཀྱི། བྱུང་པར་བྱེད་པ་ཉིན་སྐར་
ལྟ་བུར་དགོན། རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཀྱན་གྱི་མཐར་བུག་དོན། རིམ་གཉིས་གནད་
ལ་སྒྲུབ་པ་བྱ་འདོད་ན། སློ་ལྟ་དེ་ནི་ལེགས་བཤད་མཐར་བུག་འདི། བདུད་ཅི་རྟེན་
པ་ཇི་བཞིན་སྒྱུ་བོས་ལོངས། བདག་སློ་བྱིས་པའི་རང་བཞིན་གྱུར་པ་ཡིས། གཤམ་
ཏེ་འདི་ལ་ཁོངས་པའི་ཚོགས་མཆིས་ན། སྒྲ་མ་ལྟག་པའི་ལྟ་ལ་སྟོང་ནས་འཆགས། །
དགེ་བ་འདིས་མཚོན་དགེ་ཚོགས་ཅི་མཆིས་པ། རིག་པ་འཛིན་པའི་གནས་མཚོག་
མཁའ་སྟོན་དུ། རིག་འཛིན་རིམ་གཉིས་གནད་ཀྱན་མཐར་བྱིན་ནས། སྤྲིད་གསུམ་
འབྲེན་པའི་དབང་པོར་བདག་གྱུར་ཅིག །ཅེས་འཁོར་ལོ་བདེ་མཚོག་གི་སྟན་བརྒྱུད་
བདེ་ཆེན་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་བྱ་བ་བཅུན་པ་སློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོས་སྐམ་ དགོན་
བདེ་ཆེན་གླིང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་སྐྱུར་བའོ། །འདིས་ཀྱང་བསྟན་པ་དང་སེམས་ཅན་
ལ་ཕན་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཐོབ་པར་གྱུར་ཅིག། །

༡༡༡། །བདེ་བར་གཤེགས་པའི་རྟོན་རྒྱལ་ཚུལ་དང་། དེའི་
ཕན་ཡོན་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་སྤངས་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་།
ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་ཐེང་བ་
བཅས་བཞུགས་སོ། །

ན་མོ་གྲུ་བུ་བུད་རྩེ་བོ་རྩི་སུ་བྱུང་། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཡུམ་གྱི་དོན་དུ་སྤུམ་ཅུ་ཙ་
གསུམ་དུ་གཤེགས་པའི་ཆོ། སྤྱི་རིའི་བྱས་ཞུས་ནས། (༡༣)ལྷ་རིས་བྱེད་ཚུལ་གསུངས་
པ། དང་པོར་རྒྱལ་བ་པོ་ལམ་སྦྱོན་བདག་ནི། འདི་སྐད་དུ། རྒྱལ་བ་པོ་ནི་སྐལ་བར་
ལྷན། །ཞུགས་དང་རྒྱུད་གྱི་དོན་ཤེས་ཤིང་། ལྷ་མ་ལ་གྲུས་ལྷ་ལ་དད། །དམ་ཆོག་སྒྲིག་
ལས་པངས་འཛིན་ཅིང་། །བདེན་པར་སྦྱ་ཞིང་གཏོང་ལ་དགའ། །སེར་སྒྲིའི་དྲི་མ་སྤངས་
པ་དང་། །རྩིས་གྱི་ཆོ་ག་རབ་ཤེས་ཤིང་། །རི་མོ་མཁའ་ལ་གཅིག་ཏུ་གྲུས། །རིན་ཆེན་
སྤྱོད་ཆོགས་རྒྱལ་སྤིང་དང་། །ཡིད་འོང་བུ་དང་བུ་མོ་སོགས། །སྦྱོན་པར་བྱེད་པ་རྒྱལ་བོ་
ཏེ། །

དེ་ནས་ལྷ་བཟོ་བསྟན་པ་ནི། །བཟོ་བོ་སློ་ལྷན་གཙང་སྦྱ་ཆེ། །བསྟན་བཅོས་ཀྱན་
ལ་བསྐྱབས་པ་དང་། །ར་རྒྱལ་ཚུང་ཞིང་རྒྱལ་པོ་ལ། །བཙོན་ཞིང་དགོ་ལ་སྦྱོ་བ་
དང་། །ཤེས་རབ་ཆེ་དང་ནན་ཏན་ཆེ། །ལྷག་པར་གསོ་སྦྱོར་བཟུང་བ་དང་། །བསྐྱབ་པ་
ལ་གྲུས་ཆོས་བརྒྱད་སྤངས། །ཉིན་མཚན་ཀྱན་ཏུ་མི་གཡེལ་བར། །དགོ་བ་ལ་ནི་བཙོན་
པ་དང་། །བྲི་བའི་ལས་མཐའ་རབ་ཏུ་བྱང་། །བྲམ་ཟེ་གཙང་མའི་སྦྱོད་པ་བཞིན། །ཁྲུས་
དང་གཙང་སྦྱ་དག་ལ་གནས། །འདོད་པ་རྒྱུང་ཞིང་ཆོག་ཤེས་པ། །སྦྱ་གཟུགས་དང་པོར་
སྦྱོར་བའི་ཆོ། །བདག་ཉིད་ཡུམ་དུ་ངེས་པར་བསྐྱེད། །ཡུམ་བྱུང་སངས་རྒྱས་ཉིད་དུ་

བཞེད། །ཚོན་གྱི་ཁ་དོག་རིམ་པ་བཞིན། །མུ་ཉིག་གསེར་དང་བྱི་རུ་དང་། །མཁའ་དང་
དང་མུ་མེན་རུང་། །བྱིན་གྱིས་རྒྱབས་ལ་བྱི་བར་བྱ། །ཞེས་སོགས་དང་། དེ་ལྟ་བུའི་བཟོ་
བོ་ལ་མར་མྱེན་རྒྱག་ཆར་བ་དང་ཆད་ཅི་ལྟར་བྱ་བ་གསུངས།

རྣམ་འབྱུང་གི་རྒྱད་ལས། དང་པོར་སྒྲུབ་པའི་དགྲིལ་ལམ་དེ། །མཚན་ཆ་ན་བཟའ་
 ལ་སོགས་བྱ་བེད་ནས་ཡོངས་སྒྱུད་ཀྱིས་དོར་ལམ་ལོ་རྣམ་པ་སོགས་ཟབ་མོ་དོ་རྗེའི་སྒྱུད་གཞི། །ཁོར་ཕ་
 མན་པད་སྒྲུབ་ལ་མ་ཟིན་པ་ཡན་ཐམས་ཅད་ལ་ཐལ་མོ་བརྩུག་ཏེ་སེམས་མཚན་ཉིད་དོ་ཞལ་བརྩུག་ཏེ་སེམས་མཚན་
 བརྒྱད་(༡༣)ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་བ་སྒྲིགས་མཐུན་པའི་ལྷགས་སུ་བཤད་དེ། །ཞལ་བརྩུག་ཏེ་སེམས་མཚན་ཉིད་ལོ་རྒྱུད་དོ་ཞེས་སྒྲུབ་པ་དེ།
 གཞུགས་མཛེས་སྒྲོལ་མ་སོགས་ལྷ་མོ་ཡིད་དུ་འོང་བ་ནི། །སྒྲུབ་མཚམས་ནས་ཞབས་མཐིལ་ཡན་ཐལ་མོ་
 དགྲུ་པར་མཛོན་པ་གྲི། ཁྲོ་བོ་ཁྲོ་མོ་དབང་ལྷ་མོ། །བྲན་མོ་བྲན་ནི་ཅི་བགྲིས་མ། །དྲག་
 ཅིང་འཛིགས་སུ་རུང་བའི་གཞུགས། །སྒྲིགས་སྒྲུབ་མེད་ཀྱི་འདི་སྒྲུལ་སྒྲུལ་ལ་མི་མཚུངས། དགྲིལ་ལམ་དེ་རང་གི་ཁྲོ་
 བོ་རྣམས་ཐལ་མོ་བརྩུག་པར་ནི་མཛོན་པར་གྲི། །འགྲམ་པ་བྲང་དང་ཅི་བས་ལོགས་གསུམ། །
 ཞོམ་པ་ཉེས་པ་ཆེན་པོ་སྟེ། །འདིར་ནི་ཐེ་ཆོམ་མེད་པར་དོན། །ལྷུང་དུ་ཉམས་པ་དག་ཏུ་
 འབྱུང་། །ཞེས་སོགས་ཆོད་འབྱུགས་པའི་སྒྲོན་དུ་མ་དང་། དུལ་བས་བཟོ་རྣམས་ཐམས་
 ཅད་ལ། །ལེགས་པར་མཉམ་པར་གཞག་སྟེ་གྲི། །ཞེས་སོགས་གསུངས། །

[illegible]

ཡན་གྱི་བར། །གདོང་ཞལ་ཐལ་མོ་བརྩུ་བ་སྟེ། །ཞལ་བརྩུ་དང་སོར་བརྩུ་ཉིར་ལྟ་འདི་དུས་ལ་སོར་དུ་
གསུངས་སོ། །ཞལ་རེ་རེའང་སོར་བྱེད་དང་བརྩུ་གསུམ་མོ། །ནས་བརྩུ་དང་སོར་རེ་དང་ཆ་རྩུང་དོན་གཅིག །
བུམས་འཇམ་དབྱངས་ལ་སོགས་བྱང་སེམས་ལ་ཞལ་བརྩུ་ཞལ་རེ་རེའང་སོར་བརྩུ་གཉིས་པར་བྱེད་སོར་བརྩུ་ཉི་ལྟ།
སྒྲིལ་མ་ལ་སོགས་སྟོད་སྟེང་སོར་ལྟ་བརྩུ་ཅ་བཞི་ཡིན་ཞལ་དགུ་སོར་བརྩུ་ཅ་བརྩུ་དོ། །(༡༧)སོ་རབ་བྱང་རྣམས་ཞལ་བརྩུ་
པ། །ཟླ་གདན་ལ་གཅིག་བརྒྱ་སོར་བརྩུ་ད། །མུ་ཉིག་འཕྲེང་སོར་གཅིག་ས་འཛིན་ལ། །སོར་
བྱེད་གསུམ་ཁོ་དང་དྲག་ཏུ་ཁོ། །ཞི་མ་ཁོ་ལ་བརྩུ་དང་ཕྱག་དོར་སོགས་བརྩུ་དང་ལྷུང་སོགས་དྲུག་
ཏུ་གསུངས། །ཞི་བ་རྣམས་ལ་ཞལ་དྲུག་ཏུ་གསུངས། །ཞི་ལ་ཞལ་སྟོང་ཟླ་བ་བཞིན། །
དྲག་པོའི་ཞལ་རྣམ་པ་གྲུ་བཞི་འབར་བའོ། །ཐུབ་པའི་ཕྱག་སོགས་ལ་ཕྱ་སྟོམ་ཡེ་མེད་པ་མིན་ཁོ་བོ་སོགས་
བཞིན་ཡོད་པའང་མིན། །བྱང་སེམས་ལ་སོར་བརྩུ་ཉི་ལྟ་བྱེད་པའི་ལྷགས་ལ་གཙུག་ཏོར་ཆུ་ཞེང་གཉིས་ཀར་བཞིའང་
ཟེར་ལ་སོར་འཕར་བཞི་དྲུག་ནོར་བུ་རིན་ཆེན་ལ་ཆུ་ཞེང་གཉིས་ཀ་སོར་གཉིས། །གཞན་ནས་ལྷ་རིའི་བུས་ཞུས་
པ་ནས་གཙུག་ཏོར་ཞལ་གང་གསུང་དེ་ལྟར་གཙོ་བོ་ཡིན་མ་གཏོགས། །སྒྲིང་བོ་ལ་ཞལ་དགུ་འམ་བརྩུ་གང་
བྱེད་ཡར་མར་འདོམ་གང་གྲུ་བཞིར་མཉམ་འདོམ་རེ་དང་ཆ་ཆེན་རེ་དོན་གཅིག་རྒྱལ་བའི་གཙུག་ཏོར་
དོན་དུ་ནི། །དབྱང་མགོ་ཕྱག་དར་ལ་སོར་གཉིས་གཉིས་གཞན་ལས་ལྷག་པར་བྱ། །གཙུག་ཏོར་མིན་པའི་
ལྷག་མ་ཞལ་དགུ་ལ་སོར་མོ་བརྩུ་ཅ་བརྩུ་དེ་བརྩུ་ཅ་ཞལ་གདོང་ཞལ་ཐལ་མོ་མཐོ་རྣམས་དོན་གཅིག་ནི་སོར་
མོ་བརྩུ་གཉིས་ཉི་ལྟ་བུ་པའི་བརྩུ་གསུམ་མོ། །ཐོད་པ་མགྱིན་པ་གཉིས་པོ་སོར་བཞི་བཞིའོ། །སྟོང་
ག་ཡན་དང་ལྟེ་བ་ཡན་གཉིས་ལ་ཞལ་རེ་རེ་ཡིན། །དེ་ནས་ཆུ་སོ་ཡན་ལ་ཞལ་གང་ན། །དེ་བྱི་དང་
ལུས་མོའི་ཆོགས་ལ་སོར་བཞི་རེ། །བརྩུ་དང་རྩེ་དང་གཉིས་པོ་ཞལ་དོ་རེ་ཞལ་བཞི། །ཞབས་ཀྱི་
དབངས་སོར་མོ་བྱེད་དང་ལྟ། །དེ་ཡི་སྒྲིལ་ལ་ཞལ་ལྟ་ཅེ་སོར་དྲུག་ཏུ་བྱེད་དང་གསུམ་ཞལ་དགུ་
སྟོར་སོར་བརྩུ་ཅ་བརྩུ་དེ་ལྟ་བུ་བཞི་ལྷག་པ་རྩིས་པས་ཞིབ་རྩིས་སུ་མངོན་ནོ། །བྱེད་པ་མི་རྩི་བའི་འདི་འདི་རྩིས་ལ་ཡོངས་སུ་བརྩུ་ཉི་
ལྟ། །བརྩུ་ཉིར་དྲུག་པས་ནི་དེའི་སྟེང་བྱེད་པ་བརྩུ་རེའི་སྟེང་བརྩུ་ན་ལྷགས་གོང་གི་མཆན་བཞིན་ནོ། །གཙུག་ཏོར་མན་ཞལ་ལྟ་པ་
ནི་བཞུགས་པའི་ཆད། །དེའི་སྒྲིལ་གྱང་ཕན་ཚུན་ཞལ་བཞིའོ། །ལྷ་མོ་རྣམས་ནི་གདོང་

༥ སངས་རྒྱལ་རྣམས་ཞལ་བཅུ་པེམ། བཅུ་གཅིག་སྟེ། སོར་བརྒྱ་ཉེར་ལུམ། བརྒྱ་ཉེར་བརྒྱན། བྱང་སེམས་སོར་སོ་
བརྒྱ་ཉེ་གྲ། ཡུམ་རྣམས་ལ་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད། ཁོ་བོ་རྣམས་ལ་གོ་བྱལ་དོན་གཉིས་སུ་བྱེད་པ་ནི། ཡུམ་རྣམས་ཀྱི་མགུལ་བར་སོར་གསུམ།
ཁོ་བོའི་མགུལ་བར་གཉིས་བྱེད་པ་སོགས་གཙོ་བོ་ནས་པེམ་པ་བཞིན་ཆོགས་པར་རྣམས་ཐེ་བྱང་སོར་བའི་ཁྱད་དོ། །ཞི་བའི་
སྒྱུར་ནི་ཉ་སྟེ་འདྲ། །སྒྲིབ་མ་འོད་མའི་གཞུ་འདྲར་བརྗོད། །མགུར་དབྱིབས་དྲུང་གི་
མགྲིན་པ་འདྲ། །སྒྱུར་ཞལ་སྒྲིབ་མ་གངས་བཞི་པོ། །སོར་བཞིར་དལྱུས་མཉམ་སྒྱུར་འབྲས་
དའི་སུམ་ཆ་སྟེ། །སྒྱུར་དལྱུས་སོར་གསུམ་ཡང་ཟེར་དེ་དབུས་སོར་གཅིག་གོ། །རྒྱུར་ནས་བཞིར་མངོན་མི་ཡི་
མིག་ཤུད་ལ་འདབ་འདྲ་ཁོ་བོའི་སྒྱུར། །མགོན་སུ་ལྟ་སུ་དབུལ་བ་དལྱུས་སོར་བཅུ། །སྒྲིབ་
མའི་གཞུག་དང་སྒྱུར་གྱི་ཕེ་གཉིས་མཐོང་མན་མཉམ། །སྒྱུར་གཞུག་སྒྲིབ་གྱི་སུ་གར་གང་ད། །

སྒྲིན་དབུས་མཛོད་སྒྲུ་འབྲིས་སོར་གཉིས་སྒྲུ་འཁོར། །མཛོད་སྒྲུ་ལ་མཆུ་ཞེར་སོར་གཅིག་དེ་
 འོག་ཅམ། །སྒྲིན་མ་གཉིས་ཡོད་སྒྲིན་མའི་བར། །ནས་སོར་གཅིག་འང་ཟེར་(༡༧)ནི་བརྩ་
 གཉིས་ཀྱི་བར་ལ། །སོར་གཉིས་སྒྲིན་དཔངས་སྒྲུ་ནས་གཉིས་འོག་མིག་ལྷགས་ཞེར། །སོར་གཉིས་
 ཤངས་རྩེར་དཔངས་སོར་བྱེད་གཉིས་ཀྱང་ཟེར་གཉིས། །སྒྲིན་དཀྲུས་སོར་དྲུག་ཁ་གཅིག་བརྩ་བྱེད་
 ཡར་ལ་གཅིག །སྒྲིན་ཤལ་ལ་བྱེད་གཉིས་དབུས་བྱེད་བཞི། །ཤངས་རྩེ་སྒྲིན་ཤལ་
 འབྲེལ་མཆོམས་མཉམ་འབྲེལ་མཆོམས་ནས་སྒྲིན་ཤལ་སོར་གཅིག་ལྷག་ཅམ། །འཇུམ་ཁུང་གཉིས་ནི་
 ཡུད་ཅམ་སྟོད། །གཞོན་ཤ་ཆགས་པ་ཆོ་རིང་ཞེར། །འཇུམ་བག་ཅན་ལ་བཀྲ་ཤིས་
 འབྱུང་། །དེས་པར་དགོས་ལ་མ་གཏོགས་པ། །ཀོ་མིག་ཐུར་ལྟ་དཔུང་མགོ་ཁུམ། །དེ་
 ལྟའི་མཆོན་ངན་བཛོད་མི་ལང་། །ཐམས་ཅད་རིང་དུ་སྤང་བ་གཅིས། །མཁས་པ་ཆུགས་
 དང་ཆད་ལ་བརྟག །ཆགས་ཅན་རྒྱན་དང་ན་བཟའ་བལྟ། །སྤྱོད་པོ་ཆོན་དང་མདངས་
 ལ་བརྟག །མཆོན་ཉིད་ཤེས་པ་ས་སྟེང་དཀོན། །ཞལ་ལ་སོར་བཞི་འཇུམ་ཁུང་ལ། །
 ནས་རེ་གྲུ་བཞི་པོ་ཀོས་ཀོམ་ཞོག་ཀོའི་མཐའ་དང་ཞལ་གྱི་མཐའ། །སྤྱོད་གྱི་དབུས་རྣམས་ཡར་གྱི་ཐིག་
 འཕེན་མདའ་འཕེན་མཉམ། །མགྲིན་པ་སོར་བཞི་གཉིས་མ་གསུམ། །ཁྱོ་བོ་རྣམས་ལ་དེ་
 བས་ཐུང་། །ཞལ་བརྩ་གཉིས་སྒྲུ་བྱེད་པ་ནི། །ཁོར་བུ་སོར་བྱེད་དང་གཉིས། །གཙུག་ཏོར་
 ནང་དུ་ཆུད་པའི་གཙུག་ཏོར་རྒྱ་དཔངས་སོར་བཞི། །རལ་པའི་ཅོད་པན་ཞལ་གང་། །ཐོད་
 དཔངས་སོར་བྱེད་དང་ལ། །མགྲིན་པ་སོར་བཞི། །དངོས་སྒྲུ་སྒྲིས་པའི་ཞལ་བཞི། །ལྟེ་བ་
 ནས་གསང་གནས་བར་ལ་ཞལ་གང་། །གསང་གནས་རང་ལ་སོར་བཞི་ཁ་གཅིག་དེ་དོར་ནས་རྟེན་
 པར་སོར་ལོགས་སྒྲུ་འདོན་ནོ། །བརྒྱ་ལ་ཞལ་དོ་སོགས་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་བརྩིས་པས། །སྒྲུ་རོ་
 བོ་ལ་བརྩ་གཅིག །གདན་ལ་གཅིག་དང་བརྩ་གཉིས་བྱེད་པར་སྤྱང་འདིའི་ལྷགས་ལྟར་ན་སོར་སོ་
 བརྒྱ་དང་སྤྱམ་རྩ་སོ་བྱེད་དང་བརྒྱ་དུ་སོར་རོ། །ཞབས་མཐོལ་ཞལ་གང་སོར་གཉིས་པ། །དེའི་སོར་སོ་རྣམས་
 རིམ་གྱིས་ནས་གསུམ་གྱིས་བྱང་བས་སོ། །ལྷག་གི་མཐོ་བོའི་རྩ་བ་ནས། །མཇུག་མའི་བར་སོར་གཉིས་(༢༣)གྲུང་མོ་ལས་

དང་ཞི་བ་ཡི། མཚན་ཉིད་དག་ནི་བཤད་པར་བྱ། རོལ་པ་ཞི་བར་གསུངས་པ་སྟེ། ཁྱོ་
 བོ་སྒྲུམ་ལ་ཐུང་བར་བཤད། སྒྲུ་ནི་སོར་བཞི་བྱ་བ་སྟེ། འདུལ་བ་གོས་གོ་མཆུ་དེ་
 བཞིན། སྒྲུམ་འབྱུང་དུ་ཡང་སོར་མོ་བཞི་ནི་མགིན་པའོ། ཞེས་གསུངས་པས་སོར་མོ་གསུམ་དག་གོ་མགིན་པ་འབྲམ་
 པ་དེ་བཞིན་དུ། སོར་བཞི་དག་ཏུ་བྱ་བ་ཡིན། སོར་ནི་ཤུ་ཅུ་བཞི་སྒྲུ་མོ་མན་གྱི་ལག་པ་ལ་
 བྱའོ། སྒྲུ་མོ་ཡན་གྱི་གུན་དུ་སོར་ནི་ནི་ཤུ་ཡིན། ལག་པ་རྒྱང་པ་གདོང་རི་ལྟར། མིག་ནི་
 མཐེ་བོ་གང་ཙམ་རེ། རྣ་བ་ལ་ནི་སོར་གཉིས་བསྒྲགས། འབྲས་བུ་གཉིས་ལ་དེ་ནི་
 བཞི། མཆུ་གཉིས་བསྒྲུམས་པ་སོར་གཉིས་སོ། ལྟེ་བ་སོར་གཅིག་ཟབ་པ་ཡིན། ལུས་ནི་མགིན་པ་པོར་བ་ནི། གདོང་གི་སྒུམ་འབྱུང་གསུམ་གསུམ་དགུ་ལུས་ལ་དགོད། རལ་བའི་ཙྰ་པན་དེ་ཡི་ཚད། རིན་ཆེན་ཙྰ་པན་སོར་དུག་པའོ། ཞེས་གསུངས་
 སོ། རི་མོ་མཁན་གསེར་གཟུངས་ཞེས་པའི། ཚད་ཡིག་ལས་སྒྲུ་ཚོགས་གཅིག་བཤད་
 ཅིང་། སྤྱག་མཐིལ་ཆུ་ཞེང་མཉམ་པ་གའ་པ་ལ། སོར་དུག་གུང་མོའང་དེ་བཞིན་ཏེ། ཡོངས་སུ་ཞལ་གང་མཐེ་བོང་གིས། མཇུབ་མོའི་སྒུམ་ཆ་ནོན་པ་ལ། སྤྱགས་སུ་སོར་
 གཉིས་ཐྱིར་ལ་ལྟག། མཐེའུ་ཆུང་སྤོན་ལག་གསུམ་གཉིས་ནོན། སོར་མོ་དབུས་མ་
 གསུམ་གྱི་ཚད། སྤོན་མཇུབ་གཉིས་ནི་མཉམ་པ་ལ། སེན་མོ་ཐྱེད་གྱི་དབུས་མ་གུང་མོ་
 ལྟག་པར་བྱ། མཐེ་བོང་ཚིགས་གཉིས་གཞན་ལ་གསུམ། སེན་མོ་ཚིགས་གྱི་ཐྱེད་ནས་
 བྱི། སོར་མོའི་སྒུམ་ཆ་མན་ནས་ནི་དྲ་བས་འབྲེལ། ཐོད་མཚམས་མན་ནས་རྩོ་རྩོ་སེམས་དཔའ་
 བཞེངས་པའི་ཚད། གདོང་པ་དགུ་ལ་འབྱུང་བ་མེད། མི་རྣམས་ཀུན་ལའང་དེ་བཞིན་
 ཆུ་ཞེང་ལུས་འདོམ་གང་ཏེ། བདུན་དུ་གསུངས་པ་ལེགས་མཆུ་ཞེང་གཉིས་ཀར་མཐོ་བརྒྱད་དོ། མཐོ་རེ་ལ་
 སོར་བཅུ་གཉིས་སུ་བུས་པའི་སོར་དགུ་བཅུ་གོ་དུག་གོ། གྱི་དོར་སོགས་དྲུང་སྒྲིམ་པོ་ཞི་བ་འདྲ་པ་ལ་རྒྱན་ཆ་ལུགས་འདྲ་
 བའོ། མི་གཡོ་བ་སོགས་ཞི་མ་ཁྲོ་ལ་གདོང་པ་བརྒྱད། ཤིན་ཏུ་ཁྲོས་པ་གཤིན་རྩེ་ལ་སོགས་པ་གདོང་
 པ་དུག། འདུང་པ་རི་མོ་གསུམ་པའི་ཐ་མ་མགུར་ནས་དཔུང་མགོ་ཡན་ཞལ་གང་ཆུ་བབས་འདྲེལ། ལྟེ་བ་སོར་གཅིག་ཟབ་པ་ཡིན། ལུས་ནི་མགིན་པ་པོར་བ་ནི། གདོང་གི་སྒུམ་འབྱུང་གསུམ་གསུམ་དགུ་ལུས་ལ་དགོད། རལ་བའི་ཙྰ་པན་དེ་ཡི་ཚད། རིན་ཆེན་ཙྰ་པན་སོར་དུག་པའོ། ཞེས་གསུངས་སོ། རི་མོ་མཁན་གསེར་གཟུངས་ཞེས་པའི། ཚད་ཡིག་ལས་སྒྲུ་ཚོགས་གཅིག་བཤད་ཅིང་། སྤྱག་མཐིལ་ཆུ་ཞེང་མཉམ་པ་གའ་པ་ལ། སོར་དུག་གུང་མོའང་དེ་བཞིན་ཏེ། ཡོངས་སུ་ཞལ་གང་མཐེ་བོང་གིས། མཇུབ་མོའི་སྒུམ་ཆ་ནོན་པ་ལ། སྤྱགས་སུ་སོར་གཉིས་ཐྱིར་ལ་ལྟག། མཐེའུ་ཆུང་སྤོན་ལག་གསུམ་གཉིས་ནོན། སོར་མོ་དབུས་མ་གསུམ་གྱི་ཚད། སྤོན་མཇུབ་གཉིས་ནི་མཉམ་པ་ལ། སེན་མོ་ཐྱེད་གྱི་དབུས་མ་གུང་མོ་ལྟག་པར་བྱ། མཐེ་བོང་ཚིགས་གཉིས་གཞན་ལ་གསུམ། སེན་མོ་ཚིགས་གྱི་ཐྱེད་ནས་བྱི། སོར་མོའི་སྒུམ་ཆ་མན་ནས་ནི་དྲ་བས་འབྲེལ། ཐོད་མཚམས་མན་ནས་རྩོ་རྩོ་སེམས་དཔའ་བཞེངས་པའི་ཚད། གདོང་པ་དགུ་ལ་འབྱུང་བ་མེད། མི་རྣམས་ཀུན་ལའང་དེ་བཞིན་ཆུ་ཞེང་ལུས་འདོམ་གང་ཏེ། བདུན་དུ་གསུངས་པ་ལེགས་མཆུ་ཞེང་གཉིས་ཀར་མཐོ་བརྒྱད་དོ། མཐོ་རེ་ལ་སོར་བཅུ་གཉིས་སུ་བུས་པའི་སོར་དགུ་བཅུ་གོ་དུག་གོ། གྱི་དོར་སོགས་དྲུང་སྒྲིམ་པོ་ཞི་བ་འདྲ་པ་ལ་རྒྱན་ཆ་ལུགས་འདྲ་བའོ། མི་གཡོ་བ་སོགས་ཞི་མ་ཁྲོ་ལ་གདོང་པ་བརྒྱད། ཤིན་ཏུ་ཁྲོས་པ་གཤིན་རྩེ་ལ་སོགས་པ་གདོང་པ་དུག། འདུང་པ་རི་མོ་གསུམ་པའི་ཐ་མ་མགུར་ནས་དཔུང་མགོ་ཡན་ཞལ་གང་ཆུ་བབས་འདྲེལ། ལྟེ་བ་སོར་གཅིག་ཟབ་པ་ཡིན། ལུས་ནི་མགིན་པ་པོར་བ་ནི། གདོང་གི་སྒུམ་འབྱུང་གསུམ་གསུམ་དགུ་ལུས་ལ་དགོད། རལ་བའི་ཙྰ་པན་དེ་ཡི་ཚད། རིན་ཆེན་ཙྰ་པན་སོར་དུག་པའོ། ཞེས་གསུངས་སོ། རི་མོ་མཁན་གསེར་གཟུངས་ཞེས་པའི། ཚད་ཡིག་ལས་སྒྲུ་ཚོགས་གཅིག་བཤད་ཅིང་། སྤྱག་མཐིལ་ཆུ་ཞེང་མཉམ་པ་གའ་པ་ལ། སོར་དུག་གུང་མོའང་དེ་བཞིན་ཏེ། ཡོངས་སུ་ཞ

ཞབས་མཐིལ་ཞལ་གང་སོར་གཉིས་ཆད། །སྒྲིལ་གྱང་རྩམས་སུ་ཞལ་གང་འདོད། །
 ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་དབུ་སྒྲིའི། །ལྷང་ལོའི་ཅེ་མོས་དབུང་པ་ལོན། །དབུ་རྒྱུ་སྤྱོད་
 འོག་སོར་བཅུ་བཞི། །ཞལ་གང་ཡང་ཟེར་ས་བཅུ་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་ནི། །རལ་པའི་ཐོར་
 རྒྱུ་སེམས་ཡོད་པ་ལ། །ཟུར་སྤྱོད་ལྷ་དང་ཡན་ལག་ལྷན། །(༤བ)སྒྱུ་ནི་དཀར་ནག་སྤྱོད་
 པ་ལ། །གང་ནས་བལྟས་གྱང་རང་ལ་གཟིགས། །སྤྱོད་ལ་ཡོད་དང་སྤྱོད་ལ་སྤྱོད། །མཐའ་
 གཉིས་སྤངས་ནས་འཇུག་དང་ལྷན། །འཁྱིལ་མེད་སྒྱུ་ནི་ཐད་ཀར་བལྟ། །འཁྱིལ་ཡོད་
 ཟུར་གྱིས་གཟིགས་པར་བྱ། །སྒྱུ་དཔངས་མཐོ་དཔུང་འཁྱིལ་དང་བསྟན། །ཐོ་བོ་སྒྱུ་
 ནི་དཔར་ལ་རྒྱུ། །འཁྱིལ་བའི་སྤྱོད་སེམས་སུ་མཐོན་ཅིང་གཟིགས། །གཙུག་ཏོར་ཅེ་ནས་
 ཞབས་མཐིལ་དང་། །ཕྱག་གི་འདོམ་ཡར་རྒྱུ་ཡར་མར་མཉམ་གཉིས་ཀར་ཞལ་བཅུ། །ཕྱག་
 གཉིས་ཀྱི་འོག་གཞུག་ལ་ལྷ་བཅུ་འཁྱིལ་གྱི་ཕན་རྒྱུ་ལ་ཉེར་ལྷ། །དེ་ཡང་འདི་ལྷ་སྤྱོད་དབུང་ལྷ་ལ་སོར་ཉི་ཤུ་
 ཕྱག་རར་འབྲེལ་མཆོམས་ལ་གཅིག །ཕྱག་དར་ལ་བཅུ་དྲུག་འབྲེག་མ་ལ་གཅིག །ཕྱག་
 འགོར་བཅུ་གཉིས་ཀྱན་དེལ་བཅུ། །དབུང་ལྷ་དབུང་ལྷ་ཀྱི་ཞེང་སོར་དྲུག་དང་། །ནས་ལྷ་
 ཕྱག་དར་སྤོམ་པའི་དབུས། །སོར་བཞིའང་ཟེར་དགུ་ནས་གཅིག་འབྲེག་སོར་བཞི་གསུམ་ཟེར།
 ཕྱག་མགོ་སྤོང་ནས་རུ་མར་ཞལ་གང་ཡིན། །རྒྱུ་ཐེ་བའི་མཆོན་ཁུང་ཕྱག་སྤྱོད་ལ་ཕན་རྒྱུ་ཀྱི་ཞེང་ལ་
 སོར་ཉི་ཤུ་སྤྱོད། །རྟེན་པར་སོར་བཅོ་ཞལ་གང་ཟེར་ལྷ་འོག་བཅུ་དགུ་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་ཟེར་སྤྱོད་དབུས་
 ནས་མཐོང་སྤྱོད་སྤྱོད་མཆོམས་ཀྱི་དབུ་ཞེང་ལ་སོར་མོ་གསུམ། །སྒྱུ་ཀྱི་ཞེང་ལ་སོར་མོ་བཞི་ཆ་ཡོད་ཟེར་ནས་
 གཉིས་མིག་སྤྱོད་ལ་གཉིས་མིག་འབྲས་གཅིག །དེ་འོག་ཞལ་མཐར་སོར་མོ་བདུན། །
 བཤས་འོག་ཡ་མཆུ་ལ་གཅིག་ཆ་ག་ལ་སོར། གཅིག་གི་སྤྱོད་མ་མཆུ་འང་དེ་བཞིན་ཏེ། །སྤྱོད་
 མ་སོར་གཉིས་དེ་དག་གི །ཕྱག་ཆད་མཐས་པའི་མཆོག་ཏུ་འགྱུར། །ཡང་ན་རྒྱུ་ཐ་དད་ནས་རི་
 ལྷར་གསུངས་པ་བཞིན་བྱུང་། །དག་ནག་གི་རྒྱུ་ལྷར་ན། །དབུང་ལྷ་ལ་སོར་ཉི་ཤུ་ཅེ་བཞི། ཕྱག་
 དར་ལ་ཉི་ཤུ། ཕྱག་མགོ་ལ་བཅུ་གཉིས། ཕྱག་མགོ་གཡས་གཡོན་ལ་ཉེར་ལྷ། དེལ་

བས་ཞལ་བཅུ་གཅིག་བྱང་བས་སྒྲོལ་འབྱུང་དང་གཅིག་པར་མངོན་ནོ། །དེས་ན་འདི་
ལྟར་ཡིན་པ་མངོན། །ཐེག་པ་གོང་ལོག་བྱང་པར་དང་། །གཏུལ་བྱ་མཆོག་དམན་བྱང་
སོགས་ཀྱིས། །མདོ་སྡེའི་ལོངས་སྤྱོད་ཞལ་བཅུ་དང་། །ཐུང་སྡེའི་བཅུ་གཅིག་སྤངས་
རྟོགས་དང་། །བསོད་ནམས་ཆེ་ཆུང་བྱང་སོགས་ཀྱིས། །མི་དང་ལྟ་ཡི་བྱང་པར་
དང་། །(43)སྒྲིམ་པ་བྱང་མེད་བྱང་སོགས་བྱང་། །སངས་རྒྱས་སེམས་ཅན་བྱང་པར་
ཀྱིས། །ཞལ་མཐོ་མཉམ་དང་མི་མཉམ་དང་། །མཐོ་ལ་བཅུ་གཉིས་ཡོད་མེད་དང་། །
ཡོད་ཀྱང་མེད་ཀྱིས་དམན་སོགས་བྱང་། །འདི་ལྟར་རྟོགས་པའི་སྒྲིམ་བྱ་ནི། །མགོ་ལ་
ཐོད་བཞིན་བཀྱར་བར་འོས། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱོད་གཟུགས་བཞེངས་པ་དང་།
མཆོད་པ་འབུལ་བ་སོགས་ལ། །བསོད་ནམས་སྤུ་བྱང་བ་འབྱུང་བ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ།
སྟོང་རྗེ་པད་དཀར་ལས། །ཀུན་དགའ་བོ་ཕྱི་མའི་དུས། །ཟད་པའི་དུས་དམ་པའི་ཆོས་
རྣམ་པར་འཛིག་པར་འགྱུར་བའི་དུས་ན། །གང་དག་ངའི་བསྟན་པ་འདི་ལ་རབ་རྒྱ་བྱང་
བར་གྱུར་པ་དག །རབ་རྒྱ་བྱང་ནས་བུའི་ལག་ནས་བཟུང་སྟེ་བྱང་ལྟར་ཅིག་ཏུ། །ཆང་
སྒྲིགས་གང་གི་ཕྱིར་ཆང་སའི་བྱིམ་ནས་ཆང་སའི་བྱིམ་དུ་འབྱམས་པ་འདི་འམ་ངའི་དམ་
པའི་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་སློབ་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། །ཀུན་དགའ་བོ། །བསྐལ་པ་
བཟང་བོ་འདི་ལ་ཡོངས་སུ་ཐུང་ན་ལས་འདའ་བར་འགྱུར་རོ། །ཀུན་དགའ་བོ་རྣམ་
གངས་འདིས་ཀྱང་ཁྱོད་ཀྱིས་འདི་ལྟར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། །འདི་ལྟར་བསྐལ་པ་བཟང་བོ་
འདི་ལ་ང་འདས་ནས་སངས་རྒྱས་དགུ་བཅུ་ཙ་དུག་འབྱུང་བའི་ཆེ། །ཀུན་དགའ་བོ། །ངའི་
བསྟན་པ་འདི་ལ་གང་དག་དག་སྒྲིང་གི་རིགས་ཅན། །དག་སྒྲིང་ཤེལ་མ། །དག་སྒྲིང་དུ་
ཁས་འཆེ་བ། །དག་སྒྲིང་ལྟར་བཅོས་པ། །དུས་སྤྱི་ག་གྱོན་པ་འབྱུང་བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་
ཀྱང་། །བསྐལ་པ་བཟང་བོ་འདི་ལ། །བྱམས་པ་ནས་མོས་པ་ལ་ཐུག་གི་བར་དུ་ཕྱིས་འབྱུང་
བའི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྟན་འདས་དེ་དག་གི་ལོག་རྒྱ་མཐར་གྱི་ཐུང་ན་ལས་འདའ་བར་

འགྱུར་རོ། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་མུང་བོ་ལྷག་མ་མེད་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་
སྤྱོད་ལས་སྤྱ་མྱ་ངན་ལས་འདས་ཏེ། དགེ་སྦྱོང་གཅིག་ཀྱང་ལྷག་མ་མི་ལུས་པར་འགྱུར་
རོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཀྱན་དགའ་བོ་འདི་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཆོས་ཀྱི་
དབྱིངས་རྟོགས་གིང་རྗེས་སྤྱོད་གས་པ་ལ་ཐ་ན་སེམས་དང་བ་གཅིག་བསྐྱེད་པ་དང་།
དཀར་བོ་དང་ནག་བོའི་ཆོས་རྣམས་ཆུད་ཟ་བར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཀྱན་དགའ་བོ་
གང་དག་ཁ་ཅིག་སེམས་དང་བས་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་བྱག་འཆའ་ལོ། །ཞེས་བྱ་
(4བ)བའི་ཆོག་བརྗོད་ན། ཀྱན་དགའ་བོ་དགེ་བའི་རྩ་བ་དེ་ཡང་། མྱ་ངན་ལས་འདས་
བ་ལ་གཞོལ་བར་ང་སྒྲུ་ཏྟེ། མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་མཐར་འགྱུར་བ་དང་། མྱ་ངན་ལས་
འདས་པའི་མུར་བྱག་པར་འགྱུར་བར་སྒྲུ་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བཞུགས་པ་ལ་བསྟོ་
སྟངས་བྱེད་པ་དང་། སྒྲ་མར་བྱེད་པ་དང་། མཆོད་པར་བྱེད་པ་དང་། ཡོངས་སྤྱ་མྱ་ངན་
ལས་འདས་པའི་སྒྲ་གདུང་ལ་སྒྲ་གདུང་གི་མཆོད་པ་བྱེད་པ་ལྟ་ཅི་སྟོས། ཀྱན་དགའ་བོ་
དགེ་སྦྱོང་གི་རིགས། རུར་སྒྲིག་བགོས་པ་དེ་དག་ནི་ཐ་ན་ལན་འགའ་ཞིག་སངས་རྒྱས་
རྣམས་ལ་བྱག་འཆའ་ཞེས་ངེས་པར་ཆོག་ཏུ་བརྗོད་པར་ཡང་འགྱུར་ན། སེམས་དང་བ་
བསྐྱེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། དགེ་བའི་རྩ་བ་གཞན་དག་སྐྱེད་པར་འགྱུར་བ་ལྟ་ཅི་སྟོས།

གཞན་ཡང་འདི་ལྟར། ཁ་ཅིག་གིས་འདྲུ་གེས་མེད་དང་ཡོད་པ་ཡི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ།
བསྐྱལ་པ་བྱེ་བ་བརྒྱ་མང་དུ། །དངོས་པོ་ཀྱན་གྱིས་མཆོད་པ་བྱས་པ་དང་། །གཞན་ཡང་།
རང་སངས་རྒྱས་པ་གང་ཟག་དང་། །ཟག་པ་མེད་པའི་དགྲ་བཙུམ་ཐམས་ཅད་མཆོད་པ་དང་། །
བསྐྱལ་པ་བྱེ་བ་བསམ་ཡས་པར། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་མཆོད་པ་བས། །སངས་རྒྱས་ལ་གང་
གིས་ཐལ་མོ་སྒྱུར་བ་གཅིག་ཅུ་བྱས་པ། །བསོད་ནམས་འདི་ནི་གོང་གི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ལས་
ཆུད་པར་འཕགས། །གང་གི་བདེ་གཤེགས་དེ་ལ་ཡུད་ཅུ་ཅུ་མམ། །ཉིན་དང་མཆོན་མོ་
དད་པ་སྒྲོམ་བྱེད་ན། །གང་ཞིག་བསོད་ནམས་དེ་དང་མཉམ་འགྱུར་བ། །ཁམས་གསུམ་

དག་ན་དེ་འདྲི་མཆོད་པ་མེད། །རྩོམ་བྱང་ཆུབ་སྒྱུད་པ་སྒྱུད་པ་ན། །མར་མེ་མཛད་
པ་རྒྱུ་གཉིས་མཆོག་མཉེས་བྱས། །དེ་ལ་ང་ཡིས་ལྷན་ལ་ལྷ་གཏོར་ཏེ། །དེ་ནས་འདྲེན་
པས་ང་ཡང་ལུང་བསྟན་ཏོ། །སངས་རྒྱས་བྱེ་བ་ཐུག་སྟོང་དེ་དག་མཆོད། །ཆོག་ས་རྣམས་
ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྩོགས་བྱས་ནས། །ལྷ་རྣམས་མེད་ཅིང་བྱང་ཆུབ་ངས་ཐོབ་སྟེ། །སྒྲུག་
བསྐལ་ཀྱན་ནས་གང་ཞིག་མཐར་འདྲོད་པ། །མཁས་པ་དེ་དག་ང་ཡི་ཡོན་ཏན་སྟོབ།
ཅེས་དང་། ཀྱན་དག་འཛོལ་ཉི་ཆོ་བ་བྱེད་པ་ནི་ཉི་ཆོ་བ་འགྲུབ། །ཡོངས་སུ་རྩོགས་པ་བྱེད་
པས་ཡོངས་སུ་རྩོགས་པ་འགྲུབ་ཆོག་གཉིས་སྒྲུབ་ཅེས། །སྒྲུབ་འགྲུབ་ཐོག་ས་ཐོག་ཆོག་པར་འཛིན་ལ་
འབྲས་བུ་འདྲེན་ཐོག་ས་ཐོག་ཆོག་པར་འཛིན་ལ་ (༤༣) །སྒྲུབ་ཐེངས་པ་སོགས་ཆོག་གཉིས་ཡོངས་སུ་རྩོགས་ཐོག་ས་ཐོག་ས་ཐོག་པ་ལ་
འབྲས་བུ་འདྲེན་ཐོག་ས་ཐོག་ཆོག་པར་འཛིན་ལ་ །སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲུབ་ཐེངས་པ་མཆོད་པ་
སོགས་ཐམས་ཅད་ནས་འབད་དགོས་པ་དང་། ཐ་ན་མི་ལམ་དུ་སངས་རྒྱས་མཆོད་པར་
མི་བའང་བྱང་ཆུབ་གཉིས་སམ་སྒྲུབ་ཐེངས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་ན་སྒྲུབ་ཐེངས་པ་སོགས་ལྟ་ཅི་སྟོས། །གཅིག་
གི་རྒྱ་རྒྱུན་ཐམས་ཅད་ཆོག་ས་པའི་ས་པོན་བཏབ་ན། །ལྷ་ཀྱུ་མི་འདྲོད་ཀྱང་སྒྲུབ་པ་བཞིན་
དུ། སངས་རྒྱས་མཆོད་ན་འཁོར་བ་ཉིད་དུ་སྟོན་ལ། སངས་རྒྱས་སྒྲུབ་མི་སྟོན་ཡང་འཆང་
རྒྱུ་ལ། །དགེ་སྟོང་དཔལ་སྒྲིམ་ཆུ་མིན་དུ་སྒྲིམ་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲུབ་ཐོས་པས་ཆུ་མིན་ལས་
ཐར་ནས་མིར་སྒྲིམ་དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་ན་མིས་སངས་རྒྱས་མཆོད་པ་ལྟ་ཅི་སྟོས། །རྒྱ་མཆོར་
ཆུ་ཐིགས་གཅིག་ལྷང་བའམ་ཟད་པ་མེད་པ་བཞིན། སངས་རྒྱས་མཆོད་པའི་བསོད་
ནམས་ཟད་པ་མེད། །ཉ་ལྷགས་ཀྱས་ཟིན་པ་ངས་པར་སྐྱམ་ལ་སྟེབ་པ་བཞིན། སངས་
རྒྱས་མཆོད་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱུགས་རྩེད་ལྷགས་ཀྱས་བཟུང་ནས་ཐར་པའི་སྐྱམ་སར་
སྟེབ། །དེས་ན། ཐ་ན་མི་ལམ་དུ་སྒྲུབ་མཆོད་ཉིན་མཐོང་ནས་དད་པ་ཡང་། ཐར་པ་
ཐོབ་དེས་ན་གཞན་ལྟ་ཅི་སྟོས། །ཞེས་སོགས་རྒྱས་པར་གསུངས་སོ། །དེ་རྣམས་
བསམས་ན་གིན་དུ་དག་པ་སྒྲུབ་པའི་གནས་སུ་སྒྲུབ་རོ། །

གཞན་ཡང་རྟོན་གསུམ་བྱུང་པར་ཅན་ནི་ཡུལ་སྐྱོན་མེད་པ་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་
 ཡུལ་དུ་བྱས་པ་དང་རྒྱན་བརྟན་པ་དང་། བསྟན་པ་དང་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་པ་སོགས་
 གྱིས་བསོད་ནམས་སྐབས་ཆེ་བར་གཤེགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་མདོ་ཀྱན་བརྟན་ལས།
 སྟོབ་དཔོན་གྱི་རྒྱུ་བྱིས། སྐྱོན་མེད་པའི་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པ་བཞུགས་པའོ། །ཡོངས་སུ་བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་རྣམས་ལ་མཆོད་པ་དང་རིམ་གྱོ་བྱ་
 རྟེ། དེ་ལ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་གིང་། རྣམ་པར་
 སྦྱོན་པའང་མི་ཟད་པ་འབྱུང་བོ། །རྩི་ལྟར་མེ་རྟོག་བརྟེན་པའི་མདོ་ལས། མེད་གོ་
 རྣམ་པར་ཅེན་པ་གང་ཞིག་གིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མཐོང་སྟེ་སེམས་དད་ནས་མཆོད་
 པ་དང་། གང་ཞིག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡོངས་སུ་བྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་རིང་བསྐལ་
 ཡུངས་འབྱུ་(༤)ཅམ་རྣམས་ལ་མཆོད་པ་བྱེད་པ་ནི་རྣམ་པར་སྦྱོན་པ་མཉམ་པར་གཤེས་
 པར་སྟེ། བྱེད་བྱ་གམ་ཐ་དད་དུ་བྱ་བ་མེད་དོ། །ཞེས་རི་རྒྱུད་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །སྟོང་
 རྩེ་པད་དཀར་རམ། སྟོང་རྩེ་ཆེན་པོའི་མདོ་ལས་གྱུར་། ཀྱན་དགའ་བོ་གང་ང་ལ་མདོན་
 རུམ་དུ་བསྟེ་སྟང་བྱེད་པ་ལྟ་ཡང་ཞོག །ཀྱན་དགའ་བོ་ངའི་སྐྱེ་གདུང་གི་མཆོད་པ་དང་།
 རིང་བསྐལ་ཡུངས་འབྱུ་ཅམ་ལ་མཆོད་པ་ལྟ་ཡང་ཞོག །ངའི་བྱིར་མཆོད་རྟོན་བྱས་
 པ་རྣམས་ལ་བསྟེ་སྟང་བྱེད་པ་ལྟ་ཡང་ཞོག །ཀྱན་དགའ་བོ་གང་ལ་སངས་རྒྱས་ལ་
 དམིགས་ནས་ཐ་ན་མེ་རྟོག་གཅིག་ནམ་མཁའ་ལ་གཏོར་ན། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་
 དེའི་རྣམ་པར་སྦྱོན་པ་གང་ཡིན་པ་ནི། ཀྱན་དགའ་བོ། ཅི་ཅམ་དུ་ཐོག་མ་མེད་པའི་
 འཁོར་བ་དེའི་སྟོན་གྱི་མཐའ་མི་མདོན་པ་དེ་ཅམ་གྱི་བསྐྱལ་པར་འཁོར་བའི་ཆོ། བརྒྱ་
 བྱིན་ཉིད་དང་ཆོངས་པ་ཉིད་དང་། འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་སྤྱིད་རྣམས་ཀྱིས་མཐའ་
 རྟོན་པར་མི་རྣམས་སོ། །སངས་རྒྱས་ལ་དམིགས་ནས་ཐ་ན་ནམ་མཁའ་ལ་མེ་རྟོག་གཅིག་
 གཏོར་བ་ལྟ་ཡང་ཞོག་སྟེ། གལ་ཏེ་སེམས་ཅན་གང་དག་ཐ་ན་མི་ལམ་ན། སངས་རྒྱས་

ལ་དམིགས་ནས་ནི། མཁའ་ལ་མེ་ཏྲག་གཅིག་གཏོར་ན། དགེ་བའི་རྩ་བ་དེ་ཡང་། བ་
མ་མུ་ངན་ལས་འདའ་བར་འགྱུར་བར་ང་སྤོའོ། །གལ་ཏེ་བ་ན་དུང་འགྲེའི་སྒྲིག་ནས་སུ་
སོང་བའི་སེམས་ཅན་རྣམས་སངས་རྒྱས་ལ་དམིགས་པའི་བྱན་པ་རྟེན་ན། དེ་དག་གི་
དགེ་བའི་རྩ་བ་ཡང་། བ་མ་མུ་ངན་ལས་འདའ་བའི་བར་དུ་འགྱུར་བར་ང་སྤོའོ། །ཀྱུན་
དགའ་བོ་སངས་རྒྱས་བཙུམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ལ་ཡོན་ཤུལ་བ་ཇི་ཅམ་དུ་མཐུ་ཆེ་བ་ལྟོས།
ཞེས་གསུངས་སོ། །

སྤྱི་རྒྱལ་པོ་རྒྱ་མཆོས་ཞུས་པ་ལས་ཀྱང་། སྤྱི་རྒྱལ་པོ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་
ཆོས་བརྒྱད་དང་ལྡན་ན་ཏྲག་ཏུ་རྒྱན་མི་ཆད་པར་སངས་རྒྱས་དང་ཕྱད་པ་འཕྲོ་བ་བོ། །
བརྒྱད་གང་ཞེ་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱ་གཟུགས་ལ་བལྟ་བ་ཡང་དག་པར་འཛིན་དུ་འཇུག་
པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རིམ་གྱོ་བྱེད་པ་དང་། རྒྱན་མི་འཆད་པར་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་བསྐྱུགས་པ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱ་གཟུགས་བྱེད་པ་
དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བལྟ་བ་ཡང་དག་པར་འཛིན་དུ་
འཇུག་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་གང་ན་(ལྔ)དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱ་གཟུགས་
པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དེར་སྒྲེ་བར་སྒྲོན་ལམ་འདེབས་པ་དང་། རྒྱད་ཞུམ་པ་མེད་པ་
དང་། རྒྱད་རྒྱ་ཆེན་པོ་གྱུར་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོལ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
ཉིང་དེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། འཛིན་པ་དང་ནི་དེ་བཞིན་རྟོག་པ་དང་། །ཤིང་དང་རི་མོར་
བྲིས་པའི་སྐྱ་གཟུགས་དག །མཛེས་ཤིང་ཤིན་ཏུ་བལྟ་ན་སྤྲུག་པར་གྱིས། །རིང་པོར་མི་
ཐོགས་ཉིང་འཛིན་མཆོག་འདི་ཐོབ། །གདུགས་དང་རྒྱལ་མཆོན་བ་དན་སྤྱི་རིམ་ཆོག །
བྱེ་མ་བྱུག་པ་མང་པོ་ཀྱན་ཐོས་ལ། །ཏྲག་ཏུ་བདེ་བར་གཤེགས་པ་མཆོད་པར་གྱིས། །
རིང་པོར་མི་ཐོགས་ཉིང་འཛིན་མཆོག་འདི་ཐོབ། །ཅེས་རྟེན་བཞེངས་དང་མཆོད་འབུལ་
ཉམས་རྟོགས་བྱུང་བར་ཅན་གྱི་རྒྱུར་ཡང་གསུངས། གཞན་ཡང་ཕན་ཡོན་བྱུང་བར་ཅན་

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡེ་སྟོན་དང་དགེ་རྩ་ཡོངས་འཛིན་ནས། མངོན་པར་གཤེགས་པ་
 ལྷུང་བ་ཉིད་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཆོད་རྟོན་མཆོད་པ་དང་། ཕྱིར་
 བཅོས་པ་དང་། བྱིདོར་བྱ་བ་ལྷུང་སྤང་བར་བྱ་སྟེ། རིགས་ཀྱི་སྤུའམ་རིགས་ཀྱི་སྤུའོ་
 གང་ཞིག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཆོད་རྟོན་བྱིདོར་བྱེད་པ་དེ། སྟོན་ལམ་རྣམ་པ་དག་
 བ་མཆོག་བཞི་རབ་རྟུ་འཕྱོ་བོ། །བཞི་གང་ཞེ་ན། མཆོན་སྤུན་སྤུམ་ཆོགས་པའི་
 གཟུགས་སྟོན་ལམ་རྣམ་དག་པ་མཆོག་དང་། ཡི་དམ་ལ་བརྟན་པ་སྟོན་ལམ་རྣམ་པར་
 དག་པ་མཆོག་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མཐོང་བ་སྟོན་ལམ་རྣམ་པར་དག་པ་མཆོག་
 དང་། འཁོར་ཆེན་པོ་སྤུན་སྤུམ་ཆོགས་པ་སྟོན་ལམ་རྣམ་པར་དག་པ་མཆོག་གོ། །དགེ་རྩ་
 ཡོངས་འཛིན་ནས་འདིར་དལ་བ་སྤུན་སྤུམ་ཆོགས་པའི་སྟོན་ལམ་རྣམ་པར་དག་པའི་མཆོག་ཅེས་འཁོར་བྱིདོད་དུ་བློ་བྲལ་མར་འཕྱུང་
 རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་བྱང་སར་ཡང་། དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པ་ཡོངས་སུ་ལྷུང་ན་ལས་འདས་ནས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱུའམ། མཆོད་རྟོན་ནམ་གཅིང་ཁང་བྱུར་སྤུའམ་
 གཅིང་ཁང་གཅིག་གམ་གཉིས་སམ། མང་པོ་ནས་བྱེ་བ་བྲག་འབུམ་གྱི་བར་དུ། ཅི་རྒྱས་
 ཅི་ལྟོགས་ཀྱིས་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་དེ་ཡང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
 རྣམས་ལ་མངོན་སྤུམ་མ་(ཡབ)ཡིན་པའི་མཆོད་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ། བསོད་ནམས་ཆོད་མེད་
 པའི་འབྲས་བུ་ཅན། ཆོངས་པ་དུ་མའི་བསོད་ནམས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་བློན་པ་ཡིན་ཏེ།
 དེས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བསྐྱལ་བ་ཆེན་པོ། བསྐྱལ་བ་དུ་མར་ཡང་ལོག་པར་ལྷུང་
 བར་འགོ་བར་མི་འགྱུར་ལ། གཞི་དེ་ལས་སྤྲོ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་
 ཆུབ་ཀྱི་ཆོགས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་མི་བྱེད་པར་ཡང་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་།
 རྒྱ་ཆེན་པོའི་མདོར་ཡང་གྲིང་བཞི་ཁབ་ཅེ་ཅམ་གྱི་འང་བར་མེད་པར་དག་བཅོམ་པས་གང་
 བ་ལ་རི་སྤྱིད་འཆོའི་བར་ཡོ་བྱད་ཐམས་ཅད་སྤྱར། འདས་ནས་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོད་

དྲེན་བྱས་བསྐལ་པའི་བར་དུ་མཚན་པ་ལས། གང་གིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཚན་དྲེན་སྒྲིབ་ཀྱི་
 ར་ཅམ་ལ་རྒྱལ་བའི་རིང་བསྐལ་ཡུངས་འབྱུངས་ཅམ་བཅུག། །ཁབ་ཅམ་གྱི་སྒྲིབ་ཤིང་། རྒྱ་
 རྒྱལ་གི་ལོ་མ་ཅམ་གྱི་གདུགས་འབུལ་བའོ། ། ཚོན་གང་ཅམ་གྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲིབ་
 བཞེངས་ན། བསོད་ནམས་སྒྲིབ་མས་དཔེར་ཡང་མི་མོད་ལ། དེ་ལ་མཐུལ་གྱི་བཞི་ལུལ་
 བས་བྱང་སྒྲིབ་མི་སྒྲིབ་ཀྱི་བདག་པོ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རྒྱུ་པོས་ལུག་ རྒྱ་གམ་ཤར།
 སོག་ཁས་འཛམ་གྱིང་། ལྷ་རྣམས་སྒྲིབ་སྒྲིབ་དེས་དྲེ། ལལ་ལྷགས་ཀྱིས་བྱུང་བ་བསྐྱེད་ནས།
 རྒྱུ་སྒྲིབ་པ་ལ་འདི་ལྟ་བུ་ཡོད་དམ་གསུང་། ཁང་བྱ་བཅེགས་པའི་མདོར་ཡང་དེ་དང་འབྲ་
 བར་གསུངས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གཟུགས་ཀྱི་ལེའུ་ལས་ཀྱང་། སའམ་རྩོམ་ལ་
 ལམ། ཤིང་ངམ་རྩོམ། ལྷགས་སམ་གསེར་རམ་དཔུལ་ལམ། བེ་རྒྱུའམ་ཤེལ་ལམ།
 སྒྲིབ་དམར་པོའོ། རྩོམ་སྒྲིབ་པོའོ། རྒྱག་གམ། དུང་ངམ། མན་ཤེལ་ལམ། སྒྲིབ་
 སམ། རས་སམ། ཤིང་ལེབ་བམ། རྩོག་རོས་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིབ་གཟུགས་
 བྲི་བར་བྱ། རལ་བ་གསོ་བར་བྱ། རྒྱུ་པ་བཅོས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
 རྒྱག་གཟུགས་བྱས་ན་རིགས་དམར་བ་རྣམས་དང་། རྩོག་པའི་རིགས་རྣམས་དང་། ལོག་
 པར་ལྟ་བུའི་རིགས་རྣམས་སྒྲིབ་སྒྲིབ་སྟེ། ཡན་ལག་གང་ཡང་རུང་བ་མ་ཚང་བ་མེད་པར་
 འབྱུང་རོ། །གལ་ཏེ་མཚན་མེད་པ་ལྟ་བུས་སྒྲིབ་བྱུང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་དད་
 པ་རྟེན་དེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིབ་གཟུགས་བྱས་ན་ལས་དེས་སེམས་ཅན་དཔུལ་བ་
 རྩོང་བ་ཡང་རྒྱུང་དུ་རྩོང་(པལ)སྟེ། ཐེག་པ་གསུམ་ལས་ཐེག་པ་གང་ཡང་རུང་བས་དེས་
 པར་འབྱུང་བར་འབྱུང་རོ། །གང་མི་དག་བ་བཅུའི་ལས་ཀྱི་ལམ་དང་ལྷན་པ་ཡང་། དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་དད་པ་རྟེན་དེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིབ་གཟུགས་བྱས་ན་དེའི་
 རྩོག་པ་དེ་རི་ལྟར་མེད་ལུང་པོས་མར་ཚིག་སྟེ། དུ་བ་ཡང་མི་མདོན་པ་བཞིན་དུ་དེའི་
 རྩོག་པ་དེ་ཡང་མི་མདོན་པར་འབྱུང་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །མཐར་གྱི་ཡང་དག་

འཕགས་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། བཟང་པོ་ཕན་ཡོན་བཞི་པོ་འདི་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་
 མཐོང་ན། བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་མཆོད་པ་ལ་སྒྲོ་བ་ཡིན་
 རོ། །བཞི་གང་ཞེ་ན། སྒྲིན་གནས་མཆོག་ལ་བདག་མཆོད་པར་འགྱུར་བ་དང་། བདག་
 ལ་སྒྲུ་ལྟས་སེམས་ཅན་གཞན་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་མཆོད་པ་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པ་མཆོད་ནས་བྱང་རྒྱུ་གྱི་སེམས་བརྟན་པར་འགྱུར་བ་དང་། སྒྲིས་བྱ་
 ཆེན་པོའི་མཆོན་སུམ་ཅུ་ཅུ་གཉིས་མངོན་དུ་མཐོང་ནས། དགེ་བའི་རྩ་བ་བསགས་པར་
 འགྱུར་བ་སྟེ། བཞི་པོ་འདི་དག་གོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་སྡེ་སྡོད་
 ལས་ཀྱང་མདོར་བསྟན་བྱང་སེམས་དཔའི་སྡེ་སྡོད་དངས་པ་འདི་ནམས་ཆོག་སྟེ། བསྟན་ནས་དངས་པར་འདུག། དགེ་རྩ་ཡོངས་
 འཛིན་གྱིས་མདོར་འདི་ནམས་འབྱུང་བ་རྒྱས་པར་འདུག་སྟེ། མཆོན་ན་ཡང་རྩལ་ཅད་གསལ་ཡོ། །བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་
 ཆོས་བཞི་དང་ལྟན་ན་བྱང་རྒྱུ་ལས་མི་ཉམས་ཏེ། ཆོ་བརྗེས་ནས་ཀྱང་འཁོར་ལོས་
 བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་བྱེད་ཅིང་། རི་ལྟར་སྒྲོན་པ་བཞིན་དུ་དགེ་བའི་རྩ་བ་བསགས་ཅད་
 ཀྱང་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་འགྱུར་བ་སྟོབས་ཆེ་ཞིང་མཐུ་ཆེ་བ་ལྟར་མེད་མེད་ཀྱི་བའི་ལུས་ལྟར་འཐེགས་
 པ་ལུས་མི་གཤེགས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཆོ་འཕོས་ནས་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོའི་སྤྲས་ཀྱང་
 རབ་ཏུ་ཐོབ། དེ་རྒྱལ་མིན་ལ་ཡང་མི་ཆགས་པར་རབ་བྱུང་བྱེད་དེ་བྱས་ནས་ཆོངས་པའི་གནས་པ་བཞི་ཡང་
 རབ་ཏུ་འཐོབ་སྟེ། ཆོངས་པའི་འཛིན་རྟེན་དུ་སྒྲིས་ནས་ཆོངས་པའི་དབང་ཡང་རབ་ཏུ་
 འཐོབ་པོ། །བཞི་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
 མཆོད་རྟེན་ཞིག་པ་མཐོང་ནས་སྤྲར་གསོ་བར་མོད་ཏེ། དེ་ལ་འཛིན་པའི་རི་ལུ་གཅིག་ཙམ་
 ཡང་འགའ་སྟོན་པ་ཡིན། ལམ་བཞི་མདོ་ཆེན་པོ་སྒྲི་བོ་མང་(ཤ)པོ་འདུ་གནས་སུ། དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པའི་མཆོད་རྟེན་བརྩིགས་སམ། མཆོད་རྟེན་དང་ལྟ་བུ་བརྩིགས་པའི་རྩ་
 རིང་ངམ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡོན་ཏན་གཞན་དང་གཞན་རྗེས་སུ་དྲན་པར་བྱ་བ་
 འདི་ལྟ་སྟེ། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རབ་ཏུ་བསྐྱོར་བའམ། མངོན་པར་འབྱུང་བའི་བྱང་རྒྱུ་

གྱི་ཤིང་ངམ་བྱང་ཆུབ་གྱི་ཤིང་དྲུང་དྲུང་འཛོམས་པའམ་ཅེས་གཅིག་ཏུ་མཛད་དོ། །བདུད་འདུལ་བའམ། ཆོ་
འབྱུལ་ཆེན་པོའམ། ཡོངས་སུ་བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཆེན་པོ་སྟོན་པའམ། ལྷ་ཡུལ་ནས་
མངོན་པར་འཛེགས་པར་བྱེད་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཆོད་རྟེན་བརྩིགས་པར་བྱེད་
པ་ཡིན། ཅེས་ལྷ་བབས་དང་ལྷ་ར་བྱོན་གྱི་མཆོད་རྟེན་གཉིས་སུ་གསུངས་སོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཉན་
ཐོས་གྱི་དགེ་འདུན་མི་བརྒྱམས་པ་མཐོང་ན་བརྒྱམས་བྱེད་པ་ལ་བརྩོན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་བསྟན་པ་དམ་པའི་ཆོས་རབ་རྒྱུ་རྒྱམ་པར་འཛེགས་པ་ན་ཐ་ན་ཆོགས་
སུ་བཅད་པ་གཅིག་ཅུ་ཡང་མི་ཉམས་པར་སྤྱང་བ་དང་། མི་བརྗེད་པར་བརྩོན་པ་ཡིན།
ཆོས་སམ་ཆོས་སྤྱོད་པར་ཡོངས་སུ་འཛོམས་ཅིང་ལུས་དང་སྒོག་ཀྱང་འདོར་བར་བྱེད་གྱི། ཆོས་
སྤྱོད་མི་གཏོང་བ་སྟེ་བཞི་པོ་དེ་དག་གོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གོང་གི་དགེ་ཅུ་ཡོངས་འཛོམས་གྱི་དོན་དེ་དག་བསྐྱེད་པའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་དེ་ཉིད་
ལས་རྒྱས་པར་བྱུང་ཞིང་མཐུག་ཏུ་འདི་ལྟར། ཆོས་གྱི་མཆོག་ནི་བཞི་པོ་དག །སྤྱུག་སྤྱུགས་
མཆོད་རྟེན་རྟེན་པ་གསེལ། གསར་བ་འཆོས་པ། དགེ་འདུན་ཅོད་པ་བརྒྱམས་པ། རང་སྤྱིང་ཐག་པས་ཆོས་སྤྱོད་ཅིང་བསྟན་འཛོམས་
ལེགས་པར་བསྤྱང་བ་སྟེ་བཞི་པོ། །འཛེགས་རྟེན་མགོན་པོས་རབ་རྒྱ་བསྟགས། །བྱང་ཆུབ་སྤྱད་པ་སྤྱོད་
པ་ན། །སྟོན་ཆད་ངས་ཀྱང་བསྟོན་པ་ཡིན། །ཆོས་གང་ལ་ནི་ངས་བསྐྱབས་ཤིང་། །རྩི་
ལྷ་སྟོན་ཆད་ངས་བསྟོན་པའི། །ཆོས་དེ་དག་ལ་གང་བརྟེན་པ། །ཐམས་ཅད་དུ་ནི་ཆེན་
པོར་འགྱུར། །མི་ཡི་བདག་པོར་འགྱུར་བ་ཡིན། །སུམ་ཅུ་ཅུ་གསུམ་དབང་ལྷུག་
འགྱུར། །གཞུགས་གྱི་ཁམས་སུ་སོང་ནས་ཀྱང་། །དེར་ནི་དབང་ལྷུག་འགྱུར་བ་ཡིན། །
ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་མཆོག་ཏུ་འགྱུར། །ཡོན་ཏན་དག་ལ་སུ་མི་སྟོབ། །ཚུལ་ཁྲིམས་སྤྱོད་
པ་སུན་སུམ་ཆོགས། །ངོ་ཆ་ལྷན་ཞིང་བྲེལ་ཡོད་འཕགས། །བརྩོན་འགྱུས་གྱི་ནི་སུན་
སུམ་(ལེན་)ཆོགས། །བཟོད་པ་ཉིང་འཛོམས་སུན་ཆོགས་དང་། །དེ་ཡི་ཤེས་རབ་སྤྱན་
མེད། །ཆོས་རྒྱམས་ཀུན་ལ་མཁས་པ་ཡིན། །རྫོགས་སངས་རྒྱས་ཀྱང་མཉེས་པར་

བྱེད། རྟག་རྒྱ་མི་ཁོམ་སྒྲོང་བར་འགྱུར། རྟེ་ལ་ལོང་པ་བསྒྲགས་པ་ན། རོན་པ་དག་
 གྱུང་བསྒྲགས་པ་མེད། རེར་དང་ལག་རྒྱུ་འཕྱུ་བོ་དང་། མདོག་མི་སྟག་དག་བསྒྲགས་
 པ་མེད། རདི་ལྷར་ང་ཡི་སྟོན་སྟུང་ཆོས། མཆོག་དང་ཕྱུ་དག་བསྟན་པ་ཡིན། རྟེ་ཡི་
 འབྲས་བུ་ལོངས་སྟོང་གྱི། རྣམ་པར་སྟོན་པ་ཅི་འདྲ་སྟོས། རེས་ངས་སྟར་རྟོན་བཞེངས་
 པ་མཆོད་པ་སོགས་ལ་འབད་པས་གནས་སྐབས་མཐར་ཐུག་གི་བདེ་བ་ཐམས་ཅད་ཐོབ།
 དེག་པ་ཡོད་ན། བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ལད་མོ་ཡིན། ལད་མོ་ལ་ཡང་གང་མཁས་ཡིན། །
 ཟེར་བའི་རྒྱལ་དུ་ངའི་རྣམ་ཐར་བཟུང་ལ་སྐྱུ་བཞེངས་མཆོད་པ་སོགས་ལ་འབད་པ་ཐོན་
 དང་། བདེ་བ་གང་འདོད་པ་ཐོབ་ངེས་ཞེས་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

མདོ་མཛངས་སྟན་ནས། སྟོན་བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་པའི་སྟོན་དུ་བཅོམ་ལྷན་
 འདས་པུན་ཞེས་པའི་བསྟན་པ་ལ་རྒྱལ་པོ་གསལ་བྱལ་ཞེས་པས་བཅོམ་ལྷན་འདས་འཁོར་
 བཅས་མཆོད་པ་དང་། བསྟན་བཀྱར་བ་ལ་བརྟོན་པ་ལ། རྒྱལ་ཕྱན་རྣམས་མི་བརྟོན་
 པས། རྒྱལ་པོས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱིས་སྐྱུ་མང་དུ་བཞེངས། རྒྱལ་ཕྱན་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་
 པོ་ལ་རེ་རེ་བསྐྱར་ཏེ་མཆོད་དུ་བཅུག་པས། ཆོ་བྱི་མ་ལ་བརྒྱ་བྱིན་དུ་སྟེས། དེ་ནས་མིར་
 སྟེས་པ་ན་འད་གཞུགས་ཕྱན་སུམ་ཆོགས་པ། མཆོན་དཔེ་ལྷན་པ། དེ་དང་མཚུངས་པའི་
 འབྱོར་བ་དཔག་རྒྱ་མེད་པ། ལྷ་དང་མི་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མཆོད་པ་དང་། མཐོ་རིས་དེ་ལྷ་
 བུས་མཐར་མངོན་པར་སངས་རྒྱས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ནས་གྱུང་རྒྱལ་པོ་ཐུང་ན་མེད་
 ཀྱིས་རིང་བསྐལ་ཅན་གྱི་སྐྱུ་དང་མཆོད་རྟོན་བྱེ་བ་བཞེངས་ཏེ། འཛམ་གླིང་ཐམས་ཅད་
 དུ་ཁྱབ་ཅིང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོགས་གཉིས་ཀྱི་ཞིང་དུ་འགྱུར་བར་གསུངས་ལ། དེ་བཞིན་
 གྱི་སྐྱུ་དང་མཆོད་རྟོན་བཞེངས་པའི་འཕྲིན་ལས་ཐམས་ཅད་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཉིད་ཀྱིས་
 སྟོན་སྐྱུ་བཞེངས་པའི་རྟོན་འབྲེལ་ལས་ཡིན་པ་གཤེགས་པར་བྱའོ། །སྟོབ་དཔོན་དཔལ་
 པོས། སངས་རྒྱས་སྐྱུ་གཞུགས་བཞེངས་(འབ)གསོལ་བ། །དང་པོར་ཐུང་ན་སེལ་བར་

བྱེད། རྩོད་པ་ཀྱན་སྤངས་མཐོང་ན་དགལ། སྐལ་ལྷན་གཏིང་ཚྭ་སྤངས་དང་ལྷན་ལ། །
 ལུས་སྟོབས་ལྷན་ཞིང་སྟན་པ་དང་། གཟི་བཞིན་ལྷན་ཞིང་གཟུགས་མཛེས་པ། །
 གསུང་རབ་ཀྱན་ལ་མཁས་གྱུར་ཅིང་། དབང་པོའི་རྟེན་ཐམས་ཅད་བུལ། སྟོན་ལྷན་
 སྟོང་དང་ལྷན་པར་འགྱུར། བཅོམ་ལྷན་སྐྱ་གཟུགས་མཆོད་རྟེན་ལ། བྲ་རབ་རྒྱལ་ནི་རི་
 སྟོན་སོང་། དེ་སྟོན་ས་འོག་ས་སྟོང་འདིར། དེ་སྟོན་རྒྱལ་པོར་རེས་པར་འགྱུར། །
 གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་ཏིང་འཛིན་འགྱུར། ཐམས་ཅད་བདེ་བར་མ་ལུས་སྟོན། །
 ཐ་མར་སྐྱེ་ཀའི་རྒྱ་སྤངས་ནས། དེ་དག་བྱང་ཆུབ་གོ་འཕང་འཕྲོབ། བདེ་གཤེགས་སྐྱ་
 གཟུགས་བཞེངས་གསོལ་བ། མཆོན་བཟང་གིས་མཆོན་ལམ་ལོས་བསྐྱུར། ལྷན་ཅུ་
 གཉིས་ལྷན་ལུས་མཛེས་ཐོབ། ཉིས་པའི་དགྲ་བཅོམ་རྒྱལ་བར་འགྱུར། དབང་པོ་
 རྣམས་ནི་མ་ཆང་མེད། དཔལ་ལྷན་ངན་འགོ་རྣམས་ལས་རིང་། མི་ཡི་རིགས་སུ་སྐྱེ་
 འགྱུར་ཞིང་། དག་ནི་བཅོན་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར། སྐྱེ་བར་ཐོས་དང་དྲན་འགྱུར་ན། །
 མཛོན་པར་འདོད་པ་འབྱུང་འགྱུར་ཞིང་། གནས་ལ་མཛོན་པར་དད་པ་དང་། འདོད་
 ཆགས་སོགས་གིས་གཞོད་པ་མེད། འདི་རྒྱལ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་གིས། བྱང་
 འཕགས་ལེགས་པའི་གཞུང་ལ་བརྟེན། གང་འདི་རྒྱལ་བའི་སྐྱ་གཟུགས་བཞེངས། །
 སངས་རྒྱལ་སྐྱེའམ་མཆོད་རྟེན་ནམ། བཞེངས་ཕྱིན་སྟོག་དང་ལྷན་པ་དེ། བྲན་དང་
 དབུལ་པོར་མི་སྐྱེ་ཞིང་། མངག་གཞུག་པར་མིན་རིགས་དམན་མིན། དབང་པོ་རྣམས་
 བེ་ཆང་བར་འགྱུར། ཞེས་དང་། རིན་པོ་ཆེའི་ཟ་མ་ཏོག་ལྟ་བུའི་གཏམ་ལ་ཉིར་བརྒྱད་
 ལས། དུག་པ་སྐྱ་གཟུགས་གི་གཏམ་དུ་གསུངས། བདུན་པ་བྲུས་གི་གཏམ་ལས། དྲི་
 ཞིམ་སྐྱ་ཚྭ་སྤངས་གིས་བསྐྱོས་པས། བདེ་བར་གཤེགས་ལ་བྲུས་གསོལ་བ། མེ་ཏོག་དྲི་
 ཡི་ཡན་ལག་མཛེས། དེ་དག་རྫོགས་པ་ཐམས་ཅད་གི། དྲི་མ་བརྒྱས་ནས་ཐར་པ་
 ཐོབ། ཅེས་སོགས་དང་། རིང་བསྐྱེལ་གི་གཏམ་ལས། སྐྱེ་བོ་གང་གིས་སྐྱ་བཞེངས་

པའི། ཁང་དུ་རིང་བསྐལ་བཅུག་བྱས་ན། ཀླུ་ནས་བརྒྱུན་ལས་འཕགས་པའི། མི་དབང་གྲིང་བཞི་ནམས་སུ་ནི། འདལ་དང་ལྷན་པ་ཡོངས་སྤྱད་ནས། མཐའ་རུ་ནས་
(1)ན)དག་གོ་འཕང་ཐོབ། ཅེས་སོགས་དང་། ཆོས་ཡང་དག་པར་སྤྱད་པའི་མདོ་
ལས། དེ་ལ་མདུན་དུ་བཞག་པའི་སངས་རྒྱས་གང་ཞེ་ན། འདི་ན་ལ་ལ་ཞིག་གིས་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཞུགས་བྱས་སམ་བྱེད་དུ་བཅུག་སྟེ། མཆོད་ཅིང་རིམ་གྱོ་བྱ་བ་ཐམས་
ཅད་ཀྱིས་བསྟོ་སྟར་དུ་བྱེད། སྤྲ་མར་བྱེད། རི་མོར་བྱེད་ཅིང་། དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་
ནམས་རབ་རྟུ་འཛིན་ལ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་དེ། ཡོངས་སུ་སྐབ་པ་འདི་ནི་མདུན་
དུ་བཞག་པའི་སངས་རྒྱས་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་ལ་
འཇུག་པ་བཅུ་པོ་དག་གིས་སངས་རྒྱས་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ། །ཞེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
དབྱེ་བ་བཅུར་བྱས་པའི། ཡ་གུལ་དུ་གསུངས་པ་དང་། དད་པའི་སྟོབས་བསྐྱེད་པའི་
མདོ་ལས། བྱོགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་གང་གྲའི་ཁྲུང་གི་བྱེ་མ་སྟེད་ཀྱི་སེམས་
ཅན་ལ་བསྐལ་བ་གང་གྲའི་བྱེ་སྟེད་དུ། ཟས་གོས་ཐམས་ཅད་བྱིན་པ་བས། དགེ་བསྟོན་
གཅིག་ལ་ཟན་གཅིག་བྱིན་པ་བསོད་ནམས་ཆེ། དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། དགེ་སྟོང་རྒྱན་
ཞུགས། བྱིར་འོང་། བྱིར་མི་འོང་། དག་བཅོམ་པ། རང་སངས་རྒྱས་བར་དུ། སྤྲ་མ་
བཞིན་སྦྱར། བྱོགས་བཅུའི་རྒྱལ་སྟེད་ཀྱི་རང་སངས་རྒྱས་ལ་བསྐལ་བ་གསྐྱའི་ཁྲུང་གི་བྱེ་
སྟེད་དུ། ཟས་གོས་ཐམས་ཅད་སྦྱར་བ་བས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྦྱ་མཐོང་བའམ། མཆོན་
ཐོས་པ་ཅོམ་བསོད་ནམས་ཆེ་ན། གང་སྦྱ་བཞེངས་པ། དེ་ལ་མཆོད་པ་དང་། བཀྱར་སྟེ་
བྱེད་པ་ལྟ་ཅི་སྟོས་པར་གསུངས་ལ། མདོ་གཞན་ནས་ཀྱང་དེ་ལྟར་གསུངས་སོ། །དེ་
ལྟར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྦྱ་གསུང་བྱགས་ཀྱི་རྟོན་བཞེངས་པ་ནི། གནས་སྐབས་སུ་འང་མཐོ་
རིས་དང་ཐར་པའི་རྟོན་འབྲེལ་རང་གཞན་ཐམས་ཅད་ལ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་བསྐྱིག་
པ་དང་། མཐར་སངས་རྒྱས་ནས་ཀྱང་འཕྲིན་ལས་བསམ་གྱི་མི་བྱུང་པའི་རྒྱ་རྒྱུན་བྱེད་

པར་ཅན་དུ་འགྱུར་བས། མཁས་པ་རྣམས་ལ་ཆེས་ཡ་མཚན་པ་ཡིན་ནོ། །

གཞན་ཡང་མཛད་སྒྲུབ་ནས། གྲུང་པོ་སྒྲིང་གིས་མཛད་བཅུའི་གྲུང་པོ་ཆེའི་རི་མོ་
བསོས་པས་ཀྱང་སྒྲེ་བ་ལྟ་བུར་གསེར་གྱི་གྲུང་པོ་ཆེ་བཤང་གཅི་ཚུན་ཡང་གསེར་དུ་འོང་
བ་སྒྲུས་ཀྱང་འཕྲོག་ཏུ་མེད་པ། ཅོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་འགོ་གེས་པ་ལྟ་བུ་རེ་དང་ལྟན་དུ་སྒྲེས་
གིང་རྣམ་ཐོས་(༡༠བ)ལུ་ལྟ་བུའི་མིར་སྒྲེས་པ་དང་། མཐར་དག་བཅོམ་པ་ཐོབ་པ་དང་།
རྒྱལ་སྤྱི་ཞི་བ་ལྟས་བསྐྱབ་བཏུས་ལས། གང་ལ་ངེས་པར་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པའི་མཚན་
མ་ཡོད་པ་དེ་ལ་བརྟུན་པ་གིན་ཏུ་བསྐྱུང་བར་བྱའོ། །དམ་པའི་ཆོས་པར་དཀར་པོའི་
མདོ་ལས། རི་སྐད་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། ཞེས་འོག་གི་ཁ་ཡར་བྱངས་སོ། །

དེར་ནི་འདི་སྐད་དུ། ས་དང་སོ་ཕག་ལས་ནི་བཙུགས་པ་ཡི། རྒྱལ་བའི་མཆོད་
རྟེན་དགའ་བཞིན་བྱས་པ་དང་། །དེ་ཕྱིར་ས་རྒྱལ་སྤང་པོ་དག་ལས་ཀྱང་། ལྷ་ངན་
དགོན་པ་དག་ཏུ་བྱས་པ་དང་། །བྱིས་པ་ཅེད་མོ་དེ་དང་དེ་དག་ཏུ། གང་གི་རྒྱལ་བ་དེ་
དག་མཆོད་རྟེན་དག །བྱེ་མ་ལས་ནི་སྤང་པོ་བྱས་པ་ཡང་། །དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་བྱང་
ཆུབ་ཐོབ་པར་འགྱུར། གང་ལས་དེ་བཞིན་རང་བཞིན་གཟུགས་བྱས་པ། ལྷུ་ཅུ་ཅ་
གཉིས་མཚན་དང་ལྟན་པའི་གཟུགས། གང་གིས་དེ་ཕྱིར་བྱས་པ་དེ་དག་ཀྱང་། །དེ་
དག་ཐམས་ཅད་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ལ་ལས་དེ་བཞིན་རིན་ཆེན་སྣ་བདུན་
དང་། །ལ་ལས་དེ་བཞིན་ཟངས་དང་ལའར་བ་ལས། །བདེ་བར་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་
གཟུགས་བྱས་པ། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེ་དག་དང་
ལྷགས་སམ་ས་ཡང་རུང་། །བདེ་བར་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་གཟུགས་བྱས་ཏེ། །ལྟ་ན་
སྤྲུག་པ་འཛིམ་པ་ལས་བྱེད་བཅུག །དེ་དག་ཐམས་ཅད་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །དེ་
དག་ཐམས་ཅད་སྒྲིང་རྗེ་ཅན་དུ་གྱུར། །ཐམས་ཅད་ཀྱང་ནི་སྒོག་ཆགས་བྱེད་སྒྲོལ། །
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མང་པོས་ཡང་དག་འཇུག །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་

རིང་བསྐལ་དང་། །འཛིན་པའི་གཟུགས་དང་མཆོད་རྟོན་དག་ལའང་རུང་། །ཅིག་ངོས་
 གྱིས་དང་རྩལ་ལུང་མཆོད་རྟོན་ལ། །དེ་ལ་མེ་ཏྲག་དང་ནི་སྟོན་གསལ་ཏེ། །དེར་ནི་གང་
 གིས་རབ་སྟན་ཅང་ཏེ་ལུང་དང་། །ལུང་དང་རྩལ་ལྟེན་མེ་ཏྲག་གྱེད་བཅུག །བྱང་ཆུབ་
 མཆོག་རབ་མཆོད་པ་བྱ་བའི་ཕྱིར། །གང་དག་རྩལ་ལྟེན་རབ་ཏུ་བརྟུང་བྱེད་ཅིང་། །འི་
 ལང་དང་ནི་ཕྱག་དང་ལའང་བའི་ར། །རྩལ་ལྟེན་གཅིག་གིས་ལྟེན་ལོང་དང་། །ཞེ་གོ་
 བ་དང་རབ་ཏུ་སྟན་འབྱེད་པ། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །བདེ་
 བར་གཤེགས་པ་རྣམས་ལ་མཆོད་པའི་ཕྱིར། །གང་དག་ལྟེན་གྱི་སེལ་སྟན་དཀྱོལ་
 བཅུག་དང་། །(༡༡)རྩལ་ལྟེན་ལྟེན་དང་ཐལ་མོ་བརྟུང་བ་དང་། །ཡིད་དུ་ལོང་ཞིང་
 སྟན་པའི་གྲུ་དབྱངས་དང་། །རིང་བསྐལ་དེ་དག་རྣམས་ལ་མཆོད་བྱས་པ། །དེ་དག་
 ཐམས་ཅད་འཛིན་རྟོན་སངས་རྒྱས་འགྱུར། །བདེ་གཤེགས་རིང་བསྐལ་ལ་ནི་རྩལ་ལྟེན་
 དང་། །སེལ་སྟན་གཅིག་བརྟུང་བ་ཡི་སྒྲུབ་དང་། །མེ་ཏྲག་གཅིག་ཅམ་གྱིས་ནི་
 མཆོད་པ་དང་། །བདེ་གཤེགས་གཟུགས་དག་ཅིག་ངོས་གྱིས་པ་ལ། །འབྲུགས་བཞེན་
 པ་ཡི་སེལ་སྟན་གྱིས་མཆོད་ན་ཡང་། །དེ་དག་རིམ་གྱིས་སངས་རྒྱས་བྱེ་བ་མཐོང་། །
 མཆོད་རྟོན་དེ་ལ་གང་གིས་ཐལ་མོ་སྟུར། །ཡོངས་སུ་ཆང་བའམ་ཐལ་མོ་ཡ་གཅིག་
 གམ། །ཡང་ན་མགོ་བོ་སྟེན་ཅིག་བརྟུང་བ་དང་། །དེ་ནི་ལན་ཅིག་ལུས་ཀྱང་བརྟུང་བ་
 དང་། །གང་གི་རིང་བསྐལ་གནས་པ་དེ་དག་ལ། །ཡོངས་པའི་སེལ་སྟན་གྱིས་སངས་རྒྱས་
 ཕྱག་འཆའ་ཞེས། །ཆོག་གཅིག་ལན་འགའ་བརྟུང་བ་དང་། །དེ་དག་ཀྱང་
 གྱིས་བྱང་ཆུབ་མཆོག་འདི་ཐོབ། །གང་གིས་ཅིག་ངོས་གཟུགས་ཀྱི་རི་མོ་དག །
 བསོད་ནམས་བརྒྱས་མཆོད་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པའི་སྒྲུ། །བདག་གིས་གྱིས་སམ་འདི་རུ་
 བཅུག་ཀྱང་རུང་། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །སྟོན་ལྟེན་གམ་
 འོན་ཏེ་གཞོན་ལུང་རུང་། །གང་དག་ལ་ལ་དེ་ན་སྟོན་པའི་ཆོ། །ཅིད་མོ་དག་འདང་

གསང་བ་བྱེད་པ་ན། རྩིག་ངོས་སེན་མོ་ཤིང་བུས་གཟུགས་བྱིས་པ། དེ་དག་ཐམས་
 ཅད་བྱང་ཆུབ་འབྲོབ་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །བྱང་ཆུབ་རྒྱན་འབུམ་གྱི་
 རྒྱད་དམ་ཏྲིག་པ་ལས། ལག་ན་དོ་རྩེ་སེམས་ཅན་རྣམས་གང་གིས་དགོ་བའི་རྩ་བ་སྟེ་
 བར་འགྱུར་བ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྟོང་པོའི་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བའི་གཟུངས་གོ་གའམ། རས་སམ།
 གང་ཡང་རུང་བ་འགའ་ཞིག་ལ་བྱིས་ནས་མཆོད་རྟེན་གྱི་ལས་བྱས་ལ་མཆོད་རྟེན་དེའི་
 དབུས་སུ་བཅུག་ན། དེས་ན་རིགས་ཀྱི་སྤྱུང་མ་རིགས་ཀྱི་སྤྱོད་མཆོད་རྟེན་གྱིས་ལས་
 འབུམ་བྱས་པར་འགྱུར་ཞིང་། ལག་ན་དོ་རྩེ་དེ་སྟེད་ཀྱི་དགོ་བའི་རྩ་བ་མང་པོ་སྟེ་བར་
 འགྱུར་རོ། །ལག་ན་དོ་རྩེ་དག་སྟོང་ངམ། དག་སྟོང་མ་འམ། རིགས་ཀྱི་སྤྱུང་མ་རིགས་
 ཀྱི་སྤྱོད་མ་གང་ཞིག་གིས་མདོ་དང་རྟོགས་པ་ཐམས་ཅད་རྟོགས་པར་བྱེད། ལམ་གྱི་བཞི་
 མདོའམ། རི་རྒྱུང་ངམ། རྒྱ་འགྲམ་མམ།(༡༡)བ) གྲོང་བྱེད་ཀྱི་སྟོ་འམ། ལམ་པོ་ཆེར་
 མཆོད་རྟེན་ལེགས་པར་བྱས་ཏེ། མཆོད་རྟེན་ནི་སྟོང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་རྟེན་ཐམས་ཅད་ལ་ཟེར་བས་པན་
 ཡོན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཐུན་མོང་དུ་གོ་བར་བྱའོ། །མཆོད་རྟེན་དེའི་དབུས་སུ་གཟུངས་འདྲིའི་ཕྱག་རྒྱ་ཡང་
 འཇུག་ཅིང་སྟོག་ཤིང་ཡང་འཇུགས་པར་བྱེད་ན་རིགས་ཀྱི་སྤྱུང་མ་རིགས་ཀྱི་སྤྱོད་མཆོད་རྟེན་
 མཆོད་རྟེན་ནི། དཔེ་གོང་མ་རྒྱལ་ཕྱ་རབ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིང་བསྐལ་གྱི་
 རྒྱ་གདུང་དང་ལྷན་པའི་མཆོད་རྟེན་ཞེས་ཀྱང་བྱ། སངས་རྒྱས་སྟོང་པོའི་མཆོད་རྟེན་
 ཞེས་ཀྱང་བྱ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟོང་པོའི་མཆོད་རྟེན་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། །ཞེས་དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པས་ལུང་བསྟན་ཏོ། །ལག་ན་དོ་རྩེ་རིགས་ཀྱི་སྤྱུང་མ་རིགས་ཀྱི་སྤྱོད་མ་
 གང་ཞིག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ལུང་བསྟན་པའི་མཆོད་རྟེན་ལ་མེ་ཏྲིག་གམ། བདུག་
 པའམ། འདུད་པའམ། ཐལ་མོ་སྒྱུར་བས་ཕྱག་འཆོལ་བར་བྱེད་ཅིང་། ལན་ཅིག་ཅམ་
 ཡང་སྟོར་བ་བྱེད་ན། རིགས་ཀྱི་སྤྱུང་མ་རིགས་ཀྱི་སྤྱོད་མཆོད་རྟེན་ལ་དགོ་བའི་རྩ་བ་སྟེ་མ་རྩེ་
 ཅམ་པ་སྟེ་བར་གྱུར་རོ། །སྟོག་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་རོ། །དཔུལ་བ་དང་།

དུང་འགྲོའི་སྐྱེ་གནས་ལས་ཡོངས་སུ་ཐར་བར་འགྱུར་རོ། །སྤྱིར་མི་སྟོག་པ་རྣམ་པར་
 བཀོད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །ལུས་གིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་
 པར་འགྱུར་རོ། །བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྒྲིང་པོའི་མཐར་ཐུག་བར་དུ་དགེ་བའི་རྩ་བ་མི་ཟད་པར་
 འགྱུར་རོ། །སྤྱིན་ཆད་མའི་མངལ་དུ་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །ལག་ན་དོ་རྩེ་དེ་ལྟར་ན་བྱང་
 ཆུབ་ཀྱི་སྒྲིང་པོའི་རྒྱན་གྱི་གཟུངས་ནི་རྟེན་པར་དགའ་བ་ཡིན་ནོ། །ལག་ན་དོ་རྩེ་གར་
 གིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གཟུགས་བརྟན་འཛིམ་པ་ལས་བྱས་པའམ། རི་མོར་བྱིས་
 པའམ། ཤིང་ལས་བྱས་པའམ། སྟོས་ལས་བྱས་པའམ། ར་གན་ལས་བྱས་པའམ།
 ཟངས་ལས་བྱས་པའམ། ལྷགས་གསུམ་ལས་བྱས་པའམ། ལྷགས་གསུམ་ཁ་ཅིག་ནི་གསེར་དཔུལ་
 ཟངས་གསུམ་ལ་བཤད་ནོ། །དཔུལ་ལས་བྱས་པའམ། གསེར་ལས་བྱས་པའམ། གོས་ལས་བྱས་
 པ་ཞིག་བྱེད་ལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ནང་དུ་གཟུངས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གངས་འདི་
 ཡང་། ཐམས་ཅད་རྫོགས་པར་བྱིས་ལ་བཅུག་ནས་མཆོད་པ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་ཅིང་
 ཐུག་ཀྱང་འཆལ་ན་(༡༩ན)ལག་ན་དོ་རྩེ་དགེ་སྟོང་ངམ། དགེ་སྟོང་མའམ། དགེ་བསྟེན་
 བམ། དགེ་བསྟེན་མ་དེའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱེ་གཟུགས། དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པས་དཔེར་མཛད་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བསྐྱགས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པས་བཤད་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན་གྱིས་རྣམ་པར་གཟིགས་པ་
 དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱེ་རི་སྟེད་དང་། རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོའི་ཐིགས་པའི་གྲངས་
 དང་མཉམ་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱེ་གཟུགས་བྱས་པར་འགྱུར་རོ། །དགེ་སྟོང་
 ངམ། དགེ་སྟོང་མའམ། དགེ་བསྟེན་བམ། དགེ་བསྟེན་མའམ། རིགས་ཀྱི་བྱུངས་
 རིགས་ཀྱི་བྱུ་མོ་གང་ཞིག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱེ་གཟུགས་དེ་ལ་མཆོད་པ་དང་བཀྱར་
 རྟེན་བྱས་ན་དེས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་མཉེས་པར་བྱས། ལྷས་པར་བྱས། སྤྱ་
 མར་བྱས་པར་འགྱུར་ཏེ། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཡུང་པོ་དེ་སྟེད་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །ལག་ན་

དོ་རྩེ་དག་སྒྲོང་ངམ། དག་སྒྲོང་མཉམ། དག་བསྟེན་ནམ། དག་བསྟེན་མཉམ། རིགས་
 གྱི་བུའམ་རིགས་གྱི་བུ་མོ་གང་ལ་ལ་ཞིག་བསོད་ནམས་གྱི་སྤང་པོ་ཡོངས་སུ་རྩོགས་པ་
 འདོད་ཅིང་འདས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་སངས་རྒྱས་བཙུམ་ལྟན་འདས་གང་ཡིན་པ་
 དེ་དག་ལ་མཚོད་པར་འདོད་པ་དེས་གཟུངས་གྱི་རྟོག་པའི་རྒྱལ་པོའི་མདོ་འདི་ཐམས་
 ཅད་རང་གི་ལག་ནས་གྲོགས་བམ་དུ་བྲི་བར་བྱ། ཟ་མ་རྟོག་བྱས་ཏེ་དེའི་ནང་དུ་གཞུགས་
 བར་བྱ། ཉིན་གཅིག་བཞིན་དུ་མཚོད་པར་བྱ། བསྟོད་པར་བྱ། སྐྱོར་བ་བྱ་སྟེ། དེས་ན་
 རིགས་གྱི་བུའམ་རིགས་གྱི་བུ་མོའམ། དག་བསྟེན་ནམ། དག་བསྟེན་མས་འདས་པ་
 དང་མ་འོངས་པ་དང་། ད་ལྟར་བྱུང་བའི་དེ་བཞིན་གསལ་གསལ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་
 ཐམས་ཅད་ལ་མཚོད་པར་འགྱུར། ཡོ་བྱད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མཚོད་པར་འགྱུར། སེམས་
 ཅན་དེ་དག་ལ་དེ་བཞིན་གསལ་གསལ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་པར་འགྱུར།
 དེ་བཞིན་གསལ་གསལ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ལུང་བསྟན་པར་འགྱུར། དེ་བཞིན་གསལ་གསལ་པ་
 ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དབུགས་སྤྱང་བར་འགྱུར་ཏེ། སེམས་ཅན་དེ་ནི་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པར་རིག་
 པར་བྱའོ། །ལན་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་བསྐྱུས་བརྩོན་བྱས་ན་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་(༡༩བ)ལྟ་བ་
 སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་མཐོང་བར་འགྱུར། ཆོ་ལོ་བརྒྱ་བྱུང་པར་འགྱུར་རོ། །ནད་
 ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་ལྟ་ཐམས་ཅད་རྟོག་ཏུ་བསྐྱུང་བ་དང་། སྐྱབ་
 པ་དང་སྦྲེད་པར་བྱེད་པར་འགྱུར། གཞོད་སྦྱིན་གྱི་སྟེང་པོན་ལག་ན་དོ་རྩེ་དང་རྒྱལ་པོ་
 ཆེན་པོ་བཞི་དག་ཀྱང་རྟོག་ཏུ་རྒྱན་མི་ཆད་པར་རྩིས་སུ་འབྱང་བར་འགྱུར། ཡིད་ལ་རེ་བ་
 ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྩོགས་པར་འགྱུར། ཤི་འཕོས་ནས་ཀྱང་མདོན་པར་དགའ་བའི་
 འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སུ་སྦྱེ་བར་འགྱུར། ཕྱིན་ཆད་མའི་མངལ་དུ་སྦྱེ་བར་མི་འགྱུར།
 རྟོག་ཏུ་ཆོ་རབས་དྲན་པར་འགྱུར། རྟོག་ཏུ་བསྐྱེད་སྦྱིང་པོ་ལ་བརྟུས་ཏེ་སྦྱེ་བར་འགྱུར་
 རོ། །ལན་ཉི་ཤུ་ཅ་གཅིག་བསྐྱུས་བརྩོན་བྱས་པས་དཔྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ལས་ཐར་བར་

འགྱུར་རོ། །སྤྲིག་པ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་འཛིག་པར་འགྱུར། ཕྱིན་ཆད་ནམ་ཡང་རན་
 སོང་དུ་འགོ་བར་མི་འགྱུར། དག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མི་བྱུང་པར་འགྱུར། ལན་བདུན་
 བརྗོད་པས་འཐབ་པ་དང་རྩོད་པ་དང་འཐབ་མོ་དང་འབྲེད་པ་དག་ལ་ལན་ཐེབས་པར་
 འགྱུར། གལ་ཏེ་མཚམས་མེད་པ་ལྟ་བུ་དང་པ་ཞིག་ན་ཡང་། རྒྱུང་བ་བྱས་པའི་བསྐྱུས་
 བརྗོད་གཅིག་གིས་འགྱུར་པར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་མནར་མེད་པར་འགོ་བ་དང་།
 འཕགས་པ་ལ་སྐྱུར་བ་འདེབས་པ་དང་། མཚམས་མེད་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན་ཡང་འདིའི་རིམ་ནི་
 རྟོན་པ་ལྟ་བུ་བ་གཙོ་བོར་ཉིད་དོ། །རིམ་འདི་སྐྱུ་གཟུགས་འདི་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་མོད་ལ་དེ་
 ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་གཏུགས་པར་འགྱུར་ཏེ། སེམས་ཅན་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཕྱིར་མི་
 ལྟོག་པ་ཡིན་པར་རིགས་པར་བྱ་ན། ལྟ་ག་པར་བྱ་བ་མང་པོ་བྱས་པ་ལྟ་སྟོས་ཀྱང་ཅི་
 དགོས་ཏེ། སེམས་ཅན་དེ་དག་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་དང་མཚུངས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །
 ཞེས་སོ། །བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྒྱུའི་རྟོན་རྒྱུ་བཙུལ་དང་། དེའི་
 ཕན་ཡོན་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱུངས་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི། བཅུན་པ་མ་ཏིས་ཐེག་ཆེན་ཅེར་
 གྲིས་པ་འདིས་ཀྱང་བསྟན་པ་དང་སེམས་ཅན་གྱི་ཕན་བདེ་སྟོ་ཐམས་ཅད་དུ་དར་ཞིང་
 རྒྱས་ལ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པར་གྱུར་ཅིག། །

༥ སྟོབ་དཔོན་གྱི་རྒྱུ་བཙུལ་གྱིས། དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོ་ཞེས་པའི་རྒྱུད་ལ་བརྟེན་ནས།
 མཆོད་རྟེན་གྱི་རྟོགས་པ་(1) རྟོགས་པ་ལས་མཆོད་རྟེན་གསུམ་དུ་གསུངས་ཏེ། ཟླ་
 གདན་སྟེང་དུ་ལྟུང་བཟེད་སྟུབ་པ་ལྟ་བུ་སྟུམ་པོ་བྱས་པ་སྟེ། འཛིམ་པའི་འབྲུམ་པ་ཞེས་
 གསུངས་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི་ཆ་ཁང་དུ་གྲགས་པ་སྟེ། ཁང་བྱ་ལྟ་བུ་གྱུ་བཞི་མཛེས་པ་བརྟེན་གས་
 པའམ། བརྟེན་གས་མེད་པའོ། །དང་པོས་ཆོས་རྒྱུ་སྟོས་པ་དང་བྲལ་བ་མཆོན། གཉིས་
 པས་ནི་ཆོས་རྒྱུ་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་རྫོགས་ཤིང་མཉམ་པ་ཉིད་མཆོན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི་རྒྱལ་མཚན་ལྟར་གྲགས་པ་སྟེ། མཆོད་རྟེན་ལ་སོགས་པ་འོ། །མེ་ཏྲ་ག་
འབྲེང་རྒྱུད་ལས། གདུགས་ཀྱི་ཆོད་ལ་ངེས་པ་མེད། །བརྒྱ་ལྷག་རི་རབ་བྱེ་བ་སྟེད། །
ཅེས་སངས་རྒྱུས་ལ་གདུགས་བཅུ་གསུམ་མ་མཐའ་ཡིན་གྱི། མང་ན་མཐའ་ཡས་ཀྱང་
གསུངས་སོ། །རྗེ་བཙུན་གྲགས་རྒྱལ་གྱི་དོན་གསལ་ལས། བམས་ཅད་དུ་གདན་ཁྲིའི་
ནུམ་པ་ལ་ངེས་པ་མེད་དེ། བྱ་བཞིའམ་རྒྱུམ་པོའམ་པདྨའམ་རླ་གས་ལ་སོགས་པ་རྗེ་
ལྟར་མཛེས་པ་སྟེ། འདི་ནི་མང་དགེ་བ་བཅུ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སངས་ཁྲི་མན་ཆད་
མང་དགེ་ར་མཛད། ཆོས་རྗེ་བྱས་མང་བཅད་དང་པད་གདན་དང་རི་རབ་སངས་ཁྲིའི་དང་པད་
དང་མང་དགེ་ནུམས་ཀྱི་བ་སྟེད་མཛད། གཞན་ཡང་མང་སོགས་ངེས་འཛིན་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་
སྟེད་ངོ་། །སྦྱིར་མཆོད་རྟེན་བྱིངས་སངས་ཁྲི་མན་འདྲ་བ་དང་། ལུམ་སྟན་རླ་གདན་ཡན་
བམས་ཅད་འདྲ། བར་གྱི་བར་རིམ་ལ་སོ་སོའི་བྱུང་འདོན། སྒོ་མངས་དང་ནུམ་རྒྱལ་
ལུམ་པའི་བྱོགས་བཞིར་ཡང་སྒོ་རེ་ཁ་ཅིག་ཏུ་གསུངས་སོ། །དྲི་མེད་འགྲེལ་པར་མང་དང་
མང་སྟན་རྗེ་ལྟར་མཐོ་བ་ལ་ཁ་དོག་ལྡང་གུར་བྱེད་པ་དང་དེའི་སྟེང་དུ་བར་རིམ་གྱི་གདན་
དགེ་བཅུ་སེར་པོ་བྱེད་པར་བཤད་པས་སངས་ཁྲིའི་སྟེད་ལ་མང་དང་། སྟེད་ལ་མང་སྟན་
བྱེད་པར་གསལ་ལོ། །གཙུག་ཏྲོར་དྲི་མེད་གྱི་འགྲེལ་པ་ཇ་ཡ་དེ་བ་སྟེ་རྒྱལ་བའི་ལྷས་
མཛད་པ་དང་། ཤུཌི་གརྩ་ཏེ་ཞི་བ་སྟེང་པོས་མཛད་པའི་མཆོད་རྟེན་གྱི་ཆ་དབྱེ་བ་དང་།
མཆོད་རྟེན་རྒྱལ་བའི་ཆོ་ག་གསུངས་པ་ནུམས་ལ་ཆོས་རྗེ་བྱས་སོགས་བརྟེན་ལ། ཡང་དྲི་
མེད་འགྲེལ་པ་སྟོབ་དཔོན་གྱལ་ཐོབ་ཆེན་པོ་ལྟན་རྒྱུས་རོལ་པས་མཛད་ཟེར་བ་གཅིག་
ལས་མཆོད་རྟེན་བརྒྱུད་རྒྱལ་ཚུལ་དང་། རྒྱ་གདུང་ཆ་བརྒྱུད་དུ་བཞོས། རྒྱལ་པོ་ཟས་
(༡)ནན་གཙང་། གསལ་རྒྱལ། མ་རྒྱུས་དགུ་ལ་སོགས་པས་སྦྱིན་བདག་བྱས་ནས།
མཆོད་རྟེན་སོ་སོ་བྱུང་ཚུལ་དང་། སོ་སོར་བརྩིགས་ཚུལ་འོག་ཏུ་བཤད་པས་གཞན་ནས་
གསུངས་པ་དང་མི་འདྲ་བ་དང་། གཞན་ཡང་བཀྲ་ཤིས་སྒོ་མངས་དང་། ཆོས་འཁོར་

མཆོད་རྟེན་མི་གཅིག་པ་སོ་སོར་འདྲན་པ་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ལ་ལའོར་ལོ་བརྟུ་
གཅིག་[དག]་བཅོམ་པར་བདུན། རྒྱན་ཞུགས་ཕྱིར་འོར་ཕྱིར་མི་འོར་ལ་ལའོར་ལོ་ལྷ་རེ།
སོ་སྟེ་ལ་ལའོར་ལོ་བཞི་བྱ་བ་འདུལ་བ་དང་མི་མཐུན་པ་དང་། བཤད་པ་སྣ་ཆོགས་སྣ་
ལ། ཆོས་རྗེ་བྱམ། བྱར་ཆེན་གྱི་ཆོད་གྱི་ལུང་དྲི་མེད་འགྲེལ་བ་ནས་དྲངས་པ་རྣམས་དེ་
ནའང་སྣང་ན་དབྱུང་དགོས་པར་སྣང་ངོ་། ཆོས་རྗེ་བྱའི་དྲི་མེད་འགྲེལ་བའི་ལུང་རྣམས་
རྩ་ཡ་དེ་བའི་འགྲེལ་བ་ནས་ཡིན་པར་མངོན་ནོ། །

རབ་གནས་དོན་གསལ་ལས་རང་སངས་རྒྱས་ལ་ལའོར་ལོ་བདུན། ཕྱིར་འོར་དང་
ཕྱིར་མི་འོར་ལ་གསུམ། རྒྱན་ཞུགས་ལ་གཅིག་ཏུ་བཤད་པའང་འདུལ་བ་དང་མི་མཐུན་
གསུངས་སོ། །འདུལ་བ་ནས་གསུངས་པ་ནི་འོག་ཏུ་གསལ་ལོ། །

༥ ལྷ་མ་རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་ལ། །བྱམ་པས་བརྟུང་དེ་གསུང་རབ་ལས། །མཆོད་
རྟེན་རྒྱུ་ཕྱུག་བསྟན་པར་བྱ། མཆོད་རྟེན་མཐའ་ཡས་ཀྱང་གསལ་ཆེ་བའི་མཆོད་རྟེན་བརྒྱད་གྱི་པར་རིམ་གྱི་གད་མ་
གཏོགས་གཞན་ཐམས་ཅད་གཅིག་པས་ཐོག་མར་བྱང་ཆེན་གྱི་ཆོད་པ་རྫོང་ན། བྱར་ཆེན་ནི། མ་གཟུང་རྒྱལ་པོ་མ་སྟེན་དགས་སྟེ་
གདུང་བཞུགས་སར་བཞེངས་ཞེས་དྲི་མེད་འགྲེལ་བ་གཅིག་ཏུ་འབྱུང་། གཙོ་བོ་དོ་རྗེ་གདན་དུ་བདུད་བརྟུལ་བྱང་རྒྱལ་བ་རྟེན་དུ་ས་
བཞེངས་པས་བདུད་བརྟུལ་བའི་མཆོད་རྟེན་ཡང་ཟེར་ས་གདན་ཐེམ་སྐྱས་སེང་གི་དང་། །པད་དང་བ་
གམ་མཐོ་མཛེས་བཟང་། ལྷང་སྟོན་འཕགས་པ་གླ་མེད་ལུང་མེད་བསྐུལ་རྣམས་ཁྱིམ་བདག་མགོན་མེད་ཟས་སྦྱིན་གྱི་
ནང་དུ་བཞུགས་ཏེ། ཐམས་ཅད་ཐུག་མཆོད་བྱེད་པ་ལ་ཁྱིམ་བདག་གིས་ལན་ཅིག་སྟོན་བཅད་དེ་སོང་བ་ན་གཞན་གྱི་བསོད་ནམས་
གྱི་པར་ཆད་དུ་སོང་བས་གོང་གི་ཕྱིར་མཆོད་རྟེན་བྱ་བར་ཞུས་པས། འོག་ནས་འདུལ་བའི་མདོའི་ཡི་གེ་བྲིས་པ་བཞིན་སངས་རྒྱས་
ལ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་། འཕགས་པ་བཞི་དང་སོ་སྟེ་མཆོད་རྟེན་བྱ་ལུགས་བཀའ་གནང་ཐུག་ཆད་ཞིབ་པར་དྲི་མེད་འགྲེལ་
བར་འབྱུང་བས་དེ་ལ་དམ་པ་རྣམས་བརྟེན་ནོ། །དྲི་མེད་འགྲེལ་བར་ཡང་ལྷང་དགོ་ཡན་མིན་པ་དེ་མན་གྱི་ཆོད་མ་གསུངས་པས་སེང་
གྱི་མཐོ་ཞེང་གང་མཛེས་དང་། ལྷང་ལས་ཕྱང་རྒྱ་ཆེ་བ་དཔངས་ཆ་ཆེན་གཉིས་བྱས་ན་ལེགས་ཤིང་། འོག་ཏུ་ཐེམ་སྐྱས་དང་སྟེང་
དུ་པད་དང་བ་གམ་དུ་(༡༤ན)གསལ་བ་བཞིན་གང་མཛེས་བྱས་པས་ཆོག་གི་ཆོད་རིས་པ་ཅན་མི་དགོས་པ་སྟེ། དྲི་མེད་འགྲེལ་

བར། སྐྱུ་གཏུང་གི་རྟེན་ཡོད་ན་མང་སྟེན་ནི་ལྟར་མཐོ་བ་བཟང་དོ། །རྟེན་མེད་ན་བང་རིམ་དང་པོའི་སྐུམ་ཆའི་ཆད་དོ། །ཞེས་
 མོ། །དེའི་སྟེང་དུ་དག་བ་བཅུ་ནི་ཕྱིར་བསྐྱེད་པ་དང་། རམས་བང་རིམ་དང་པོའི་རམས་ཕྱེད་དོ་ཞེས་དང་། སྐུམ་སྟན་གྱི་འཕངས་ཀྱི་
 ཕྱེད་ཆད་དོ་སྐུམ་པ་ནི་བང་རིམ་དང་པོའི་སྐུམ་གཉིས་ཀྱི་ཆད་དོ་སྟོད་ཀྱི་སྐྱེད་ནི་བང་རིམ་གསུམ་པ་དང་མཉམ་མོ། །བྲེ་སྟན་གྱི་རྒྱ་
 ནི་བང་རིམ་བཞི་པའི་ལྷ་ཆ་གཅིག་གོ་ཞེས་དང་། ཆ་ཆུང་གཅིག་ལ་ཆ་ཆུང་བཅུར་བྱས་པའི་གཅིག་གི་དམན་པ་འདོ། །དབྱས་ཆ་ཆུང་
 བཟུང་དང་སྐུམ་ཆ་གཅིག་འོད་གསུངས། །དག་ལ་དབངས་ཆ་ཆུང་གཅིག་དང་རྒྱར་ཉེར་ལྷ་སྟེ་གཡས་གཡོན་དུ་ཆ་ཕན་
 བཅུ་གཉིས་ཀྱི་དང་ཕྱེད་པ་རེ་བང་རིམ་བཞི་པོ་གྲུ་བཞི་དབངས་མཉམ་པ་ལ་སྟོད་དུ་ཆ་ཆུང་གཉིས་གཉིས་
 ཉེ་དཀྱིལ་འཁོར་ཐིག་ལྟར་ཆ་ཆེན་རེ་རེའང་ཆ་ཆུང་བཞི་བཞིའི་རྩིས་སོ། །རྒྱལ་བ་བང་རིམ་དང་པོ་གཡས་གཡོན་དུ་ཆ་ཆེན་
 གསུམ་གསུམ་དེ་ནས་གསུམ་གོང་མ་གོང་མ་ཆ་ཆུང་རེ་རེས་དམན་པ་འཕམ་ཆུང་བའོ། །སྐུམ་སྟན་ལ་ཡར་ཆ་ཆུང་
 གཅིག་དང་ཡར་ཆ་ཆུང་བཅུ་བདུན་རེ་ཡན་རྩེན་དུ་ཕྱེད་དགུ་རེ་འབྲེལ་བར། །སྐུམ་རྩ་ཆ་ཆུང་བཅུ་དྲུག་ཆ་ཆེན་བཞི་
 ཡན་རྩེན་ཆ་ཆེན་གཉིས་གཉིས་ཡར་འཕེལ་ཕྱེད་ཆེད་ཡན་བཞི་གསུམ་ཐད་ནས་ཆ་ཆེན་གསུམ་རེ། །སྐུམ་པའི་
 དབངས་ཆ་ཆེན་གསུམ་དང་ཆ་ཆུང་གཅིག་གི་སྐུམ་ཆར་བྱས། །བྲེ་སྟན་འབྲེལ་བར་བྲེ་སྟན་ལ་ནི་ཡན་
 རྩེན་དུ་གཉིས་ལ་བཅུ་ཆས་དམན་པ་དོར་ཞེའམ། ཆ་ཆུང་གཡས་གཡོན་ནས་བཞི་བཞི་བཟུང་དང་སྐུམ་ཆར་བྱས་
 གཅིག་སྟངས་པ་འབྱུར་གྱི་སྟོན་དུ་མོན་གསུང་དོ། །བྲེ་སྟན་དབངས་བྲེ་ནི་བང་རིམ་བཞི་པའི་ཆ་གཅིག་གོ། བྲེ་དང་བྲེ་
 སྟན་གཉིས་ཀའི་འཕངས་ནི་བང་རིམ་གྱི་སྐུམ་གཉིས་དང་བང་རིམ་གྱི་ཕྱེད་ཅེས་སོ། །འདིར་བྲེ་སྟན་མཐོན་པོ་འོང་དོ། །དང་ཆ་
 ཆུང་གཅིག་ །བྲེ་ལ་དབངས་ཆ་ཆུང་བཞི་དང་སྐུམ་ཆ་འབྱུར་ཡོད་པ། །གཡས་གཡོན་གསུམ་
 གསུམ་ཆ་ཆུང་གཅིག་བཞི་ཆ་ཆ་ཆུང་ཕྱེད་རེ་བང་རིམ་དང་པོའི་བཟུང་དང་བང་རིམ་དང་པོ་ནས་བྲེའི་རྩེ་མན་ཆད་མཉམ་སྟེ།
 འབྲེལ་བར། གནས་འཕངས་སྟྱི་ལ་བང་རིམ་དང་པོའི་ངོས་ཆད་ཅེས་སོ། །དེའི་སྟེང་མར་བད་དང་བགམ་ཡོད་པ། འཁོར་ལོ་བཅུ་
 གསུམ་གྱི་འཕངས་དུ་བང་རིམ་དང་པོའི་བཞི་གསུམ་གྱི་ཆོད་ཅེས་བས། །ཆ་ཆུང་བཙོ་བཟུང་འཁོར་ལོའི་
 དབངས། །འབྲེ་སྟན་སྟོད་ཀྱི་དབྱིབས་སྐྱུ་བྱས་པ་བསྐྱོད་དབངས་ཆ་ཆུང་གཅིག་དང་(༡༧བ)ལྟ་ག་མ་གཅིག་ཏུ་བང་
 ཟེར་བཅུ་བདུན་པོ། ཆ་བཅུ་བཞིའི་ཆར་དགོས་པས་འཁོར་ལོའི་འཕངས་ལ་ཆ་ཆུང་རེ་དང་ཆ་ཆུང་རེའི་བཅུ་བཞིའི་
 སྐུམ་ཆ་དང་པོ་ནི་འཁོར་ལོ་དང་པོ། གཡས་གཡོན་ཆ་ཆུང་གསུམ་གསུམ་ཐད་ཀར་དུག །མཐའ་

སྒྲོར་བཙོ་བརྒྱད་བརྩ་གསུམ་པ། །ཐད་ཀར་བྱེད་གཉིས་མཐའ་བསྐྱར་ཆ་རྒྱུད་བྱེད་ལྔ་དང་།
ལམ་ལོ་བར་ལ་བརྩ་གཅིག་པོ་སྒྲུབ་ནས་ཡར་རིམ་གྱིས་སྤྲ། །ཆ་བརྩ་བཞི་པོའི་བརྩ་གསུམ་པ་དང་བརྩ་
བཞི་པ་བྱགས་རྩེ་མདོ་གཟུངས་དཔངས་མཉམ། །དེའི་ཡང་བརྩ་གསུམ་པོར་རང་རག་གསུམ་གཉིས་ལམོར་
ལོ་གསུམ་ཆ་སྟོན་སྒྲུབ་བར་སྟོང་རྩ་བུམ་པའི་སྟོང་པ་ལ། །སྟོང་རིས་དོ་རྩེ་ལ་སོགས་བྱ། །བྱགས་
རྩེའི་ཡང་བཞི་གསུམ་འཇམ་ལ་སྟོན་གཡེལ། །སྟོང་བཞི་ཆ་སྟལ་བརྩ་བྱག་ལྷུང་ལ་བརྩ་བྱག་འདབ་
འདབ་མའི་རྣམ་པ་ཅན། །དེའི་སྟོང་རྩ་ཀ་གཞུག་དཔངས་ལམོར་ལོའི་དཔངས་གྱི་བྱེད་ཆ་རྒྱུད་བྱེད་ལྔ་གཅིག་།
དཔུས་སུ་ཆ་རྒྱུད་གཉིས་གཉིས་ཡིན་ཀ་གཞུག་གཤོག་མཐའ་སྒྲ་བྱེད་དབྱིབས་བཞི་རྒྱ་གམ་རྩ་བུམ་པའོ། །དེའི་
སྟོང་གི་གདུགས་ནི་ལམོར་ལོ་བདུན་པ་དང་འདི་གཉིས་ལའང་ཆ་རྒྱུད་བྱེད་གྱི་དཔངས། །གདུགས་ཁེབས་
སམ་ཆར་ཁེབས་ལམོར་ལོ་བདུག་པ་དང་རྒྱུ་མཉམ། །ཁ་ར་ཆགས་ཀྱི་དཔངས་ནི་བྲེ་དང་དཔངས་
མཆུངས། །འགྲེལ་པར་ལམོར་ལོ་དང་པོ་ནི་བྲེའི་ཟུར་བཞི་ལ་སྒྲེབ་པོ། །དེ་བཞི་ཆས་ལམོར་ལོའི་ཆད་ནི་ལམོར་ལོ་བརྩ་གསུམ་
པའོ། །བྱགས་རྩེ་མདོ་གཟུངས་ལམོར་ལོ་རྒྱུད་པ་དང་མཉམ་མོ། །བཞི་གསུམ་ནི་འཇམ་པོ་ཉིད་དོ། །སྟོང་བཞི་ཆ་གཅིག་ནི་བྲེ་དཔེ་
སུལ་བརྩ་བྱག་པའོ། །དེའི་སྟོང་ལམོར་ལོ་བརྩ་གསུམ་པ་ཉིད་གྱི་ཞེད་ཡར་རྩེ་བྲ་པ་བར་རིམ་གྱི་འཕང་བྱེད་དོ། །ཞེས་སོ། །ཡང་འགྲེལ་
པར། ཡང་སྟོག་གིང་འཕངས་སུ་བྲེ་བྱེད་ཅམ་གྱི་སྟོང་རྩ་སྒྲ་བའི་རྩེ་མོ་གདུགས་དང་མཉམ་མོ། །གདུགས་ནི་ལམོར་ལོ་བདུན་པ་དང་
མཉམ་མོ། །གདུགས་ཁེབས་ལམོར་ལོ་བདུག་པ་དང་མཉམ་མོ། །ཁ་ར་ཆགས་ནི་བྲེའི་འཕངས་དང་མཉམ་མོ། །ནི་མ་སྒྲ་པ་ལས་བྱུང་
རྩུང་ཆེ་ཅམ་མོ། །ནི་མའི་སྟོང་རྩ་རྟོག་ནི་ལྷུང་ལ་ལའི་ཐོག་གུ་འདྲ་བ་སྟེ་ཅི་མཛོས་སོ། །དེའི་སྟོང་རྩ་སྒྲ་བའི་རྩེ་མོ་གཉིས་སྒྲ་བའི་
དཔངས་ཆ་རྒྱུད་གཅིག་ཕན་ཚུན་གདུགས་དང་རྒྱུ་མཉམ་གསུང་ཡང་རྩུང་ཟད་སྒྲུང་ན་ལགས་གསུང་། །ནི་མ་སྒྲ་བ་དེ་
ལས་རྩུང་ཆེ་ཅམ་དཔངས་ཆ་རྒྱུད་གཉིས། །དེའི་སྟོང་ན་རིན་པོ་ཆའི། །རྟོག་ནི་(༡༥ན)ལྷུང་ལ་གསར་པའི་
ཐོར་བུ་འདྲ་བ་ཆ་རྒྱུད་གཅིག །སྟོག་གིང་རྩ་བ་ཆ་ཆེན་བརྩ་གཉིས་པའི་བང་རིམ་བཞི་པ་ལ་རེག་ཅིང་། །རྩེ་
མོ་སྒྲ་བ་ལ་རེག་པ་བྱ། །རྟོག་སེར་ཉི་དམར་སྒྲ་བ་དཀར། །གདུགས་སྟོ་དེ་ཡི་ཁེབས་ནི་
དཀར། །ནང་གི་སྟོགས་བཞིར་བྱག་མཚན་བྲི། །བྱགས་རྩེའི་སུལ་ནི་དམར་པོ་ཡིན་
གཞན་ཁ་དོག་རྣམས་ནི་འོག་རྩ་གསལ་ལོ། །

༥ གང་ལ་གིས་པ་བྱ་བ་དང་། །ས་དབྱ་བྱད་ཁ་ལྷོག་པ་དང་། །ན་གི་གཙོད་དང་
 སྒྲིའི་གསོ། །སེར་བ་གཙོད་དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས། །ཀྱན་ཞི་དངོས་གྲུབ་ཀྱན་ཐོབ་
 ཕྱིར། །མཆོད་རྟེན་ཀྱན་བསྐྱེད་ཀྱིས་བྱད་པར་དུ། །རིགས་གསུམ་མགོན་པོའི་མཆོད་རྟེན་
 བསྐྱེད་ཀྱིས། །དེའི་རིན་པ་མི་མས་མ་འགོམས་པའི་ས་བབས་རྟེན་འབྲེལ་སྒྲིའི་པོ་ཡེ་རྩམ་བརྒྱ་ཅུ་བཟུང་བ་ལྷན་པ་འི་
 ལུས་འཛིས་པ་བྱས་པ་སྒྲོས་དང་རིན་པོ་ཆེ་ལྷ་བདད་པ་བསྐྱེད་འཛིས་པ་བྱིན་རྒྱལ་བ་བྱས་པ། ལྷན་པ་མཆོད་རྟེན་སྐྱེད་
 བཤད་པ་བཞིན་ལས་ཆོད་རི་ལྷ་རྒྱུད་ན་ཡང་། །མཐོ་གང་མན་ལས་མི་རྒྱུད་བྱ། །སྒྲིའི་རིགས་འཛིས་
 དཔལ་གསུང་སྒྱུན་རས་གཟིགས་ཕྱགས་ཕྱག་དོར་ཏེ་སྒྲུ་ཡི་སྒོག་གིང་ཤུག་པ་དང་དེ་ལ་ཨོ་བཟླ་ལྷ་ཤེས་ལྷ། ཞེས་པ་
 སྒོག་གིང་བརྟེན་པའི་ཕྱགས་དང་། ཨོ་རྩ་འ་ཅན་རྩྭ་ལྷ་ཅེས་པ་དང་གསུང་གི་སྒྱུར་པ་ལ་ལྷ་ལྷ་ཤེས་དང་། ཨོ་བཟླ་པེ་ཐ་རྒྱ་
 ཀྱ་རུ་ཏི་ལ་གི་རྩྭ། ཞེས་པ་ལ་ཞི་རྒྱས་ཕྱོགས་ལ་བཞི་གང་བྱེད་སྒྲེལ་ཆོག་དང་བཅས་པ་སྐྱ་བ་བྱགས་ཀྱི་སྒོག་གིང་ལ་ལྷ་ལྷ་ཤེས་
 དང་། ཨོ་བཟླ་གྱ་རུ་པོ་པོ་རྩ་ཐ་པ་རྩྭ་ཞེས་པ་དང་། ཡེ་རྩམ་ཆོར་གསུམ་རེ་དང་། མོ་མོར་ཨོ་ལྷ་གི་ལྷ་རི་རྩྭ། ཨོ་མ་ཏི་པ་རྩྭ་རྩྭ།
 ཨོ་བཟླ་ལྷ་ཏི་རྩྭ། བརྒྱ་ཅུ་རེ་གིས་ལ་དབུ་ཞབས་ལ་ལོག་པར་དགྱི། གཞན་ཡང་སྒྱུན་རས་གཟིགས་ཀྱི་གཟུངས་རིང་ཕྱགས་མོ་མོའི་
 གཟུངས་རིང་དང་ཕྱན་མོར་དུ་གཟུངས་ཆོར་བཞི་དང་། ལྷ་མ་བརྒྱུད་པའི་མཆོད་དང་། ཆོས་སྒྱོད་དང་ཕྱོགས་སྒྱོད་གི་ཕྱགས་ཕྱོགས་
 འདོད་གསེལ་དང་བཅས་པ་གི། བར་གཞུག་རྣམས་སྒྲོན་ལ་རབ་གནས་བྱས་པ་གཞུག །ཕྱགས་རྣམས་མཆོལ་ལ་རིན་པོ་ཆེ་བདད་
 བས་གི། གཞན་དུ་བཤད་པ་བཞིན་ལས་གང་ཡིན་གྱི་སྐབས་དང་བསྐྱོན་ནས་བྱུང་བསྐྱེད་སྐྱེད་ཀྱི་སྒྲེལ་ཆོག་དང་
 བཅས་གི། །དེ་བཞིན་དུ་མོ་མོའི་སྒྲིའི་པོ་དང་ཡེ་རྩམ་སྒྲེལ་ཆོག་དང་བཅས་པ་བཅུག་པ་དེ་སྐྱོད་དང་དེ་ནང་
 གཞུག །སྒྲུག་ལོ་པས་སྒྲུངས་པའི་ས་དཀར་སེར་དང་འབྲུག་ལོ་པས་སྒྲུངས་པའི་ས་སྒྲོན་པོ་མོ་མོར་
 གསོལ། །མཆོད་པའི་སྒྲིའི་གྱིས་གཟུངས་དང་རིགས་དཀར་སེར་སྒྲོན་པོ་མོ་མོ་མཐུན་ཅོད་པན་
 བཏགས། །རབ་གནས་ཆོག་གར་བཤད་པ་ལྷ་རྩུ་མཆོད་རྟེན་སྒྲིའི་ལས་རྣམས་སྐྱེད་འོད་དུ་ཞུ་བ་ལས་སྐྱེད་པའི་
 མཆོད་རྟེན་གྱི་ལུས་པར་རིགས་གསུམ་མགོན་པོ་མོ་མོར་བསྐྱེད། །ཡེ་གེས་པ་སྐྱུན་དངས་དཀའ་ག་
 གཞུག་རྒྱས་གང་བ་དང་། ཕྱོགས་བཅུ་འི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འགྲོ་པའི་རེ་འདོད་སྒྲོང་པའི་སྐྱ་གསུང་ཕྱགས་ཀྱི་རོ་
 བོ་མཆོད་རྟེན་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་བྱིན་གྱིས་རྒྱལ་བ་རབས་ལ་མཆོད་བསྟོད་བཟུང་བ་བཏན་བཞུགས་དང་།

མེ་རྟོག་འབྲེལ་བ་ལ་སོགས་ཀྱི། ཞི་བ་ལ་སྒྱུན་རས་གཟིགས། རྒྱུ་པ་ལ་འཇམ་དབྱེངས། དྲག་པོ་ལ་ཕྱག་རྩེར་
 མཆོད་རྟེན་གཙོ་བོར་བྱ་གསོལ་བ་གང་བཏབ་འདིས་འགྲུབ་གསུང་། གྲི་ཡའི་རྒྱུད་གསུམ་ལས་
 བཏུས་ནས། སློབ་དཔོན་ལྷ་བས་གཞན་སྦྱར་མཛད། །ས་རྒྱ་པ་ལས་བརྒྱུད་པ་ཡི། །
 གདམས་ངག་མཆོད་འདིས་དོན་གཉིས་བསྒྲུབ། བྲི་སོགས་ཅི་མཛེས་ཡིན་ན་ཡང་། །
 ཐིག་གི་ཚུལ་ནི་འདི་ལྟར་གསུངས། །ས་གདན་ཡན་ཆད་བཅིས་པ་ན་ས་གདན་ལ་བསྒྲོར་ལས་
 འོང་བས་རྒྱ་ཆེ་བའོ་ཐེམ་སྒྲས་འོག་མའང་ཆ་ཆེན་བཅུ་ལ་ཆ་ཆུང་གཉིས་མ་ལོང་བ་རྒྱ་དབངས་ཆ་ཆེན་བཅུ་དྲུག་
 མཉམ། །རེ་རེའང་ཆ་ཆུང་བཞི་བཞིར་དབྱེ། །དེ་དག་ནམས་ལས་མས་རིམ་བཞིན། །
 དང་པོ་ས་ཆ་ཆེན་བཅུ་དྲུག་ཆ་ཆུང་སོགས་སྟོགས་ཆ་ཆུང་གསུམ། །ཐེམ་ཀླ་ཀླ་ཀླ་སྒྲས་གསུམ་ལ་
 རེ་རེའོ་གཡས་གཡོན་དུ་རིམ་པ་བཞིན་སེང་བྲི་ལ་དྲུག་ཀྱི་པ་གམ་ཀླ་ཀླ་ཀླ་གསུམ། །དཔེས་འོག་མ་
 གཉིས་ལ་ཆ་ཆུང་རེ་རེ་དང་། །སྟངས་གཉིས་པོ་མང་དགེ་ཡན། །སྒར་བཤད་བཞིན་དུ་
 ཤེས་པར་བྱ། །དང་པོར་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་ཐུགས་བསྐྱེད་ནས། །བསྐྱལ་བ་གངས་མེད་
 གསུམ་དུ་ཆོགས་བསགས་ཤིང་། །བྱང་ཆུབ་སྟོང་པོར་སངས་རྒྱས་བདུད་བཞི་བཏུལ། །
 བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་མཆོད་རྟེན་ཐུག་འཆམ་ཀླ་ལོ། །ཆོས་ཀྱི་གཞིར་གྱུར་སེར་སྒྱའི་གྲོང་
 བྲིར་དུ། །རྒྱ་མའི་ཡུམ་ལ་བས་གཙང་ཤུག་འཕྱུར་སྒྲས། །རྒྱ་བཞེངས་སྟ་བུར་གཡས་ལ་
 ཆངས་ལྟ་བཞེངས། །དེ་དུས་བཞེངས་པ་བཀྲ་ཤིས་འབྱུང་བའི་མཆོད་རྟེན་ཐུག་འཆམ་ཀླ་ལོ་དེ་
 བཞིན་དུ་གཞན་ལའང་སྒྱུར། །ཕྱ་ར་ཏ་སི་ལ་སོགས་བསོད་སྟོམས་གཤེགས། །གཟུགས་ཅན་
 སྟོང་པོའི་གྲང་ཆེན་སྒྲོན་པ་ནམས། །(༡༥ན) ལྷས་བྱིན་གྱིས་བྱང་པ་ཐུག་སོར་ལས་སེང་གོ་ལྟ་བུའ་དེ། སྒར་
 བྲིས་པར་བརྟམས་པས་ཐོགས་ཀྱང་ཏུ་མས་ལོང་། སྒར་སྒྱུ་བྱུང་དུ་ཞི་བས་བཏུད་པས། རི་མོ་བྱེད་ནའང་དེ་ལྟའི་རི་མོ་དང་།
 མཆོད་རྟེན་དང་། སྟོན་པའི་རྒྱ་བྱ། གཞན་ལའང་དེས་མཆོན་ནོ། །ཐུག་གི་སོར་མོའི་སྟོབས་ཀྱིས་བཏུལ་ནས་
 གྱུར། །གྲོང་བྲིར་འདུལ་མཛད་མཆོད་རྟེན་ཐུག་འཆམ་ཀླ་ལོ། །དགའ་བོ་ལ་སོགས་སྒྱ་
 ཡི་ཆོགས་ནམས་ཀྱིས། །བསྟོན་བཀྱར་ཐུལ་དུས་བུ་མོས་ལེགས་སྒྲེས་མས་བསྟོང་གི་འོ་མའི་ཉིང་ལུག་དུས་

པ་ལོ་ཐུག་དང་ས། དཀའ་བ་འཛིན་རྟེན་མ་རུངས་ཚར་བཅད་ནས། ཉེར་ཞི་རྒྱལ་བའི་
 མཆོད་རྟེན་ཐུག་འཆོལ་ལོ། རང་སངས་རྒྱལ་གྱི་རིགས་ཅན་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་རྣམས་
 དང་། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་ཆོག་གིས་ཡོངས་བསྐྱོར་ཏེ། རྩོམ་དང་ཚུལ་བྲིམས་
 དག་ལ་འགོད་མཛད་པའི། རྣམ་པར་དག་པའི་མཆོད་རྟེན་ཐུག་འཆོལ་ལོ། བོད་
 སིང་དག་ལ་བསྟེན་གསོ་མཛད་པའི་ཆོ། ཉ་ལུ་མན་དས་སྤྱང་ཅི་ཕུལ་ནས་ཀྱང་། ཁོན་
 བར་དུས་བྱས་སུམ་ཅུ་གསུམ་པར་སྟེ། ཐུགས་རྗེ་འབྱུང་བའི་མཆོད་རྟེན་ཐུག་འཆོལ་
 ལོ། ཆོངས་པས་འཁོར་ལོ་ཕུལ་ནས་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར། ཆོས་འཁོར་མཆོད་རྟེན་ཐུགས་
 རྟེན་པ་དུག་སོགས་སྟོབས་ཀྱིས་བཏུལ། སྤྱུལ་པའི་གངས་ཀྱིས་ལྷ་མི་ཆོམས་མཛད་
 པ། ཐུགས་འདུལ་མཛད་ཆོ་འབྱུལ་མཆོད་རྟེན་ཐུག་འཆོལ་ལོ། སེམས་ཅན་མི་རྟག་
 འདུལ་བའི་དགོངས་པ་ཅན། ཐུམ་ཅུ་ཅུ་གསུམ་དུ་ཡུམ་གྱི་དོན་མཛད་ལྷ་བབས་མཆོད་རྟེན་ལས་བབས་
 བས་མཛད་པ་ཀྱན་གྱི་མཐར། ཅུན་དས་གསོལ་བ་བཏབ་ནས་སྒྲགས་པ་ཞུགས་འདིས་
 རྣམ་རྒྱལ་མཆོད་རྟེན་ཐུང་འདས་གཉིས་བསྟན་ཐུང་འདས་ཆོན་མཆོད་རྟེན་ཐུག་འཆོལ་ལོ། ཞེས་
 སྟོབ་དཔོན་སྤྱུལ་གྱིས་གསུངས། སྤྱིར་མཆོད་རྟེན་ལ་ཆིབས་ཁ་བ་འདུན་པ་སྤྱར་ལོག་
 པའི་མཆོད་རྟེན། དབུ་སྒྲ་བྲེགས་ཤིང་ཅུ་སྟེག་བྲངས་པའི་མཆོད་རྟེན་སོགས་མཐའ་
 ཡས་ཀྱང་གྲགས་ཆེ་བའི་མཆོད་རྟེན་བརྒྱད་ལས་བྱང་ཆོན་སྤྱར་ལྷ་ར་དང་། གཞན་
 བསྟན་པར་བྱ་སྟེ།

༡ རྣམ་རྒྱལ་མཆོད་རྟེན་བྱ་འདོད་ན་འདི་ཡངས་པ་ཅན་དུ་སྒྲུ་ཆོ་བྱིན་གྱིས་རྒྱལ་པ་ཞེས་པ་ཆོ་
 བསྐྱེད་བ་ལ་བྱུང་པར་དུ་འཇགས། སེང་འདི་འི་སེང་ཁྱི་མན་གྱི་མན་ཆུང་ཆ་ཆུང་མེ་མེ་ཅམ་བསྐྱེད་གཞན་བང་མེ་ཉུང་བ་མིན་
 པ་ཆོད་འདྲ་བར་བཤད་མོད་སེང་ཁྱི་མན་མཛོས་བྱས་པས་ཆོག་པར་སྤྱར་གསུངས་པ་དེ་ཉིད་དོ། ཁྱི་(༡༥བ)ཡན་དང་
 ལུམ་པ་མན། བསྐྱེད་ཅད་པ་ལ་ཆེར་མཐུན་འདིར་ལུམ་པ་སྟོ་ཡོད་པ་བ་སྟེ། ཁང་རིམ་ཐད་སོར་
 སོ་སོའི་བྱུང་པར་བྱ། བྱུང་པར་མཆོད་རྟེན་སྒྲུ་ཆོ་སྤྱིང་བ་ལ་གདན་དག་བསྟེན། མཛད་དགོངས་སྤྱུམ་

བྱང་ཆེན་སོགས་ལ་གྲུ་བཞིར་ཡོད་པ་ལ་འདི་ཡང་པར་སྤྲུངས་པར་པོ་བར་རིམ་བཞིའི། གནས་འདུལ་བ་མདོར་སྦྱར་
གསུངས་པ་ལྟར་ཁ་ཅིག་གིས་རྣམ་རྒྱལ་ལའང་བར་རིམ་བཞི་དང་། ཐམས་ཅད་ཀྱི་བར་རིམ་ལ་བད་དང་ཁ་ཁྱེར་ཡང་བྱེད་པར་
བཤད་དོ། ལ་བར་རིམ་རྒྱུ་པོ་གསུམ། །སྦྱ་བལྟམས་འདི་མེད་སྦྱའམ་ལུམ་པོར་སྦྱ་བལྟམས་རྣམ་བཞེངས།
བཟླ་གིས་འཕྱར་བའམ་བདེ་གཤེགས་འཕྱར་བའི་མཆོད་རྟེན་འད་ཟེར། བད་མ་སྤྲུངས་པ་ལ། །བར་རིམ་བཞི་པ་
ལྷ་བ་བདུན་མུང་འདས་དང་བད་སྤྲུངས་སོགས་མེན་པ་སྟོན་པའི་མཆོད་རྟེན་ལ་བར་རིམ་བཞི་ལས་མང་པ་ཐོབ་པར་གསུངས་
ལ་སོགས། །རྒྱུ་པོ་བདུན་ལས་པད་ལའོར་མའི་རྣམ་པ་འཕྲེང་བས་བརྒྱན། །འདི་ལ་ར་ཏ་མིར་ཆོས་
ལའོར་ཐོག་མར་བསྐོར་རྣམ་བཞེངས་ཡེ་ཤེས་མཆོད་རྟེན་ཡང་ཟེར་བཟླ་གིས་སྒོ་མངས་པ་ཆོས་ལའོར་ལ། །
ལོགས་རེའི་སྤུམ་ཆ་འབྱར་དོད་ལ་བདེན་བཞི་མཆོན་པའི་སྒོ་བཞི་པ་དང་། །བར་རིམ་རེ་རེ་སྒོ་བཅུ་གཉིས་
ཡོད་པ་རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་སྒོ་བརྒྱན་རྣམ་ཐར་བརྒྱད། །སྒོ་བཅུ་ལྷན་སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་ལ་
སོགས་པའི། །སྒོ་ཆེས་མང་བཆོས་ཟབ་སྒོ་མང་གངས་མེད་མཆོན་པའི་ཕྱིར། །ལོགས་རེར་སྒོ་
རེ་འམ་ཡང་ན་ནི། །བར་རིམ་སྟེང་མར་ལོགས་རེ་སྒོ་གཉིས་གཉིས་པར་མར་གསུམ་གསུམ་གང་ལྷུ་བ་བྱ་ལོག་
མར་བཞི་བཞི་བྱ་བཞིའམ་ཡང་ན་རེ་རེའང་གཉིས་གཉིས་པ་འམ་གསུམ་གསུམ་པ་འམ་བཞི་བཞི་པོ། །སྤུམ་ཆ་འབྱར་
དུ་དོད་པ་ལ་འདི་ལ་ར་ཏ་མིར་ཆོས་ལའོར་བསྐོར་རྣམ་བཞེངས། །སྒོ་རྣམས་ཡོད་པར་སྒོ་མེད་ཁྱི་དང་ལུམ་པའི་
ཕྱོགས་བཞིར་ཁ་ཅིག་བྱེད་བཞེད་པའོ། །རྣམ་ཕྱིས་བོད་པ་ལ་ཆེར་ཆོས་རྗེ་ལུས། བྱང་ཆེན་མཆོད་རྟེན་གྱི་ཐིག་ཅུ་ཆོགས་
བཅད་མ་དང་། ལྷག་པ་དྲི་མེད་འགྲེལ་བར་བྲངས་གིར་བཤད་པ་དང་། རྣམ་ལའོར་དང་གསལ་ཆེར་བསྟན་པའི་རྣམ་ཐ་མའི་ཆོག་པ་
མཆོད་རྟེན་བརྒྱད་སོ་སོའི་བྱུང་པར་སོགས་གསུངས་པ་དེ་ལ་བཞེན་པར་སྤྲུང་ཞིང་། བཤེས་གཉེན་རྣམས་ཐིག་ཅུ་རྣམ་བྱས་སྤྱང་
མོད། (༡༥) ལྷ་ལུགས་དང་མཐུན་པར་བཤད་ཀྱང་པ་ལ་ཆེར་མི་མཐུན་པ་ཉིད་སྤྱང་ལ། བོད་ལྷ་ཕྱི་རྣམས་མཆོད་རྟེན་བར་རིམ་
ཡན་ལའང་རྒྱ་དབངས་མཉམ་པར་བཤད་པ་ནི། མདོ་ལས། རིན་ཆེན་སྦྱ་བདུན་གྱི་མཆོད་རྟེན་རྒྱར་ནི་དབག་ཆད་ཕྱིད། དཔའས་
སུ་ནི་དབག་ཆད་གཅིག་ཅུམ་པ་དག་གོ་ཞེས་སོགས་དང་དྲི་མེད་མདོ་འགྲེལ་ལ་སོགས་པའི་མདོ་བསྟན་བཅོས་དང་འགལ་བ་དང་།
དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཆོད་རྟེན་བརྒྱད་རྒྱུ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་རྒྱ་དབངས་མཉམ་པ་མ་མཐོང་ཞིང་། དེ་ལ་མཛོས་པའི་རྣམ་པའང་མི་
འོང་བས་མི་རིགས་པ་ཁོ་ནར་གསུངས་སོ། །ཁ་ཅིག་གིས་གདུང་རྟེན་བད་སྤྲུངས་རྣམས་མཆོད་རྟེན་བརྒྱད་ལ་མི་ཐེ། ཆད་བཤད་པ་

མཛད་ཆེད་པ་ནི་མ་པར་ཉག་ས་པ་ཆེན་པོ་ལྟེ། རྒྱ་པོད་ཀྱི་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་སངས་རྒྱུ་བྱང་མེས་སྤྱོ་མ་ལྟ་པ་འདས་པ་འི་གདུང་
འིང་པ་ལྟེ་པ་བཞག་ས་པ་འི་ལྟངས་འཛོད་རྟེན། གསུང་རབ་དང་མཐུན་པར་བསྐྱབས་སོ། ། རྟོག་པའི་བབ་མཛོག་ས་པ་འི་
བབ་ཅོལ་དུ་འདུག་པས་སོ། ། ཅོལ་དུ་འདུག་པས། །ལྟ་པ་ལྟ་བབས་འདི་ནི་ལྟ་པ་ལྟ་གསུམ་གནས་འཛམ་གླིང་གི་
ཤོང་ཁེར་གསལ་ལྟན་དུ་བྱོན་དུས་པལེད་ས། དགའ་ལྟན་ནས་མི་ལུལ་དུ་ལྟ་རྣམས་ཀྱིས་རྣམས་བཙུགས་པ་ལ་བྱོན་པ་མཛོན། ལྟངས་
ཆེན་མཛོད་རྟེན་གྱི་ལོགས་བར་རིམ་གྱུ་བཞི་ཡི། །སྤྱོ་འབྱར་བཞི་པོ་རང་རང་སྤུམ་ཆ་འབྱར་དུ་དོད། །
དེ་སྤྱོ་འབྱར་སྟེར་རྣམས་པ་ཐེམ་རྣམས་སྤུམ་བསྐྱིགས་སམ་ཡང་ན་བྱོགས་བཞིར་པེ་པེ་བྱ་འདི་ལ་ལྟ་མཛོད་པའི་མཛོད་
རྟེན་ཡང་ཟེར། འདི་ཡི་ཐེམ་རྣམས་པ་སྤྱད་པ་དེ། །འུག་པ་ཆོ་འཕྲུལ་ཆེན་པོའི་མཛོད་རྟེན་ནོ། །
བྱོགས་བཞིའི་སངས་ཁྱིའི་གསུམ་འབྱར་དོད་བྱས་པ་སྟེར་དུ་ནི། །བྱང་ཆེན་མཛོད་རྟེན་བར་རིམ་
ཡན་ཆོང་པ་པེ། །ལུམ་ཅེ་དང་མཉམ་པ་བཞི་བཅིག་བྱེད། །ལྟ་རན་འདས་པའི་མཛོད་རྟེན་
བདུན་པ་ལྟ་རན་མེད་པ་འམ་ཤོང་ཁེར་ཅ་མཛོག་དུ་ལྟ་རན་འདས་དུས་བཙིགས་པ་ནི། །བར་རིམ་བཞི་པོ་ཁྱིའི་ལ་བསྐྱན་དགེ་བཙུ་
སྤུམ་རྟན་ལ་སྤྱར་པོ། །བར་རིམ་བཞིས་དམན་གཞན་མཚུངས་སོ་འདི་ལ་འི་རབ་སྟེར་དུ་ནི། །པད་འདབ་མང་
རྟེན་མང་དགེ་གསུམ། །བར་རིམ་གཅིག་དང་ལུམ་རྟན་ཡན། །ཡོད་པ་དག་ནི་ཁ་ཅིག་འདོད། །བརྒྱད་པ་བྱང་ཆེན་མཛོད་
རྟེན་བར་རིམ་བཞིའི། །ཟུར་རང་རང་སྤུམ་ཆའི་བཞི་འམ་དེ་ལས་ལྟངས་ཅད་རྒྱུད་པ་བཅད་པ་
ལས་ངོས་བརྒྱད་ཟུར་བརྒྱད་ལོགས་བརྒྱད་དུ་སྤྱང་པ་སྤྱོ་ཆོག་ས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་(༡༥)ལྟུལ་པ་མཛོན་མཉམ་
པ་གཞན་འད། །དགེ་བརྒྱད་པ་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་དུ་མཛོག་གཉིས་ཀྱིས་འདུན་དབྱེན་བསྐྱུམས་དུས་སུ་བཞེངས་
མཛོད་རྟེན་ནོ་བྱས་སངས་མཛོད་རྟེན་ཡང་ཟེར། །དྲི་མེད་མདོ་དང་མདོ་གཞན་ལས། །མཛོད་རྟེན་
རྒྱར་ནི་དཔག་ཆོད་བྱེད། །དཔངས་སུ་དཔག་ཆོད་གཅིག་ཞེས་པ། །མྱང་དགེ་ཡན་ལ་
བཙུས་པ་ཡིན། །དེ་ཡི་རྒྱ་མཚན་དྲི་མེད་མདོར། །མྱང་དགེ་ཡན་ལས་མ་གསུངས་
གིང་། །དེ་ལ་ཆ་ཆེན་བཙུག་གཉིས་དཔངས། །རྒྱར་ནི་ཆ་ཆེན་དུག་ལྷག་ཅོམ། །དེ་འོག་
སངས་ཁྱིའི་ལ་སོགས་པ། །ཅི་མཛོས་སུ་ནི་བྱ་ཞེས་གསུངས། །འདི་འབྲས་སྤངས་བྱང་ཆེན་མཛོད་རྟེན་
གྱི་ཐོག་བཞན་ལས། །བར་རིམ་ཆོན་བཞིར་མ་བཅད་པར་ལོགས་ཐེར་མོ་བཞི་ལ། །འདི་ལ་བར་རིམ་མེད་པས་ཆ་ཆོན་བཙུག་སུམ་

དུ་བྱ། དེའི་རྒྱ་དཔངས་ལོག་པོའི་རྩིས་ལས། རྒྱ་ཚད་ལས་ཕྱར་ཟད་རེ་ཡི། གཞན་མ་སྟེགས་ཐེམ་སྐས་གཉིས། སེང་ཁྱི་མར་དག་
 སོགས་ཐམས་ཅད་འབྲུ་བར་བཞེད་དོ། །ཟུར་རང་བསྟན་གྱིས་མིག་མང་དབུས་སུ་མེ་ཏོག་གདབ། མཚོད་རྟེན་རིགས་ལྷ་ཁྱི་མེད་
 བྱང་ཆེན་རི་བཞིན་ལས། རྟོགས་བཞི་ཤར་སྟོ་སྟོ་སེར་ལུང་དཔམ་དང་བྱང་ལྷང་། དབུས་ཀྱི་མཚོད་རྟེན་དཀར་པོ་བཤད་ནི་
 མཚོད་རྟེན་རྣམ་དག་གིས། ཁྱི་མེད་མདོ་དང་འགྲེལ་པ་དང་། །སྟོ་སྟོ་ཁ་ཁ་ཆེའི་གསུང་
 རབ་ལས། །བདུས་ཏེ་མ་ཏི་ཞེས་བྱ་ཡིས། །ཆོག་འདུས་དོན་རྣམས་ཆང་བ་འདི། །རང་
 གི་བརྗེད་བྱང་དག་ཏུ་བྱིས་ད་ལྟ་བུ་ནས་བརྒྱད་པའི་ཕྱག་ཚད་ཐམས་ཅད་ལ་དགོ་འདུན་དཔེན་བརྒྱམས་བཞག་ནས་
 འབྲས་སྤངས་དང་བརྒྱད་བྱས་སྤང་དོ། །ཁ་དོག་ནི་ཏོག་སེར་པོ། ཉི་མ་དཔམ་པོ། ལྷ་བ་དཀར་པོ།
 གདུགས་ཁེབས་ཀྱང་དཀར་པོ། གདུགས་ནི་སྟོན་པོ། གདུགས་ཀྱི་ནང་གི་ཕྱོགས་
 བཞིར་རིགས་བཞིའི་མཚན་མ། བྱགས་རྗེའི་སྤུལ་ནི་དཔམ་པོ། བྱགས་རྗེ་ཉིད་དང་
 འཁོར་ལོ་བཅུ་གསུམ་ནི་སེར་པོའོ། །སྟོག་གིང་དཔམ་པོ། བྲེན་སྐྱང་གི་བར་དཀར་
 པོ། སྐྱང་དགོ་སེར་པོ། སྐྱང་སྟན་ལྷང་ཁུ། བང་རིམ་བཞི་པ་ལ་རེག་པའི་སྟོག་གིང་རྩ་བ་
 ཆ་ཕྱན་གཉིས་ནས་གིག་དྲངས་པ་ཅེ་མོར་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པའོ། །ས་སྟེགས་མཐའ་ནས་
 ཉང་དུ་ཆ་ཕྱན་བཞི་དོར་བར་ཟུར་བཞིར་རྩོམ་བཞིའི་ཞེང་ལ་ཆ་ཕྱན་གཉིས་གཉིས།
 དཔངས་ལ་ཆ་ཆེན་བཞི། དེའི་སྟེང་དུ་སེང་གོ་ཁ་ཕྱིར་བསྟན་པའི་མགུལ་པ་ལ། གདུགས་
 ཀྱི་འོག་ནས་(༡༥)དྲངས་པའི་མེ་ཏོག་གི་ཕྱང་བ་བཏགས་པའོ། །ས་སྟེང་ཀྱི་ཕྱོགས་
 བཞིར་ཐེམ་སྐས་བཞི་བྱའོ། །མཚོད་རྟེན་ཀྱི་རེས་ཆོག་བསགས་པའམ། བསག་ཏུ་བྱང་
 བ་སྟེ་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་བསགས་པར་མཚོན་པའོ། །ཡང་རེས་ཆོག་ཡང་དག་དྲན་
 ཞེས་པ། མཚོད་རྟེན་གྱིས་ཆོས་སྤྱིའི་ཡོན་ཏན་དྲན་པའོ། །དེ་དྲན་རྩུལ་ཡང་རྣམ་དག་
 དྲན་པ་སྟེ། སྤྱིར་མཚོད་རྟེན་ནི་ཆོས་སྤྱིའི་རྟེན་ཡོན་ལ། དེའི་རྣམ་དག་ལ་ཆོས་སྤྱི་སྤྲངས་
 ཏོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་མཚོན་པས་གྲུ་བཞི་པ་དང་། གཟུང་འཛིན་གྱི་
 མཚན་མ་ཞི་བས་རྒྱུ་པོ་རྣམས་དང་། བང་རིམ་བཞི། བུམ་སྟན། བུམ་པ། བྲེ་སྟན་

ནམས་ཤིང་པ་བཞེན། དཔ་པ་ཉེར་བཞག །ཡང་དག་སྒྲོང་བཞི། རྩ་འཁྲུལ་རྒྱུ་བཞི།
དབང་པོ་ལ། ལུས་སྟན་སྟོབས་ལ། ལུས་པ་བྱང་རྩལ་ཡན་ལག་བདུན། བྲེ་འཕགས་
ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད། སྟོབས་བཅུ་དང་མ་འདྲེས་པའི་དཔ་པ་ཉེར་གཞག་གསུམ་
གདུགས་བཅུ་གསུམ་དང་། ཆར་ཁེབས་ཆེན་པོ། འཛིག་རྟེན་ཐུན་སེལ་ཉི་ལྔ་གཉིས་
འདོད་དགུ་རྒྱུ་བྱེད་རིན་པོ་ཆེ་སོགས། གཞན་ཡང་ཞིབ་པར་གཞན་ན་གསལ་ལོ། །

སྒྲོབ་དཔོན་སྐུ་སྐྱབ་ཀྱིས་མཆོད་རྟེན་བརྒྱད་ལ་ཚུལ་གཉིས་གསུངས་པའི་སྐར་
བཤད་པ་བརྒྱད་དང་ཡང་། མཆོད་རྟེན་བརྒྱད་ཀྱི་བསྟོད་པར། བྱང་ཆེན་དང་། སྐུ་
བལྟམས་ལ་བཀྲ་ཤིས་འབྱུང་བའི་མཆོད་རྟེན་ཡང་ཟེར། རྒྱལ་ཁབ་སྤང་ཆེན་བལྟལ་བ་
ཕྱག་སོར་ལུ་ལ་སང་གེ་ལུ་སྐྱལ། གྲོང་ཁྱིམ་འདུལ་མཛད་མཆོད་རྟེན། ཏུ་མཐོང་ད་སྟེ་
སྤྱེའུས་སྤྱང་ཅི་ལུ། ཤི་ནས་ལྟར་སྤྱེས་པ་ཕྱགས་རྗེ་འབྱུང་བའི་མཆོད་རྟེན། ཆོས་
འཁོར་དང་སྐྱེགས་པམ་མཛད་དམ། ཆོ་འཕྱུལ་ཆེན་པོ་ཕྱོགས་གཅིག་པ། སྐུས་
བསྟོན་བཀྲར་བ་དང་། ལུ་མོས་འོ་ཕྱག་དངས་པ་ཉེར་བཞེ་རྒྱལ་བའི་མཆོད་རྟེན། རིགས་
ཅན་གསུམ་གྱི་དོན་མཛད་པ་རྣམ་དག་མཆོད་རྟེན། ཅུན་དས་གསོལ་བ་བཏབ་ནས་ལྷ་
གསུམ་བཞུགས་པ། བྱ་ངན་འདས་མཛད་མཆོད་རྟེན་ཕྱག་འཆལ་ལོ། །ཞེས་བྱ་ངན་
འདས་དང་བརྒྱད་མཛད་ཟེར་ཡང་། བྱི་མ་འདི་རྣམ་རྒྱལ་མཆོད་རྟེན་དང་གཉིས་ཀ་ཡིན་
པར་ཡང་མཛོད། (༡༥) སྤྱི་མ་གོང་མས་འདིའི་མཆོད་རྟེན་གྱི་རི་མོ་བྱང་ཆེན་ལུ་བྱ་
བྱས་པ་ལ། སངས་རྒྱལ་ལ་སྤྱེའུས་སྤྱང་ཅི་ལུ་བ་སོགས་བྱས་པའང་སྤྱང་མོད་ཡིག་ཆ་
ན་དཀོན་པ་འདྲའོ། །སྟོན་པའི་མཆོད་རྟེན་ཐམས་ཅད་བང་རིམ་མ་གཏོགས་པ་དབྱིབས་
གཅིག་ལ་བང་རིམ་བྱད་པར་བསྟན་ཟེན་པ་ལྟར་རོ། །འདུལ་བ་མདོ་རྩར་མཆོད་རྟེན་
ལྷུང་བུ་ཞེས་པ་ལྷུང་པའི་ནང་ན་ལྷ་ཁང་ཡོད་པ་ནི་གཙང་ཁང་ཅན་ཉིད་དང་ནང་སྟོང་པ་མེད་པ་ཀ་བ་ལུ་བྱ་ཉིད་
དོ། །མཆོད་རྟེན་དེ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རྣམས་ལ་བྱེད་འོས་པ་ཉིད་དོ། །གལ་ཏེ་རྒྱུ་ཁྱིམས་དང་ལྟན་པ་

དགོ་བ་ཡིན་ནའོ། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་མཆོད་རྟེན་ནི་ཆ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཆར་བཞིན་དོ། །
 དེ་གང་ཞེན་རྣམ་པ་ནི་བར་རིམ་བཞི་དང་། རྒྱ་ལྷན་དང་བུམ་ལྷན་དང་འགའ་མ་ཞེས་གྲང་འབྲུང་འདབ་མ་དང་།
 བུམ་པ་དང་ཐེ་ཕུ་བྱ་དང་། རྩོག་གིང་དང་གདུགས་བཅུ་གསུམ་དང་ཆར་ཁེབས་དག་གོ།
 བམེ་རུ་ལྷ་བུའི་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ནི་གདུགས་བཅུ་གསུམ་སོགས་བྱ་ལ་ཆར་ཁེབས་ཡན་མེད་པའོ་རང་
 སངས་རྒྱས་ཆོགས་རྒྱུད་ལ་གདུགས་ལྟོ། །ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱི་ནི་འབྲས་བུའི་གང་ཐོབ་པ་ཆོད་དག་གིས་
 དེའི་གདུགས་གཅིག་ལྷག་པའོ་དེ་ཡང་རྒྱན་ཞུགས་ལ་གདུགས་གཉིས། བྱིར་འོང་ལ་གསུམ། བྱིར་མི་འོང་ལ་བཞི།
 དག་བཅོམ་ལ་ལྟོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཆོད་རྟེན་གྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡུལ་ཉིད་དུ། རྟོན་པའི་གཡས་
 གཡོན་སོགས་གང་དུ་དེ་དག་གནས་པར་གྱུར་པའི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་དེར་རྟོན་པའི་མཆོད་རྟེན་
 དེའི་འཁོར་དུ་བྱའོ། །འདི་ལ་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱི་རིམ་དུ་མི་བྱ་བར་མི་བྱའོ། །སོ་སོ་རྒྱུ་བོ་
 རྣམས་ཀྱི་ནི་གདུགས་བཅུ་གསུམ་དང་རྩོག་གིང་མེད་པ་བྱི་བའོ། །སོ་རྒྱུའི་དེ་དག་ནི་དགོ་འདུན་གྱི་ཀུན་
 དགའ་ར་བའི་བྱི་རོལ་དུ་རྩིག་པའོ། །རྟོན་པའི་མཆོད་རྟེན་དེ་ལ་མཐུན་པའི་འཁོར་གྱི་རིམ་སོགས་
 བྱའོ། །དེ་ཡང་དགའ་ལྷན་གྱི་གནས་ན་བཞུགས་པ་ལ་སོགས་པ་མཆོད་པ་བཅུག་གིས་ནས་ཡོངས་
 སུ་མུ་ངན་ལས་འདས་པའི་བར་དུ་རྒྱུད་པའི་རིམ་སོགས་བྱི་བ་ནི་མཆོད་རྟེན་དེ་མཐུན་པའི་འཁོར་ཞེས་
 བྱའོ། །མཆོད་རྟེན་དཀར་ཅིས་དཀར་བོ་བྱའོ། །མཆོད་རྟེན་ལ་མར་མེའི་བྱུང་བུ་མར་མེ་འཛིན་པ་
 བྱའོ། །(༡༧ན)མཆོད་རྟེན་འཁོར་ཡུག་གི་ལྷགས་རིམ་ལན་ཀན་གྱིས་བསྟོར། ལྷགས་རིམ་ཕྱོགས་བཞིར་རྫོ་བཞི་དང་
 རྟ་བབས་བསྐྱེད་བར་བྱའོ། །རྟ་བབས་ལ་རྒྱལ་མཆོན་གཟུགས་སོ། །དེ་ནི་རྣམ་པ་བཞིའོ། །
 མེང་གའི་རྒྱལ་མཆོན་དང་། རུ་མིན་གྱི་རྒྱལ་མཆོན་དང་། ལྷའི་རྒྱལ་མཆོན་དང་། ལྷ་
 མཆོག་གི་རྒྱལ་མཆོན་དང་། གཙང་ཁང་གྱི་རོལ་ར་བ་ལྷ་བྱུང་བྱའོ། །དེར་རྟ་བབས་བསྐྱེད་
 བར་བྱའོ། །རྫོག་གཡབ་བམ་རྫོག་ཁང་མ་རྫོག་ཕྱོག་བྱའོ། །དེ་ལ་ལན་ཀན་ལྷགས་རིམ་ལྷགས་རྒྱང་གཉིས་ཡིན་
 བམ་བཟླག་གིས་བསྟོར་འགའ་ཞིག་ལ་ལན་ཀན་ཞེས་པ་རྒྱང་ནས་བྱའི་བར་གྱི་ཁ་ཁྱེར་ཐམས་ཅད་ལ་ཁ་བད་བྱ་རྟེ་བར་ཐམས་
 ཅད་དྲ་བ་དྲ་བྱེད་གྱིས་རྒྱུལ་བ་ལ་མཆོད་རྟེན་གྱི་བྱེད་ལྷགས་སུ་གསུངས་པ་ལྟར་བྱས་པ་ལ་མཐར་ལྷགས་རིམ་རྟ་བབས་དང་བཅས་པ་

བྱས། ཉ་བབས་མ་མེ་བར་མེ་གི་ཟུར་དུ་ལྷོག་གི་ནམ་པ་ཅུང་ཟད་བྱས་པ་ཡིན་ནམ་བཟླ་གོ། ཀ་བ་རྣམས་ཆོན་ནམ་
བཅག་གིས་ལྷན་བཀུ་ལོ། ཁྱིག་པ་དག་ལ་མེ་མོ་ཆོས་རྒྱ་སྒྲིགས་སྐབས་ཆོན་གིས་མེ་མོ་བྱེད། ཁ
དྲིས་ལྷན་པས་དབང་བསྐྱར་བ་དབུལ་ལོ། འབྲུ་མར་དང་སི་ལ་དང་ཅན་དན་དང་གྲུ་
གྲུ་གིས་ཆག་ཆག་དག་ཀྱང་རོ། ཁོར་རྗེས་ལྷན་པའི་མི་གདབ་བོ་འོན་མེད་པ་སྐབས་ལྷན་
འབུལ་དུས་རི་ལྷར་བྱ་སྐྱམ་ན་དེ་འབྲེལ་དོན་དུ་དང་པོ། ཁྱིག་པའི་ཆོན་མེད་བ་ལ་སྐབས་འདྲགས་པའི་བྱུར་
ཟུང་ད་ལྷང་གདགས་པ་དག་གཞུག་གོ། ལྷན་པ་འདི་ག་པའི་ཉེན་ཡོད་པས་མི་འབྲུག་གོ། མཆོད་རྟེན་སྟེང་དུ་
མར་མེ་གཟུགས་སོ། ཁོད་པན་སྐབས་འབུལ་བའི་མཆོད་པ་བྱ་བའི་བྱུར་བྱིས་པ་དག་འཛོག་དུ་
གཞུག་གོ། མེད་ན་དགོ་ཚུལ་དག་རྒྱུ་པ་དྲི་ཚུས་བཀུས་ཏེ་ཕྱོད། གལ་ཏེ་མ་བྱས་ན་དྲི་
དག་གིས་དྲིལ་བྱིས་བྱས་ཏེ་འཕམ། གོས་གིས་དྲིས་ཏེ་སྟོན་པའི་འདུ་ཤེས་མངོན་དུ་བྱས་
ནས་དོན་གྱི་བརྒྱབ་སེམས་གྱི་བསྐྱེད་ནམས་འདོད་པའི་བྱན་པ་དག་གིས་སོ། རྟེན་དག་ཀྱང་མེད་ན་
དགོ་སྟོང་དག་གིས་མུ་མེ་བཞིན་དུ་ཕྱོད། རྟེན་ཆེད་དུ་ཐག་པ་གདགས་སོ། རིན་པོ་ཆེ་
ལས་བྱས་པའི་མེད་བ་དབུལ་ལོ། སངས་རྒྱལ་གྱི་སྐྱེ་གཟུགས་བྱེད། རྟེན་ལ་དུས་སྟོན་
བྱེད། བལྟམས་པ་དང་གཙུག་ལྷན་དང་དབུ་སྐྱེ་དང་བྱང་ཆུབ་པའི་དུས་(༡༩བ)སྟོན་
དག་ཀྱང་རོ། སྐྱེ་དེ་གོང་བྱེད་དུ་གཤེགས་པར་བྱེད། འདི་ལ་དེ་དགོ་སྟོང་གིས་བསྐྱར་
དུ་རུང་རོ། འཕྱར་བ་དེ་ནི་གསུང་བྱེད་དགོ་སྟོང་གཞོན་པ་ལ་འབབ་བོ། རྟེན་སྟོང་ལ་མ། དགོ་ཚུལ་ལ་མ།
དགོ་བསྟོན་དང་སྟེན་པ་ལྷ་པོ་དག་གིས་ཞབས་འབྲིང་བྱེད། རྒྱན་སྐབས་མཆོད་ཡོན་དུ་བྱ་བ་ནི་
རྒྱན་པ་དག་གིས་བཟུང་རོ། རྟེན་ལ་རོལ་མོ་བྱེད་པ་དག་ རོལ་མོ་བྱ་བ་དང་། བཀུར་
སྟེ་ཆོན་པོ་གཞན་ཡང་བཟང་པོ་བྱེད། ལམ་པོ་ཆེ་དང་སྒང་གི་བཞི་མདོ་དག་དུ་སང་
ངས་གནངས་འབྱུང་བར་འབྱུར་བ་ཉིད་ན། ཡི་གེར་བྲིས་པ་བསྒྲགས་པར་བྱེད། རི་ལྷར་
བསྒྲགས་ན་དེ་ལྷར་སངས་རྒྱལ་གཤེགས་པར་འབྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སྐབས་པ་བྲིས་པ་གྲུང་
པོ་ཆེའི་བལྟལ་སྟེང་དུ་གདུགས་དང་རྒྱལ་མཆོན་དང་བ་དན་ལ་སྐབས་པས་ཡོངས་སུ་

བསྐྱོར་བ་བསྐྱགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདྲུལ་བ་ལྷུང་ལས། ལུ་སྟེགས་རྣམས་ཀྱི་ཁོ་
རང་གི་སྟོན་པ་རྫོགས་བྱེད་ཀྱི་རུས་བྱ་བཅུག་པའི་མཆོད་རྟེན་བྱས་ནི་ལ་རི་ལྟར་མཆོད་པ་ལྟར།
སྟོན་པ་རྫོགས་བྱེད་སྟུག་བསྟུལ་བར་གསུངས། མཆོད་རྟེན་ཀྱི་ནང་གཞུག་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་རིང་བསྐྱེལ་སོགས་མེད་པར་སོ་སྟེའི་རུས་པ་ལ་བྱེད་པའོ། །སོ་སྟེའི་མཆོད་རྟེན་
བྱེད་ན། ལའོར་ལོ་མེད་པའི་བྱེ་བོ་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། ཆོས་སྟེའི་རིང་བསྐྱེལ་གཟུངས་
སམ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིང་བསྐྱེལ་བཞུགས་ན། སོ་སྟེའི་རུས་པ་ཡོད་ཀྱང་མཆོད་རྟེན་
བརྒྱད་གང་རུང་འཕྲོབ་གསུང་ངོ་། །དེས་ན་གང་ཟག་ཡོན་ཏན་ཅན་མིན་པའི་སྤང་བོ་
དང་། རུས་པ་ལྟ་དང་མཆོད་རྟེན་ཀྱི་ནང་དུ་གཞུག་ན་དེ་ལ་གཞོད་པས། མི་རུང་བར་
གསུངས། ཡང་རིན་པོ་ཆེ་བྱ་སྟོན་ཀྱི་རུས་ལའོར་ཀྱི་རུས་ཐ་མའི་ཆོ་གར་གསུངས་པ་
ལྟར། ཆོ་ག་མཁས་པ་ཉིང་དེ་འཛིན་བརྟན་པས་ཆོ་ག་ལེགས་པར་བྱས་པ་ཡིན་ན་རུང་
བའང་ཡོད། དེ་འདྲ་དགོན་པས་སུ་བྱུང་བྱུང་གི་རུས་པ་དང་། སྤང་བོ་ལྟ་དང་མཆོད་རྟེན་
ཀྱི་ནང་གཞུག་པར་མི་བྱའོ། །སྐྱེ་གཟུགས་མཆོད་རྟེན་རི་ལྟར་སྐབ་ཚུལ་དང་། །དེ་ཡི་
ཡན་ཡོན་དཔག་ཏུ་མེད་པ་དག །མདོ་རྒྱུད་བསྟན་བཅོས་ལས་གསུངས་མདོར་བསྟུས་
པ། །ལྷགས་མོ་ལྷག་གམ་སྟེས་བདག་ཅེས་བྱའི་ལོ། །འགྲོ་མགོན་སྐྱེ་ཆོད་མཐོང་བ་དོན་
ལུན་ནི། །འགྲོ་མགོན་གཟིམས་ (༡༠ན)ཁང་ཉིད་དུ་ལེགས་པར་གྲུབ། །དེ་ཆོ་ཆོད་ཀྱིས་
ལེགས་པར་གཏན་ལ་ཐབ། །ལེགས་བཤད་འདི་ཡང་དེ་ཉིད་དུས་སུ་བསྐྱབས། །སྤྲར་
ཡང་མེ་མོ་སྤང་གི་ལོ། །མིང་གཞན་དབང་ལྷག་ཅེས་པ་ཡི། །མདོན་པར་བྱང་ཚུབ་སྟེ་བ་
ལ། །ཐེག་ཆེན་ཅེ་ཡི་ལྟ་ཁང་དུ། །མཆོད་རྟེན་བརྒྱུད་གཉིས་བཅུ་ལྷག་དང་། །རིགས་
གསུམ་མགོན་དང་སྤར་བཤད་ཀྱི། །མཆོད་རྟེན་ཉི་ཤུ་རྫོགས་པར་བསྐྱབས། །སྤྲར་ཡང་
ལྷག་ཆོད་ནོར་གསུམ་བསལ། །ལེགས་བཤད་དྲི་མེད་འོད་གསལ་བྱས། །འདི་ཡི་དགོ་
བས་བདག་གཞན་འགྲོ་བ་ཀུན། །སྟེ་བ་ཀུན་ཏུ་སྐྱེ་གསུང་བྱགས་ཀྱི་རྟེན། །ལེགས་པར་

སྐྱབ་ལ་མཁས་པའི་མཚན་ཐོབ་ནས། །རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་འགྲོ་བའི་ཕན་བདེ་
གཉིས། །འགྲན་པ་བཞིན་དུ་སྤེལ་ལ་མཁས་པ་དང་། །དོན་གཉིས་མཐར་ཕྱིན་གོ་
འཕང་མུར་ཐོབ་ཤོག །ཅེས་ལེགས་བཤད་གསེར་འཕྲེང་འདི་བཙུན་པ་མ་ཉིས་གདན་
ས་ཆེན་པོ་རིན་ཆེན་སྒྲུང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་དཀར་པོའི་ཆེར་བྲིས་པ་འདིས་ཀྱང་། བསྟན་
པ་དང་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་པ་ཆེན་པོ་ཕྱོགས་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་བྱེད་ནུས་པར་གྱུར་
ཅིག ། །

ལུས་པ་དང་བཟའ་བཏུང་དང་། །ཞོ་ཡི་སྤྱིང་པོ་མར་སོགས་སྤྱིང་པོ་ལྟ་ཡི་དབང་བསྐྱར་ན། །དུས་
འདི་ཕན་ཆད་རྒྱལ་བའི་བརྟམ་སྤྲུལ་(༡༧)རིག་འཛོན་ཡིན། །རན་སོང་ཐམས་ཅད་མེད་པ་
དང་། །ཆོ་རིང་བདེ་བ་ལུན་སུམ་ཆོགས། །མཐོ་རིས་ཐར་བའི་བདག་པོར་འགྱུར། །
ཞེས་དབང་བཏུ་དང་འཆད་ཉན་སྒོམ་གསུམ་ཁྲིད་དང་རྩོམ་སྤྱིང་དཔོན་དུ་བའི་ལུས་
པའི་དབང་ལྟ། དབང་གོང་མ་གསུམ་དང་། བཅོ་བརྒྱད་དུ་བཤད། བྱི་མ་གསུམ་ལ་
གསར་བ་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ནི་གསར་མ་དང་འདྲ་ལ། གསུམ་པ་ལ་བདེ་བ་ཆེན་
པོའི་དབང་ཞེས་པ་བདེ་སྤྱིང་གི་དབང་དུ་འཆད་དེ། དབང་བཞི་པ་དང་དོན་གཅིག་པར་
མངོན། བསྐྱེད་རིམ་ཀྱང་སྤྱི་ཁོག་ཐ་མལ་གྱི་སྤྱང་ཞེན་སྤྱིང་བའི་ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་བརྟན་
པར་བྱེད་པ་ལ་གསར་རྟིང་འདྲ་ཞིང་། རྩོགས་རིམ་ལ་ཡང་ལམ་བདེ་སྤྱིང་གི་ཡེ་ཤེས་
ཀྱིས་འབྲས་བུ་རྩོམ་ཆེ་འཆད་གི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་དང་། ལམ་དེ་ཡང་བྱིའི་ཐབས་
ལས་རྒྱ་དང་། བར་གི་ཐབས་ཅུ་རྒྱུད་གི་རྣལ་འབྱོར་ལ་བརྟེན་ནས་བདེ་ཆེན་ལྷན་སྐྱེས་
བསྐྱེད། དེ་དང་གནས་ལུགས་སྤྱིང་ཉིད་དབྱེར་མེད་དུ་སྒྱུར་བའི་བདེ་སྤྱིང་གི་ཡེ་ཤེས་
བསྐྱེད་པ་ལ་གསར་རྟིང་འདྲ་བ་ཡིན་ཏེ། རིམ་གསུམ་ལས་ཐར་གི་གདམས་ངག་སྤྱིང་སྤྱོད་
བདེ་ཆེན་འཁོར་ལོ་དང་འོག་གི་སྒོ་གསར་གནས་བདེ་སྤྱིང་གི་འཁོར་ལོ། རྒྱུ་སྒོམ་པ་དང་ཡང་དེར་རྒྱུ་མེད་པར་བྱིག་
ལེ་རྒྱུད་པ་གདན་བཅས་སྒོམ་པ་ཉིད་དང་། །བྱིའི་ཐབས་ལས་ཀྱི་ཐུག་རྒྱ་ཡོན་ཏན་ལྷན་གྱུར་པ། །
དག་པ་བཞི་ལྷན་བསྐྱེད་པ་ལས་དངོས་པོ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་བདེ་ཆེན་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཉམས་སུ་བྱུང་། །ཞེས་
སོགས་ཅུ་འགྲེལ་དང་རྒྱུད་རྟིང་མའི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ན་ཆེས་གསལ་ལོ། །སྤྱིང་ཉིད་
ལ་གསར་སྤྱིང་ལས། ལུས་ངག་སེམས་དང་ཆོས་མདོ་བསྟན་བཅས་ལས་ཆོས་ཐམས་ཅད་དམིགས་པ་མེད་
པ་དང་། དེ་ཡི་རང་བཞིན་ནམ་མཁའ་ལྟར་གསུངས་པ་ནི་ཆེས་མང་ངོ། །ཐམས་ཅད། །གང་ནའང་མི་གནས་མི་
དམིགས་པ། །ནམ་མཁའ་ལ་ནི་ནམ་མཁའ་སྒོམ། །ས་རྒྱ་སྤྱོད་དང་ལྷ་མ་གི། །མེ་རྒྱུད་
གོས་དཀར་སྒོམ་མ་སྟེ། །འདི་གསར་འདུས་ལས། ས་ནི་སྤྱོད་ཞེས་པ་བྱ་བ་ཡིན། རྒྱ་ཡི་ཐམས་ནི་ལྷ་མ་གི། ཞེས་

སོགས་དང་དོན་གཅིག་ཏེ། རང་གི་ཁམས་ཚོས་དབྱིངས་བདེ་གཤེགས་སྒྲིང་པོ་སྒྲིང་བུལ་དུ་སོང་བ་ན་ཚོས་སྒྲུ་ཡིན་པས་ད་ལྟར་
 ཡང་། དེ་ལ་ཚོས་སྒྲུ་ཞེས་བྱ། དེ་བཞིན་དུ་ས་ཁམས་སྒྲིང་བུལ་སྒྲུན་མ་ཡིན་པས་སྒྲུན་མར་བདག་ས་པ་སོགས་སོ། ། བས་
 མཁའ་དབྱིངས་ཀྱི་དབང་ལྷག་མ། སྤྱིད་གསུམ་ཡེ་ནས་སངས་རྒྱས་ཞིང་། རེ་ལྟར་ན་སྤང་བོ་
 ལཱ་རིགས་ལ། ཁམས་ལཱ་ལཱ་ལ། སྒྲེ་མ་ཆེད་དུ་གྲོ་རྩེ་ལ་དུག ། དབང་པོ་དུག་སེམས་དཔལ་དུག་བཅས་ཅད་མ་ལུས་
 ཚོས་སོ་ཅོག ། སངས་རྒྱས་ཉིད་ལས་རང་བཞིན་གཞན་མ་ཡིན། ། ཞེ་མ་བདེ་གཤེགས་སྒྲིང་
 པོ་ཁམས་རང་བཞིན་རྣམ་དག་ལས། ། སྒྲོ་བུལ་ རང་གི་རྣམ་རྟོག་གི་ལས་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་སྒྲུལ་ཞིང་སྒྲིང་
 སྒྲུ་ཚོགས་ལུས་དང་ལོངས་སྒྲིང་དང་། ། གནས་དང་སྤྱག་བསྐྱལ་ལ་སོགས་པ་ལ་འོ། །
 བདག་གོ་ཞེས་དང་བདག་གིའོ་ཞེས་བདག་གིར་སོ་སོར་འཛིན་པས་ལའོར་བར་འཁུམས་ལ་ཡང་དག་པར་ན་
 སུས་ཀྱང་མ་བཅིངས་བཅིངས་མེད་དེ། ། བཅིང་བར་བྱ་བ་ཡོད་མ་ཡིན་ཏེ་དེ་ཐམས་ཅད་ཡང་
 དག་པར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ལོ། ། འོན་ཀྱང་རྣམ་རྟོག་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་ཡིས། ། བས་མཁའ་ལ་ནི་
 མདུད་པ་པོར་ཏེ་མེད་བཞིན་བདག་ས་ནས་འཁུམས་སོ། ། ཡང་དག་པར་བཅིངས་མེད་རྣམ་པར་གྲོལ་མེད་
 པའི། ། ཡེ་ནས་ལྷན་རྒྲོགས་སངས་རྒྱས་ཚོས་ཚོས་ཀྱི་སྒྲུ་སེམས་ཅན་ལ་བསྐྱབ་སྒྲིང་སངས་རྒྱས་རྣམས་
 ཀྱིས་ཚོས་ཀྱི་ལའོར་ལོ། ། སྒྲོ་བ་སྒྲུ་ཚོགས་མཛད། ། འཛིག་རྟེན་རི་སྒྲིང་འབྲུལ་པའི་ཚོས། ། མ་
 རིག་རྟོག་པའི་གཟུང་འཛིན་གྱིས། ། སྤྱི་ནང་རྟེན་འབྲེལ་གཉིས་སུ་ལའོར། ། བར་གི་རྟེན་
 འབྲེལ་རིག་པ་རྒན་མོ་ལོང་མ་འདྲ། ། ཞེས་སོགས་དང་། སྤྱིའི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་ས་པོན་ལས་སྒྲུ་གྲ། དེ་ལས་སྒྲིང་བུ་དེ་ལས་སྒྲེ་མ་དང་
 འབྲུ་སོགས་ལའོར་མར་འབྲུང་བ་ལས་མཐོ་རིས་རན་སོང་དུ་མི་མཐུན་བདེ་སྤྱག་སྒྲིང་བར་འགྱུར། ། བདག་
 དང་བདག་གིས་གཞན་རྣམས་ནི། ། ལོག་པ་རྟོག་པ་བདེན་འཛིན་ཅམ་ཉིད་རྟོག་པ་ལས། ། བདེན་
 གྲུབ་སྤྱིའི་ཟབ་པའང་དུལ་སྐྱབ་ཅམ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། ། ཡང་དག་རྟོག་པས་སོ་སོར་རྟོག་པའི་གེས་
 རབ་ཀྱིས་རབ་བརྟགས་ན། ། ཚོས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ། མེད་པ་དང་དེ་ལྟར་འཇུག་རང་བཞིན་མེད་ལས་
 ཅིར་ཡང་གྲུབ་ཅིར་ཡང་སྤྱང་བ་དང་། ། ཚོས་རྣམས་མིང་དུ་བརྟགས་(ནན)པ་ཅམ་བདེ་ཅམ་
 ཡིན་པ་ལོགས་པར་རྟོགས་སོ། ། སྤྱིད་པའི་རྩ་བ་ཉེས་དམིགས་ཅན་ནི། བདག་ཏུ་རྟོག་པ་བདག་

འཛིན་ཏེ་དེ་ལས་འཕྲོས། །སྟོང་ཉིད་བདག་མེད་ཡེ་ནས་གནས་པ་མཁའ་པ་རང་གི་བྱུགས། །
བརྟགས་ན་གཞི་རྩ་མེད་པའི་སེམས་ཉིད་ནི། །ཆོས་རྣམས་ཀྱན་གྱི་རྩ་བ་ཡིན། །གང་གིས་
དམིགས་མེད་མི་ཤེས་པ། །དེ་ཡི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་མི་ཤེས། །དེ་ཕྱིར་དངོས་དང་དངོས་
མེད་བདེན་པར་འཛིན་པས། །འཛིགས་པས་དམིགས་མེད་ཤེས་པར་གྱིས། །གང་གིས་སྒྲུང་
ཆེན་ཕྱོད་འདྲའི་སེམས། །མཉམ་པར་གཞག་པས་བརྟུལ་ནས་སྟ། །སྟགས་དང་ཕྱག་རྒྱ་
རབ་བརྟེན་ནས། །དངོས་གྲུབ་ཡ་མཚན་ཆེན་པོར་དོན་སེམས་དཔལ་ཐོབ་པ། །འགྱུར། །ཞེས་
དང་། དེ་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཕྱོགས་བརྒྱ་དུས་བཞིའི་སྐྱེ་དང་གསུང་དང་བྱུགས་
དོན་རྒྱུ་དཀྱིལ་འཁོར་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་འདུས་ནས་དབྱེས་པ་ཆེན་པོས་ཆོས་ཐམས་
ཅད་ཡེ་ནས་རྫོགས་པ་ཆེན་པོར་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པའི་དམ་ཆོག་གིན་ཏུ་གསང་བའི་སྟོང་
པའི་སྒྲིན་བཀོད་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་ནས་ཆེད་དུ་བརྗོད་པ་འདི་ཆེད་
དུ་བརྗོད་དོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་ཏེ། གསར་མའི་མདོ་རྒྱད་བསྟན་བཅོས་རྣམས་དང་
ཆོས་གིན་ཏུ་མཐུན་པ་མང་བ་གསལ་བར་སྟངས་དོ། །

རྫོགས་ཆེན་གྱི་མཚན་འདོགས་འདི་ལས་གསལ་བར་བྱུང་ཞིང་། རྫོགས་ཆེན་གྱི་
སྟོང་ལ་སྒྲུབ་པོ་དག་གིས་རང་བཟོ་བྱས་པའི་རྒྱད་དང་མན་ངག་ཡོད་པ་མ་གཏོགས།
གཙོ་བོ་སྟོང་མའི་རྫོགས་རིམ་སོགས་སྟོན་པ་ཡིན་པས་རྫོགས་ཆེན་ལ་སངས་རྒྱུས་གྱི་
ཆོས་མེད་ཅེས་བྱར་མི་རུང་ལ། ཆོས་སྟོང་ནི་མཚན་མས་མེད་ལས་ཀྱང་སྦྱི་བ་མང་དུ་
གསུངས་པས་བག་ཡོད་པ་གྱིས། རྒྱད་གསར་སྟོང་སོགས་ལ་བརྟུས་མ་རྣམས་དང་མི་
འདྲ་བར། མཁས་པས་ལུང་རིགས་གྱིས་ལེགས་པར་གཏན་ལ་ཐབ་པའི་བཤད་སྟོལ་
ཡིག་ཆོགས་མང་དུ་འདུག་པ་རྣམས་མཐོང་ན། ད་ལྟའི་རྫོགས་ཆེན་པ་རང་དགའ་བ་
རྣམས་རྫོགས་ཆེན་གྱི་ཞབས་འདྲེན་པ་ཅམ་དུ་ཟད་ལ། གཞན་དག་ཀྱང་ཆོས་སྟོང་གིས་
ཐམས་ཅད་འཕུང་དུ་འཇུག་པས། གཞུང་ལུགས་རྣམ་དག་རྣམས་བལྟ་བ་དང་ཉན་པ་

གལ་ཆེན། རྟེན་མ་ན་ལམ་གྱི་ཆ་ལག་ཕྱན་ཆོག་མ་གཏོགས་པ། ལམ་གྱི་
གཙོ་བོ་ལ་བྱུང་པར་མེད་པར་སྤར་བཤད་ཟིན་ལ། ཞིབ་པར་ནི་ཡི་གེ་མངས་པའི་བྱིར་
མ་བྲིས་སོ། ཞིབ་འོད་གྱི་སྒྲགས་ལོག་སྤྱན་འབྱེན་ནས། ཀྱན་བྱེད་རྒྱལ་པོ་སོགས་
སེམས་སྡེ་མ་བུ་བཙུང་བརྒྱད་སྟོར་རྣམས། དྲང་ར་ཤུག་རྒྱལ་གྱིས་ཉང་སྟོད་གྱི་ཉང་རོ་ཁྲོ་
གང་དུ་བརྩམས་ཞེས་དང་། མགོས་ལོ་ཙུ་བ་ཆེན་པོའི་སྒྲགས་ལོག་སྤྱན་འབྱེན་ནས། མ་
རིན་ཆེན་མཆོག་དང་། བེ་རོ་ཙན་དང་། སྤྱབས་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་དང་། ཨ་རོ་ཡེ་
འབྱུང་དང་། ཟུར་རྒྱུད་ཤེས་རབ་གྲགས་གྱིས་རྫོགས་ཆེན་ལ་བརྟུན་མ་མང་དུ་བྱས།
དེའི་བྱིར་རྒྱལ་པོས་ཆད་པ་བཅད་དེ་བེ་རོ་ཙན་ཆ་བ་རོང་དུ་སྒྲགས། མ་རིན་ཆེན་
མཆོག་བྲོས་ནས་ཉང་སྟོད་ཉང་རོར་འདས། ཉང་སྟོད་དུ་ཤེུ་སྟོན་བྱང་བྱ་བས་རྫོགས་
ཆེན་ཨ་མ་ན་སེའི་ཆོས་སྟོར་བརྟུན་མ་བརྩམས། རོ་བོའི་སྟོན་དུ་ཨ་ཙན་ར་དམར་པོ་བྱ་
བས་བྱག་ཆེན་ཐིག་ལའི་རྒྱུད་དང་རིམ་ལྡེའི་འབྲེལ་བརྟུན། ཀྱན་རིག་གི་ཆོག་ཀྱན་
སྟོང་གིས་མཛད་ཟེར་བ་སོགས་ཆོས་ལོག་མང་དུ་བརྩམས། དེ་རྣམས་ཀྱང་གང་ཟག་
ཆེན་པོས་གསུངས་པ་བདེན་པ་འདྲ་ལ། མཆོམས་གྱི་འབྱམས་ཡིག་ན། དེ་འདྲ་མང་པོ་
དང་དགེ་བཤེས་སྟོན་པས་སྐྱབ་པའི་ཀ་བཟུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་རབ་གྱི་བསྐྱབ་པའི་
བསྟན་པ་ལ་གཞོན་པ་བྱས་ཟེར་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་ཆོས་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་གྱིས་བསྟན་པ་ལ་
གཞོན་པ་བསྐྱལ་ཟེར་དགོས་པས་རང་ཉིད་གྱིས་མ་གོ་བར་ཟད་དོ། །

དབང་རྣོན་ཟུར་གྱིས་གོ་བ་རྣམས་ལ། ཆོས་དང་ཆོན་མིན་འབྱེད་རྒྱལ་དང་། བྱུང་
པར་གསང་སྒྲགས་རྟེན་མའི་སྟོར། ལམ་གྱི་ལུས་གྱི་རྣམ་གཞག་ནི། མཁས་པའི་ཡིད་
འཕྲོག་འདིར་བཀོད་པས། རྟེན་ནས་ཆེ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ། སྟོན་རུང་དབང་དང་
དམ་ཆོག་རིམ་གཉིས་ལ། རྣམ་དག་སྐྱབ་པས་རྒྱལ་བ་མཉེས་བྱེད་ཅིང་། འཕྲོ་ཀྱན་
སྤྲ་མེད་ལམ་ལ་འགོད་པར་ཤོག ཁྱིམ་གསང་སྒྲགས་གསལ་བྱེད་འོད་ལྡན་འདི་བཙུན་

པ་མ་ཉིས་ཐེག་ཆེན་ཅེར་བྱིས་པ་འདིས་ཀྱང་བསྟན་པ་དང་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་པ་ཕྱོགས་
དུས་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་བྱེད་ནུས་པར་གྱུར་ཅིག །

༥ བོན་གྱི་འདོད་ཚུལ་རགས་པ་ནི། སེམས་སྡེ་མ་བུ་བཙུང་བ་ལ་ཆེར་རྒྱད་
(༧)གྱི་ལུགས་སུ་བྱེད་ཅིང་། ཁ་ཅིག་ལས། དབང་དང་དམ་ཆོག་སོགས་ཅུང་ཟད་རེ་
བསྟན། ཀྱན་བྱེད་མ་བུ་དགུ་ཡང་རྒྱད་ཉིད་གྱི་ལུགས་སུ་བཤད་ཅིང་། དེ་དགུར་ཐབས་
ཆ་དབང་རྩལ་གྱི་ཆ་ལག་ཅམ་དུ་བྱས་ནས་མི་སྟོན་པར་རྫོགས་ཆེན་གྱི་སེམས་ཉིད་ངོ་
སློང་ཁོ་ན་རྩལ་དུ་འདོན་པར་སྒྲུབ་ངོ་། །ཆོས་རྗེ་རེད་མདའ་པའི་སློབ་མ་ཀྱན་མཁུན་
ཤེར་འོད་གྱིས། རྒྱལ་པོ་སློང་བཙན་སྐམ་པོ་ཡན་བོན་མེད། དེ་ནས་རང་བཟོ་བྱས་བོན་
བྱུང་། བྱི་སློང་ལྷེ་བཙན་དུས་སུ་ཏུ་ཤང་བསྐྱད་ཀྱང་སློབ་མ་འགས་རྫོགས་ཆེན་བརྩམས།
དེ་ལ་བརྒྱས་ནས་བོན་གྱིས་ཐེག་པ་རིམ་དགུ་བརྩམས། བོན་གྱི་ལུགས་ལ་རྒྱལ་བས་
གང་ལ་གང་འདུལ་དུ་བསྟན་པ་གཉིས་བསྟན་ཅིས་དང་། ད་ལྟའི་རྫོགས་ཆེན་པ་དང་
འདོད་ལུགས་གཅིག་པར་བཤད་དེ། རྫོགས་ཆེན་གྱི་རྣམ་གཞག་ཆོས་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་། བོན་
གྱི་རྩ་བའི་གཞུང་གི་གནད་རྟོགས་ན། རྫོགས་ཆེན་གྱི་ལྟ་སློམ་སློང་གསུམ་དང་འདྲ་ས་
མི་འདུག་ལ་བོན་གྱི་རྩ་བ་རྣམས་རྫོགས་ཆེན་ལ་བརྒྱས་པའང་འོང་ས་མི་འདུག་གོ །བོན་
གྱི་འདུས་པ་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱད་བྱ་བ། རྒྱ་ཆེར་རོལ་པའི་དོད་འདྲ་བ་ཞིག་ལ། དེ་ལས་རྒྱ་
ཆེ་བ་སྟགས་མཚན་ཉིད་གྱི་བཤད་བྱ་པ་ལ་ཆེར་བཞོད་པ་ཞིག་སྒྲུབ་སྟེ། དེ་ལ་གཤེན་
རབས་འོར་མོ་ལུང་རིངས་སུ་བྱུང་བ་པ་ལ་ཆེར་བོན་དང་གཅིག་པར་མཛོན་ཏེ། དེ་ནས་
རྟ་བོར་བཞོད་བོར་སོང་། དེ་ནས་ཡང་ཡར་ཐོབ་པ་སོགས་བཤད། ཆོས་དང་བརྟུང་
མི་འདྲ་བ་ཡང་མང་མོད། བར་བསྐལ་བརྒྱད་ཅུ། འཛིག་ཆགས་དུག་ཅུ། མེས་འཛིག་
བདུན། རྒྱས་འཛིག་གཅིག །བསྐལ་པ་འདིར་སངས་རྒྱས་གཤེན་རབས་སོགས་སངས་
རྒྱས་སྟོང་རྩ་གཉིས། བྱིམ་པར་དགེ་བསྟན། བསྟན་གནས་གཉིས། རབ་བྱུང་ལ། དྲང་

སྟོང་དང་། གཙུག་མུད་གཉིས་དག་སྟོང་དག་ཚུལ་དང་གཅིག ། སྦྱིས་པ་ལ་ཙ་བཞི་
 བེམས་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ། བུད་མེད་ལ་ཙ་བ་བརྒྱད། བེམས་སུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ། དག་
 བསྟན་བེམས་ལྔ། བསྟན་གནས་བརྒྱད། ཐབས་པར་བྱིན་བཅུ་ཡང་། གཅིག་སྟོད་པ་
 མས་འཛིག ། ལྟ་བ་ཡས་ལུབ། གཞི་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལོང་། ཐབས་པར་བྱིན་བཅུ་ལ་
 སྟོད། ཀྱུན་རྫོབ་ཏུ་ནི་དངོས་རྣམས་(༧བ)ཞེན་པས་ཡོད། དམ་པའི་དོན་དུ་ཆགས་པ་
 སྤངས་པས་མེད། གཉིས་ཀ་སེམས་ཀྱི་ཆས་ཟེན་མ་ཆགས་མ་ཡིངས་པས། སྟོང་པ་ཉིད་
 ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བྱ། མི་རྟོག་ཡོངས་བྱབ་གསལ་དུངས་ན། སྒོམ་པའི་དངོས་པོ་དེ་ཉིད་
 ཡིན། དེ་ལྟར་ལྟ་སྟོད་གཉིས་ཀ་འབྲེལ་པར་སྟུང་པ་ན། སྦྱོ་བ་འདི་ལ་ཐར་པའི་འབྲས་
 བུ་ཐོབ་པར་ངེས་ཞེས་ཏེ། དེ་འདྲའི་ལྟ་སྒོམ་སྟོད་གསུམ་རྣམས་བཀའ་བསྟན་བཙུན་བཙུན་
 བས་བཤད་པ་དང་དོན་འདྲ་སྟེ། ད་ལྟ་ཆོས་པར་བྱས་པའི་བཤད་ལུགས་ལས་ལེགས་
 པ་ཙམ་སྤང་ལ། སྤྲུགས་ལ་ཡང་དབང་། དམ་ཆོག ། རབ་གནས། སྦྱིན་སྟེག། དཀྱིལ་
 འཁོར་སྐྱབ་མཆོད་ལས་ཁ་ཆར་མང་། སྦྱིར་ཆོས་ཀྱི་བཀའ་འགྱུར་བྱིང་གི་ཆབ་ཡོད་
 ཅིང་། ད་ལྟ་རྟུ་ཤང་གི་སྒོམ་ཁོ་ནས་ཆོག་པར་འདོད་པ་ལས། བོན་གྱི་ལྟ་སྒོམ་ཆོས་
 ལེགས་པར་སྤང་ལ། ཆོས་པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་ལུགས་ཡང་མི་ཤེས་པ་མང་བ་ལྟར། བོན་གྱི་
 ལུགས་བོན་པོས་ཤེས་པ་ནམ་ཡང་དགའོ། །

ཆ་དབྱིབས་མདོ་ཙམ་བསྟན་པ་སྟེ། ཞིབ་པར་མ་སྦྱོས་དེ་ཉིད་ལྟོས། ། འུ་ཀྱའི་རྒྱལ་
 པོའི་གསུང་རབ་ཀྱི། ། བདུད་ཅི་ཕྱོད་ནས་རྟུ་ཤང་དང་། ། བོན་གྱི་ལུགས་ལ་སུ་ཞིག་
 ཆགས། ། བཅུན་པ་མ་ཉིད་ཤེས་རབ་ནི། ། ཀྱུན་ལ་འཕྲོས་པའི་འོད་ཟེར་ཡིན། ། །

༡༡༡། །སྒྲིབ་སྒྲོ་གོས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་གསུང་འབུམ།
སྒྲིབ་སྒྲོ་གོས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་གསུང་འབུམ། །

ན་མོ་མཁའ་ལ་ཅ་ག་དེ་མ་བྱུང་། སངས་རྒྱལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཀྱན། །བདག་
ལ་དགོངས་པར་མཛད་དུ་གསོལ། །བདག་མིང་ཆེ་གོ་དོ་རྩེ་ཡིས། །དུས་འདི་ནས་ནི་
བཟུང་ནས་ནི། །བྱང་ཆུབ་སྒྲིང་པོར་མཆིས་ཀྱི་བར། །རི་ལྷོ་དུས་གསུམ་མགོན་པོ་
ནམས། །བྱང་ཆུབ་ཏུ་ནི་ངེས་མཛད་པའི། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་སྤྲོ་བ་མེད། །དམ་པ་
བདག་གིས་བསྐྱེད་པར་བཟུ། །ཚུལ་བྲིམས་ཀྱི་ནི་བསྐྱེད་པ་དང་། །དག་པའི་ཆོས་ནི་
སྤྲོ་བ་དང་། །སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་ཚུལ་བྲིམས་གསུམ། །སོ་སོར་བརྟན་པོ་བདག་
གིས་གཟུང་། །ནུལ་འབྱོར་པས་དུས་དུག་ཏུ་སྒྲིབ་གཟུང་བྱེད་ནས་སྒྲོ་སྒྲིང་དགོས་པར་གསུངས་པ་འདི་ལྟ་བུའི་གོ་བདེ་པའི་
ཆོག་གིས་སྒྲིབ་ན་འོར་བ་ཡིན་ཏེ། ཐོག་མར་ནམ་སྤང་གི་དམ་ཆོག་ནི་བདག་གིས་དུས་ཀྱན་སངས་རྒྱལ་ཆོས་དང་དགོ་
འདུན་ཏེ་ཞེས་པའི་དོན་ལ་སྒྲོ་སྒྲིང་བ་སྒྲིབ་སྒྲོ་སྒྲིང་། །གཞན་ཡང་མི་བསྐྱོད་པའི་དམ་ཆོག་ནི་དེར་འགོད་
ལྷོ་གསལ་བས་དོ་རྩེ་ལ་བུའི་བྱུག་རྒྱུ་ཡང་ཞེས་པའི་དོན་ལ་སྒྲིང་བ། རིག་མ་བྱུག་རྒྱུ་ཡང་ཞེས་པ་ལ་གཉིས་ལས་
རིག་མའི་བྱུག་རྒྱུ་མི་སྤང་ཏུ་བསྐྱེད། །གཉིས་པ་ལག་པའི་བྱུག་རྒྱུ་ལ་གུས་གིང་། །དོ་རྩེ་སྤྲོ་
རྩེ་དམ་ཆོག་གི་སྤྲོ་བ་ཉིད་ཉིད་འཛིན་མཚོན། །སྤྲོ་བ་ཉིད་བསྐྱེད་དུ་གསུལ་ནས། །དོ་རྩེ་
འཛིན་ཅིང་བྲིལ་བུའི་དམ་ཆོག་ལ་སྒྲོ་སྒྲིང་བ་བྲིལ་བུས་ཀྱང་། །སྤྲོ་བ་ཉིད་སྤྲོ་བ་ཉིད་བསྐྱེད་དུ་ །
གསུལ་ནས་ནུལ་འབྱོར་བྲིལ་བུ་གཉིས་ཀའི་དམ་ཆོག་བྱེད་མོང་བསྤྲོད་ཉིད་ཅི་ལུས་སྒྲིམ། །སྤྲོ་བ་ཉིད་དག་ཀྱང་
གཟུང་བར་བཟུ་ཞེས་པའི་དོན་སྤྲོ་བ་སངས་རྒྱལ་ཉིད་དུ་སྒྲིམ། །རིག་འབྱུང་གི་དམ་ཆོག་སྤྲོ་བ་བཞི་དང་། ཆད་
མེད་བཞི་ལ་སྒྲོ་སྒྲིང་བའི། །དང་པོར་ཟང་ཟིང་གི་སྤྲོ་བ་ལ་སྒྲོ་སྒྲིང་བ་བདག་གིས་ལུས་སྤྲོ་བ་ལོངས་སྤྲོད་
ཀྱན། །སེམས་ཅན་ཀྱན་ལ་རབ་ཏུ་བསྐྱེད། །ཐམས་ཅད་ཉིད་འཛོམས་གཞིར་གྱུར་ཅིག །

གཉིས་པ་ཆོས་ཀྱི་སྒྱིན་པས་ཆོས་བྱ་ཞིང་། །ཆད་མེད་བཞི་དང་བུམས་པའི་སྒྱིན་པ་སེམས་ཅན་བདེ་དང་
 ལྷན་པ་དང་། (༡༣) ལྷན་བསྐྱེད་ཀྱི་དང་བྲལ་བ་དང་། །བདེ་བ་ཀྱི་དང་མི་འབྲལ་
 ཞིང་། །ཉེ་རིང་ཆགས་སྤང་ཞི་བྱུང་ཅིག །མི་འཛིགས་པའི་སྒྱིན་པ་ལ་སྒྲོ་སྒྱུར་བ་བདག་ནི་སྤུ་ལའང་
 མི་འཆོ་ཞིང་། །ལ་མ་མཐོང་ལྟར་དགའ་བར་བྱ། །འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་དམ་ཆོག་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་བསྐྱེད་
 པའི་སྒྲོ་སྒྱུར་ལྷན་པ་ནི་ཆོས་ལུང་བརྒྱད་ཁྱིམ་བཞི་སྟོང་སོགས། །མདོ་སྒྲགས་ཐམས་ཅད་ལེགས་
 བརྒྱུད་ནས། །སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་པ་འཛིན་པར་སྒྲོན། །དོན་གྲུབ་ཀྱི་དམ་ཆོག་སྒྲོན་པ་ཐམས་ཅད་འཛིན་
 པ་དང་། མཆོད་པ་ལ་བརྟུན་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ། སྒྲོན་པ་མ་ལུས་གཟུང་བྱ་ཞིང་། །ཞེས་པའི་དོན་སྒྲོན་པ། བསོད་
 བསྐྱེད་སྤྱུང་འཇུག་བསྐྱེད་བསྐྱེད་པ། །དཀོན་མཆོག་མཆོད་ལ་བརྟུན་པར་བྱ། །བྱེད་ཆུབ་ཀྱི་
 སེམས་ལ་སྒྲོ་སྒྱུར་བ་ནི་རིགས་ལྷ་གའི་དམ་ཆོག་བྱུང་མོང་གི་ཡན་ལག་སྟེ་འཕོར་བ་ལས་མ་བསྐྱེད་པ་རྣམས་བདག་
 གིས་བསྐྱེད་པ། །ཤེས་སྒྲིབ་ལས་མ་གྲོལ་བ་རྣམས་བདག་གིས་ཤེས་སྒྲིབ་ལས་སྒྲོལ། །ངན་སོང་ནས་
 དཔུགས་སྒྱིན་པ་དཔུགས་དཔྱུང་ཞིང་། །ཐེག་པ་གསུམ་ཀྱི་སེམས་ཅན་མྱ་ངན་འདས་ལ་དབང་པོ་
 དང་འཆོམ་པར་འགོད། །དགེ་དེས་སངས་རྒྱས་མྱུར་འབྱུང་ཤོག་འདི་ལྟར་དོན་བྱུང་བཞིན་པས་སྒྲོ་སྒྱུར་མ་
 ཤེས་ན། དོན་མི་གོ་བའི་ཆོག་སྒྲོམ་པོ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད། དེ་བཞིན་དུ་རྩ་རྒྱུད་དང་པོ་རྩ་བ་སྒྱུར་བའི་སྒྲོ་སྒྱུར་ལྷན་པ་སྒྲོལ་
 དཔོན་ལྷན་ཀྱི་བྱུང་མོང་མིན་པའི་ཆོགས་བཅད་ཅུམ། །ཉན་ལ་སྒྲ་མའི་ཁུར་བོར་ནས། །
 བརྟན་ཤིང་ཀྱི་དཀྱིལ་དང་པོ་བརྟན་འདོད་མི་ལོག་དང་གཉིས་པ་བརྟན་དགའ་གསུམ་པ་ཉེས་པར་
 མི་བལྟ་ཞིང་བཞི་པ། །ཁྱེད་འཛོམ་མི་སྦྱེད་ལྷ་པ་རྩ་ལྟར། དང་པོ་ཡིན། །རྩ་རྒྱུད་ལྷ་པ་མིན་པ་
 ཀྱི་ལ་སྒྲེ་ཀྱི་དཀྱིལ་རྩ་ལྷན་པ་གོང་གི་དེས་ཤེས། སྒྲོམ་གསུམ་ཀྱི་བཅས་པ་ལས། །བྱུང་དུ་གསོད་ཅིང་
 ཤེས་བཞིན་འགལ། །རྩ་རྒྱུད་གཉིས་པ་སྒྲོལ་དཔོན། གཅིག་ལ་དབང་མཉམ་དུ་ཐོབ་པའི་དོ་རྩེའི་སྒྲིན་
 པ། སྒྲོམ་ལྷན་དུ་མ་འབྲལ་བར་འདུ་(༡༤)ཤེས་ཡོད་བཞིན་ཞེ་སྤང་གིས། །སྒྲིན་བརྟོན་དེས་ཐོས་
 དེས་དོན་གོ་རྩ་རྒྱུད་གསུམ་པའོ། །འདི་ནི་བདེ་བ་ཀྱི་དང་བྲལ་བ་སྒྲོན། །བསམ་བློ་སྒྲིན་པ་རྩ་
 རྒྱུད་བཞི་པ། སངས་རྒྱས་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་སྒྲོན་སེམས་དོར་རྩ་རྒྱུད་ལ། །ཐེག་པ་གསུམ་ཀྱི་བཀའ་གང་

ཡང་རུང་བ་ལ་བཀའ་མིན་ཞེས་སྒྲུབ་པ་ཅ་ལྟར་དུག་པ། དབང་གིས་མ་སྒྲིན་པ་དང་གསང་བ་བསྒྲགས་ལ་
 མི་དད་པ་དང་། ཡུལ་དེ་ཉིད་དང་ཆོས་སྐྱེས་པའི་ལ་དེར་འདུག་གིས་པ་དང་གསང་བ་བསྒྲགས་པ་
 དང་དེས་གོ་བ་དགོས་པ་ཆེན་པོ་མེད་པ་སྟེ་དུག་ནི་ཅུ་ལྟར་བདུན་པའི་ཡན་ལག་ཅིས་པའི་ཆོས་དུག་པ་
 ཡིན། །དལ་ལྟོར་རྟོན་བཟང་མི་རྒྱུད་པ་ལ། བདེ་བར་དགོས་པ་ལ། རྒྱུད་འཕྱག་པའི་བསམ་པས་དེའི་
 ཐབས་བསྟན་ནས་ལུས་རྒྱུད་པ་ཅ་ལྟར་བརྒྱུད་པའོ། །དབུ་སེམས་གཉིས་ཀར་ཁས་ལེན་པའམ་བྱུང་
 བ་ཁས་ལེན་པ་ཡི། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་མི་འབྱུང་ཅིས་སྐྱེས་ཀྱིས་སྒྲིབ་སྒྲུབ་སྟེ་ཉིད་ལྟ་བུ་
 སྟོང་བ་ཅ་ལྟར་དགུ་པའོ། །དགོན་མཚོག་གསུམ་སྟོན་པ་དང་རྒྱལ་པའི་བསྟན་པ་བཞིག་པ་དང་། དེ་
 རང་གི་རྟོ་རྟེ་སྟོབ་དཔོན་ནམ་སྒྲུབ་སྟོན་པའི་མི་རབ་ལ་མཛུང་བཞེས་ཅིས་ཉེ་མཁོ་འདོགས་པ་ཅ་ལྟར་བཅུ་པ་
 ཡིན། །དང་པོར་སྟོང་ཉིད་ལྟ་བུ་སྟེ་ནས་མི་འཛོལ་ལམ། །བཅུ་ལ་ནས་རྟོན་ལྟར་རྒྱུན་ཆགས་ལྟ་
 བའི་ཅི་ནང་དེ་བྱང་དེ་མ་ཡལ་བར་མི་སྟོང་ན་ཉེས་པ་འོང་ལ། རྟོན་པ་དེ། མ་བསྐྱེད་པར་ཉིན་ཞག་སྐྱེས་
 གཅིག་འདས་པ་ཅ་ལྟར་བཅུ་གཅིག་པའོ་སྐྱེས་ཀྱི་སྟོན་རུང་གི་གང་ཟག་སྐྱེས་སྒྲིབ་ལམ། །ཁྱེ་བྲག་
 པ་ལ་མོས་པ་ལ་འདུན་པ་ལོག་པའི། ཆོག་སྒྲིས་དེས་དོན་གོ་བ་ཅ་ལྟར་བཅུ་གཉིས་པ། །
 དབང་བོ་དབང་མོའི་སྟོན་མོ་ལམ། ཆོགས་འཁོར་དག་ཏུ་བཟང་མིག་སྐྱེས་ལ་ལྟ་དང་། །
 བདུད་ཅི་ལྟ་བུ་བཟང་པ་ལ་མི་གཅོང་བ་དེ། བསམ་པ་བསྐྱེད་དམ་ཐེ་ཆོམ་ཟ། །(༩ན)དེར་
 དེག་མའི་ལོངས་སྟོན་རྒྱུད་ལ། སྟོང་བ་དང་། རྟོན་དེའི་ལ་དང་སྐྱེས་རྒྱུད་གོས་པ་མེད་ཅིས། །
 རྟོན་པ་ཅ་ལྟར་བཅུ་གསུམ་པ་ཡིན་པས་དེའི་གཉིན་པོར་བདུད་ཅིའི་དེའི་བྱ་བསྟན། །དེ་མ་བྱུང་ན་ཡང་ན་
 དེར་སྟོན་པའམ་བསམ་པར་བྱ་ཡི་རྒྱུ་མི་འབྱུང་བསྟན། །འཕགས་མ་སྒྲིབ་ཡིན་ན་སྒྲིབ་སྟོན་པ་ཙམ་མམ་སྟོས་
 ལ་སྒྲུབ་པ་གང་རུང་རམ། །སོ་སྟེ་མ་བྱེ་བྲག་ལ་སྟོན་འདོད་པ་སྒྲིབ་ལ་སྟོན། །ལུང་མེད་དེས་ཐོས་དོན་གོ་
 ཅ་ལྟར་བཅུ་བཞི་པ། །སྟོན་པོ་ནམས་ལ་དམ་ཆོག་སྟོན་པ་མི་ལྟན་པའི་ལྷག་རྒྱ་བསྟན་པ་དང་དམ་ཆོག་
 ལྟན་ཡང་ལུས་ལྟ། །འདུག་གསུམ་ཡན་ལག་མེད་པར་བསྟན། །སྐྱེས་ཀྱི་སྐྱེ་སྐྱས་གསང་བ་
 སྟོན་མིན་གྱི་མིག་གིས་མཐོང་བར་བྱེད་པ་དང་ཆོགས་འཁོར་གྱི་བྲལ་དུ་བྲལ་ཅོད་པ་དང་རྒྱུན་གྱིས་དེམ་

གཉིས་གང་ཅུང་གི་ནལ་འབྱོར་སྟགས་བདག་ལ་བསྟོད་པ་དང་། །སྟོད་ཅུང་ཚུན་གཉིས་ལ་དགག་བྱ་
དགོས་པ་ཆེད་མེད་བཞིན་དུ་དོ་རྩེ་ཐེག་པའི་ཆོས་མི་སྟོན་པ་དང་། དབང་གིས། །སྒྲིན་ཡང་སྟགས་ལ་མི་དད་པ་
ལ། །སྟགས་འཆད་པ་དང་སྟོབ་དཔོན་བསྟེན་པ་ཆད་དུ་ཐེངས་པ་སྟགས་མཆོན་ཉིད་མེད་པར། །
དབང་བསྐྱར་སྟགས་ལ་འཇུག་པ་དང་། །འོག་མའི་བཅས་པ་གནང་བ་འཇུག། སྒྲིན་ཐེག་གི་
དུས་འབྱུང་ཅུང་བ་ཐེད་པ་སྟགས་དུས་དྲན་ཤེས་བཞིན་འཛོག་པ་སྟགས། །དོ་རྩེ་ཐེག་པའི་བཅས་
པ་ནམས། །ལུས་སྟོག་རི་བཞིན་བསྐྱར་བར་བཞུ། །ཞེས་ཉིན་ཞག་རེ་རེ་ཞིང་བརྟེན་
ཅིང་དམ་ཆོག་དང་སྟོམ་པ་ལ་སྟོ་སྐྱར་བ་གདམས་པའི་མཆོག་དུ་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། སྐྱ་
མཆོན་ནམས་ནི་རྩེ་ཡབ་སྐྱས་ཀྱི་གསུང་རབ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་ཐེག་ཆེན་ཅེར་
བྱིས་པ་འདིས་ཀྱང་བསྟན་པ་དང་སེམས་ཅན་ལ་པན་པ་སྐྱ་ཆེན་པོ་སྟགས་དུས་གནས་
སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་འབྱུང་བར་གྱུར་ཅིག །

༥ མ་རྒྱུད་ཀྱི་དབང་ཐོབ་པ་ནམས་ཀྱིས། ཅུང་མེད་མཐོང་བ་ཐམས་ཅད་ལ། །
གཡོན་ནས་ལན་གསུམ་སྒྲོར་བ་དང་སེམས་མ་བྱུབ་ན་(ཟེངས་ཀྱིས་བྱ་ཞིང་། །ཁྱོད་མ་བདག་ནི་
བྱ་ཡིན་ཏེ། །རི་སྟོང་བྱང་ཆུབ་སྟོང་པོའི་བར། །བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་རྩུ་མ་ལས། །བྱང་
བའི་རང་གི་འོ་མས་སྟོངས། །ཞེས་ལན་གསུམ་གསོལ་བ་གདབ་པ་དང་། །སྒྲོར་བ་
ཐམས་ཅད་གཡོན་ནས་བསྒྲོར། །རྟེན་པ་གཡོན་པ་སྟོན་དུ་འདོར། །ལག་པ་གཡོན་
པས་མཆོད་ཅིང་བ། །ཆོངས་སྐྱུད་ཅང་ཉེའུ་ཁ་ཤིག །མཆོན་བྱེད་ཤེས་པས་མི་འབྲལ་
བསྟེན། །ཅིས་པ་ནམས་བདེ་དགེས་ཀྱི་དམ་ཆོག་གོ། ॥

༦ སྒྲིན་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པའི་ཆོག་སྐྱེད་པའི་
གཞུང་མི་སྐྱར་བས། །བསྐྱབ་བྱ་སྟོ་ལ་ཡོད་པ་ཡང་ཉུང་བར་སྐྱར་ལ། །དེའི་བྱིར་འདི་དག་
གི་བསྐྱབ་བྱ་དང་འགལ་བ་འབྱུང་ཉེ་ལ་ཉེས་དམིགས་ཆེ་བ་ནམས་ཀྱི་དོན་གོ་བར་འགྱུར་
བས་སྟོ་སྟོང་ཞིང་དྲན་པ་བསྟེན་པའི་གཞུང་བརྟེན་པར་བྱ་སྟེ། །འདི་ལྟར། །ཉིན་རེ་བཞིན་

སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཡན་ཡོན་དུས་དྲུག་ཏུ་བྱ་བ་དང་། ཅིར་སོང་ཡང་སྒོན་སེམས་
 མ་ཉམས་པར་བྱ་སྟམ་དུ་གོ་ཆ་བྱ་ཞིང་། ཉིན་ལན་གསུམ་མཆོད་ལན་གསུམ་སེམས་
 བསྐྱེད་ཆོ་ག་རྒྱས་པའམ། དེ་མ་གྲུབ་ན་སངས་རྒྱས་ཆོས་ཆོག་ས་བྱན་བཞིན་པས་
 ལན་གསུམ་རེ་དུས་གསུམ་རེ་དུས་དྲུག་ཏུ་སྤེལ་བ་དང་། སེམས་ཅན་སྒོས་སྒོར་དུས་
 བཅའ་ཡང་འདི་དང་འཆོམ་པ་ཡོང་ས་མེད་སྟན་པ་སོགས་མ་བྱུང་བར་བྱ་བ་དང་། སེམས་
 བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱུར་ཆོག་ས་བསགས་པ་ལ་འབད་པ་བཞིན་ཆོ་འདིར་སེམས་བསྐྱེད་མི་ཉམས་
 ཤིང་འཕེལ་བའི་རྒྱ་བཞིའོ། །སྤྱོད་གཞན་དུ་མི་ཉམས་ཤིང་འཕེལ་བའི་རྒྱ་ནི། བཀ་
 བོའི་ཆོས་བཞི་སྤྱད་བ་དང་། དཀར་བོའི་ཆོས་བཞི་བསྟན་པའོ། །དང་བོ་བཞི་ནི། སྤྱ་མ་
 དང་མཆོད་པར་འོས་པ་གཞན་ཡོན་ཏན་ཅན་རྩལ་གྱིས་སྤྱ་བ་དང་སྤྱ་བྱུང་མི་དགོས།
 གཞན་དགོ་བ་གང་ཡང་རུང་བ་བྱེད་པ་འགྱུར་བའི་གནས་མ་ཡིན་པ་ལ་དེ་མ་ལེགས་ཞེས་
 འགྱུར་བ་བསྐྱེད་པ་དང་འགྱུར་བྱུང་མི་དགོས་སོ། །བྱང་སེམས་ལ་མངོན་དུ་མི་སྟན་པ་
 བརྗོད་པ་དེས་དོན་གོ་བ་དང་། སེམས་ཅན་ལ་གཡོ་སྤྱུས་སྤྱོད་པར་རང་གི་ཉེས་པ་
 ཐབས་ཀྱིས་མི་མངོན་པར་བྱེད་པའོ། །གཉིས་པ་ནི་ཐ་ན་བཞད་གད་དམ་སོག་གི་ཕྱིར་
 ཡང་རྩལ་མི་(༧ན)སྤྱ་བ་དང་། རང་གི་ཁ་ཏ་འགྱུར་བའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་
 ལ་འགོད་པ་སོགས་གང་ཆེ་དང་། སྤྱ་མ་རྣམས་ལ་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ལྟ་བུའི་འདུ་ཤེས་
 བསྐྱེད་ཅིང་སྐབས་བབ་ཏུ་བསྒྲགས་པ་སྤྱོགས་བཞིར་བརྗོད་པ་དང་། བཞི་པའི་གཉེན་
 བོར་སེམས་ཅན་ལ་གཡོ་སྤྱུས་མེད་པར་བྱང་ཐལ་ལེ་བའི་ལྷག་པའི་བསམ་པས་གནས་
 པའོ། །

དེ་དག་གི་དོན་བསྟུ་བ་ནི། བྱང་སེམས་ཡན་ཡོན་བྱ་བ་ཞིང་། །སེམས་བསྐྱེད་མི་
 ཉམས་དུས་དྲུག་སྤེལ། །སེམས་ཅན་སྒོས་སྒོར་དོར་བྱ་ཞིང་། །ཉིན་བཞིན་ཆོག་ས་
 གསོག་ལེགས་པར་འབད། །ནམ་ཡང་རྩལ་ཆོག་མི་སྤྱ་ཞིང་། །བྱང་པར་མཆོད་འོས་བསྟུ་

བ་སྤང་། །སྤྲོ་མེད་གང་ལེགས་སྐྱབ་འཇུག་ཅིང་། །དགེ་ལ་འགྱོད་པ་བསྐྱེད་མི་བྱ། །
བྱང་སེམས་རྒྱལ་བ་བཞིན་དུ་བསྟོད། །མི་སྟན་ནས་ཡང་སྤྲོ་མི་བྱ། །རྒྱུད་དྲང་གཡོ་སྐྱེ་
མེད་པར་བྱ། །ཞེས་སྒྲིམ་གཟུང་དང་གཉིས་པོ་སྤྲེལ་ཏེ་འདོན་ཞིང་སྒོ་སྤྱང་བར་བྱའོ། །
ཞེས་པ་འདི་བཙུན་པ་མ་ཏིས་དཀར་པོ་ཅིར་བྲིས་པའོ། །

༥ གསལ་རྒྱལ་གྱིས་ཞུས་པར། སྒོན་སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཉིན་གཅིག་བཞིན་དུས་གསུམ་
གྱི་དགེ་ཙུང་བྱང་ཆུབ་དུ་བསྟོད་བ་དང་། བྱང་ཆུབ་ལ་སྒོན་པ་འགྲོ་འཆག་ཉལ་འདུག་
ཐམས་ཅད་དུ་བྱ་བ་དང་། རང་གཞན་དགེ་ཙུང་ཐམས་ཅད་བསྟོད་གྲངས་བྱས་ཏེ་དགའ་བ་
སྒྲིམ་པ་དང་། དགེ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཐམས་ཅད་ལ་སྤྱོན་པར་
གཏོང་། བདག་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་གྱི་དགེ་བདེ་ཐམས་ཅད་
ཐོབ་པར་བསྟོད་བ་སོགས་གསུངས་སོ། །

༦ ཀ་མོ་གུ་རུ་མཆོ་རྟེན་ལ། སྐྱབས་འགྲོའི་བསྐྱབ་བྱ་དག་འདོན་དུ་སྤྱོད་བ་ཞིག་མེད་
ན། སྐྱབས་འགྲོའི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་སྤོངས་ཏེ་འཕྲང་བར་འགྱུར་པས་ཅུང་ཟད་བྲི་བར་བྱ་སྟེ།
དང་པོ་སངས་རྒྱས་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བས་འཛིན་རྟེན་པའི་ལྷ་ལ་སྐྱབས་འགྲོ་བྱུག་འཆའ་
མི་བྱ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེ་གཟུགས་ཅི་འདྲ་ཡང་འཕྱས་གདགས་པ་དང་། ཤེད་བུ་སེར་སྐྱ་
དང་སྟན་པ་བཟང་ལྡན་སོགས་དྲན་པས་ཁ་མ་བཏང་། འགྱོད་པ་(༧བ)བསྐྱེད་པའི་
ཆོག་མི་སྤྱ། ཆོས་ཆོག་བཞི་པ་ཞིག་ལའང་ཁ་མི་བཏང་། འཕྱས་མི་གདགས། བྲེགས་
བམ་འཆོང་བ་དང་། གཏར་འཇུག་པ་དང་། གོང་འདེབས་པ་དང་། ལྷ་ཆོས་ལ་ལོར་གྱི་
སྒོས་བདག་གིར་བྱེད་པ་དང་། ས་སྤྱོད་འོ་དང་། འོ་བརྒྱལ་སར་འཛོག་པ་དང་། ལྷ་མ་ལ་
སོགས་པ་དང་སྤྲུགས་ཏེ་ཁུར་བའམ་འཛོག་པ་དང་། རང་ངམ་གཞན་འགོམ་པའམ་
འགོམ་དུ་འཇུག་པ་དང་། འཕེན་པ་དང་གཅི་བ་དང་སོ་དྲེག་སོགས་མི་གཙང་བ་བྱུགས་
པ་དང་། མ་གུས་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་ཏེ། སངས་རྒྱས་ལས་གུས་པར་བྱེད་པ་དང་།

སེམས་ཅན་ལ་གནོད་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་ཏེ། སྤྱིང་རྩེ་ཆེ་བར་བྱེད་པ་དང་། ཆོས་ལ་
བཤད་པ་དེ་ཉིད་སངས་རྒྱས་དང་དགེ་འདུན་ལའང་མཚུངས་པར་བསྐྱབ་ཅིང་། ལོག་
ལྷ་ཅན་དང་དགོན་མཆོག་ལ་ཡིད་མི་ཆེས་པའི་མི་དང་མི་འགྲོགས་པ་དང་། རབ་བྱུང་གི་
གཟུགས་བརྟན་འཛིན་པ་ཙམ་ལ་ཡང་མི་གཤེའིང་། མི་བརྟན་པར་སྟོན་པ་ལྟར་གྲུས་
པ་དང་། དུར་སྒྲིག་གི་ཆོལ་པ་སྤང་ནང་ན་འདུག་པ་ཚུན་ལ་ཡང་མ་གྲུས་པ་སྤངས་ཏེ་
བཀྱར་སྟེ་བྱེད་པ་དང་། དགོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་བྱུང་པར་དང་ཡོན་ཏན་རྩེས་སུ་དྲན་
པས་སྤྱིང་ནས་དད་ཅིང་གྲུས་པས་སྐྱབས་སུ་འགོ་བ་དང་། བཀའ་དྲིན་ཆེན་པོ་རྩེས་སུ་
དྲན་པས་དུས་རྟག་ཏུ་མཆོད་པ་ལ་བརྩོན་ཞིང་། བཟའ་བཏུང་གི་སྤྱད་མ་ཆག་པར་བྱ་བ་
དང་། གཞན་སྐྱབས་འགོ་ལ་འགོད་པ་དང་། བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་དགོན་མཆོག་ལ་
གསོལ་བ་གདབ་ཅིང་། ཆོས་དང་མི་མཐུན་པའི་བོན་ལ་མི་བསྟེན་པ་དང་། སྐྱབས་
འགོའི་ཕན་ཡོན་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པར་ཚུད་པ། སྟོམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་དུ་འགྱུར་
བ། ཆོགས་རྩོགས་པ། སྐྱིབ་པ་བྱང་བ། རན་འགྲོར་མི་ལྟར་བ། མི་དང་མི་མ་ཡིན་པའི་
གནོད་འཚོ་མི་འབྱུང་བ། མཐུན་སྟེན་ཐམས་ཅད་ཆོགས་མེད་རྟེན་པ། ལྷུང་དུ་སངས་
རྒྱས་ཐོབ་པ་སོགས་ཀྱི་ཕན་ཡོན་དྲན་པས་ཉིན་མཚན་དུས་དྲུག་ཏུ་སྐྱབས་འགོ་བྱ་བ།
ཐ་ན་བཞད་གད་དམ་སྟོག་གི་ཕྱིར་ཡང་སྐྱབས་འགོ་སྒྲོས་མི་གཏོང་བ་སྟེ། ཐ་མ་འདི་
དང་འགལ་བ་དང་། དགོན་མཆོག་ལ་ཡིད་མི་ཆེས་པ་ལྷ་གཞན་དང་གཉིས་འཛིན་བྱེད་
པས་སྐྱབས་འགོ་འཚོར། གཞན་རྣམས་ཉམས་སྐྱུ་ཙམ་གྱི་ཉེས་པ་ཡིན་གསུང་ངོ་། །

དེ་དག་གི་དོན་བསྟུ་བ་ནི། ལྷ་གཞན་དོར་ཞིང་འབྱས་མི་གདགས། །འགྲོད་
བསྐྱེད་འཚོང་སོགས་མ་གྲུས་སྤང་། །གནོད་འཚོ་གོགས་རན་འགྲོགས་པ་སྤང་། །
གཟུགས་བརྟན་ལ་གྲུས་ཡོན་ཏན་བསམ། །དྲིན་དྲན་རྟག་མཆོད་གཡོ་སོགས་སྤང་། །
ཕན་ཡོན་བརྒྱད་དྲན་དུས་དྲུག་སྤྱུང་། །གཞན་ཡང་དེར་འགོད་ཐབས་གཞན་སྤང་། །

སྒོག་གམ་བཞད་གད་སྤི་ཙམ་ཡང་། །སྐྱབས་འགྲོ་མ་དོར་གྲུས་པར་བསྐྱབ། །དཀོན་མཆོག་
གསུམ་གྱི་ཆ་མཐུན་སྤྱོད་གས་ཙམ་གཟུགས་བརྒྱན་ཙམ་ལའང་། །དཀོན་མཆོག་གསུམ་དངོས་ཇི་
བཞིན་མ་གྲུས་པ་སྤྱང་ཞིང་གྲུས་པར་བྱ་བ་ལ་ལེགས་པར་བསྐྱབ་པོ། །ཞེས་ཁ་ཏོན་བྱའོ། །ཞེས་པ་འདི་
ཡང་བཅུན་པ་སྒོ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་ངོས་དབེན་གནས་ཤེག་ཆེན་རྩེར་བྲིས་
པའོ། །

༡༡༡། །གཤིན་པོ་དམན་མཚན་ལ་ཕན་ གདགས་ཚུལ་བཞུགས་སོ། །

ན་མོ་གུ་རུ་བྱང་རྩ་(༡)ན་བོ་རྩི་སུ་བྱོ། མདུ་ཀ་རུ་ཅི་ཀ་རྩ་ར་ཡ་མི། སངས་རྒྱས་
བཙུམ་ལྷན་འདས་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་རྣམས་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་བདེ་
བ་ལ་འགོད་པའི་ཐབས་སྟགས་མཚན་ཉིད་མང་དུ་གསུངས་ཤིང་། བྱད་པར་ཆེ་ལས་
འདས་པ་རྣམས་ལ་ཕན་གདགས་པའི་ཐབས་མང་དུ་གསུངས་པ་རྣམས་བསྟན་དགོས་
ཏེ། ད་ལྟ་ཆོག་ལ་ཞུགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཆེ་ལས་འདས་པའི་ནོར་ལོངས་སྟོང་པ་ལ་
སོགས་པ་ཆ་དུ་མའི་སྒོ་ནས་ཕན་གདགས་དགོས་ཤིང་། རང་གཞན་པལ་ཆེར་སྐྱེ་གི་བྱ་
དགོས་པ་གསུག་ཡིན་པས། དེའི་ཆོ་ཁྲི་ལྟར་བྱ་བ་ཤེས་ན་རང་གཞན་ཐམས་ཅད་ལ་ཆ་
དུ་མ་ནས་བྱད་པར་ཆེ་བས་སོ། །མཉམ་སྦྱར་གྱི་རྒྱུད་ལས། གསང་བའི་དེ་ཉིད་མི་ཤེས་
པས། །བསྐྱབས་ཀྱང་ཅི་ཡང་མི་འབྱུང་བོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཁ་བསྐྱོང་གི་སྦྱིན་
བསྐྱེད་གཏོང་མྱོང་བ་ཅུང་གིས། བྱད་པར་རྣམས་མ་བསྟན་པར་རོ་བསྐྱེད་གཏོང་བ་
སོགས་ཉེས་པ་ཆེན་པོ་མང་པོར་འགྱུར་བས། བྱད་པར་རྣམས་ཤེས་པ་གལ་ཆེ་བ་གཞན་
ཤི་གསོན་གྱི་ཆོ་གའི་བྱད་པར་རྣམས་སོ་སོར་བསྟན་པ་གལ་ཆེ་ལོ། །དེ་ལའང་བཅུ་
གཅིག་སྟེ། འདས་པ་ལ་དབང་བསྐྱར་བ། སུཙྪ་བྱ་བ། སྤང་པོ་རིལ་པོ་མཚན་རྟེན་དུ་བྱ་
བ། བསྐྱེད་སྦྱང་དང་། བསྐྱེད་པའི་རུས་པ་སོགས་ཚུ་བོར་དོར་བ་དང་། རྒྱུ་ལ་དོར་བ་
དང་། རུས་པ་སོགས་ལ་ལྟ་སྦྱ་བྱ་བ་དང་། རྒྱུ་བསྐྱེད་གི་ཆོ་ག་དང་། དྲི་གཙང་ཁང་དུ་
བྱ་ཚུལ་དང་། སྤང་པོ་ལ་བསྟེན་པ་བྱ་ཚུལ་དང་། མ་བསྟེན་པར་བསྐྱེད་པས་ཕན་
གདགས་པ་སོགས་གསུངས་པའི་ཆོ་གའི་བྱར་ཆ་རེ་རེས་ཀྱང་། ཤི་གསོན་ཐམས་ཅད་

ལ་ཕན་གདགས་ཐབས་མང་བར་སྒྲུང་བས་ལེགས་པར་སྒྲོབ་པ་གལ་ཆེད། །

དེ་ཡང་དང་པོར་དབང་བསྐྱར་བ་ནི། རྟེན་ལམ་ཅ་རྒྱུད་ལས། རྟེན་ཆོན་དཀྱིལ་
ལམ་གྱིས་བྱས་ལ། །གཤིན་ལ་གསོན་བཞིན་དབང་བསྐྱར་(༡༥)ན། །རན་སོང་
གནས་སུ་སྐྱེས་ན་ཡང་། །དེ་ཉིད་གྲོལ་བར་ཐེ་ཆོམ་མེད། །ཅིས་དང་། སྒྲོང་རྒྱུད་ལས།
དེ་ཡི་གཟུགས་བརྟན་གྱིས་པའམ། །གྲུང་གྲུམ་གྱིས་ནི་མིང་ཡང་རུང་། །རན་སོང་
གསུམ་གྱི་སྒྲུག་བསྐྱེད་ལས། །སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་གྲོལ་བྱའི་ཕྱིར། །སྒྲགས་མཁན་
གཞན་ལ་ཕན་བཅོམ་ཞིང་། །སྒྲིང་རྗེ་ཅན་གྱིས་དབང་བསྐྱར་རོ། །ཞེས་དང་། གྱི་ལྟའི་
ལུ་རྣམས་རན་སོང་དུ་སྐྱེས་ཟིན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་གི་མིང་ལ་དབང་བསྐྱར་ཞིག །
མཆོད་རྟེན་ལ་ཡང་དབང་བསྐྱར་བར་བྱོས་ཤིག །རང་གི་ལྟ་སྒྲུ་ལ་ཡང་དབང་བསྐྱར་
བར་བྱོས་ཤིག །ཆུང་བུ་དེ་དང་རིགས་མཐུན་པ་དང་། དེའི་མིང་འཛིན་པ་དང་། བུན་
ལ་དབང་བསྐྱར་ཞིག །ཞག་བདུན་དཀྱིལ་ལམ་ཅ་རྒྱུད་ནས་དབང་བསྐྱར་ན། གདོན་
མི་ཟ་བར་ཞག་བདུན་གྱིས་རན་སོང་གི་སྒྲིབ་པ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་རོ། །
ཞེས་གསུངས་ཏེ། །འདི་དག་གིས་འདས་པའི་ལུང་པོ་མཆོད་རྟེན་དུ་བྱས་པའམ། ལྟའི་
སྐྱར་བྱས་པའམ། མ་མཐའ་མིང་གིས་པ་ལ་ཡང་དབང་བསྐྱར་བ་དོན་ཆེ་བ་དང་། ད་ལྟ་
དབང་པོ་གསལ་དུས་སུ་བདག་འདུག་ལེན་པ་སོགས་ཀྱང་ཆེས་ཟབ་པ་རྟོགས་པར་སྒྲུང་
རོ། །རྒྱུད་འདི་གཞན་དག་གིས་རྟོགས་པར་བྱ་ཞེས་པ་ལྟར། རྒྱུད་ཁ་ཅིག་ལས། །འདས་
པ་ལ་དབང་བསྐྱར་བར་གསུངས་པ་དེ་ཉིད་དཀྱིལ་ལམ་ཅ་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ལ་རིགས་པ་སྒྲོར་
ཤེས་དགོས་སོ། །ཅིས་སུ་སྟོན་གསུང་བ་བཞིན་བྱ་སྟེ། ཆད་གཞུག་སོགས་ཀྱང་སྒྲོང་
རྒྱུད་དུ་གསལ་ཞིང་། གྲུབ་ཆེན་དཔའ་བོ་རྣོ་རྗེའི་རིན་པོ་ཆེ་འབར་བ་ལས་ཀྱང་། བདུད་
རྩི་འབྱེལ་བ་དཀྱིལ་ལམ་ཅ་རྒྱུད་རང་རང་གི་ལས་སྒྲགས་བསྐྱེད་པ་ཡི། །དྲི་ཞིམ་ཆུ་ཡིས་དང་པོར་སྐྱུང་པོ་རེ་ལ་
བྱ་བྱ། །དེ་ནས་རང་ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་པས། །རྣམ་སྒྲུང་མཛོད་དུ་དེ་བསམས་ནས། །

རང་གི་ལྷ་འཕེལ་གཞན་གྱི་འང་རུང་། །སྤྱིར་ཁ་སྐོས་སུ་སྤྱིར་པོ་ཉེ་སྤྱིར་གདགས་པར་བྱ། །
 (༡༧)ལྷུས་ཀྱིས་དག་བྱ་དེའི་རྗེས་སུ་ནང་མཚན་དེའི་ལུ་དང་སྐྱར་བའི་བདུད་ཅི་བྱུགས། །
 ཞེས་པ་ལྟར། ཐོག་མར་སྤང་པོ་དེའི་པོ་དེ་བསྐྱབས་པའི་ལུས་པའི་ཆུས་མགོ་ཞབས་
 ཐམས་ཅད་བསྐྱ། ག་སྐྱར་སོགས་ཁར་ཡང་སྐྱུག་ཅིང་། སྤྱི་ནས་ཀྱང་ག་སྐྱར་དང་དྲི་
 བཟང་གི་ལྷེ་གྲུས་བྱུག །གནས་གསུམ་དུ་ཡི་གེ་གསུམ་དང་། ལྷེ་བ་གསང་བ་སྤྱི་གཙུག་
 ཏུ་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་ལྷ་གང་ཡོད་ཀྱི་ས་བོན་རྣམས་དང་། སྤྱི་བོར་ཅུ་སྐྱུགས། མགྱིན་པར་
 སྤྱིར་པོ། སྤྱིར་ཁར་ཉེ་སྤྱིར་། ལའོར་ལོ་སྤྱི་པ་ལ་གོ་ཆ་དུག་གི་ཡི་གེ་འགོད། ལུ་རྩ་ཨོ་
 ཨུལ་སོགས་ཀྱི་གནས་ཉེར་བཞིའི་ཡི་གེ་འབྲུག་ན་རབ། ཡི་གེ་འང་ཐོག་སྐྱར་བྱིས་ནས་
 སྤྱིན་ནམ་སྐྱར་གིས་སྐྱར། གཞན་ཡང་རྒྱད་རྣམས་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་སྐྱར་བ་མང་པོ་
 གང་འདོམ་གདགས། རྟོན་དེང་བསྐལ་དང་བྱིན་བསྐྱབས་རྟོན་གང་འདོམ་མང་པོ་
 གསོན་པོ་ལ་འདོགས་པའི་ལུགས་བཞིན་བྱས་ནས་གདགས། རབ་བྱུང་ལ་ཚོས་གོས་
 དང་སྐྱུམ་སྐྱར། གཞན་ལ་གོས་གཅིང་མས་གཡོགས། མགོ་བོར་དབུ་རྒྱན་དང་སྐྱོན་
 དང་དང་རྒྱན་དུག་སོགས་དགོས་ན་འང་བྱ། སྤྱིར་ཁར་གཟུངས་ཐག་གདགས། སྤྱི་མ་
 མམ་བྱིའུའི་རྟེན་དུ་གཞག །དེ་རྣམས་ཀྱང་གང་ཐག་མཚོག་དམན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱེད་
 པར་གསུངས། རང་ཉིད་མངོན་རྟོགས་རྟོགས་པར་བསྐྱོམ། སྤང་པོ་པོ་རྣམ་སྐྱར་། མོ་
 སྐྱོན་མའི་གཙོ་མོར་བསྐྱོམ་ཏེ། དབང་བསྐྱར་མཚན་བསྐྱོད་ཀྱི་བར་བྱ། གཟུངས་ཐག་
 བས་བཟུང་སྤྱེ་སྤྱེལ་ཚིག་སྐྱར་བའི་ཅུ་སྐྱུགས་སོགས་བསྐྱུས། ཨོ་རྩི་ཏ་ཏ་ཏྱི་ཏྱི་པཎ། ཆེ་
 གའི་སཀ་ལྷ་པོ་ཤེནྱ་ཀུ་རྩ་སྐྱ་རྩ། ཞེས་སོགས་སྤྱེལ་བའོ། གྲུབ་ན་བྱི་ཐག་སོགས་བསྐྱུ་
 བར་བྱ་གསུངས། སྤྱི་མ་ཡིན་ན་སྤྱེལ་ཚིག་བཞག་པའམ། ཀྲུ་ཡ་སྐྱ་གསུང་བྱུགས་ཀྱི་མི་མཐུན་པའི་
 ཐུན་མེད་ཐམས་ཅད་ཞི་བར་མཛོད་ལྷ་ག་ཅི་ཏྱ་སཀ་ཨོ་པཎྲ་ཤེནྱ་ཀུ་རྩ་སྐྱ་རྩ། ཞེས་བསྐྱུས་སོ། །

སྤང་པོའི་བསྐྱོན་པའོ། །དེ་ལྟར་བསྐྱོན་པ་གྲུབ་ན་ལེགས། མ་གྲུབ་ན་ཡང་དབང་

བསྐྱར་བ་སོགས་སྟོན་འགྲོ་དང་། དངོས་གཞི་གཉིས། དང་པོ་ལ། དཔལ་པ་དང་།
 མཆོག་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ལ། རོ་དངོས་སུ་ཡོད་དམ། མེད་ན་རས་སམ་ཤོག་བྱ་ལ་
 གཟུགས་བྱིས་པའམ། རུས་པའམ། གོས་ལ་སོགས་པ་སྟེ་(ནམ་གོན་བྱས་ལ། དེ་ནས་
 དཀྱིལ་ལའོར་གྱི་ཆོ་ག་ལ། སའི་ཆོ་ག་དང་། སྟོ་གོན་གྱི་ཆོ་ག་གཞན་རྣམས་སྟོབ་མ་
 དབང་བསྐྱར་བ་བཞིན། ཞི་བའི་ལས་ལ་གསུངས་པ་རྣམས་ཁྱད་པར་དུ་བྱའོ། །གལ་ཏེ་
 རྒྱལ་ཆོན་མ་གྲུབ་པར་རས་བྱིས་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ནའང་། སྟོན་འགྲོ་གཏོར་མ་ནས་
 བཟུང་སྟེ་མདུན་བསྐྱེད་བསྐྱེས་པའི་བར་དང་། དེ་ནས་བུམ་བསྐྱེས་གཏོར་མ་འབུལ་
 བའི་བར་གྲུབ་པ་དང་། བྱི་རོལ་པ་བཏང་ནས་དཀྱིལ་ལའོར་ལ་བསྐྱོར་བ་སོགས་ནས་
 བྱག་འཆའ་བའི་བར་བྱས་ལ། དེ་ནས་བདག་འཇུག་མི་ལེན་པར། སྟོབ་མ་སྟོ་གོན་གྱི་
 སྐབས་སུ། རོ་ལྷག་གནས་བྱ་སྟེ། རོའི་མིང་བྱང་ལ་སོགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་ལས་
 བུམ་གྱི་ཆུས་གཏོར་ཞིང་། བརྒྱ་རོ་ཏི་བསྐྱེས་པས་བསངས། སྤྱུ་རྒྱས་སྟོང་པར་སྦྱང་།
 སྟོང་པའི་ངང་ལས་ཁོ་རང་གི་མིང་ཡིག་དང་པོ་བྲིག་ལེས་བརྒྱན་པ་གྱི་རོལ་གྱི་རོ་བཞེག་གི་ཆོ་ག་
 བུམ་ཟེ་ནག་པོ་ཞབས་གྱིས་མཛད་པར་གསུངས་ལས་གཤིན་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ། རྣམ་པ་ལག་པ་ཐལ་མོ་
 སྐྱར་ནས་མེ་ཏོག་འཛིན་པར་བསྐྱེད་ལ། དེ་ནས་རོ་རྩེ་བསྐྱེས་པ་ནང་དུ་བཅིངས་པ་
 ལས་མཛུབ་མོ་གཉིས་བགྱེད་སྟེ་བཀྱག་པ་ལྷགས་ཀྱི་ལྷར་བྱ། མཐེའུ་ཆུང་གཉིས་
 གཤིབས་ཏེ་བརྒྱང་བའི་བྱག་རྒྱ་བཅས། ཞོ་བརྩ་སདྲུ་རྩྱུ་རྩེ་ཞེས་པ་སྟོ་བོར་བཞག་ལ།
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་བདེན་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་བདེན་པ་དང་། དག་འདུན་གྱི་བདེན་པ་དང་།
 སྤྱུ་མ་རིན་པོ་ཆེ་བརྒྱད་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཀྱི་བདེན་པ་དང་། དཔལ་ལའོར་ལོ་བདེ་
 མཆོག་གི་ལྷ་ཆོགས་ཀྱི་བདེན་པ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་གི་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འགྲུགས་
 པའི་སྟོང་པོ་དང་བྱག་རྒྱ་འདིའི་བདེན་པ་དང་། བདེན་པའི་ཆོག་དེས་འཇིག་རྟེན་འདི་
 ནས་པ་རོལ་ཏུ་སོང་ཞིང་ཆོ་ལས་འདས་པ་ཞེས་ཆེ་གེ་མོ་སྟེ་གནས་བཞིས་བསྐྱེས་པའི་

ལའོར་བ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ཆ་གང་ན་གནས་ཀྱང་རུང་། སྐད་ཅིག་ཐང་ཅིག །
 ཡུད་ཅོམ་ཅིག་ལ་འདིར་མཆིས་པར་གྱུར་ཅིག །ཨོ་བཟླ་སྒྲུ་རྩྱུ་རྩྱུ་ལེས་བཟོད། སེམས་
 གྱིས་རང་སྣྤང་གའི་ས་བོན་ལས་ཇོ་ལས་སྒྱེས་པའི་རྩེ་རྩེ་ལྷགས་ཀྱི་སྒྲོས་ནས་ཆོ་ལས་འདས་
 པའི་རྣམ་ཤེས་ཁ་དོག་དམར་ཞིང་གསལ་བ་ཨ་ཕུང་གི་གཟུགས་སམ། མར་(༡༧)མེ་
 ལྟ་བུ་བཀྱག་སྒྱི་གཙུག་ནས་ཞུགས་ནས་སྣྤང་གར་ཐིམ་པར་བསམ་ལ། ལྷགས་ཀྱི་
 བྱག་རྒྱ་དང་། ཨོ་བཟླ་ཨོ་གུ་ཤ་རྩེ་རྩེ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲགས་དང་བྱག་རྒྱས་དགྲག་
 གཞུག་ཅིང་མཉེས་པར་བྱ། དེ་ནས་རྩེ་རྩེ་ལྷུ་ཚུར་གཉིས་ཀྱི་མཛུབ་མོ་གཉིས་མཛུད་ནས་
 ལེགས་པར་བྱེན་དུ་བསྐྱངས་པ་ལྟར་བ་སྒྲོང་བའི་བྱག་རྒྱ་དང་། ཨོ་སྐྱ་ཨ་ཕུ་ཡ་ཨ་
 ཀཱ་ཏ་ཐི་ཤོ་རྩེ་ན་བཟླ་ས་མ་ཡ་རྩྱུ་ལེ། ཅེས་ངན་སོང་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་དཀྱིལ་
 ལའོར་བའི་ཕྱི་རོལ་དུ་བཀྱག་པར་བསམ་ལ། དེ་ནས་རང་གི་སྣྤང་གའི་ས་བོན་ལས་
 འོད་ཟེར་འཕྲོས་ཏེ། དེའི་སྣྤང་གར་ཐིམ་པས་རྒྱེན་བྱས་ཏེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པའི་ངང་ལ་ཆོ་
 ག་གསུམ་གྱིས་ཐོ་ཡིན་ན་རྣམ་སྒྲུང་། མོ་ཡིན་ན་སྒྲུན་མར་བསྐྱེད་ལུ་ཨི་པ་ལ་དེ་དག་གི་
 བྱང་ཁམས་སྒྱེ་མཆིད་དམ་བྱེན་རྒྱབས་དང་། དྲིལ་བུ་པ་ལ་སྒྱི་བོར་ཨོ། མགྱེན་པར་
 ཨུལ་བྱགས་ཁར་རྩྱུ་རྩྱུ་གསུང་བྱགས་བྱེན་གྱིས་རྒྱབས། དེ་ནས་བགེགས་སྒྱུར་བར་བྱ་
 རྟེ། རང་གཙོ་བོར་གསལ་བའི་བྱགས་ཀ་ནས་འོད་ཟེར་འཕྲོས་པས་ཁྱོ་བའི་ཆོགས་
 དཔག་ཏུ་མེད་པ་སྒྱུན་བྱངས་པར་བསམ་ལ། རྩེ་དྲིལ་སྒྲོས་དང་བཅས་པ་འཛིན་པས་
 མདོ་རྒྱུད་ལས་ཆོ་འདས་ལ་གཞོད་པའི་བགེགས་དུ་མ་འོག་ཏུ་སྒྲོས་པ་རྣམས་ཆར་གཙོད་པ་ལ་གཏོར་མ་གཏོར་བ་དང་། བྱུང་ན་
 དག་པོའི་སྒྱེན་བཞེག་མ་བྱུང་ན། ཁྱོ་བོ་སྒྱུན་བྱངས་ནས་སྒྲོས་པས་བགེགས་བསྐྱེད་དགོས་པར་གསུངས་སོ། །རྩྱུ་ཡེ་ཤེས་
 བསྐྱལ་བ་མེ་ལྟར་འབར་བའི་འོད། ཅེས་པ་ནས། འགྲོ་བའི་དོན་ཕྱིར་མཆིད་གྱིས་
 གཤེགས་སུ་གསོལ། །དུས་གསུམ་རྒྱལ་བའི་ཡེ་ཤེས་ངང་ལས་བྱུང་། །ཐབས་མཁས་
 བྱགས་རྩེས་འགྲོ་བའི་དོན་མཛད་ཅིང་། །གདུག་པ་འདུལ་བྱིར་ཁྱོས་པའི་ཆ་ལུགས་

ཅན། །བཅོམ་ལྷན་ཁྲོ་རྒྱལ་ལའོར་བཅས་གཤམ་གསུགས་ལ། །ཞི་བཟླ་མདྲ་གྲོ་རྒྲ་རྒྲ་
 བཟླ་ས་མ་ཡ་རྩེ་ཞེས་པ་དང་། རྩོ་རྩེ་བསྐྱུ་བའི་ཕྱག་རྒྱས་སྐྱུན་བྲངས་ལ་མཆོད་ཡོན་སྒྲོན་
 དུ་འགོ་བའི་ཉིར་སྐྱོད་ལྷན་མཆོད། རྩྱ་ཆོས་ཉིད་སྒྲོང་བ་གཉིས་མེད་ངར་ཉིད་ལས། །
 ཞེས་པ་ནས། བགགས་ཀྱི་དགྲ་ལ་ཕྱག་འཆོལ་བསྟོད། །གཏོར་མ་གསུམ་ཨ་ཀ་རོས་
 ཕྱིན་གྱིས་རྒྱབས། ཞི་སམ་བིགྱ་ནན་ན་མཆོས་སོགས་གསུམ་གྱིས་བགགས་ལ་སྐྱོན།
 ཆང་བུ་ཉིང་ལོ་དང་སྒྲགས་(༤ན)པས་བསྐྱོར་ཞིང་། ཞི་སུམ་རྩྱ་ནི་སུམ་རྩྱ་ཞེས་སོགས་
 གསུམ་གྱིས་ཕྱིར་བསྐྱོར་ལ་སྐྱོན། རྩྱ་དཀྱིལ་ལའོར་ཆེན་པོའི་ས་གཞི་ལ་གནས་པའི། །
 ཞེས་པ་ནས། ང་ནི་གནས་འདིར་ཆེ་འདས་ཆོག་སྒྲུབ། །ཅེས་པ་ནས་གདོན་མི་ཟ།
 ཞེས་དང་། བྱད་པར་གྱི་བདེན་ཆོག་མ་གཏོགས་པ་སྒྲར་དང་འབྲ་བའི་རྩེས་སུ། ཆོ་
 འདས་ཆེ་གོ་མོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ། གསོན་གྱི་དུས་སུ་ཆོ་གནས་པ་ལ་བར་དུ་གཅོད་ཅིང་། ཆོ་
 འཕྲོས་ནས་གང་དུ་གནས་པའི་ལུས་སྒྲིག་དང་། མཐོ་རིས་དང་ཐར་པ་ལ་བར་དུ་གཅོད་
 པའི་བགགས་ཀྱི་ཆོགས་ཐམས་ཅད་དང་། ཆོ་ལས་འདས་པའི་ཆ་བྱད་བབྱང་ནས་ཆོ་
 འདས་ཀྱི་ཉེ་འབྲེལ་རྣམས་དང་། འཛིག་ཏེན་པ་རྣམས་བསྐྱུ་ཞིང་གཞོད་པར་བྱེད་པའི་
 གཞོད་སྐྱོན་དང་། འབྱུང་པོ་དང་། ཤ་ཟ་ལ་སོགས་པ་དང་། གྲི་ཟ་འཆི་ཁ་མའི་སེམས་
 ལ་ཉེ་བར་འཇུག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རིགས་དང་། གྲི་ཟ་བྱབ་བྱེད་ཅེས་བྱ་བའི་རིགས་དང་།
 གྲི་ཟ་བི་ཤ་མ། གཞོད་སྐྱོན་སྒྲ་འདོད་ཀྱི། གཞོད་སྐྱོན་ལ་ར་ཉི་ཏ་ཀུན་ཏུ་ཉོག་འདོད་ཅེས་
 བྱ་བའི་རིགས་སུ་གཏོགས་པ་ཐམས་ཅད་སེམས་ཅན་ལ་གཞོད་པ་དང་འཆོ་བའི་བསམ་
 པ་ངན་པ་ཐམས་ཅད་སྒྲོངས་ལ། ཡན་པ་དང་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་དང་ལྷན་པས་རྩོ་རྩེ་
 འཆང་གི་བཀའ་བཞེན། དམ་ཆོག་དང་སྒྲོམ་པ་ལ་གནས་པར་གྱིས་ལ་རང་རང་གི་
 གནས་སུ་སོང་ཞིག །གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་མི་བྱེད་ན། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྩོ་རྩེ་མེ་རབ་ཏུ་འབར་བ་
 རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱེད་ཅིང་རྣམ་པར་འཛོམས་པར་གདོན་མི་ཟའོ། །ཞེས་བཟླ་དུ་ལ་ཁྲོ་བོའི་

ཆོགས་སྒྲིམ་པའི་མེ་འོད་ཀྱིས་བགེགས་བསྐྱེད་པར་བསམ་ཞིང་། ཁུ་རོ་ཉི་ལ་སོགས་
པའི་སྒྲིམ་བྱ་བ་ཏུ་བརྒྱུད་ཅིང་། གུ་གུལ་བདུག་ཡུངས་ཀར་གྱིས་བྲབ་ རོལ་མོ་བྲག་
ཏུ་བྱོལ། དེ་ནས་སྒྲིམ་པ་སྒྲུབ་བཞི། རོལ་གཡས་སུ་མེ། གཡོན་དུ་ཆུ། མདུན་དུ་ཉི་ལ་
བཞག་ལ། ཆོ་འདས་ཀྱི་རྒྱུ་མཐིལ་གཉིས་སུ་རྒྱུ་གི་དཀྱིལ་ལེོར། རྟེ་བར་གཏུམ་
མོའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མེ་འབར། རྟེ་བར་གྲིམ་པའི་ས་བོན་པོ་ནག་པོ་ལ་ལུས་དག་ཡིད་
གསུམ་གྱི་སྒྲིམ་སྒྲིབ་བག་ཆགས་ཐམས་ཅད་འདུས་པར་བསམས་ལ། རྟེ་བའི་གཏུམ་
མོའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མེ་འབར་བའི་འོད་ཟེར་གྱིས་རྟེ་བའི་པོ་དེ་(༤༧)ཉིད་ལས་སྒྲིམ་སྒྲིམ་
སྒྲིམ་པ་རྩ་ཅན་གྱི་རྣམ་པར་གྱུར་ནས་ཉི་ལ་གྱི་ཡུང་པོ་ལ་ཐིམ་པར་བསམ། མེ་བསངས་
ཉི་བསྐྱེད་པའི་ནང་དུ་ཁོ་བོ་དོ་རྩེ་མཁའ་འགོ་དོ་རྩེ་དང་དྲིལ་བུ་འཛིན་ཞིང་ཞལ་གདངས་
པ་བསྐྱེད་ནས། དེའི་ཞལ་དུ་ཡུལ་བས་གསོལ་བར་བསམ་ཞིང་། ལག་པ་གཉིས་ཀྱི་
མཐེབ་ཕྱིན་གྱིས་ཉི་ལ་བཟུང་ལ་བསྒྲོར་ཞིང་གཡས་ཀྱི་མེ་དང་། གཡོན་གྱི་ཆུ་དོར་ཞིང་།
ཨོ་བཟོ་རྒྱ་གུ་ཁ་ཁ་ཁ་ཉི་ཁ་ཉི་སྐྱེ་བླ་པོ་ད་ཉན་བྱ་སྒྲིམ་གྱི་རྩ་སྒྲིམ་ ཞེས་བརྒྱུད་པ་མང་དུ་
བྱས་པས་སྒྲིམ་པ་ཐམས་ཅད་དག་པར་བསམ། ཁོ་བོ་ལ་མཆོད་བསྐྱེད་བྱས་ལ་གཤེགས་
སུ་གསོལ། དེ་ནས་ཡུངས་ཀར་མེ་ཉོག་དང་བཅས་པའི་བྱེ་མ་ལ་དཀྱིལ་ལེོར་གྱི་ལྷ་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲིམ་དང་། གཏུག་ཉོར་དྲི་མེད། རྣམ་རྒྱལ། ལྷ་ཉི་ཤུ་ བྲབ་སྒྲིམ་
ཡིག་བརྒྱ་རྣམས་བཞུགས་ལ། ལྷ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲིམ་དང་། ཨོ་སྐྱེ་བླ་པོ་ད་ཉན་བཟོ་
རྩྱ་ཡུ། ཅེས་བཞུགས་ལ་བྲབ་ཅིང་། སྒྲིམ་དོན་དང་མཐུན་པའི་སྒྲིམ་ཆོག་ལ་ངན་
འགོའི་སྒྲིམ་སྒྲིབ་ཐམས་ཅད་སྒྲུངས་པར་བསམ། དེ་ནས་རོ་ཡོད་ན་སྒྲིམ་པོར་འཁོར་ལོ་
བདེ་མཆོག་ལ་སོགས་པའི་སྒྲིམ་བཞག་ལ་དཔོན་སུ་བཀྲ། མེད་ན་མེ་ལོང་ལ་དཀྱིལ་ལེོར་
གྱི་གཟུགས་བརྙན་འཆར་བར་བྱས། བྲུས་བྲུམ་གྱིས། རི་ལྷར་བལྟམས་པ་ཅོམ་གྱིས་ནི།
ཞེས་པ་དང་། རྒྱལ་བའི་སྒྲིམ་གསུང་བྲགས་= བྲུས་གསོལ་ཉི་བྲུས་ཆུ་བྲུམ་པར་བྲག་པ་

དེས་བཀྲས་ཏེ། འདི་ནི་སྤྱིན་པའི་རང་བཞིན་རྒྱ། །ཞེས་སོགས་དང་། ཅུ་རིག་གི་རྗེས་ལ།
གཙུག་པོའི་སྤྱགས་ལ་ཆེ་གེ་མོའི་སྤྱི་གྲོ་བམས་ཅད་ཤེས་ཀྱི་རུ་སྤྲུ། སྤྱེལ་ཆོག་སོགས་
ལྟོ་སྟོ་དང་འདྲ། དེ་ནས། མི་འབྲུགས་རྒྱལ་པོས་སྤྱིད་དང་གཏི་མུག་ནམ་སྟོང་བ། །
མགོན་པོ་ཡོན་ཏན་བམས་ཅད་རྫོགས་པའི་བཀྲ་ཤིས་གང་། །དགེ་བ་མཉམ་མེད་
རྫོགས་པའི་བཀྲ་ཤིས་གང་ལགས་པ། །བཀྲ་ཤིས་དེས་ཀྱང་དེར་འདིར་ཞི་བྱེད་ལེགས་
གྱུར་ཅིག །ཨོྫ་ཀྱི་ཀ་ནི་= འཇིག་རྟེན་འདི་ནས་ཞེས་སོགས་སྤྱེལ་ཆོག་གོང་བཞིན་
བརྗོད་ལ། ཟུང་པར་དུ་ཉོན་མོངས་པ་ཞེ་སྤང་གི་དྲི་མ་དག་ནས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ཡེ་
ཤེས་སུ་གྱུར་ཏེ། བཙུམ་ལྷན་འདས་མི་འབྲུགས་པའི་སྐྱུར་སྐྱུར་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་
པར་སངས་རྒྱས་པར་གྱུར་ཅིག །(ལན་ནམ་པར་སྤྱང་མཛད་ཡེ་ཤེས་དམ་པའི་མཆོ་ཆེན་
ལྷན། །ཟླ་བ་ཉ་འདྲའི་སྐྱུ་མངའ་སྤྱིད་པ་གསུམ་མཐར་བྱེད། །དགོངས་པ་མཐའ་དག་
རྫོགས་པའི་བཀྲ་ཤིས་གང་ལགས་པ། །བཀྲ་ཤིས་དེས་ཀྱང་= ཨོྫ་པུ་བམོད་ནམས་རྩེ་པུ་
བམོད་ནམས་རྩེ། མདུ་པུ་བམོད་ནམས་ཆེན་རྩེ། ཨོྫ་པ་ར་མི་ཏ། དཔག་རྩ་མེད་པའི་ཆོ་དང་ཨེལ་པུ་རྩེ། རྩོ་
ན་ཡེ་ཤེས་ཉེ་བར་གསོག་པའི་གཞི་རྒྱུགས་སྤྱི་རྩེ་པུ་པ་ཅ་ཡ་ཀ་རི་ནི་སྤྲུ། ཟུང་པར་དུ་ཉོན་མོངས་
པ་གཏི་མུག་གི་དྲི་མ་དག་ནས་མེ་ལོང་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་སུ་གྱུར་ཏེ། བཙུམ་ལྷན་འདས་
ནམ་པར་སྤྱང་མཛད་ཀྱི་རོ་བོ་དོ་རྗེ་སེམས་དཔའི་སྐྱུར་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་
པར་གྱུར་ཅིག །སངས་རྒྱས་ཡོན་ཏན་ཀྱན་གྱིས་བརྒྱན་མཛད་ཅིང་། །ཡང་དག་དོན་
མཛད་འགྲོ་བའི་དོན་ལ་མི་སྤྱུ་བའི། །རིན་ཆེན་འབྱུང་ལྷན་ཞེས་བྱའི་བཀྲ་ཤིས་གང་
ལགས་པ། །བཀྲ་ཤིས་དེས་ཀྱང་= ཨོྫ་རད་ཁེ་མདུ་རད་ཁེ་སྤྱུ་ལ་ཀི་ར་ཁེ་རད་ཁེ་མ་ལ་
བི་བྱེད་རྩེ། ཤོ་རྩེ་ལ། སམ་པུ་པོ་རྩོ་ཏྲ། སེར་སྤྱའི་དྲི་མ་དག་ནས་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་
ཤེས་སུ་གྱུར་ཏེ། བཙུམ་ལྷན་རིན་ཆེན་འབྱུང་ལྷན་ཞེས་སོགས་འགྲ། བསམ་གཏོན་
ཏིང་འཛིན་དམ་པ་ཡ་རོལ་བྱིན་པའི་གནས། །ཡེ་ཤེས་བསྐྱའི་གདན་བཞུགས་དཔག་

མེད་ཆོ་ལུན་པ། ཆོ་གངས་མེད་པར་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་བཀྲ་ཤིས་གང་ལགས་པ། །
 བཀྲ་ཤིས་དེས་ཀྱང་། ཇོ་ལྷ་མེད་ཏེ། ལ་མི་ཏྲ་རྩ་མེ། ལ་མི་ཏྲ་མི་རྩ་མེ། ལ་མི་ཏྲ་བེ་
 ཀྱན་ཏ། ག་མི་ནི། སྐྱ་ཀླུ་གྱི་ཤ་ཀྲ་ཡི་ཀ་རི་སྒྲུ་རིགས་ལཱི་ལྷགས་འདི་རྣམས་ཀྱིས་བཀྲ་བ་སྐྱུ་
 གཞུག་དགུའི་རྒྱུད་ཕྱོགས་གཅིག་པར་གསུངས། འདོད་ཆགས་ཀྱི་དྲི་མ་དག་ནས་སོ་སོར་རྟོགས་པའི་
 ཡེ་ཤེས་སུ་གྱུར་ཏེ། བཅོམ་ལུན་འདས་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་སྒྲུབ་། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་
 དོན་ལ་ཐུགས་ནི་རབ་ཏུ་དགོངས་མཛད་ཅིང་། འགྲོ་བ་མཐའ་དག་འཆིང་བས་བཅིངས་
 ལས་གྲོལ་མཛད་པ། རྒྱབ་མཆོག་དོན་ཡོད་གྲུབ་པའི་བཀྲ་ཤིས་གང་ལགས་པ། བཀྲ་
 ཤིས་དེས་། ཇོ་བརྒྱུ་རྩ་ལ་བྲ་ཏི་ཏྲ་སྐྱ་ཀླུ། ལ་ལ་ར་ཁི་བེན་ཤ་ནི་རྒྱ་ར་རྒྱ་ར་རྒྱ་
 ཡེ། རྒྱུད་པར་ཉོན་མོངས་པ་སྐྱུ་དོག་གི་དྲི་མ་དག་ནས་བྱ་བ་གྲུབ་(༥བ)པའི་ཡེ་ཤེས་
 སུ་གྱུར་ཏེ། བཅོམ་ལུན་འདས་དོན་ཡོད་གྲུབ་པའི་སྒྲུབ་། ཞེས་བཞེད་དོ། །

དེ་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་དེའི་དབང་གིས་བྱུང་བའི་དུག་སྒྲུབ་བའི་བྱིར། བདེན་
 པའི་སྟོབས་བཞེད་ཅིང་བཀྲ་བར་བྱ་སྟེ། སངས་རྒྱུས་ཀྱན་གྱི་གཟི་བཞིན་དང་། རང་
 རྒྱལ་དག་གིས་གཟི་བཞིན་དང་། འདྲ་བཅོམ་རྣམས་ཀྱི་མཐུ་དག་དང་། གསང་
 ལྷགས་འཛིན་པ་ཐམས་ཅད་དང་། རྒྱ་རིའི་ཐུ་ཡི་ཤེས་རབ་དང་། མེད་འགལ་ཐུ་ཡི་རྒྱ་
 འཐུལ་དང་། མ་འགགས་པ་ཡི་མིག་དང་ནི། འོད་སྒྲུང་སྒྲུངས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་། །
 ཀེའུ་དེ་བྱའི་བསྐྱུ་གས་ཐོབ་དང་། ཀྱན་དག་འ་བོ་ཡི་ཐོས་པ་དང་། ཆོངས་པ་ཡི་ནི་
 བྱམས་པ་དང་། བརྒྱ་བྱིན་གྱི་ནི་དབང་རྣམས་དང་། འཛིག་རྟེན་སྦྱོང་བའི་ཡུལ་རྣམས་
 དང་། འདབ་ཐུག་ཆེན་པོའི་སྟོབས་དག་དང་། འདོད་དཔོན་དག་གིས་མཐུ་དག་དང་། །
 འཕྲོག་མའི་གཟི་བཞིན་རྒྱ་འཐུལ་དང་། འདོད་དག་རྣམས་ཀྱི་མཐུ་དང་གཟིས། ཆེ་གེའི་
 དུག་ནི་དུག་མེད་ཤོག འདོད་ཆགས་ཞེ་སྒྲུང་གཏི་ཐུག་གསུམ། འདོད་དག་། ལྷགས་
 སྟེལ་ཆོག་དང་བཅས་པ་སྒྲུབ་རོ། ས་ནི་དུག་གི་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སྐྱུ་གས་ཀྱང་འདྲ།

སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ནི་བདུད་པམ་མཛད། ཆོས་མ་ཡིན་ནི་ཆོས་ཀྱིས་སོ། །དགེ་འདུན་གྱིས་ནི་མུ་སྟེགས་པམ། །དབང་པོས་ལྷ་མིན་པམ་པར་འགྱུར། །ལྷ་མིན་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲ་བ་པམ། །ནམ་མཁའ་ལྗིང་གི་རྒྱ་མཆོའོ། །མེ་ཡིས་ཤིང་རྣམས་པམ་པར་འགྱུར། །རྩ་ཡིས་མེ་རྣམས་པམ་པར་འགྱུར། །རྩུང་གིས་སྒྲིན་རྣམས་རབ་ཏུ་གཏོར། །རྡོ་རྗེ་ཡིས་ནི་རིན་ཆེན་ཕུག། །ལྷ་རྣམས་བདེན་པར་རབ་ཏུ་གནས། །ས་ཡང་བདེན་པར་གནས་པ་ལས། །སངས་རྒྱས་དང་ནི་ཆོས་ཀྱང་བདེན། །བདེན་པ་རྒྱལ་གྱི་བརྒྱུན་མ་ལགས། །བདེན་པ་དང་བདེན་པའི་ཆོག་དེས། ཆེ་གོ་མོའི་ཉོན་མོངས་པ་དུག་གསུམ་གྱི་སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་བཅོམ་ཞིང་། དུག་དང་དུག་ལས་བྱུང་བའི་སྟུག་བསྟུལ་ཐམས་ཅད་ལས་རྒྱལ་བར་གྱུར་ཅིག །ཅེས་བཛྲོད་དོ། །དེ་ནས། སྟོན་མཆོག་དམ་པ་ལྷ་མིས་མཆོད་འོས་པ་ཞེ་ཆོགས་ཀྱི་འབྱུང་པོ་གང་དག་འདིར་ནི་ལྷ་གས་གྱུར་ཏེ། །སའམ་འོན་ཏེ་མཁའ་ལ་འཁོད་ཀྱང་རུང་། །སྟེ་དགུ་(༥)རྣམས་ལ་རྟག་ཏུ་བྱམས་བྱེད་ཅིང་། །ཉིན་དང་མཆོན་དུ་ཆོས་ལ་སྟོད་པར་ཤོག །འདིར་ནི་རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་བདེན་གང་གིས། །ཤིན་ཏུ་བདེན་པ་གསུང་ཞིང་རྫུན་མེད་པ། །བདེན་པ་འདི་ཡིས་དེང་འདིར་བདེ་ལེགས་ཤོག །དེ་ཀྱན་འཛིགས་པ་ཆེ་ལས་ཐར་གྱུར་ཅིག །སྟུན། ཆེ་གོ་མོ་ཞེས་བྱ་བ་གར་སྒྲིས་གང་དུ་གནས་ཀྱང་རུང་སྟེ་འཛིགས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་ནས་བཀྲ་ཤིས་དང་དགེ་ལེགས་ཆེན་པོས་བྱབ་པར་གྱུར་ཅིག །དེ་ནས་ཆེ་འདས་དེ་དང་ངན་སོང་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། བཅོམ་ལྷན་འདས་བདག་ཅག་སྟུག་བསྟུལ་གྱིས་གཟིར་བ་འདི་རྣམས་ལས་སྐྱབས་ཏུ་གསོལ། །སངས་རྒྱས་དང་། ཆོས་དང་། དགེ་འདུན་དང་བློད་ལ་ཡང་སྐྱབས་སུ་མཆོའོ། །ཞེས་དང་། བསྐྱས་པ་འདི་ཙམ་གྱིས་ཆོག་ཅིང་། རྒྱས་པར་སྟོ་ན།

༥ གཙོ་བོ་རྒྱལ་བ་འགྲོ་བའི་མགོན། །ཞེས་པ་ནས། འཛིགས་པ་སྐྱུར་དུ་བསལ་དུ་

གསོལ། ཞེས་པའམ། ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ལ་སྒྲིབ། ཁམས་གསུམ་རྣམས་ལ་ཡི་ཤེས་ཉིན་
མོར་བྱེད་པ་ཡི། འདཔལ་ལྷན་གྲུ་སེར་གོ་བྱམས་པ་མགོན་པོ་དང་། འཇམ་དབྱངས་
བཅས་པ་ཡིད་བཞིན་ཅོར་བྱུང་གྲགས་པ་དང་། འོ་རྩེ་འཛིན་པ་རྣམས་ལ་ཕྱག་འཆོལ་
དགོངས་སུ་གསོལ། བྱུགས་རྩེ་ཆེན་པོ་འཕགས་པ་སྦྱན་རས་གཟིགས། འིླ་མེད་དྲུང་
མདོག་མཆོག་ཏུ་གཟུགས་བཟང་བ། རྣམ་དག་འོད་གསལ་ལྷ་བའི་དགྲིལ་ན་མཛེས། རི་
ཇི་ལྟར་མཁའ་ལ་ཉི་འོད་འབར་བ་བཞིན། འདཔལ་པོ་འོད་ཟེར་སྟོང་འབར་ལྷ་མ་མེ་
བ། སྤྲིད་པ་གསུམ་གྱི་ས་མཁའ་སྟོན་པར་གྲགས། ཁམས་གསུམ་འགོ་བ་ཀུན་གྱི་
གཉིན་གཅིག་ལ། བྱམས་མགོན་བྱུགས་རྩེའི་ལྷ་ཁྱོད་བདག་ལ་དགོངས། བདག་ནི་
ཐོག་མཐའ་མེད་པའི་དུས་མཐའ་ནས། ལམ་ལོག་ལམ་སྟོར་སྤྲིད་པའི་འཁོར་བར་
འབྱམས། སྟོན་ཆེ་ལམ་ལོག་སྤྲིག་པ་སྦྱུད་པས་ནོངས། སྤྲིག་པའི་ལས་རྣམས་ཅི་བྱས་
རང་ནོངས་འགྱུད། འདར་ཞིང་དྲག་པའི་ལས་རྣམས་དབང་བཅོན་པས། འཁོར་བའི་
སྦྱག་བསྐལ་རྒྱ་མཚོར་བྱིན་གྱུར་ཏེ། ཞེ་སྤང་འབར་བའི་མེས་ནི་རང་རྒྱུད་བསྐྱེད། གཏི་
ལྷག་ལྷན་པའི་ཆོགས་གྱིས་ཤེས་རབ་སྟོངས། འདོད་(ལའ)ཆགས་རྒྱ་མཚོའི་ནང་དུ་རྣམ་
ཤེས་བྱིང་། འདྲུལ་ཆེན་པོའི་རི་བོས་ངན་འགོར་མནན། བྱུག་དོག་རྒྱུང་དམར་
འཛུབས་བས་འཁོར་བར་གཡེངས། བདག་ཏུ་ལྷ་བའི་མདུད་པ་དམ་བོས་བཅིངས། འདོད་པ་མེ་མདག་དང་འདྲའི་འོབས་སུ་ལྷུང་། སྦྱག་བསྐལ་དྲག་པོའི་འདམ་རྩ་བ་ཆར་
ལྟར་འབབ། མེ་ཁམས་ཉི་མའི་དྲག་ནི་སྟེང་ནས་ཆོ། རྒྱ་ཁམས་ས་ཡི་རྒྱན་ནི་འོག་ནས་
གང་། བྱི་ཡིས་སེར་བུའི་ངད་ནི་ཐད་ཀར་ཆོ། ཀུན་ནས་འབྱུགས་པའི་ནད་ནི་ཁོངས་
ནས་ལྷང་། འདྲེ་ལྷའི་སྦྱག་བསྐལ་ཤིན་ཏུ་བཟོད་དཀའ་ཡང་། སྟོམ་པའི་ཡི་དམ་འཛིག་
ཏུ་ག་ལ་རུང་། སྦྱག་བསྐལ་ཀུན་དང་བསྟོས་ནས་སྟོམ་བསྐྱུང་ཞིང་། མོས་པའི་དད་པས་
འཕགས་མཆོག་མི་གཏོང་ན། འཕགས་མཆོག་འགོ་དོན་མི་མཛད་ཅི་ལ་དགོངས། །

བྱམས་མགོན་ཅི་སྐད་བདག་ལ་བྱགས་མི་བཅེ། །བདག་འདྲའི་སྐྱེ་མོངས་ལས་ངན་
 སྤྲིག་པོ་ཆེ། །ལས་ཀྱི་དབང་གིས་སྤྲིགས་མའི་དུས་འདིར་སྐྱེས། །སྐྱེས་པས་འགྲོད་དེ་
 ལས་ལ་ཡི་རེ་ཆད། །ཡིད་ཆད་འགྲོད་ཀྱང་ལས་ངན་བཅོས་སུ་མེད། །ལས་ཀྱི་ཚུ་རྒྱུ་
 བསྐྱོག་པ་རབ་ཏུ་དཀའ། །དཀའ་ལ་ཞུགས་སོ་དཀའ་བཞིན་ངོ་མ་ཐོགས། །ལུས་ངག་
 ཡིད་གསུམ་སྤྲིག་པའི་དབང་དུ་གྱུར། །སྤྲིག་པའི་ལས་དབང་དུག་པོའི་མེ་འབར་བས། །
 རྣམ་ཤེས་དབང་པོའི་སྐུ་གྱུ་གདུངས་གྱུར་ཏེ། །ལུང་པོ་སྐྱུ་མའི་ལུས་འདི་མི་བཟོད་ན། །
 བྱམས་མགོན་བྱགས་རྩེ་ཅན་གྱིས་བཟོད་ལགས་སམ། །ཉི་ལྟར་འོད་གསལ་སྒྲུ་ལྟར་
 མདངས་གསལ་བའི། །བྱགས་རྩེའི་ཞལ་ཉིད་མཐོང་བར་འཆོལ་ལགས་ན། །ཐོག་མ་
 མེད་ནས་མ་རིག་ལིང་ཐོག་གིས། །བལྟོངས་པས་ཚུ་བུར་མིག་གིས་མ་མཐོང་ན། །འགྲོ་
 བའི་མགོན་ཁྱོད་ད་ལྟ་གང་ན་བཞུགས། །སྐྱུ་བསྐྱེལ་དུག་པོ་ཤིན་ཏུ་མི་བཟོད་པས། །
 ཤིན་ཏུ་སྐྱག་ཅིང་སྐྱི་གཡའ་རབ་འཛིགས་ནས། །དུང་དུང་གདུང་བས་སྐྱེ་སྐྱགས་འདི་
 འདོན་ཞིང་། །ཉམ་ཐག་པོངས་པའི་ང་རོས་འོ་དོད་འབོད། །བྱམས་མགོན་བྱགས་རྩེ་
 ཅན་གྱི་གསན་ལགས་སམ། །ནམ་ཞིག་གི་འཕོས་ལུས་བརྩེས་གྱུར་པའི་ཆེ། །གཉེན་
 བཤེས་གྲོགས་དང་བྲལ་ནས་གཤིན་རྩེས་བྲིད། །དེ་ཆེ་འཛིག་རྟེན་ཉི་དུ་མི་གཏོང་སྟེ། །
 ལས་ཀྱི་དབང་གིས་བདག་ཉིད་(ཡན)གཅིག་པུར་བྲིད། །དུས་དེར་བདག་ལ་མགོན་
 སྐྱབས་མ་མཆིས་ན། །བྱམས་མགོན་ཁྱོད་ཀྱི་བྱགས་རྩེས་བདག་གཏོང་ངམ། །ལས་
 ཀྱིས་མནར་བའི་སྐྱེ་འགྲོ་བདག་འདྲ་བ། །ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ནས་ལོག་བཏགས་
 པས། །ཁམས་གསུམ་འཁོར་བའི་གནས་ནས་མ་ཐར་ཏེ། །བསྐྱལ་པ་དཔག་མེད་སྐྱེ་བ་
 རི་སྟེད་དུ། །སྟོན་ནས་ལུས་སྤངས་གངས་མེད་ཞིག་གྱུར་ཏེ། །ཤ་རུས་བསགས་ན་
 འཛིག་རྟེན་གཏོས་དང་མཉམ། །རྣལ་ཞུག་བསགས་ན་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ཅམ། །ལས་འཕྲོ་
 བསགས་ན་བསམ་འདས་བརྗོད་མི་ལང་། །ཁམས་གསུམ་གངས་ཤིང་སྐྱེ་གི་གར་བརྒྱད་

ཀྱང་། བྱས་པའི་ལས་རྣམས་དོན་མེད་ཚུད་ཟོས་ཏེ། སྐྱེ་བ་གྲངས་མེད་རི་སྟེང་དེ་ཙམ་
 ལས། སྐྱེ་བ་གཅིག་གཅིག་ཁོ་ན་ཙམ་གྱི་ལས། སྤྲེལ་མེད་དོན་ཏུ་རབ་སྤྲེད་རི་ཙམ་
 བས། དེ་ཙམ་བྱས་པའི་ལས་ལ་དོན་རེ་ཡོད། ཤལ་ཁག་མི་གཙང་ལུས་སྤྲངས་ལའོར་
 བར་འབྱམས། སྤྲེད་བསྐྱེད་དྲག་པོས་སྤྲེད་པའི་བཙོན་རར་ཚུད། མི་བཟང་སྤྲེད་
 བསྐྱེད་དྲག་པོ་འདི་འདྲ་ན། ཉེས་བྱས་ཐམས་ཅད་རང་གི་ལས་ལས་བྱུང་། བྱུགས་རྗེ་
 ཆེན་པོས་ལས་རྣམས་རྒྱུན་བཅད་དེ། ཉོན་མོངས་ལས་ཀྱི་རྒྱུང་འདི་བསྐྱོག་ཏུ་གསོལ། །
 ཉོན་མོངས་ལས་ཀྱི་རྒྱུང་འདི་དབང་བཙོན་པས། མ་རིག་ཐུན་པའི་ནང་དུ་གཏན་
 འབྱམས་ན། ཡེ་ཤེས་སྒྲོན་མའི་ཟེར་གྱིས་མི་གཟིགས་སམ། ཉེས་བྱས་ལས་ཀྱི་
 འབྲས་བུ་མི་བཟོད་ན། བྱུགས་རྗེ་ཆེན་པོས་འཕྲིན་ལས་མི་མཛད་དམ། དུས་གསུམ་
 བཟོད་དཀའི་ནད་ཀྱིས་གདུངས་ལགས་ན། བྱུགས་རྗེ་འདི་ཐབས་མཁས་སྤྲན་གྱིས་མི་
 གསོའམ། བྱིན་ཅི་ལོག་གི་གཡང་སར་ལྷུང་ལགས་ན། བྱུགས་རྗེ་ལྷུང་མགྲོགས་ཕྱག་
 གིས་མི་འཛིན་ནམ། སྤྲེད་བསྐྱེད་དྲག་པོའི་ལས་ཀྱི་མི་འབར་ན། བྱུགས་རྗེ་འདི་བསེལ་
 བའི་ཆར་རྒྱན་མི་འབེབས་སམ། ཁམས་གསུམ་འཁོར་བའི་གནས་སུ་སྤྲངས་སྤྲངས་
 བས། ཁམ་ཞིག་རང་གི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པའི་ཆོ། འཕགས་པའི་བྱུགས་རྗེས་ཅི་འཆོལ་
 དོན་མ་མཆིས། ཁམས་ཅན་ལས་འཕྲོ་བཙོན་པར་བཞག་ན་བདག འཕགས་པའི་
 བྱུགས་རྗེས་སུ་ལ་ཅི་ཞིག་བྱ། །(ལྔ)འཕགས་མཆོག་ཁྱོད་ལ་བྱུགས་རྗེ་འདི་སྟོབས་མངའ་
 བ། ཡལ་ཡོལ་ལེ་ལོ་བཏང་སྟོམས་མ་མཛད་པར། སྟིང་ནས་གཟིགས་ཤིག་བྱུགས་རྗེ་
 རྒྱལ་བའི་སྤྲེད། ཞེས་བུ་ལ་སོགས་པའི་འབྲེལ་བ་ཅན་ཡོད་ན་བཟོད་དུ་གཞུག་གོ།
 མེད་ན་དངོས་སུ་རང་གིས་བཟོད་ཅིང་། ཡིད་ཀྱིས་དེ་དག་གི་བསམ་པ་ཐག་པའི་སྒོ་
 བས་བཟོད་པར་བསམ་མོ། དེ་ནས་ཕྱག་རྒྱ་བཅས་ལ། ཨོ་བཟླ་པུ་ཁྱི་བུ་སྟོ་ཏེ་ཡ་ཞེས་
 སོགས་བཟོད་ནས། ངན་སོང་གི་སྤྲིག་པ་ཐམས་ཅད་བཙོན་ཞིང་བྲལ་བར་བསམས་

པས། རན་སོང་གསུམ་གྱིས་ཕྱག་རྒྱ་དེ་མཐོང་ནས་སྤྲིག་པ་དག་སྟེ་རན་སོང་ནས་གི་
འཕྲོས་ནས་རྣམ་སྤྲང་གི་ཞབས་བྱར་བྱ་སྟེས། དེ་དག་གི་ཏེན་རྣམས་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོར་
དོར་བར་བསམ་མོ། །

དེ་ནས་སློབ་མ་སྟ་གོན་སོགས་ཆོག་ལྟག་མ་རྣམས་གསོ་སྦྱང་དང་འབྲས་ལྟ་སྟ་གོན་
ནོ། །དང་པོ་ལ་ཐིག་གདབ་པ། ཆོན་དབྱེ་བ། དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱབ་པ། མཚོད་བསྟོད་
ནས་བདག་འཇུག་གི་བར་བྱ་བའམ། རས་བྱིས་ལ་བཏེན་པའང་ཕྱག་ལེན་ལྟར་བྱེད།
སློབ་མ་འཇུག་པའི་སྡོན་རྒྱུ་རོ་ལ་ཏེན་བསྟེད། རྣམ་ཤེས་དགུག །བགེགས་དང་སྤྲིག་པ་
སྦྱངས། སྦྱབས་འགྲོ་དང་སྤྲིག་པ་དང་བྲལ་བའི་བར་སྡོན་རྒྱུ་བཏང་ནས། གསོལ་བ་
གདབ་པ་ནས་བརྩམས་ཏེ། རིག་པའི་དབང་ལྷ་རྩིས་ཀྱི་ཆོག་དང་བཅས་པ་གསོན་པོ་
ལ་དབང་བསྐྱར་བ་རི་ལྷ་བ་བཞིན་རྒྱུ་རོ། །སྤྱུ་རྩུ་ལྷ་ལྷ་ནི། རིག་པའི་དབང་ལྷ་
ཅམ་ལས་མ་གསུངས་ལ། སྤྱུ་མ་དག་སྤྱར་དབང་བཞི་ཀ་ཐོབ་པའི་སློབ་མ་མ་ཡིན་ན།
དབང་རྫོགས་པར་བསྐྱར་བ་མ་ཡིན་ཡང་དབང་བསྐྱར་བ་མ་ཡིན་ཡང་དབང་བསྐྱར་
གསུམ་བཞི་སོང་བའམ་དབང་བཞི་རྫོགས་པར་བསྐྱར་བ་བསོད་ནམས་ཆེ་གསུངས་སོ། །
སྦྱོན་སྤྲིག་བྱེད་ན་སྤྲར་གྱི་ཆོག་ཐམས་ཅད་ཆར་ནས། བྱུ་བ་ན་དབང་བསྐྱར་རྒྱས་པ་དང་།
མ་གྲུབ་ན་འབྲིང་དང་། བསྐྱས་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཆོས་རྩེ་བྱས་གསུངས། དབང་བསྐྱར་དོ་
རྩེ་ཆེན་པོ་ནི། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རྒྱུ་དབང་བསྐྱས་པ་དང་། ལྷ་ཨི་པའི་ཆོག་ལྟར་དབང་
གི་མཇུག་རྒྱུ་ཆོགས་འཁོར་བྱ། ཆོ་ལས་འདས་པའང་ལྟར་བསྟེད་ཡོད་པས་ཆོགས་སྐལ་
བྱང་རོ། །མཇུག་རྒྱུ་དེ་ལ་མཚོད་བསྟོད་རྒྱས་པར་བྱས་ལ་ལམ་སྦྱར་བར་བྱ་སྟེ། ཆོགས་
ལམ་སྤྲིག་རྒྱུ་ལྟ་བུ་སྟེ། །གཉིས་པ་(༥)རྒྱུ་བ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་གྲོག་རྒྱུ་ཁྱོད་ཀྱིས་
མངོན། །བཞི་པ་མར་མེ་ལྟ་བུའོ། །ལྷ་པ་ཐམས་ཅད་སྟོང་བ་ནི། །སངས་རྒྱས་པ་ནི་འདི་
ཉིད་དེ། །སྤྲིད་པ་བར་དོ་འདི་ཉིད་དུ། །ཁྱོད་ཀྱིས་ལམ་ལྷ་མཐར་ཕྱིན་ཤོག །ཨོ་པརྟེ་པརྟེ་

པདྨ་སྐྱོ་མེ་མཁུ་སྒྲུབ་པ་ཉི་གཙོ་དུ་སྒྲུབ། ཞེས་བརྗོད་ཅིང་མེ་ཉི་གཙོ་གི་ཆར་དབབ་བོ། །

དེ་ནས་ལམ་བསྐྱོད་ཏེ། ཁྱེད་ལམ་ལྷ་མཐར་ཕྱིན་པས། །ལུང་པོ་ལྷ་ནི་སངས་རྒྱས་
ལ། །ཉིན་མོངས་ལྷ་ནི་མཁའ་འགོ་ལ། །རྣམ་ཤེས་བརྒྱད་ནི་སེམས་དཔའ་བརྒྱད། །
འབྱུང་བ་བཞི་ནི་ལྷ་མོ་བཞི། །སྤྱིད་པའི་འཁོར་ལོ་རྒྱུན་བཅད་ནས། །ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་
ཡོངས་བསྐྱོར་ཏེ། །འཁོར་བ་བྱ་བའི་མིང་ཡང་མེད། །ཞོ་རད་ནི་ཞེས་སོགས་སྒྲུབ་ལྷ་ར་
བརྗོད་དོ། །

དེ་ནས་ཆོ་འདས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཨ་མུང་གི་རྣམ་པ་དེ་ཡི་ལས་རྒྱུད་གི་དཀྱིལ་འཁོར་
གྱིས་བཏེག་ནས་ནམ་མཁའ་བཞུགས་པའི་གཙོ་བོའི་བྱུགས་ཀར་ཐིམ་པའམ། ཡང་ན་
ཀྱ་ཤའི་ཅེ་མོ་ལ་དོ་རྩེ་ཅེ་གཅིག་པ་བསྐྱོམ། །དོ་རྩེའི་བྱ་གར་བཅུག་པས་དོ་རྩེའི་ཅེ་ནས་
རྒྱུད་གིས་བསྐྱོད་པས་མེ་འབར་འོད་ཟེར་གྱིས་རོའི་སྤྱིང་ཁའི་རྣམ་ཤེས་ལ་སྒྲོབ་དཔོན་ཉིང་འཛིན་
དོ་རྩེ་གསུངས། ཐོག་པས། རྣམ་ཤེས་སྤྱི་གཙུག་ཏུ་འཐོན་ནས་སངས་རྒྱས་པའམ། ཡང་ན་
དག་པའི་ཞིང་བདེ་བ་ཅན་ལྷ་ལུང་པདྨ་ལ་རྒྱས་ཏེ་སྤྱོད་པར་བསམ། །སྒྲོ་གཞན་ནས་
འཐོན་ན་འཕོ་བ་དང་འབྲས་ལྷ། འགོ་བ་ངན་པ་ལྷུང་བས་སྤྱང་བ་གཅིས་སོ། །དེ་ནས་ཆོ་
འདས་དེས་སངས་རྒྱས་འོད་དཔག་མེད་ལྷ་ལུང་ཞལ་མཐོང་། ཆོས་ཐོས་ནས་དེར་གནས་
པའི་བྱང་སེམས་སྤྱིང་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཆོད། དེར་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་བརྟགས་པས་བདག་གིས་
ཆོ་ག་བྱས་པའི་མཐུར་ཤེས་ནས་སྐྱད་ཅིག་དེ་ཉིད་ལ་འདིར་འོངས་ཏེ་བདག་དང་དཀྱིལ་
འཁོར་གྱི་ལྷ་ལ་མཆོད་བསྐྱོད་བྱས་ནས་སྤྱོད་རྒྱུད་ལས་གསུངས། ཨེ་མ་ཏོ་སངས་རྒྱས་ཨེ་སངས་
རྒྱས་། ཨེ་མ་ཏོ་ཤུག་མགོན་པོ་ཡི། ཞེས། ཨོ་སྐྱུ་ལུང་རྒྱ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཞིང་དུ་སོང་།
ཤི་ཏུ་གཙོ་སྒྲུབ་སྒྲུབ། ཞེས་བརྗོད་ཅིང་མེ་ཉི་གཙོ་གཏོར་བས། སྤྱར་བདེ་བ་ཅན་ཏུ་སྤྱོད་པར་
བསམ་མོ། །

དེ་ནས་མིང་བྱང་ལ་བརྟེན་ཏེ་ཆོ་ག་བྱ་བ་ཡིན་ན་ལྷ་དང་རྣམ་ཤེས་པའི་ལུང་པོའི་བྱང་

ལུ་(པ)ལྟ་བུ་དང་སྤྲིག་སྦྲིབ་ལྟ་ཅིག་ཏུ་ཡེ་ཤེས་གྱི་མེ་ལ་སྤྲེགས་པར་བསམ་ཞིང་། གྱི་
 རོར་གྱི་སྦྱོན་སྤྲེག་སྦྲོབ་དཔོན་ནག་པོ་པས་མཛད་པར་གསུངས། གསོན་ཅིག་དགོངས་
 ཅིག་ཟེ། ལུང་པོ་ལྟེ་ཟེ། ཉོན་མོངས་ལྟེ་ཟེ། མཁའ་འགོ་ལྟེ་ཟེ། རྣམ་ཤེས་ལྟེ་ཟེ། ཡེ་ཤེས་
 ལྟེ་ཟེ། འབྱུང་བ་བཞི་ཟེ། ལྟ་མོ་ཟེ། ཨོ་ཨུལྟེ་ཡེ་རྩེ་ལ་རྟེ། ཞེས་བཟོད་ལ་བྱང་བུ་སྤྲེག་
 གོ། །ལྟ་མ་གཤེགས་པར་བསྤྲེག་ཏུ་མི་བདུབ་བོ། །

དེ་ནས་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྟ་ལ་མཆོད་བསྟོད། བཟོད་གསོལ། འདོད་དོན་གསོལ་
 བཏབ། དགེ་ཙམ་ཆེ་འདས་གྱི་དོན་དུ་བསྟོ་ཏེ་ཤིས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ལུས་ཤིང་གྲུབ་ན་
 ཐུན་བཞིའམ། མ་གྲུབ་ན་ཐུན་སྒྲུ་མ་ལ་དགྱིལ་འཁོར་བསྐྱབ་ཅིང་མཆོད་པ། རོ་ལ་རྟེན་
 བསྐྱེད་པ་ནས་སྤྱིར་བསྐྱོག་ཙམ་བྱས་ལ་ཐུན་ཐ་མ་ལ་དབང་བསྐྱར་བ་སོགས་བྱའོ། །
 གཙུག་དགའི་གཞུང་ལས། དེ་ལྟར་ཞག་ནི་གཉིས་གསུམ་ནས། ཞག་བརྒྱད་པ་ཡི་བར་
 དུ་བྱ། ཞེས་གསུངས་པས། ས་ཆོག་སྟ་གོན་ལ་སོགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བའི་དབང་
 བསྐྱར་ཞག་བདུན་བྱ་སྟོང་རྒྱུ་ལས། ཞག་བདུན་དགྱིལ་འཁོར་དུ་བཙུག་སྟེ་དབང་བསྐྱར་
 བ་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །རྗེ་བཙུན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཆོན་སྤྱ་མ་དག་སྟ་གོན། ཞག་གཅིག །
 དང་པོ་གཉིས་ཞག་དྲུག་སྟེ་ལྟ་ཡོད་པ་བདུན། དེ་ནས་གཤེགས་སུ་གསོལ་བར་བཞེད་
 དེ། ཡང་ལོང་མེད་ཅིང་བསྐྱས་བ་བྱ་དགོས་པ་བྱུང་ན། རོའི་སྟ་གོན་བཞག་ནས་དངོས་
 གཞིའི་སྐབས་སུ་རྟེན་བཟོན་པ་བསྐྱེད། རྣམ་ཤེས་དགུག་དྲུག་སྤྲེགས་བསྐྱས་པས་
 བཞགས་བསྐྱེད། བྱབ་པ་དང་བཟུ་བ་གཉིས་ཀ་སྤྲེགས་ཙམ་གྱིས་བྱས་ལ། དབང་རྒྱས་
 བསྐྱས་ཅི་རིགས་པར་བསྐྱར་ལ། མཐུག་ཏུ་ལམ་སྐྱུང་བསྟན་པ་སྤྲེགས་ཙམ་གྱིས་བྱས།
 གཞན་སྤྲེག་དང་འདྲ་བར་བྱས་ཏེ་བསྐྱས་པའོ། །གང་ཟག་དཔལ་པའི་དབང་དུ་བྱས་
 བས་སྤྲེག་པ་སྐྱུང་བ་བསྟན་ཟིན་ཏོ། །

གཉིས་པ་མཆོག་གི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། སྤྱ་མའི་སྤར་ལ་དབང་བསྐྱར་བའི་ཚུལ་གྱིས་

གསོལ་བ་བཏབ་པ་ནི། གྲུང་ལས། སློབ་དཔོན་མཐར་བྱེད་དུས་ན་ནི། །འཛིག་རྟེན་པ་
 བྱི་ཞེས་རོལ། །མྱོངས་ལྷན་མི་རྣམས་གང་ཟེར་བ། །ཤི་བ་ཞེས་བྱ་འདིར་སྒྲོངས་པ་ལོ། །
 ཤི་བ་ཞེས་བྱ་རྣམ་ཏོག་སྟེ། །དག་(ལེན་པའི་གནས་སུ་འབྱིད་པ་ལོ། །ཡང་ན་བདེ་བ་
 ཅན་དུ་འད་སྟེ། །གང་འདོད་རིས་སུ་སྟེ་འགྱུར་བས། །སྣ་ཚོགས་མེ་ཏོག་ལག་སྟེལ་
 བཞིན། །སྣ་ཚོགས་རྒྱལ་མཆོད་བྱུག་པ་དང་། །སྣ་ཚོགས་སྒྲུ་ཡི་ཚོགས་རྣམས་དང་། །དོ་
 རྩེ་འཛིན་བཅས་རྒྱལ་གྲས་ཀྱིས། །སྣ་ཚོགས་རིན་ཆེན་ཆེར་བྲོལ་ཞིང་། །སྣ་ཚོགས་རྒྱན་
 དང་ཚོགས་བཅད་ཀྱིས། །དབང་བསྐྱར་བཟུང་བ་ཉིད་ཀྱི་ནི། །ལུས་མཐའ་ལས་ནི་ལུས་
 མཐར་འགོ། །དོ་རྩེ་དྲིལ་བུ་ལག་པར་སྦྱིན། །མགོ་བོར་དབུ་རྒྱན་དཀོན་པར་བྱ། །དོ་རྩེ་
 སེམས་དཔའ་རྣམས་སྦྱིན་ཏེ། །ལུས་པའི་དབང་བསྐྱར་རྣམས་སྦྱིན་ལ། །མིག་སོགས་དོ་
 རྩེ་གཏི་ལུག་སོགས། །དོ་རྩེ་གསུམ་ནི་གནས་གསུམ་འགོད། །ཅེས་གསུངས། །འདིའི་
 དོན་སྒྲུ་མའི་ཕུར་ལ་དབང་བསྐྱར་བའི་ཚུལ་ནི། དང་པོར་དྲི་བཟང་གི་ཚུས་ཕུར་ལ་ལྷུས་
 བྱས་ལ། །ཆོས་གོས་དང་རྒྱན་དུག་དབུ་རྒྱན་ལ་སོགས་པས་བརྒྱན་པ། །ཁྱི་བཟང་པོ་ལ་
 བཞུགས་པ། །ས་ཚོགས་སྟོག་གཞན་སྒར་དང་འདྲ་བ་ལ། །ཕུར་སྟོང་པའི་དང་ལས་སྒར་
 གྱི་སྒྲུ་མར་བསྟེན། །སྒྲགས་དང་བྱུག་རྒྱས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཀྱང་དགུག་པར་གསུངས་
 པས། །ཡེ་ཤེས་པ་སྦྱོར་འདྲེན་པའི་ཚོགས་བཅད་དང་། །སྒྲགས་རྒྱས་སྦྱོར་དངས་ལ།
 དགུག་གཞུག་བཅིངས་མཉེས་པར་བྱས། །འཆར་རོ་ཉི་ལ་སོགས་པའི་ལས་སྒྲགས་ཀྱིས་
 བྱི་འབྲང་གི་བགེགས་བསྐྱེད། །དེ་ནས་གཙོ་བོ་བསྟེན། །ཡེ་ཤེས་པ་གཞུག་ །དབང་
 བསྐྱར་རྒྱས་བཏབ་རྣམས་བྱས་ལ། །བྱབ་པ་དང་དུག་བསལ་བ་རྣམས་བཞག་ལ་རབ་
 གནས་ཀྱི་སྐྱབས་ལྟར་པར་བྱིན་དུག་དང་། །བཟླ་ཤིས་ཀྱི་ཚོགས་བཅད་བརྗོད་ལ་ལྷུས་
 གསོལ། །མཆོད་པ་རྒྱས་པར་འབུལ། །སྒྲུ་མའི་བསྟོད་པ་མང་པོས་བསྟོད། །བདུན་རྣམ་
 དག་དང་གསོལ་འདེབས་དྲག་ཏུ་བྱུངོ། །

དེ་ནས་སྟ་གོན་ལ་འཇུག། །དངོས་གཞིའི་སྐབས་སུ་རྟེན་བསྐྱེད་པ་ནས་མཆོད་
 བསྟོད་ཀྱི་བར་སྐར་དང་འབྲ་བར་བྱས་ལ། དེ་ནས་སྒྲ་མའི་བྱ་བ་རྣམས་དཀྱིལ་འཁོར་
 ཀྱི་གཙོ་བོས་མཛད། སྒྲ་མའི་བྱ་བ་རྣམས་སྒྲ་མ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་མཛད། བདག་དེའི་
 མཆོད་གཡོག་བྱེད་པའི་ཚུལ་དུ་བྱས་ལ། དབང་བསྐྱར་ཏེ། རྩོམ་སྒྲ་བཤམ་པོ་(ལ་བ)
 འགའ་ཞིག་ནི། །ཤི་ནས་རོ་རུ་གྱུར་ནས་ཀྱང་། །མཆོད་པ་ཡང་དག་སྟོན་འགྲོ་འདིས། །
 དུར་ཁྱོད་དུ་ནི་བཞུགས་པར་བྱ། །དེ་ནས་སྟགས་པས་ས་ཡི་ནི། །དག་བྱད་སྟགས་ཀྱིས་
 འདུས་བྱས་ཏེ། །དཀྱིལ་འཁོར་ཡང་དག་བྱི་བར་བྱ། །དེ་ཡི་གཙོ་བོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས། །
 དབང་བསྐྱར་སྟེ་ནི་སྦྱོན་པར་བྱ། །རྩོམ་སྒྲ་བཤམ་པོ་དབང་བསྐྱར་ཡང་། །སྦྱི་ནས་ཆོག་
 མཁས་པས་སྦྱོན། །མེ་ཏོག་སྟོས་ལ་སོགས་པས་མཆོད། །ཡང་དག་མཆོད་ཅིང་བསྟོད་
 པར་བྱ། །ཏ་ཐ་ག་ཏ་ར་གྱི་ཏས་མཛད་པའི་གདུང་སྟེག་ཆོག་གར་གསུངས། དེ་བཞིན་
 གཤམ་གས་པས་གསུངས་པ་ཞེས་གསུངས་པས། རང་གི་སྒྲ་མ་དངོས་མ་ཡིན་ཡང་གང་
 ཟག་བྱད་པར་ཅན་རྣམས་ལ་ཆོག་འདི་ལྟར་བྱའོ། །རྩོམ་ལ་མཆོད་བསྟོད་རྒྱས་པར་
 བྱས་ལམ་སྦྱངས་བསྟན་མི་དགོས་ཤིང་། ཅི་སྟེ་བྱེད་ན་སྟགས་ཅམ་ཀྱིས་བྱེད་ན། ཡེ་
 ཤེས་པ་གཤམ་གས་སུ་གསོལ་བ་ཆེགས་བཅད་དང་སྟགས་ཀྱིས་གཤམ་གས་སུ་གསོལ་བ་
 བྱ། དེ་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་མཆོད་བསྟོད་སོགས་རྩོམ་ཀྱི་བྱ་བ་རྣམས་བསྐྱབ་བོ། །དེ་
 ཡན་ཀྱི་ཆོག་རྫོགས་པའི་རྒྱས་འབྱིང་བསྐྱས་བྱེད་ལུགས་ཤེས་ན་མཐའ་ཡས་པར་སྦྱང་
 ཞིང་། ཐམས་ཅད་ཆང་བ་ན་དེ་ནའང་དང་པོའི་བསྟོན་པ་ཅམ་དང་། རྩོམ་མཁའ་འགྲོའི་
 སྦྱོན་སྟེག་དང་། རྒྱས་གསོལ། བྱབ་ལ་གསོལ་འདེབས་སོགས་ས་བཅད་མ་སྟོང་པ་རེ་
 དེས་པར་དགོས། རེ་རེའང་ལོགས་སུ་བྱེད་ན་མཐའ་ཡས་སོ། །སྦྱར་བཤད་པའི་ཆོག་
 དེ་ཐམས་ཅད་ཆང་བ་ལ་དབང་བཞི་བསྐྱས་པ་བྱེད་ན་དཀྱིལ་འཁོར་ཡོད་དམ་མེད་ཀྱང་
 རུང་། དེ་ལྟ་བུ་སྦྱར་བཤད་ཐམས་ཅད་ཆང་བར་བྱས་པས། ལས་སྒྲ་བ་དོན་ཆེ་བའི་

གཤིན་པོ་ལ་ཕན་ཆེན་པོ་ཐོགས་པར་འགྱུར་བས། དེ་ཙམ་ལ་ཡང་གཡབ་ཆུང་དུ་མ་
བཏང་བར་འབད་པར་བྱའོ། །དེ་དག་ནི་གཤིན་པོ་རྗེས་འཛིན་སོགས་མ་ཡིན་པར། རང་
གི་དགེ་སྦྱོར་དུ་བྱེད་ནའང་། ཆ་རེ་རེ་གཉིས་གཉིས་གསུམ་གསུམ་སོགས་གང་ཡང་
དགེ་སྦྱོར་གཞན་ལས་ཕན་ཐོགས་མཆོག་ཏུ་གསུངས་སོ། །སྤྲིག་པ་བྲལ་བ་ཡན་གྱི་ཆོ་
ག། །འདི་དག་ནི་གཙོ་བོར་དབང་བསྐྱར་བ་ལ་ལྷག་གནས་དང་། ལྷ་གོན་གྱི་དོན་དུ་
གསུངས་པ་ཡིན་པས། བྱིར་བཞོག་གི་ཆོ་གནི་དེ་ཐམས་ཅད་ལ་ཟེར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུད་
དང་བསྟན་བཅོས་སུ་བཀྱ་བ་དང་བྲབ་པ་ཙམ་(10ན)ལ་བསྟན་བཅོས་སུ་གསུངས། ལྷ་
མ་རྣམས་སྐྱབས་འགྲོ་གསོལ་འདེབས་དང་བཅས་པ་བྱིར་བཞོག་ཏུ་བཞེད། རྟེན་བསྐྱེད་
པའི་རྗེས་སུ་བར་དོའི་ཆོས་བཤད་འདི་གསུངས།

༥ འོ་ཆེ་གེ་མོ་ཞེས་བྱ་བ་ཁྱོད། འཛིག་རྟེན་འདི་ཡི་སྣང་བ་ནི་རུབ། ཆོ་ལས་འདས་
ནས་དིང་སང་བར་དོ་ན་ཡོད་པ་ཡིན། དེ་ཡང་རྗེ་ལྷ་བྱ་ཞིག་ཡོད་ན། སྒྲོན་བྱུང་སྤྱད་པའི་
ཤ་ཚུགས་ཅན། །དབང་པོ་ཀྱན་ཆང་ཐོགས་མེད་རྒྱ། །ལས་ཀྱི་རྩ་འཕྱལ་ཤུགས་དང་
ལྷན། །རིགས་མཐུན་ལྷ་མིག་དག་པས་མཐོང་། །མི་བཞོག་དེ་ནི་དྲི་ཟེལ། །ཞེས་
གསུངས་པས། དེད་ཀྱིས་ཁྱོད་མཐོང་བའི་ཡུལ་དུ་མ་གྱུར་ཀྱང་། གང་སྤྱད་པ་ཉེ་བར་
ལེན་པ་དེའི་ཆས་གཟུགས་དང་ལྷན་པ། དེའི་མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་ལྷ་ལགས་
པར་ཆང་བ། མའི་མངལ་དང་དོ་རྗེ་གདན་མ་གཏོགས་པ། ས་དོ་རི་བྲག་ལ་སོགས་པའི་
དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་ཆགས་ཐོགས་མེད་པའི་མཐུ་དང་ལྷན་པ། ལྷོང་གསུམ་སྐྱད་
ཅིག་ལ་བསྐྱོར་བར་རུས་པའི་རྩ་འཕྱལ་གྱི་ཤུགས་དང་ལྷན་པ། བསྐྱབ་པ་མེད་པའི་
ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་མངོན་པར་ཤེས་པ་དང་ལྷན་པ་འབྱུང་བར་བཤད་པས། དེ་ཉིད་
རང་དེ་ལྷ་བྱའི་ཆོས་ཆང་བའི་སྣང་བ་འཆར་གྱིན་གདའ་ན། དེ་ཉིད་བར་དོ་ཡིན་པས་
བར་དོ་ལ་བར་དོར་དོ་ཤེས་པ་གལ་ཆེ་བས། ར་ཆོ་ལས་འདས་ནས་བར་དོ་ན་ཡོད་པ་

ཡིན་སྐྱེས་དུ་རོ་གེས་པར་མཛོད། གཞན་ཡང་བར་དོའི་གནས་སྐབས་སུ། ས་རྒྱལ་ཐིམ་
 བས་རི་བོ་གྲུམ་པའི་སྒྲ་དང་། རྒྱ་མེ་ལ་ཐིམ་པས་བསྐྱལ་བ་འཛིག་པའི་རྒྱ་མཆོ་ལུགས་
 པའི་སྒྲ་དང་། མེ་རྒྱུང་ལ་ཐིམ་པས་དུས་མཐའི་མེ་ལྷ་བུའི་སྒྲ་དང་། རྒྱུང་རྣམ་པར་གེས་
 བ་ལ་ཐིམ་པས་དུས་མཐའི་རྒྱུང་ལྷ་བུའི་སྒྲ་སྟེ། འཛིགས་པའི་སྒྲ་བཞི་དང་། ཡང་བའི་
 གནས་ངན་སོང་གསུམ་གྱི་གནས་མཐོང་བས་ཏེ་འཛིགས་པའི་རྒྱུན་བདུན་འཆར་བར་
 བཤད་ནའང་། རང་ལུགས་ཀྱི་འབྱུང་བའི་རྣམ་པ་གཅིག་ལ་གཅིག་ཐིམ་པའམ། རང་
 གི་སེམས་ལུགས་སྒྲུང་མ་གཏོགས་པ་ཕྱི་རོལ་ན་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་
 པས། རང་གི་ལུགས་པའི་བག་ཆགས་ལས་བྱུང་བ་གེས་པར་མཛོད། བྱེད་རང་ལ་སྒྲར་
 དབང་བསྐྱར་བའི་སྒྲ་མ་དང་དེས་རོ་སྒྲ་དཔའི་ཡི་དམ་གྱི་ལྷ་དྲན་པར་མཛོད། ལྷ་ལས་
 (༡༠བ)གྲས་པའི་མིང་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་དྲན་པར་མཛོད། སྒྲ་མ་དང་ཡི་དམ་གསང་མཆོན་
 གསུམ་པོ་འབྲེལ་བ་ཅན་དུ་བྱས་པས། བར་དོའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་འཛིགས་པའི་སྒྲ་
 བཞི། ཡང་བའི་གནས་གསུམ་དང་། རྣམ་བྱུང་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལྷག་
 པའི་ལྷ་འམ་སྒྲ་མའི་རྣམ་པར་ཤར་ནས། དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཕན་བཏགས་ཏེ་སྤྱིད་པར་ཉིང་
 འཆོམས་སྒྱུར་བ་མེད་པར་བར་དོ་དེ་ཉིད་དུ་རིག་པ་འཛིན་པའམ། མཁའ་ལ་སྒྱུད་པ་ལ་
 སོགས་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་གསུངས་ཤིང་། གཞན་ཡང་རང་ཉིད་འཛིགས་པ་དང་
 རྒྱག་བསྐྱལ་ལས་སྒྱུབ་པའི་གོགས་སྒྲ་མ་དང་ཡི་དམ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་ཆོགས་རྣམས་
 ཀྱང་མདུན་གྱི་སྒྲུང་པོ་གཏོབས་པ་ལྷར་བཞུགས་ཤིང་། རེད་འདིར་འདུས་པ་རྣམས་
 ཀྱང་། བྱེད་རང་དང་སྒྲར་ནས་འདྲིས་པ་གཅིག་པོ་ཡིན་པས། བག་ཆོབ་དང་ཡང་བ་མ་
 བྱེད་པར་བཞུགས་མཛོད་ཅས་རོ་སྒྲ་དོ། །དེ་དག་ནི་དབང་བསྐྱར་གྱི་སྒྲོ་ནས་གཤིན་པོ་
 རྗེས་སུ་གཟུང་རྒྱུ་ལོ། །

༥ གཉིས་པ་མཆོད་རྟེན་དུ་བྱས་ཏེ་ཕན་གདགས་པ་ནི། སྒྱུང་རྒྱུད་ལས། ངན་སོང་

གསུམ་གྱིས་འཛིགས་ཆེན་ལས། །སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་སྒྲོལ་བའི་བྱིར། །སྒྲགས་དང་
 བྱུག་རྒྱས་དེ་དབང་བསྐྱར། །ལྟ་ཡི་གཟུགས་སུ་བཏགས་ནས་ཀྱང་། །མཆོད་རྟེན་
 དབུས་སུ་གཞུག་པར་བྱ། །ཞེས་དང་། དུས་འཁོར་རྩ་རྒྱད་ལས། །འོན་ཏེ་མིང་རམ་
 གཟུགས་བརྒྱན་ལ། །དེ་ལྟར་རབ་རྒྱ་གནས་བྱ་སྟེ། །མཆོད་རྟེན་ནང་དུ་གཞུག་བྱས་
 བ། །དེ་ཡི་བསོད་ནམས་བསམ་མི་བྱུང་། །ཅེས་མཆོག་དམན་གང་ཡིན་ཀྱང་ཆོ་ག་
 བཞིན་ཡུང་པོ་མཆོད་རྟེན་དུ་བྱས་པའམ། ཡུང་པོ་མེད་ན་དེའི་གཟུགས་སམ་མིང་གིས་
 བ་ཅམ་ལ་དེའི་གཟུགས་བྱས་ཏེ་མཆོད་རྟེན་དུ་བྱས་ཏེ་མཆོད་རྟེན་དུ་བྱས་ན་ཡང་། སྒྲིབ་
 སྒྲོང་དང་ཆོགས་གསོག་བྱུང་པར་དུ་འགྱུར་བར་གསུང་། །འདུལ་བ་ལུང་ལས། ལུ་
 རྟེགས་རྣམས་གྱིས་ཡུང་པོ་མཆོད་རྟེན་དུ་བྱས་པས་དེ་ལ་གཞོན་པར་གསུངས་པ་ནི་འདྲིར་
 མི་མཆུངས་ཏེ། ལུ་རྟེགས་ལ་མཆོན་ཉིད་ཐེག་པར་གསུངས་པའི་ཐབས་ཅམ་ཡང་མེད་
 བ། རྒྱད་སྟེ་གོང་མ་དང་འོག་མའི་ཐབས་མེད་པ་ལྟ་ཅི་སྒྲོས་ཞེས་གསུངས་སོ། །བརྒྱ་
 བྱིན་གྱིས་སེམས་ཅན་དཔུལ་བར་སྒྲེས་པའི་སྟེག་ཅན་རྣམས་ཐར་ཐབས་ཞུས་པ་ལས།
 གོང་འོག་རྒྱ་བཤད་པའི་ཐབས་(11)ན་རྣམས་གསུངས་ཤིང་། གཙོ་བོར་དམན་པ་ལ་
 ཡན་ཐབས་སུ་གསུངས་པ། གོང་འོག་གི་ལུང་བྲངས་པ་རྣམས་ལས་གསལ་ཞིང་། ལུམ་
 རྩ་རྩ་གསུམ་གྱི་ལྟ་ལོར་བུ་དྲི་མ་མེད་པ་ཞེས་པ་དེ། སྟོན་པ་བསད་པ་ལས། །འཆི་ཁར་
 བཤེས་གཉེན་དམ་པ་དང་འབྲུད་པའི་མཆོམས་སྒྱུར་བྱུང་པར་ཅན་བྱུང་བ་དང་། སྟོན་
 གྱི་དགོ་བའི་ལས་ཞིག་གིས་ཐོག་མར་ལྟར་སྒྲེས། བྱིས་དཔུལ་བར་སྒྲེས་ཏེ་ངན་སོང་
 དང་མི་ཁོམ་པར་གཏན་འབྱམས་ལྟ་བུར་བྱ་དགོས་པ་ལས། དེ་ལ་སོགས་པའི་སེམས་
 ཅན་གྱི་བྱིར་སྒྱུར་རྒྱུད་གསུངས་ཤིང་། དེ་དཔུལ་བར་སྒྲེས་པ་ལ་བརྒྱ་བྱིན་གིས་ཆོས་
 གསུངས་པ་དག་བྱས་པས། དེ་དག་འཕྲན་གྱི་ལྟར་སྒྲེས་པ་ལ་སོགས་པའི་གྲོང་གཞི་
 གསུངས་པར་གསལ། དེ་ལྟར་རྒྱུད་སྟེ་ལས། དམན་པ་ལའང་མཆོད་རྟེན་གསུངས་ན།

སྒྲིམ་བྱ་དམ་པ་རྣམས་ལ་ལྟ་ཅི་སྒྲིམ་གིང་། སྒྲིམ་ཆེན་དམ་པ་རྣམས་ལ་རྒྱ་མཚན་བྱང་
 བར་ཅན་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། རྩ་གིང་འཛིམ་པ་ལ་སོགས་པ་ལས་ལྟ་འཁྲུགས་སམ། རབ་
 གནས་བྱས་པ་ལ་ཡང་ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་པར་གསུངས་ན། སྒྲ་མའི་སྒྲ་སོགས་ལྟ་
 རང་འབྱོན་ལྟ་བུར་ཡོད་ཅིང་། དེའི་སྟེང་དུ་མཚན་ཉིད་ཐེག་པའི་བྲགས་དམ་དང་།
 སྒྲགས་ཀྱི་བྲགས་དམ། སྒྲགས་ཀྱི་སྒྲིམ་བཞུགས། དབང་རྒྱས་བསྐྱུས་མཐའ་ཡས་པ་དང་།
 རབ་གནས་མཐའ་ཡས་པ་སོང་བ་ཡིན་པས། དེའི་གནད་ཀྱིས་རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་སྒྲ་གདུང་
 སོགས་ནི་ལྟ་གང་ལས་ཀྱང་བྱིན་རྒྱབས་ཆེ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་
 བོ། །དེ་དག་གིས་དམན་པའི་སྤང་པོ་མཆོད་རྟེན་དུ་རུང་མི་རུང་དང་། དབང་བསྐྱར་དུ་
 རུང་མི་རུང་གི་གནད་ཀྱང་འདྲ་བར་ཤེས་སོ། །

དེས་ན་མཆོད་རྟེན་སྒྲུབ་པ་ལ་སྤང་པོ་ཆས་སུ་གཞུག་ཅིང་བསྟེན་པ་ནས་དབང་བསྐྱར་
 རྗེས་པའི་བར་སྐར་བཞེན་བྱས། མཆོད་རྟེན་གི་ཁྲིའི་ནང་དུ་སྐར་བཞེན་སྟེལ་ཆོག་
 བཅུག་པའི་སྒྲགས་དང་ཁྲོ་བའི་སྒྲགས་ལ་སོགས་པ་རྗེ་གསར་པའི་བུམ་པར་བཅུག་པ་
 དང་། གནོད་སྦྱིན་འཁོར་ལོ་སོགས་ཞབས་སུ་འཛོག་དགོས་པ་རྣམས་བཞག །འདི་
 དག་རྣམས་ཀྱང་སྤྱང་བྱུང་ལ་མི་སྒྲ་དམ་ཆོག་དང་སྟོམ་པ་དང་ལྟན་པས་སྒྲིམ་བཞུགས་
 ལ་བརྩོན་པ། ཆོ་ག་སྦྱི་དང་བྱང་བར་རྣམས་ལ་མཁས་པ་(1)1བ)ལ་བསྟེན་བཀྱར་གྱིས་
 མཉེས་པར་བྱས་ཏེ། བྱེད་དུ་འཇུག་པ་ནི་གནད་དུ་སྒྲ་སྟེ། འབྲེལ་གྱི་ལས་གྲོགས་ཙམ་
 ལའང་ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བ་སོགས་ལ་མི་འཆོལ་བར་བརྟགས་པ་ཆེས་གཟབ་པར་
 གསུངས་སོ། །དེ་ནས་མཆོད་རྟེན་བརྩིགས་ཏེ་བུམ་པའི་ནང་དུ་སྤང་པོ་སྐར་ལྟར་བྱས་
 བས་བཞག །

དེ་ནས་སྒྲིབ་དཔོན་གྱིས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རྣམ་པ་གཉིས་བསྒྲིམས། གཡེང་བ་
 སྒྲང་སྟེ་ཅི་གཅིག་དུ་རྟེན་བསྐྱེད་པ་ནས་སྟིག་པ་སྒྲུང་བར་བྱ་སྟེ། སྤང་པོ་འམ། མིང་ངམ།

གཟུགས་སམ་རུས་པ་ལ་བཏབས་པའི་སྒྲོ་སྒྲིགས་གཙོ་བོའི་དགྲིལ་ལའོར་ཡོངས་སུ་
རྫོགས་པར་བསྐྱེད། དགུག་གཞུག་ཅིང་རྒྱས་གདབ། སྒྲིག་སྒྲིབ་ཕྱགས་བྱིན་གྱིས་
བསྐྱབས། དབང་བསྐྱར་མཚན་བསྐྱོད་བྱས་ཏེ་བཞག། མཚན་རྟེན་རྫོགས་པ་དང་རབ་
གནས་དང་རབ་སྟོན་རྒྱ་ཆེར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་སྒྲོ་བྱ་བའི་ཚུལ་ནི། མི་ལསྒྲུགས་པའི་རྒྱད་ལས། དེའི་མིང་གིས་ལ་
གཟུངས་སྒྲགས་བསྐྱས་བརྫོད་བྱེད་ཅིང་མཚན་རྟེན་འབུམ་བྱས་ལ་གདུགས་དང་རྒྱལ་
མཚན་བ་དན་ལ་སྒྲགས་པས་ལེགས་པར་མཚན་ནས་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ལམ། ཡང་ན་རྒྱ་
ཁྲུངས་ཆེན་པོར་བཏང་དེས་སེམས་ཅན་དཔུལ་བ་ལས་ཐར་བར་འགྱུར་རོ། ཡང་ན་དེ་
ལྟར་མཚན་རྟེན་བྱས་ནས་མཛུགས་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ལམ། ལམ་གྱི་བཞི་མདོར་མཚན་རྟེན་
ཆེན་པོ་བྱས་ཏེ། གདུགས་དང་རྒྱལ་མཚན་དང་བ་དན་ལ་སྒྲགས་པས་ལེགས་པར་
མཚན་པ་འཕགས་པའི་དགེ་འདུན་ལ་ཆོས་སྟོན་གསོལ་བས་འདི་ཆེ་གོ་མོའི་དགེ་བའི་
རྩ་བར་གྱུར་ཅིག། འདི་ཁོ་ནས་བདེ་འགོ་མཐོ་རིས་སུ་སྒྱེ་བར་གྱུར་ཅིག། ཅིས་གསུངས་
པ་ཤེས་པར་བྱས་ན། དེ་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་སྒྲིས་ནས་ལུས་ཀྱང་སྟོན་ཅིང་ལེགས་སོ་ཞེས་བྱ་
བ་བྱིན་པས་མི་སྣང་བར་གྱུར་ཏོ། ཞེས་སྒྲགས་རྒྱད་ལྟེ་ལས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་ཏེ་རྟོགས་
པར་སྒྲུའོ། །

བཞི་པ་སྒྲིག་སྒྲིབ་བྱེད་ཚུལ་ནི། བསྟོན་པ་དང་དེའི་བཅུ་ཆའི་སྒྲིབ་སྒྲིག་སྟོན་དུ་སོང་
བས། སྤང་བོ་ལ་སྤར་བཞིན་དབང་ཡན་ཆད་ཆར་བ་ན་དེ་ཉིད་ཐབ་དུ་བྱེད། ས་ཆོག་མ་
ཆར་ན་སྟོག་ཡན་སྤར་བཞིན་བྱས་ལ་བསྒྲིག་ཐབ་བྱི། དབང་རྒྱས་པ་མ་གྲུབ་ན། སྤར་
བཞིན་དབང་བསྐྱས་པ་བྱ། རས་སམ་ཤོག་བྲ་གྲུ་བཞི་ཀུན་རིག་གི་སྒྲིབ་བསྒྲིགས་སུ་གསུངས་(1) 23)
པ་ལ་པད་འདབ་བརྒྱད་ཀྱི་ལྟེ་བར་འཁོར་ལོས་མཚན་པ་ཞུན་མར་གྱིས་བྱུགས་པ་སྤང་
བོའི་གདན་དུ་བཏིང་། ཐབ་བཅིགས་ལ་གཙོ་བོའི་སྒྲགས་དང་རན་སོང་སྒྲིབ་བའི་སྒྲགས་

བཏབ་པའི་ལུད་ཤིང་བཅིགས། ལུང་པོ་མཆོད་རྩལ་ལུད་ཤིང་རྣམས་ལ་སྒྲགས་བུན་
 གྱིས་བྲབས། ལུང་པོ་ཆས་སུ་གཞུག་ཚུལ་སྤྱད་ཆེན་ཆེན་ཆེན་ཆེན་གསུངས་བཞིན་བྱས་པའི་ལུང་པོ་
 ཁྱེད་བཀ་ཕྱོགས་སྒྲོང་བཅུར་མོས། ལུང་པོ་ལྷ་མི་ཐམས་ཅད་གྱིས་མཆོད་པ་རྒྱ་ཆེར་བྱེད་
 པར་བསམ་ལ་འབྱེད། སྒྲོབ་དཔོན་གཙོ་བོའི་ར་རྒྱལ་གྱི་བར་ཆད་བསྐྱར་བའི་ཕྱིར་
 སྒྲགས་བརྒྱས་ཤིང་། རོལ་མོ་དང་གདུགས་བ་དན་སོགས་བཀྲ་ཤིས་གྱི་ཆོགས་བཅད་
 དབྱངས་དང་བཅས་ཏེ་འབྱེད་ལ། ཐབ་གྱི་དཔུས་སུ་སྒྲོབ་དཔོན་ལ་མདུན་བསྐྱོན་ནས་
 བཞག། སྒྲེང་ནས་གཙོ་བོའི་སྒྲགས་སམ་ཀུན་རིག་གི་སྒྲགས་བཏབ་པའི་དར་རས་གྱི་
 དགབ། ལུང་པོ་ལྷ་ལ་མཆོད་བསྐྱོད་བྱས་སྒྲགས་ཆོགས་བཅད་དང་བཅས་པས་
 གཤམ་གསལ་བྱས། དེ་ནས་བདག་བསྐྱོད་བྱས། ཁྱོ་བོ་བཅུས་ལུང་ལུང་བདབ། དེ་
 ཡང་མདོན་རྟོགས་གྱི་དང་པོར་ལུང་ལུང་གདབ་ཡོད་ན་དེ་ཉིད་གྱིས་ཆོག། དེ་ནས་མེ་སྒྲོར་
 བའི་ཆོ། གསོན་ཅིག་དགོངས་ཤིག་རིགས་གྱི་ལ། ཞེས་སོགས་དང་། ཨོྫན་རྩ་རྩ་ཏུ་
 ཨ་ཡ་ཏམ་ནི་སྤྱ་རྩ་ལ་རྩ་ལ་ཀུ་རུ་ཀུ་རུ་སྤྱ་རྩ་དང་། རྩ་ལ་ཞེས་སོགས་བརྗོད་ནས་མེ་
 སྐར་ཞིང་གསོའོ། བསྐྱེག་རྩལ་འཁུལ་དུས་སྤྱར་བཤད་པའི་སྤེལ་ཆོག་བཏགས་ལ་
 འཁུལ། མེ་ལྷ་ཆེ་མཆོད་བསྐྱོད་གྱི་རྩལ་སུ། མེ་ལྷ་ལས་གྱི་རྩེ་རྩེ་གཙོ་བོ། ཆོ་འདས་སྤྱིག་
 སྒྲིབ་སྐྱར་བ་དང་། ལྷ་རྣམས་ཆོམ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་དུ་ནི་འཕྲིན་ལས་
 མཛོད་ཨུ་དེ་བས་གསུང་། ཞེས་གསལ་བ་བཏབ་པས་མེ་ལྷ་འི་ཐུགས་ཀ་ནས་ཡེ་ཤེས་གྱི་མེ་
 བྱུང་སྟེ། ཆོ་འདས་གྱི་སྤྱིག་སྒྲིབ་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་བསྐྱེགས་པར་
 བསམ། དྲང་སོང་ཆེན་པོ་མེ་ལྷ་ཡིས། སྒྲོན་གྱི་དམ་བཅའ་མནའ་བོར་ལ། ལྷ་རྣམས་
 ཞལ་ནི་མེ་ཡིན་ཏེ། སྒྲིན་སྤྱིག་དེ་ནི་མེ་ལ་གནས། ཞེས་བརྗོད་པས་མེ་འབར་བའི་
 རྣམ་པར་མེ་ལྷ་ཐིམ་པར་བསམས་ལ། ཡེ་ཤེས་གྱི་མེ་ལྷ་བསྐྱོད་པ་སོགས་བྱས་ནས་ཡང་
 བཀ་ལྷ་འི་ཐུགས་ཀར་ལྷ་བསྐྱོད་པའི་ཞེས་གསུངས་པ་གང་(༡༡བ)བདེ་བྱེད། བསྐྱེག་རྩལ་ལུང་པོ་རྩལ་སུ་

དེའི་གཞུག་བཤང་གཅི་སོགས་རྗེས་སོ་གཉིས་ཀྱང་བདུད་ཅི་བསམ་ནས་འབུམ། དེ་
 ལྟར་མཆོད་བསྟོད་བྱས་པའི་རྗེས་སུ་ལམ་སྐྱུངས་བསྟན་བྱ། དེ་ནས་མཆོད་བསྟོད་
 གཤེགས་གསོལ་དང་། སྒྲར་ཡང་མེ་ལྷ་མཆོད་པ་སོགས་མཚུག་ཆོག་རྣམས་བྱས། དེ་
 ནས་མེ་མ་ཡལ་བར་དུ་ཡུམ་གྱི་མདོ་འདོན། ཡོལ་ནས་དོ་རྗེ་བསྐྱུ་བའི་སྐགས་རྒྱ་དང་།
 ཡོ་ག་ཤུད་རྫོ་སོགས་ཀྱིས་ཐལ་བ་དང་རུས་པ་རྣམས་བསྟ། གཡས་ཀྱི་དོ་རྗེ་ཐབ་ཀྱི་གཙོ་
 བོའི་མཆོན་མའི་བར་དུ་རེག་པས། མཆོན་མ་ཐམས་ཅད་དོ་རྗེ་ལ་འདུས་པར་བསམས་
 ཏེ་བཤིག་ཅིང་དཀྱིལ་ཆོག་ལྟར་བསྟས། ལས་ཀྱི་རྗེས་མི་མདོན་པར་བྱས། དྲི་བཟང་
 དང་བཅས་པའི་འོ་མའི་ནང་ནས་རུས་པ་དྲངས་པའོ། རུས་པ་ལ་དེས་གཏོར། སྦྱང་
 རྒྱུད་ལས། དེ་ཡི་མིང་ཡང་སྟོས་ནས་ནི། བྱུར་ཀྱུམ་བཟང་སོགས་སྐགས་བྲིས་ལ། །
 རིམ་གྱིས་འབུམ་གྱི་ཆོད་ཅམ་དུ། མཆོད་རྟེན་ལས་ནི་རབ་རྒྱ་བྱ། རྟིག་ཅན་རྟིག་ནི་
 ཟད་བྱའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བྱེད་ན་ངེས་པར་ནི། དཔུལ་བ་ལས་ནི་གྲོལ་བར་འགྱུར། ཡི་
 དུགས་བྱོལ་སོང་སྐྱག་བསྐུལ་ལས། གྲོལ་ཏེ་ལྷ་ཡི་གནས་སུ་སྟེ། ཞེས་དང་། དེ་ཡི་
 མིང་ནས་སྟོས་ནས་ཀྱང་། སྐགས་པས་འབུམ་ཐུག་བརྒྱུ་འམ་ནི། ཡང་ན་སངས་རྒྱས་
 སྦྱང་སྦྱེད་དུ། སྦྱིན་སྟེག་བྱས་པར་གྱུར་ན་ནི། དཔུལ་བ་ཆེན་པོར་གྱུར་ན་ཡང་། རྟིག་
 པ་དེ་ལས་ཐར་བར་འགྱུར། ཞེས་སྦྱིན་སྟེག་དང་མཆོད་རྟེན་དོན་ཆེ་བར་གསུངས་སོ། །
 སྦྱེས་བྱ་དམ་པའི་ཕུར་ལ་ཐལ་ཆེར་སྒྲར་བཞེན་ལས། བྱེད་པར་ཐབ་ཀྱི་ནང་དུ་ཕུར་གྱི་
 ཐུགས་ཀར་གཙོ་བོའོ། དཀྱིལ་འཁོར་བསྟེད་ལ་དེ་དང་ཕུར་གྱི་ཡེ་ཤེས་པ་གཉིས་
 གཅིག་རྒྱ་བསྐྱེས་མཆོད་རྟེན་བྱས། གཤེགས་གསོལ་བྱ། ཆོས་འབྲེལ་མེད་པ་ཞིག་མེ་
 སྒྲར་དུ་བཅུག། དེ་མེད་ན་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསྟེགས་པར་བསམ། དེ་ལྟར་
 ཡེ་ཤེས་པ་མ་གཤེགས་ན་མཆོད་རྟེན་བཤིག་པའི་མཆོམས་མེད་དུ་འགྱུར་རོ། ཞེས་
 དང་། ཡང་མཆོད་ཡུལ་གྱི་རྩལ་དུ་བསྟེག་པར་བྱ་བ། ཐབ་ཀྱི་ཕྱི་ནང་གཞུག་ཡས་ཁང་དང་བཅས་པ་ལྟར་

བསྐྱེད་པ་ཡོད་ནའང་མི་སྤྱར་བ་སོགས་མི་རུང་མེད་པ་དང་འདྲ་བར་དགོངས་ན་དེ་ནི་ཕྱིན་ཚུལ་ལ། སྤར་ལྟར་བསྐྱེད་པ་
 དེ་ཉིད་ཐབ་ཏུ་གཞུགས། །མེ་སྒོར་དུས་ལྟ་(1) 33)དེ་གསལ་བཏབ་པར་སྒོམ། འདས་པའི་
 མེ་ལྟ་བསྐྱེད་དུས་སྤར་དེ་ཉིད་དཔལ་ཆོག་པར་བསྐྱེད། ཡེ་ཤེས་པ་དགུག་གཞུག་སོགས་
 གྱ། སྤར་བཤད་པའི་གཞུག་རྩལ་སྤྱེ་འབུལ་བར་མི་གྱ། གཞན་ཡང་ཆོ་གའི་བྱད་པར་
 རྣམས་སྤར་བཤད་པ་རྣམས་ལ་དཔགས་ནས་ཤེས་རུས། ཆོས་འབྲེལ་ཡོད་མེད་གང་
 ཡིན་ཀྱང་སྒོམ་ལྟ་སྒོམ་བསྐྱེད་པ་བཙོན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོ་ག་ཆད་ལྟག་མེད་པར་གྱ།
 ཡེ་ཤེས་པ་གཤེགས་པ་མེད་པར་བསྐྱེད་མི་རུང་བ་ནི། ལྟ་སྒོམ་པའི་གང་ཟག་གི་སྤར་པོ་
 གྱ་ལ་སྤྱར་ནའང་རིགས་མཚུངས་པས། ཡེ་ཤེས་པ་གཤེགས་ལུགས་སྤར་བསྟན་པ་ལྟར་
 གྱས་ཏེ་སྐྱོན། བསྐྱེད་པའི་རྩལ་གྱི་སྤྱགས་ཀྱི་མཐུག་ཏུ། ཞོ་བརྩ་ས་རྟ་ཆེ་གེ་ཙུ་སྤལ་
 མ་བྱ་རྩ་མ་སྤྱ། ཞེས་སོགས་དང་། ཀླ་ཡ་ལྟ་གསོགས་ཀྱི་སྤེལ་ཆོག་གཞུག །གཞན་
 རྣམས་སྤར་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡེ་ཤེས་པ་གཤེགས་ལ་ཆོ་ག་ཐ་དད་པ་གཉིས་གསུངས་
 པའི་གང་བདེ་གྱའོ། །

དེ་ནས་ཁ་སྐོང་གི་ཞི་བའི་སྐྱོན་སྤྱི་ཙམ་ལས་མི་ཤེས་ན། འདིར་དགོས་པའི་སྤར་
 པོ་ལྟ་གནས་དང་། ལྟ་གོན་སྐབས་སྤྱེ་བསྟན་པ་རྣམས་དང་། དབང་གྱ་ལུགས་དང་།
 སྤྱི་དུས་ཀྱི་བྱད་པར་རྣམས་དང་། གང་ཟག་མཆོག་དཔལ་གྱི་བྱད་པར་རྣམས་མི་ཤེས་
 པས་སྤྱིང་ཁམས་ཆེ་བར་མི་གྱའོ། །

ལྟ་བ་ཆུ་བོར་དོར་བ་ནི། སྤྱིང་ཆུད་ལས། ཐལ་བའམ་ཡུངས་ཀར་བྱེ་མ་ལ། །རང་
 གི་མིང་སྒོས་སྤྱགས་བཏབ་ནས། །བསྐྱེད་པ་གྱས་ཏེ་སོང་ནས་ཀྱང་། །རྒྱ་མཆོར་འབབ་
 པའི་ཆུ་ཀྱང་དོར། །དེ་ལྟ་ན་ནི་སྤྱི་ཙམ་ཡང་། །རན་སོང་ལས་ནི་ཐར་ཀྱར་ནས། །ཞེས་
 གསུང་བ་བཞིན་རོ་བསྐྱེད་པའི་ཆོ་ག་བཞིན་གྱས་པའི་ཐལ་བ་ལ་དེའི་མིང་སྤེལ་སྤྱགས་
 བཏབ་ཏེ་ཆུ་བོར་དོར་ན་ཆོ་འདས་དང་། དེས་གང་ལ་རེག་པའི་སེམས་ཙན་ངན་སོང་

ལས་གྲོལ་བ་དང་། གོང་གི་མི་འབྲུགས་པའི་རྒྱུད་དེས་ཀྱང་། སྤྱི་ཚུར་དོར་བས་ཕན་
ཡོན་དེ་འོར་བར་གསུངས་སྤྱི་ཚུར་རྒྱུད་བཞིན་མིང་སྤེལ་གྱི་སྤྲུགས་བཏབ། དོ་རྩེ་སྤྱོད་
དཔོན་གྱིས་བག་ཡོད་པས་རྒྱུར་དོར་ན་ཕན་ཡོན་དེ་འོར་གི། །དེ་ལྟ་དེའི་མིང་ཅམ་ཐོས་
པས་བྱན་གཡོག་བག་མེད་ལ་བསྐྱར། ཆ་ཕྱེད་རྒྱུར་གཏོང་། མང་པོ་ལམ་ཀ་དང་། རྒྱ་
འབྲམ་དུ་བསྐྱར་བ་སོགས་བག་མེད་བྱེད་པར་(༡) (༣བ)མངོན།

དུག་པ་རྒྱུར་ལ་དོར་བས་ཕན་གདགས་པ་ནི། སྤྱོད་དཔོན་ཉིང་འཛིན་དོ་རྩེས། དེ་
རྩེས་རུས་པ་ནམས་སྤྱར་བ། །ཞིབ་མོར་དོ་ལ་བཏགས་ནས་ནི། །ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེའི་རྒྱ་བོ་
ལ། །མཚོད་པ་བྱས་ཏེ་བསྐྱར་བ་བྱས། །ཡང་ན་ས་འཛིན་ཆེན་པོ་ཡི། །མཐོན་པོའི་རྩེ་
ལ་འཛིན་ནས་སྤྱ། །ཤིན་ཏུ་བྱགས་དྲག་མཐུན་པ་ཡི། །རྒྱུར་ལ་དེ་ནི་བསྐྱར་བར་བྱ། །
ཞེས་རུས་ཆོག་སྤྱར་བཞིན་བྱས་པའི་རྩེས་སུ་རི་རྩེ་ནས་རྒྱུར་དོར་བས་ཆེ་འདས་དེ་ཉིད་
དང་། དེས་རེག་ཆད་ངན་སོང་ལས་ཐར་པ་དང་། སྤྱིར་ཡང་གཟུངས་སྤྲུགས་བྱ་བ་མོ་
ནམས་ཐོས་པ་དང་མཐོང་བ་དང་། དེའི་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱུར་དང་གི་བ་མ་རེག་པ་དང་། སྤྲུགས་
བཏབ་པའི་བྱན་དང་བྱེ་མ་དོར་བས་དེས་གང་རེག་ཐམས་ཅད་ངན་སོང་ལས་ཐར་པ་རྒྱུད་
སྤེ་དུ་མར་གསུངས་སོ། །

བདུན་པ་ནི། དུས་འཁོར་རྩ་རྒྱུད་ལས། སྤྱི་གསུང་བྱགས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི། །
སྤྲུགས་ཀྱི་མཚན་པར་བསྐྱར་བྱས་ལ། །ཐལ་བ་རུས་པའི་དྲི་བཅས་ནམས། །རྒྱ་མཚོར་
འབབ་པའི་རྒྱ་བོར་དོར། །ཡང་ན་རང་མིང་ལྟན་པ་ཡིས། །སྤྲུགས་བསྐྱར་མི་ཡི་གཟུགས་
ཉིད་དམ། །མཚོད་རྟེན་དབྱིབས་སུ་བྱས་ནས་ནི། །དེ་ཉིད་སྤྲིག་པ་ནམས་ལས་གྲོལ། །
ཞེས་སྤྱར་བཤད་པ་ནམས་དང་། རུས་པ་འཛིན་པ་སོགས་དང་སྤྱིར་ཏེ་ལྟ་བཞེངས་ན་
ཕན་ཡོན་ཆེ་བར་གསུངས་སོ། །དེ་ནམས་ཀྱིས་རུས་ཆོག་བྱས་རྩེས་སུ་ཞིབ་པར་བཏགས་
ནས་ཆོས་ཀྱི་སྤྲུག་ཆ་བྱ་བ་དང་། སྤྲུག་ཆ་དང་བསྐྱེད་བ་སོགས་ཀྱང་ཕན་ཡོན་ཆེ་བར་ཤེས་

སོ། །

བརྒྱད་པ་ནི། སློབ་དཔོན་ཀུན་དགའ་སྟོང་པོས་གཙུག་དགའི་གཞུང་དུ། དེ་ནས་
 བྱིར་བཞེས་བྱ་བ་ནི། ༼ཡུངས་ཀར་གྱིས་ནི་བྱ་བ་ཡིན། ༼ཡུངས་ཀར་མེ་ཏོག་དང་ལྷན་
 པའི། ༼སྒྲགས་ནམས་སྟོ་ཞིང་བརྟེན་པར་བྱ། ༼རུས་པའམ་གོས་སམ་མིང་ལ་ནི། ༼རྩེས་
 སུ་ཆུ་ཡིས་བཟུ་བར་བྱ། ༼སྒྲིག་པ་བཟུ་བའི་སྒྲགས་ཀྱིས་ནི། ༼བྲིད་གསུམ་དྲི་མ་བཟུ་
 བར་བྱ། ༼སྒྲར་ཡང་བཟུ་གིས་ཆོགས་བཅད་ཀྱིས། ༼དུས་གསུམ་དུ་ནི་བྲུས་བྱའོ། ༼ཞེས་
 སྒར་བཤད་པའི་བྱིར་བཞེས་ལ་ཕན་ཡོན་ཆེ་བར་གསུངས་ཏེ། སྒར་བཤད་པའི་ཆོག་
 བམས་ཅད་དང་འབྲེལ་བའམ། མིན་ཀྱང་སྐབས་སུ་བྱབ་པ་དང་། བཟུ་བ་དང་། (153)
 སྐབས་འགྲོ་གསོལ་འདེབས་སོགས་བྱེད་པའང་ཆོ་འདས་ཆེས་ཆེར་ཕན་གསུངས་སོ། །

དགུ་པ་ནི་སྟོང་རྒྱད་ལས། རང་གི་ལྷ་འམ་གཞན་གྱི་ནི། སྟོང་པོ་སྟོང་ཁར་བྲིས་
 ནས་ནི། ༼ལྷ་འདྲ་བར་ནི་སེམས་བསྐྱེད་དེ། ༼ཁྱིམ་གྱི་ནང་དུ་བཞག་པར་བྱ། ༼ཞེས་དྲི་
 གཅིང་ཁང་ངམ་བང་བུའམ་འཆག་སར་འཛིན་ལུགས་གཤེས་ན་དོན་ཆེ་བར་གསུངས་ཏེ།
 ཆས་སུ་གཞུག་པར་དང་། བསྟན་པ་གོང་བཞིན་བྱས། ཤིང་ངམ་སངོའམ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་
 སྤང་བོ་འཛིན་པའི་བང་བུ་བཅོས། འཇམ་པར་བྱས། ཆོན་གསོལ། དེའི་ནང་དུ་སྟན་གྱི་
 སྟོང་དུ་ཁ་ལྟོར་བསྟན། མགོ་རུབ་དུ་བསྟན་ཏེ་ཅུང་ཟད་སྤང་ལ་བཞག་ལག་པ་གཉིས་
 བལ་མོ་སྒྱར་ལ་སྒྱི་བོར་བཞག། ༼སྒྱི་བོའམ་སྟོང་ཁར་བྲིས་བྱ་དམར་པོ་བཏགས། ༼བྱིར་
 སྟོན་རུབ་སྟོགས་སུ་ཐོག་ལ་བཏགས། ༼བང་བུའི་ཐོགས་དུ་གདུགས། ༼དེ་ནས་སྤང་བོ་
 གཅོ་བོའམ་དགྱིལ་འཁོར་རྫོགས་པར་བསྐྱེད། ༼དབང་བསྐྱར་མཆོད་བསྟོད་བསྐྱེས་པ་
 བྱ། ༼བང་བུའི་ཐོགས་སུ་རིན་ཆེན་སྒྱ་བདུན་སོགས་བྲིས། ༼གཞན་ཡང་མཆོད་རྫས་དང་
 བཟའ་བཏུང་དུ་མས་བསྐྱོར། ༼མཆོད་པ་བྱིན་རྒྱལས་བྱས་ནས་རྒྱུན་དུ་ཡང་མཆོད་བསྟོད་
 བྱས་པས་དོན་ཆེན་པོར་འགྱུར་བ་གསུངས་སོ། །

བཙུ་བ་དང་བཙུ་གཅིག་པ་ནི། སྤར་ཡང་བཤད་ཅིང་། སྦྱོར་རྒྱུད་ལས། དེ་ཡི་མིང་
ནས་བརྗོད་ནས་ནི། །རི་ལྷར་གསུངས་པའི་སྤྲགས་བཟུ་ཞིང་། །འབུམ་སྤྲག་སྦྱོར་ངས་
ཡང་ན་ནི། །བརྒྱ་སྤྲག་སྦྱོར་དུ་ཆོང་བ་དང་། །བྱེ་བ་སྦྱོར་དུ་རབ་བཟུས་ན། །ལྷ་ཡི་
གནས་སུ་ངས་པར་སྦྱེ། །ཞེས་དམིགས་ཡུལ་གྱི་མིང་སྤྱེལ་ཆོག་དང་བཅས་པ་སྤར་བཤད་
པ་ལྷར་བཟུས་པས་ཕན་ཡོན་ཆེ་བར་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་གི་གསོན་གྱི་མིང་སྤྱེལ་
ཆོག་དང་བཅས་པ་གཟུངས་སྤྲགས་གྱི་མཚུག་ཏུ་བྱིས་ནས། །ལྷ་འི་ནང་གཟུངས་སུ་མང་
དུ་བཞུགས་པ་དང་། ཐང་ཀ་སོགས་གྱི་རྒྱབ་གཟུངས་སུ་བྱིས་ན་འང་ཕན་ཡོན་ཆེ་བར་
འབྱུང་བར་གསུངས་ཤིང་། སྤར་བཤད་པ་རྣམས་གྱིས་ཀྱང་ཤེས་སོ། །འདི་དག་ནི་གཙོ་
བོར་སྦྱོར་རྒྱུད་ནས་གསལ་ཞིང་ཁྱད་པར་བྱ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེས་འདི་དག་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་
བའི་མདོ་རྒྱུད་བསྟན་བཅོས་མན་ངག་མང་བར་གཟིགས་(༡༧བ)པ་རྣམས་ལ་དབྱུང་དེ་
རེ་རེ་བཞིན་ལུང་ཁྱུངས་དང་བཅས་པ་རྒྱས་པར་བཀོད་པ་ལས། ཆོགས་མང་དུ་དོགས་
ཏི་སྦྱོས་བཤད་རྣམས་བཞག་ནས་ལག་ལེན་གྱི་སྟོང་པོ་རྣམས་བྱིས་པ་ཡིན་པས་རྒྱས་
པར་དེ་དག་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

བསགས་སྦྱངས་དམན་ཡང་མཁས་པར་ལེགས་སྦྱངས་ནས། གོ་འཕང་མཐོན་པོ་
རྟེན་པའང་དཀའ་བ་མེད། །མཁས་པར་མ་སྦྱངས་ཡོན་ཏན་ཆེན་ཡང་། །འོག་ཏུ་ལྷུང་
བ་མགྱིན་པའི་གནས་ན་འདུག །དེ་ཕྱིར་ཀྱན་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས་པ་གཅེས། །ཞེས་
པ་འདིས་ཀྱང་བསྟན་པ་དང་སེམས་ཅན་ལ་ཕྱོགས་དུས་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་
ཕན་པ་རྒྱ་ཆེར་འབྱུང་བར་ཅིག ཅས་པ་འདི་ནི་སྒྲུབ་སྤྲུལ་ཏི་རྣམས་མཛད་པའོ། །

༡༡། །འཛིག་རྟེན་བྱ་བའི་རྣམས་པར་བཤད་པ་
མཁས་པའི་ཡིད་འཕྲོག་ཅེས་བྱ་བ་
བཞུགས་སོ། །

འཛིག་རྟེན་བྱ་བའི་རྣམས་པར་བཤད་པ་མཁས་པའི་ཡིད་འཕྲོག་ཅེས་བྱ་བ། །རྒྱལ་
བ་ཀྱན་གྱི་སྤྲུལ་གྱི་མཆོག་། །འགྲོ་བ་ཀྱན་གྱི་གཉིན་གཅིག་ལ། །སྤྲེལ་སྤྲེལ་མའི་ཞབས་
བད་ལ། །ཀྱུས་པ་ཆེན་པོས་ཕྱག་འཆོལ་ལོ། །འཛིག་རྟེན་བྱ་བ་ཆང་འདྲ་ཞིང་། སྦྱིར་
འཛིག་རྟེན་བྱ་བ་ལ་བཟང་ངན་འབྲིང་གསུམ་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་འདིར་ཆོ་འདིའི་ཞེན་པས་
ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་པའི་བྱ་བ་རྣམས་ལ་འཛིག་རྟེན་བྱ་བ་ཞེས་ཟེར་བ་ཡིན་ཏེ། འདིས་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་མུང་དུ་བཅུག་པས་འདིའི་ཉེས་དམིགས་ཤེས་པ་གལ་ཆེའོ། །ཨ་
པ་མ་ཉན་གྱིན་ཆང་དངས། ཆང་དངས་ཀྱིན་ཨ་པ་མ་ཉན་ཟེར་བ་ལྟར། ཆོ་འདིའི་བྱ་བ་
རྣམས་ཀྱང་བྱས་ཀྱིན་ཇི་ཡོད་འགྲོ་སྟེ། དང་པོ་ངོ་ཆོ་ཁྲེལ་ལ་བལྟ། ཉེས་སྦྱོད་སྤྲེལ་བ་ལ་
འཛེམ་བག་མེད་ན་ཆོ་འདིའི་བྱ་བ་རེ་དང་འབྲེལ་ནས་ཇི་ཡོད་སོང་བར། ཐམས་ཅད་
ལ་མི་འཛེམ་བོན་ལ་མི་འཛེམ། རྒྱ་མཆོན་གང་ཡང་མེད་པར་གསོད་པ་དང་རྒྱ་བ་དང་
རྒྱུན་ལ་སོགས་ཐམས་ཅད་བྱེད་ན། རྒྱ་མཆོན་ཅུང་ཟད་ཡོད་ན་ལྟ་ཅི་སྟོས། ཆོ་འདིའི་བྱ་
བ་རེ་དང་འབྲེལ་བྱིན་སྟོན་ནས་བསམས་གཞིགས་མེད་པར་ཡང་། ཞར་ཞོར་ལ་མི་
བསད་ཏེ་སྦྱེལ་སོགས་ཡོད་ན་བསམས་གཞིགས་ནས་ལྟ་ཅི་སྟོས། དེ་བཞིན་དུ་སྦྱོན་
ཐམས་ཅད་ཇི་ཆོ་ལ་འགྲོ་ཞིང་ཡོན་ཏན་ཇི་ཆུང་ལ་འགྲོ་སྟེ། དང་པོ་དད་པ་དང་
བརྩོན་འགྲུས་དང་གཏོང་པོད་སོགས་འཐད་པར་ཡོད་ན་འང་། བྱིས་ཆོ་འདིའི་བྱ་བ་རེ་
ལ་ཞུགས་ནས་ཇི་ཡོད་སོང་བས་སུ་གང་ལ་འང་དད་པ་མི་སྟེ་བ། ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་

གསུམ་གང་ལའང་བརྩོན་འགྲུས་མི་རྣམས་ལ། སྤུལ་འཇུག་ཅུང་ཟད་སྤེར་མི་ཤོད་པ་སོགས་
ཡོན་ཏན་རྗེ་ཆུང་ལ་འགྲོའོ། །དེ་བཞིན་དུ་བདེ་བ་རྗེ་ཆུང་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཆེ་རེ་ལ་འགྲོ་སྟེ།
བྱ་བ་གང་ལའང་རང་དབང་བོ་བ་ལ། སྤྱི་ལོ་འཛིན་མི་དགོས་པ་རྣམས་ཀྱང་གཞན་
དབང་ཅན་དུ་འགྲོ། །དང་པོ་ལྟོ་གོས་གཞན་ནས་དཀའ་ལས་ཀྱིས་འཚོ་ལ་མི་དགོས་པ་
(༡༥) རྣམས་འབྲུན་བརྒྱ་སྟོང་ལེན་དགོས་པ་ལ་སོགས་པར་འགྲོ། །དང་པོ་རང་གཅིག་
སྤྱི་དོན་མ་གཏོགས་མེད་པ་དེ་ཕྱིས་གཉེན་བཤེས་གཡོག་འཁོར་གྲོགས་སོགས་བརྒྱ་
སྟོང་སྟོང་། དག་བརྒྱ་སྟོང་འདུལ་དགོས་པར་འགྲོ་ཡོན་འདུག་པ་ལ་སོགས་པ་ཤེས་
པར་བྱའོ། །ཆེ་འདིའི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པའི་ཀྱན་སྤངས། བྱ་བ་ཐམས་ཅད་སྤྲོས་
བཏང་བའི་བྱ་བ་ཏང་། དོན་དང་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་བྱ་བ་ལ་དོན་མཐུན་
ཞིག་བྱས། རྒྱུས་པ་ལྷས་མ་ཆོར། ཤི་བ་འདྲེས་མ་ཆོར་བར་བྱས་ནས། ཤི་མིན་གསོན་
མིན་མི་བྱུ་ནས་བྱད་པ་ཞིག་བྱས་བཟད་ན། དེ་འདྲའི་ཉེས་སྦྱོན་གང་ཡང་མེད་པའི་སྟངས་
དུ་སྦྱོན་རྗེ་ཆུང་ཡོན་ཏན་རྗེ་ཆེ། སྤྲུག་བསྐྱེད་རྗེ་ཆུང་བདེ་བ་རྗེ་ཆེར་འགྲོའོ། །སྤྲུལ་མགོ་
གཡུལ་ངོ་ནད་དང་འདྲ། །

བཤེས་སྤྱིངས་ལས། དེས་པ་བདོག་མང་རི་ལྟར་སྤྲུག་བསྐྱེད་པ། །འདོད་པ་ཆུང་
རྣམས་དེ་ལྟ་མ་ལགས་ཏེ། །སྤྱི་མཚན་རྣམས་ལ་མགོ་བོ་རི་སྟེད་པ། །དེ་ལས་བྱུང་བའི་
སྤྲུག་བསྐྱེད་དེ་སྟེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་མི་རྣམས་ལ་མགོ་གཅིག་ལས་མེད་པས་
གཅིག་གི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལས་མེད། །སྤྱི་རྣམས་ལ་མགོ་བདུན་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པས་
བདུན་བསྐྱུང་དགོས་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་སོགས་ཡོད། །དེ་བཞིན་དུ་བསྐྱུང་དགོས་དང་
བསྐྱུང་དགོས་མང་། གཟུང་བ་མང་ན་རི་ལྟར་མང་བ་བཞིན་དུ་སྤྲུག་བསྐྱེད་རྒྱ་ཆེ་གྲངས་
མང་སྟེ། གཏམ་དཔེ་ལའང་། མངའ་ཐང་མཐའ་རྒྱས་ན། སྤྲུག་བསྐྱེད་གྱི་མཚོ་དོལ་
ཟེར། གཉེན་བཤེས་དང་གཡོག་འཁོར་མང་ན་ནི་རང་གི་ལུས་ལོངས་སྟོང་གི་སྤྲུག་

བསྐྱེད་ལྷ་ཅི་སྒྲོམ། གཉིན་བཤེས་དང་གཡོག་འཁོར་རི་སྟེང་ཡོད་པ་དེ་སྟེང་གི་སྐྱེག་
 བསྐྱེད་འབྱུང་དགོས་ཏེ། ཆོས་སེལ་ལས་ཀྱང་། འཁོར་རྣམས་ཀྱི་ནི་དོན་མི་བྱེད། ཅེས་
 འཁོར་ལ་སྐྱེག་བསྐྱེད་མི་འདོད་པ་བྱུང་ན་དེ་སེལ་བ་དང་། འོར་ས་སྟེང་བསྐྱེད་པ་ལ་
 སོགས་པའི་གྲོགས་ལ་སོགས་པ་མི་(༡བ)བྱེད་ན་ཉེས་པར་གསུངས། དོན་གནས་
 ལའང་དེ་ག་ཡིན་པས་དཔོན་གཡོག་གམ་དཔོན་སྟོབ་ཏུ་འབྲེལ་བྱེད་དེ་རྣམས་བདེ་སྐྱེག་
 ཐམས་ཅད་ཐུན་མོང་དུ་འགྱུར་བ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཆེ་བ་ཡིན་པས་དེ་མི་འབྱུང་བར་བྱ་བའི་
 ཐབས་མེད་དོ། །ཆོ་འདིའི་སྐུ་ཆོགས་ཐམས་ཅད་སྟོས་བཏང་། གང་ནའང་ཡོད་མེད་
 མི་རིག་པ་བྱས་བསྐྱེད་ན་དེ་འབྲེལ་སྐྱེག་བསྐྱེད་ཡེ་མེད་དེ། ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་ཆོས་སེལ་
 སུ། སྟེ་བོ་ཅི་མེད་ཡོན་ཏན་རྟོགས་པ་དང་། སྟེ་བོ་ཅི་ཡང་མེད་པར་གྱུར་པ་བདེ། སྟེ་
 བོ་སྟེ་བོའི་ཡུལ་ལ་རབ་ཆགས་ཤིང་། །ཅུང་ཟད་ཡོད་པ་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་ལ་ལྟོས། །
 ཞེན་པ་ཅན་གྱི་མི་ནང་ན། ཞེན་པ་མེད་པར་གནས་པ་དང་། ཞེན་པའི་ནང་ན་ཞེན་
 མེད་པ། །ཀྱེ་མའོ་ཤིན་ཏུ་བདེ་བར་འཛོ། །གསུངས།

སྟེང་འཇུག་ལས་ཀྱང་། དེ་བས་རྣམ་པར་སྟོངས་པའི་ཡིད། །གང་དང་གང་ལ་
 ཆགས་གྱུར་པ། །དེ་དང་དེ་སྟོངས་སྟོང་འགྱུར་དུ། །སྐྱེག་བསྐྱེད་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཞིང་
 ལྷང་། །དེ་བས་མཁས་པ་ཆགས་མི་བྱ། །གསུངས། གཡུལ་དོར་ཞུགས་པ་ན་མི་མང་དུ་
 འཛོམས་ཤིང་བྱེད་པར་དུ་དབའ་བོ་རྣམས་འཛོམས་པ་བཞིན་དུ་ཆོ་འདིའི་བྱ་བས་ཀྱང་
 སྟེར་ཐམས་ཅད་འཛོམས་ཤིང་། བྱེད་པར་དུ་གང་དུག་པ་རྣམས་འཛོམས་ཏེ། བྱིས་པ་
 གྱུར་བ་དང་སྟེན་པ་གཉིས་ཡོད་ན་གྱུར་བ་ལ་བྱིས་ལེན། །སྟེན་པ་འཇུག་བྱེད་མི་སྐྱེག་
 པ་འཇུག་ནད་བྱ་ཅན་ལ་བཙུན་པ་འཆོལ་བར་སྒྲུང་ལ། དེ་བཞིན་དུ་བཙུན་པའི་ནང་ནས་
 ཀྱང་ཕོ་སྟོན་པ་དང་རིག་པ་སྒྱུར་བ་ལ་ཉེ་གནས་སམ། བན་དཔོན་ནམ། མཆོད་གཉེར་
 བ་སོགས་འཆོལ། ཤེས་ཆེ་རྒྱ་མེད་པ་རྣམས་ཅི་བདེར་འཛོག་ །ཡང་སྐྱེགས་ཀྱི་ལག་

ལེན་ཤེས་པ་གྲོང་ཚོག་དང་རིམ་གྱོ་སོགས་ལ་འབྱམས། མི་ཤེས་པ་མི་འབྱམས། ཟླ་
སྟོང་ཤེས་པ་ལ་འཆད་ཉན་དང་མཁན་པོ་དང་སྟོབ་དཔོན་དང་ཟླ་དཔོན་སོགས་འཆོལ།
ལའོར་བར་གཏན་བྱམས་བྱེད་དགོས་པ་ཡོང་། ཟླ་སྟོང་མི་ཤེས་པ་ལ་དེ་འདྲའི་སྟོན་
མེད་པར་མཐོང་ངོ་། །

སྦྱིར་ཡོན་ཏན་ཡོད་པ་སྟོན་མིན་མོད་ཀྱང་། ཆོ་འདིའི་བྱ་བྱེད་རེ་དང་འབྲེལ་ན་
ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རང་འཛེམས་བྱེད་གྱི་དབྱ་ཁོ་ནར་འགོ་བ་སྒྲུང་ལ། དེས་ན་
ཡོན་ཏན་སྟོན་དུ་མི་འགོ་བ་བྱ་མ་འགོགས་པར་སྒྲོ་ར་ལོན་པ་ཤེས་(ནན)དགོས་ལ། དེ་
ལ་ཆོ་འདིའི་བྱ་བ་ཆེ་ཆུང་འབྲིང་གསུམ་ཐམས་ཅད་སྟོས་བཏང་བསྟན་ན་དེ་འདྲའི་སྟོན་
ཡེ་མེད་དེ། ཡོན་ཏན་སྟོན་དུ་མི་འགོ་བ་ལྟ་ཅི་སྟོས། སྟོན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཡོན་ཏན་དུ་
འགོ་བར་སྒྲུང་སྟེ། སྒར་བཤད་པ་ལྟར་སྟོན་པ་བཅུན་པ་བཅོལ། བྱིམ་པ་དང་བན་
དཔོན་སོགས་མ་བཅོལ་བ་དང་། ཟླ་སྟོང་མི་ཤེས་པ་ཟླ་དཔོན་མ་བཅོལ་བ་སོགས་སོ། །

གཞན་ཡང་ཆོ་སྟོས་བཏང་བ་ལ་རྟེན་པ་དང་བཀྱར་སྟེ་མེད་པ་དང་མི་མཐོང་ཆ་འཛོག་
མེད་པ་དང་། ཞིང་གཞིས་དང་ལའོར་གཡོག་མེད་པ་སོགས་འདོད་པའི་གནས་ཡིན། དེ་
ནམས་དང་འབྲེལ་ན་ཆོ་སྟོས་བཏང་མི་ཡོང་བས་སོ། །ནད་བསལ་ན་ནི་བདེ་ངེས་ལ།
མ་བསལ་ན་སྤྲུག་ངེས་པ་བཞིན་དུ། ཆོ་འདིའི་བྱ་བ་ནམས་སྟོས་མ་བཏང་ན་ནི་ཆེར་
མའི་གསེབ་རྒྱལ་བ་བཞིན་བདེ་བའི་གོ་སྐབས་མི་འབྱུང་ལ། ཆོ་འདི་སྟོས་བཏང་ན་ནི་
སྤྲིན་བལ་ལ་ཉལ་བ་བཞིན་བདེ་ཆམས་པ་ཞིག་འབྱུང་སྟེ། རེ་དོགས་ཐམས་ཅད་དང་
བྲལ་བ། རང་དབང་ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཡོད་པས་སོ། །

ལན་མུ་བུད་མེད་ལྟན་པ་དང་། ཆོ་འདིའི་བྱ་བ་ནམས་ནི་མུ་ཆུ་འབྱུང་བ་དང་འདྲ་
སྟེ། ཟེད་པ་ཐེ་འཕེལ་དུ་འགོ་ལ་བུད་མེད་བསྟེན་པ་དང་འདྲ་སྟེ་ངོམས་པ་དང་ཚོག་པ་
གཅིག་ཀྱང་མི་ཡོང་། དུག་རྒྱལ་ལ་ལྟན་པ་བྱེད་པ་དང་འདྲ་སྟེ་བྱས་གྱིན་བྱེད་དགོས་ཐེ་

མང་དུ་འགོ། །རང་གི་ཁ་མ་འབྱོངས་པའི་ཁར་རྒྱུ་མ་མ་འབྱོངས། དེའི་ཁར་བྱ། དེའི་
 རྟེན་དུ་བྱུང་། དེའི་རྟེན་དུ་གཡོག་འཁོར་སོགས་གཉིན་མ་འབྱོངས་པ་དང་། དགྲ་
 གཅིག་མ་བྱུང་བའི་ཁར་གཅིག་དང་གཉིས་དང་གསུམ་ལ་སོགས་པ་ནས་བརྒྱ་སྟོང་ལ་
 སོགས་པ་འབྱུང་བ་དང་། རོར་གསོག་པ་ལ་ཡང་དང་པོ་ཁབ་དང་སྐྱད་པ་བསགས་པ་
 ནས། རི་བོ་གངས་ཅན་དང་མཉམ་པའི་རིན་པོ་ཆེའི་སྤང་པོ་བསགས་ཀྱང་ད་དུང་མ་
 འདང་བ་དང་མ་ཆོག་པས་དུས་འདས་འགོ་བ་སོགས་སོ། །ཆེ་སྟོས་བཏང་བ་ལ་དེ་འདྲའི་
 ཉིས་སྟོན་གང་ཡང་མེད་དེ། ཆེ་འདིའི་འདོད་ཁེ་གང་ཡང་མེད་པས་སོ། །རི་བོ་གྲོགས་
 ངན་ཁྲོལ་མ་དང་། ཆེ་འདིའི་བྱ་བ་རང་འདོད་པ་བཞིན་གྱུ་བཞི་ལྟ་མ་པ་ཡོད་ན་ནི་རི་བོ་
 འདེགས་པ་ལྟར་གིན་ཏུ་དཀའ་སྟེ། (3བ)སངས་རྒྱས་བཙུམ་ལྟན་འདས་ལྟ་བུའང་
 ཐུགས་བཞེད་མ་རྫོགས་པ་མང་དུ་བྱུང་བའི་རྒྱལ་སྟོན་ན་འཁོར་བ་པ་རྣམས་ལ་ལྟ་ཡང་
 ཅི་སྟོས། འོན་ཀྱང་རང་རང་གི་ངོས་ནས་འདོད་པ་ཁེངས་པ་མི་ཡོང་མོད། གཞན་གྱིས་
 བལྟས་ན་མཐར་ལྷུང་དུ་མ་སོང་ཅམ་ཞིག་འོང་བ་ལའང་འཛིག་རྟེན་ན་དགོན་པའི་རྒྱ་
 ཆོགས་མང་པོ་ཆང་དགོས་ཏེ། བསོད་ནམས་གཞན་པས་ཆེ་བ། དད་པ་དང་བརྩོན་
 འགྲུས་དྲག་པ་དྲན་པ་གསལ་བ། ཤེས་རབ་ཆེ་བ་དགོས་པ། སྤྲུལ་མི་དཔོན་ལ་ནི་དེ་
 རྣམས་གཞན་པས་བརྒྱ་འགྱུར་གྱིས་ལྟག་པ་དགོས་ཏེ། རང་གི་བསམ་པ་ལལ་ཆེར་ལ་
 རྟགས་པ་མི་ཡོང་བར་ཐམས་ཅད་དུ་བྲིག་བྲིག་འགོ་ཡིན་སྣང་ན་བསོད་ནམས་ཆེ་བའི་
 མཆན་མ་ཡིན་ལ། དེ་འདྲ་མེད་པར་ཆེ་འདིའི་བྱ་བ་ལ་དགའ་བ་ནི་རང་གིས་རང་ཉིད་
 བརྒྱག་པ་ལ་དགའ་བར་ཟད་དེ། དད་པ་དང་བརྩོན་འགྲུས་སོགས་མེད་ན་ཡང་དེ་བཞིན་
 ཡིན་ནོ། །ཆེ་འདི་སྟོས་བཏང་ལ་ནི་དེ་འདྲའི་དཀའ་ལས་མི་དགོས་ཏེ། སྤང་པོ་ལྷ་ལྟོ་
 བས་ཀྱང་ད་ལྟ་ཉིད་དུ་སྐྱབ་རུས་པས་སོ། །ད་ལྟ་ཡང་ཅི་རིགས་ལ་མི་གཞི་ལེགས་པ།
 གཟུགས་མཛེས་པ། སྐད་བཟང་བ། གཉིན་དང་འཁོར་གཡོག་གི་འདེགས་མཁན་མང་

བ། སྤྲེལ་མི་དཔོན་སོགས་གོང་མས་ཅིས་ཆེ་བ། གདུལ་བྱ་ཆེ་བ། སྤྲེལ་མཚན་ཉིད་
 གང་གི་འདུལ་ལོན་ཏན་རྒྱ་ཆེ་བ། ཡི་གེ་སོགས་ལག་གེས་མཉམས་པ། དངོས་པོའི་ཡོང་སྒོ་
 བཟང་བ། འགྲོ་སྒོ་ཆུང་བ། དཔོན་དགོས་སར་དཔོན་ཡོང་། གཡོག་དགོས་སར་གཡོག་
 ཡོང་། སྒོ་གཞུག། བདེ་ཞུག་ཆེ་བ། ཞིང་ཁང་བཟང་བ། སྤྲེལ་མཉམས་ཅད་ནས་
 འཛོམས་པ་དེ་འདྲ་སྤྲེལ་སྤྲེལ་འཛིག་རྟེན་གྱི་བྱ་བ་མ་སྤྲོངས་པས་མ་འདད་། མ་ཆོག །
 མ་བྱེད་ས། མ་སྤྲེལ། དངོས་པོ་ཁྱེད་ས། བྱ་བ་མཉམས་མེད། འཁོར་ཁྱེད་ས། རི་ལྗང་བྱས་
 བས་འཁོར་སྤྲེལ་བྱུང་ན་སྤྲེལ་བ་སོགས་ཆེ་འདི་སྤྲེལ། །ཆེ་བྱི་མ་ཆོས་ལ་ཡང་ཐོང་བྱས།
 མགོ་ཐོགས་ཆོད་ལ་དབང་བསྐྱུར། གྲོང་ཆོག་བྱས། མ་བྱས་དགྲ་བྱས་བྱས་པས་བསྐྱུར་
 སྤྲེལ་ལ་སོང་བ་སྤྲེལ། ཆེ་སྤྲོས་བཏང་ན་དེ་འདྲའི་ཡོན་ཏན་གང་ཡང་མ་འཛོམས་ཀྱང་
 སྤྲེལ་དཀྱིལ་འགྲོ་བ་ལགས་སོ། །ཆེ་སྤྲོས་བཏང་ལ་རྒྱ་ཅང་ཡང་གསོག་མི་དགོས། ཅི་
 ཡང་མེད་ཀྱང་འབྲས་སུ་བདེ་དགེ་ནམ་(༤ན)མཁའ་མཐའ་གྲུས་པ་འོང་བ། རྒྱ་ཆུང་ལ་
 འབྲས་སུ་ཆེ་བ། བསྐྱུར་སྤྲེལ་ལ། རོན་ཆེ་བ། ཁེ་ཆེ་ལ། ཉེན་ཆུང་བ། མི་སྒྲོན་ལ། བདག་
 སྤྲེལ་བ། མི་བྱ་དགའ་མེད། བྱ་སྤྲེལ་བ། སྤྲེལ་དང་མ་འདྲེས། དགེ་བ་ངང་གིས་འཕེལ།
 ཆེ་འདིར་སྤྲེལ་ལ་བྱི་མར་བདེ། རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་དང་མཐུན་པ་འདི་འདྲ་བྱས་ན་
 ཡོང་བ་མི་བྱེད་པར། དེ་ལས་སྤྲོག་པའི་སྤྲོན་ཐམས་ཅད་འོང་བའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་བྱ་བ་
 ལ་འཇུག་པ་ཡ་ཆ་བར་གདའ། ཆེ་འདིའི་བྱ་བྱེད་ལ་ཞུགས་པ་ནི་གྲོགས་ངན་བསྟེན་པ་
 དང་འདྲ་སྤྲེལ། གང་མིན་ཐམས་ཅད་དྲན་འཇུག་པས་སོ། །རྒྱབ་ན། བསད་ན། བརྟུངས་
 བ་སྤྲེལ་བ་སོགས་གཞོད་འཆོའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའམ་ཞིང་ལས་དང་། མཁར་ལས་དང་།
 དུད་འགྲོ་གསོ་སྤྲོང་དང་། མཆོད་རྟེན་དང་། གཙུག་ལག་ཁང་གི་ལས་དང་། ཐ་ན་སྤང་
 བ་གི་བྱུག་དར་བྱ་དགོས་པ་ཚུན་དྲན་ནས་འོང་བའི་འདོད་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་།
 དེ་བཞིན་དུ་ཉི་དུ་ལ་རྟོག་པ་དང་། རྒྱལ་མི་ལ་རྟོག་པ་སོགས་ཀྱི་གང་མིན་ཐམས་ཅད་

དྲན་ནས་འོང་ལ། ཇི་ལྟར་དྲན་པ་བཞིན་བྱེད་དགོས་ཀྱང་ཁྱོད་པའི་མིག་བཞིན་དུ་འོང་
མི་བྱེད་དཀའ་མེད་བྱེད་དགོས་པས་ཁེངས་ནས་གི་ལ་ཐུག་གི་བར་གྱི་བས་གཡེངས་པར་
འགྱུར་ལ། དེར་ཡང་མ་ཟིན་པ་དང་མ་ཆར་བའི་རང་ལ་འཆི་དགོས་སོ། །

དེ་ཡང་དཔེས་མཚོན་ན་ཞིང་རས་ཁང་པ་ལྟ་བུ་ལ་ཆུའི་གནོད་པ་ལྟ་བུ་བྱུང་ན་སྐྱུར་
ཏེ་འཛིག་པའི་གནས་མེད་པས་ངེས་པར་འཆོས་དགོས་ལ། དེ་འདྲའི་རིགས་ཅན་གྱིས་
ཁེངས་ནས་འོང་བའོ། །ཆོ་སྒོས་བཏང་ལ་ནི་དེ་འདྲའི་ཉེས་སྒྱུན་ནས་ཡང་མེད་དེ། རང་
གིས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་སྤངས་ལ། གཞན་ནས་སྐུ་ལའང་འདིས་བྱ་བ་འདི་དང་འདི་བྱེད་
བར་འོས་སོ་སྟུང་པའི་རེ་བ་འཆའ་བ་མེད་པས་སོ། །རེ་ཆེ་བྱུང་མེད་སྒྱུ་ཆུ་འབྱུངས། ཆོ་
འདིའི་བྱ་བས་གཡེངས་ན་གཉེན་བཤེས་དང་། གྲོགས་དང་། གཡོག་འཁོར་སོགས་
ཐམས་ཅད་རྩེ་ཆེ་སྟེ། འོར་གྱི་ཆ་ནས་གསོན་དག་དང་། རྟོན་སོ། རྟོས་སུ་སྟེར་སྒྱུན་
དང་། རྒྱི་འབྲུལ་དང་། དོས་སོགས་གཏོང་དུ་རྩེ་སྟེ། གྲོགས་ངན་གྱི་ཆ་ནས་ལེགས་ཉེས་
སྒྱིད་སྟུག་ཐམས་ཅད་ལ་ཐ་ན་བར་ཆེན་ཚུན་ཆད་བྱེད་(༤བ)པའི་རེ་བ་འཆའ། རེ་བ་
པལ་ཆེར་མི་འགྲུབ་པ་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པས། རེ་བ་མ་གྲུབ་ན་འཁང་བ་དང་། འབྲུབ་
དང་། ཁོན་དུ་འཛིན་པ་དང་། མཐར་འཐབ་ཅོད་ལ་ཐུག་པ་འབྱུང་སྟེ། རྩེ་ཆེ་ན་འཁོན་
གྱི་རྒྱ་ཞེས་གྲགས་སོ། །ཇི་ལྟར་རེ་བ་བཞིན་བསྐྱབ་པར་ནི་སྐུ་ཀྱང་མི་ལུས་ཏེ། སེམས་
ཅན་མོས་པ་སྒྲ་ཆོགས་པ། རྒྱལ་བས་ཀྱང་ནི་མི་མགུ་ན། །བདག་འདྲ་ངན་པས་སྒྲོས་ཅི་
དགོས། །ཞེས་པས་སོ། །དེ་བས་ན་ཆོ་འདིའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་བྱ་བ་ནི་བསྐྱབ་པར་དཀའ་
ལ། བསྐྱབས་ཀྱང་དོན་ཆུང་བ་ཡིན་ནོ། །

གཞན་གྱིས་དེ་ལྟ་བུར་རེ་བ་འཆའ་བའི་གནས་སྒྲ་མ་མི་དཔོན་ལས་བྱེད་སོགས་
བྱེད་ན་ནི་ཞིང་ཁམས་བདག་འཛིན་སྒྲོང་བ་དང་འདྲུ་འཛིན་སྒྲོང་བའི་མཆོམས་སོགས་བྱས་
མ་བྱས་ལ་བྱུང་བར་མི་ཡོང་སྟེ། སྐར་བཞག་པའི་སྒྱུན་ནས་འབྱུང་བས་སོ། །དེས་ང་

ཆོ་སྒོས་བཏང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྒྲིམ་ཀྱང་ཆོ་སྒོས་བཏང་མིན་པར་ངེས་ཏེ། ཆོ་སྒོས་བཏང་
 དེ་འདྲའི་གནས་སུ་སྔོན་པའི་དོན་མེད་པས་སོ། །སྒྲིམ་ཆུང་ལྟར་སེམས་གདོན་གྱིས་ཟིན་ན་
 སེམས་རྣལ་དུ་མི་གནས་པར་བྱིན་ཅི་ལོག་ལ་འཕྱོ་བ་བཞིན། ཆོ་འདྲའི་བྱ་བས་གཡེངས་
 བ་ཡང་ལྷུ་ཁེངས་ཀྱི་རྒྱུན་ཅུང་ཟད་རེས་སྒྲིམ་བ་ལངས་པ་བཞིན་འགོ་སྟེ། སེམས་ཆེར་ནི་
 སྟིགས་མའི་མི་བསོད་ནམས་ཆུང་བས་ལྷུ་པའི་རྒྱུན་མང་སྟེ། མི་འདོད་པ་ཆུང་གཉེར་
 མ་ལྟར་ཡོང་ངོ་། །དེ་ལྟར་བྱུང་བ་ན་འདི་ལྟ་བུས་ཅི་བྱེད་ན་ཐམས་ཅད་སྒྲོང་དགོས་སྟུམ་
 བ་དུང་བ་འབྱུང་ལ། ཡང་བརྗེད་ངས་ཆེ་བས་བརྗེད་ཅིང་འགོ་ལ། མ་བརྗེད་ན་ཡང་
 ཐམས་ཅད་སྒྲུངས་ན་མི་ཡོང་བའི་རྒྱ་རྒྱུན་མང་དུ་མཐོང་ནས། བྱིས་དེ་ལྟ་བུའི་ཡིད་འབྱུང་
 སྒྲིམ་ན་བཟའ་བཏུང་དང་གཏམ་སྒྲིང་བ་སོགས་ཀྱིས་བརྗེད་པར་འབྱུང་བའི་ཐབས་བྱེད་
 བར་འབྱུང་རོ། །ཡིད་འབྱུང་ནི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞི་དམ་པ་ཡིན་པ་ལ། ཅུང་
 ཟད་སྒྲིམ་བྱུང་ན་ཡང་སྒྲོང་བའི་ཐབས་ལ་འབད་བ་ནི། མཐོང་རིས་ཐར་བ་ཐམས་ཅད་
 དང་ཞེ་འབྲས་སུ་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་སེམས་ཁེངས་པའི་རྒྱུན་རྟེན་བཀྱར་སྟན་པ་
 སོགས་བྱུང་ན་ནི་ཡང་སྒྲིམ་བ་ལྟར་སེམས་གཟུང་དུ་མི་བྱུང་བར་རང་དབང་མེད་པར་བྱིན་
 ཅི་ལོག་ལ་འཕྱོ་བས་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་པ་དང་ཁ་ཏྲོན་སོགས་གང་ལའང་འཇུག་མི་བྱུང་
 བོ། །འདོད་ཆགས་ལྷན་ནག་(༡༩)སྟེན་འཛོང་འདྲ། འདོད་ཆགས་ནི་དོན་མེད་པ་ལ་
 སེམས་འཕྱོ་བ་བཞིན། འཛིག་རྟེན་གྱི་བྱ་བ་མ་སྒྲུངས་པ་རྣམས་ཀྱང་དོན་མེད་པར་རྒྱ་
 གར་རྒྱ་ནག་གི་རྒྱལ་པོའི་མདུན་གྲུབས་ཚུན་ལ་སེམས་འཕྱོ་ན། རང་གི་བྱ་བ་ལ་ལྟ་ཅི་
 སྒྲོས་ཏེ། བྱ་བ་ཆུང་དུ་ཞིག་ལས་མེད་ཀྱང་དེས་སེམས་འཕྱོག་ནས་ཁ་ཏྲོན་ལའང་འཇུག་
 བར་དཀའ་ན། བསམ་གཏན་གྱི་རིམ་པར་སྒྲོ་སྒྲིང་བ་སོགས་ལྟ་ཅི་སྒྲོས། ཆོ་འདྲའི་བ་
 རྣམས་ནི་རྟག་ཏུ་དོན་དང་བྱ་བ་མང་བས་སྒྲོ་སྒྲིང་བ་སོགས་འབྱུང་བའི་གནས་མེད་དོ། །
 དེའི་ཆོ་འདྲའི་བྱ་བ་རྣམས་བྱིན་ཅི་ལོག་ཁོ་ནར་འབྱུང་ཏེ། བཤེས་གཉེན་དམ་པའི་ཞལ་

ནས་སྒྲོ་མི་རྟག་པ་མ་བསམ་ན་ཕྱི་དྲོ་ཆེ་འདི་བ། ཕྱི་དྲོ་མ་བསམས་ན་མཚན་མོ་ཆེ་འདི་
 བར་ཆ་གསུངས། མི་རྟག་པ་ཅམ་རེ་མ་བསམས་ན་འང་དེ་ཅམ་དུ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འགྱུར་
 བ་སྒོ་སྒོར་སྒྲོགས་སྒོར་མོ་ནས་སེམས་རྒྱ་མེད་པ་རྣམས་ལྟ་ཡང་ཅི་སྒོས་ཏེ། གཉིས་མེད་
 མེད་གེ་འཁོར་བར་གཏན་འབྱམས་ཁོ་ནར་འགྱུར་རོ། །ཆེ་འདིའི་བྱ་བ་ལ་ཞུགས་མ་
 ཐག་ནས་སྤྲོ་ནག་ཏུ་ཞུགས་པ་བཞིན་སེམས་སྒོངས་འཐིབས་གྱིས་འགོ་སྟེ། ལུས་སམ་
 ལོངས་སྒྱུད་དང་གོགས་དང་དགྲ་དང་གཉེན་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུན་གྱིས་བྱ་བ་ཉེས་པ་ཆེ་
 རུང་འབྱིང་གསུམ་འབྱུང་རོ། །ཆེ་འདི་བྱ་བ་ནི་སྤྲད་འཛོང་མ་དང་འདྲ་སྟེ། རྟག་ཏུ་
 འདིས་འདྲིད་པར་བྱེད། སྤྱི་བར་བྱེད། མགོ་འཁོར་བར་བྱེད། འདིས་དུས་འདའ་བར་
 བྱེད། བྱ་བ་ལེགས་པ་ལ་འཇུག་ཏུ་མི་སྟེར་བས་སོ། །ཆེ་འདི་སྒོས་བཏང་ལ་ཉེས་སྒྱུན་དེ་
 ལྟ་བུ་གང་ཡང་མེད་དེ། ལུས་ངན་སྤངས་པས་ཉོན་མོངས་རིམ་གྱིས་འགྱིབ། གསུང་བ་
 ལྟར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་སེམས་གཡོ་བའི་ལུས་ངན་རྣམས་དང་བྲལ་བས་སོ། །གལ་ཏེ་རྣམ་
 རྟག་ངན་པ་སྦྱེས་ན་ཡང་བྱ་བ་ངན་པ་ལག་ལེན་ལ་འགེལ་བའི་ལུས་མེད་པས་བྱ་བ་ཕྱིན་
 ཅི་ལོག་འབྱུང་བའི་གནས་མེད། བྱ་བ་ལེགས་པ་མི་འབྱུང་བའི་གནས་མེད་དོ། །མེད་དང་
 རྟོག་གྱུར་འབྱུགས་ཐོག་མཁར། ཆེ་འདིའི་བྱ་བ་ལ་རེག་ཆད་སྟེག་པས་མེད་དང་འདྲ་སྟེ།
 མཁས་པ་བཅུན་བཟང་བའམ། ཐོས་བསམ་བསྒྲོམ་པའམ། ཐོ་རྟོག་རྟེན་མཁྱེགས་སམ་
 སུ་ཡིན་ཡང་འདིས་ཅི་ཡང་མི་ཉན་པ་རེ་བཅོས་(༥བ)འོང་བར་སྒྲུང་སྟེ། མཁས་པ་ཡང་
 སྒྲུན་པའི་ཆད་མེད། བཅུན་པ་ཡང་ངོ་ཆ་མེད་པའི་ཆད་མེད་བར་བེ་བྱས་ཡོང་བར་སྒྲུང་།
 ཆེ་སྒོས་བཏང་བསྐྱད་ན་རེ་དྲག་ལ་འགོ་ངེས་གྱི་གཞན་དུ་འགོ་བའི་གནས་མེད་དོ། །ལ་
 བར་རྒྱབ་གྱི་དངོས་པོ་ལྟ་བུ་ལུས་སྒྲོག་ཏུ་གྱུར་པ་ནི་རིག་པར་དགའ། དེ་བཞིན་དུ་ཆེ་
 འདིའི་བྱ་བ་ལ་སྒྲོན་དུ་རིག་པའང་གིན་ཏུ་དགོན་ཏེ། ཐམས་ཅད་གྱིས་ཡོན་ཏན་དུ་རིག་
 འོང་བར་སྒྲུང་། ཞིང་དང་ཁང་པ་མང་བའམ། གཡོག་འཁོར་དང་གཉེན་མང་བ་དང་།

ཏྲ་དང་མཛོད་དང་བྱི་མང་བ་སོགས་ལ་འདོད་པའི་གནས་ཡང་དག་ཏུ་བྱེད་པར་སྒྲུབ་། དེ་
ཙམ་བྱུང་འཕགས་ཡོང་བའི་གནས་མེད་དེ་ལྷག་གསོད་པ་ལ་ཡོན་ཏན་དུ་མཐོང་ན་བཤམ་
པ་འོང་བ་བཞིན་ནོ། །ཁོར་རྩ་ས་སོགས་ཆེ་འདིའི་ལུན་སོགས་རི་ལྷོང་མང་ཡང་འབྱུགས་
ཐོག་ཏུ་མཁར་བརྩེགས་པ་བཞིན་དབང་མེད་དུ་འབྲལ་དགོས་ཤིང་ཕན་མི་ཐོགས་ལ།
བསགས་པ་དང་བསྐྱུང་བའི་སྐྱུག་བསྐྱུང་མྱོང་དགོས་པ་ཙམ་དུ་ཟད་དོ། །དེ་ཡང་དགྲས་
འབྲོགས་པའམ་གཉེན་གྱིས་འབྱེད་བའམ་ཐ་ན་མི་ཁ་བྱུང་དོགས་ཀྱི་གསོན་གཤིན་གཏོང་
དགོས་པ་ཚུན་ཆད་ཀྱིས་གསོན་བཞིན་དུ་ཡང་འབྲལ་དགོས་ན། ཤི་བ་ན་ལྟ་ཅི་སྒྲོས་ཏེ།
སྐྱེ་ཙམ་ཡང་དབང་བྱར་མི་ཡོང་ངོ། །

དེས་ན་སྐྱུག་བསྐྱུང་དང་སྐྱུག་པ་ཐམས་ཅད་དང་བསྐྱུས། དག་བའི་བྱ་བ་ཐམས་
ཅད་བསྐྱུར་ནས་གསོག་དགོས་ཤིང་། བསགས་ནས་དབང་མེད་དུ་འབྲལ་དགོས་པའི་
ཆེ་འདིའི་ལུན་ཆོགས་ལ་སེམས་ཡོད་སྐྱེད་ཀྱི་འདོད་པ་སྦྱེད་པར་བྱེད། ཆེ་འདི་སྒྲོས་བཏང་
ལ་ནི་གང་རེག་ཆད་མ་འཆོངས་པ་སྒྲོན་ཡང་མ་བྱུང་ལ། བྱིས་ཀྱང་མི་འབྱུང་། འདི་ལ་
སྒྲོན་གཅིག་ཀྱང་མེད་ཅིང་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་དང་ལྷན་པ་ཡོན་ནོ། །ཕམ་པ་ཆོས་རྒྱན་
བཙན་དུག་བཞིན། ཆེ་འདིའི་བྱ་བ་མ་སྦྱངས་པས་ཆོས་གང་ཡང་ཉམས་སུ་ལེན་པ་མི་
འོང་བས་ཆོས་གང་གི་འང་རོ་མི་སྦྱང་ལ། དེའི་ཆེ་ཆོས་མེད་བརྒྱ་སྟོང་རྣམས་ལའང་འདུད་
དགོས་པས། ཕམ་པ་བྱུང་སྒྲོམ་པ་ཤོར་བའི་མི་དམའ་བབས་ནས་ཐམས་ཅད་ལ་འདུད་
དགོས་པ་འདྲའོ། །ཆེ་སྒྲོས་བཏང་བས་ནི་ཆོས་ཆོག་བཞི་ལས་མ་ཐོས་ཀྱང་། དེ་ཉམས་
སུ་བྱངས་པས་དེ་དག་གི་རོ་སྦྱང་ལ། གཞན་ལ་མེད་པའི་རང་གི་ཕོ་ཚུགས་ཟིན་ནས་སུ་
ལའང་རེ་མི་(༥ན)དགོས་འདུད་མི་དགོས་པ་ཡོན་ནོ། །

ཆོས་རྒྱན་གྱིས་བཙན་པ་ནོར་དང་བྲལ་བས་ཉམ་ཐག་ལ་རོ་ཆ་བ་བཞིན་དུ། ཆེ་
འདིའི་བྱ་བ་མ་སྦྱངས་པ་ལ་ཡོན་ཏན་སྐྱུར་མེད་མི་སྦྱེད་པ་ལྟ་ཅི་སྒྲོས། ཡོན་ཏན་སྐྱུར་ཡོད་

བ་ཡང་མེད་དེ་འགྲོ་བས། ཆོམ་རྒྱུ་གྱིས་བཅོམ་པ་བཞིན་ངོ་ཆ་ཞིང་ཉམ་ཐག་པ་སྒྲི་
 རྒྱལ་མ་འདོན་པར་འོས་སོ། །ཆོ་སྒྲོས་བཏང་བས་ནི་དབུལ་པོས་སག་སྒྲི་ནས་གཏེར་
 རྟེན་པ་བཞིན་དུ། འཛིག་རྟེན་ན་དགོན་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་གཏེར་རྟེན་པ་ཅི་ཡོང་མི་
 དགའོ། །ཆོ་འདི་མི་སྒྲོང་བ་ལ་གཞོད་པ་བྱེད་པ་མང་དུ་འབྱུང་སྟེ། དབྱ་གཉེན་དང་མི་དང་
 མི་མ་ཡིན་ནམ། སེམས་ཅན་དང་སེམས་ཅན་མིན་ཡང་རུང་། ཞིང་དང་། ཁང་པ་དང་།
 ཟས་དང་། གོས་དང་། ཏྲ་དང་། མཛོ་དང་། བྱི་ཡན་ཆད་ལར་ན་གཞོད་པ་བྱེད་པའི་སྒྲོ་
 བརྒྱ་སྟོང་དུ་མ་ནས་གཞོད་བྱེད་འབྱུང་ལ། དེའི་ཆོ་འདི་ལྟར་བྱས་ཀྱང་མ་ཐེགས་པར་ཁོང་
 བློ་སོགས་ནན་གྱིས་བྱེད་དགོས་པ་འབྱུང་ལ། དེའི་ཆོ་བཅན་དུག་བཞིན་དུ་དགོ་ཅའི་
 སྒྲོག་དང་བུལ་བར་བྱེད་དགོས། ཆོ་སྒྲོས་བཏང་ལ་ནི་གཞོད་པ་བྱེད་པའི་སྒྲོ་མེད་པ་ལྟ་
 བུ་ཡིན་ལ། གལ་ཏེ་རེས་འགའ་བྱུང་ཡང་དེ་འདྲ་རྒྱ་ལམ་ཅམ་ཡིན་པས་ཁོང་བློ་འགོགས་
 སྒྲ་ལ། དགོ་ཅ་འཛོམས་པའི་སྒྲིག་ལྟར་གཞན་ཡང་འདི་ལ་འབྱུང་དགའོ། །མི་དགོ་
 བཤེས་གཉེན་བཤན་པ་འདྲ། མི་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་ལོག་ལྟ་སྒྲིད་པ་བཞིན་
 འཛིག་རྟེན་གྱི་བྱ་བས་ཀྱང་ལོག་ལྟ་སྒྲིད་དེ། རྒྱར་གྱི་རི་བོ་འདེགས་པ་དང་འདྲ་ཞིང་
 ཞེས་སོགས་གྱི་རིགས་པས་འཛིག་རྟེན་གྱི་བྱ་བ་བྱ་བཞི་ལྟར་པ་ལས་དགའ་བ་མེད་པས།
 རི་ལྟར་བྱས་གྱིན་བྱེད་དགོས་མང་དུ་འགྲོ། །མ་ཐེགས་པ་དང་། མ་སྒྲུམ་པ་མང་དུ་འགྲོ་
 ཞིང་། རྒྱུ་རྒྱ་རི་ཆེར་འགྲོ། །བྱེད་པར་སྒྲ་མ་མི་དཔོན་རྣམས་ལ་དེ་ཡོང་ངོ་། །བསྟོད་ར་
 རྟོང་བའི་མི་གཅིག་མེད། མི་ཐམས་ཅད་གྱིས་འཕྱ། བྱི་ཐམས་ཅད་གྱིས་ལྷག །བྱ་བ་
 གང་བྱས་ཐད་ལ་མི་འགྲོ། །རེད་རང་གི་བྱ་བ་མ་བྱུང་བའི་ཞོར་ལ། འཁོར་ཐམས་ཅད་
 རྒྱལ་བསྐལ་ལ་བཀོད། རང་བརྒྱལ་གཞན་བརྒྱལ་བྱས་པ་ད་ལྟར་ཡང་མང་བར་སྒྲུང་
 ངོ། །བྱ་བ་གང་བྱས་ཐད་ལ་མ་སོང་བས། རང་གིས་(ལྔ)མ་ཐེར་བའི་བྱི་སྒྲོན་བྱས་
 པས་ལན་པར་མི་ཤེས་པར། སྒྲ་མ་དང་དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་ལོག་ལྟ་སྒྲི་སྟེ། དེ་ཏིག་

ཉིག་མི་སྤང་། ཆེ་གོ་སོགས་གྱིས་གང་ཡོད་བྱས་ཀྱང་ཐད་ལ་ཡོང་བར་སྤང་། ངས་
བསོད་ནམས་གསོག་པ་སོགས་ལ་འབད་ཀྱང་བྱ་བ་གང་ཡང་ཐད་ལ་མི་འགོ་བར་སྤང་།
ཆོས་ནས་བཤད་པའང་མི་བདེན་པར་སྤང་སྟེ་པ་སོགས་སྒྲེ་སྟེ། དེ་སྒྲེས་པས་དགོ་ཅ་
སྤང་ཡོད་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དྲུང་བྱིས་པ་བཞིན་སོང་ནས་སྤང་ཡང་སྤྲུག་བསྐྱེལ་བྱ་རྒྱུ་ཆེ་ཆེ་
ལ་འགོ་འོ། །

གཞན་ཡང་སྤྱེའུའི་སྒྲེས་རབས་དང་ཨར་བྱུལ་གྱིས་ཆོས་བཞེངས་པ་སོགས་ལྟར་
རེད་རང་གིས་དགོ་ལས་བྱས་ཀྱང་དེ་ལ་ལོག་སྒྲུབ་བྱེད་པ་མང་དུ་འབྱུང་བ་སོགས་གྱིས་
འགོད་པའང་ཕལ་ཆེར་གདོན་མི་ཟ་བས་བྱ་བ་དཀར་ནག་ཁྲ་གསུམ་ལ་སྤྲུའི་གཞུང་ལ་
ཆོར་བྱེད། རྒྱལ་བོའི་བཤན་པ་ནི་སྤྲིག་པ་མི་བྱེད་པའི་གནས་མེད་པ་བཞིན་ཆེ་འདིའི་བྱ་
བ་མ་སྤངས་པ་ནམས་ལའང་སྤྲིག་པའི་ཆོགས་སྤྲད་ཅིག་རེ་རེ་བཞིན་འབྱུང་སྟེ། ཉན་
མོངས་པ་གང་དགའི་ལས་བྱས། བདུད་གང་དགའ་བའི་ལས་བྱས་པ་ལ་སྤྲིག་མི་འབྱུང་
བའི་གནས་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཆོ་སྒྲོས་ཐོངས་པས་ནི་ཆོས་ཀྱི་རོ་མྱོང་བས་དཀོན་མཆོག་
གསུམ་ལ་གྱས་པ་རྒྱུ་ཆེར་འགོ་ཞིང་། ཉེས་པ་འབྱུང་བའི་སྒྲོ་ཕལ་ཆེར་ཁེགས་པས་ཉེས་
ལྟར་འབྱུང་བའི་གནས་མེད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །འགོ་ནད་མིག་ར་གཉིས་མི་མཐུན། ཆོ་
འདིའི་བྱ་བས་མ་རེག་པ་ཡོང་བ་ལ་འགོ་ནད་པའི་དྲུང་དུ་བསྐྱད་པ་བཞིན་ཞེ་ཟོན་རྟག་
རྟུ་བྱེད་དགོས་ཏེ། ཐུན་རེའམ་སྤྲད་ཅིག་ཙམ་དྲན་པ་བརྟེན་ན་ཡང་ཆོ་འདིའི་བྱ་བས་
རེག་ནས་སྤྲིག་ལྟར་གིས་སྤྲུགས་ཡོང་ངོ་། །ཆོ་འདི་མི་སྤྲོང་བ་ནམས་ལ་བདུད་འཇུག་
པའི་སྒྲོ་རྟ་རྟེན་མིག་ར་བས་ཀྱང་མང་སྟེ། ཞིང་ཁམས་སོགས་ནོར་གྱི་ཆོགས་ནས་སམ།
དགྲ་འམ། གཉེན་ནམ། བཤས་དང་། འཁོར་སོགས་དང་། སྤྲུམ་དང་། དཔོན་སོགས་
ལ་བརྟེན་ནས་བདུད་འཇུག་ལ། ཆོ་འདི་སྤངས་པས་ནི་དགྲས་གྲགས་མི་རྟོན་པའི་རྫོང་
བཙན་ལ་བརྟེན་པ་དང་འབྲས་སྟེ། བདུད་འཇུག་པའི་སྒྲོ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཆོ་འདི་ལ་

ཞུགས་པ་ལ་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་བརྟོལ་བ་བཞིན་ལངས་ཡོངས་ལ། དེའི་
 ཆེ་ཉོན་མོངས་ཁ་ཡན་ལ་བཏང་ན་ནི་ཆོས་ལྟ་ཅི་སྟོས། འཛིག་རྟེན་ཡང་མི་ཡོང་། ཉོན་
 མོངས་ཀྱི་(ཡན)དབང་དུ་མ་སོང་བར་འདོད་ན་ནི་འབན་གྱང་རྒྱལ་ལྟ་བུར་འཛོམ་བྱེད་
 དགོས་ལ། ཇི་ལྟར་བྱས་ཀྱང་བདུད་དང་ཉོན་མོངས་ལྡང་བའི་སྒྲོ་མང་བས་གཉེན་པོ་
 རེས་ཡོང་། རེས་མི་ཡོང་བས་སྟོད་པ་ཡ་མ་བྱུང་དུ་སོང་། ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྟོན་པའམ་
 སྟོང་རྒྱང་ལྡང་བར་འཛོན་ཅིང་། གང་བྱས་ཀྱང་ཆོས་དང་འཛིག་རྟེན་གཉིས་དང་མི་
 མཐུན་ཉེ་ལྡན་མར་འོང་བའི་གནས་མེད་དོ། །ཆེ་འདི་སྤངས་པ་ལ་ཆོས་ལྟ་ཅི་སྟོས།
 འཛིག་རྟེན་འདིའི་བདེ་བའང་ལྟར་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །སྤང་མ་སྤངས་རྟོགས་གནད་
 དང་བྲལ། སྤང་མ་སྦྱིན་ལ་འབྱར་བ་མི་ཁོགས་པ་ལྟར་ཆེ་འདིའི་བྱ་བ་ལ་ཞུགས་ནས་
 ཀྱང་དེ་ནས་ཐོན་པ་དཀའ་ལྟེ། དེ་ཡང་དང་པོ་བྱིས་པའམ་བཙུན་ཆུང་སོགས་འཛིག་རྟེན་
 གྱི་བྱ་བ་ལ་ཁ་མ་བཅུག་པའི་སྐབས་དེར་འཛིག་རྟེན་སྟོས་ཐོངས་པ་སྟེ། ཁ་བཅུག་ནས་
 སྟོང་གིན་ཏུ་དཀའ་བར་སྒྲུང་ལྟེ། རང་གིས་བསགས་པའི་ནོར་ཡང་སྦྱིན་གཏོང་སོགས་
 ཀྱིས་ཐམས་ཅད་མེད་པར་བྱ་ནི་མི་ལུས། ཏུ་སྦྱགས་དང་ཞིང་སོགས་བཙོངས་ཀྱང་འདོད་
 འདའི་ཆོང་མི་ཡོང་། དེ་རྣམས་མ་སྤངས་པར་ནི་ཆེ་སྟོས་བཏང་གི་ཆོས་མི་ཡོང་། དེ་
 བཞིན་དུ་རང་ལ་རེ་ལྟོས་བཅས་པའི་གཉེན་ཆུང་མ་དང་། ལུ་ལུ་མོ་དང་། ས་མ་དང་།
 སྦྱོན་ཆེ་དང་། ལུ་བོ་དང་། མེས་བོ་དང་། བུན་དང་། འཁོར་དང་། སྤྲ་མ་དང་། དཔོན་
 སོགས་གིན་ཏུ་སྤང་དཀའ་བ་ཡོང་ལྟེ། དེ་རྣམས་སྟོས་བཏང་བྱིན་ན་དེ་རྣམས་དགས་
 བརྟུངས་པའམ། གཉེན་དང་བྲལ་ལམ། ལྟོ་མི་སྟོང་བ་སོགས་སམ། དེ་དག་སྟོས་བཏང་
 བ་ས་མ་དང་སྟོབ་དཔོན་སོགས་བཀའ་དྲིན་ཅན་གྱི་ཡིད་བཅད་པར་གྱུར་དོགས་པའམ་
 དེ་ལ་སོགས་ཀྱིས་སྟོང་ཐབས་ནི་ཡེ་མ་བདེ། མ་སྤངས་པར་ནི་ཆོས་མི་འོང་། དེ་བཞིན་
 དུ་དགྲ་ལ་གནོད་ལན་མ་འབྱོལ་བས་ཀྱང་ཡིད་མི་ཆོས་སྟེ་ཆོས་བྱ་མི་འདོད། དགྲ་དང་

གཉེན་གྱི་ཐང་དུ་ལའོས་མེད་པོར་སོང་དོགས་པས་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་སྒྲོས་གཏོང་མི་འདོད་
 པ་སོགས་འཇིག་རྟེན་སྒྲོས་མི་ཐོངས་པའི་རྒྱ་ཚོགས་ཤིན་ཏུ་མང་སྟེ། དེ་ཐམས་ཅད་ཆོ་
 འདི་ལ་ཆགས་པ་ཁོ་ནས་ལན། ཆོ་འདི་གར་སོང་བ་སོང་སྟེ་མ་ན་དེ་འདྲ་ཡོང་བའི་དོན་
 མེད། ཆོ་འདི་སྒྲོས་མ་བཏང་བར་ཆོས་མི་ཡོང་སྟེ་མ་པ་ཤེས་ན་པ་མཉམ་(༧)སྒྲོབ་
 དཔོན་དང་འགལ་དོགས་ཀྱང་ཡོང་དོན་མེད་དེ། ཆོས་ལེགས་པར་བྱེད་པ་ལ་ཆོ་འདིའི་
 པ་མཉམ་སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་ཡིད་དང་མ་མཐུན་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་དེ། ཡབ་རྒྱལ་པོ་ལ་
 སོགས་པའི་ཡིད་དང་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མ་མཐུན་ཡང་བཙོམ་ལྟན་འདས་ཀྱིས་རྒྱལ་བྱིད་
 སྤངས་ཏེ་བྱོན་པ་བཞིན་ནོ། །

ཆོ་འདི་པའི་པ་མཉམ་སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་རག་བསྐྱབས་ན་འཆང་ཆེ་སྟེ། ཤེད་བྱ་མེར་
 རྒྱ་དང་སོར་བྱེད་ཅན་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་པ་མཉམ་སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་
 རག་དང་མ་འགལ་བ་དགོས་པ་ཡང་མིན་པས་དེ་ནམས་ཀྱང་ལེགས་པར་ཤེས་དགོས།
 འོན་ཀྱང་དེ་ནམས་ལ་མ་དད་པ་དང་མ་གུས་པ་མ་བྱུང་བ་ལ་ནམ་ཡང་འབད་དགོས་སོ། །
 དེས་ན་ཆོ་སྒྲོས་གཏོང་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བའི་གནས་ཡིན་ཏེ། ཉམས་སུ་ལེན་པ་བྱིད་
 མཐའ་ཅམ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་རྒྱ་ལམ་ན་འདི་ལག་ལེན་ལ་ཁེལ་བ་བྱུང་ན། འདི་བསམ་
 ཀྱིས་མི་བྱུང་བའི་སྤངས་ཏེ་གས་མཚོག་ཏུ་ངོ་མཚར་བ་ཡིན་ཏེ། མཐོ་རིས་དང་ཐར་པ་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཉགས་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གོ་བར་དཀའ། ཏོགས་པར་དཀའ་
 བ་དེ་འདིས་ཏོགས་པར་སྤང་བས་སོ། །སྦྱིར་ལའོར་བར་འབྱམས། སྒྲོས་ངན་སོང་དུ་
 ལུང་བ་ནི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་ཁོ་ནས་ལན་ལ། ཆོ་སྒྲོས་བཏང་གིས་ལས་དང་ཉོན་
 མོངས་པ་འཇོམས་པ་འདྲ་བ་འདི་དང་མ་འབྲེལ་བའི་ཆོས་གཞན་གང་ལ་ཡང་མེད་ཐག་
 ཆོད་དོ། །དེས་ན་ཆོ་སྒྲོས་གཏོང་བ་ལ་འབད་པ་མི་འདོན་པར་མི་ཏོག་པ་དང་བསྐྱེད་
 རྫོགས་པ་དང་བསྐྱེད་པ་མེད་ཏེན་བཞེངས་སོགས་ལ་འབད་པ་འདོན་པ་ནི་རྩ་བ་བོར་

བའི་ཡལ་ག་ལ་འཇུག་པ་དང་ནད་གསོ་བའི་མན་རག་གི་གནད་ཟབ་མོ་དོར་ནས། མན་
 རག་པལ་པ་ལ་འཇུག་པ་དང་འདྲ་བ་ཡིན་ཏེ། ཆོ་སློས་བཏང་གིས་ནི་ཅི་བྱས་མཐོ་རིས་
 དང་ཐར་པའི་རྒྱར་འགོ་ལ། ཆོ་འདི་མི་སློང་བས་ནི་ཅི་བྱས་ལའོར་བ་དང་རན་སོང་གི་
 རྒྱར་འགོ་བས་སོ། །ས་པཎ་གྱི་ཞལ་ནས། ཆོ་འདིའི་ཡུན་ཆོགས་ཆེ་ཐབས་ས་གོར་
 བར། །གཏན་གྱི་ཕན་བདེ་ཐར་པ་རེ་བ་དེ། །མྱོངས་པའི་ཞེ་འདོད་གཟུ་ལུམས་ཉིད་
 ཡིན་པས། །ཆོ་འདི་སློས་གཏོར་འབད་པས་བྱང་ཆུབ་རྒྱབས། །གསུང་བ་དང་། །ཁྱོ་སྤྱི་
 ལོ་ཙུ་བའི་ཞལ་ནས། ཆོ་འདི་བེད་ལ་མ་བོར་ན། །རི་ཙམ་དགོ་ལ་འབད་བྱས་ཀྱང་། །
 །ཕྱི་མར་ལག་སྟོར་(ཤམ)གཅེར་བྱུང་འགོ། །ཕྱི་མར་ཅི་འབྱེར་ཨ་ཙམ། །གསུང་བ་སོགས་
 གླེ་མ་དམ་པ་ཐམས་ཅད་མགྱོན་གཅིག་ཏུ་ཡོད། །ལམ་ཆེན་ལའོས་མེད་དཔའ་བོ་དང་།
 །འོ་ན་ཆོ་སློས་ཐོངས་པའི་ཐབས་སམ་མན་རག་རི་ལྟར་བྱ་སྟམ་ན། །ཁྱོ་སྤྱི་ལོ་ཙུ་བའི་ཞལ་
 བས། ཅི་བྱས་ཆོས་སྤྱུ་འགོ་བ་ལ། །མི་རྟག་སྤྱུག་བསྐྱེལ་དྲན་པ་གཅིས། །རྟ་བཟང་ལྷག་
 གིས་གཞུས་པ་འདྲ། །ཆགས་སྤང་རང་ལོག་ངོ་མཚར་ཆེ། །གསུང་བ་ལྟར་མདོ་རྒྱད་
 བསྟན་བཅོས་གླེ་མ་དམ་པ་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ་དང་ལའོར་བའི་ཉེས་དམིགས་སྒྲོམ་པ་
 ཉིད་དེའི་ཐབས་སྤྱུ་བཞེད་དོ། །སྤྱིར་རྒྱ་གར་དང་བོད་ན་ལུགས་མི་འདྲ་བ་དང་། །བྱུ་
 མཐའ་མི་འདྲ་བས་ཁེངས་འདུག་ཀྱང་། མདོ་རྒྱད་བསྟན་བཅོས་གླེ་མ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་
 མན་རག་སྤྱིད་ཆད་ཐམས་ཅད་ན་ཆོ་སློས་གཏོར་དགོས། ཆོ་སློས་བཏང་ནས་སྒྲོམ་དགོས་
 གསུང་བ་ལ་ཐམས་ཅད་མཐུན་མི་མཐུན་ཡེ་མེད། མི་རྟག་པ་དང་སྤྱུག་བསྐྱེལ་དྲན་དགོས།
 བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྒྲོམ་དགོས་གསུང་བ་ལའང་གླེ་མ་གོར་མ་ཐམས་ཅད་མཐུན་དེས་
 བ་ཆོ་སློས་གཏོར་བ་དང་སློས་བཏང་ནས་མི་རྟག་པ་དང་ལའོར་བའི་ཉེས་དམིགས་དང་
 བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྒྲོམ་པ་ནི་ལམ་འཕྲུགས་པ་མེད་པ། གོ་ལ་དོགས་མེད་པ། ཐེ་ཆོ་
 མི་ཟ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འགོ་བའི་ལམ་པོ་ཆེ། དལ་བའི་རྟེན་ལ་སྟོར་པོ་ལེན་པའི་ཐབས་

སྒྲུབ་མཆོད་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་མཚན་གཞན་དུ་བཤད་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

དེས་ན་དང་པོར་ཆོ་གྲོས་མི་གཏོང་བ་དང་། བཏང་ནས་མི་རྟག་པ་དང་ལམོར་བའི་
 ཉེས་དམིགས། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་མི་སྒྲོམ་པར། བྱ་བ་གཞན་དང་གཞན་དག་ལ་སྦྱིང་
 བོར་འཛིན་པ་ནི་ལམ་པོ་ཆོ་སྤངས་ནས་ལམ་གོལ་བའམ་ལམ་ལོག་པ་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་
 བོ། །ཅི་རིགས་ཤིག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གལ་ཆེ་བ་ལས་འཆེན་ས་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་སྒྲོས་
 བཏང་གིན་བསྟན་པ་ལས། ཡན་སེམས་བསྐྱེད་ནས་གཞན་དོན་ལ་འབད་ན་རང་ལ་
 ཡན། གཞན་ལ་ཡན་བྱམས་སྦྱིང་རྗེ་འཕེལ་སྒྲུམ་པ་བྱེད་དེ། མ་གོ་བ་ཡིན། ཅི་སྟེན་མི་
 ལམོས་མེད་ཅིག་གིས་དགྲ་དཔའ་བོ་བརྒྱ་སྟོང་དུ་མའི་ཁྱོད་དུ་ཕྱིན་ན་སྤྲུག་བསྐྱེད་པ་(༥བ)
 བ་མ་གཏོགས་བདེ་བ་ཡོང་བའི་གནས་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། རང་རེ་གཉེན་པོ་མཐུ་ཆུང་
 བ་ལམོས་འབྱེར་མེད་པས་ཀྱང་། དགྲ་བོ་ཉོན་མོངས་པ་ཆེས་སྟོབས་རྒྱས་པས་གང་བའི་
 འཛིག་རྟེན་གྱི་བྱ་བ་ལ་ཞུགས་ནས་སྦྱིང་རྗེ་འཕེལ་བ་ཡོང་བའི་གནས་མེད་དེ། སྦྱིང་རྗེ་
 དང་ཉོན་མོངས་པ་དངོས་འགལ་ཡིན་པས་སོ། །ཆོ་གྲོས་བཏང་ནས་སྦྱིང་རྗེ་སོགས་
 སྒྲོམ་པ་ནི་མི་ལམོས་མེད་ཀྱི་སྦྱིང་དུ་དགྲ་དཔའ་བོ་རྒྱགས་པ་དང་འདྲ་སྟེ། ཉོན་མོངས་པ་
 ཐམས་ཅད་རྒྱ་བ་ཞན་པ་དེར་སྦྱིང་རྗེ་འཕེལ་བའི་ཐབས་གང་འདོད་བྱེད་པ་ཡོང་བས་
 སོ། །སྤྲུག་མཆོངས་མཚམས་མེད་གཞལ་མེད་ཁང་། འོ་ན་འགྲོ་བ་ལ་ཡན་འདོགས་
 གོམས་སུ་བཅུག་ན་ཡན་སེམས་ཆར་འགྲོ་བར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་སྒྲུམ་ན། མི་
 འགལ་ཏེ། ཡན་སྤྲུག་གིས་མཆོངས་སར་མཆོང་བྱལ་ན་བྱད་འཕགས་ཡོད་མེད་ཀྱང་མི་
 ཐུབ་པས་དེའི་རྩོམ་པ་བྱེད་དོན་མེད་པ་བཞིན་དུ། རང་རེས་གཞན་ཡན་ཁོ་ན་བྱས་ན་
 ཡན་སེམས་ཆར་འགྲོ་མོད་ཀྱང་། རང་རེས་འཛིག་རྟེན་ཆོས་བརྒྱད་བྱེད་འོང་གི་ཡན་
 འདོགས་བྱེད་མི་འོང་བས་དེའི་རྩོམ་པ་བྱེད་དོན་མེད་དོ། །མཚམས་མེད་པ་ལ་ནི་འབྲས་
 ཐུ་སྤྲུག་བསྐྱེད་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་ཡོང་ཡང་ཡོང་ལ་འོས་ཀྱང་འོས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་

ॐ । ।

ཕྱིང་ཡི

དོན་མེད་སྒྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི། ཁྱི་ལ་བསམས་ཀྱང་པན་པར་མི་འགྱུར་གྱིས། །རང་གི་
སེམས་ལ་བལྟ་བ་གོམས་པར་གྱིས། །གསུང་བ་ལྟར་རོ། །

མི་གཙང་པོ་ཚོད་ཉལ་པོ་བྱེད། །མི་གཙང་གོང་བུའི་རྒྱན་བཏགས་ཀྱང་སྒྲུབ་ལའང་
མི་མཛེས། བྱད་པར་མི་དྲག་ནམས་ལ་སྒྲུག་བྱོལ་དེ་བསལ་ན་ཆེས་མཛེས་སོ། །དེ་
བཞིན་དུ་ཆེ་འདིའི་བྱ་བ་སྒྲུས་བྱས་ཀྱང་མི་མཛེས། བྱད་པར་ཆོས་པ་སོགས་རེ་ཆེ་བ་
ནམས་གྱིས་བྱས་ན་མི་མཛེས་ཏེ། དེ་ནམས་གྱིས་རང་གི་བྱད་ཀྱི་དྲི་ནག་མི་མཐོང་གི་
གཞན་གྱི་བྱད་ཀྱི་དྲི་ནག་སྒྲུབ་དུ་མཐོང་བ་ལྟར། སྒྲུབ་ཡང་སྤེད་པས་བསྐྱབས་ནས་
རང་གི་ཆེ་འདིའི་བྱ་བ་དཀར་ནག་ཁྲ་གསུམ་བྱས་པ་ལ་སྒྲོན་དུ་མི་ཚོར་མི་རིག་པ་སྤྲང་
ཡང་། གཞན་གྱིས་བྱས་པ་ལ་ཐམས་ཅད་གྱིས་སྒྲོན་དུ་མཐོང་ཡོང་སྟེ། དེ་ལ་དད་པ་མི་
སྟེ། ལྷས་པ་མི་སྟེ། སྤར་དད་པ་ཡོད་ན་འང་ཉམས་འགྱུར་བར་སྤྲང་ལ། ཆེ་འདིའི་བྱ་བ་
སྤངས་ན་མི་དད་པ་སྒྲུབ་ཡང་མི་ཡོང་སྟེ། སྟོག་བྱ་བོར་གནས་པ་ཐམས་ཅད་དད་འོང་བར་
མཐོང་རོ། །སྒྲུབ་པོས་པོ་ཚོད་བྱས་ཀྱང་སྤྲོད་དུ་མི་འབབ་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་རེད་རང་གི་
ཡོང་པར་སྒྲུབ་དུ་འཛིག་རྟེན་གྱི་མདུན་གྲབས་བཤམས་པ་ནི་སྤྲོད་དུ་ཡོང་(འབ)མི་འབབ་
སྟེ། ཐམས་ལ་བས་བྱ་བ་མང་དུ་བརྩམས་པ་ལ་སྒྲིད་པོ་ཡོང་ཡོང་མི་སྤྲང་བར་ལུང་རིགས་
མངོན་སུམ་ཉམས་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་གྱིས་གྲུབ་པས་སོ། །ལམ་སྒྲིད་པོ་ཡོང་བ་ལ་ཉེས་
སྒྲོན་མང་དུ་མེད་པ་དགོས་ལ། བྱ་བ་སྤྲོད་མ་བྱུབ་ན་ཉེས་སྒྲོན་གང་ཡང་སྤྲོད་དཀའ་སྟེ།
དཔེར་ན། གཞོན་ནུ་མ་ཉལ་པོ་བྱེད་པའི་གཏམ་སྤྱོདས་པའམ་མ་དུན་པ་ཅོམ་ལའང་
ཆགས་པ་ལྟར་ན་དངོས་སུ་མཐོང་ན་ལྟ་ཅི་སྟོས། ཉོན་མོངས་དྲག་པོ་བྱུང་ན་ནི་རང་ལ་
རང་དབང་མེད་པར་མནན་པས་མི་ནོན་པས་གཉེན་པོས་སྤྲུགས་མི་ཆ་བ། དེའི་སེམས་
ཀྱི་དྲི་མ་མ་བསལ་ན་ལུས་སྟོག་གི་བར་ཆད་དམ་མི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་འོང་བའི་གཏམ་མང་
རོ། །ཉོན་མོངས་ཀྱང་ཆགས་སྤང་གི་རིགས་བརྒྱ་ཐམ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་དེས་རིགས་

འགྲེལ། །

དེས་ན་ཉལ་པོ་བྱེད་པ་མཐོང་ན་ཆགས་པ་ལངས་ནས་གཞོན་ནུ་མ་འདོད་པ་བཞིན་
 དུ་འཛིག་རྟེན་གྱི་བྱ་བ་བྱེད་པ་ཡང་གཞན་བྱེད་པ་མཐོང་ན་ཡིད་ཆགས་པ་ལངས་ནས་
 ཞེན་པ་རྩེ་ཆེར་འགོ་བ་སོགས། ཡུལ་མཐོང་རམ་ཐོས་སམ་དུན་པ་ལས་ཉན་མོངས་
 ཐམས་ཅད་རྒྱས་ཡོང་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཡུལ་ལ་འབྲོས་པ་གལ་ཆེའོ། །ཁོང་བྱ་རྒྱ་
 གཏོང་མཐོང་འདྲ་ཞིང་། དུ་མཐོང་ན་དུ་བློ། དགོད་མཐོང་ན་དགོད་བློ། ཁོང་བྱ་རྒྱ་
 གཏོང་བ་མཐོང་ན་ཁོང་བྱ་གཞན་རྣམས་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་གི་བསམ་པ་མ་བྱུང་།
 བསམ་སྒྲོ་སྒྲོན་བཏང་གཞན་མེད་པར་རྒྱ་བྲོ་ཡོང་བ་དང་། ཁྱི་གཅིན་གཏོང་བའི་རྩོམ་གོ་
 མཐོང་མ་ཐག་ཏུ་གཏོང་ལ། མ་མཐོང་ན་རྒྱ་མི་བྲོ་ཞིང་མི་གཏོང་བ་ལྟར། རེད་རང་ཡང་
 བཟའ་བཏུང་དང་ཡོ་ལངས་བྱེད་པའི་མི་མཐོང་བ་ན། ཉན་མོངས་འདོད་ཆགས་ཞེ་སྤང་
 ཆེར་མེད་ཀྱང་དེས་དུན་པ་བསྐྱངས་ནས་འཛིག་རྟེན་གྱི་བྱ་བ་བྱེད་འདོད་ཡོང་ལ། མ་
 མཐོང་ཞིང་མ་བལྟས་ན་བྱེད་འདོད་མི་ཡོང་བས་འཛིག་རྟེན་གྱི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་མི་ལ་བལྟ་
 རྟོག་མི་གཏོང་བ་གནད་ཡིན་ནོ། །

འདི་ནི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་འདྲ། །ལུས་པ་མི་རྟག་ཅིང་འཛིག་པ་ནི་སྒྲི་ཡང་དེ་
 དང་འདྲ་བར་མི་རྟག་ཅིང་འཛིག་པའི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་འཛིག་
 རྟེན་གྱི་བྱ་བ་བྱས་ཀྱང་། དེ་ལེགས་པ་ཡིན་སྟེ་མ་པའི་སྒྲོ་བའི་ཉིང་རེ་བ་ཅིག་ཀྱང་མི་
 (༡༠ན)ཡོང་སྟེ། ཆོས་དང་མི་མཐུན་པ་འབྱུང་བའམ། དགེ་སྦྱོར་བཅག་པའམ། རང་ལ་
 གཞོད་པའམ། གཞན་ལ་གཞོད་པར་འབྱུང་བ་སོགས་གང་རུང་དུ་འབྱུང་རོ། །དེས་ནི་
 འཛིག་རྟེན་གྱི་བྱ་བ་མང་པོ་ཡོད་པ་དང་། བྱ་བ་རྒྱ་ཆེན་བྱས་ན་ངེས་པར་ལུང་ངོ་ཞེས་
 པའི་མཐུན་དཔེ་ཡིན། བྱ་གཏོང་ཡིན། ཐན་སྒྲེལ་ཡིན་པས་འཛིག་རྟེན་གྱི་བྱ་བ་རྣམས་
 སྤང་དགོས་པར་གཤམ་པར་བྱས་ལ། བྱ་བ་གང་བྱས་ཀྱང་ལེགས་པ་ཡིན་སྟེ་མ་པའི་སྒྲོ་

བདེ་ཉིང་ངེ་བ་ཤ་སྟག་ཡོང་གིན་སྒྲུང་ན། འཛིག་རྟེན་གྱི་བྱ་བ་བྱས་ན་ཡོང་བའི་མཐུན་
དཔེ། བྱ་གཏོང་ཐན་སྐྱེལ་དུ་ཤེས་པར་བྱས་ལ། རང་གཞན་གྱི་དོན་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་བྱ་
བ་སྒྲ་ཚོགས་ལ་འཇུག་པར་བྱ་བ་རིགས་པ་ཡིན་ནོ། འཛིག་རྟེན་བྱེད་གྱི་ལད་སྒྲོས་འདྲ།
བྱེད་ཅི་རིགས་ནི་མི་གང་བྱེད་པའི་ལད་མོ་བྱེད་སྐྱད་དོ། ཁྱི་རྒྱམས་གྱིས་ཆང་འབྲུངས་
ཤ་ཐོས་གྱི་རྒྱག་རེས་བྱེད་པ་བཞིན་བྱས། དེ་ནས་སྤུལ་དུ་དུག་འབྲེས་པའི་ཤ་ཆང་བཞག་
རལ་གྱི་བཞག་ལངས་ཕྱིན་པས། བྱེད་རྒྱམས་དེར་ཡོངས་ནས་དེ་རྒྱམས་ཐོས་འབྲུངས།
གྱི་རྒྱག་རེས་བྱས་པས་ཐམས་ཅད་ཤི་སྟེ་འགོ་ལོ། འཛིག་རྟེན་བྱ་བ་བྱེད་པ་ཡང་བྱེད་
དང་འདྲ་ཞེས་སོ། ཁྱི་ཤེས་པ་ཡི་ལྟ་རྒྱུ་དང་། ད་ལྟ་མི་མཁས་པ་དག་ངས་ཕན་སེམས་
གྱིས་འགོ་དོན་བྱའོ་སྟམ་ནས་ཅབ་ཅུབ་གྱིས་ལུང་པ་འགོངས་ཏེ། དེ་ནི་མི་ཤེས་པའི་ལྟ་
རྒྱུ་ནད་པ་ལ་ཕན་དུ་རེ་བྱས་པས་ནད་པ་ཤི། རང་གཞན་ཐམས་ཅད་ལ་གཞོད་པ་དང་
འདྲ་སྟེ། མི་ཤེས་པའི་ལྟ་རྒྱུ་ནད་པ་བྱས་ཐམས་ཅད་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འགོ། དེ་བཞིན་དུ་
སྦྱིར་སེམས་ཅན་གྱི་བསམ་པ་དང་བྱུང་པར་ཆོ་འདོད་བྱ་བ་ལ་ཞེན་པ་རྒྱམས་གྱི་བསམ་
པ་ཐམས་ཅད་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཁོ་ནར་ཡོང་། བསམ་པ་ལག་ལེན་དང་འགལ། དེས་སྟུག་
བསྐྱེལ་ཐམས་ཅད་སྦྱུད། དེས་ཚོས་མིན་འཕེལ་ཞིང་ཚོས་གྱི་བར་ཆད་བྱེད། དེས་རང་
གཞན་ཐམས་ཅད་ལ་གཞོད། ཆོ་འདོད་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་སྒྲོས་བཏང་བ་ལ་ནི་སྦྱོན་དེ་
ཐམས་ཅད་མེད་དོ། ཁྱི་ཤེས་པ་ལྟ་རྒྱུ་བཅོལ་ཡང་ཁས་ལེན་དོན་མེད། ཁེབས་ཉིན་ཆེ་
བས་སོ། ཁྱི་བརྒྱ་བསད་པའི་ལག་པ་དགོས་ན་ལྟ་རྒྱུ་(༡༠བ)བསད་པས་ཡོང་སྐྱད། དེ་
བཞིན་དུ་རང་རྒྱུད་མ་དུལ་བས་གཞན་དོན་བྱས་ཀྱང་ཕན་པ་བས་གཞོད་ཆེ། དགོ་བས་
མི་འཆོངས་མི་དགོས་སུང་བས། རང་གཞན་ལ་གཞོད་པ་དེ་སྤངས་ནས་རང་རྒྱུད་བཏུལ་
ན་ལོགས་སོ། དེ་ལྟར་བྱས་ན་སངས་རྒྱས་འགྲུབ་པའི་ཆ་ནས་གཞན་ཕན་ཆེ་བ་ལྟ་ཅི་
སྒྲོས། འབྲུལ་དུ་འང་འདི་ཉིད་སེམས་ལ་ཕན་ཏེ། སེམས་ཅན་སུ་ལའང་མི་གཞོད་ཅིང་།

ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དག་སྒྲུབ་སྒྲོམ། དད་བ་སྒྲོམ་དག་བ་འཕེལ་བའི་དམིགས་ཀྱིན་དུ་ཆེ།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པའི་སྒྲུངས་བཟུང་བས་བསྟན་འཛིན་ཆེན་པོ་ཡིན་ནོ། །བསྟན་བ་
དང་སེམས་ཅན་ལ་ཞབས་ཏྲིག་དང་ཕན་བའང་དེ་བཟང་། རང་ལ་ཐམས་ཅད་པས་དེ་
ཕན་བ་ཡོང་བ་ནི་ཨ་ཅང་ཡང་ཆེད། །དེ་ལྟར་མ་བྱས་པར་ད་ལྟ་ནས་ཙམ་ཅུབ་མངས་ན་
དེ་ལས་བསྐྱོག་པའི་ཉེས་དམིགས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བས་རང་ལ་གཞོད་ཅིང་གཞན་ལ་
གཞོད་དེ། འདི་ལ་ནི་ལུང་རིགས་དང་ཉམས་སྦྱང་མང་དུ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །ན་ཆོད་ཀྱི་
དབང་དུ་བྱས་ན་ཡང་གཞོན་ནུ་ནས་བསྐྱབ་པ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པ་ན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་
བསྟོད་པའི་གནས་སུ་ཆེ། གདུལ་བྱ་སྦྱོང་བ་སོགས་སྒྲུབ་པའི་གནས་སུ་འགྱུར་བར་
མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་ལ། ཁན་པོས་གང་བྱས་ཀྱང་མཛེས་སོ། །

ཨག་ཆོམས་ཅན་གྱིས་མེ་བྲས་འདྲ། མི་རིགས་པ་བྱེད་པ་རྣམས་ཆར་གཅོད་ཉེས་
བ་ལས་བསྐྱོག་སྒྲུམ་ཡང་མེ་ཕར་བྲས་པས་ཨ་ར་རྩུར་འཛིག་སྟེ། འབྲལ་དུ་ཁོང་བྲོ་དང་
ཆོག་རྩུབ་ལ་སོགས་པ་སྒྲུ་ཆོགས་འཛོར། གཞན་ཡང་རྩོམ་ཆོན་པོས། མི་ཏི་བ་ཆར་
བཅད་པ་དང་། ད་ལྟའི་ཆོས་བྲིམས་པས་གཞན་ཆར་གཅོད་པ་ལྟ་བུ་སོགས་རང་ཉམས་
པར་འགྱུར་བའི་སྒྲོ་ཤིན་ཏུ་མང་ངོ་། །བྲུ་མོའི་མེ་ལོང་རྣམ་གྲས་སུ། བོན་པོའི་བྲུ་མོ་
གཅིག་ལ་ཕས་མེ་ལོང་བྱིན་པས་འདི་རྒྱངས་ཟེར་ནས་མ་ཉན་པས། ཕ་ཤེད་སྒྲོན་ལ་
འདི་ལ་བྱེད་བལྟ་བ་གྱིས་དང་། དེ་ནས་མི་ཡོང་བ་སྒྲུང་ན་ཕའི་མཁར་རྩ་རྩུག་ལས་སོང་
ཟེར་སྟེ། དེ་བཞིན་དུ་རང་རེ་ཡང་བྲུ་མོ་དེ་བཞིན་ཆོས་ཅི་ཐོབ་ཀྱི་རོ་རྩུང་བད་ཀྱང་མི་
སྦྱོང་བར། མན་ངག་གིས་ལན་སྒྲུམ་མན་ངག་ཁོ་ན་ཆོལ། མཐར་བྲིས་བྱ་སྟེག་(༡༡ན)
པ་བཞིན་སོ་ཟེན་གང་ཡང་མེད་པར་བྱས་ནས་འཛིག་རྟེན་ལ་ཁ་ལྷན་གཏོང་དགོས་པ་
འདི་ཅིས་ལན་ན། དང་པོ་ནས་ཆོས་སྒྲུ་གཅིག་ལས་མ་ཐོབ་ཀྱང་ས་སྟེ་བཙུགས་ནས་
ཆོས་ཀྱི་རོ་ཅི་སྦྱང་བྱེད་པ་མེད་པ་འདིས་ལན་ཏེ། འདི་ཡོད་ན་འཛིག་རྟེན་ལ་ཁ་ལྷན་

གཏོང་དགོས་པའི་དོན་མིད། དེ་མིན་པར་ཆོས་མང་དུ་བསྐྱབས་ཀྱང་། དེ་ལ་མན་རག་
མེད་པ་འདྲ་སྟེ་མ་ནས་ཡང་གང་མིན་རེར་མན་རག་འཆོལ་བ་ནི་ནམ་སྐུ་གྱི་བྱ་པའི་བྱིས་
ནས་ཅི་འདོད་ཡོད་པ་བཞག་ནས་དབྱལ་པོའི་བྱིས་ནས་ནོར་འཆོལ་བ་དང་འདྲ་སྟེ། ལྷན་
པོའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཆོས་སྒྲ་གཅིག་ལས་མ་བོས་ཀྱང་དེ་ལ་ས་སྟེ་
བཙུགས་ནས་འབད་བ་ནི་གནད་གྱི་དམ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་བྱིས་པས་བྱ་རམ་
གྱི་རོ་མྱོང་བ་བཞིན་ཆོས་གྱི་རོ་མྱོང་ནས་གང་ལའང་མི་སྟོན་པ་ཡོང་ངེས་པས་སོ། །

ཚད་ནད་ཅན་ལ་བཅུད་ཅན་འདྲ། ཚད་ནད་པ་ལ་ཟས་བཅུད་ཅན་གྱིན་ན་ཚད་པ་
 རེ་རྒྱས་སུ་འགོ་སྟོ། ཟས་བཅུད་ཅན་ནི་ཚད་པ་འཕེལ་བའི་རྒྱ་ཡིན་པས་སོ། དེ་བཞིན་
 ཏུ་སོ་སོའི་སྒྲིབ་པ་ཉོན་མོངས་པས་གང་བས་འཛིག་རྟེན་གྱི་བྱ་བ་སྣ་ཚོགས་ལ་ཞུགས་ན་
 ཉོན་མོངས་པ་རེ་རྒྱས་སུ་འགོ་བུ་ལས་འོས་མེད་དེ། ཉོན་མོངས་གྱི་རྒྱ་འཛིག་རྟེན་གྱི་བྱ་
 བ་ལ་ཞུགས་པས་སོ། །སྤར་ཐོག་མེད་ནས་གོམས་པའི་ཆོ་འདིའི་བྱ་བ་དང་འདོད་ཡོན་
 ལ་ཁ་ལྷན་བཏང་ན། བྱི་ཐག་པ་བཏང་བའམ། ཐོག་སྒྲིལ་སྤར་སར་སྒྲིག་བཏང་བ་འདྲ་
 ཡོང་བས་ཆོས་མིན་འཕེལ་བ་འོས་མེད་དོ། །བ་ལྟ་ཅན་གྱི་རྒྱ་མཚོར་རྒྱ་གང་གྱིན་ཐམས་
 ཅད་བ་ལྟའི་རོར་འགྱུར། དེ་བཞིན་ཏུ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་བྱ་བ་བྱས་ཚད་ཉོན་མོངས་སུ་
 འགྱུར་ཏེ། གང་ནས་ཉོན་མོངས་འབྱུང་བའི་ལམ་དེ་ལ་ཞུགས་འདུག་པས་སོ། །

འདི་གཉིས་སྐྱུལ་དང་ནིའུ་ལེ་འདྲ། ཆོས་དང་འཛིག་རྟེན་གཉིས་སྐྱུལ་དང་ནིའུ་ལེ་
ལྟར་ལྟན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། ད་ལྟར་ལས་དང་པོའི་སྐྱེས་སུ་ཞིག་གིས་
གཉིས་ཀ་མཉམ་དུ་འགྲུབ་པ་མེད་དེ། ཆོས་ལེགས་པར་བྱ་བ་ལ་ནི་བྱ་བ་གཅིག་གྱར་
བྱེད་རྒྱ་མེད་པ་དགོས་ན། འཛིག་རྟེན་གྱི་བྱ་བ་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་རི་ལྟར་ཡོང་། དེའི་བྱིར་
ཡོན་ཏན་སྐྱབ་པ་དང་(༡༡)བ)འཛིག་རྟེན་གྱི་བྱ་བ་གཉིས་གྱར་འགལ་ལོ། །དེ་འགལ་
བས་བདེ་སྐྱིད་ཐམས་ཅད་དང་འཛིག་རྟེན་གྱི་བྱ་བ་ཡང་འགལ་ཏེ། སྒྲོན་གས་ཆེ་བ་ལ་

པལ་ཆེར་གྱིས་སྒྲིད། ཡོན་ཏན་གས་ཆེ་བ་ལ་པལ་ཆེར་གྱིས་བསྒྲིད་པ་འཛིག་རྟེན་གྱི་
ལུགས་ཡིན་ལ། འཛིག་རྟེན་གྱི་བྱ་བ་བྱེད་པ་ལ་ཆོས་དང་ཡོན་ཏན་འབྲུབ་པ་མེད་པས་
སོ། །སྒྲེ་བོ་ཀུན་གྱིས་སྒྲིད་པ་ལ་བདེ་སྒྲིད་ཡོང་བའི་གོ་སྐབས་གཤམ་ལ་ཡོད།

སྤྱར་གོག་ལ་ནི་ལྟོས་ལ་གྱིས། སྤྱར་ནག་མོ་གྲུང་འདེབས་ལ་འཛིག་པ་ན་རྒྱབ་
ཡང་དང་ཡང་ཤོར། དེ་ཡར་མི་ཐར་རོ་ཤེས་པར་སྤྱར་ཡང་ཡང་འཛིག་རང་འཛིག་ །
རང་གིས་རང་སྤྱག་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ནི་བསམ་སྒྲོ་མ་བཏང་བས་ལན་ཏེ། དང་པོ་ནས་
རས་འདིར་ཡར་འཛིག་ས་གྲུང་མི་ཐར། སྤྱར་ཡང་འདི་རིགས་ལ་མ་ཐར། ལྷ་བོ་གཞན་
གྱིས་གྲུང་མ་ཐར། ད་དེ་ཡར་མི་འཛིག་སྤྱམ་དུ་སྒྲོས་རྒྱུ་གྱིས་བཅད་ནས་མ་ཕྱིན་ན་
སྤྱག་བསྐྱེད་ཡོང་བའི་དོན་མེད། དེ་བཞིན་དུ་རང་རེ་རྣམས་གྲུང་དང་པོ་འཛིག་རྟེན་གྱི་
བྱ་བ་བྱེད་པའི་ཆེ་འདི་མི་བྱེད་པའི་སྤྱབས་མི་སྤྱར། བྱས་ན་ལེགས་པོ་ཡོང་ཐག་ཆོད་
སྤྱམ་གྱིན་བྱས་རང་བྱས། མཐར་ནི་དེ་ཡར་བྱ་རྒྱར་མི་སྤྱར་ལ་བྱེད་དོན་མི་འདུག་པ་
སྤྱམ་སྤྱག་བསྐྱེད་གྱིས་མནར་བ་རེ་ཡོང་བ་འདི་བསམ་སྒྲོ་གཏོང་མ་ཤེས་པ་རང་གིས་
ལན་ཏེ། འཛིག་རྟེན་གྱི་བྱ་བ་བྱས་ཆོད་ལ་སྒྲིད་པོ་ཡོང་མི་སྲིད་པར་སྤྱར། རང་གཞན་
ཐམས་ཅད་ལ་བལྟས་པས་ཤེས། བྱ་བ་བྱེད་ཁར་འདི་ལེགས་པོ་ཡོང་བར་འདུག་སྤྱམ་
པ་ཤ་སྤྱག་ཡོང་བ་ནི་སྲིད་པས་སྒྲིན་བསྐྱེད་པས་ཡོན་ཏན་མ་མཐོང་བས་ལན། ཕྱིས་སྤྱག་
བསྐྱེད་ཡོང་བ་ནི་སྲིད་པ་ལོག་ཤེས་ཡིན་པས་ལན། ད་སྲིད་པའི་དབང་དུ་བཏང་ན་འདི་
ལ་སྒྲིད་པོ་ཡོང་སྤྱམ་སྒྲེ་བ་ལས་འོས་མེད། འཛིག་རྟེན་གྱི་བྱ་བ་འདི་དང་འདི་ལ་སྤྱག་པོ་
ཡོང་བ་འདུག་རྟེ། ད་བྱེད་དགོས་སྤྱམ་པ་སྤྱེལ་འང་མི་སྒྲེ། ད་ར་འཛིག་རྟེན་གྱི་བྱ་བ་
བྱས་པས་སྒྲིད་པོ་ཡོང་ཐག་ཆོད་སྤྱམ་པ་བྱུང་ཡང་གཏན་ནས་མི་བྱེད། འཛིག་རྟེན་གྱི་བྱ་
བ་སྒྲོས་ཐོངས་པའི་མི་ལ་སྤྱག་པོ་འབྱུང་བའི་ཁ་ལེ་མེད། ར་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་སྒྲོས་
བཏང་གཡོ་འགྲུལ་མེད། རག་སྤྱོད་བརྗོད་མེད་སེམས་རྣམ་རྟོག་མེད་པ་བྱས་མི་སྲིད་ན་མི་

སྔོན་རི་གི་སྐྱམ་པ་བྱས་ན་(༡༩ན)སྐྱུག་བསྐྱལ་ཡོང་བའི་དོན་མེད། བྱ་བ་སློས་མི་ཐོངས་
བའི་དོན་མེད་པ་ལགས་སོ། །འཛིག་རྟེན་ཆོ་འདིའི་བྱ་བ་འདི་རྣམས་མི་བྱ་ཁ་མེད་ཡིན་
ནམ་མེད། བྱ་བ་སློས་བཏང་ན་ཅི་འདྲ་ཡོང་མ་མཐའ་བལྟ་ཆོད་རེ་བལྟ་རིགས་ཏེ། འདི་
ལས་གལ་ཆེ་བ་མེད་པས་སོ། །བྱ་བ་སློས་ཐོངས་རོ་གེས་པ་ལོ་གསུམ་བྱས་ན་འང་ཅི་
འདྲ་ཡོང་གེས་བྱུང་ཡོང་རོ། །

འདམ་ཁ་ཞོར་བ་ཆོང་ཉེས་འདྲ། ཆོ་འདིའི་བྱ་བ་ལ་ཆགས་པ་རྣམས་ནི་འདམ་ཁ་
ཞོར་བ་དང་། ཆོང་ཉེས་ཆེན་པོ་བྱུང་བ་དང་འདྲ་སྟེ། དཔུལ་ཁམས་བཙུག་དང་ཆོ་
འདིའི་བདེ་སྦྱིད་སློས་གཏོང་བ་ལ་འདམ་ཁ་ཞོར། ཆོ་འདིའི་བདེ་སྦྱིད་ཀྱིས་དཔུལ་ཁམས་
བཙུག་ཁྱུགས་བྱུང་བས་སོ། །ཆོ་འདིའི་བདེ་བ་སློས་བཏང་ནས་སྔོན་པ་ནི་ཉོན་
མོངས་ཐམས་ཅད་གཞིབ་བརྗེས་པ་ལྟར་གཏོང་བ་མི་དག་བའི་སེལ་འདྲེ་དོན་མེད་ཅིང་
འདྲེས་མེད་ཀྱི་དག་རྩ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་འགྲན་པ་བཞིན་དུ་
འབྱུང་བ། ཉོན་མོངས་པ་དང་མཐུན་པ། མི་དག་བ་ཉིད་ཅི་སྟོས། དག་བ་ལ་ཉོན་
མོངས་ཀྱི་སེལ་འདྲེན་རེ་འོང་ཞིང་། འདྲེས་པའི་དག་བ་སྦྱོད་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་བྱ་བ་
གཉིས་འདམ་ཁ་ཞོར་བའོ། །

འཛིག་རྟེན་གྱི་བྱ་བ་ནི་འབྲལ་དུ་བསམ་པ་བཙུག་ཀྱང་ཉོན་མོངས་མེད་པའི་དག་
བར་འབྱུར་དགའ་སྟེ། སོལ་བ་དགར་རྩིས་བྱུགས་ཀྱང་དེའི་རང་བཞིན་ནག་པོ་ལས་མ་
འདས་པ་བཞིན་ནོ། །ཆོ་འདིའི་བདེ་བའམ་བྱ་བ་ལ་ཆགས་པའི་ཞེན་པ་ནི་ཉོན་མོངས་
ཡིན་པས་དེས་ཀྱུན་ནས་བསྐྱངས་པའི་བྱ་བ་རྣམས་མི་དག་བར་འབྱུར་བ་ལས་འོས་ཀྱང་
མེད་དོ། །ལར་ན་བདུད་གང་དགའ་དང་སངས་རྒྱས་གང་དགེས་གཉིས་འདམ་ཁ་མ་
ཞོར་བ་གལ་ཆེའོ། །དེས་ན་བསམ་པ་ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་འདམ་ཁ་མ་ཞོར་བ་ཆོང་ཉེས་
མ་བྱུང་བ་གལ་ཆེ་སྟེ། ཆོ་འདིའི་བདེ་སྦྱིད་སློས་གཏོང་བ་གལ་ཆེའོ། །ཆོ་འདིའི་བཟའ་

བརྟུང་དང་ཟས་གོས་དང་། གྲུ་གར་དང་ཅེད་འཛོལ་སྒྲིག་སྒྲིག་ཡིད་ལ་བྱན་པའམ་མཐོང་བ་
 དང་ཐོས་པ་དང་རིག་པ་ན་ངས་ནི་འདི་རྣམས་འཁོར་བའི་སྒྲིག་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
 བསྐྱེད་མར་བཏང་བ་ཡིན། འདམ་ཁ་མ་ཐོར་བ། ཆོར་ཉེས་མ་བྱུང་བ་བྱེད། ཆོར་ལོག་
 མི་རྒྱལ་གོ་སྒྲིམ་པ་(1) (2) རྟུངས་རྟུངས་པ་བསམ་པ་གལ་ཆེའོ། །བདེ་སྦྱིད་སྒྲོས་གཏོང་
 བྱས་ཀྱང་དོན་ལ་སྒྲིག་བསྐྱེད་སྒྲོས་བཏང་བ་མིན་པ་བདེ་སྦྱིད་སྒྲོས་བཏང་བ་རང་མིན་
 ཏེ། དེ་ལྟར་བྱས་ན་བདེ་སྦྱིད་ད་ལྟར་རང་འཕྲོག་ཡོང་བས་སོ། །རིན་ཆེན་གླིང་ནས་སྟོང་
 ལོག་དང་། ཆོ་འདིའི་བདེ་བ་ལ་ཆགས་པ་ནི་རིན་པོ་ཆེའི་གླིང་དུ་ཕྱིན་ནས་དགོས་པའི་
 རིན་པོ་ཆེ་གཅིག་ཀྱང་མི་འཁྱེར་བ་ལྟ་འདྲེ་མི་གསུམ་ཐམས་ཅད་དང་གཤམ་འཁོན་ཆགས་
 པ་བྱས་འོངས་པ་དང་འབྲས་ཏེ། ཆོ་ཕྱི་མ་ལ་ཕན་པའི་དོན་གང་བྱེད་ཡོད་པའི་དུས་འདིར་
 གཅིག་ཀྱང་མི་བྱེད་པར། སྒྲིག་བསྐྱེད་བརྒྱ་ཕྱག་དུ་མའི་རྒྱ་རྒྱབ་པར་འདུག་པས་སོ། །
 དེས་ན་སྒྲིབ་དོན་ཡེ་མེད་ཅིང་བསྐྱབས་པའི་དགོས་པ་ཡེ་མེད་པའི་ཆོ་འདིའི་བདེ་བ་མི་
 བསྐྱབ་པར། བསྐྱབས་པའི་དགོས་པ་ལ་མཐའ་ཡས། མི་བསྐྱབ་དུ་མི་རུང་བའི་ཆོ་ཕྱི་མ་
 ཕན་ཆད་ཀྱི་དོན་སྒྲིབ་པ་གལ་ཆེའོ། །ད་ལྟ་ཅི་རིགས་ངས་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྒྲིག་པའི་
 ཡོན་ཏན་མ་འཕྲོག་ཕྱིན་ལྟ་ཆོས་བཞེད་པའམ་འགྲོ་དོན་གྱི་བའམ། དེ་ལ་སྒྲིག་པའི་
 དགོ་ཆོག་རྒྱ་ཆེན་པོ་གྲུ་སྒྲིམ་ནས་ཅབ་ཅུབ་ཀྱིས་འགོངས་པ་ནི་ཡེ་མ་གཤམ་པ་ཡིན་ཏེ།
 གྱི་བ་མངས་ན་མི་དགོ་བས་འགོ་ལ། མི་དགོ་བས་གོས་ན་དགོ་བ་སྟོང་ཕྱག་གྲུབ་ཀྱང་
 ཕན་མེད་པས་སོ། །དེས་ན་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བསོད་ནམས་བསགས་པའི་ཕྱིར་
 ཚུལ་བྲིམས་གཏོང་བར་གསུངས་པ་མེད་ལ། ཚུལ་བྲིམས་ཀྱི་ཕྱིར་དུ་ནི་བསོད་ནམས་
 ཡང་གཏོང་བར་གསུངས་སོ། །འདི་ལུང་རིགས་གང་གིས་ཀྱང་གཤམ་ཏེ། སྟོན་གྱི་བྱུང་བ་
 རྣམས་ལ་ཡང་བསོད་ནམས་དང་ཡོན་ཏན་མཐའ་མེད་ཡོད་པའང་མི་དགོ་བ་ཕན་ཆོག་སྒྲིག་
 རེས་བསྐྱེད་པར་རན་སོང་དུ་འབྱུངས་དགོས་པ་བྱུང་བ་གིན་དུ་མང་ལ། སྒྲིག་པ་དག་

ན་བསོད་ནམས་ཅུང་ཟད་རེའི་སྐྱེན་གྱིས་ཀྱང་མཐོ་རིས་དང་ཐར་པ་མུར་དུ་ཐོབ་པར་
སྒྲུང་བས་སོ། །དེས་ན་ད་ལྟར་ལས་དང་པོ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཉེས་ལུང་ལ་འཛེམ་པའི་ཐད་
ན། བསོད་ནམས་གསོག་པ་ལ་དེ་ཙམ་དུ་དགའ་ཚོར་མེད་པ་འདྲ་དགོས་ཏེ། བསོད་
ནམས་གསོག་པ་ལ་དགའ་དགའ་བོར་བྱས་ཤིང་དོན་དང་བྱ་བ་མངས་ན་མི་དགོ་བས་
འགོ་ལ། བསོད་ནམས་མཐའ་མེད་འོང་བར་མཐོང་ཡང་མི་དགོ་བས་གོས་དོགས་ནས་
དོན་དང་བྱ་བ་སྒྲུངས་ནས་སྔོན་པ་བྱུང་ན་མདུན་མ་གྱུ་བཞི་(133)ལྟམ་པར་འགོ་བས་
སོ། །

མི་འཇུ་བ་ལ་ཟས་བྱིན་འདྲ། ནད་སོས་མ་ཐག་གི་མི་ཁམས་ངན་པ་ལུས་ཤིང་
བསྐྱེད་རེ་བས་ཐོ་བས་བྱུང་ཚད་བྱིན་པ་ནི་ཡར་བསྐྱེད་མེད་པའི་ཁར། མ་ཞུ་བས་ནད་
སྒྲུང་འཕེལ་ཏེ་མར་བསྐྱེད་དེ་འགོ། དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་ལ་ཡན་དུ་རེ་བའམ་རང་གི་
བྱམས་སྒྲིང་རྗེ་འཕེལ་རེ་བས། རང་རྒྱུད་མ་སྒྲིན་པ་ནས་གཞན་དོན་ལ་བརྩོན་པ་བསྐྱེད་
པ་ཡང་ཡར་བསྐྱེད་མེད་པར་མར་བསྐྱེད་འོང་སྟེ། རང་ཉིད་སྒྲིང་སྟོབས་ཅུང་བས་སྐྱེན་
ཅུང་དུས་ཀྱང་ལྡོག། །སེམས་ཅན་མཁྱེད་པར་བྱས་པའི་ཡོན་ཏན་གང་ཡང་མེད། སྐྱོན་གྱི་
རང་བཞིན་དུ་འདུག་ལ། སེམས་ཅན་རྣམས་དམྱ་ཚིག་དུ་ལྟུང་དགའ། བྱེད་ངན། མི་
རིགས་པ་ལས་ལོག་མི་བྱུང། རིགས་པ་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་ཀྱང་མི་ཉན། གཅིག་ལ་
གཅིག་སྒྲུང་བའི་སེམས་དང་། གཞོད་པའི་སེམས་དང་། འགྲན་པའི་སེམས་དང་།
འཁོན་པའི་སེམས་འབའ་ཞིག་འཛིན། བྱམས་པའི་སེམས་དུག་བཞིན་སྒྲོང་། དུག་
གསུམ་རྒྱས་པའི་རང་བཞིན་རང་གི་ཁེ་ཁོར་འཚོལ་ཞིང་ཁེ་ཁེ་མ་གྲུབ་ན་ཅི་ལ་ཡང་འདོད་
པ་མེད་པས། ད་གཞོད་མཐར་འཇུག་རང་སེམས་ཅན་ལ་མ་མཁྱེད། །ཡིད་གཏིང་ནས་ཆད།
འགྲོད་པ་རྟམ་མི་ཟེན། སེམས་ཅན་རིད་རང་ལ་མ་མཁྱེད། སྐྱོན་མཐའ་ནས་འདོགས།
གཞོད་པ་ཅི་འཁྱོལ་བྱེད་པ་འོང་བས། སྐལ་ཅན་འཚོས་པའི་དཔེ། ཤ་བྱག་རང་བའི་

དབུ། སྒྲུབ་གྱི་སྒྱུ་གྱུ་འི་དབུ་སོགས་དྲན་པར་བྱས་ལ། གཞན་དོན་གང་འགྱུར་གྱི་གཞན་
དོན་གཤམ་པར་བྱ་བ་གལ་ཆེན། །

མི་རྣམས་ལ་ནི་རིམ་བཞིན་སྟོས། ད་ལྟ་བཙོད་ནམས་གཞི་ནས་གསོག་པ་མིན་པ་
བསྒྲུབ་པ་ཅེ་གཅིག་བྱས་ཀྱང་སྟོ་སྟེད་མི་ཐོན་པ་འདྲག་པ་སྟམ་ན། དེ་ནི་རང་ཉིད་ཅེ་རེ་
ཡོང་དུ་སོང་སྟོ་སྟེད་ཐོན་གྱིན་འདྲག་པ་མཛོན་སྟམ་མཐོང་བཞིན་དུ་མ་ངེས་པའི་སྟོན་ཡིན་
ཏེ། སྟོ་སྟེད་ཡོང་བ་མི་རྣམས་ལ་རིམ་པར་བལྟས་པས་གཤམ་ཏེ། ད་ལྟ་ཁྱིམ་པ་ཐ་གཤམ་
ལས་རབ་བྱུང་ཐ་གཤམ་བྱ་བ་བྱེད་པ་ཆེས་མཁས། ཆེས་སྟོ་རྩོ། ཆེས་དྲན་པ་གསལ།
སྟོད་པ་མཛེས། སྟོད་པ་ལེགས། ཆོས་བདེ་(༡༣བ)ཆེས་སྟོད། དེ་བཞིན་དུ་ཁྱིམ་པ་
འབྲིང་དང་རབ་བྱུང་འབྲིང་། ཁྱིམ་པ་རབ་དང་རབ་བྱུང་ཀྱང་དེ་དང་འདྲའོ། །འདི་ནི་
ཆོས་བྱས་ཙམ་ཉིད་ནས་སྟོ་སྟེད་ཐོན་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན། སྟོ་སྟེད་མི་ཐོན་ན་
དེ་རྣམས་བྱུང་མེད་པར་ཡོང་དགོས་སོ། །དེ་ནས་མི་གཉིས་གཞན་ཐམས་ཅད་འདྲ་བ་
ལ། གཅིག་གིས་ཐོས་པ་མ་བྱས། གཅིག་གིས་སྤྱི་གཅིག་ཙམ་གྱིས་ཐོས་པ་བྱས་ནས།
དེ་གཉིས་སྒྲུ་མ་བས་བྱི་མ་ཆེས་མཁས། ཆེས་སྟོ་རྩོ། ཆེས་སྟོད་པ་སོགས་ཡོང་གིན་
འདྲག་པ་མཐོང་ཐོས་སྟུ་ལའང་ཆེ་ཆུང་དང་། ཡང་དག་པའི་དོན་ལ་ཐོས་པ་བྱས་མ་བྱས་
ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ། །ཡང་མི་གཉིས་བཙོད་ནམས་ཆེ་ཆུང་སྟོ་རྩོ་མི་རྩོ། དགེ་བའི་བཤམ་
གཉིས་གྱིས་ཟིན་མ་ཟིན་སོགས་ཐམས་ཅད་བྱོགས་སྟོར་མོ་ནས་འདྲ་བ་ལ། གཅིག་གིས་
རང་གི་ཐོས་པའི་དོན་ལ་ཆུལ་བཞིན་དུ་བསམས། མ་རྟོགས་ལོག་རྟོག་ཐེ་ཆོམ་དང་
བྲལ་བར་བྱས། གཅིག་གིས་མ་བྱས་ན་ཡང་དེ་གཉིས་ཀྱི་སྟོད་སྟུག་སོགས་བྱུང་པར་
ཆེས་ཆེ་བར་ཐོན་གྱིན་འདྲག་པ་མཐོང་བ་འདི་ཡིན་ཏེ། སྟོ་སྟེད་མི་ཐོན་ན་དེ་གཉིས་བྱུང་
མེད་དགོས་སོ། །ཡང་གཉིས་གཞན་རྣམས་བྱུང་པར་མེད་པ་ལ། གཅིག་གིས་འཐོར་
བའི་སྟུག་བསྐལ་ལྟ་བུ་རང་གི་ཐོས་གིང་བསམས་དེ་རང་གི་སྟོ་ལ་ཅེ་གཅིག་དུ་བསྟོམས་

ནས་དེ་སློལ་འདྲིས་བཅུག། ཁོམས་སུ་བཅུག་སློ་དེའི་ངོ་བོར་འགྱུར་བ་བྱས། གཅིག་གིས་མ་བྱས་ན་ཡང་དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱད་པར་མི་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མཐོང་བར་ཐོན་ཏེ། སློ་སྐྱེད་མི་ཐོན་ན་དེ་གཉིས་བྱད་པར་ཡོད་དོན་དོ། །རང་སྤྱིང་དུ་ཡང་བསམས་ཏེ་ངས་བཅུན་པ་མ་བྱས་ན་མི་འདི་དང་ར་གཉིས་ལ་བྱད་པར་ཡོད་དོན་མེད་པ་ལ་ངེད་གཉིས་སྐྱེད་སྐྱུག་བྱད་ཆེ་བ་འདི་ངས་ཆོས་བྱས་པས་སློ་སྐྱེད་ཐོན་པའི་དྭགས་ཡིན། དེ་བཞིན་དུ་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་གྱི་བར་དུ་བསམས་ལ། སྤྱིང་ཆོས་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་ལ་སློ་སྐྱེད་རིམ་པ་གིག་གི་བྱུང་འདུག། གཅིའི་ཕྱིར་མི་ཡོང་སྐྱུ་བསམས་ལ་བཅུན་འགྱུས་དག་ཏུ་བྱ་སྤྱིང་སྐྱེད་བྱུག་པར་བྱའོ། །སྤྱིང་ཕྱི་དྲོ་ཟ་བ་ལ་སྐྱོན་དུ་མི་བཟ། ལེགས་པར་འཛིན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་འཛིན། སེམས་ཅན་མང་པོས་མིག་ལྟོས་ངན་པ་བྱེད། མི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་སྤྱིག་ (༡༧ན)གྲོགས་སུ་སོང་། རང་གཞན་ལུང་བ་ཡོད་པ་འདི། ད་ཕྱི་དྲོ་ཟ་བ་ལ་སྐྱོན་དུ་གོ། བསྟན་པའི་ཞབས་ཏོག་སེམས་ཅན་མང་པོའི་མིག་ལྟོས་སུ་བཟང་། གྲོགས་བཟང་དུ་སོང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཕན་བདེ་དུ་མ་ཐོབ་པའི་གོ་བ་དང་རྟོགས་པ་སྐྱེས་པ་འདི་ལྟ་བུ་ཡང་ཆོས་སློས་མ་བཏང་བར་བྱས་པའི་སྐྱེད་ཡིན། སློས་བཏང་ནས་མ་བྱས་ན་སྤྱིང་རང་གི་གནས་སྐབས་དེ་དང་། ད་ལྟའི་མི་ཤེས་རབ་མེད་པ་ཕྱི་དྲོ་ཟ་བ་སྐྱོན་དུ་མི་གོ་ཞིང་མ་རྟོགས་པ་འདི་རྣམས་དང་བྱད་མེད་པ་ཡོང་རྒྱུ་ཡིན་ལ། དེ་འདྲའི་ཞེན་པ་ཨ་འཐས་སྤྱོད་སྤྱོད་རྟོགས་པ་སེམས་ཤར་བ་འདི་ཡང་ཆོས་བྱས་པའི་སྤྱོད་རྟོགས་ཡིན་སྐྱུ་བ་ལ་སོགས་པ་རང་ལ་སློ་སྐྱེད་བྱུང་རྒྱུ་རྣམས་ཀྱང་ཞིབ་ཏུ་བསམ་པར་བྱ་སྤྱི། རང་ལ་སློ་སྐྱེད་བྱུང་བ་རྣམས་མ་རྟོགས་ན། རང་ལ་སློ་སྐྱེད་བྱུང་བ་མི་མཐོང་བར། ཆོས་བྱས་ཀྱང་སློ་སྐྱེད་མི་ཐོན་པ་སྤྱིང་སྐྱུ་བ་ནས་ཆོས་དྲག་ཏུ་བྱེད་པ་བཏང་ནས་སྒྲོམ་ལས་ལ་སྤྱོད་པར་འགྱུར། དལ་འབྱོར་ཆུད་གཞེན་པས་སོ། །ལེགས་པར་བསམས་ན་ཕྱི་དྲོ་ཟ་བ་སོགས་སྤྱོད་། དེ་ལ་སྐྱོན་དུ་རྟོགས་ན་དེ་ཅུམ་ཡང་སྤྱོད་སྤྱོད་

རྟོགས་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ། ཡེ་ཡིན་མི་ཡིན་གཞན་རྣམས་ལ་འདི་སྒྲོང་བ་ལ་ཅི་འདྲའི་དཀའ་
ལས་ཤིག་འདུག་པ་འདིས་ཤེས་སོ། །འདོད་ཡོན་ལ་ཉེས་པར་རྟོགས་པ་དང་། ཆོ་
འདིའི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་སྒྲིབ་དུ་རྟོགས། ཐམས་ཅད་སྒྲོས་འཐེངས་བ་སོགས་བྱུང་ན་
ཤིན་ཏུ་ངོ་མཆར་བའི་སྤངས་རྟོགས་འཛིན་རྟེན་ན་དཀོན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་བྱང་
ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་སྒྲོང་བ་ཉིད་དང་ཞི་ལྷག་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བ་སོགས་ལྟ་ཡང་ཅི་སྒྲོས་སོ། །

ཟས་བཟང་པོ་ལ་དུག་བསྐྱེས་འདྲ། དུག་བསྐྱེས་ན་ཟས་བཟང་པོ་ཡང་སྒྲིབ་ཅན་དུ་
འགྲོ་བ་ལྟར་འཛིན་རྟེན་གྱི་བྱ་བ་ལ་ཞུགས་ན་དལ་འབྱོར་གྱི་ཆོས་བཙུག་ཐོས་བསམ་
སྒོམ་གསུམ་སོགས་ཡོན་ཏན་ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱང་སྒྲིབ་དུ་འགྱུར་ཏེ། འཛིན་རྟེན་སྒྲོས་
མ་ཐེངས་པ་ལ་དེ་རྣམས་ཡོད་པ་མི་ལེགས་ཀྱི། འཛིན་རྟེན་སྒྲོས་བཏང་བ་ལ་དེ་རྣམས་
ཡོད་ན་ལེགས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཡག་མེད་ཤི་སྤར་སྟོད་ལུང་འདྲ། འདི་མན་ཆད་ནས་རིན་པོ་ཆེ་པོ་ཏོ་བའི་གསུང་
བྲི་བར་བྱ་སྟེ། གཡག་མེད་དམ་ན་(༡༤བ)ཆང་ར་ལ་ཕྲ་ཆོད། གཡག་འཕག ཁལ་སྒྱུར།
སོ་མི་སོད། ལྟོད་ཀྱིས་སྟོད་བཏང་ན་བདེ་ཆམ་པ་ཡོང་། དེ་བཞིན་དུ་ཆོ་འདི་ལ་ཆགས་
པ་འདིས་གཏན་དུ་སྒྲིག། །འདི་གཅིག་སྒྲོས་བཏང་ན་བདེ་ལེགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་
འཆོས་ཟིན། དེ་ཡང་ཆོ་འདིའི་མྱིད་ཀྱིས་ཆོས་ལེགས་པ་དེ་ཡང་འདོད་ཡོན་ལྷ། དེའི་
ནང་ནས་ཀྱང་རྒྱབ་བཞི་ཆ་ལྟ་ཆ་ཡིན་ལྟོ་འདི་རང་ཡིན། དེད་རང་ལ་ལྟོགས་ཀྱིས་དོགས་
པ་ལས་ཤི་དོགས་པ་ནི་མི་འདུག་ན་གསུང་། ཡང་མི་ཤིའི་ལག་ཏུ་ཀ་ཆ་ཚུད་པ་ན་དེ་
ནས་འབྲལ་བ་ལ་དཀའ་ལས་ཡོང་། དེ་བཞིན་དུ་ཆོ་འདི་ལ་ཞེན་པ་འདི་ཡང་དེ་ལས་
དབྲལ་མི་རུས། བེའུ་རྟོད་ལུང་ལ་བཏགས་པ་དེ་མ་མཐོང་ནས་རྒྱགས་པ་ན་ཐག་པས་
སྒྲིབ་ཀྱི་བར་སྒྲོང་གིས་རྒྱགས་ཀྱང་། ཐག་པ་བཟང་པ་དེས་འཐེན་ནས་ཁ་སྦྱིར་སྒྲོར་གྱིས་
ལམོར་ཡོང་། དེ་ནས་བསྐྱོར་བསྐྱོར་བས་འབྲུག་འབྲུག་བྱེད་ཐབས་མེད་པར་རྟོད་ལུང་

ལ་ཁ་ལྷན་གྱི་འགྲོ། དེ་བཞིན་དུ་ཆོའདི་ལ་ཞེན་པའི་མི་དེ་རེ་ཞིག་ཆོས་ཡོང་བ་ཞིག་
འདུག་ཀྱང་། སྤྱི་ཆོའདི་ལ་འཁོར་ནས་འབྱོག་ཐབས་མེད་པ་ཞིག་བྱས་ཡོང་གསུངས།

གཞུ་འཁོར་ས་དཀའ་ཚུ་རྟགས་ཁྱེར། དམག་མི་རྣམས་གཞུ་འཁོར་ས་བྱེད་དུ་མོག་
གིས་མ་སྟེར་བེར་བ་བཞིན། ཆོས་མ་བྱུང་ཆད་དེ་ཅིས་ལན་ན། ཆོའདིའི་འདོད་ཡོན་ལ་
ཆགས་པ་འདི་གས་ལན། ད་འདི་ལ་ཅིས་པན་ན། གཞུ་འཁོར་ས་བྱེད་དུ་མོག་གིས་མ་
སྟེར་བ་ལ་རྒྱུ་ཆས་སྟེད་པས་མི་པན། མོག་སྟེད་ན་པན། དེ་བཞིན་དུ་རང་རེ་རྣམས་
མཐོན་པོ་ཡ་གི་ཞིག་གིས་ལན་པ་སྐད་བྱེད་དེ། དེས་མ་ལན། ཆོའདིའི་ཆགས་ཞེན་འདི་
སྒྲོས་བཏང་ན་ཆོས་མི་ཡོང་བའི་དོན་རང་མེད། བ་ཐག་གི་ཐག་པ་ལ་རེ་འུ་རྒྱགས་ཐོགས་
པའི་དོན་མེད། རེ་ཕོ་སྟོན་བེན་པ་ལ་མཛོ་ཀན་གྱིས་འུར་བ་ཞིག་གིས་ཆོག་གསུང་།
དབྱངས་གྱི་མགོ་འདྲེན་པ་ལ་དང་པོར་ཨི་བེར་བ་དེ་དཀའ། དེ་ཐོན་ནས་ལས་སྤྱོད་ དེ་
བཞིན་དུ་ཆོས་བྱེད་པ་ལ་དང་པོར་ཆོའདི་སྒྲོས་གཏོང་བ་འདི་དཀའ། ཆོའདིའི་སྟན་
ཆོགས་འདི་སྒྲོས་ཐོངས་ན་ཆོས་ལས་སྤྱོད་ ཏེ་བོང་ཚུ་ལ་དང་པོ་ཐེ་ཆོམ་མེད་པར་གཏོང་
དགོས། ལན་གཅིག་ཏུ་རྟགས་ཁྱེར་ན་པར་སྟལ་ཡང་མི་འགྲོ་བར་ཚུར་སྟལ་དུ་འོང་།
རེ་འུ་(༡༥ན)ཚུ་འབྱུང་བ་ལ་རྟགས་ནས་མི་འབྱུང་བ་དེ་མགོ་ནས་བཟུང་ཁ་ཚུར་བཅུག་ཀྱང་
མི་འབྱུང་གི་སྟེང་དུ་ཁ་ལ་འགོས་པ་ཚུན་ཆད་སྒྲུག་ཏུ་ཡོང་། དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་བྱེད་པ་དེ་
ཡང་དང་པོ་སྟོང་ཁམས་མ་ཚུར་བར་ཐམས་ཅད་སྒྲོས་བཏང་ནས་རང་བྱེད་དགོས། དེ་
མ་བྱུང་བར་དང་པོ་གཅིག་རྟགས་ན་དེ་ནས་ཆོས་ལ་བསྐྱལ་ཡང་། ཆོས་མི་བྱེད་གྱི་སྟེང་
དུ་སྤྱིར་གྱི་ཤེས་ཚོད་བྱུང་ཆོད་རྣམས་ཀྱང་སྟོང་དུ་ཡོང་གསུང་། བ་དང་སྟེ་དང་གཡི་བས་
མཁས། བ་གཞུང་མཁས་དེ་འུ་ཅམ་རེའི་རྒྱབ་ཏུ་གཞུང་བྱུང་། སྟེ་འབྲི་མཁས། འཇག་མ་
ཅམ་ལའང་འབྲི་ཤེས། གཡི་གབ་མཁས་དག་པ་རྟེན་ཅམ་རེའི་ནང་དུ་འང་གབ་ཤེས།
དེ་རྣམས་ལས་ཀྱང་ཆོའདིའི་ཞེན་པ་འདི་རང་གཞུང་མཁས། འབྲི་མཁས། གབ་

མཁའ་པའི་ཡིད་འཕྱོག་ལ་རང་ཆོའདྲིའི་ཞེན་པ་ཡི་མེད་པ་འདྲ་སྟེ་མ་པ་རེ་ལ་འང་ཆོའདྲིའི་ཞེན་པ་
རེ་ལུགས་སུ་འཆངས་ནས་དེ་སྒྲོས་མི་ཐེངས་གསུངས། གོ་མདོ་ཁ་བརྒྱ་རྒྱང་མདའ་
འཕེན། གོ་བ་རྫོན་པས་གཏུམས་པ་དེ་དང་པོ་ལྟོད་པ་འདྲ་ཡང་སྒྲུལ་ནས་འབྱོག་སྟབས་
ཡི་མེད་པ་ཡང་། དེ་བཞིན་དུ་ཆོའདྲིའི་ཞེན་པ་མི་སྦྱངས་པའི་རྒྱུད་ལྟོད་ལྟོད་འདྲ་ཡང་།
གལ་ལ་བྱུག་ན་ལྟོད་འདོན་མི་སྤྱིད་པ་ཞིག་ཡིང་། མི་རྣམས་གཏམ་གྱི་མདོ་ལ་བྱུག་ཅ་
ན། ཁས་བརྒྱུ་ལ་བ། ར་མས་སྟོང་གཡུགས་ཀྱང་དོན་འདི་ཡིན་ཟེར་བ་རེ་གྲོང་། དེ་
བཞིན་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འགག་བསྐྱེད་ན་ཆོའདྲི་ལ་མ་ཆགས་པ་སྒྲོས་གཏོང་བ་ཞིག་
གལ་ཆེ། ཆོས་གང་ནས་རྟགས་པའི་ཆོའདྲི་ལ་ཆགས་ཞེན་མི་སྦྱོང་བར། སྒྲིབ་པ་དང་
སྦྱང་བྱ་གཞན་ཅུང་གཅོད་ཀྱིན་སྟོད་དེ། འབེན་བྱང་ན་བཞག་ནས་མདའ་རྒྱང་དུ་འཕེན་
བར་རང་ཡིན་གསུངས། གོང་མོ་ཐེམ་ཅུ་ནམ་མཁའ་ལྟགས། སྤེལ་མོ་གོང་མོའི་ཨོལ་མ་
ནས་བཟུང་བས་གོང་མོས་ལུང་པ་པ་རིར་བྱེད། གོང་མོ་གི་བས། སྤེལ་མོ་གོང་མོ་
འབྲི་སྒྲུལ་འདྲ་བ་སོད་ལགས་ཏེ། རང་ཡུལ་བཙན་ས་ཟེན་པ་དང་བྲལ་ཟེར། དེ་བཞིན་
དུ་ཆོའདྲི་སྒྲོས་མ་བཏང་བས་ཟ་ཁེ་འབྱུང་ཁེ་རེ་ཡོང་སྟེ། མཐོང་རིས་ཐར་པའི་བདེ་བ་
ཐམས་ཅད་དང་གཏན་བྲལ་ཞིག་བྱེད་(༡༥)གསུངས། དེས་ན་སྦྱར་འཁོར་བར་གཏན་
འབྱུམས་བྱས་ཆད་དེ་ཆོའདྲི་ལ་ཞེན་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་བྱ་བ་སྒྲུ་ཆོགས་འདི་གས་ལན་
པས། བྱ་བ་ཐམས་ཅད་སྒྲོས་ཐེངས་པ་ཞིག་ཅི་ཡོང་བྱ། དེའི་རྩིས་མི་གཏོང་བར་ས་
ལམ་མཐོན་པོའི་སྦྱངས་རྟོགས་ཅུང་མ་ཆོད་པས་ལན་པ་བཞིན་བྱེད་པ་ནི་ཐེམ་ཅུའི་གཡང་
ལ་ཐབ་འཆོར་བ་ལ་ཟོན་མི་བྱེད་པར་དཔག་ཆད་བརྒྱའི་པ་རོལ་གྱི་གཡང་ལ་ཟོན་བྱེད་
པ་དང་འདྲ་གསུངས། དེས་ན་སྦྱར་སྦྱུ་སྦྱུ་པ་པའང་དགའ་སྟེ། སྦྱུ་ཅུ་ལ་གཟབ་གསུངས། དེ་
ལ་ལས་འབྲས་དང་མི་རྟག་པ་སེམས་པ་གལ་ཆེ་བ་ཡིན་ཏེ། ལས་འབྲས་མི་སེམས་པ་
ཆོས་ཀྱི་རོ་ལྗོང་དུ་རེ་བ་ནི་ནམ་མཁའ་ལ་ཕྱེས་ལྟགས་པས་རོ་ལྗོང་དུ་རེ་བ་དང་འདྲ་

གསུངས། མི་ལམ་མཁར་རྩ་སྤྱོད་སེལ་དང་། ཚོས་ཞེན་རེ་བསམས་པས་མ་སྐྱེས་པས་
 རྒྱན་བཅད་སྤྱོད་པ་ལ་མི་ལམ་ཅམ་དུ་ཡང་མི་ཡོང་། ལས་འབྲས་དང་མི་རྟག་པ་སེམས་
 བ་ང་ལ་ཚོས་ཆུང་། དེ་ལས་ཟབ་པ་འམ་མཐོ་བ་ཞིག་སྟམ་སྟེ། བྱེད་སྤྱོད་ལ་མེ་ལོང་
 འདིས་བྱད་བཟླ་བ་ཞེ་ཡོང་སྟོས། མི་ཡོང་ན་མཁར་རྩ་ལ་བྱས་པས་ཚོག་ཟེར་བ་བཞིན།
 སྤྱོད་ལ་འདི་རྣམས་སེམས་ལ་ཞེ་ཡོང་སྟོས། མི་ཡོང་ན་གཟོད་གཞན་འཚོལ་བ་ཡིན་
 མོད། ཚོ་འདིའི་སྤྱང་ཞེན་ཐམས་ཅད་སེལ་བའི་སྤྱང་སེལ་གྱི་མཚོག་ནི་མི་རྟག་པ་སེམས་
 བ་འདི་རང་ཡིན་གསུངས། བཤོས་བྱ་ཀྱན་གཞོན་སྤྱིར་མི་ལྟོག་། གཅིག་ཤིང་ང་རན་ན་
 ཡང་ངན། བྱང་གསེར་ཁའི་བཤོས་བྱ་རྟེན་པ་རང་ཇི་ཅམ་ཡོད་ཟེར་བ་བཞིན། མི་རྟག་
 བ་སེམས་པ་ཚོས་ངན་ན་ཡང་ངན། འདི་སྐྱེས་པ་རང་ཇི་ཅམ་ཡོད། ཀྱན་པོ་རྣམས་ན་
 ཀྱན་པོའི་ཚོས་ཤིག་འདོད། གཞོན་པ་རྣམས་ནི་གཞོན་པའི་ཚོས་ཤིག་འདོད་དེ། ང་ལ་
 བྱི་མི་རྟག་པ་སེམས་པ་འདི་ལས་བསྐྱུ་མེད་ན་གསུངས། རྟ་བཟང་པོ་ལ་ལྷག་པ་སྤྱོད་
 བ་བཞིན། མི་རྟག་པ་སེམས་པ་འདིས་ཚོས་ལ་སྒྲོ་མི་འགྲོ་བ་རྣམས་འགྲོ། འགྲོ་བ་
 མཐོགས་པར་འགྲོ། མཐོགས་པ་སྤྱིར་མི་ལྟོག་པར་འགྲོ་གསུངས།

ལོ་གསུམ་ཚ་བ་དཔའ་བོ་གོས། འབྲོམ་ལོ་སྤྱོད་སེལ་བའི་སྤྱོད་གསུང་མང་བཅན་ཟེར་
 བ་ཤིང་། ང་ལ་ཆུང་མ་ན་རེ། བྱེད་(༡༩)ལོ་གསུམ་ཚ་བ་འབྲུངས་ནས་གཏན་དུ་ཟན་
 ཟ་བའམ། ལོ་གསུམ་ཟན་ཟོས་ནས་གཏན་དུ་ཚ་བ་འབྲུང་བེད། ངས་ལོ་གསུམ་ཚ་བ་
 འབྲུངས་པས། ད་གཡུ་རང་ཡང་སྐར་ཆེན། སྤྱང་བ་མཐའ་ཡས། སེང་གེ་སྤྱངས་པ་
 སོགས་བསྐྱིགས་པ་མདུང་གང་ཡོད་ཟེར། དེ་བཞིན་དུ་ལོ་གསུམ་ཚ་བ་འབྲུངས་ན་ཚོས་
 ཤིག་ཡོང་། གཞན་ཡོང་བ་དཀའ་སྟེ། དེ་དཀའ་སྟམ་པས་མི་ཡོང་། མདའ་ཁ་དང་གྱི་ཁ་
 ཐམས་ཅད་གྱིས་ཡོང་བ་དེ་ཅམ་གྱིས་དཔའ་བོ་མི་ཡོང་། སུས་ཀྱང་མི་ཡོང་བ་ཞིག་ཡོང་
 ན་དཔའ་བོ་ཡོང་། དེ་བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་གྱིས་མི་འགྲུབ་པའི་དཀའ་སྤྱད་སྤྱག་སྤྱར་

ཞིག་རྣམས་ན་ཆོས་ཡོང་། གོས་ལ་དང་པོར་པར་སློང་གོས་ཏེ། དེ་ནས་རྒྱུར་སློང་བ་ཡིན།
 དང་པོ་སློང་བ་དཀའ་སྒྲུལ་བཞག་ན་འབྱུགས་ཏེ་འཆི། དེ་བཞིན་དུ་དང་པོ་ཆོས་ལ་པར་
 འབྱུང་དགོས་ཏེ། དེ་ནས་ཆོས་ཀྱིས་རྒྱུར་འབྱུང་བ་ཡིན། དང་པོའི་དཀའ་ལས་ལ་
 བཅགས་ན་གཏན་འབྱུངས་དགོས། གཞན་ཡང་བྱང་ཏྲ་གྲ་ལུག་ཟ། ཟན་མི་ཟའི་དཔེ་
 ཡང་གསུང་། ལྷམ་སྒྲུབ་ལ་ན་འདོམས་མི་བསུམ། བསོད་སྒྲུབས་པ་གཅིག་གྲོ་བྱར་དུ་
 འབྱོན་པ་ལ། ཡོན་བདག་གིས་རེད་ལ་འབྱོན་ཁར་གྲོས་མི་བྱེད་པར་བྱས་པས། ལྷམ་
 སྒྲུབ་སྒྱུར་ནས་བན་གཞིས་རྫོགས། བརྒྱའི་གྲོས་ཐག་གཅོད་པ་མཁར་བ་གང་ཡིན་ཟེར།
 དེ་བཞིན་དུ་རང་རེ་ཆོས་བྱེད་པ་ལ་འང་ལྷམ་སྒྲུབ་སྒྱུར་ནས་བན་གཞིས་རྫོགས་པ་དགོས།
 ཏྲ་ཁལ་དང་མཛོ་ཁལ་དགོས་པ་མི་ཡོང་། སྤུལ་ན་འཕགས་པ་སྤུལ་ཡང་བཞེས། སྒྲོད་
 ན་སྤྱུར་ཡང་ཟེར་བས་མི་འོང་། འཕགས་པ་སྤུལ་ཡང་མི་བཞེས། མ་སྤུལ་སྤྱི་
 སྒྲོས། ཅིས་ཀྱང་དགོས་པ་མེད། ཐམས་ཅད་དགྲ་བོ་ཡིན་སྒྲུལ་པ་ཞིག་དགོས། སྤྱད་
 མེད་འཆི་ཁ་མ་ཞིག་མི་བྱུང་ཡང་འདོམས་མི་བསུམ་པ་ལ་ཁྱོད་དེ་འདྲ་མ་བྱེད་བྱས་པས།
 ང་ནམས་ཀྱང་འཆི་བ་ལ་དེ་འདྲ་མས་ཅི་བྱེད་ཟེར། དེ་བཞིན་དུ་རང་རེ་ཡང་འཆི་བ་
 བཤའ་མར་དྲན་ནས་མིས་འབྱུ་མི་འབྱུ་ལ་སོགས་པའི་རྩིས་མི་གཏོང་བར། ན་མེད་ལ་
 སྤྱད་པ་ཞིག་དགོས་གསུང་།

སྤྱད་མེད་ཆོང་པ་མཛོ་བོའི་གྲུ། སྤྱད་མེད་ཅིག་གི་(༡༥བ)ཞིང་ལ་བྲིམ་མཆོས་ཀྱིས་
 ལམ་བྱས་པ་ལ། གཞན་གྱིས་འཐབས་པར་དྲག་བྱས་པས། ང་རང་ཡང་གི་ན། ཁོང་གི་
 སྤྱད་སྒྲུས་ནས་འདི་ལ་འགོ་ཡང་སྤྱིད། འཐབ་པའི་དོན་མེད་ཟེར། དེ་བཞིན་དུ་འདོད་
 མི་འདོད་གང་བྱུང་ཡང་ང་ནམས་ཀྱང་འཆི་བ་ལ་དེ་འདྲ་ཁོ་རང་གིས། འཇུམས་མེད་
 སྒྲུལ་པ་ཞིག་རང་དགོས་གསུངས། ཆོང་པ་རྣམས་ཞག་མལ་དུ་སྤྲོད་རྩིས་ཀྱི་མདུན་ཡེ་
 མེད། འགོ་རྒྱུ་ཡིན་སྤྲོད་རྒྱུ་ཡིན་སྒྲུལ་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་འདྲ་ཞིག་དགོས་རྒྱུ་ཡིན། མཛོ་

མཛེ་ཐོན་དུར་རྒྱགས་ཆིག་མདུན་གྱིས། དེ་ལྟར་བསམས་བསམ་ཆེ་སྒོས་གཏོང་བའི་
བསམ་པ་སྒྲིམ་བུར་ན་ཆོག་ས་གསོག་སྒྲིབ་སྒྲོང་གི་མཆོག་ཀྱང་དེ་ཡིན་ཏེ། སྤར་མཆོན་
ཉིད་པའི་སྒོ་བ་དཔོན་ཞིག་ལ་མཛེ་བུར་བ་ལ་ཐབས་ཅིས་ཀྱང་མ་ཕན་པས། དེར་ཁོང་གི་
བསམ་པ་ལ་ད་གང་བྱས་ཀྱང་རུང་མི་བྱུ་ནས་བུད་ངེས་ཤིག་བྱས་ལ། རྒྱ་ལམ་ཁའི་བྲག་
འགག་མ་གིར་བསྐད་ནས་འཆོ་བ་ལམ་ཟན་སྒྲུགས། དགེ་སྦྱོར་ཅི་ལྟས་བྱེད་སྒྲུམ་པའི་
སྒོ་ཐག་ཆོད་པ་བུར་བའི་འཕྲོ་ལ་གཉིད་ཅིག་བུར་བ་དང་། མི་ལམ་ན་མཛེ་སོས་པ་མིས།
གཉིད་སད་པ་དང་ལུས་ལས་ཁྱ་སེར་ཐོན་པས་མལ་ཁེངས་ནས་འདུག་སྐད། སྤར་
བཤད་པ་ལྟར་ཆེ་སྒོས་གཏོང་བ་འདི་ཉིད་འཇུགས་པ་མེད་པའི་ལམ་པོ་ཆེ་ཡིན་པས་དེ་
ལྟར་ཡོང་ཡང་རིགས། དེ་ལྟར་ཡོང་བར་བྱེད་པ་ལ་བཤེས་གཉེན་དམ་པ་ཞིག་ལ་བརྟེན་
དགོས་ནའང་དེ་འདྲ་རྟེན་དཀའ་བས། ད་ལྟར་གསུང་རབ་ལ་བཤེས་གཉེན་འཆོལ་བ་
གནད་ཡིན་ཏེ། པོ་ཏྲོ་བ་སྟག་ལུང་ཐང་ན་སྒྲུ་ཁམས་སྟེལ་བའི་སྐབས་ཤིག་ཏུ་བརྒྱད་
སྟོང་འགྲེལ་བ་གཟིགས་པ་ལ་འདི་ལྟར་མཛོད་ན་སྒྲུ་ཁམས་ལ་གཞོད་ལུས་པས། ད་
ངེས་ངེས་པར་འཆི་སྟེ་འོང་། འདི་ལ་དུར་(༡༥)རྒྱགས་བྱེད་པ་ཡིན་གསུངས། གསུང་
རབ་བལྟ་བ་ལ་དེ་འདྲའི་ཡོན་ཏན་དུ་མཐོང་བ་ཞིག་དགོས་པ་ལགས་པར་གདལ། འོན་
ཀྱང་གསུང་རབ་བལྟ་བ་ཁོན་ལ་འབྲམས་ཀྱང་མི་འོང་། ལེགས་པར་བསྒྲུལ་དགོས་ཏེ།

རི་ལྟར་བསྒྲུལ་ན་པོ་ཏོ་བའི་ཞལ་ནས། རང་རེ་རྣམས་ཀྱང་འབྲོམ་གྱི་རྣམ་པར་ཐར་བ་
ལ་བརྟེན་ལ། གཅིག་ཕུ་གཉིས་སུ་མེད་པར་ཁང་བྱ་རེར་ཞུགས་ལ་ཆིག་མདུན་གྱིས་ལ་
སོམས་ཤིག། །སོར་བཅུ་བྱང་ལ་བྲོམ་ལ་སོམས་ཤིག། །ཤ་དང་རུས་པའམ་སྒྲུང་བུའི་རོ་
ལྟ་བུ་ཞིག་མཐོང་ཡང་། འདིའི་སེམས་ཅན་དེ་ཡང་གི་བ་ཡིན། ར་ཡང་ཆོས་ཉིད་དེ་ལས་
མ་འདས་སྟམ་དུ་བསམ་གཞིག་མང་དུ་བཏང་འཆོལ་གསུངས། སྒྲོམ་འདི་ལྟར་དུ་གཤམ་
བ་གལ་ཆེ། ད་ལྟ་བསྐྱེད་རིམ་མམ་རྫོགས་རིམ་མམ་མི་རྟོག་པ་སྒྲོམ་ཡིན་སྟམ་པ་མིན་
པ། འདི་ལྟ་བུ་ལ་སྒྲོམ་གྱི་སྒྲིང་པོར་གཤམ་པ་རང་དགོན་ཏེ། འཛིག་རྟེན་པ་རྣམས་ཀྱང་གོ་
རྟོགས་རེ་ཡོང་དུ་རེ་ནས་གྲོས་སྒྲུས་ལ་བྱིས། ཁོང་ཡིག་ནང་ནས་གྲོག་ཟེར། ཡང་སིང་རེ་
ཡེ་རེ་བྱས་ན་རྒྱུ་སྐལ་ལྟ་འདྲེས་འཛིན། ཐོམ་མེ་ཡུ་རེ་བྱས་ན་ལྟོ་སྐལ་པ་མས་གཅོད།
དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་རྒྱུད་ལ་སྒྱུ་བ་ཡང་གྲོས་སྒྲུས་ལ་འདྲི་ཡིན་རྟོག་དབྱེད་མང་ཏིང་རེ་བ་
ཞིག་གི་ལག་ན་ཡོད་པར་གདའ།

སྟམ་བྱ་བཅུ་ཐེན་དོན་ཆེན་གྲུབ། བྱིམ་པ་རྣམས་སྟམ་བྱ་བཅུ་ཐེན་བྱེད་པ་ན་ང་
རང་ཆོ་ཟེན་པ་བྱེད་དགོས་སྟམ་པའམ། ཤེད་མོ་མི་འདོན་པས་མི་ཡོང་། ཤེད་བཏོན་གི་
མ་གི་མེད་པར་ཐོན་ནས། བ་རོལ་པོ་ཡང་ཚུར་ཨེ་ཐེན་བལྟ་དགོས་སྟམ་པ་བྱས་ན་ཡོང་
བ་ཡིན། དེ་བཞིན་དུ་ཆོ་སྒྲོས་བཏང་གི་ཆོས་བྱེད་པའང་མིས་འཕྱ་བའི་གནས་སུ་མ་སོང་
ཅམ་ཞིག་བྱེད་དགོས་སྟམ་པའམ། ཆོ་ཟེན་ཅམ་ཞིག་བྱེད་དགོས་སྟམ་པ་དེས་མི་ཡོང་
སྟེ། ཤི་མ་གི་མེད་པར་ཤེད་མོ་ཅི་ཡོད་བཏོན་ནས་འཁྱུང་བ་ཞིག་དགོས། དེ་ལྟར་
འཁྱུངས་པས་ཆོ་སྒྲོས་ཐོངས་ཤིག་བྱུང་ན་དེ་ཉིད་དལ་བའི་རྟེན་ལ་སྒྲིང་པོ་ལོན་པ་ཡིན།
དོན་ཆེན་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་ངན་སོང་གི་སྒྲོ་ཐམས་ཅད་བཀག་ནས། ཐར་པའི་སྒྲོ་བྱེ་
ཟེན་འདུག་པས་སོ། །བསྐྱེད་རྫོགས་དང་མི་རྟོག་པ་སོགས་གང་ཡང་མ་སྒྲུས་ཀྱང་འདྲ།
དེ་ཉིད་(172) ཉམས་རྟོགས་ཀྱི་མཆོག་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འགོ་རྟོག་

པས་བསྐྱེད། ཆོ་བྱི་མ་ལ་གང་ལའང་མི་ཆགས་པར་དཔེ་ཆོས་བྱེད་པའི་ཆོས་པ་རབ་
 ཅིག་ཡོང་བའི་བག་ཆགས་དང་ས་བོན་བྱེད་པར་ཅན་བསྐྱེད། དེའི་བག་ཆགས་རྣམས་
 སྤངས་ཟེན། སྤངས་ཟེན་འདུག་པས་སོ། །དགེ་བ་འདི་ཡིས་འགྲོ་བ་ཀྱང་། །འཛིག་རྟེན་
 ཉེས་དམིགས་ཀྱང་རྟོགས་ནས། །འཛིག་རྟེན་ཀྱང་ལ་ཆགས་བྲལ་ཏེ། །འཛིག་རྟེན་བདེ་
 ལ་འགོད་པར་ཤོག །ཅིས་འཛིག་རྟེན་བྱ་བའི་རྣམ་པར་བཤད་པ་འདི་བཙུན་པ་སློ་གྲོས་
 རྒྱལ་མཆོད་གྱིས་ལྟ་ལུང་སྦྱིད་ནང་དགོན་པར་སྦྱར་བ་འདིས་ཀྱང་བསྐྱེད་པ་དང་སེམས་
 ཅན་ལ་ཕན་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྤྲོགས་དུས་ཀྱང་ཏུ་བྱེད་ཅུས་པར་གྱུར་ཅིག །

༥ ཞེ་སྒྱུ་སྒྱུ། ཕན་བདེའི་འབྱུང་གནས་རྒྱལ་བསྐྱེད་འདབ་བརྒྱའི་ཆོས། །རྣམ་
 གསུམ་མཁས་པའི་མཛད་བཟང་ཉིན་བྱེད་གྱིས། །རྒྱས་མཛད་སྒྱུ་སྒྱུ་སློ་གྲོས་རྒྱལ་
 མཆོད་ཞེས། །སྤྱིད་འདིར་ཡོངས་གྲགས་སྦྱེས་མཆོག་དཔེ་བ་དེའི། །ལེགས་བཤད་འདི་
 དག་བཀའ་དང་བསྐྱེད་བཅས་གྱི། །དགོངས་དོན་སྦྱིང་པོ་སྦྱོན་ལ་ལྷ་བྲལ་བར། །ཁྱུར་
 པ་དེའི་ཕྱིར་ཁམས་གསུམ་ཆོས་གྱི་རྩེ། །རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་རྒྱལ་ཆ་བདེ་པ་མཆོག །
 གནམ་བསྐྱོས་ས་ཡི་ཆངས་པ་གོང་མ་ཡིས། །ཆོས་གྱི་རྒྱལ་པོར་བཀས་བསྐྱེད་གས་དོ་རྩེ་
 འཆང་། །ཁྱི་ཆེན་རག་དབང་རྒྱལ་ཁྱིམས་དཔལ་བཟང་པོའི། །བྱུགས་བསྐྱེད་བཀའ་
 འཁོས་ཟབ་མོའི་མཐུ་དཔལ་ལས། །ཆོས་སྦྱིན་དལ་འགྲོའི་རྒྱན་བཟང་སྤེལ་བའི་
 ཕྱིར། །འབྲུལ་ཅན་པར་གྱི་ལམ་ནས་དཔེ་ཆོས་གཏེར། །འབྱེད་བྱེད་མདུ་དུ་བྱུང་འདི་
 བསྐྱེད་དགའི་མཐུ། །དུས་གསུམ་དགེ་ཆོགས་དང་བཅས་བདེན་འབྲས་ལས། །རྒྱལ་
 བསྐྱེད་ཡང་སྦྱིང་དགའ་ལྡན་བཤད་སྒྱུ་བསྐྱེད། །སྤྲོགས་དུས་ཀྱང་ཏུ་དར་ཞིང་རྒྱས་པ་
 དང་། །ཤུགས་དགེ་སྦྱིང་བདག་གི་ཆོས་སྦྱིད་གྱི། །ལེགས་བྲས་བསྐྱེད་འགྲོ་ཡོངས་ལ་
 སྦྱོན་པར་ཤོག །བྱེད་པར་གནམ་བསྐྱོས་དགའ་ལྡན་པོ་བྲང་བའི། །ཆོས་སྤྱིད་མངའ་
 ཐང་གོང་དུ་འཕེལ་བ་ལ། །མི་མཐུན་ཉེར་འཆོ་མཐུང་དག་ཞི་བ་དང་། །འགྲོ་ཀྱང་ཆོས་

འབྱོར་བདེ་དགས་(125)འཕྲོ་གྲུང་ཅིག །འདིའི་ཆེད་བསྐྱལ་ཞིང་ལས་ལ་བརྩོན་སྦྱང་
 པ། །འཕན་ཡུལ་བྲག་རྒྱབ་སྤྱ་མས་གཙོ་བྱས་པའི། །སྐལ་ལྷན་དེ་ཀྱན་གནས་སྐབས་
 མཐར་ཐུག་གི །དོན་གཉིས་འབད་མེད་ལྷན་གྱིས་འགྲུབ་གྲུང་ཅིག །ཅེས་འཇམ་མགོན་
 སྤྱ་མའི་ཐུགས་སྤྱས་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་སྐུན་སྤྱོད་གྲོས་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་གསུང་འབུམ་
 ཡོངས་རྫོགས་པར་དུ་འཁོད་པ་ཞིག་དགོས་ཞེས་འཕན་ཡུལ་བྲག་རྒྱབ་སྤྱ་མ་སྤྲུགས་
 རམས་པས་རབ་དཀར་ལྷ་རྩེ། དཔལ་འོ་སྤང་ཉིས་བརྒྱ་དང་ལྷ་བཅུ་བཅས་ཐུལ་ནས་
 བསྐྱལ་མ་ཞུས་པ་ལྟར། གཞུང་ནས་ཆོས་སྦྱིན་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ་བྱིར་ཕྱགས་སྤྲང་ལོ་ནས་
 དབུ་བཅུ་མས་ཏེ་ལོ་ངོ་གསུམ་གྱི་ཁོངས་སུ་པར་ཡིག་འདྲི་རྒྱུ་དག་དང་ལ་ཞུས་དག་
 སོགས་ཞིབ་རུས་གང་ཆོད་དང་བཅས་གསར་བསྐྱུན་གྱི་བཀའ་བྲུབ་མཚུངས་མེད་ཆོས་
 གྱི་རྩེ་བྱི་ཆེན་དོ་རྩེ་འཆང་ཨེར་ཏེ་ནོ་ནོ་མིན་ཏན་མཆོག་ནས་བཀའ་དྲིན་བསྐྱུངས་མཐུས་
 བཞེགས་མེད་ལེགས་པར་གྲུབ་སྐབས་དགེ་བརྫོགས་བྱང་དུ་བསྐྱོད་པར་སྦྱོན་ཆོག་ཞིག་
 ངག་ཅོམ་དགོས་ཞེས་བསྐྱལ་མ་གནང་ཞིང་། པར་བཀོས་དོ་དམ་གཡུལ་ཁ་བ་བསྐྱལ་
 བཟང་དཔལ་འབར་ནས་ཀྱང་བསྐྱལ་བ་བཅས། ཤུག་འི་དགེ་སྦྱོང་སྤྱོད་བཟང་འཇམ་
 དཔལ་རྒྱ་མཆོས་སྤྱར་བའོ།། །

ཐུག་དཔེ་འདིའི་མ་ཕྱི་ནི་སེ་ར་ཐེག་ཆེན་གྱི་ང་གི་ཆོགས་ཆེན་ཡང་ཐོག་རྒྱལ་བའི་
 གཟིམས་རྒྱུང་བདེ་བ་ཅན་དུ་བཞུགས།

མཇུག་བྱང་།

ཕྱག་དཔེ་འདི་ཉིད་པར་སྐྱེན་ཆེད་དད་གཏོང་ལྷག་བསམ་ཅན་གྱི་འཛིན་གཉིས་པ་སྟེ་བྱང་
པོ་ཏེ་ལའི་སྐྱེ་གཉིས་སྐྱེ་ཞབས་སྟོབ་བཟང་ཆོས་དར་ནས་སྟོབ་གསུམ་དང་བས་ཞལ་འདེབས་སྟོར་
༡༥༠༠ལྟེ།

ལྷག་པར་སེར་གཙུག་ནང་བསྟན་དཔེ་རྟོག་འཆོལ་བསྐྱེད་གས་སྒྲིག་ཁང་གི་ལས་མི་
ཡོངས་ནས་གསུང་རབ་འདི་ཉིད་པར་སྐྱེན་ཞུས་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་༢༠༡༠་ལ་༡༤་
ཉིན་ཡུལ་ཤུལ་སྐྱ་སྐྱེད་གྲུ་མདོ་རུས་གཡོས་ཀྱི་འཛིན་པས་ཆོལ་ས་འདས་པའི་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གཙོས་སེམས་ཅན་ཆོལ་ས་འདས་ཆད་ནམས་པར་དོའི་འབྲུལ་སྒྲུང་དང་རན་
སོར་གི་སྐྱག་བསྐྱེད་ཡང་རབ་ལས་གྲོལ་ཏེ་གནས་སྐབས་བདེ་འགྲོའི་རྟེན་བཟང་ཐོབ་ཞིང་
མཐར་ཐུག་སྐྱེད་འཁོལ་ཤེས་ལྷ་ལྷན་གྱི་གོ་འཕར་མདོན་རྒྱུར་པ་དང་། ཆོད་པ་ལྷན་པ་ནམས་
ཀྱང་རྟེན་རན་པར་ཆད་ཐམས་ཅད་ལས་སྐྱེད་བསྐྱེད་བྱུང་ནམ་པར་གྲོལ་ནས་ལེགས་
ཆོག་སྟོབ་འཕར་བརྒྱ་ཤུ་ཕྱེ་བའི་རྒྱ་རུབ་སྟོབ་།

ཆོལ་ས་སྐྱེད་ཞིང་སྐྱེད་བ་ཐམས་ཅད་རྒྱ། །རན་སོར་རན་འགྲོ་ལོག་པར་ལྷུང་བ་ཡི། །སྐྱེད་
གནས་ནམས་སྐྱེད་ནམ་ཡང་མི་སྐྱེད་ཞིང་། །དལ་འབྱོར་ཆར་བའི་མི་ལུས་ཐོབ་པར་གོག། །འདི་ནས་
ཤི་འཕོས་རྒྱུར་མ་ཐག། །དགའ་ལྷན་སྐྱེས་ནས་ཡིད་དགའ་བར། །རྒྱུར་རྒྱུམས་མགོན་མཉེས་
བྱས་ནས། །བྱང་ཆུབ་ལུང་བསྟན་ཐོབ་པར་གོག། །ནམ་མཁའ་རི་རྩིད་སྐྱེད་ལའི་བདག་ཉིད་ཅན།
ཁ་སྐྱོར་བདུན་ལྷན་གོ་འཕར་མདོན་རྒྱུར་ནས། །མཐར་དག་འགྲོ་འདི་གོ་འཕར་དེ་ཉིད་ལ། །
སྐད་གཙིག་ཉིད་ལ་བདེ་བླག་འགོད་པར་གོག།

༡༡༡། །སྤྱན་སྒྲོ་སྒྲོ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་གསུང་འབུམ།

བོད་གསུམ་པ།

།སྤྲོད་ཆ།།

སེར་གཙུག་ནང་བསྟན་དཔེ་རྟེན་འཚོལ་བསྟུ་བྱོགས་སྒྲིག་ཁང་ནས་བསྒྲིགས།

སྤྱི་ལོ་༢༠༡༠ལྷ་བ་ལོ་ཚེས་༢༤བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་བདུན་པའི་ལྷགས་སྟག་
བོད་ལྷ་༢པའི་ཚེས་༡༥དུས་ཚེས་བཟང་པོར་པར་ཐངས་དང་པོ་དཔར།

༡༡། ། 《སེར་གཙུག་ནང་བསྟན་དཔེ་རྟེན་འཚོལ་བསྟུ་བྱོགས་སྒྲིག་ཁང་》གི་
དཔེ་རྟེན་བསྟུ་སྒྲིག་དང་ལས་ཁུགས་མི་སྣའི་མཚན་ཐོ།

བསྟུ་སྒྲིག་འགན་འཛིན་པ། གློ་བཟང་ལུན་གྲུབ། དབང་གསལ། ཚེ་རིང་།

ལས་ཁུགས་མི་སྣ། གློ་བཟང་ཚེས་འབྱོར། རྒྱལ་མཚན་བྱམས་པ། ཚེ་བརྟན་རྡོ་རྗེ།

གློ་བཟང་འཕགས་མཚོ། གློ་བཟང་འཛིགས་མེད། ཚེ་རིང་མ། སྟེན་པ།

རྡོ་རྗེ་མཚོ། ཚེ་རིང་ཚེས་སྟོན། ལྷ་སྒྲིང། ལྷག་པ་སྟོལ་མ། བསོད་ནམས་དབྱངས་ཅན།

བཀྲ་གཡང་། བྱམས་པ་ཚེས་སྟོན། མིག་དམར་གཡང་འཛོམས།

དེབ་འདིའི་ཁུ་དག་དང་དཀར་ཆག་སྒྲིག་མཁན། གློ་བཟང་འཕགས་མཚོ། བཀྲ་གཡང་།

གློག་འབྲུལ་ཡིག་བཏགས་པ། རྡོ་རྗེ་མཚོ། སྟེན་པ།

མདུན་ཤོག་རྩས་འགོད་པ། ཚེ་རིང་མ།

པར་སྒྲིག་ལག་ཅུལ་པ། ལྷག་པ་སྟོལ་མ།

གངས་ཅན་བྱང་ལོང་དཔེ་ཆོག་མ།
ཡོད་ཕྱིང་ཉི་མ་བསྐྱར་གསུམ།